

სიმ. ყაუხჩიშვილი

ლათინურ-ქართული ლექსიკონი

ქართულ-ლათინურ ზმსატყვისოგათა დართვით

(ca. 14.000 სიტყვა)

სახელმწიფო გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“

თბილისი — 1961

რედაქტორი დოც. ირ. შენგელია

წინასიტყვაობა

წინამდებარე ლექსიკონი ორი ნაწილისაგან შედგება: პირველია „ლათინურ-ქართული“ ლექსიკონი (გვ. 1—345), ხოლო მეორე—ამის საფუძველზე შედგენილი „ქართულ-ლათინური შესატყვისობანი“ (გვ. 347—490).

§ 1. „ლათინურ-ქართული ლექსიკონი“ შედგენილია 1940 წელს ჩვენ მიერ გამოქვეყნებული „ლათინურ-ქართული ლექსიკონის“ საფუძველზე, ხოლო მისგან განსხვავებით: 1) შეიცავს თითქმის ოთხჯერ მეუ რაოდენობას სიტყვებისას; 2) გამდიდრებულია ფრ. ხელოვანებით, განსაკუთრებით მის პირველ ნახევარში; 3) ფრაზეოლოგიაში მოყვანილ გამოთქმებს მ.წერილი აქვს სრული ციტატა.

ლექსიკონი შეიცავს ლათინური ენის იმ სიტყვებს, რომლებიც გვხვდება გამოჩენილი რომელიც მწერლების ყველაზე უფრო პოპულარულ თხზულებებში (ამ მწერალთა სახელები და მათ თხზულებათა სათაურები იხ. ამ წიგნის ბოლოში მოთავსებულ შემოკლებათა სიაში). თუ 1940 წლის გამოცემაში მთლიანად იყო გათვალისწინებული იულიუს კეისრის *Commentarii de bello gallico*-ს ლექსიკა, წინამდებარე გამოცემა იმითაც არის შევსებული, რომ გათვალისწინებულია კორნელიუს ტაციტუსის ორი ძირითადი თხზულება: *Annales* და *Historiae*.

გარდა ამისა „ლექსიკონში“ შევიტანეთ სამედიცინო ინსტიტუტის სტუდენტთა საჭიროებისათვის ის ძირითადი ლათინური (და ბერძნულიდან გადმოლათინურებული) სიტყვები, რომლებიც მათ ხვდებათ სამკურნალო მეცნიერებათა შესწავლის პირველ წლებში: აქ შევიდა როგორც ისეთი სიტყვები, რომლებსაც მედიცინაში მათი ჩვეულებრივი მნიშვნელობით ხმარობენ, აგრეთვე ისეთებიც, რომლებსაც მედიცინა განსხვავებული მნიშვნელობით ხმარობს (მაგ. *processus „მორჩი“*); შევიდა აგრეთვე ზოგიერთი ისეთი სიტყვა, რომელიც ძველმა ლათინურმა სრულიად არ იცის. ამ უკანასკნელი წყების სიტყვებს ჩვენ ვარსკვლავის ნიშანი (*), დავუსვით (იხ., მაგალითად, *ispis, mesencephalon neurasthenia, nodalis, variola* და სხვ.).

§ 2. წინამდებარე ლექსიკონის მეორე ნაწილი „ქართულ-ლათინური შესატყვისობანი“ ემყარება ლექსიკონის პირველ ნაწილს. „ლათინურ-ქართული ლექსიკონის“ მასალა მთლიანად ამოწმრეთ და ქართულ ანბანზე დავალაგეთ. სამუშაოში მონაწილეობას ლებულობდნენ აგრეთვე აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის ბიზანტინოლოგიური განყოფილების თანამშრომლები ირინე ნოდია და გუჩაბელი უშაურაძე. ამნაირად დალაგებული მასალა გავმართეთ იმ სახით, როგორც ქვემოთ არის ამაზე ლაპარაკი (იხ. § 8). აქა-იქ შევნიშნე, რომ თვით „ლათინურ-ქართულ“ ნაწილში ხარვეზები იყო და ეს ხარვეზები ნაწილობრივ შევავსე „ქართულ-ლათინურ“ ნაწილში.

§ 3. „ლათინურ-ქართული ლექსიკონი“ შევადგინე იმ ლექსიკონების მიხედვით, რომლებიც ქვემოთ არის ჩამოთვლილი (იხ. გვ. 491), ხოლო დამატებით ვისარგებლე ჩემ მიერ ბიბლიის წიგნებისათვის. შედგენილი ლათინურ-ქართული კარტოთეკით, რაც თავთავის ალაგას აღნიშნულია კიდევ. მაგრამ იმდენად გაიზარდა წიგნი, რომ იძულებული ვიყავი მინიმალურად შესარგებლა ამ მასალათ, მით უმეტეს რომ, არსებითად, კლასიკური ლათინურის ლექსიკონს ვადგენდი და არა ჰიერონიმუს დროინდელი ლათინურისას.

ლექსიკონის სტრუქტურა

§ 4. არხეოთი სახელი მოყვანილია ლექსიკონის ლათინურ-ქართულ ნაწილში სახელობითი ბრუნვის ფორმით და ფრჩხილებში მიწერილი აქვს ნათესაობითი ბრუნვის ფორმა: აგურ (აგრი; ეს ნიშნავს: აგერ სახელობითი ბრუნვაა აგრი—ნათესაობითი ბრუნვა.

§ 5. ზედსართავი სახელი მოყვანილია დაწყებით ხარისხში:

ა) I—II კანკლედობის ის ზედსართავი სახელები, რომელთაც ცალკე სქესებისათვის აქვთ სამნაირი ბოლოკიდური us, a, um, შემოკლებით არის მოყვანილი: albus, a, um („თეთრი“), ე. ი. უნდა წავიკითხოთ albus მ., alba ჯ., album ს.

ბ) I — II კანკლედობის ის ზედსართავი სახელები, რომელთაც აქვთ სამნაირი ბოლოკიდური er, ra, rum, სრულად არის მოყვანილი: ater atra atrum („მუქი“, „შავი“), ან liber libera liberum („თავისუფალი“).

გ) III კანკლედობის ორდაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები ამოწერილია შემოკლებით: brevis, o („მოკლე“), ე. ი. უნდა წავიკითხოთ brevis მ. ჯ., breve ს.

დ) III კანკლედობის ერთდაბოლოებიანი ზედსართავი სახელები მოყვანილია სახელობითი ბრუნვაში და ფრჩხილებში სრულად აქვს მიწერილი ნათესაობითი ბრუნვის ფორმა: ingens (ingentis); იქვე აღნიშნულია, რომ ეს „ზედსართავი“ სახელია, იმ მონაზრებით, რომ ის არ იქნეს მიჩნეული არსებით სახელად, რომელიც წინამდებარე ლექსიკონში აგრეთვე სახელობითი და ნათესაობითი ბრუნვების სახით არის მოყვანილი.

§ 6. ზმნა ამოწერილია მისი ოთხი ძირითადი ფორმის სახით: dico (აწმყო), dixi (ნამყო სრული), dictum (სუპინუმი), dicere (განუსაზღვრელი კილო), რომელთაგან სამი უკანასკნელი ფრჩხილებშია მოთავსებული:

dico (dixi, dictum, dicere) ვამბობ.

თუ ოთხი ფორმის ნაცულად მოყვანილია სამი ან ორი, ეს იმას ნიშნავს, რომ ამ ზმნას დანარჩენი ძირითადი ფორმა აკლია:

bibo (bibí, bíhere) გსვამ.

ამ ზმნას სუპინუმი აკლია.

ეგრეთწოდებული დეპონენტები (verba deponentia) მოყვანილია სამი ძირითადი ფორმით: conor (აწმყო), conatus sum (ნამყო სრული), courai (განუსაზღვრელი კილო).

ზმნას აღარ აქვს მიწერილი, თუ ის რომელი უღვლილებისაა, ვინაიდან მოყვანილი ძირითადი ფორმები სრულ საშუალებას იძლევა გამოცნობილ იქნეს უღვლილება.

ზმნის ძირითადი ფორმები მოყვანილია, თანახმად საერთაშორისო წესისა, პირველ პირში (dico, bibo, და სხვ). ბუნებრივია, რომ ჩვენ მათი ქართულ-

ლი: შესატყვისი ზმნებიც პირველ პირში მოვიყვანეთ (dico „ვამბობ“, habeo „ვსვამ“). მაგრამ ქართული პრეფერბიანი ზმნის აწმყო დროის პირველ პირში მოყვანას ის უხერხულობა ახლავს, რომ ასეთი ზმნა—აწმყოს ფორმით აღებული—უფრო ხშირად მყოფადის მნიშვნელობისაა (bilio „ვსვამ“, edis „მეჭვავ“; no „მცურავ“, transio „გადავცურავ“). მიუხედავად ასეთი უხერხულობისა, ჩვენ მაინც პირველი პირით მოვიყვანეთ ზმნები, და მკითხველს უნდა ახსოვდეს, რომ პრეფერბიანი ზმნების ქართულ შესატყვისში ამოწერილი, მყოფადის მნიშვნელობის მქონე ზმნები მოვიყვანეთ ლათინური აწმყო შესატყვისად მხოლოდ იმ მოსახრებით, რომ დაგვეჩვენებინა, თუ რა მნიშვნელობა შეეფერება ლათინურში ნახმარ პრეფერბს.

§ 7. მახვილი. ჩვენს ლექსიკონში, მის ლათინურ-ქართულ ნაწილში, ყოველ სიტყვას უხის მახვილი. არც ერთს, სხვა ენაზე შედგენილ ლათინურ ლექსიკონში მახვილები არ სწვრია. ჩვენს ლექსიკონში მახვილის მიწერა გამოიწვია შემდეგმა გარემოებამ:

ლათინურში მახვილის სწორად ხმარების საფუძველია მარცვალთა სიგრძე-სიმოკლის ცოდნა, სახელდობრ:

ლათინურ სიტყვას მახვილი მოუდის ბოლოდან მეორე მარცვალზე, თუ ეს მეორე მარცვლი გრძელია; ხოლო, თუ მეორე მარცვალი მოკლეა, სიტყვას მახვილი მესამე მარცვალზე აქვს, მიუხედავად იმისა ეს მეორე მარცვალი მოკლეა თუ გრძელი.

მაშასადამე, თუ ლექსიკონში აღნიშნულია მარცვალთა სიგრძე-სიმოკლე, ლექსიკონის მომხმარებელი თვითონ გაერკვევა, თუ სად დაუსვას მახვილი:

amīcus hordēum.

აქ მოყვანილი ორი სიტყვიდან პირველს გრძელი ჰქონია მეორე მარცვალი ბოლოდან, ამიტომ მახვილი ამ მეორე მარცვალზე იქნება: amīcus,

ხოლო მეორე სიტყვას მეორე მარცვალი (do) მოკლე ჰქონია; მაშასადამე, მასზე მახვილი არ შეიძლება იყოს; მახვილი იქნება ბოლოდან მესამე მარცვალზე: hordēum.

ვინაიდან ჩვენს სტამბებში გრძელი და მოკლე ხმოვნების გამოხმატველი ასოები არ აღმოჩნდა, ამიტომ სიტყვებს პირდაპირ მანვილი დაუსვით: ზოგს ბოლოდან მეორე მარცვალზე, ზოგს—მესამეზე, იმისდა მიხედვით, თუ რა ოდენობისა იყო მეორე მარცვალი: თუ ის გრძელი იყო, მახვილიც მას მოუვიდა, თუ ის მოკლე იყო, მახვილი მესამე მარცვალს ხვდა წილად:

crinitus	cūmulus
cultūra	edibitus
discrimina	disparo

როდესაც მახვილი მოუდოდა ისეთ მარცვალს, რომელშიც იყო დიფთონგები აც და ცე, ასეთ შემთხვევაში ტექნიკურად შეუძლებელი იყო მახვილის დაწერა და ამიტომ ასეთი სიტყვები მახვილალუნიშნული დარჩა. მაგალითად, სიტყვაში aestimo მეორე მარცვალი მოკლეა და ამიტომ მახვილი ამ სიტყვას მოუდის მესამე მარცვალზე. მაგრამ რადგან აც-ზე მახვილის დაწერა შეუძლებელი იყო, ამიტომ აქ მახვილი აღუნიშნული დარჩა; ეს სიტყვა უნდა წავიკითხოთ ესტიმო.

§ 8. ქართულ-ლათინური შესატყვისობანი. წინამდებარე ლექსიკონს დართული აქვს „ქართულ-ლათინური შესატყვისობანი“. ეს ჩვენი ლექსიკონის ის

ნაწილია, რომელმაც უნდა გასწიოს „ქართულ-ლათინური ლექსიკონის“ მაგიერობა, დროებით მაინც. სანამ ასეთი ლექსიკონი შედგებოდეს.

„ქართულ-ლათინურ შესატყვისობათა“ შესახებ მკითხველმა უნდა იხელმძღვანელოს შემდეგი ჩვენი მითითებებით:

ა) აქ მოყვანილია მხოლოდ ის შესატყვისობები (ორიოდე გამონაკლისის გარდა), რომლებიც ჩვენი ლექსიკონის „ლათინურ-ქართულ“ ნაწილშია. შეიძლებოდა სპეციალურად გვეთქვა: „ქართულ-ლათინური შესატყვისობანი“ წარმოადგენს „ლათინურ-ქართული ლექსიკონის“ ქართულ საძიებელს. იმისათვის რომ ზედმიწევნით გაიგო. თუ რა ლათინური მნიშვნელობა შეეფერება ამა თუ იმ ქართულ სიტყვას, საჭიროა „შესატყვისობებში“ მითითებული ლათინური სიტყვის მნიშვნელობა ამოვიკითხოთ თვით „ლათინურ-ქართულ ლექსიკონში“. ზოგჯერ შესატყვისობა ზედმიწევნითა, მაგალითად:

„გარშემო დგომა 1. circumstantia; 2. circumsto“.

მაგრამ ხშირად შესატყვისობის ზედმიწევნითობას მკითხველი გაიგებს „ლათინურ-ქართულ“ ნაწილში. ავიღოთ ასეთი მაგალითი:

„პური frumentum, panis“ (გვ. 432).

საჭიროა ჩაეხედოთ თვით „ლათინურ-ქართულ ლექსიკონში“ და იქიდან გავიგებთ, რომ frumentum არის „პური, ხორბალი“, ე. ი. პურის მარცვალი; ხოლო panis არის გამომცხვარი „პური“.

ბ) ბუდეში მითითებული შავი ციფრებით (1. 2.) აღნიშნულია: სახელი (1.) და ხმნა (2.).

გ) ზოგჯერ ამოწერილია ნამყოს მიმღეობა; მაგ., 382 გვერდზე ბუდეში „დარბევა“ ჩამოთვლილია შესატყვისი ლათინური როგორც სახელები, ისე ხმნები: 1. depopulatio, devastatio... 2. depopulor, deprador, devasto, populo, populor, raptor, vasto, და ბოლოში მიწერილია „დარბეული vastus“; ეს იმას კი არ ნიშნავს, რომ „დარბეული“ ლათინურად არის მხოლოდ vastus.

„დარბეული“ არის ვნებ. ნამყოს მიმღეობა და, მაშასადამე, ბუდეში მოყვანილი ყოველი ხმნის Participium perfecti იქნება „დარბეული“: depopulatus, devastatus, expilatus... მაგრამ ამათ გარდა „დარბეულს“ ნიშნავს სიტყვა vastus.

დ) მკითხველს ასეთ შემთხვევასთანაც ექნება საქმე: 398 გვერდზე სწერია: „ისტორია historia; gestus“. ეს იმას კი არ ნიშნავს, რომ „ისტორია“ ლათინურად არის gestus, არამედ სიტყვის ქვეშ gestus (გვ. 17ა) ნახავს მკითხველი, რომ res gestae არის „ისტორია“.

ე) ზემოთ ჩვენ ეწერდით, რომ რადგან ლათინური ხმნა, თანახმად საერთაშაოსო წესისა, მოგვყავს პირველი პირით (dico, dico), ქართული შესატყვისი ხმნებიც პირველ პირში მოვიყვანეთ („ვამბობ“). ხოლო რაც შეეხება ჩვენი ლექსიკონის მეორე ნაწილს, იქ ლათინური ხმნის შესატყვისი ქართული ხმნა მოგვყავს საწყისი ფორმით.

სიმ. ყაუხჩიშვილი

თბილისი, 1961 წლის 27 მარტი

A

1. A. a ლათინური ანბანის პირველი ასო.
 2. A. შემოკლება კაცის სახელისა Aulus.
 3. a. შემოკლება სიტყვისა annus.
 4. a (ah) შორისდ. 1. აჰ, ოჰ; 2. ჰაი; ვაი!
 5. a, ab (წინდებული მოქმედ. ბრუნვით: a იხმარება თანხმონით დაწყებული სიტყვის წინ, ab—ხმონით და h-თი დაწყებული სიტყვის წინ) 1.-გან, მიერ; a frátro 'ძმისაგან, ძმის მიერ; ab ómnibus ყველას მიერ; ab híste მტრის მიერ; 2. -გან (დროის აღსანიშნავად); ab éo tómpore იმ დროიდან; ab úrbe cóndita ქალაქის (რომის) დაარსებიდან; 3. -გან (ადგილის აღსანიშნავად); a térგი ზურგიდან; a lóco ადგილიდან.
- ábacus (ábaci, ბერძნ. ἄβαξ) 1. საანგარიშო დაფა, სახახავი დაფა; 2. სათამაშო დაფა (უჯრედებიანი).
- abaliéno (abalienávi, abalienátum, abalienáre) 1. განეასხივებ, ვასხივებს; 3. მოვიშორებ, ვიშორებ; 3. ჩამოვართმევ, ვართმევ.
- ábavus (ábavi) 1. პაპის მამა, დიდელის მამა. შდრ. ávus.
- ábax იხ. ábacus.
- abbreviátio (abbreviatiónis) ლ. შემოკლება.
- abdicátio (abdicatiónis) ლ. 1. უარის თქმა, ხელის აღება; 2. მემკვიდრეობის უფლების წართმევა.
1. ábdico (abdicávi, abdicátum, abdicáre) უარს ვამბობ, ხელს ვიღებ.
 1. ლათინურ-ქართული ლექსიკონი
 2. ábdico (abdixi, abdictum, abdicere) უარს ვეუბნები, ხელს არ ვუწყობ. ábditus, a, um მოშორებული, განმართებული; ფარული.

ábdio (ábdidi, ábditum, ábdero) 1. ვაშორებ, ვაცილებ, ვმალავ; se ábdere განშორება, უკან დახევა, თავშესაფარის ძებნა; 2. გადავიყვან; ვაძევებ, გადავასახლებ; eáque in insulam Seríphon ábdita est და იგი სერიფონის კუნძულზე იქმნა გადასახლებული (Tac. ann. 2,85).

abdómen (abdóminis) ხ. მუცელი.

abdominális, e ზედასართ. მუცლისა; typhus abdominális მუცლის ტიფი.

abdúco (abdúxi, abdúctum, abdúcere) 1. მიმყავს (წაყვანა), გამყავს განზე; in servitútem abdúcere მონებად წაყვანა; 2. გადაბირება; 3. გადათქმევივნება, მოშლევინება; დამცირება, დაქვეითება.

abéna იხ. haxéna.

ábeo (ábii ან abívi, ábitum, abíre) მივდივარ (წასვლა); ábiit ex conspéctu თვალს მოეფარა, გაუჩინარდა; abíre e víta გარდაცვალება; non lónge abíeris შორს არ მოგიხდება ძებნა (Cic.).

ábéquito (abequitávi, abequitátum, abequitáre) ცხენით მივდივარ.

aberrátio (aberratiónis) ლ. 1. გადაცთენა, გადახტრა; 2. აბერაცია. შეცთომითი აღქმა.

abéssé იხ. ábsum.

ábfui (= áfui) იხ. ábsum.

abhiuc ზნს. 1. აქედან; 2. ამ დროიდან. მას უკან.

abhórreo (**abhórui**, **abhorrére**) 1. მეზიზღება; 2. **abhórret** არ შეეფერება; ეწინააღმდეგება; 3. **abhórrens** უადგილო, შეუფერებელი; **véstráe istáe absurdáe átquo abhorréntes lácri-mae** ვგ თქვენი უაზრო და უადგილო ცრემლები.

ab hoc ამისგან.

abíci *ob.* **abífcio**.

abíctus, **a**, **um** 1. დაუდევარი, აგდებული; 2. მდარე, მდაბიო; 3. აბუჩად აგდებული; საზიზღარი; 4. დანარცხებული (**Verg.**)

abíegnus, **a**, **um** ნაძვის ხისა; **éguas abíegnus** ტროადის ცხენი.

ábies (**abietis**) *რ.* 1. ნაძვი; 2. (ნაძვისაგან გაკეთებული) ხომალდი, შუბი (**Verg.**)

ábigo (**abégi**, **abíctum**, **abígere**) 1. ვაგდებ, ვრეკავ (გარეკვა), **gréges óvium ábigit** ცხვრის ფარას მიერეკება. 2. ვიტაცებ; **pécus abígere** საქონლის გატაცება (**Cic.**) 3. მოწყვეტა (მეტელისა); **pártum abígere** მუცლის მოშლა (**Tac.**)

abífcio (**abífcí**, **abífcere**) 1. ვისერი, ვერი; **arma abífcere** იარაღის დაყრა. 2. დავანარცხებ, გავანადგურებ; **ab. hóstem** ვანარცხებ მტერს (**abíctus** დანარცხებული **Verg.** 10, 734); 3. მივაყრი (სიტყვებს); 4. დავამცირობ; *რ.* **abífcere** სულით დაცემა, სასოს წარკვეთა.

ábitus (**úbitus**) *მ.* 1. წასვლა, გასვლა, გამგზავრება **შდ.** **ábeo**; 2. გამოსასვლელი; გასასვლელი ადგილი (**Verg.** **Tac.**)

abíudico (**abíudicávi**, **abíudicátum**, **ábiudicáre**) ჩამოვართმევ; უარს ვეუბნებ; **abíudicare sibi libertátem** თავისუფლებზე უარის თქმა (**Cic.**)

abíungo (**abíunxi**, **abíunctum**, **abíun-gere**) გამოვსხნი, გამოვუშვებ (ხარს, ცხენს); ვაცალკევებ.

abíuro (**abíurávi**, **abíurátum**, **abíuráre**) უარზე ვდგავარ; ვეფიცები.

ablatívus (**ablatívi**) *მ.* მოქმედებითი ბრუნვა.

ablátum *ob.* **áufero**.

ablégo (**ablegávi**, **ablegátum**, **ablogáre**) 1. ვაგზავნი; **honéstos hómines ablegáre** პატივსაცემ პირთა გაგზავნა; 2. მივლენა, წარგზავნა.

ábluo (**áblui**, **ablútum**, **ablúere**) ვბან (ვაბანა); **pédes ablúere** ფეხების ბანა; **vúlnera ablúere** კრილობების მობანა.

ábnego (**abnegávi**, **abnegátum**, **abuegáre**) უარს ვეუბნებ; უარვეყოფ.

abnórmis, *ე* უწყისო, წეს-გარეშე; **abnórmis sápiens** ბრძენი რომელსაც სკოლაში არ უსწავლია (**Hor.**).

ábnuo (**ábnui**, **abnuitúrus**, **abnúero**). 1. უარვეყოფ ხელების გასასვავებით, თავიდან ვიშორებ; უარს ვეუბნები: **Dolabéllae peténti ábnuit triump-húlia** **Tibérius** ტიბერიუსმა უარი უთხრა დოლაბელას ტრიუმფის გადახდაზე (**Tac. ann.** 4, 25)

abóleo (**abolévi**, **abólitum**, **abolére**) 1. ვსობობ, ვანადგურებ 2. გადავაყენებ (თანამდებობიდან).

aboléscó (**abolévi**, **aboléscere**) ვნადგურდები, ვჭრები.

abolitío (**abolitiónis**) *რ.* 1. მოსპობა, გაუქმება; **tributórum a.** გადასახადების გაუქმება; 2. უარყოფა; **a. sententíae** წინადადების უარყოფა (**Tac. ann.** 6, 2).

abóminor (**abominátus** **sum**, **abominári**) 1. გავურბი (ცუდ რამეს); **quod abóminor** ღმერთმა დამიფაროს! 2. მეთაკილება.

Aborigines (*მრ.*; *ნათ.* **aboríginum**) *მ.* აბორიგინები, თავდაპირველი ბინადრები [**ab**, **origo**],

abórior (**abórtus** **sum**, **aboríri**) 1. ჩავდივარ, ჩავესვენები, (მნათობებზე); 2. ვაკჭრები... **vocémque aboríri** ხმა ჩაუწყდება (**Luerc.**).

abörtio (abörtionis) ჯ. მუცლის მოშლა.
abörtívus, a, um 1. დღენაკლი, უდღეუ-
რი; 2. მუცლის მოსაშლელი; **abor-
tívum (abörtivi)** მუცლის მოსაშლე-
ლი საშუალება.

abörtus (abörtus) ზ. მუცლის მოშლა.
abrádo (abrásí, abrásum, abrádere)
1. მოფხვკ, გადაფხვკ; 2. მოვკრეკ
(თმას, წვერს); 3. გამოვკინცლავ.

abriópio (abriópi, abréptum, abriópere)
მოვიტაცებ; **se abrípere** მოკურც-
ხლავ. [ab, rapió]

**ábrogó (abrogávi, abrogátum, abro-
gáre)** 1. ვაუქმებ (კანონს); 2. ჩამო-
ვართმევ (თანამდებობას...).

**abrómpo (abrópi, abruptum, abrómp-
pere)** 1. მოვწყვეტ, მოვგლეჯ, მოვ-
ტებ; 2. შევწყვეტ; დავარღვევ.

abróptio (abruptiónis) ჯ. 1. მოწყვე-
ტა, მოტეხა; 2. შეწყვეტა; დარღვევა.
abrópte ზმნს. მოულოდნელად, უცბად;
მოუფიქრებლად.

abróptus, a, um დაქანებული, ციკაბო;
გად. მოუფიქრებელი, წინდაუხედავი.

abs ივითა რაც **a, ab** (იხმარება ზოგ-
ჯერ **q**-თი და **t**-თი დაწყებული სიტ-
ყვების წინ).

abscédo (abscéssi, abscédere) 1. ვიხვე
(დახვეა), ვშორდები (განშორება); 2.
ვკრები.

abscéssus (abscéssus) ზ. 1. გაშორება,
გაცლა; განმარტობა. 2. არყოფნა
(= **abséntia**); **contínuo abscéssu
velut exílium obiectádo** უსაკვე-
დურება მუდამ რომის გარეთ ხარ,
თითქოს გაძევებული იყო (Tac. ann.
6, 38).

**abs-cido (abscídi, abscísum; abscide-
re)** 1. ვკრი (მოკრა, წაკრა); 2. ვა-
საკურსებ; 3. ვუსპობ; **spe úndique
abscísa** მის შემდეგ რაც იმედი ყო-
ველმხრივ მოსპობილი იყო (Liv.).

abscído (ábscídi, -scíssum -scíndere)
1. მოვწყვეტ, მოვაშორებ; 2. შევწყვეტ.
abscíssus, a, um მიმღეობა ზმნისა **ab-
scíndo**.

abscísus, a, um მიმღეობა ზმნისა **abs-
cído**.

ábsens (abséntis) არყოფი, არდამს-
წრე. შდ. **ábsum**.

abséntia (abséntiae) დ. არყოფნა.

absímilis, o არამსგავსი.

**absínthium (absínthii, ბერძნ. ἀψι-
θίου)** ს. მცენ. აბზინდა (აფსინდი
საბა).

**ábsis (absidis; აგრეთვე ápsis; ბერძნ.
ἀψίς)** ჯ. თალი.

absísio (ábsísti, absístere) განხე ვდგა-
ვარ, ჩამოვრჩები, (გადატ.) თავს ვა-
ნებებ.

absólute ზმნს. სავსებით, სრულიად;
უთუოდ, უცილობლად.

absólutio (absolutiónis) ჯ. 1. გამო-
ცალკეება, გაყრა; 2. განთავისუფ-
ლება, გამართლება (საპირ. **dámno-
tio**); 3. სრულყოფა.

absólutus, a, um დასრულებული,
სრულქმნილი, უცილობელი; დამოუ-
კედებელი. იხ. **absólvo**.

**absólvo (absólvi, absólutum, absól-
vove)** 1. გამოვხსნი, ვათავისუფლებ;
2. ვამართლებ (საპირ. **dámno**); 3.
ვამთავრებ; **absólútis opéribus**
სამუშაოები რომ დამთავრდა; **fídem
absólvit** აპატია ერთგულება (მტრი-
სადმი) (Tac.).

ábsonus, a, um 1. არაკეთილზმონანი;
2. შეუფერებელი.

**absórbeo (absórbeui, absórptum, ab-
sorbére; ვშთანთქამ, შევწოვ.—Pert.
აგრეთვე absórpsi || absórpsi.**

absórptio (absórptiónis) ჯ. შთანთქმა,
შეწოვა.

absp... იხ. asp...

ábsque (წინდებული მოქმ. ბრ.) უ-დ, უი-
მისოდ, გარეშე; გამოკლებით; **a. pá-
cis syllabis** რამდენიმე მარცხლის
გამოკლებით; **a. senténtia** უნებუ-
რად, განუზრახველად.

absténtum იხ. **abstineo**.

abstérgeo (abstérsi, abstérsum ab-

stergère) 1. მოვიწმენდ, შევამშრალე, შევიშრალე; *sudorem abstergère* ოფლის მოწმენდა (Plaut); 2. მოეშორებ [abs, térgeo].

abstérreo (abstérui, abstérritum, absterrére) 1. დაეფრთხობ; 2. შევაკეებ.

abstíneus (abstínentis; შედარ. abstínentior, აღმ. abstinentissimus) თავდაპირველი; უანგარო.

abstíntia (abstínentiae) ჟ. თავდაპირველობა; უანგარობა.

abstíneo (abstínui, absténtum, abstínere) 1. ვაკეებ; se abstínere თავს ვიკებ, თავს შორს ვიკებ; 2. თავის შეკავება; proelio abstínébat. ბრძოლისაგან თავს იკავებდა; abstínéto irárum დააცხრე შენი რისხვა (Hor.); 3. დაზოგვა, შებრალება.

ábsto (abstáre) მოშორებით ვდგავარ; si lóngius ábstes თუ უფრო მოშორებით დგახარ (Hor. poet. 362).

abstractio (abstractiónis) ჟ. გამორიცხვა, განყენება; მოგლეჯა, მოტაცება.

abstractus, a, um განყენებული, წაყვანილი.

ábstraho (abstráxi, abstractum, abstráhere) 1. განზე მივითრევ, გავიტაცებ; 2. განვაყენებ, ვაცილებ, წავიყვან; súos ab se líberos abstractos (esse) óbsidum nómine dolébant სწუხდნენ, რომ მათი შვილები მძევლებად იყვნენ წაყვანილი. [abs, tráho].

abstrúdo (abstrúsi, abstrúsum, abstrúdere) 1. დავმაღავ; 2. თავიდან მოვიშორებ. [abs, trúdo].

abstrúsus, a, um 1. დაფარული; 2. გულჩათხრობილი (abstrúsum... Tibérium: Tac. ann. 1, 24).

ábstuli ob. aufero.

ábsum (áfu, abése) 1. შორს ვარ, არ ვარ, დაშორებული ვარ; ne lóngius trídúo a cástris ábsit რომ სამ დღეზე მეტს არ იყოს მოშორებული ბანაკს; 2. მონაწილეობას არ ვიღებ;

ab hoc concilio afuérunt იმათ მონაწილეობა არ მიუღლიათ ამ კრებაზე.

absumo (absumpsi, absumptum, absumere) 1. მთლად წავიღებ რასმე, მთლად დავხარჯავ; 2. (დროს) დავხარჯავ, დავარჯავ, 3. მოსობავ; განაწევა; Cartháginem flámmis absumi კართაგენი ცეცხლს მიცა. [ab, sumo].

abúrde ზნს. 1. ყურის მომკრეველად, ყალბად; a. cánere ყალბი სიმღერა; 2. შეუფერებლად.

absúrditas (absurditátis) ჟ. უხამსობა, შეუფერებლობა.

absúrdus, a, um 1. არაკეთილმორავანი; 2. უხამსი, სულელური; 3. შეუფერებელი.

abúndans, (abundántis; შედარ. abundántior, აღმ. abundantissimus) 1. უხვი, ბარაქიანი, სეკიანი; lócus fóntibus a, წყაროებით მდიდარი ადგილი (Cic.); 2. შეძლებული (საპირ. égré: ns ხელმოკლე).

abundánte ზნს. 1. უხვად, ბარაქიანად; 2. დაწვრილებით, სიტყვაუხვად; copióse et a. lóqui სიტყვაუხვად ლაპარაკი (Cic.).

abundántia (abundántiae) ჟ. 1. სიუხვე; სიმდიდრე; 2. სიტყვებით გადატვირთვა.

abúnde ზნს. უხვად; a. rátus სრულიად კმაყოფილი, სრულიად კმასაყოფი (Tac.).

abúndo (abundávi, abundátum, abundáre) 1. ვიღვრები; áunis abundávit მდინარე აღიდა; 2. გადატ. უხვად ვარ; უხვად მაქვს, შეძლებული ვარ (საპირ. egére); egéntes abundant ხელმოკლენი დოვლათს იძენენ (Cic.).

abútor (abúsus sum, abúti) 1. ველანგავ; 2. უხვად ვსარგებლობ; 3. ბოროტად ვიყენებ.

ae, atque კავშ. და, -ც.

acácia (acáciae) ჟ. მცენ. აკაცია.

acanthinus, a, um (ბერძნ. *ἀκανθίνος*)
აკანთისა.

acanthus (*acanthi*, ბერძნ. *ἀκανθός*)
ჟ. მცენ. აკანთო.

accano (*accanere*) 1. დავამღერებ,
ვლილინებ; 2. ხმას ავაყოლებ, ბანს
ეუებნები.

accedo (*accessi, accessum, accedere*)
1. ეუახლოვდები; 2. მოვდივარ; *ob-*
viam accedo შესახვედრად მოვდი-
ვარ, მივმართავ (ვინმეს, მაგალითად,
თხოვნით); 3. თავს ვესხმი; 4. ეუახ-
ლოვდები, ვემატები; *accidunt anni*.
ახლოვდება სიბერე; *accedit quod*
ამას ერთვის, რომ.

accelero (*acceleravi, acceleratum,*
accelerare) 1. ვჩქარებ; 2. ვჩქა-
რობ; 3. (ვნებითი მხოლოდ ტაცი-
ტუსთან) *delicta longiore via cé-*
tera accelerantur აიორიეს უფრო
გრძელი გზა, მაგრამ ჩქარა იარეს
(*Tac. ann. 1, 50*); *accelerata inté-*
rium Vespasiani coepta ამასობაში
ვესპასიანეს წამოწყებები დაჩ-
ქარდა.

accendo (*accendi, accensum, accen-*
dere) 1. ვანთებ, ვანათებ, ვაჩალებ;
lucornam a. santhel ვანთებ; *aras*
ა. კერას ვაჩალებ (*Or.*); 2. გადატ.
ვაგულიანებ, აღვაგზნებ; 3. გადატ.
ვამრავლებ, ვაძლიერებ. [*ad, cén-*
deo]

accensco (*accensum, accensere*)
მივათელი; *accenseor illi* მასთან
ვირიცხები (*Met. 15, 546*).

accensibilis, e აღგზნებელი, ანთებული;
accensibilem ignem აღგზნებულსა
ცეცხლითა (*Hebr. 12, 18*).

accensus (*accensi*) 2. 1. მინათვლი
(საგანგებო დავალებათა მოხელე);
2. *accensi* (*accensorum*) სამარტა-
ფონი (მსუბუქად შეიარაღებული
მარტაფა მეომრები).

accntus (*accntus*) 2. გრამ. მახვილი
[*ad, cantus*].

acceptio (*acceptiōnis*) ჟ. მიღება.

accepto (*acceptavi, acceptatum, ac-*
ceptare) ვღებულობ.

acceptum (*accepti*) 2. იბ. *accipio*.

acceptus, a, um (შედარ. *acceptior,*
აღმ. *acceptissimus*) მისაღები, სა-
სურველი, სასიამოვნო.

accessio (*accessiōnis*) ჟ. 1. მოსვლა;
2. მედიც. შეტევა (სააირ. *accessio*);
3. ნაზარდი, ნამატი; შემატება; *a.*
pecuniae ფულის შემატება; *a. ví-*
rium ძალღონის მატება (*Liv.*).

accessus (*accessus*) 2. 1. მოახლოვება;
2. მედიც. შეტევა; 3. მისადგომი
(ხომალდებისათვის); 4. შემატება.

1. **accido** (*accidi, accidere*) ვვარდები
(დავარდნა); *accidit* მოხდა, ხდება.
[*ad, cado*]

2. **accido** (*accidi, accisum, accidere*)
1. წაჭერი, წავეკვეთ; 2. გადატ. ვასუს-
ტებ; *cópias esse accisas sciebat*
მან იცოდა, რომ ჯარი დასუსტებუ-
ლი იყო (*Caes.*) [*ad, caedo*]

accingo (*accinxi, accinctum, accinge-*
re) ქამარს შემოვარტყამ (შემოვირ-
ტყამ; *féro accincti* მახვილ-შე-
მორტყმულნი (*Tac. ann. 6, 2*).

accipio (*accipi, acceptum, accipere*)
1. ვღებულობ; *accipere pecuniam*
ფულის აღება, ქრთამის აღება; *ac-*
ceptum (*accepti*) შემოსავლი; *er-*
dex accepti et expénsi შემოსა-
ვალ-გასავლის დავთარა; 2. განვიციდი,
გადავიტან; 3. ვგებულობ, ვტყობი-
ლობ.

accipiter (*accipitris*) 2. კორო.

acclamatio (*acclamatiōnis*) ჟ. შეძახი-
ლი; *licentia acclamatiōnum* თა-
ვისუფალი შეძახილებით, მოურიდე-
ბელი შეძახილებით (*Tac. h. 1, 32*).

acclamo (*acclamavi, acclamatum, ac-*
clamare) შევძახებ (მოწონების ან
დაწუნების ნიშნად).

acclaro (*acclaravi, acclarare*) ნათლად
ვუჩვენებ; განვმარტავ.

acclinis, e დახრილი, მიყრდნობილი

acclino (**acclinávi**, **acclinátum**, **acclináre**) მიჯაყრდნობ; **sc acclináre** მიმხრობა (მივემხრობი).

acclivis, **e** შემალელებული (ადგილი), ფერდობიანი. **ob. acclívus**.

acclívitas (**acclívitatís**) **f.** მალლობი, აღმართი.

acclívus, **a**, **um** შემალელებული (ადგილი), ფერდობიანი; **acclívó límite** **vénit** მოვიდა ციკაბო ბილიკით (**Met.** 2, 19).

accola (**accolae**) **m.** მეზობლად მცხოვრები; მეზობელი.

accolo (**accólui**, **accólere**) მეზობლად ვცხოვრობ; **accólentes** მეზობლები.

accommodáre **hñs.** შესაფერისად.

accommodátio (**accommodatiónis**) **f.** შეგუება.

accommodátus, **a**, **um** (შედარ. **accommodátior**, **alib. accommodatíssimus**) შესაფერისი.

accommodo (**accommodávi**, **accommodátum**, **accommodáre**) შევეუგუებ.

accommodus, **a**, **um** გამოსადეგი, შესაფერისი.

acerédo (**acerédidi**, **aceréditum**, **acerédere**) მიეწოდები.

aceréscó (**acerévi**, **acerétum**, **aceréscere**) ვემატები.

accubo (**accubáre**) გვერდით ვარ, გვერდით ვმდებარეობ; წამოვწევბი.

accumbo (**accubui**, **accubitum**, **accumbere**) ვწევბი, წამოვწევბი.

accumulátor (**accumulátoris**; გვხვდება მხოლოდ ტაციტუსთან) **m.** დამგროვებელი, მომზევეკი; **opúmque prímus accumulátor** სიმდიდრის მომზევეკი (**Tac ann.** 3, 35).

accumulo (**accumulávi**, **accumulátum**, **accumuláre**) ვაგროვებ, ვაქუნებ (დაგროვება, შექუნება).

accuráte **hñs.** გულმოდგინედ, მზრუნველობით.

accurátus, **a**, **um** გულმოდგინე; ზუსტი.

accúro (**accurávi**, **accurátum**, **accu-**

rare) გულმოდგინედ ვზრუნავ, ვცდილობ; ზუსტად ვასრულებ.

accúrro (**accucúrri** [იშეითად **accúrri**], **accúrsum**, **accúrrere**) მოვირბენ, მოვიკრები.

accúrsus (**accúrsus**) **m.** 1. მორბენა, მოჭრა; თავის მოყრა; შოსვლა; 2. თავდასხმა.

accusátio (**accusatiónis**) **f.** 1. ბრალდება; 2. დასმენა (**Tac. h.** 2, 10), **accusátivus**; **cásus accusátivus** გრამ. ბრალდებითი ბრუნვა.

accusátor (**accusatóris**) **m.** 1. ბრალმდებელი (სისხლის სამ. საქმეში; საპირ. **reus**, **defénsor**), მომჩივანი; 2. დამსმენი; 3. გამეციხველი.

accusátorius, **a**, **um** 1. საბრალმდებელი; 2. ბრალმდებლისებური; შარიანი.

accúso (**accusávi**, **accusátum**, **accusáre**) 1. ბრალს ვდებ, ვაბრალებ, ვუჩივი; **a. prodatiónis** ბრალს ვდებ ლალატში, ლალატს ვაბრალებ; 2. ბრალდებას წაუყუენებ.

1. **ácer**, **ácris ácre** 1. წვეტიანი; მკრელი; **ferramentum ácre** მკრელი იარაღი; 2. მწვავე; **certámen ácre** მწვავე ბრძოლა; 3. სუსხიანი, მძაფრი, სასტიკი; **hñems ácris** სუსხიანი ზამთარი; **frígnus ácre** სასტიკი სიცოცხე; 4. მწარე; **paeniténtia ácris** მწარე სინანული (**Tac. h.** 3, 51); 5. გამეცივანი; **vox ácris** გამეცივანი ხმა; **ácris tibia** გულგამამირავი ფლიტა

acérbe **hñs.** მწარედ; გადატ. სამწუხაროდ.

acérbitas (**acérbitatís**) **f.** სიმწარე; გადატ. სისასტიკე, სიმკაცრე; უბედურება.

acérbus, **a**, **um** მწარე, მძალე. კაწახი; გადატ. სასტიკი, მკაცრი, სამწუხარო.

acérro (**acérro**) **f.** სასაკმეველე.

acérvo (**acervávi**, **acervátum**, **acerváre**) ვაგროვებ, ვაქუნებ.

acérvus (**acérvi**) **m.** გროვა, ხეინი;

acervi armorum იარაღის გროვა; *a. aeris et auri* სპილენძისა და ოქროს ზეინი (Hor.); *a. caecus* ქოლსი (Ov.).

acetábulum (acetábuli) ს. 1. ჯამი, თასი; 2. მედიც. ტაბუტის ბუდე.

acétum (acéti) ს. 1. ძმარი; 2. გადატმწარე დაცინვა.

achátes (achátae, ბერძნ. ἄχαιος) პ. (ან ჯ.) აქატი.

ácia (áciae) ჯ. ძაფი.

ácida (acidórum) ს. მჟავე საკმელები.

**ácidum (ácidi)* ს. მჟავე; *ácidum bíricum* ბორის მჟავა.

ácidus, a, um 1. მჟავე; *ínula ácida* მჟავე მზიურა (Hor.); 2. სახიზლარი, უსიამოვნო; 3. მწარე; *hómio úcidae línguae* მწარე ვენის პატრონი.

ácies (áciéi) ჯ. 1. წვეტი, პირი (დანისა, მახვილისა) 2. მწყობრი, რაზმი; 3. ბრძოლა.

acínaces (acínacis; ბერძნ. ἀκινάκης) პ. ჰოროლი, შუბი; აკინაკი (საბა).

ácinum (ácini) ს. *ácinus (ácini)* პ.

1. ანწლის კენკრა; 2. ყურძენი; *ácini vináceus* ყურძნის კურკა (Cic.).

áclys (áclydis) ჯ. ხელშემა.

aconítum (aconíti, ბერძნ.) ს. ნეცნ. ტიკტირი.

acquiesco (acquiesvi, acquiesctum, acquiescere) 1. ვისვენებ; 2. კმაყოფილებას ეპაულობ; *parva spó cum acquievisset* მცირე იმედშიც რომ კმაყოფილებას პაულობდა (Liv.); 3. ვინმეს შეუთანხმდები.

acquiro (acquisivi, acquisitum, acquirere) ვუმატებ; ვიძენ. [ad, quac- ro]

ácriter ზნისართი მწვავედ, მძაფრად; სასტიკად, ძლიერად; *príncipis iniúrias ácriter ulcisci* სასტიკი შურისძიება ხელმწიფის შეურაცხყოფისათვის.

ácta (actórum; ნახზნარი სახელი, აგვი) ს. 1. ნამოქმედარი, სრულქმნილი; დამთავრებული საქმე; ნაღვაწი, ღვა-

წლი; *belli ácta* საომარი საქმეები; *ácta Hérculis* ჰერაკლეს საგმირო საქმეები; 2. დადგენილებები, განკარგულებები (სენატისა, მაგისტრატებისა); დადგენილებათა ოქმები; *ácta Cláudii* კლავდიუსის განკარგულებები. (Tac. ann. 13, 5); *compóuéndis pátrum úctis* სენატის დადგენილებათა ოქმების შეადგენად (Tac. ann. 5, 1); 3. მოამბე (დადგენილებათა გამოსაქვეყნებლად); *diúrnis úrbis áctis mundáre* რომის ყოველდღიურ მოამბეში მოთაქება (Tac. ann. 13, 31).

áctio (actiónis) ჯ. 1. მოქმედება, მოღვაწეობა; 2. სასამართლო ძიება, დავა. *áctito (actitávi, actitátum, actitáre)* 1. ვსაქმიანობ ხოლმე; მივსდევ (რამე საქმიანობას); 2. როლს ვასრულებ; *mox spónte mímos actitávit* ძალე თავისი ნებით მიმოსის როლებს ასრულებდა (Tac. h. 3, 62).

actívus, a um საქმიანი, გამორჯელი.

áctor (actóris) პ. 1. მოქმედი, შემსრულებელი; 2. რწმუნებული (აგენტის); *áctor públicus* სახელმწიფო რწმუნებული (Tac. ann. 2, 30); 2. მსახიობი; 3. მწყემსი (პოეტ.); *pécóris áctor* მწყემსი (Ov. H. 1, 95).

1. *actuárius, a, um* ადვილად ასამოძრავებელი; სწრაფი; მსუბუქი; *actuária návis* მსუბუქი ნავი, სწრაფმავალი ნავი.

2. *actuárius (actuárii)* პ. 1. მალემწყერალი; 2. მონაგარიზე; 3. მწე (ჯარის ნაწილებში).

áctum იხ. აგვი. იხ. *ácta*.

actuósus, a, um 1. გამორჯელი; ცოცხალი, მოძრავი; 2. მგზნებარე (სიტყვა).

áctus (áctus) პ. 1. მოძრაობაში მოყვანა, ამოქმედება; ცოქმედება; წარმოება; 2. დღიური (მიწის ფართობის საზომი).

actútum ზნს. მაშინვე დაუყოვნებლივ.

aculeātus, a, um 1. ეკლიანი; 2. გადატ. გესლიანი.

aculeus (acúlei) მ. ეკალი; ნესტარი; დეხი.

acumen (acúminis) ხ. 1. წვეტიანი ბოლო, წვეტი; 2. მახვილგონიერება, შორსმჭვრეტელობა.

acuo (acui, acútum, acúere) 1. ვმახვ, ვლესავ; 2. აღვავხვებ; ვაქვებ.

1. **ácus (úceris)** ხ. ხენო, პარკი.

ácus (ácus) ჯ. ნემსი, ქინძისთავი; **ab ácia et ácu mi ómnia expósuit** ძაფით ნემსამდე (ე. ი. ყოველი წერილმანი) ყველაფერი გადმომილაგა.

acúte ხმს. თელგამპკრიახად; ფხიზლად; მკაფიოდ; **ut cernámus acútó** რათა მკაფიოდ დაეინახოთ (Lucr. 4, 810).

acútus, a, um 1. წვეტიანი, წამახული; მწვევე; **acútis súdibus munita** ბოლოწვეტიანი სარებით გამავრებული (BC 5, 18, 3); 2. გადატ. მკაფიო; **cernis acútum** მკაფიოდ ხედავ (Hor. s. 1, 5, 26); 3. გადატ. მიმხვედრი, შორსმჭვრეტი, გამპკრიახი; 4. გრამ. მკვეერი; **accéntus acútus** მკვეერი მახვილი.

ad (წინდებული, **accus.**) 1. -კენ, -თან, მახლობლად; -მდე; მიხედვით; -თვის; **ad fenóstram** ფანჯარასთან; **ad flúmen** მდინარის მახლობლად 2. (რიცხვით სახელთან) დაახლოებით; **ad ducéntos** დაახლოებით ორასი, ორასამდე.

a, d. = **ante diem.**

adactio (adactiónis) ჯ. დადება; **iúris iurándi adactiónem** ფიცის დადება (Liv. 22, 33, 5).

adactum იხ **ádigo.**

adaequo (adaequávi, adaequátum, adaequáre) ვათანაბრებ, ვასწორებ; ვუსწორებ.

adaggero (adaggerávi, adaggerútum, adaggeráre) მოვავროვებ, დავავროვებ; მიწას შემოვავრო; **a. térram**

circa árborem ხეს მიწას ვავრო გარშემო.

adágio (adagiónis) ჯ. **adágium (adágii)** ხ. ანდახა.

adamántinus, a, um 1. რკინასავით მაგარი; 2. ანდამატიისა.

ádamaus (adamántis, ბერძნ. ἀδάμας) 1. რკინა, ფოლადი; 2. გადატ. სიმტკიცე, უდრეკობა; 3. ანდამატი.

ádamo (adamávi, adamátum, adamáre) ვეტრფი; მზიბლავს.

adapéro (adapérui, adapértum, adapérice) 1. გავალებ; **adapértae fúres pórtae** გაღებული კარები; 2. გავაშიშვლებ; გავამულავნებ.

adápto (adaptávi, adaptátum, adaptáre) მოვარგებ; შევუვლებ; მივუყვებ.

adáugeo (adáuxi, adáuctum, adaugére) ვამრავლებ, ვზრდი; გავადიდებ.

adaugéscó (adaugóscere) ვემატები, ვმატულობ; **néque adaugéscit quicquam néque déperit** არც არაფერი ემატება არც აკლდება. (Lucr. 2, 296).

ádbibo (ádbibi, ádbihere) 1. დავლევ, გადავკრავ; **úbi ádbibit plus paulo** როგორც კი ცოტა გადაჭკრავს (Ter.) 2. გადატ. აღვიბეჭდავ; გულთან ახლოს მივიტან.

ade... იხ. **acc.**

adídco (addíxi, addíctum, addícere) მივკეთუნებ; **se addícere** მინდობა, დამორჩილება.

addíctus, a, um 1. ერთგული, მორჩილი; 2. ვალდებული.

additamentum (additaménti) ხ. დანართი, სართი.

addítio (additiónis) ჯ. დართვა, დამატება.

áddo (áddidi, ádditum, áddere) 1. ვუმატებ, ვურთავ; **scóleri scéelus áddidit** ბოროტმოქმედებას დაუმატა ბოროტმოქმედება (Liv.); 2. გადატ. დამატებით გამოყენება; **óperi nrítem áddere** საშუაოდ ღამის გა-

მოყენება (ლამითაც მუშაობა დამატებით). — *Addito témporo* დრო გაივლის დრო თავისას იზამს; *addita aetate* დროთა ვითარებაში.

addūco (*addūxi, addūctum, addūcere*) 1. მიმყავს (მიიყვან); მოვწვევ, მივიწვევ, მივითრევ, მივიზიდავ; *fūnes addūcti erunt* თოკები მოსწიეს; *rimulum addūcere* შტოს მიზიდავ; *ne quem peditem ad collōquium addūceret* რომ მას არ მიეყვანა ქვეთა ჯარი ამ თათბირზე (Caes.); 2. მოვუქვრ; *lōrum addūcere* ღვედის მოქვრა; 3. ნაოქებად შეკვრა; *addūcere frōntem* შუბლის შეკვრა; 4. წაქეზება; *his rébus addūctus* ამ გარემოებით წაქეზებული.

addūctius ზნს. შედარ. ხარ. უფრო მკაცრად (Tac. h. 3, 7).

addūctus, a, um (შედარ. *addūctior*) 1. მოკვერილი, მოკიშული; ვიწრო; 2. პირქეში, მოღუშული.

ádēdo (*adēdi, adēsūm, adēdero*) 1. შემოვკვამ, შემოვლრღნი; 2. შევუქვამ, გავაჩანავებ.

adēptio (*adēptiōnis*) ჯ. წართმევა; *adēptiōnes bonórum* ქონების ჩაბროტმევა (Tac. ann. 4, 6).

adēptum იხ. *ádimo*.

1. *ádēo* ზნს. ამდენად, იმდენად, იმ ზომამდე.

2. *ádeo* (*ádii, áditum, ádire* 1. მივიღივარ, მოვიღივარ (მოსვლა); *ad se ádire* მასთან მოსვლა; *qua Turpéia rúpes céntum grádibus áditur* სიდანაც ტარპეის კლდეზე მისასვლელად ასი საფეხური უნდა აიარო (Tac. h. 3, 71); 2 მოვლა, მონახულება; *Lycias úrbes ádit* მოიარა ლიკიის ქალაქები (Met. 4, 297); 3. თავს ევსხმი; 4. ჩავარდნა; *ut vítae periculum áditúrus viderétur* (იმდენად მიიმედ იყო დაკრილი), რომ მისი სიცოცხლე საფრთხეში იყო ჩავარდნილი.

adéptus, a, um მიმღწვევი, მიმღევარი. შეად. *adipíscor*.

adóquito (*adequitávi, adequitátum, adequitáre*) ვუახლოვდები ცხენით.

adf... იხ. *aff...*

adg... იხ. *agg...* (მაგრამ *adgnóscó* იხ. *agnóscó*).

adgrédior იხ. *aggrédior*.

adhaereu (*adhaesi, adhaesum, adhaerére*) 1. ვეკერი, ვეზრობი; 2. ვესახლვრები, მიჯნაზე ვარ; *in díca silva adhaerébat* პატარა ტყე ვსახლვრებოდა.

adhaeréscó (*adhaesi, adhaeréscere*) 1. მივეკვრები, შევეზნირები; 2. (ორატორზე) ენა ებმის.

adhíbeo (*adhíbui, adhíbitum, adhibére*) 1. მივადებ, დავურთავ, დავუმატებ; 2. მივიწვევ; *ad id consílium adhibitis centuriónibus* ამ თათბირზე რომ მოწვეული იყვნენ ცენტურიონები.

adhortátio (*adhortatiōnis*) დ. გამაწვევა, წახალისება, წაქეზება.

adhórtor (*adhortátus sum, adhortári*) ვამაწვევებ, ვახალისებ, ვაქეზებ.

ádhué ზნს. 1. აქამდე; 2. ჯერ კიდევ (Tac. G. 19; 3. ამას გარდა.

adiáceo (*adiácuí, adiacéro*) ვეკერი, ვესახლვრები, მეზობლად ვარ; *adiacéntia* (*adiacéntium*) მიდამოები.

adício იხ. *adificio*.

adiéctio (*adiectiōnis*) ჯ. 1. მიმატება; *familiárum adiectiōnes* (ახალი) ოჯახების მიმატება (ჩასახლება; Tac. h. 1, 78); 2. აგრამ. განმეორება (სიტყვისა წინადადებაში).

ádigo (*adégi, adáctum, adigere*) 1. მოვრკე (საქონელს), მოვდენი; 2. მოვარკებ (გასაღებს); 3. ვაძულებ, მივიყვან; *cum tormentis édere cónscios adigerétur* წამებით რომ აიძულებდნენ გაეცა თანამონაწილენი (Tac. ann. 4, 45); *ad mortem adigere* სიკვდილის პირამდე მიყვანა (Tac.).

adiŭcio (adiŭcĭi, adiŭctum, adiŭcero) ვისერი, მივაგდებ; მივეურთებ, მივუმატებ [ad, iŭcio].

adiŭmo (adĕmi, adĕmptum, adĭmere) 1. ვართმევ, ვუსპობ; pecŭniam a. ფულს ვართმევ; vitam a. სიცოცხლეს ვუსპობ; 2. მოვტაცებ; ვათავისუფლებ; puŕllam lŕto adĕmit გოგონა სიკვდილს გამოსტაცა (Hor.); dolŕres adĭmere მწუხარებისაგან განთავისუფლება. [ad, ŕmo]

adiŭsŭrgo (adiŭsŭrgere) წამოვიწვევი, აღვიმართები.

adiŭpĭscor (adĕptus sum, adĭpĭsci) ვალწევ, დავწვევი, ზელში ვიგდებ. [ad, apĭscor].

1. adĭtus, a, um ob. 2. adĕo.

2. adĭtus (adĭtus) ჰ. 1. მოსვლა; 2. მისახალი, მისახლევი; 3. გადატ. შესაძლებლობა. შემთხვევა.

adiŭdĭco (adiŭdicĕvi, adĭndicĕtum, adĭndicĕre) მივეუსჯი, მივაკუთვნებ, მივანიჭებ.

adiŭmĕntum (adiŭmĕnti) ს. დამხმარე საშუალება, დახმარება.

adiŭnctio (adiŭnctiŕnis) რ. მიბმა, შეერთება.

adiŭnctus, a, um 1. მობმული, შეერთებული; 2. მომიჯნავე; 3. შესაფერისი.

adiŭngere (adiŭnxi, adĭnctum, adĭn-gere) 1. ვაბამ (მიბმა, შებმა); plus-tŕllo adĭn-gere mŭris (mŭres) ეტლში აბამს თავებებს (Hor. s 2, 3, 217); 2. მივეურთებ, დავურთავ; 3. მივიზხრობ; so adĭn-gere მიზხრობა (მივეზხრობი).

adiŭro (adiŭrĕvi, adĭurĕtum, adĭurĕre) 1. ვფიცავ, ფიცს ვდებ; adĭur-as id te invito me non ĕsŕe factŭrum შენ ფიცს სდებ, რომ ჩემი სურვილის გარეშე ამას არ გააკეთებ; 2. გაფიცებ (ვაფიცებ), ვემუდარები; per pĕtrem a. მამას ვაფიცებ.

adiŭtor (adiŭtorĭs) ჰ. 1. დამხმარე,

მშველელი; თანაშემწე; 2. დამხმარე მსახიობი, მეორე როლის მსახიობი (Hor. s. 1, 9, 46: mĕgnum adĭu-tŕorŭm, pŕsset qui fŕre ŕecŭndas დიდი თანაშემწე, რომელიც მეორე როლებს შეასრულებდა).

adiŭvo (adiŭvi, adĭutŭm, adĭuvĕre) ვეხმარები, ვშველი, ხელს ვუწყობ.

adĭ... ob. all...

admatŭro (admatŭrĕre) ვაჩქარებ.

admetĭor (admetŭsus sum, admetĭri) მივეუბოძებ, მივეურწყავ.

admicŭlum (admicŭli) ს. 1. საყრდენი, ბოძი; 2. გადატ. დახმარება. [ad, micŭ]

admiŕster (admiŕstri) ჰ. 1. მსახური; 2. თანაშემწე.

admiŕstra (admiŕstrae) რ. მსახური (ქალი).

admiŕstrĕtio (admiŕstrĕtiŕnis) რ. სამსახური, დახმარება; გამგებლობა, მართვა; a. nŕvis ხომალდის მართვა; a. rĕi pŭblice სახელმწიფოს მართვა-გამგეობა.

admiŕstrĕtor (admiŕstrĕtorĭs) ჰ. განმგებელი, გამგე.

admiŕstro (admiŕstrĕvi, admiŕstrĕ-rĕtum, admiŕstrĕre) 1. ემსახურებ, ვშველი; 2. ემართავ, განვაგებ a. nŕvem ხომალდს ემართავ; a. rem-pŭblicam სახელმწიფოს განვაგებ. 3. ვაწარმოებ. ესარდლობ, ვხელმძღვანელობ; sŭmma impŕrii bel-licŭe admiŕstrĕndĭ სახელმწიფოს მართვა და მთავარსარდლობა (B. G. 5, 11).

admiŕĕbilis, e საკვირველი.

admiŕĕbilitas (admiŕĕbilĕtĕtis) რ. საკვირველება; გაკვირვების საგანი.

admiŕĕbiliter ზნნს. საკვირველად.

admiŕĕtio (admiŕĕtiŕnis) რ. გაკვირვება; homo admiŕĕtiŕne dignĭs-sĭmus კაცი უაღრესი გაკვირვების

- ღირსი; *admiratiónem habére* გაკვირების გამოწვევა.
- admiror* (*admirátus sum, admirári*) მიკვირს; გაკვირებით უცქერი; *munitiónes hostium admirátur* გაკვირებით უცქერის მტრის სიმაგრეებს.
- admisceo* (*admiscui, admixtum [admístum], admiscére*) მიეურევე; ჩაერევე, შეეურევე.
- admissum* (*admissi*) ხ. დანაშაული, სინონ. *dolictum*.
- admitto* (*admissi, admissum, admittere*) 1. ეუშვებ (დაშვება), მიეუშვებ (მიშვება); *équo admisso* გაკუნებული ცხენით; 2. მივაპყრობ; *óculos ceclo a*. ცას მივაპყრობ თვალებს; 3. შევეუშვებ; 4. დავამყნობ; 5. ნებას ვრთავ; *eum admitterent áves* ფრინველებმა რომ (აუსპიციების დროს) კარგი ნიშანი მისცეს (*Liv.* 1. 55, 3); 6. დანაშაულს ჩაედივარ.
- admodum* ზმნს. 1. ფრიად, ძალიან; 2. (რიცხვით სახელებთან) დაახლოებით, სულ ცოტა მაინც.
- admonéo* (*admonui, admonítum, admonére*) 1. მოვაგონებ, შევაგონებ, ვარწმუნებ; ვაიძულებ; *si sitis admonéret* თუ წყურვილი აიძულებდა (*Tac. ann.* 15, 45) 2. ვაფრთხილებ, ჭკუას ვასწავლი.
- admonítio* (*admonitiónis*) ჯ. 1. შეგონება, დარწმუნება, 2. ვაფრთხილება, რჩევა, ჭკუის სწავლება.
- admonitor* (*admonítoris*) მ. 1. შემგონებელი; 2. მრჩეველი; 3. მაცნე, მაუწყებელი; *a. óporum, Lucifer úrtus érat* შრომის მაცნე ლუციფერი ამოვიდა (ე. ი. დილა გათენდა; *Ov. Met.* 4, 664).
- admóveo* (*admóvi, admótum, admóvére*) 1. ვწევ (მიწვევა); ვამობრავებ; 2. ვუნერავებ.)
- adn.*, *ob. ann.*
- adóleo* (*adólui, adólére*) 1. სურნელებას ვაფრქვევ; *únde hic unguénta* *ádolent?* საიდან მოდის აქ ნეს-საცხებლის სურნელება? (*Plaut.*): 2. მსხვერპლს ვწირავ.
- adoléscens* (*adoléscéntis*) ზედსართ. და არს. მოზარდი, ახალგაზრდა.
- adoléscéntia* (*adoléscéntine*) ჯ. სიყრმე, ახალგაზრდობა.
- adoléscéntula* (*adoléscéntulæ*) ჯ. კნინ. ძალიან ახალგაზრდა ქალი.
- adoléscéntulus, a, um.* ძალიან ახალგაზრდა.
- adoléscéntulus* (*adoléscéntuli*) მ. კნინ. ძალიან ახალგაზრდა კაცი.
- adoléscere* (*adolévi, adúltum, adóléscere*) 1. ვიზრდები; *adoléscens* (მიმღობა) მზარდი; 2. (ასაკში) შევდივარ; *eum prímuu adólévit actas* როგორც კი ასაკში შევიდნენ (*Liv.* 1, 4, 8). [*ad. alesco*]
- adopérío* (*adopéruí, adopértum, adopéríre*) 1. დავფარავ, შევფუთნი; 2. დავკვეტავ; *foribus adopértis* დაკვეტილ კარებში.
- adópinor* (*adopinári*) დავასკენი, დასკენას ვაკეთებ; *adopinámu de signis máxima párvís* პატარა ნიშნების მიხედვით დიდ დასკვნებს ვაკეთებ (*Lucr.* 4, 816).
- adóptio* (*adoptiúnis*) ჯ. შეილად აყვანა; *adóptio in Domítium festinámu* დაჩქარეს დომიციუსის შეილად აყვანა (*Tac. ann.* 12, 25); 2. დამყნობა.
- adópto* (*adoptávi, adoptátum, adoptáre*) 1. გამოვარჩევ; 2. მივიკეთვნებ (სახელს); 2. ვიშვილებ; 4. დაჯანყნობ.
- adorátio* (*adoratiónis*) თავყვანის-ცემა.
- adórior* (*adórtus [adorsus] sum, adórirí*) 1. გამოვჩნდები უცხად; 2. დავეცევი ვინმეს; 3. წამოვიწყებ.
- adóрно* (*adornávi, adornátum, adornáre*) 1. მოვამზადებ, გავამზადებ;

a. naves ouerárias გავამზადებ სატვირთო ხომალდებს; 2. მოვრთავ.
adoro (*adorávi, adorátum, adoráre*)
ლოცვით მიემართავ, ვემუდარები;
თაყვანს ვცემ.

adoratum იხ. **adorior**.

adp... იხ. **app...**

adque იხ. **atque**.

adquiesco იხ. **acquiesco**.

adquiro იხ. **acquiro**.

adr... იხ. **arr...**

adrado (*adrási, adrásum, adrádere*)
მოვფხვკ, ჩამოვფუკ.

adroo (*adrúere*) დავაყრი, წვაყყრი; **a. terram** წვაყყრი მიწას.

ads... იხ. **ass...**

adsc... იხ. **asc...**

adscisco იხ. **ascisco**.

adstrictus იხ. **astriectus**.

adt... იხ. **at...**

adulatio (*adulatiónis*) დ. მლიქვნელობა, პირმოთნეობა.

adulatórius, a, um მლიქვნელური; **exemplar adulatórii dedecoris** საზარტყენო მლიქვნელობის ნიმუში (*Tac. ann. 6, 32*).

adulescens (*adulescéntis*) ზედსართ. და არს. მოზარდი, ახალგაზრდა.

adulescéntia (*adulescéntiae*) რ. სიყრმე, ახალგაზრდობა.

adulescéntula, adulescéntulus... იხ. **adulescéntula...**

adulesco (*adulóvi, adúltum, adulescere*) ვიზრდები.

adúlo (*adulávi, adulátum, aduláre*) 1. ველაქუცები, ვმლიქვნელობ.

adúlter, adúltera, adúlterum მრუში, აზოროტი.

adúltérium (*adúltérii*) ს. მრუშობა.

adúltus, a, um მოზრდილი; განვითარებული. იხ. **adolésco**.

adumbrátus, a, um გადატ. 1. ოდნავ მოხაზული; წარმოსახვითი; 2. მოსაჩვენებელი, მოგონილი (*Tac. ann. 4, 31*).

adúmbro (*adumbrávi, adumbrátum,*

adumbráre) 1. დავრდილავ; 2. გადატ. ოდნავ მოვხაზავ.

adúro (*adússi, adústum, adúrere*) 1. მოვწვავ, მოვტრუსავ; 2. მოვყინავ; **adístus** მოყინული.

advéctus (*advéctus*) შ. მოტანა, მოზიდვა (გვხვდება მხოლოდ *Tac. h. 4, 84* და *Varr. l. 1. 5, 43*).

advého (*advéxi, advéctum, advéhere*) მომაქვს, ვზიდავ (ცხენით, ეტლით, ნავით).

advélo (*advéláre*) გავახვევ, დავბურავ; **viridíque advélat tómpora líuro** საფეთქლებს ახვევს მწვანე დაფნით (*Aen. 5, 216*).

advéna (*advénae*) შ. მომსლველი, შემოსწრებული; უცხოელი.

advénio (*advéni, advéntum, advénire*) მოვდივარ.

advénticius, a, um 1. გარედან მოსული, უცხო; 2. შემთხვევითი; 3. (რამიმე) შემთხვევის გამო.

advénto (*advéntávi, advéntáre*) ვუახლოვები, მოვდივარ; **in subsidiúm advéntánti** რომელიც დასახმარებლად მოდიოდა (*Tac. ann. 14, 32*).

advéntus (*advéntus*) შ. მოსვლა.

advérbium (*advérbii*) ს. გრამ. ზმნისართი.

adversárius, a, um მოწინააღმდეგე, მტრული; **adversárius** (*adversárii*) შ. მოწინააღმდეგე. მტერი; **adversária** (*adversáriórum*) ს. დავთარი, დღიური.

advérsor (*adversátus sum, adversári*) 1. ვეწინააღმდეგები; 2. ეჩაგრავ.

advérsus, a, um მოპირდაპირე, მოწინააღმდეგე.

advérsus და **advérsum** 1. ზმნს. წინააღმდეგ. პირიქით; 2. (წინდებული *accus.*) წინააღმდეგ.

advérto (*advérti, advérsum, advértere*) მივმართავ; ყურადღებას ვაქცევ; **ánimum advértere** ყურადღების მიქცევა.

advocatio (advocatiónis) ჟ. 1. მოწოდება; მოწვევა; 2. შელა, დაცვა.

advocatus (advocati) მ. დამცველი; **advocatorum perfidia** ვეკილების ვერაგობა (Tac. ann. 11, 5).

advoco (advocavi, advocatum, advocare) 1. მოუწოდებ, მოვიწვევ; 2. გამოვიყენებ; 3. საშველად მოუხმობ.

advolo (advolavi, advolatum, advolare) მოვფრინდები.

advólvo (advólvi, advólutum, advólvere) მოვგორდები; მოვგორალდები; **cum Tibérii génua advolverétur** ფეხებში რომ ჩაუქარდა ტიბერიუსს (Tac. 1. 13).

aedes (aedis) ჟ. 1. ტაძარი: **dúas aedes, Fortunae et Mártis** ორი ტაძარი, ფორტუნისა და მარსისა (Liv. 27, 23, 2); 2. ოთახი.

aedes (aedium, m. ო.) ჟ. სახლი.

aedicula (aediculae) ჟ. პატარა შენობა, პატარა სახლი; ოდა.

aedificatio (aedificatiónis) ჟ. 1. აშენება, აგება; 2. შენობა.

aedificator (aedificatoris) მ. მშენებელი, ამშენებელი.

aedificium (aedificii) სმ. შენობა.

aedificio (aedificavi, aedificatum, aedificare) ვაშენებ.

aedilicius, a, um ედილისა; **viatores aedilicii** ედილის შიკრიკები (Liv. 3, 39, 7).

aedilis (aedilis) მ. ედილი (თანამდებობის პირი რომში).

aedilitas (aedilitatis) დ. ედილობა.

aedituus (aeditui) მ. ტაძრის მცველი: **praetor edixit, uti aeditui aedes sacras tota urbe aperirent** პრეტორმა განკარგულება გასცა, რომ მცველებს დაეღოთ მთელ ქალაქში წმინდა ტაძრები (Liv. 30, 17, 6).

aeger, aegra, aegrum 1. ავადმყოფი; 2. დამწუხრებული.

aegis (aegidis, ბერძნ. αἰγίς) ჟ. 1. ფარი (იუპიტერისა და მინერვასი);

aegidáque horrifera turbatae Palladis arma თავზარდამცემი ფარი, მოისხანე პალადას საჭურველი (Aen. 8. 435).

aegre ხმნს. უგუნებოდ; ძლივს; **aegerrime** დიდის ვაივავლახით.

aegreo (aegróre) ავად ვარ.

aegréscó (aegréscere) 1. ავად ვხდები; 2. ეწუხვარ; 3. უარესად ვხდები:

aegróscit medéndo წამლობისაგან უფრო უარესად ხდება (Aen. 12, 46). **aegrítúdo (aegrítúdinis)** ჟ. ავადმყოფობა.

aegrotatio (aegrotatiónis) ჟ. ავად ყოფნა, ავადმყოფობა.

aegróto (aegrotare) ავად ვარ.

aegrótus, a, um ავადმყოფი.

aemulatio (aemulatiónis) ჟ. 1. შეჯიბრება; 2. ჯიბრი, შურტი.

aemulátus (aemulátus) მ. შური, მეტოქეობა (გვხვდება მხოლოდ Tac. ann. 13, 46 **ne in urbe aemulátus úgeret** რომში რომ მეტოქეობა არ გასწიოს; და h. 3, 66).

aemulor (aemulátus sum, aemulari) ვეჯიბრები, მეტოქეობას ვუწევ.

aemulus, a, um მუყაითი, თავგამოდებული.

aéneus, a, um სპილენძისა.

aequábilis, e 1. თანაბარი, ერთნაირი; 2. (გადატ.) მიუდგომელი; **sამართლიანი aequábilis in súos** თავისი ქვეშევრდომების მიმართ **სამართლიანი** (Tac. ann. 6, 31).

aequaevus, a, um ტოლი, ერთი ხნისა.

aequális, e თანაბარი, ტოლი.

aequálitás (aequalitátis) ჟ. 1. სისწორე (ზედაპირისა); 2. ერთნაირობა; ტოლობა; **erántque plúres símul imperatóres nec súper ceterórum aequalitátém** რამდენიმე იმპერატორი იყო ერთდროულად, მაგრამ არავინ იყო სხვებზე უფროსი (ე. ი. ყველანი ტოლები იყვნენ; Tac. ann. 3, 74).

aerquáliter ხნს. თანაბრად, ტოლად.
aerius ხნს. 1. თანაბრად, აგრეთვე; 2. მიუდგომლად.
aerquifbritas (aerquilibritátis) რ. წონანაწილობის კანონი (Cic.).
aerquifbrium (aerquilibrii) ხ. წონანაწილობა. [aequus, libra].
aerquinoctium (aerquinoctii) ხ. ბუნობა [aequus, nox].
aerquitas (aequitátis) რ. თანაწილობა, ტოლობა; 2. წონანაწილობა; 3. სამართლიანობა; **aequitáte déum erga hóna maláque documenta** რადგან ღმერთები თანაბრად ხედებიან კარგსა და ცუდ საქმეებს (Tac. ann. 16, 33).
aerquo (aequávi, aerquátum, aerquáre) მოვანაწილებ (ადგილს). გავთანაბრებ.
aerquor (aequoris) ხ. 1. ხედაპირი, ვლუვი ხედაპირი; 2. ზღვის ხედაპირი. ზღვა; **aerquor Iónium** იონიის ზღვა (Mot. 15, 49).
aequus, a, um თანაბარი; სამართლიანი.
aër (aëris, ბრალდ. ბრ. aëra; ბერძნ. αἴρ), შ. ჰაერი.
aerária (aeráriae) რ. მალარო.
aerarium (aerarii) ხ. ხაზინა.
aerarius, a, um სპილენძისა; ფულისა.—
aerarii (aerariórum) შ. ერაოები (დაბალი წოდების მოქალაქენი, რომელნიც სამხედრო და სხვა ბეგარისაგან თავისუფალი იყვნენ და ამის ნაცვლად ფულს იხდიდნენ).
aeratus, a, um 1. სპილენძით მოქედილი; 2. სპილენძისა.
aereus, a, um სპილენძისა.
aërius, a, um 1. ჰაერისა; 2. ჰაერში მყოფი.
aerúgo (aerúginis) რ. ეანგარო.
aerúmna (aerúmnae) რ. 1. ჯაფა, მძიმე შრომა; 2. უბედურება, დამარცხება (ომში).
aes (aeris) ხ. სპილენძი; ფული; **aes aliénnum** ვალი.

aestas (aestátis) რ. ზაფხული; **in ita aestáte** ზაფხულის დასაწყისში (BG 2, 2, 1); **media aestáte** შუა ზაფხულში.
aestimatio (aestimatiónis) რ. შეფასება; **ne fruménti aestimatiónem habéret** რომ მას არ ჰქონდა ხორბლის დაფასების უფლება (Liv. 43, 2, 12).
aestimátor (aestimátoris) შ. დამფასებელი.
aestimo (aestimávi, aestimátum, aestimáre) ვაფასებ; ვთვლი, ვრაცხ.
aestivus, a, um ზაფხულისა, საზაფხულო.
aestuárium (aestuárii) ხ. 1. ტბორე; დაქაობებული ადგილი; 2. ტბა; 3. ყურე.
aestumo იგივეა რაც **aestimo**.
aestuósus, a, um ცხელი.
aestus (aestus) შ. 1. სიციხე; 2. ზაფხული; 3. ტალღები (ზღვაზე); ტალღების მოქცევა; **relabénte aestu** როდესაც ტალღების მოქცევა განახლდა (Tac. ann. 2, 24); **ut ei nuntiátum est aestum decédero** როგორც კი აცნობეს მას ზღვის ტალღების უკუქცევა (Liv. 26, 45, 7).
actas (actátis) რ. 1. ხანი, დრო; ასაკი; **cum primum in actátem véni** როდესაც გავხდი სრულწლოვანი (Liv. 42, 34, 3); **iniens aetas** (ცხოვრებაში) შესვლის ასაკი; **actas militáris** სამხედრო სამსახურის ასაკი.
aetérnitus (aeternitátis) რ. 1. მარადისობა; საუკუნე; 2. სამარადისო ხსოვნა.
aetérno (aeternáre) უკვდავყოფ; **túas virtútes aetérnet** შენს ღვაწლს უკვდავყოფს (Hor. c. 4, 14, 5).
aetérnus, a, um საუბუდამო, საუკუნო.
aether (aetheris, ბრალდ. aethera; ბერძნ. αἰθήρ) შ. ეთერი; ჰაერი.
aethérius, a, um ეთერისა; ჰაეროვანი; პოეტ. ციური; **áqua aethéria** წვიმა (Ov.).

aeuum (aeui) ხ 1. საუკუნე, მარადი-
ლობა; 2. ასაკი.

affabro ზმნს. ოსტატურად.

affatim ზმნს. საკმარისად.

affectedatio (affectedationis) სწრაფ-
ვა, ნდობა, სურვილი.

affectedio (affectedionis) ჯ. მდგომარეო-
ბა, აღნაგობა; განწყობილება; laetas
inter audientium affectediones
(აღძრა მისდამი) სასიამოვნო გრძნო-
ბები მსმენელთა შორის (Tac. ann.
4, 15).

affectedo (affectedivi, affectedatum, affec-
tature) ვისწრაფი, ვიღწვი; მწყურია,
ვედილობ მივალწიო.

1. affectedus (affectedus) შ. განწყობილე-
ბა, გუნება.

2. affectedus, a, um 1. განწყობილი; 2.
დაჯილდოებული (რაიმე თვისებით).

affero, (attuli, allatum, afferre) მო-
მაქვს (მოტანა).

afficio (affeci, affectum, afficere)
ემოქმედებ ვინმეზე, გავლენას ვახ-
დენ; talibus cibis affici posse ამ-
გვარი საკმელებით გავლენის მოხ-
დენა (Apul.) 2. მივაყენებ; magno
incommodo afficiebat დიდ ზა-
რალს აყენებდა; in mortem affecit
მოკლა (Tac. ann. 4, 45); maximis
praemiis adficiendo დიდძალი სა-
ჩუქრების მიცემით (BG 8, 49); vul-
nere Commium adfectum კომიუსს
ჭრილობა მიაყენეს (BG 8, 23).

affictum იხ. affingo.

affigo (affixi affixum, affigere)
მივაკრავ, მივაკედებ, მივამაგრებ;
Promethous affixus ad Caucasum
პრომეთე მივაკეული კავკასიონზე
(Cic. Tusc. 2, 23).

affingo (affinxi, affictum, affingere)
მიუემატებ, მივაკეთებ; მივაწერ
(ვინმეს რამეს); addunt ipsi et ad-
fingunt rumoribus Galli გალები
აზვიადებენ და თვითონ უმატებენ
ხმებს, რომ... (BG 7, 1, 2).

affinis, e 1. მოსახლერი 2. მოყვარი.

ნათესავი; vincula affinia ნათესაუ-
რი კავშირი (Ov. P. 4, 8, 9).

affinitas (affinitatis) ჯ. (გადატ.) მოყ-
ვრობა, ნათესაობა.

affirmatio (affirmationis) ჯ. მტკი-
ცება, რწმუნება; დამტკიცება.

affirmo (affirmaui, affirmatum, af-
firmare) ვადასტურებ, ვამტკიცებ.

affixus, a, um მიკრული, მიმაგრებუ-
ლი, მკიდროდ დავაწმირებული.

afflatus (afflatus) შ. 1. ქროლა; ჰაე-
რი; 2. სუნთქვა.

afflicto (afflictavi, afflictatum, af-
flictare) 1. მაგრად ვურტყამ, ვირტ-
ყამ; 2. ვახიანებ, ვაწვალებ, ვტან-
ჯავ; ...per comitialem morbum,
quo prima ab infantia afflictaretur
Britannicus (ეს ხდებოდა) ავი
ზნისაგან, რომლითაც ბრიტანიკუსი
ბავშვობიდანვე იტანჯება (Tac. ann.
13, 16).

affligo (afflixi, afflictum, affligere)

1. ვეცმ. მივარტყამ, მივკრავ; oscula
adfligunt ევერიან ტუჩებს, ეკონ-
ვიან (Lucr. 4, 1081); 2. ვმუსრავ.

afflo (afflavi, afflatum, afflare) ვუ-
ბერავ; afflat უბერავს, ქრის.

affluens (affluentis) ზედსართ. მოზ-
ლვავებული; უხვი.

affluentia (affluentiae) ჯ. 1. მოზლვა-
ვება, მოქცევა; 2. სიუხვე.

affluo (affluxi, affluere) მოვა-
წყდები, მოვზლვავედები; adfluebant
centuriones მას მოაწყდნენ ცენ-
ტურიონები (ე. ი. მასთან შიორ-
ბინეს ცენტურიონებმა) (Tac. ann.
2, 76).

affui იხ. assum.

affulgeo (affulsi, affulgere) შევანა-
თებ, გავანათებ, შუქს მოვჟფენ; nam
vium speciem de caelo adfuisse
ციდან შემოანათა ხომალდების გა-
მოსახულებამ (Liv. 21, 62, 4).

affundo (affudi, affusum, affunde-
re) 1. ჩამოვმდინარეობ; 2. დამატე-
ბით ვასხამ.

áfui ob. ábsum.

agásio (agrasónis) 2. მეჯინიბე.

ágge შორისდ. აბა ჰლო, ეგრე, კეთილი!

ággedum შორისდ. ჰლო, ეგრე, კეთილი!

agéllus (agélli) 2. კინი. [ágger] მიწა, ყანა.

ágens (agentis) ზედსართ. გამომეტყველი, ცოცხალი, მკვირცხლი.

ágger (ágri) 2. 1. მიწა, ყანა, სოფელი; ánnus péstilens érat úrbi agrís-que ამ წელს კირი მოედო ქალაქს და სოფლებს (Liv. 3, 6, 2); 2. მიწდორო; 3. ბარი (საპირ. mous); món-tes agrósque salútat მიესალმა მთასა და ბარს (Met. 3, 25) 4. ხმელეთი (საპირ. máre); arx Crotónis úna párté ímminons mári, áltera vergénte in ágrum კროტონის ციხე ერთი მხრით ზღვაზეა დაკიდებული, მეორე მხრით მიმართულია ხმელეთისკენ (Liv. 24. 3. 8)

ágger (ággeris) 2. ყრილი, ნაყარი; მიწაყრილი; ჯებირი: ზეინი; petédus a. საპირო იყო მიწაყრილის მასალა მოეტანათ (Tac. ann. 1. 65); pété ággerem iússit ბრძანა იერიში მიეტანათ მიწაყრილზე (Tac. ann. 2, 81).

1. ággero (aggrávi, aggrátum, aggreráre) ვაჭუჩებ, ვაზვინებ.

2. ággero (aggréssi, aggréstum, aggrerere) მომაქვს; ვემატებ, ვურთავ; adgrerere fálsa უმატებდნენ გამოწაგონს (Tac. ann. 2, 57). [ad, gero]

aggréstus (aggréstus) 2. მოტანა, მოხიდა; lignórum aggréstus შეშის მოტანა (Tac. ann. 1, 35); a. copíárum სურსათის მოწოდება (Tac. h. 3. 60).

agglómero (agglomerávi, agglomerátum, agglomeráre) დავახვევ; შევუერთებ.

agglútino (agglutinávi, agglutinátum, agglutináre) მივაწებებ, მივკრავ.

ággravo (aggravávi, aggravátum, aggraváre) 1. ვამძიმებ; 2. ვაუარებ.

aggrédior (aggréssus sum, ággrédi) 1. ვუახლოვდები; მიემართავ. ვუტყე (შეტყევა); 2. თავს ვესხმი; éns impeditos et inopinántes adgressus ის თავს დაესხა მათ, რომელნიც მზად არ იყვნენ და არც ელოდნენ ამ თავდასხმას (BG 1, 12).

ággrego (aggregávi, aggregátum, aggregáre) დაევურთავ, დავემატებ; qui se ad córum amicitiam adgregáverant რომელნიც მათ მიემხრნენ (BG 6 12).

aggréssio (aggréssiónis) 2. მიახლოვება; შეტევა, იერიში.

aggressúra (aggressúrae) 2. თავდასხმა (Apol.).

ágilis, e (შედარ. agilior) 1. მოძრავი, სწრაფმავალი, მალი, ჩქარი, 2. მარდი; ágilis Cyllénius მარდი კილენიუსი (მერკურიუსი; Met. 2, 720).

agitatío (agitatiónis) 2. მოძრაობაში მოყვანა; აღძვრა; agitatióque ánceps telórum armorúmque და ორივე მხრიდან ამოძრავება შუბებისა და ჯავშან-ფარებისა (Liv. 1, 25, 5).

agitátor (agitátoris) 2. ამამოძრავებელი; მღვეარი.

ágite, agitedum ჰლო, ეგრე, კეთილი!

ágito (agitávi, agitátum, agitáre) 1. მოძრაობაში მომყავს; ვერეკები, ვედენი: lúpus étiam Rómae intérdiu agitátus აგრეთვე რომში დღისით გველი [შემოიჭრა] და მას ხალხი დაედევნა (Liv. 41, 9, 6); tribúni plébem agitáre síto venéno, agrária lóge ტრიბუნები ადელვებდნენ პლებებს თავიანთი შხამის, აგარარული კანონის, მეშვეობით (Liv. 2, 52. 2); 2. ვფიქრობ; განვიზრახავ; agitáre in ánimo béllum მას განუზრახავს ომი (Liv. 21, 2, 2).

ágmen (ágmínis) 2. 1. გროვა, ბრბო;

2. ჯარი; *Vespasiánus, ácer militiae, anteire ágmon* ვესპარიანე, ბრძოლაში შეუპოვარი, ჯარის წინ მიდიოდა ხოლმე (*Tac. h. 2, 5*); 3. ლაშქრობა; 4. სამხედრო წყობა; *quadráto ágmine* ოთხკუთხი წყობით (კარე; *Liv. 7, 29, 7*).

agnátio (*agnatiónis*) რ. 1. ნათესაობა (მამით); 2. (მამის სიკვდილის შემდეგ) დაბადება.

agnátus (*agnáti*) 2. მამით ნათესავი. ახალშობილი; *necáre quémquam ex agnátis néfas* ახალშობილის მოკვლა დანაშაულად ითვლება (*Tac. h. 5, 5*; აგრეთვე *Germ. 19*).

agnínus, a, um ბატკნისა.

agnína (*agnínae*) რ. ბატკნის ხორცი.

agnítio (*agnitiónis*) რ. ცნობა, შეცნობა, შემეცნება; აღიარება.

ágnitum ობ. *agnósco*.

agnósco (*agnóvi, ágnitum, agnósce-re*) ვცნობ, ვაღიარებ; *véterem An-chisen agnóscit amicum* იცნო ძველი მეგობარი ანკინე (*Aen. 3, 82*).

ágnus (*ágni*) 2. ბატკანი; *ágnum laeva mánu... rétinens... cáput pecúdis sáxo elisit* მარცხენა ხელი ბატკანს სტაცა და ქვით გაუხეთქა თავი ცხოველს (*Liv. 21, 45, 8*).

ágo (*égi, áctum, ágere*) 1. ვაკეთებ ვმოქმედებ; *ut, quae ágat, scire póssit* რათა სცოდნოდა, თუ რას აკეთებდა ის; *quid ágis?* რას აკეთებ? როგორ გიკითხო? *quid ágam?* როგორ მოვიქცე? 2. ვდევნი, მივგრეები, მიმაქვს; *praeda agebátur* ნადავლი მიჰქონდათ; *pertérritos egérunt* შეშინებულები გარეყეს; 3. ვმოქმედებ, ვცოცხლობ, ვარსებობ; *quam ágere inter hómines desierit* ვიდრე შეწყვეტდეს ადამიანთა შორის არსებობას (*Tac. ann. 15, 74*); 4. ველაპარაკები, მოლაპარაკებას ვაწარმოებ; *is ita cum Caesare*

2. ლათინურ-ქართული ლექსიკონი.

égit მან ასე უთხრა კეისარს; 5. საქმეს ვაწარმოებ.

ágon (*ágonis*; ბერძნ. *αγών*) 2. შეჯიბრება, საჯარო სანახაობა.

agrárii (*agrariórum*) 2. მრ. აგრაიები (მიწების განაწილების კანონთა მომხრე პარტია).

agrárius, a, um 1. მიწისა, ყანისა; *lex agrária* მიწის კანონი, აგრაიული კანონი; *tribúni plébem agitáre súo venéno, agrária lége* ტრიბუნები ალელვებდნენ პლებებს თავისი შხამის, აგრაიული კანონის, მეშვეობით (*Liv. 2, 52, 2*); *triúmvir agrárius* მიწის განაწილების ტრიუმვირი; *scditiones agrariae* აგრაიული აჯანყებანი (მიწების განაწილებისათვის; *Liv.*).

1. *agréstis, e* 1. მინდვრისა; 2. სოფლისა, სოფლური; 3. გაუნათლებელი; ტლანქი.

2. *agréstis* (*agréstis*) 2. სოფელი, გლეხი; *fácinus átrox admissum a quódam agrésti natiónis Terrestinae* სახარელი ბოროტმოქმედმა ჩაიდინა ერთმა ტერმესტინელმა გლეხმა (*Tac. ann. 4, 45*); *pecóribus agréstibusque in úrbem accéptis* (კირით შეპყრობილი) საქონელიც და გლეხებიც ქალაქში იქმნენ მოთავსებული (*Liv. 3, 6, 2*).

agricola (*agricolae*) 2. მიწის მუშა.

agricultúra (*agricultúrae*) რ. მიწათმოქმედება.

áio, áis, áit, áiunt, áiat, áiébam; პერფ. *áit* (ნაკლულევ. ზმნა) ვამბობ.

áia (*áiae*) რ. 1. ფრთა, მხარი; 2. ცხენოსანთა რაზმი; მოკავშირეთა რაზმი.

álacer, álacris, álacro 1. მხნე; *álacris... Aenéae stétit ánte pédes* მხნედ დადგა ენეასის ფეხების წინ (*Aen. 5, 380*); 2. მკვირცხლი, მზიარული; *álacrior ómnium clamor* მზიარულად შეჭკვირა ყველამ (*Tac. h. 5, 16*).

alácritas (*alacritátis*) რ. სიმხნე, სიმ-

კვირცლე; *summáque alácritas et cupiditas bélli geréndi* უდიდესი სიმბნე და აღტყინება ომის საწარმოებლად (BG 1, 41).

alácritér ხმს. მხედ: მკვირცხლად, მხიარულად.

alárius, a, um გვერდითი, გვერდისა, საფლანგო; *qui praeerat aláriis equítibus* რომელიც სათავეში ედგა ფლანგის ცხენოსნებს (Liv. 36, 5, 8).

alátus, a, um ფრთოსანი.

aláuda (aláudae) ჯ. 1. ტოროლა; 2. ალაუდა (სახელწოდება გალიაში მოქმედი ერთი ლეგიონისა).

álbeo (albére) თეთრი ვარ; *albénti volátus témpora vítta* რომელსაც საფეთქლებზე (ე. ი. თავზე) ჩამოფარებული ჰქონდა თეთრი თავშალი (Met. 5, 110).

albésco (albéscore) ვეთერდება; *albésцит* თეთრდება, ნათლდება; თენდება.

álbico (albicávi, albicáre) 1. (გარდამავ.) ვათეთრებ; 2. (გარდაუვ.) თეთრი ვხდები; *nec práta cánis álbi-cant pruinis* არც მინდვრებია რუხი რთვილით გაეთურებული (Hor. c. 1, 4, 4).

álbidus, a, um მოთეთრო.

álbum (álbi) სკ. 1. თეთრი, რამე; 2. ცილა.

álbus, a, um თეთრი; *équus a.* ლურჯა ცხენი.

alcédo (alcédinis) ჯ. აღკუნნი.

álces (álcis; ბერძნ. ἄλκη) ჯ. ცხენი-რიგში.

álcyon (alcyonis; ბერძნ. ἀλκυών) ჯ. აღკუნნი.

álea (áleae) ჯ. 1. კამათლის თანაში; *seu mális vétita légibus álea* ან ამოჯობინებ კამათლის თამაშს კანონით აკრძალულს (Hor. c. 3, 24, 58); 2. შემთხვევა, საფრთხე; *in dúbiam áleam íbat* ალაღბედზე მოქმედებდა.

áles (álitis) ხელსართ. ფრთაშესხმული, ფრთოსანი.

alésco (aléscore) ვიზრდები; *dónec alésceéndi súmmum tetigére cacúmen* ვიდრე (საგნები) მიალწვედნენ ზრდის მაღალ მწვერვალს (Lucr. 2, 1130). იხ. *adolésco*.

álgeo (álsi, algóre) ვიყინები, ვითოშები.

álgidus, a, um ცივი.

álgor (algóris) ♀. სიცივე.

álias-ხმს. 1. სხვა დროს; 2. სხვა ადგილას.

álibi ხმს. სხვა ადგილას, მეორე ადგილას; *álibi—álibi* აქ—იქ.

alícúius ნათ. ბრ. ნაცვალსახელისა *álíquis*.

alícúnde ხმს. სხვა ადგილიდან.

alienátio (alienatiónis) ჯ. დაკარგვა; *alienátio méntis* გონების დაკარგვა, ჰკუთხე შეშლა; *primo alienatió-nem méntis simulans* თავში თითქოს ჰკუთხე შეშლის მდგომარეობაში იყო (Tac. ann. 6, 24).

aliéno (alienávi, alienátum, aliená-re) 1. მოვიშორებ, განვარიდებ, მოვიცილებ; *múlier-alienáta est abs te* ცოლი წაგართვეს (Plant.); 2. განვასხვისებ; 3. (მედიც.) *alienári* გაშეშება, დაბუყება; 4. *a. méntem* გონებას წაგართმევ, გავაგიყებ; *vúlgo lunónis Lacíniae íram ob spoliátum témplum alienásse méntem ferébant* ხალხში ამბობდნენ, რომ მას გონება წაართვა ლაცინიელმა იუნონამ, რომელიც გაჯავრებული იყო, რომ მან ტაძარი გაუძარცვა (Liv. 42, 28, 12).

aliénus, a, um 1. უცხო, სხვა; შეუფერებელი; *qui súos fines tuéri non potúerint, aliénos occupáre* თა-ვიანთი მიწების დაცვა ვერ შესძლეს და სხვების მიწები დაიკავესო (BG 4, 8, 2); *aes aliénum* ვალი; 2. (გადატ.) შეუფერებელი, მოუხერხებელი; *aliénio lóco* მოუხერხებელ ადგილას (BG 4, 15, 2).

aliméntum (aliménti) ს. საზრდო; **extréma vitae aliménta frustra orántem** ამაოდ თხოვდა მიეცათ სიცოცხლის შესანარჩუნებლად აუცილებელი საზრდო (Tac. ann. 6, 24).

alimónia (alimóniae) ჯ. გამოკვება.

alimónium (alimónii) ს. ჯგამოკვება.

álio ზმს. სხვა ადგილას. სხვაგან.

alioqui ან **alioquin** ზმს. თუშეცალა-საზოგადოდ.

aliorum ზმს. სადმე სხვაგან.

álipes (alipedis) ზედსართ. 1. ფეხებზე ფრთების მქონე; 2. ფეხმარდი, ფეხმალი; **équos... alipedes** ფეხმალი ცხენები (Aen. 7, 277). [ála, pes].

áliqua ზმს. რამენაირად, ერთგვარად.

aliquámdiu ზმს. ერთ ხანს.

aliquándiu = **aliquámdiu**.

aliquándo ზმს. როდესმე, ერთხელ, ოდესღაც; ხანდახან.

aliquántum (aliquánti) ს. საკმაო მანძილი; **his aliquántum itineris progressis** როდესაც საკმაო მანძილი გაიარეს (BG 5, 10, 2).

aliquántus, á, um საკმაო, არამცირედი; **aliquánto** (ინმარება შედარებით ხარისხთან) გაცილებით უფრო.

aliquátenus ზმს. 1. საკმაოდ შორს; 2. ერთგვარად, რამდენადმე.

áliqui, áliquae, áliquod (მრ. რ. **áliqui, áliquae, áliqua**) რომელიმე, რამე, რაღაცა; **conclamáverunt, úti áliqui ex nóstris ad conclóquium prodíret** ატეხეს ყვირილი რომელიმე თქვენიანთაგანი მოსალაპარაკებლად გამოვიდესო (BG 6, 26, 4); **támquam áliquae res vérberet** თითქოს რაღაცა გვემდეს (Lucr. 4, 262).

áliquis, áliqua, áliquid (მრ. რ. **áliqui**) ვინმე, რამე.

áliquo ზმს. სადმე.

áliquot რამდენიმე, ზოგიერთი.

aliquótics ზმს. რამდენჯერმე.

ális, álid (ნათ. **ális**, მც. **áli** და **álei**; არქაული ფორმა სიტყვისა **álius**)

მეორე, სხვა; **ális**—**álius** ერთი—მეორე; **álid ex álio réficit natúra** ერთს მეორისაგან აღმოაცენებს ბუნება (Lucr. 1, 263).

áliter ზმს. სხვანაირად.

áliunde ზმს. საითგანღაც, სხვა ადგილიდან; **álii áliunde** სხვადასხვა ადგილიდან; ერთი აქედან—ერთი იქიდან.

álius, ália, áliud (ნათ. **álius** და **alterius** მც. **álii**) მეორე, სხვა; **álius... álius** ერთი... მეორე.

allábor (allápsus sum, allábi) მიეკარები ჩუმად, მიეუცოდები. [ad, lábor].

allabóro (allaboráre) ძალიან ვშრომობ, ვიღწვი; **adlaborándum est tibi** კარგად უნდა იმუშავო (Hor. ep. 8, 20).

allátro (allatrávi, allatrátum, allatráre) ვუყუფ ვინმეს.

allátum იხ. **áffero**.

allécto (allectávi, allectátum, allectáre) ვიზიდავ, მოვხიბლავ, მოვიტყუებ, მივიტყუებ.

alléctum იხ. **allicio** და 2. **állego**.

1. **állego (allegávi, allegátum, allegáre)** 1. ვაგზავნი; 2. მომყავს საბუთად, 3. გადავცემ; **múnera, préces, mandáta régis súi Scydrothemidi adlégunt** თავისი მეფის საჩუქრები, თხოვნა და დავალებანი გადასცეს სკიდროთემიდს (Tac. h. 4, 84).

2. **állego (allégi, alléctum, allégere)** ვირჩევ, ამოვირჩევ.

allegória (allegóriac, ბერძნ. ἀλληγορία) ჯ. ალეგორია.

allevátio (allevatiónis) ჯ. 1. აწვევა, აღმართვა; 1. გადატ. გაადვილება.

állevo (allevávi, allevátum, alleváre) 1. აწვევ, აღვმართავ; 2. შევემსუბუქებ, გავუადვილებ; **remissa ignómnia, advéstaé nótae** მოსპობილ იქმნა პატვის აკრა, შემსუბუქებულ იქმნა სასჯელები (Tac. h. 1, 52).

allicio (alléxi, alléctum, allicere)

- ვიზიდავ, მიგიტყუებ; *mágnis prae-*
mis ad se adlicere coepit დაიწყ-
ულ მათი მიტყუება დიდი საჩუქრე-
ბით (BG 5, 55).
- álligo** (*alligávi, alligátum, alligáro*)
მივაკრავ, მივაბამ.
- állium** (*állii*) **ს.** ნიორი.
- allóquium** (*allóquii*) **ს.** 1. სიტყვით მი-
მართვა; საუბარი; 2. *allóquia* (მრ-
რ.) მოპყრობა; *comitáte et adlór-*
quii თავაზიანი მოპყრობით (Tac.
h. 5, 1); 3. რჩევა, დარწმუნება, ნუ-
გეში.
- álloquor** (*allocútus sum, álloqui*) ვე-
უბნები, ველაპარაკები.
- álui** **იხ.** *álo*.
- allúdo** (*allúsi, allúdere*) 1. ვეთამაშები,
ვებუმრები; 2. *allúdit* ეშხაპუნება;
máre litóribus allúdit ზღვის ტალ-
ღები ნაპირს ეშხაპუნება (Cic.); 3,
შევეხები.
- álloo** (*álloi, allúere*); *álluit* ჩამოუფ-
ლის (წყალი, მდინარე), გარს უვლის;
urbs mári allúitur ქალაქი ზღვის
პირას არის.
- allúvio** (*alluviónis*) **გ.** ნარიყი, მონა-
ყარი მიწა, შედ. *álloo*.
- álmus, a, um** მასახრდობელი, ნო-
ყიერი.
- álnus** (*álni*) **გ.** 1. მურყანი, თხმელა;
2. გადატ. ნავი.
- álo** (*álui, áltum ან álitum, álere*) 1.
ვასახრდობ; ვინახავ; *mágnum nú-*
merum equitátus súo súmptu sémp-
er álere ის მუდამ თავის ხარჯით
ინახავდა დიდძალ ცენოსნებს (BG 1,
18); 2. გადატ. ხელს ვუწყობ.
- áloe** (ნათ. *áloes, ბერძნ ძღოე*) **გ.** მცენ.
ალე.
- álsun** **იხ.** *álsgeo*.
- álsus, a, um** ცივი; გამაგრებელი.
- áltánu** (*áltánu*) **მ.** სამარეთის ქარი
(ზღვიდან — *ab alto* — მომავალი ქა-
რი).
- áltária** (ნათ. *áltárium, მრ. რ.*) **ს.** სა-
კურთხეველი.
- álte** **ზმს.** 1. მაღლა; 2. ღრმად; *áltius*
expedire თავიდან მოყოლა; *áltius*
dísseram უფრო დაწვრილებით გან-
ვიხილავ (Tac. ann. 3, 25).
- áltér, áltera, álterum** (ნათ. *alterius,*
მიც. *álteri*) მეორე; *áltér—áltér*
ერთი—მეორე.
- altercátio** (*altercaciónis*) **გ.** პაექრობა,
დავა.
- áltéror** (*altercátus sum, altercári*)
ვაპექრობ, ვდავობ.
- áltérne** **ზმს.** შენაცვლებითი.
- áltérno** (*alternávi, alternátum, alter-*
náre) შენაცვლებით ეაკეთებ; ვმო-
რიგობ.
- áltérnus, a, um** შენაცვლებითი, ცვა-
ლებადი; რაც ერთმანეთის შენაც-
ვლებით ხდება.
- áltitúdo** (*áltitúdinis*) **გ.** 1. სიმაღლე;
quid Alpís áliud ésse credéntes
quam móntium áltitúdinés? რა-
არის ალპები, თუ არა; მაღალი მთე-
ბი (Liv. 21, 30, 6); 2. სიღრმე; *ált-*
titúdo flúminis მდინარის სიღრმე-
áltor (*áltóris*) **მ.** მკვებავ, აღმზრდელი.
- áltrix** (*áltricis*) **გ.** მკვებავი, აღმზრდე-
ლი (ქალი); *áltrix Ulíxi* ოდისეისის
სამშობლო (Verg. 3, 273).
- áltum** (*álti*) **ს.** 1. სიღრმე, 2. გადატ.-
ზღვა; *ex álto* ზღვიდან (BG 3, 12).
- áltus, a, um** 1. მაღალი; *ascéndere*
áltíssimas ripas მაღალ ნაპირებზე
ასვლა (BG 2, 27); 2. ღრმა; *flúmino*
Rheno áltíssimo ძალიან ღრმა
მდინარე რეინი (BG 1, 2).
- alucinátio** (*alucinatiónis*) ან *haluciná-*
tio (*halucinatiónis*) **გ.** ბოდვა.
- alúmen** (*alúminis*) **ს.** შაბი.
- alúmnus** (*alúmní*) **მ.** გაზრდილი; მო-
წაფე; *quid vóveat dúlci nutrícula*
máius alúmno ამაზე მეტს რას
უსურვებდა ძიძა თავის ძვირფას გა-
ზრდილს (Hor. epist. 1, 4, 8).
- alúta** (*alútáe*) **გ.** ნატც; რბილი ტყავი;
alutacús tenúter conféctae მო-
თრიმლული ტყავი (BG 3, 13, 5).

alveárium (alveárii) ს. სკა.
alvéolus (alvéoli) მ. კინი. 1. პატარა გობი, ნავი; 2. alvéoli (ანატ.) ბუშტულები.

álveus (álvei) მ. 1. გობი; ნავის ტანი; 2. აუზი; 3. სკა; 4. (ანატ.) მარყუში.

álvus (álvi) რ. 1. ბოქვენი; 2. კუჭი.

amabilis, e სასიყვარულო, გულითადი.

amabiliter ზმნს. სიყვარულით; **lúsit amabiliter** სიყვარულით (სიამოვნებით) თამაშობდა (Hor. epist. 2, 1, 148); (შედარ. **amabilis**); **spéctet amabilis iúvenem** უფრო მეტის ნდომით შეხედავს ყმაწვილს (Ov. amat. 3, 675).

ámans (amántis) მიმღ. ზედსართ. 1. მოყვარული; აღერსიანი; 2. შეყვარებული; **Iúppiter periúria ridet amántum (= amántium)** იუპიტერი დასციინის შეყვარებულთ ფიციგამტებთ (შეყვარებულების ფიცისგატეხას; Ov. amat. 1, 633).

amánter ზმნს. სიყვარულით, აღერსიანად.

amarácinum (amarácini) ს. მაიონის ნელსაცხებელი (Lucr. 2, 847).

amaráacus (amaráaci) მ. ან **amaráacum (amaráaci)** ს. მაიორანი (Aen. 1, 693).

amarántus (amaránti) მ. მცენ. ჯიჯლაყა.

1. **amáre** ზმნს. მწარედ.

2. **amáre** ob. **ámo**.

amaritúdo (amaritúdinis) რ. სიმწარე.

amáror (amaróris) მ. სიმწარე; **tángit amáror** ჩვენ ვგრძნობთ სიმწარეს (Lucr. 4, 224).

amárus, a, um 1. მწარე; **amygdala amára** მწარე ნუში; 2. გადატ. მწველი; **fumóque implévit amáro** აავსო მწველი კვამლით (Aen. 12, 588).

amátér (amátóris) მ. 1. მოყვარული; მოთაყვანე; **poteritne te ípse Alba, túus antiquíssimus non solum amícus, vérum étiam amátor, absólvere?** თანა შესძლებს შენ გამართლებას თვით ალბა, შენი ძველი არათუ მეგობარი, არამედ აგრეთვე

მოთაყვანე? (Cic. Verr. 3, 148) 2. საყვარელი; **qui fúerat cúltor, fáctus amátor érat** ვინც თაყვანისმცემელი იყო, ის საყვარელი გახდა (Ov. amat. 1, 722); 3. ქალების მუსუსი (Hor. epist. 1, 1, 38).

amatórium (amatórii) ს. სიყვარულის წამალი.

amatórus, a, um სატრფიალო, სასიყვარულო.

amátrix (amatrixis) რ. 1. მოყვარული; 2. საყვარელი (ქალი).

ambáctus (ambácti) მ. ამბაქტი, რახმელი, მოლაშქრე.

ambáges (ambágeus) მხოლოდით რიცხეში იხმარება მხოლოდ მოქმ. ბრ. **ambáge** გადატ. გადაკვრით ლაპარაკი, გადაკრული თქმა; **per ambáges** ორპოფული ქარაგმებით (Verg. G. 2, 45).

ámbedo (ambédi, ambésun, ambéde-re) შემოვებამ, გადავებამ; შემოვებრავ, შემოვლრდნი.

ámbigo (ambígere) ვირყევი, ვეკვობ; ვდავობ; **áspici aliqúando in Aegypto áam. sólnerem non ambígite** ეგვიპტეში არ არის, რომ ამ ფრინველს ეგვიპტეში ხედავენ ხანდახან (Tac. ann. 6, 28).

ambíguus, a, um ორაზროვანი, ორქოფი, 2. მერყევი; **ambíguus an úrbem intréret** ირყოდა შევიდეთ თუ არა ქალაქშია (Tac. ann. 6, 1).

ámbio (ambívi ან ámbii, ámbitum, ámbire) 1. გარშემო დავეივარ; 2. ვისწრაფვი; **ambibat Sículae cáutus fundámina tórrae** ფრთხილად გარს უვლის სიცილიის ნოყიერ მიწას (Met. 5, 361).

ambítio (ambitiónis) რ. 1. გარშემო სიარული; 2. სიარული სათხოვნელად; 3. პატივმოყვარეობა; **quibus nóva at áncipitia praecólere ávida et plerúmque fallax ámbitio est** ხარბი და უმეტესად მომაცულებელი პატივმოყვარეობა აიძულებს

მათ წინაწინე თაყვანი სცენ მას, რაც ახალია და ჯერ კიდევ საეჭვო (Tac. ann. 14, 22); ut ambitiones tollerentur, რათა აღმოიფხვრას პატივმოყვარეობა (Cic. Verr. 2, 132).

ambitiōsus, a um 1. თავს დამტრიაბელი; 2. პატივმოყვარე.

āmbitus (āmbitus) 2. გარშემო სიარული; 2. სწრაფვა; 3. თანამდებობის ძებნა; et de āmbitu ab C. Poetelio tribūno plēbis... ad pōpulum lātum est სახალხო ტრიბუნმა კ. პეტელიუსმა სახალხო კრებას წარუდგინა კანონი თანამდებობათა ძიების შესახებ (Liv. 7, 15, 12).

āmbō, āmbae, āmbō ორივე.

ambrosia (ambrosiae) 2. ამბროსია (ღმერთების საკმეული).

ambrosius, a, um ღვთაებრივი.

ambulatorius, a, um მოსიერი, მოსიარული; მოძრავი.

āmbulo (ampulāvi, ambulātum, ambulāre) დავეხეტები, ვსივრნობ; licet superbus āmbules pecūnia ისივრნე, რამდენიც გინდა, გააბაყებულმა ფულის წყალობით (Hor. ep. 4, 5).

ambūro (ambūssi, ambūstum, ambūrero) 1. გამოვწვავ; გაეტრუსავ, გავერუჯავ; magna vis frumentī ambūsta ხორბლის დიდი ნაწილი დაიწვა; 2. გადატ. დაეთუთქავ; დავახიანებ.

āmens (amēntis) ხედსართ. უგუნური; შეშლილი.

amēntia (amēntiae) 2. უგუნურობა, უგუნური საქციელი; si haec rātio pōtius quam amēntia nominānda est თუ ამას შეიძლება ეწოდოს ხერხი უფრო, ვიდრე უგუნური საქციელი (Cic. Verr. 4, 40).

amēntum (amēnti) 2. ღვედი; ut trāgulam cum epistola ad amēntum deligāta intra munitiōnem castrōrum abiciat რათა ბანაკში ისროლოს ჭოროლი მის ღვედზე მიბმული წერილითურთ (BG 5, 48).

āmas (āmitis) 2. აკანათის ანკესი, კაკანათის ჩანგალი; āmite lēvi rāratēndit rētia tūrdie შაშვეებს უგებს შესანიშნავ აკანათს პრიალა ჩანგლით (Hor. ep. 2, 33).

amfractus (amfractus) 2. 1. კლაკნილი, ხვეული; 2. გადატ. ხრიკები, ფანდები (სასამართლოში).

amica (amiciae) 2. მეგობარი (ქალი).

amicē ზმს. 1. მეგობრულად; 2. გადატ. კარგად, ადვილად; amice paupēriem pati ადვილად ატანა სიღარიბისა (Hor. c. 3, 2, 1).

amicitia (amicitiae) 2. მეგობრობა; amicitia ac foedus მეგობრული კავშირი; in foedus amicitiamque novam transeant... უნდა დაედგათ ახალი კვაშირი Liv. 23, 14, 9). 2. (კრებ.) მეგობრები; Domitius Celer, ex intima eius amicitia დომიციუს ცელერი, პიზონის ერთ-ერთი უახლოესი მეგობართაგანი (Tac. ann. 2, 77).

amicula (amiculae) 2. კინ. მეგობარი (ქალი).

amiculum (amiculi) 2. წამოსასხამი; Iōvis Olympii āureum amiculum ოლიმპიელი იუპიტერის ოქროს წამოსასხამი (Cic. nat. 3, 83).

amiculus (amiculi) 2. კინ. მეგობარი; disce... quae cēnset amiculum ყური უგდე რასაც მეგობარი ფიქრობს (Hor. epist. 1, 17, 3).

1. **amicus, a, um** (ძირი am-; აქედან amo „მიყვარს“) მეგობრული, კეთილგანწყობილი; neque illi amiciores rei publicae quam ego ისინი ჩემზე უფრო მეტად კეთილგანწყობილი არ არიან სახელმწიფოსადმი (Cic.); ex alienissimis sociis amicissimos redderem მეტად მტრულად განწყობილი მოკავშირეები ძალიან კეთილგანწყობილად რომ გავხადო (Cic. Fam. 15, 4, 14).

2. **amicus (amici)** 2. 1. მეგობარი; intimus 2. გულითადი მეგობარი; verus 2. კუშმარტი მეგობარი; 2. ამხანაგი,

- თანამგზავრი; *trepidóque fúgam exprobrávit amico* საყვედურებით აავსო გაქცევისათვის თავისი მშვი. შარა ამხანაგი (*Met. 13, 69*).
- amissum** იხ. **amitto**.
- amissus** (*amissus*) შ. დაკარგვა.
- ámíta** (*ámítæ*) ჯ. მამიდა; *ámítam Scribóniam, quæ quóndam Augústi cóniunx erat* (ლიბონის) მამიდა სკრიბონია, რომელიც ოდესღაც ავგუსტეს ცოლი იყო (*Tac. ann. 2, 27*).
- amitto** (*amisi, amissum, amittere*) ვგზავნი, ვუშვებ (გაშვება); ვათავისუფლებ; 2. ვტოვებ (გამოტოვება); ხელს ავილებ; *fidem amittere má-lent* ამჯობინებენ სიტყვა გატეხონ (*Nep.*); 3. ვკარგავ; *in úrbem ármis impedimentisque amissis refugérunt* იარაღისა და ბარჯის დაკარგვის შემდეგ ქალაქში შეეფარეს თავი (*Nep. Thr. 2, 5*).
- ámnis** (*ámnis*) შ. 1. მდინარე (სანაოსნო და რომელიც ზღვას ერთვის; *flúvius* და *flúmen*—ჩვეულებრივი მდინარე); 2. (პოეტ.) ნაკადი, ნაკადული; *Liris quiéta... áqua, tacitúr-nus ámnis* ლირისი თავისი წყნარი წყლით, ზემი ნაკადული (*Hor. c. 1, 31, 8*).
- ámno** (*amávi, amátum, amáre*) 1. მიყვარს; 2. ამიბო გეთაყვა.
- amœnitas** (*amœnitátis*) ჯ. სიმშვენიერე, სილამაზე.
- amœnus**, **a**, **um** მშვენიერი; სასიამოვნო.
- amólior** (*amolitus sum, amoliri*) განხევტოვებ, მოვიშორებ; *dóncè Octá-viam uxórem amolirétur* ვიდრე მოიშორებდა (ნერონი) თავის ცოლს ოქტავიას (*Tac. h. 1, 13*).
- ámor** (*amóris*) შ. 1. სიყვარული; *in pátriam ámor* სამშობლოს სიყვარული (*Nep. Thr. 1, 1*); *ámor primus* პირველი ახსნა სიყვარულისა; 2. დიდი სურვილი, მისწრაფება; *ámor habéndi* მოხვევის სურვილი.
- amótio** (*amotiónis*) ჯ. გადადგმა, მოცილება.
- amóvoo** (*amóvi, amótum, amovére*) 1. გადავდგამ, მოვიცილებ; 2. გავუშვებ, მოვსობ; *Pórcia lex vírgas ab ómnium Romanórum córpore amóvit* პორციუსის კანონით მოისპო რომელ მოქალაქეთა გაწყეკლვა (*Cic. pro C. Rabirio or. 12*).
- amphitheátrum** (*amphitheátri*) ხს. ამფითეატრი.
- ámphora** (*ámphoræ*) ჯ. ამფორა (ორყურა დოქი).
- ámple** ხმს. უხვად; ბრწყინვალედ; შედარ. ხარ. *ámplius* უმეტესად, უფრო; *non ámplius* არა უმეტეს.
- ampléctor** (*ampléxus sum, amplécti*) 1. მოვებვევი, გადავებვევი, ჩავიკონებ; ჩვეულები; *amplexæque ténent póstes* კარებს ჩაკონებიან (*Aen. 2, 490*); *quod áutem istud impérium est, decémviri, quod ampléxi tenétis?* ეს რა ძალაუფლება გაქვთ, დეცემვირებო, რომ აგრე ჩასკიდებიხართ (*Liv. 3, 52, 6*); 2. მოვიკრებ (ახრებს).
- ampléxor** (*amplexátus sum, amplexári*) მოვებვევი; (გადატ.) მიყვარს.
- ampléxus** (*ampléxus*) შ. მოხვევა, ჩაკონება. ჩახუტება.
- amplificátio** (*amplificatiónis*) ჯ. გაფართოება, გადიდება.
- amplífico** (*amplificávi, amplificátum, amplificáre*) ვაფართოებ, ვაერცელებ.
- ámplio** (*ampliávi, ampliátum, ampliáre*) 1. ვაფართოებ, ვაერცელებ; 2. (იურიდ.) გადავდებ (საქმის გარჩევას); *éam ampliátam, deinde absolútam* მისი (ვისტას ქურუმის პოსტუმას) საქმე ჯერ გადაიძლო შემდეგ დაამთავრეს (მისი გამართლებით) (*Liv. 4, 44, 12*).
- amplitúdo** (*amplitúdinis*) ჯ. სიდიდე; ძალა, ღირსება.

ámplius ზმნს. უმეტესად, უფრო; **non ámplius** არა უმეტეს.

ámpulus, a, um დიდი, დიდებული. ბრწყინვალე; **ámpulum est** დიდებულია; **civitas ámpla átque flórens** დიდი და აყვავებული სახელმწიფო (BG 4, 3, 3); **amplióres cópias exspectábant** ისინი ელოდებოდნენ კიდევ უფრო მეტ ლაშქარს (BG 5, 50, 2).

ampúlla (ampúllae) რ. 1. შუშა. ამპულა; 2. ბუშტი; **próicit ampúllas et sesquipedália vérba** განხე ისვრის ბუშტებს და აღღნახეერიან სიტყვებს (ე. ი. აღარ ხმარობს მალაღმარდოვან სიტყვებს; Hor. poët. 97). შდრ. **ampúllor**.

ampúllor (ampullátus sum, ampullári) მალაღმარდოვანად ვლაპარაკობ; ვიბერები; **an trágica desaevit et ampullátur in árte?** იქნებ მძინვარებს და იბერება როგორც ტრაგიკოსი—პოეტი? (Hor. epist. 1, 3, 14). **amputátio (amputatiónis)** რ. მოკრა, მოკვეთა.

ámputo (amputávi, amputátum, amputáre) მოკერი, გადაკერი, მოკვეთ.

amygdala (amygdalae) რ. ნუში; **amygdala amára** მწარე ნუში.

amygdalum (amygdali) სპ. ნუში; **nec glándes, Anaryli. tuae, nec amygdala désunt** არც რკო გაკლია, ამარილი, და არცა ნუში (Ov. amat. 3, 183). **an** კავშ. ან; თუ.

ána (ბერძნ. ἀνά; იხმარება რიცხვით სახელებთან): ána úncias tres სამსამი უნცია; **ána únciam únam** თითო უნცია.

anagnóstes (anagnóstae; ბერძ. ἀναγνώστης) 2. მკითხველი; წამკითხველი, კითხვის ოსტატი (= **léctor**).

analógia (analogiae; ბერძნ. ἀναλογία) რ. მსგავსება, ანალოგია.

anapaestus, a, um (ბერძნ. ἀνάπαιστος) ანაპესტური; **pes anapaestus** ანაპესტი (ტერფი: 0 0 —).

ánas (ánatis) რ. იხვი.

anátinus, a, um. იხვისა.

ánceps (ancipitis) ზედსართ. 1. ორთავიანი; 2. ორმაგი; **Dictys ab ancipiti delápsus acúmine móntis** დიქტისი დაეშვა მთის ორთავიანი მწვერვალიდან (Met. 12, 337).

ancile (ancilis, მრ. ნათ. ancilium და ancilórum) სპ. ფარი.

ancilla (ancillae) რ. მხევალი, მოსამსახურე.

ancillula (ancillulae) რ. კნინ. ახალგაზრდა მხევალი.

ancísus, a, um მოკვეთილი.

áncora (áncorae) რ. ან **ánchora (ánchorae)** რ. ლუხა; **ánchora de próra ícitur** ლუხა ჩაუშვებს ხომალდის ცხვირიდან (Aen. 6, 901).

ancorále (ancoralis) სპ. საბელი (ლუხისა).

ancoralis. e ლუხისა: **stróphium ancoráile** ლუხის საბელი, იხ. **ancorále**.

andrógynes (andrógynis) 2. იგრევე რაც **andrógynus**.

andrógynus (andrógyni, ბერძნ. ἀνδρόγυνος) 2. ქალბიძა, ჰერმაფროდიტი; **nátum ambíguo inter márem ac féminam séxu infántem, quos andrógynos sólus appéllat** (სინუესაში) დაიბადა ბავშვი საეჭვო სქესისა, მამრსა და მდედრს შუა, რომელთაც ხალხი უწოდებს „ქალბიძას“ (Liv. 27, 11, 5).

anéllus (anélli) 2. კნინ. ბექედი, როგორც.

anéthum (anéthi; ბერძნ. ἀνηθιον) სპ. კამა.

anfráctus (anfráctus) 2. კლაკნილი, ხეუული. იხ. **amfráctus**.

ángelus (ángeli; ბერძნ. ἄγγελος) 2. შურტა, მაცნე; ანგელოზი.

ángina (ánginae) რ. ანთება (ყელისა). შდრ. **ángio**.

ángio (ánxi, ángere) ეკუმშავ, ვუჭერ; (გადატ.) ვაწუხებ.

ángor (**angóris**) შ. 1. შეკუმშვა, წნეხა; 2. გადატ. შეწუხება, წუხილი, მოთენთეა; **gens... aestu et angóre vexáta** ხალხი სიციხისაგან მოთენთილი (**Liv.** 5, 48, 3).

ánguen (**ánguinis**) ზს. გველი. იხ. **ánguis**.

ánguis (**ánguis**) შ. ჯ. გველი.

angulátim ზმნს. კუთხე-კუთხე (**Apul.**).

angulátus, **a**, **um** კუთხოვანი.

ángulus (**ánguli**) შ. 1. კუთხე; წიბო; **híus láteris últer ángulus ad oriéntem sólem spéctat** ამ გვერდის ერთი კუთხე აღმოსავლეთისაკენაა მიმართული (**BG** 5, 13, 1); 2. გადატ. მივარდნილი კუთხე, მივარდნილი ადგილი.

angústie ზმნს. ვიწროდ.

angústia (**angústiae**; ჩვეულ. მრ. რ. **angústiae**) ჯ. 1. სივიწროვე; **lóci angústia** ადგილის სივიწროვე; **angústia conclusae orationes** მოხსენების ვიწრო ფარგლები (**Cic. nat.** 2, 20); 2. **angústiae** (**angustiárum**) ვიწრობი.

angústo (**angustávi**, **angustátum**, **angustáre**) 1. დავევიწროვებ; 2. შევა-ვიწროვებ, შევზღუდავ.

angústus, **a**, **um** 1. ვიწრო, 2. პატარა, შეუღმჩეველი; 3. მოკლე; **nox angústá** მოკლე ღამე.

anhélo (**anhelávi**, **anhelátum**, **anheláre**) მძიმედ ესუნთქავ. ვეშინავ.

anhélus, **a**, **um** შეშინავი.

anicétus, **a**, **um** (ბერძნ. **ἀνικητος**) უძლეველი.

anilis, **e** დედაბრული, შდრ. 1. **ánus**.

ánima (**ánimae**) ჯ. 1. სუნთქვა; 2. სული.

animadversio (**animadversiónis**) ჯ. 1. ყურადღება; თვალყურის დევნება; **excitáre animadversióem** ყურადღების მიქცევა; 3. დასჯა, სასჯელი; **a capitális** სიკვდილით დასჯა (თავის [**caput**] მოკვეთა მახვილით).

animadvérto (**animadvérti**, **animadvérsum**, **animadvértere**) 1. ყურადღებას ვაქცევ; 2. დაუსჯი.

animadvórto იგივეა რაც **animadvérto**.

ánimal (**ánimális**) ზს. სულიერი არსება, ცხოველი.

ánimális, **e** სულდგმული, ცოცხალი.

ánimans (**ánimántis**; მიმლ. და ზედსართ.) 1. სულიერი; ცოცხალი; 2. არს. ცოცხალი არსება.

ánimátus, **a**, **um** სულდგმული, ცოცხალი; აღფრთოვანებული.

ánimo (**ánimávi**, **ánimátum**, **ánimáre**) ვაცხოველებ; ცოცხალ არსებად გადავაქცევ; აღფრთოვანებ; **quas hínus excéptas vários animávit in ángues** მინამ ისინი (მათი სისხლი) შეისრუტა და ნაირნაირ გველებად აქცია (**Met.** 4, 618).

ánimósus, **a**, **um** მხნე, გულადი.

ánimus (**ánimi**) შ. 1. სული, გონება; **crédo déos immortáles sparsísse ánimos in córpora húmána** მტყამს, რომ უკვდავმა ღმერთებმა ადამიანურ სხეულში ჩადვეს სული (**Cic.**); 2. ადამიანი (როგორც **pars pro toto**, ჟ. ი. მთელის მაგიერ ნაწილი); **Caesar Gallórum ánimos vérbis confirmávit** კეისარმა სიტყვით გაამხნევა გალები (გალების ადამიანები; **BG** 1, 33, 1); ... **totíus Gálliae ánimi a se averteréntur** (მისგან პირს იბრუნებს მთელი გალია (მთელი გალის მცხოვრებლები; **BG** 1, 20, 4); 3. გული; **ánimo aequo** კმაყოფილი გულით; 4. სურვილი, აზრი, მისწრაფება, განზრახვა; **míhi est in ánimo** განზრახული მაქვს: **tótus et ménte et ánimo in béllum insístit** მთელი თავისი აზრი და სურვილები მიაპყრო ომს (**BG** 6, 5, 1); **hos, ut séquar, ínclinat ánimus** ამათი უფრო მჯერა მე, ასე მეუბნება გული (**Liv.** 1, 24, 1), **perficérest ánimus finémque impó-**

nare cúris მსურს დავამთავრო და ბოლო მოულო ტანჯვას (Acn. 4, 639).

anísium (anísi) სქ. ანისული.

annáles (annálium, მრ. რ.) 1. ანალები, მატრიანე; *néque in annálibus prís-cis néque in libris magistrátuum inveniúntur* (მათი სახელები) არ მოიპოვება არც ძველ ანალებში, არც მაგისტრატთა დავთრებში (Liv. 4, 7, 10).

annális, e წლისა, ერთი წლისა, წლიუ-რი; **annáles (annálium)** 2. მრ. რ. მატრიანე.

annéeto (annóxi, annéxum, annéc-tere) 1. მივებაძ; 2. გადატ. შევადრ-თებ; 3. ვნებ. ვეკვრი, ვესახლერები; ვენათესავეები; *sánguini Augústi adnóxa* ავეუსტეს სისხლთან დანა-თესავეებული (Tac. ann. 5, 1).

annéxus (annéxus) 2. ურთიერთო-ბა, კავშირი (გვხვდება მხოლოდ ტა-ციტუსთან; *adnóxu connubiisque géntium* სხვა ხალხებთან ცოლ-ქმრული კავშირის წყალობით; II, 3, 34).

annítor (annísus sum ან anníxus sum, anníti) 1. მივეყრდნობი, ვემყა-რები; *anníxi hástis* შუბზე დაყრდ-ნობილინი (Verg.); 2. ძალიან ვცდი-ლობ; *pátres quóque non témere pro úllo aeque adnisi sunt* პატ-რიციებიც არც თუ ძალიან ცდი-ლობდნენ სხვა ვისიმე გულისთვის (Liv. 2, 61, 4); *et pátres hoc díem de intercessóribus légis adnisi* პატრიციებიც ასევე ცდილობდნენ კანონის მოწინააღმდეგეთა შესახებ (Liv. 5, 25, 13).

anniversárius, a, um ყოველწლიური.

annóna (annónae) 1. წლიური მო-სავალი; 2. სურსათი; *annónae in primis hábita cúra* პირველ ყოვ-ლისა იზრუნეს სურსათზე (Liv. 2, 9, 6); *annónae subsidium* ბეღელი (სურსათის შესაფარი; Liv. 27, 5, 6);

3. სურსათის ფასი; *vectígal áutem nóvum ex salária annóna statu-érunt* დაწესეს აგრეთვე ახალი გა-დასახადი მარილის ფასზე (Liv. 29, 37, 3).

annósus, a, um მრავალწლიანი; ძველი; *mérum annósum* ძველი ღვინო (Ov. amat. 2, 418).

annotátio (annotatiónis) 1. შენიშვნა. **annotínus, a, um** შარშანდელი.

ánnoto (annotávi, annotátum, anuo-táre) 1. ვნიშნავ (შენიშვნა, ჩანიშ-ვნა), ვამჩნევ (შემჩნევა); *adnotábant períti* გამოცდილმა ადამიანებმა შე-ამჩნიეს (Tac. ann. 12, 25); 2. (ვნებ.) *annotátur* განთქმულია.

annúmero (annumerávi, annumerá-tum, annumeráre) ვრაყბ, მივათე-ლი, მივუთვლი.

annúntio (annuntiávi, annuntiátum, annuntiáre) ვაცხადებ, ვატყობინებ.

ánnuo (ánnuí, annúero) ვეყრს ვუკრავ, ვეთანხმები; *Súbrio Flávio assi-sténti adnuentiúque... rénuít* მან უარი უთხრა სუბრიუს ფლავიუსს, რომელიც იქვე იყო და თავის ქნე-ვით ანიშნებდა (Tac. ann. 15, 58).

ánnus (ánni) 2. 1. წელიწადი; *ánno incéunte* წლის დასაწყისში; *ánno exeúnte* წლის ბოლოს; 2. წლის დრო; *formosíssimus a.* გახაფხუ-ლი (Verg.); *a. hibérnus* ზამთარი (Hor. ep. 2, 29).

ánnuus, a, um წლიური, ყოველწლი-ური.

anquíro (anquisívi, anquisítum, an-quirére) 1. ვძებნი, ვიძიებ; *nec díu anquiréndum* დიდხანს ძიება არ არის საჭირო (Tac. ann. 12, 6); 2. ბრალს ვდებ, გამოძიებას ვაწარ-მოებ; *de perduellíone anquirérent creatos* არჩეული იყვნენ რათა გა-მოძიება ეწარმოებინათ სამშობლოს ღალატის შესახებ (*quaero*);

ánsa (ánsaec) 1. ტარი, ყური (კურ-

კლისა); 2. გადატ. საბაბი; *úsam quacrere* საბაბის ძებნა.
ánser (*ánseris*) ? ბატი; *ánseres non fefellere quibus sacris Iunónis in súmma inópia cibi támen abstínobátur* არ დარჩნენ შეუმჩნეველი ბატები, რომლებიც იუნონასთვის იყვნენ შეწირული და რომლებსაც საკვების დიდი ნაკლებობის დროსაც ხელს არ ახლებდნენ (*Liv.* 5, 47, 4).
anserinus, a, um ბატისა.
ánte 1. ზმნს. წინათ. წინ, ადრე; *dixit et ánte túlit gréssum* თქვა და წინ წავიდა (*Aen.* 6, 677); *néque énim ignári súmus ánte malórum* წინათაც არ იყო უცნობი ჩვენთვის ვაში და ვაება (*Aen.* 1, 198); 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) წინ, -მდე; *ánte úppi-dum* ქალაქის წინ; *ánte líncem* გათენებამდე.
ánteá ზმნს. წინათ.
antecápio (*antecépi, antecéptum* ან *antecáptum, antecápero*) წინასწარ ავიღებ, წინასწარ დავიკერ, წინასწარ დავეუფლები; *quía póntem Mósas flúminis antecéperat* რადგან მას წინასწარ დაუტყერია მდინარე მოსის ხიდი (*Tac. h.* 4, 66).
antecédo (*antecéssi, antecéssum, antecédere*) 1. წინ მივდივარ, თავში მივდივარ; *équités, qui úgmon antecéssissent* ცხენოსნები, რომლებიც რახმეულის თავში მიდიოდნენ (*BG* 4, 11, 2); წინ უვსწრებ, გადავასწრებ; *bíduo me Antónius antecéssit* ანტონიუსმა ორი დღით დამასწრო მე (*Cic.*); 3. ვჯობნი, აღვემატები; *Vóneti, sciéntia áttque úsu nauticárum rérum reliquos antecédunt* ვენეტები... ყველა დანარჩენ ტომებს სჯობნიან სახლავო საქმის ცოდნით და გამოცდილებით (*BG* 3, 8, 1).
antecélló (*antecéllere* 1. გამო-

ვირჩევი (სხეებში), ვჯობნი; 2. *antecéllit* წამოშევილია.
antecéssio (*antecéssiónis*) 1. წინდაწინ წასვლა, წინ სვლა.
antecéssor (*antecéssóris*) ? 1. = *antecúrsor*; 2. წინამოადგილე (რაიმე თანამდებობაზე).
antecúrsor (*antecúrsóris*) ? მოწინავე (ჯარისკაცი, მტრის ან მიდამოების დასახვერავად გაგზავნილი).
antéoe (*antéoi* ან *antéii, antéire*) წინ მივდივარ; *néque Seíanus audebat auctoritáti paréntis antéire* ვერც სეიანე ბედავდა მშობლის ავტორიტეტს წინ გადასდგომოდა (ქ. ი. მასზე მალლა დგომა მოესურვებინათ *Tac. ann.* 5, 3).
antéfero (*antétuli, antelátum. anteférré*) წინ მიმაქვს, წინ ვატარებ; *viginti clarissimárum familiárum imágines antelátæ sunt* (პროცესიის) წინ მიქონდათ ოცი წარჩინებული გვარის ქანდაკება (*ann.* 3, 76).
antefixus, a, um მიკრული; მიკედებულ; *simul trúncis árborum antefixa óra* აქვე ჩანდა ხეებზე მიკრული თავის ქალები (*Tac. ann.* 1, 63).
antegrédior (*antegréssus sum, antegrédi*) წინ მივდივარ, ვწინაობ.
antehábeo (*antehabére*) მირჩევნია, უპირატესობას ვაკუთვნებ; *vétera nóvis et quietá túrbidis antehábeo* ძველი მირჩევნია ახალს და სიწყნარე—შფოთს (*Tac. ann.* 1, 58)..
antehac ზმნს. ამის წინ, უწინ.
antelucánus, a, um განთიადისა. [*ante, lux*]
antemíto (*antemisi, antemissum. antemittere*) წინდაწინ ვგზავნი.
antémna (*antémnac*) ან *anténna* (*anténnae*) 1. სახლვ. კანდარა.
antepéndulus, a, um წინდაკიდებულო.
antepóno (*antepósuí, antepósitum, antepónere*) 1. (საკმელად) წინ ვდგამ; *pósitum ánte méa púllum*

in parte catini sústulit esúriens
 ზემ წინ მდგარი გობიდან წიწილა
 მოიტაცა მშიერმა (Her. s. 1, 3, 92); 2.
 უპირატესობას ვანიკებ, ეამჯობინებ.

antequam კავშ. სანამ, ვიდრე.

antérior (anterióris) 1. წინა; 2. წი-
 ნანდელი; პირველი.

antesignáni (antesignánorúm) 2. მე-
 წინავენი (წინა საბრძოლო რიგში
 მყოფი მეომრები); ut pro signis
 antesignáni, post signa alia pug-
 náret რომ დროშების წინ ებრძოლათ
 მეწინავეებს, ხოლო დროშების უკან
 დანარჩენ რაზმს (Liv, 22, 5, 7).

antésto (antéstiti, antestáre) 1. წინ
 ვდგავარ; 2. უპირატესობა მაქვს; გა-
 მოვერჩევი.

antéstor (antestátus sum, antestári)
 მოწმედ ვიხმობ, ვიმოწმებ ვინმეს.

antevénio (-véni, -vénium, antevení-
 re) წინდაწინ მივდივარ, დავასწრებ.

antevérto (antevérti, antevérsu-
 m, antevértete) 1. ვასწრებ (დასწრე-
 ბა, გასწრება); tum antevértens,
 tum subsequens ხან წინ უსწრებს,
 ხან უკან მისდევს; 2. უპირატესობას
 ვანიკებ; qua re nuntiáta Caesar
 ómnibus consiliis antevértendum
 existimávit, ut Narbónem profi-
 cisserétur ეს რომ გაიგო, კეისარმა
 ყველა საქმეზე წინ იმას მისცა უპი-
 რატესობა, რომ ნარბონში გამგზავ-
 რებულებიყო (BG 7, 7, 3).

ánthias (ánthiae) რ. ანთია (ხლვის
 თევზის ერთ-ერთი სახე).

anticipátio (anticipatiónis) რ. წინას-
 წარი შემეცნება, წინასწარი შეცნო-
 ბა (საგნისა, სანამ მას ნახავდე).

anticipo (anticipávi), anticipátum.
 anticipáre) წინასწარ ვიღებ. შდრ.
 antecápio.

antíceus, a, um წინა.

antídea ხმს. წინათ (არქაული ვა-
 რიანტი სიტყვისა ántea).

antídoto (antídoti) 12. შხამის საწი-
 ნამდგო საშუალება.

antinómia (antinómiae) რ. წინააღ-
 მდეგობა კანონებში.

antipáthia (antipáthiae; ბერძნ. ἀντι-
 πάθεια, ლათინური შესატყვისია
 discórdia) რ. ცუდი დამოკიდებუ-
 ლება (საპირისპ. sympáthia).

antiquárus (antiquárii) 2. სიძველეთ-
 მოყვარული (Tac. dial. 21).

antiquo ხმს. ძველებურად.

antiquitas (antiquitátis) რ. 1. სიძვე-
 ლე; 2. ძველი დრო, ძველი თქმულე-
 ბები; laetum antiquitátibus Grae-
 córum gónus ძველი თქმულებების
 მოყვარული ბერძენთა ტომი (Tac.
 h. 2, 4).

antiquo ხმს. 1. ძველად; 2. ძველ-
 თაგან; Appius iam inde antiquus
 insitam pertináciam familiae ge-
 réndo sólus censúram obtinuit
 აპიუსმა მის გვარში ძველთაგანვე
 დანერგილი უტეხობის წყალობით
 მარტომ შეინარჩუნა ცენზორობა
 (Liv. 9, 29, 8).

antíquo (antiquávi, antiquátum, an-
 tiquáre) ძველს ეტოვებ, (ახალ კა-
 ნონს) უკუევაგდებ; antiquáta deinde
 lége promiscuo urbs aedificári
 coepta შემდეგ კანონი უკუგდებულ
 იქმნა და განურჩევლად შეუდგნენ
 ქალაქის აშენებას (Liv. 5, 55, 2);
 quod ántem antiquátur et sené-
 scit própe intéritum est ხოლო
 დაძველება დი იგი და დაბერე-
 ბადი მახლობელ არს განრყენისა
 (Hebr. 8, 13).

antíquo, a, um ძველებური; ანტი-
 კური.

antístes (antístitis) 2. რ. ზედამხედვე-
 ლი (ტაძრისა), მთავარი ქურუმი.

antístita (antístitae) რ. ტაძრის ზედამ-
 ხედველი (ქალი), მთავარი ქურუმი
 (ქალი); antístita Phoebi აპოლონის
 ქურუმი (კასანდრა) (Met. 13, 409).

antísto (antístiti, antístáre) 1. წინ
 ვდგავარ; 2. გადატ. უპირატესობა
 მაქვს; გამოვერჩევი.

ántlia (ántliae) ჯ. ტუზო.
antrális, e (← **ántrum**) მღვიმისა, გამოქვაბულისა.
ántrum (ántri) ს. მღვიმე, გამოქვაბული.
ánulus (ánuli) შ. ბეჭედი, რგოლი.
1. ánus (ánus) ჯ. დედაბერი.
2. ánus (áni) შ. ყითა.
ánxie ზმნს. მზდალად.
anxietas (anxiétáti) ჯ. მოშიშარობა; შიში; ა. **ánimi** სულიერი მღელვარება.
ánxius, a, um 1. მზდალი, მოშიშარა; 2. შეფიქრიანებული, გაუბედავი; **ánxium iudícium** გაუბედავი მსჯელობა (Tac. ann. 1, 80).
aórta (aórtae, ბერძნ. ἀορτή) ჯ. მედიც. აორტა.
ápape (ბერძნ. ἀπαγε) შორისდ. გასწი! გაეთრიე!
apathía (apathíae; ბერძნ. ἀπάθεια) ჯ. უგულობა, გულგრილობა.
áper (ápri) შ. გარეული ღორი.
apério (apériui, apértum, aperire) 1. ვალებ; ა. **iánuam** ვალებ კარებს; ა. **óculos** ვახელ თვალებს; **apórtae péctora mátrés** დედები გაშიშულებული გულმკერდით (Ov.); 2. ვააშკარავენ.
apérte ზმნს. ღია, ღიად; აშკარად.
apertúra (apertúrae) ჯ. ანატ. ნაჩრეტი, შესავალი.
apértus, a, um 1. ღია; აშკარა; 2. ხელმისაწვდომი; 3. გადატ. გულღია.—**Caelo apérto** მოწმენდილ ცაზე (Aen. 1, 135).
ápex (ápici) შ. 1. წვერი, მწვერვალი; ა. **móntis** მთის მწვერვალი; 2. წვეტიანი ქუდი (ქურუმებისა); **cuilibet ápicem Díálem, dúmmodo hómo sit, imponámus** დაეახუროთ ვისაც გინდა იუპიტერის ქურუმის ქუდი, ოღონდ ადამიანი კი იყოს ის (Liv. 6, 41, 9).
apiánus, a, um ფუტკრისა.
apiárius (apiárii) შ. მეფუტკრე.

apicátus, a, um ქურუმის ქუდიანი (იხ. **ápex**) (Ov. F. 3, 397).
ápis (ápis, მრ. ნათ. ápum და ápium) ჯ. ფუტკარი; **exámén ápum** ფუტკრის ნაყარი (Liv. 21, 46, 2).
apíscor (სინკოპიანი ფორმა სიტყვისა **adipíscor**), **áptus sum, apísci** იხ. **adipíscor**.
ápium (ápii) ს. ნიახური; **quis údo deproperáre ápio corónas curátve myrtó?** ვინლა დაამზადებს გვირგვინებს ნამიანი ნიახურისა და მირტი-საგან (Hor. c. 2, 7, 24).
apopléxia (apopléxiae) ჯ. აპოპლექსია.
apócryphus, a, um ბერძნ. ἀπόκρυφος) ფარული, არანამდვილი.
apóstata (apóstatae; ბერძნ. ἀποστάτης) შ. განდგომილი.
apothéca (apothécae; ბერძნ. ἀποθήκη) ჯ. საწყობი; ბელელი.
apparáto ზმნს. დახვეწილად; **magnífice apparátéque** დიდებულად და ჩინებულად (Liv.).
apparátio (apparatiónis) ჯ. მზადება.
1. apparátus (apparátus) შ. სამზადისი.
2. apparátus, a, um 1. მომზადებული; 2. კარგად დამუშავებული, დახვეწილი; 3. ბრწყინვალე, დიდებული.
appáreo (appáruí, appáritum, apparére) 1. ნათელი ვარ, შესახედავი ვარ; 2. ევახლები, ვემსახურები; **rébus angústis animósus atque fórtis adpáre** გაჭირების დროს იყავ მზნედ და გულდად (Hor. c. 2, 10, 22).
appáret ცხადია რომ.
appário (appáre) მოვიმზადებ, მოვიპოვებ; **appáreret spátium caeli dómus** რომ ცის დარბაზმა მოიპოვოს მეტი სივრცე (Lucr. 2. 1110).
apparitio (apparitiónis) ჯ. 1. სამსახური; 2. მოსამსახურეობი.
appáritor (apparitóri) შ. აპარიტორი (დაბალი მოსამსახურე ღომელიმე მაგისტრატთან).

ápparo (apparávi, apparátum, apparáre) ვაშხადებ; ვეშხადები; ვაპირებ; hoc fácere nóctu apparábant მის გაკეთებას ღამით აპირებდნენ (BG 7, 26. 3).

appellátio (appellatiónis) რ. ვინმესადმი მიმართვა (სიტყვით, საჩივრით).

appéllito (appellitávi, appellítátum, appellítáre) ვუწოდებ ხოლმე. [appéllito]

1. **appélló** (appellávi, appellátum, appelláre) 1. მოუწოდებ; მიემართავ; súdsqne appelláre iúbet უბრძანა მოწოდებით მიემართათ (BG 7, 40, 5); 2. ვუწოდებ, გამოვაცხადებ; a senátu pópuli Románi amícus appellátus erat ის სენატის მიერ გამოცხადებულ იქმნა რომაელი ხალხის მეგობრად (BG 1, 3, 4).

2. **appélló** (áppuli, appúlsum, appéllere) მოერეკ, მოვდენი; arméntum appéllere ad áquam საქონლის მორეკა წყალზე; clássis Romána cum appúlsa Pompéios ésset როდესაც რომაელთა ფლოტი მიადგა პომპეის (Liv. 9, 38, 2).

appéndix (appéndicis) რ. დანამატი, დანართი.

appéndo (appéndi, appénsusum, appéndere) 1. ჩამოვკიდებ რამეზე; 2. ავწონი.

áppetens (appeténtis) მიმღ. ზედსართ. 1. მზღომელი, მძიებელი: áppetens glóriae átque ávidus láudis დიდების მძიებელი და ქების ხარბი (Cic.); 2. ხარბი (ფულისა).

appeténter ხმს. ხარბად.

appeténtia (appeténtiae) რ. ნდომა, მისწრაფება; a. glóriae მისწრაფება დიდებისაკენ.

appetitio (appetitiónis) რ. მისწრაფება, სწრაფვა.

appetítus (appetítus) ზ. 1. შეტევა; 2. მისწრაფება, სურვილი.

áppetó (appetívi, appetítum, appétere) 1. მივისწრაფვი, ვუტკვ (შეტე-

ვა); régnum appetébat მიისწრაფოდა სამეფო ტახტის ხელში ჩასაგდებად; 2. ვახლოვდები; nox adpetébat ღამე ახლოვდებოდა (Tac.).

appíngo (appínxi, appíctum, appín-gere) მივახატავ; delphínium sílvis adpíngit, flúctibus áprum დელფინს ტყეში დავვიხატავ, ტახს კი ხლვის ტალღებში (Hor. poet, 30). [ad, píngo]

appláudo (appláusi, appláusum, appláudere) იგივეა რაც applódo.

applicátio (applicatiónis) რ. 1. განწყობილება, მიდრეკილება; 2. მიკედლება (კლიენტისა პატრონისადმი); ius applicatiónis მიკედლების უფლება (რომლის ძალით გარდაცვალებული კლიენტის ქონება ეკუთვნოდა პატრონს).

applicátus, a. um 1. შეგუებული; 2. გაწყობილი.

ápplico (applicávi [applicuí] applicátum [applicítum]. applicáre) 1. მივაყრდნობ; მივაყენებ; ad Heraeum náves adpílcuit მიადგა ხომალდებით ჰერეონის ნავსადგურს (Liv. 33, 17, 2); 2. მივადებ, მივადგამ (კიბეს); 3. მივეუმატებ, მივაწერ; 4. se applicáre მიყრდნობა, მიმხრობა, მიკედლება.

applódo (applósi, applósum, appló-dere) 1. მივაყრავ, მივარტყამ; 2. ტაშს ვუკრავ.

applóro (applorávi, apploráre) დავტირი; ცრემლმორეული ვჩივი.

appóno (appósuí, appósitum, appónere) მივადგამ; დავუბრთავ; მივაყენებ; Rémmius, príori custódiæ régis adpósitus რემიუსი, რომელიც წინათ მიყენებული იყო მეფის მცველად (Tac. ann. 2, 68).

appóрто (apportávi, apportátum, apportáre) მოვიტან; ex Hispánia apportári iúbet უბრძანა ისპანიიდან მოეტანათ (BG 5, 1, 4).

appósite ხმნს. მარჯვედ, მოხერხებულად.

appositio (appositiónis) რ. მიდგმა, მიმატება.

apprecor (apprecátus sum, apprecári) ვემუდარები, ლოცვით მივმართავ; rite deos prius adprecáti ჯერ წესისამებრ ღმერთებს მივმართეთ ლოცვით (Hor. c. 4, 15, 26).

apprehendo (apprehéndi, apprehensum; apprehéndere) ხელს ვკიდევ, ხელს ვტაცებ.

apprimo (appressi, appressum, apprimere) მივაჭკერ, დავაჭკერ; scutum pectori adpressum ფარი გულთან ჰქონდა მიკრული (Tac. ann. 2, 21; მიმღეობა მხოლოდ აქ გვხვდება).

approbatio (approbationis) რ. მოწონება, დადასტურება.

approbator (approbatoris) მ. მომწონებელი.

approbo (approbavi, approbatum, approbare) 1. ვიწონებ, ვადასტურებ, ვამტკიცებ; 2. ნათელვყოფ.

appropero (approperavi, approperatum, approperare) 1. დავაჩქარებ; portásque intrare patentes approrera ჩქარა შედი გაღებულ კიშკარში (Met. 15. 584); 2. ვიჩქარებ, ავჩქარდები.

appropinquo (appropinquavi, appropinquatum, appropinquare) ვუახლოვდები.

appugno (appugnare) იერიში მიმაქვს (გვხვდება მხოლოდ ტაციტუსთან: castellum adpugnare იერიში მიჰქონდა ციხეზე — ann. 15, 13; აგრეთვე ann. 2, 81; 4. 48).

appulsus იხ. 2. appello.

appulsus (appulsus) მ. მორეკა, მოდენა, მიდენა; pecoris appulsus საქონლის მირეკა (წყალზე).

apricatio (apricationis) რ. მზეზე ყოფნა, მზეზე გათბობა.

apricor (apricatus sum, apricari) მზეზე ვთბები.

apricus, a, um მზეზე მყოფი; მზიანი, მზიური; apricos nocte flores დასწანი მზიური ყვავილები (Hor. c. 1, 26. 7).

1. Aprilis (Aprilis) მ. აპრილი. [apério]

2. Aprilis, e აპრილისა.

apsis (apsidis; აგრეთვე ábsis; ბერძნ ძუსც) თალი.

apte ხმნს. 1. მორგებულად. ზედამოკრილად; 2. შესაფერისად, რიგიანად.

apto (aptavi, aptatum, aptare) მორგებ; მივადგამ; intérea clásem vélis aptare iubébat ამასობაში (ანქისემ) ბრძანა იალქნები მივმარებინათ ხომალდებზე (Aen. 3, 472).

aptus, a, um მორგებული, შესაფერისი; გამოსადეგი; áxerit úmero tórquet stéllis ardéntibus aptum (ატილანტი) მხრებით ატრიალებს ღერძს, რომელიც მოფენილია კაშკაშა ვარსკვლავებით (Aen. 4, 482).

apud (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) 1. -თან, -ში, ახლოს; apud Helvétios ჰელვეციელებში, ჰელვეციელებს შორის; 2. (ვიხივე) დროს; apud maiores ჩვენი წინაპრების დროს.

áqua (áquae) რ. წყალი; áqua distilláta გამოხდილი წყალი; stérnitur aequor áquis ზღვის ზედაპირი წყნარი წყლითაა მოფენილი (Aen. 5, 821); quibus cum áqua átque igni interdixisset იმათ აუკრძალეს წყალი და ცეცხლი (BG 6, 44, ე. ი. გამოაცხადეს შერისხულად და კანონს გარეშე).

aquaeductus (aquaeductus) მ. წყალსადენი.

1. aquarius, a, um წყლისა.

2. aquarius (aquarii) მ. თულუხი.

aquaticus, a, um 1. წყლისა: წყალ (-მცენარე); 2. წყლიანი; áuster aquaticus წვიმის მომტანი ქარი (Met. 2, 853).

aquátilis, *e*. 1. წყლისა, 2. წყლიერი.
aquátio (*aquatiónis*) *რ.* წყლის ამოღება; *aquatiónis cáusa* წყლის მოსატანად (BG 4, 11, 4).
aquátor (*aquatóris*) *მ.* წყლის ამომღები, წყლის მომტანი (Liv. 22, 44, 2).
áquila (*áquílæ*) *რ.* 1. არწივი; შდრ. *præpés.* 2. დროშა (რომელზედაც არის არწივის გამოსახულება ბრინჯაოსი ან ვერცხლისა); *in hóstes áquilam férre coepit* მტრების წინააღმდეგ გაემართა დროშით (BG 4, 25; მტრების წინააღმდეგ წაიღო არწივი).
aquilifer (*aquiliferi*) *მ.* მედროშე.
aquilinus, *a*, *um* 1. არწივისებური, *as-péctus* *a.* არწივისებური გამოხედვა.
áquilo (*aquilónis*) *მ.* ჩრდილოეთის ქარი; გადატ. ჩრდილოეთი; *non áquilo impotens póssit dirúere* ვერც მრისხანე ქარი ჩრდილოეთისა შესძლებს მის (ძველის) დანგრევას (Hor. c. 3, 30 [„ძველი“]).
aquipédius (*án acupédius*), *a*, *um* ფეხმარდი.
áquor (*aquátus sum*, *aquári*) წყალს ვიღებ, წყალი მომაქვს; *ex minóribus cástris libérius aquabántur Románi* მცირე ბანაკიდან რომაელებს უფრო თავისუფლად მოჰქონდათ წყალი (Liv. 22, 44, 3).
aquósus, *a*, *um* 1. წყლიანი; 2. წვიმიანი; *ver aquósius* წვიმიანი გაზაფხული.
ára (*árae*) *რ.* 1. საკურთხეველი; *ibat ad antíguas Hécatés Perséidos áras* (მედეა) გაემართა ჰეკატეს, პერსეს ასულის, საკურთხეველებისაკენ (Met. 7, 74); 2. გადატ. კოცონი; *arámqúe sepúltero congérere arbóribus cértant* ხეებით აგებენ კოცონს მიცვალებულთათვის (Aen. 6, 177).
aránea (*aráneac*) *რ.* ობობა.
arátio (*aratiónis*) 1. ხენა; 2. სახნავი მიწა.

arátor (*aratóris*) *მ.* მხენელი.
arátrum (*arátri*; ბერძნ. *ἀραιον*) *ს.* გუთანა.
Aráxes (*Aráxis*) *მ.* არაქსი, რახსი.
árbitér (*árbitri*) *მ.* 1. მოწმე; 2. მომარიგებელი მოსამართლე.
arbitrátus (*arbitrátus*) *მ.* ნებასურვილი, ძალა; 2. ხელმძღვანელობა.
arbitrium (*arbitrii*) *ს.* 1. ახრი, შეხედულება; *pérfuga Batávus arbitrium rérum Romanárum ne ágeret* ბატაველი გამოქვეული ნუ დაიწყებს თავისი შეხედულებების გამოთქმას რომაელთა საქმეებზე (Tac. h. 4, 21); 2. ნება-სურვილი, ძალა.
árbitror (*arbitrátus sum*, *arbitrári*) ვეჩირობ, მიმაჩნია, ვთვლი.
árbor (*árboris*) *რ.* 1. ხე; 2. ხის ნაწარმი.
arbóreus, *a*, *um* ხისა: *úmbra arbórea* ხის ჩრდილი.
árbos (*árboris*) *რ.* იგივეა რაც *árbor*.
arbústum (*arbústii*) *ს.* 1. ხეივანი; 2. ჩირგვნარი; ქალა.
arbústus, *a*, *um* ხეებით მორგული, ხეხილით მორგული.
arbutéus, *a*, *um* მარწყვისა.
árbutum (*árbuti*) *ს.* მარწყვი.
árcæa (*árcææ*) *რ.* 1. ყუთი; ზანდუკი; 2. ბნელი საკანი; *ex illa ólea árcæam esse fáctam*, იმ ზეთისხილის ხისაგან ყუთი გააკეთეს (Cic.) 2. კუბო; *cadáverá portánda in árcæa* (მონების) გვამები, მოტანილი კუბოთი (Hor. 5, 1, 8, 9).
arcáno *ზნნ.* ფარულად, საიდუმლოდ.
arcánnum (*arcáni*) *ს.* საიდუმლოება, საიდუმლო; *arcána sácræ* წმინდა საიდუმლოება, საიდუმლო მსხვერპლშეწირვა (Hor. ep. 5, 52).
arcánus, *a*, *um* ფარული, საიდუმლო; *fons arcánus* საიდუმლო წყარო; *história arcána* საიდუმლო ისტორია.
arcárius (*arcárii*) *მ.* მოლარე, ხაზინადარი.

arceo (*arceui, arcere*) 1. ვაკაეებ (შეკა-
ვება); 2. ვაბრკოლებ, ხელს ვუშლი,
*nec Augustus arcuerat Táurum...
hostiles exúvias ornátum ad úr-
bis conférre* ავგუსტუსი არ უშ-
ლიდა ტავრუსს... მტრის ნადავლი
ქალაქის შესამკობად გამოვეყენებინა
(*Tac. ann. 3, 72*); 3. ვიგერიებ
(მტერს).

arcesso (*arcessivi, arcessitum, arcés-
sere*) 1. ვიწვევ, მოუწოდებ; ვა-
ტიყებ; *qui auxilio a Bélgis arces-
siti dicebantur რომელნიც ბელგიე-
ლების მიერ იყვნენ მიწვეული დასა-
ხმარებლად* (*BG 3, 11, 2*).

archétypum (*archétypi*; ბერძნ. *ἀρχέ-
τυπον*) სქ. დედანი.

archiereus, archierei; ბერძნ.) შ. მთა-
ვარი ქურუმი.

archipiráta (*archipirátae*; ბერძნ. *ἀρχι-
πειράτης*) შ. მეკობრეთა წინამძღოლი.

architectónice (*architectónices*; ბერძნ.
ἀρχιτεκτονική) ჯ. ხუროთმოძღვრე-
ბა.—**Architectónica** (*architectóni-
ca*) ჯ. იგივე.

1. **architéctor** (*architectátus sum,
architectári*) ვაშენებ, ვაგებ.

2. **architéctor** (*architectóris*) შ. ხუ-
როთმოძღვარი.

architectúra (*architectúrae*) ჯ. ხუ-
როთმოძღვრება.

architéctus (*architécti*) შ. ხუროთმოძ-
ღვარი.

archium (*archii*; ბერძნ. *ἀρχεῖον*) სქ.
არქივი.

archon (*archontis*; ბერძნ. *ἀρχων*) შ.
არქონტი, მმართველი.

arcifer (*arciferi*) შ. მშვილდოსანი.

arcipotens (*arcipoténtis*) ზედსართ.
მოისარი. [*arcus, potens*]

arcifeneus (*arcitenóntis*) ან *arquite-
nens* (*arquitenéntis*) ზედსართ.
მშვილდოსანი, მშვილდისპყრობელი;
მშვილდით შეიარაღებული; *dóus* ა.
მშვილდით შეიარაღებული ღმერთი
(აპოლონი; *Met. 1, 441*).

arctus იხ. *ártus*.

arcúatus, a, un რკალისებური.

arcula (*arculae*) ჯ. კნინ. (← *arca*) პა-
ტარა ყუთი.

arculum (*arculi*) სქ. იგივეა რაც *arcu-
lus*.

arculus (*arculi*) შ. კნინ. (← *arcus*) 1.
პატარა მშვილდი; 2. პატარა ბალი-
ში.

arcus (*arcus*) 1. მშვილდი; 2. რკალი,
თალი; *efficiens húmilis arcus*
შეიქმნა დაბალი თალი (*Met. 3, 30*);
arcus própter aedem Satúrni
(ავებულ იქმნა) თალი სატურნის
ტაძართან (*Tac. ann. 2, 41*).

ardálio (*ardaliónis*) შ. მეტიარა, უქნა-
რი კაცი.

árdea (*árdeae*) ჯ. ყანჩა.

ardens (*ardéntis*) ზედსართ. 1. ცხელი,
მზურვალე; გადატ. ფიცხი; 2. კაშ-
კაშა; *stéllae ardentes* კაშკაშა
ვარსკვლავები (*Aen. 4, 482*); 3.
ბრწყინვალე, მბრწყინავე.

ardónter ზმნს. მზურვალედ, ფიცხად.

ardeo (*ársi, arsúrus, ardére*) 1. ვიწვი;
dómus árdet სახლი იწვის; *árdent*
altária საკუროთბევლზე ცეცხლი ან-
თია (ე. ი. სამსხვერპლო ზეარაკს
წვავენ); *sédulus hóspes puene*
macro *ársit dum túrdos vérsat*
in igni გულმოღვინე მასპინძელი
კინალამ დაიწვა, სანამ ცეცხლზე ატ-
რიალებდა მკლე შაშვებს (*Hor. s.*
1, 5, 72). 2. გადატ. ძალიან მინდა;
მწყურია; *ardómus scitári et quae-
rere* *cásus* გეწყურია ვიცოდეთ მიზე-
ზი (*Aen. 2, 105*); 3. გადატ. ვიწვი
(სიყვარულისაგან; ძალიან მიყვარს;
dónc *non ália mágis arsísti* მა-
ნამდგ შენ არავინ გიყვარდა უფრო
მეტად (ვიდრე მე—ეუბნება ჰორა-
ციუსს ლიდია).

ardesco (*ársi, ardéscere*) ცეცხლი მე-
დება, ცეცხლი მეკიდება.

árdor (*árdóris*) შ. 1. სიცხე, პაპანება;
ნდომა... *Líbanum... tántos ardóres*

opacem fidumque nivibus ღობა-
ნი, რომელიც ასეთ პაპანებაშიც
ჩრდილიანია და თოვლის შემნახვე-
ლი (Tac. h. 5, 6); 2. გზება; მწვევე
წდობა.

arduus, a, um 1. ციკაბო; ardua pri-
ma via est გზა ჯერ ციკაბო იყო
(Met. 2, 63; 2. მაღლა ამართული;
გადატ. ამაკი; გაკვირული (Aen. 5,
480); 3. ძველი; minime arduus
ascensus ადვილი აღმართი (Bd 2,
33); conspiciet unum collem aditu
arduum შენიშნა ერთი მაღლობი,
ასასვლელად ძველი (Liv. 7, 34, 3).
arca (arcae) რ. 1. მოედანი, ასპარეზი; 2.
კალო.

arena (arenae) ან haréna (harénae)
რ. 1. ქვიშა; 2. ასპარეზი.

arenatus, a, um ქვიშანარევი.
arsus (aréntis) ხედსართ. ხმელი, გამ-
ხმარი.

arceo (arui, arére) ხმელი ვარ; გადატ.
პირი გამშრალი მაქვს.

arésco (arui, aréscere) ვხმები.

argentaria (argentariae) რ. 1. საზა-
რაფო; 2. ვერცხლის საბადო; pacata
provincia vectigalia magna insti-
tuit ex ferraris argentariisque
პროვინცია რომ დაიმორჩილა, დაა-
წესა დიდი გადასახადი რკინის და
ვერცხლის საბადოებზე (Liv. 34,
21, 7).

1. argentarius, a, um, ვერცხლისა,
ფულისა.

2. argentarius (argentarii) მ. 1. ზა-
რაფი; 2. ვერცხლის საბადოებში
მომუშავე.

argentatus, a, um მოვერცხლილი; tú-
nicae... argentatis (militibus) lí-
neae candidae თეთრი ტილოს ტუ-
ნიკები ჰქონდათ იმ კარისკაცებს,
რომელთაც მოვერცხლილი ფარები
ეჭირათ (Liv. 9, 40, 3).

argentus, a, um 1. ვერცხლისა; ar-
gentea vasa ვერცხლის ჭურჭელი;
(Tac. G. 5); 2. მოვერცხლილი;

3. ვერცხლისფერი; argenteus an-
ser ვერცხლისფერი ბატი (Aen. 8,
655); 4. argenteus (იგულ. dená-
rius) ვერცხლის დინარი; pro argen-
teis decem aureus unus valeret
ერთი ოქროს დინარი ითვლებოდა
ათ ვერცხლის დინარად (Liv. 38,
11, 8).

argentum (argenti) მ. ვერცხლი.

argestes (argestae; ბერძნ.) მ. სამხრეთ-
დასავლეთი ქარი; frigidus a. ცივი
ს.-დ. ქარი (Ov. F. 5, 161).

argilla (argillae; ბერძნ.) რ. თეთრი თიხა.

argitis (argitidis; ბერძნ. ἀργίς „თეთ-
რი“) რ. თეთრი ყურძენი (ვახის ჯი-
შია).

Argonautae (Argonautarum) მ. მრ.
რ. არგონავტები.

argumentatio (argumentationis) რ.
მტკიცება, დასაბუთება.

argumentor (argumentatus sum, ar-
gumentari) ვასაბუთებ, საბუთები
მომყავს.

argumentum (argumenti) მ. 1. ნა-
თელყოფა, გამოაშკარავება; 2. ამ-
ბავი, თხრობა; crateram... fabrica-
verat Alcon et longo caelaverat
argumento ეს კრატერი გააკეთა
ალკონმა და ზედ გამოსახა გრძელ-
გრძელი ამბები (Met. 13, 633); 3.
საგანი, შინაარსი; საბუთი.

arguo (argui, argutum, arguere) 1.
ნათელყოფო, ვააშკარავებ; 2. ვამხელ
(მხილება).

argutatio (argutiationis) კრიკინი;
კრაჭუნი; ტყრტიალი; tremulique
quassa lecti argutatio და შესახა-
რი კრაჭუნი დანჯღრეული ტახტისა
(Catal. 6, 11).

argutiae (argutiarum) რ. მრ. 1. მოზ-
დენილი გამომეტყველება; 2. გონე-
ბამახვილობა; გამჭირაზობა.

arguto (argutare) იგივეა რაც argu-
tor.

argutor (argutatus sum, argutari)

ყებდობ, ვლაკლაკებ; argutátur კრიტიკებს.

argútus, a, um 1. სანდომიანი; გამ-
გმირავი (მზა), გამჭვალავი (შეხედ-
ვა); 2. გონებამახვილი.

ária (áriac) ჯ. იგივეა, რაც área.

árida (áridac) ჯ. მშრალი ქვეყანა, ხმე-
ლი ქვეყანა; ხმელეთი.

ariditas (ariditátis) ჯ. სიმშრალე, სი-
ხმელე.

áridum (áridi) ს. ხმელეთი.

aridulus, a, um სრულიად ხმელი;
სრულიად მშრალი.

áridus, a, um ხმელი, მშრალი.

áries (arietis) შ. 1. ეგრძი; 2. (სამხ.)

ტარანი (კედლის სანგრევი იარაღი).

arista (aristae) ჯ. ფხა (თავთავისა);
თავთავი.

arma (armórum, მხოლოდ მრ. რ.) ს.

1. იარაღი; in ármis esse (sum)

შეიარაღებული ვარ; 2. იარაღი, სა-

ჭურველი მოწყობილობა (ფარი, მუ-

ხარაღი, ჯავშანი; საპირის. tela „სა-

ტყორცნი იარაღი“); tela et arma

შუბები და ჯავშან-ფარები (Liv. 1,

25, 5); arma esse... ália ad tegén-

dum, ália ad nocéndum იარაღი

ორგვარია; ერთია თავდაცვითი, მეო-

რე კი შეტევითი (Cic. Caecin. 21).

3. გადატ. ომი; arma virúmque cá-

no ვუმღვრი ომსა და გმირებს

(Aen. 1, 1); 4. გემსართავი.

armaménta (armamentórum) ს. მრ.

რ. 1. იარაღი; საომარი ხელსაწყო;

2. გემსართავი.

armamentárium (armamentárii) ს.

იარაღის საწყობი.

armárium (armárii) ს. კარადა; გან-

ჯინა.

armatúra (armatúrae) ჯ. საჭურველი,

იარაღი.

1. armátus, a, um 1. შეიარაღებული,

შეტყრელი; armáti férro შეიარა-

ღებულნი მახვილით, იარაღასხმულნი

(Aen. 9. 678).— Armáti (arma-

tórum) შ. მეომრები; 2. აღჭურვი-

ლი, მომარაგებელი; sagitta armá-
ta félle venéni ისარი, მომარაგე-
ბული შამის ნაღვლით (ე. ი. ისა-
რი, რომლის წვერი შხამში არის
ამოვლებული; Aen. 12, 857).

2. armátus (armátus) შ. 1. შეიარაღე-

ბა; 2. შეიარაღებული მეომრები;

mágná parte impedimentórum

relicta in Brúttiis et ómni gra-

vióre armáti მეტი წილი ალაღისა

და უფრო მძიმედ შეიარაღებული

მეომრები დასტოვა ბრუტიების

ქვეყანაში (Liv. 26, 5, 3).

armentális, e მუშა საქონლისა; მუშა

საქონელი.

arméntum (armónti) ს. საქონელი; მუ-

შა-საქონელი, ჯოჯი.

ármifer, armífera, armíferum იარა-

ღის მტარებელი; შეიარაღებული.

ármíger, armígera, armígerum მე-

აბჯრე, საჭურველთმტვირთველი; a.

Ióvis იუპიტერის საჭურველთმტ-

ვირთელი (არწივი).

armilla (armillae) ჯ. სამაჯური.

armillátus, a, um სამაჯურიანი, სამა-

ჯურით შემკული.

armilústrium (armilústrii) ს. იარა-

ღის კურთხევა (დღესასწაული რომ-

ში). [arma, lústro]

armipotens (armipoténtis) ძლიერი,

მამაცი; Mars armipotens მარსი

მებრძოლი (Aen. 9, 717). [arma, pó-

tens]

armisonus, a, um ვინც იარაღს აქლა-

რუნებს; númina súneta precátur

Pálladis armisonae ვებუდარებით

იარაღდარუნა პალადას წმინდა

ლტაებრიობას (Aen. 3, 544).

ármó (armávi, armátum, armáre) 1.

ვაიარაღებ (შეიარაღება) 2. ვამარა-

გებ. იხ. 2. armátus.

Armóricus (Aremóri cus), a, um ზღვის-

პირა; civitátes, quae Aremóricae

appellántur სახელმწიფოები, რომ-

ელთაც ზღვისპირული ეწოდებათ

(BG 8, 31).

ármus (ármí) მ. 1. მკლავი; 2. ბეჭი (ცხოველისა).

arquipotens, arquitebens იხ. **arcepo-**
tens, arcitebens.

arróctus, a, um 1. გამართული; აღ-
მართული; 2. ციკაბო.

áro (arávi, arátum, aráre) ვხნავ.

arrépo (arrépsi, arréporo) 1. მივცოც-
დები; მივებარები; 2. გადატ. მივე-
ლაქუტები; ვამებ; **lóniter in spec-**
adrépe officiósus წელა მივლაქუ-
ცე და აამე იმ იმედით, რომ... (Hor.
s. 2, 5, 48).

arrideo (arrísi, arrísuni, arriére)
ველიბი, ვუცინი.

árrigo (arréxi, arréctum, arrizero)
1. აღემართავ, გავმართავ; 2. გა-
დატ. აღვძრავ; ვამხნევებ.

arripio (arripui, arréptum, arripere)
ხელს ვტაცებ, დავტაცებ; 2. მივხვდებ-
ი, შევითვისებ.

árrigans (arrogántis) თავხედი; ქედ-
მაღალი.

arrogánter ხმს. 1. ამაყად, ქედმაღ-
ლურად; 2. უტიფრად, თავხედად;
fúcere arrogánter ისინი უტიფრად
იქცევიან (BG 1, 40).

arrogántia (arrogántiae) ჯ. ამაპარ-
ტაუნობა, ქედმაღლობა.

árrigo (arrogávi, arrogátum, arro-
gáre) 1. მივითვისებ; 2. მივითვი-
სებ სხვის თვისებას, ვიამაყებ; **nihil**
adrogábo mihi nobilitátis aut mo-
déstiae მე არ ვიტრიაბახებ არც
წარჩინებული ჩამომავლობით და არც
თავმდაბლობით (Tac. h. 1, 30); 2.
დავნიშნავ, ვიშვილებ.

árruo იხ. **árruo.**

ars (ártis) ჯ. ხელოვნება; მეცნიერება;
2. ხერხი.

***arsenicósus, a, um** არსენოვანი.
(← ბერძნ. **ἀρσενος** „მამრი“; „მამკა-
ტური“; „ძლიერი“.

ársi იხ. **árdreo** და **ardésco.**

ársis (ბრალდ. **ársin**, მკ. **ársi**; ბერძნ.

ἀρσεν) ჯ. ხმის ამაღლება (ლექსწყო-
ბაში; საპირ. **thésis**).

árte (ან **árete**) ხმს. 1. მჭიდროდ, ვიწ-
როდ; 2. მაგრად; **a. et gráviter**
dormitáre ღრმად ძილი (Cic. div.
1, 28).

artéria (artériae; ბერძნ. **ἀρτηρία**) ჯ.
1. სასულე; 2. არტერია.

arthritis (arthritis; ბერძნ. **ἀρθριτις**)
ჯ. სახსრების ტეხა, სახს. ტკივილი.

articuláris, o სახსროსა, სახსრებისა; მრ.
რ. **articuláres** (იგულ. **mórbi**) სახ-
სრების ავადმყოფობა.

articulátió (articulatiónis) ჯ. 1. შენა-
წვრება, არტიკულაცია; 2. სახ-
სრები.

artículus (articuli) მ. სახსარი.

ártifex (artificis) მ. ჯ. ხელოვანი, ოს-
ტატი.

artificiúm (artificii) სკ. 1. ხელოვნება;
2. ხელობა; 3. ოსტატობა, ხერხი.

1. **ártus** (ან **áretus**) a, um 1. მჭიდრო,
ვიწრო; **vía ártá** ვიწრო გზა; 2. მო-
კერილი; **frénúm ártum** მოკერილი
ლაგამი; **tóga ártá** (ტანხე) მომ-
დგარი ტოგა; 3. ხშირი; **impedi-**
ménta súa in artióres sílvas ab-
didérunt თავიანთი ბარგი უფრო
ხშირ ტყეებში გადამალეს (BG 7,
18, 3); 3. მცირე, უკმარი.

2. **ártus** (ártus; მრ. რ. **ártus, ártuum,**
ártubus) მ. 1. სახსრები; **dólor ár-**
tuúm სახსრების ტკივილი; 2. გა-
დატ. სხეულის ასოები; **ambústi**
multórum ártus vi frígoris სიცი-
ვემ ბევრს სხეულის ნაწილები მოა-
ყინა (Tac. ann. 13, 35).

árrui იხ. **árruo** და **arésco.**

árrúndo (arúndinis) ან **harúndo** (ha-
rúndinis) ჯ. 1. ლერწამი; 2. გა-
დატ. აწყესის ჯოხი; **nunc in mórse**
sédens moderábar harúndine lí-
num ხან კლდეზე დამჯდარი ვიყუ-
ნობდი (ჯოხით ვმართავდი [ანკე-
სს] მკედს; Met. 13, 122).

arúra (arúrae; ბერძნ. **ἀρουρα**) ჯ. ხენჯი

arúspex (arúspicis) ან **harúspex (harúspicis)** ? მკითხველი. მისანი, მარჩიელი (ცხოველის შიგნეულობის მიხედვით).

árva (árvae) რ. ნახნავი; ხოდაბუნი.

arvállis, e ნახნავისა; **Frátres Arváles** არელთა ძმობა (ნახნავის მომვლელი კურუმები).

árviga (árvigae) ან **hárviga (hárvigae)** რ. ვერძი.

árvum (árvi) ს. ნახნავი, ხოდაბუნი.

árvus, a, um სახნავი. იხ. **árva**, **árvum**.

árx (árcis) რ. 1. ციხე-სიმაგრე; კოშკი; **no quis patricius in árces aut Capitólio habitáret** (წინადადება შეიტანეს) რომ არც ერთ პატრიციუსს არ ეცხოვრა ციხე-სიმაგრეში და კაპიტოლიუმზე (*Liv.* 6, 20, 13); 2. მაღლობი ადგილი; * ზედა ქალაქი აკროპოლისი; **aut vótus glória civitátis... aut arx aut admiránda ópera Phidíae** (რა მოუვიდოდა) ან ძეგლს აძიებას ქალაქისა (ათენისა) ან აკროპოლისს ან ფიდიასის განსაკვიფრებელ ნაწარმოებებს? (*Cic. rep.* 3, 44); 2. **arx súmma** ზეცა; **quae páter ut súmma vídit Saturnius árces** როგორც კი ეს ზეციდან დაინახა სატურნის ძემ (*Met.* 1, 16); 3. ბორცვი (= *collis*); **Róma septémque úna síbi múro circúmdedit árces** რომი შემორკალავს ყოთით შეიდ ბორცვს (*Verg. G* 2, 535).

as (ássis) ? ასი (წონის საზომი, 327, 45 გრ.; ფულის ერთეული).

ascéndo (ascéndi, ascénsus, ascéndere) 1. ავლივარ; **Philíppus... qua trídno ascénderat, bíduo est deg-réssus** ფილიპე ორ დღეში ჩამოვიდა მთიდან, სადაც სამი დღის განმავლობაში ადიოდა (*Liv.* 40, 22, 7); 2. ავალწევ, მივალწევ.

ascénsio (ascénsiónis) რ. ასვლა, ამოსვლა.

ascénsus (ascénsus) ? ასვლა, ამოსვლა; **percunctátus regiónis perítos de ascénsu Haemi** გამოკითხა ამ კუთხის მცოდნეებს ჰემის - მთაზე ასვლის ამბავი (*Liv.* 40, 21, 3).

áscia (ásciae) რ. 1. ნაჯაბი, 2. ქაფია.

1. **áscio (ascire)** მივიღებ, მივუშვებ; **só-cios sum ascíre parátus** მზად ვარ მივიღო ისინი მოკავშირეებად (*Áen.* 12, 28). [*ad-ascio*]

2. **áscio (asciáre)** მოვაბატქაშებ. იხ. **áscia**.

ascisco (ascívi, ascítum, asciscere) 1. ვღებულობ; მივითვლი, ჩავრიცხავ; 2. გადავიღებ. შევითვისებ (სხვის ჩვევებს); 3. ვიწონებ (კანონს); **quas Latíni volúerunt ascívérunt** ლათინები იწონებდნენ იმ კანონებს, რომლებიც სურდათ (*Cic. Balb.* 2d). იხ. **ascítus**.

ascítus, a, um (- *ascisco*) მიღებული, მითვლილი, გარედან შეთვისებული.

ascribo (ascripsi, ascriptum, ascribere) 1. მივაწერ; 2. ჩავწერ, მივაკუთვნებ, შევითან (სიაში); **adscriptit Líber Satyris Faunisque poétas** ლიბერმა პოეტები მიაკუთვნა სატირებს და ფაუნებს (*Hor. epist.* 1 19, 4).

ascriptio (ascriptiónis) რ. 1. მიწერა 2. მითვლა, მიკუთვნება; (მოქალაქენა) სიაში შეტანა.

ascriptívi (ascriptívorum) ? ზედმეტად მიწერილი; ზედმეტად ჩარიცხულნი.

ascriptor (ascriptóris) ? 1. ხელისმომწერი; 2. გადატ. მომწონებელი.

aséllus (asélli) ? კნინ. ჩოჩორი (- *ásinus*).

ásia (ásiiae) რ. ქვევი (ერთ-ერთი ჯიში, ტაერინების ქვეყანაში; მას უდრის ლათინური *secáje*).

asinális, e ვირულია.

asinárius, a, um ვირისა; **móla asiná-ria** ვირით საფქველი (*Marc.* 9, 41; ე. ი. წისკვილის კვა).

ásinus (ásini) ?

aspárgo ობ. aspérġo.

aspécto (aspectávi, aspectátum, aspectáre) ვუყურებ, ვუცქერ: omnes iússa príncipis aspectáre ყველანი შეჰყურებენ ხელმწიფის ბრძანებებს (Tac. ann. 1, 4). [ad, spēcto]

aspéctus (aspéctus) შ. შეხედვა; შეხედულება, სახე; orat áutem aspéctus éius sicut fulgur იყო ხილვა მისი ვითარცა ელვა (Matt. 28. 3).

aspéllō (áspuli, aspúlsūm, aspéllere) გაეძიევებ, დაეაფრთხოვ, გაეყრი; néquo éum potúisse úmquam ab hac me aspéllere მან ვერასხვით ვერ შესძლო და ვერ გამყარა მას (Ter.). [abs, péllō]

ásper, áspera, ásperum 1. მქისე, ხორკლიანი; ოღრო-ჩოღრო; loca áspera et montúsa ოღრო-ჩოღრო და მთაგორიანი ადგილები (Caes.); 2. ტლანქი, მკაცრი; მწვევე; dicit in aetérnos áspera vérba déos უკვდავი ღმერთების მიმართ ანბობს ბოროტ სიტყვებს (Tib. 4, 4, 14).

áspere ხმნს. მქისედ; ტლანქად, მკაცრად, მწვევედ; aspérius ძალიან მკაცრად (BG 8, 44).

1. aspérġo (aspérġi, aspérġum, aspérġere) 1. მოვახსურებ, მოვაკეთებ; 2. მოვაყრი. [ad, spúrġo]

2. aspérġo (aspérġini-) ჯ. ან aspárgo (aspárginis) ჯ. 1. მოსხურება, მოპკურება; 2. წვეთი (წვიმისა, სისხლისა); sibirétaé súlsa spúmant aspárgine cáutes წინ წამოშვერილი კლდეები მოსხურებულია მარილიანი წვეთებით (Aen. 3, 534).

aspéritas (asperitátis) ჯ. 1. სიმქისე-უსწორმასწორობა; 2. სიტლანქე, სიმწვევე; aspéritas vócis ხმის სიტლანქე (Lucr. 4, 551); 3. სიძნელე.

asperitúdo (asperitúdinis) ჯ. სიმქისე-სიტლანქე.

aspérnor (aspernátus sum, aspernári) უგულბებლყოფ, უკუუგადებ, სიღებ. [ab, spérno]

aspernátio (aspernatiónis) ჯ. 1. უგულბებლყოფა; უკუგადება; 2. ზიზღი.

áspero (asperávi, asporátum, asporáre) 1. ვამქისებ; უსწოროდ ვხდი; 2. ვუმახავ (წვერს), ვლესავ.

aspérsio (aspersiúnis) ჯ. 1. მოსხურება, მოპკურება; sánġuinis aspérsiúnem სისხლითა პკურებასა (Hohr. 12, 24); 2. საღებავის მოსხურება, შეღებვა.

asperúġo (asperúġinis) ჯ. მცენ. ბატკნისყურა (Plin. 26, 102).

aspício (aspéxi, aspéctum, aspícere) 1. ვუყურებ, ვუცქერ; illum aspice cóntra პირდაპირ შეხედე მას (Aen. 11, 374); 7. ვათვლიერებ, ვიკვლევე; quálm commóndes étiam átque étiam aspice ვინმეს რომ ესარჩლები, კიდევ და კიდევ გააცანი ის (Hor. epist. 1. 18, 76). [ad, spécio]

aspirátio (aspiratiónis) ჯ. 1. კროლა; აორთქლება; 2. გრამ. ფშვინვა.

aspiro (aspirávi, aspirátum, aspiráre) 1. ვუბერავ; tibia... tónuis simpléx-que forámino páueo adspiráre ფლეიტა იყო (მაშინ) წვერილი და მარტივი, უბერავდა პაწაწა ხერულიდან (Hor. poët. 205); 2. გადატხელს ვუწყობ.

áspis (áspidis) ჯ. იქედნე, შხამიანი გველი; ასპიტი.

asporáo (asportávi, asportátum, asportáre) 1. წავიყვან, წავიღებ; 2. გავითაცებ. [abs, poráo]

asprátus, a, um = asperátus. ობ. áspero.

1. assárius, a, um შემწვარი. — ássō.
2. assárius, a, um ერთი ასის ღირებული. — as.

assécla (asséclae) შ. მიმდევარი. — ásséquor.

assectátor (assectátoris) შ. 1. გამყოლი, თანმხლები; 2. მიმდევარი.

assector (assectátus sum, assectári) თან მივყვები, თან ვეახლები.

assénsio (assénsiõnis) რ. დათანხმება, დასტური — **asséntio**.

assénsor (assénsõris) შ. მომწონებელი; დასტურის მიმცემი.

assénsus (assénsus) შ. მოწონება, დათანხმება; დასტური; **assénsibus implem** კვერს უკრავენ (Met. 1, 215).

assentátio (assentatiõnis) რ. თანხმობის გამოცხადება, დათანხმება; კვერის დაკვრა; 2. გადატ. მლიქვნელობა.

assentátor (assentatóris) შ. 1. კვერის დამკვრელი; 2. მლიქვნელი.

asséntio (assénsi, assénsus, asséntio) ვუთანხმდები (შუთანხმება).

asséntior (assénsus sum, asséntiri) ვუთანხმდები (შუთანხმება).

asséntor (assentátus sum, assentári) 1. კვერს უკრავ; 2. ვეფერები, ეკლესაობ.

ássequor (assecutus sum, ássequi) 1. დავედვენები, მივსდევ; 2. გავუთანასწორდები, დავეწევი.

ásser (ásseris) შ. პალო; სარი.

1. **ássoro (ássvi, ássitum, assórere)** ვთესავ; ვრგავ.

2. **ássero (ássruí, assértum, assé-re)** 1. ვითვისებ, ვიჩემებ; *nec láudes ássero nóstras* ნუ მითვისებ დიდებს, რომელიც მე მეკუთვნის (Met. 1, 462); 2. ვალიარებ, ვაცხადებ; ვაცხადებ თავისუფლად, ვთავისუფლებ; *adsérui iam me fugique caténas* განვითავისუფლე თავი და გავეპეცი ბორკილებს (Ov. am. 3, 11, 3).

assértio (assertiõnis) რ. გამოცხადება (მონად ან თავისუფალ მოქალაქედ).

assértor (assertõris) შ. 1. განმათავისუფლებელი; ქობაგი; 2. დამმონებებელი; *assértor puéllae* ქალწულის დამმონებელი (ვინც ხელში ჩაიგდო ქალწული; Liv. 3, 46, 7).

assérvio (asservívi, asservíre) ვებმარებ.

assérvo (asservávi, átum asserváre) ვინახავ, ვიცავ; თვალს არ ვაშორებ.

assóssor (assessõris) შ. თანაშემწე.

asseverátio (asseveratiõnis) რ. 1. შეუპოვრობა, უდრეკობა, სიმტკიცე; გაჯიკება; *mágná adseveratiõne nítitur* დიდის გაჯიკებით თავისას გაიახლოდა (Tac. ann. 4, 42); 2. მტკიცება.

assévoro (asseverávi, asseverátum, asseveráre) მტკიცედ ვადასტურებ, ვამტკიცებ; *sóna Vitéllia nihil se audívisse adseverávit* ერთი-ღაც ვიტყვით ამტკიცებდა არაფერი გამოგონილი (Tac. ann. 3, 49).

ássiccó (ássiccávi, assiccátum, assiccáre) გავახმობ, გავაშრობ.

ássidéo (ássédi, asséssum, assidére)

1. ვზივარ (ვინმეს გვერდით, რისამე ახლოს); *ássidet iude lóvi, lóvis est fidíssima cústos* ზის იუპიტერის რის გვერდით; ის არის იუპიტერის უერთგულესი დარაჯი (Ov. F. 4, 5, 45); 2. დავბანაკდები;... *assédérint própe moenia Rómána* დაებანაკათ რომის გალანთან (Liv. 26, 72, 8).

ássidó (ássédi, asséssum, assidére) ვუდები (ვინმეს გვერდით); *adsídito hic in ára* აქ დასხედით საკურთხეველზე (Plaut. R. 688).

ássiduo ხმს. მყარად; მუდამ.

ássidúitas (assiduitátis) რ. 1. სიბეჯითე; 2. უდრეკობა; 3. განუწყვეტლობა; *a. epistulárum* მუდმივი მიწერმოწერა (Cic.).

ássidúus, a, um 1. მუდმობარე; 2. მყარი; 3. ბეჯითი; 4. განუწყვეტელი; *ímbres assidúi* განუწყვეტელი წვიმები, გადაუღებელი წვიმები.

ássignátio (assignatiõnis) რ. 1. მიჩენა, გამოყოფა (რისამე, გადასაცემად); 2. გამოყოფილი მიწა, მიზომილი მიწა.

ássigno (assignávi, assignátum, assignáre) დაუნიშნავ, მიუჩენ; 2. გადავცემ; მივაწერ.

assilio (*assilui, assilire*) 1. ხტუნვით მივიდია; 2. მიუხტები; *improvisi adsilire* მოულოდნელად თავს დაესხნენ (*Tac. h. 4, 77*); 3. გადახტები (ერთი საკითხიდან მეორეზე); 4. კაშხაპუნებ (წყალზე); *assiliéntis* მიუთაო შხაპუნა წყალი (*Met. 6, 107*). [*ad, silio*]

assimilis, *o* მიმსგავსებული; მსგავსი. [*ad, similis*]

assimilatio (*assimilatiónis*) რ. მიმსგავსება; მსგავსება.

assimulatio (*assimulatiónis*) რ. იგივე რაც *assimilatio*.

assimulátor (*assimulatóris*) 2. თვალთმაქცი.

assimulo (*assimulávi, assimilátum, assimiláre*) 1. ვამსგავსებ; *assimulátus est* მიმსგავსებულ არს (*Hebr. 7, 9*); 2. თავს მოვაჩვენებ.

assisto (*ástiti, assistere*) 1. ვინმესთან ან რამესთან ვდგავარ, ვეხმარები; 2. მონაწილეობას ვიღებ, ჩავებმები; *in áciem adsistere* ბრძოლაში ჩაბმა (*Tac. ann. 2, 16*); *míletes solito adsistóntes órđine imperátorem salutávore* ჯარისკაცები ჩვეულებრივი მწკრივით დაეწყვნენ და მიესალმნენ მას როგორც იმპერატორს (*Tac. h. 2, 80*).

ásso (*assávi, assátum, assúre*) შეეწევა.

assoleo (*assolere*); *ássolet* ჩვეულებრივ ხდება, ჩვეულება აქვს; *ut ássolet* ჩვეულებსისაგებ.

ássonno (*assonnáre*) შეეხმარები; *plangéntibus ássonat Echo* დროადები დასტიროდნენ მას (ნარგის), მოტირალთ ეხმარებოდა ექო (*Met. 3, 507*).

assuefacio (*assuefáci, assuefáctum, assuefácere*) მივაჩვევ [*ad-suefacio*]

assuesco (*assuesvi, assuetum, assues-*

cere) ვეჩვევი (შეჩვევა, მიჩვევა). [*ad-suesco*]

assuetudo (*assuotúdinis*) რ. შეჩვევა; მიჩვევა.

assuetus, *a, um* მიჩვეული, შეჩვეული; ჩვეულებრივი, ჩვეული. შდრ. *assuesco*.

ássula (*ássulae*) რ. ნაფოტი, ნატები.

assulto (*assultávi, assultátum, assultáre*) 1. მოვირბენ, ხტუნვით მოვალ; 2. თავს ეფხმბი; *adsultátum est cástris* თავს დაესხნენ ბანაკს (*Tac. ann. 2, 13*).

ássum (*áfui, adésse; áfforem, áffutúrus*) 1. თან ვარ, ვესწრები [*ad, sum*]; *ómnés qui áderant* ყველანი ვინც აქ იყვნენ; *ádsis o placidúsquo iúvos* ჩვენთან იყავი, მწყალობლო, და დაგვეხმარე (*Aen. 4, 578*); *Gáll per dúmos áderant arcómque tenébant* გალბმა ეკლიან ბუნქებში იარეს და ისე მოვიდნენ, და დაიკავეს ციხე-სიმაგრე (*Aen. 8, 657*); 2. ეხმარები; *éđi ápud cónsulem deprecátor defensorque vóbis ádero* მე თქვენ დაგვეხმარებით როგორც თქვენი დამცველი და შუამდგომელი კონსულის წინაშე (*Liv. 36, 35, 5*).

assumo (*assumpsí, assumptum, assumere*) 1. ავიყვან; მივიღებ; შევიერთებ; *útque nóvas úmeris assumpserat* მას როგორც კი მან ახალი ფრთები შეისხა მხრებზე (*Met. 11, 789*); 2. შევიერთებ; *a. uxórem* ცოლს ვირთავ; 3. მივითვისებ; შევიძენ.

assumptio (*assumptiónis*) რ. 1. მიღება; მოწონება; 2. მცირე წინამძღვარი (ლოკიაში).

assumptivus, *a, um* შინაგანად არასრული (რაც გარეშე გარემოებას საპირობებს; საპირ. *absolutus*).

ássuo (*ássui, assútum, assúere*) მივაკერებ. [*ad, súo*]

assúrgo (**assurróxi**, **assurróctum**, **assúrgere**) 1. აედგები, წამოედგები; **véntus assúrgit** ქარი ამოვარდა; 2. გადატ. მოვეჯობინდები (ავადმყოფობის შემდეგ); 3. ვალწევ; **septémque adsúrgit in úlnas** (თოვლის სისქე) აღწევს შვიდ წყრთას (*Verg. G. 3, 355*).

ássu, **a**, **um** (— **areo**) 1. ხმელი, მზრალი; მზრალად შემწვარი.

ast კავშ. მაგრამ, ხოლო.

ástaphis (ბრალდ. **ástáphida**; ბერძნ. **ασταφίς**) **ა.** ქიშიში.

ásticus, **a**, **um** საქალაქო.

asto (**ástiti**, **ástáre**) თავს დავადგები; **ástitit enim mihi hac nocte ángelus** რამეთუ წარმომადგა მე იმას ღღესა ანგელოზი (*Act. 27, 23*).

ástrepto (**astrépuí**, **astrópitum**, **astrépero**) მოწონებას გამოვხატავ; კვერს ვუკრავ; **adstrepébat vúlgu** ხალხი კვერს უკრავდა (*Tac. ann. 1, 18; ann. 2, 12*). [**ad**, **strépo**]

astricticus (**adstrictus**), **a**, **um** მჭიდრო, დაჭიმული, მოჭიმული.

astríngo (**astrínxi**, **astrićtum**, **astringere**) 1. დაეკიმავე, მოეკიმავე; შეეკრავ; შევიკრავ; **a. fróntem** შუბლს შევიკრავ; 2. გადატ. შევხლუდავ.

astrólogus (**astrólogi**; ბერძნ. **αστρολόγος**) 1. ვარსკვლავთმრიცხველი.

ástrum (**ástri**) **ს.** 1. ვარსკვლავი; 2. გადატ. **edúcit in ástra** ცამდე აყავს (**ე. ი.** ზომახე მეტად აქებს *Hor. c. 4, 2, 23*).

ástruo (**astrúxi**, **astrúctum**, **astrúore**) 1. მივაშენებ, დავაშენებ; 2. გადატ. მივუმატებ; განვადიდებ; **tánquam nobilitátem ac decús adstrúerant** რათა კიდევ უფრო განედიდებინათ მისი წარჩინებულობა და ბრწყინვალება (*Tac. h. 1, 78*). [**ad**-**strúo**]

ástu **ზმნს.** მოხერხებულად.

astúto **ზმნს.** მოხერხებულად, ეშმაკურად.

astútia (**astútiac**) **ა.** 1. მოხერხება; 2. (მრ. რ.) ხრიკები.

astútus, **a**, **um** 1. კვიანი, მოხერხებულო; 2. ეშმაკი, ეშმაკური.

asylum (**asyli**, ბერძნ. **ἀσυλον**) **ს.** თავშესაფარი.

at კავშ. მაგრამ, ხოლო.

atábulus (**atábuli**) 1. სიროკო (ცხელი ქარი; *Hor. s. 1, 5, 78*).

átagen **ობ.** **átagen**.

átavus (**átavi**) 1. პაისპაპა; **átavi** მრ. რ. წინაპრები.

áter, **átra**, -**átrum** მუქი, შავი (ბაცი შავი; შდრ. **niger**).

Athénac (**Athénárum**, მხოლოდ მრ. რ.) **ა.** ათენი (ქალაქი).

átheus (**áthei**) ან **átheos** (**áthei**, ბერძნ. **ἀθεός**) 1. უღმერთო; ათეისტი.

athléta (**athlétae**; ბერძნ. **ἀθλητής**) 1. ათლეთი, მოკიდავე.

áthlon (**áthli**; ბერძნ. **ἀθλον**) **ს.** 1. კიდაობა, კიდილი, ბრძოლა; 2. გადატ. წვალება, ტანჯვა.

1. **átomus**, **a**, **um** (ბერძნ. **ἀτομός**) განუყოფელი.

2. **átomus** (**átomi**) **ა.** განუყოფელი, ატომი.

átque კავშ. და, -ც.

átqui კავშ. მაგრამ, თუმცაღა.

átquin კავშ. იგივეა რაც **átqui**.

atraméntum (**atramónti**) **ს.** შავი სითხე; მელანი, შავი საღებავი.

atrátus, **a**, **um** 1. გაშვეებული; 3. შავებში ჩაცმული; **atrátá plébis** შავებში ჩაცმული ხალხი (*Tac. ann. 3, 2*).

atriolum (**atrioli**) **ს.** კნინ. პატარა ატრიუმი.

átrium (**átrii**) **ს.** 1. ატრიუმი (ოთახი, დარბაზი). 2. ანატ. წინაგული.

atrocitas (**atrocitátis**) **ა.** სახარლობა, საშინელობა, უწყალობა, სიმკაცრე.

atrociter **ზმნს.** სახარლად; უწყალოდ, მკაცრად.

átrox (**atrocis**) **ზედსართ.** სახარელი, საშინელი; უწყალო; **fácinus átrox**

სახარელი ბოროტმოქმედება (Tac. ann. 4, 45).

átta (ბერძნ. *αττα*) მამილო; მამა; შდრ. átavus.

atíctum ob. attingo.

atíctus (attáctus) შ. შეხება.

áttagen (atítagénis; ბერძნ. *ατταγεν*) / შ. გნოლქათამა.

átta-men კავშ. თუმცა-კი.

átíté შორისდ. აჰ! (შეძახილი სიხარულსა, გაკვირვების).

atámpto ob. atténto.

atténdo (atténdi [atteténdi], atténtum, atténdere); 1. ვკიმავე; árcum mómum atteténdi ჩემი მშვილდრ ბოვხიღე (Apuł. 2, 16); simul áurum atténdo, ut quírem exaudire ámplius ამავე დროს ყურებს დავცქვეტ. რომ უკეთ მოვისმინო; 2. იქეპართავ (ყურადღებას, ახრს); at. ténditá იაპინეთ!

atténto (attentiónis) რ. ყურადღება.

atténto [ან attémpto] (attentávi, attentáre) 1. ვედი, ვსინჯავ; 2. ხელს ვტაცებ; იერიში მიმაქვს; quid tum proféci, mécum faciéntia iúra si lámen attémptras? რა სარგებლობა მაქვს მე, თუ შენ იერიში მოგაქვს ჩემს კუთვნილ უფლებებზე? (Hor. c. 2, 2. 24).

atténtum ob. atténdo და attineo.

1. attentus, a, um 1. დაკიშული; 2. დატყვევტილი (ყური); nisi... vérba per attentum non íbunt Caesaris áurem თუ (ფლავუსის) სიტყვები არ მივა კეისრის დატყვევტილ ყურამდე (Hor. s. 2. 1, 19). ← attendo

2. attentus (atténtus) შ. დაკიშვა.

attenuátus, a, um 1. დასუსტებული a. amore სიყვარულისაგან დასუსტებული (Met. 3, 489); 2. შემოკლებული; 3. გამარტივებული.

atténuo (attenuávi, attenuátum, attenuáre) 1. ვამცირებ, ვამოკლებ; 2. ვანიავებ, ველანგავ.

áttero (attrívi, attrítum, attétere) 1.

ვეკვრი, ვეხები, ვეხახუნები; léniter átterens cáudam ნელა კუდს რომ აქნედა (Hor. c. 2, 19, 30); 2. გადატ. გავლენას ვახდენ, ვმოქმედებ; bellí máx... haud perinde pléhem attriverant ომის კირ-ვარაჰს ხალხზე არ უმოქმედა (Tac. h. 1, 89).

attéstor (attestátus sum, attestári) ვამოწმებ, ვამტკიცებ.

attéxo (attéxui, attéxtum, attéxere) 1. მივაქსოვ; 2. მივაკეთებ, მივემატებ, დავურთავ.

atticisso (atticissáre; *αττικισσω*) ატიკურად ვლაპარაკობ.

attíguus, a, um მეზობლად მდებარე, მომიჯნავე; მეზობელი.

attíneo (attínui, atténtum, attínere) 1. ვიკერ, მიკირავს; ვაკავებ; 2. შეხება; quod attinet... რაც შეეხება... [ad, tóneo]

attíngo (attígi, attáctum, attíngere) 1. ვეხები; ხელს ვახლებ; 2. ვეხახლოვდები (რომელსამე ადგილს); Britanniam attígit ბრიტანიას მიალწია (BG 4, 23, 2); 3. ვესახლვრები. [ad, tángo]

attóllo (attóllere) 1. აღმართავ; ავილებ, ავიყვან; corpúsqúo méo mihi cárius úlnis mollibus attóllo სათუთად ავიყვანე (პროკრიდა), მისი სხეული ჩემთვის ჩემ თავზე უფრო ძვირფასი იყო (Met. 7, 847); 2. სა attóllere ადგომა; simul hoc dicens attóllit in aegrum se fémur თქვა თუ არა ეს, წამოდგა, და დაეყრდნო ავადმყოფ თქმოს (Aen. 10, 856); 3. აღვაფრთოვანებ! განვადიდებ, შევაკებ; ვასახლებ; iúbet bellóque et armis rem públicam attóllero უბრძანა ომით და იარაღით ესახლებინა სახელმწიფო (Tac. h. 4, 52).

attóndeo (attóndi, attónsum, attóndero) მოვკრებ; მოვკრი; შემოვხრავ.

attónitus, a, um 1. ხარდაცემული; ხარდამცემი; 2. აღფრთოვანებული.

áttono (**attónui**, **attónitum**, **attonáre**)
თავზარს ვეცმ, მებს ვეცმ.

attórqueo (**attorquére**) ავისვრი, მო-
ვიქნევ.

atráctio (**atractiónis**) რ. 1. მოკიშვა;
შეკრება; 2. გრამ. მიმსგავსება.

áttraho (**atráxi**, **atráctum**, **atráhore**)
მოვკიშავ ჩემკენ, მოვითრევ.

atréccto (**atrectávi**, **atrectátum**, **at-
trectáre**) 1. ხელს ვახლებ; 2. გა-
დატ. (რამე საქმეს) მივსდევ; ვეწვი;
ვკისრულობ; **néque... adtrectáre**
ferália debuisse მას სრულებით
არ ეხებოდა მიცვალებულთა დასაფ-
ლავება (*Tac. ann.* 1, 62).

attribuo (**attribui**, **attribútum**, **attri-
búere**) მივანიჭებ, მივაკუთვნებ.

attribútio (**atributiónis**) რ. კუთვნილი
თანხის გაცემა.

attribútum (**attribúti**) ს. თანხა მიღე-
ბული ხაზინიდან.

1. **atritus**, **a**, **um** 1. გაცვეთილი, გაც-
რეცილი; **et grávis atríta pendé-
bat cántharus ánsa** და ხედ-ეკიდა
მძიმე სასმისი გადახეხილი ყურით
(*Vorg. ecl.* 6, 17); 2. გადატ. გადა-
რეცხილი, გარეცხილი; უსირცხვილო
atritá frons სრნდისგარეცხილი
შუბლი (*Iuv.* 13, 242).

2. **atritus** (**atritus**) მ. გაცვეთა, გაც-
რეცვა.

attímulo (**attumulátum**, **attumuláre**)
დავზინავ; გროვად დავაყენებ.

1. **au** (**á** **hau**) შორისდ. ჰეი!

2. **au** (**—** ინდ. **ava** „გან“) იხმარება
პრევერბად (მაგ., **áufero**, **áufúgio**).

áuceps (**áucepis**) მ. (**— áviceps**); 1.
ჩიტების დამჭერი, მეჩიტბადე; 2. გა-
დატ. ხრიკების ოსტატი (ვექილი)
(*Cic. orat.* 1, 55).

auctíficus, **a**, **um** რაც ზრდას ხელს
უწყობს (*Lucr.* 2, 571).

áuctio (**auctiónis**) რ. საჯარო ვაჭ-
რობა.

auctiónor (**auctionátus sum**, **auctio-
nári**) საჯარო ვაჭრობას ვმართავ.¹

áucto (**auctáre**) ვამრავლებ (*Lucr.* 1,
56).

áuctor (**auctóris**) მ. 1. ავტორი, შემ-
თხველი; 2. წამომწყები, რისამე.
ჩამდენი; **a. úrbis** ქალაქის დამაარ-
სებელი; **a. gréntis** მამათმთავარი;
3. მაუწყებელი; **lúcis a. ávis** გათე-
ნების მაუწყებელი ფრინველი (მა-
მალი).

auctoraméntum (**auctoraménti**) ს. 1.
ვალდებულება, ხელშეკრულება; 2.
საწინდარი.

auctóritas (**auctoritátis**) რ. 1. ავტო-
რიტეტი; ღირსება, ღირებულება;
2. ნება-სურვილი, შეხედულება; 3.
წადგენილება; **senátus auctoritáte**
სენატის დადგენილებით (*BG* 8, 52, 3);
ex auctoritáte სენატის დადგენი-
ლების საფუძველზე (*BG* 1, 35, 3).

auctóro (**auctórávi**, **auctorátum**, **auc-
toráre**) ვაჭირავებ; **auctorátus** და-
ჭირავებული (*Hor. s.* 2, 7, 59).

áuctum იხ. **áugeo**.

auctumnális, **e** (**á** **autumnális**, **e**)
შემოდგომისა.

auctúmus (**auctúmni**) მ. **á** **autúm-
nus** (**autúmni**) მ. შემოდგომა.

1. **áuctus**, **a**, **um** მიმღ. ზედსართ., იხ-
მარება შედარ. ხარ. **áuctior** უფრო
მეტი, უფრო დიდი.

2. **áuctus** (**áuctus**) მ. გაზრდა; გამრავ-
ლება, მომატება.

aucupátio (**aucupatiónis**) რ. ფრინველ-
ზე ნადირობა.

aucúpium (**aucúpii**) ს. 1. ფრინველზე
ნადირობა; 2. გადატ. დადარაჯება;
კვალის მიგნება; ქერა.

audácia (**audáciae**) რ. 1. გამბედაობა,
სიყოჩაღე; 2. უკმეზობა, თავხედობა;
his érant finítimi pári scélere et
audácia **Tibaráni** მათი (ელევეთრო-
კილოკიელთა) მეზობლები იყვნენ.
ტიბარანები, მათსავით ბოროტმოქ-
მედნი და თავხედნი (*Cic. Fam.* 15,
4, 10).

audácciter (ან **audácter**) ზმნს. 1. გაბედულად. ყოჩაღად; 2. უკმეხად.

áudax (**audácis**) ზედსართ. 1. გაბედული, ყოჩაღი; 2. უკმეხი.

áudens (**audéntis**) ზედსართ. გამბედავი, ყოჩაღი.

audénter ზმნს. გაბედულად, ყოჩაღად.

audéntia (**audéntiac**) რ. გამბედაობა.

áudeo (**áusus sum, audéroi**) ვებედავ (გაბედეა, შებედეა), ვკადნიერდები; **áude, húsps, contémnero ópes** გაბედე, უცხოვ, შეიხოხლე სიმდიდრე (*Aen.* 8, 364). — ძვ. პერფექტუმი **áusi; nécque égo illi dotráhere áusim** (= **áuserim**) მე არც შევბედავდი ჩამომეგლიჯა მისთვის (გვირგვინი) (*Hor. s.* 1, 10, 48).

áudiens (**audióntis**) ზედსართ. მსმენელი, გამგონი.

audiéntia (**audiéntiac**) რ. მოსმენა.

áudio (**áudivi, áuditum, áudire**) ვისმენ, შესმის.

áuditio (**áuditiónis**) რ. 1. მოსმენა; 2. ხმები.

áuditor (**áudítoris**) მ. მსმენელი; **áuditor et discípulus Platónis** პლატონის მსმენელი და მოწაფე; **Persaeus eiusdem Zenónis áuditor** პერსეუსი, იმავე ზენონის მსმენელი (*Cic. nat.* 1, 15).

áuditórus, a, um მოსასმენი; **áuditórium** (**áuditórii**) ს. მოსასმენი ადგილი, დარბაზი.

áuditrix (**áuditricis**) რ. მსმენელი (ქალი).

áuditus (**áuditus**) მ. 1. სმენა, გაგონება; 2. ხმები.

áufero (**ábstuli, áblátum. áuferre**) 1. მიმაკვს (წაღება); **áufer mánum!** ხელი იქით! შორს! დაიკარგე! **ábstulit élarum éita mors Achilleum** ბრწყინვალე აქილევსი სწრაფად მოიტაცა სიკვდილმა (*Hor. c.* 2, 16, 29); 2. ვართმევ, გავიტაცებ; **ut pecúniam de sanctióre aerário áuferrent** რომ ხელუხლებელი ხაზინიდან

ფული გაეტაცათ (*Cic. Att* 7, 21, 2); **tum cápui ipsi áufert dómimo** შემდეგ თვით ბატონს თავი მოკვეთა (*Aen.* 9, 332).

áufúgio (**áufúgi, áufúgero**); 1. გავიქცევი, გავექცევი, გავუხსლტები; 2. გავფრები.

áugco (**áuxi, áuctum, áugóre**) ვზრდი, ვამრავლებ, ვადიდებ.

áugésco (**áuxi, áugéscere**) ვიზრდები; ვდიდდები; ვმატულობ; **únde máre et térrae pósset áugéscere** რომ შესძლებოდა გადიდება ზღვასა და მიწას (*Lucr.* 2, 1109).

áugmen (**áugminis**) ს. 1. ნახარდი; 2. ზომა, სიდიდე; **áugmine vel grándi vel párvó** ან დიდი ან პატარა ზომისა (*Lucr.* 1, 434).

áugmentum (**áugmentí**) ს. 1. ნახარდი, ნამატი; 2. გადატ. სწორი ნაწილი; 3. მატება, გაძლიერება; **a. mórbí** ავადმჯობობის გამწვავება.

áugur (**áuguris**) მ. მკითხავი (ფრინველთა მიხედვით), ავგური, მისანი.

áugurále (**áugurális**) ს. სამისნო ადგილი.

áugurális, e ავგურისა.

áugurátio (**áuguratiónis**) რ. მისნობა.

áugurátor (**áugurátoris**) მ. მისანი.

áugurátrix (**áugurátrícis**) რ. მკითხავი (ქალი).

áugurátus (**áugurátus**) მ. ავგურობა, მისნობა; მისნის თანამდებობა.

áugúrium (**áugúrii**) ს. 1. წინასწარმეტყველება; 2. მომასწავებელი ნიშანი.

áuguro (**áugurávi, áugurátum, áuguráre**) ავგურობას ვასრულებ, ვმისნობ.

áuguror (**áugurátus sum, áugurári**) ავგურობას ვასრულებ; ვმისნობ.

áugúste ზმნს. მოწინებით, მოკრძალებით.

áugústus, a, um ამაღლებული, აღზევებული; პოეტ. მაღალი, უზენაესი; **céntum orátóres áugústa ad moe-**

- nia régis ire iubet* ას კაცს აგზავნის მოციქულად მეფის უზენაეს სრასასახლისკენ (Aen. 7, 153).
- áula** (*áulae*; ბერძ. *αὐλή*) ჯ. 1. კარიბჭე; ეზო; 2. სასახლე.
- aulaeum** (*aulaei*; *αὐλαῖα*) სკ. 1. ფარდა (თეატრში); 2. ჩარდახი (ფარჩის მოკარგული ფარდებით მოკაზმული, იყო სასადილო ოთახში), ბალდახინი (Hor. c. 3, 29, 15).
- áulicus**, **a**, **um** სასახლისა, მეფის კარისა; **áulici** (*aulicórum*) შ. კარისკაცები.
- auloedus** (*áuloedi*; *αὐλοῖδες*) შ. ავლედი (მომღერალი ფლეიტის ავლებით).
- aulúla** (*aulúlae*) ჯ. ქოთანა.
- áura** (*áurac*) ჯ. ქროლა, ნიავე; ჰაერი; დღის სინათლე.
- aurária** (*auráriae*) ჯ. ოქროს საბადო (Tac. ann. 6, 19).
- aurárius**, **a**, **um** ოქროსი.
- aurátus**, **a**, **um** 1. მოოქრული; 2. ოქროსი.
- auréolus**, **a**, **um** ოქროსი; *corónam auréolam* ოქროს გვირგვინი (Exod. 25, 25).
1. **áureus**, **a**, **um** 1. ოქროსი; **ánulus áureus** ოქროს ბეჭედი; 2. მოოქრული; **áurea cíngula** მოოქრული სარტყლები (Aen. 1, 492); 3. ოქროსფერი.
2. **áureus** (*áurei*; ე. ი. **áureus denárius**) შ. ოქროს დინარი; *pro argénteis decem áureus unus valéret* ერთი ოქროს დინარი ათ ვერცხლის დინარად ითვლებოდა (Liv. 38, 11, 8).
- auricula** (*auriculac*; — **áuris**) ჯ. კნინ. 1. ყურის ნიჟარა; 2. ყურის ბიბილო.
- áurifer**, **aurifera**, **auriferum** ოქროიანი, ოქროვანი, ოქროსი; **Lydius áurifer ánnis** ლიდის მდინარე ოქროიანი (ე. ი. მდინარე პაქტოლი; Tib. 3, 3, 29).
- áurifex** (*aurificis*) შ. ოქრომჭედელი.
- auríga** (*aurígae*) შ. მგეტლე.
- aurigena** (*aurigenac*) შ. ოქრო-შობილი; **aurígenae frátri** ოქროშობილ ძმას (ე. ი. პერსეუსს; Met. 5, 250).
- áuris** (*áuris*) ჯ. 1. ყური; 2. სმენა; 3. გემოვნება; **fuit illi víro ingénium amoenum et tómporis óius áuribus accommodátum** ამ კაცს ჰქონდა მშვენიერი ნიჭი, შეგუებული იმ დროის გემოვნებასთან (Tac. ann. 13, 4); 4. ფრთა (გუთნისა).
- auritus**, **a**, **um** გრძელყურა; **a. aséllus** გრძელყურა ვირი (Ov. am. 2, 7, 15).
- auróra** (*aurórac*) ჯ. ზანთიადი, ალიონი, ცისკარი, აისი.
- áurum** (*áuri*) სკ. 1. ოქრო; **fert Británnia áurum et argéntum et ália metálla** ბრიტანიაში არის ოქრო, ვერცხლი და სხვა ლითონები (Tac. Agr. 12); 2. ოქროს საწმისი; **et áuro héros Aesónius potitur** და გმირი, ეზონის ძე, დაეუფლა ოქროს საწმისს (Met. 7, 155).
- auscultátor** (*auscultatóri*) შ. 1. მსმელი; 2. ვინც ემორჩილება.
- auscúlto** (*auscultávi*, *auscultátum*, *auscultáre*) ეუსმენ.
- áusculum** (*áusculi*) სკ. იგივეა რაც *ósculum*.
- áuspex** (*áuspiciis*) შ. 1. მკითხავი (ფრინველთა ფრენის მიხედვით); 2. წამოწმებელი (რაიმე საქმისა), ხელმძღვანელი; **áuspice Músa** მუზის ნება-სურვილით (Hor. epist. 1, 3, 13).
- auspicáto** ზმნს. 1. მკითხაობის (აუსპიციების) შესრულების შემდეგ; 2. ხელშემწეობ პირობებში.
- auspicátus**, **a**, **um** 1. მკითხაობით (აუსპიციებით) ნაჯროთხი; 2. ხელშემწეობი, მარჯვე.
- auspicium** (*áuspicii*) სკ. 1. მკითხაობა (ფრინველთა ფრენის მიხედვით), აუსპიცი (აუსპიციები); 2. მკითხაობის უფლება; 3. ძალაუფლება.
- áuspico** (*auspicávi*, *auspicátum*, *auspicáre*) ვმკითხაობ (ფრინველთა ფრენის მიხედვით); ვმისნობ.

auspicio (*auspicatus sum, auspicari*)
 1. ვეკითხობ (ფრინველთა ფრენის მიხედვით); 2. შევუდგები (რაიმე საქმეს).
1. auster (*austris*) 2. 1. სამხრეთის ქარი; 2. სამხრეთი.
2. auster იგივეა რაც *austrus*.
austrero ზმნს. მკაცრად.
austritas (*austritatis*) 4. 1. სიმკაცრე; სიტლანქე; 2. სიმუქე, მუქი ფერი.
austrus, a, um 1. მწკლარტე; *vinum austerissimum* ძალიან მწკლარტე ლეინო, 2. ცხარე (სუნი); 3. მკაცრი.
justium (*justii*) ს. არქაული ფორმა *ostium*-ისა,
australis, 6 სამხრეთისა.
austrinus, a, um (— ქ. *auster*) სამხრეთის ქარისა; *calores austrinos tulerit* სამხრეთის სიცხე აიტანა (*Verg. G. 2, 271*).
justus (*justus*) 2. იხ. *hustus*.
justum (*justi*) ს. 1. გაბედვა; სითამამე; *pro talibus justis* ასეთი სითამამისათვის (*Aen. 2, 535*); 2. წამოწყება.
1. justus იხ. *justo*.
2. justus (*justus*) 2. გაბედვა; წამოწყება.
aut ან; aut—aut ან—ან.
autem ქვეშ. მაგრამ, ხოლო, კი.
authenticus, a, um (ბერძნ. *αὐθεντικός*) სანდო; ნამდვილი, აუთენტური.
autographus, a, um (ბერძნ. *αὐτογράφος*) საკუთარი ხელით ნაწერი; ხელნაწერი.
autopsia (*autopsiae*: ბერძნ. *αὐτοψία*) 4. თვითხილვა.
autor იხ. *actor*.
autumnalis, 6 შემოდგომისა.
autumno (*autumnare*) შემოდგომა მომკვს.
autumnus (*autumni*) 2. იხ. *auctumnus* (*auctumni*) 2. ზემოდგომა.
autumo (*autumavi, autumatum, autumare*; — *alio*) 1. დაბეჯითებით

ვაშობ; მტკიცედ ვაშობ; ვამტკიცებ; 2. ვფიქრობ.
auxi იხ. *auxilio*.
auxilia (*auxiliorum* მრ. რ.) ს. დამხმარე ჯარი.
auxiliaris, 6 დამხმარე, მეშველი; *auxiliares* (*auxilium*, მრ. რ.) 2. დამხმარე ჯარი.
auxiliarius, a, um დამხმარე, მეშველი.
auxiliator (*auxiliatoris*) 2. დამხმარე, დამცველი.
auxiliatrix (*auxiliatricis*) 4. დამხმარე (ქალი).
auxilior (*auxiliatus sum, auxiliari*)
 1. ვეხმარები, ვშველი; 2. განვეურნავ, მოვარჩენ; *nec formidatis auxiliatur quis* ვერც ცოფს (წყლის შიშს) ეურნავს (*Ov. P. 1, 3, 24*).
auxilium (*auxilii*) ს. 1. დამხმარება; *a. ferre* დახმარება, დახმარების აღმოჩენა; *deos denique immortales huic invicto populo: auxilium esse laturos* და, ბოლოს, თვით უკვდავი ღმერთები აღმოუჩენენ დახმარებას ჩვენს უძლველ ხალხს (*Cic. Cat. 2, 9*); 2. დამხმარე საშუალება; წინასწარი ზომები; *cum ei rei nihil reperiretur auxilium* რადგან ამის წინააღმდეგ არავითარი საშუალება არ მოიპოვებოდა (*BG 3, 15, 2*); 3. *auxilia* (*auxiliorum*) დამხმარე ჯარი.
avare ზმნს. ხარბად.
avaritas (*avaritatis*) 4. სიხარბე.
avariter (— *avarus*) ზმნს. ხარბად (წინაკლასიკური სიტყვა, მერმინდელი *avare*).
avaritia (*avaritiae*) 4. სიხარბე.
avarities (*avaritidi*; პარალ. ფ. სიტყვისა *avaritia*) 4. სიხარბე; *denique avarities et honorum caeca cupidio* ბოლოს სიხარბე და დიდების ბრმა ტრფიალება (*Lucr. 3, 59*).
avarus, a, um ხარბი.
ave (ბრძანებ. კილო ზმნისა *aveo*) გა-

მარჯობა! გამარჯვებით იყავი! იხ.
1. áveo.

áveho (avéxi, avéctum, avéhere) 1. მიმყავს, მიმაქვს (წყავანა, წალება); 2. (ვნებითი, საშუალის მნიშვნელობით) ávchor გავედივარ (საპირ. ádvcho), მივემგზავრები.

avéctus, a, um წყავანილი. იხ. áveho.
avóllo (avélli ან avólvi, avólsum, avólhere) მოვეგლეჯ, მოვწყვეტ.

avéna (avénae) რ. 1. შვრია; 2. პოეტ. ლერწამი; სალამური.

avénáccus, a, um შვრიისა.

avonárius, a, um შვრიისა.

ávus (avéntis) ხარბი (— 2. avéo).

avénter ზმნს. (— avens — 2. áveo) ხარბად.

1. áveo ან háveo (ნაკლულევანი ზმნა; იხმარება áve „გამარჯობა“ და avére „პარგად ყოფნა“); Ave imperátor, moritúri te salútant იტოცნლე იმპერატორო! სასიკვდილოდ მიმავალნი სალამს გიძღვნიან (Suet. Cl. 21); átque in perpétuom, fráter, áve átque vále კარგად იყავ, ჩემო ძმაო, უკუნითი უკუნისამდე, მშვიდობით! (Catull. 101, 10).

2. áveo (avére) ძალიან მინდა; te rébus cognóscere avémus ძალიან მინდა, რომ შენ გაერკვე ამ მოვლენაში (Lucr. 2, 216).

avérr'o (avérr'i, avérrere) 1. გამოვკვი; 2. გადატ. ავალაგებ; სასწრაფოდ შევისყიდი (Hor. s. 2, 4, 37). [a, vérro]

averrúnco (averruncáre) ავარიდებ; ავიცდენ. (a-verrúnco).

avérsio (aversionis) რ. მიბრუნება; ex aversione ზურგით.

avérsus, a, um 1. მიბრუნებული, მობრუნებული; 2. ცუდად განწყობილი, არაკეთილგანწყობილი.

avérto (avér'ti, avérsus, avértere) 1. მივაბრუნებ, ვიბრუნებ (პირს); 2. თავიდან ვიცილებ; 3. ვიტაცებ.

1. ávia (áviae) რ. დიდება.

2. ávia (áviae; ანუ senécio) რ. შეენ. თავეითელა.

aviárius, a, um (— ávis) ფრინული-სა.—Aviárium (aviárii) ს. საფრინველე.

avícula (avículae) რ. კნინ. (— ávis) ჩიტკი; avículae canórae მგალობელი ჩიტები (Apu.).

aviditas (aviditátis) რ. 1. წადილი; 2. სიხარბე.

ávidus, a, um ხარბი.

ávvis (ávvis) რ. 1. ფრინველი; 2. სამისნო ფრინველი; bóna ávis კარგის მომასწავებელი ნიშანი (ე. ი. მისნობა ფრინველების მეშვეობით ბედნიერად ჩატარდა); mála ávi ცუდი ნიშნების პირობებში (Hor. c. 1, 15, 5).

avítus, a, um (— avus) პაპისა; წინაპრებისა; გადატ. ძველთაძველი.

ávius, a, um გზის ქოშორებით მყოფი; შორი, განმარტოვებული (a, via).

avocátio (avocatiónis) რ. 1. გამოწვევა; გამოთიშვა; 2. გაფანტვა; 3. გართობა.

ávoco (avocávi, avocátum, avocáre) 1. გამოვიწვევ, გავიხშობ; 2. გადავთქმევიებ; 3. გავართობ.

ávolo (avolávi, avolátum, avoláre) გავფრინდები.

avólsum იხ. avéll'o.

avúnculus (avúnculi) მ. ბიძა (დედის ძმა; pátrus მამის ძმა).

ávus (ávvi) მ. პაპა; გადატ. წინაპარი.

axículus (axículi; — 2. áxis) მ. კნინ. 1. თხელი ფიცარი; 2. ფერსო (ფარისა).

1. áxis (áxis) მ. 1. ღერძი; 2. ცა.

2. áxis (áxis) ან ássis (ássis) მ. ფიცარი.

áxon (áxonis; ἄξων) მ. 1. ღერძი; 2. áxones აქსონები (ღერძის გარშემო სატრიალვებული დაფები, რომლებზედაც სოლონის კანონები იყო ამოკრილი).

B

Bábulus (bábuli) 2. ტრაბახა.

báca (bácae) ან **bácca (báccae)** რ. 1. ზეთისხილი; *viridique cęrtat báca Venáfro* და (იქაური) ზეთისხილი მეტოქეობას გაუწევს ვენაფრულ ზეთისხილს (*Hor. c. 2, 6, 16*); 2. კენკრა; 3. მარგალიტი.

bacátus, a, um მარგალიტით მორთული; *monile bacátum* მარგალიტის ყელსაბამი (*Aen. 1, 655*).

Báccicus, a, um ბახუსური; *Báccica sáera* ბახუსის დღესასწაული (*Met. 3, 518*).

báccor (bacchátus sum, baceliári) 1; ბახუსის დღეობას ედღესასწაულობ 2. ვშმაგობ, ელრეობ.

1. **Bácchus (Báccchi)** 2. ბახუსი (ღვინის ღმერთი).

2. **báccus (bacchi)** 2. ზოოლ. ვირთევა.

bácifer (bacifera, baciferum) 1. კენკრიანი; 2. ზეთისხილიანი; *dat quóquo baciferam Pállada rárus áger* აგრეთვე ზეთისხილიან პალადას გვაძლევს ეს ფხვიერი მიწა (*Or. am. 2, 16, 81*).

bacillum (bacilli) ს. კნინ. ჩხირი. შდრ. **báculum.**

bactérium (bactérii; βακτηρίον) ს. პატარა ჯოხი.

báculum (báculi) ს. ჯოხი; კომბალი; *pástor báculo inníxus* წყევსი დაყრდნობილი თავის კომბალზე (*Met. 8, 218*).

baeto (baetere; — βάω, βήμι) მივდივარ; მივემართები.

báiulo (báiulare) ავიღებ (ზურგიით წასალეხად); *et quis non báiulat crúcem súam et vónit post me* და რომელმან არა აღიღოს ჯუარი თვისი და შემომიდგეს მე (*L. 14, 27*).

bálanus (bálani) რ. რკო.

bálatro (balatrónis) 2. მასხარა.

balátus (balátus) 2. კიკინი, ბლავილი-ხალხი ზმნს. ენაჩლუნგად; გაუგებრად; *vóribus et gęstu cum bálbo significáre* ხელებით და ყვირილით რომ ანიშნებდნენ გაუგებრად (*Lucr. 5, 1022*).

bálbus, a, um ბლუ, ენაჩლუნგი.

balbútio (balbulívi, balbutitum, balbutíre) ენაბლუობა.

balineum (balinei) ან **bálneum (bálnei)** ს. 1. აბანო; *vacántium fórte balneárum fornácibus ábditus* (სატურნიუსი) იმალებოდა იმ აბანოების ლუმელში, რომლებიც მაშინ შემთხვევით უმოქმედო იყო (*Tac. h. 3, 11*); 2. გადატ. აბაზანა; *praeférvidi bálnei vapóre enecátur* იგი (ნერონის ცოლი ოქტავია) მოკლეს ძალიან ცხელი აბაზანის ორთქლით (*Tac. ann. 14, 64*); 3. ბანაობა; **bálneum pródest** ბანაობა სასარგებლოა.

ballista (ballistae; — βάλιστα) რ. ბალისტა (სატყორცი მანქანა).

bálneae (balneárum) რ. იგივეა, რაც **balineum.**

balneáre (balneáris) ს. აბანოს ფული. **balneária (balneárium)** ს. აბანოს კურკული.

balneáris, e აბანოს; **balneáre (bálneáris)** ს. აბანოს ფული; **balneária (balneárium)** ს. აბანოს კურკული.

bálneum (bálnei) ს. იხ. **balineum.**

balneátor (balneatóris) 2. მეაბანოე (*Plaut. Poen. 703; balniátor; Rud. 527; balineátor*).

balneátrix (balneatricis) რ. მეაბანოე (ქალი).

balnéolum (balnéoli) ს. კნინ. აბანო; აბაზანა.

bálo (balávi, balátum, baláre) ვკიკინებ, ვბლავი.

bálsamum (bálsami; ბერძნ. βάλσαμος) ს. ბალზამი, მალამო.

bálteum (báltei) ს. იხ **bálteus**.
bálteus (báltei) შ. ან **bálteum (báltei)**
 ს. 1. ქერქი, 2. სარტყელი; ყაწიმი.
baptismus (baptismi; βαπτισμός) ს.
 მონათვლა; ნათლობა.
baptista (baptistae) შ. ეკლ. ნათლის-
 მცემელი.
baptistérium (baptistérii) ს. 1. საბა-
 ნელი აუზი; 2. ემბახი.
báratherum (báratheri; βάραθηρον) ს.
 1. ნაპრალი, უფაკრული; 2. პოეტ.
 საიქიო; 3. გადატ. სტომაქი, გაუმა-
 ძლარი სტომაქი (Hor. epist. 1,
 15, 31).
bárba (bárbae) ჯ წვერი; **bárba lónga**
 გრძელი წვერი (Met. 15, 656).
bárbare ზნა. 1. უცხოურად (ე. ი.
 არაბერძნულად და არალათინურად);
 2. უხეშად. ბარბაროსულად.
barbária (barbáriae) ჯ. ან **barbáries**
 (barbariái) ჯ. 1. უცხოეთი (ე. ი.
 არასაბერძნეთი და არაიტალია); **quid**
tibi barbárium gentésque ab ut-
róque iacóntes Océano número?
 რა საქირთა ჩამოვითვალ უცხო
 ქვეყნები და ოკეანის ორივე მხარეს
 მცხოვრები [უცხო] ხალხები? (Met.
 15, 8-9); 2. უხეშობა, გაუნათლებლო-
 ბა, ბარბაროსობა; **ingónium quón-**
dam fúerat pretiósius áuro, at
nunc barbária est grándis ოდეს-
 ლაც ნიკი ოქროზე მეტად ფასობდა,
 ახლა კი მეფობს უდიდესი ბარბარო-
 სობა (Ov. am. 3, 8, 3).
barbáricus, a, um 1. უცხოური; 2. ბარ-
 ბაროსული.
barbarismus (barbarismi; βαρβαρισ-
μός) შ. 1. ბარბარიზმი (უცხო ელენ-
 მენტის ენაში); ლაპარაკი შეცდომე-
 ბით; შეცდომა ლაპარაკის დროს;
 2. უხეშობა.
1. bárbarus, a, um 1. უცხო; 2. უხეშო
 გაუნათლებელი, ბარბაროსული.
2. bárbarus (bárbari) შ. უცხოელი; ბარ-
 ბაროსი.

barbátulus, a, um ღიწლიანი; მოკლე-
 წვერიანი.
barbátus, a, um წვეროსანი; წვერიანი.
barbítium (barbítii) ს. წვერი.
bárbitos (bárbiti; ბერძნ. βάρβιτος) შ.
 ბარბიტოსი (საკრავი).
bárbula (bárbulae) ჯ. კნინ. (←bárba)
 მოკლე წვერი; ღიწლი.
bárea (báreae) ჯ. ორჩხოშელი, ბარკა.
barcáriu (barcárii) შ. მენავე (ბარკის
 მწლოლი).
bardíus იხ. **barritus**.
1. bárdus, a, um გონებჩღუნგი; შტერი.
2. bárdus (bárdi) შ. აშული (გალიელთა).
báris (báridos; βάριδος) ჯ. ნავი (ეგ. ობტ.).
báro (baróus) შ. ყვეფი, დოყლაპია.
bárrus (bárrí) შ. სპილო იწნა.
barrítus (barritus) შ. ან **bardítus (bar-**
dítus) შ. 1. ღრიალი (აპილოსი);
 2. საბრძოლო სიმღერა, ბარდიტი
 (Tac. G. 3).
bascáuda (bascáudae) ჯ. ჯამი (ლი-
 თონისა), თასი. [შდრ. ინგლ. basket].
basíatio (basiatiónis) ჯ. კოცნა; **quae-**
ris, quos mihi basiatiónes túas
sunt sátis შენ მკეითხები (ლესბია),
 შენი რამდენი კოცნა გამძღობს მე
 (Catull. 7, 1).
basiator (basiatoris) შ. მკოცნელი.
Basílica (basilicae) ჯ. ბაზილიკა (ერთ-
 გვარი მდიდრული შენობა).
basílicae ზნს. 1. მეფურად; 2. დიდებუ-
 ლად, ბრწყინვალედ.
basílicus, a, um 1. სამეფო, მეფური;
 2. ბრწყინვალე, დიდებული.
basílicus (basilisci; βασιλισκος) შ. ვა-
 სილისკო, ბასილისკო (ხელიკისებრი);
super áspídem et basilíscum am-
bulábis ასპიტსა და ვასილისკოსა
 ზედა ხვიდოდი (Ps. 91, 13).
básio (basiávi, basiátum, basiáre)
 ვკოცნი.
basíolum (basíoli) ს. კნინ. (←basium)
 ნაზი კოცნა (Apul.).
básis (ნათ. básis და bñseos; ბერძნ.
βάσις) ჯ. საფუძველი; კვარცხლბეკი.

básium (básii) ს. კონა.
basterna (bastérna) რ. ტახტრევიანი (კალბაჯონის სატარებელი).
batillum (batilli) ან **vatillum (vatilli)** ს. აქანდაზი.
batráchion (batráchii; ბერძნ. βατραχίου) ს. მცენ. წყლის ბაია.
bátio ან háltio; íbátio, batúero ვინმეს შევებში, შევებრძოლები; ვცემ.
báxia (báxiae) რ. ქალამანი.
beáte ზნა. ნეჯარად, ბედნიერად.
beatífico (beatifici, beatificátum, beatificáre) ვანეტარებ; ვაბედნიერებ
beátus, a um ნეჯარი, ბედნიერი.
béccus, béccii შ. ნისკარტი.
***belladónna (belladónna)** რ. შმაგა (კვეკაიური ბელადონა).
bellátor (bellátoris) შ. მეომარი, მებრძოლი.
bellátorius a, um მეომარი, სამხედრო,
bellátrix (bellátrix) რ. მეომარი, მებრძოლი (ქალი), **Penthesiláa bellátrix** მებრძოლი პენთეაილეა (Aon. 1, 497).
bélle ზნს. მშვენიერად, ლამაზად, საუცხოოდ.
bellícósus a, um მებრძოლი, მამაცი მებრძოლი.
béllicus a, um სამხედრო, საომარი.
bellígero (belligéravi, belligerátum, belligoráre) თპა ვაწარმოებ; **adversum áccósas belligeráre** მეზობლების წინააღმდეგ ომის წარმოება (Tac. ann. 4,46).
bélló (bellávi, bellátum, belláre) ომს ვაწარმოებ, ეომობ; **b. llándi cúpidu** ომია მოსურნე.
béllum (bélli) ს. ომი; **béllum góro** ომს ვაწარმოებ.
béllus a, um მშვენიერი, სასიამოვნო.
bélua ან hélua (véluae) რ. მუეცი.
béne ზნს. კარგად.
beneficio (-fíci, -fáctum, -fáccere) კარგ საქმეს ვუკეთებ; **licet beneficio?** ჯერ არაა კეთლისა საქმე? (Marc. 3, 4).

beneficiarius, a, um 1. საქველმოქმედო; 2. შეღავათიანი, შეღავათით მონარგებელი; **beneficiárii (beneficiárius)** შ. მრ. რ. თავისუფალი ჯარისკაცები.
beneficium (beneficii) ს. კეთილი საქმე. სიკეთე, წყალობა; **scítium beneficio se esse incólumem** ამ მკითხაობის წყალობით ის უვნებელი გადარჩა (BG 1, 53, 7); 2. პატივი; **beneficia púpuli** საპატიო თანამდებობანი. [bene. fíció]
beneficius, a, um (შეღარ. ხარ. **beneficéntior, აღმ. ხარ. beneficentissimus**) კველმოქმედი; საქველმოქმედო.
beneficó (-pláci, -plácius, -placéer.) მომწონა, სათნო-ყუოდ (I Cor. 10, 5; **beneficóus** სათნო.
benévole ზნს. მოწკალებ.
benévólens (benévólentis) 1. ხედვარით. მოწკალებ. კეთილიმსურველი; 2. არსებ. მწკალობელი.
benévólentor ზნს. მოწკალებ.
benévólentia (benévólentiae) რ. კეთილი სურვილი; კეთილმსურველობა; წყალობა.
benévólus, a, um (შეღარ. ხარ. **benévólentior, აღმატ. ხარ. benévólentissimus**) კეთილმსურნე; მოწკალებ.
benígnó ზნს. 1. გულითადად; გულთბილად; 2. ხალისით; **tum plébs benígnó árima** აღპი მაშინ პლებეებმა ხალისით აიღეს იარაღი ხელში (Liv. 3, 26, 1).
benígnitas (benígnitátis) რ. წყალობა; კეთილი საქმე; გულთბილობა, გულითადობა.
benígnus, a, um კეთილი, გულითადი, გულთბილი.
béno (béavi, beátum, beáre) ვაბედნიერებ; **Latiumque beábit dívite língua** და ლაციუმსაც გააბედნიერებს მდიდარი ენით (გაამდიდრებს ენით; Hor. epist. 2, 2 121).
bérbex ობ. **vérvex.**
bérbum ობ. **vérbum.**

bérna, ob. vórna.

beryllus (berylli; βήρυλλος) 2. ჯ. ბიერილი (ძვირფასი ქვა).

béstia (béstiae) ჯ. პირუტყვი, მხეცი, ნადირი.

bestiárius (bestiárii) 2. მხეცებთან მებრძოლი.

bestiula (bestiolae) ჯ. კნინ. პირუტყვი, მხეცი.

béta (bétae) ჯ. კარხალი.

bétula (bétulae) ჯ. არყის ხე.

bibax (bibáci; ზედსართ. (ლენინის)-მსმელი. [+ bibo]

bibliopóla (bibliopólae) 2. წიგნით მოვაჭრე.

bibliothéca (bibliothécae; ბერძნ. βιβλιοθήκη) ჯ. წიგნთაგავი.

bibliothecárius (bibliothecárii) 2. წიგნთსაცავის მსახური.

1. bibo (bibi, [bibitum], bibere) 1. ვეგამ fit sermo inté eos et invitatio, ut graeco móre biberetur საუბრობდნენ და ერთმანეთს ეპატყებოდნენ ბერძნული წესით დავლიოთო (Cic. II Verr. 1,66); **2.** ვადატ. შვეიცრტაჯ; hórtus áquas bibit ბალი წყალს ისრუტავს.

2. bibo (bibónis) 2. ლოთი.

bibulus, a, um 1. მსმელი; ლოთი; **2.** მემწოვი.

biceps (bicipitis) ზედსართ. ორთავიანი; ორწვერიანი. [bis, caput]

***bichlorátus, a, um, მედიც. ორქლორიანი.**

biclinium (biclinii) ხ. ორსაწოლიანი ტახტი (პურის საკმელად).

bicolor (bicolóris) ზედსართ. ორფერი, ორი ფერისა.

bicorniger, bicornigera, bicornigerum ორრქიანი (ბახუსის ეპითეტქ).

bicórnis, e 1. ორრქიანი; Fauníque bicórnos ორრქიანი ფაუნები (Ov. Her. 4,49); **2.** ნამგალა; luna b. ნამგალა მთარე (Hor. c. saec. 35; **3.** fúrea b. ორთითი (Verg. G. 1, 214).

1. bídens (bidéntis) ზედსართ. ორკბილიანი, ორკბილა.

2. bídens (bidéntis) 2. წერაქვი, თოხი. bíduum (bídui) ხ. ორი დღე. [bis, dies]

biénnis, e ორწლიანი. [bis, ánnus]

biénnium (biónnii) ხ. ორი წელი. [bis, ánnus]

bifárium ხმნს. ორმაგად, ორად.

bifárius, a, um ორმაგი.

bifer, bifera, bifera ორჯერ (წელი-წაღშა) ნაყოფის მომტანი. [bis, téro]

bífidus, a, um ორად გაყოფილი, გაპოხილი; bífidus pédes ორად გაყოფილი ჩლიქები (Met. 14,303). [bis, fíndo]

bíforis, e ორკარედი; bífores válvae ორნაწილელი კარი (Met. 24).

bíformis, e ორპიირი, ორი სახისა; ორპიროვანი; Ianus bíformis ორპიროვანი იანუსი (Ov. F. 1,89).

bíforus, a, um ორმაგი; bífora óstia ორნაწილელი კარები (Vitr. 4,6,6).

bífrons (bifróntis) ზედსართ. ორპირიანი; ორმუხლიანი; Ianique bifróntis iudágo ორპიროვანი იანუსის სახე (Aen. 7,180).

***bifurcátio (bifurcátionis) ჯ. მედიც. ორკაბი; გაორკაპება; b. trachéae სასუნის გაორკაპება.**

bifúrcus, a, um ორკაპიანი; rámum illo bifúrcum grósserat ის ორკაპიანი ტოტით იყო შეიარაღებულ (Met. 12,44.)

bígus (bigárus) ჯ. 1. წყვილი (ცხენი); **2.** ორცხენა.

bigátus, a, um ორცხენას გამოხატულების მქონე.

bigéminus, a, um 1. ორმაგი; **2.** ტყუპადან ერთი. [bis, geminus]

bíuugis, e წყვილული; bíuuges lynces წყვილი ფოცხვერი (Met. 4, 4).

bíuugus, a, um იგივეა რაც bíuugis.

bílibra (bílibrae) ჯ. ორი გირვანქა.

bílibris, e ორგირვანქიანი; cónu bílibri cáulibus instíllat ორგირვანქა

ქიანი. რქიდან აწვეთებდა (ზეთს) მხალზე (Hor. s. 2,2,61)

bilinguis, e ორენოვანი. [bis, lingua] bilis (bilis) რ. 1. „ნალღელი; 2. ღვარძლი, გული.

bimater (bimátris) მ. ორ-დედიანი (ბაზუსის ეპითეტი) (Met. 4,12).

bimestris, e ორთვიანი.

bimulus, bimula (კნინი; + binus) ორი წლის ბავშვი.

binus, a, um (+ *binihus; bis, hiems, ორზამთრიანი) ორი წლისა.

binū, ad, a ორ-ორი.

bindetium (bindetii) სქ. ორი ღამე. [bis, nox]

binominis, e ორი სახელის მქონე; sub Ascáuii dicitio binóminis Alba fuit ალბას ფლობდა ორი სახელის მქონე ასკანიუსი (Met. 14,609; მისი მეორე სახელია Iulus).

bipartito (ან bipertito) ზმნს. 1. ორად, ორ ნაწილად; ორ რაზმად; ორმაგად; 2. ორი მხრით.

bipartitus, a, um ორად გაყოფილი; ორმაგი; იხ. bipartito.

bipatens (bipaténtis) ზედსართ. ორად გაღებული. [bis, patens]

bipedális, e ორფეტიანი, ორი ფეტისა (სისქე, სიგრძე, სიგანე, სიმაღლე); bipedálibus trábibus immissis იყო გაღებული განივი კოჭები ორი ფეტის სისქისა (BG 4,17).

bipénnifer, a, um ორპირიანი ცულის მატარებელი (Met. 4,22).

bipénnis, e 1. ორფრთიანი; 2. ორღესული; férro sónat álta bipénni fráxius ორღესული რკინის [დარტყმისაგან] კვეხის მალალი იფანი (Aen. 11,135).

bipertito ზმნს. იხ. bipartito.

bipes (bipedis) ზედსართ. ორფეხა.

birámis, e ორნიშბიანი, ორზოფიანი.

bis ზმნს. ორჯერ.

bisextus (biséxti) მ. ნაკიანი წლის დამატებითი დღე.

bisúleus, a, um ორად გაყოფილი; ორლარიანი; póde bisúleo ორად გაყოფილი ჩლოქით (Met. 7,113). [bis, súleus]

bitumen (bitúminis) სქ. ფისი.

bivium (bívii) სქ. გზაჯვარედინი.

bivius, a, um ორგზიანი; ut bivius obsidam milite fáuces რომ ჯარით დაეკავო ორი გზის გასაყარი ადგილი (Aen. 11,516).

blaesus, a, um ენამორღეკილი.

blánde ზმნს. პირ: ოთნეღ; ალერსიანად.

blandiméntum (blandiménti) სქ. 1. მლიქნელობა; 2. თავის მოქონვა; შეღავათი; multa blandiménta plébi ab senátu dáta სენატმა ხალხს ბევრი შეღავათი მისცა (Liv. 2,9,6); 3. მოფერება; ალერსი; blandiméntis et largitiónibus მოფერებით და საჩუქრებით (Tac. ann 11,64).

blándus, a, um მლიქნელი; ალერსიანი.

blasphémia (blasphémiae; βλασφημία) გმობა (Marc. 3,28).

blasphémo (blasphemávi, blasphemátum, blasphemáre) ვგმობ.

boárius (ან bovárius) a, um ხარისა.

bómbus (bómbi; βόμβος) მ. ბზული (ფუტკრისა).

bombycínus, a, um აბრეშუმისა.

bómbyx (bombycis) მ. 1. აბრეშუმის ქია; 2. აბრეშუმი.

bónitas (bonitátis) რ. 1. სიკარგე, კარგი ხარისხი; 2. სიკეთე.

bónum (hóni) სქ. 1. სიკეთე; 2. დოვლათი; bóna (bonórum მრ. რ.) სქ. ქონება.

bónus, a, um (შედარ. ხარ. mélior, აღმატ. ხარ. óptimus) კარგი; კეთილი; ღამაზი.

bóreas (bóreae) რ. 1. ჩრდილოეთის ქარი; 2; ჩრდილოეთი.

boréus, a, um ჩრდილოეთისა; sub ápo boréo ჩრდილოეთის ცის ქვეშ (Ov. tr. 4,8,41).

bos (bóvis 2. მ. ხარი; Apim illum sanctum Aegyptiíci um bóvem აპისი,

- ვეგიეტელთა წმინდა ხარი (Cic. nat. 1.82); 2. ჯ. ძროხა; *stuma torvae forma bovis* მრისხანე შუბედულე-ბისა (ჟნდა იყოს) რჩეული ძროხა (Verg. G. 3.51).
- botellus** (botelli). მ. კნინ. ძებვი. [-botulus]
- botryon** (botryonis) მ. ყურძნის მტევანი.
- botulus** (hotuli) მ. 1. წელი; ნაწლავი; 2. ძებვი.
- bracae** (bracrum) ან **braccae** ჯ. შარვალი.
- bracatus**, a, um 1 შარვლიანი; 2 უცხოური, ბარბაროსული; 3. განებივრებული
- brachialis**, e ხელისა, მხრისა.
- brachium** (brachii) ს. კნინ. (-brachium) ხელი; **brachium puellulae** გოგონას ხელი (Catull 61.177).
- brachium** (brachii; ბერძნ. *βραχίον*) ს. ხელი.
- breviarium** (breviarii) ს. მოკლე მიმოხილვა.
- bractea** (bracteae) ან **bractea** (bracteae) ჯ. ლიონის ფინი, ლიონის ფირფიტა; b. *auri* ოქროს ბალთა; *ut aranea bracteaque auri* როგორც ობობას ქსელი ან ოქროს კილიტები (Lucr. 4.727).
- brevis**, o l. მოკლე; *hasta b.* მოკლე შუბი; *dum redeo (brevis est via) pasce capellas* სანამ დაგბრუნდებოდე შორს არ მივდივარა მწ. ემეე ჩემი თიკნები (Verg. ecl. 9.23); 2. ვიწრო; დაბალი; *frons b.* დაბალი შუბლი; 3. მცირე, უკმარი, ღარიბული; *causa brevis iuvat* (ახლა კი) ღარიბული სადილიც მეთება (Hor. epist. 1.14.35); 4. თხელი (მდინარე, ფონი)•
- brevisitas** (brevitatis) ჯ. სიმოკლე.
- breviter** ზმნს. მოკლედ.
- brisa** (brisa) ჯ. ჭაჭა.
- bronchia** (bronchiorum, მრ. რ) ს. ბრონქები.
- *bronchitis** (bronchitidis) ჯ. ბრონქიტი.
- bruma** (brumae; ← *brevissima*) ჯ. 1. ზამთრის ბუნიობა; 2. მოკლე დღე ზამთრისა; ზამთარი; *frigida bruma* ცივი ზამთარი (Aen. 2.472).
- brumalis**, e ზამთრისა, საზამთრო.
- bryon** (bryi; ბერძნ. *βρύον*) ს. ხავსი, (მისი ერთ-ერთი სახე).
- bubile** (bubilis; ← *bos*) ს. ბოსელი გომერი.
- bubo** (bubonis) მ. კოტი; *ignavus bubo dirum mortalibus omen* ზარმაცი კოტი, მოკვდავთათვის ავის მომასწავებელი ნიშანი (Met. 5.550).
- bubulus** (bubuli; ← *bos*) მ. 1. მენახივ; 2. მეზრე.
- bubulus**, a, um ხარისა, ძროხისა
- bucca** (buccae) ჯ. ლოყა.
- buccina** (buccinae) ან **buccina** (buccinae) ჯ. ბუკი, ნალარა.
- bucco** (bucconis; ← *bucca*) მ. მიაშიტი ადამიანი; ყბედი (ატლანების პერსონაჟი).
- buccula** (bucculae) ჯ. კნინ. 1. ლოყა (← *bucca*); 2. სალოყე, სანიკაპე (მუზარადის ნაწილი).
- bucinator** იხ. **bucinus**.
- bucino** (bucinati, bucinatum bucinare) ბუკს ვუკრავ.
- bucinus** (bucini) ან **bucinator** (bucinatoris) მ. მეზრე
- bucolica** იხ. **bucolicus**.
- bucolicus**, a, um მწყემლური, სანწყემსო; **bucolica** (bucolicorum მრ. რ) ს. სანწყემსო სიმღერები.
- bucula** (buculae) ჯ. კნინ. (← *bos*) დეკუული; ხბო.
- buculus** (buculi) მ. კნინ. (← *bos*) მოზვერი.
- bubo** (bubonis) მ. გომბეშო.
- bulbaceus**, a, um (← *bulbus*) ბოლქვი-სებური.
- bulbus** (bulbi) მ. 1. ხაზვის თავი; 2. ხაზვი; b. *oculi* თვალის კაკალი.

buleurérion (buleutérii; ბერძნ.) ს. სათათბირო.
búlla (búllae) ლ. 1. ამონახვევი; ვუა; 2. ბუშაულა; *ut plúvio perlúcida caelo súrgere búlla sólet* როგორც აიტაცებს ხოლმე წვიმის დროს გამჟკირვალე ბუშტულებს (Met. 10.734).
búllio (bullívi, bullítum, bullíci) ბუშტებს ვასვრი; *búllit* 1. დულს; 2. მძვინვარება.
bumélia (bumélicae) ლ. იფანი (ერთერთი სახე).
búra (búrao) ლ. ან **búris (búris) ლ.** ხელნა (გუთნისა).
búrgus (búrgi; გერმ. Burg.) 1. ციხესიმაგრე.
búris იხ. **búra**.
búrša (búršae; ბერძნ. βύρσα) ლ. 1. ტყავი; 2. აბჯა; *b. hepática* ღვიძლის აბჯა.

bústum (bústí) ს. 1. გვამის საწვავი ადგილი 2. სამარხი, საფლავი; *adquis vócat bústum miserábile náti* და (ტრევესი) ეძახის თავის თავს საკუთარი ვაჟის საზარელ საფლავს (Met. 6.663).
butýrum (butýri; ბერძნ. βούτυρον) ს. კარაქი; ერბო.
búxens, a, um ბუხის
búxifer, búxifera, búxiferum ბუხის ხეების მქონე; *Cytóre búxifer* ბუხის ხეებით მდიდარი კვიტორი (Catull. 4.13).
búxum (búxi) ს. ან **búxus (búxi) ლ.** ბუხა.
býrsa (býrsae) ლ. იგივეა რაც **búrša**.
býssus (býssi; βύσσος) ლ. წმინდა ტილო; ბისონი.
Byzántium (Byzántii) ს. ბიზანტიონი (ქალაქი; ახლ. სტამბოლი).

C

C. შემოკლება სახელისა **Caius, Gaius.** C რიცხვითი სახელი **céntum**—ასი.
cahallínus, a, um ცხენისა.
cahállus (cahállí) მ. ცხენი.
cachinnátio (cachinnatiónis) ლ. ხარხართი.
cachínno (cachinnávi, cachinnátum, cachinnáre) ვახარხარება.
cachínus (cachínni) მ. ხარხარი.
cacó (cacávi, cacátum, cacáre): cacáre 1 გარეთ გასვლა; 2. გასვრა; *ca-cáta chárta* მყრალი ქალაღი (Catull. 3.1).
caemínio (caemínis) ს. 1. თხემი, წვერი, მწვერვალი; 2. გრამატ. მახვილის ნიშანი.
caemínio (caemínávi, caemínátum, caemínáre) ვაწვერტანება, ვამახვილებ.
cadáver (cadáveris) ს. გვამი, ლეში.
cadáverina cadáverinae ლ. მძორი.
cadó (cécidi, cásum, cátere) 1. ვეცემი, ვვარდები; *cécidit ad pées*

ფეხებში ჩაუვარდა; 2. ვეცემი, ვიღუპები; *inágrna féres solácia mórtis a tinto cecidisse víro* დიდი ნუგეში იქნება შენთვის, რომ დაიღუპე ასეთი კაცის ხელით (Met. 5,192); 3. ჩავდივარ; *sol cadéna* მზის ჩასვლა (Aen. 4,480); *quae in íritum cadéhan* ვეჟლაფერმა ამან ფუკად ჩაიარა (Tac. ann. 15.39); 4. *cécidit* მოხდა; 5. გადატ. ვეჭვემდებარები.
caduceátor (caduceatóris) მ. მაცნე, გზირი.
cadúceus (cadúcei) მ. ან **cadúceum (cadúcei) ს.** კვერთხი.
cadúcia (cadúciae) ლ. ბედა, ავი ზნე.
cadúceifer (cadúceiferi) მ. კვერთხოსანი (Met. 8,627).
cadúceus, a, um 1. ცენილი, ვარდნილი; *cadúceus sáxa cavántur áquis* ვარდნილი წყლისაგან კლდეც კი იხვრიტება (Ov P. 2,7,40); 2. გადატ. დაღუპული (ომში); 3. იურიდ. უპატრონო, უმემკვიდრო; 4. გადატ. წარმა-

ვალნი: *res humanae fragiles carnaeque sunt* ადამიანის საქმეები წუთიერია და წარმავალი (Cic. am. 27); ო. გადატ. გაცრუებული; *spes carnales* გაცრუებული იმედები (Met. 4, 597).

caedus (*caedi*) 2. დოქი.

caecilia (*caeciliac*; + *caecus*) 4. ხელი-კი (ერთ-ერთი სახე).

caecitas (*caecitatis*) 4. სიბრმავე; დაბრმავება.

caeco (*caecavi*, *caecatum*, *caecare*) ვაბრმავებ.

caecus, *a*, *um* 1. ბრმა, უჩინათლო; 2. ბნელი; *parietes caeci* ბნელი კედლები (Aen. 5, 589); 3. გადატ. დაბრმავებული; *furorine caeco* ან *rapit vis maior* სიციფემ წარგიტაცათ დაბრმავებულები თუ უფრო მწვავე ძალამ (Hor. ep. 7, 13).

caedes (*caedis*) 4. 1. დამობა; ტრა; 2. კელა, ხოცვა; 3. (პოეტ.) სისხლი.

caedo (*caecidi*, *caesum*, *caedere*) 1. ვაობ; ვტრი 2. ვკლავ.

caeduis, *a*, *um* მოსაპტრელი; გასაჩეხი (ტყე).

caelamen (*caelaminis*) 2. ამობურტული გამოსახულება; *elipei caelamina* გამოსახულება ფარზე (Met. 13, 291).

caelebs (*caelibis*) ზედ. ართ. 1. უცოლო; 2. რასმე მოკლებული.

caeles (*caelitis*) ზედ. ართ. 1. ზეცურვი; 2. ზეციერი; ღმერთი.

caelēstis *e* 1. ციური, ზეციური; 2. (მრ. რ.) *caelēstes* ღმერთები.

1. *caelibatus* (*caelibatus*) 2. 1. ციური ცხოვრება; 2. ღმერთების ცხოვრება, ღვთიური ცხოვრება. [*caelum*]

2. *caelibatus* (*caelibatus*) 2. უცოლობა. [*caelib-*]

caelicola (*caelicolae*) 2. 1. ზეცის მცხოვრები; 2. ღმერთი; *caelicolum rex* ღმერთების მამა (Aen. 3, 21).

caelo (*caelari*, *caelatum*, *caelare*) 1. გამოვეკეთ (იხ. 1. *caelum*), გამოვაჩუქურთმებ, ამოვტვიფრავე; 2. გა-

მოვსახვე; *cratram fabricaverat Alcon et longi caelivorat argumēto* ეს კრატერი გააკეთა ალკონმა და ზედ ამოტვიფრა გრძელ-ტრქელი ამბები (Met. 13, 684).

1. *caelum* (*caeli*) 2. საქრისი; საქრეთული; საკვეთი. + *caedi*.

2. *caelum* (*caeli*) ან *coelum* (*coeli*) 2. 1. ცა. 2. ჰერი; *in hoc caelo. qui dicitur* მხრ ცაში. რომელსაც ჰერია ჰერი (Lucr. 4, 132); *liquidum caelum* ნათელი ჰაერი (Met. 1, 23).

caelus (*caeli*) 2. 1. ცა; 2. ღვთაება (სატურნუსის მამა)

caementum (*caementi*) 2. საშენი ქვა (გაუთლელი); საძიოკვლის ქვა.

caena (*caenae*) ან *caena* ან *caena* 4. სად ღ.; სუფრა.

caenito იხ. *caenito*.

caeno იხ. *caeno*.

caenōsus, *a*, *um*, (+ *caenum*) კუჭკურიანი, ტალახიანი; *nec sperat caenosi gurgitis flum inelix* ის კი უბედური უიმედოდ შეკების ტალახიან მორევზე (მდ. სტაქსე) გადასაყვან ნავს [რადგან გადასაყვანი ფუღლი არა აქვს] (Juv. 3, 266).

caenum (*caeni*) ან *coenum* (*coeni*) 2. კუჭკი, ტალახი.

caepa (*caepae*) ან *cepa* (*cepa*) 4. ხაზვი.

caeparius (*caeparii*) ან *ceparius* (*ceparii*) 2. ხაზვის გამყიდველი.

caera (*caerae*) ან *caera* (*caerae*) 4. ცვილი, სანთელი.

caerimonia (*caerimoniae*) 4. 1. მოწიწება, თაყვანისცემა; 2. მღვდელმსახურება; 3. წმინდა ადგილი; ტაძარი; *non religione nec caerimoniis* არა რწმენისა და ადგილის სიწმინდის წყალობით (Tac. h. 1, 43).

caerimoniales, *e* მღვდელმსახურები ა; მღვდელმსახურებოთი.

caerules, *a*, *um* 1. ლურჯი, ცისფერი, ლაქვარდი, ლაქვარდოვანი; (+ *caesura*); 2. მუქი; მუქი-მწკანე;

o sērpens შუქი ფერის გველი (Met. 3,38);

caesáries (caesarií) რ. კულულები, გრძელი თმა; ბალანი; caesáriem lóngae bárbae გრძელი წვერის ბალანი (ე. ი. გრძელ წვერს Met. 15,656).

caesum ხმნს. (- caedo); 1. აკუწვით; ჩეხვით; 2. ერთბაშად.

caesius, a, um 1. ცისფერი; 2. გადატ. ცისფერთალუბა.

caespes (caespitis) ან cēspes (cēspitis) შ. ბელტი, კორდი.

caestus (caestus) შ. ცე-ტი, რკინა-შემოვლებული თათმანი (მუსიკ.-კრივისი სახმარი) (Iac. ann. 14,20). [- caedo]

caesúra (caesúra) რ. 1. გაპობა, გაკვეთა; 2. ნაკვეთი; ცეხურა (ლექსში).

caesus, a, um დააობილი; მოკლელი.

caetorus (caetorus) რ. მსუბუქი ფარი, პატარა ფარი (ტყავია); pēlta caeturae haud dissimilis est პელტა ძალიან ჰგავს პატარა ფარს (Liv. 26,5 11).

caetrátus, a, um მსუბუქად შეიარაღებული; caetráti (caetrátorum) შ. მსუბუქად შეიარაღებული მებრძოლები (უღრის ბერძენთა „პელტატებს“).

calamíster (calamístri) შ. ან calamístrium ხ. 1. თბის სახვევი მაშა; 2. ფერადოვნება, მოქარგულობა (სიტყვითა; málim C. Gráccii impetuum calamístros Maecenátis მე უფრო მიჩვენა კ. გრაცუსის ფ ცაი სიტყვა, ვიდრე მეცენატის მოქარგული სიტყვა (Tac dial. 26).

calamítas (calamítatis) რ. ზარალი, ვნება. უბედურება.

calamítosus, a, um 1. უბედურების მომტანი; 2. დიდი ზარალის ამტანი.

calamus (calam. i; ბერძნ. κάλαμος) შ. 1. ლერწამი, ლელი; 2. სალამური, 3. კალამი (საწერი).

calathíscus (calathísci) შ. კინი. (- calathus) კალთა; virgáti calathí-

ci დაწნული კალათები (Catull. 64,319).

calcáneus (calcánei) შ. ან calcáneum (calcánci) ხ. ქუსლის ძვალი.

calcáre (calcáris) ხ. 1. დეხი; 2. გადატ. წაქეხება.

calcárus, a, um (-2. calx) კირისა.— (alcária (calcáriae) რ. საკირე.

calceaméntum (calceaménti) ან calceámen (calceáminis) ხ. ფეხსაცმელი

calceária (calceáriae) რ. 1. ფეხსაცმელებს ს სავაქრო; 2. სახარაზო.

calceátor (calceátoris) შ. ხარაზი.

calcóolus (calceoli) შ. კინი. ფეხსაცმელი.

calceus (calcei) შ. ფეხსაცმელი; მოკლევლიანი წალები.

calcitro (calcitrávi, calcitráre) 1. წიხლს ვკრავ; 2. ფეხი მაქვს გაკვეთული (Met. 12,240)

calco (calcávi, calcátum, calcáre) 1. ფეხს ვადგამ; 2. ვეკლავ.

calculátio (calculatiónis) რ. გაანგარიშება. [- cálculo]

calculátor (calculátoris) შ. 1. მონგარიში; 2. ანგარიშის მაწაფელ-ელი.

calculo (calcávi, calcátum, calcáre) ვიანგარიშებ; გამოვითვლი.

calculus (calculi) შ. 1. კენჭი; 2. ანგარიშ.

calidus, a, um, იგივეა რაც calidus.

calefácio (calefécí, calefáctum, calefácere) 1. გაავთბობ; 2. დავანთებ; 3. აჯალღევებ.

caléndae (calendárum) ან kaléndae (kalendárum) რ. მრ. რ. თვის პირველი რიცხვი.

calendárium (calendárii) ხ. ვალების დავთარი

calis (calui, caléro) 1. თბილი ვარ; ცხელი ვარ; 2. გადატ. ცხარედები, ველღდები.

calésco (calui, caléscero) ვცხელდები, ვთბები; 2. აღფრთოვანდები.

calfácio იგივეა რაც calefácio.

cálido ზმნ. 1. თბილად; 2. გაცხარებით.
cálidus, a, um 1. თბილი, ცხელი;
2. გადატ. გაცხარებული.

cáligna (cálignus) ზ. წალა; 2. ჩექმა
(ჯარისკაცისა).

caligárinus, a, um წალისა, ჩექმისა;
caligárinus (caligárinus) შ. ხარაზი.

caliginósus, a, um ღრუბლიანი, მოღ-
რუბლულა; ბნელი; **caliginósa nocte**
ღამის სიბნელე (გაურკვეველი მომ-
ვალი; Hor. c. 3, 29, 29).

1. **caligo** (caliginis) ზ. სიბნელე; 2 გა-
დატ. გაურკვეველობა; 3. გადატ. c.
tempus ეამთა სიავე.

2. **caligo** (caligávi, caligátum. cali-
gáre) 1. ბნელი ვარ, სიბნელით ვარ
მოცული; 2. გადატ. ბეტი ვარ.

calígula (calígulae) ზ. კნინ. [←cáligna]
ჩექმა.

calix (cálisis) შ. თასი, ჯამი.

callens (calléntis) მიმღ. (←cálleo) გა-
მოცდილი, მცოდნე; დახელოვნებული.

callénte ზმნა. მოხერხებულად; ეშმა-
კურად

calló (callui, callóre) 1. სქელი კანი
მაქვს, (ბელები) დაკორძებული მაქვს;
2. გადატ. გამოცდილი ვარ, დახე-
ლოვნებული ვარ, შდრ. **callum**.

callide ზმნა (←cállidus) 1. გონიერად;
ოსტატურად; 2. მოხერხებულად,
თვალთმაქცად, მზაკვრულად.

calliditas (calliditátis) ზ. უნარი, ხერხი-
ანობა, ეშმაკობა.

callidus, a, um 1. დახელოვნებული
(შდრ. **callis**); 2. მოხერხებული,
თვალთმაქც.

calligo იგივეა რაც **caligo**.

callis (cállis) შ. მთის ბილიკი; **prae-
dúque per hérbas convéscant cálle
augústo** და ნადავლს მიათრევენ ბა-
ლახებში ვიწრო ბილიკთ (Aen.
4, 40);

callósus, a, um 1. სქელკანიანი; 2. კოფ-
რიანი; დაკოტრებული.

callum (cállis) ზ. ან **callus** (cállis) შ.

1. სქელი კანი; 2. კოფრი; 3. გადატ.
გონების სიბნელე; ყვეფობა.

1. **calo** (calávi, calátum, caláre;
←**καλῶ**. მოვიწვევ (ხალხს, კრებას).

2 **calo** (calónis) შ. 1. მეჯინ ბე; 2 ცხე-
ნების მომვლელი (ჯარში); ალაღის
მზახური.

calopódia (calopódiac; **καλοποδία**) ზ.
კალაპოტი (ხარახისა; ლათინური
შესატყვისია: **forma sutóris**—Hor.
s. 2, 3, 106).

calór (calóris) შ. 1. სიტყე; სიმზურვალე;
2. გადატ. ტრფობის ალი; **vidére
hanc páriter, páiter traxére cald-
rem** (აპოლონმა და მერკურიმ ერთსა
და იმავე დროს ნახეს იგი, ერთსა
და იმავე დროს მოედოთ ტრფობის
ალი (ე ი. შეუვარდათ იგი, ქიონე;
(Met. 11, 305).

calorátus, a, um 1. გახურებული; 2.
გადატ. ფიცხი.

caloríficus a, um გამზობი; სათბური.
[**calor**, **fácio**]

calni ob. **calco** და **caléscó**.

calúnnia (calúnniæ) ზ 1. ცილისწა-
მება; 2. მზაკვობა; 3. დამახინჯება
(აზრისა).

calumniátor (calumniátoris) შ. ცილის-
მწამებელი.

calumniór (calumniátus sum, calum-
niári) ცილს ვწამებ. ჩირქა ვცებ.

calva (calvae) ზ. თავის ქალა.

calvária (calváriæ) ზ 1. თავის ქალა;
ქალააარქველი; 2. (ძვ. ქართ) თხემი;
**et vénérunt in lócum, qui dici-
tur Golgótha, quod est Calváriæ
lócus** და მივიდეს ადგილსა, რომელ-
სა საბელი ერქუა გოლგოთა. რომელ
არს თხემისა ადგილი (Mt. 27, 33).

calvities (calvitíci) ზ. სიქაჩლე.

calvitium (calvitíus) ზ. მელოტობა; სი-
ქაჩლე.

calvus, a, um მელოტი, ქაჩალი

1. **calx** (cálcis) ზ. ქუსლი, ტერფი.

2. **calx** (cálcis) ზ კირი.

calýx (calýcis; ბერძ. **καλυσ**) შ. 1. კვირ-

ტი; 2. ნაკუჭი (კვერცხისა); 3. ნი-
ჟარა.

camura ობ. *camera*.

camolla (*camellae*) *გ.* თასი.

camelus (*cameli*, ბერძნ. *κάμηλος*) *მ.* *გ.*
აკლემი.

Caména (*Caménac*; ← *cano*) *გ.* მომღე-
რალი მისანი; მუხა: კამენა.

camera (*camerac*, ბერძნ. *καμάρα*) *გ.*
1. კამარა, კონქი; 2. მუბუჭი ხომალ-
დი (კამარისებური ბანი); *fabricatis
repleto navibus: camaras ror-
cant* უცხად ააგეს ხომალდები, რომ-
ელთაც კამარებს ეძახიან (*Tac. h.*
3,47).

cameratio (*cameratum, camerare*) კამა-
რისებურად ავაგებ.

camino (*caminavi, caminatum, cami-
natio*) ბუხრის მსგავსად ავაგებ.

caminus (*camini*) *მ.* კერა; ბუხარი; ღუ-
მელი.

camisia (*camisiae*) *გ.* პერანგი.

cammarus (*cammarii*; ბერძნ. *κάμμα-
ρος*) *მ.* ზოლ. ასთაკვი (ზღვის კი-
ბო; *στειχός*).

campensis, *ე* ველისა, ასპარეზისა; სა-
ველე.

campéster, campéstris, campéstre
მინდვრისა, ველისა.

**campiura* (*campiorae*; *κάμφορα*) *გ.*
მელიც. კაფური.

1. *campus* (*campi*) *მ.* 1. ველი, მინდო-
რი; *ludit hic et ibi pæcus tauris
campi* მთელი ჯოგი ნავარჯობს ბა-
ლახიან მინდორზე (*Hor. c. 3,18,9*);
2. ასპარეზი.

2. *campus* (*campi*) *მ.* ზღვის ცხოველია
(*hippocampus*).

camur, camura, camurum მოლუნული,
მოკაკული; *camuris hirtae sub
cornibus aures* ბანჯგვლიანი ყურე-
ბი მოკაკულ რქებთან (*Verg. G.*
355).

camus (*camii*) *მ* აღვირი.

1. *canalis* (*canalis*, მოქმ. ბრ. *canali*)
მ. არხი, მილი.

2. *canalis*, *ე* (← *canis*) ძალღისა, ძალ-
ღური.

cancelli (*cancelorum*, ბრ. რ.) *მ.* კნინ.
[*cancelar*] ხარიხა, ღოჭე, მოაჯირი.

1. *cancer* (*canceri*) *მ.* ხარიხა, მოაჯი-
რი (= *cancer*).

2. *cancer* (*canceri*) *მ.* 1 კიბო; 2. მედიც.
კიბო, ავთვისებიანი სიმსივნე; 3.
ასტრ. კირჩხიბი (თანავარსკვლავე-
დი); 4. პოეტ. სიცხე; სამხრეთი.

candela (*candelae*) *გ.* 1. სანთელი;
2. გასანთლული ბაჭარი.

candelabrum (*candelabri*) *მ.* შანდალი
(← *candelae*).

candeo (*candui, candere*) 1. თეთრად
ვაშუქებ, ვბრწყინავ; 2. გავარვარე-
ბული ვარ.

candescere (*candui, candescere*) 1. თეთ-
რად ვაშუქებ, ვბრწყინავ; 2. ვვარ-
ვარდები.

candico (*candicare*) თეთრად ვაშუქებ.
1. *candidatus, a, um* თეთრებში ჩაც-
მული; *candidatus* (*candidati*) *მ.* რაი-
მე თანამდებობის მოსურნე, კანდი-
დატი.

2. *candidatus* (*candidatus*) *მ.* კანდი-
დატობა; კანდიდატურა.

candido ზმნ. თეთრად; გადატ. გულ-
ახდილად.

candidum (*candidi*) *მ.* 1. თეთრი რამე
(*Met 11,315*); 2. ცილა; *candidum
ovii* კვერცხის ცილა. [← *candidus*]

candidus, a, um (← *candeo*) 1. თეთ-
რად მბრწყინავი, მბრწყინავი, ნათე-
ლი; *nube solet pulsa candidus
ire dies* ღრუბლები რომ გადაიყ-
რება, მოდის ზოლმე ნათელი დღე
(*Ov. tr. 2,142*): *Argonatus praeter
omnis candidum Medea mirata
est dicem* ყველა არგონავტზე უფრო
მეტად ბრწყინვალე სარდალმა (ი-
ხონმა) მოხიბლა მედეა (*Hor. ep.*
4,9); 2. თეთრი; *candida circum
lilia funduntur* (ფუტკრები) გარს
შემოხვევიან თეთრ შროშანებს (*Aen.*
6,708; *ipse candidioribus ambo*

vegetabántur équis ორი ვაეკაცი გა-
მოემართა, თოვლივით თეთრ ცხე-
ნებზე ისდნენ (Met. 8,373); 3. გა-
დატ. კარგი, საკეთილო; *canlida*
senténtia საკეთილო განაჩენი (Met.
15,47).

cándor (*candóris*) ♀. 1. სითეთრე; კაშ-
კაში; 2. გადატ. სილამაზე.

canens (*canéntis*) მიმღ. ნაცრისფერი;
ჭალარა.

canis (*canui*, *canere*) ნაცრისფერი
ვარ; ჭალარა ვარ.

canesco (*canui*, *canescere*) ვჭალარავ-
დები, ვბერდები.

cani (*canórum*) ♀. ჭალარა (თმა). იხ.
canus.

canícula (*caniculae*) ♀. კნინ. (+ *canis*)
1. ძალღი; 2. გადატ. სირიუსი (ყვე-
ლაზე ნათელი ვარსკვლავი „ძალ-
ლის ვარსკვლავედში“ [საბა: ძალ-
ლი ვარსკვლავი]; ამოსვლისთანავე
მცხუნვარე სიტხეს აფრქვეს); *te*
flagrantis átrox hora Caniculae
nescit tángere შენ ვერ შეგებება
მცხუნვარე სირიუსის საშინელი უამი
(Hor. c. 3,13 !).

canicularis, e სირიუსისა; მცხუნვარე
ვარსკვლავისა; *acustus caniculares*
მცხუნვარე სიტხე.

caninus, a, um ძალღისა.

canis (*canis*) ♀. 1. ძალღი; c. *vená-*
ticus მონადირე ძალღი; მეძებარი;
c. *pastoralis* ნაგაზი, ქოფაკი; *canis*
canem ერიდე ძალღს (წარწერა ჰიშ-
კარზე; უდრის „ეზოში ავი ძალღია“).

canistrum (*canisiri*) ♀. კალათი; *ex-*
structis canistris ძვირფას კალათებ-
ში (Hor. s. 2,6.10.).

canities (*canitúdi-* ♀ ჭალარა.

canitúdo (*canitúdinis*) ♀. რუხი ფერი.

canna (*canuae*) ♀ ლერწამი.

canhahis (*canhahis*; ბერძნ. *καναβίς*)
♀. კანაფი.

cano (*cécani*, *cantum*, *canero*) 1. ვმღე-
რო; *in épulis canere convívas ad*
tibicinem de clarórum hóminum

virtútibus მოქიფენი, ნადიმებზე
უძღვროდნენ ფლეიტის აკოლებით
გამოჩენილ ადამიანთა ვაეკაცობას
(Cic Tusc. 1,2); 2. ვადიდებ, ვაქებ,
ვუმღერი: *arma virúmque cano-*
ვუმღერი ომსა და გმირებს (Aen.
1,1); 3. ვუკრაგ; *non mínus fue-*
dum stúdiúm cithára lúdicrum
in mólum canere (ნერონს ჰქონდა)
არა ნაკლებ საზოხლარი მისწრაგება
კითარის დაკვრისა მსახიობი:ებურად
(Tac. ann. 14 14); 4. ვავრტელებ,
ვუწუქებ; *ut caneret féra Néius*
fáta რომ ნერეუსმა აუწყოს მწარე
ბედი (Hor. c. 1.15,4) 5. *canit* ყი-
ვის (მამალი), ჩხავის (ყვაი), ყიყი-
ნებს (ბაყაყი), კივის (ბუ).

canon (*canonis*; *κανων*) ♀. 1. წესი; გე-
ზი; 2. გადასახდი.

canonicus, a, um წესიერი.

canior (*canioris*) ♀. სიმღერა, ჰანგი.

canorus, a. um კეთილზოვანი, საამურო-
ჰანგიანი.

canosus, a, um თმაჭალარა.

cantámen (*cantáminis*) ♀. ზელოცვა;
ჯადო-სიტყვა.

cantáio (*cantatiónis*) ♀. 1. მღერა; სი-
მღერა; 2. ზელოცვა.

cantáior (*cantáioris*) ♀. 1. მომღერალი;
დამკვრელი, მუსიკოსი.

cantátrix (*cantátrícis*) ♀. მომღერალი
(ქალი; *cantóres et cantátrícés-*
მემღერენი მამანი და დედანი (Ecl.
2,8).

cantháris (*cantháridis*; ბერძნ. *κανθα-*
ρίς ♀. ეპანეტრა ბუხა).

cantharus (*canthari*; ბერძნ. *κανθαρος*)
♀. 1. თასი (Juv. 3,205); 2. ზღვის-
თევზი (ერთ-ერთი სახე).

cantháris (*canthárii*) ♀. *canthárius*
(*canthárii*) ♀ 1. ლაფშა (ცხენი; ჯაგ-
ლაგი; 2. გადატ. *canthárii* (მრ.რ.)
ნივნივები.

canthus (*canthi*; ბერძნ. *κανθός*) ♀ 1.
ბორბლის ფერსო; 2. გადატ. თვალი,
ბორბალი.

cánticum (cántici) ს. 1. სიმღერა; 2. მელოდეკლამაცია, რეჩიტატიური თხზობა (*cánticum exisse Liv. 7.2.9*); 3. ქება; *Cánticum canticorum* ქება ქებათა.

cantilēna (cantilēnae) რ. 1. დამღერება; 2. რაქარკი, 3. მოსაწყენი სიმღერა; გადატ. ლათაიები, ძველი ლათაიები. [+ *cántilo*]

cántilo (cantilāvi, cantilāro) 1. დავამღერებ; 2. ვმღერი კრიმანკულით.

cántilo (cantilāvi, cantilātum, cantilāre) ვმღერი ხოლმე. [+ *canto*]

cánto (cantāvi, cantātum, cantāre) 1. ვმღერი; 2. (ჩიტი) გალობა; 3. ვუკრა; *et structis cantat avēnis* და მან (მერკურიძ) დაუკრა მრავალღულიან სალამურზე (*Met. 1.677*).

cántor (cantóris) მ. 1. მომღერალი; 2. დამკვრელი, მუსიკოსი; 3. გადატ. უთავბოლო მებობე; 3, გადატ. მგდავითნე.

cántrix (cántrix) რ. მომღერალი (ქალი).

cántus (cántus) მ. 1. მღერა; გალობა (ჩიტისა); ყვილი (მამლისა); *galli cantu* მამლის ყვილის დროს (აანუ შუვა ლამეს ანუ ქათმის ყვილს ანუ განთიად: ხარკ. 13,35). 2. ქება; 3. დაკრა; 4. შელოცვა; *admirrixque vēnis cantusque aris* და მამრ-რედ შელოცვისა და ჯადოქრობის საქმეში (*Met. 7,195*).

cānu იხ. **cāneo** და **cānesco**.

cānus, a, um 1. რუხი, ნაცრისფერი; 2. კალარა.

capáctas (capacitātis) რ. 1. ტევადობა; მოცულობა; 2. თვისება, უნარი.

capax (capācis) ხედაართ. 1. ტევადი, ჩამტევი; 2. უნარიანი.

capēdo (capēdinis) რ. ყურიანი თასი (+ *capis*).

capedúncula (capedúnculae) რ. კნინ. ყურიანი თაი [+ *capēdo*].

capélla (capéllae) რ. კნინ. (+ *capra*)

1. თხა; 2 გადატ. ასტრ. თხის-რქა; *Olénia sidus pluviāle capéllae* წვიმის მომტანი ვარსკვლავი ოლენის თხისა (*Met. 3.594*).

capēr (cāpri) მ. მამალი თხა, ვაცი.

capēro ან capērro (caperāvi, caperātum, caperāro) 1. მოვლუშვ; 2. მძვილუშვები.

capēssō (capēssivi ან capēssii, capēssitum, capēssere) 1. ხელს ვკიდებ; 2. ვისრულობ; 3; ვიჩქარი.

capillamētum (capillamōnti) ს. 1. თმა; ხალბი თმა (პაროიკი); 2. მცენარეული ბოკეოები.

capillāris, e თმისა; ბეწვისა; **capillāro (capillāris)** ს. თმის საცბი.

capillārus, a, um 1. ბანჯველიანი; გრძელთმიანი; 2. გადატ. ძალიან ძველი; *ipse capillāto diffūsum cōnsule pōtat* თვითონ სვამს გრძელწერიანი კონსულების დროს ჩამოსხმულ ღვინოს (ე. ი. ძალიან ძველ ღვინოს) *Juv. 5,30*).

capillus (capilli) მ. 1. თმა; 2. ბეწვი; მატყლი; 3. მცენარეული ბოკეოები.

cāpio (cēpi, cāptum, cāpere) 1. ვიღებ, ხელს ვკიდებ; ვღებულობ; *cāpe sáxa mánu* ხელი სტაცე ქვას (*Verg. G. 3.4 0*); გადატ. დაშვება (მიწაზე); *nunc térras cāpere... vidéntur* ახლა ჩანა, რომ ისინი (გედები) მიწაზე ვშვებიან (*Aen. 1.346*); 2. ავიღებ, დავიპყრობ; დავიკავებ; *cāpto mōntē* როდუაეც მთა დავიკავებს (*BG 1,25.6*); *cāptis rēpidis* ქალაქების აღების შემდეგ (*BG 3,14.1*); 3. ვატყვევებ; *Oraxtórigris... únus e fíllis cāptus est* ორგეტორიგის ერთი ვაჟი დატყვევებულ იქმნა (*BG 1,26.4*); 4. ვატყვევებ, ვბობავ. 5. ვიკავებ (თავს), ვითმენ (ტკივილს); 6. ვისავენებ.

cāpis (cāpidis) რ. ყურიანი თასი (მ ხვერპლშეწირვიანთის).

capistro (capistrāvi, capistrātum, ca-

pistráre) 1. ლაგამს ამოვდებ; 2. ავაბამ, ავაკრავ.

capístum (capístri) ს. 1. ლაგამი; ავშარა; 2. მარყუჟი; ასაკრავი; ყულფი.

capítal ან capitále (capítális) ს. სისხლის სამართლის დანაშაული; სიკვდილით დასჯა ს. ს. დანაშაულისათვის; **légimus... capitálsuisse** ვკითხვლობთ, რომ სიკვდილით იყენებნ დასჯილი (*Tac. Agr. 2*).

capitalis. e 1 თავის შეაახები, სიკოცხლის შესახები; 2. სისხლის სამართლისა; 3. სახიფათო. **სასიკვდილო** 4. საგულისხმო, მნიშვნელოვანი

capítaliter ზმნს. სასიკვდილოდ: **quam capitáliter ípsum me úpud centúmviros lacessisset** როგორ გამიმეტა მე სასიკვდილოდ ცენტუმვირთა სასამართლოში (*Plin. ep. 1.5.4*).

capítatio (capitátionis) რ. სულადი გადასახადი.

capítellum (capítélli) ს. კინი. (← **caput**) 1. პატარა თავი; 2. გადატ. სვეტისთავი.

capíto (capitónis) მ. თავიდა.

capituláris (capitulariórum) მ. გადასახადის ამკრეფნი (გვიან ლათინური).

capituláris, e, რაც სულად გადასახადს შეეება.

capítulum (capítuli) ს. კინი. [**caput**] 1. თავი; 2. სვეტის თავი.

capítum (capíti) ს. საკონლის საკეები.

capío (capíois) მ. ყვერული.

capra (caprae) რ. 1. ნეხვი თხა; 2. გადატ. თხის-რქა. იხ. **capélla** 2.

caprárius (caprárii) მ. (თხის) მწყემსი.

caprea (capreae) რ. გარეული თხა.

capréolus (capréoli) მ. 1. გარეული თხა; 2. ბოძკინტი, საკავი.

caprís, e თხისა.

caprínus, a, um თხისა; **lána caprína** თხის მატყლი (*Hor. epist. 1,18,15*).

capsa (capsae) რ. ყუთი (ნაწერი გრავილებისათვის); **delátis capsis** (ბედ-

ნიერმა) თავისი თხზულებები გამოაფინა (*Hor. s. 1,4,32*)

capsária (capsáriae) რ. 1. მეტანსაცმელე (ქალი, რომელიც ბატონის ტანსაცმელს ედგა აბანოში); 2. გასახდელი (აბანოში).

capsárius (capsárii) მ. 1. ყუთების მკეთებელი; 2. წიგნების ჩანთის წამლები (მონა, რომელსაც ბატონის შვილის ჩანთა მიჰქონდა).

capsula (capsulae) რ. კინი. (← **capssa**) კოლოფი, პატარა ყუთი; კაფსულა, პარკი.

capsus (capsi) მ. 1. ძარა (ეტლისა...); 2. გალია (მე ვებისათვის). [**capíio**]

captátor (captatúris) მ. 1. მაძიებელი; **áurae populáris captátor** ზერულე პოპულარობის მაძიებელი (*Liv. 3,33,7; ib populáris*); 2. წამგლეჯი; **c. frumentárii pretii** პურის ფასის აწვევი (სპეკულანტი); 3. შემდენელი, მაცდუნებელი.

captio (captiónis) რ. 1. დაჭერა; შეპყრობა (← **capío**); 2. გადატ. მოტყუება; ხრიკი.

captíósus, a, um მაცდუნებელი, მომატყუებელი, ცბიერი; მზაკვარი.

captívitas (captivitátis) რ. 1. დატყვევება; 2. დაპყრობა.

captívus, a, um დატყვევებული; **captívus (captívi)** მ. ტყვე; **captíva (captívae)** რ. ტყვე-ქალი

capto (captávi, captátum, captáre) ხელს ვტაცებ, ვჭერ.

captúra (captúrae) რ. 1. ჭერა; 2. გადატ. ნადავლი; 3. გადატ. ხიერი, სარგებელი.

captus (captus) მ. ხელის ტაცება, ხელის დავლება; გადატ. ათვისება. შდრ. **capío**

capula (capulae) რ. კინი. ყურიანი პატარა თაი. [**capís**]

capulus (capuli) მ. 1. კუბო; 2. ტარი; ვდა; **in capulo scéptri niténte sinístrea** მარცხენა ხელით დაყრდნობა კვერთხის ტარს (*Met. 7,5.6*). ← **capío**.

caput (capitis) ს. 1. თავი; capite aperto თ. ვშიშველა; 2. სათავე; ad caput fontis წყაროს სათაისკენ (BG 8,41,4); 3. შესართავი; multisque capitibus in Oceanum influit და (რანინი) მრავალი შესართავით ჩადის ოკეანეში (BG 4,10,5); 4. თავი, მეთაური; მოთავე: capita coniurationis eius ამ შეთქმულების მოთავეები (Liv. 10,1,3); 5. სიცოცხლე; sui capitis periculo თავისი სიცოცხლის საფრთხეში ჩადებით (BG 7,1,5); capitis poenam fis, qui non paruerint, constituit სიკვდილით დასჯით დამეშქრა იმათ, ვინც არ დაემორჩილებოდა (BG 7,71,6); 6. თავნი.

carbascus, a, um წმინდა ტილოსი.
carbasius, a, um წმინდა ტილოსი.
carbasius (carbasi) ჯ. წმინდა ტილო.
carbo (carbōnis) ♀ ნახშირი.
carbonarius (carbonarii) ♀. 1. ნახშიროსა; 2. მენახშირე.

carbunculus (carbunculi) ♀. კენი. 1. ნახშირი; წითელი ლალი (ძვირფასი ქვა); 2. მედიც. ძარმაგარა.

carcer (carceris) ♀. 1. ხარიხა, მოაჯირი; 2. საკანი; საპატიმრო.

carcerarius (carcerarii) ♀. საპატიმროს დარაჯი.

carcer (carcerare) ვაპატიმრებ.
carchesium (carchesium; ბერძნ. *καρχήσιον*) ს. 1. სასმისი; 2. მარსი (ხომალდის ანძახე).

carcinoma (carcinomatis) ს. მედიც. კიბო, ავთვისებიანი სიმსივნე. შდრ. 2. cancer.

cardialis ob. carduelis.
cardiacus, a, um (ბერძნ. *καρδιακός*) კუჭისა (სენი); cardiacus (cardiaci) ♀. კუჭით ავადმყოფი.

cardinalis, e (+cardo) 1. რახის; 2 გადახ. საუცხოლო, მთავარი; 3. გრამ. რაოჯენობითი: numeri cardinales რაოჯენობითი რიცხვითი სახელები.
cardo (cardinis) ♀. 1. რახა; foribus

cardo stridēbat aënis სპილენძის კარების რახა კრიალებდა (Aen. 1,429); 2. გადატ. სახ ლვარი; მთავარი გარემოება; cardo rerum მოვლენათა მთავარი გარემოება, ამბავთა არსი (Aen. 1,672).

carduelis (carduelis) ჯ. ზოლ. ჩიტბატონა. [carduus]

carduus (cardui) ♀. ბოტ. ნარშვი.
cāro ხმს. (-cārus) 1. ძვირფასად; ძვირად; c. emere ძვირად ყიდვა; 2. გადატ ძალიან, მაღლა; c. aestimo ძალიან ვაფასებ, ღირსეულად ვთვლი.
cāro (cāri, carere) მოკლებული ვარ (რამე), მაკლია.

cārex (cāricis) ჯ. ბოტ. ისლი.
cāries (ბრალდ. cāriom, მოკმ. cārie) ჯ. სიღამლე.

carina (carinae) ჯ. 1. ხომალდის ხერხემალი; ფსკერი; 2. ხომალდი; litorāque intravit Pagasaca Cōchea carina კოსტეთის სანაპიროებზე მიაღწა პაგასური ხომალდით (Met. 13,24); 2. მედიც. კორძი.

carinatus, a, um ხომალდის ხერხემლის მსგავსი.

cariosus, a, um 1. დამპალი; 2. გადატ. დაჩაჩანკებული; ტიანაქამი; cariosa senectus მირწწილობა, ღრმა სიბერე (Ov. am. 1,12,29).

caristia (caristiae) ჯ. კარისტია (სიყვარულის და მეგობრობის დღეობა).
cāritas (caritatis) ჯ. 1. სიძვირე; 2. ძვირფასად მიჩნევა, პატივისცემა.

carmen (carmenis) ს. 1. სიმღერა; 2. ლექსი; carmina canere ლექსების წაკითხვა (გამოთქმით); 3. მისნობა; წინაწარმეტყველება; 4. შელოცვა.

carmio ([carmīnāv], carminatū, carmināre) ვჩეჩავ (მატყლს).

carnaria (carnariae) ჯ. საყასბო.
carnarius (carnarii) ♀. ხორცეულის მოყვარული.

carnifex (carnificis) ♀. ჯალათი.
carnificia (carnificinae) ჯ. 1. ჯალა-

თობა; 2. წამება; საწამებელი ადგილი.

carinatus, a, um 1. ხორციანი; 2. გადატ. ხორც სფერი.

1. cário (cárerus) ვჩქავ.

2. cário (cárnis) ლ. 1. ხორცი; *corpóra tó-ta cárne réplent* კუჭა იესებენ მოხრაკული ხორცით (*Met. 12,156*); 2. გული (ხილეულისა); *cárnes cucúrbitae* კეპაის გული (*Plin.*)

caróta (carótæ) ლ. სტაფილო.

carpátinus, a, um მოქნილი ტყავისა; *cépidas carpátinas* მოქნილი ტყავის ფლოატები (*Catull. 98,4*)

carpéntum (carpénti) სპ. ეტლი; ორთვალა.

cárpo cárpsi, cárptum, cárpere 1. ვწყვეტ (მოწყუეტა, მოვწიწენი; 2. ვაქვცეცეცებ; 3. გადატ. ვლლი; ვკიცხავ. *cárptim* ზმნს. ნაწილ-ნაწილ, დაქუტმაცებულად.

cárptor (carptóris) შ. 1. დამპრელი (მსახური, რომელიც ხორცს და სხვას სჭირდა); 2. გამკიცხველი.

***cárpus (cárpi; ბერძნ. καρπός) შ.** მაჯა (კლასიკურ ლათინურში მას ჰქვია *prima palmae pars* „ხელისგულის პირველი ნაწილი“).

carránius (carrárii) შ. ურმის მკეთებელი, ეტლების მკეთებელი.

cárrus (cárrí) შ. ან **cárrum (cárrí) სპ.** ეტლი; ურეში.

cárta იბ. *chárta*.

cartállus (cartálli; καρταλλός) შ. კალათი; კოლოფი; *pónes in cartálio* შთაუვა იგი კოლოფსა (*Deuter. 2,62*).

cartilágo (cartiláginis) ლ. ხრტილი.

carúncula (carúnculae) ლ. კნინ. [*cáro*] 1. ხორცის ნაჭერი; 2. ანატ. კორძი.

cárus, a, um 1. ძვირი; 2. ძვირფასი.

cása (cásae) ლ. ქობი.

cásce ზმნს. ძველებურად; მამამაპუტრად.

cásceus, a, um ძველის-ძველი.

caséatus, a, um (+*casceus*) ყველიანი.

cásceum (cásoi) სპ. იგივეა რაც *casceus*.

cásceus (cáscei) შ. ყველი.

cásia (cásiæ; ბერძნ. κασία) ლ. ან **cásia (cásiæ) ლ.** დარიჩინის ხე.

cásse ზმნა. ამოდ.

cásia იგივეა რაც *cásia*.

cássida (cássidae) ლ. მუხარადი (ლითონია). იბ. 2. **cássis.**

1. cássis (cássis) შ. ბადე (მონადირისა), მახე, ქსელი.

2. cássis (cássidis) ლ. მუხარადი.

cássiterum (cássiteri) სპ. 1. შენადლობი ტყვიისა ვერცხლთან (ან სხვა ლითონთან); 2. (უფრო გვიან) კალაშდრ. **plúmbum.**

1. cáso (cassávi, cassátum, cassáre) ამოდ ვბდი; ვაუქმებ.

2. cáso იბ. *quásao*.

cássum (cássí) სპ. უბრალო რამ; *in cássum* (ან *incássum*) ამოდ, უქმად.

cássus, a, um 1. ფუჭი; ამოდ. 2. უნაყოფო; 3. უსარგებლო.

castánea (castánæ) ლ. წაბლის ხე. წაბლი.

castanétum (castanéti) სპ. წაბლის ტყე, წაბლის კორომი.

cástæ ზმნს. 1. უმწიკლოდ; 2. მოკრძალებით.

castellánus, a, um ციხე-სიმაგრისა. — **Castelláni (castellanórum) შ.** 1. ციხე-სიმაგრის მცველები; მეციხოვნენი. 2. გამაგრებული ადგილის მცხოვრებნი.

castéllum (castélli) სპ. 1. ციხე-სიმაგრე; 2. კოშკი; 3. თავშეაფარი; ბურჯი.

castíficus, a, um 1. გამსუფთავებელი; 2. სუფთა, უმანკო.

castigáte ზმნს. 1. განდგომილად; 2. განდგეილად.

castigáto (castigátionis) ლ. დძრახვა, გაკიცხვა; საყვედური; სასჯელი.

castigátor (castigátoris) შ. ძძრახველი, მკიცხველი.

castígo (castigávi, castigátum, castigáre) 1. ძძრახვა, ვკიცხავ; 2. ვათინიერებ; 3. ვსჯი.

castimonia (castimoniae) რ. 1. ხორციელი სიწმინდე; უბიწობა; 2. თავის შეკავება; 3. მარხულობა.

castimonium (ca-timōnii) სქ. მარხვა.

castitas (castitatis) რ. უმანკოება, სიფაქიბე; *dos est magna parentium virtus et... castitas* დიდ მზითვს შეადგენს ქალწულისათვის უმანკოება და მხობელთა სიქველე (Hor. c. 3:4,21)..

castor (castoris; κάστωρ) შ. თახვი. **castoreum (castorei)** სქ თახვის ქვეროლი; კასტორეუმი.

castra (castrorum, მრ. რ.) სქ. ბანაკი, იხ. **castrum**.

castratio (castrationis) რ. 1. დასაკურობება; 2. (ხეების) შემოკაფვა, შემოსხვლა.

castratura (castraturae) რ. 1. დასაკურობება; დაკოფვა; 2. ხორბლისათვის კილის გაცლა.

castrēnsis, e საბანაკო. შდრ. **castra**. **castro (castravi, castratum, castrare)** 1. ვასაკურობებ; 2. წაკვები; 3. ვასუსტებ.

castrum (castri) სქ. (მხ. რიცხვში) სიმაგრე, ციხე-სიმაგრე; 2. (მრ. რ.) **castra** ბანაკი; **castra ponere** დაბანაკება; **castra movere** ბანაკის აყრა; **castra removere** უკან დახევა.

caesus, a, um 1. უმანკო; უმწიკვლო; 2. მოკრძალებული.

caesus (caesus) შ. 1. დაცემა, დავარდნა; 2. შემთხვევა; უბედური შემთხვევა; **caesu** შემთხვევით; 3. გრამ. ბრუნვა.

caesographus, a, um (ბერძნ.) მონატურლი, სახეებიანი (Catull. 25,7).

caesalogus (caesalogi; ბერძნ. καεαλογοϋς; უდრის ლათ. **index**) შ. ჩამოთვლა; სია; წუსხა.

catapulta (catapultae; ბერძნ.) რ. სატყორცნი მანქანა.

cataracta (cataractae; ბერძნ.) რ. ან **cataractes (cataractae)** შ. 1. ჩამოსაშვები ფარი, ხარისხა, ბადე; 2. რაბი.

caete ხმს. მოხერხებულად; ეშმაკურად. **categoria (categoriae; ბერძნ. κατηγορία)** რ. 1. ბრალის დადება, დაწავება; 2. (ლოგიკ.) პრედიკატი (შდრ. არისტოტელეს ათი კატეგორია).

catēla (catēlae) ან **catēla** რ. კომბალი (ლურსმნებიანი); **Teutōnico ritu soliti torquere catēlas** თავიანთ კომბლებს ატრიალებენ. ჩვეულებრივ, ტექტონური წესით (Aen 7,741).

1. **catēlla (catēllae)** რ. კნინ. [+ **catēna**] ძეწვევი.

2. **catēlla (catēllae)** რ. კნინ. (+ **catula**) ლეკვი.

catēllus (catēlli) შ. კნინ. ძაღლი, ლეკვი (ძაღლისა).

catēna (catēnae) რ. 1. ჯაჭვი; 2. ბოროკილი.

catēnatus, a, um 1. შებოჩკილი; **Britannus catēnatus** იორკილგაყრილი ბრიტანელი (Hor. ep. 7,8); 2. გადაჯაჭვული.

catēva (catēvae) რ. 2. გროვა; ბრბო; 2. რაზმი; 3. დასი (მსახიობებისა, მომღერლებისა).

catervatim ხმს. დას-დასად; რაზმებად. **caethedra (caethedrae)** რ. სავაოძელი, კათედრა.

catillus (catilli) შ. კნინ. ლამბაქი, პატარა თეფში. [catinus]

catinus (catini) შ. თეფში, ჯამი.

catia (catiae) რ. კატა (დედალი).

catula (catulae) რ. ლეკვი (ძაღლისა).

catulus (catuli) შ. კნინ. ნაშიერი (კნუტი, ლეკვი, გოჭი, ბელი და სხვა); **catuli ursae** დათვის ბელები (Met. 13,835); **catulos leaenae** ლომის ლეკვებს (Hor. c. 3,20,2). [2. **catulus**]

1. **catulus, a, um** 1. მოხერხებული, საბრძანო; 2. ეშმაკი, ცბიერი.

2. **catulus (cati)** ან **catrus (catiti)** შ. კატა (ხეაღი).

cauda (caudae) რ. კუდი; **Cerberus atterens caudam** ცერბერმა კუდის ქნევა დაიწყო (ე. ი. ელაქუსებოდა; Hor. c. 2,19,31).

*caudatus *a, um* მედიც. კუდიანი; *nucleus c.* კუდიანი ბირთვი.

caudex (caudicis) *მ.* 1. ტანი (ხისა); ჯირკვი, კუნძი; 2. საწერი დაფა; წიგნი (codex).

caulae (caularum, *მრ. რ.*) *ჟ.* ბაკი, ბოსელი.

caulis (caulis) *ან colis (colis) მ.* მურკი (კომბოსტოსი); caulibus instillat აწვეთებს (ხეთს) კომბოსტოს მურკებზე (Hor. s. 2,2,61).

caupo (cauponis) *მ.* მეღვინე, მიკიტანი; Fórum Appi differtum nautis caupónibus atque malignis აპიუსის მოედანი, სავსე მეზღვაურებით და გაიძვერა მიკიტნებით (Hor. s. 1,5,4).

caupona (caupónae) *ჟ.* 1. სამიკიტნო; 2. მიკიტანი (ქალი).

caurus (cauri) *ან corus (cori) მ.* ჩრდილო-დასავლეთის ქარი; cum flamina Cauri pérflant როდესაც ქარი უბერავს (Lucr. 6,135).

causa (causae) *ჟ.* 1. მიზეზი, საბაბი; qua de causa ამ მიზეზით; per causam საბაბით; 2. სასამართლო ძიება; causam dicere ძიება (სასამართლოს გზით); causam obtinere საქმის მოგება; 3. საქმის ვითარება; 4. სარგებლობა; in causam plébis პლებეების სასარგებლოდ; causaque méa permulta rogatus féicit და ჩემ სასარგებლოდ მას ძალიან ბევრი რამ გაუკეთებია (Hor. s. 1,4,97). 5. causá (წინდებულის მსგავსად) მიზეზით.

causalis, *e* მიზეზობითი.

causarius, *a, um* მიზეზიანი; ავადმყოფო; causarii (causarium, *მრ. რ.*) *მ.* ინვალიდი ჯარისკაცები; tertius exercitus ex causariis senioribusque a L. Quinctio scribatur მესამე ჯარი კი ინვალიდებისაგან და მონუცებისაგან შეკრიბოს ლ. კვინტიუსმა (Liv. 6,6,14).

causatio (causationis) *ჟ.* მომიზეზება causativus, *a, um* 1. მიზეზობითი; 2. შეპირობებულნი; 3. გრამ. (=accu-

sativus) ბრალდებითი; *c.* casus ბრალდებითი ბრუნვა.

causidicus (causidici) *მ.* ვეკილი. [causa, dico]

causificor (causificari) მოვიმიზეზებ [causa, facio]

causor (causatus sum. causari) 1. მიზეზად მომყავს; (რალაც საბაბით) უარეყოფ.

causticus, *a, um* (ბერძნ.) 1. მწველი; მწვავე; 2. (მედიც.) მოსაწვავე; caustica (causticorum) *მ.* მოსაწვავე საშუალებანი.

causula (causulae) *ჟ.* უმნიშვნელო მიზეზი.

caute *ხმს.* ფრთხილად.

cautelá (cautelae) *ჟ.* 1. სიფრთხილე; წინდახედულება; 2. (იურიდ.) თავდებობა.

cautes (cautis) *ჟ.* *ან cotes (cotis) ჟ.* ციებო კლდე.

cautio (cautionis) *ჟ.* სიფრთხილე, წინდახედულება; 2. (იურიდ.) თავდებობა.

cautor (cautoris) *მ.* თავდები.

cautus, *a, um* 1. ფრთხილი, წინდახედული; 2. მოხერხებული.

cavamen (cavaminis) *მ.* გამოკეპბული. [cavus]

cavaticus, *a, um* გამოკეპბულში მცხოვრები.

cavea (caveae) *ჟ.* 1. გამოფულრული ადგილი; მოხრებლი; 2. შემორაგული ადგილი, შემოღობილი ად. 3. ადგილები მაყურებელთათვის (თეატრში).

caveo (cavi, cautum, cavere) 1. ფრთხილად ვარ; 2. ვერიდები.

caverna (cavernae) *ჟ.* 1. მღვიმე; ხერე-ლი; 2. (მედიც.) ღრუ, კავერნა.

cavernosus, *a, um* 1. გამოკეპბულებიანი; (მედიც.) კავერნული.

cavilla (cavillae) *ჟ.* დაცინვა.

cavillum *ან cavillus* იცივეა რაც cavilla.

cavillor (cavillatus sum, cavillari) 1. დაცინვი; ვაჯავრებ, ვებუშრები.

cávo (*cavávi, cavátum, caváre*) გამოფულრავე, ამოვლარავე.

cávum (*cávi*) ს. ღრუ. [*cávus*].

cávus, a, um გამოფულრული; ცარიელი; **cávum** (*cávi*) ს. ღრუ.

-ce (ენკლიტიკური ნაწილაკი) 1. აი; ხომ; **híce** აი ესენი; **síce** აი ასე; 2. **-ei** (*ne-s*) წინ; **sicino?** ხომ ასე?

1. **cécidi** *ob. cádo.*

2. **cecidí** *ob. cacedo.*

cécini *ob. cano.*

1. **cédo** (*céssi, céssum, cédere*) 1. დავდივარ, მივდივარ; 2. გადავდივარ; **Pompéi Crassique poténtia cito in Caesarem, Lepidí,átque Antónii árma in Augústum céssére** პომპეუსისა და კრასუსის ძალაუფლება კეისარის ხელში გადმოვიდა, ხოლო ლეპიდუსისა და ანტონიუსის ჯარი — ავგუსტუსის ხელში (*Tac. ann. 1,1*); 2. გავშორდები გავეცლები; **égo céddam átké abibo** გავეცლები და წავალ; **non láudis ámor céssit** არ გამკრალა ქებისადმი სიყვარული (*Aen. 5,394*); 3. ვუთმობ; ვემორჩილები; **quóniam sit fortúnae cedéndum** რადგან საჭიროა ბედს დემორჩილო (*RG 7,89,2*).

2. **cédo** აბა; მოიტა! **c. ut bíbam** მოიტა ერთი დავლიო!

cédrus (*cédri*) რ. კედარი.

celáte ზმნს. ფარულად, საიდუმლოდ.

celátim ზმნს. ფარულად, საიდუმლოდ.

céleber, célebris, célebre 1. მრავალრიცხოვანი; 2. დიდებული, საზეიმო.

celebrátio (*celebratiónis*) რ. 1. მრავალრიცხოვანი კრება; 2. საჯარო დღეობა; 3. ღირებულება.

celebrátor (*celebratóris*) მ. თაყვანისმცემელი.

celebrátus, a, um 1. ხშირად სახმარი; 2. მრავალრიცხოვანი; ხალხით საყუტ, ხალხმრავალი; 3. სანაქებო, დიდებული.

celebrítas (*celebrítatis*) რ. 1. ხშირად ნახეა; მრავალხალხიანობა; **vitáta**

Flámíniae víae celebritátis საჭიროა მიერიდოს ხალხმრავალ ფლამინიუსის გზას (და შეუხვიოს ინტერამნიუმში) (*Tac. h. 2,69*); 2. საზეილო, დიდება.

cébro (*celebrávi, celebrátum, celebráre*) 1. ხშირად ვნახულობ; 2. ხშირად ვიხსენიებ; 3. ვადიდებ.

céler, céleris, célere 1. სწრაფი, ჩქარი; **quam celérrime** რაც შეიძლება ჩქარა; 2. გადატ. ნაჩქარევი; ფიცხი.

celéripes (*celerípedis*) ზედსართ. ფეხმარდი.

celéritas (*celeritátis*) რ. სისწრაფე, სიმარდე.

celériter ზმნს. სწრაფად.

celerítudo (*celeritúdinis*) რ. სისწრაფე.

célero (*celerávi, celerátum, celeráre*) ვაჩქარებ; **viam célorans** ფეხს აუჩქარებ (გზა ჩქარა გაიარე; *Aen. 5,609*); **celerándae victóriae inténtior** მით უფრო მოწადინებული იყო დაეჩქარებინა გამარჯვება (*Tac. ann. 2,5*).

céles (*celétis*) მ. დოღის ცხენი; ტაიკი.

célla (*céllae*) რ. 1. ოთახი; **célla angústá** საჯალაბო სარდაფი (მონების საცხოვრებელი) (*Hor. s. 1,8,8*); 2. სარდაფი; საკუქნაო; ბელელი; **célla vinária** ღვინის სარდაფი; 3. (სკის) უჯრედი; **dúlcí disténdunt néctare céllas** ტკბილი ნექტარით ავსებენ (ფუტკრები) უჯრედებს (*Aen. 1,433*); 4. უჯრედი.

1. **celláriu**, **a, um** საკუქნაოში შესანახი. [*célla 2.*]

2. **celláriu** (*cellárii*) მ. შეკუქნავე.

céllula (*céllulae*) რ. კნინ. [*célla 1.*] პატარა ოთახი; 2. უჯრედი; 3. სამტრედე.

***cellulósus a, um**, უჯრედული.

cellulósa (*cellulósaē*) რ. მერქანი.

célo (*celávi, celátum, celáre*) ვმაღავ. **célox** (*celóciis*) მ. სწრაფმავალი ხომალდი. **célse** ზმნს. 1. მაღლა; 2. ამაყად.

celsitúdo (*celsitúdinis*) რ. 1. სიმაღლე; 2. ტანადობა, წარმოსადგეობა.

célsus, **a**, **um**. 1. აღმართული, მაღალი; 2. ამაყი.

céna (**cénae**) ან **caena** ან **coena** **ჟ.** სადილი; სუფრა.

cenáculum (**cenáculi**) **ს.** 1. სასადილო ოთახი; 2. ზემო სართული (სასადილო მაღლა სართულში იყო ხოლმე); 3. გადატ. ზეცა.

cenito (**cenitávi**, **cenitátum**, **cenitáre**) ვსადილობ ხოლმე.

cenio (**cenávi**, **cenátum**, **cenáre**) ვსადილობ.

censeo (**cen sui**, **cen sum**, **cen sére**). 1. ვაფასებ (შეფასება); 2. ვსახლვრავ; 3. ვფიქრობ, მგონია.

censo (**cen siónis**) **ჟ.** 1. მოსახლეობის აღრიცხვა; 2. ჯარიმის დადება, სასჯელის დადება; 3. შეხედულება; აზრი; წინადადება.

censor (**cen sóris**) **ჟ.** 1. შემფასებელი, მსაჯული; 2. ცენზორი (მსხვილი მოხელე, განაგებდა მცხოვრებთა აღწერას, გადასახადთა საქმეს და სხვ.).

censorius, **a**, **um** 1. ცენზორისა; **homo c. censo**რად ნამყოფი; 2. მკაცრი შემფასებელი.

cen sura (**cen su**rae) **ჟ.** 1 ცენზორის თანამდებობა; 2. მკაცრი შეფასება.

cen sus (**cen sus**) **ჟ.** 1. შეფასება (ქონებისა), აღრიცხვა; **cen su hábito** აღწერის მიხედვით (BG 1.29,3); 2. ქონება; **c. sena**torius სენატორის ქონება (არა ნაკლებ 800.000 სესტერციისა; **te**nui **cen su** ცოტა ქონების პატრონი (Hor. epist. 1,7,56).

cen tenarius, **a**, **um** ასის შემცველი; ასიანი; **cen ten**aria **pón**dera ასი გირვანქა.

cen téni, **ae**, **a** ას-ასი.

cen ténus, **a**, **um** ასჯერადი; რაც ასობით არის, ასეულები.

cen tésimus, **a**, **um** მეასე.

cen tíceps (**cen tí**pitis) ზედსართ. ასთავიანი; **hel**ua **cen tí**ceps ასთავიანი მხეცი (კერბერი; Hor. c. 2,13,33).

cen tíes ზმნს. ასჯერ.

cen tífolius, **a**, **um** ასფურცელა; **ru**sa **cen tí**folia ასფურცელა ვარდი (Plin. 21,17).

cen tímanus, **a**, **um** ასხელა.

cen típes (**cen tí**pedis) ზედსართ. ასფეხა.

cen típlex (**cen tí**plícis) ზედსართ. ასჯერადი; ასი ნაწილისაგან შემდგარი.

cen tío (**cen tí**onis) **ჟ.** 1. ნაკუწი; 2. ნაკუწებისაგან შეკერილი რამ.

cen trális, **e** შუაგულისა; ცენტრული.

***cen**trifugális, **e** ცენტრიდანული.

***cen**tripetális, **e** ცენტრისკენული.

centrum (**cen**tri, ბერძნ. **κέντρον**) **ს.** ცენტრი.

centum (არ იბრუნება) ასი.

centumvirális, **e** ცენტუმვირული, ცენტუმვირისა.

centumviri (**cen**tumvirórum) **ჟ.** ცენტუმვირები; ასი მსაჯულისაგან შედგენილი კოლეგია.

centunculus (**cen**tunculi). **ს.** კნინ. (+cento) ნაკერი, ნაკუწი.

centuplus, **a**, **um** ასმაგი; **fécit frú**c-tum **cen**tuplum და ჰყო ნაყოფი ასი წილი (Luc. 8,8).

centúria (**cen**túriae) **ჟ.** ასეული, ცენტურია.

centuriális, **e** ცენტურიისა.

centuriátim ზმნს. ცენტურიებად; ცენტურიების მიხედვით; **c. producti milites** ცენტურიების მიხედვით ჩამწკრივებული ჯარისკაცები (BC 1,76).

1. **cen**túrio (**cen**turiávi, **cen**turiátum, **cen**turiáre) ასეულებად ვყოფ, ცენტურიებად დავყოფ.

2. **cen**túrio (**cen**turiónis) **ჟ.** ცენტურიონი, ასეულის მეთაური.

centurionátus (**cen**turionátus) **ჟ.** 1. ცენტურიონობა; 2. ცენტურიონების არჩევა; 3. ცენტურიონების შემოწმება (Tac. ann. 1,44).

cenula (**cen**ulae) **ჟ.** კნინ. [céna] სადილი.

cépa (**cé**pa) ან **caepa** (**caepa**) **ჟ.** ხახვი. **cé**pe (**cé**pis) **ს.** იგივეა რაც **cé**pa.

cephálea (cephálea) *რ.* მედიც. შაკიცი.
cephálicus, *ა, um* თავისა.

cápi *ობ.* cápio.

céra (cérae) *რ.* ცვილი, სანთელი.

cerárius, *ა, um* სანთლისა.

cerárium (cerárii) *ს.* დაბეჭდვის (ბეჭდვის დასმის) გადასახადი.

cerástes (cerástae) *მ.* 1. გველბოკერა; 2. კია (ერთ-ერთი სახე, ხისმკამელი).

cérasum (céraši) *ს.* ალუბალი.

cérasus (céraši; *ჯერაძის*) *რ.* ალუბალი (ხე).

cérates (ბრალდ. *cératen* და *cératem*) *მ.* ყირატი (წონის ერთეული).

cerátus, *ა, um* გასანთლული; *chárta* *ceráta* გასანთლული ქალაღი.

cerbinus *ობ.* cervinus,

cércops (cércopis) *მ.* კუდიანი მაიმუნი.

cercúrus (cercúri) *მ.* კატარა (მსუბუქი ხომალდის სახე).

cérdo (cordónis; *ჯერძის*) *მ.* ხელოსანი; *sútor* *cérdo* მეჯღანე (*Mart.*).

cerebóllum (cerebélii) *ს.* კნინ. [*cérebro* *um*] ანატ. ნათხემი.

cerebrósus, *ა, um* შეშლილი, გიჟი.

cérobrium (cérebri) *ს.* თავის ტვინი.

ceremónia *ობ.* caerimónia.

céreus, *ა, um* 1. ცვილისა; 2. ცვილისფერი.

ceríntha (cerínthae) *რ.* მცენ. კახრაკაული.

cerinus, *ა, um* თაფლივით ყვითელი, თაფლის ფერი.

cérno (crévi, crétum, cernere) 1. ცვრი (შდრ. *cribrum* საცერი), ვარჩევ (დარჩევა, გარჩევა); *haec úbi contrituris, per dénsa forámina cérne* როგორც კი დაფშენი მათ (გუმფისსა და ზმურს), სამტკიცეში გააცერი (*Ov. med. f. 89*); 2. გავარჩევ, დავინახავ, გამოვიცნობ; 3. გადავწყვეტ, დავადგენ; *cernere férro* საკითხს წყვეტენ იარაღით (*Aen. 12,709*); *quocúmque senátus créverit, agúnto* რაც არ უნდა დაადგინოს სენატმა, სისრულეში უნდა იქნეს მოყვანილი (*Cic. leg. 3,6*).

cérnulo (cernuláre) თავდაყირა ვაყენებ.

cernulus, *ა, um* რომელიც ყირამალა გადადის.

1. cernuus, *ა, um* 1. ვინც ყირამალა გადადის.

2. cernuus (cernui) *მ.* ონბახი.

céro (cerávi, cerátum, ceráre) ესანთლავ, სანთლით ვაპრიალებ.

ceróma (cerómatis; *ჯერომა*) *ს.* 1. საცხი (ტანის დასახელად ხმარობდნენ მოკიდავენი); 2. გადატ. საკიდაო ადგილი; 3. კიდაობა.

cerósus, *ა, um* ცვილიანი, ბევრი ცვილის შემცველი.

cerritus, *ა, um* შეშლილი, გიჟი.

cérrus (cérrí) *რ.* მუხა (მისი ერთი სახე).

certámen (certáminis) *ს.* შებმა, კიდილი; ბრძოლა.

certátim ზმნს. დასწრებაზე; კიდილით.

certátio (certatiónis) *რ.* შეჯიბრება, დავა.

cérte ზმნს. უთუოდ; რასაკვირველია; დიად.

certifico (certificáre) დავამოწმებ; დავადასტურებ. [*certus, fácio*]

1. cérto ზმნს. უთუოდ, ალბათ.

2. cérto (*certávi, certátum, certáre*) 1. ვიბრძვი; 2. ვდავობ.

certor (certátus sum, certári) იგივეა რაც 2. certo.

certus, *ა, um* 1. ცნობილი. უეჭველი; *certiorem fácere* შეტყობინება;

2. ერთგული, საიმედო; *certos hómínes ad Lysándrum in Asiá mísérant* სანდო კაცები გაგზავნეს აზიასში ლისანდრუსთან (*Nep. Alc. 10,1*).

*cerúmen (cerúminis) *ს.* ყურის გოგირდი.

cerússa (cerússae) *რ.* 1. უმარილი; 2. თურა.

cerussátus, *ა, um* 1. შეთეთრებული; 2. უმარილ-წასმული.

cérva (cérvae) *რ.* ფურ-ირემი, ირემი.

cervárius, *ა, um* 1. ირმისა; *lupus c.* ფოცხვერი.

cervical (cervicális) ან cervicále (cervicális) ხ. ყურთბალიში. [cervix] cervicula (cerviculae) რ. კნინ. (←cervix) კეფა; კისერი.

cervinus. a, um ირმისა.

cervisia (cervisiae) ან cervésia (cervésiae) რ. ბურაბი.

cervix (cervicis) რ. 1. კეფა; კისერი; nec quisquam pótiór bráecchia cándidae cervici iúvenis dábat ყურთბაგან არავის (ჩემ გარდა) ხელები არ მოუხვევია შენს თეთრ კისერზე (Hor. c. 3,9,3); 2. ქელი (ცხენისა).

cervus (cervi) მ. 1. ირემი; 2. გადატ. córvi (მრ. რ.) გისოსი (მტრისთვის გზის შესაკრავად).

césipes (césipitis) ან caespes (caespitis) მ. ბელტი, კორდი.

cessatio (cessationis) რ. დაყოვნება, ხოზინი; უქნარობა.

cessatio (cessatoris) მ. ხოზინა, ზღაზღა.

céssi იხ. cédo.

céssim ზმნს. უკან დახევით.

céssio (cessiónis) რ. დათმობა. შდრ. cédo.

céssio (cessávi, cessátum, cessáre) 1. ვაყოვნებ; 2. შეეწყვეტ, ხელს ვიღებ. აღარ (ვაკეთებ).

céssum იხ. cédo.

1. céstus (césti) მ. სარტყელი.

2. céstus (céstus) მ. იხ. 1. caestus.

cetárus, a, um (←cétus) 1. ვეშაპისა, ნათელთვეხასი; 2. lúdi cetárii მეთევზეთა დღეობა (Tac. ann. 16,21).

céterum ზმნს. თუმცა, კი.

céterus, a, um დანარჩენი; céterum ზმნს. თუმცა, კი.

cetra (cetrae) ან caetra (caetrae) რ. კეტრა (ტყავის ფარი).

cetrátus (caetrátus), a, um კეტრით შეიარაღებული.

cétus ან cétos (céti, ბერძნ. κητος) მ. ვეშაპი; ნათელთვეზა, ზვიგენი.

céu ზმნს. როგორც, ბაღდად, მსგავსად თითქოს.

chálceus, a, um (ბერძნ.) სპილენძისა; chálcea donánti chrýsia qui déderas სპილენძის საკურველის მომცემს შენ ოქროს საკურველი მიეცი (ე. ი. ოქროს საკურველი სპილენძზე გაცეაღე Mart. 9,94,4).

chálybs (chálybis; ბერძნ.) მ. ფოლადი; cháos (ბრაღდ. cháos, მოქმ. cháos ბერძნ.) ხ. ქაოსი, უკუნეთი.

chárta (chártae; ბერძნ. χάρτης) რ. ქალაღი.

chartáceus, a, um ქალაღისა; ქალაღისაგან გაკეთებული. [chárta] chartárium (chartárii) ხ. არქივი.

1. chartáceus, a, um ქალაღისა.

2. chartárius (chartárii) მ. 1. ქალაღის ვაჭარი; 2. არქივარიუსი.

chartóphylox (chartophylaxis; χαρτοφύλαξ) მ. საბუთების მცველი.

chártula (chártulae) რ. კნინ. ქალაღი. chélys (ბრაღდ. chélyn; ბერძნ.) რ. 1. კუ; 2. გადატ. ქნარი (კუს ბაკნისაგან გაკეთებული).

chiásmus (chiásmi; ბერძნ.) მ. ჯვარედინი.

chiliárchus (chiliárchi; ბერძნ. χιλιάρχος) ან chiliárchos (chiliárchae) მ. ათასის თავი, ათასის მთავარი.

*chinínium (chiníni) ხ. კინკინი.

chirógraphum (chirógraphi) ხ. ან chirógraphus (chirógraphi) მ. ხელნაწერი. [χειρογράφου]

chirúrgia (chirúrgiae) რ. ქირურგია.

chirúrgus (chirúrgi; ბერძნ.) მ. ქირურგი, დასტაქარი.

chlámys (chlámydis; ბერძნ.) რ. ქლამინდი; chlámýdem coccíneam circumdederunt éi ქლამინდი მეწამული შემოსეს მას (Mt. 27:28).

choliámbus (choliámbi) მ. კოკლი იამბი (სალექსო საზომი).

chorágium (chorágii, ბერძნ. χορηγία) ხ. ხარჯების გაწევა ქოროზე (წარმოდგენის დადგამზე).

choráules (choráulae) ზ. მეფლიეტე.
chórda (chórdae; ბერძნ.) რ. სიმღ.
chorepiscopus (chorepíscopi; χωρεπισκοπος) ზ. კორეპისკოპოსი (Cod. Just. 1,3,42).
chórus (chóri, ბერძნ.) ზ. 1. ფერხული;
 2. კორო; გუნდი.
christiánus, a, um ქრისტიანული.
 -ci იხ. -ce.
cibária (cibariórum) ს. 1. სურსათი;
 2. ულუფა (ჯარისკაცებისა); 3. საკვები (საქონლისა).
cibárium (cibárii) ს. ქერის ფქვილი.
 შდრ. **cibárius**.
cibárius, a, um ზედსართ. 1. საკვები, საკმელი; *úna cibária* სუფრის ყურძენი (არა ღვინის დასაყენებელი);
 2. გადატ. უბრალო ჩვეულებრივი;
pánis c. ქერის პური (საპირისპ. *pánis candidus* ზობზლის პური).
cibo (cibávi, cibátum, cibáre) კვებაზე, ვაკმეზე.
cíbor (cibári) გვაბ.
cíbus (cibi) ზ. 1. საკმელი; საზრდო (მცენარისა); *cíbus... ab. radicibus ímís* საზრდო (წამოსული) ფესვებიდან (Lucr. 1,352); 2. გადატ. სატყუარა.
cicáda (cicádae) რ. კუტკალია; კრიკინა.
cicatricósus, a, um ნაიარევიანი; *ífcies cicatricósa* ნაიარევი პირისახე.
cicátrix (cicatríceis) რ. 1. ნაიარევი, ნაკრილობევი; 2. შეზორცებული კრილობა; ნაკერი.
cícer (cíceris) ს. ცერცვი; *cícer arietinum* მუხუდო (Colum. 2,10).
cicerárius (cicerárii) ზ. ცერცვის გამყიდველი.
cíci ს. (არ იბრუნება) აბუსალათინი (ეგვიპტური).
cicónia (cicóniæ) რ. ყარყატი.
cícur (cícuris) ზედსართ. შინაური, მოშინაურებული (ცხოველი).
cícuro (cícure) ვიშინაურებ.
cícúta (cícútae) რ. მენც. 1. ციკუტა;

კონიო; მათუთა; ძებწლა; 2. სალამუერი (კონიოს ლეროსაგან დამზადებული) (Verg. ecl. 5,85).
cíeo (cíví, cítum, cíere) 1. მოძრაობაში მომყავს; 2. ვალღეებ, ვაქებზე; 3. მოვუწოდებ, ვეძახი (= *vóco*); *síngulos nómine cíens* თითოეულ ჯარისკაცს სახელით ეძახდა (Fac. ann. 2,81).
cíllus (cívli; κίλλος) ვირი.
címex (címícis) ზ. ბალღინჯო.
címítéríum (címítérii) ს. განსასვენებელი; სასაფლაო. იხ. *coemeteríum*.
cínaedus (cínaedi; ბერძნ.) ზ. 1. ავბორცი ადამიანი; 2. ზედსართ. უსირცხვილო, ურცხვი; *ut décuít cínaedíórem* როგორც შეეფერება ასეთ უსირცხვილოს (Catull. 10,24).
cíncinnátus, a, um ხუჭუჭი.
cíncinnus (cíncinni; ბერძნ.) ზ. 1. ხუჭუჭა თმა; 2. ნატიფი სამკაული.
cínctum (cíncti) ს. სარტყელი. [cínco]
cínctus (cínctus) ზ. შემოსარტყელი; სარტყლის შემორტყმა. [cínco].
cíner იხ. **cínis**.
cínérárius, a, um (← *cínis*) 1. ფერფლისა; 2. *cínérárius (cínérárii)* ზ. მეფერფლე (მონა, რომელიც ცხელ ფერფლში ახურებდა თმის სახვევ მაშას).
cínco (cínxi, cínctum. cínkere) 1. ვსარტყლავ; ალყას ვარტყამ (შემორტყმა); 2. იარაღს შემოვარტყამ.
cíngula (cíngulæ) რ. სარტყელი.
cíngulum (cínguli) ს. სარტყელი.
cíngulus (cínguli) ზ. სარტყელი.
cínis (cínis) ზ. ფერფლი, ნაცარი.
cínnábari (cínnábaris; κιννάβαρις) ს. ან **cínnábaris (cínnábaris)** რ. დრაკონის სისხლი (ერთგვარი საღებავი).
cínnamum (cínnami; κιννάμωμον) ს. დარიჩინის ხე.
cíppus (cípí) ზ. 1. საფლავის სვეტი (ძველი); 2. სამიჯნო სვეტი; 3. სასიმაგრო მესერი.

circa: 1. ხმის ირგვლივ; 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) ახლოს გარშემო; დაახლოებით.

circamoerium (circamoerii) სპ. 1. ქალაქის გალავნის ნაპირები; (*Liv.* 1,44,4); 2. სახლვარი. [*circa, murus*].

circénsis, e საციკო.

circino (circinávi, circinátum, circináre) ვამრგვალვებ; რგოლივით შემოვფარვალვებ; (*eásdem circinat úras* ერთსა და იმავე ჰაერში გარშემო ტრიალვებს (*Met.* 2,721).

circinus (circini) შ. ფარვალი.

1. *circiter* ხმის. (+*circus*) 1. გარშემო; ირგვლივ; 2. მახლობლად.

2. *circiter* (წინდ. ბრალდ. ბრ.) მახლობლად.

circúeo იგივეა რაც *circúneo*.

circúitio (circúitiónis) რ. გარშემო სიარული; შემოვლა.

circúitus (circúitus) შ. 1. შემოვლა: *válum in óppidi circúitum dúcere instituit* გადაწვევითა ქალაქის გარშემო მოედვა (შემოველო) პატნები (გაეკეთებინა მიწაყრილი; BG 8,33,3); 2. მიმოქცევა; 3. წრე; 4. (რიტორიკაში) პერიოდი; რიგ-რიგობით ან რიგის მიხედვით ლაპარაკი;... *quem Graeci περιόδοι, nos tum ámbitum, tum circúitum, tum comprehénsionem, aut continuátionem aut circumscriptionem dicimus* რასაც ბერძნები ეძახიან *περιό.*, ჩვენ ეძახით *amb.-ს*, ან *circuitus-ს*... (*Cic. orat.* 61).

circuláris, e წრიული.

circulátim ხმის. 1. წრიულად; 2. ჯგუფ-ჯგუფად; შერთებულად.

1. *circulátio (circulatiónis)* ან *circumlátio (circumlatiónis)* რ. 1. გარშემო ტარება; 2. ტრიალი; 3. მიმოქცევა.

2. **circulátio (circulatiónis)* რ. მიმოქცევა; c. *sánguini* სისხლის მიმოქცევა. [*circulo*]

circulátor (circulátoris) შ. ოინბაზი; თალლითი. [*circulor*]

1. *circulátorius, a, um* ოინბაზური. [*circulátor*]

2. **circulátorius, a, um* სისხლის მიმოქცევისა. შდრ. 2. *circulátio*.

circulo (circulávi, circuláre) ვამრგვალვებ; წრის სახეს ვაძლევ. [*circulus*]

circulor (circulári) 1. ჯგუფ-ჯგუფად ვიკრიბებოთ; 2. ხალხს ვიკრებ ჩემს გარშემო.

circulus (circuli) შ. 1. რგოლი; 2. წრე; კრება; *sérmo in circulis dumtaxat et in convíviiis est libérior* ყოველ შემთხვევაში კრებებზე და ნადიმებზე სიტყვის თავისუფლება მეტია (*Cic. Attic.* 2, 18, 2); შ. კედლის წყება; *relicto exterioré circulo múri* დასტოვებს კედლების გარეთა წყება (და შევიდნენ ქალაქის შიდა ნაწილში) (*Liv.* 36,9,12).

circum: 1. ხმის ირგვლივ, მახლობლად 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) ახლოს, გარშემო, ირგვლივ.

circúmago (circumáegi, circumáctum, circumágere) 1. გარშემო ვატარებ, *circumáctis décem et octo ménsibus* თერამეტი თვე რომ გავიდა; 2. ვატრიალვებ, ვაბრუნვებ; *quo te circumágas* სად წაიხვეალ? (საით გატრიალვები? *Juv.* 9,81).

circúmáro (-arávi, -arátum, -aráre) შემოვხნავ; მოვხნავ; *ágrí cuántum úno díe circumarávit dátum* მიწა იმდენი მისცეს, რასაც ერთ დღეში მოხნავდა (*Liv.* 2,10, 12).

circumcído (-cídí, -císium, -cídere) 1. შემოვჭერი; 2. შევხლუდავ; შევამცირობ.

circumcíngo (-cínxi, -cínctum, -cín-gere) შემოვსარტყლავ.

circumcísus, a, um 1. შეკვეცილი. შეხლუდული; 2. ციკაბო.

circumclúdo (circumclúsi, circumclúsum, circumclúdere) ჩავიკრავ

გარშემო; შემოვალე: შემოვარტყამ. *circumcúrro* (-cúrre) შემოვირბენ. *circumcúrso* (-cursávi, -cursáre) დავრბივარ, გარშემო ვუტრიალებ. *circúmdo* (*circúmdedi*, *circúmdatam*, *circúmdáre*) 1. გარშემო ვალაგებ, გარშემო დავაყენებ; 2. შემოვალე (კედელს); შემოვაფევე. *circúmdúco* (-dúxi, -dúctum, -dúcore) 1. გარშემო ვატარებ; 2. ვავრცელებ; ვაჰიანურებ. *circúmeco* (*circúmivi* ან *circúmii*, *circúmitum* ან *circúitum*, *circumíre*) გარშემო დავდივარ. შემოვივლი, დავვივლი. *circumferéntia* (*circumferéntiae*) რ. სიმრგვალე; წრეწირი. *circúmfero* (*circúmtuli*, *circumlátum*, *circumféro*) 1. შემოვატარებ, ჩამოვარიგებ; *idem ter sócios púra circúmtulit únda* მანვე სამჯერ ჩამოუტარა ამხანაგებს სუფთა წყალი (და მოასხურა; *Aen.* 6,229) 2. ვავრცელებ; 3. მოვდებ. გაეახმაუთებ (ამბავს). *circumflécto* (-fléxi, -fléxum, -fléctore) 1. გადავლუნავ, მოვლუნავ; 2. შემოვლუნებ, შემოვლუნებ; *cessántem lóngos et circumfléctere cúrsum* (სჯობს) დააყოვნო და შორიგზით შემოუარო (*Aen.* 3,430); 3. გრძლად გამოვთქვამ (მარცვალს). *circúmfluo* (-flúxi, -flúxum, -flúere) 1. გარშემოვმდინარებ; გარსევლი; 2. გადატ. უხვად მაქვს. *circúmfluo*, *a*, *um* გარშემომდინარე. *circumforáneus*. *a*, *um* 1. მოედანზე მყოფი; 2. მოედანზე (ბახარში) მონეტიალე; 3. გადატ. მოძრავი; გადასატანი. *circumfúlgeo* (-fúlsi, -fúlsam, -fulgére) გარშემო გავანათებ. *circumfúndo* (-fúdi, -fúsum, -fúndere) გარშემო ვასხამ, გარშემო ვღვრი; შემოვასხამ.

circúmngemo (-ngémere) ღმუილით გარშემო ვურბენ; *nec circúmngemit úrsus ovile* არც დათვი დარბის ღმუილით ფარების გარშემო (*Hor.* ep. 16,51). *circumgrédior* (*circumgréssus sum*, *circúmngredi*) 1. შემოვუვლი; (*Tac. ann.* 1,64) 2. გარემოვითაც. *circumíaceo* (-iacéro) 1. გარშემო ვმდებარეობ; 2. გარშემო ვცხოვრობ(თ); *circumiacéntium populórum* გარშემო მცხოვრებ ხალხთა (*Tac. ann.* 2,72). *circumício* (-icéi, -icéctum, -icéro) ირგვლივ ვისვრი; შემოვარტყამ. *circumíéctus*, *a*, *um* 1. გარშემო მდებარე; 2. გარშემო მყოფი. *circúmliño* (*circúmliñum*, *circumliñere*) გარშემო ვცხებ; შემოვაცხებ; შემოვუვსებ. *circúmliuo* (*circumliúere*) გარს უვლის (წყალი); *Rhénuis ámnis térgum ac látera circúmliuit* მდინარე რაინი გარს უვლის (კუნძულს) უკნიდან და გვერდიდან (*Tac. h.* 4,12). *circumlústro* (-lustrávi, -lustrátum, -lustráre) 1. გარშემო ვანათებ; 2. გადატ. შემოვივლი (ქვეყნებს). *circummitto* (-mísi, -míssum, -míttere) დავგზავნი. *circummunío* (-munívi -munítum, -muníre) შემოვლობავ, შემოვალე (ზღუდეს), ვამაგრებ ირგვლივ. *circummunítio* (*circummunitionis*) რ. შემოზღუდვა; ქალაქის გარემოცვა, *obsidióne áttque úppidi circummunitione* ალყითა და ქალაქის გარემოცვით (*BC* 1,19,5). *circumpléctor* (-pléxus sum, -plécti) 1. ვესხვევი; 2. გარემოვზღუდავ, შემოვზღუდავ. *circumpléxus* (*circumpléxus*) 1. შემოზღუდვა. *circúmplico* (-plicávi, -plicátum, -plicáre) შემოვახვევ, შემოვაკრავ.

circumpóno (-púsi, -pósitum, -pónere) შემოვალაგებ; გარშემო შემოვუწყობ.

circumscribo (-scripsi -scriptum, -scribere) 1. წრეს შემოვხაზავ. შემოვსახლვრავ; 2. შემოვუვლი; მოვატყუებ.

circumscriptio (circumscriptionis) რ. 1. წრის შემოხაზვა; 2. წრე; სახლვრები; 3. შეცდენა; 4. (რიტორიკაში) პერიოდი.

circumscriptor (circumscriptoris) მ. მატყუარა, თალღითი.

circumscriptus, a, um 1. შეხლუღული; 2. შეკუმშული; შემოკლებული.

circumseco ხმნს. გარშემო, ირგვლივ.

circumsédo (-sédi, -sedére) 1. გარშემო ვზივარ(თ); 2. ალყას ვარტყამ.

circumséssio (circumsessionis) რ. ალყა. გარემოცვა.

circumsído (-sédi, -séssum, -sídere) გარშემო ვჯდები(თ); გარშემოვერტყმი(თ).

circumsilio (-silire) 1. გარშემო ვბტი; 2. გადატ. გარს ვხევევი **circumsilit ámine fácto morborum ómne éxíus** გარს ახვევია შეკრულ მწყობრად ყოველგვარი ავადმყოფობა (Juv. 10,218).

circumsísto (circumsteti, circumsistere) გარშემო ვდგები(თ).

circumsono (-sonui, -sonátum, -sonáre) ხმაურით ავაკებ (იქაურობას); **ad circumsonántem úndique clamórem** იქით, სადაც ყოველმხრიდან ისმოდა ყვირილი (Liv. 27,18,16).

circumsonus, a, um გამაყრუებელი; **túrba cánum circúmsona térret** მას აზინებს ძაღლებს ბროვის გამაყრუებელი ყეფა (Met. 4,722).

circumspécto (-spectávi, -spectátum, -spectáre) გარშემო ვიხედები; ვუთვალთვალვებ.

circumspéctio (circumspectionis) რ. 1. გარშემო ხედვა; სიფრთხილე; წინდახედულება.

1. **circumspéctus** (circumspéctus) 2.

1. მიმოხედვა; 2. გადატ. აწონ-დაწონა.

2. **circumspéctus**, a, um ხედსართ. და მიმღ. მოფიქრებელი; ახრინი; **non c. მოფიქრებელი**, წინდაუხედავი; **vérba móvent íram non circumspécta deórum** მოფიქრებელი სიტყვები იწვევენ ღმერთების. რისხევა (Ov. F. 5,539).

circumspício (-spéxi, -spéctum, -spíce-re) 1. იქით-აქეთ ვიყურები, გარშემო ვიცეკრები; 2. ფრთხილად ვარ, ფხიხლად ვარ; 3. მოვიფიქრებ. ავწონ-დავწონი.

circumstántia (circumstantiae) რ. 1. გარშემო დგომა; 2. გადატ. გარემოება.

circumsto (circumsteti, circumstáro) გარშემო ვდგავარ(თ); გარშემოვერტყმი(თ).

circumstrepo. (-strépuí, -strépitum, strépere) ვხაურობ; ვაყრუებ ხმაურობით (არემარეს).

circumstrídens (circumstridéntis) გარშემო მოხუნუნე; გარსშემომხაზავი.

circumsúrgo (-súrgeré) გარშემო აღვმართავ; **circumsurgéntibus iúgis** გარშემო აღმართულ ქედებზე (Tac. ann. 1,64).

circumsútus, a, um შემოკერილი; შემოვლებული.

circumtégo (-téctum, -tégere) ირგვლივ დავახურავ; შევმოსავ; **circumtéctus** შემოსილი; **circumtéctam ex ómni párte áuro** შემოსილი გარეთ და შინა ოქროთა (Hebr. 9,4).

circumtéxtum (circumtéxti) ს. შემოქარგული სამოსი.

circumtéxtus, a, um შემოქარგული, შემოარსიებული, შემოსირბული.

circumtono (-tónui, -tonáre) კეხუ; კეხილით ვაყრუებ (არემარეს); **hunc circumtónuit éáudens Bellóna cruéntis** იგი გააყრუა კეხილით სისხლიანმა ბელონამ (Hor. s. 2,3,223).

circumvádo (-vási, -vádere) 1. შემო-

ვეხვევი; თავს ვესხმი; *circumvasóre clamóribus túrbidis* შემოვხვივნენ გაშმაგებული ყვირილით (Tac. ann. 12,43).

circumvagus, a, um გარსშემომდინარე; (წყალი) რომელიც გარშემო ჩამოუდის (ხმელეთს); *nos uánet Oceanus circumvagus* ჩვენ გვიბობს ოკეანე, რომელიც გარს უვლის (ნეტართა ქვეყანას) (Hor. ep. 16,41).

circumvalló (-vallávi, -vallátum, -valláre) 1. შემოესანგრაე, პატუნხს შემოვაფლებ; 2. ალყას შემოვარტყამ.

circumvectiō (circumvectiōnis) რ. წაღებ-წამოღება (საქონლისა), დატარება (არაქვეითად).

circumvector (-vectári) შემოვივლი, დავივლი (არაქვეითად).

circumvehor (circumvectus sum. circumveli) გარშემო დავდივარ (არაქვეითად).

circumveló (-veláre) შეეფუთნი; შემოვახვევ.

circumvenió (-vení, -véntum, -venire) 1. გარშემოვილი; 2. გარშემოვიცავ.

circumversio (circumversiōnis) რ. ბრუნვა, ტრიალი.

circumvértó. (-vérti, -vérsus, -vértire) გარშემო ვატრიალებ.

circumvólito (-volitávi, -volitátum, -volitáre) 1. გარშემო ვფრენ. ხოლმე; 2. გადატ. აქეთ-იქეთ დავკრი; *circumvolant équites* მხედარნი დაქრიან აქეთ-იქეთ (Lucr. 2,329).

circumvóló (-volávi, -volátum, -voláre) გარშემო ვფრენ; შემოვიფრენ.

circumvólvo (-vólvi, -volútum, -vólvere) გარშემო ვავივებ. გარშემო ვაბრუნებ.

circus (círci; κίρκος) 2. რკალი; 2. ასპარეზი; ცირკი.

círís (círis; κίρις) რ. კირისი (ზღვის ფრინველია) (Met. 8,151).

círrátus, a, um ხუჭუჭი (თმა).

círrus (círri) 2. კულუღი, დალალი.

cis (წინდებული. იბმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) 1. აქეთა მხარეს. აქეთ; 2. განმავლობაში.

cisalpínus, a, um ალპებს აქეთა.

cismontánus, a, um მთას-აქეთა.

cisrhénánus, a, um რაინს-აქეთა.

císta (cístac, ბერძნ. κίστη) რ. ყუთი.

cístella (cístéllae) რ. კინი. ყუთი, კოლოფი. [აქედან არის *Cistellária* — პლავტეს ერთ-ერთი კომედიის სათაური].

cístérna (cístérnae) რ. აუზი (მიწის-ქვეშა); *piscínae cisternaeque servándis ímbribus* თევზის გუბურები და წვიმისწყლის შესანახი აუზები (Tac. h. 5,12).

cístóphorus (cístóphori; ბერძნ.) 2. „ყუთების მტარებელი“ (აზიური მონეტა, 4 -დრაქმიანი) (Liv. 37, 46,3).

cístula (cístulae) რ. კინი. (← *císta*) პატარა ყუთი, კოლოფი.

citátim ზმნს. ჩქარა, სწრაფად.

citátio (citatiōnis) რ. 1. გამოძახება; 2. დასახელება.

citátus, a, um აჩქარებული, სწრაფი.

citérior 2. რ.; *citérius* სმ. (შედარ. ხარ. სიტყვისა *citer*) პირაქეთელი; მახლობელი; აღმატ. ხარ. *citimus, a, um* უმახლობელესი.—დაწყებითი ხარ. *citer, cítra, cítrum* (იშვი-ათად გვხვდება).

cítér იხ. *citérior*.

cíthara (cítharae, ბერძნ. κίθαρα) რ. კითარა; სანთური (ოთხსიმინი საკრავი).

cítharoedus (cítharoedi) 2. კითარის აყოლებით მომღერალი.

cítimus, a, um იხ. *citérior*.

cítissime ზმნს. ძალიან სწრაფად.

cítius ზმნს. უფრო სწრაფად.

1. *cító* ზმნს. სწრაფად, სასწრაფოდ.

2. *cító (citávi, citátum, citáre)* 1. მოძრაობაში მომყავს, აღვიძრავ; 2. აღვავხნებ, მოვეწოდებ; 3. დავასახელებ

cítira: 1. (ზმნს.) აქეთა მხარეს; 2. (წინ-

დებულო იხმარება ბრალდ. ბრუნ-
ვასთან). აქეთა მხარეს.
citréus, a, um ციტრონის ხისა; თუისა;
pulcherrimam ménsam cítream... abstulisti შენ მას წაართვი მშენი-
ერი მაგიდა თუისა (Cic. II Verr.
4,37).
cítro ხმნს. აქეთა მხარეს, აქეთ.
cítrum (cítri) ს. ციტრონი; ლიმონი.
citrus (cítri; ←ადგივ) რ. ციტრონის
ხე; ბადრანგი; 2. თუია.
 1. *cítus* იხ. *cíeo*.
 2. *cítus, a, um* სწრაფი ჩქარი.
cívicus, a, um სამოქალაქო; მოქალა-
ქისა; *mótus cívicus* სამოქალაქო
შუღლი (Hor. c. 2,1,1); *cívica bélla*
სამოქალაქო ომები (Ov. P. 1,2,124).
civílis, e 1. სამოქალაქო; მოქალაქისა;
De bello civili სამოქალაქო ომის
შესახებ (იულიოს კეისრის თხზულებ-
ის სათაური); 2. მოქალაქობრივი;
núlli civílis ánimus არც ერთს არ
ქონდა მოქალაქობრივი სულისკვე-
თება (Liv. 45,32,5).
civílitás (civílitátis) რ. 1. მოქალაქე-
ობა; მოქალაქეობის უფლება (Acta
22,28); 2. ზრდილობა, თავაზიანობა.
civíliter ხმნს. 1. მოქალაქის შესაფერი-
სად; 2. ზრდილობიანად, თავაზიანად.
cívís (cívís) შ. რ. მოქალაქე.
cívitas (clivítátis) რ. მოქალაქეობა, მო-
ქალაქეობის უფლება; *edídem ánno*
Arpinátibus cívitas dáta იმავე წელს
 არპინატებს მიანიჭეს მოქალაქეობის
 უფლება (Liv. 10,1,3); 2. მოქალა-
ქეები; 3. სახელმწიფო.
cládes (cládis) რ. 1. დაზიანება; და-
კარგვა; დაღუპვა; 2. დამარცხება.
clam ხმნს. ფარულად, საიდუმლოდ.
clamátor (clamatóris) შ. მყვირალა.
*clámíto (clamítávi, clamítátum, cla-
mítáre)* ყვირი; ყვირილით ვეძახი;
 ხმამალა ვეძახი.
clámo (clamávi, clamátum, clamáre)
 ყვირი, ვუყვირი; ყვირილით ვეძახი.
clámor (clamóris) შ. ყვირილი.

clamósus, a, um მყვირალა; ხმაურიანი-
clánculo ხმნს. ფარულად, საიდუმლოდ
clandestínus, a, um ფარული. საიდუმ-
ლო; [clam, désitus]; *clandestína*
consília საიდუმლო გეგმები (BG.
7,1,6).
clángo (clángere) ხმას გამოვცემ; *clán-
git* ყვიის (მამალი), ჩხავის (ყვავი).
clángor (clángóris) შ. 1. რეკა, ჟღერა;
 2. ხმაურობა.
cláre ხმნს. ნათლად, ცხადად.
cláreo (clarére) ნათელი ვარ, ვბრწყინ-
ნავ.
clarésco (cláruí, claréscere) ნათელა
 ვხდები; *áliud ex álio claréscet* ერ-
თი ნათელი (ცხადი, გასაგები) ხდება
 მეორიდან (Lucr. 1,115).
clarigátio (clarigatiónis) რ. 1. დამა-
ყოფილების მოთხოვნა (ერთი სახელ-
მწიფოს მიერ მეორისადმი); 2. რეკ-
რესარიები (იმათ მიმართ, ვინც
 აკრძალულ ადგილში შეიქრა) (Liv.
8,14,6).
claríonus, a, um მელერი, წყრიალა
 (ხმა).
cláritas (clarítátis) რ. 1. სიცხადე, სი-
ნათლე; 2. ბრწყინვალე შთამომავ-
ლობა.
clarítúdo (claritúdinis) რ. იგივეა რაც
cláritas.
cláro (clarávi, clarátum, claráre) 1.
 გავანათებ; 2. ცხად ვყოფ.
clárus, a, um ნათელი, ცხადი; ბრწყინ-
ვალე.
classárius, a, um ფლოტისა; *classárii*
(classiariórum) შ. მებლვაური ჯა-
რისკაცები.
clássicum (clássici) ს. სიყვარულის
 ხმა, სიგნალი.
clássicus, a, um 1. (პირველი) კლასისა;
 2. სამხედრო; 3. საზღვაო.
clássis (clássis) რ. 1. კლასი, ფენა; 2.
 ჯარი; 3. ფლოტი.
clátri (clatrórum, მრ. რ.) შ. ხარისა, რი-
კული (გალიისა).
cláudeo (claudére) ან *cláudo (clau-*

árus sum, cláudere) 1. ვკოკლობ; 2. გადატ. *res cláudit* საქმე მოიკოკლებს. საქმე ცუდ მდგომარეობაშია.

cláudio (*claudicávi, claudicátum, claudicáre*) 1. ვკოკლობ; ებარბაცებ; უსუსტობ.

1. *cláudo* (*cláusi. cláusum, cláudere*) ან *clúdo* (*clúsi. clúsum, clúdere*) 1. ვკეტავ (კარს); 2. ჩვეკეტავ (მტერს), ალკას შემოვარტყამ; 3. მწყობრად დავალაგებ; *orátio cláusa* მწყობრი სიტყვა.

2. *cláudo* იმ. *cláudeo*.
cláudus, a. um 1. კოკლი; 2. დასახიჩოებული; 3. ბერყვევი.

cláusa (*cláusae*) ჯ. საკუენაო.

cláustrum (*cláustri*) სქ. (ხალხური ფორმა: *clóstrum*) 1. საკეტი; კლიტე; 2. ხლდე. [1. *claudio*].

cláusula (*cláusulae*) ჯ. დასკენა, ბოლო.

clausúra (*clausúrae*) ჯ. საკეტი, კლიტე; *clausúris et séris* კლიტეებითა და მოკლონებითა (*Baruch 6, 17*).

cláva (*clávae*) ჯ. 1. კომბალი; კეტი; 2. კოევი.

clavárium (*clavárii*) სქ. კლავარიუმი (ფულადი საჩუქარი ჯარისკაცებისათვის. წალებზე დასაკრავი „ლურსმნეხია საყიდლად“). [— *clávus*].

clavátus, a. um 1. დალურსმული; ლურსმნე-დაკრული; 2. ძოწულ-შემოკლებული.

clavícula (*clavículae*) ჯ. კინ. [— *clávis*] 1. პატარა გასაღები; 2. პწკალი; 3. მედიც. ლავიწი.

1. *cláviger, clávigerá, clávigerum* კომბლიანი („კომბლის მტარებელი“, პერკულესის ეპითეტი; *Met. 15,22*). [*cláva, géro*].

2. *cláviger* (*clávigeri*) ჯ. „გასაღების მტარებელი“ (იანუსის ეპითეტი; *Ov. F. 1,228*). [*clávis, géro*].

clávis (*clávis*) ჯ. საკეტი, გასაღები.

clávulus (*clávuli*) ჯ. კინ. (— *clávus*)

1. პატარა ლურსმანი; 2. გადატ. ლურსმნისებური სიმსიენე.

clávus (*clávi*) ჯ. 1. ლურსმანი; 2. გადატ. საქე; *Aeneás.. sédens clávómque régit velisque ministrat* ენეასი დამჯდარი მართავს საქეს და აწესრიგებს იალქნებს (*Aen. 10,218*); 3. გადატ. ოქროს ფერი ზოლი (წარჩინებულთა სამოსზე); *induitúrque úmeris cum láto púrpura clávo* და მხრებზე მოვადებულია ფართოზოლიანი ძოწული (*Ov. Tr. 4,10,29*); 4. გადატ. ძოწული, ტუნკია; *súmere depósitum clávom fierique tribúno?* გახდილი ტუნკია კვლავ ჩაგიცვამს და გამხდარხარ ტრიბუნო (*Hor. s. 1,6,25*).

clementer ხმნს. წყნარად; რბილად; შეწყალებით; სათნოდ.

clementia (*clementiae*) ჯ. წყალობა.

clépo (*clépsi, cléptum, clépere*) ვიპარავ.

clépsydra (*clépsydrae*; ბერძნ.) ჯ. კლექსიდრა (წყლის საათი).

clépta (*cléptae*; *κλέπτης*) ჯ. ქურდი.

clericális, e მღვდლისა საღმედლო.

cléricus (*clérici*) ჯ. სასულიერო პირი. [*clérus*].

clérus (*cléri*; *κλήρος*) ჯ. სასულიერო წოდება; საღმედლოება.

clíbanus (*clíbani*; ბერძნ.) ჯ. 1. კეცი სარკველიანი (პურის საცობად); 2. ღუმელი; სახმილი (შესაქმ. 15,17).

cliéns (*cliéntis*) ჯ. მორჩილი, ხელქვეითი; კლიენტო.

clientéla (*clientélae*) ჯ. 1. კლიენტად ყოფნა; პატრონობა; 2. კლიენტები.

clíma (*clímatís*; ბერძნ.) სქ. 1. ამინდი; 2. საზომის ერთეული (314,86 კვ. მ.).

clínámen (*clínáminis*) სქ. მიდრეკილება.

clímax (*clímacis*; ბერძნ.) ჯ. კიბე.

clínicus (*clínici*; ბერძნ. *κλινικόν*) „საწოლი“ ჯ. 1. მწოლიარე ავადმყოფი; 2. ავადმყოფის მომვლელი.

cloáca (*cloácae*) ჯ. კლოაკა; წყალსა-

დინარი მილი (ნარეცხისათვის, ბინძური წყლისათვის); *labóres plébis in fóssas cloacásque exhauriéndas* ხალხის მუშაობა თბრილებისა და წყალსადენების ამოსაღებად (Liv. 1,59,9). [-clúo].

clípeus (clípei) მ. ან *clípeum (clípei)* მ. ფარი.

clitellae (clitellárum) ჯ. კები (ვირებისა და ჯორებისათვის).

clivósus, a, um ბორცვებიანი; დაქანებული (ადგილი).

clivus (clívi) მ. 1. ბორცვი, მაღლობი; 2. ფერდობი.

clóstrum იხ. *clástrum*.

clúdo იხ. 1. *cláudo*.

clúo (clúere) ვასუფთავებ.

co... სიტყვის თავში, ხმარებული თავსართად, იგივეა რაც *com...* მაგ., *coárto, cógo* და სხვა.

coacervátim ხმნს. გროვა-გროვა; შექუხებულად.

coacérvo (coacervávi, coacervátum, coacerváre) ვაგროვებ, ვაქუხებ.

coácto (coactávi, coactátum, coactáre) ვაძულებ.

coáctor (coactóris) მ. გადასახადის ამკრეფი.

coáctum იხ. *cógo*.

coáctus (coactus) მ. იძულება.

coaedífico (-ficávi, -ficátum, -ficáre) გავაშენებ.

coaequális, e თანამოასაკე; თანატოლი; მოყვასი (Mt. 11,16).

coaequo (-aequávi, -aequátum, -aequáre) ვათანაბრებ.

coágito (-agitávi, -agitátum, -agitáre) ჩაეტკეპნი, დავანჯღრევე; *coagitátus* დატენილი (Luc. 6,38).

coagménto (-agmentávi, -agmentátum, coagmentáre) მვიდროდ შეეკრავ, შევამკვიდროებ.

coágulum (coáguli) მ. 1. შემადეღებელი ნივთიერება; მაკიკი; 2. მაწონი.

coaléscó (-álui, -álitum. -aléscere) შევეზრდები.

coárguo (-árgui, -argútum. -argúere) სრულიად ნათელვყო; ვააშკარავებ; ვამხელ, ბრალს ვდებ.

coartátio (coartatiónis) ჯ. შემკვიდროება; შევიწროება.

coárto ან *coácto (coartávi, coartátum, coartáre)* შევამკვიდროებ, შეეკუმშავ, შევავიწროებ.

cóccina (coccinórum) მ. წითელი ტანსაცმელი [coccinus].

coccíneus, a, um (-cóccum) წითელი; მეწამული.

cóccinus, a, um წითელი ფერისა, წითელი.

cóccum (cóccei) მ. ან *cóccos (cóccei)* მ. 1. ბუფუნდი (მწერი); 2. კიაფერი (საღებავი) (Hor. s. 2,6,102).

cóccumélum (cóccuméli; ბერძნ.) მ. ქლიავი, დამასხი. შდრ. იბერული „კორკიმელი“.

coecyx (coecýgis) მ. გუგული.

cóchlea (cóchleae, ბერძნ. κοχλία;) ჯ. ლოკოკინა.

1. *cóco* იგივეა რაც *cóquo*.

2. *coco coco* ყიცილიყო.

coctilis, e გამომწვარი; *láteres coctiles* გამომწვარი აგურები (Varr. x r. 1,14); *coctilibus múrís cinxisse Semíramis úrbem* სემირამიდად აგურის კედლები შემოავლო ქალაქს (Met. 4,58).

1. *cóctio (coctiónis)* ჯ. 1. ხარშვა; 2. გამოწვა; 3. მონელება (საქმლისა).
2. *cóctio (coctiónis)* ან *cócio (cociónis)* მ. დალალი, შუამავალი (ვაქრობაში).

cóctus, a, um მოხარშული, მოდღეებული.

códa (códae) ჯ. იგივეა რაც *cáuda*.

códex (códicis) მ. 1. ხის ტანი; ხის ლერო; 2. გადატ. წიგნი, საბუთი; ნუსხა.

codicillus (codicilli) მ. კნინ. [códex] 1. გასანთლული დაფა (საწერად) 2. წერილი; 3. ბრძანებულება; 4. ან-

დგობი; *ita codicillis praescripserat* ასე განესაზღვრა მას თავის ანდერძში (*Tac. ann.* 15,64).

coëſſi იხ. *cōſſo*.

coelebs ან *caelebs* (*coelibis*) ზედსართ.

1. უცოლო; 2. რამეს მოკლებული.

coelestis, *e* ან *caelestis*, *e* ციური, ზეციური; მრ. რ. *coelestes* (*coelestium* პ. რ. ლმერთები).

coelum (*coeli*) ან *caelum* (*caeli*) ს. ცა. *coemetérium* (*coemetérii*; ბერძნ.) იხ. *cimetérium*.

co-nō (*-ēmi*, *-ēnptum*, *-ēmere*) შევისყიდო.

co-ēnptio (*coēnptiōnis*) რ. შესყიდვა; 2. ქორწინება (შესყიდვით, საფასურით), მოჩვენებითი ქორწინება, ცრუ-ქორწინება.

coēnptionālis, *e* 1. შესყიდვისა, შესყიდვითი; 2. ცრუქორწინებისა.

coena (*coenae*) ან *cēna* (*cenae*) რ. სადილი, სუფრა.

coeno ან *ceno* (*coenāvi*, *coenātum*, *coenāre*) ვსადილობ.

coenōbium (*coenōbii*; ბერძნ.-ბიზ.) ს. მონასტერი.

coenōsus, *a*, *um* კუკყიანი, ტალახიანი.

coenum (*coeni*) ს. კუკყი, ტალახი.

cō-ēo (*cōii*, *cōitum*, *cōire*) 1. ვუერთდები; (შე)ვეერთდები; 2. ვუახლოვდები(თ ერთმანეთს); 3. *cōēunt* *quāe* წყალი გროვდება; 4. ვუკავშირდები (სქესობრივად); *coitūra novēra* დედინაცვალი... (*Or.* h. 4,129; ლაპარაკია იპოლიტეს ახალგაზრდა დედინაცვალზე, ფედრაზე).

coepi (*inf.perf. coepisse*) დავიწყებ.

coepto (*coeptāvi*, *coeptātum*, *coeptāre*) 1. ხელს მივყოფ, შევუდგები, დავიწყებ; 2. (გარდაუვ.) *coeptat* იწყება.

coeptum (*coepti*) ს. დაწყება, წამოწყება.

coeptus (*coeptus*) პ. დაწყება; წამოწყება.

co-ērcēo (*-ērcui*, *-ērcitum*, *coērcēre*) - 1. ვაკავებ; ვაჩერებ; 2. ავლაგმავ.

coērcitio (*coērcitiōnis*) რ. 1. შეკავება 2. ალაგმვა.

coetus (*coetus*) პ. 1. კრებული; შეერთება, მთლიანობა, კავშირი; *coetus multitudinis* ხალხის ბრძოლა (*Tac. h.* 4,45); 2. კრება, თათბირი; *sōcios in coetus...* *advocat Aenēas* ენეასი ამხანაგებს იწვევს თათბირზე (*Aen.* 5,43).

cogitābilis, *e* საფიქრებელი; წარმოსადგენი.

cogitābūndus, *a*, *um* მოაზროვნე; ჩაფიქრებული, ფიქრში წასული.

cogitāmen (*cogitāminis*) ს. ზრახვა.

cogitātio (*cogitātiōnis*) რ. აზროვნება, ფიქრი; განზრახვა.

1. *cōgito* (*cogitāvi*, *cogitātum*, *cogitāre*) ვაზროვნობ, ვფიქრობ; განვიზრახავ. (*co* (*cum*), *āgito*).

2. *cōgito* (*cogitāre*) თავს მოვეუყრი, შევკრებ (ჯარს). [*cum*, *āgo*].

cognātia (*cognatiōnis*) რ. 1. ნათესაობა; 2. ნათესავეები.

cognātus, *a*, *um* ნათესაური; ნათესავი; *cognātus* (*cognāti*) პ. ნათესავი.

cognitio (*cognitiōnis*) რ. 1. შეცნობა, გაცნობა; 2. ცოდნის დარგები (*Amm.* 21, 1, 7); 3. იურიდ. გამოძიება.

cognitor (*cognitōris*) პ. 1. გამომცნობი; 2. ვეკილი.

1. *cōgnitus*, *a*, *um* ცნობილი, ნაცნობი. შდრ. *cognōsco*.

2. *cōgnitus* (*cōgnitus*) პ. 1. გაცნობა; 2. ცოდნა.

cognōmeu (*cognōminis*) ს. შერკმეული სახელი, მეტსახელი.

cognōméntum (*cognōménti*) ს. 1. მეტსახელი; 2. სახელი, სახელწოდება (*Tac. ann.* 2,6).

cognōminis, *e* ერთი სახელის მქონე(ნი); სხვნი.

cognōmīno (*cognōmināvi*, *cognōminātum*, *cognōmināre*) შევარკმევ (სახელს, მეტსახელს), სახელს ვუწოდებ.

cognōsco (*cognōvi*, *cōgnitum*, *cog-*

- nóscero) 1. ვცნობ, ვამჩნევ; ვიცი; 2. ვტყობილობ; 3. ვიკვლევ, ვიხილავ; 4. იფრიდ. გამოვიძიებ, გავარჩევ (საკმეს).
- érgo (co-érgi, coáctum, érgere) 1. ვკრებ, ვაგროვებ; 2. ვაიძულებ. [co (eum), árgo].
- cohaeréntia (cohaeréntiae) რ. კავშირი.
- cohaereo (cohaesi, cohaesum, cohaerére) 1. კავშირი მაქვს, დაკავშირებული ვარ; scapulóque adfíxa cohaesit და იგი მაგრად შეეხარდა კლდეს (ე. ი. გაქვევდა; Met. 4,552). 2. გადატ. ვარსებობ; მაგრად ვდგავარ.
- cohaeréscó (-haési, -haeréscere) შევებრდები; შევეხორცები.
- cohéres (coherédis) შ. თანამემკვიდრე (Tac. Agr. 43); თანამკვიდრი (1 Petr. 3,7).
- cohibeo (-híbuí, -híbitum, -híbere) 1. მოვიცავ, მიჭირავს, თან მაქვს; Aeolon, cohibentem cárcere véntos ეოლოსი, რომელსაც თავის მღვიმეში უჭირავს ქარები (Met. 14,224); 2. შევაკავებ; პოეტ. ვკლავ; lyncas et cérvos cohibéntis árcu ფოცხვერსა და ირემს მშვილდ-ისრით ხოცავს (Hor. c. 4,6,84); nec flúmine quídem interiécó cohibebántur ისინი ვერ შეაკავა მდინარემატ, რომელიც მათ ჰყოფდა (Tac. ann. 2,10); 3. განვაგებ, ვმართავ; quae procuratoribus cohibéntur (რეტორა, თრაკია და სხვა მხარეები), რომელთაც მართავდნენ პროკურატორები (Tac. h. 1,11).
- cohonéstó (-honestávi, -honestátum, -honestáre) პატივისცემით ვეპყრობი, პატივსა ვცემ; laudatióne ceterisque sollémnibus fúnus cohonestarétur (ნება დართო, რომ დასაფლავების დროს პატივი ეცათ სიტყვის წარმოთქმით და სხვა სახეიმო წესების შესრულებით (Tac. ann. 3,76).
- cohorréscó (-hórrui, -horréscere) შევკრთები; შევწინდები.
- cóhors (cohórtis) რ. კოპორტი (ლეგიონის შეათედი ნაწილი).
- cohortátio (cohortatiónis) რ. 1. შეგონება, დაჯერება; 2. გამხნეება.
- cohórtor (-hortátus sum, -hortári) 1. შევაგონებ, ვაჯერებ; 2. ვამხნეებ.
- coítio (coitiónis) რ. 1. შეერთება, კავშირი; 2. შეთქმულება.
- coítus (coítus) შ. 1. შეერთება; 2. შეუღლება.
- coíunx იხ. cóniunx.
- col... სიტყვის თავში, ხმარებული თავსართად, იგივეა რაც com..; გვხვდება მაშინ, როდესაც სიტყვის მომდევნო ნაწილი იწყება l-ით: colloca = ცნო-loco.
- coláphus (coláphi; ბერძ.) შ. მუშტი, მუშტის ჩარტყმა; კვრა, გარტყმა.
- coléphiúm (coléphií); ბერძ.) შ. ბარკალი (ღორისა); ღორი.
- coléus (coléi) შ. სათესლის პარკი.
- colícus, a, um კოლინჯიანი, ვინც კოლინჯით არის ავად. იხ. cónon
- *colítis (colítidis) რ. კოლიტი, კოლინჯი. [colon]
- col-labefácto (-labefactávi, -labefactátum, -labefactáre) შევარყევ, შევანძრევ.
- col-labéfio (-labefáctus sum, -labefíeri) 1. -შევირყევი; შევინძრევი; 2. გადატ. ჩამომაგდებენ (თანამდებობიდან); Aristides a Themistocle col-labefáctus არისტოტიდე გადმოაგდო თემისტოკლემ (Nep. Ar. 1,2).
- collábor (collápsus sum, collábi) ჩამოვინგრევი, ჩამოვიკეცი.
- collábro (collaboráre) ვთანამშრომლობ
- collacerátus, a, um დაფლეთილი (Tac. h. 3,74).
- collácrimo (-lacrimávi, -lacrimátum, -lacrimáre) დაეტირი (სხვებთან ერთად).

collactáneus 2., collactánca რ. ძუძუს-
მტე.

colláre (colláris) ს. საყელა (ძალღი-
სა).

collátio (collatiónis) რ. 1. მოტანა, თა-
ვის მოყრა; 2. შეჯერება, შედარება;
3. შეტაკება.

collátum იხ. cónfero.

collátus (collátus) 2. 1. იერიში, შეტა-
კება; 2. გადატ. ახრთა გაცვლა-გა-
მოცვლა.

collaudátio (collaudatiónis) რ. ქება;
შეება.

collaudátor (collaudatóris) 2. მაქე-
ბარი.

colláudo (collaudávi, collaudátum,
collaudáre) ვაქებ, ხოტბას ვასხამ.

colláxo (-laxáre) ვაფართოებ. [con
(cum), laxo].

collécta (collectae) რ. 1. ფსონი; 2. შე-
საწირავი (1 Cor. 61,1).

collectáneus, a, um ნაკრები; კრებუ-
ლი. Dicta collectánea „გამონათ-
ქვამთა კრებული“.

colléctio (collectiόnis) რ. 1. კრეფა,
შეგროვება; 2. მოკლე მიმოხილვა.

collectívus, a, um კრებითი; დასკენი-
თი.

1. colléctor (collectóris) 2. წამკითხვე-
ლი. [con (cum), lego „ვკითხულობ“]

2. *colléctor (collectóris) 2. შემკრე-
ბი [con (cum), lego „ვკრებ“].

1. colléctus (collectus) 2. დაგროვება.

2. colléctus, a, um შეეკუმშული, შემო-
კლებული.

colléga (collégae) 2. ამხანაგი.

collegiális, e ამხანაგური.

collegiárius, a, um ამხანაგური.

1. collégium (collégii) ს. ამხანაგობა,
სახოგადობა, კოლეგია [colléga].

2. collégium (collégii) ს. დახმარება
[← 1. colligo].

collibet (collibuit; პირნაკლი ზნა) სა-
სურველია; si collibuisse tუ კი
მოესურვებოდა (სულ მღეროდა);
(Hor. s. 1,3,7).

collículus (collículi) 2. კნინ. [collis]
ბორცი.

1. colligo (collégi, colléctum, collí-
gere) ვკრებ.

2. colligo (colligávi, colligátum, col-
ligáre) ერთად ვკრავ; შევხვევ.
collimitium (collimitii) ს. მიჯნა.

collíneo (-líneávi, -líneoátum, -líneáre)
მიუმართავ პირდაპირ; ვუმიზნებ.
[cum, línea].

collíno (-líevi, collítum, -líneré) წავა-
ცებ; crinis púlvere collines თმებს
მტვერში ამოიგანგლავ (Hor. c.
1,15,20); cum cónlinit óra venénis
თუ იმ პირსახეზე შხამს წაიცებს
(Ov. rem. 351).

collínus, a, um ბორცვისა; ბორცვზე
მდებარე.

collís (collis) 2. ბორცი.

collísio (collisiónis) რ. 1. შეტაკება,
შეჯახება; 2. შენძრევა.

collocátio (collocatiónis) რ. 1. მოთავ-
სება, განლაგება; 2. გათხოვება (ქა-
ლიშვილისა).

colloco (-locávi, -locátum, -locáre)
1. ვათავსებ, ვდგამ, ვდებ; 2. მოვა-
წყობ, გავათხოვებ (ქალს).

collocútio (collocutiónis) რ. საუბარი;
მოლაპარაკება. [← colloquor].

collínquium (collínquii) ს. 1. საუბარი;
2. მოლაპარაკება.

colloquor (collocútus sum, colloqui)
ვესაუბრები, ველაპარაკები.

collúceo (collucére) განათებული ვარ,
ვბრწყინავ. [con (cum), luceo].

collúdo (-lúsi, -lúsum, -lúdere) 1.
ვთამაშობ (ვინმესთან ერთად); 2. გა-
დატ. შევკრავ პირს ვინმესთან, საი-
დუმლოდ შევეთანხმდები.

collum (collii) ს. კისერი (ხალხური:
collus [collii]).

collúo (collui, collútum, collúere) 1.
გამოვრეცხავ; 2. გამოვივლებ.

collúsis (collusiónis) რ. საიდუმლო
შეთანხმება.

collúsor (collúsóris) მ. 1. თანამოთამაშე; თანამემღერე; 2. გადატ. თანამზრახველი.

collústro (-lustrávi, -lustrátum, -lustráre) 1. ვანათებ, ვაშუქებ; 2. გადატ. ვაშუქებ, ვიხილავ.

collúvies (colluviéi) რ. 1. ნარცხი; ნარცხის ჩასადენი; 2. დომხალი; არეულდარეულობა.

collúvio (colluviónis) რ. იგივეა რაც **collúvies**.

collýrium (collýrii; ბერძნ.) სქ. საცხი, მალამო (თვალისათვის)

1. **cólo (colavi, colátum, coláre)** 1. ვცრო; 2. ვწმენდ.

2. **cólo (colui, cúltum, colere)** 1. ვამუშავებ (დამუშავებ), ვუვლი; 2. **ágró colere coepérunt** იწყეს მიწის დამუშავება (BG 5, 12); 3. ვცხოვრობ, ვსახლობ; 4. ვფლობ; **férus Aéstes, Scýthiam Phásinque rigéntem qui colit** მრისხანე ავტი, რომელიც ფლობს სკვითიას და მოყინულ ფახისს (Valerius Fl. 1, 44); 5. თაყვანს ვცემ; **déum máxime Mercúrium colunt** ღმერთთაგან ყველაზე მეტად თაყვანს სცემენ მერკურიუსს (BG 6, 17).

colónia (colóniae) რ. ახალშენი.

colón ან **colón** (colí; კολონ) 1. კოლინჯი (მსხვილი ნაწლავის ნაწილი); 2. კოლინჯი (მსხვილი ნაწლავის ავადმყოფობა), კოლიტი; 3. ლექსის ნაწილი.

colóna (colónae) რ. 1. გლეხის ქალი; 2. მოიჯარე (ქალი).

colónátus (colónátus) მ. გლეხობა.

colónia (colóniae) რ. 1. ახალშენი; 2. ახალმოშენი.

colónus (colóni) მ. 1. მიწათმოქმედი; 2. გადმოსახლებული, ახალმოშენი; მოიჯარე.

colór (colóris) მ. ფერი; იერი.

colorátus, a, um 1. ფერადი; შეფერადებული; 2. გადატ. შეღებილი; მოჩვენებითი, ყალბი.

colóro (colorávi, colorátum, coloráre) ვაფერადებ. ვღებავ.

colosséus ან **colosaeus, a, um** (ბერძნ.) უზარმაზარი.

colóssus (colóssi, ბერძნ. κολλοσσός) მ. დიდი ქანდაკება.

colóstrum (colóstri) სქ. ხსენი.

colúber (colúbri) მ. გველი (ერთ-ერთი სახე); იქედნე; **látens hérba colúber** ბალახში ჩამალული იქედნე (Met. 11, 775).

colúbra ან **colúbra (colúbrae)** მ. გველი (დვალლი); **reicéit ab óre colúbras** სახიდან მოიშორა გველები (Met. 4, 474).

colúbrifer, colubrífera, colubriferum გველის-მატარებელი; **colubriferi monstri** გველის-თმიანი ურჩხული (მედუზა; Met. 5, 241).

colubrósus, a, um გველისებრი.

1. **colúm (colí)** სქ. იხ. **colón** 1. და 2.

2. **colúm (colí)** სქ. საცვარი; ცხავი.

colúmba (colúmbae) რ. მტრედი (დვალლი).

colúmbar (columbáris) სქ. ბორკილი (მონებისათვის კისერზე წამოსაცმელი).

columbáriu, a, um მტრედისა; **colúmba riu m (columbárii)** სქ. სამტრედე.

columbínus, a, um მტრედისა.

colúmbus (colúmbi) მ. მტრედი.

colúmen (colúminis) სქ. 1. მწვერვალი; 2. სვეტი.

colúmba (colúmbae) რ. სვეტი; **colúmba vertebrális** ხერხემალი.

columnárius, a, um სვეტისა; სვეტებიანი. — **Columnárii (columnariórum)** მ. მაწანწალები (უსაქმოდ რომ აყუდებიან სვეტებთან).

1. **colús (colús)** რ. ან **colús (colí)** რ. ან მ. 1. ჯარა; 2. დართული ძაფი

2. **colús (colí)** იხ. **colón**.

3. **colús (colí)** მ. იგივეა რაც **colúm. com** არქაული ლათინური ფორმა = **cum**, კლასიკურ ლათინურში იხმარება

როგორც თავსართი (მაგ. *comedo*, *committo*); ხოგჯერ მისი სახინაცვალია *con. col. cor. co.*

comā (*comae*) *რ.* თმა.

comans (*comantis*) ზედსართ. თმიანი; ბანჯველიანი.

comātus, *a*, *um* 1. თმიანი; გაბანჯველული; 2. პოეტ. შეფოთლილი.

1. *combibo* (*combibi*, *combibere*) 1. ვსვამ სხვებთან ერთად; ვქეიფობ; 2. შევისრუტავ, ვცლაპავ; *siccō lacrimas combibat ore tūas* და მშრალი პირით შეისრუტავს შენს ცრემლებს (*Ov. amat.* 2, 326).

2. *combibo* (*combibōnis*) 2. მოქეიფე. *combūro* (*combūssi*, *combūstum*, *combūrere*) გადაწვავ, ვანადგურებ.

1. *comedo* (*comēdi*, *comēsum* ან *comēstum*, *comēdere*) 1. ვკვამ; 2. ვჟღანგავ.

2. *comedo* (*comedōnis*) 2. ღორმუცელა. *comēs* (*comitis*) 2. თანამგზავრი; *მრ. რ.* *comītes* ამაღა.

comēsum იხ. *comedo*.

comētes (*comētae*; ბერძნ. *κομήτης*) *რ.* კუდიანი ვარსკვლავი; *sidus c. effulsit* ცაზე აღმობრწყინდა კუდიანი ვარსკვლავი (*Tac. ann.* 14, 22).

1. *comicus*, *a*, *um* კომედიისა, კომიკური.

2. *comicus* (*comīci*) 2. 1. კომედიების მწერალი; 2. კომიკოსი—მსახიობი.

comīs, *e* თავახიანი; ალერსიანი.

comissabūndus, *a*, *um* თავაწყვეტილი; მოქეიფე.

comissatiō (*comissatiōnis*) *რ.* ქეიფი.

comissator (*comissatoris*) 2. მოქეიფე.

comissor (*comissatus sum*, *comissari*) ვქეიფობ.

comitas (*comitatis*) *რ.* თავახიანობა, ზრდილობა.

1. *comitatus* იხ. *comitor*.

2. *comitatus* (*comitatus*) 2. 1. თანხლება; 2. ამაღა.

comiter ზმს. 1. მხიარულად; 2. თავახიანად.

comitia (*comitiōrum*, *მრ. რ.*) ხ. სახალხო კრება. შდრ. *comitium*.

comitiālis, *e* სახალხო კრებისა; *dies comitiālis* სახალხო კრების სხდომის დღე.

comitio (*comitiavi*, *comitiatum*, *comitiare*) ხალხს ვიწვევ კრებაზე.

comitiūm (*comitii*) ხ. ადგილი, სადაც იმართებოდა სახალხო კრება.

comito (*comitavi*, *comitatum*, *comitare*) იგივეა რაც *comitor*; *nostraque adulantes comitant vestigia* და ისინიც (მხეცები) გამოჰყენენ ჩვენს კვალს ლაქუციით (*Met.* 14, 259).

comitor (*comitatus sum*, *comitari*) გავაცილებ, გავყვები, მიყვები.

commaculo (*-maculavi*, *-maculatum*, *maculare*) ჩირქს მოვცხებ; შევარცხვენ.

commanipularis (*commanipularis*) 2 თანამერაზმე; ამხანაგი. შდრ. *manipulus*.

commētus (*commētus*) 2. მიმოსვლა, აქეთ-იქით სიარული.

commemini (*commeminisse*) დავიხსოვებ; მოვიხსენებ.

commemorābiliis, *e* ღირსსახსოვარი.

commemoriatio (*commemorationis*) *რ.* გახსენება; მოგონება.

commemoro (*-memoravi*, *-memoratum*, *-memorare*) 1. ვიგონებ, მაგონდება; 2. ვყვები (მოყოლა).

commendabilis, *e* მოსაწონი.

commendatio (*commendationis*) *რ.* რჩევა; შეამდგომლობა.

commendator (*commendatoris*) 2. 1. მფარველი; კეთილისმუსურველი; 2. მაქებელი; ქობაგი.

commendatus, *a*, *um* 2. მოწონებული; 2. მოწონების ღირსი; 3. გადატ. საუცხოო, სასიამოვნო.

1. *commendo* (*-mendavi*, *-mendatum*, *-mendare*) ვურჩევ; ვშუამდგომლობ; ვანდობ. [*cum*, *mādo*]

2. comméndo (commendáre) ჩირქს ვცხებ; ვაფუქებ. [cum, mendum] **commentárius** (commentárii) ზ. ან **commentárium** (commentárii) ს. შენიშვნები; აღწერილობა; მოგონებანი; დღიური; **Commentárii de bello Gállico** მოგონება გალებთან ომის შესახებ.

commentátio (commentationis) რ. 1. მოფიქრება, მოახრება; 2. მსჯელობა; ნაშრომი.

commentátor (commentátoris) ზ. 1. გამომგონებელი; აღმომჩენი; შემთხვეული; 2. განმმარტებელი. შდრ. **2. comméntor**.

1. comméntor (commentátus sum, commentári) 1. მოვიფიქრებ; 2. აღწერ, ვთხზავ.

2. comméntor (commentóris) ზ. გამომგონებელი, აღმომჩენი; **úvae comméntor** ყურძნის (კულტურის) შემომღები (Ov. F. 3. 7ძნ; იგულისხმება დიონისე-ბახუსი).

comóntum (comónti) ს. 1. მონაგონი, სიცრუე; 2. გამოგონება.

cómmeo (comméávi, comméátum, comméáre) მივდი-მოვდივარ; **miniméque ad éos mercatóres saepe cómmeant** და მათთან ვაქრები ძალიან იშვიათად მოდიან (BG 1, 1, 4); **ut...singuli comméáre póssent** რათა მათ (ჯარისკაცებს) შესძლებოდათ თითო-თითოდ მისვლა-მოსვლა (BG 7, 36, 7).

commerciális, e 1. ვაჭრობის შესახებ; 2. საურთიერო.

commercium (commercii) ს. ვაჭრობა; სავაჭრო ურთიერთობა.

commerco (-mérui, -méritum, -merére) 1. დავიმსახურებ; **an sémel est poenam commeruisse párum?** განა ეს ცოტაა, რომ მე ერთხელ სასჯელი მოვიხადე? (Ov. Tr. II, 4); 2. ჩავიდენ; **quid comméruí aut peccávi, páter?** რა ჩავიდინე, მამა, ან რა

შევეოდე? (Ter. Andr. 1, 1, 112). **commilitium** (commilitii) ს. 1. ერთად სამსახური; 2. ამხანაგობა.

commilito (commilitónis) ზ. ამხანაგი (სამხედრო სამსახურში).

commingo (-mínxi, -míctum ან -míctum, -míngere) მოეშარდავ (Hor. s. 1, 3, 90).

commíniscor (comméntus sum, commínisci) .1. გაეისვენებ, მოვიგონებ; 2. გამოვიგონებ.

cómminor (-mínátus sum, -mínári) ვეშუქრები; **commínando mágis quam inferéndo púgnam** უფრო ეშუქრებოდნენ ბრძოლით, ვიდრე მართლა ებრძოდნენ (Liv. 10, 39, 6).

commínuo (-mínui, -mínútum, -mínúere) 1. ვაქტვამაცებ; ვამსივრევ; 2. ვანადგურებ; ვასუსტებ.

cómminus ზმნა. 1. ხელჩართულ ბრძოლაში; 2. პირისპირ, ახლოს (cum, manus).

commisceo (-míscui, -míxtum ან -míxtum, -míscóre) შევურევ.

commiserátio (commiserationis) რ. შეწყალება.

commiseror (-miserátus sum, -miserári) 1. თანავუგრძნობ; 2. დავტირი.

commíssio (commisiónis) რ. შებმა, შებრძოლება; შეჯიბრება.

commíssum (commíssi) ს. 1. წამოწყება; **in tónere commíssio** ამ უგუნურ წამოწყებაში (Liv. 44, 6, 14); 2. საქციელი; დანაშაული; **túrpe commíssum** ბილწი საქციელი, ბილწი დანაშაული (Hor. c. 3, 27, 39); 3. საიდუმლო; განდობილი რამ.

commissúra (commissúrae) რ. შეერთება; შესართავი ადგილი.

committo (-misi, -míssum, -míttre) 1. ვუშვებ (მიშვება, გაშვება); 2. ვაწარმოებ, ვეწევი; 3. ვანდობ (საიდუმლო).

cómmodo ზმნს. სათანადოდ, შესაფერი-სად, კარგად.

commóditas (commoditátis) ლ. 1. თანა-
ზომიერება; 2. მოხერხებულობა; **ob**
commoditátom itineris რადგან მო-
ხერხებული გზა იყო (Liv. 1, 23, 6);
3. ოსტატობა; **c. oratiónis** ოსტა-
ტური სიტყვა.

1. **commodo** (**commodávi, commodá-**
tum, commodáre) სამსახურს ეუწევ,
ვასიამოვნებ.

2. **commodo** ზმს. 1. მარჯვე დროს,
სათანადო დროს; 2. მოხერხებულად.

1. **commodum** (**commodi**) ზმ. 1. ხელ-
საყრელი პირობები, მარჯვე მდგო-
მარეობა; 2. სარგებლობა, ხიერი.

2. **commodum** ზმს. 1. მარჯვე დროს,
სათანადო დროს; 2. ახლახან.

commodus, a, um შესაფერი, ხელსაყ-
რელი, გამოსადეგი, მიზანშეწონილი.
commoensio იგივეა რაც **communio**.

commonefácio (**-fáci, -fáctum, -fá-**
cere) მოვავონებ, გავახსენებ.

commoneo (**-mónui, -mónitum, -mo-**
nere) 1. მოვავონებ; 2. ვურჩევ.

commónstro (**-monstrávi, -monstrá-**
tum, -monstráre) ზედმიწევნით ვუ-
ჩვენებ.

commorátio (commoratiónis) ლ. 1. და-
ყოვნება; 2. (რიტორ.) ხაზგასმით მი-
თითება, საგანგებოდ შეჩერება რამე-
ზე; 3. გადატ. დასაყოვნებელი ადგი-
ლი, გასაჩერებელი ადგილი (სამოც.
1, 20 სამკადრებელი).

commórior (**-mórtuus sum, commori**)
1. ვკვდები (ვინმესთან ერთად); ერთ-
მანეთს შევაკვდებით.

commoror (**-morátus sum, -morári**)
დავყოვნებ.

commotio (**commotiónis**) ლ. 1. ამო-
ძრავება; აღელვება; 2. აყრა; **c. ca-**
strórum ბანაკის აყრა (Num. 4, 15).

commótum **ob. commóveo.**

commótus (commótus) ზ. 1. არეულო-
ბა, აღელვება; 2. შდრ. **commóveo.**

commóveo (**-móvi, -mótum, -móvere**)
1. მოძრაობაში მომყავს; ვძრავ; 2. ვა-
ქებებ; ვაღელვებ.

commúne **ob. commúnis.**

communicátio (communicatiónis) ლ. გა-
დაცემა; **c. sermónis** საუბარი (Cic.)
communicátor (communicatóris) ზ.
მონაწილე, თანამონაწილე; მოზიარე;
glóriæ c. დიდებისა ზიარი (1 Pet.
5, 1).

commúnico (**-municávi, -municátum,**
-municáre) 1. ზიარად ვხდი, ვუზიარ-
ებ; 2. მონაწილეობას ვღებულობ.

commúnico (**-municátus sum, -mu-**
nícári) ვიზიარებ (სხვასთან ერთად;
Liv. 4, 24, 2); ვუზიარებ. [= **com-**
múnico]

1. **commúnio** ან **commoensio** (**-muní-**
vi, -munítum, -munire) ვამაგრებ,
ვამტკიცებ (განმტკიცება).

2. **commúnio (communiónis)** ლ. ერ-
თობა; ნათესაობა.

commúnis, e 1. საერთო, საზოგადო;

2. (არსებ.) **commúne (commúnis)**
ზმ. საერთო საკუთრება, საზოგადო
ქონება; საერთო საქმე; **in commúne**
cónsulat იფიქროს საერთო საქმეზე
(Tac. ann. 12, 5).

commúnitas (communitátis) ლ. 1. ერ-
თობა; კავშირი; 2. გადატ. აღერსი-
ანი მოპყრობა, თბილი მოპყრობა;
in Miltiáde erat... míra commúni-
tas მილტიადემ განსაკუთრებულად
თბილი მოპყრობა იცოდა ადამიანებ-
თან (Nep. Milt. 8, 4).

commúniter ზმს. ერთად, ერთობლივ.

communitio (**communitiónis**) ლ. 1. გა-
მაგრება, განმტკიცება; 2. გზის გა-
ყვანა.

commutábilis, e ცვალებადი.

commutátio (commutatiónis) ლ. 1.
ცვლილება; ცვალებადობა; 2. ცვლა.

commúto (**-mutávi, -mutátum, -mu-**
táre) 1. შეცვლა; **commutáto con-**
silio (ჭელვეციელებმა) შეცვალეს თა-
ვიანთი გეგმა (BG 1, 23, 3); 2. გაცე-
ვლი, გადაცვლი.

cómo (**cómpsi, cómptum, cómere**)

1. ვაკავშირებ, ვერთებ; **cum cór-**

pore cômpta სხეულთან შეერთებული (Lucr. 4, 27); 2. ვაწესრიგებ; 3. ვივარცხნი; cômata virgíneas cômata დაივარცხნოს ქალწულური თმები (Ov. F. 2, 560).

comoedia (comoediae) რ. კომედია.

compáctum (compácti) ს. ხელშეკრულება.

compáctus, a, um მკიდრო, მკვრივი.

compáges (compágis) რ. კავშირი; dírae férro et compáigibus ártis claudéntur Béli pórtae მაგარი რკინით და საკეტიო დაიხშვება ომის საზარელი კარები (Aen. 1, 293).

compágo (compáginis) რ. იგივეა რაც compáges.

cómpar (cómparis) 1. ზედსართ. თანაწვრობი; 2. (არსებითი სხ.) ამხანაგი; მუღლუ.

comparábilis, e შესადარებელი.

1. comparátio (comparatiónis) რ. მზადება. იხ. 1. cómparo.

2. comparátio (comparatiónis) რ. შედარება. იხ. 2. cómparo.

comparatívus, a, um შედარებითი.

compáreo (-páruí, -parére) ვიხანვარ.

1. cómparo (-parávi, -parátum, -paráre) ვამზადებ. [cum, páro]

2. cómparo (-parávi, -parátum, -paráre) ვადარებ. [cómpar]

compáscio ([-pávi] -pástum, -páscere) 1. ერთად ვმწყემსავ(თ); 2. გადავაძრვინებ.

compédio (-pediví, -pedítum, -pedíre) ბორკილს დავადებ. შდრ. cômpes.

1. compélló (-pellávi, -pellátum, -pelláre) სიტყვით მივმართავ ვინმეს.

2. compélló (cómputi, -púlsum, -pél-
lere) 1. მოვრეკავ (ერთ ადგილას),
ვაგროვებ, ვკრებ; 2. ვერეკები.

compéndiárius, a, um მოკლე. შდრ. compéndium.

compéndium (compéndii) ს. 1. დანახოგი; ხეირი; 2. შემოკლება.

compensátio (compensatiónis) რ. 1. ჩა-
რევა, შერევა; 2. გადატ. ანახლალ-
რება.

compénso (-pensávi, -ponsátum, -pensáre) 1. ვწონი საბადლოდ; 2. ვანახლალურებ.

compério (cómperi, -pértum, -períre) ვტყობილობ; ვხედავ, ვიცი.

compérior (-pértus sum, -períri) იგივეა რაც compério; Lepídum sapiéntem vírum ésse compérior მე ვხედავ, რომ ლეპიდე გონიერი ვაკაცია (Tac. ann. 4, 20).

compértus, a, um ცნობილი, სარწმუნო.

cômpes (cómpe-dis) რ. ბორკილი, ხუნდი. [cum, pes]

compéscio (-péscui, -péscere) 1. შევბორკავ; ავლაგმავ; 2. შემოვკრი; გავსხლავ.

cómpeto (-petívi ან -pétii, -petítum, -pétere) 1. ერთად ვისწრაფი(თ) რისამე მიღწევას; 2. ერთმანეთს ვხვდები(თ).

compilátio (compilatiónis) რ. ქურდობა, ძარცვა.

compilátor (compilátoris) მ. მძარცველი.

1. compilo (-pilávi, -pilátum, -piláre) ვძარცვავ.

2. compilo (-pilávi, -pilátum, -piláre) მივბეგავ. [cum, pilum]

1. compíngo (-pégi, -páctum, -píngere) 1. მკიდროდ შევკრავ, მკიდროდ მოვათავსებ; 2. დავმაღავ. [cum, pín-go]

2. compingo (-pínxi, -píngere) მოვხატავ. [cum, pingo]

cómpitum (cómpti) ს. გზაჯვარედინი; págos et cómpita circúm სოფლის გზაჯვარედინებზე (Verg. G. 2, 382).

compláno (-planávi, -planátum, -planáre) მოვასწორებ.

compléctor (-pléxus sum, -plécti) 1. ვარშემოვავლებ, მოვხვევ (ხელს), მოვეხვევი; 2. გადატ. მივალწვივ, გავიგებ; გამოვთქვამ (ახრს).

complementum (complementi) ს. 1. დამატება; 2. დამთავრება; **omnium accusatum complementum** ყველა ბრალდებათა დაგვირგვინება.

compleo (-plēvi, plētum, -plēre) 1. ავაყვებ, შევაყვებ; 2. შევასრულებ.

completus, a, um სრული.

complex (complexis) მკიდროდ დაკავშირებული. [cum, plico]

complexio (complexionis) რ. შეერთება; დასკვნა.

complexor (complexari) 1. გარშემოკვლავებ; 2. მოვხებუვი, გულში ჩავიკრავ; **et complexans eos** და გულში ჩავიკრა ისინი (Marc. 10, 16: და შეიტყებნა იგინი).

complexus (complexus) მ. 1. მოხვეწვა; გარშემოვლება; 2. წიაღი; 3. შებმა; შეერთება.

complicatio (complicationis) რ. 1. დახლართვა; 2. გამრავლება.

complico (-plicui ან -plicavi, -plicatum ან complicitum, complicare) 1. შევახვევ, შევკრავნი; 2. გადატ. ვაბუნდოვანებ.

complodo (-plōsi, -plōsum, -plōdere) 1. ტაშს შემოვკრავ, ტაშ დავუკრავ (სიხარულის ნიშნად); 2. ხელს შემოვკრავ (ტკივილის ნიშნად).

comploratio (comploratiois) რ. ტირილი, გოდება.

comploro (-ploravi, -ploratum, -plorare) დაეტრი(თ), ვოდებ(თ).

complures მ. რ., **complura ს.** (ნათ. **complurium, მრ. რ.**) ბევრნი.—აღმატ. **complurimi, ac, a.**

compluvium (compluvii) ს. საწვიმარი რომლითაც წვიმის წყალი მოდიოდა სახურავებიდან **impluvium**-ში ჩასასვლელად).

***componētum (componenti) ს.** შემადგენელი ნაწილი.

compno (-posui, -positum, -ponere) 1. ერთად ვდებ; ერთად ვდგამ; ვახავებ (შეხავებ); 2. ვადგენ (შედგენ);

ვთხზავ; **tristes compone libellos** შეთხზე ელეგიები (ანუ „მწუხარე ლექსები“) (Prop. 1, 9, 13); 3. დავმარხავ; **sic ego componi versus in ossa velim** ძვლებად ქცეული მინდარომ დამარხულ ვიქმნე (Tib. 3, 2, 26).

comperto (-portavi, -portatum, -portare) ერთ ადგილას მიმაქვს (მიტანა); ვაგროვებ.

compos (compotis) ხედსართ. მფლობელი; უნარის მქონე; **praedaque ingenti compotem exercitum.. reducunt** უკან წამოიყვანეს ჯარი, რომელიც დიდძალ ნადავლს დაუფლებოდა (Liv. 3, 70, 13); **compotes sui fecisse** გონს მოვიდნენ; Liv. 8.16).

composito ხმს. 1. მოწესრიგებულად; 2. მშვიდად; დინჯად; **compositus cuncta quam festinantius agerent** რათა ემოქმედათ უფრო დინჯად, ვიდრე აჩქარებით (Tac. ann. 15, 3).

compositio (compositiois) რ. შედგენა, შეერთება; მოწესრიგება.

compositor (compositoris) მ. 1. შემდგენელი, შემთხვევლი; 2. მომწესრიგებელი.

compositura (compositurae) რ. 1. შეერთება; 2. გადატ. ნახი ქსოვილი (Lucr. 4, 303).

compositus, a, um 1. შეხაკებული, შედგენილი, რთული; 2. მოწესრიგებული.

comprecatio (comprecationis) რ. მუდარა; ლოცვით მიმართვა.

comprecor (-precatus sum, -precari) 1. ვეზუდარებ; ლოცვით მივმართავ; 2. მოვუხმობ; ვისურვებ (რამეს სხვის წინააღმდეგ).

comprehendo (-prehendi, -prehensum, -prehendere) 1. გარშემოვკვლავებ; ჩავწვდები; გავიგებ; 2. ხელს მოვკიდებ, შევაჩერებ.

comprehensio (comprehensionis) რ. 1. შეაკრობა; 2. გაგება, შეცნობა; ცნება; 3. (რიტორიკაში) პერიოდი (ob. circūitus).

compresse ზმნ. 1. შემკიდრობებულად; მოკლედ; 2. დაეინებით.

compressio (compressiōnis) ჯ. შეკუმშვა, მოკერა; შეკიდროება.

1. **compressus, a, um** ხედსართ. და მიმლ. 1. შეკუმშული, მოკლე; 2. შეკრული (კუჭში).

2. **compressus (compressus)** ზ. შეკუმშვა, მოკერა; შემკიდროება.

comprimo (-prēssi, -prēssum, -primere) ვკუმშავ, ვუჭერ (მოკერა), ვაკეცვ (შეკავება).

comprobatio (comprobatiōnis) ჯ. მოწონება.

comprobator (comprobatoris) ზ. მომწონებელი.

comprobo (-probavi, -probatum, -probare) 1. ვიწონებ; 2. ვადასტურებ; ვამართლებ.

compromissum (compromissi) სქ. ურთიერთი დაპირება.

compromitto (-misi, -missum, -mittere) 1. ერთმანეთს ვპირდები(თ); 2. მედიატორის განაჩენს ვემორჩილები(თ).

compungo (-pūnxi, -pūnctum, -pūngere) 1. ვზხელეტ; 2. ვალიარებ, ვაწუხებ.

computatio (computatiōnis) ჯ. 1. განჯარიშება (გვიანდელი: *calculatio*); 2. ანგარიშიანობა; ხელმოკერილობა.

computo (-putavi, putatum, -putare) გამოვიანჯარიშებ.

comptus, a, um (cōmo) 1. შემკული; 2. მოსაწონი; სუფთა.

con... სიტყვის თავში, ხმარებულთ თავსართად, იკვება რაც **con...**; გვხვდება მაშინ, როდესაც სიტყვის მომდევნო ნაწილი იწყება *c, g, q, d, t, f, v, n. s-*ით.

conatio (conatiōnis) ჯ. მცდელობა, ცდა.
conatum (conati) სქ. (უფრო ხშირად მრ. რ. *conata*) ცდა; გაბედვა.

conatus (conatus) ზ. ცდა; მისწრაფება.

concaedis (concaedis) ჯ. 1. ნაკაფი; 2. ხერგი.

concalēscō (-cālui, -calēscere) 1. ვებლდები; 2. ვიწვი (სიყვარულისაგან).

concavo (-cavavi, -cavatum, -cavare) შევხნექ, ამოვლარავ.

concavus, a, um შეხნექილი, ჩაცვივნილი.

concedo (-cēssi, -cēssum, -cēdere) 1. მივდივარ (წასვლა); 2. ვეთმობ.

concelebro (-celebravi, -celebratum, -celebrare) 1. ბალისით მივდევ რამე საქმეს; 2. ხშირად ვესწრები; ვდღესასწაულობ; 3. ვადიდებ.

concentus (concentus) ზ. 1. მღერა, ჟღერა: *concentu victus vocisque est* ის მოიხიბლა სიმღერით და ლირის ჟღერით (*Met. 11., 11*); 2. შეხმატკბილება; 3. გადატ. თანხმობა. [*concinō*]

conceptio (conceptiōnis) ჯ. 1. აღქმა 2. შედგენა; 3. ჩასახება; *immaculata conceptio* (რელიგ.) უმანკო ჩასახება.

conceptum იხ. *concepicio*.

conceptus (conceptus) ზ. 1. აღქმა; 2. ჩასახება.

concerpo (-cēpsi, -cēptum, -cēpere) დავხვე; დავეჩეხვ.

concertatio (concertatiōnis) ჯ. 1. ბრძოლა; დავა; 2 კამათი.

concertator (concertatoris) ზ. მოცილე; მეტოქე (*l'ac. ann. 14, 29*).

concerto (-certavi, -certatum, -certare) 1. ვებრძვი, ვედავები; 2. ვეკამათები.

concessio (concessiōnis) ჯ. დათმობა; თანხმობა.

concessivus, a, um (გრამ.) დათმობითი.

concessus (concessus) ზ. ნებართვა, თანხმობა.

concha (conchae; ბერძნ.) ჯ. ნიჟერა.

conchis (conchis; ბერძნ.) ჯ. ლობიო (საკმელი).

conchylium (conchylii; ბერძნ.) სქ. ლოკოინა; ხამანწკა.
1. **concido (-cidi, -cisum, -cidere)** 1. ვაპობ (დაპობა); 2. ვანადგურებ, ვსპობ, ველეტ. [*cum, caedo*]

2. cóncido (cóncido, concidere) ვეცე-
მი, ვვარდები. [cum, cado]

concíeo (cóncitum, -ciére) 1. ვე-
ძახი, ვკრებ; 2. მოძრაობაში მომყავს;
3. ვაღელვებ; ვაქეზებ.

conciliátio (conciliatiónis) ჯ. 1. გაერ-
თიანება; 2. შეძენა; 3. მიდრეკილება.

conciliátor (conciliátoris) ზ. 1. შუამა-
ვალი; 2. დამწყები, ამტები; მიზეხი;
3. მაქანკალი.

1. **conciliátus**, a, um 1. სანდომიანი;
სასიამოვნო; 2. ერთგული.

2. **conciliátus** (conciliátus) ზ. შეერთე-
ბა; კავშირი.

concilio (-ciliávi, -ciliátum, -ciliére)

1. ვაერთიანებ, ვახლოებ; 2. ვურჩევ;
3. ვიძენ.

concilium (concilii) ს. 1. გაერთიანე-
ბა; 2. შეხვედრა; 3. კრება, საბჭო;
სახალხო კრება.

concinne ზმს. 1. მოხდენილად; 2. მწყო-
ბრად; 3. თავაზიანად. [concinuus]

concinnis, e მოხდენილი (Apul.)

concinntas (concinntátis) ჯ. 1. მოხ-
დენილობა; 2. სიმწყობრე.

concinno (-cinnávi, -cinnátum, -cin-
náre) გავაწყობ, გავმართავ.

concinuus, a, um 1. მოხდენილი; 2. გა-
მართული, შეწყობილი.

cóncino (-cínui, -cénatum, -cínere) ერ-
თად ვმღერო(თ), შეწყობილად ვმღე-
რო(თ). [cum, cino]

1. **cóncio** ან **cóntio** (conciónis) ჯ. 1.
კრება; 2. წარმოთქმული სიტყვა.

2. **cóncio** (-cívui, -cítum, -círe) იგვევა
რაც concíeo.

concípío (-cépi, -céptum, -cípere) 1.
თავს ვუყრი, ვღებულობ; 2. აღვი-
ქვამ, წარმოვიდგენ; 3. შევადგენ, შევ-
თხზავ; 4. ჩავსახავ.

concíse ზმს. მოკლედ, მოკრით.

concísio (conciósionis) ჯ. დაქუცმაცება.
შდრ. 1. concido.

concísus იხ. 1. concido.

concísus, a, um 1. დაპობილი. დაქუც-
მაცებული; 2. მოკლე-მოკლე, ნაწყვეტ-
ნაწყვეტი.

conciátate ზმს. 1. სწრაფად, უცბად;
2. მხურვალედ.

conciátatio (conciatiónis) ჯ. 1. სწრა-
ფი მოძრაობა; 2. აღელვება, აღშფო-
თება.

conciátor (conciatátoris) ზ. 1. წამქეზე-
ბელი; ამშფოთებელი; 2. შფოთის-
თავი.

conciátrix (conciatrícis) ჯ. 1. წამქე-
ზებელი (ქალი); 2. შფოთის-თავი.

conciátatus, a, um 1. ძლიერ ამოდრავე-
ბული; 2. სწრაფი; ძლიერი.

cóncito (-cítávi, -cítátum, -cítáre) 1.
დიდ მოძრაობაში მომყავს; 2. აღძ-
რავ, ვაქეზებ.

cóncitor (conciátoris) ზ. 1. წამქეზებე-
ლი; ამშფოთებელი; 2. შფოთის-თავი.
[conciéo]

1. **cóncítum** იხ. concíeo.

2. **cóncítum** იხ. 2. cóncio.

conclámo (-clamávi, -clamátum, -clu-
máre) 1. ერთად ვყვირო(თ); 2. ვეძა-
ხი, ვიწვევ (საშველად, საომრად).

conclávo (conclávis) ს. ოთახი (გან-
საკუთ. სასადილო ოთახი).

conclúdo (-clúsi, -clúsum, -clúdere)
1. ჩაკეტ, დავამწყვდევ; 2. ვასკენი;
ვაბოლოებ.

conclúse ზმს. 1. მოკლედ; 2. მწყობ-
რად; ჩამოყალიბებულად.

conclúsió (conclúsiónis) ჯ. (სამხედრ.)
ჩაკეტვა, მომწყვდევვა; 2. (რიტორ.)
დასკვნა.

conclúsus იხ. conclúdo.

concoctio (concoctiónis) ჯ. მონელება
(საკმლისა).

concoló (concolóris) ზედსართ. იმავე
ფერისა; ერთნაირი ფერისა.

concoquo (exí, -coctum, -coquere)
ვხარშავ.

concordia (concordiac) ჯ. თანხმობა.

concorditer ზნს. ერთსულოვნად.

concordo (-cordávi, -cordátum, -cordáre) თანხმობით ვცხოვრობ ვინმესთან; შეხმატკბილებული ვართ; concordant cármina nérvís სიმღერა სიმებთან არის შეწყობილი (Met. 1, 618).

concredo (-crédidi, -créditum, -crédere) ვანდობ; მივანდობ.

concremo (-cremávi, -cremátum, cremáre) გადავწვავ; დავწვავ.

concrepo (-crepui, -crepítum, -crepáre) 1. ვხმაშობ; 2. ვაუღარუნებ, ვატკაცუნებ.

concréscó (-crévi, -crétum, -créscere) 1. შევებრდები; 2. შევსკელდები, გავმაგრდები.

1. concrétus, a, um 1. უხერდილი; შესკელებული; 2. მტკიცე, მაგარი.

2. concrétus (concrétus) მ. შესკელება. concrúciór (concruciáre) ვიტანჯები. concubína (concubínae) რ. მხვეალი, ხასა.

concubínus (concubini) მ. კურო, საყვარელი.

concúbitor (concubitóris) მ. კურო, საყვარელი; masculórum concubitóribus მამათმავალთა (1 Tim. 1, 10). [← concúmbó]

concúbitus (concúbitus) მ. სქესობრივი კავშირი.

concúbium (concúbii) ს. 1. შუალამე; 2. სქესობრივი კავშირი.

concúbius, a, um შუალამისა.

conculco (-culcávi, -culcátum, -culcáre) 1. გავსრეს; 2. გადატ. გავთელავ, გავანადგურებ (cum, calco).

concúmbó (-cúbui, -cúbitum, -cúmbere) ვინმესთან ვწვები; სქესობრივი კავშირი მაქვს.

concupio (cúpere) რამე ძლიერ მიწდა. concupiscens (concupiscéntis) მსურველი, ხარბი; non símus concupiscéntes malórum არა ვიყენებ გულისმთქმელ ბოროტისა (1 Cor. 10, 6).

concupisco (-cupívi ან -cúpii, -cupítum, -cupiscere) რამე მწაღია, ძლიერი სურვილი მაქვს.

concurró (-currí, -cúrsus, -currere) მოვობივარ (მოღრბენა, მირბენა); ვებმები (ბრძოლაში).

concurrátio (concurrátiónis) რ. 1. შეხვედრა; 2. შებმა, შეტაკება.

concurró (concurrónis) რ. შებმა, შეტაკება, შეხვედრა.

concurró (-currávi, -currátum, -curráre) 1. ვეტაკები (შეტაკება), ვხედები; 2. დავრბივარ; მიმოვირბენ.

concurró (concurró) მ. 1. შეყრა, ერთად თავის მოყრა; 2. შეტაკება, თავდასხმა; 3. შებმა, ბრძოლა.

concurró (concurrónis) რ. შერყევა.

1. concurró, a, um შეშფოთებული, დაფორიაკებული. [← concúrtio].

2. concurró (concurró) მ. შერყევა დაფორიაკება.

concurró (concurró) (-custodívi, -custodítum, -custodíre) ვღარაჯობ, ვიცავ.

concurró (-currávi, -currátum, -curráre) ვარყევ, ვაფორიაკებ, ვაშფოთებ.

concurró (concurrónis) რ. 1. სასჯელის მისჯა; 2. სასჯელი.

concurró (-currávi, -currátum, -curráre) 1. მსჯავრს ვდებ; 2. ვკიცხავ, ვძრახავ.

concurró (concurró) (-densávi, -densátum, -densáre) ვასკელებ (შესკელება).

concurró, a, um სკელი, შესკელებული.

concurró (concurrónis) ან concurró (concurrónis) რ. მდგომარეობა, პირობა; დათქმა.

concurró, a, um პირობითი.

concurró (-dixí, -dixítum, -dicere) ვუთანხმდები ვინმეს, სხვასთან შეთანხმებით ვნიშნავ.

concurró, a, um ღირსეული; სრულად შესაფერისი.

concurró (concurró) ს. 1. საწვებელი; საკმაზი; 2. გადატ. შემსუბუქება; შეწვება. [← curró]

condio (-dīvi ან **condiī**, -ditum, -dire) 1. შევკმაზავ. გემრიელად გავაკეთებ; 2. მწნილად ჩავდებ; 3. გადატ. შევამსუბუქებ.

condisco (-didici, -discere) 1. ვსწავლობ (სხვასთან ერთად); 2. დავისწავლი, მივეჩვევი; *angustam amice pauperiem pati condiscat* მიეჩვიოს მძიმე სიღარიბის ადვილად ატანას (*Hor. c. 3, 2, 3*).

conditarius, **a**, **um** სანულებლისა, საკმახისა. [← **condio**]

- 1. **conditio** (**conditiōnis**) **ჟ.** მდგომარეობა, პირობა, დათქმა. [← **condo**]
- 2. **conditio** (**conditiōnis**) **ჟ.** შეკმაზავ, დამზადება; მწნილად ჩადება (საქმლისა ან ხილისა). [← **condio**]

1. **conditor** (**conditoris**) **მ.** 1. დამაარსებელი; 2. მიხეზი, დამნაშავე. [**condo**]

2. **conditor** (**conditoris**) **მ.** გემრიელი საქმლების გამკეთებელი. [**condio**]

1. **conditum** **ობ.** **condo**.

2. **conditum** **ობ.** **condio**.

3. **conditum** (**conditi**) **ს.** თაფლითა და წიწკით შეხავებული ღვინო.

1. **conditus**, **a**, **um** დაარსებელი; **ab urbe condita** ქალაქის (რომის) დაარსებიდან.

2. **conditus**, **a**, **um** შეკმაზული.

condo (**condidi**; **conditum**, **condere**)

1. ვაარსებ, ვაფუძნებ; დავასახლებ;

2. აღვწერ. შევთხზავ; ვუმღერებ; *tristia condere bella* სამწუხარო ომებზე მღერა (*Verg. ecl. 6, 7*);

3. შევინახავ, დავიცავ. დავუფარავ, დავმალებ; *ubi caelum condidit umbra Juppiter* როდესაც იუპიტერი ჩრდილში ფარავს ცას (*Aen. 6, 271*); *caput inter nubila condit* თავს ღრუბლებში მალავს (*Aen. 4, 177*).

condoleo (-dolui, -dolere) თანავუგრობობ.

condolesco (-dolui, -dolēscere) გუ-

ლისტიკვილით განვიცდი; ვიტანჯები.

condonatio (**condonavi**, **condonatum**, **condonare**) საჩუქრად ვაძლევ, ვუთმობ.

conduco (**conduxi**, **conductum**, **conducere**) 1. ერთ ადგილას მიმყავს (მიყვანა), თავს ვუყრი; 2. დავიქირავებ (ჯარისკაცებს).

conductio (**conductiōnis**) **ჟ.** თავის მოყრა; 2. (შედიტ.) **c. nervorum** სპაზმი; 3. იჯარა, იჯარით აღება.

conductor (**conductoris**) **მ.** 1. იჯარადარი; 2. წამომწყები.

conductus, **a**, **um** 1. მიმღ. ზმნისა **conduco**; 2. **conducti** (**conducturum**) **მ.** დაქირავებული ჯარი.

conduplico (-duplicavi, -duplicare) ვაორკვევ.

condylus (**condyli**; ბერძნ. *χόνδυλος*) **მ.** ანატ. როკი.

conecto (**conexui**, **conexum**, **conectere**) ვკრავ, ვწნავ.

conexio (**conexiōnis**) **ჟ.** 1. შეკვრა, გადაწყვნა; 2. დასკვნა.

conexum (**conexi**) **ს.** დასკვნა.

conexus (**conexus**) **მ.** დაწყვნა; მკიდრო კავშირი.

confarreo (-farreatum, -farreare) ვკორწინდები. [**cum**, **far**]

confeci, **confectum** **ობ.** **conficio**.

confectio (**confectiōnis**) **ჟ.** შესრულება; დამზადება.

confector (**confectoris**) **მ.** 1. შემსრულებელი; 2. შემდგენელი; შემთხვეული; 3. განმანადგურებელი.

confercio (**confersi**, **confertum**, **confercire**) ერთად შეყვრი, შევაქუჩებ, შევავროვებ.

confero (**confentuli**, **collatum**, **conferre**) ერთ ადგილას მიმაქვს (მიტანა), თავს ვუყრი.

confertim ზმნს. მკიდროდ, შემკიდროვებულად.

confertus, **a**, **um** შექუჩებული, შემკიდრებული. [**confercio**]

conféssio (conféssiónis) ჟ. აღიარება.
[**confíteor**]

conféssor (conféssóris) შ. აღმსარებელი (ქრისტიანობისა); **Máximus Conféssor** მაქსიმე აღმსარებელი.

conféssus, a, um 1. აღიარებული; 2. უეჭველი. [**confíteor**]

conféstim ზმნს. დაუყოვნებლივ, მაშინვე.

conficio (-fóci, -fécum, -ficere) 1. ვასრულებ (შესრულება), ვაბოლოვებ; ვნებ. **conficitor** სრულდება; გამომდინარეობს; 2. ბოლოს მოვუღებ, ვანადგურებ; ვნებ. **conficior** ბოლო მეღება, ვიღებები.

confictum იხ. **confingo**.

confidens (confidéntis) ზედსართ. 1. თავის მოიხედვ; გაბედული; 2. თავხედი.

confidénter ზმნს. გაბედულად; 2. თავხედურად.

confidéntia (confidéntiæ) ჟ. 1. დარწმუნება; 2. ნდობა; 3. გაბედულება; 4. თავხედობა.

confído (-físus sum, -fidere) იმედს ვამყარებ, ვენდობი.

confígo (-fíxi, -fíxum, -figere) 1. შევკრავ, გადავბამ; 2. განვგმირავ.

confíguro (-figurávi, -figurátum, -figuráre) მივამსგავსებ; (რისამე) მსგავსად ვაკეთებ.

confíndo (-fíndere) დავხეიწ, დავხეიჭ.

confíngo (-fíngi, -fíctum, -fíngere) 1. შევადგენ, შევქმნი; 2. გადატ. შევთხზავ, მოვიგონებ.

confínis, e. მომიჯნავე, მეზობელი.

confínium (confínii) ს. საზღვარი; მიჯნა.

cónfio (inf. cofieri) = conficior.

confirmátio (confirmatiónis) ჟ. 1. დამტკიცება, განმტკიცება, გამაგრება; 2. გამხნეება.

confirmátus, a, um 1. მტკიცე; 2. გათხნეებული.

confirmo (-firmávi, -firmátum, -firmáre) 1. ვამტკიცებ (დამტკიცება); ვამაგრებ; 2. ვამხნეებ.

confiscátio (confiscatiónis) ჟ. ჩამორთმევა (მამულისა, ქონებისა, ხაზინის სასარგებლოდ).

confíteor (-féssus sum, -fitéri) 1. ეაღიარებ; 2. ვამელავენებ.

cónflagro (-flagrávi, -flagrátum, -flagráre) ვიწვი.

conflictio (conflictiónis) ჟ. 1. შეტაკება; 2. დავა, ბრძოლა.

conflictio (flictávi, -flictátum, -flictáre) 1. ურტყამ; 2. ვიბრძვი, შევებმი.

conflictus (conflictus) შ. შეტაკება. [**confligo**]

confligo (-flicí, -flictum, -flicere) ვიბრძვი, შევებმი.

cónflo (-flávi, -flátum, -fláre) 1. ვაღვივებ; 2. ვაერთებ; შევადნობ, გადავადნობ.

cónfluo (-flúxi, -flúere): cónfluit ერთის (შერთვა); **cónfluens (cónfluéntis)** შ. შეერთება, შესართავი.

confódio (-fódi, -fóssum, -fódere) 1. გადავთხრი; გადავბარავ; 2. გავგმირავ.

confoedo (-foedávi, -foedáre) დავსვრი, დავითიხნი (Apul.).

conformatio (conformatiōnis) ჟ. 1. შექმნა, ჩამოყალიბება; 2. სახე; აგებულება; 3. ცნება.

confórmo (-formávi, -formátum, -formáre) 1. შევქმნი, ჩამოვყალიბებ; 2. გამოვიმუშავე. გამოვჭყობენი.

confóssus, a, um (შედარ. ხარ. **confóssior**) გახერეტილი; გაბურღული.

confráctio (confractiōnis) ჟ. მოტეხა; გადატეხა.

confragósus, a, um 1. ოღრო-ჩოღრო; 2. ხორკლიანი; 3. გადატ. ძნელი, მძიმე.

confractus, a, um შებრდილი; გაბარდული. [confringo]

confrémō (-frémui, -frémere) ებუზღუნებ; ძალიან ეზმურობ.

confrico (-fricatum, -fricáre) შევხელ; დავიხელ.

confringo (-frégi, -fructum, -fringere) 1. გადავტეხ; მოვიტეხ; 2. გადატ. დავამსხვრევ.

confúgio (-fúgi, -fúgere) გავრბივარ; თავშესაფარს ვძებ.

confúgium (confúgii) ს. თავშესაფარი.

confúndo (-fúdi, -fúsum, -fúndere) 1. ვღვრი (შეღვრა). ვრევ (შერევა); 2. ერთმანეთში აფურევ; ვაერთებ.

confúse შერეულად; შერწყმულად.

confúsiō (confusiōnis) რ. 1. შერწყმა; შერევა; 2. არევა, არევ-დარევა; 3. შეერთება.

confúsus, a, um 1. შერეული; 2. არეულ-დარეული; 3. შემკრთალი.

confúto (-futávi, -futátum, -futáre) 1. შევჭირებ, შევაკავებ, დავაცხრობ; 2. გავბათილებ.

congelo (-gelávi, -gelátum, -geláre) 1. გავყინავ; 2. გადატ. გავასქელებ; 3. (გარდაუვ.) გავიყინები.

congéries (congeriēi) 1. გროვა; 2. გადატ. კოლონი (შეშის გროვა).

congéro (congéssi, congéstum, congérere) 1. თავს ვუყრი, ვკრებ, 2. ვაგებ, აღვმართავ; áram congérere arbóribus კოლონის აღმართვა ხეებისაგან (Aen. 6. 177).

conglobo (-globávi, -globátum, -globáre) 1. გუნდებად ვაკეთებ, ვამოგვალავ; 2. ვაქუჩებ, ვაგროვებ.

conglómero (-glomerávi, -glomerátum, -glomeráre) 1. შევეკუმშავ; შევგრაგნი.

conglutinátio (conglutinátionis) რ. 1. შეწყობება; 2. შეერთება; შეკავშირება.

conglútino (-glutinávi, -glutinátum,

-glutináre) 1. შევაწყობებ; 2. შევაკავშირებ, შევეაერთებ.

congrédior (congróssus sum, congrédi) 1. ვიკრიბები(თ); 2. ჩავებმი(თ) (ბრძოლაში).

congregábilis, e ვისაც სხვებთან ერთობა აქვს.

congregátio (congregatiōnis) რ. გაერთიანება.

congrego (-gregávi, -gregátum, -gregáre) 1. ჯოგში ვერეკები; 2. ვაგროვებ. შდრ grex.

congréssio (congressiōnis) რ. 1. ერთად სვლა; შეხვედრა, კრება; 2. ერთობა (ვინმესთან); 3. შეტაკება; 4. სქესობრივი კავშირი.

congréssus (congréssus) შ. შეხვედრა. ყოილობა.

congruens (congruēntis) ხედსართ. 1. თანახმა; შესაფერი; 2. შეთანხმებული, საყოველთაო.

congruēnter ხზს. შეთანხმებულად; შესაფერისად.

congruēntia (congruēntiae) რ. 1. თანხმობა; 2. თანახმობიერება; შეფარდება.

congruo (congrui, congrúere) 1. თანხმა ვარ, შესაფერი ვარ; 2. ვემთხვევი (დამთხვევა).

conicio ob. conificio.

coniectio (coniectiōnis) რ. 1. სროლა, ტყორცნა; 2. ახსნა, განმარტება.

coniecto (-iectávi, -iectátum, -iectáre) 1. ვაგდებ, ვყრი ერთ ადგილას; 2. გადატ. მოვიკრებ (აზრებს), მიხედვები.

coniector (coniectoris) შ. მარჩიელი; სიზმრების ამხსნელი.

coniectúra (coniectúrae) რ. 1. მოსაზრება; 2. განმარტება; წინასწარმეტყველება.

coniecturális, e სავარაუდო.

coniectus (coniectus) შ. 1. დაყრა, თავმოყრა; 2. შეერთება; 3. ვარაუდი.

conifer, **conifera**, **coniferum** გირჩიანი; წიწვიანი; **coniferae cyparissi**

წიწვიანი კვიპაროსები, წიწვიანი გუნდის ხეები (Aen. 3,680). [cōnus, féro]

coniicio (coniēcī, coniēc̄tum, coniēc̄re) 1. ვადგებ, ვყრი ერთ ადგილას; 2. გადატ. მოვისახრებ; 2. ეხსნი, ემართავ.

conitor ან **connitor** (-nīsus sum ან -nīsus sum, -nīti) 1. ვეყრდნობი; 2. ავფოფხდები; c. in arborem ხეზე ავფოფხდები (Tac.)

coniugālis, e 1. ცოლ-ქმრისა, ცოლ-ქმრული; 2. ერთგული.

coniugātio (coniugātiōnis) f. შეერთება, შეუღლება; გრამ. უღვლილება.

coniūgium (coniūgii) ს. 1. შეუღლება, ქორწინება; 2. მეუღლე.

coniūcte ზმნს. 1. ერთობლივ, ერთად; მკიდროდ; 2. პირობითად.

coniūctim ზმნს. ერთობლივ, ერთად.
coniūctio (coniūctiōnis) f. 1. კავშირი; 2. ნათესაობა, ქორწინება.

coniūctīva (coniūctīvae) f. მედიც. კონიუნქტივა (თვალის ლორწოიანი გარსი).

coniūctivus, a, um შემაკავშირებელი; გრამ. კავშირებითი.

coniūctus, a, um 1. დაკავშირებული; 2. დანდობილი, ერთგული. [con-iūngo]

coniūngo (coniūnxī, coniūnctum, coniūngere) 1. ვაერთებ; 2. დავურთავ; მივუმატებ; 3. შევბამ (უღვლში).

coniunx (coniūgis) ♀. f. მეუღლე; ცოლი; ქმარი.

coniurātio (coniurātiōnis) f. შეთქმულება.

coniuro (-iurāvi, -iurātum, -iurāre) 1. ფიცს ვდებ(თ), ფიცით ვუკავშირდები(თ) ერთმანეთს; 2. შეთქმულებას ვაწყობ(თ).

coniunx (coniūgis) = **coniunx** ♀. f. მეუღლე; ცოლი; ქმარი.

coniveo ან **conniveo** (-nīvi ან -nīxi,

-nīvére) 1. დავიხუტები; **quasi conivent** თითქოს თვალები დაგვხუტოდეს (Lucr. 5, 778).

coll... ob. **coll...**

comm... ob. **comm...**

connecto ob. **conecto**.

conniveo ob. **coniveo**.

connubium (connubii) ს. ქორწინება.

connūmero (-numerāvi, -numerātum, -numerāre) მივათვლი, ჩავთვლი.

conópium ან **conopéum** (conópīi) ს. ბაღე კოლოების წინააღმდეგ.

cōnor (cōnātus sum, cōnāri) 1. ვცდი, ვსინჯავ, ვცდილობ; 2. შევუდგები (რამე საქმეს), წამოვიწყებ.

comp... ob. **comp...**

conquāssō. (-quassāvi, -quassātum, -quassāre) შევარყევ, შევარხევ.

cōnquoror (conquēstus sum, cōnqueri) ვემდგარი, ვუჩივი.

conquāstio (conquēstīōnis) f. ჩივილი; ბრალდება.

conquēstus (conquēstus) ♀. 1. საჩივარი, ჩივილი; 2. ტირილი.

conquiesco (-quiesīvi, -quiesītum, -quiescere) 1. ვისვენებ; 2. ვწყნარდები.

conquisiro (quisīvi, -quisītum, -quisire) ვძებნი, დავეძებ.

conquisitio (conquisitiōnis) f. 1. დაძებნა; 2. შეკრება (ჯარისა).

conquisitor (conquisitoris) ♀. 1. მაძებარი, ჯაშუში; 2. შემკრები (ჯარისა).

conquisītus, a, um. 1. დაძებნილი; 2. ნარჩევი, რჩეული.

consaepio ან **consepio** (-saepsi, -saepitum, -saepīre) შემოვლობავ.

consalutātio (consalutātiōnis) f. მისალმება; საჯარო მისალმება.

consalūto (-salutāvi, -salutātum, -salutāre) საჯაროდ მივესალმები.

1. **consanguīneus**, a, um ერთი სისხლისა, მონათესავე, ღვიძლი.

2. **consanguīneus** (consanguīnei) ♀: სისხლით ნათესავი ძმა; **consanguī-**

- nea (consanguineae) რ. სისხლით
ნათესავი და.
- consanguinitas (consanguinitatis) რ.
სისხლით ნათესაობა; ახლო ნათე-
საობა.
- consceleratus, a, um უკეთური; უწმინ-
დური; ბოროტმოქმედი.
- conscelero (-sceleraui, -sceleratum,
-scelerare) ჩირქს ვცეხ; სახელს
ვეტუბ.
- conscendo (scendi, -scensum, -scen-
dere) ავიღივარ; conscendere უა-
ვემ ნავში ჩაჯდომა; conscendere
equum ცხენზე შეჯდომა; conscen-
dere montem მთაზე ასვლა.
- conscensio (conscensionis) რ. ასვლა;
ჩაჯდომა (ნავში).
- conscientia (conscientiae) რ. ცოდნა;
შეგნება; სინიღისი.
- conscindo (conscidi, conscisum, con-
scindere) ვხევი. ვგლეჯ.
- conscio (conscire) შეგნებული მაქვს,
ვლიარებ (დანაშაულს); ვიცი.
- conscisco (conscivi ან conscii, con-
sciscere) ერთად ვადგენ(თ), ვწყვეტ(თ);
გადაწყვეტილება გამომაქვს.
- conscius, a, um თანამზრახველი, შემეც-
ნობი.
- conscribo (-scripsi, -scriptum, -scri-
here) 1. ვწერ (ჩაწერა, აღწერა);
2. ვადგენ (შედგენა); 3. ვთხზავ.
- conscriptio (conscriptio) 1. შედგე-
ნა; 2. შეთხზვა; 3. გადატ. ხელშეკ-
რულება; დაქორწინება.
- consciso (-scui, -sectum, -secare)
დაეკრი; შემოვკრი.
- consecratio (consecrationis) რ. 1.
კურთხევა; 2. შეწირვა; 3. გაღმერ-
თება.
- consecro (-secraui, -secratum, -sec-
rare) 1. ვაკურთხებ; 2. შევწირავ;
3. ვაღმერთებ.
- consecrarius, a, um თანამღმდევრული.
- consecratio (consecrationis) რ. მიღვე-
ნება; მისწრაფება.
- consectio (consecutionis) რ. გაქრა; კა-
ფუა; ჩება.
- consector (-sectatus sum, -sectari)
მივდევი; გამოვეკიდები, დავედევნები.
- consecutio (consecutionis) რ. შედეგი,
თანამღმდევრობა.
- conscensco (-scnuui, -scenscere) 1.
ვებრდები; 2. ვჩაჩანაცვლები; 3. გა-
დატ. ვეცემი (ვინმეს თვალში).
- conscensio (conscensionis) რ. თანხმობა,
ერთსულოვნება.
- conscensus (conscensus) მ. თანხმობა,
ერთსულოვნება.
- conscensus, a, um 1. შესაფერისი;
2. თანამღმდევრული.
- conscensio (-scensi, -scensum, -scensere)
თანხმა ვარ, ვეთანხები, ვუთანხმ-
დები.
- conscensio იხ. conscensio.
- consequens (consequens) ხედსართ.
1. მომდევნო; 2. შესაფერი, მართე-
ბული.
- consequenter ხმს. 1. შესაფერისად;
2. თანამღმდევრულად.
- consequens (consequens) რ. 1.
მომდევნობა, თანამღმდევრობა; 2.
შედეგი.
- consequor (consecutus sum, conscu-
qui) 1. მივდევი, ვდევნი; 2. გამოვმ-
დინარობ; 3. ვაღწევ.
- consero (conserui, conscitum, con-
serere) დავეთსავ; დავრგავ.
- consero (-serui, -sertum, -serere)
გადავაწნავ, გადავატდობ, შევავრთებ;
maius consero ხელჩართულ ბრძო-
ლას ვუმართავ ვინმეს.
- conserto ხმს. მკვიდროდ.
- consertim ხმს. მკვიდროდ.
- conserua (conserua) რ. მხევალი, მო-
ნა (ქალი). შდრ. conservus.
- conseruus (conseruantis) მიმღ. ხედ-
სართ. შემეცველი, შემნახველი.
- conseruatio (conseruationis) რ. დაცვა,
შენახვა.
- conseruator (conseruatoris) მ. მცველი;
შემნახველი.

consérvo (-servávi, -servátum, -serváre) ვიცავ, ვინახავ.

consérvus (consérvi) მ. მონა (სხეებთან ერთად მონად მყოფი. თანანონა); *huc prius angústis eiécta cadávora céllis consérvus vili portándá locábat in árca* აქ წინათ მარხავდა მონების საცხოვრებელი სარდაფიდან გამოყრილ გვამებს, მოტანილს ლარიბულ კუბოში, მათივე მოძმე მონა (Hor. s. 1, 8, 9).

consessor (consessoris) მ. 1. მეზობლად მჯდომი; 2. მსაჯული.

conséssus (conséssus) ერთად ჯდომა; სხდომა.

consideráte ზმნს. წინდახედულად; ფრთხილად; მოფიქრებით.

considerátio (consideratiónis) ჯ. გასინჯვა, მოფიქრება, მოსახრება.

considerátus, a, um 1. მოფიქრებული, მოსახრებული; 2. წინდახედული, ფრთხილი.

considero (-siderávi, -siderátum, -sideráre) მოვიფიქრებ, მოვისახრებ.

consido (-sédi, -séssum, -sidere) უჯდები (ჩაჯდომა); ვთავსდები.

signávi (-signávi, -signátum, -signáre) 1. დაებეჭდავ, დაეულქავ; 2. დავამოწმებ, შევამოწმებ, დავადასტურებ; 3. გადატ. ავსახვ.

1. **consiliárius**, a, um მრჩეველი.

2. **consiliárius** (consiliárii) მ. მრჩეველი; მსაჯული.

consilior (-siliátus sum, -siliári) ვეთათბირები, ვეთათბირობ.

consilium (consilii) ს. ბჭობა, რჩევა; საბჭო; consilio განზრახვით; განზრახ.

consímilis, e სრულიად მსგავსი.

consisto (cónstiti, consistere) 1. ვმდგომარეობ consistunt არსებობენ; 2. ვდგავარ, მოთავსებული ვარ; 3. ვუძლებ; 4. ვეთანხმები.

consistórium (consistórii) ს. სხდომის ადგილი.

consobrína (consobrínac) ჯ. ბიძაშვილი (დედის მხრით), დეიდაშვილი (ქალი).

consobrínus (consobrini) მ. ბიძაშვილი (დედის მხრით), დეიდაშვილი.

consociatio (consociatiónis) ჯ. გაერთიანება; კავშირი.

consócio (-sociávi, -sociátum, -sociáre) ვერთიანებ; ვამეგობრებ; ვაკავშირებ.

consócius, a, um შეკავშირებული, დაკავშირებული.

consolátio (consolatiónis) ჯ. ნუგეში; ნუგეშისცემა; გამხნევება.

consólor (-solátus sum, -solári) ვანუგეშებ, ნუგეშს ვცემ; ვამხნევებ.

consouans (consonántis) ჯ. თანხმონი (ბგერა).

cónsono (consónui, consonáre) ვჟღერ; consonat ხმა ისმის; inter se consonant ერთმანეთს ბანს აძლევენ, ეთანხმებიან.

cónsonus, a, um 1. თანამღერი, თანხმიერი; 2. თანხმა.

consópio (-sopívi, -sopítum, -sopíre) დავაძინებ; დავაყრუებ.

1. **cónsors** (consórtis) ზედსართ. 1. ერთ ბედქვეშ მყოფ(ნი), თანამონაწილენი; თანამემკვიდრე; 2. ნათესავი.

2. **cónsors** (consórtis) მ. ჯ. (არსებითი სახ.) ძმა; და.

consórtio (consórtionis) ჯ. თანამონაწილეობა, ამხანაგობა.

consórtium (consórtii) ს. თანამონაწილეობა, ამხანაგობა.

1. **conspéctus** (conspóctus) მ. შეხედვა, შეხედულება; მიმოხილვა; in conspéctu თვალწინ; abire ex conspéctu გაუჩინარება, მიმალვა.

2. **conspéctus**, a, um დასანახი, ცხადი, ნათელი.

conspérgo (-spérsi, -spérsium, -spérgere) მოვასხურებ, შევაშხეფებ; მოვაბნევ. [cum, spárgo]

cónspérsus, a, um მიმობნეული.

conspiciéndus, a, um 1. დასანახავი;
 2. ღიოსშესანიშნავი.
 conspicio (-spéxi, -spéctum, -spícere)
 ვუტკერი, ვუყურებ.
 conspicor (-spicátus sum, -spicári)
 შევინშნავ, დავინახავ.
 conspicuus, a, um დასანახი, შესამჩ-
 ნევი.
 conspirátio (conspiratiónis) ჯ 1. თან-
 ხრობა, ერთსულოვნება; 2. შეთქმუ-
 ლება.
 conspirátus (conspirátus) ჳ. შეთანხმე-
 ბა; თანხმობა.
 conspiro (-spirávi, -spirátum, -spi-
 ráre) 1. ერთად ვვლერთ; 2. შეთან-
 ხნებულნი ვართ, შეთქმულნი
 ვართ).
 conspuo (conspui, conspúum, cons-
 púere) 1. გავაფურთხიანებ; 2. გავა-
 უწმინდურებ; 3. პირში შევაფურთ-
 ხებ; 4. გადატ. მოვფენ; *hibernas*
cána nive conspuet Alpís რუხი
 თოვლით უნდა მოვფინა ცივი ალპები
 (Hor. s. 2, 5, 41).
 constans (constántis) ზედსართ. მუდ-
 მივი, უცვლელი; მტკიცე.
 constánter ზმნს. მუდმივად, უცვლე-
 ლად; მტკიცედ.
 constántia (constántiatio) ჯ. მუდმივო-
 ბა, უცვლელობა; სიმტკიცე.
 constat ცნობილია, შდრ. *consto*.
 constellátio (constellatiónis) ჳ. ვარს-
 კვლავთბედობა. [cum, stélla]
 consternátio (consternatiónis) ჯ. 1.
 შეცბუნება; შიში; 2. აღზნება.
 1. constérno (-sternávi, -sternátum,
 -sternáre) ვაშინებ, თავხარს ვცემ.
 2. constérno (-strávi, -strátum,
 -stérnere) დავაგებ, დავაფენ, მოვ-
 ფენ.
 constípo (-stipávi, -stipátum, -stipá-
 re) ვავიწროებ, ვაწევი.
 constítuo (-stítui, -stítutum, -stítue-
 re) 1. ვაყენებ (დაყენება); 2. ვადგენ
 (დადგენა); 3. ვწყვეტ (გადაწყვეტა);

4 ვნიშნავ (დანიშენა); 5. მოვაგვა-
 რებ; მოვაწობ.
 constitútio (constitutiónis) ჯ. 1.
 მდგომარეობა; 2. აგებულება; 3. და-
 დგენილება.
 constitútum (constitúti) ლ. 1. დადგენი-
 ლება, განსახლება; 2. პირობა.
 consto (constiti, constatúrus, constá-
 re) მტკიცედ ვდგავარ, ურყევად
 ვდგავარ; *constat* ცნობილია, ურყე-
 ვად დადგენილია.
 constrátum ob. 2. constérno.
 constrepro (constrépui, constrépitum,
 constrépere) ვხმაურობ.
 constrictus, a, um 1. შეკრული, შე-
 ბორკილი; 2. განსახლებული, მცი-
 რედი; 3. შემოკრილი; გასხლული.
 constringo (-stríxi, -stríctum, -strín-
 gere) 1. მოვუტკერ. შევშარტავ; შევკ-
 რავ; 2. გადატ. შევკავებ, ავლაგავ;
 მოკლედ გამოვთქვამ (ახრს).
 constrúctio (construatiónis) ჯ. 1. შედ-
 გენა; 2. აგება.
 construo (-strúxi, -strúctum, -strúe-
 re) 1. ვადგენ; 2. ვაგებ (აგება). ვა-
 შენებ.
 consuádeo (-suávi, -suásum, -suadére)
 დაბეჯითებით ვურჩევ.
 consuéfácio (-fáci, -fácere) მივაჩვევ.
 consuéfíio (-fíori) მივეჩვევი.
 consuésco (-suévi, -suétum, -suésce-
 re) ვეჩვევი (შეჩვევა), ვეგუბი.
 consuetúdo (consuetúdinis) ჯ. 1. ჩვე-
 ულება; 2. ნაცნობობა; *pro consue-
 túdine* ჩვეულებისამებრ.
 consuétus, a, um 1. ჩვეულებრივი;
 2. დაჩვეული, [consuésco]
 consul (cónsulis) ჳ. კონსული.
 consularis, e კონსულითა; საკონსულით.
 consulariter ზმნს. კონსულით.
 consulátus (consulátus) ჳ. კონსუ-
 ლობა.
 consulo (-súlui, -súltum, -súlere)
 ვთათბირობ, ვეკითხები.

consultatio (consultationis) ლ. 1. თათბირი, რჩევის კითხვა; 2. **consultationes** (მრ. რ.)=**consultores** რჩევის მძიებელნი (Iac. ann. 16, 14). **consulite** ან **consulto** ზმნს. განზრახ, განგებ.

1. **consulto** ზმნს. განზრახ, განგებ.
2. **consulto** (-sultavi, -sultatum, -sultare) ვთათბირობ, ვეთათბირობი; ვმსჯელობ; ვზრუნავ.

consultor (consultoris) მ. 1. მრჩეველი; 2. რჩევის მძიებელი.

consultrix (consultriciis) ლ. მრჩეველი (ქალი), მზრუნველი.

1. **consultum (consulti)** ს. გადაწყვეტილება.

2. **consultum** იხ. **consulo**.

1. **consultus**, a, um 1. მოფიქრებული, განხილული; 2. მცოდნე, გამოცდილი.

2. **consultus (consultus)** მ. 1. განხილვა; 2. თათბირი.

consummo (-summavi, -summatum, -summare) 1. შეუადგენ (ჯამს), შევაჯამებ; 2. დავანთავრებ; 3. გავაუმჯობესებ.

consumo (-sumpsi, -sumptum, -sumere) 1. ვხმარობ, ვიყენებ; 2. ვხარჯავ; ვფლანგავ.

consumptio (consumptionis) ლ. 1. მოხმარება; 2. დაუძლეურობა.

consumptor (consumptoris) მ. 1. მფლანგველი; 2. განანადგურებელი.

consuo (consui, consultum, consucere) 1. შევეკრავ; 2. გადატ. ჩაეჩრი; 3. ამოვავსებ.

consurgo (-surrexi, -surrectum, -surgere) ვდგები (ადგომა); **consurgit** დგება, იწყება.

consurrectio (consurrectionis) ლ. ადგომა; ფეხზე ადგომა.

contabulatio (contabulationis) ლ. ფიცარნაგი; ძელნაგები.

contabulo (-tabulavi, -tabulatum, -tabulare) ფიცრება ვაფენ.

contactum იხ. **contingit**,

contactus (contactus) მ. 1. შეხება; გადადება (სენისა); 2. ხეჯავლენა.

contagus (contagis) ლ. შეხება.

contagium (contagionis) ლ. 1. შეხება; ხეჯავლენის მონღენა; 2. მონაწილეობა; 3. გადადება (მაგალითისა, სენისა).

contagium (contagii) ს. იგივეა რაც **contagio**.

contaminatio (contaminationis) ლ. 1. ჩირქის მოტეხვა; 2. შებლაღვა, შერყენა; 3. (ახალ.) შერყემა.

contaminatus, a, um 1. ჩირქმოცხებული; 2. შებლაღული.

contamino (-taminavi, -taminatum, -taminare) ვსვრი, ვბლაღავ, ჩირქს ვცხებ.

contego (toci. -tictum, -tictere) დავაფარებ, გადავხურავ; დავხურავ.

contemero (-temeravi, -temerare) 1. ვსვრი; 2. ჩირქს ვცხებ.

contemno (-tempsi, -temptum, -temnere) 1. უმნიშვნელოვ ვთვლი; არავ ვაჯღებ; 2. მეხიზღება.

contemplatio (contemplationis) ლ. 1. განათვა; განჭკურება; 2. გათვალასწინება.

contemplator (contemplatoris) მ. მჭკურებელი; დამკვირვებელი.

contemplor (-templatus sum, -templari) ვიხილავ, ვჭკურებ.

contempno იხ. **contemno**.

contemporalis, e თანამედროვე.

contemptim ზნა. აბუჩად, ავდებულად; ზიხლით.

contemptio (contemptionis) ლ. 1. არად ჩაგდება, უგულვებელყოფა; ზიხლი.

contemptor (contemptoris) მ. აბუჩად ავგდები; e. **divin** ღმერთების არად ჩამგდები (Aen. 7,645); e. **furri** რომელმაც იარაღი არად ჩააგდო (რომლის წინააღმდეგ უძლეური აღმოჩნდა იარაღი; Met. 12,170).

1. **contemptus (contemptus)** მ. არად ჩაგდება, ზიხლი.

2. **contémpctus**, a, um მიმღ. ზედსართ. უმნიშვნელო; რაც ღირსი არ არის ყურადღებისა.

conténdo (-téndi, -téntum, téndere)

1. ვკიმავე (დაკვიმავე); ვეკიდები; 2. მივისწრაფი, ვცდილობ მივალწიო.

1. **conténte** ზნს. 1. დაკვიმულად; 2. ბეჯითად. [1. conténtus]

2. **conténte** ზნს. 1. მორიდებით; 2. მოკლედ. [2. conténtus]

conténtio (contentiónis) რ. 1. დაკვიმავე; 2. შეჯიბრება, შებმა; 3. სწრაფვა.

1. **conténtus**, a, um დაკვიმული. [conténdo]

2. **conténtus**, a, um კმაყოფილი. [contineo]

contérminus, a, um მომიჯნავე.

contéro (contrívi, contrítum, contérrere) 1. დაღვნი; დაფუშენი; 2. დაღსრეს; გაკეწლავ; 3. გადატ. დავბარჯავ, დავეარგავ; frustra óperam ც. ფუქად დაბარჯავ დროისა (Ter.).

contérréo (-tétrui, -tétrítum, -tétrere) შევაშინებ; დავაშინებ.

contéstátio (contestatiónis) რ. 1. თხოვნა, ხვეწნა; 2. დამოწმება.

contéstor (-testátus sum, -testári) ვიმოწმებ, მოწმედ ვიწვევ.

contéxo (-tétui, -tétum, -tétexere)

1. ვკსოვ, ვწნავ; 2. ვაღდენ, ვთხზავ; 3. ვაერთიანებ, ვაკავშირებ.

contéxte ზნს. 1. ჩაქსოვილი, ჩაქსოვილად; 2. დაკავშირებით.

contéxtim ზნს. დაკავშირებით.

1. **contéxtus**, a, um გაბმული, დაკავშირებული.

2. **contéxtus** (contéxtus) შ. კავშირი, ერთიანობა.

contíceo (-tíceui, -tícecre) მივაჩუმათებ, მივაფუჭებ. [cum, táceo]

contíceo (-tíceui, -tíceescere) ჩუმად ვიკნები; გაჩუმიდები. შდრ. contíceo.

contignátio (contignatiónis) რ. ძელნაგები; ნივნივები. [contígnio]

contígnio (-lignávi, -tignátum, -tignáre) ძელებით მოვფენ; ძელებს დავაგებ. [cum, tignum]

contígnus, a, um მომიჯნავე.

contínens (continéntis) ზედსართ.

1. მომიჯნავე; 2. განუწყვეტელი.

contínenter ზნს. განუწყვეტლივ.

contínentia (continéntiae) რ. თავშეკვეება, ზოპიერება.

contíneo (-tínui, -téntum, -tínere)

1. მიკირავს; 2. შეეცავ, გარემოვცავ; **contínétur** გარემოცულია, სახლავება.

1. **contíngo** (contígi, -táctum, -tingere) 1. ვეხები; 2. სახლავად ვარ, მეზობლად ვარ.

2. **contíngo** ან **contínguo** (contíngere)

1. დავასველებ, დავნამავ; 2. გადატ. შევეკმახავ; musaeo dúci contíngere melle რომ შევეკმახო იგი პოეზიის ტკბილი თაფლით (Lucr. 1, 927).

contínuatio (continuatiónis) რ. 1. გაგრძელება, შეუწყვეტლად გაგრძელება; 2. (რიტორიკაში) პერიოდი.

contínue ზნს. გაბმით; განუწყვეტლივ.

contínuitas (continuitátis) რ. განუწყვეტლობა.

1. **contínuo** (-tínuávi, -tínuátum, -tínuáre) განვაგრძობ, შეუწყვეტლად ვაგრძელებ.

2. **contínuo** ზნს. 1. დაუყოვნებლივ, მამინევ; 2. უწყვეტლივ.

contínuus, a, um განუწყვეტელი, მუდმივი.

contío ან **contío** (contiónis) რ. 1.

კრება; სახალხო კრება; contío advoctá რომდესაც კრება იქმნა მოწვეული (BG 7, 52, 1); 2. სიტყვა (სახალხო კრებაზე წარმოთქმული).

contionsabúndus, a, um ვინც კრებაზე სიტყვას წარმოთქვამს (Liv. 3, 47, 2).

contionális, o რაც სახალხო კრებას ეხება.

contionárius, a, um. 1. რაც სახალხო კრებას ეხება; 2. კრებაზე დამსწრე, კრების მონაწილე.

contionor (*contionátus sum, contionári*) 1. კრებას ვიწვევ; 2. სიტყვას წარმოვთქვამ (კრებაზე).

contiuncula (*contiunculae*) რ. კინი. (+*contio*) 1. კრება; უმნიშვნელო კრება; 2. წარმოთქმული სიტყვა (მოკლე).

contorqueo (*-torsí, -tortum, -torquere*) 1. ვაბრუნებ, ვატრიალებ; *contorsit laevas próram Palinurus ad undas* პალინურემ მარცხნივ შეაბრუნა ხომალდი (*Aen. 3, 562*). 2. (ხელებს) ვიქნევ; 3. ვტყუორცნი, ვფანტავ.

contortus ზმნს. 1. იძულებით; 2. გადატ-მალაღფარდოვანად (ლაპარაკი).

contortus, a, um 1. დაბნეული, დახლართული; 2. გადატ. მალაღფარდოვანი (სიტყვა).

contra 1. (ზმნს.) პირიქით; 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) წინააღმდეგ.

contractio (*contractiónis*) რ. 1. შეკვრა; დაკვიშვა; თავის მოყრა; 2. შემოკლება; 3. გადატ. შეწუხება, დაცემა; *c. animi* სულით დაცემა; უსასოობა.

1. **contractus, a, um** 1. შეკრული; 2. მკიდრო, ვიწრო, განსახლდრული; 3. შემოკლებული, მოკლე.

2. **contractus** (*contractus*) 2. 1. შეკვრა, მოკვრა; 2. შეთანხმება, ხელშეკრულება.

contradico (*-dixi, -dictum, -dicere*) სიტყვას ვუბრუნებ; ვეწინააღმდეგები.

contradictio (*contradictiónis*) რ. წინააღმდეგობა; სიტყვის შებრუნება, შეპასუხება.

contraeo (*contráii, contráitum, contraire*) წინააღმდეგობას ვუწევ (*Tac. ann. 14, 45*).

contrahō (*-tráxi, -tractum, -tráhere*) ვკრავ (შეკვრა), ვაერთებ, თავს ვუყრი.

contrárie ზმნს. პირიქით, წინააღმდეგ. **contrárius, a, um** 1. მოპირდაპირე; *contrária litora* მოპირდაპირე ნაპირი; 2. საწინააღმდეგო; მტრული; *e contrário* პირიქით.

contraversia იხ. *controversia*.

contrectabilis, e ადვილად შესახები; ხელმისაწვდომი.

contrectabiliter ზმნს. ოდნავი შეხებით (*Lucr. 4, 660*).

contrectatio (*contrectatiónis*) რ. შეხება; ხელის მიკარება.

contrécto (*-trectávi, -trectátum, -trectáre*) შევეხები, ხელს მივაკარებ.

contremasco ან **contremisco** (*-trémui, -tremescere*) 1. ვთრთი, ვკანკალებ; 2. გადატ. მეშინია.

contribuo (*-tribui, -tributum, -tribuere*) მივაკრთუნებ, შევუერთებ.

contristo (*-tristávi, -tristátum, -tristáre*) 1. დავამწუხრებ; 2. გადატ. დავაბნელებ.

contritus, a, um მიმღ. ხედსართ. 1. გაცვეთილი; 2. საყოველთაოდ ცნობილი.

contrívi იხ. *cóntero*.

controversia (*controversiae*) რ. დავა. **controversus, a, um** სადავო.

contrúdo (*-trúsi, -trúsum, -trúdero*) 1. დავაჯახებ; 2. ჩავტენი.

contubernális, e 1. ვინმესთან ერთ კარავში მცხოვრები; 2. ამხანაგი, მეზობელი. [*cum, tabérna*]

contubernium (*contubernii*) სკ. 1. საერთო კაოავი; 2. ერთად ცხოვრება.

contúeor (*-túitus sum, -tuéri*) 1. განვქვრვტ; 2. განვიხილავ.

contumácia (*contumáciae*) რ. 1. სიჯიუტე, სიჯიქე; 2. ურჩობა.

cóntumax (*contumácis*) 1. ჯიუტი; 2. ურჩი.

contumélia (*contumélie*) რ. შებლაღვა, შეურაცხყოფა.

contumeliósus, a, um შეურაცხყოფელი; შემარცხენელი.

contúmulo (-tumulávi, -tumulátum, -tumuláre) დავასაფლავებ.

contúndo (contúdi, contúsum, contúndero) 1. ვამხებრევ, ვაქტუმაცებ; 2. გავსრავს.

conturbátio (conturbatiónis) რ. 1. დაფორიაქება; 2. შეშფოთება.

contúrbo (-turbávi, -turbátum, -turbáre) 1. ვაფორიაქებ; 2. ვაშფოთებ. **contúsus** (contúti; ბერძნ.) ზ. 1. კოლოკი; 2. შუბი.

contúsio (contusiónis) რ. 1. მსხვერვა, დაქტუმაცება; 2. ნაყევი; დაშავება. [-contúndo]

contúsum იხ. contúndo.

conúbium ან **connúbium** (conúbii) ხუ. ქორწინება.

cónus (cóni; ბერძნ.) ზ. 1. კონუსი; 2. გირჩი.

convalesco (-válui, -valéscere) ვიკურნები, ვრჩები; ჯანზე მოვდივარ.

convállis (convállis) რ. ხეობა; ქვაბურაი.

convállio (-vallávi, -vallátum, -valláre) თხრილს შემოვავლებ.

convelho (-véxi, -véctum, -véhere) ჩამაქვს (ერთ ადგილას შესაკრებად), ვაგროვებ.

convexor (-véxus sum, convexi) მივმგზავრები; caeli convexa per áuras (ღმერთქალი) ჰაერის გავლით ზეცას ავიდა (Aen. 7, 543).

convéllo (-vélli, -vúlsum, -véllere) 1. მოვგლეჯ, მოვანგრევ; 2. გადატყვევარყვევ.

convēna (convēnae) ზ. რ. (უცხო მხრიდან) მოსული, გარმიანელი; convēnae (მრ. რ.) ერთად შეკრებილი უცხოთესლნი (Tac. h. 5, 2: Assyrios convēnas).

convēniens (convēniētis) ზედსართანაზმა; შესაფერი, მოხერხებული.

convēniēter ზნს. თანაზმად, შესაფერისად.

convoniēntia (convoniēntiae) რ. თანხმობა.

convēnio (convēni, convēntum, convēnire) ვიკრიბები(თ), შეთანხმებას ვალწევ(თ).

convēnit=constat (Tac. h, 1, 8).

conventiculum (conventiculi) ხუ. კნინ. (-convēntus) პატარა კრება.

convēntio (convēntiōnis) რ. შეთანხმება, ხელშეკრულება.

convēnto (-ventávi, -ventáre) ვიკრიბები(თ) ხოლმე.

convēntum (convēnti) ხუ. შეთანხმება, შეპირება; ხელშეკრულება.

convēntus (convēntus) ზ. კრება, ყრილობა.

conversátio (conversatiōnis) რ. ურთიერთობა.

convérsio (convérsiōnis) 1. მოქცევა, მიმოქცევა; de conversiōne gentis Iberorum იბერთა ტომის მოქცევა (ე. ი. გაქრისტიანება); 2. გარდაქმნა. გადატრიალება.

convérsio (-versáre) 1. ვატრიალებ ხოლმე; 2. ავწონ-დავწონი.

convérto (-vérti, -vérsus, vérttere) 1. ვატრიალებ, ვაბრუნებ; converso equo მოატრიალა ცხენი (BG 8, 9); 2. გავაქცევ; ვაოტებ; nostros convertunt atque insequuntur ჩვენები გააქციეს და დაედევნენ (BG 8,48,4); 3. მივმართავ, მივემართები; 4. ვთარგმნი.

convéstio (-vestívi, -vestítum, -vestire) 1. ჩავაცვამ; 2. გადატ. მოვფენ.

convéxus, a, um კამარისებრი; ამოხეკილი.

convícior (-viciátus sum, -viciári) ვუსაყვედურებ, ვლანძღავ.

convícium (convícii) ხუ. 1. ყვირილი, ღრიანცელი; 2. ლანძღვა. [cum, vox]

convictio (convictiōnis) რ. ვინმესთან ერთად ცხოვრება; ურთიერთობა. [convivo]

convictor (convictóris) მ. ამფსონი; აზნაგო. [convívio]

convictus (convictus) მ. ერთად ცხოვრება; 2. ურთიერთობა (ვინმესთან). [convívio]

convínco (-víci, -victum, -vincere) ვამხელ (ვინმეს დანაშაულს), ვამტყუნებ.

convísio (convísere) 1. ყურადღებით ვიხილავ; 2. ვაშუქებ.

convítium იგივეა რაც **convícium**.

convíva (convívae) მ 1. თანამეინახე; 2. მოქიფე.

convivális, მ სასუფრო, სუფრული.

convivátor (convivatóris) მ. ნადამის მომწყობი; მასპინძელი; **convivátor úti dux** მასპინძელი როგორც სარდალი (Hor. s. 2, 8, 73).

convívium (convívii) მ. 1 ნადიმი, ლხინი; 2. (=convívae) სტუმრები.

convívio (-víxi, -victum, -vivere) ვინმესთან ერთად ვცხოვრობ.

convívus (-vivátus sum, -vivári) ვქვიფობ.

convocátio (convocatiónis) მ. მოწვევა, მოხმობა.

convoco (-vocávi, -vocátum, -vocáre) ვიწვევ (მოწვევა), ვიხმობ (მოხმობა).

convólvo (-volávi, -volátum, -voláre) მაგფრინდები(თ), მივირბენ(თ), თავს მოვიყრი(თ).

convólvo (-vólvi, -volútum, -vólvere) 1. ვაბრუნებ, ვატრალავ; 2. ვიგონებ; **líbrica convólvit... térga** (გველი) აგორებს სრიალა ხურგს (Aen. 2, 474).

convólvisio (convulsiónis) მ. კრუნჩხვა.

convólvisus, a, um კრუნჩხვითი. შდრ. **convóllo**.

cooperátio (cooperatiónis) მ. თანამშრომლობა.

cooperío (-operávi, -operátum, -operáre) 1. გადავაფარებ; დავფარავ; 2. გადატ. მივაყრი; **c. lapídibus** ჩაკვლავ.

cooptátio (cooptatiónis) მ. დამატებით არჩევა (კოლეგიის წევრთა).

coopto (cooptávi, cooptátum, cooptáre) დამატებით ვირჩევ (კოლეგიის წევრს).

coórtior (coórtus sum, coórtiri): **coórtitur** წარმოიშობა. დგება; **coórtus est véntus** ქარი ამოვარდა; **béllum coórtitur** ომი ჩაღდება.

coórtus (coórtus) მ. წარმოშობა.

cópia (cópiae) მ. სიმრავლე; დოვლათი; **cópiae (cópiaura)** მ. მრ. რ. 1. მარაგი, სურსათი; **aggréstus copiarum** სურსათის მიწოდება. (Tac. h. 3, 66); 2. ლაშქარი.

copiöse ზნა. უხედა.

copiósus, a, um დოვლათიანი, მდიდარი.

cópo (copónis) მ. იგივეა რაც **caupo**.

cópula (cópulae) მ. 1. კავშირი; 2. თოკი.

copulátio (copulatiónis) მ. 1. კავშირი; შეკავშირება; 2. შეზამება, შეწყობა.

copulátus, a, um 1. შეკავშირებული; 2. შეწყობილი.

cópulo (copulávi, copulátum, copuláre) ვაკავშირებ, ვაერთებ; შევსკენი.

coquínus, a, um ხარშის შესახები; ხარშისა; **coquina (coquinae)** 1. სამხარეულო; 2. საქმლის კეთების ხელობა.

cóquito (coquitáre) ვხარშავ ხოლმე. [cóquo]

cóquo (cóxi, cōctum, cōquere) ვხარშავ.

cóquus (cóqui) მ. მხარეული.

cor (córdis) მ. გული.

corállius, a, um მარჯანივით წითელი.

corállum (coráli) ან **corállium (corállii)** მ. მარჯანი.

córam 1. (ზნა.) პირისპირ; პირადად; 2. (წინდებული, იხმარება მოქმედებ-

ბრუნვასთან) წინაშე, დასწრებით.
-თან.

corax (córaxis; ბერძნ. *κόραξ*) მ. ყო-
რანი.

córbis (cór-bis) რ. კალათი.

corbíta (corbítæ) რ. საბარგო ნავი.
[-cór-bis]

córbula (cór-bulæ) რ. კნინ. კალათა.

coreillum (coreílli) ს. კნინ. (-cor)
კეთილი გული.

córculum (cór-culi) ს. კნინ. (-cor)
გული.

cordárus, a, um გონიერი.

cordax (cordácis; ბერძნ.) მ. კორდაქსი
(სატეკევეო, კომედიაში).

cordólium (cordólii) ს. გულისტკივი-
ლი. [cor, dólor]

córium (córii ბერძნ.) ს. კანი; ტყავი.

córnea (cór-neæ) რ. მედიც რქოვანა.
[1. cór-neus]

1. cór-neus, a, um რქისა, რქოვანი.
[cór-nu]

2. cór-neus, a, um შინდისა; *córnea*
virgúla შინდის ბეჭქნარი (ლენ.
3, 22).

córniceu (cór-niceis) ს. მებუყე. მენა-
ლარე.

cornícúlum (cornícúli) ს. კნინ. სა-
ყვირი, ბუკი, ნალარა.

cór-niger, **cornígera**, **cornígerum** რქი-
ანი, რქოსანი.

cór-nix (cór-niceis) რ. ყვავი. შდრ. ბერძნ.
κόρνιξ და *κόρνιξ*.

córnu (cór-nus) ს. 1. რქა; 2. საყვირი;
3. მშვილდი (რქისაგან); 4. ფრთა
(ჯარისა). [პარალელური ფორმაა:
cór-nus (cór-nus) მ.]

cornútilis, e 1. რქისა; 2. ნახევარ-
მთვარისებური; ნამგალა.

cór-nucen იგივეა რაც *cór-niceu*.

1. cór-nus (cór-ni) რ. ან *cór-num* (cór-
ni) ს. შინდი.

2. cór-nus (cór-nus) მ. რქა. იხ. *cór-nu*.

corólla (coróllæ) რ. კნინ. (-coróna)
გვირგვინი.

corollárium (corollárii) ს. კნინ.
(-corólla) 1. გვირგვინი; 2. გაღატ.
საჩუქარი.

coróna (corónac) რ. გვირგვინი; შარა-
ვანდი.

coronámen (coronáminis) ს. გვირ-
გვინით შემკობა; დაგვირგვინება.

coronárius, a, um გვირგვინისა.

coróna (coronávi, coronátum, coro-
náre) ვაკვირგვინებ, გვირგვინს ვაღ-
გამ.

***coronoideus**, a, um ანატ. გვირგვი-
ნოვანი.

corporális, e სხეულისა.

corpóreus, a, um სხეულისა; სხეულებ-
რივი.

córpus (córporis) ს. სხეული.

corpúsculum (corpúsculi) ს. კნინ.
სხეულაკი.

corrádo (-rási, -rásu, -rádere) მოვ-
ფხვკ, ავფხვკ.

corréctio (correctiónis) რ. გასწორება.
შესწორება. [-cór-rigo]

corréctor (correctóris) მ. გამსწორე-
ბელი. [cór-rigo]

correctúra (correctúrac) რ. გამსწო-
რებლის თანამდებობა.

corréctus, a, um მიმღ. ზედსართ.
გასწორებელი, შესწორებული.

corrégio (correctiónis) რ. გამოჯენა.

corrépo (-répsi, -répere) შეეძკრება.

corrépte ზნის. მოკლედ.

corréptio (correctiónis) რ. 1. ხელის
ტაცება, ხელის მოკიდება; 2. შემოკ-
ლება.

corréptor (correctóris) მ. გამლანძღვე-
ლი, გამათახველი.

cór-rigo (-réxi, -réctum, -rígere)
ვმართავ, ვასწორებ, ვაწესრიგებ.

córrípío (-rípiui, -réptum, -rípere)
1. ხელს ვტაცებ, ხელს ვაკლებ, ხელს
ვკიდებ; 2. ბრალს ვდებ; თავს ვესხმი;
ვლანძღავ; 3. ვამოკლებ.

corróboro (-robórávi, -robórátum,
-robórare) ვამაგრებ, ვაღონიერებ.

corródo (-rósi, -rósum, -ródere) დავ-
ღარღნი.

corrógo (-rogávi, -rogátum, -rogáre)
1. გამოვითხოვ; 2. გამოთხოვილს წა-
ვიღებ.

corrúgo (-rugávi, -rugátum, -rugáre)
შევიკეუხნი; კოპებს შევიკრავ.

corrúmpo (-rúpi, -rúptum, -rúmpere)
ვაფუქებ, ვაზიანებ.

corrúo (corrúoi, corrúitúrus, corrúere)
დავინგრავი, ჩამოვიტყევი.

corrúpte ზნის. დაზიანებულად.

corrúptéla (corrúptélae) რ. 1. დაზიანება; 2. დაშვება; ნამუსის ახდა; 3. გადატ. ნამუსის ამხდელი.

corrúptio (corrúptiónis) რ. გაფუქება, დაზიანება; სიყალბე.

corrúptor (corrúptóris) მ. 1. გამფუქებელი; 2. გადატ. გარყენილი; 3. მომსყვიდველი, შექრთამე.

corrúptus, a, um გაფუქებული, დაზიანებული.

córtex (córticis) მ. (ზოგჯერ რ.) ქერქი.

cortína (cortínac) რ. 1. ქვაბი; 2. ზედადგარი, სამფეხი (აპოლონის ტაძარში).

cortúmio (cortumiónis) რ. კერეტა, განკერეტა. [cor. túeor]

córus (córi) მ. ჩრდილო-დასავლეთის ჭარი.

corúseo (coruscáre) 1. ვურქენ (რქენა, რჩოლა); 2. ვკანკალებ; ვირყევი.

corúscus, a, um აკანკალებული, მერყევი.

corvínus, a, um ყორნისა.

córvus (córvi) მ. ყორანი.

corylétum (coryléti) ს. თხილნარი (Ov. f. 2, 587).

córylus (córlyi) რ. თხილი, თხილნარი; córlyi frágilos მტერევადი თხილნარი (Met. 10, 93).

corýmbifer (corymbífera, corymbíferum) სურლიანი.

coryphacus (coryphaei; ბერძნ. *κορυφαίος*) მ. მეთაური, წინამძღოლი.

corýtus (corýti) ან gorytus (goryti) მ. კაპარტი.

córyza (córzyac, ბერძნ. *κόρυζα*) რ. სურდო.

cos (cótis) რ. 1. ქვა, კლდე; 2. საღესი ქვა.

cos. (შემოკლება სიტყვისა consul) კონსული.

1. cósmicus, a, um (ბერძნ.) მსოფლიოსი, მსოფლიური.

2. cósmicus (cósmicí) მ. მოქალაქე, მსოფლიორი.

cos. (შემოკლება სიტყვისა consules) კონსულები.

cósta (cóstac) რ. ნეკი.

cóstum (cósti) ს. ან cóstus (cústi) მ (ბერძნ. *κόστος*) კოსტი (მცენ.).

cothurnátus, a, um 1. კოთურნიანი; 2. გადატ. ტრაგიკული; მაღალფარდოვანი.

cothúrnu (cothúrni; ბერძნ. *κόπιονος*) მ. 1. კოთურნი (ყელიანი წაღა ტრაგიკოს-მსახიობისა); 2. გადატ. ტრაგედია.

cotidiáno ზნის. ყოველდღე, ყოველდღიურად.

cotidiánus, a, um ყოველდღიური.

cotídie ზნის. ყოველდღე, ყოველდღიურად.

cótio (cotiónis) ან cócio (cociónis) დალალი, შუამავალი ვაქრობაში. იხ. cécio.

1. cótis (cótis) რ. (პარალელური ფორმა სიტყვისა eos).

2. cótis იხ. cútis.

cóttana (cottanórum) ს. ლეღვი (ერთგვარი სახე).

cotúrni (coturnícis) რ. მწყერი.

co-útor (co-úti) ურთიერთობა მაქვს ვინმესთან; non énim coutúntur Judaei Samarítanis რამეთუ არასადა მიეახლნიან ჭურიანი სამაროტელთა (Joan. 4, 9).

covínus ან covínus (covinni) მ. საბრძოლო ეტლი.

cóxa (cóxae) რ. ბარძაყი.
crábro (crabrónis) შ. ზოოლ. ონავარი;
spicula crabróum ონავარის ნეს-
 ტარი (Met. 11, 335).
 ***crámpus (crámpi)** შ. მედიც. კრუნჩხვა.
 ***cránium (cránii, ბერძნ. κρανίον)** ს.
 თავის ქალა.
crápula (crápulae) რ. სიმთვრალე.
cras ზმნს. ხვალ.
crásso ზმნს. 1. სქლად; 2. გადატ. ტლან-
 ქად.
crassitúdo (crassitúdinis) რ. სისქელე.
**crásso (crassávi, crassátum, crassá-
 re)** ვასქელებ.
crássus, a, um 1. სქელი; 2. გადატ.
 ტლანქი; უბრალო.
crástino ზმნს. ხვალ, ხვალინდელ დღეს.
crástinus, a, um ხვალინდელი.
cráter (cráteris; ბერძნ. κρατήρ) შ.
 კრატერი (კურტკელი წყალღვინოს-
 თვის).
crátes ან crátis (crátis) რ. 1. წნული,
 ლასტი; 2. კონა (ფიჩისა).
creátio (creatiónis) რ. 1. შექმნა;
 2. ქმნილება; 3. არჩევა.
creátor (creatóris) შ. შემქმნელი, შე-
 მოქმედი.
creátrix (creatricis) რ. 1. შემქმნელი
 (ქალი); 2. დედა.
creatúra (creatúrae) რ. ქმნილება.
créber, crébra, crébrum ხშირი, უხვი.
**crebréscó (crebrui, crebréscere); cre-
 bréscit** მეორდება სოლმე; ხშირ-
 ხშირი ხდება.
crébritas (crebritátis) რ. სიხშირე; სი-
 უხვე.
crébro ზმნს. ხშირად.
credibilis, e დასაჯერებელი, სარწმუნ-
 ნო.
credibiliter ზმნს. დამაჯერებლად, სარ-
 წმუნოდ.
créditor (creditoris) შ. სესხის გამცემი,
 გამსესხებელი.
créditum (créditi) ს. სესხი.

crédo (crédidi, crédito, crédere)
 1. მწამს, მჯერა; 2. ვენდობი, ვასეს-
 ხებ.
crédulus, a, um 1. აუვილად დამჯე-
 რი, გულუბრყვილო; 2. გადატ. ფუ-
 ჭი; *nec spes únimi crédula mú-
 tui* არც ერთმანეთის სიყვარულის
 ფუჭი გულუბრყვილო იმედია (Hor.
 c. 4, 1, 30)
cremátio (cremationis) რ. დაწვა.
crémó (cremávi, cremátum, cremáro)
 ვწვავ (დაწვა), ვფერფლავ.
crémor (cremóris) შ. ლორწო.
créo (creávi, creátum, creáre) 1. ვქმნი
 (შექმნა; წარმოვშობ; 2. ვირჩევ.
crepatúra (crepatúrae) რ. კრაკუნა.
créper, crépera, créperum 1. ბნელი;
 2. გადატ. საექვო.
crépida (crépidae) რ. ფლოსტი.
crepidátus, a, um ფლოსტებიანი.
crepído (crepídius) რ. 1. ბალავერი;
 საფუძველი; 2. ზღუდე; ყორე.
crépis (crépidis; ბერძნ.) რ. 1. ფლოს-
 ტი; 2 კრუპიდი (მცენი).
crepitacillum (crepitacilli) ს. ჩხა-
 რუნა, ჟღარუნა.
**crépito (crepitávi, crepitátum, crepi-
 táre; მრავალგზ. საზე ზმნისა crepo);**
crépat კრაკუნებს, კრიალებს, წრი-
 პინებს; ტკაცუნებს, ქექს.
crépitus (crépitus) შ. კრაკუნა, კრია-
 ლი, წრიპინი, ტკაცუნა.
crepo (crepui, crépitum, crepáre);
crépat ხმაურობს; ქექს; კრაკუნებს,
 წრიპინებს, ტკაცუნებს.
crepúsculum (crepúsculi) ს. 1. წყვედი-
 ადი; 2. ბინდი, საღამოს ბინდი,
 მწუხრი; *sóram papulére crepús-
 cula lúcem* საღამოს ბინდმა გან-
 დევნა დღის სინათლე (Met. 15, 651).
créscó (crévi, crétum, créscere)
 ვიზრდები, ვძლიერდები.
crescéntia (crescéntiae) რ. ზრდა, მა-
 ტება.
créta (crétae) რ. ცარიცი.

crotátus, a, um ცარც-წასმული; შეთორებელი.

crétous, a, um ცარცისა, თიხისა; **crétea persóna** თიხის ნილაბი (Lucr. 4,297).

crétio (cretiónis) ჯ. განცხადება (ანდერძით გათვალისწინებული შემკვიდრობის მიღების შესახებ). [cérnol

cretósus, a, um ცარცის შემცველი, ცარცით (ან თიხით) მდიდარი.

1. **crétum** იხ. **cérno**.

2. **crétum** იხ. **crésco**.

cribrum (cribri) ხ. საცერი, ცხრილი.

crimen (crimínis) ხ. 1 ბრალდება, საჩივარი; 2. დანაშაული.

criminátio (crimínatiónis) ჯ. ბრალის დადება.

crimínator (crimínatoris) მ. 1. ბრალმდებელი; 2. ცილისწამებელი; **sui óstegens, in alios crimínator** თავის თავს ხელს აუარებდა, სხვებს კი ცილს სწამებდა (Tac. ann. 4,1).

crimínari (crimínatus sum, crimínari) 1. ბრალს ვდებ; 2. ჩირქს ვცხებ; 3. ვუჩივი.

crimínosus ხზნს. საყვედურით.

crimínósus, a, um 1. ბრალდებითი; 2. ცილისწამებითი.

crínális, e თიხისა; თავისა; **crínáles sólvero víttas** თავშალის მოხდა (Met. 4,6).

crínis (crínis) მ. თმა.

crínitus, a, um თმიანი, გრძელთმიანი.

crínion (críni; ბერძნ.) ხ. შროშანი.

crispo (crispávi, crispátum, crispáre)

1. ვახუქუქებ; ვახუევ (ვიხუევ [თმას]).

2. მოძრაობაში მომყავს; ვაქნევ.

críspus, a, um 1. გრუზა, ხუკუკი; 2. გადატ. უსწორმასწორო.

crístá (crístae) ჯ. 1. ქოჩორი, ბიბილო; 2. ქედი.

crístátus, a, um ბიბილოიანი; **vígil áles crístáti óris** ბიბილოიანი ღამის დარაჯი (ე. ი. მამალი; Met. 11,597).

1. **criticus, a, um** (κριτικός) გადამწყვეტი.

2. **criticus (critici)** მ. კრიტიკოსი, მსაჯული (ხელოვნების ნაწარმოებთა).

cróceus, a, um 1. ზაფრანისა; 2. ზაფრანის ფერი.

crócinus, a, um (ბერძნ.) ზაფრანისა.

crocodilus (crocodili; ბერძნ.) ნიანგი.

crócum (cróci) ხ. ან **crócus (cróci)** მ. ზაფრანა.

cruciábilis, o საწამებელი, სატანჯველი.

cruciaméntum (cruciaménti) ხ. წამება, წვალება, ტანჯვა.

cruciátus (cruciátus) მ. წამება, წვალება, ტანჯვა.

crúcio (cruciávi, cruciátum, cruciáre) ვაწამებ, ვაწვალებ, ვტანჯავ.

crudélis, e მკაცრი, უწყალო.

crudélitas (crudelitátis) ჯ. სიმკაცრე.

crudéliter ხზნს. მკაცრად, უწყალოდ.

crudéscere (crúdni, crudéscere) 1. გააფრთხილები ვარ; 2. **crudóscit** გამწყვავებულია; **ubi crudéscere seditio** როდესაც აჯანყება გაძლიერდა (Tac. h. 3,10).

crúdu, a, um 1. უმი; 2. მოუნელებელი; 3. უმწიფარი, მკვახე. შდრ. **crúor**.

crúenta (cruentórum) ხ. სისხლისმღვრელი საჭიეღი, სისხლის ღვრა (Hor. s. 2,3,23).

crúente ხზნს. მკაცრად.

crúenter ხზნს. მკაცრად.

crúntus, a, um სისხლიანი, სისხლისმღვრელი.

crumína (eruminae) ჯ. 1. ფულის ქისა; 2. ფული.

crúor (crúoris) მ. 1. სისხლი; 2. გადატ. მკვლელობა.

crupellárii (crupellariórum) მ. აბჯროსანი მემორები (Tac. ann. 3,43).

crús (crúris) ხ. წვივი, კანკი.

crústá (crústae) ჯ. კანი, ქერკი.

crustállus ob. **crystállus**.
crústum (crústi) **ს.** შაქარღამა.
crux (crúcis) **ჟ.** 1. ჯვარი; 2. გადატ.
წამება, ტანჯვა.
crýpta (crýptae, ბერძნ. *κρυπτή*) **ჟ.** ფა-
რული გზა; საიდუმლო ადგილი.
crystállum (crystállu) **ს.** = **crystállus**.
crystállus (crystállu; ბერძნ. *κρυσταλλος*) **ჟ.** (იშვითად შ.) 1. ბროლი;
2. ბროლის კურკელი. [პარალელუ-
რი ფორმა; **crustállus**]
cúbi (არქაული; უდრის **úbi**) 1. სად,
სადაც; 2. სადმე.
cubicularis, o საწოლი ოთახისა.
cubiculáriu (cubiculáriu) შ. პირისფა-
რეში.
cubiculum (cubiculi) **ს.** საწოლი ოთა-
ხი; ოთახი.
cúbicus, a, um (ბერძნ.) კუბური.
cubile (cubilis) **ს.** საწოლი.
cubitális, e ერთი წყრთა, ერთი წყრთი-
სა.
cúbito (cubitávi, cubitáre) 1. ვწევარ
ხოლმე; ვწევარ; 2. დაბანაკებული
ვარ; 3. ვცხოვრობ (ვინმესთან).
cúbitum (cúbitu) **ს.** 1. იდაყვი; 2. წყრთა
(სახომი).
1. **cúbitus** (cúbitu) შ. = **cúbitum**.
2. **cúbitus** (cúbitus) შ. 1. წოლა;
2. (ვინმესთან) ცხოვრება.
cúbo (cúbui, cúbium, cubáre) 1. ვწე-
ვარ, ვისვენებ; მივესვენებ; 2. სუფ-
რას ეუხივარ; პურს ვკამ.
cubiculum (cubiculi) **ს.** იგივეა რაც
cubiculum.
cúbus (cúbi; ბერძნ. *κύβος*) შ. 1. კუბი;
2. კამათელი.
1. **cucúllus** (cucúllu) შ. თავსაბურავი.
2. **cucúllus** ob. **cucúlus**.
cucúlus (cucúlu) შ. გუგული.
cucumis (cucúmeris) შ. კიტრი.
cucúrbita (cucúrbitae) **ჟ.** გოგრა,
კვახი,
cúdo (inf. **cúdere**) 1. ვკეფ; ვცემ;
2. ვკრი (ფულს).

cúius (ნათ. ბრ. ნაცვალსახელებისა **quí,**
quae, **quod** და **quis**, **quid**) რომ-
ლისა, მისი; ვისი.
cúiusmodi 1. რანაირი; 2. რანაირც
(იმნაირი—რანაირიც).
cúiusque-módi ყოველგვარი.
cúlcita (cúlcitae) **ჟ.** ლეიბი; ბალიში.
cúleus (cúlei) შ. ან **cúleum** (cúlei) **ს.**
ტყავის ტომარა, გუდა, რუმბი (შდრ.
ბერძნ. *κύλιδος*).
cúlex (cúlicis) შ. კოლო.
culilla ან **culúlla** (culillae) **ჟ.** თასი.
culína (culínae) **ჟ.** სამზარეულო.
1. **culináriu**, a, um სამზარეულოსი.
2. **culináriu** (culináriu) შ. მზარეული.
cúlix იგივეა რაც **cúlex**.
cúlleus ან **cúleus** (cúllei) შ. ტყავის
ტომარა.
cúlmen (cúlminis) **ს.** მწვერვალი.
cúlmu (cúlmu) შ. ლერი, ჩალის ლერი.
cúlpa (cúlpae) **ჟ.** დანაშაული, შეცდო-
მა, ცოდვა.
culpábilis, e დასაძრახი, დასასჯელი.
cúlpo (culpávi, culpátum, culpáre)
1. ბრალს ვდებ; 2. ვძრახავ. ვაძაგებ.
cúlte ხნს. დახვეწილად; ლამაზად;
ნატიფად.
cúlter (cúltri) შ. დანა.
cúltio (cultiónis) **ჟ.** 1. დამუშავება;
2. თაყვანისცემა.
cúltor (cultóris) შ. 1. დამუშავებელი;
2. მიწათმოქმედი; 3. თაყვანისმცემ-
ლი.
cúltrix (cultríceis) **ჟ.** 1. დამუშავებე-
ლი (ქალი); 2. მომვლელი, თაყვანის-
მცემელი (ქალი).
cultúra (cultúrae) **ჟ.** მომშენებლობა,
დამუშავება; განვითარება.
1. **cúltus**, a, um (ხმნისაგან **cólo**) 1.
დამუშავებული; 2. დახვეწილი; 3.
განათლებული.
2. **cúltus** (cúltus) შ. 1. დამუშავება,
მოვლა; 2. განვითარება; განათლება;
3. თაყვანისცემა.
culúlla ob. **culilla**.

cúlus (cúli) ზ. საჯდომი (Catull. 98,4).
1. cum (წინდებული, იხმარება მოკმ. ბრ.) -თან, -ურთ.
2. cum (quum) კავშ. როდესაც, რადგან, როგორც კი, თუმცა.
cúmma (grúmma) ხ. გუმფისი.
cúmmi ან cómni ხ. გუმფისი.
cúmque ზმნს. როცა კი, როგორც კი, რანაირადაც კი.
cumulánte იგივეა რაც **cumuláte**.
cumuláte ზმნს. უხვად.
cumulátus, a, um 1. სრული, სრულიად საკმარისი; 2. დასრულებული.
cúculo (cumulávi, cumulátum, cumuláre) 1. ვაჭუჩებ, ვაგროვებ; 2. ვამრავლებ; ვავსებ.
cúmulus (cúmulí) ზ. გროვა, ხვაეი.
cunábula (cunabulórum, მრ. რ.) ხ.
 1. საწოლი; 2. აკვანი.
cúnae (cunárum) 1. აკვანი; 2. ბუდე.
cunctabúndus, a, um 1. დამყოვნებელი; 2. ზღაპნი.
cúncans (cunctántis) ზედსართ. 1. ნელი. ჯანჯალი; 2. გადატ. ფრთხილი.
cunctánte ზმნს. ნელა; დაყოვნებით.
cunctátio (cunctatiónis) რ. დაყოვნება, ჯანჯლობა.
cunctátor (cunctátoris) ზ. 1. ფრთხილი კაცი; 2. მერყევი კაცი; 3. ჯანჯალი კაცი.
cunctátus, a, um 1. ნელი; 2. ფრთხილი.
cúncim ზმნს. ერთად, ერთბაშად.
cúncitor (cunctátus sum, cunctáři) ვაყოვნებ. ვაგვიანებ (შეგვიანება); ვმერყეობ.
cúncus, a, um ყველა.
cuneátim ზმნს. სოლისებურად; შემკიდრობებული რაზმებით.
cuneátus, a, um 1. სოლისებური; 2. თანდათან დავიწროვებული.
cúneus (cúnoi) ზ. სოლი.
cunículus (cunículi) ზ. 1. შინაური კურდღელი; 2. მიწის ქვეშ გასავალი, ხვრელი.

cúnnus (cúnni) ან cónnus (cónni) ზ.
 1. (ქალის) სარტყინელი ასო; 2. მეძავი.
cúpa (cúpaе) რ. კასრი.
cúpide ზმნს. 1. ხარბად; 2. გაშმაგებით, გაგიჟებით, უსაზღვროდ; 3. მიყვრებით.
cupiditas (cupiditátis) რ. 1. წადილი, ვნება, სიხარბე; 2. მიყვრება.
cupído (cupidinís) რ. 1. წადილი, ვნება, ტრფობა.
cúpidus, a, um მოსურნე. მოტრფიალე.
cupiánte ზმნს. ხარბად.
cúpio (cupívi ან cúpií, cupítum, cúpere) მსურს, მინდა.
cupítor (cupítoris) ზ. მძიებელი; **matrimónii cupítor** ცოლის შერთვის მძიებელი (Tac. ann. 12,7).
cuprésseus, a, um კვიპაროსის ხისა.
cuprésseifer, cupressífera, cupressíferum კვიპაროსებით მოყენილი.
cuprésus (cuprésse) რ. კვიპაროსი.
cúpula (cúpulae) ან cúppula (cúppulae) რ. გუმბათი.
cur ზმნს. რატომ.
cúra (cúrae) რ. ზრუნვა.
curábilis, e 1. საზრუნავი; 2. მოსარჩენი.
curáte ზმნს. გულდასმით, გულმოდგინედ.
curátio (curatiónis) რ. ზრუნვა; მოვლა.
curátor (curátoris) ზ. მზრუნველი; მურვე.
curatúra (curatúrae) რ. ზრუნვა; მოვლა.
curátus, a, um მიმღ. ზედსართ. 1. მოვლილი; **bóves curáti béne** კარგად მოვლილი ხარები (Cato 103) 2. გულმოდგინე; **curatissimis precibus** გულმოდგინე ხვეწნა-მუდარიო (Tac. ann. 1, 13).
 1. **curcúlio ან gurgúlio (curculiónis)** ზ. პურის კია; ტილი-პურისა.
 2. **curcúlio ან gurgúlio (curculiónis)** ზ. 1. ყელი; 2. ლოთი, მოკეიფე.

cúria (**cúriæ**) **ჟ.** კურია (პატრიციუსთა წოდების ერთეული).

curiális, **ე** კურიისა, საკურია.

curiátim **ზნს.** კურიების მიხედვით.

-curiátus, **ა**, **um** კურიისა; **comitia curiáta** კომიციები (სახალხო კრებები) კურიების მიხედვით.

1. **cúrio** (**curiónis**) **ჟ** 1. კურიონი (კურთხის საკულტო საქმეთა მესვეური); 2. მაცნე.

2. **cúrio** (**curiónis**) **ჟ**. ბედკრული ადამიანი, ბედშევი ადამიანი.

curiose **ზნს.** 1. ზრუნვით, გულმოდგინედ; 2. ცნობისმოყვარეობით.

curiósitas (**curiositátis**) **ჟ.** ცნობისმოყვარეობა.

curiósulus, **ა**, **um** ცნობისმოყვარე (Apuł. 10,31).

curiósus, **ა**, **um** 1. მზრუნავი; გულმოდგინე; 2. ცნობის მოყვარე.

cúris (**cúris**) **ჟ.** სასროლი შუბი, სატყორცნი შუბი.

cúrito (**curiáre**) ვზრუნავ ხოლმე.

cúro (**curávi**, **curátum**, **curáre**) 1.

1. ვზრუნავ; 2. ვუვლი; ვაძუფთავებ;

3. ვაზრუნავ (საკმელს); 4. ვასაფლავებ (გვაძს); 5. ვიძენ (ქონებას, ნივთს).

-europalátes (**europalátao**) **ჟ** 1. სასახლის მოურავი; 2. (გვიანდ.) კურთხალატი. [cúro „ვზრუნავ“, palátium „სასახლე“].

curriculum (**curriculi**) **ჟ** 1. ასპარეზი; გზა; 2. ეტლი (საბრძოლო); 3. გადატ. შებრძოლება, გაჯიბრება.

currilis, **ე** ეტლისა.

cúrró (**currí**, **cúrrum**, **cúrrere**) დავრბივარ, მივრბივარ, მივიჩქარა.

-curríca (**currícae**) **ჟ** 1. (ხოლო.) ღობე-მძვრალა; ბუტბუტა; 2. გადატ. რქიანი ქმარი, ნალალატევი ქმარი.

currílis, **ე** 1. ეტლისა; 2. ძალი, გამალეული. [cúrrus]

cúrrus (**cúrrus**) **ჟ** ეტლი; **cúrrus triumphális** საზეიმო ეტლი (Liv. 48, 37, 3).

cúrsim **ზნს.** 1. რბენით, სირბილით; 2. სწრაფად, ჩქარა.

cúrsio (**cursiónis**) **ჟ.** რბენა, სრბოლა.

cúrsito (**cursitávi**, **cursitáre**) დავრბივარ ხოლმე.

cúrsó (**curzáre**) აქეთ-იქით დავრბივარ.

cúrsor (**cursóris**) **ჟ**. მორბენალი.

cursóra (**cursórae**) **ჟ.** რბენა; სრბოლა.

cúrsus (**cúrsus**) **ჟ**. 1. რბენა, სირბილი;

2. მიმართულება, გეზი.

cúrto (**curtávi**, **curtátum**, **curtáre**) 1. ვამოკლებ; ვაკლებ; **quántulum ónim súmmas curtábit quisque díerum** რასაკვირველია, ყოველი დღე ამ თანხას აკლებს (Hor. s. 2, 3, 124); გადატ. ვამახინჯებ.

cúrtus, **ა**, **um** 1. შემოკლებული; 2. დამოკლებული. შეკრეკილი; 3. გადატ. ცალმხრივი.

curúlis, **ე** (← **cúrrus**) ეტლისა; **sélla curúlis** საბატო საეარძელი (წარჩინებულ რომაელ მოხელეთათვის).

curvámen (**curváminis**) **ჟ**. სიმრუდე.

curvatúra (**curvatúrae**) **ჟ.** სიმრუდე.

cúrvo (**curvávi**, **curvátum**, **curváre**) ვლუნავ, ვამრუდებ.

cúrvor (**curvóris**) **ჟ**. სიმრუდე.

cúrvus, **ა**, **um** მრუდე, გაღუნული, მოღუნული.

cúsió (**cursiónis**) **ჟ.** მოჭრა (ფულისა; **e. monetális**). [cúdo]

cúspis (**cúspidis**) **ჟ** 1. წვეტი; 2. გადატ. ისარი; შუბი.

custódia (**custódiæ**) **ჟ.** დარაჯობა, თვალყურის დევნება; დაცვა.

custódio (**custodívi**, **custodíto**, **custodíre**) ვდარაჯობ.

cuticula (**cuticulæ**) **ჟ.** კანი. (← **cútis**) კანი, გარსი.

cútis (**cútis**) **ჟ.** კანი, გარსი. (პარალელური ფორმა: **cótis**).

cubiculum—გვიანი ფორმა სიტყვისა **cubiculum**.

cyáneus, **ა**, **um** (**κυάneos**) ლურჯი.

cýathus ან *cýatus* (κύαθος) კიათი (ერთგვარი თასი).

cýclas (*cýcladis*; ბერძნ.) ჯ. წრისებური კაბა (წარჩინებული რომაელი ქალგბასა).

cýclicus, *a*, *um* წრისა, წრიული.

cýcneus ან *cýgneus*, *a*, *um* გედისა.

cýenus ან *cýgnus* (*cýeni*; κύων) 2. გედი.

cylindrus (*cylindri*) 2. ცილინდრი.

cýmba ან *cumba* (*cýmbae*; ბერძნ.) ჯ. კვიმბა (ერთგვარი ნავია).

cýmbalum (*cýmbali*, ბერძნ: κύμβαλον) 2. წინწილი.

cýmbium (*cýmbii*; ბერძნ.) 2. თასი (მაგალითად, სამსხვერპლო სითხისათვის: *Aen.* 3,66)—*inférimus tépido spumántia cýmbia lacte* მოგვაქვს თასები აქაფებული თბილი რძით.

cyparíssus (*cyparissi*) ჯ. კვიპაროსი; გუნდის ხე.

D

D. შემოკლება სახელისა *Décimus*.

D=რიცხვით სახელს *quingénti* ხუთასი.

dácrima ან *dácruma* იგივეა რაც *lácrima*.

dactýlicus, *a*, *um* დაქტილური. იხ. *dáctylus*.

dáctylus (*dáctyli*, ბერძნ. δάκτυλος) 2. დაქტილი (სალექსო მუხლი — —).

daedalus, *a*, *um* (ბერძნ. δαίδαλος) დახელოვნებული, დაოსტატებული.

daemon (*daemonis*; ბერძნ.) 2. 1. სული; 2. ბოროტი სული.

daemónium (*daemónii*) 2. 1. ღვთაება; 2. ბოროტი სული.

damnátio (*damnatiónis*) ჯ. მსჯავრის დადება, მისჯა.

dámna (*dámnae*) ჯ. გარეული თბა.

dámmula (*dámmulae*) ჯ. ბეჭეკა.

damnábilis, *e* დასჯის ღირსი, დასასჯელი.

damnátio (*damnatiónis*) ჯ. 1. სასჯელის მისჯა; მსჯავრის დადება.

damnatórius, *a*, *um* 1. საბრალდებო; 2. დამსჯელი.

damnátus, *a*, *um* 1. დასჯილი; დასასჯელი; 2. გარყენილი.

damnífico (*damnificáre*) ვახარალებ, ვავნებ; ზიანი მომაქვს.

dámno (*damnávi*, *damnátum*, *damnáre*) დამნაშავედ ვალიარებ, ვსჯი (დასჯა).

damnóse ზმნს. საზარალოდ, საზიანოდ; *damnóse bíbimus* ვსვამთ (მასპინძლის) საზარალოდ (ე. ი. ძალიან ბევრს ვსვამთ: *Hor. s.* 2, 8, 34).

damnósus, *a*, *um* საზარალო, საზიანო. *dámnum* (*dámni*) 2. 1. ზარალი, ზიანი; 2. საურავი.

dáno (*dánere*) ვაძლევ (პარალელური ფორმა ზმნისა *do*).

dáphne (*dáphnes*; δάφνη) ჯ. დაფნის ხე.

dáphnon (*daphnónis*; ბერძნ.) 2. დაფნის ქალა; დაფნის ბალი.

daps (*dápis*) ჯ. 1. საჭმელი, სანოვაგე; 2. პურის კემა; სამსხვერპლო ნადიმი.

dátio (*datiónis*) ჯ. მიცემა.

datívus, *a*, *um* მიცემითი.

dátor (*datóris*) 2. მიმცემი.

1. *dátum* (*dáti*) 22. მონაცემი; საჩუქარი.

2. *dátum* იხ. *do*.

de (წინდებული, იხმარება მოქმ. ბრ.) -გან; მიხედვით, გამო; შესახებ.

déa (*déae*) ჯ. ქალღმერთი.

deálbo (*-albávi*, *-albátum*, *-albáre*). ვათეთრებ.

déamo (-amávi, -amátum, -amáro) გაგოებით მიყვარს.

deármó (dearmávi, dearmátum, dearmárc) განვითარალებს.

debellátor (debellátoris) 2. გამარჯვებული (ომში), დამმარცხებელი.

debélló (-bellávi, -bellátum, -belláre) 1. ომს ვათაუბებს; 2. სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ვიბრძვის; 3. ვანარცხებს; ვიმარჯვებს საბოლოოდ.

débeo (débui, débitum, débére) ვალდებული ვარ; მმართველს.

débilis, e დასუსტებული, სუსტი.

debilitas (debilitátis) რ. 1. სისუსტე; 2. დაძაბუნება, დაჩაჩანაყება.

debilito (debilitávi, debilitátum, debilitáre) ვასუსტებ.

débitor (debitóris) 2. მოვალე.

débitum (débíti) ს. ვალი; მოვალეობა; (ძველქართულით) თანანადები; *dimitte nobis débíta nóstra* მოგვკტევენ ჩვენ თანანადებნი ჩუენნი (Mt. 6, 12).

decánto (decantávi, decantátum, decantáro) 1. სიმღერას ვამბობ; 2. სიმღერას ვწყვეტ (მღერის შეწყვეტა).

decánus (decáni) 2. ათნეთაური. [-décem]

decédo (decéssi, decéssum, decéle-re) 1. უშორდები (განშორება). ვეცდები (გაცლა); 2. უარს ვამბობ; 3 ვჭრები.

decélló (decéllere) უარყვოვ; უკუვაგდებ (Lucr. 2, 219).

décem ათი.

decémbér, decémbris, decémbre დეკემბრისა; *ménsis decémbér* დეკემბერი („შეთე თვე“). [-decem]

decémpeda (decémpedae) რ. ათ-ფუტიანი კოკი (გასაზომად).

decémplox (decémplicis) ზედსართ. ათნაგი.

decémrénis, e ათნიხიანი.

decémvir (decémviri) 2. დეცემვირი

(მრავლ. decémviri 10 კაცისაგან შემდგარი კოლეგია).

decémvirális, e დეცემვირებისა.

decémvirátus (decémvirátus) 2. დეცემვირობა.

decennális, e ათწლიანი; béllum d. ათწლიანი ომი (რომელიც იულის კეისარმა აწარმოვა გალიაში; Ann. 15, 12, 6).

decénnis, e ათწლიანი.

decénnium (decénnii) ს. ათი წელი. [décem, ánnus]

décens (decéntis) ზედსართ. 1. მართებული, შესაფერი, საკადრისი; 2. მოხდენილი, ლაზათიანი.

decénter ზნს. საკადრისად, შესაფერისად.

decéntia (decéntiae) რ. წესიერება; ლაზათი.

décéo (décui, decére): decet შეეფერება, შეჭფერის.

decéptio (decéptiōnis) რ. მოტყუება; კიტხვა (2 Petr. 3, 3: *in decéptiōne illusóres* ნეკიტხუვარნი).

decéptus, a, um (ზმნისაგან decépio) შეუმჩნევლად დატოვებული, მივიწყებული; მოტყუებული.

decérno (decrévi, decrétum, decérnere) 1. ვწყვეტ (გადაწყვეტა), ვადგენ (დადგენა), ვსაზღვრავ; 2. ვიბრძვი.

decérpo (-cérpsi, -cértum, -cérpere) მოვწყვეტ; ჩამოვწყვეტ.

decérto (decertávi, decertátum, decertáre) 1. გადავწყვეტ; 2. ბრძოლას ვუმართავ, სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ვიბრძვი.

decéssio (decéssiōnis) რ. განშორება, გაცლა, წასვლა.

decéssor (decéssóris) 2. წინამოადგილე (სამსახურში). [decédo]

decéssus (decéssus) 2. 1. განშორება, გაცლა; წასვლა; 2. დაკლება (წყლისა); *decéssus aestus* ტალღების

დაკლება (ზღვის უკუქცევა: BG 3, 13, 1).

décet (décuit) ობ. déceo.

1. decido (decidi, decisum. decide-re) 1. ვკვეთ (მოკვეთა), ვჭრი (მოჭრა); 2. ბოლოს მოვუღებ. [de, cado]

2. decido (decidi, decidere) 1 ვვარდები (დავარდნა, ჩამოვარდნა); 2. ვიღუბები. [de, cado]

deciduus, a, um ჩამოცვენილი; fólia decidua ჩამოცვენილი ფოთლები (Plin.). [2. decido]

déciens ზმნს. ათჯერ.

décios ზმნს. ათჯერ.

decimánus (ან decumánus), a, um 1. ათობითი; 2. მეათედი (ლალა); 3. (სამხ.) მეათე რაზმისა.

décimo ან decumo (decimávi, decimátum, decimáre) 1. დასჯი ყოველ მეათე კაცს; 2. მეათედ ნაწილს ავიღებ (გადსახადის სახით). decimátis méntham et rútam ათუელსა აღიღებთ პიტნაისა და ტეგანისასა (Luc. 11, 42).

décimus, a, um მეათე.

decipio (-cépi, -céptum, -cípre) ვატყუებ; ვერ ვამჩნევ.

decisio (decisiónis) რ. 1. გადაწყვეტილება; შეთანხმება; 2. მოკვეთა, დაკლება.

decisum ობ. 1. decido.

declamátio (declamatiónis) რ. 1. მკვერმეტყველად თქმა, დეკლამაცია; 2. ვარჯიშობა წარმოთქმაში; 3. წარმოთქმა.

declamátor (declamatóris) მ. დეკლამატორი.

declamátúrius, a, um დეკლამაციისა, დეკლამატორისა; დეკლამატორული.

declámito (-clamítávi, -clamítátum, -clamítáre) 1. ვვარჯიშობ ხოლმე მკვერმეტყველებაში; 2. გაცხარებით ვლაპარაკობ ხოლმე.

declámo (-clámávi, -clamátum, -cla-

máre) 1. ვვარჯიშობ მკვერმეტყველებაში; 2. გაცხარებით ვლაპარაკობ.

declarátio (declaratiónis) რ. განცხადება; გამჟღავნება.

declarátor (declaratóris) მ. გამომცხადებელი (მაგისტრატის არჩევნების შედეგებისა).

decláro (-clarávi, -clarátum, -claráre) ვაცხადებ; ვამჟღავნებ; ვაჭყეყნებ.

declinábilis, e (გრამატ.) საბრუნებელი (საწინ.: inclinábilis).

declinátio (declinatiónis) რ. 1. გადახრა, გადახვევა; 2. გრამ. კანკულობა; ბრუნება.

declinátus (declinátus) მ. 1. გადახრა, გადახვევა; 2. სიტყვების სახეცელა.

declino (-clinávi, -clinátum, -clináre) 1. გადავხრი, გადავუხვევ; 2. გრამ. ვაბრუნებ, ვაკანკულებ.

declive (declivis) ს. ფერდობები.

declivis, e 1. დამრეცი; დაღმართი; 2. გადატ. ხანში შესული.

declivitas (declivitátis) რ. დამრეცობა; ფერდობი (BG 7, 85, 4).

declivum (declivi) ს. ფერდობი.

declivus, a, um დამრეცი, დაქანებული.

decoctio (decoctiόnis) რ. 1. ხარშვა; 2. ნახარში.

decoctior (ზედაართ. შედარ. ხარ.) 1. მომწიფებელი, გამომშრალი; 2. გადატ. საფუძვლიანი; დარბაისელი.

decoctor (decoctóris) მ. 1. მელანგველი; 2. გაკორტებული.

decoctum (decocti) ს. ნახარში. [de-coquo]

decoctus (decoctus) მ. მოზარშვა.

décolor (decoloris) ზედაართ. გაუფერულებული; ამღვრეული; გადატ. დამახინჯებული.

décoquo (decoxi, decoctum, decoquere) მოვხარშავ, გამოვხარშავ.

f. decócor (decoris) მ. 1. შესაფერისობა; ზრდილობა; 2. ლახათი.

2. decócor (decoris) ზედაართ. ლახათიანი.

decóre ხზნა. შესაფერისად: ლახათიანად. [←decórus]

décoro (decorávi, decorátum, decoráre) 1. ვამკობ; 2. ვადიდებ.

decórus, a, um შესაფერი, საკადრისი. decreméntum (decreménti) სქ. მოკლებდა; შემცირება.

decrépitus, a, um ღრმად მოხუცებული; მიხრწნილი.

decrescéntia (decrescéntiae) რ. მოკლებდა; d. línao მცხრალი მთვარე.

decréscere (-cróvi, -crútum, -créscero) 1. ვმცირდები, ვსუსტდები, ვიკლებ (დაკლება); 2. ვქრები, ვიკარგები.

1. decrétum (decréti) სქ. დადგენილება, გადაწყვეტილება. [←decérris]

2. decrétum ob. decérris და decrésco.

decrévi ob. decérris და decrésco.

decumánuს იგივეა რაც decimánuს.

decumátes (decumátium, მრ. რ.) ხელსართ. მეთაულის შეახებში; ágrí decumátes მიწები, რომელთა მოაჯლის მეთაუდი ღალღ შექონდათ (Tsc. G. 29).

decúria (decúriae) რ. 1. დეკურია, ათული; 2. განყოფილება, კოლეჯია.

decúriális, e დეკურიისა, დეკურიის კუთვნილი.

decuriátim ხზნს. დეკურიების მიხედვით.

decuriátio (decuriatiónis) რ. დეკურიობად დაყოფა.

1. decúrio (-curiávi, -curiátum, -curiáre) დეკურიობად ვყოფ.

2. decúrio (decuriónis) 2. დეკურიობნი, ათულის მეთაური.

decúrro (decúrri ან decucúrri, decúrsum, decúrre) ჩაივრებენ; მივირბენ.

decúrsio (decursiónis) რ. 1. ჩარბენა; მირბენა; 2. მიხტომა; თავდასხმა.

decúrsus (decúrsus) 2. 1. ჩარბენა; 2. ვარდნა (წყლისა); 3. თავდასხმა.

decúrso (-curtávi, -curtátum, -curtáre) 1. ვამოკლებ; 2. ვამახინჯებ.

décus (dégoris) სქ. სამკაული.

decussátio (decussatiónis) რ. ანატ. ჯვარედინი.

1. decútio (-cússi, -cússum, -cútere) 1. ჩამოებერტყავ, გადმოებერტყავ;

2. გადატ. ჩამოვაგდებ, ჩამოვანგრევე. [de, quátio]

2. decútio (decutíre) ტყავს გავაძრობ. [de, cútis]

dedámno (dedamnáre) უდანაშაულოდ ვალიარებ ვინმეს; ვათავისუფლებ.

dédécet (dedécuit, dedécéret) არ შეეფერება, არ შეკჭერის.

dédécero (dedecorávi, dedecorátum, dedecoráre) 1. პატივს აყვრი; ვარცხვენ; 2. ვაუშნობ.

dedecórus, a, um სამარცხვინო; შემარცხვენელი.

dédécus (dedégoris) სქ. 1. უპატიობა, სირცხვილი; 2. სამარცხვინო საქმე.

dedicátio (dedicatiónis) რ. 1. მიძღვნა; 2. კურთხევა.

dédico (dedicávi, dedicátum, dedicáre) 1. ვუცხადებ, ვაუწყებ; 2. ვუძღვნი.

dedignátio (dedignatiónis) რ. უარყოფა, უკუგდება; უგულუბეყოფა.

dédignor (dedignátus sum, dedignáre) ღირსად არ ვცნობ.

dédisco (dedíci, dedíscere) გადამავიწყდება; გადავწევი.

dedíticius, a, um დანებებული, ვინც დანებდა, ვინც დამორჩილდა.

dedítio (deditiónis) რ. 1. დანებება, დაცლა (ციხისა, ქალაქისა); 3. გადაცემა.

deditíus იგივეა რაც dediticius.

déditus, a, um მიმღ. ზედსართ. 1. ერთგული; 2. მიმართული (საითყენებ—თვალეში, ყურადღება და სხვ.).

dédo (dédidi, déditum, dédere) 1. ვუცლი (დაცლა), ვაბარებ; 2. გადავცემ; 3. se dédere ა) აყოლა: ბ) თავის შეწირვა.

dedóceo (dedocéere) გადაკვიწყებ; გადაკარგევ.

dedóleo (-dólui, -dolére) მწუხარებას ბოლოს მოვლუბ.

dedúco (-dúxi, -dúctum, -dúccere) 1. ჩამყავს, ჩამომყავს; გამყავს, გამომყავს; 2. გამოფრთხავ.

dedúctio (deductiōnis) რ. 1. გაყვანა, გამოყვანა; 2. გამოორთხვა, გამოკლება.

deérro (-errávi, -errátum, -erráre) 1. დაეხუტები; 2. გზას ავცდები.

déest ob. désum.

defatigátio ან defotigátio (defatigatiōnis) რ. დაღლა, დაღლილობა.

defatigo (defatigávi, defatigátum, defatigáre) ველი, ექანცავ.

defatiscor ob. defetiscor.

deféctio (defectiōnis) რ. 1. ჩამოშორება, ჩამოცილება; 2. ნაკლი.

defectívus, a, um ნაკლულევენი.

deféctor (defectóris) მ. განდგომილი; გარეწარი; მოღალატე; *paráta in defectóres últiōne* (გერმანიეც) მომზადებული იყო შურისძიებისათვის მოღალატეთა მიმართ (Tac. ann. I, 48); *pátris súi defectóres* რომელნიც გადაუდგნენ მამა-მისს (Tac. ann. II, 8).

1. deféctus, a, um დაუძღვრებული, დაუსტებული.

2. deféctus (deféctus) მ. იგივეა რაც deféctio.

defóndo (-fóndi, -fénsum, -féndero) ვიგერიებ; ვიცავ, ვეპაზრებ [de, *féndo]

defénero (defenerávi, defenerátum, defeneráre) ვეკლუფავ როგორც მევაზზე.

defénsio (defensiōnis) რ. დაცვა, თავდაცვა.

defénsito (-fensitávi, -fensitáre) ვიცავ ხოლმე; ვიგერიებ ხოლმე.

defénsó (defensáre) გულმოდგინედ ვიცავ. [-deféndo]

defénsor (defensóris მ. მოქერიებელი; დამცველი.

defensórius, a, um დაცვისა, თავდაცვისა; დაცვის შესახები.

défero (détuli, delátum, deférre) 1. ჩამაქვს (ჩატანა), ჩამომაქვს; გამაქვს; მიმაქვს; 2. მიმაქვს ცნობები, ვაუწყებ.

deferéscó (-férvi ან -fərbui, -fervéscere) 1. დაედულდები; 2. გადატ. დავეწნარდები; 3. გადატ. განოვერკვევი.

deféssus, a, um დაღლილი, დაქანცული. [defetiscor]

defetigátio ან defatigátio (defetigatiōnis) რ. დაღლა, დაღლილობა.

defetigo = defatigo.

defetiscor ან defatiscor (-féssus sum, -fetisci) ვიღლები; ვწვალობ.

deficio (-fécí, -fóctum, -ficcere) 1. ჩამოვშორდები, ვცილდები; 2. ვსუსტდები.

defigo (-fixi, -fixum, -figere) ჩავარკობ, ჩავსობ.

defingo (-finxi, -fictum, -fingere) გამოვსახავ, წარმოსახავ.

definio (-finívi, -finitum, -finiro) 1. ვსაზღვრავ, განსაზღვრავ; 2. ვაპთავრებ, ვასკენი.

definite ზნს. განსაზღვრულად; ცხადად.

definitio (definitiōnis) რ. განსაზღვრა.

definitívus, a, um განსაზღვრული.

definitus, a, um განსაზღვრული; ცხადი.

défio (deficere): défit აკლია.

deflagrátio (deflagratiōnis) რ. წვა; დაღუბვა (ცეცხლის გამო).

déflagro (-flagrávi, -flagrátum, -flagrāre) 1. ვიწვი; ვიღუბები; 2. წვას შევწყევტ.

deflámmo (deflammare) ჩავაქრობ.

deflécto (-fléxi, -fléxum, -fléctere) 1. გადავხრი; ავარიდებ; 2. გადავეუხვევ (გზას), გავეცლები.

defleſen (flévi, -flétum, -flére) ვტირი (ვინმეს), დავტირი.

deflénxus (deflénxus) ? გადახრა. გადახვევა.

deflénxum ობ. defléceto.

deflo (-flávi, -flátum, -fláre) შეეუბრაჲე. შემოუებრაჲე.

deflorátio (defloratiónis) რ. 1. დაქვინობა; 2. გადატ. ევალიების კრეფა.

defloréſco (-flóru, -floréſcere) 1. დაქვენები; 2. გადატ. დავუძღვრდები; *cum corpóribus vigéro et defloréſcero ánimos* სხეულის კვლობაზე, სულიც ან ძლიერდება ან სუსტდება (Liv. 6, 23).

deflóro (-florávi, -florátum, -floráre) 1. ყვავილებს კრეფს; 2. გადატ. შნოს დავუკარგავ.

defluo (deflúxi, deflúxum, deflúere) 1. ჩამოვმდინარებ; 2. ვვარდები ძირს; 3. მივცურებ წყლის დაყოლებით.

deflúvium (deflúvii) ს. 1. გამოდენა (სითხისა); 2. დაცვიენა (თმისა).

defúdo (-fódi, -fúſſum, -fódere) 1. ჩავფლავ, ჩავმარხავ; 2. გადავთბრი (მიწას).

defóre (განუსახლერელი კილო ზნისა *désum*, იშვითად ხმარებული ფორმა) = *defutúrum éſſe* კლება, არყოფნა.

1. **deformátio** (deformatiónis) რ. სახის შეცვლა, დამახინჯება. ობ. 1. **defórmo**.

2. **deformátio** (deformatiónis) რ. გაფორმება; ფორმის შობახვა, ასახვა.

defórmiſ, e. 1. უფორმო. დამახინჯებული; 2. გადატ. სამარცხინო.

defórmitas (deformitátis) რ. 1. უსახურობა; სიმახინჯე; 2. გადატ. სირცხელი, თავის მოკრა.

defórmiter ზნს. 1. უშნოდ; მახინჯად; 2. გადატ. უსიტყვილოდ.

1. **defórmo** (-formávi, -formátum, -formáre) ვამახინჯებ, ვრყენი.

2. **defórmo** (-formávi, -formátum, -formáre) 1. ვაფორმებ; 2. ვსახავ.

defráudo ან **defrúdo** (-fraudávi, -fraudáre) მოვატყუებ.

defrenátus, a, um აღვირახსნილი, აულაგმავი; *et defremáto volvúntur in aequora cúrsu* და სინიცი (მდინარეები) გაშმაგებული დენით ერთვიან ზღვას (Met. 1, 282).

defricó (-fricui, -fricátum ან -fricatum, -fricáre) 1. ვსრება; 2. გამოეწმენდ; 3. გადატ. გაეთათხავ, სასაცილოდ ავიგდებ (Hor. s. 1,10,4).

defriugo (-frégi, -fráctum, -fringere) 1. გადავტეხ; 2. გადატ. დავაზიანებ.

defrústo (defruſtáre) დავაქუცმაცებ. [de, frústum]

defúgio (-fúgi, -fúgitum, -fúgere) 1. ვავრბივარ; 2. ვავურბივარ, თავს ვარიდებ.

defúctus (defúctus) ? სიკვდილი.

defúndo (-fúdi, -fúſum, -fúndere) 1. ვღვრი ძირს; 2. ჩამოვასხამ, გავმოვასხამ.

defúngor (defúctus sum, defúngi) 1. დავასრულებ, მოვრჩები (რამე საქმეს); 2. სისრულეში მოვიყვან; *velut defúcti régis império* თითქოს სისრულეში მოვიყვანეს მეფის ბრძანება (Liv. 1, 4, 5); 4. მოვკვდები; *defunctáque virgo Vestális Laelia* და გადრაიცვალა ვესტაქალწული ლელია (Tac. ann. 15,22).

defutútus, a, um გაუპატიურებული (Catull. 41,1).

dégener (degéneris) ზედსართ. გადაგვარებული.

degénero (-generávi, -generátum, -generáre) 1. გადაგვარდები, ვიცვლები; 2. ვბღალავ.

dégero (-génsi, -géstum, -górere) წავილებ; ვავზიდავ.

dégo (dégí, dégere) ვატარებ (დროს, ცხოვრებას), ვცხოვრობ [de, ágo].

degradátio (*degradatiónis*) *ა.* ჩამოკვეითება.

dégravo (*-gravávi, -gravátum, -graváre*) 1. დაეამძიებ; 2. გადატ. შევაწუხებ; ვაწვალებ.

degrúdiór (*-gróssus sum, dógredi*) ქვევით ჩავდივარ; გავდივარ, გამოვდივარ.

degustátio (*degustatiónis*) *ა.* გასინჯვა (გემოსი), კაშნიკი.

degústó (*-gustávi, -gustátum, -gustáre*) უესინჯავ (გემოს), ვსინჯავ.

deháurio ან **dehório** (*-háusi, -háustum, -hauríre*) ამოვხაავ.

déhinc ზნს. აქედან, ამიერიდან.

dehísco (*dehíscero*) 1. გავიშლები; *rósa dehíscit* ვარდი იშლება (Plin. 21, 4, 10); 2. *dehíscit térra* მიწა სკდება; *mihi téllus óptem prius íma dehíscat* დე. უმალ მიწა გასკდეს და იქ ჩავეარდე (Aen. 4, 24).

dehonestaméntum (*dehonestaménti*) ს. პატივის აყრა; შერცხვენა; *in nos dehonestaménto* ჩვენდა შესარცხვენად (Tac. ann. 12, 14).

dehonestás (*dehonestátis*) *ა.* უპატიობა; გინება.

dehonestó (*-honestávi, -honestátum, -honestáre* ჩირქს ვცხებ; ვარცხვენ; სახელს ვუტებ.

dehonestus, a, um უღირსი; სამარცხვიწო.

dehortátio (*dehortatiónis*) *ა.* გადათქმევენება.

dehórtor (*-hortátus sum, -hortári*) არ ვურჩევ, გადავათქმევენებ.

deício იხ. **deíficio**.

deiectio (*deiectionis*) *ა.* 1. ძირს ჩაგდება, ჩამოგდება; 2. გაძევება.

deiectum იხ. **deíficio**.

deiectus (*deiectus*) 3. ჩამოგდება, დამხობა; 2. დაქანება; დამრეცობა. [**deício**]

deiéro = **deiúro**.

deíficio (*deíficúre*) ვალმერთებ. [**déus, fácio**]

deíficio (*deíeci, deíectum, deícero*) ვისვრი (ზევიდან ქვევით). ჩამოვაგდება. [**de, íacio**],

deím იხ. **déin**.

déin ან **deínde** ზნს. იქიდან, შემდეგ, მერმე.

deinceps ზნს. ერთიმეორეზე მიყოლებით, შემდეგ.

deínde ან **déin** ზნს. იქიდან, შემდეგ, მერმე.

deípara (*deíparae*) *ა.* ღეთისმშობელი. [**déus, pário**]

deíungo (*-iúxi, -iúctum, -iúngere*) გამოვუშვებ (ხარება), გამოვხსნი.

deiúro (*deiurávi, deiurátum, deiuráre*) ვფიცავ, ფიცს ვდებ.

delábor (*delápsus sum, delábi*) 1. ძირს ვვარდები; 2. წარმოშობილი ვარ.

delússó (*-lassátum, -lassáre*) ელლი, ვქანცავ.

delátio (*delatiónis*) *ა.* 1. განცხადება, უწყება; 2. საჩივარი.

delátor (*delatóris*) 3. 1. ამბის მომტანი; 2. მახეზლარა, დამსმენი.

delátum იხ. **dófero**.

delectábilis, e სასიამოვნო; *d. cibus* საყვარელი საკმელი (Tac. ann. 12,67).

delectamóntum (*delectaménti*) ს. სიამოვნება; გართობა; დროს-ტარება.

delectátio (*delectatiónis*) *ა.* სიამოვნება.

delectó (*delectávi, delectátum, delectáre*) ვსიამოვნებ; **delector** ვსიამოვნებ, შესიამოვნებ.

delectus (*delectus*) 3. ან **diléctus** (*diléctus*) 3. 1. არჩევა; არჩევანი; *d. verborum* სიტყვების (გამოთქმების) შერჩევა (Cic.) 2. შეკრება (ჯარისა); *diléctum habére* (ან *ágere*) ჯარების შეკრება; 3. შეკრებილი მეომრები (= *delecti milites*); *delectos per Gálliam hábitos in civitates remittit* გალიაში შეკრები-

- ლი მეომრები თავ-თავიანთ თემებში გაუშვა (Tac. h. 4, 71).
- delegatio** (delegatiōnis) რ. განკარგულება (ფულის გაცემის შესახებ).
- delēgo** (-legāvi, -legātum, -legāre) 1. მიუთითებ, ვანდობ, დავალუბას ვაძლევ; 2. ვგზავნი (დავალუბის შესასრულებლად).
- delenimētum** (delenimēnti) ს. 1. გასაყუჩებელი საშუალება; 2. გადატ. მისახიდი საშუალება.
- delēnio** (-lonīvi, -lonitum, -lenīre) 1. გავაყუჩებ (ტკივილს), შევამსუბუქებ; 2. მივიზიდავ.
- dēleo** (delēvi, delētum, delēre) ვანადგურებ, ვსპობ.
- delētus** (delētus) მ. მოსპობა.
- deliberabūndus**, a, um ღრმა ფიქრების წასული; ღრმად დაფიქრებული.
- deliberatio** (deliberatiōnis) რ. აწონდაწონა, მოფიქრება.
- delibero** (deliberāvi, deliberātum, deliberāre) აწონ-დაწონი, მოვიფიქრებ, ვეთათბირებ (ვინმეს).
- delibo** (-libāvi, -libātum, -libāre) 1. გავსინჯავ; 2. შევამცირებ; დავავიწროვებ; 3. ვისესხებ.
- delibratio** (delibratiōnis) რ. ქერქის გაცლა.
- dēlibro** (delibrāvi, delibrātum, delibrāre) ქერქს ვაცლი; 2. ვფცქვნი, ვსხლავ.
- delibuo** (-libui, -libūtum, delibūere) წავაცხებ.
- delicāte** ზმნა. წარმტაცად; შნოიანად.
- delicātus**, a, um წარმტაცი, შნოიანი.
- deliciae** (deliciārum, მრ. რ.) რ. 1. სიხარული, სიმიხარულე; 2. ფუფუნება, განცხრომა.
- delictum** (delicti) ს. შეცდომა, ბრალი; შეცოდება. სინონ. admisum.
1. **dēligo** (-ligāvi, -ligātum, -ligāre) ვკრავ, ვაბამ (მიბმა).
2. **dēligo** (delēgi, delēctum, delēge-

- re) გამოვირჩევ, გადავირჩევ; ამოვირჩევ.
- delingo** (līnxi, -līnctum, -līngore) მოვლოკავ, გავლოკავ.
- dēlino** (delēvi, dēlītum, delīnere) 1. წავაცხებ; 2. მოვფხვებ; 3. გადატ. წავშლი (მაგ., ასობებს, დაწერილს).
- delīnquo** (delīqui, delictum, delīnquere) ვაშავებ (რამეს), ვცოდავ.
- deliquōsco** (-licui, -liquēscere) 1. დავდნებ; 2. გავკვრები.
- deliratio** (deliratiōnis) რ. სისულელე; მიეთ-მოეთობა.
- deliro** (-lirāvi, -lirāre) 1. გადავუფხვებ სწორ გზას; 2. გადატ. ვროშავ.
- delīrus**, a, um გზააბნეული, გადარეული.
- delitēscō** (-litui, -litēscere) ვიმალები, თავს ვაფარებ (შეფარება).
- delitigo** (delitigāre) ვედავებ; ვკიცხავ; iratūsq;e Chrōmes tūmido delitigat ōre გაჯავრებული ქრემეტი (თავის ვაჟს) ალეღებელი სიტყვით ჰკიცხავს (Hor art. p. 94),
- dēlitor** (delitōris) მ. მომსპობი, განმანადგურებელი. [dēlino]
- dēlītum** იხ. dēlino.
- dēlōnge** ზმნს. შორიდან.
- delphinus** (delphīni) მ. დელფინი, ზღვის ღორი.
- dēlphis** (delphīnis) მ. იგივეა რაც delphīnus.
- dēlta** (dēltae) რ. ან ს. 1. დელტა (ბერძნული ანბანის მეოთხე ასო); 2. დელტა (მდ. ნილოსის შესართავი).
- delūbrum** (delūbri) ს. ტაძარი, სალოცავი.
- dēlūdo** (-lūsi, -lūsum, -lūdere) დავცინი, ვატყუებ.
- delūmbis**, e 1. წელაგაშეშებული (წელკავის გამო); 2. გადატ. დაუძლურებული. [de, lūmbus]
- dēlūmbo** (-lūmbāvi, -lūmbātum, -lūm-

- báre**) 1. წელს გაეუშეშებ; 2. დავა-სუსტებ.
- déluo** (délui, delúere) ჩამოვრეცხავ; წყალს გამოვავლებ.
- demándo** (-mandávi, -mandátum, -mandáre) ვანდობ.
- demáno** ზნს. ძალიან ადრე.
- démens** (demóntis) ზედაართ. უგუნური, უკეთუ, შეშლილი.
- deménter** ზნს. შეშლილად, უგუნურად.
- deméntia** (deméntiac) ლ. უგუნურება, შეშლილობა; გონების დასუსტება.
- déménto** (dementávi, dementátum, dementáre) 1. (გარდამ.) კეთახე შევშლილი; 2. (გარდაუვ.) კეთახე ვიშლები.
- deméreo** (-mérui, méritum, merére) 1. გამოვიმუშავებ; 2. დავიმსახურებ.
- deméreo** (domeróri) 1. გამოვიმუშავებ; დავიმსახურებ; 2. მივიმბრობ; მივიხიდავ.
- demérgo** (-múrsi, -múrsum, -múrgere) 1. ჩაეუშვებ, ჩაეყვინთავ; 2. ჩაეცემ (მახვილს); 3. გაეწირავ.
- demétor** (-ménsus sum, -metíri) მოვზომავ.
- déméto** (-mésui, -méssum, -métere) მოვითბავ, მოვიმკი.
- démigro** (-migrávi, -migrátum, -migráre) გადავდივარ, გადავსახლდები.
- demínuo** (-mínui, -mínútum, -mínúere) 1. ვამცირებ, ვაკნინებ, ვასუსტებ; 2. ვართმევ.
- deminútio** (deminutiónis) ლ. შემცირება; 2. წართმევა.
- deminútívus, a, um** დამამცირებელი; **deminútívum** (deminútívi) ს. გრამ. კნინობითი სახელი.
- demíror** (-mirárus sum, -mirári) ძალიან მიკვირს.
- demísse** ზნს. 1. დაბლა; 2. გადატ. თავმდაბლად, მორცხვად.
- demíssio** (demissiónis) ლ. 1. ჩაშვება, დაცემა; 2. ჩაგზავნა, გარდმოვლენა.
- demíssus, a, um** 1. ჩაშვებული; დაცემული; 2. ჩაგზავნილი; წარვლენილი;
- გადატ. თავმდაბალი; დანალელიანებული.
- demíto** (-misi, -míssum, -míttore) ჩაეუშვებ, ჩამოეუშვებ; 2. ჩაეგზავნი.
- demiúrǵus** (demiúrǵi; ბერძნ. *δημιουργός*) 2. 1. დემიურგი (უმალღესი მოხელე); 2. (ქრისტ.) შემქმნელი; დამბადებელი (ცისა და ქვეყნისა).
- démáto** (démpsi, démptum, démere) ვართმევ, ვაკლებ.
- demólior** (-molítus sum, molíri) 1. გადატ. დავამხო; 2. მოვსპობ, ვაეუქმებ.
- demonstrátió** (demonstratiónis) ლ. ჩვენება, მითითება.
- demonstrátívus, a, um** საჩვენებელი; ჩვენებითი; **dígítus** d. სალოკი თითი.
- demonstrátor** (demonstratóris) 2. მჩვენებელი; მითითებელი.
- demónstro** (-monstrávi, -monstrátum, -monstráre) ვუჩვენებ.
- demórior** (demórtuus sum, demóri) ვიხოცები(თ).
- demóror** (demorátus sum, demorári) ვაყოვნებ, ვახანებ, ვაჩერებ (შეჩერება).
- démós** (démni; ბერძნ. *δῆμος*) 2. 1. ხალხი; 2. თემი (როგორც მხარე), სოფელი.
- demóveo** (-móvi, -mótum, -movére) 1. დავძრავ; გადავადგამ; 2. მოვიშორებ, ვაჯამეკვებ; 3. მოვარიდებ.
- dómpsi, démptum** იხ. **démó**.
- démptio** (demptiúnis) ლ. წართმევა; ჩამორთმევა.
- demúǵitus, a, um** ბლავილით გაყრუებული; **demúǵitas palúdes** კაობში საქონელი ბლაოდა (Met. 11, 375).
- démum** ზნს. სწორად; მხოლოდ.
- demúrínuro** (-murmuráre) ჩავიბუტბუტებ, წავიდულუნებ.
- démus** არქაული ფორმა სიტყვისა **démum**.
- demússo** ([-mussávi], -mussátum, -mussáre) თავს ვიკავებ; ვითმენ.
- demutatíó** (demutatiónis) ლ. შეცვლა,

გამოცლა: d. mórur ხე-ჩვეულებათა გაუარება (Cic. rep. 2,7).

demúto (demutávi, demutátum, demutáre) შევეცილი, გამოვეცილი.

1. denárius, a. um ათ-ათის შემცველი. [déní]

2. denárius (denárii) შ. დინარი (ფულის ერთეული). [déní]

denárró (-narrávi, -narrátum, -narráre) ვუამბობ, ვუყვები ბოლომდე.

denegátio (denegatiónis) რ. უარყოფა.

dénego (denegávi, denegátum, denegáre) უარზე ვარ, გადაჭრით უარს ვამბობ.

déni, ac. a 1. ათ-ათი; 2. (მხ. რ.) denus, a, um მეთუჯერ განმეორებული. იხ. lícifer; 3. ათი; his déni ოცი; his dénas Italo texámus róhore návis ორჯერ ათ ზომადს ავაგებთ იტალიური მუხისაგან (Aen. 11, 326).

dénique ზმს. ბოლოს, დასასრულ.

denominátio (denominatiónis) რ. დასახელება; სახელის წოდება.

denómino (-nominávi, -nominátum, -nomináre) ვასახელებ; სახელს ვაძლევ (Hor. c. 3,17,3).

denórnis, e ირიბკუთხიანი.

denórmo (-normáre) ირიბკუთხიანად ვაკეთებ.

denotátio (denotatiónis) რ. აღნიშვნა.

1. denotátus (denotátus) შ. აღნიშვნა.

2. denotátus, a, um მიმღ. ხედსართ. სამარცხინო.

denóto (-notávi, -notátum, -notáre) 1. აღვნიშნავ; დავნიშნავ; 2. შევარცხვენ; დავძრახავ.

dens (déntis) შ. კბილი.

dénse ზმს. სკლად, მკვრივად.

dénseo (den-átum, densére) 1. ვასქელებ, ვამკვრივებ; 2. მკიდროდ ვალაგებ.

dénsitas (densitátis) რ. 1. სისქელე; სიმკვრივე; 2. გადატ. სიხშირე, ხშირო. განმეორება.

dénso (densávi, densátum, densáre) იგივეა რაც dénseo.

denusus, a, um 1. სჭელი, მკვრივი; 2. გადატ. ხშირი; densa forámina ხშირი ნახვრეტები; სამტკიცე; per densa forámina cérne სამტკიცეში გაატარე (იხ. cérno).

dentália (dentálium) სპ. სახნისი. იხ. dentális.

dentális, e 1. მედიც. კბილისა; 2. გრამ. კბილისმერი; 3. dentália (dentá-lium, შრ. რ.) სპ. სახნისი.

dentátus, a, um კბილებიანი; დაკბილული.

denúbo (-núpsi, -núptum, -núbere) ვთხოვდები.

denudátio (denudatiónis) რ. 1. გატიტვლება; 2. გადატ გამელავენება.

denúdo (-nudávi, -nudátum, -nudáre) 1. ვატიტვლებ; 2. ვამელავენებ.

denumerátio (denumeratiónis) რ. ჩამოთვლა.

denúmero (-numerávi, -numerátum, -numeráre) ჩამოთვლი.

denuntiátio (denuntiatiónis) რ. 1. გამოცხადება; 2. უწყება; 3. მოთხოვნა.

denúntio (-nuntiávi, -nuntiátum, -nuntiáre) ვუცხადებ, ვატყობინებ.

dénuo ზმს. ხელახლა.

dénus იხ. déni.

deónero (-onerávi, -onerátum, -oneráre) განვტვირთავ.

deórsum ზმს. ქვევით.

deósculor (-osculátus sum, -osculári) 1. ჩაკოცნი; 2. გადატ. შევაკებ.

depángo (-páctum, -pángere) ვარკობ, ვასობ (მიწაში რამეს).

depáseo (-pávi, -pástum, -páscere) ბალახს ვძოვ; 2. ბალახს ვაძოვებ.

depáscor (-pástus sum, -pásci) 1. ბალახს ვძოვ; 2. ვკვამ (შეკვამ).

depástio (depastiónis) რ. ძოვება; შეკვამა.

depecíscor (-pectus sum, -pecísci) მოველაპარაკები, შევეუთანმბლები.

- depéctio (depéctiōnis)** ლ. შეთანხმება, ხელშეკრულება. [depéciscor]
- depecúlor (peculátus sum. -peculári)** ვძარცვავ.
- depéllo (dépuli, depúlsum, depélle-re).** 1. ჩამოვრეკ; ჩამოვაგდებ, ჩამოვყრი; 2. ჩამოვაშორებ.
- depéndeo (dependére)** ვკიდივარ, დამოკიდებული ვარ.
- depéndo (-péndi, -pénssum, -póndere)** მივუწონი; ვუბი (გადახდა ფულისა).
- depéndulus, a, um** დაკიდებული.
- depénsio (deponsiōnis)** ლ. გააქვალ; ხარჯი.
- depérdo (-pérdidi, -pérditum, pérdere)** 1. ვკარგავ; 2. ვლუბავ, ვანადგურებ.
- depéreo (-périi, -peritúrus, -perire)** ვილუბები.
- dépilis, o** უთმო. [de, 1. pilus]
- depíngo (pínxi, -píctum, -píngere)** 1. ვხატავ (საღებავებით); 2. გამოვსახავ; 3. აღვწერ.
- deplángo (plánxi, -pláuctum, -pláugere)** დავიტირებ; ვწუხვარ; ვდარდობ.
- dépleo (plévi, -plétum, -plére)** 1. ამოვღვრი, ამოვხაპავ; 2. გამოვუშვებ (სისხლს).
- deplétio (depletiōnis)** ლ. სისხლის გამოშვება.
- depléxus, a, um** შემოხვეული (Lucr. 5, 1321).
- deploráti, o (deploratiōnis)** ლ. დატირება.
- deplóro (deplorávi, deplorátum, deploráre)** დავტირი, ვტირი.
- dépluo (déplui, deplúere)** ვაწვიმებ.
- depónons (deponéntis)** ხ. (ივულისხმება verbum) გრამ. გარდალაგებული ზმნა, დეპონენაი.
- depóno (-pósuí, -pósitum, póncere)** 1. გადავდგამ, გადავდებ; 2. გადავცემ; **memóriam depóncra** დავიწყება.
- depopulátio (depopulatiōnis)** ლ. განადგურება, დარბევა.
- depopulátor (depopulatóris)** მ. დამრბევი; მარბიელი.
- depópulor (depopulátus sum, depopulári)** ვანადგურებ, ვარბევ.
- deportátio (deportatiōnis)** ლ. 1. წაღება; 2. გადატ. გაძევება.
- depórto (deportávi, deportátum, deportáre)** 1. მიმაქვს (წაღება); 2. ვაძევებ.
- depósco (-pópósci, -pópóscere)** რაჟინებით მოვითხოვ. დავინებით ვესოვ.
- depositiō (depositiōnis)** ლ. 1. (რიტორ.) დასკვნა, დაკვნითი ნაწილი (სიტყვისა); 2. დანგრევა, აღება (შენობისა).
- depositórium (depositórii)** ხ. შესანახი ადგილი.
- depraedor (-praedátus sum, -praedári)** ვაძარცვავ, დავარბევ.
- depravátio (depravatiōnis)** ლ. დამახინჯება; გაფუჭება.
- deprávo (-právávi, -pravátum, -praváre)** 1. ვამახინჯებ; 2. ვრკენი.
- deprecábilis, e** მოწყალე; **deprecábilis ésto** ნუგეშინისცემულ იქმნეს (Ps. 89, 13).
- deprecábundus, a, um** ვინც ემუდარება, ვინც ევედრება; **d. et grónibus princípis áccidens** ემუდარებოდა და მუხლებში მეფეს უვარდებოდა (Tac. ann. 15, 53).
- deprecátio (deprecatiōnis)** ლ. ხვეწნა, მუდარა.
- deprecátor (deprecátóris)** მ. მოხოვნელი; შუამდგომელი, შუაპავალი; ქომავი.
- déprecor (-precátus sum. -pro cári)** 1. ვთხოვ, ვემუდარები; 2. ვცდილობ, ვშუამდგომლობ.
- deprehéndo (-prehéndi, -prehénssum, -prehéndere)** ხელს ვტაცებ, ვიჭერ.
- deprehénsio (depreheusiōnis)** ლ. 1. ხელს ტაცება; 2. აღმოჩენა; პოვნა.

depréssus, a, um 1. დაბლობი, დაბალი; 2. შევიწროებული, დაჩაგრული.

deprimo (*depréssi, depréssum, deprimere*) ვაჭერ (დაჭერა), ვაწვები (დაწოლა).

deprómo (*-prómpsi, -prómpsum, -prómere*) 1. ამოვიღებ; 2. მოვიბოვებ; ვისესხებ.

depudet (*depúduit, depudéro*) (პირნაკლი ზნა) 1. სამარცხვინოა; რცხვენია; 2. აღარ რცხვენია.

depúgis, e ან **depýgis, e** 1. უბარძაყო; 2. ხმელ-ხმელი, გამხდარი.

depugno (*-pugnávi, -pugnátum, -pugnáre*) გაშმაგებით ვიბრძვი.

depulsio (*depulsiónis*) რ. 1. მოგერიება; 2. გადატ. აცილება; 3. გადატ. გადახვევა (რიტორ.).

deputo (*-putávi, -putátum, -putáre*) 1. აეწონ-დაეწონი; შეეაფასებ; 2. გადაეცემ.

derádo (*-rási, -rásum, -rádere*) 1; მოვხუჯ; 2. ამოვლი; 3. მოვკრეჭ. მოუპარსავ.

derásio (*derasiónis*) რ. მოკრეჭა, მოპარსავა.

derolínquo (*-líqui, -líctum, -línquere*) ეტოვებ; თავს მივანებებ, თავს დავანებებ.

derídeo (*-risi, -risum, -ridere*) დავცინი.

deridículus, a, um დაციინვის ღირსი, დასაციინი.

derigésco (*-rigui, -rigéscere*) 1. ვშეშლები; 2. ყალბზე ვდები.

derípio (*-ripui, -réptum, -rípore*) გამოვკლეჯ.

derísus (*derísus*) მ. დაციინვა.

derivátio (*derivatiónis*) რ. 1. გადავდება (წყლისა); 2. გრამ. წარმოება, წარმოშობა.

derívo (*-rivávi, -rivátum, -riváre*) 1. გადავადებ (წყალს), გამოვიყვან; 2. გრამ. ვაწარმოებ.

derogátio (*derogatiónis*) დ. შეზღუდა (კანონისა).

dérogo (*-rogávi, -rogátum, -rogáre*) 1. შეზღუდავ, ძალას ვართმევ (კანონს); 2. ვზღუდავ, ვართმევ.

derúsus, a, um შემოღრღნილი, შემოხრული.

dérúo (*dérui, dérutum, dérúero*) დავაზობ.

derúptus, a, um ციცაბო.

desúcro ან **desacro** (*-sacrávi, -sacrátum, -sacráre*) 1. ვუძღვნი; ვაკურთხებ; 2. განვაკურთხებ.

desaevio (*-saevii, -saevítum, -saevire*) 1. ვბობოქრობ, ვმძვინვარებ; 2. ვშოშინდები.

descéndo (*descéndi, descénsum, descéndere*) ჩავდივარ, ჩამოვიღვარ; 2. გადატ. ვეთანხმები, ვთანხმდები.

doscénsio (*doscensiónis*) რ. ჩასვლა, ჩამოსვლა.

descénsus (*descensus*) მ. ჩასვლა; 2. თავეჭვ, თავდაღმართი.

descisco (*-scívi, -scítum, -sciscere*) 1. გადავუდგები; 2. გავეცლები; დავიხევ უკან.

describo (*-scripsi, -scríptum, -scribere*) 1. აღვწერ; 2. გადავწერ; 3. გავანაწილებ.

descriptio (*descriptiúnis*) რ. აღწერა.

descriptor (*descriptóris*) მ. აღმწერი.

descriptus, a, um მიმღ. ზედსართ. 1. აღწერილი; 2. კარგად მოწესრიგებული.

desecátio (*desecatiónis*) რ. მოჭრა.

déseco (*desécui, deséctum, desecáre*) მოკვეთ, მოჭერი.

desécctio (*desecctiúnis*) რ. მოკვეთა, მოჭრა.

1. **déséro** (*désitum, desérere*) ჩავთესავ.

2. **déséro** (*-sérui, -sértum, -sérero*) ეტოვებ (მიტოვება); **desérui** **Solchos** მან (მედეამ) დასტოვა კოლხები (ე. ი. გამოიქცა კოლხეთიდან,

- ულალატა სამშობლოს) (Ov. h. 6. 136).
- desértor** (desertóris) ♀. დამტოვებელი, დამკდები; გაქცეული.
- desértus**, a, um მიტოვებული, უდაბური.
- desérvio** (-sérvii, -servíre) ერთგულად ვემსახურები, ერთგულად ვმუშაობ.
- déses** (désidis) ზედსართ. უჭმი, ფუჭი; უსაქმო.
- desideo** (-sēdi, -sēssum, -sídéro) უქმად ვზივარ, უსაქმურად ვზივარ.
- desiderábilis**, e 1. სასურველი; 2. დავუიწყარი.
- desiderans** (desiderántis) მიმღ. ზედსართ. სასურველი, სანუკვარი.
- desiderátus**, a, um სასურველი, სანუკვარი.
- desidérium** (desidéril) ხ. სურვილი.
- desidero** (desiderávi, desiderátum, desideráre) ვეტრფი, ვწუკვი.
- desidia** (desídiæ) დ. უსაქმურობა.
- desidióse** ზმნს. უსაქმურად.
- desidiósus**, a, um უსაქმური. ზარმაცი.
- desido** (-sēdi ან -sīdi, -sídere) ვჯდები; ძირს ვეშვები.
- designátio** (designatiónis) ჟ. 1. აღნიშვნა; 2. დანიშვნა; 3. განსახლვრა.
- designo** (-signávi, -signátum, -signáre) 1. დავნიშნავ; 2. ვსახლვრავ.
- desilio** (-sílui, -sílutum, -sílire) ჩამოვხტები, გამოვხტები. [de, sálilo]
- désino** (désii [იშვიათად desívi], desítum, desínere) ვწყვეტ (შეწყვეტა), თავს ვანებებ.
- desipiéntia** (desipiéntiæ) ჟ. უჯუნჯეობა. [-desípio]
- desípío** (-sípui, -sípere) უჯუნჯურად ვიქცევი. [de, sápio]
- desisto** (déstiti, déstitum, desístere) გადავდგები, შევწყვეტ.
- désitum** იხ. désino.
- desolátus**, a, um მიმღ. მიტოვებული, პარტახი.
- desólo** (-solávi, -solátum, -soláre) ვტოვებ, თავს ვანებებ.
- desómnis**, e უძილო.
- despécto** (-spectáre) 1. ვუცქერი ზეიდან ქვევით, დავყურებ; 2. მძულს, მეზიზღება.
- despéctum** იხ. despíció.
- despéctus** (despéctus) ♀. 1. ზეიდან ქვევით ხედე; 2. ზიზღი.
- desperábilis**, e უიმედო, იმედდაკარგული, უსასო.
- desperánt** ხმნს. უიმედოდ, იმედდაკარგულად.
- desperátio** (desperatiónis) ჟ. უიმედობა, სასოწარკვეთილება.
- desperátus**, a, um მიმღ. ზედსართ. 1. უიმედო, იმედდაკარგული; 2. საზინელი, საზარელი.
- despéro** (-spérávi, -spérátum, -spéráre) უსასოდ ვარ, სასოწარკვეთილი ვარ.
- despíctus**, a, um საქულველი.
- despíció** (-spéxi, -spéctum, -spícere) 1. ვიყურებ (ზეიდან ქვევით); 2. არად ვაგდებ; 3. მძულს.
- despoliátio** (despoliatiónis) ჟ. გაძარცვა.
- despólio** (-spoliávi, -spoliátum, -spoliáre) ვძარცვავ.
- despóndeo** (-spóndi, -spónsum, -spóndere) 1. საქვეყნოდ ვპირდები; 2. ვამყარებ (იმედს); 3. ვკარგავ (იმედს)
- desponsátio** (desponsatiónis) ჟ. დანიშვნა (ქალისა).
- despónsio** (desponsiónis) ჟ. სასოწარკვეთილება.
- despúmo** (-spumávi, -spumátum, -spumáre) 1. ქაფს მოვხდი, 2. მოვფხე; 3. აქაფებას შევწყვეტ; დავსუსტდები.
- despúo** (déspui, despútum, despúere); 1. გამოვაფურთხებ; 2. უარყვოფ; მეზიზღება.
- destillátio** (destillatiónis) ჟ. 1. წვეთწვეთად დენა; 2. გამობდა (წყლისა).

destillátus, a, um 1. წვეთ-წვეთად ჩამოღენილი; 2. გამოხდილი (წყალი).
destillo (-stillávi, -stillátum, -stilláre): destillat წვეთს, წვეთებად ჩამოღის.

destinátio (destinaciónis) ჯ. 1. დამტკიცება; განაზღვრვა; 2. გადაწყვეტა.

déstino (-stínávi, -stínátum, -stínáre) 1. ვამტკიცებ, ვაზავრებ; 2. ვნიშნავ, ვაზღვრავ; 3. ვწყვეტ (გადაწყვეტა).

destituo (-stítui, -stítútum, -stítúore) 1. ცალკე ვდავ; 2. გადატ. თავს ვანებებ; ვატყებ. [de, státuo]

destitútio (destitutiónis) ჯ. თავის დანებება; 2. მოტყუება.

destrictus, a, um მტკიცე, გადამწყვეტი. [destríngo]

destríngo (-strínxi, -stríctum, -strín-gere) 1. მოვგლეჯ; მოვწყვე; 2. ხელს ვასლებ, შევებები; 3. ვიშინებ (ბნალს, მახვილს).

destrúctio (destrucciónis) ჯ. დანგრევა; დარღვევა.

destrúctor (destrúctoris) ზ. დამანგრეველი.

destrúctúra (destrúctúrao) ჯ. დანგრევა.

déstruo (-strúxi, -strúctum, -strúere) ვანგრე, ვსობ.

dosúbito სრულიად მოულოდნელად, უტბად.

desúdo (-sudávi, -sudátum, -sudáre) 1. ზ. ვოფლიანდები, ოფლად ვიღვრები; 2. დაუღალავად ვსრომობ.

desuésco (-suóvi, -suétum, -suésce-re) 1. გადავაჩვევ; 2. (გარდაუვ) გადავეჩვევი.

desuétúdo (desuétúdinis) ჯ. გადაჩვევა, დაუჩვევლობა.

desuétus, a, um გადაჩვეული.

desúltor (desultóris) ზ. გადამბტომი (დროში ერთი ცხენიდან მეორეზე გადანბტომი მოჯირითე).

desúltum ob. desilio.

désum (dékui, deésse) არ ვარ; déest არ არის, აკლია.

desúmo (-súmpsi, -súmpsum, -súme-re) გამოვარჩევ, ვიღებ.

désuper ხმს, ხევიდან.

desúrigo (-surréxi, -surréctum, -súr-gere) 1. ავდგები; წარვდგები; 2. desúrigit აზოდის (მზე); eóna desúr-gere სუფრიდან ადგობა (Hor. s. 2, 2, 77).

détego (-téli, -tétum, -tégere) 1. გაესწნი, გავაშინებ; 2. აღბოვანებ, ვამეღვანებ.

deténdio ([-téndi], -ténsum, -téndere) 1. მოვუშვებ, მოვადუნებ; 2. ავშლი (კარავს).

detérgeo (-térsi, -térsum, -tér-gere) 1. მოვწმენდ, მოვიწმენდ; გავწმენდ; 2. გავტებ.

detérior ზ. ჯ. detérior ს (შედარ. ხარისხის ზედსართავი; აღმატ. ხარ. detérrimus) უარესი.

detéris ხმს. (შედარ. ხარისხ.) უარესად.

determinátio (determinaciónis) ჯ. საზღვარი, ბოლო.

detérmino (-terminávi, -terminátum, -termináre) ვსაზღვრავ.

détero (detrivi, detritum, detérere) ვშლი (წამლა, ამოშლა); ვასუსტებ, ვამცირებ.

detérreo (-térri, -térrium, -térre-re) ვაშინებ (დაშინება).

detérrimus ob. detérior.

detérsium ob. detérgeo.

detestábilis, e საზიზღარი, საძაგელი.

1. detestátio (detestatiónis) ჯ. წყევლა-კრულვა; დაწყევლა. [detéstor]

2. detestátio (detestatiónis) ჯ. დასაკუროსება. [de, 2. téstis]

detéstor (detestátus sum, detestári) 1. ავიცილებ, ავიცდენ; 2. ვწყველი.

detéxo (-téli, -tétum, -tégere) ვწვავ (მოწვანა, დაწვანა).

detineo (-*tinui*, -*tintum*, -*tinere*) შე-
ვაკაებ, შევაჩერებ.

detondeo (-*tondi*, -*tonsum*, -*tondere*)
1. მოვტრი (მაგ., თმას); გავკრეკ
(მაგ., ცხვარს); 2. გადატ. ავიკლებ,
გავანადგურებ.

détono (-*tónui*, -*tonáre*) დაეიჭებ.

detonsio (detonsiónis) რ. მოკრეკა, გა-
კრეკა. [detondeo]

detonsus, a, um გაკრეკილი. [detón-
deo]

detórno (-*tornátum*, -*tornáre*) გავ-
ჩარხავ.

detórqueo (-*tórsi*, -*tórtum*, -*torqé-
re*) 1. მოვებრუნებ; 2. ავაცდენ; 3.
ვამახინჯებ; ვახსუფერებ; *verba pár-
ce detórta* სიტყვები დიდის სიფრ-
თხილით გადასხვაფერებული (Hor.
poet. 52).

detórtus ob. detórquco.

detractio (detractiónis) რ. 1. წართმე-
ვა; აყრა; 2. განყენება.

detrácto=**detrécto**.

detráctum ob. **détraho**.

détraho (-*tráxi*, -*tráctum*, -*tráhere*)
1. ჩამოვათრევე; 2. წავართმევე; 3. გან-
ვაყენებ, მოვაცილებ.

detractátio (detractatiónis) რ. 1. გა-
დახრა; 2. დამცირება; დაცინვა.

detrécto ან **detrácto** (-*trectávi*, -*trect-
tátum*, -*trectáre*) 1. თავიდან ვიცი-
ლებ, უარს ვამბობ; 2. ვამცირებ.

detrimentósus, a, um საზიანო, საზა-
რალო; a *bélló discórdóre detri-
mentósum esse* ომზე ხელის აღება
საზიანო იქნებოდა (BG 7,33,1).

detrimentum (detrimenti) ს. ზიანი.
ვნება; **detrimentum** a **détritu**,
quod éa quae trita minoris pretii
სიტყვა **detrimentum** წარმოდგება
სიტყვისაგან **detritus** („სრესა“), რად-
გან ის, რაც გასრესილია, ნაკლები
ფასისა (Varro l.l. 5,176).

detritum ob. **détero**.

detritus (detritus) მ. გასრესა; სრესა.
შტო. **detrimentum**.

detriumpho (-*triumphávi*, -*trium-
phátum*, -*triumpháre*) ვეზიმობ
(მტერზე გამარჯვებას), ვამარცხებ
მას.

detrúdo (-*trúsi*, -*trúsum*, -*trúdere*)

1. გადმოვავლებ, ჩამოვავლებ; 2. გა-
მოვავლებ, გამოვამყევე; 3. გადავამ-
რობ.

detruncátio (detruncatiónis) რ. წა-
კრა.

detrúnco (-*truncávi*, -*truncátum*,
-*truncáre*) 1. წვეკრი; 2. გადატ. და-
ვამახინჯებ.

detúrbo (-*turbávi*, -*turbátum*, -*tur-
báre*) გამოვავლებ, გამოვდენი.

detúrpo (-*turpáre*) ვამახინჯებ.

déunx (deúncis) მ. თერთმეტი მეთორ-
მეტედი რომაული გირვანქისა. [de-
(*esso*), *úncia*]

deúro (-*ússi*, -*ústum*, -*úrcere*) დაეწვევ,
გადაეწვევ.

déus (dói, მრ. რ. *deí* და *dí*) მ. ღმერ-
თი.

deutérius, a, um (ბერძნ. *δευτέρσιος*)
მერაული; *vinum deutérium* ჰკების
გამონაწერი ღვინო. ob. *lóra*.

deuteronomium (deuteronomii; ბერძნ.)
ს. მეორე სჯულისა.

de-útor (-*úsus sum*, -*úti*) ბოროტად
ვიყენებ ვინმეს, ცუდად ვეპყრობი.

devastátio (devastatiónis) რ. დარბევა,
განადგურება.

devástó (-*vastávi*, -*vastátum*, -*vastá-
re*) ვარბევ, ვანადგურებ.

dévelo (véxi, -*véctum*, -*véhere*) მიე-
ხიდავ სადმე; მივიყვან, ჩვიყვან.

devélló (-*vélli*, -*vúlsum* ან -*vólsum*
-*véllere*) მოვგლეჯ, მოეწვევტ: *ius-
sítque súo devéllere trúnco* და
(სიბილაჰ) უბრძანა (ენეასს) მოეტყსა
ამ ხის შტო (Met. 14, 115).

devélló (-*veláre*) ჩამოვხსნი (პირბადეს):
óraque dévelat miserae pudibún-

- dae soróris საცოდავ დას (ფილუმელას) ჩამოსხნა პირბადე დარცხვენილ სახეზე (Met. 6.604).
- devéneror (-venerátus sum, -veneráril) 1. თაყვანს ვეცემ; 2. ლოცუვებდრებით ავიცილებ.
- devénió (-vóni, -vénitum, -vónire) ჩამოვიღვარ (ქვევით), მოვიღვარ, ვაღწევ.
1. devérsor (-versátus sum, -versári) შევივლი (სტუმრად), გავერდები.
2. devérsor (deversóris) = divérsor.
- deversoriolum (deversorioli) ს. კნი. პატარა თავშესაფარი; ღამის გასათევი.
- deversórium ან diversórium (deversórii) ს. სასტუმრო, ფენდუკი; თავშესაფარი.
- deversórius, a, um 1. გზად შემოსული; 2. სასტუმროს შესახები.
- deverticulum (deverticuli) ს. 1. გადასახვევი (გზა); 2. გადახრა; 3. თავშესაფარი.
- devérto (-vórti, -vórsu, -vértoro) 1. განზე გადავხვევ. შევხვევ; 2. შევივლი, გავერდები.
- devéxum (devéxi) ს. ფერდობი, დამართო.
- devéxus, a, um დამრეცი, დაფერდებულნი. [dévohó]
- dévia ob. dévius.
- devincio (-vínxi, -vínctum, -vincire) მაგრად შევკრავ, შევბორკავ.
- devinco (-vící, -vícitum, -vincere) საბოლოოდ ვძლევ. ვიმარჯვებ.
- devíctus, a, um 1. დაძლეული; 2. სრულიად ერთგული; *néque quis me sit devíctior álter* ჩემზე უფრო ერთგული სხვა არავინ ჰყავთ მათ (Hor. s. 1, 5, 42). [devincio]
- devirginátio (devirginatiónis) რ. გაუპატიურება; განრწმნა (ქალწულისა).
- devirgino (virginávi, -virginátum, -virgináre) ვუპატიურებ (ქალწულს). [de, virgo]
- devitátio (devitatiónis) რ. არიდება, თავიდან აცილება.
- devító (-vitávi, -vitátum, -vitáre) თავიდან ვიცილებ; თავს ვარიდებ.
- dévius, a, um 1. გზის მოშორებით მდებარე; 2. მოშორებული; 3. გზადანხვეული; — *D o v i a* (déviae) რ. შემოსაველი გზა; *dévvia* (doviórum) რ. შოვლილი გზა.
- dévoco (-vocávi, -vocátum, -vocáre) გავიძახებ, გამოვიძახებ; 2. ვიშველიებ.
- dévolo (-volávi, -volátum, -voláre) ჩამოვფრინდები.
- dévólvo (-vólvi, -volútum, -vólvere) ჩამოვავორებ, ჩავერი, ჩამოვერი.
- dévoro (-vorávi, -vorátum, -voráre) გადავყლაპავ, ვშთანთქამ.
- devórtio (devotiónis) რ. აღთქმის დადება, შეწირვა.
- devóto (-votávi, -votátum, -votáre) 1. შეველოცავ (მაგ., ზედს); 2. ვედრებით აღვუთქვამ; 3. შევწირავ.
- devótus, a, um 1. აღთქმული, შეწირული; 2. სრულიად ერთგული.
- devóvoo (-vóvi, -vótum, -vovóre) აღთქმას ვდებ; შევწირავ.
- dextélla (dextéllae) რ. კნი. (+dextera) მარჯვენა ხელი.
- déxter, déxtra, déxtrum (ან déxter, dextera, dexterum) მარჯვენა; 2. ხელის შემწვობი, ბედნიერი; შედარ. ხარ. dextéribus; აღმატ. ხარ. dextimus, a, um.
- déxtero ob. dextre.
- dextéritas (dextéritátis) რ. სიმარჯვე. [+dexter; შდრ. ქართული „მარჯვენა—სიმარჯვე“]
- dextrále (dextrális) ს. სამაჯური; სიმკლავე; *ánnulos et dextrália* ბეჭედი და სამკლავე (Numer. 31,50).
- déxtre ან déxtere ზმნს. მარჯვედ, ოსტატურად.
- dextrórsu (ან dextrórsus) ზმნს. მარჯვნივ, მარჯვენა მხარეზე.

diábolus (diáboli; ბერძნ.) ♀. ეშმაკი.
diáconus (diáconi; ბერძნ.) ♀. მსახური;
ეკლესიის მსახური; დიაკონი.

diadéma (diadematís; ბერძნ.) ♀. დიადე-
მა, ჯილა (ლათინურია: *régium cás-
pitis insigne* „სამეფო თავსაბურავ-
ვი“).

diademátus, a, um დიადემიანი.

diaeta (diaetae; ბერძნ. *δίαιτα*) ♀. მო-
წესრიგებული ცხოვრება; დიეტა.

diaetéticus, a, um დიეტური.

1. **dialéctice** (dialéctices; ბერძნ. *δι-
αλεκτική*) ♀. კამათის ხელოვნება, დი-
ალექტიკა.

2. **dialéctico** ზმნს. დიალექტიკურად.

dialécticus, a, um დიალექტიკური. შდრ.
dialéctice.

dialéctos (dialécti; ბერძნ. *διὰλεκτος*)
♀. კილო, დიალექტი.

diálogus (diálogi; ბერძნ. *διάλογος*) ♀.
საუბარი.

diárium (diárii) ♀. 1. დღიური სარჩო,
დღიური უღუფა; 2. დღიური; *ur-
bána diária ródere mávis* შენ გირ-
ჩეენია (მონებთან ერთად) ქალაქური
უღუფა ღრღნა (Hor. *epist.* 1, 14,
40).

diarrhoea (diarrhoeae; ბერძნ.) ♀. მე-
დიც. ფალარათი.

dica (dicae; ბერძნ. *δική*) ♀. სამართა-
ლი, სასამართლო დავა.

dicáeitas (dicacitátis) ♀. დაცინვა; გეს-
ლიანობა.

dicáculé ზმნს. გესლიანად.

dicáculus a, um (კნინ; ← *dicax*) გეს-
ლიანი, დამცინავი.

dicátio (dicatiónis) ♀. მოქალაქის უფ-
ლებების მიღება (სხვა სახელმწიფოში).

dicátus, a, um 1. აღთქმული; შეწირუ-
ლი; 2. ერთგული, მორჩილი.

dicax (dicácsis) ზედსართ. დამცინავი,
გესლიანი.

díctio = díctio.

1. **díco** (dicávi, dicátum, dicáre) 1.
აღუთქვამ; 2. შევწირავ; ვუძღვნი.

2. **díco** (dixi, dictum; dicere) ვლა-
პარაკობ, ვამბობ; 2. ვეწოდებ,
ვთვლი; 3. ენიშნავ; *dicitur* ამბო-
ბენ.

dictáta (dictatórum) ♀. 1. ჩანაწერები;
წერილობითი დავალებები; 2. (სამხ.)
მეთაურის ბრძანებები.

dictátor (dictatóris) ♀. დიქტატორი,
მბრძანებელი.

dictatórius, a, um დიქტატორისა; დიქ-
ტატორული.

dictatúra (dictatúrao) ♀ დიქტატურა;
დიქტატურობა.

dictio (dictiúnis) ♀. 1. თქმა, გამოთქმა,
წარმოთქმა; 2. ლაპარაკი; მოხსენება.

dictito (dictitávi, dictitátum, dicti-
táre) ვლაპარაკობ ხოლმე, ვაბობ
ხოლმე.

dicto (dictávi, dictátum, dictáre) 1.
ხშირად ვამბობ, ვიმეორებ; 2. შევად-
გენ, ვთხზავ; 3. ვაწყებ, ვბრძანებ.

díctor (dictóris) ♀. ნათქვამი.

dictum (dicti) ♀. 1. ნათქვამი; სიტყვა;
2. ბრძანება.

dído (dididi, dídítum, dídere) 1. გა-
ვუნაწილებ; 2. (ვნებ.) dídítur
ვრცელდება. [dis, do]

didúco (didúxi, didúctum, didúcere)
1. გავხსნი, გავშლი, გავწვევ; 2. ვა-
ცალკევებ.

didúctio (diductiúnis) ♀. 1. გაწვევა,
გაფართოება; 2. გაცალკეება.

dies (dié) ♀. და ♀. 1. დღე; 2. ვადა;
3. დრო; *díe constitúta* დანიშნუ-
ლი დღე; *póstero díe* მეორე დღეს;
dies pecúniae ფულის გადახდის
ვადა.

diéta ob. *diacta*.

diffámio (-famávi, -famátum. -famá-
re) 1. გავახმაურებ; 2. სახელს ვუ-
ტეხ.

differens (differéntis) ზედსართ. გან-
სხვავებული.

differéntia (differéntiae) ♀. განსხვა-
ვება, სხვაობა.

différo (*distuli, dilatum, différore*)
1. დამაკეს (დატარება), ვერცხვები;
2. განვსხვავდები.
différtus, *a, um* გატენილი; გავსებუ-
ლი, სავსე. [*dis, fáreio*]
difficile ზნს. ძლივს.
difficilis, *e* ძნელი.
difficiliter ზნს. ძლივს.
difficultas (*difficultátis*) *ა.* სიძნელე.
difficúter (*difficúntis*) *ა.* სიძნელე.
diffidens (*diffidentis*) მიმღ. ხედსართ.
რომელიც არ ენდობა; ნიუნდობული.
diffidénter ზნს. 1. უნდობლად; 2.
მფრთხილად.
diffidéntia (*diffidéntiæ*) *ა.* 1. უნდობ-
ლობა; 2. ეჭვი.
diffido (*-fissus sum, -fidere*) არ ვენ-
დობი.
diffindo (*diffidi, diffissum, diffin-
dero*) 1. გავაობ; გავხუჭვ; გავყოფ;
2. (პოეტ.) გავალებ; *diffidit úrbiúm
pórtus víx Múcedo.. munéribus*
ნოსყიდვით გაალო ქალაქის კარები
მაკედონელმა ვეკაკემა (*Hor. c. 3,
16, 13*). [*dis, findo*]
diffingo (*-finxi, -fictum, -fingero*)
გარდაეკმნი; გამოვკვერა; ხელახლა
დავკვდავ; *útinam nóva incúde dif-
fingas rétúsum in Massagótas
Arabásquo ferrum* ნეტავ ახალ
გრდემლზე ხელახლა დაგვეკვდა დაბ-
ლაგვებული მახვილი მსაგეტებისა
და არაბების წინააღმდეგ საბრძოლ-
ველად (*Hor. c. 1, 35, 39*).
diffinio (*diffinire*) იგივეა რაც *de-
finio*.
diffinitio (*diffinitiónis*) *ა.* პარალე-
ლური (გვიანი) ფორმა სიტყვისა
definitio.
diffiteor (*diffitéri*) არ ვღიარებ, არ
ვტყდები.
diffletus, *a, um* ნამტირალევი (თვა-
ლები).
difflo (*-fluxi, -fluxum, -fluere*)
ვიღვრები (დაღვრა); *quassátus vú-*

sis diffluere umórem გატეხილ
კურკელს სითხე გასდის (*Lucr. 3,
435*).
diffúgio (*-fúgi, -fúgitum, -fúgere*)
გავრბივარ(თ), ვიფანტები(თ).
diffúgium (*diffúgii*) *ა.* გაფანტვა,
დაფანტვა.
diffúndo (*-fúdi, -fúsum, -fúndere*)
1. ვასხამ (დასხმა, ჩასხმა), ვღვრი,
(დაღვრა); 2. ვესაქსავ.
diffúso ზნს. 1. დაქსაქსულად, დაბნეუ-
ლად; 2. დაწერილობით (*Cic.*).
diffúsilis, *e* რომელიც ადვილად იღვ-
რება, რაც ადვილად ვრცელდება; *d.
aether* მსუბუქი ეთერი (*Lucr. 5,467*);
diffúsió (*diffusiónis*) *ა.* 1. დაღვრა;
განვრცობა; 2. გადატ. გართობა.
diffúsus, *a, um* 1. გავრცელებული,
შორს გადაბიშული; 2. გადატ. ვრცე-
ლი; მსუქანი.
diffutúsus, *a, um* დასუსტებული (სქე-
სობრივად) (*Catull. 29, 13*).
digamma *ა.* (არ იბრუნება) 1. დიგამა
(ძველი ბერძნული ანბანის მეექვსე
ასო *F*); 2. გასესხებული ფულის
დავთარი (მევანზისა).
digero (*-gessi, -gestum, -gorere*) 1.
გავყოფ; 2. გავანაწილებ; 3. განვა-
წესრიგებ.
digitalis, *e* თითის სისხო.
digitulus (*digituli*) *ა.* კნინ. თითი (პა-
ტარა).
digitus (*digiti*) *ა.* თითი; *d. índice* სა-
ლოკი თითი; *qui índice monstrá-
ret dígito* რათა თითით ეჩვენებინა
(*Hor. s. 2, 8, 26*); *d. gustátor* (ან
d. salutáris) სალოკი თითი; *d. mé-
dius* შუა თითი.
digládió (*-gladiátus sum, -gladiári*)
1. ვიბრძვი, ვჩხუბობ; 2. ვდავობ.
dignátio (*dignatiónis*) *ა.* ღირსება
პატივი.
digne ზნს. ღირსეულად.
dignitas (*dignitátis*) *ა.* ღირსება; დამ-
სახურება, ღვაწლი.

digno (*dignávi*, *dignátum*, *dignáre*)
 ღირსად ვცნობ, ვაფასებ.

dignor (*dignátus sum*, *dignári*) ღირსად ვცნობ; ღირსეულად ვოვლი.

dignus, *a*, *um* ღირსი, ღირსეული.

digredior (*digressus sum*, *digredi*)
 განვშორდები, გავეცლები, დავშორდები.

digressio (*digressiónis*) *ა*. განშორება; გაყრა; წასვლა.

digressus (*digressus*) *მ*. განშორება; წასვლა; გაყრა.

diudice (*-iudicávi*, *-iudicátum*, *-iudicare*) მსჯავს ვდებ; ვწყვეტ.

dilábor (*-lápsus sum*, *-lábi*) 1. ვინგრევი, ვიშლები; 2. ვილუბები; 3. ექრები.

dilácero (*-lacerávi*, *-lacerátum*, *-laceráre*) 1. დავეგლეჯ, დაველეთ; *mulibre corpus tormentis dilaceráre iubet* (ნერონმა) უბრძანა წამებით დაეფლითათ იმ ქალის (ეპიკარიდის) სხეული (*Tac. ann. 15, 57*); 2. გაღატ. დავლუბავ.

dilánio (*-laniávi*, *-laniátum*, *-laniáre*)
 დავფლეთ; დავგლეჯ.

dilárgior (*-largitus sum*, *-largíri*)
 უხვად გავცემ.

dilátio (*dilatiónis*) *ა*. გადადება.

diláto (*-latávi*, *-latátum*, *-latáre*) ვაფართობებ; ვვრცელებ [*dis*, *latus*].

dilátum *ob. differo*.

1. **diléctus**, *a*, *um* (შედარ. **diléctior**, **diléctissimus**) საყვარელი. ძვირფასი.

2. **diléctus** (**diléctus**) *მ*. სიყვარული, შდრ. **diligó**.

3. **diléctus** (**diléctus**) *მ*. ან **deléctus** (**deléctus**) *მ*. *ob. deléctus*.

diligens (*diligéntis*) ზედსართ. მუყაითი, ბეჯითი, კეთილსინდისიერი.

diligénter ზმნს. მუყაითად, ბეჯითად, კეთილსინდისიერად.

diligéntia (*diligéntiae*) *ა*. მუყაითობა, ყურადღება, ზრუნვა.

diligó (*-léxi*, *-lécum*, *-lígore*) ვაჯახებ, მიყვარს.

dilúceo (*dilucére*) ნათელი ვარ; *dilucére coepit* გაირკვა (*Liv. 25, 29, 10*).

dilucóscó (*-lúxi*, *-lucóscere*) ნათელი ვხდები; ვჩნდები.

dilúcido ზმნს. ნათლად, ცხადად.

dilúcidus, *a*, *um* ნათელი, ცხადი.

dilúdiu (*dilúdii*) *სს*. დასვენების დღე (გლადიატორებისა).

diluo (*dilui*, *dilútu*, *dilúere*) ჩავერცხებ, გადავფრეცხავ.

dilútu, *a*, *um* 1. ჩარეცხილი, გადარეცხილი; 2. წყალნარევი (ღვინო).

dilúvies (*diluviódi*) *ა*. წყალდიდობა; გადატ. წარღვნა.

1. **dilúvio** (*diluviónis*) *ა*. წყალდიდობა.

2. **dilúvio** (*diluvíare*) წაველეკავ (*Lucr. 5, 387*: იქადის წალექვას).

dilúvium (*dilúvii*) *სს*. წყალდიდობა; გადატ. წარღვნა.

dimáno (*-manávi*, *-manáre*) 1. იქითაქეთ ვიღვრები; 2. ვვრცელები.

diménsio (*dimensiónis*) 1. გაზომვა; 2. განზოკილება.

dimétior (*-ménus sum*, *-metíri*) გამოვზომავ, გავზომავ.

diméto (*-metávi*, *-metátum*, *-metáre*)
 მოვზომავ, გადავზომავ.

dimétor (*-metátus sum*, *-metári*) იგივეა რაც **diméto**.

dimicátio (*dimicatiónis*) *ა*. ბრძოლა.

dimico (*-micávi*, *-micátum*, *-micáre*)
 ვიბრძვი. [*dis*, *míco*]

dimidia (*dimidiae*) *ა*. ნახევარი (იგულისხმება *dimidia pars*).

dimidiátus, *a*, *um* განახევრებული, ორად გაყოფილი.

dimídiu (*dimídi*) *სს*. ნახევარი.

dimídius, *a*, *um* ზედსართ. ნახევარი, სანახევრო.

dimínuo (*-mínui*), *-minútu*, *-minúere*) გავუხუთებ (თავს, ტვინს).

dimíssio (*dimissiónis*) *ა*. 1. დაგზავნა; 2. გაშვება, დათხოვნა.

dimissus (dimissus) ზ. გაგზავნა.

dimitto (-misi, -missum. -mittero)

1. ვუგზავნი (დაგზავნა), ვაგზავნი (გაგზავნა); 2. ვურიგებ, ვუშვებ (გაშვება).

dimoveo (-mōvi, -mōtum, -movēre)

1. განზე გაწვევ, გავუღი; 2. გაკვეთ.

dīngua (dīnguac) ob. līngua.

dinumeratio (dinumerationis) რ. აღრიცხვა, დათვლა.

dinūmero (-numerāvi, -numeratum -numerare) აღვრიცხავ; დავთვლი.

dioecēsis (dioecēsis; ბერძნ. διοικησις) რ. ოლქი, მხარე.

dīcta (dīctae; ბერძნ.) რ. დოქა; **dēpro-mē mōrum dīcta** დოქ.დან დამისხი ღვინო (Hor. c. 1, 9, 8).

dīploe (dīploēs; ბერძნ. διπλοῦς) რ. ანატ. ღრუბლისებრი ხიკთიერება.

dīplois (dīplōidis; ბერძნ.) რ. 1. წამოსასხაზი; 2. (ძვ. ქართ.) ორკვეცი; **ot operi-antur sicut diplōide confusiōne sūa** და გაოგ შეიმოსეჲ, ვითარტა ორკვეცი, სირცხვილი მათი (Ps. 108, 29).

dīplōma (dīplōmatis; ბერძნ. δῖπλωμα) ზ. საბუთი; გუჯარი.

dirac (dirārum, მრ. რ.) რ. ცუდის მომასწავებელი ნიშნები.

dirēcte ხანს. პირდაპირ.

directilīneus, a, um სწორხაზოვანი.

dirēctim ხანს. პირდაპირ; სწორედ.

dirēctio (directiōnis) რ. მიმართულება,

dirēcto ხანს. (= directus) 1. პირდაპირი მიმართულებით; 2. სწორედ; უთუოდ

dirēctus, a, um პირდაპირი.

dirēptio (direptiōnis) რ. განცალკავება. [dirimo]

dirēruptus (dirēptus) ზ. განცალკევება. [dirimo]

dirēptio (direptiōnis) რ. აოხრება, გაძარცვა. [diripio]

dirēptor (direptōris) ზ. მძარცველი **ipsos direptōres in mūtuum perniciem agēbat** თვითონ მძარცვე-

ლები ერთიმეორეს ქლეტდნენ (Tac. l. 3, 33).

diribeo (dirībui, dirībūere) გავანაწილებ, დავარიგებ. [dis, habeo; dis-haboo → dis-ibeo → diribeo]

diribitio (diribitiōnis) რ. ფირფიტების დარიგება (ხმის მისაცემად).

dirigo (-rōxi, -rēctum, -rīgere) 1. გავმართავ; 2. მიმართულებას ვაძლევ, ვართმევ; 3 მივემართები. [dis, régo]

dirimo (dirōmi, dirēptum, dirimero) განვაცალკევებ, გავხაზვებ; 2. შევწყვეტ [dis, ōmo; dis-imo → dirimo]

diripio (-rīpui, -rēptum. -rīpere) ვაოხრებ, ვიკლებ (აკლება), ვძარცვავ.

diritus (diritātis) რ. 1. საშინელება, თავზარი; 2. გადატ. სისასტიკე.

dirūmpo (-rūpi, -rūptum, -rūmpere) 1. დავამტვრევ, დავამსხვრევ; 2. გადატ. ვადაცვებ.

diruo (dirui, dirūtum, dirūere) 1. ვანგრევ; 2. ვარბევ.

dirūptio (diruptiōnis) რ. 1. დამტვრევა; გარღვევა.

dirus, a, um 1. საშინელი, საზარელი; **dirac (dirārum)** ცუდის მომასწავებელი ნიშნები; 2. გადატ. სასტიკი.

1. **dis (dītis; იგივეა რაც dives, divitis)** მდიდარი.

2. **dis-** (ზოგჯერ di-) თავსართი, სიტყვის ანიჭებს დაახლოვებით ისეთსავე მნიშვნელობას, როგორც ქართულში გან- || გა-: **dirūptio** გარღვევა, **dirūptio** გაძარცვა, **discutiō** განლაგება; **discido** გაუკრი.

discēdo (-cēssi, -cēssum, -cēdere) 1. ვშორდები (გაშორება), ვცილდები (გაცილება, ჩამოცილება); 2. მივიდევარ (წასვლა); 3. თავს ვარიდებ (მოვალეობის შესრულებას).

disceptatio (disceptationis) რ. დავა, მსჯელობა.

disceptator (disceptatoris) ზ. მსაჯული.

discépto (-ceptávi, -ceptátum, -ceptáre) ვარჩევ დავას, დავას ვწყვეტ.
discérno (-crévi, -crétum, -cérnere) ვაძალკეობს, ვყოფ (გაყოფა).
discérpo (-cérpsi, -cérptum, -cérpere) 1. დაფხრეწ, დავგლეჯ, დავანაკუწებ; 2. ნაწილებად დავყოფ.
discérptio (discerptiónis) ლ. დაფხრეწა, დანაკუწება.
discéssio (discessiónis) ლ. 1. განხე გასვლა; 2. (იურიდი.) კენჭის ყრა.
discéssus (discéssus) მ. 1. გაშორება, გაყრა; გაძევება; 2. უკან დახვევა.
discídium (discídi) ს. 1. დარღვევა; გაყრა; 2. განხეთქილება. [discíndo]
discído (discídere) დავაძობ; გავპრი. [dis, caedo]
discínetus, a, um 1. დაუდევარი; 2. უზრუნველი; ბედოვლათი; **discínetus népos** ბედოვლათი მფლანგველი (Hor. ep. 1, 34).
discíndo (discídi, discíssum, discíndere) დავგლეჯ, დავხევ; 2. დავარღვევ.
discíngo (-cínxi, -cínctum, -cín gere) 1. სარტყელს შევიხსნი; 2. მოვუშვებ.
discíplína (discíplínae) ლ. 1. მოძღვრება, მეცნიერება; 2. წესი; წყობილება.
discíplínátus, a, um წესიერი; კარგი ხნისა.
discíplínósus, a, um ნასწავლი; საზრიანი, ნიჭიერი.
discípula (discípulae) ლ. მოწაფე (ქალი).
discípulus (discípuli) მ. მოწაფე (ვაჟი).
discíúdo (-clúsi, -clúsum, -clúdere) გავყოფ, განვადალკეობ.
discílusio (discílusiónis) ლ. გაყოფა, განვადალკეობა.
discó (didici, discere) ვსწავლობ, ვცნობ.
discóbolos (discóboli; ბერძნ.) დისკოს მყორცნელი.

discolor (discolóris) ზედსართ. ნაირ-ნაირი ფერისა, ქრული.
disconvénio (-convénire) არ შევეფერები.
discórdia (discórdiae) ლ. უთანხმოება.
discórdo (-cordávi, -cordáre) ვერ ვრიგდები(თ); ერთმანეთში უთანხმოება გვაქვს; **discórdántis pátriae** შინაური უთანხმოებებით შეწუხებული სამშობლო (Tac. ann. 1, 9). [discors]
discors (discórdis) ზედსართ. არაერთსულოვანი, განსხვავებული.
discrédo (discrédere) არა მწამს.
discrepántia (discrepántiae) ლ. განსხვავება, განხეთქილება.
discrepátio (discrepatiónis) ლ. უთანხმოება; წინააღმდეგობა.
discrépito (discrepitáre) სრულიად არ ვარ თანახმა.
discrepo (-crepávi და -crepui, crepáre) 1. არ ვარ თანახმა; 2. ერთმანეთს არ ვეთანხმები(თ), სვადასხვა აზრისა ვარ(თ).
discréte ზმნს. განცალკევებულად.
discrétim ზმნს. განცალკევებულად, ცალკე.
discrétio (discretiónis) ლ. განცალკევება; გამოყოფა.
discrétor (discretóris) მ. განმკითხველი, გამჩრევი; **discrétor cogitátionum** განმკითხველ გონებათა (Hebr. 4, 12).
discribo (-scripsi, -scriptum, -scribere) შევწერ; გავუნაწილებ (ფულს).
discrimen (discriminis) 1. ზღვარი; განსხვავება; 2. გადაწყვეტა; 3. გადაწყვეტი მნიშვნელობა.
discriminátio (discriminátionis) ლ. გამოყოფა, გამორჩევა.
discrimino (-crimínávi, -crimínátum, -crimínáre) 1. გამოვყოფ; 2. გადატაკავებ; განვასხვავებ.
discripte ზმნს. წესიერად.
discriptio (discriptiónis) ლ. გაყოფა.

discrúcio (-cruciávi, -cruciátum, -cruciáre) ვაწამებ, ვაწალებ.

discúmbó (-cúmbui, -cúbitum, -cúmbéro) 1. წამოვწყები, მიუვწყები (პურის საკმელად); **tóris iússi discúmbere píctis** ნაბრძანევი აქეთ წამოვწენ მორთულ საწოლებზე (Aen. 1, 708); 2. პურს ვკამ; 3. დავწყები დასაძინებლად; **discúñbitum nóctu íro** ღამით მიდის დასაწოლად (Plautus).

discúpio (-cupívi, -cupítum, -cúpere) სულით და გულით მინდა.

discúrro (-cúrri ან -oucúrri, -cúrsum, -cúrrere) აქეთ-იქით დავრბივარ.

discúrsio (discursiónis) რ. აქეთ-იქით რბენა.

discúrso (discursáre) აქეთ-იქით დავრბივარ ხოლმე.

discúrsus (discúrsus) 2. 1. აქეთ-იქით რბენა; 2. აქეთ-იქით სიარული (არა კვეითად).

discus (dísci; ბერძნ. *δίσκος*) 2. დისკო. **discússio** (discussiónis) რ. შერყევა.

discútio (-cússi, -cússum, -cútere) გამსხვრევ, ვამტვრევ; 2. ვსპობ.

disérte ზმნს. გარკვევით, ნათლად, მკვერამეტყველურად.

disértus, a, um გარკვეული, ნათელი; მკვერამეტყველური.

disiécetus, a, um 1. დაფანტული, დაბნეული; 2. განადგურებული.

disiécio (iéci, -iécetum, -iécere) 1. დავფანტავ. დავაბნევ; 2. ვაფლანგავ.

3. გავანადგურებ. [dis, iécio]

disiúncte ზმნს. ცალკე-ცალკე.

disiúnctio (disiunctiónis) რ. 1. განცალკევება; გამოყოფა; 2. განშორება, გაყრა.

disiúnctus, a, um 1. განცალკევებული; მოშორებული; 2. დაცალკევებული, ნაწყვეტ-ნაწყვეტი.

disiúngo (iúñxi, -iúñctum, -iúngere) 1. ვაცალკევებ; 2. გამოვხსნი (ხარებს).

dismóveo (-mótum, -movére) გავწევ, გავშლი; დავაშორებ.

dispándo (-pándi, -pánsum, -pándere) გავშლი, გავფენ.

dispánsus, a, um გავშლილი, გაფენილი; **véstes dispánsae in sóle** მზეზე გაფენილი ტანისამოსი (Lucr. 1, 306).

dispar (disparis) ზედსართ. არათანაბარი, არამსგავსი; განსხვავებული.

dispáreo (-páruí, -parére) ეკრები.

dispárilis, e არათანაბარი, არამსგავსი; განსხვავებული.

disparo (-parávi, -parátum, -paráre) ვყრი (გაყრა), ვაშორებ (ვაშორება).

dispélló (dispúli, dispúlsum, dispéllere) განვდეგნი; გავფანტავ.

dispéndium (dispéndii) 2. 1. ზედმეტი ხარჯი; ხარალი; 2. გადატ. ზიანი.

dispensátio (dispensatiónis) რ. 1. აწონდაწონა, 2. განაწილება.

dispensátor (dispensatóris) 2. მმართველი, გამგე; მოლარე.

dispénso (-pensávi, -pensátum, -pensáre) ვწონი; ვანაწილებ, ვურიგებ.

dispérdo (-pérdidi, -pérditum, -pérdere) ვანადგურებ, ვსპობ.

dispéreo (-périi, -perire) საბოლოოდ ვიღუპები.

dispérgo (-spérsi, -spérsum, -spérgere) 1. ვაბნევ, ვფანტავ; 2. ვავრცელებ.

dispérse ზმნს. გაფანტულად, აქა-იქ.

dispérsim ზმნს. გაფანტულად, აქა-იქ.

dispérsio (dispersiónis) რ. 1. გაბნევა, დაფანტვა; 2. მოსპობა.

1. **dispérsus** (dispérsus) 2. გაბნევა, გაფანტვა.

2. **dispérsus**, a, um გაფანტული, გაბნეული. [dispérgo]

dispértio ან **dispártio** (-pértívi, -pértítum, -pértíre) 1. გავანაწილებ; 2. დავურიგებ. [dis, pars]

dispício (-spéxi, -spéctum, -spícere) 1. თვალს ვახეღ; 2. ვათვალისწინებ.

displicéo (-plícui, -plícitum, -plícere) არ მომწონს; ცუდ გუნებაზე ვარ. [dis, plíceo]

displicitus, a, um უსიამოვნო, არასასურველი.

displódo (-plósi, -plósum, -plódere) გავხეთქ; ავაფეთქებ; *displósa repónte caeli témpia* მოულოდნელად ცის თალი ვასკდაო (Lucr. 6, 235).

dispóno (-púsui, -pósitum, -pónere) 1. ვალაგებ (განლაგება, დალაგება), ვათავსებ; 2. ვაწესრიგებ.

dispositio (dispositiōnis) რ. 1. განლაგება; 2. განწესრიგება.

1. **dispósitus**, a, um დალაგებული; განწესრიგებული.

2. **dispósitus** (dispósitus) ზ. 1. განლაგება; 2. განწესრიგება.

disputábilis, e საკამათო.

disputatio (disputatiōnis) 1. გამოთვლა, გამოკვლევა; 2. პაექრობა.

disputátor (disputatōris) ზ. 1. მკვლევარი, მოაზროვნე; 2. დამკველი (რომელიმე შეხედულებისა).

disputo (-putávi, -putátum, -putáre) 1. ვათვლიერებ, ვიკვლევ, ვსინჯავ; 2. ვმსჯელობ(თ), ვკამათობ(თ).

disquíro (disquírere) ვიძიებ, ვიკვლევ. [dis, quaero]

disquisitio (disquisitiōnis) რ. გამოძიება, გამოკვლევა. [disquíro]

dissaepio (-saepsi, -saeptum, -saepíre) გადავლობავ, გადავტიხრავე.

dissaéptio (dissaéptiōnis) რ. გადალობვა, გადატიხვრა.

dissaeptum (dissaepti) ს. ტიხარი; კედელი; *dissaepa domórum sáxia* სახლების ქვის კედლები (Lucr. 6, 951).

disseco (-sécui, -sóctum, -secáre) გავკვეთ; გავაპობ.

dissémino (-seminávi, -seminátum, -semináre) 1. დავეთსავ; 2. გადატ. გავავრცელებ, მიმოვანბნებ.

dissénsio (dissénsiōnis) რ. უთანხმოება.

dissénsus (dissénsus) ზ. უთანხმოება; აზრთა სხვადასხვაობა.

disséntio (-sónsi, -sénsum, -sentire) არ ვეთანხმები; უთანხმოება მაქვს ვინმესთან.

dissépio იგივეა რაც *dissaepio*.

dissórere იგ. 1. *dissero* და 2. *díssero*.

1. *dissero* (dissévi, dissitum, dissérere) ვეთსავ (დათესვა), ვრგავ (დარგვა).

2. *díssero* (dissérui, dissértum, dissérere) 1. ვიხილავ (განხილვა), ვიძიებ, ვიკვლევ (გამოკვლევა); 2. ვმსჯელობ(თ); *áltius disseram* უფრო დაწვრილებით განვიხილავ (Tac. ann. 3, 25).

dissérpo (dissérpere) 1. აქეთ-იქით გავცოცდები; 2. შეუმჩნევლად ვვრცელდები.

dissertatio (dissertatiōnis) ჯ. 1. განხილვა, გამოკვლევა; 2. მსჯელობა.

dissérto (-sertávi, -sertátum, -sertáre) 1. ვიხილავ, ვიძიებ, ვიკვლევ; 2. ვკამათობ, ვმსჯელობ.

dissideo (-sédi, -séssum, -sidéro) 1. შორი-შორს ვზივარ(თ); 2. შორს ვარ(თ); მოშორებით ვარ(თ). [dis, sédeo]

dissidium (dissidii) ს. უთანხმოება.
dissido (-súdi, -sídere) 1. ცალკე ვბანაკდები; 2. გადატ. უთანხმოება მაქვს (ვინმესთან).

dissignatio (dissignatiōnis) რ. განწესრიგება.

dissignátor (dissignatōris) ზ. 1. განწესრიგებელი; 2. გამკარგულბელი (დასაფლავების დროს); მესაფლავე (Hor. epist. 1, 7, 6).

dissíno (-signávi, -signátum, -signáre) 1. განვაწესრიგებ; 2. გავაკეთებინებ; *quid non ebrietas dissígnat?* რას არ აქწევინებს კაცს სიმთვრალე? (Hor. epist. 1, 5, 16).

dissilio (-silui, -súltum, -silíre) ვსკდები, ვქუცმაცდები.

dissimilis, e არამსგავსი.

dissimiliter ზმნს. არამსგავსად; განსხვავებულად.

dissimilitúdo (*dissimilitúdinis*) რ. არა-მსგავსება; განსხვავებულობა.

dissimulántor ზმნს. ფარულად, საიდუმლოდ.

dissimulántia (*dissimulántiae*) რ. თავის მოჩვენება.

dissimulatio (*dissimulatiónis*) რ. 1. დაფარვა, დამალვა; 2. შენიღბვა (რომ არ გიცნონ); *véste servili in dissimulatiónem súi compósitus pererrábat* ნერონს მონის ტანისამოსი ჩაეცვა, რომ არ ეცნოთ, და ქუჩა-ქუჩა დახეტებოდა (*Tac. ann.* 13, 25).

dissimulátor (*dissimulátoris*) შ. ხელის დასაფარებელი.

dissímulo (-*simulávi*, -*simulátum*, -*simuláre*) თავს მოვაჩვენებ; ვმალავ; დაეფარავ.

dissipátus, **a**, **um** დაუკავშირებელი, დაფანტული, დაბნეული; გადატ. უთაებოლო (ლაპარაკი).

dissipo (-*sipávi*, -*sipátum*, -*sipáre*) 1. ვფანტავ, ვაბნევ; 2. ვავრცელებ.

dissociatio (*dissociatiónis*) რ. განცალკევება, გათიშვა.

dissocio (-*sociávi*, -*sociátum*, -*sociáre*) გავთიშავ.

dissolúte ზმნს. 1. უთაებოლოდ (ლაპარაკი); 2. გადატ. დაუდევრად.

dissolútio (*dissolutiónis*) რ. 1. დაშლა; 2. დარღვევა.

dissolútus, **a**, **um** 1. უთაებოლო; არეულ-დარეული; გადატ. დაუდევარი.

dissólvo (-*sólvi*, -*solútum*, -*sólvere*) 1. დავშლი; 2. დავარღვევ; 3. ვავხსნი, დავადნობ.

díssonus, **a**, **um** შეუწყობელი (ხმები), შეუთანხმებელი.

díssors (*dissórtis*) ხედსართ. 1. ვისაც სხვასთან საერთო არაფერი აქვს; 2. უცხო.

dissuádeo (-*suási*, -*suásum*, -*suadéro*) გადავათქმევინებ.

dissuásio (*dissuasiónis*) რ. გადათქმევინება.

dissuásor (*dissuasóris*) შ. 1. გადამთქმევინებელი; 2. მოწინააღმდეგე.

dissúto (*dissultáre*) ვსკდები ხოლმე, ვქუცმაცდები. [← *dissilio*]

dissuo (*dissui*, *dissutum*, *dissuere*) 1. დავალბე (პირს); 2. დავარღვევ, ვაფუჭებ.

distántia (*distántiae*) რ. მანძილი.

distáre *ob. disto.*

disténdo (-*téndi*, -*téntum* ან -*ténsum*, -*téndere*) 1. ვაგვიმავ; 2. ავავსებ.

1. **disténtus**, **a**, **um** სრულიად სავესე, ავსებული; *aliéna capólla gérat disténtius úber* (თუ) მეზობლის თხა ავსებულ ჯიქანს მოიტანს (*Hor. s.* 1, 1, 110). [*disténdo*]

2. **disténtus**, **a**, **um** დაკავებული, დაქერილი; მოუცლელი. [*distineo*]

distérmino (-*terminávi*, -*terminátum*, -*termináre*) 1. ვაგვიჯნავ; 2. ვამოვყოფ.

distérminus, **a**, **um** 1. გამოყოფილი;

2. გამყოფი; *distérmina* (*distérminae*) რ. შუაში გამყოფი; დიაგონალი.

distérno (-*strávi*, -*strátum*, -*stérnere*) ვავეფნ. [*dis*, *stérno*]

distero (-*trívi*, -*térere*) ვავსრეს, დავნაყავ.

distichus, **a**, **um** (ბერძნ.) ორსტრიქონიანი, — *Dístichon* (*distichi*; ბერძნ.) სპ. ორტაქედი, დისტიქი (ჭეზამეტრი + პენტამეტრი).

distillatio იგივეა რაც *destillatio*.

distíncte ზმნს. 1. განცალკევებით; 2. გარკვევით.

distíntio (*distíntiúnis*) რ. განცალკევება; განსხვავება.

1. **distíntus**, **a**, **um** 1. განცალკევებული, გამოყოფილი; 2. გარკვეული.

2. **distíntus** (*distíntus*) შ. მრავალფეროვნება; *distíntu pínárum* ფრთების მრავალფეროვნებით (ის არ ჰგავდა სხვა ფრინველებს) (*Tac. ann.* 6, 28).

distíneo (-*tínui*, -*téntum*, -*tínére*) 1.

განცალკევებულად მიჰიკრავს; 2. ვა-
ცალკევებ, ვყოფ; 3. შევკავებ, გავ-
ფანტავ.

distinguo (-stínxi, -stinctum, -stín-
guere) 1. ვაცალკევებ, ვასხვავებ;
2. ვამკობ.

disto (distáre) 1. ცალკე ვდგავარ; 2.
განვსხვავდები.

distorqueo (-tórsi, -tórctum, -torquó-
re) 1. გადმოვბარუნებ; 2. გადმოვ-
კარკლავ (თვალეხს).

distortus, a, um გადმობრუნებული;
distortis crúribus დაგრეხილი წვი-
ვებით (Hor. s. 1, 3, 47).

distraho, a, um გაფანტული (Lucr.
4, 961). [distraho]

distraho (-tráxi, -tráctum, -tráhère)
1. მივათრეე აქეთ-იქით; 2. ვფანტავ;
3. მივყიდ-მოვყიდი; 4. გადატ. და-
ვარღვევ.

distribuo (-tribuí, -tribútum, -tribúe-
re) ვანაწილებ, ვურიგებ.

distribúte ზმნს. წესიერად; თადარი-
გიანად.

distribútum ზმნს. წესიერი განაწილე-
ბით.

distribútio (distributiónis) რ. დანაწი-
ლება, დარიგება.

distribútus, a, um დანაწილებული; მო-
წესრიგებული.

districtus, a, um გაკვიპული, გაფანტუ-
ლი.

distringo (-strínxi, -strictum, -trin-
gere) 1. ვაკვიპავ; 2. ვაფანტავ.

distuli ob. differo.

disturbátio (disturbatiónis) რ. დანგ-
რევა.

distúrbo (-turbávi, -turbátum, -tur-
báre) 1. ვაგავდებ; დავშლი; 2. ვანგ-
რევ.

ditesco (ditescere) ვმდიდრდები; **accí-
pe qua ratióne quésás ditescere**
გაიგე, თუ როგორ შეგიძლია გამდი-
დრდე! (Hor. s. 2, 5, 10).

dithyrámbus (dithyrámbi; ბერძნ.
διθύραμβος) 2. დითირამბი.

dítiae (ditiárum) რ. სიმდიდრე. [=di-
vítiae]

ditífico (ditificáre) ვამდიდრებ.

dítio (ditiónis) რ. ბატონობა, ძალა-
უფლება; **ditiónis esse** ბატონობის
ქვეშ ყოფნა; **in ditiónem venérunt**
დაემორჩილნენ.

dítius ზმნს. (შედარ. ხარ.) უფრო მდი-
დრად.

ditíssimus, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყ-
ვისა **dis** და **díves**) უმდიდრესი.

dító (ditávi, ditátum, ditáre) ვამდი-
დრებ.

- díu** (არქაული **díus**) ზმნს. დღისით
(**díu** სიტყვისაგან **dies**, როგორც
nóctu სიტყვისაგან **nox**).
- díu** ზმნს. დიდხანს (შედარ. ხარ. **di-
útius**, აღმატ. ხარ. **diutíssime**).
- díu** (არქაული მოქმ. ბრ. სიტყვისა
díus „ღვთაებრივი“): **sub díu** ცის
ქვეშ (Lucr. 4, 211).

diúrnu, a, um დღიური, დღისა; **lú-
men diúrnum** დღის სინათლე, მზის
შუკი.

díus (dii) ს. მსოფლიო; **sub díu** ცის-
ქვეშ. ob. 3. **díu**.

díus, a, um (არქაული ფორმა სიტყვი-
სა **dívus**) 1. ღვთაებრივი; 2. გადატ.
კეთილშობილი; დიდებული; ღვთაე-
ბრივი; **in dío profúndo** დიდებულ
ზღვაში (Met. 4, 536); **inquit sen-
téntia día Catónis** ასე თქვა კატო-
ნის ღვთაებრივმა სიბრძენმა (ე. ი.
ღვთაებრივად ბრძენმა კატონმა;
Hor. s. 1, 2, 32); 3. გადატ. საუცხოო;
día Camilla საუცხოო კამილა (Aen.
11, 657).

diútinus, a, um ხანგრძლივი.

diutíssime (აღმატ. ხარ.) ზმნს. ძალიან
დიდხანს.

diútius (შედარ. ხარ.) ზმნს. უფრო
დიდხანს. შდრ. 2. **díu**.

diutúrne ზმნს. ხანგრძლივად.

diutúrnis (diuturnitátis) რ. ხანგრ-
ძლივობა.

diuturnus, a, um ხანგრძლივი.
divális, e (მოგვიანო ლათ.) 1. ღვთაებრივი; 2. მეფური.
divárico (-varicávi, -varicátum, -varicáre) გავკვიავ.
divélló (-vélli, -vúlsum ან -vólsum, véllere) 1. მოვგლეჯ; 2. გადატ. მოვაშორებ; მოტეხ; *iussitque súo devéllere trúnco* მან უბრძანა ტეხედა შტო (მოეშორებინა შტო ხის ტანისაგან; Met. 14, 115).
3. გადატ. შეწყვეტ. იხ. **devélló**.
divéndo ([-véndidí], -vénditum, -véndere) დავეყიდი ნაწილ-ნაწილ.
divérbero (-verberávi, -verberátum, -verberáre) 1. დატეხ; 2. ვაპობ, ვკვეთ, ვჭრი; *aérias divérberat úndas* ჰერის ტალღებს კვეთს (Lucr. 2, 152), *divérberat áuras* კვეთს ქარს (Aen. 5, 503; შდრ. ბარათაშვილისის: გაქვევთ ქარი).
divérbium (divérbii) ს. სუბარაი. [dis, vérbum]
divérse ხმს. 1. სხვადასხვა ადგილას; 2. სხვადასხვანაირად.
divérsitas (divérsitátis) რ. წინააღმდეგობა; 2. განსხვავება.
divérsor (divérsóris) ზ. ვინც შეიარა; ვინც ჩამოხდა (გხად); მდგმური. შდრ. **devérto, devérsor**.
divérsórium იხ. **deversórium**.
divérsus, a, um 1. მოპირდაპირე, მოწინააღმდეგე, საწინააღმდეგო; 2. სხვადასხვანაირი.
divés (divítis) ან **dis (dítis)** ხედსართ. (შედარ. ხარ. **divítior** და **dítior**, აღმატ. ხარ. **divítissimus** და **dítissimus**) მდიდარი; ძვირფასი.
divéxo (-vexávi, -vexáre) 1. მოვწევე; 2. გადატ. ცუდად ვებყრობი, ვაწვალებ.
divídia (divídiæ) რ. გათიშვა.
divído (divísi, divísium, divídere) ვყოფ, ვაცალკევებ.
divíduus, a, um 1. გაყოფილი, 2. გასაყოფი.

divinátió (divinátiónis) რ. წინასწარ კერტა, წინასწარ ხედვა; წინასწარი გამოძიება.
divíne ხმს. 1. ღმერთების ნებისაებრ; 2. ზეგარდმო; 3. გადატ. საუცხოოდ.
divínitas (divínitátis) რ. ღვთაებრიობა.
divínitus ხმს. ღმერთების ნებით.
divínus, a, um ღვთაებრივი.
divísio (divísiónis) რ. გაყოფა; განყოფილება.
divísor (divísóris) ზ. 1. გამყოფი; 2. განმანაწილებელი; 3. მომსყიდველი (ხმებისა არწვევების დროს).
divísúra (divísúrae) რ. განშტოება.
1. **divísus, a, um** გაყოფილი.
2. **divísus (divísus)** ზ. გაყოფა.
divítiae (divítíarum, მხოლოდ მრ. რ.) რ. სიმდიდრე.
divólsum იხ. **divélló**.
divórtium (divórtii) ს. 1. დაშორება; 2. გზაჯვარედინი; 3. ზღვარი.
divulgátus, a, um 1. ჩვეულებრივი; უბრალო; 2. ფართოდ გავრცელებული.
divúlgo (-vulgávi, -vulgátum, -vulgáre) ფართოდ ვავრცელებ, ვაქვეყნებ.
divús, a, um ღვთაებრივი.
do (dédi, dátum, dáre) 1. ვაძლევ; 2. ვუძლენი; ვწირავ; 3. ვიხდი (სასჯულს); 4. ვუმართავ (წვეულებას); 5. ვღვრი (ცრემლებს); 6. ვუთმობ (ადგილს); 7. ვუნერგავ (იმედს).
dóceo (dócuí, dóctum, docére) ვასწავლი.
dócilis, e ადვილად შემთვისებელი (სწავლაში), მიმდლომი, ნიჭიერი.
docilitas (docilitátis) რ. 1. მიმდლომობა; შემთვისებლობა; 2. გამგონობა, მორჩილება.
dócte ხმს. 1. სწავლულად; 2. ოსტატურად.
dóctor (doctóris) ზ. მასწავლებელი.
doctrína (doctrínæ) რ. მოძღვრება.

dóctrix (*doctricis*) **ჟ.** მასწავლებელი (ქალი).

dóctus, **a**, **um** ნასწავლი.

dócumen (*docúminis*) **სქ.** იგივეა რაც **documentum**.

documentum (*documenti*) **სქ.** მაგალითი, ნიმუში, საბუთი.

dodécimus = **duodécimus**.

dódrans (*dodrántis*) **ჟ.** სამი მეოთხედი. [*de*, *quádrans*; **ე. ი.** გამოკლებით ერთი მეოთხედისა]

dógma (*dógmatis*, ბერძნ. *δόγμα*) **სქ.** ახრი, დებულება.

dolábra (*dolábrae*) **ჟ.** თოხი.

dolónter ზმნს. მწუხარებით, ტკივილით.

dóleo (*dólui*, *dolére*) მტკივა; ვწუხვარ.

1. **dólium** (*dólui*) **სქ.** კასრი. [←*dólo*]

2. **dólium** (*dólui*) **სქ.** ტკივილი, მწუხარება. [*dóleo*]

1. **dólo** (*dolávi*, *dolátum*, *doláre*) გავთლი, გავრანდავ.

2. **dólo** (*dolónis*) **ჟ.** 1. შუბი; 2. გადატნესტარი; 3. იალქანი.

dólor (*dolóris*) **ჟ.** ტკივილი, მწუხარება.

dolorósus, **a**, **um** სამწუხარო; მწუხარე.

dolóse ზმნს. ვერაგულად, ცბიერად.

dólósus, **a**, **um** ვერაგი, ცბიერი, ვერაგული.

1. **dólus** (*dóli*; ბერძნ. *δολος*) **ჟ.** ვერაგობა.

2. **dólus** (*dóli*) **ჟ.** ტკივილი. [*dólor*]

domábilis, **e** დასაძლევნი, დასათრგუნავი; ვისი მოთვინიერებაც შეიძლება. [*dómo*]

domábilis, **o** იგივეა რაც **dómitor**.

domésticus, **a**, **um** შინაური.

dómi შინ.

domicónium ან **domicoenum** (*domicónii*) **სქ.** შინაური სადილ-ვახშამი (*Mart.* 5, 78).

domicilium (*domicilii*) **სქ.** 1. ადგილსამყოფელი, ბინა; 2. სასახლე; სრასასახლე.

domicoenium იხ. **domicenium**.

dómina (*dóminae*) **ჟ.** ქალბატონი.

dóminas (*dominántis*) მიმლ. ზედსართ. გაბატონებული; *est ánimus.. dominántior ad vitam quam vis ánimái* გონება უფრო მეტად ბატონობს ცხოვრებაზე, ვიდრე სული (*Lucr.* 3, 397).

dominátio (*dominatiónis*) **ჟ.** 1. ბატონობა; 2. *dominatiónes* ბატონები (*Tac. ann.* 13, 1).

dominátor (*dominátoris*) **ჟ.** ბატონი; მფლობელი.

dominátrix (*dominatricis*) **ჟ.** ქალბატონი, მფლობელი (ქალი).

dominátus (*dominátus*) **ჟ.** ბატონობა.

dominicum (*domínici*) **სქ.** (ეკლ.) 1. საკვირაო წირვა; 2. ეკლესია.

domínicus, **a**, **um** 1. ბატონისა, ბატონური; 2. (ეკლ.) უფლისა.

1. **dómino** (*dominávi*, *domináre*) ვიშინაურებ; ვიმორჩილებ. [←*dómo*]

2. **dómino** იგივეა რაც **dóminor**.

dóminor (*dominátus sum*, *dominári*) ვებატონობ.

dóminus (*dómini*) **ჟ.** 1. ბატონი; 2. (ეკლ.) უფალი.

dómito (*domitáre*) ვათვინიერებ, ვაწყნარებ.

dómitor (*domitóris*) **ჟ.** მომთვინიერებელი.

dómitrix (*domitricis*) **ჟ.** მომთვინიერებელი (ქალი).

dómitus, **a**, **um** მოშინაურებული.

dómná (*dómnæ*) **ჟ.** ქალბატონი. [←*dómina*]

1. **dómo** სახლიდან, შინიდან.

2. **dómo** (*dómui*, *dómitum*, *domáre*) ვიშინაურებ, ვათვინიერებ (მოთვინიერება).

dómmus შინისაკენ.

dómmus (ნათ. **dómmus** და **dómi**; ნათ. მრ. **dómmus** და **domórum**) **ჟ.** 1. სახლი; 2. გადატ. მეურნეობა, საოჯახო საქმე; 3. ოჯახი; მოდგმა; *dómmus te nóstra tóta salútat* მთელი ჩვენი ოჯახი მოგიკითხავს (*Cic. Att.* 4, 12); **dómmus Assárici** ასარიკუსის

(ენეასის დიდი პაის) ოჯახი (Aen. 1, 284); 4. სამშობლო; რომი; bellí domíque ჯარში და რომში (ომის დროს და მშვიდობიანობის დროს) (Liv. 1, 36, 3, 43: dúo facínora decémviri bellí domíque adiciunt დეცემვირებმა ორი ბოროტი საქმე დაურთეს—ერთი ჯარში და მეორე რომში); 5. მიმართულება, სკოლა; libros Panaeti Socráticam et dómum mutáre lóricis Hibéris პანეტოსის წიგნები და სოკრატეს ფილოსოფია ესპანურ ჯაშუანზე გინდა გასცვალო? (Hor. c.1, 29, 14).

donábilis, e დასაჩუქრების ღირსი.

donárium (donárii) ს. 1. შესაწირავი; 2. საკურთხეველი, სამსხვერპლო.

donárius, a, um შესაწირავი. იხ. donárium.

donátio (donatiónis) რ. ჩუქება, მირთმევა.

donatínum (donatívi) ს. საჩუქარი ჯარისთვის (Tac. ann, 12, 41; 12, 69).

donátor (donatóris) მ. მჩუქებელი.

donátrix (donatricis) რ. მჩუქებელი (ქალი).

dónax (donácis; ბერძნ.) მ. 1. ლერწამი (ერთ-ერთი სახე); 2. ზღვის თევზი (ერთ-ერთი სახე).

dónec კავშ. სანამ.

dónice იგივე რაც dónec (ნახმარია Lucr. 2, 1116; 5, 706).

dóno (donávi, donátum, donáre) 1. ვაჩუქებ, ვუბოძებ; 2. ვაპატიებ.

dónum (dóni) ს. საჩუქარი.

dórcas (dórcadis) რ. ქურციკი.

dórmio (dormívi, dormínum, dormíre) მძინავს.

dormitio (dormitiónis) რ. 1. ძილი; 2. გადატ. მიძინება, მიცვალება.

dormíto (dormitávi, dormitátum, dormitáre) მეძინება.

dórmitor (dormitóris) მ. 1. მძინარე; 2. ძილისგულა.

dormitórium (dormitórii) ს. საწოლი ოთახი.

dormitórius, a, um ძილისა; საწოლი-სა. იხ. dormitórium.

dorsuális, e ზურგისა.

dórsus (dórsi) ს. 1. ზურგი; 2. ქელი.

dórsus (dórsi) მ. იგივე რაც dórsus.

doryphorus (doryphori) მ. შუბოსანი.

dos (dótis) რ. მზითვე.

dotális, e სამზითვე.

dotátus, a, um 1. გამზითვებული, მდიდარი; 2. გადატ. დაჯილდოვებული.

dóto (dotávi, dotátum, dotáre) ვამზითვებ, მზითვს ვაძლევ.

dráchna (dráchnae; ბერძნ. δραχμή) დრაქმა (ფულის ერთეული; უდრის რომულ დინარს).

dráco (dracónis; ბერძნ.) მ. დრაკონი; ვეშაბი.

dráma (drámatís; ბერძნ.) ს. დრამა.

dráucus (dráuci; ბერძნ. δρῦς) მ. მამათმავალი (Mart. 9, 73, 1).

drúides (ნათ. drúidum, მხოლოდ მრ. რ.) მ. დრუიდები (კელტთა ქურუმები).

drúngus (drúngi) მ. ჯარისკაცთა რაზმი.

duális, e მრჩობლი, ორობითი.

dúbie ზმნს. საეკვოდ.

dubíetas (dubietátis) რ. ეკვი.

dubitánter ზმნს. ეკვის თვალთ, ეკვიანად.

dubitátim ზმნს. საეკვოდ.

dubitátio (dubitatiónis) რ. ეკვი, მერყეობა.

dubitátivus, a, um გრამ. საეკვობითი. dúbito (dubitávi, dubitátum, dubitáre) ვეკვობ.

dúbius, a, um 1. საეკვო; 2. გადატ. ძნელი, სახიფათო; 3. dúbia cóna უხვი სუფრა (სადაც ნაირ-ნაირი საკმეღებია, ისე რომ კაცს გაუძნელდება კერძების არჩევა); vides ut pállidus ómnis cóna desúrgat dúbia? შეხედე, როგორც გაფითრებული დგებიან ყველანი იმ სუფრიდან, სადაც ნაირ-ნაირი საკმეღები იყო (Hor. s. 2, 2, 77)

ducóni, ducénae, ducéna ორას-ორასი.
ducentésimus, a, um მეორასე.

ducenti, ducentae, ducenta ორასი.

ducenties ზმნს. ორასჯერ.

ducentum (არ იბრუნება) სქ. ორასი.

dúcis. ob. dux.

dúco (dúxi, dúctum, dúcere) 1. მიმყავს; 2. ვწინამძღოლობ; 3. ვთვლი, მგონია.

dúctilis, e 1. გადასატანი, მოძრავი; 2. გადაგდებული (მდინარე); 3. ჩამოსხმული; კანდაკებული; **candéllabrum dúctile de áuro** სასანთლე ოქროსაგან კანდაკებული (Ex. 25, 31).

dúcto (ductávi, ductátum, ductáre)

1. მიმყავს; 2. ვწინამძღოლობ; 3. გადატ. გავატყურებ; მოვატყუებ.

dúctor (ductóris) მ. 1. გამყოლი; 2. წინამძღოლი.

***dúctulus (dúctuli)** მ. ანატ. მილი, მილაკი.

dúctum ობ. **dúco.**

dúctus (dúctus) მ. 1. წყევანა; 2. წინამძღოლობა; 3. მოხაზულობა, ნაკვეთი; 4. ანატ. სადინარი.

dúdum ზმნს. ამას წინათ, წინათ; **íam dúdum** უკვე დიდხანია.

dúcllus, a, um (ძვ. ლათინური ვნა) = **bellicus.**

duéllis (duéllis) მ. მტერი.

duéllum (duélli) სქ. = **bellum** ომი.

dúim, dúis, dúit, dúint (არქ. ფორმა) = **dem, des, det, dent.** [+du]

dúlce ზმნს. ტკბილად; საამურად.

dulcédo (dulcédinis) რ. 1. სიტკბობება; 2. გადატ. სიმშვენიერე.

dulcéscó (dulcéscere) 1. დავტკბები; 2. (გარდამ.) დავატკობ.

1. **dulciárius, a, um** ტკბილეულისა; **dulciárium (dulciárii)** სქ. შაქარლამა.

2. **dulciárius (dulciárii)** მ. მეშაქარლამე, მეყანდე.

dúlcis, e ტკბილი; საამური.

dúlciter ზმნს. ტკბილად; საამურად.

dulcítudo (dulcítudinis) რ. 1. სიტკბობება; 2. გადატ. სიამოვნება.

dúlus (dúli) მ. იგივეა რაც **dólus.**

dum კავშ. სანამ, ვიდრე.

dumétum (duméti) სქ. 1. ბარდი, ტყერი; გადატ. სიმწელები.

dúmmodo კავშ. თუ კი.

dumósus, a, um ეკლიანი; **per silvas dumósaque síxas vagátur** დაუხეტებოდა ტყე-ტყე და ეკლიანი ბუჩქებით მოუფენილ კლდეებში (Met. 10, 535).

dumtáxat ზმნს. ბევრი-ბევრი; ყოველ შემთხვევაში; მხოლოდ; **non dumtáxat. sed** არა მხოლოდ. არამედ.

dúmus (dúmi) მ. ეკლიანი ბუჩქი; **Gállii per dúmos áderant** გალები ეკლიან ბუჩქებში მოდიოდნენ (Aen. 8, 657).

dúo, dúae, dúo ორი.

duodécies ზმნს. თორმეტჯერ.

duodécium თორმეტი.

duodécimus, a, um მეთორმეტე. [პარალელური ფორმა: **duodécimus**]

duodéni, duodénae, duodéna თორმეტ-თორმეტი.

duodenonaginta ოთხმოცდარვა.

duodénium (duodéni) სქ. ანატ. თორმეტგოჯა ნაწლავი.

duodénus, a, um თორმეტმაგი.

duodequadragesimus, a, um ოცდამეთვრამეტე.

duodequadráginta ოცდამეთვრამეტი.

duodequingagesimus, a, um ორმოცდამეგრე

duodequingáginta ორმოცდაათი.

duodetricésimus, a, um ოცდამეგრე.

duodetríginta ოცდარვა.

duodevicéni (-vicénae, -vicéna) თვრამეტ-თვრამეტი.

duodevicesimus, a, um მეთვრამეტე.

duodeviginti თვრამეტი.

duo-et-vicésimáni (-vicensimanórum) მ. ოცდამეორე ლეგიონის ჯარისკაცები (Tac. h. 4, 37).

duo-et-vicésimus, a, um ოცდამეორე.

dúplex (dúplícis) ზედსართ. ორმაგი.

duplicáris, a, um ვინც ორმაგ უღუსფას ლებულობს (ჯარისკაცი).

duplicatio (duplicatiónis) რ. გაორმაგება.

duplicato ზმნს. ორჯერ მეტ დროში.

dupliciter ზმნს. ორმაგად.

duplico (duplicávi, duplicátum, duplicáre ვაორმაგებ; ვამრავლებ.

dúplus, a, um ორჯერ მეტი, ორმაგი.

dupondius (dupondii) მ. ორ-ასსიანი მონეტა; დანგი; *nónne quinque passeres vóneunt dupondio* ანუ არა ხუთი სირი განიყიდების ორის დანგის? (Luc 12,6).

durábilis e ხანგრძლივი; მტკიცე, მყარი.

durámen (duráminis) ს. გამაგრებული ნაწილი, სიმაგრე; *d. aquarum* გამაგრებული წყალი (ე. ი. ყინული; Lucr. 6, 530).

duraméntum (duraménti) ს. სიმაგრე, სიმყარე.

duráteus, a, um (ბერძნ. *δυσδαίσεος*) ხისა; *équus d.* ხის ცხენი (Lucr. 1, 476).

dúre და **dúriter** ზმნს. ტლანქად, მკაცრად.

durésco (dúruí, duréscere) ვმაგრდები.

dúricors (duricórdis) ზედსართ. უგულო, უწყალო.

dúritas (duritátis) რ. სიმაკირე.

dúriter და **dúre** ზმნს. ტლანქად, მკაცრად.

durítia (duritíae) რ. 1. სიმაგრე, სიმტკიცე; 2. გადატ. სისასტიკე; 3. უსირცხვილობა.

durities (duritiéi) რ. 1. სიმაგრე, სიმტკიცე; 2. გადატ. სისასტიკე, უგულლობა.

dúro (durávi, durátum, duráre) 1. მტკიცედ ვქმნი, ვამაგრებ; 2. გადატ. გამოვაწროთობ; ამტანობას შევარჩევ.

dúrus, a, um მაგარი, მტკიცე, მკაცრი.

duumvirális, e დუუმვირებისა.

duumvirátus (duumvirátus) მ. დუუმვირობა.

duúmviři (duumvirórum, მრ. რ.) მ. დუუმვირები (ორი კაცისაგან შემდგარი კოლეგია).

dux (dúcis) მ. წინამძღოლი, სარდალი.

dynáste (dynástae; ბერძნ. *δυναστες*) მ. მბრძანებელი, ბატონი.

dýscolus, a, um უკმაყოფილო, უსიამოვნო; *dóminis non tántum sónis et modéstis, sed étiam dýscolis* უფალთა, ნუ ხოლო სახიერთა და ტკბილთა, არამედ უსახურთაცა (1 Petr. 2, 18).

E

E, ex (წინდებული, იხმარება მოკმ. ბრუნვასთან; e იხმარება მხოლოდ თანხმოვნით დაწყებული სიტყვის წინ) -გან; e Graecis ბერძენთაგან.

1. **éa** (მდებრობითი სქესი ნაცვალსახელისა is) ის, იგი.

2. **éa** ზმნს. იმ გზით, იქ.

eádem (მდებრობითი სქესი ნაცვალსახელისა ídem) იგივე.

eátenuš (= éa ténus) ზმნს. 1. რამდენადაც; **eátenuš — quátenuš** რამდენადაც — ამდენადაც.

ebéneus, a, um აბანოზისა, ეკალმუზისა.

ebéninus, a, um აბანოზისა, ეკალმუზისა.

ébenum ან **hébenum (ébeni)** ს. აბანოზი, ეკალმუზა; *at médio tórus est ébeno sublimis in ántro* შუაგულ გამოქვაბულში მაღალი საწოლია აბანოზის ხისაგან (Met. 11, 610).

ébenus (ébeni) რ. იგივეა რაც **ébenum**. **ébibo (ébibi, ebíbitum, ebíbere)** შეესვამ.

eblándior (eblandítus sum, eblandiri) პირმოთნეობით მივალწევ, პირმოთნეობით მოვიპოვებ.

ebóreus, a, um სპილოს ძვლისა.

ebrietas (ebrietátis) რ. სიმთვრალე, დათრობა.

ébrio ([*ebriávi*], *ebriátum*, *ebriáre*)
დავათრობ.

ebriósitas (*ebriositátis*) *ჟ.* მთვრალობა; სიმთვრალისაკენ მიდრეკილება.

ebriósus, *a*, *um* ლოთი.

ébríus, *a*, *um* მთვრალი.

ebullio (*ebullívi*, *ebullíre*) ავდულდები; ვიბურცები.

ébulum (*ébuli*) *სპ.* ანწლი.

ébur (*éboris*) *სპ.* სპილოს ძვალი.

ebúrneus, *a*, *um* 1. სპილოს ძვლისა;

2. გადატ. სპილოს ძვალივით თვითი.

ebúrna, *a*, *um* სპილოს ძვლისა; **ebúrna effígies** სპილოს ძვლის ქანდაკება (*Tac. ann. 2,83*).

ec (ჩვენებითი ნაწილაკი) აი! **ecástor** კასტორის მადლმა!

ecáudis, *o* უკუდო; მოკვეცილი. (*o, cáuda*)

écbíbo იხ. **ébíbo**.

éccc ხმნს. აი, აჰა.

écdicus (*écdíci*; ბერძნ.) 1. ბრალმდებელი.

echídna (*echídnae*; ბერძნ. *ἔχιδνα*) *ჟ.* იქედნე, გველი.

echínus (*echíni*; ბერძნ.) 1. ხლარბი;

2. გადატ. ჯამ-ჭურჭელი.

écho (*échos*; ბერძნ. *ἦχώ*) *ჟ.* გამოძახილი.

écloga (*éclogae*; ბერძნ.) *ჟ.* ეკლოგა; სამწყემსო სიმღერა.

ecquándo ხმნს. ოდესმე; ნუ თუ?

écqui, **écquae** (ან **écqua**), **écquod** რომელიმე.

ecúleus (*ecúlei*) 1. კინი. (← *équus*)
1. კეიცი; 2. გადატ. საწამებელი ძეგლი.

edácitas (*edacitátis*) *ჟ.* ღორბუცლობა.

édmx (*édácis*) ხედსართ. მსუნაგი, ხარბი, ღორბუცლა.

édere იხ. **édo** 1. და 2.

edíco (*edíxi*, *edíctum*, *edícere*) ვაცხადებ, ვბრძანებ; ვნიშნავ.

edíctio (*edíctíonis*) *ჟ.* განცხადება; უწყება; ბრძანებულება.

edícto (-*dictávi*, -*dictáre*) ვაცხადებ.

edíctum (*edícti*) *სპ.* განცხადება, ბრძანება.

edíscó (*edídicí*, *edíscere*) ხეპირად ვსწავლობ; ვეცნობი; **edíscere vérsus** ლექსის გახეპირება.

edíssero (-*sérui*, -*sértum*, -*sérere*) დაწვრილებით მოვახსენებ.

edíSSERTátio (*edíSSERTatíonis*) *ჟ.* დაწვრილებითი განმარტება, დაწვრილებითი განხილვა.

edíSSérto (*edíSSERTávi*, *edíSSERTátum*, *edíSSERTáre*) დაწვრილებით განმარტავ, დაწვრილებით განვიხილავ.

edítio (*edítíonis*) *ჟ.* გამოცემა; განცხადება, უწყება.

éditor (*edítóris*) 1. გამომცემელი; მომწყობი (სანახაობისა).

édítus, *a*, *um* გამოცემული. გამოშვებული; 2. მაღალი, ამაღლებული. 3. წარმოშობილი, შთამომავალი; **édite régibus** (პორ.) მეფეთა შთამომავლო [—2. **édo**]

1. **édo** (*édi*, *ésum*, *édere* და *ése*) ეკამ; გადატ. ვსაობ.

2. **édo** (*édidi*, *édítum*, *édere*) 1. უშვებ (გამოშვება, ამოშვება); **ánimam édere** სულის დაღევა; 2. წარმოვშობ; **virilis séxus stírpem edídít** მამრობითი სქესის ბავშვი დაბადა (*Tac. ann. 1,58*); 3. ვცემ (გამოცემა); **édere librum** წიგნის გამოცემა.

3. **édo** (*edónis*) მ. ღორბუცლა.

edóceo (*edócui*, *edóctum*, *edocére*) ვსწავლობ საფუძვლიანად (დასწავლა). დავისწავლი.

édolo (*édolávi*, *edolátum*, *edoláre*)
1. გავაშალაშინებ; 2. გადატ. მოვათავსებ.

édomo (*edómui*, *edómitum*, *edomáre*)
1. დავთრგუნავ; მოვიშინაურებ; 2. დავამუშავებ.

edórmio (*edórmívi*, *edórmítum*, *edórmíre*) 1. ძილში გამოშეპარება; 2. ძილში გავატარებ; 3. გადატ. გავმოვფხიზლები.

educatio (educatiōnis) რ. აღზრდა, გამოზრდა.

educator (educatoris) მ. აღმზრდელი (კაცი).

educatrix (educatrici) რ. აღმზრდელი (ქალი).

1. **educo (educavi, educatum, educare)** ვზრდი, კვებავ.

2. **educo (eduxi, educatum, educere)** 1. გამყავს, გამომყავს; 2. აღმართავ.

eductio (eductiōnis) რ. 1. გაყვანა, გამოყვანა; 2. აღმართვა.

edulis, e საკმელი; გემრიელი; **vinea submittit cupreas non semper edulis** ვენახში გამოზრდილი თხა მუდამ არ არის გემრიელი (Hor. s. 2, 4, 43).

eduro (edurare) 1. ავიტან; გავუძღვებ; 2. **edurat** გრძელდება.

edurus, a, um 1. მაგარი; 2. გადატ. შეუბრალებელი; **eduro** შეუბრალებლად (Ov. amat. 3, 476).

effarcio (effertum, effarcire) ამოვავსებ, დავტენი.

effatum (effati) ხ. წარმონათქვამი, ნათქვამი. შდრ. **effor**.

effectus ხმს. 1. წარმატებით; 2. მართლაც.

effectio (effectiōnis) რ. 1. შესრულება, განხორციელება; 2. მოქმედი ძალა; გავლენა.

effectivus, a, um მოქმედი, შემოქმედებითი.

effector (effectoris) მ. 1. შემოქმედი, 2. მასწავლებელი.

effectrix (effectricis) რ. 1. შემოქმედი; მოქმედი (ქალი); 2. გადატ. მიზეზი, წყარო.

1. **effectus, a, um** შესრულებული; განვითარებული.

2. **effectus (effictus)** მ. 1. შესრულება; განხორციელება; 2. გავლენა.

effeminandus, a, um გასანებივრებელი. [effemino]

effemināte ხმს. დიატურად.

effeminatus, a, um 1. განებივრებული; 2. დიატური.

effemino (effeminavi, effeminatum, effeminare) ქალად ვხდი; გადატ. ვანებივრებ.

efferratus, a, um გაველურებული, მძინვარე.

effercio იგივეა რაც **effarcio**.

1. **effero (extuli, elatum, efferre)** 1. გამომაქვს (გამოტანა, გატანა); 2. გამოვთქვამ (აზრს); გადატ. ვაქებ.

2. **effero (efferravi, efferratum, efferrare)** 1. ვველურებ; 2. ვაბრაზებ.

efferus, a, um ველური; მძინვარე; **saevitque iuventus effera** მძინვარებდა გააფთრებული ახალგაზრდობა (Aen. 8, 5).

efferveo (effervere) იგივეა რაც **effervo**.

effervesco (-ferbui ან -fervi, -fervescere) 1. ვდულდები; 2. გადატ. ვცხარობ; ვრისხდები.

effervo (effervere) 1. ვდულვარ; 2. ამოვხეთქავ; 3. ველავ.

effetus, a, um 1. რამაც დაბადა; რამაც მოიგო; 2. დასუსტებული (ხშირი დაბადებისაგან); **effeta senectus** უძლური სიბერე (Aen. 7, 440).

efficaciter ხმს. წარმატებით.

efficax (efficacis) ზედსართ. წარმატებით მოქმედი.

efficiens (efficiēntis) მიმლ. ზედსართ. 1. მაწარმოებელი; ქმედითი; 2. ხელის შემწყობი.

efficienter ხმს. ქმედითად.

efficio (effeci, effictum, efficere) 1. ვაკეთებ, ვქმნი; 2. ვამზადებ, ვასრულებ (შესრულება). [ex, facio]

effigia (effigiāe) რ. იგივეა რაც **effigies**.

effigies (effigiēi) რ. 1. გამოსახულება, სურათი; 2. ქანდაკება; **eburna effigies** სპილოს ძვლის ქანდაკება (Tac. ann. 2, 83). [effingo]

effingo (-finxi, -fictum, -fingere) 1. ვსრეს; 2. გამოვსახავ.

efflagitatio (efflagitatiōnis) რ. მოთხოვნა.

efflúgito (-flagítávi, -flagítátum, -flagítáre) დაეინებით მოვითხოვ; დაბეჯითებით ვთხოვ.

efflo (efflávi, efflátum, effláre) ამოვსუნთქავ.

effloréscó (-flóruí, -floréscere) 1 ვყვავი; ავყვავილდები; 2. წარმთვინობი.

effluo (efflúxi, efflúere) გამოვდინარებ; გამოვსხლტები.

efflúvium (efflúvii) ს. სათავე.

effódió (-fódi, -fóssum, -fódere) ვთხრი (ამოთხრა, გამოთხრა, დათხრა).

effor (effátus sum, effári) წარმოვთქვამ.

effrenáte ზმნს. აღვირაახსნილად; თავხედად.

effrenátus, a, um აღვირაახსნილი, აულაგმავი; თავხედი.

effrénus, a, um აულაგმავი.

effríngró (-frégi, -fráctum, -fríngere) გავტეხ, შევტეხ, შევამტყრევე.

effúgió (-fúgi, -fugitúrus, -fúgere) გავურბივარ, თავიდან ვიცილებ.

effúgiúm (effúgii) ს. 1. ღტოლვა; 2. გასაქცივი საშუალება; გამოსავალი.

effúlgeo (-fúlsi, -fulgére) 1. აღმოვბრწყინდები; 2. გადატ. გამოვირჩევი.

effúltus, a, um 1. მიყრდნობილი, დაყრდნობილი; 2. წამოწოლილი. [ex, fúlció]

effúndo -fúdi, -fúsum, -fúndere) ვღვრი (გამოღვრა, გადაღვრა, გაღვრა).

effúse ზმნს. 1. გაბნეულად, გაფანტულად; 2. ჭარბად. [ex, *futio; შდრ. fútilis]

effúsió (effusiónis) რ. 1. გაღვრა, გადაღვრა; 2. გადაჭარბება.

effúsus, a, um 1. გაღვრილი; 2. გაბნეული, გაფანტული; 3. გადაჭარბებული.

effútio (-futívi, -futítum, -futíre...)

1. მოუფიქრებლად ვლაპარაკობ, ალაღბედზე ვამბობ; 2. ვლაყობ, ვყებლობ.

effúto (ec-fútuo — exfútuo): Ca-tull. 6, 13. იხ. fútuo,

egélidus, a, um მოცივო; გრილი.

égens (egéntis) ზედსართ. ხელმოკლე, ღარიბი.

egénus, a, um გაკირებული. [égeo]

égeo (égui, egére) 1. მიკირდება, მაკლია; 2. მიკირს.

égero (egéssi, egéstum, egérere) გამომაქვს, მიმაქვს.

egéstas (egéstatis) რ. სიღარიბე, გაკირება.

egéstio (egestiónis) რ. 1. გამოტანა. გამოყრა; 2. გამოცალიერება.

egéstus (egéstus) ზ. 1. გამოტანა; 2. გამოთხრა; 3. გამოცალიერება.

égi (ნამყო სრული ზმნისა égo) გავაკეთე.

egígnó (egígnere) წარმოვიშობი; წამოვეზრდები; გამოვებმები; *intérdum rámos egígni córpora vivo* ხანდახან გრძელი შტოები გამოებმოდა ცოცხალს სხეულს (Lucr. 2,704).

égo (ნათ. méi, მიც. mihi, ბრალდ. მოქმ. me) მე.

egrédior (egréssus sum, égređi) გამოვდივარ, გავდივარ; ავდივარ.

egréđie ზმნს. საუცხოოდ, ჩინებულად.

egréđius, a, um არაჩვეულებრივი, გამორჩეული, საუცხოო.

egréssio (egressiónis) რ. 1. გამოსვლა; 2. გადატ. გადახვევა (სხვა თემაზე).

egréssus (egréssus) ზ. გამოსვლა, გასვლა; გამოსასვლელი; 2. გაღმოსხმა, გაღმოყვანა (ნავიდან, ზომალდიდან); 1. გადატ. შესართავი (მდინარისა).

éheu შორისდებ. ვაი!

1. éi (მც. ბრ. ნაცვალსახელისა is, éá, id) მას.

2. éi (მრ. რ. სახელ. ბრ. ნაცვალსახელისა is) იგინი, ისინი.

3. éi (ან héi) შორისდ. ვაი!

éia (ან héia) შორისდ. აბა!

eiicio ობ. eiicio.

eiáculor (eiaculátus sum, eiaculári)

1. გადმოყვრი; 2. აღმოხეთქავს (წყალი); ténuí stridénté forámine lóngas eiaculátur águas დიდი ხმაურით აღმოხეთქავს მილის ვიწრო ხვრელიდან წყალი (Met. 4, 124)

eiectaméntum (eiectaménti) სპ. ამონასროლი, ამონატყორცნი, ამონანთხევი.

eiéctio (eiéctiónis) რ. 1. ამოსროლა; ამონთხევა; 2. გაძეგება, განდევნა.

eiécto (eiéctáre) ამოვისერი ხოლმე; ამოვანთხევი.

eiéctus (eiéctus) შ. ამოსროლა, ამონატყორცნა.

éiero ობ. eiúro.

eiício (eiéci, eiéctum, eiícere) 1. ვისერი (გასროლა, გამოსროლა); 2. ვაგდებ (გაგდება), ვაძეგებ.

eiulátio (eiulatiónis) რ. კვითინი.

eiulátus (eiulátus) შ. კვითინი.

éiulo (eiulávi, eiulátum, eiuláre) კვითინებ.

eiúro ან éiero (eiurávi, eiurátum, eiuráre) ხელს ვიღებ, უარს ვამბობ.

éius (ნათ. ბრ. ნაცვალსახელისა is, éa, id) მის, მისი.

eiúsdem ნათ. ბრ. ნაცვალსახელისა ídem.

eiúsmodi ამგვარი.

elábor (elápsus sum, elábi) გამოვსხლტები, გამოვკარდები.

elaborátus, a, um დამუშავებული; დახვეწილი.

elaboró (elaborávi, elaborátum, elaboráre) 1. ვცდილობ, ვშრომობ; 2. დავამუშავებ, ვამოვიმუშავებ.

elanguésco (elángui, elanguéscere) ვსუსტდები; ვხდები.

eláte ხმნს. 1. მაღალფარდოვნად; 2. ქედმაღლურად.

elátio (elatiónis) რ. 1. გამოტანა; 2. დასაფლავება; 3. მაღალფარდოვანე-

ბა; 4. აღფრთოვანება, გაქანება. [é-fero]

elátro (elatráre) წამოვიყვირებ, დავიყვირებ; ხმამალა გამოვოტყვამ (Hor. s. 1, 18, 18).

elátum ობ. 1. éffero.

elátus, a, um 1. მაღალი, მაღალფარდოვანი; 2. აღფრთოვანებული.

élavo (elávi, eláutum ან elótum, elaváre) 1. გამოვრეცხავ; 2. გავებან; 3. გადატ. გავნადგურდები.

elécte ხმნს. შერჩევით.

eléctio (electiόνis) რ. გამოორჩევა, გამოკრეფა.

eléctrum (eléctri; ბერძნ. ἤλεκτρον) სპ. 1. ქარვა; 2. ილექტრო (ნარევი ლითონი—ოქრო ვერცხლნარევი).

1. eléctus, a, um გამოორჩეული, ამორჩეული; რჩეული.

2. eléctus (eléctus) შ. გამოორჩევა, არჩევა.

élegans (elegántis) ხედსართ. 1. კარგი გემოვნების მქონე; შნოიანი; 2. უინიანი, წუნია.

elegantér ხმნს. 1. შნოიანად, ლამაზად; 2. გემოვნებით; დახვეწილად.

elegantia (elegántiae) რ. შნო, ლაზათი.

élegi (elegórum) შ. ელეგიური ლექსები. ელეგია; neu miserábiles decántes élegos ნურც სამწუხარო ელეგიებში გამოვსოტყვამ საყვედურს (Hor. c. 1, 33, 3).

elégia (elégiae) რ. ელეგია.

élegus (élegi) შ, ობ. élegi.

elegion (elegii; ἐλεγεῖον) სპ. ელეგიური დისტიქი, ელეგია.

eleméntum (eleménti) სპ. ელემენტი, სტიქიონი (= στοιχεῖον „კავშირი“).

elephántus (elephánti) შ. რ. სპილო.

élephas ან élephants (elephántis; ბერძნ. ἔλεφας) შ. რ. სპილო.

elevátio (elevatiónis) რ. 1. მაღლა აწევა; ხმის ამაღლება; 2. (ერთნ.) ქების შესხმა; დაცინვა.

elevátor (elevátoris) 1. მალა აშვევი; 2. ხელის აღმპრობელი (ე ი. დამცველი); **elevátor meus** კელის აღმპრობელი ჩემი (2 Reg. 22, 3).

elevo (elevávi, elevátum, eleváre) 1. მალა ვწევ; 2. ვამსუბუქებ; ვასუსტებ; ვამცირებ.

elicio (elicui, elicium, elicere) გამოვიტყუებ; 2. ამოვიღებ, ამოვამძობ; 3. აღვძრავ. [ex, *lacio]

elido (elisi, elisum, elidere) 1. ამოვადებ; გამოვადებ, გავადებ; 2. გავქედავ; გავპყვლავ. [ex, laedo]

eligo (elégi, electum, eligere) ვირჩევ (არჩევა), ვარჩევ (შერჩევა).

elimino (eliminávi, eliminátum, elimináre) 1. გარეთ გამომაქვს; 2. გარეთ გავადებ. [ex, limen]

elimo (elimávi, elimátum, elimáre) გამოვხერხავ.

elinguo, e 1. უენო; 2. მეტყველების უნარმოკლებული.

eliso (elisiónis) რ. გამოვადებ, ამოვადებ; 2. გრამ. ვლიზია.

elix (élicis) ♀. თბრილი (კვლებს შუა); **prospexit ab éllice pérdis** თბრილიდან დინახა კაკაბმა (Met. 8, 237).

elixus, a, um 1. მოხარული; **at simul ássis miscúeris élíxa** მაგრამ თუ შემწვარს შეურევ მოხარულს (Hor. s. 2, 2, 74); 2. გადატ. დასველებული; გაოფლიანებული. [ex, lix]

elléborus (ellébori; ბერძნ.) ♀. ან **elléborum** (ellébori) ს. (მცენ.) ხარისძირა.

eloco (elocávi, elocátum, elocáre) ვაქირავებ, იჯარით ვაძლევ.

elocútio (elocutiónis) რ. 1. გამოთქმა; 2. ენა (სტილი).

elógium (elógi) ს. გამოთქმა, გამოხატვა; 2. წარწერა (მაგ., საფლავის ქვაზე).

elongo (elongávi, elongáre) 1. ვშორებ; 2. ვშორადები.

eloquens (eloquéntis) ხედსართ. მკვერმეტყველი.

eloquenter ხმნს. მკვერმეტყველურად. **eloquéntia** (eloquéntia) რ. მკვერმეტყველება.

elóquium (elóquii) ს. 1. ლაპარაკი, სიტყვა; 2. გამოთქმა.

éloquor (elocútus sum, éloqui) 1. გამოვთქვამ; მოვახსენებ; 2. ვსაუბრობ.

elúceo (elúxi, elucéro) გამოვავსუქებ, გამოვანათებ.

elucesco (elúxi, elucéscere) გავბრწყინდები.

elúctor (eluctátus sum, eluctári) 1. გავაღწევ, ძლივს გავივლი; 2. დავძლევ.

elúcubro (elucubrávi, elucubrátum, elucubráre) 1. კრაქის შუქზე ვმუშაობ; 2. გულმოდგინედ ვმუშაობ.

elúdo (elúsi, elúsium, elúdere) 1. გამოვავსუქებ; 2. გამოვძვრები, თავს დავაღწევ; 3. თამაშში მოვიგებ; 4. გამოვეთამაშები, გავებურები.

elúgeo (elúxi, elugére) გამოვივალვ, გამოვიტირებ.

elúmbis, e 1. წელმოტეხილი (ex, lumbus); 2. გადატ. უძლური, სუსტი.

éluo (élui, elútum, élúere) 1. გამოვბან, ჩავბან; გადატ. მოვიცილებ.

elútus, a, um 1. წყალ-წყალა; 2. უგემური; **inrigo nihil est elútius hórto** სარწყავ ბაღში მოყვანილ ბოსტნეულზე უფრო უგემური არაფერია (Hor. s. 2, 4, 16).

elúvies (eluvíoi) რ. ან **elúvio** (eluviónis) რ. წყალდიდობა; წარღვნა.

emanátio (emanatiónis) რ. გამომდინარება; გადმოღერა; **e. quaedam est claritátis omnipoténtis sincera** გარდმოთხეული ყოვლისმპყრობელისა დიდება წმიდა (Sap. 7, 25), [emáno]

emáncipo (emancipávi, emancipátum, emancipáre) 1. ვათავისუფლებ (ვაცს მამის ბატონობისაგან); საკუთრებად დავუთმობ.

emanó (*emanávi, emanátum, emanáre*): **emanat** გამომდინარეობს, მზის სინათლეზე გამოდის.

ematuróscó (*ematúruvi, ematuréscere*) ემწიფდები.

émax (*emáxis*) ზედსართ. ყიდვის მოყვარული. [— **émó**]

embléma (*emblématís*; ბერძნ. *εμβλημα*) ს. 1. ჩაგდებული, ჩატანებული; 2. ჩანართი, სამკაული; 3. სოფის კენჭი; მოხაიკური ნამუშევარი.

embólium (*embólii*; ბერძნ.) ს. 1. ჩანართი (პიესის მოქმედებებს შუა).

emendábilis, **e** რისი გასწორებაც შეიძლება; გამოსასწორებელი.

emendáte ხმს. შეუცდომლად, სწორად.

emendátio (*emendatiónis*) რ. გასწორება, შესწორება.

emendátoris (*emendatóri*) მ. გამსწორებელი, შემსწორებელი.

emendátus, **a**, **um** მიმლ. ზედსართ. უშეცდომო, გასწორებული; უხადო.

eméndo (*emendávi, emendátum, emendáre*) ვასწორებ (შეცდომებს), ვაუმჯობესებ.

eménsus იხ. **emétior**.

eméntior (*ementitus sum, ementiri*) ვტყუი, ვცრუობ; ვიგონებ.

emércor (*emercátus sum, emercári*) 1. ვიყიდი, შევიძენ; 2. მოვისყიდი.

eméreo (*emerui, eméritum, emerére*) დავიმსახურებ.

emérgo (*emérsi, emérsum, emérgere*) 1. ამოვტივტივდები. ამოვკურავ; 2. გამოვჩნდები.

emérsus (*emérsus*) მ. 1. ამოტივტივება; 2. გამოჩენა.

emétior (*eménsus sum, emetiri*) 1. გავზობავ; 2. გავივლი (გზას, ქვეყანას).

émeto (*eméssui, eméssum, emétere*) მოვითბავ, მოვმკი; **ne plus fruménti émetat** რომ არ მოიმკას მეტი ხორბალი (*Hor. epist. 1, 6, 21*).

émico (*émicui, emicátum, emicáre*) ვიელეებ; გამოვკრთობი.

emigrátio (*emigratiónis*) რ. 1. გადასახლება; 2. წასვლა, გასვლა.

émigro (*emigrávi, emigrátum, emigráre*) ვაგასახლდები, გადავსახლდები.

éminens (*eminéntis*) ზედსართ. გამოშვერილი; გამოჩენილი.

eminéntia (*eminéntiae*) რ. გამოშვერა; შემაღლება; **eminéntia capitáta** ანატ. შეზურთული შემაღლება.

emíneo (*emínui, emínere*) 1. გამოშვერილი ვარ; 2. გადატ. თვალში ვეჩხირები.

éminus ხმს. შორიდან, შორ მანძილზე, ისრის ტყორცნის მანძილზე.

emíror (*emirátus sum, emirári*) მივირის; მაკვირებ.

emissárium (*emissárii*) ს. წყალსაგდები არხი.

1. **emissáriu**, **a**, **um** 1. გასაგზავნი; 2. განსატყევებელი; **cáper em.** განტყევის ვაცი (*Lev. 16,10: in cáprum emissárium* ვაცი განმყუანებლისა).

2. **emissáriu** (*emissárii*) მ. გაგზავნილი, მოციქული.

emissio (*emissiónis*) რ. 1. გაშვება, გამოშვება; 2. სროლა, ტყორცნა.

emíssus (*emíssus*) მ. 1. გაგზავნა; გამოშვება; გაშვება; 2. გადატ. ქროლა; **emíssum res nulla morátur** ხელს არაფერი უშლის, რომ [აქეთ-იქით] დაქროდნენ (*Lucr. 4,205*).

emíttö (*emísi, emíssum, emíttere*) 1. ვგზავნი (გაგზავნა); 2. ვუშვებ (გაშვება, გამოშვება); 3. ვისვრი.

émó (*émi, émptum, émere*) 1. ვყიდულობ; **émpta** (*émptae*) რ. ნაყიდი (მხვეარი); 2. გადატ. მოვისყიდი.

emóderor (*emoderári*) დავაწყენარებ.

emólior (*emolitus sum, emoliri*) დავამთავრებ; ავაგებ; ბოლომდე მივიყვან. [*ex, mólés*]

emóllio (*emollívi, emollítum, emollíre*) 1. ვარბილებ; 2. ვანებიერებ.

emolumentum (emolumentī) ს. შედეგი; წარმატება. [emolior]
emōrior (emōrtuus sun, emōri) 1. ვეკვდები; 2. სრულიად ვიღუპები.
emōtio (emotioŋis) ლ. ამოძრავება; შერყევა.
emōveo (emōvi, emōtum, emovōre) 1. ავამოძრავებ; 2. გამოვწევი; გამოვდგამ; 3. შევარყევი.
empōrium (empōriū; ბერძნ. εμπόριον) ს. საეკონომიკო ადგილი.
ēmprio (ēmprioŋis) ლ. 1. ყიდვა; 2. ნაყიდი ნივთი; 3. ნასყიდობის ქალაქი.
ēmprito (ēmpritāvi, ēmpritātum, ēmpritāre) 1. შევისყიდო; 2. მოვისყიდო.
ēmptror (ēmptrōris) მ. 1. მყიდველი; 2. მომსყიდველი.
emūlgeo (emūlsum, emulgeōre) გა- მოვწველი, მოვწველი.
***emūlsio (emulsiōnis) ლ.** შედიც. ნადღებები. [emūlgeo]
emūngo (emūnxi, emūnctum, emūngere) 1. ცხვირს მოვიხოცავ; 2. გადატ. მოვატყუებ.
emūnctio (emunctioŋis) ლ. ცხვირის მოხოცვა. [emūngo]
emūnio (emuniōvi, einunītum, emuniere) კარგად გავამაგრებ.
en შორისდ. აი, აჰა.
enarrābilis, e აღსაწერი; მოსათხრობი; მოყოლის ღირსი.
enarrātio (enarratioŋis) ლ. 1. თხრობა; 2. განმარტება.
enarrātor (enarrātoris) მ. 1. მომთხრობი; 2. განმმარტებელი.
enarrō (enarrāvi, enarrātum, enarrāre) 1. ვუამბობ, ვუყვები (მოყოლა); 2. ვუმარტავ.
enāscor (enātus sum, enāsci) აღმოვეცნებები.
enāto (enatāvi, enatātum, enatāre) გავცურავ, გამოვეცურავ; ცურვით დავალწევ თავს.
enāvigo (enavigāvi, enavigātum, ena-

vigāre) გავცურავ; ხომალდით გავემგზავრები.
encaenia (encaeniōrum; ბერძნ. ἐγκαίνια) ს. განახლების დღეობა (შდრ. საბა ენკენია [უცხ.] წლითი-წლად განახლება).
encaustica (encausticae) ლ. ფერწერა გამომწვარი სანთლის საღებავებით. [encausticus]
encausticus, a, um (ბერძ.) გამოწვის შესახები.
encaustus, a, um გამომწვარი; სანთლის საღებავებით დახატული.
encyclios (encyclion; ბერძნ. ἐγκύκλιος) ხედსართ. წრიული. შდრ. ἐγκύκλιος παιδεία („წრიული განათლება“). ზოგადი და საყოველთაო ცოდნა, ენციკლოპედია.
ēndronis (ēndrōmidis ლ. შალის წამოსახსნამი.
ēneo (enēci, enēctum, enēcare) 1. ვკლავ; 2. ვაწვალავ.
enervātus, a, um 1. დასუსტებული; დაუძლეობელი; 2. დასაკუთრებული.
enērvs, e 1. უძლური; 2. დასაკუთრებული.
enērvō (enervāvi, enervātum, enervāre) გადატ. დავასუსტებ, შევასუსტებ.
ēnim კავშ. ვინაიდან. ზომ.
enitēo (enitui, enitēre) 1. გბრწყინავ 2. გამოვანათებ, გამოვცოჩქევი.
enitēscō (enitēscere) 1. გბრწყინდები; 2. გამოვცოჩქევი.
enitor (enīsus an enīxus sum, enīti) 1. გავალწევ; თავს გავიტან; 2. ვეკლავ; 3. დავაბრუნებ.
enīxe ზნა. თავგამოდებით, გულმოდგინედ.
1. enīxus, a, um გულმოდგინე
2. enīxus (enīxus) მ. შობა. დაბადება.
ēno (enāvi, enāsum, enire) გააოცებ რავ; ცურვით დავაღწევ თავს.
enodāte ზნა. ნათლად. გარკვევით, დავწვრილებით.

enodátio (enodatiónis) რ. 1. კვანძის გამოხსნა; 2. ახსნა-განმარტება.

enodátus, a, um გარკვეული, ნათელი, **enodis, e** 1. უნასკო. უკვანძო; 2. ნათელი, გარკვეული.

enodo (enodávi, enodátum, enodáre) 1. ვხსნი კვანძს; 2. გადატ. ნათლად უარკვევ-

enormis, e 1. არაწესიერი, ნორმის გარეშე; 2. არაჩვეულებრივად დიდი.

enotésco (enotái enotéscere) ცნობილი ვხვდები.

enoto (enotávi, enotátum, enotáre) აღვნიშნავ, ჩავნიშნავ.

ens (éntis) ხს. არსება; საგანი.

énsifer, ensifora, ensíferum მახვილოსანი.

énsiger, ensigera, ensígerum მახვილოსანი.

énsis (énasis) შ. მახვილი.

éntheus, a, um (ბერძნ.) 1. აღფრთოვანებული; 2. სულისჩამდგმელი.

enúbo (enúpsi, enúptum, enúbere) გამოვთხოვდები (ქალზე, რომელიც თავისი თემიდან სხვა თემში გამოვთხოვდება).

enucleátus, a, um ნათელი, ცხადი, მარტივი.

enúcleo (enucleávi, enucleátum, enucleáre) 1. კურკას ვიღებ, გამოვკურკავ; 2. გადატ. ვარკვევ.

enumerátio (enumeratiónis) რ. ჩამოთვლა, აღრიცხვა.

enúmero (enumerávi, enumerátum, enumeráre) ჩამოვთვლი, აღვრიცხავ.

enuntiátio (enuntiatiónis) რ. გამოთქმა; მბობა.

enúntio (enuntiávi, enuntiátum, enun-tiáre) გამოვთქვამ, ვყვები.

enúptio (enuptiónis) რ. გამოვთხოვბა. შდრ. enúbo.

enútrio (enutrivi, onutritum, enutrire) გამოვკვებავ.

1. **éo (ívi, ítum, íre)** 1. მოვდივარ, დავდივარ; 2. შევდგამ ფეხს, შევედგები.

2. **éo** (მოკმ. ბრ. ნაცვალსახელისა is, id) მით; **éo mágis** მით უმეტეს.

3. **éo** ხმნს. იქ, იქითყენ; იმდენად.

edem ხმნს. იქვე, იქითყენვე.

épar იხ. **hepar**.

ephébus (ephébi; ბერძნ. ἔφηβος) შ. კაბუკი (16—20 წლისა).

ephémēris (ephēmēridis) რ. დღიური. **ephippiátus, a, um** საძაგრავეიანი. შდრ. **ephippium**.

ephippium (ephippii, ბერძნ. ἔπιππος) ხს. ჩული, საძაგრავეი (იხმარებოდა უნაგირის მაგიერ).

épicus, a, um ეპიკური, საგმირო.

epigramma (epigrammatis; ბერძნ. ἐπίγραμμα) ხს. 1. წარწერა; 2. ეპიგრამა.

epilogus (epilogi; ბერძნ. ἐπίλογος) შ. დასკვნა, დასკვნითი სიტყვა.

epístola იხ. **epístula**.

epistoláris, e წერილისა; წერილობითი. [epístola]

epístula ან **epístola (epístulae; ბერძნ. ἐπιστολή)** რ. წერილი.

epitáphius (epitáphi; ბერძნ.) შ. სამგლოვნიარო სიტყვა.

epithalámium (epithalámii) ხს. საქორწინო სიმღერა.

epítheton (epítheti) ხს. ზედსართავი სახელი; ეპითეტი.

epítome (epítomes; ბერძნ.) რ. მოკლე ამონაკრები; მოკლე ამონაწერი.

épodes (épodum) შ. ზღვის თევზია.

epódos (epódi; ბერძნ. ἐπὸδες) შ. ეპოდი (ლირიკის ერთ-ერთი სახე; მაგ., ჰორაციუსის ეპოდები).

épopis (épopis; ბერძნ.) შ. ოფოფი.

épos (ბერძნ. ἔπος) ხს. საგმირო სიმღერა; **fóрте épos ácor Várius dúcti** ფიცხი ვარიუსი მამაკურ ეპოსს მღერის (Hor. s. 1, 10, 43).

epóto (epotávi, opotáturus, epotáre)

1. შევსვამ, 2. გადატ. შევისრულტავ;

3. გადატ. გავფლანგავ, გავანიავებ (ფულს).

epulae (epulárum; მხოლოდ მრ. რ.)
ჟ. საკმელი, სადილი; ნადიმი.
epulo (epulónis) ზ. 1. (ჭეფის) მომწყობი, ეპულონი; trésviri epulónes სამი ეპულონი; 2. მოჭეფე.
epulor (epulátus súm, epulári) ვკამ, ვსადილობ; ვნადიმობ.
epulum (épuli) ს. სადილი, ნადიმი.
équa (équae) ჟ. ცხენი (ყაშატი).
éques (équitis) ზ. ცხენოსანი, მხედარი.
equéster, **equéstris**, **equéstre** მხედარისა.
équidem მართლაც, ნამდვილად.
équiuus, **a**, **um** ცხენისა.
equitátus (equitátus) ზ. 1. ცხენოსანი ჯარი; 2. ცხენოსნები.
équito (equitávi, equitátum, equitáre) ცხენით დავედივარ (ცხენოსნობა, ცხენით სიარული).
équúleus იბ. **ecúleus**.
équus (équii) ზ. ცხენი.
éra (éras) ჟ. ქალბატონი. [éra უფრო სწორია ვიდრე héra]
erádo (erási, erásum, erádere) 1. ამოფხეკ; 2. გადატ. აღვვკვი.
eranus (erani; ბერძნ.) ზ. საჭეღმოქმედო საზოგადოება.
érat (ნამყო უსრული ზმნისა sum) იყო.
eréctus, **a**, **um** 1. აღმართული, სწორად გამართული; 2. პირდაპირი, გულადი, მარჯვე; 3. ყურადღებანი.
eremíta (eremítac) ზ. განდევილი; მეთუღანბნე.
erémi (erémi; ბერძნ. ἡ ἐρημὸς) ჟ. უღანბნე.
erépo (erépsi, eróptum, erépere) 1. გამოვცოცხლდები; 2. ავცოცდები, ავძვრები.
eréptor (ereptóris) ზ. 1. მიმტაცებელი, მომტაცებელი; 2. ყაჩალი.
ergástulum (ergástuli) ს. 1. სატუსალო; 2. მრ. რ. ergástula პატიმრები.
érgo (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) მიმართ.

érgo ზმნს. მაშასადამე.
erice ან **erica** (eríceas; ბერძნ.) ჟ. მცენ. თაფლი-ველისა.
erícus (erícii) ზ. 1. ზღარბი; 2. (სამხედრ.) გადატ. გისოსი.
erífuga (erífugae) ზ. ბატონისაგან გამოქცეული. [érus, fúga]
érigo (eréxi, eréctum, erígere) 1. აღმართავ, გავმართავ; 2. ავაგებ; 3. გადატ. აღვფრთოვანებ.
erilis, **e** ბატონისა, ბატონური; ქალბატონისა; **peccáti cónscia erilis** ქალბატონის ცოდვთა განდობილი (მოახლე) (Hor. s. 2, 7, 60).
eripio (erípiui, eréptum, erípere) ვართმევ, ვტაცებ; ვაძრობ.
éro, **éris**, **érit** (I მყოფადი ზმნისა sum) ვიქნები, იქნები, იქნება.
erogátio (erogátionis) ჟ. 1. გაცემა (ფულისა); 2. ხარჯი; ხარჯვა.
érogo (erogávi, erogátum, erogáre) 1. გაცემ (ფულს); 2. დაეხარჯავ; 3. გამოვითხოვ.
errabúndus, **a**, **um** გზადაკარგული.
erráticus, **a**, **um** 1. მოხეტიალე; 2. მაცდუნებელი; 3. გარეული (მცენარე).
errátio (errátionis) ჟ. 1. მცდარობა; 2. გზის დაკარგვა, ხეტიალი.
errátor (errátoris) ზ. მოხეტიალე.
errátum (erráti) ს. შეცდომა.
errátus (errátus) ზ. 1. ხეტიალი; 2. გზის დაკარგვა.
1. **érro** (errávi, errátum, erráre) ვცდები; ვიბნევი, შევარგება (გზა).
2. **érro** (errónis) ზ. 1. მოხეტიალე, მაწანწალა; 2. გადატ. მთიები.
érror (erróris) ზ. შეცდომა; დაბნევა, გზის დაკარგვა.
erubéscio (erúbui, erubéscere) 1. ვწითლდები; 2. მრცხვენია.
erúca ან **herúca** (erúcae) ჟ. კომბოსტოს ერთ-ერთი სახე (Hor. s. 2,8,51).
eructo (eructávi, eructátum, eructáre) აღმოვანთხევ.

erúdio (erudívi, erudítum, erudíre) ვასწავლი, ვანათლებ, ვზრდი.

erudíte ზმნს. განათლებულად; ცოდნით; მეცნიერულად.

eruditio (eruditiónis) რ. სწავლა, განათლება; სწავლულობა.

erudítulus, a, um (კნინ. ← erudítus) ცბიერი, მოხერხებული (Catull. 57,7).

erudítus, a, um განსწავლული, ნასწავლი, განათლებული.

erúmpo (erúpi, erúptum, erúmpere)

1. ამოვისვრი, ამოვხეტი; ამოვანთხევი;
2. ვძვრები გარეთ.

éruo (éruí, érutum, éruere) ამოვთხრი, ამოვგლეჯ.

erúptio (eruptiónis) რ. 1. გამოჩენა; გამოსვლა; 2. თავდასხმა.

erúptor (eruptóris) შ. თავდამსხმელი.

érus (éru) შ. ბატონი, პატრონი; მბრძანებელი. [érus უფრო სწორია, ვიდრე **hérus**]

1. **es** 1. ხარ (აწმყოს II პ. მხ. რ. ზმნისაგან sum); 2. იყავ (ბრძანებითი კილო მხ. რ. ზმნისა sum).

2. **es** 1. სკამ (მეორე პირი აწყთ დრ. ზმნისა 1. édo); 2. კამე (ბრძან. კილო იმავე ზმნისა).

éscā (éscāe) რ. საკმელი, საკვები. შდრ. 1. édo.

escárus, a, um საკმელისა, საკვებისა.

escéndo (escéndi, escénsum, escéndere) ავდივარ.

escénsio (escénsiónis) რ. 1. ასვლა; 2. გადმოტვირთვა (ნავისა), გადმოსვლა (ნავიდან).

escénsus (escénsus) შ. ასვლა, იერიშის მიტანა (გვხვდება მხოლოდ Tac. ann. 13, 39: *capta escénsu munimenta* სიმაგრეები აღებულ იქმნა იერიშის მიტანით).

esculéntus, a, um საკმელი, რაც ვარგა საკმელად. [éscā]

1. **esse** იხ. sum.

2. **esse** იხ. 1. édo.

essedárus (essedárus) შ. ეტლით მოოსარი.

essedum (essedi) ს. საომარი ეტლი. **esséntia** (esséntiae) რ. არსი (უღრის *οὐσία*-ს).

est (აწმყოს III პ. მხ. რ. ზმნისაგან sum) არის.

esuriénter ზმნს. დამშეულად; ხარბად. **esurigo** (esuriginis) რ. შიმშილი.

1. **esúrio** ან **essúrio** (esurívi ან **esúri**, **esuritúrus**, **osuríre**) მშია, კამა მინდა. შდრ. 1. édo.

2. **esúrio** (esuriónis) შ. მშვიერი. **esuritor** (esuritóris) შ. მშვიერი.

ეს კავშ. და.

étenim კავშ. ხომ, სახელდობრ, მართლაც.

etésiae (etesiarum; ბერძნ.) შ. ცხელი ქარები, პასატური ქარები.

etésius, a, um ყოველწლიური (Lucr. 5, 740).

ethnicális, e წარმართული.

éthnici (ethnicorum) შ. წარმართვეი.

étiam კავშ. აგრეთვე.

etiám-num და **etiám-nunc** ზმნს. ახლაც; მაინც კიდევ.

etiám-si კავშ. თუმცა, თუ კი, კიდევ რომ.

etiám-tum და **etiám-nunc** ზმნს. ჯერ კიდევ მაშინ; მაინც კიდევ.

ét-si კავშ. თუმცა.

etymología (etymología) რ. სიტყვათა-წარმოება; ეტიმოლოგია.

eu. შორისდ. კარგი კეთილი! ყოჩაღ!

euangélum (euangélii; ბერძნ.) ს. სახარება.

euangélizo euangelizávi, euangélizátum, euangelizáre ვხარობ; **páuperes euangelizántur** კირვეულთა ეხარების. გლახაკთა ხარებულ არს (ე. ი. გლახაკებს სახარებას უქადაგებს) (Mt. 11, 5).

éuhán შორისდ. ჰაი-ჰაი! ევჰან! (შეძახილი ბახუსისათვის).

éuhoé შორისდ. ევ-ჰოე! (შეძახილი ბახუსისათვის).

éum (ბრალდ. ბრ. ნაცვალსახელისა is) მას, იგი.

eunúchus (eunúchi; ბერძნ.) ♀. საკუ-
რისი.

éurus (éuri; ბერძნ.) ♀. სამხრეთ-აღმოს-
სავლეთის ქარი.

euxinus a, um (ბერძნ. εὐξείνους) სტრუ-
მართმოყვარე; Póntus Euxinus შა-
გი ზღვა.

evacuatio (evacuatiónis) ♀. დაცალიე-
რება, დაცლა.

evacuó (evacuávi, evacuátum, eva-
cuáre) ვაცალიერებ, ვცლი (დაცლა).

evádo (evási, evásium, evádere) 1. გა-
მოვდივარ; 2. გადატ. თავს დავიძე-
რენ, თავს ვიხსნი.

évagor (evagátus sum, evagáři): eva-
gáři ნაპირებზე გადასვლა, ადიდება.
evaléscó (evalúvi, evaléscere) ელონი-
ვრდები, ვმაგრდები.

evanéscó (evánui, evanéscere) ვქრე-
ბი; ღონე მეცლება.

evánidus, a, um გამქრალი; ღონემიხ-
დილი.

evástó (evastávi, evastátum, evastá-
re) ვანადგურებ.

éveho (evóxi, evéctum, evéhero) 1.
გამოვიხიდავ. 2. (ვნებითი) გავემგზავ-
რები.

evélló (evélli, evúlsum, evéllere)
ამოვგლეჯ.

evénio (evéni, evénatum, evénire) გა-
მოვდივარ; evénit მოხდა.

evéntum (evénti) ს. 1. ბოლო, შედე-
გი; 2. შემთხვევა.

evéntus (evéntus) ♀. 1. გამოსავალი;
ბოლო, შედეგი; 2. შემთხვევა.

evérburo (evérberávi, evérberátum,
evérberáre) ვურტყამ, ვარტყამ.

evérgo (evérgere) გამოვერნავ; ამო-
ვურტყევ.

evérsio (eversiónis) ♀. 1. გადაბრუნე-
ბა, გადატრიალება; 2. დამხობა.

evérsor (eversóris) ♀. დაჰამხობელი;
Priami regnórum evérsor Achil-

les პრიამეს სამეფოთა დამამხობელი
აქილეესი (Aen. 12,545).

evérto (evórti, evérsium, evórtire) 1
გადავაბრუნებ, გადავატრიალებ; 2.
დავაშობ; დავარბევ.

évidens (evidéntis) ზედსართ. ცხადი,
აშკარა.

evestigátus, a, um მიკვლეული, მო-
ძებნილი.

evidénter ზმნა. ცხადად, აშკარად.

evidéntia (evidéntiae) ♀. სიცხადე.

evígilo (evigilávi, evigilátum, evigi-
láre) 1. ვიღვიძებ; 2. არ მიძინავს,
ფიხილად ვარ.

evíncio (evínxi, evínctum, evíncre)
შემოვახევე, შემოვიხევე; შეეკრავ.

evínco (evíci, evíctum, evíncere) ვი-
მარჯვებ, ვამარცხებ; ვძლევ.

eviscero ([oviscerávi]. eviscerátum,
evisceráre) 1 გამოვეშიგნავ; შიგნუ-
ლობას გამოვეაცილი; 2. გადატ. ვა-
წვალებ; 3. გადატ. გადავრეცხავ.

evitábilis, o რისი ადუნეაც შეიძლება;
თავიდან დასალწვეი.

1. evíto (evitávi, evitátum. evitáre)
თავს ვალწევ, თავიდან ავიცდენ.

2. evíto (evitávi, evitáre) სიცოცხლეს
ეუსობ. [ex, vita]

evocátio (evocatiónis) ♀. გამოწვევა;
გამოძახება; 2. ღვთისადმი მიმარ-
თვა.

evocátor (evocátoris) ♀. ვინც იარაღი-
საყენ მოუწოდებს; წამქეხებელი.

évoco (evocávi, evocátum, evocáre)
ვიწვევ (გამოწვევა); ვაქებებ.

évolo (evolávi, evolátum, evoláre)
1. გამოვეფრინდები, გავფრინდები; 2.
გავრბივარ.

evolútio (evolutiÓnis) ♀. 1. გაშლა; 2.
გადაშლა (წიგნისა); 3. კითხვა.

evolútus, a, um გაშლილი, გახსნილი;
განვითარებულნი. [evolvo]

evólvo (evólvi, evolútum, evólvere).
ვშლი (გაშლა), ვხანი (გახსნა, ახსნა,
ამოხსნა),

évomo (evómuí, evómitum, evóme-re) ამოვანთხევ, ამოვარწყევ.

evúlgo (evulgávi, evulgátum, evulgáre) 1. გამოვკვეყნებ; 2. გავამელავნებ.

evúlsum იმ. evóllo.

ex, e (წინდებული, იხმარება მოქმ. ბრუნვასთან; **ex** იხმარება ხმოვნით და ზოგიერთი თანხმოვნით დაწყებული სიტყვების წინ, e—მხოლოდ თანხმოვნით დაწყებული სიტყვების წინ) -გან; **ex urbe** ქალაქიდან.

exacerbo (-acerbávi, -acerbátum, -acerbáre) ვამწარებ, ვალიზიანებ. [**ex, acerbus**]

exacerbo (-acervávi, -acerváre) შევავრთვებ, შევაქუჩებ.

exáctio (exactiónis) რ. 1. გაძევება; 2. გაღატ. გადახდევინება.

exáctor (exactóris) შ. 1. გამძევებელი; 2. მეთვალყურე, შემსრულებელი. შდრ. **éxigo**.

exáctum იმ. **éxigo**.

exáctus, a, um ხედმიწევნითი, ზუსტი, სრულყოფილი.

exácuo (-ácui, -acútum, -acúere) 1. ვლესავ, ვზახავ; 2. გაღატ. ვაქუჩებ.

exaedifico -aedificávi, -aedificátum, -aedificáre) ვაგებ, ვაშენებ.

exaequo (-aequávi, -aequátum, -aequáre) გავათანაბრებ.

exaestuo (-aestuávi, -aestuátum, -aestuáre) ველავ. ვივლადები.

exággero (-aggrávi, -aggrátum, -aggráre) 1. ვაზინებ, ვაქუჩებ. ვაგრთვებ; 2. განვადიდებ.

exágito (-agitávi, -agitátum, -agitáre) 1. გამოვრეკავ, გამოვდენი; 2. ვალელებ.

exáltio (-altávi, -altátum, -altáre) 1. ავამაღლებ; 2. ვალრმავებ.

exáltus, a, um ძალიან მაღალი.

exámen (exáminis) ს. 1. ისარი, (სასწორისა); 2. გასინჯვა, გამოცდა; 3. გროვა, ხროვა; გუნდი; **e. piscium**

თევზების გუნდი; **e. ápum** ფუტკრის ნაყარი (Liv. 21, 46, 2).

exámino (examinávi, examinátum, examináre) ზუსტად ვწონი; 2. ვსინჯავ, ვცდი.

exanimátio (exanimatiónis) რ. 1. სულის ამორთმევა; მოხრჩობა; 2. გაღატ. შიში.

exánimis, e უსულა; ცოცხალმკვდარა.

exánimo (-animávi, -animátum, -animáre) სულს ვართმევ; გაღატ. თავხარს ვცემ.

exánimus, a, um (ოგიევა რაც **exánimis**) უსულა; ცოცხალმკვდარი.

exapéro (exaporíre) მთლად ვაღებ.

exáptus, a, um მორგებული.

exardéscio (-ársi, -ársum, -ardéscere) ცეცხლი მეკიდება, ცეცხლი მეღებ.

exarésco (-árui, -arésccere) 1. ვნმები; 2. ამოვშრები (წყაროზე ითქმის); 3. ვკნები.

exármio (-armávi, -armátum, -armáre) განვაიარაღებ.

éxaro (-arávi, -arátum, -aráre) ეხნავ (მოხვნა), კვალს ვავლებ.

exáspero (-asperávi, -asperátum, -asperáre) 1. მქისედ გავხდი; 2. ავალელებ; 3. დავაზიანებ; გავაუარესებ.

exáudio (-audívi, -auditum, -audíre) აშკარად მესმის.

exáugeo (-augére) საგრძნობლად ვამრავლებ; საგრძნობლად ვადიდებ.

exaugurátio (exauguratiónis) რ. გაუწმინდურება; სიწმინდის მოცილება; **ómnium sacellórum exauguratiónes admítterent aves** ფრინველებით მკითხაობამ ნება დართო სიწმინდე ახვადათ ყველა სამლოცველო-სათვის (Liv. 1, 55, 3).

exáuguro (-auguráre) სიწმინდეს მოვაცილებ.

éxibibo იმ. **ébibio**.

excaeco (-caecávi, -caecátum, -caecáre) ვაბრმავებ.

excáleo (-calceávi, -calceátum, -calceáre) ფეხსაცმელებს გაეხდი, ფეხთ გაეხდი.

excánto (-cantávi, -cantátum, -cantáre) მოვხიბლავ, მოვაჯადოვებ.

excavátio (excavatiónis) რ. გამოფულერა, ამოღარვა.

excavo (-cavávi, -cavátum, -caváre) გამოფულერავ.

excédo (-céssi, -céssum, -cédere) გამოვიდვარ (გამოსვლა), მივიდვარ (წასვლა); გავეცლები.

excellens (excelléntis) გამოშვერილი; გადატ. გამოჩენილი, საუცხოო.

excellénter ხმს. საუცხოოდ.

excélló (excellere) 1. გამოშვერილი ვარ; 2. გადატ. გამოვირჩევი.

excélse ხმს. დიადად; ამაღლებულად.

excélsus, a, um დიადი; მაღალი; წარხინებულნი.

excéptio (exceptiónis) რ. გამონაკლისი.

excépto (exceptáre) ამოვიღებ; ამოვიყვან.

excérno (-crévi, -crótum, -cérnere) გამოვიყოფ, გამოვაცალკევებ.

excérpo (-cérpsi, -cérptum, -cérpere) გამოვკლევ; გამოვკრეფ, გამოვიყოფ.

excérptim ხმს. გამოკრეფით.

excéssum იხ. excédo

excéssus (excéssus) 1. გამოსვლა, წასვლა, გაცლა; გადატ. სიკვდილი; / **Ab excéssu díví Augústi** ავუსტუსს გარდაცვალების დროიდან.

excetra (excetrae) რ. გველი.

excídiu (excídi) ს. დანგრევა, განადგურება.

1. **excido** (excídi, excídere) ვვარდები (გამოვარდნა); ვიკარგები [ex, cado]

2. **excido** (-cídí, -císu, -cídere) ვკაფვ (გაკაფვა); ვსპობ, ვანადგურებ. [ex, caedo]

excíeo (excívi, excéitum, excíero) 1. გამოვიძახებ, გამოვიხმობ; 2. შევავლუიანებ, წავაჭეზებ; 3. აღვძრავ.

excíndo იხ. **excíndo**.

excío = **excíeo**.

excípio (-cépi, -céptum, -cípere) 1. ამომაქვს. გამომაქვს (გამოღება, გამოტანა); 2. გამოვრიცხავ; 3. გვიხრულობ, ვლებულობ.

excíto (-cítávi, -cítátum, -cítáre) 1. მოძრაობაში მომყავს, ვამოქმედებ; 2. ვაღვლევებ, ვაჭეზებ.

exclamátio (exclamatiónis) რ. შევივირება, წამოძახება.

exclámo (-clamávi, -clamátum, -clamáre) შევივირებ, დავივივირებ; ვვივირებ.

exclúdo (-clúvi, -clúsum, -clúdere) 1. გამოვრიცხავ, ამოვშლი; 2. ვაძევებ; 3. ვაკავებ, ვაჩერებ.

excogitátio (excogitatiónis) რ. გამოვგონება.

excógitó (-cogitávi, -cogitátum, -cogitáre) 1. გამოვიგონებ, მოვიგონებ; 2. მოვისახებ.

éxco (éxcolui, éxcoltum, éxcolere) 1. დავამუშავებ; 2. ვამშვენებ; 3. ვუვლი, თყვანს ვეცე.

éxcoquo (éxcoxi, éxcoctum, éxcoquere) 1. გამოვხარშავ; 2. გადამოვიგონებ.

éxcors (éxcordis) ზედსართ. უგუნური, უკუეო. [ex, cor]

excreméntum (excreménti) ს. 1. გამონაყოფი; 2. გადატ ნარჩენები; 3. óris excreméntum ნერწყვი (Tac. h. 4, 81).

excrúcio (-cruciávi, -cruciátum, -cruciáre) ვწვალებ, ვტანჯავ.

excúbiae (excubiárum) რ. ყარაულთ.

excúbitor (excubitóris) 1. დარაჯო, ყარაული.

éxcubo (-cúbui, -cúbitum, -cubáre) 1. ვდარაჯობ, ყარაულად ვდგავარ.

excúlco (-culcávi, -culcátum, -culcáre) დავტკეპნი. [ex, calx]

excúrro (-cucúrri ან -cúrri. -cúrsum, -cúrrere) 1. გამოვრბივარ; 2. თავს ვესხმით.

excúrsio (excursiónis) რ. გამოვრბენა; თავდასხმა.

excúrsus (excúrsus) მ. გამოვლინა; თავდასხმა.

excusáto ხზნს. (მეფარ. *excusátus*) მისატყვევებლად (Tac. ann. 3, 18).

Excusátio (excusatiónis) რ. პატიება, გამართლება.

excúso (-cusávi, -cusátum, -cusáre) ვაპატიებ, ვამართლებ.

excútio (-cússi, -cússum, -cútere) გამოვებრტყავ, გამოვყრი.

exémplum (exémpli) ხ. 1. ნიმუში, მაგალითი; 2. სამაგალითო საქციელი; 3. სასჯელი (Tac. ann. 12, 20).

éxo (éxii ან oxívi, éxitum, oxíre) გამოვდივარ, გავდივარ.

éxequor იხ. *éxsequor*.

exércou (-ércui, -ércitum, -ércére) 1. არ ვასვენებ, მუდამ ვასაქმებ; ვამუშავებ; 2. ვეპარჯიშებ. [ex, árceo]

exercitátió (exercitátionis) რ. ვარჯიშობა.

exercitátus, a, um გავარჯიშებული, გამოცდილი

1. **exércitus (exércitus) მ.** ჯარი.

2. **exércitus, a, um** 1. გავარჯიშებული, გამოცდილი; 2. წვალება-გამოვლილი.

exháurio (-háusi, -háustum, -háurire) 1. ამოვხაავ; 2. ვიღებ (ამოღება); ვართმევ, 3. ამოვწურავ.

exherédó (-heredávi, -heredátum, -heredáre) მემკვიდრეობას ვართმევ, მემკვიდრეობას არ ვუტოვებ.

exhibeo (-hibui, -hibitum, -hibére) 1. გამომაქვს; 2. წამოვყენებ; 3. ვამჟღავნებ.

éxigo (éxegi, exáctum, oxígore) 1. ვაძევებ; 2. ბოლომდე მიმყავს; ავწონ-დავწონი; 3. ჩაეცმ (მახვილს).

exíguo ხზნს. მცირედ, მოკლედ; ძლივ. **exiguitas (exiguitátis) რ.** სიმცირე; სიმოკლე; უმარობა.

exiguus, a, um უმნიშვნელო, მცირე, უმარო.

exilis, o-1. მცირე; მოკლე; 2. გამხდარი; 3. ღარიბული.

exílium (exílii) ხ. გაძევება.

exímus, a, um განსაკუთრებული.

éximo (exómi, exóruptum, exómere) 1. გამოვლინებ; გამოვაკლებ, 2. ვათავისუფლებ.

éxin ან exínde ხზნს. შემდეგ, მერე.

existimátio (existimatiónis) რ. 1. მსჯელობა, აზრი; 2. დარახვა.

exístimo ან exaéstumo (-ístimávi, -ístimátum, -ístimáre) ვსჯი, ვთვლი, ვფიქრობ.

exísto იხ. *exísto*.

exitiábilis, o დამლუპველი.

exitíus, a, um დამლუპელი.

exitium (exitii) ხ. 1. აღსასრული, დაღუპვა; 2. დაღება, დანგრევა.

éxitus (éxitus) მ. 1. გასავალი, გამოსავალი; 2. ბოლო; შედეგი.

exónero (-onerávi, -onerátum, -oneráre) განეტვირთავ.

exoptátus, a, um სასურველი.

exópto (-optávi, -optátum, -optáre) მენატრება.

exórdior (órsus sum, -ordíri) ვიწყებ.

exórdium (exórdii) ხ. დასაწყისი; შესავალი (ორატორის სიტყვისა).

exórior (-órtus sum, -oríri): exóritur ჩნდება, ამოღის (მზე, მთვარე); იწყება; *exódem ánoo béllum ínter Arménios Hiberósque exórtum*

იმავე წელს ატყდა ომი არმენიელებსა და იბერთა შორის (Tac. ann. 12, 14).

exórno (-ornávi, -ornátum, -ornáre) 1. ვამარაგებ; 2. ვრთავ (მორთვა); ვაწესრიგებ.

exóro (-orávi, -orátum, -oráre) ვემუდარები, ვებეწვები.

exórtus (exórtus) მ. ამოსვლა (მნათობთა). [exórior]

expécto იხ. *éxspécto*.

expédío (-pedívi, -pedítum, -pedíre) 1. გამოვანნი; 2. ვათავისუფლებ (დაბრკოლებისაგან); 3. ვუყვები (მოყლა); *nunc ínítia causásquo mórtus Vitellíani expédíam* ახლა გიამბობთ ვიტელიანს აჯანყების წარ-

- მოშობას და მის მიზეზებს (Tac. h. 1, 51).
- expédite** ხმს. დაუბრკოლებლად; ადვილად; სწრაფად.
- expeditio** (expeditiōnis) რ. ლაშქრობა; 2. მოყოლა.
- expeditus**, a, um დაუბრკოლებელი; ადვილი; სწრაფი.
- expéllo** (expulsi, expulsum, expellere) ვაძევებ, ვაგდებ.
- expéndo** (-péndi, -pénsum, -péndere) 1. ავწონი; გადატ. ავწონ-დავწონი, მოკიფიქრებ; 2. გადადუხდი (ფულს).
- expériens** (experientiōnis) ზედსართ. 1. მცოდნე, გაცნობილი; 2. გამრჯელი, ყოჩალი.
- experiméntum** (experiménti) ს. 1. ცდა; 2. გამოცდილება.
- expérior** (-pértus sum, -periri) ვინჯავ, ვცდი; 2. ვტყობილობ, ვცნობ.
- expers** (expértis) ზედსართ. 1. არამოხიარე. არამონაწილე (საპირისპირო: párticeps); 2. მოკლებული რასმე, არამქონე.
- expéus**, a, um გამოცდილი. მცოდნე. შდრ. expérior.
- expetens** (expeténtis) მიმღ. ზედსართ. მოსურნე.
- expeto** (-petivi, -petitum, -petere) მივისწრაფვი, მსურს მივალწიო.
- expíatio** (expiatiōnis) რ. მონანიება; გამოსყიდვა.
- expílatio** (expilatiōnis) რ. დარბევა.
- expílo** (-pilávi, -pilátum, -piláre) ვარბევ; ვძარცვავ. ვიტაცებ.
- expío** (-piávi, -piátum, -piáre) მოვინანიებ, გამოვისყიდი (მსხვერპლის შეწირვის საშუალებით); გამოვასწორებ.
- expléo** (explévi, explétum, explére) 1. ვესებ; 2. ვასრულებ.
- explétus**, a, um სავსე, სრული.
- explicátio** (explicatiōnis) რ. გაშლა; 2. განმარტება.
- explico** (explicávi ან explicui, explicatum ან explicitum, explicáre) 1. ვშლი (გაშლა), ვავითარებ; 2. განვმარტავ, ვხანი, ვუხანი.
- explódo** (-plósi, -plósum, -plódere) 1. ყიფინით ვაგდებ, ვაძევებ; ვესტვენ; 2. გადატ. არ ვიწონებ, კვერს არ ვუყრავ.
- explorátio** (exploratiōnis) რ. 1. ვიკვლევ; 2. ვხვერავ.
- explorátor** (exploratóris) მ. 1. მკვლევარი; 2. მხვერავი; მსტოვარი.
- explóro** (-plorávi, -plorátum, -ploráre) 1. ვიკვლევ; 2. ვხვერავ, ვტყობილობ.
- expóno** (-pósi, -pósitum, -pónere) 1. გამოვალაგებ, ვდებ, ვფენ; 2. ვუჩვენებ, აღვეწერ.
- expórtio** (-portávi, -portátum, -portáre) გამომაქვს; ვზიდავ (გახიდავ).
- expóscio** (-pópósci, -póscere) გამოვითხოვ, დაეინებით მოვითხოვ.
- expósiatio** (expositiōnis) რ. 1. გამოლაგება, გამოფენა; 2. აღწერა, თხრობა.
- expósitum** იხ. expóno.
- exprésio** (expressiōnis) რ. 1. გამოწურვა; 2. გამოხატვა (სიტყვით), განსახ იერება.
- exprésus**, a, um 1. გამომსახველი, გამოხატველი; აშკარა; 2. გამოსახული, გამოხატული. შდრ. exprimo.
- exprimo** (-préssi, -préssum, -prímoro) 1. გამოვწურავ; 2. გამოვხატავ (სიტყვით); განვასახიერებ; 3. გადატ. ვაძულებ.
- exprómo** (prómpsi, -prómpsum, -prómoro) გამოვალაგებ; გადატ. ვამუღვენებ; გამოვთქვამ.
- expugnátio** (expugnatiōnis) რ. დაკრობა, იერიშით აღება.
- expúgio** (-pugnávi, -pugnátum, -pugnáre) იერიშით ვიპყრობ, ბრძოლით ვიპყრობ; ვიმარჯვებ.
- expúlsio** (expulsiōnis) რ. ვაძევება, ვაგდება. შდრ. expéllo.
- expúlsum** იხ. expéllo.

expurgo (-purgávi, -purgátum, -purgáre) გამოფშენდ, ვასუფთავებ.

exquo (-quisívi, -quisítum, -quíre) ვიძიებ, ვიკვლევ.

exquisite ზნს. 1. ზედმიწევნით. საფუძელიანად; 2. შროიანად.

exquisitus, a, um 1. საფუძელიანი; 2. საუტხო, დახვეწილი, შროიანი.

exsanguis, e. 1. უსისხლო; 2. სისხლისაგან დაცილი; მკვდარი; 3. ფერმკრთალი, მკრთალი.

exsatio (-satiávi, -satiátum, -satiáre) გაჟაღებ, გამოკვებებ; 2. გადატ. სრულიად ეკმაყოფილებ.

exscendo იხ. escendo.

exscensus (exscensus) ? ასკლა.

exscindo (éxscidi, exscíssum, exscíndore) ამოეწვეტ, ვანადგურებ.

exscribo (-scripsi, -scríptum, -scribere) ამოეწერ.

exseci (-sécuí, -séctum, -secáre) ამოეჭრ, ამოეკვეთ.

executio (executiónis) რ. 1. სისრულეში მოყვანა; 2. სასამართლო ძიება; ზღვევინება.

exsequor (execútus sum, éxsequi) 1. მოვდეკ, ვაცილებ; 2. ვახლვევინებ; ვიძიებ; 3. აღეწერ.

exsero (-sérui, -sértum, -sérere) 1. გამოეწვე, გამოვდგამ; 2. გამოვჩენ; 3. ვაშივლებ.

exsilium ან **exilium** (exsilii) ს. გაძევება.

exsisto ან **existo** (éxstiti, exsistere) 1. გამოვდივარ; 2. წარმოვიქმნები; ვიქმნები; ex quo exsistit, ut რისგანაც გამომდინარეობს, რომ.

exsolvo (-sólvi, -solútum, -sólvere) 1. გამოვხსნი, შევხსნი; ვათავისუფლებ; 3. ეუხდი (ვალს, მადლობას).

exsomnia, e უძილო, ფხიზელი.

exspectatio (exspectatiónis) რ. 1. ლოდინი; 2. რისამე მოლოდინში იმედი ან შიში.

expectatus (ან **expectatus**), a, um მოსალოდნელი; სასურველი.

expécto ან **expécto** (expéctávi, expéctátum, expéctáre) ველოდები. éxspes (მხოლოდ სახ. ბრ.) ზედსართიმედო.

expíro ან **expíro** (-spirávi, -spirátum, -spiráre) გამოვებერავ; ამოვუნთქავ.

expólio (-spoliávi, -spoliátum, -spoliáre) ვძარცვავ, ვართმევ.

extérno (-sternávi, -sternátum, -sternáre) თავზარს ვეცემ.

extimulátor (extimulátoris) ? წამქეზებელი (Tac. ann 3,40).

extímulo (-stimulávi, -stimulátum, -stimuláre) ვაქეზებ.

extínguo (extínxí, extíñctum, extíñguere) 1. ვაქრობ; 2. ესაობ; 3. აღეკვი, სრულიად ვშლი; აღმოვფხვრი; extínguor ვკვდები, სიცოცხლე მესობა. [ex, stínguo]

éxto ან **éxto** (inf. exstáre) 1. გამოვდივარ; გამოშვერილი ვარ; ვჩანვარ; 2. ვარსებობ.

éxstruo (-strúxi, -strúctum, -strúere) 1. ვაგებ, ვაშენებ; 2. დავაფენ; 3. დავაგროვებ (სიმდიდრეს); exstrúctis in áltum divítis potíetur hères მემკვიდრე დაეუფლება შენ მიერ დიდ ზვინად დაგროვილ სიმდიდრეს (Hor. c. 2, 3, 19); exstrúctus მდიდრულად მორთული; exstrúctus canístris ძვირფას კალათებში (Hor. s. 2, 6, 105).

exsúdo ან **exúdo** (-sudávi, -sudátum, -sudáre) 1. ოფლი მდის, ოფლში ვიწურები; 2. ვწვალობ, ვჯახირობ.

éxsul ან **éxul** (éxsulis) ? რ. 1. გაძეგებული (სამშობლოდან; 2. რასმე მოკლებული.

exsúlto ან **exúlto** (exsultávi, exsultátum, exsultáre) ვხტბი; გადატვლავ; ცას ვწვდები (სიხარულით); ვტრაბახობ.

exsúpero (-superávi, -superátum, -superáre) 1. უფრო მალა ვარ; აღემატები; 2. ეჯობნი, ვამარცხებ; 3. გადავლახებ.

exsúrigo (-surréxi, -surréctum, -súr-gere) 1. წამოვდგები; აღვდგები; 2. ვიხრდები; 3. გამოვკეთდები.

extémplo ხმნს. დაუყოვნებლივ.

extemporális, e წინასწარ მოუმზადებელი.

exténdo (-téndi, -téntum, -téndere) ვკიმავ (გაკიმავა).

exténtus, a, um ვაკიმიული.

éxter (და éxterus), éxtera, éxterum (შედარ. ხარ. extérior, აღმატ. ხარ. extrémus) გარეთა, გარეშე; უცხოური; განაპირა.

extérior 2. რ. extérius სკ. (შედარ. ხარ. სიტყვისა éxter) გარეთა, გარეშე; უფრო განაპირა.

extérno იხ. exstérno.

1. extérnus, a, um გარეშე, უცხოური.

2. extérnus (extérni) 2. უცხოელი.

extérreo (-térroi, -térrium, -térreo) ვაშინებ (შეშინება), თავხარს ცეცემ.

éxterus, a, um იხ. éxter.

extimesco (-timui, -timescero) მეშინია, შიში მაქვს (ნამყო: შიშია ამიტანა).

éxto იხ. éxsto.

extóllo (éxtuli, extóllo) მაღლა ვწევ (აწვევა), განვადიდებ, ვაქებ (შექება).

extórqueo (-tórsi, -tórrium, -tórqueo) 1. ამოვადრობ, გამოვგლეჯ; 2. ვაიძულებ, ძალით ვართმევ.

éxtra 1. (ხმნს.) გარეთ; 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) გარეთ, გარდა, უ-ოდ.

***extráctum** (extrácti) სკ. მედიც. გამოწველილი.

éxtraho (-tráxi, -tráctum, -tráhere) გამოვათრევ; გამოვწვამ; გამო-

ვიღებ; გადატ. ვათავისუფლებ. **extráneus**, a, um უცხო; უცხოელი. **extraordináriu**s, a, um არაჩვეულებრივი.

extrémitas (extemitátis) რ. 1. კიდური; კიდე; 2. ბოლო, საზღვარი.

extrémus, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყვისა éxter) უკიდურესი.

extrúdo (-trúsi, -trúsum, -trúdere),

1. ვაძევებ; 2. ვაცალკვებ; გამოვყოფ.

exúdo იხ. exsúdo.

éxtuli ნამყო დრო ხმნებისა éffero და **extóllo**.

éxtundo (éxtudi, éxtúdere) ამოვადიდებ; გამოვამტკრევ.

éxtúrbo (-turbávi, -turbátum, -turbá-re) 1. გამოვადგდებ; შევამტკრევ; 2. გამოვიმუშავებ.

exúdo იხ. exsúdo.

éxul იხ. éxsul.

éxúlcero (-ulcerávi, -ulcerátum, -ulceráre) 1. დავაჩირქებ; დავაწყლულებ; 2. გადატ. მწუხარებაში ჩავადგდებ; გავალიზინებ.

exúlto იხ. exsúlto.

éxundo (-undávi, -undátum, -undáre):

1. **exundáre** ნაპირებიდან გადმოსვლა; ადიდება; 2. უხვად ვარ (T. ann. 3,72).

éxuo (éxui, éxúrum, éxúere) 1. მოვხსნი; გავბდი (ტანსაცემელს); 2. გამოვიღებ; ავაცლი; 3. გადატ. ვართმევ; დავადგდებინებ, დავაყრვევინებ.

éxuro (-ússi, -ústum, -útere) გამოვწვევ; დავწვევ, ვანადგურებ.

éxúviae (exuviárum, მხოლოდ მრ. რ.) რ. ტანსაცემელი (გახდილი); ტყავი (ცხოველისა); საჭურველი (ნადავლად წამოღობული).

F

Fába (fábae) რ. ცერცვი.

fabélla (fabéllae) რ. კნინ. [+fábula] მოთხრობა, არაკვი.

1. **fáber** (fábri) 2. ხელოსანი, ოსტატი; ხელოვანი; **fáber lignáriu**

დურგალი, ხურო; **fáber ferráriu** მკედელი.

2. **fáber**, **fábra**, **fábrum** დახელოვნებული, მარჯვე.

fábrica (fábricae) რ. 1. ხელობა, ხე-

- ლოვნება; 2. დამუშავება; კმნილება; 3. სახელოსნო.
- fabricatio** (fabricationis) რ. 1. დამზადება, აგება; 2. ოსტატობა, ხერხი.
- fabricator** (fabricatoris) მ. 1. დამამზადებელი, გამკეთებელი; 2. ოსტატი.
- fábrico** (fabricávi, fabricátum, fabricáre) ვამზადებ, ვაკეთებ.
- fábricor** (fabricátus sum, fabricári) 1. ვამზადებ; ვაშენებ; 2. ვადგენ; 3. ვკვდავ.
- fábrilis**, e ოსტატისა, ხელოსნისა, ხელოვნისა; **fábrilia** (fabriliū) ის სამჭროები.
- fábula** (fábulae) რ. 1. მოთხრობა, არაკი; 2. სიტყვა; ლაპარაკი, საუბარი; ut fábulas eorum exciperem რათა მომესმინა მათი საუბარი (Tac. dial. 2); 3. მითქა-მოთქმა; ხმები per Urhcm fábula quánta fui! მთელ ქალაქში როგორი მითქა-მოთქმაა ჩემ გარშემო! (Hor. ep. 11. 8); 3. მოთხრობა, არაკი.
- fábulosus**, a, um საარაკო.
- fac** (ბრძანებითი კილო ხმნისა fácio) გააკეთე!
- facesso** (facessívi, facessitum, facóssere) 1. სასწრაფოდ ვასრულებ, თავგამოდებით ვაკეთებ; 2. ვშორდები, ვეცლები (გაცლა).
- facétus**, a, um 1. მოხდენილი, შნოიანი; 2. დახვეწილი, ფაქიზი.
- facies** (faciúi) რ. 1. სახე; 2. გარეგნობა; 3. ზედაპირი.
- facile** ხმნს ადვილად.
- facilis**, e 1. ადვილი; 2. გადატ. დამთმობი; ხათრიანი (Tac. ann. 3, 8).
- facilitas** (facilitátis) რ. 1. სიადვილე; 2. შემწყნარებლობა.
- facinus** (facinoris) ის 1. კმედობა, საქმე. საქციელი; 2. ბოროტმოქმედება.
- fácio** (fáci, fáctum, fácere) 1. ვაკეთებ, ვკმნი; 2. ვცდილობ; 3. ვაფასებ; nihili fácio არაფრად ვაგდებ; plúris fácio ძალიან ვაფასებ; 4. ვიკეთებ; bñe fácit კარგად მოიქცა; 5. სარგებლობა მომაქვს. იხ. აგრეთვე fac, fío.
- fáctio** (factiónis) რ. 1. კეთება, საქმიანობა; 2. პარტია (პოლიტიკური); 3. ნაწილი.
- fáctito** (factitávi, factitátum, factitáre) ხშირად ვაკეთებ ხოლმე; factitátus, a, um ჩვეულებრივი.
- fáctor** (factoris) მ. 1. შემქმნელი; 2. მიზეზი.
1. fáctum (facti) ის. საქმე. საქციელი.
2. fáctum იხ. fácio.
- fáctus**, a, um გაკეთებული, ნახელავი, კარგი ნახელავი.
- facúltas** (facultátis) რ. შესაძლებლობა, საშუალება.
- facúndia** (facúndiao) რ. ენამკვერობა.
- facúndus**, a, um ენამკვერო, მკვერმეტყველი.
- faelis** = félis.
- faenebris** = fénebris.
- faex** (faocis) რ. ნალექი, თხლე; 2. გადატ ნაძირალა.
- fáginus** (ან fáginus), a, um წიფლისა.
- fáguis** (fági; ბერძნ. φαγός, φαγός) რ. წიფელი.
- falárica** (faláricae) რ. ოროლი, შუბი.
- falcáricus** (falcárici) მ. ცელის მკეთებელი, ნამგლის მკეთებელი, მკედელი.
- falcátus**, a, um 1. ნამგლიანი, ცულაინი; 2. ნამგლისებრი.
- falcifer** (falciferi) მ. ცელით შეკვერვილი, ნამგლით შეკვერვილი.
- fallácia** (fallácia) რ. ტყუილი, მოტყუება; falláciae მრ. ხრიკები.
- fallácciter** ხმნს. მოტყუებით.
- fallax** (fallácis) ზედსართ. მატყუარა; მაცდურია.
- fálio** (feli, fálsum, fállere) 1. ვატყუებ; 2. ვაუჩინარებ, ვმალაფ; 3. არ ვასრულებ.
- fálsum** (fálsi) ის. სიყალბე, ტყუილი.
- fálsus**, a, um ყალბი, უსაფუძვლო; შემცდარი.

fálix (fálcis) რ. ნამგალი, ცელი.
fáma (fámae) რ. 1. მითქმა-მოთქმა; 2. გადატ. სახელი (კარგი, ცუდი).
famélicus, a, um მშიერი, დამშეული. შდრ. **fámes**.
fámes (fámis) რ. 1. შიმშილი; 2. გაუმაძღრობა.
família (familiae) რ. 1. ოჯახი; ჯალაბი; **Urgétorix ad iudicium ónuem súnám familiám úndique dónegit** ორგეტორიგმა მთელი თავისი ჯალაბი შეკრიბა ყოველი მხრიდან და სასამართლოში მოიყვანა (BG 1, 4, 2); 2. გვარი (= gens); **nihil ad vótorem et patriciam Sulpiciórum familiám Quirínus pertinuit** კვირინუსი სრულებით არ ეკუთვნოდა სულიპიციების ძველსა და პატრიციულ გვარს (Tac. ann. 3. 48).
familiáritas (familiaritátis) რ. ახლო ნაცნობობა, მეგობრობა.
famósus, a, um ცნობილი: 1. სახელგანთქმული; 2. სახელგატეხილი.
fámula (fámulae) რ. მსახური ქალი მხევალი.
fámulus (fámuli) მ. მსახური, მონა.
fanáticus, a, um 1. აღფრთოვანებული, გატაცებული; 2. გადარეული, გიჟი.
fánus (fáni) ს. წმინდა ადგილი, სალოცავი.
far (fárris) ს. ასლი; სპელტა (ამისგან აწხადებდნენ საგანგებო სამსხვერპლო ნამცხვარს, რომელსაც კამდნენ ქურუმთა თანდასწრებით ახლად დაქორწინებულნი. შდრ. **confárris**).
fárcio (fársi, fárcu m ან fártum, far círe) ამოვაკვებ, გამოვტენი.
farina (farinae) რ. ფქვილი.
fártor (fártoris) მ. მეძებე. [fárcio]
fas ს. (იხმარება მხოლოდ სახ. და ბრალდ. ბრ. მხ. რ. 1. ღმერთის ნება. ღმერთის განგება; 2. ნება, უფლება; მოვალეობა; **fas est** ნებადართულია, შესაძლებელია; **fas non pútant** ცოდვად თვლიან.

fáscea = **fáscia**.
fáscea (fásciae) რ. 1. სახვევი, შემოსახვევი, შემოსაკრავი; 2. მედიც. ფასცია.
fasciátim ხნს. კონებით, შეკვრებით, კონა-კონა.
fascículus (fasciuli) მ. კნინ. [← fascis] შეკვრა, კონა.
fascinátio (fascinátionis) რ. მოჯადოება.
fáscino (fascinávi, fascinátum, fascino) ვაჯადოებ, ვულოცავ (შელოცვა).
fáscinum (fáscini) ს. 1. ჯადო; 2. სარტყინელი ასო შამაკისა. — პარალელური ფორმა: **fáscinus** (fáscini) მ.
fáscinus (fáscini) მ. იგივეა რაც **fáscinum**.
fasciöla (fasciölae) რ. კნინ. [← fáscea] სახვევი.
fasciolum (fasciöli) ს. კნინ. (← fáscea) სახვევი.
fáscis (fáscis) მ. შეკვრა, კონა.
fássus ob. **fátcor**.
fásti **fastórum**, მხ. **fástus** მ. კალენდარი, მატინე.
fastídio (fastidívi, fastidítum, fastidíre) 1. მეზიზღება; 2. სიძულვილს ვერძნობ (ვინმესადმი); **dominátionibus áliis fastidítus** (სილანუსს) ზიზღით უყურებდნენ სხვა მბრძანებლები (Tac. ann. 13. 1).
fastidíose ხნს. 1. ზიზღით; 2. ქედმაღლურად.
fastidíösus, a, um 1. მოზიზღარი, მოძულე; 2. გადატ. ამაყი, ქედმაღალი; 3. გადატ. საზიზღარი.
fastídium (fastidii) ს. ზიზღი, სიძულვილი.
fastigáte ხნს. დამრეცად.
fastigátus, a, um დამრეცი.
fastígium (fastigi) ს. დაქანება, დაფეხალება; 2. ფერდობი; 3. წვერი თხემი; 4. ანატ. კარავი; 5. ხარისხი, წოდება.

fastigo (*fastigávi, fastigátum, fastigáre*) ვაწყვეტინებ, დამრეცად ექმნი; *fastigátus, a, um* დამრეცი.

fastosus, a, um 1. მედიდური; 2. გადატ. შესანიშნავი, საუცხოო.

fastuosus, a, um იგივეა რაც *fastosus*.

fastus, a, um: dies fastus საქმი-
დღე. [fas]

fastus (fastus) ? ზვაობა, მედიდუ-
რობა. [შდრ. *fastigium*]

fatalis, e საბედისწერო. [fátum]

fataliter ზმს. განგებით, ბედისწერით;
Hectora primus fataliter hásta
cadis და შენ [პროტესილაე] განგე-
ბის ნებით პირველი გახდი ჰექტო-
რის შუბის მსხვერპლი (Met. 12.67).

fatóor (fássus sum, fatóri). 1. ვალი-
არებ; *da véniam fásso* აატიე მო-
მანებელს (Ov. P. 4.2, 23); 2. (ვნე-
ბითი) მალაჩრებენ; მცნობენ.

fatidicus, a, um წინასწარმეტყველური.

fatifer, fatifera, fatíferum მომაკვდი-
ნებელი; სიკვდილის მომტანი; მომსე-
რელი; *fatíferúmque énssem* მომ-
სერელი მახვილი (Aen. 8.621).

fatigatio (fatigatiónis) რ. დაღლი-
ლობა.

fatigo (fatigávi, fatigátum, fatigáre)
1. ვლი; 2. ვაწუხებ.

fatiloquus, a, um წინასწარმეტყველუ-
რი.

fatisco (fatiscere) 1. ილაჯი მიწყდება;
ქანცი მეღევა; 2. ვწყდები, ვიშლები.

fatiscor (fatisci) იგივეა რაც *fatisco*.

fatúitas (fatuitátis) რ. სისულელე, სა-
ტუტუცე. [fátuus]

fátum (fáti) ს. 1. მისნობა; 2. ნება
(ღმრთისა); ბედი, ბედისწერა; 3.
უბედურება; 4. სიკვდილი.

1. **fátus** იბ. რ.

2. **fátus (fátus) ?** ლაპარაკი.

fátuus, a, um ტუტუცი.

fáuces (fáucium მრ. რ.; მხოლოდითში
იხმარება მხოლოდ მოკმ. ბრ. *fáuce*)
რ. 1. ყელი ყანურატო; ხახა; 2. ვიწ-
რო გასავალი, ყელი.

fáuste ზმს. ბედნიერად.

fáustus, a, um საბედნიერო, ხელსაყრე-
ლი. [← *fáveo*]

fáutor (fautóris) ? ხელის შემწყობი;
მფარველი. [← *fávitor* ← *fáveo*]

fáutrix (fautricis) რ. ხელის შემწყობი,
მფარველი (ქალი).

faux (fáuicis) რ. (ჩვეულებრივ იხმარება
მრ. რ.) ყელი, ყანურატო, ხახა; *arénte*
fáuice გამშრალი ხახით (Hor. ep. 14.4);
olisa fáuce pepóndit (იფისი) ჩა-
მოყიდა მოკერილი ყელით (Met.
14, 738).

fáveo (fávi, fátum, fávére) ხ ლს
ეუწყობ, ემფარველობ.

favilla (favillae) რ. თბილი ფერფლი.
[← **fovilla* ← *fóveo*]

fávitor (favitóris) ? იბ. *fáutor*.

favónius (favónii) ? ზეფირი, დასავლ-
ეთის თბილი ქარი. [← *fóveo*]; *sólvi-*
tur ácris hiems gráta vice véris
et favóni სუსხიანი ზამთარი სუსტ-
დება გაზაფხულისა და ზეფირის სა-
სიხარულო მოსვლით (Hor. c. 1.4.1).

fávor (fávóris) ? წყალობა.

favorábilis, e ვისაც სწყალობენ; გა-
მორჩეული, საყვარელი.

favorabiliter ზმს. კეთილგანწყობილად.

fávus (fávi) ? თაფლის ფიჭა, ხეხა.

fax (fácis) რ. ჩირაღდანი; გადატ. შუ-
ქი, მნათობი.

febricósus, a, um ციებიანი. [fébris]

febrícula (febrículae) რ. კნინ. ციება.

febriculósus, a, um ციებიანი.

fébrua (februórum) ს. მრ. რ. განსა-
წმედელი დღეობა. შდრ. *fébruum*
და *fébruus*.

februárius, a, um თებერელისა; თე-
ბერელის (თვე).

fébruum (fébrui) ს. განსაწმედელი
საშუალება.

fébruus, a, um (რელ.) განსაწმედელი.

fecúnditas (fecunditátis) რ. ნოყიერე-
ბა, ნაყოფიერება.

fecúndo ([*fecundávi*], *fecundátum*.

fecundare) ვანაყოფიერებ; ნაყოფიერად გავხდი.
fecundus, **a**, **um** ნოყიერი, ნაყოფიერი; **fecunda culpa saecula nuptias primum inquinavere** ცოდვით დამძიმებულმა დროებამ პირველად წაბილწა ცოლქმრული სიწმინდე (**Hor. c. 3, 6, 17**).
feffelli **ob. fallo**.
fel (**féllis**) **is**. ნალველი; გადატ. ღვარძლი, სიძულვილი.
fóles ან **félis** (**félis**) **is**. კატა.
felicitas (**felicitátis**) **is**. 1. ბედნიერება; 2. წარმატება; 3. სიხვევ.
feliciter ხმნს. 1. ბედნიერად; 2. უხვად.
félis **ob. féles**.
1. **félis** (**felicis**) ხედსართ. 1. ბედნიერი; 2. ნაყოფიერი, უხვი.
2. **félis** ან **filix** (**felicis**) **is**. გვიმრა.
félló (**fellávi**, **felláre**) ვწოვ.
femella (**feméllae**) **is**. კნინ. (+**fémína**) ქალიშვილი, ახალგაზრდა ქალი.
fémén **ob. fémur**.
fémína (**fémínae**) **is**. 1. ქალი; 2. დედალი, ძუ.
féminal (**feminális**) **is**. ქალის სარტყიანი ხელი ასო. [+**fémína**]
femíneus, **a**, **um** ქალისა, ქალური; გადატ. დიაკური.
femininus, **a**, **um** მდედრობითი; **génus femininum** გრამ. მდედრობითი სქესი.
fémur (**fémoris** და **fémínis**; ძველი სახ. ბრ. **fémén** არ იხმარება) **is**. ბარძაყი.
fénárius, **a**, **um** თივისა. [+**fénum**]
fénébris (ან **faenebris**), **is** სავახშო.
fenerátio (**feneratiónis**) **is**. 1. გაეახსება; ფულის გასესება სარგებლით; 2. მევახშობა.
fenerátor ან **faenerátor** (**feneratórís**) **is**. მევახშე.
fénéro ან **faenero** (**fenerávi**, **fenerátum**, **feneráre**) 1. ვასესებ; 2. ვევახშობ.
fénoror ან **faeneror** (**fenerátus sum**, **fenerári**) იგივეა რაც **fénéro**.

fenéstra (**fenéstrae**) **is**. ფანჯარა.
fenéstrula (**fenéstrulae**) **is**. კნინ. (+**fenéstra**) ფანჯარა, სარკმელი.
feniculum (**fenículi**) **is**. კამა.
fónum ან **faenum** ან **foenum** (**fóni**) **is**. თივა.
fónus ან **faenus** (**fénoris**) **is**. 1. სარგებელი, ვახში; თანხა.
fóra (**fórae**) **is**. მხეცი. შდრ. **férus**.
ferácitas (**feracitátis**) **is**. ნაყოფიერება; მსმზიარობა.
ferácus ხმნს. (შედარ. ხარ.) უფრო ნაყოფიერად. (**férax**)
1. **ferális**, **is** 1. მიწისქვეშეთისა, ქვესენელისა. (შდრ. **in-fer-nus**); სამგლოვიართ; **ferália**, (**ferálium**) **is**. მიცვალებულთა დღე; 2. დამღუპველი.
2. **ferális**, **is** ველური. [**férus**]
férax (**ferácis**) ხედსართ. 1. მომცემი (ნაყოფისა), ნაყოფიერი, ნოყიერი; **Canidia iubet... herbásque, quas lóleos átque Hiberia mittit, venenórum férax... flámmis adúri Cólchicis** (ჯადოქარი) კანიდია ბრძანებს... ბალახებიც, რომლებსაც გზავნის იოლკოსი და შხამების მომცემი იბერია, დასწვან კოლხურ ცეცხლში (**Hor. ep. 5, 21**).
ferculum ან **fericulum** (**ferculi**) **is**. 1. საკაცე; ტახტრევიანი; 2. ხონჩა.
fére ხმნს. დაახლოებით; თითქმის.
ferentárius (**ferentárii**) **is**. 1. ისრისმტყორცნელი; 2. მსუბუქად შეიარაღებული; **éo quóque irrupére ferentárius gravisque miles** იქაც მიაწყდნენ მსუბუქად შეიარაღებული მეომრები და მძიმედ შეიარაღებულნიც (**Tac. ann. 12, 35**).
féretrum (**féretri**) **is**. საკაცე; კუბო.
fériae (**foriárum**) **is**. მრ. რ. 1. არდადეგები, დასვენების დღეები; 2. გადატ. სიწვნარე, მშვიდობა; **lóngas ó útinam férias praestes Hespériael** ნეტავ ხანგრძლივ მშვიდობას მოგვანიჭებდნე ჰესპერიაში [ე. ი. ესპანეთში; **Hor. c. 4, 5, 37**].

- feriátus, a, um** 1. თავისუფალი (სამუშაოსაგან) უქმი; 2. ს. დღესასწაულთ.
- fericulum** ob. **férculum**.
- fericulus** (fericuli) მ. ხონჩა; სინი, ლანგარი.
- ferinus, a, um** ველური, მხეცური.
- féroio** (ferire) 1. ვეცემ; 2. ვკლავ.
- férítas** (feritátis) რ. სიმხეცე.
- férme** (იგივეა რაც fére) ხნს. დაახლოვებით, თითქმის.
- ferménto** (fermentávi, fermentátum, fermentáre) 1. ვაფუებ; ვაღვივებ; 2. ვფხვნიერებ (მიწას).
- ferméntum** (ferménti) სს. საფუარი.
- féro** (túli, látum, férre) 1. ვატარებ, დამაქვს, მომაქვს; 2. ვაუწყებ, მოვუთბობ.
- ferócia** (feróciac) რ. 1. გაბედულება, უშიშროება; მამაცობა; 2. აღვირახსნილობა, თავბუღობა.
- ferócity** (ferocitátis) რ. 1. გაბედულება, სიმტკიცე, უშიშროება; 2. თავბუღობა, უტიფრობა.
- feróeiter** ხნს. 1. გაბედულად, უშიშრად, მამაცად; 2. უტიფრად.
- férox** (feróxis) ხუდსართ. 1. გაბედული, უშიშარი; მამაცი; 2. აღვირახსნილი, უტიფარი.
- ferraméntum**, (ferraménti) სს. რკინის იარაღი, რკინის ხელაწყო; f. ácris მკრეული იარაღი.
- ferrária** ob. **ferrárius**.
- ferrárius, a, um** რკინისა; fáber ferrárius მკრეული; ferrária (ferráriae) რ. რკინის მალარო.
- ferrátus, a, um** 1. რკინით მოქედილი; 2. აბჯრიაანი.
- férreus, a, um** 1. რკინისა; 2. გადატ. რკინისებური, მტკიცე.
- ferrugíneus, a, um** 1. რკინისებური; 2. ენმგაფერი; მუქი ყავისფერი.
- ferrugínius, a, um** იგივეა რაც ferrugíneus.
- ferrúgo** (ferrúginis) რ. 1. ენგი; 2. გადატ. ენგის ფერი. შდრ. a. rúgo.
- férrum** (férrí) სს. 1. რკინა; 2. გადატ. მახვილი; férru ignique ცეცხლითა და მახვილით; férru accíncti მახვილ-შემორტყმულნი (Fac. ann. 6. 2).
- ferrúmen** ან ferúmen (ferrúminis) სს. დულაბი; წებო.
- fértilis, e** 1. მატარებელი, სატარებელი; 2. ნაყოფიერი. [féro]
- fértilitas** (fertilitátis) რ. ნაყოფიერება. [féro]
- fértiliter** ხნს. უხვად
- fértum** (férti) სს. არკ. féretum (férti) სს. ქვრის ღვეხელი.
1. férus, a, um ველური; გადატ. ტლანქი, უკულო; quis férae bélium curret Hiberíac? ვის შეაშფოთება იბერიის ომი? (Hor. c. 4. 5, 27).
2. férus (féri) მ. მხეცი, ნადირი.
- fervefácio** (-fúci, fáctum, -fácere) 1 ვახურებ, ვაცხელებ; 2. ვავარავრებ.
- férvens** (fervéntis) ხუდსართ. 1. გახურებული; 2. ვავარავრებული; 3. გადატ. გაშმაგებული, გამძვინვარებული.
- fervénter** ხნს. მხურვალედ; მგხნებაოდ.
- férveo** (férvui, forvére) და férvó (férví, férvere) ველავ; férvet ღელავს, დულს.
- fervéscó** (fervéscere): fervéscit 1. დულა; 2. ვარავრებს.
- férvidus, a, um** 1. მდულარე; 2. ზღელვარე; 3. გადატ. ცხაოე, მგხნებლო.
- férvo** ob. férvéo.
- férvor** (fervóris) მ. 1. სიცხე, პაპანება; 2. ღელვა.
- féssus, a, um** 1. დაღლილი, დაქანცული; 2. სუსტი, დაჩაჩანაკებული. [fastiscor]
- festinánter** ხნს. სასწრაფოდ; აჩქარებით.
- festínate** ხნს. სასწრაფოდ.
- festínátim** ხნს. სასწრაფოდ.
- festínatio** (festinátionis) რ. სიჩქარე; აჩქარება.

festinátó ხმნს. სასწრაფოდ, აჩქარებით.
festino (*festinávi, festinátum, festinára*) 1. ვეშურები, ვიჩქარი; 2. ვაჩქარებ.

festinus, a, um საჩქარო; აჩქარებული.
festivo ხმნს. მზიარულად.

festivitas (*festivitátis*) რ. 1. სიმზიარულე; სიამოვნება; 2. ოხუნჯობა.

festiviter ხმნს. მზიარულად; სანდომიანად.

festivus, a, um 1. მზიარული; 2. ოხუნჯი, გონებამახვილი; 3. ტურფა, ლამაზი; სანდომიანი,

1. **festúca** (*festúcae*) რ. ურნალი, ურო.

2 **festúca** (*festúcae*) რ. ღერო (ბალახისა).

féstum (*fésti*) ს. დღესასწაული, დღეობა; **spérnitque déum festúmque profánat** (მინიასის ასულები) ზიზლით ეპყრობიან ღმერთს (ბახუსს), არ სცნობენ მის დღეობას (*Met. 4.390*).

féstus, a, um 1. საზეიმო, სადღესასწაული; **et tégitur fésta victrix Atalánta coróna** და გამარჯვებულ ატალანტას თავზე დაადგეს საზეიმო გვირგვინი (*Met. 10, 598*); 2. სასიხარულო.

fetiális (*fetiális*) ზ. ფეციალი (ფეციალები შეადგენდნენ ქურუმთა კოლეგიას, რომელსაც ევალეობდა საერთაშორისო ხელშეკრულებების დადება).

fétidus (*ან foetidus*), **a, um** მყრალი. [*foeteo*]

fétifer, fetifera, fetiferum ნაყოფიერი. [*fétus, féro*]

fetifico (*fetificáre*) გამოფეჩკავ.

féto (*fetáre*) გამოფეჩკავ.

fetúra (*fetúrae*) რ. წარმოშობა; გამოჩაულება (მოდგმისა).

1. **fétus** ან **foetus** (*fétus*) ზ. დაბადება, წარმოშობა; 2. ნაყოფი.

2. **fétus** (ან **foetus**), **a, um** 1. ნაყოფიერი; 2. მკე; **féta** (*fétae*) რ. მელონი; 3. პოეტ. **féta** (*fétae*) რ. დედა.

fibra (*fibrae*) რ. ბოქკო; ძარღვი.

fibula (*fibulae*) რ. 1. საკინძე, ბალთა, აბზინდა; 2. მედიც. მცირე წვივი.

ficósus, a, um მედიც. კორძიანი, ხორცმეტყიანი.

ficte ხმნს. მოსაჩვენებლად; თვალთმაქცურად. [*← fingo*]

fictile (*fictilis*) ს. თიხის ქურკელი, ღერგი; **omnia fictilibus ყველაფერი თიხის ქურკლებში იყო** (*Met. 8, 658*).

fictilis, e 1. თიხისა; იხ. **fictile**; 2. გამოგონილი. [*← fingo*]

ficció (*ficciónis*) რ. 1. წარმოსახვა, შექმნა; 2. გადატ. გამოგონება, შეთხება.

factor (*factoris*) ზ. 1. შექმნელი; მოქანდაკე; 2. გადატ. შემოქმედი; 3. გადატ. გამოგონებელი, მატყურა; **non hic Atridae nec fandi factor Ulixes** არც ატრიდეები არიან აქ და არც ტყვილების გამოგონებელი ულიქსე (*Aen. 9, 602*).

factus, a, um 1. წარმოსახული; 2. მოგონილი. [*fingo*]

ficus (*fici*) რ. 1. ლეღვის ხე, ლეღვი; 2. მედიც. ხორცმეტი.

fide ხმნს. ერთგულად.

fideicommissum (*fideicommissi*) ს. ანდერძული დავალება, ფიდეიკომისი.

fidélis, e ერთგული, საიმედო.

fidélitas (*fidelitátis*) რ. ერთგულება.

fidéliter ხმნს. 1. ერთგულად; 2. ჯეროვნად; საიმედოდ.

fidens (*fidéntis*) ზედსართ. 1. დანდობილი; 2. გაბედული, გულადი.

fidénter ხმნს. 1. ნდობით, იმედიანად; 2. გაბედულად, გულადად.

1. **fides** (*fidéi*) რ. 1. ნდობა, რწმენა; 2. დაპირება. [*fidio*]

2. **fides** (*fidis*; ბერძნ. *σπίς*) რ. 1. სიმი; 2. გადატ. სიმებიანი საკრავი, ქნარი.

fidí იხ. **findo**.

fidicen (*fidicinis*) ზ. 1. ქნარზე დამკვრელი, მექნარე; 2. გადატ. მგოსანი. [2. **fides, cáno**]

fidicina (fidicinae) რ. მექნარე (ქალი).
fidicula (fidiculae) რ. კნინ. [← 2. **fidēs**] 1. სიმებნიანი საკრავი; 2. ღვლე-
პი (წამების იარაღი).

fido (fisis sum, fidere) ვენდობი.

fidúcia (fidúciae) რ. რწმენა, იმედი,
იმედიანად ყოფნა.

fiduciárius, a, um 1. ნდობით აღტურ-
ვილი; 2. გადატ. დროებითი რწმუ-
ნებული; დროებითი მართვისათვის
განკუთვნილი; **eam úrbem Nábidi
vélut fiduciárium dáre** ეს ქალაქი
მისცეს ნაბიდს (სპარტელი ტირანის
III საუკ.) ვითომ დროებითი მარ-
თვისათვის (*Liv.* 32, 38).

fidus, a, um 1. ერთგული, სანდო; **re-
gína túi fidissima** დედოფალი ძა-
ლიან ერთგულია შენი (*Aen.* 12, 659).
2. გადატ. ერთგულად შემნახველი
(*dat.*); **Libanum... tántos inter ar-
dóres opácum fidúmque nívis**
ლიბანი ასეთ პაანებაში ჩრდილია-
ნია და თოვლის შემნახველი (*Tac.*
h. 5, 6).

figo (fixi, fixum, figere) 1. ვამაგრებ
(მიმაგრება); 2. ვაკრავ, ვკიდებ.

figúra (figúrae) რ. 1. სახე, გარეგნო-
ბა; **návium. figúra** ხომალდების
გარეგნობა (ე. ი. მოცულობა და სი-
დიდე; *BG* 4, 25); **óssa férunt lá-
pidis traxisse figúram** ამბობენ,
რომ (ექოს) ძვლებმა მიიღეს ქვის
სახე (ე. ი. ეკო გადაიქცა ქვად; *Met.*
3, 399); 2. მოჩვენება. [**figo**]

**figúro (figurávi, figurátum, figurá-
re)** 1. შეექმნი, გამოვასახავ; გამოვ-
ძერწავ; 2. გადატ. ხატონად ვიტყვი.

fília (fíliae) რ. ქალი, ქალიშვილი.

filiális, e შვილისა.

filiátio (filiatiónis) რ. შვილად გახ-
დომა, მამისაგან შვილის (ვაჟის)
წარმომავლობა.

filióla (filiólae) რ. კნინ. ქალიშვილი.

filiólus (filióli) ჰ. კნინ. ვაჟიშვილი.

filius (fílii) ვაჟი, ვაჟიშვილი; მრ. **fílii**
ვაჟები; შვილები.

filix ან fólix (filicis) რ. გვიმბრა.

filum (fíli) ს. 1. ძაფი; 2. სიმი; 3.
ქსოვილი.

fímbria (fímbriae) რ. 1. ძაფი, ბოქკო;
2. მრ. რ. **fímbriae** ფორი.

fimum (fími) ს. და **fímus (fími)** ჰ.
ნეჭვი, ნაკელი.

finális, e 1. სახლერისა; 2. ბოლოში
მყოფი.

findo (fídi, físsum, findere) ორად
ვეყოფ, ვაბობ.

finjo (fínxi, fíctum, fínjere) ექმნი;
წარმოვისახავ; **fíctus, a, um** წარ-
მოსახული, მოგონილი.

finio (finívi, finítum, finíre) ვსახლე-
რავ, ვაბოლოებ, ვამთავრებ.

finis (finis) ჰ. (ზოგჯერ რ.) 1. სახლე-
არი; ბოლო; **fine ánni** წლის ბოლოს
(*Tac. ann.* 2, 41); 2. აღსასრული,
გარდაცვალება; 3. მიზანი; **ad éum
finem** იმ მიზნით, იმიტომ; 4. **finēs**
მრ. რ. სახლერები, მიწა-წყალი, ქვე-
ყანა; **pínus dicúntur násse... Phá-
sidos ad flúctus et fines Aeetaé-
os** ამბობენ, რომ ხომალდები მი-
ცურავდნენ ფახისის ტალღებისაკენ
და აეტის (ე. ი. კოლხეთის) ქვეყნი-
საკენ (*Catull.* 64, 3).

finítimus, a, um მოსახლერე, მეზობე-
ლი.

finítor (finítoris) ჰ. 1. განსახლერე-
ლი; მიწისმზომელი; 2. ბოლოს მომ-
ლები.

finitus, a, um განსახლერული.

fio (fáctus sum, fieri) ვკეთდება,
ვიქმნები.

firmámen (firmáminis) ს. 1. საყრდ-
ენი, საბრჯენი; 2. ფესვი (ხის); **lóngi
firmámina trúnci** მაღალი ხის ფე-
სეები (*Met.* 10, 491).

firmaméntum (firmaménti) ს. საყრ-
დენი, საბრჯენი.

firmátor (firmatóris) ჰ. დამაფუძნებ-
ელი, დამამკვიდრებელი; **missus tá-
men Drúsus páci firmátor** გაგზავ-

ნილ იქმნა დრუსუსი ზავის ჩამო-
საგდებად (Tac. ann. 2, 46).

firme ზმნს. მტკიცედ.

firmitas (firmitātis) რ. 1. სიმტკიცე,
სიძლიერე; 2. გადატ. ურყეობა,
ამტანობა, გამძლეობა.

firmiter ზმნს. მტკიცედ.

firmitudo (firmitudinis) რ. 1. სიმტკი-
ცე, სიმაგრე; 2. გადატ. ურყეობა,
ამტანობა. გამძლეობა.

firmo (firmāvi, firmātum, firmāre)
ვამაგრებ (გამაგრება), ვამტკიცებ
(განმტკიცება); ვადასტურებ.

firmus, a, um მაგარი, მტკიცე, ურ-
ყვეი.

fiscālis, e ხაზინისა, ხაზინის შესახები.

fiscella (fiscellae) რ. კნინ. [fiscina]
კალათა.

fiscina (fiscinae) რ. კალათი. [← fis-
cus]

fiscus (fisci) მ. 1. ფულის ჩანთა; 2. სა-
ლარო, ხაზინა.

fissilis, e 1. საპობი; 2. გაპობილი, და-
პობილი. [findo]

fissum იხ. findo.

fissūra (fissūrae) რ. ნაპრალი, ნასკ-
დომი. [findo]

fistūca იხ. festūca.

fistula (fistulae) რ. 1. მილი; 2. სალა-
ბური; 3. მედიც. სიმსივნე, მუწუკი.

fistulātor (fistulātoris) რ. სალამურის
დამკვრელი.

fisus იხ. fido.

fixus, a, um 1. მიმაგრებული, დამაგ-
რებული; 2. მაგარი; მყარი.

flabellum (flabelli) ს. მარაო.

flābrum (flābri) ს. ქროლა.

flāccidus, a, um 1. დუნე, დონდლო;
2. გადატ. სუსტი, უღონო.

flāccus, a, um 1. დუნე, დონდლო; 2.
დოყლაპია.

flagellātio (flagellatiōnis) რ. გამათ-
რახება.

flagello (flagellāvi, flagellātum,
flagellāre) ვამათრახებ, ვშოლტავ.

flagellum (flagelli) ს. 1. შოლტი,
მათრახი; 2. ვახის რქა.

flagitatio (flagitatiōnis) რ. დაუინებო-
თი მოთხოვნა.

flagitator (flagitatoris) მ. დაუინებით
მომთხოვნი.

flagitiosus, a, um სამარცხვინო, უპა-
ტიოსნო.

flagitium (flagitii) ს. უპატიოსნო
საქციელი, სამარცხვინო საქციელი.

flagito (flagitāvi, flagitātum, flagi-
tāre) დაუინებოთ მოვითხოვ.

flāgrans (flāgrantis) ზედსართ. 1.
მზურვალე, ცხელი; ცხარე; 2. ანთე-
ბული, გავარვარებული; 3. ლაპლაპა,
მბრწყინავი.

flāgranter ზმნს. მზურვალედ. ცხარედ.

flāgrantia (flāgrantiae) რ. 1. მცხუნვა-
რება (მზისა); 2. გადატ. ვნება, ვნე-
ბიანობა; აღმური (ტრფობისა).

flāgro (flāgrāvi, flāgrātum, flāgrāre)
ვიწვი.

flāgrum (flāgri) ს. შოლტი, მათრახი.

1. **flāmen** (flāminis) მ. ქურუმი, ფლა-
მინი.

2. **flāmen** (flāminis) ს. ქროლა; ქა-
რი. [flo]

flāminica (flāminicae) რ. ფლამინის
მეუღლე; fl. Diālis იუპიტერის
ფლამინიკა (Tac. ann. 4, 16).

1. **flāminia** (dōmus) ფლამინის საც-
ხოვრებელი სახლი.

2. **flāminia** (ūxor) ფლამინის მეუღლე.
იხ. flāminica.

flāminium (flāminii) ს. ფლამინის თა-
ნამდებობა, ფლამინობა. [flāmen]

flāminius, a, um ფლამინისა. იხ. 1. 2.
flāminia.

flāmma (flāmmae) რ. 1. ალი; 2. ცეცხ-
ლი.

flāmmōlum (flāmmōli) ს. კნინ.
(← flāmmēum) საქორწინო კაბა.

flāmmēum (flāmmēi) ს. 1. ცეცხლი-
ვით წითელი; 2. ცეცხლივით წითელი
საქორწინო კაბა.

flámneus, a, um 1. ცეცხლოვანი; 2. მგზნებარე.

flámmifer, flammífera, flammíferum ცეცხლოვანი.

flámno (flámmávi, flámmátum, flámmáre) 1. ვიწვი, ცეცხლი მეკიდება; 2. ცეცხლს ვუკიდებ.

flámmula (flámmuláe) რ. კნინ. (← flámma) ალი, ცეცხლი.

flátus (flátus) ♀, ქროლა, ქარი. [flos] **fláveo** (flavére) ოქროსფერი ვარ, ალისფერი ვარ.

flavésco (flavéscere) ოქროსფერი ვხდები, ალისფერი ვხდები.

flávidus, a, um მოყვითალო. [flávus] **flávus, a, um** ყვითელი, ალისფერი, ოქროსფერი.

flébilis, e სატირალი; სამწუხარო.

flebiliter ხზნს. ტირილით, ქვითინით.

flécto (fléxi, fléxum, fléctere) 1. ვლუნვა; 2. ვატრიალებ; ვაბრუნებ; ვცვლი; 3. გრამ. ვაბრუნებ, ვაუღვებ.

fléo (flévi, flétum, flére) ვტირი, დავტირი.

flétus (flétus) ♀. ტირილი.

flexibilis, e 1. ღუნვადი, მოქნილი; 2. ცვალებადი.

fléxilis, e ღუნვადი, მოქნილი.

flexiloquus, a, um ორაზროვნად მოლაპარაკე.

fléxio (flexiónis) რ. 1. ღუნვა; 2. კლანკილი, ხვეული; 3. (სიმღერაში) კრეოლი.

fléxipes (flexípedis) ზედსართ. ფეხმოქცეული, ფეხებდაგრებილი.

fléxum ob. flécto.

flexuósus, a, um მიხვეულ-მოხვეული.

flexúra (flexúrae) რ. ანატ. ნაკეცი.

fléxus (fléxus) ♀. 1. მოღუნვა, მოტრიალება; 2. შემოსავლელი გზა; 3. რაკლი.

flictus (flictus) ♀. დაჯახება; მირტყმა.

flo (flávi, flátum, fláre) ვუბერავ; ქრის (ქარზე).

flóceus (flócci) ♀. ბეწვი (მატყლისა).

flócculus (flócculi) ♀. კნინ. [flóccus] 1. ბეწვი; 2. ანატ. კვირტი.

florália (florálium) ს. ყვავილების ბალი.

flórens (floréntis) ზედსართ. აყვავებული; **civitas ámpla átque flórens** დიდი და აყვავებული სახელმწიფო (BG 4, 3, 3).

flóreo (flórui, florére) ყვავი. [flos] **florésco** (floréscere) 1. აყვავილებას ვიწყებ; 2. აყვავებას ვიწყებ.

flóreus, a, um ყვავილებიანი, ყვავილებით მოფენილი, ყვავილებით მდიდარი.

flóridus, a, um ყვავილებით შემკული; ყვავილოვანი; **candídiór fólió nívei, Galatéa, ligústri, florídiór prátis** ხეშავას ქათქათა ფოთოლზე უფრო თეთრი ხარ, გალატეა, მდელზე უფრო ყვავილოვანი (Met. 13, 789).

flórifér, florífera, floríferum ყვავილებით მდიდარი, ყვავილოვანი.

florilegus, a, um ყვავილთმკრფეავი.

flos (flóris) ♀. ყვავილი.

flósculus (flósculi) ♀. კნინ. [— flos] ყვავილი.

flóvius (არქ.) = flúvius.

flúctio (fluctiónis) დ. 1. დენა, მდინარეობა; 2. მდინარე.

fluctuátio (fluctuatiónis) რ. რყევა.

flúctuo (fluctuávi, fluctuátum, fluctuáre): flúctuat ზვირთდება, დელავს; ირყევა.

flúctuor (fluctuátus sum, fluctuári) იგივეა რაც flúctuo.

fluctuósus, a, um მღელვარე.

flúctus (flúctus) ♀. 1. მდინარეობა; 2. ტალღა; ქარიშხალი.

fluéns (fluéntis) ზედსართ. 1. მიმდინარე; 2. წყნარი.

fluénter ხზნს. დენით, ნაკადით (Lucr. 4, 223).

fluéntum (fluénti) ს. დენა; ნაკადი; მდინარე.

flúidus, a, um. 1. მიმდინარე; 2. გადატ. განიერი (ტანსაცემელი); მოშვებული.

flúito (fluitávi, fluitátum, fluitáre) 1. მიემდინარეობ; fluitántia tránst-ra მტურავი მორები (დამსხვრეული ხომალდისა; Aen. 10, 306).

flúmen (flúminis) ს. მდინარე, წყალი; et flúmina fóntis elicuére súi და მათი წყაროს წყლები ნაპირებიდან გადმოვიდნენ (Met. 14, 789).

flumíneus, a, um მდინარისა, მდინარის პირას მყოფი.

flúo (flúxi, flúxum, flúere): flúit მიმდინარეობს, დის.

flúor (fluóris) შ. დენა, ნაკადი.

flúto (flutáre) მიემდინარეობ.

fluviális, e მდინარისა.

flúvius (flúvii) შ. წყალი, მდინარე.

flúxió (fluxiónis) რ. დენა.

flúxum იხ. flúo.

1. flúxus (flúxus) შ. დენა, მიმდინარეობა.

2. flúxus, a, um 1. აფრიალებული; 2. გაწეწილი (თმა); 3. მერყევი.

fóbeo იხ. fóveo.

focále (focális) ს. ყელსაბაში (Hor. s. 2, 3, 255).

fóculus (fóculi) შ. კნინ. [←fócus] 1. კერა; 2. პატარა საკურთხეველი (მსხვერპლშეწირვისათვის); 3. ტაფა.

fócus (fóci) შ. კერა; 2. სამსხვერპლო ბოძონი; 3. კოცონი.

fódico (fodicáre) 1. ვზებლეთ; 2. გადატ. ვაწვალებ.

fodína (fodínae) რ. მალარო.

fódio (fódi, fóssum, fódere) ვთხრი.

foecúndus იხ. fecúndus.

foede ზმნს. საზიზღრად, ბილწად. [←1 foedus]

foederátio (foederatiónis) რ. კავშირი, ერთობა.

foederátus, a, um მოკავშირე. [←2 foedus]

foedero (foederávi, foederátum, foe-

deráre) ვეერთიანებ კავშირში, ვაკავშირებ.

foeditas (foeditátis) რ. საზიზღრობა, სისაძაგლე. [←2. foedus]

foedo (foedávi, foedátum, foedáre) ვბილწავ; ვსაზიზღრებ. [←2. foedus]

1. foedus (foederis) ს. ხელშეკრულება; კავშირი.

2. foedus, a, um ბილწი, საზიზღარი, საშინელი; prohibuit foeda tempé-s-tas ხელი შეუშალა საშინელმა ქარიშხალმა (Liv. 2, 62, 1).

foenum იხ. fénum.

foeteo ან féteo (fetére): 1. foetet ცუდი სუნი უდის, ყარს; 2. გადატ. გულის ამრეგია, არასასიამოვნოა.

foetidus (ან fótidus), a, um მყარალი. [foeteo]

foetor (foetóris) შ. 1. სიმყარაღე, მყარალი სუნი; 2. გადატ. სისაძაგლე.

foetus იხ. fétus.

fólia (fóliae) რ. იგივეა რაც fólium.

foliátus, a, um 1. შეფოთილი; ფოთლებიანი; 2. ფოთლებისაგან დამზადებული.

fólium (fólii) ს. ფოთლი.

folliculus (folliculi) შ. კნინ. [←fóllis] 1. ტყავის პარკი; 2. ანატ. folliculi ფოლიკულები, კვანძები; 3. გადატ. ნაპუტი, ქერკი, ჩენჩო.

fóllis (fóllis) შ. 1. ტყავის პარკი; 2. საბერეული (სამკვდლოში).

fomentum (fomentí) ს. ცხელი საფენი; სახვევი, ბანდი; 2. გადატ. შემამსუბუქებელი საშუალება; დამამშვიდებელი საშუალება; militáribus ánimis adhibénda fomenta საკირო იყო დამამშვიდებელი საშუალებების გამოყენება ჯარისკაცთა შესაგულიანებლად (Tac. ann. 1, 46).

fómes (fómitis) შ. აბელი. შდრ. fóveo.

fons (fóntis) შ. წყარო.

fontánus, a, um წყაროსი.

fonticulus (fonticuli) შ. კნინ. [fons]

1. პატარა წყარო; 2. ანატ. ყიფლი-

ბანდი; *mágnō de flúmine málim quam ex hoc fonticulo tantúndem súmerē* მე მირჩენია დიდი მდინარიდან ამოვიღო იმდენივე წყალი, ვიდრე პატარა წყაროდან (*Hors. 1, 1, 56*).

for (*fátus sum, fári*) ვლაპარაკობ; *fándi fictor Ulixes* ლაპარაკში მატყუარა ულიქსე (*Aen. 9, 602*).

forábilis, *e* რისი განგმირვაც შეიძლება; მოწყლვადი; *nullóque forábilis ictu* და მას იარაღი ვერას ავნებდა (*Met. 12, 170*).

forámen (*foráminis*) ხ. 1. ხვრელი; *per forámen ácus* კურელსა ნემსისასა (*Mt. 19, 24*); *f. áuris* სასმენი მილი; 2. ნაჩურეტი; გადატ. *per dónsa forámina cérne* გაცერი ხშირ ნაჩურეტებში (გაატარე სამტკიციში; *Ov. ib. cérno*).

fóras ხმს. გარეთ.

fórceps (*fórcipis*) ზ. *ე. მაშა; მარწყუხი.*

fórda (*fórdae*) *ე. მაკე ძროხა.*

fórdus, a, um; fórdā (*bos*) მაკე (ძროხა).

fóre=futúrum ésse.

fórem (*fóres, fóret* და სხვ.)=*éssēm* ვიყო.

1. *forénsis, e* 1. მოედნისა; მოედანზე (ფორუმზე) მყოფი; 2. გადატ. საზოგადოებრივი; *negótia forénsia* სასამართლოს საქმეები. [—*fórum*]

2. *forénsis, e* საგარეო, გარეშე. [—*fóris*]

1. *fóris* (*fóris*) *ე. კარი.*

2. *fóris* ხმს. გარეთ, გარედან.

fórma (*fórmae*) *ე. სახე, გარეგნობა; მოყვანილობა; ფორმა.*

formális, e გარეგანი, გარეგნული.

formaméntum (*formaménti*) ხ. შექმნა, ჩამოყალიბება.

formatúra (*formatúrae*) *ე. შექმნა, ჩამოყალიბება.*

formica (*formicae*) *ე. კიანჭველა.*

formicósus, a, um კიანჭველებით სავსე.

formidábilis, e საზარელი, საშინელი.

1. *formido* (*formidinis*) *ე. შიში; საშინელება.*

2. *formido* (*formidávi, formidátum, formidáre*) მეშინია.

formidolósus, a, um ხარდამცემი.

fórmo (*formávi, formátum, formáre*)

1. ვასახიერებ, ვეშნი; 2. ვაწესრიგებ.

formósitas (*formositátis*) *ე. კარგი მოყვანილობა; სილამაზე.*

formósus, a, um სახიანი; კარგი სახისა, ლამაზი.

fórmula (*fórmulae*) *ე. 1. სახე, წყობა; 2. ფორმულა.*

fornacális, e ღუმელისა.

fornácula (*fornáculae*) *ე. კინი. (—fórnaX)* ღუმელი.

fórnaX (*fornácis*) *ე. ღუმელი.*

fornicária (*fornicáriae*) *ე. მეძავი.*

forniciárus (*fornicarii*) ზ. მრუში კაცი.

fornicátus, a, um თალიანი; თალით გადმოხურული.

fórnix (*fórnícis*) ზ. თალი.

fórnuS (*fórni*) ზ. ღუმელი; ფურნე (?).

fors (*fórtis; ინზარება მხოლოდ სახ. და მოქმ.*) *ე. შემთხვევა; fórte* (ხმს.) შემთხვევით.

fórsit (—*fors sit*) ხმს. იქნებ, შეიძლება.

fórsitan ხმს. იქნებ, შეიძლება.

fortásse ხმს. იქნებ, შეიძლება.

fórte ხმს. შემთხვევითი. *ib. fors.*

fortificátió (*fortificatiónis*) *ე. გამაგრება.*

fortifico (*fortificáre*) ვამაგრებ. [*fórtis, fáció*]

fórtis, e 1. მტკიცე. მაგარი; 2. ჯანლონით სავსე; 3. მამაცი.

fórtiter ხმს. მტკიცედ, მამაცურად.

fortitúdo (*fortitúdinis*) *ე. სიმტკიცე, სიმამაცე.*

fortuíta (*fortuitórum*) ხ. შემთხვევა, შემთხვევითობა, შემთხვევითი გარემოებანი; *nihil tam cápax fortuítórum quam máre* ისე არსად იცის

- მოულოდნელი შემთხვევები როგორც ზღვაში (Tac. ann. 14, 3).
- fortuite ზმნს. შემთხვევით.
- fortuito ზმნს. შემთხვევით.
- fortuitus, a, um შემთხვევითი.
- fortúna (fortúnae) რ. ბედი; 2. (მრ. რ.) სიკეთე, სიმდიდრე.
- fortunáte ზმნს. ბედნიერად.
- fortunátus, a, um ბედნიერი.
- fortúno (fortunávi, fortunátum, fortunári) ვაბედნიერებ.
- fóruŕi (forulórum) შ. წიგნების თაროები.
- fórum (fóri) ს. მოედანი, ფორუმი.
- fórus (fóri) შ.; იხმარება მრ. რ. fóri: 1. გემბანი; 2. მაყურებელთა საჯდომი ადგილები (ციოკში, თეატრში); 3. (პოეტ.) ფიქა.
- fóssa (fóssae) რ. 1. თხრილი; 2. ანატ. ფოსა. [fódió]
- fossátum (fossáti) ს. და fossátus (fossáti) შ. თხრილი. [fóssó]
- fóssilis, e 1. ამოთხრილი; ამონათხარი; 2. მთამადნეული.
- fóssio (fóssiónis) რ. 1. თხრა; 2. გადამბრუნება (ნიადაგისა).
- fóssó ([fóssávi], fossátum, fossáre) ვთხრი. [= fódió]
- fóssula (fóssulae) რ. კნინ. ფოსო.
- fóstia (არქაისტ.)=hóstia.
- fóstis (არქაისტ.)=hóstis.
- fóvea (fóveae) რ. 1. ორმო; 2. ანატ. ღრმული.
- fóveo (fóvi, fótum, fóvere) 1. ვათბობ; 2. თავს ვეველები, ვუვლი, ხელს ვუწყობ; 3. სადმე ვატარებ დროს გამოუსვლელად. [ხალხური ფორმა: fóbeo (fóbere)]
- fóvimentum იგივეა რაც foméntum.
- fráctio (fractiónis) რ. გატეხა, დამტყრევა.
- fráctum იხ. frángo.
- fráctus, a, um 1. უღონო, სუსტი; 2. კალური, დიატური. [frángo]
- frágilis. e 1. მტკრევადი, მეტეხი; 2. გადატ. სუსტი; 3. გადატ. ხრწნადი.
- fragilitas (flagilitátis) რ. 1. მტკრევადობა; 2. გადატ. ხრწნადობა.
- frágmen (frágminis) ს. 1. ტეხა, მტკრევა; 2. ნატეხი, ნამსხვრევი; frágmina remórum ნიჩბების ნამსხვრევები (Aen. 10, 306).
- fragmentum (fragmenti) ს. 1. ნატეხი, ნამსხვრევი; 2. ნაშთი; ნაწყვეტი.
- frágor (frágoris) შ. ხმაური; ტკაცანი; კეკა.
- frágsóus, a um ნამტკრევებით საესე.
- frágrans (frágrántis) მიმღ. ხედსართ. სურნელოვანი.
- frágum (frági) ს. მარწყვი.
- frámea (frámeae) რ. შუბი (გერმანელებისა).
- frángo (frégi, fráctum, frángeró) 1. ვტეხ, ვამტკრევე; 2. გადატ. ვაუძლურებ; ავლაგამე.
- fráter (frátris) შ. ძმა.
- fratérculus (fratérculi) შ. კნინ. ძმა, ძამია.
- fratérne ზმნს. ძმურად.
- fratérnitas (fraternitátis) დ. ძმობა.
- fratérnus, a, um ძმური, ძმისა; გადატ. მეგობრული.
- frátria (frátriae) რ. რძალი (ძმის-ცოლი). [fráter]
- fratricida (fratricidae) შ. ძმისმკვლელი. [fráter, caedo]
- fraudátio (fraudatiónis) რ. მოტყუება.
- fraudátor (fraudatóris) შ. მატყუარა.
- fráudo (fraudávi, fraudátum, fraudáre) ვატყუებ.
- frauduléntus, a, um ვერაგი, არამზადა.
- fraus (fráudis) რ. მოტყუება; ვერაგობა.
- fráxinus (fráxini) რ. იფანი, კობიტი; álta f. მაღალი იფანი (Aen. 11, 136).
- frégi იხ. frángo.
- frémébúndus, a, um 1. ახმაურებული, მობუზლუნე; 2. აღმუთოებული; განარიხებული; tum véro praecéps cúrru frémébúndus ab álto dési-

- lit მაშინ განრისხებული (აქილესი) სასწრაფოდ გადმოხდა მაღალი ქტილიდან (Met. 12, 128).
- frémidus, a, um** აბობოქრებული; **frémida regália átria compléntur** სამეფო სასახლე გააყრუა აბობოქრებულმა აღეუვებამ (Met. 5, 2).
- frémitus (frémitus)** ♀. 1. ხმაურობა; 2. ბუზღუნი.
- frémo (frémui, [frémítum], frémere)** 1. ვიმაურობ; 2. ვბუზღუნებ.
- frémor (frémóris)** ♀. ღრიალი, ყმეილი; 2. ბუზღუნი.
- fréndo (frésum ან fréssum, fréndere)** 1. ვაღრქენ (კბილებს); 2. ვბრაზობ.
- fréno (frónávi, frenátum, frenáre)** ლაგამს ამოვდებ, ავლაგმავ.
- *frénulum (frénuli)** ხ. კნინ. [frénum] ანატ. ლაგამი.
- frénum (fréni; მრ. fréna, frenórum და freni, frenórum)** ხ. ლაგამი, აღვირი.
- fréuens (frequentis)** ხედსართ. 1. ხშირი; 2. უხვი.
- frequentátio (frequentatiónis)** რ. 1. ხშირი ხზარება; 2. დაგროვება.
- frequentátivus, a, um** (გრამ.) გახშირებითი, ხოლმეობითი (მაგ., **viso** ვხედავ ხოლმე [—**video**], **verso** ვატრიალებ ხოლმე [—**verto**]; (Porphyrius-ი ამბობს: **frequentativum est 'viso', ut 'verso facesso'** «ხოლმეობითია **viso**, როგორც **verso, facesso**).
- frequentáto** ზმნს. ხშირად.
- frequentátus, a, um** 1. ხშირად სახმარი; 2. უხვი.
- frequentér** ზმნს. 1. ხშირად; 2. უხვად.
- frequentia (frequentiae)** რ. 1. მრავალრიცხოვანი კრება; მრავალრიცხოვანი ხალხი; 2. სიმრავლე.
- frequentó (frequentávi, frequentátum, frequentáre)** 1. ვუხშირებ; ხშირად ვნახულობ; 2. ვამრავლებ; მრავლად ვკრებ.
- frésum** იხ. **fréndo**.
- frétum (fréti)** ხ. ან **frétus (frótus)** ♀. 1. სრუტე; 2. ზღვა.
1. **frétus, a, um** მინდობილი, რისამე იმედის მქონე.
2. **frétus (frétus)** ♀. სრუტე; 2. ზღვა. იხ. **frétum**.
- fríco (frícui, fríctum და fricátum, fricáre)** გავლეს, დაფეშენი; ვახახუნებ; **fricat árbore costas** (საბინური ტახი) ნეკნებით ვახახუნება ხეს (Verg. G. 3, 256).
- fríge (fríxi, frigére)** 1. ცივი ვარ, მცივა; ვიყინები; 2. გადატ. უმოქმედოდ ვარ.
- frigésco (fríxi, frigéscere)** 1. ცივი ვხდები; ვცივდები; 2. გადატ. ვწყნარდები, გულგრილი ვხდები.
- frígide** ზმნს. 1. ცივად; 2. გადატ. დუნედ.
- frígidus, a, um** 1. ცივი; 2. გადატ. დუნე, უსიცოცხლო.
- frigo (fríxi, fríctum, frigere)** ვწვა, ვბრაკავ.
- frigor (frígoris)** ♀. = **frigus**.
- fríguis (frígoris)** ხ. 1. სიცივე; 2. პოეტ. ხამთარი; 3. პოეტ. შიში სიკვდილის წინაშე; 4. გადატ. გულგრილობა; უმოქმედობა.
- frío ([fríávi], friátum, friáre)** გავლეს, დაფეშენი; **glébae terrárum friátæ** დაფეშენილი ბელტები მიწისა (Lucr. 1, 888).
- frívolus, a, um** უმნიშვნელო; შეუსაბამო.
- frondátor (frondatoris)** ♀. ფოთლების შემკრელი, გამსხვლედი; მებაღე; **fálce dáta frondátor érat vitisque putátor** ნამგალი რომ ხელში აიღო, ის ჰგავდა მებაღეს და ვახის გამსხვლელს (Met. 14, 649).
- fróndeo (fróndui, fróndére): fróndet** შეფოთლილია, ამწვანებულია.
- fróndeus, a, um** შეფოთლილი.
- fróndifer, fróndifera, fróndiferum** ფოთლოვანი.

1. *frons* (*fróndis*) რ. ფოთლები.
2. *frons* (*fróntis*) რ. შუბლი; გარეგნობა; საზხ. წინა ნაწილი, ფრონტი.
frontále (*frontális*) სპ. საშუბლე (ცხენის ჩამოსაფარებელი).
**frontális*, e მედიც. შუბლისა; *os frontále* შუბლის ძვალი.
frónto (*frontónis*) ჰ. ბრტელშუბლიანი.
frúctifer, *fructifera*, *fructiferum* ნაყოფის მომტანი, მსხობიარე.
fructuárius, a, um 1. ნაყოფიანი; 2. შემოსავლიანი, სახეირო.
fructuósus, a, um 1. ნაყოფიანი, მსხობიარე; 2. მომგებნიანი.
frúctus (*frúctus*) ჰ. ნაყოფი.
frugális, e 1. ხილისა; 2. გადატ. კეთილმოწყობილი; 3. გადატ. საქმიანი, საქმის (კაცი), მეურნე.
frugálitás (*frugalitátis*) რ. ზომიერება, მომპირნეობა.
frugáliter ზმნს. ზომიერად, მომპირნედ.
frúges მრ. რ. სიტყვისა *frux*.
frúgifer, *frugifera*, *frugiferum* ნაყოფის მომტანი.
1. *frumentárius*, a, um 1. პურისა; 2. პურის მოსავლიანი.
2. *frumentárius* (*frumentárii*) ჰ. პურის მიმწოდებელი; პურით მომმარაგებელი.
frumentátio (*frumentatiónis*) რ. პურის შოვნა; სურსათის მომარაგება.
frumentátor (*frumentátoris*) ჰ. პურით მომმარაგებელი.
frumentor (*frumentátus sum*, *frumentári*) პურს ვშოულობ, სურსათს ვიძენ.
frumentum (*frumentí*) სპ. პური, ზობალი; *ad frumentum comparandum* პურის დასამზადებლად (*Liv.* 2, 9, 6).
frúor (*frúitus sum* ან *frúctus sum*, *frúi*) ვსარგებლობ, ვიყენებ; ვხეირობ.
frústra ზმნს. ამაოდ, ტყუილ-უბრალოდ.

- frustrámen* (*frustráminis*) სპ. მოტყუება (*Lucr.* 4, 814).
frustrátio (*frustratiónis*) რ. 1. შეცდომაში შეყვანა; 2. მოლოდინის გაცრუება.
frústro (*frustrávi*, *frustrátum*, *frustráre*) 1. ფუჭად ვაქცევ; ვუქარწყვლებ; 2. ვატყუებ.
frústror (*frustrátus sum*, *frustrári*) = *frústro*.
frústro (*frústi*) სპ. ნაკუწი. ნაქერი, ნატეხი.
frútex (*frúticis*) ჰ. ბუჩქი.
fruticétum (*fruticéti*) სპ. ბუჩქნარი; ტვერი; *céler ártó latitántem fruticéto excípere áprum* ხშირ ტვერში დამალულ ტახს სწრაფად იჭერს (*Hor.* c. 3, 12, 12).
frux (*frúgis*) რ. 1. ნაყოფი; კირნახული; 2. გადატ. ხეირი.
frucátus, a, um 1. შეღებილი; 2. გადატ. შელამახებული; ხელოვნური; არანამდვილი.
fúco (*fucávi*, *fucátum*, *fucáre*) 1. ვღებავ; 2. გადატ. შევლამახებ.
fucósus, a, um 1. ფერ-უმარილწასმული; 2. გადატ. შელამახებული.
1. *fúcus* (*fúci*; ბერძნ. *φύκος*) 1. წითელი საღებავი; 2. გადატ. სიყალბე.
2. *fúcus* (*fúci*) ჰ. მური.
fúdi იხ. 2. *fúndo*.
fúga (*fúgae*) რ. 1. ლტოლვა; გაქცევა; გაძევება; *f. témporum* ეამთა სრბოლა; 2. ლტოლვილი, გამოქცეული.
fugácius ზმნს. (შედარ. ხარ.) უფრო მხდლად; გასაქცევად.
fúgax (*fugácis*) ზედსართ. 1. მსრბოლი, გამქცევი; 2. პოეტ. თავის ამოიდებელი; 3. გადატ. წარმავალი.
fúgio (*fúgi*, *fúgitum*, *fúgere*) მივრბივარ, გავრბივარ; გავფურბი.
1. *fugítivus*, a, um გაქცეული, ლტოლვილი.
2. *fugítivus* (*fugítivi*) ჰ. 1. გაქცეული (მონა); 2. გაპარული (ჯარისკაცი).

fúgo (*fugávi, fugátum, fugáre*) ვდევნი, ვაძევებ.

fúit (ნამყო სრ. ზნისაგან *sum*) იყო.

fulcimen (*fulciminis*) ს. საყრდენი, საბრჯენი.

fúlcio (*fúlsi, fúltum, fulcíre*) 1. საყრდენს შევედგამ; 2. გადატ. მხარს ვუჭერ, ვშველი.

fúlerum (*fúleri*) ს. საყრდენი.

fúlgéo (*fúlsi, fulgére*) ვბრწყინავ.

fúlgidus, **a**, **um** მბრწყინავი, ელვარე.

fúlgor (*fúlgore*)=**fúlgéo**.

fúlgor (*fulgóri*) მ. ბრწყინვა; ელვარება, ელვა.

fúlgur (*fúlguris*) ს. ბრწყინვალეობა; ელვარება, ელვა.

fulgurális, **e** ელვისა.

fúlguro (*fulgurávi, fulgurátum, fulguráre*) ვბრწყინავ; *fulgurat* ელვის.

fúlica (*fúlicae*) რ. და **fúlix** (*fúlicis*) რ. წყლის ქათამი.

fuligo (*fuliginis*) რ. 1. მური, კერატლი; 2. გადატ. შავი საღებავი (წამწამების შესაღებად).

fúlix მ. **fúlica**.

fúlmén (*fúlmínis*) ს. ელვა; კეკა-ქუხილი.

fulmíneus, **a**, **um** ელვისა; კეკა-ქუხილისა.

fúlmíno (*fulmínávi, fulmínátum, fulmínáre*) ველავ; კეკაქ.

fultúra (*fultúrae*) რ. 1. საყრდენი; 2. გადატ. შენაყრება (სხეულის შემაგრება კამის მეშვეობით); *ingens accédit stómachó fultúra ruénti* (მაღლე მაჯა შეგიჩერდება) თუ დასუსტებულ კუჭს საკმელო და მაგარი შენაყრება არ მიაშველვ (Hor. s. 2. 3, 154).

fúlvus, **a**, **um** მუქი-ყვითელი; წაბლისფერი.

fumárium (*fumárij*) ს. საშრობი ადგილი; საბოლველი.

fumátor (*fumatóri*) მ. 1. შემბოლველი; 2. გადატ. მატყარა.

fúmeus, **a**, **um** კვამლიანი, გაკვამლული.

fúmidus, **a**, **um** 1. აბოლველი, მბოლავი; 2. კვამლიანი.

fúmifer, **fumífera**, **fumíferum** 1. კვამლიანი; 2. აორთქლებული; 3. გადატ. ნესტიანი.

fúmo (*fumávi, fumáre*) ვბოლავ.

fumósus, **a**, **um** გაკვამლული, გაქვერტლული.

fúmus (*fúmi*) მ. კვამლი, ბოლი.

funále (*funális*) ს. ჩირალდანი; *lúcida funália* კაშკაშა ჩირალდნები (Hor. c. 3, 26, 6); 2. გადატ. შუქი, სინათლე.

funális, **e** 1. თოკისა; 2. თოკზე მიმავალი. [*funis*]

funárijus, **a**, **um** თოკზე მიმავალი, თოკზე მოცეკვავე.

functio (*functiónis*) რ. შესრულება.

functus მ. **fúngor**.

fúnda (*fúndae*) რ. შურდული.

fundámen (*fundáminis*) ს. საფუძველი, საძირკველი; მიწა; *fundámíne mágno res Romána válet* რომაელთა სახელმწიფო ძლიერია თავისი მდიდარი მიწით (Met. 14, 808).

fundaméntum (*fundaménti*) ს. საფუძველი, საძირკველი.

fundátio (*fundatiónis*) რ. დაარსება, დაფუძნება.

1. **fundátor** (*fundatóri*) მ. დამაარსებელი, დამფუძნებელი. [1. **fúndo**]

2. **fundátor** (*fundatóri*) მ. მეშურდული. [**fúnda**]

fundátus, **a**, **um** მაგარსაფუძვლიანი.

túnditor (*funditóri*) მ. მეშურდული.

fúnditus ზმს. ძირიანად, სრულიად. [**fúndus**]

1. **fúndo** (*fundávi, fundátum, fundáre*) ვაფუძნებ.

2. **fúndo** (*fúdi, fúsum, fúndere*) 1. ვლვრი, ვახხამ; 2. ვაბნევ, ვფანტავ.

fúndus (*fúndi*) მ. ძირი, ფსკერი; 2. ნაფუძარი.

fúnebris, **ე** დასამარბავი, სამგლოვიარო.
[fúnus]

fúnereus, **ა**, **um** იგივეა რაც **fúnebris**; **fúnereas rapuére fáces** გამოიტანეს სამგლოვიარო ჩირაღდნები (*Aen.* 11, 143).

fúnero (**funerávi**, **funerátum**, **funeráre**) 1. დაკრძალავ; 2. მოკვლავ. [fúnus]

funesto (**funestávi**, **funestátum**, **funestáre**) ვებლწავ (სისხლის დაღვრით, მკვლელობით). შდრ. **fúnus**.

funestus, **ა**, **um** 1. მიტველებულის შეახები; 2. გვამით გაუწმინდურებული; 3. შებიღწული, შებღალული. შდრ. **funesto**.

fúngor (**fúncus sum**, **fúngi**) ვასრულებ (მოვალეობას, წესს).

fúngus (**fúngi**) 2. სოკო.

funículus (**funículi**) 2. კნინ. [←fúnis] ლარი, თოკი.

fúnis (**fúnis**) 2. თოკი.

fúnus (**fúnereis**) 1. სქ. 1. დაკრძალვა, დასაფლავება; 2. პოეტ. მკვლელობა; დაღუპვა.

***fúo**, **fúi**, **futúrus**, ***fúere** (შდრ. *ფაბ*) ვარ.

fur (**fúris**) 2. ჯ. ქურდი.

furácitas (**furacitátis**) ჯ. ქურდობა.

furáciter ზმნს. ქურდულად.

fúrax (**furácis**) ზედსართ. ქურდული; ქურდი.

fúrca (**fúrcae**) ჯ. ორთითი, ჩანგალი.

fúrceps (**fúrcipis**) იგივეა რაც **fórceps**.

fúrcifer, **furcifera**, **furciferum** 1. ჩანგლის გამომდები; 2. არამზადა.

furcilla (**furcillae**) ჯ. კნინ. (←fúrca) ჩანგალი.

fúrcula (**fúrculae**) ჯ. კნინ. (←fúrca) ჩანგლისებური საბრჯენი.

fúrfur (**fúrfuris**) 2. ქატო.

fúria (**fúriae**) ჯ. 1. მძვინვარება, სიციფე; 2. ფურია (შურისძიების ღმერთქალი).

furiális, **ე** ფურიისა.

furiáliter ზმნს. ფურიასაფე; მძვინვარედ; საშინლად; **furiáliter ódit** საშინლად სძულს (*Or. F.* 3. 637).

furiátus, **ა**, **um** მძვინვარე; გაციფებული.

furibúndus, **ა**, **um** გამძვინვარებული, გაციფებული. [fúro]

furinus, **ა**, **um** ქურდისა. [fur]

1. **fúrio** (**furiávi**, **furiátum**, **furiáre**) ვაციფებ.

2. **fúrio** (**furíre**) ვაციფებული ვარ.

furióse ზმნს. ვაციფებით, მძვინვარედ.

furiósus, **ა**, **um** 1. ციფიანი, მძვინვარე; 2. პოეტ. ვასაფეებული, სიამოვნების მომკვრელი.

furnáriu, **ა**, **um** ფურნისა.

fúrnaax (**furnácis**)=fórnaax.

fúrnix (**fúrnícis**)=fórnix.

fúrnu (**fúrni**) 2. ფურნე.

fúro (**fúre**) ვციფებდი, ვმძვინვარებ.

1. **fúror** (**furátus sum**, **furári**) ვქურდობ, ვიპარავ, ვიტაცებ. [fur]

2. **fúror** (**furóris**) 2. სიამოვნე, სიციფე; 2. ვაციფებით, ვიტაცებ, ვალტაცებ. [fúro]

fúrtime ზმნს. ქურდულად, მალულად.

furtíve ზმნს. ქურდულად, მალულად.

furtívus, **ა**, **um** 1. ნაპარავი, ნაქურდალი; 2. მალული.

fúrtum (**fúrti**) სქ. 1. ქურდობა; 2. ნაქურდალი.

fúrtus (**fúrtus**) 2. ქურდობა.

1. **furúnculus** (**furúnculi**) 2. კნინ. (←fur) ქურდბაცაცა.

2. **furúnculus** (**furúnculi**) 2. ძირმაგარა.

fúrvus, **ა**, **um** 1. ნახშირივით შავი; 2. ბნელი; **ex Acherónte súo fúrvus peperisse sub ántis** იგი ბნელ გამოქვამულში დაბადა (ორფნემ) თავისი ქმრისაგან აქერონტისაგან (*Met.* 5, 541).

fúscina (**fúscinae**) ჯ. სამკაპი.

fúscó (**fúscávi**, **fúscátum**, **fúscáre**) ვაშავებ; ვაბნელებ.

fúscus, a, um მუქი ფერისა; მოშავო, შავ-ყვითელი.

fúre ზმნს. 1. მოფანტულად; 2. ვრცლად.

fúsilis, e დნობადი; ადვილად სადნობი.

fúsió (fusiónis) რ. დნობა.

fústis (fústis) შ. კეტი, საცხეველი.

1. **fúsus, a, um** 1. მოფანტული, მობნეული; 2. გაშლართული; 3. გადაკიშული; ვრცელი. [2. **fúndo**]

2. **fúsus (fúsus)** შ. დნობა. [2. **fúndo**]

3. **fúsus (fúsi)** შ. თითისტარი.

fútilis, e ან **fúttilis, e** 1. ადვილად საღვრელი; 3. გადატ. უსარგებლო, არასაიმედო; ფუქსავატი.

fútuo (fútui, futútum, futúere) სქესობრივი კავშირი მაქვს. (ამავე ფუძიდან არის: **futútio, futútor, futútrix**).

futúrum (futúri) სშ. მომავალი; გრამ. მყოფადი.

futúrus, a, um მომავალი.

G.

G, g ლათინური ანბანის მეშვიდე ასო; **G** გრაფიკულად წარმოშობილია **C**-საგან და პირველად შემოიტანეს ანბანში 234 წელს (ქრ. წ.).

G. შემოკლება სიტყვისა **Gaius** (გაიონი).

gábalus (gábali) შ. 1. ჯვარი; საბრძობელი; 2. არამზადა; სათოყე.

gábata (gábatae) რ. ჯამი.

gaesáti (gaesátorum) შ, შუბოსნები.

gaesum (gaesi) სშ. შუბი (გალური).

galbinátus, a, um მსუბუქად ჩაცმული, შილიფად ჩაცმული. [**galbínium**]

galbínium (galbini) სშ. გალბინი (ერთგვარი ქსოვილი).

galbínus, a, um მომწვანე ფერისა, ყვითელ-მწვანე.

gálbus, a, um ბაცი ყვითელი, მოყვითალო.

gálea (gáleae) რ. მუზარადი.

gáleo (galeávi, galeátum, galeáre) მუზარადს ვიზურავ.

galéris, a, um 1. ვისაც ბეწვებიანი ქუდი ზურავს; 2. ქაჩორა; **galérita ávis** ტაოროლა (Plin. 11, 121),

galérus (galéri) ბეწვიანი ქუდი; **fulvósque lípi de pélle galéros tégmen hábent cápiti** თავის საბურავად აქვთ მგლის ტყავის წაბლისფერი ქუდები (Aen. 7, 688).

gallína (gallinae) რ. ქათამი, დედალი.

gallináceus, a, um ქათმისა, დედლისა.

gallinárius (gallinárii) შ. მექათმე.

gállus (gállii) შ. მამალი (ქათამი).

gáneá (gáneae) რ. 1. სამიკიტნო; 2. გადატ. ქეიფი.

gáneó (gaueónis) შ. მიკიტანი.

gánglion (gánglii; ბერძნ.) სშ. მედიც. კვანძი.

gangraena (gangraenae; ბერძნ.) რ. მედიც. განგრენა.

gannítus (gannítus) შ. წაკეწკევი.

gánta (gántae) რ. თეთრი ბატი; სუბსური (საბა).

gáron (gári; ბერძნ. γάρων) სშ. თევზის წვენი, გარო.

gárrio (garrívi ან gárrii, garrítum, garríre) ვყბედობ, ვლაქლაქებ.

garrúlitas (garrulitátis) რ. ყბედობა, ლაქლაქი.

gárrulus, a, um ყბედი; მოჭიკიჭიკე; **ánte gárrula quam tignis nidum suspéndat hirúndo** სანამ მერცხალი ჭიკიჭიკით ჩამოკიდებდეს ბუდეს სახლის სახურავზე (Verg. G. 4, 307). **gárum = gáron.**

gaudebúndus, a, um მზიარული.

gaudénter ზმნს. სიხარულით.

gáudeo (gávisus sum, gaudére) მიხარია, უსიამოვნობ.

gáudium (gáudii) სშ. სიხარული, სიამოვნება.

gáulus (gáuli; ბერძნ.) *მ.* 1. სასმისი; 2. საეპკრო ხომალდი.
gávia (gáviao) *რ.* თოლია.
gavísus *იბ.* gáudeo.
gáza (gázae) *რ.* განძი; საგანძური.
gehónna (gehónnae) *რ.* ჯოჯობეთი.
gelasínus (gelasíni; ბერძნ. *γελασινος*)
მ. თოსო (ლოყაზე, სიცილის დროს).
gélide *ზმნ.* ყინვასავით.
gélidus, a, um ყინვასავით ცივი.
géló (gelávi, gelátum, geláre) 1. ვეი-
 ნავ; 2. ვეიენები.
gélú (gélus) *სქ.* ყინვა, თოში.
gélum (géli) *სქ.* = გélú.
gélus (gélus) *მ.* = გélú.
gemebúndus, a, um მკვნესარე. [გემო]
geméllus, a, um (კნნ. ← gemínus) ორ-
 ჯერ შობილი; ერთადშობილი, ტყუ-
 ბები; pártus eníxa geméllós ტყუ-
 ბი ბავშვი დაბადა (Met. 6,712).
geminátio (geminatiónis) *რ.* გაორკე-
 ება.
gémino (geminávi, geminátum, ge-
 mináre) გაორკეცება.
gémínus, a, um 1. ორმაგი, ორკეცი;
 2. წყვილი; ტყუბი.
gémítus (gémítus) *მ.* 1. ოხვრა, ხენე-
 შა; 2. ხმაურობა; ტკაცანი; 3. პოეტ.
 ტკივილი.
gémma (gémmae) *რ.* 1. კვირტი; 2.
 ძვირფასი თვალა.
gémmatús, a, um ძვირფასი თვლებით
 შემკული.
gémmeus, a, um ძვირფასი თვლები-
 გან შემზადებული.
gémmifer, gemmífera, gemmíferum
 1. ვინც ძვირფას ქვებს ატარებს; 2.
 ძვირფასი თვლებით შემკული.
gémmo (gémáví, gemmátum, gem-
 máre) 1. კვირტებს ვიკეთებ; 2.
 ძვირფასი თვლებით ვარ შემკული.
gémó (gémúí, gémítum, gémóre) 1.
 ვახრა; ვდარდობ; 2. გémít (უსუ-
 ლო საგანზე) ხმაურობს, ტკაცანს
 ადენს; (ცხოველებზე) ლულუნებს,
 ღრუტუნებს, კიხინებს.

gemúrsa (gemúrsa) *რ.* მუწუკი (ფე-
 ხის თითებს შუა).
géna (génae) *რ.* ლოყა.
géner (géneri) *მ.* სიძე.
generális, e, საგვაროვნო; საერთო.
generáliter *ზმნ.* საერთოდ, საზოგა-
 დოდ.
generátim *ზმნ.* გეარობლივ, გეარების
 მიხედვით, ტომობრივ.
generátio (generatiónis) *რ.* 1. წარმო-
 შობა; 2. მოდგმა (ხალხისა).
generátor (generatóris) *მ.* მშობელი,
 მამამთავარი.
género (generávi, generátum, gene-
 ráre) წარმოვშვ, ებადებ; ვქმნი.
generóse *ზმნ.* კეთილშობილურად;
 quae generósius perire quaerens.
 (კლეოპატრა) ცდილობდა უფრო კე-
 თილშობილურად მომკვდარიყო
 (Hor. c. 1,37,21).
generósus, a, um კეთილშობილი, კე-
 თილშობილური.
génesis (génesis) *რ.* 1. წარმოშობა;
 დაბადება; 2. გადატ. ბედი, ხვედრი.
genetívus, a, um გრამ. eásus gene-
 tívus ნათესაობითი ბრუნვა.
genetrix (genetrícis) *რ.* მშობელი;
 დედა.
geniális, e 1. გენიუსისა; გენიუსისადმი
 მიძღვნილი; 2. საქორწინო; 3. ნაყო-
 ფიერი; 4. სასიხარულო, სახეიმო.
 შდრ. geniús.
geniáliter *ზმნ.* სიხარულით, ხეიმით.
genitábilis, e წარმოშობისა.
genitális, e 1. დაბადების შესახები;
 dies genitális დაბადების დღე; 2.
 ნაყოფიერი.
genitáliter *ზმნ.* ნაყოფიერად.
genitívus, a, um = genetívus.
géniter (genitóris) *მ.* 1. მშობელი, მა-
 მა; 2. შემქმნელი, მიხეხი.
genitrix = genetrix.
1. génitus (génitus) *მ.* წარმოშობა.
2. génitus, a, um დაბადებული.
géníus (génii) *მ.* 1. გენიუსი (დაბადე-

ბის ღმერთი); 2. გადატ. მფარველი.
[gigno]

gēno (gēnui, gēnitum, gēnere) იგივეა
რაც gigno.

gens (gēntis) რ. ტომი, მოდგმა; ხალხი.
gēnticus, a, um ხალხური. ეროვნული.
gentilicis, a, um 1. გვარისა; საგვარე-
ული; 2. ხალხური, ეროვნული.

gentilis. e საგვარეულო; მშობლიური.
gentilitas (gentilitātis) რ. 1. გვარო-
ვნული ნათესაობა; 2. ნათესაობები.

gēnu (gēnus) ს. მუხლი.
genuāle (genuālis) ს. სამუხლე; საწ-
ვივე.

genuīne ხანს. პატიოსნად, მართლიად.
1. genuīnus, a, um 1. თანდაყოლილი;
2. ნამდვილი, დედანი. [gigno]

2. genuīnus, a, um ლოყისა; ყბისა:
dēntes genuīni ძირის კბილები.
[gēna]

1. gēnus (gēneris) ს. გვარი.
2. gēnus (gēnus) ზ. = gēnu.

gēorgicus, a, um (ბერძნ. γεორგიკός)
სამიწათმოქმედო; სასოფლო, სოფ-
ლისა; gēorgica (gēorgicōrum) ს.
მრ. რ. სასოფლო სიმღერები.

germānitas (germanitātis) რ. 1. ძმ-
ბა, დაძმობა; 2. გადატ. დაძმობი-
ლება.

germāne ხანს. გულწრფელად.
germānus, a, um 1. ნაშობი; 2. ღვიძ-
ლი; germāna (germānae) რ. ღვიძ-
ლი და; germānus (germāni) ზ.
ღვიძლი ძმა. [gēno, gigno, germen]

gērmen (gērminis) ს. 1. ნაშობი; ჩა-
ნასახი; 2. კვირტი; 3. შთამომავალი.

gērmīno (germināvi, germinātum,
germināre) 1. წარმოვეშობ; 2. მოვეშ-
ვებ (თმას).

gēro (gēssi, gēstum, gērere) ვატა-
რებ, ვაწარმოებ; rem gērere საქმის
შესრულება; bellum gērere ომის
წარმოება.

gērulus, a, um მტარებელი.
gerūndium (gerūndii) ს. გრამ. -გე-
რუნდიუმი.

gēssi იხ. gēro.
gēsta (gēstōrum) ს. საომარი ამბები.
gēstāmen (gēstāminis) ს. 1. ტვირთი;

2. საკაეე; gēstāmen sēllae ტახ-
ტრევენი; gēstāmine sēllae Baias
pervēctam (ავრიბინა) ბაიებში მო-
ვიდა ტახტრევენით (Tac. ann. 14.4).

1. gēstio (gēstionis) რ. წაყვანა (საქ-
მისა), შესრულება. [gēro]

2. gēstio (gēstivi ან gēstii, gēstium,
gēstire) 1. ვამუღავენებ (გრძნობებს,
სიხარულს); 2. ქედმაღლურად ვიქ-
ცევი.

gēsto (gēstāvi, gēstātum, gēstāre)
ვატარებ.

gēstum იხ. gēro.
1. gēstus, a, um მიმღ. ზედსართ. ჩა-
ტარებული, შესრულებული; res gēs-
tae შესრულებული საქმეები; ისტო-
რია.

2. gēstus (gēstus) ზ. სხეულის მოძ-
რაობა.

gibbus (gibbi) მ. კუბი.
gigno (gēnui, gēnitum, gignere) წარ-
მოვეშობ, ვბადებ.

gingīva (gingivae) რ. ღრძილი.
glāber, glābra, glābrum უთმო.

glaciālis, e ყინულოვანი.
glācies (glaciōi) რ. ყინული.
glaciēscō (glaciōscere) ვიყინები.

glāciō (glaciāvi, glaciātum, glaciāre)
ვაყინებ.

gladiātor (gladiātoris) ზ. გლადიატო-
რი.

glādiūm (glādi) ს. = glādius.
glādius (glādi) ზ. მახვილი.
glāesum (glāesi) ს. ქარვა.

glāndifer, glāndifera, glāndiferum
რკიანი.

glāndulae (glāndulārum, მრ. რ.) რ.
კინი. [-glans] ჯირკვლები.

glāndulōsus, a, um ჯირკვლებიანი.
glans (glāndis) რ. რკო.
glānceus, a, um (ბერძნ. γλαυκός) ცის-
ფერი.

gléba (glébae) რ. ბელტი, გოროხი; გუნდა; glébae terrarum friatae დაფშენილი ბელტები (Lucr. 1,888).
 glésum (glési) ს. ქარვა.
 glisco (gliscere) თანდათან ვმატულობ, თანდათან ვძლიერდები.
 glóbus (glóbi) ჰ. 1. ბირთვი; 2. კრებული; სიმრავლე.
 glomerámen (glomeráminis) ს. გუნდა, მურკლი.
 glómero (glomerávi, glomerátum, glomeráre) 1. გორგლად ვახვევ; ვამრავლებ; 2. ვაქუჩებ, ვაგროვებ; dum se glómerant retróque residunt სანამ გროვდებიან და უკან იხევენ (Aen. 9,539); collécti Tróes glómerántur eódem თავმოყრილი ტროელები იქვე შექუჩდებიან (Aen. 9,689)
 glómus (glómeris) ს. გორგალი.
 glória (glóriæ) რ. 1. დიდება, პატივი; 2. გადატ. საგმირო საქმე.
 glórior (glóriatus sum, glóriári) ვამაყობ; ვიკვებნი.
 glórióse ზმნს. 1. სანაქებოდ; 2. საამაყოდ; კვებნით.
 glóriósus, a, um 1. სანაქებო, დიდებული; 2. მკვებარა, ყოყოჩი.
 glossárium (glossárii; ბერძნ.) ს. ლექსიკონი.
 glúbo (glúpsi, glúptum, glúbere) 1. ქერქს ვაცლი; 2. გადატ. ვძარცვავ (Catull. 58,5).
 glúten (glútini) ს. ან glútinum (glútini) ს. წებო.
 glutinátio (glutinatiónis) რ. 1. შეწებება; 2. შეხორცება.
 glútino (glutinávi, glutinátum, glutináre) ვაწებებ, ვაერთებ; ვახორცებ.
 glutinósus, a, um წებოიანი.
 glútinum იხ. glúten.
 gnárus, a, um 1. მცოდნე; 2. ცნობილი, ნაცნობი.
 gnáscor არკაული ფორმა სიტყვისა náscor.
 gnátus, a, um = nátus.

gnóbilis = nóbilis.
 gnóscó = nóscó.
 grabátus (grabáti; ბერძნ. *αράματος*) ჰ. საწოლი, სარეცელი.
 gracilésco (gracilésce) ვხდები, ტანში ვწვრილდები.
 grácilis, e 1. ტანადი, მოყვანილი; 2. მწყობრი; 3. გამხდარი.
 gracilitas (gracilitátis) რ. 1. ტანადობა; 2. სიგამხდრე.
 gracilitor ზმნს. 1. ტანადად; მოყვანილად; 2. გადატ. უბრალოდ, მარტივად.
 gradátim ზმნს. ნაბიჯ-ნაბიჯ, თანდათან.
 gradátio (gradatiónis) რ. თანდათან ამალდება.
 gradátus, a, um საუფხურებრივი.
 grádior (gréssus sum, grádi) მივაბიჯებ, დავდივარ.
 grádus (grádus) ჰ. 1. ნაბიჯი; 2. საუფხური; ხარისხი.
 graecitas (graecitátis) ბერძნული ენა.
 graecus, a, um ბერძნული.
 grámen (gráminis) ს. 1. ბალახი; მცენარე; 2. ბალახის ღერო; ღერწამი.
 gramíneus, a, um 1. ბალახისა; 2. ღერწმისა.
 grámma (grámmatos; ბერძ. *γραμμα*) 1. ასო (დაწერილი); 2. უნციის $\frac{1}{24}$.
 grámmateus (grammáteos; ბერძნ.) ჰ. მწერალი; მდივანი.
 grammática (grammáticae; ბერძნ. *γραμματική*) რ. გრამატიკა, ენათმეცნიერება.
 1. grammáticus, a, um გრამატიკული.
 2. grammáticus (grammátici) ჰ. სიტყვიერების მცოდნე, გრამატიკოსი.
 granátim ზმნს. მარცვლ-მარცვალ.
 granátus, a, um დამარცვლული.
 grandaevus, a, um ღრმად მოხუცებული; grandaevi pátres ღრმად მოხუცებული მამები (Met. 7,160).
 grandésco (grandésce) ვიხრდები, დიდი ვხდები.

grándifer, grandifera. grandiferum ძალიან შემოსავლიანი, ძალიან სასარგებლო.

grandiloquus, a, um 1. მაღალფარდოვანი; სახეიშო; 2. ტრაბახა.

grándis, e დიდი, უხარმახარი.

gránditas (granditátis) რ. 1. სიდიდე, სიმაღლე; 2. სიდიადე; მაღალფარდოვნება.

gránditer ხმს. დიდად.

gráno (grándinis) რ. სეტყვა.

gránifer, granifera, graniferum მარცვლების მტარებელი გუნდი (კიანკველებისა) (Met. 7,638).

gránium (gráni) ს. მარცვალი.

grassátor (grassátoris ს. მოხეტიალე, მაწანწალა.

grássor (grassátus sum, grassári) 1. დავდივარ; 2. მივისწრაფვი; 3. დავხეტიალობ. [grádior]

grátes ხმს. სიამოვნებით; მადლობით. **grátes (ბრალდ. grátes, მოქმ. grátibus) რ.** მრ. რ. მადლობა.

grátia (grátiae) რ. 1. სიამოვნება; 2. წყალობა; 3. მადლობა; **grátiam** ჰგერე მადლობის გადახდა.

gratificátio (gratificatiónis) რ. გულის მოგება, სიამოვნებინება.

gratíficor (gratificátus sum, gratificári) ვინმეს ვასიამოვნებ, ვისმე გულს მოვიგებ; ვუთმობ.

grátis ხმს. მუქთად, უსასყიდლოდ.

gratiósaus, a, um 1. ვინც წყალობით სასარგებლობს; 2. ნაწყალობები.

grátis ხმს. მუქთად, უსასყიდლოდ.

grátor (gratátus sum, gratári) 1. სიხარულს გამოვთქვამ; ვულოცავ; 2. მადლობას ვუხდის.

gratuito ხმს. მუქთად, უსასყიდლოდ.

gratuitus, a, um მუქთი, უსასყიდლო.

gratulabúndus, a, um ვინც მლოცვებს უგზავნის.

gratulátio (gratulatiónis) რ. 1. სიხარულის გამოთქმა; მილოცვა; 2. მადლობის გადახდა.

gratulátor (glatulatorís) ზ. მომლოცველი.

grátulor (gratulátus sum, gratulári) სიხარულს გამოვთქვამ; ვულოცავ; მადლობას ვუხდის.

grátus, a, um 1. სასიამოვნო, საამური; 2. მოწყალე; 3. მადლობელი.

gravánter ხმს. უკმაყოფილოდ; უხალისოდ.

graváté ან gravátim ხმს. 1. ძლიეს; 2. უხალისოდ.

gravedinósus, a, um სურდოიანი; გაცივებული. [gravédo]

gravédo (gravédinis) რ. 1. სახსრების ტკივილი; სიმძიმის გრძნობა, თავის ტკივილი; 2. სურდო.

gravésco (gravéscere) 1. ვმძიმდები; 3. გადატ. ვძლიერდები.

graviditas (graviditátis) რ. ფეხმძიმობა, ორსულობა.

grávidus, a, um 1. დამძიმებული, სავსე; 2. ფეხმძიმე, ორსული.

grávis, e მკაცრი.

grávitás (gravitátis) რ. 1. სიმძიმე; 2. სიმტკიცე, სიმკაცრე; 3. ორსულობა.

gráviter ხმს. 1. მძიმედ; ძალიან; 2. მკაცრად.

gravitúdo (gravitúdinis) რ. შეუძლოდ ყოფნა.

grávo (gravavi, gravátum, graváre) ვამძიმებ.

gregáles იბ. gregális.

gregális, e 1. ჯოგისა, ნახირისა; 2. გადატ. gregáles (gregálium) ზ. მრ. რ. თანამხრახველნი. [grex]

gregárius, a, um 1. ჯოგისა, ნახირისა; 2. გადატ. უბრალო; miles gregárius უბრალო ჯარისკაცი, რიგითი ჯარისკაცი (Tac. h. 1,57).

gregátim ხმს. ჯოგ-ჯოგად.

grémium (grémii) სმ. წიალი.

gréssus (gréssus) ზ. ბიჯება, სიარული; gréssum féro მივდივარ; dixit et ánte túlit gréssum თქვა და წინ წავიდა (Aen. 6,677).

grex (grégis) ♀. ჯოგი, გუნდი, ხროვა;
2. ბრბო.

gróssus, a, um მსხვილი.

grus (grúis) ♀. რ. წერო.

grýllus (grýlli) ♀. კრიკინა.

gryps (grýpis; ბერძნ.) ♀. ფსკუნჯი.

gubernáculum (gubernáculi) ს. საკე-
gubernátio (gubernatiónis) რ. მართ-
ვა (ზომალდისა); მესაბეობა.

gubernátor (gubernátoris) ♀. მესაკე.
gubernó (gubernávi, gubernátum,
gubernáre) ვმესაბეობ; ვმართავ.

gubernum (guberni) ს. საკე.

gúla (gúlae) რ. ყანყარატო, ყრონტი.

gulósus, a, um 1. ღორბუცელა; 2. გა-
დატ. კარგი გემოვნების მქონე.

gúmmlí ან cúmmi (ბერძნ. *κόμμη*) ს.
(არ იბრუნება) გუმი (წებო).

gúrges (gúrgitis) ♀. 1. მორვეი; 2.
უფსკრული (ხღვისა).

1. *gurgúlio ან curcúlio (gurguliónis)*
♀. 1. ყელი; 2. ლოთი, მოქიფეფე.

2. *gurgúlio ან curcúlio (gurguliónis)*
♀. პურის ჭია.

gustátor (gustátoris) ♀. გამსინჯველი;
digitus g. სალოკი თითი.

gustatórium (gustatórii) ს. სასადი-
ლოს კურკელი.

gustátus (gustátus) ♀. გემოს გასინჯვა;
გემო.

gústo (gustávi, gustátum, gustáre)
ვსინჯავ გემოს.

gústus (gústus) ♀. გემო, გემოს გა-
სინჯვა.

gútta (gúttae) რ. წვეთი.

guttátim ხმს. წვეთ-წვეთად.

gúttur (gútturis) ს. ყელი, ხორხი.

gúttus ან gútus (gútti) ♀. დოქი (ციწ-
რო-ყელიანი).

gymnásium (gymnásii; ბერძნ.) ს. სა-
ვარჯიშო.

gynaecéum (gynaecéi; ბერძნ. γυναικείον) ს. საქალღობო.

gýpsum (gýpsi; ბერძნ.) ს. თაბაში-
რი.

gýrys (gýri; ბერძნ.) ♀. 1. წრე; 2. ანატ.
ხვეული.

H

Habéna (habénae) რ. ანუ *abéna* 1.
ღვედი; 2. პოეტ. იალქანი; 3. გადატ.
სადავე.

habénula (habénulae) რ. ანატ. სადავე.

hábeo (hábui, hábitum, hábere) 1.
მაქვს, მყავს; ვფლობ, მიპყრია; *úr-
bem Rómam a principio réges ha-
buére* რომს თავში მეფეები განა-
გებდნენ (Tac. ann. 1,1); 2. ვთვლი;

sátis habébat საკმარისად თვლიდა.

hábilis, e ადვილად საქონელი; გამო-
სადეგი.

hábilitas (hábitátis) რ. გამოსადეგო-
ბა, ვარჯისობა.

hábiliter ხმს. ადვილად, მოხერხებუ-
ლად.

habítábilis, e საცხოვრებლად გამოსა-
დგი.

habítatio (habitatiónis) რ. 1. ცხოვრე-
ბა, სახლობა; 2. ბინა.

habítátor (habítátoris) ♀. მცხოვრები.

habítatrix (habítatrici) რ. მცხოვრები
(ქალი).

*hábito (habitávi, habitátum, habitá-
re)* ვცხოვრობ, ვმოსახლებ; ბინად
ვარ.

habítudo (habítudinis) რ. გარეგნული
სახე; გარეგნობა.

hábitus (hábitus) ♀. გარეგნული სახე,
გარეგნობა; 2. მდგომარეობა.

hac ხმს. აქ, ამ ადგილას.

háctenus ხმს. აქამდე, ამ დრომდე.

haec იხ. *hic*.

haedilia (haediliae) რ. თიკანი; თიკნები
(Hor. c. 1,17,9).

haedínus, a, um თიკნისა.

haedulus (haeduli) მ. კნინ. თიკანი.
haedus (haedi) მ. თიკანი.
haemorrhágia (haemorrhúgiae) ლ. სი-
სლის დენა (ცხვირიდან).
haemórroia (haemórroiae; ბერძნ.) ლ.
ბუასილი.
haered... იხ. **hered...**
haerens (haeréntis) ზედსართ. დაკი-
დებული, ჩამოკიდებული.
haereo (haesi, haesum, haerére) 1.
ვკიდვარ, დაკიდებული ვარ; 2. გა-
დატ. გაშეშებული ვარ; საგონებელში
ვარ.
haeres ან heres (haerédis) მ. ლ. მემ-
კვიდრე.
haeresis (haeresis ან haeréseos; ბერძნ.
αἰρεσις) ლ. 1. მოძღვრება; 2. მწვა-
ლებლობა.
haeréticus, a, um მწვალეზღური.
haesitatio (haesitátionis) ლ. 1. რყევა,
მერყეობა; 2. ბორძიკი (ლაპარაკის
დროს).
**haesito (haesitávi, haesitátum, haesi-
táre)** 1. ვიფლობი; 2. ვმერყეობ; 3.
(ენა) მებმის, ებორძიკობ.
halcédo (halcédinis) ლ. ალკენი.
hálcyon (halcyonis; ბერძნ.) ლ. ალ-
კენი.
hálitus (hálitus) მ. სუნთქვა; 2. ორთქ-
ლი, აორთქლება; 3. სუნი.
hálo (halávi, halátum, haláre) 1.
ესუნთქვავ; 2. **hálat** (კარგი) სუნი
ულის.
hamátus, a, um კაკვიანი, კაუჭიანი.
hámulus (hámuli) მ. კნინ. [← **hámus**]
ანატ. კავი.
hámus (hámí) მ. კაკვი, კაუჭი; 2. კლან-
ჭები; 2. ანკესი.
háphe (háphes; ბერძნ.) წმინდა ქვიშა.
hára (hárae) ლ. ბოსელი; (უფრო ხში-
რად) საღორე.
haréna (harénae) ან aréna (arénae) ლ.
1. ქვიშა; 2. მოედანი (ქვიშა-მოყრი-
ლი), ასპარეზი.
harispex იგვივა რაც **harúspex**.

harmónia (harmóniae) ლ. ჰარმონია,
სიმწყობრე.
harmónicus, a, um ჰარმონიული, შეწ-
ყობილი.
1. **hárpago (harpagónis; ბერძნ.)** მ.
კაკვიანი ქოკი.
2. **hárpago (harpagávi, harpagátum,**
harpagáre) მოვიტაცებ; გავძარცვავ.
harpástum (harpásti) ს. ბურთი.
hárpé (hárpes; ბერძ.) ლ. 1. ნამგალი;
2. (ნამგალივით მოღუნული) ხმალი;
Cyllénide cónfodit hárpé განგმირა
კილენური ხმლით (*Met.* 5,176).
harúspex (harúspicis) მ. მისანი, მკი-
თხავი (ცხოველთა შიგნეულის მიხედ-
ვით).
haruspíciú (haruspíci) ს. მისნობა,
მკითხავობა. უდრ. **harúspex**.
hásta (hástae) ლ. 1. ქოკი; 2. შუბი.
hastátus, a, um შუბით შეიარაღებუ-
ლი; **hastáti (hastatórum** მრ. რ.) 2.
შუბოსნები.
hásticus, a, um შუბით შეიარაღ-
ებული.
hastile (hastilis) ს. შუბის ტარი; 2
შუბი; 3. ჯოხი.
1. **hau!** შორისდ. აუ!
2. **hau = hand.**
haud არა, სრულიადაც არა.
háud-dum ჯერ არა.
haud-quáquam არასგზით.
háurio (háursi, háustum, háurire) 1.
ეხაპავ, ვიღებ, ვცლი; **háurians**
მფლანგველი (*Tac. ann.* 16,18); 2.
გადატ. გავგმირავ, ვკლავ.
háustrum (háustri) ს. ჭის ბორბალი;
წისქვილის ბორბალი (*Lucr.* 5,515).
háustus (háustus) მ. ხაპვა, ამოღება.
[**háurio**]
haut = haud.
háveo = áveo.
hébdomas (hebdómadis) ლ. შვიდეული;
რიცხვი შვიდი.
hébeo (hebére) 1. ჩლუნგი ვარ; 2. გა-
დატ. ხარამცი ვარ.

hēbes (**hēbetis**) ზედსართ. 1. ბლაგვი, ჩლუნგი; 2. გადატ. დაჩლუნგებული (გროძობით), გონებჩაღუნგი.

hebēscō (**hebēscere**) 1. ვჩლუნგდები; 2. გადატ. ვსუსტდები; ვცხრები.

hēbeto (**hebētāvi**, **hebētātum**, **hebētāre**) ვაჩლუნგებ, ვბლაგვავ.

hebraeus, **a**, **um** ებრაული.

hécyra (**hécyrae**; ბერძ.) ჯ. დედამთილი.

hédera (**héderae**) ჯ. სურო.

hederósus, **a**, **um** სუროიანი.

helciárius (**helciárii**) შ. ვინც თოკით მითრევს ნავს ან კარჭაპს, ბურლაკი.

hélíx (**hélícis**) ჯ. 1. ხვეულა (მცენარე); 2. ანატ. კველი.

hélloor ან **hélloor** (**helluátus sum**, **helluári**) ექვიფობა; ვფლანგავ.

héluo (**heluónis**) შ. მფლანგველი.

hem! შორისდ. დახე!

hemitritaeus (**hemitritaei**) შ. ციებით დაავადებული.

hendecasyllabos თერთმეტმარცვლოვანი (ლექსი) (*Catull.* 12.4).

hépar (**hépatis**, ბერძ. *ήπαρ*) ს. მედიც. ღვიძლი. შდრ. *icéur*.

hepáticus, **a**, **um** ღვიძლისა; **mórbus h.** ღვიძლის ავადმყოფობა.

heptéris (**heptéris**; ბერძნ.) ჯ. შვიდნიჩბიანი ნავი (*Liv.* 27,23,5).

héra (**hérae**) ჯ. იხ. *éra*.

hérba (**hérbae**) ჯ. მცენარე, ბალახი.

herbárium (**herbárii**) ს. მცენარეთა კოლექცია.

herbárius, **a**, **um** ბალახისა.

hérbidus, **a**, **um** ბალახიანი.

hérbifer, **herbifera**, **herbiferum**, ბალახვანი, ბალახით მდიდარი.

herbósus, **a**, **um** ბალახიანი; **herbóso cámpo** ბალახიან მიწოდორზე (*Hor.* c. 3,18,9).

hércle! ან **hércule!** ვფიცავ ჰერკულეს!

hereditárius, **a**, **um** სამემკვიდრეო.

heréditas (**hereditátis**) ჯ. მემკვიდრეობა.

herédium (**herédii**) ს. საგვარეულო მამული.

héres ან **haeres** (**herédis**) შ. ჯ. მემკვიდრე.

héresis იგივეა რაც **haeresis**.

héri ან **héro** ზმნს. გუშინ.

herífuga იხ. **erífuga**.

hérilis (ან **érilis**), **e** ბატონისა, ქალბატონისა.

heróicus, **a**, **um** საგმირო.

heróis (**heróidis**) ჯ. გმირი (ქალი).

héros (**heróis**; ბერძნ. *ήρωες*) შ. გმირი.

heróus, **a**, **um** საგმირო; გმირული.

herúca (**herúcae**) ჯ. იხ. **crúca**.

hérus (**héri**) შ. იხ. **óru**s.

hestérne ზმნს. გუშინ.

hestérnus, **a**, **um** გუშინდელი.

hetaeria (**hetaeria**; ბერძნ.) ჯ. ამხანაგობა, საზოგადოება, გაერთიანება.

heu შორისდ. ვაი!

heus შორისდ. ჰეი! კაცო!

hexámeter (**hexámetri**; ბერძნ.) შ. ჰექსამეტრი.

hi (მრ. რ. *სიტყვისა hic*) შ. ესენი.

hiátus (**hiátus**) შ. 1. ხვრელი; ნაპრალი; 2. პირის დაღება; 3. სიხარბე; 4. ანატ. ხვრელი, კარი; 5. გრამ. ჰიატუსი.

Hibéria (**Hibériae**) ჯ. 1. ივერია (ქართლი); 2. იბერია (ესპანეთი).

hibérna (**hibernórum**) ს. მრ. რ. საზამთრო ბანაკი.

hibernáculum (**hibernáculi**) ს. საზამთრო ბინა.

1. **hibérno** (**hibernávi**, **hibernátum**, **hibernáre**) ზამთარს ვატარებ, საზამთრო ბანაკში ვარ.

2. **hibérno** ზმნს. ზამთარში.

hibérnus, **a**, **um** საზამთრო.

híbrida (**híbridae**) შ. ჯ. ორმაგი წარმოშობისა (მამით რომელიღაც და დედით უცხოელი ან მონა).

1. **hic**, **haec**, **hoc** (იბრუნება: **hic**, **hulus**, **huic**, **hunc**, **hoc** და სხვ.) ნაცვალსახ. ეს.

2. **hic** ზმნს. აქ.

hic-ce, haec-ce, hoc-ce (ან **hi-ce, haec-ce, hocce**) აი ეს.

hiemális, e ზამთრისა, საზამთრო.

hiemátio (hiematiónis) რ. ზამთრის გატარება.

hiemo (hiemávi, hiemátum, hiemáre) ზამთარს ვატარებ, დავიზამთრებ.

hiems (hiemis) რ. ზამთარი.

hieto (hietáre) ვამთქნარებ.

hiláre ზმნს. მხიარულად.

hilaréscó (hilaréscere) გავმხიარულდები.

hiláris, e (ან **hilárus, a, um**) მხიარული.

hiláritas (hilaritátis) რ. მხიარულება.

hiláriter ზმნს. მხიარულად.

hilaritúdo (hilaritúdinis) რ. მხიარულება.

hilaro (hilarávi, hilarátum, hilaráre) ვამხიარულებ, ვართობ.

hilárus, a, um მხიარული.

híllae (híllárum) რ. 1. ნაწლავები; 2. დაშაშხული ძეხვი; *pérna mágis et mágis híllis flágitat... réfici უფრო შაშხით და ძეხვით მოითხოვს ის აღდგენილ იქნეს მისი ჯანი* (Hor. s. 2,4,60).

hinc ზმნს. აქედან, იქიდან; ამ დროიდან, ამ მხრივ.

hinnibúnde ზმნს. კიბვინით.

hinnio (hinnívi, hinnífre): hinnit კიბვინებს.

hinnitus (hinnitus) მ. კიბვინი.

hinnúleus (hinnúlei) მ. ნუკრი (Hor. c. 1,23,1).

hinnus (hinni; ბერძნ. *κυνος*) მ. ჯორი.

hío (hiávi, hiátum, hiáre) 1. ღია ვარ, 2. პირს ვაღებ; 3. ხარბად ვეწაფები.

hippódromus (hippódromi; ბერძნ.) მ. ჰიპოდრომი, ცხენსარბიელი, ასპარეზი.

hírae (hirárum) რ. ნაწლავები; შიგნეულობა.

hircinus, a, um თხისა.

hirculus (hirculi) მ. თიკანი.

hircus (hirci) მ. თხა.

hírnea (hírneae) რ. თასი; დოქი.

hirquínus=hircínus (Plaut).

hirsútus, a, um 1. ბანჯგვლიანი; ხორკლიანი; 2. გადატ. ტლანქი.

hírtus, a, um 1. ბანჯგვლიანი; 2. გადატ. ტლანქი.

hirúdo (hirúdinis) რ. წურბელა.

hirundínus, a, um მერცხლისა.

hírundo (hírúdinis) რ. მერცხალი.

hísco (hiscere; ← hio) 1. პირს ვაღებ; ავლაპარაკდები; *nec Telamoniades étiam nunc hísce re quicquam áudet* ტელამონის ძემ (აინატმა) ვერც აქ გაბედა პირი გაეღო სათქმელად (Met. 13,231); 2. hísco იღება; *aedes híscent* სახლი იღება (ე. ი. სახლის კარები იღება; Plaut.).

hispídus, a, um 1. ბანჯგვლიანი; 2. გადატ. ველური, გაუთლელი.

hístoria (hístoriae) რ. გამოკვლევა; მოთხრობა; ისტორია.

hístóricó ზმნს. ისტორიულად.

1. **hístóricus, a, um** საისტორიო.

2. **hístóricus** (hístórici) მ. მესტორი, ისტორიკოსი.

hístrio (hístriónis) მ. მსახიობი.

hístriónális, e 1. მსახიობისა; სამსახიობო; 2. თეატრისა, თეატრალური; *miscére coetus hístriónáli stúdio dóctus* თეატრის საქმეებში გავარჯიშებულს კარგად ესწავლა კრებების მოწყობა (Tac. ann. 1,16).

hiúlco (hiulcávi, hiulcátum, hiulcáre) დავაღებ; გავხუტკ.

hiúlcus, a, um 1. ღია; (ერთმანეთს) დაცილებული; 2. გადატ. უთავბოლო (სიტყვა).

1. **hoc** ზმნს. აქეთკენ, აქეთ.

2. **hoc** იხ. **hic**.

hódie ზმნს. დღეს.

hodiérnus, a, um დღევანდელი; ახლანდელი.

homicída (homicidae) მ. რ. კაცისმკვლელი. [hómo, caedo]

homicídium (homicídi) ს. მკვლელობა.

hómo (hómínis) ♀. ადამიანი.
homúllus (homúlli) ♀. კნინ. კაცუნა.
homúnculus (homúnculi) ♀. კაცუნა.
honestaméntum (honestaménti) ს. სამკაული.
honéstas (honestátis) რ. 1. პატივი, პატივისცემა; 2. წესიერება, პატიოსნება.
honéste ზმს. პატიოსნად.
honésto (honestávi, honestátum, honestáre) პატივს ვცემ.
honéstum (honésti) ს. = **honéstas**.
honéstus, a, um 1. პატივსაცემი; საპატიო; 2. პატიოსანი.
hónor (honóris) ♀. პატივი, პატივისცემა.
honorábilis, e პატივსაცემი, პატივისცემის ღირსი.
honorárium (honorárii) ს. გასამრჯელო მომსახურეობისათვის (ვექილს, ვქიმს).
honorárius, a, um საპატიო, ვისმე პატივსაცემად განკუთვნილი.
honoráte ზმს. პატივისცემით.
honorátus, a, um 1. პატივცემული; პატივსაცემი; 2. საპატიო თანამდებობის მქონე.
honorífice ზმს. საპატიოდ, პატივისცემით.
honoríficus, a, um (შედარ. ხარ. honoríficéntior, აღმ. ხარ. honoríficéntíssimus) საპატიო; სასიკადალო.
honóro (honorávi, honorátum, honoráre) პატივს ვცემ.
honórus, a, um საპატიო, საქებარი.
hónos (honóris) ან **hónor** (honóris) ♀. პატივი, პატივისცემა.
hóra (hórae) რ. 1. დრო; 2. საათი.
hordeárius, a, um ქერისა.
hórdeum (hórdei) ან **órdeum** (órdei) ს. ქერი.
hornótinus, a, um წრევანდელი.
hórnus, a, um წრევანდელი; si túre placáris et hórna frúge Láris თუ ლარებს შეაწყალებინებს თავს საკ-

მველით და წრევანდელი მოსავლის ნაყოფით (Hor. c. 1,23,3).
horológium (horológii; ბერძნ. ὀρολογιον) ს. საათი (მზისა ან წყლისა).
horréndus, a, um საშინელი.
hórrens (horréntis) გაწეწილი (თმა).
hórreo (hórrui, horrére) 1. ვძრწი, ვკანკალებ; 2. მეშინია.
horrésco (hórrui, horréscere) 1. მაკანკალებ; მარცხვ; 2. ყალბზე ვდგები.
hórreo (hórrei) ს. ბელელი.
horribilis, e შემაძრწუნებელი, თავზარდაცემული.
hórride ზმს. 1. მარტივად, სადად; 2. მკაცრად, სასტიკად.
hórridus, a, um 1. ხორკლიანი; ბანჯგვლიანი; 2. საზარელი, საშინელი.
hórrifer (horífera, horiferum) 1. შიშის მომგვრელი, თავზარდამცემი; 2. სუსხიანი.
horrifico (horrificávi, horrificátum, horrificáre) შიშს ვგვრი, თავზარს ვცემ.
horrificus, a, um 1. გაწეწილი; აბურცხნილი; 2. საზარელი, თავზარდამცემი.
hórror (horróris) ♀. კანკალი, შიში.
hortámen (hortáminis) ს. წამკეხებელი საშუალება; წაქეხება; non est hortámine lóngo nunc uténdum ახლა არა მცალია, რომ გრძელი წამკეხებელი სიტყვით მოგმართოთ (Met. 1,277).
hortaméntum = **hortámen**.
hortátio (hortatiónis) რ. წაქეხება, წახალისება.
hortátivus, a, um წამახალისებელი.
hortátor (hortatóris) ♀. წამკეხებელი, წამახალისებელი.
hortátus (hortátus) ♀. წაქეხება, წახალისება.
horténsis, e ბალისა.
horténsius, a, um ბალისა.
hórtor (hortátus sum, hortári) 1. ვაქეხებ; 2. ვურჩევ, ვარწმუნებ; 3. დავიყოლიებ.

hortulánus (**hortuláni**) ? მებაღე.

hórtulus (**hórtuli**) ? კნიწ. | ← **hórtus**] ბაღა, ბაღი.

hórtus (**hórti**) ? ბაღი.

1. **hóspes** (**hóspitis**) ? რ. 1. უცხოელი; სტუმარი; 2. მასპინძელი.

2. **hóspes** (**hóspitis**) ზედსართ. 1. უცხოელი, უცხოური; 2. სტუმართმოყვარე.

1. **hospítális**, e 1. სტუმრისა, სასტუმრო; 2. სტუმართმოყვარე.

2. **hospítális** (**hospítális**) ? სტუმარი. **hospitálitás** (**hospitalitátis**) რ. სტუმართმოყვარეობა.

hospítáliter ზმნს. სტუმართმოყვარეობით.

hospítium (**hospítii**) სქ. 1. სტუმრობა; სტუმართმოყვარეობა; 2. სასტუმრო ბინა.

hóspitus, a, um 1. უცხოელი, უცხოელი; 2. სტუმართმოყვარე.

hóstia (**hóstiae**) რ. სამსხვერპლო ცხოველი; მსხვერპლი.

hósticus, a, um 1. უცხოური; 2. მტრისა, მტრული; **ex moenibus hósticis** მტრის კედლებიდან (**Hor. c. 3,2,6**).

hostilia (**hostilium**) სქ. 1. მტრის მიწა-წყალი; 2. მტრული მოქმედება. [**hostilis**]

hostilis, e მტრული, სამტრო; **hostilium návium** მტრის ხომალდებისა (**Hor. ep. 9,19**).

hostiliter ზმნს. მტრულად.

hóstio (**hóstiŕe**) ვუზღავ, სამაგიეროს გადაუხდბი.

hóstis (**hóstis**) ? რ. უცხოელი; მტერი.

huc ზმნს. 1. აქეთკენ; 2. ამ მიზნით.

hú! შორისდ. როგორ! ჰა!

húic იბ. 1. **hic**.

húius იბ. 1. **hic**.

húiusmodi აზნაირი.

humána (**humanórum**) სქ. ადამიანური თვისებები; ადამიანის ბედი.

humáne ზმნს. ადამიანურად; გადატ. ლმობიერად, თავაზიანად.

humánitas (**humanitátis**) რ. 1. ადამიანობა, ადამიანურობა; 2. გადატ. ლმობიერება, თავაზიანობა, ჰუმანურობა; 3. გადატ. განათლებულობა.

humániter ზმნს. ადამიანურად; გადატ. ლმობიერად, თავაზიანად.

humánus, a, um 1. ადამიანური; 2. გადატ. ლმობიერი, თავაზიანი; 3. გადატ. განათლებული.

humátio (**humatiónis**) რ. დასაფლავება.

húmeus იბ. **húmeo**.

húmeo ან **úmeo** (**humére**): **húmet** ტენიანია, ნესტიანია; **húmens** (**humén-tis**) ტენიანი, ნესტიანი.

húmerus ან **úmerus** (**húmeri**) ? მკლავი, მზარი.

húmi ზმნს. მიწაზე.

húmidus (ან **úmidus**), a, um ტენიანი, ნესტიანი.

humilis, e 1. დაბალი, დაბლობი; 2. გადატ. სუსტი, უძლური; სულმდაბალი; 3. გადატ. დაბალი წარმოშობისა, მდაბიო; 4. მონური.

humilitás (**humilitátis**) რ. 1. სიდაბლე; 2. გადატ. სისუსტე, უძლურება; სულმდაბლობა; 3. გადატ. დაბალი წარმოშობა, მდაბიოობა.

humiliter ზმნს. 1. მდაბლად, მოწიწებით; 2. მონურად.

húmo (**humávi**, **humátum**, **humáre**) ვმარხავ, ვასფლავებ.

húmor ან **úmor** (**humóris**) ? 1. სისველე, ნესტი; 2. გადატ. ღვინო; 3. გადატ. ცრემლები.

húmus (**húmi**) რ. ნიადაგი, მიწა; **húmi** (ზმნს.) მიწაზე.

hyaena (**hyaenae**) რ. აფთარი.

hýdra (**hýdrae**; ბერძნ.) რ. გველეშაპი.

hydrárgyrum სქ. და **hydrárgyrus** ? (**hydrárgyri**; ბერძნ.) ვერცხლის წყალი.

hydráulicus, a, um წყლისა.

hýdria (**hýdriae**) რ. კოკი; დოქი.

hydrogénium (**hydrogénii**) სქ. წყალბადი.

hydrops (hydrópis) ზ. მედიც. წყალ-
მანკი.
hýdrus (hýdri) ზ. გველეშაპი.

hymenaeos ან hymenaeus (hymenaei)
ზ. საქორწინო სიმღერა.
hýmnus (hýmni) ზ. ხოტბა.
*hyperoxydátus, a, um ზეჟანგი.

I

I. შემოკლება სიტყვებისა; id, idem, iter და სხვათა; i. e. = id est ესე იგი.
iáceo (iáculi, iacitúrus, iacére) ეწეარ; წეეს, დეეს, მღებარეობს.
iácio (iáculi, iáctum, iácere) ვისვრი, ვყრი; áncora de próra iáctur ლუხა ჩაუშეეს (ისროლეს) ხომალდის ცხვირიდან (Aen. 6,901).
iáctans (iactántis) ზედსართ. 1. მსროლელი; 2. მკვებარა.
iactánter ზმს. კვებნით.
iactántia (iactántiae) ჟ. კვებნა.
iactátio (iactatiónis) ჟ. 1. სროლა; მიმობნევა; 2. ქება; 3. კვებნა.
iactátor (iactatóris) ზ. მკვებარა.
iactátus (iactátus) ზ. 1. მიმობნევა, სროლა; 2. მოქნევა; quárum iactátibus ómnis adfláta est téllus მათი (ე. ი. ფრთების) მოქნევით მოთელი დედამიწა აქარიანდა (Met. 6,703).
iácto (iactávi, iactátum, iactáre) 1. ვსროლულობ, ხშირად ვისვრი; 2. ვაბნევ, ვავრცელებ; 3. ვტრახახობ.
iactúra (iactúrae) ჟ. 1. გადაყრა; 2. დაკარგვა; ზარალი; 3. გაწირვა; მსხვერპლი.
iáctum იხ. iácio.
iáctus (iáctus) ზ. სროლა, ყრა.
iaculábilis, e სასროლო; télum iaculá-
bile სასროლო ხელშეუბა (Met. 7,680).
iaculátor (iaculatóris) ზ. მსროლელი, მყრელი; მტყორცნელი.
iáculor (iaculátus sum, iaculári) 1-
ვისვრი ხელშეუბას; 2. ვისვრი, ვტყორ-
ცნი.
iáculum (iáculi) ზ. ან iáculus (iáculi)
ზ. ხელშეუბა.

iáculus, a, um სატყორცნი.
iam ზმს. უკვე; iam iam (iam iámque)
უმალვე (Ruf.).
iambéus, a, um (iαμβειος) იამბური.
iámбус (iámბი; ბერძნ. iαμβος) ზ. იამბი
(ლექსი და სალექსო ზომა).
iamdúdum ზმს. უკვე დიდი ხანია,
კარგა ხანია.
iánitor (ianitóris) მ. მეკარე, კარისკა-
ცი.
iánua (iánuae) ჟ. კარი; გადატ. შესა-
ვალი.
Ianuárius, a, um 1. იანვრისა; 2. იან-
ვარი.
*iáspis (iáspidis; ბერძნ.) ჟ. იასპი,
ამარტა.
ibam (ნამეო უსრულო ზმნისა ბი) მი-
დიოდი, დავდიოდი.
Ibéria = Hibéria.
ibi ზმს. იქ.
ibídem ზმს. იქვე.
ibis (ibidis; ბერძნ.) ჟ. ზოლ. ძენძერუ-
კი (ძერძერუკი), ყაჯირი; იველისი.
ibo (მყოფადი ზმნისა ბი) წავალ, ვივ-
ლი.
iccíreo = idcíreo.
icio ან íco (íci, íctum, ícere) ვცემ,
ვარტყამ (ვურტყამ).
íctus (íctus) ზ. 1. ცემა; რტყმა; დაკვ-
რა; 2. იერიში.
Id. = Idus.
id (ი. სქესი ნაცვალსახელისა is) ის,
იგი.
idcírea ზმს. იმიტომ.
ídea (ídae; ბერძნ.) ჟ. 1. იდეა; 2. იდე-
ალი.
ídem, eádem, ídem იგივე.
idéntidem ზმს. არაერთხელ, ბევრჯერ.

identitas (identitátis) ზ. იგივეობა.

ideo ზმნს. იმიტომ.

idióta ან **idiótes (idiótæ; ბერძნ. ἰδιώτης)** ზ. უმეცარი.

idónee ზმნს. შესაფერისად.

idóneus, a, um 1. გამოსადეგი, შესაფერისი; 2. ღირსეული.

Idus მრ. (ნათ. **Iduum**) ზ. იდები (მეთხუთმეტე რიცხვი მარტის, მაისის, ივლისისა და ოქტომბრის თვეებისა, ხოლო მეცამეტე რიცხვი დანარჩენი თვეებისა).

idyllium (idyllii; ბერძნ. ἰδύλλιον) ზ. მწვემსუარი სიმღერა; იდილია.

icúr (ნათ. **icóris** და **icínoris**) ზ. ღვიძლი.

ieiúne ზმნს. მშრალად.

ieiunátor (ieiunátoris) მმარხველი.

ieiúnitas (ieiunitátis) ზ. 1. სიციარილე; 2. გადატ. სიმშრალე, სიგამბდრე.

ieiúnium (ieiunii) ზ. 1. მარხვა; 2. სიმშლი; 3. სიგამბდრე.

ieiúno (ieiunáre) ვმარხულობ.

ieiúnus, a, um 1. უხმა; მშვიერი.

igitur ზმნს. ამრიგად, მაშასადამე.

ignárus, a, um 1. უცოდინარი; 2. უცნობი.

ignáve ზმნს. დუნეგ; უხალისოდ.

ignávia (ignáviae) ზ. უქნარობა.

ignáviter=ignáve.

ignávus, a, um 1. დუნე; 2. ხარამცი, უქნარი.

ignéscó (ignéscere) 1. ავენთები; 2. გავწითლდები; გავცოცხლდები. [← **ignis**]

igneus, a, um ცეცხლოვანი; მცხუნვარე, პაპანება.

ignículus (ignículi) ზ. კინი. 1. ცეცხლი; გადატ. ძალა; ნაპერწყალი.

ignifer, ignifera, igniferum ცეცხლოვანი.

ignígena (ignígenae) ცეცხლში ნაშობი; **Bacchúmque vocant ignígenamque** მას უწოდებენ ბახუსს და ცეცხლში ნაშობს (**Met.** 4,12). —

ignipes (ignípedis) ზედსართ. 1. ცეცხლის ფეხებიანი; 2. გადატ. ელვასავით სწრაფი.

ignipotens (ignipoténtis) ზედსართ. ცეცხლივით ძლიერი; ცეცხლის მპყრობელი (**Aen.** 8,710: **Ignipotens** — იგულსხმება ვულკანუსი, ანუ ჰეფესტო).

ignis (ignis) ზ. ცეცხლი.

ignisco = ignéscó.

ignítus, a, um ცეცხლოვანი, გავარვარებული.

ignóbilis, e 1. უცნობი; 2. დაბალი წარმოშობისა, მდაბიო. [**in, gnóbilis** ან **nóbilis**]

ignobilitas (ignobilitátis) ზ. უცნობობა; 2. მდაბიობა, მდაბიო წარმოშობა.

ignomínia (ignomíniae) ზ. პატივის აყრა; შერცხვენა; გაწბილება.

ignominiosus, a, um შერცხვენილი.

ignorábilis, e უცნობი.

ignoránter ზმნს. უცოდნელად.

ignorántia (ignorántiae) ზ. არცოდნა; გამოუცდელობა.

ignorátio (ignoratiónis) ზ. არცოდნა, უცოდნელობა.

ignóro (ignorávi, ignorátum, ignoráre) არ ვიცი.

ignóscó (ignóvi, ignótum, ignóscere) 1. უყურადღებოდ ვტოვებ; 2. ვაპატიებ.

ignótus, a, um 1. უცნობი; 2. არმცოდნე; 3. მდაბიო.

il... სიტყვის თავში, ხმარებული თავსართად, უდრის **in-**-ს; გვხვდება მაშინ, როდესაც სიტყვის მომდევნო ნაწილი იწყება **l-**-ით; **illúdo=inlúdo**.

ile (ilis, მრ. r. flia) ზ. მუცლის ღრუ.

illex (ilicis) ზ. დეკა, ეკლიანი ჭყორი.

licet [= ire licet] 1. შეიძლება წასვლა! გასწი! 2. მორჩა! გათავდა; 3. დაუყოვნებლივ, მყის.

ilicétum (ilicéti) ზ. მუხნარი.

ilígneus (ან *ilígnus*) *a, um* დეკისა, მუხისა. [*flex*]

1. *illa* იხ. *ille*.

2. *illa* ზმნს. იქ; იქით.

illábor (*illápsus sum, illábi*) 1. ჩავევარდები; დავეცემი; 2. შევედინები. [*in, lábor*]

illabóro (*illaboráre*) ვშრომობ, ვსაქმიანობ (გვხვდება მხოლოდ Tac. G. 46).

illac ზმნს. იქ; იქით.

illaccessitus, a, um ხელუხლებელი; აღუზნებელი.

illacrimábilis, e დაუტირებელი (Hor. c. 4,9,26). [*in, lacrimábilis*]

illácrimo (*illacrimávi, illacrimátum, illacrimáre*) ცრემლებს ვღვრი, დავტირო.

illácrimor (*illacrimátus sum, illacrimári*) დავიტირებ.

illacrimósus, a, um დაუტირებელი.

illaesus, a, um უვნებელი. [*in, laedo*]

illaetábilis, e არა სასიამოვნო, არა სასიხარულო, სამწუხარო; *inlaetábile mŭrmur* უსიამო ბუზღუნნი (Aen. 12,619). [*in, laetábilis*]

illáqueo (*-laqueávi, -laqueátum, -laqueáre*) გავხლართავ, გავხვევ (ქსელში); *múnera návium saevos inlaqueant dúces* საჩუქრებმა განლართეს ხომალდთა სასტიკი წინამძღოლები (Hor. c. 3,16,16).

illátum იხ. *infero*.

illaudátus, a, um არასაქებარი; სახელგატეხილი.

ille, illa, illud (ნათ. *illius*, მიც. *illi*) ნაცვალსახელი ის, იგი.

illécebra (*illécebrae*) *ḡ.* მიზიდვა, მიტყუება. [*illício*]

illéctum იხ. *illício*.

1. *illéctus, a, um* წაუქითხავი. [*in, légo*]

2. *illéctus, a, um* მიზიდული; მოტყუებული. [*illício*]

illépídus, a, um 1. ულაბათო; 2. უხამსი, უშვერი. [*in, lépidus*]

1. *illi, illius* იხ. *ille*.

2. *illi* ზმნს. იმ ადგილას; იმასთან.

illibátus, a, um 1. ხელუხლებელი; დაუზიანებელი; 2. სრული, შემოკლებელი.

illiberális, e 1. არაკეთილშობილი; 2. უპატიოსნო; 3. ძუნწი.

illiberálitás (*illiberálitátis*) *ḡ.* 1. უპატიოსნობა; 2. სიძუნწე.

illiberáliter ზმნს. 1. უპატიოსნოდ; 2. ძუნწად.

illíc ზმნს. იქ.

illício (*illéxi, illéctum, illícere*) მივიზიდავ, მივიტყუებ; შევაცდენ.

illícitus, a, um ნებადაურთველი.

illício ზმნს. 1. იქვე; 2. მაშინვე.

illído (*illísi, illísium, illídere*) 1. მივარტყამ; 2. შევეხები; 3. პოეტ. მივაგდებ.

illigo (*illigávi, illigátum, illigáre*) მივაბამ.

illim ზმნს. იქიდან, იმ მხრით.

illímis, e უჭუჭკო, სუფთა. [*in, límus*]

illíne ზმნს. იქიდან, იმ მხრით.

illíno (*illévi, illítum, illínere*) წავაცხებ.

illísium იხ. *illído*.

illiterátus, a, um გაუნათლებელი; უსწავლელი.

illo ზმნს. იქით, იქითკენ.

illoe ზმნს. = *illuc*.

illocábilis, e მოუთავსებელი, დაუბინავებელი; *virginem hábeo... illocáblem* ასული მყავს გაუთხოვარი (Plaut). [*in, locus*]

illótus, a, um 1. დაუბანელი; გაურეცხავი; მოუწმენდელი; 2. უწმარტი; *inlúta torália* დაურეცხავი გადასაფარებლები (Hor. s. 2,4,84).

illuc ზმნს. იქით, იქითკენ.

illucéscó (*illúxi, illucéscere*) ვნათლდები; *illucéscit* თენდება.

illúdo (*illúsi, illúsum, illúdere*) დავცინი; ვეთამეშები, ვეზუმრები.

illumináte ზმნს. ნათლად, გარკვევით.

illuminátio (illuminatiónis) რ. განათება.

illuminátus, a, um 1. განათლებული; 2. გადატ. ჩინებული.

illumino (illuminávi, illuminátum, illumináre) ვანათებ; ვამკობ.

illumínus, a, um უსინათლო, ბნელი.

illúnis, o უმთვარო; **nox illúnis** უმთვარო ღამე (Amm. 17,2,3).

1. **illúsió** (illusiónis) რ. სასაცილოდ აგდება.

2. **illúsió** (illusiónis) რ. შეცდომაში შეყვანა.

illúsor (illusóris) შ. განმაქიქებელი.

illusórius, a, um განსაქიქებელი.

illúster = **illústris**.

illustrátio (illustratiónis) რ. თვალსაჩინო ასახვა.

illustráto (illustratóris) შ. 1. გამნათებელი; განმანათლებელი; 2. განმადიდებელი.

illústris, e 1. ბრწყინავი; ბრწყინვალე; 2. გამოჩენილი; წარჩინებული; **illustrióre loco nátus** წარმოშობით წარჩინებული (BG 6,19,3).

illústrius ზმნს. (შედარ. ხარ.), **illustris-sime** (აღმ. ხარ.) უფრო ნათლად; უფრო თვალსაჩინოდ.

illústro (illustrávi, illustrátum, illustráre) ვანათებ, ვაშუქებ.

1. **illútus, a, um** დაუსველებელი.

2. **illútus, a, um** = **illótus**.

illúvies (illuviéi) რ. ადიდება წყლისა, წყალდიდობა, ნაპირებიდან გადმოსვლა; 2. (წყალდიდობით მოტანილი) ტალახი.

im... სიტყვის თავში ხმარებული თავსართად, უდრის **in-**ს; გვხვდება მაშინ, როდესაც სიტყვის მომდევნო ნაწილი იწყება **b, m, p-**თი: **imbéllis** = **inbéllis**, **immemor** = **inmemor**, **impello** = **inpello**.

imaginárius, a, um 1. მოჩვენებითი; 2. გამოსახულებისა; **pictor im.** კედლის მხატვარი.

imaginátio (imaginatiónis) რ. წარმოსახვა; მოჩვენება; **imaginatiónes in sómno** სიზმრები (Plin.).

imáginor (imaginátus sum, imaginári) წარმოვიდგენ.

imaginósus, a, um წარმომსახველი; მეოცნებე.

imágo (imáginis) რ. 1. სახე, გამოსახულება; 2. მოჩვენება; 3. წარმოდგენა, ახრი.

imbecillitas (imbecillitátis) რ. უღონობა, უძლურება.

imbecilliter ზმნს. სუსტად.

imbecillus, a, um (პარალ.: **imbecillis, e**) უღონო, სუსტი. [შდრ. **báculum**]

imbéllis, e 1. ცუდი მეომარი; ლაჩარი, სუსტი; 2. მშვიდობიანი. [**in, béllis**]

imber (imbris) შ. სხმა, კოკისპირული წვიმა.

imbérbis, e უწვერული; წვერ-გამო. [**in, bérba**]

imbibo (imbibi, imbíbere) 1. შევსებ, შევიწოვ; 2. გადატ. შევითვისებ; 3. განვიზრახებ.

imbrex (imbricis) შ. რ. კრამიტი (ლარიანი, წვიმის წყლის ჩასადენად).

imbríális, e წვიმისა; **áqua im.** წვიმის წყალი.

1. **imbrico** (imbricávi, imbricátum, imbricáre) 1. კრამიტით გადავებურავ; 2. კრამიტისებურად გავაკეთებ.

2. **imbrico** (imbricáre): წვიმს. [**imber**]

imbricus, a, um წვიმიანი.

imbrifer, imbrifera, imbriferum წვიმიანი.

imbuo (imbui, imbútum, imbúere) 1. ველუნთ; 2. გადავდებ, ჩირქს მოვცხებ; 3. შევითვისებინებ, ვასწავლი; 4. გავსინჯავ.

imitábilis, e მისაბაძი.

imitámen (imitáminis) ს. მიბაძვა; **antíquae imitámina vítae** ძველი ცხოვრების მიბაძვა (Met. 4,445).

imitaméntum (imitaménti) ს. 1. მიბაძვა; 2. ასახვა, ასლი.

imitatio (imitationis) ჟ. მიბაძვა.
imitativus, a, um მიბაძვითი.
imitator (imitatoris) ზ. მიმბაძველი.
imitatorius, a, um მისაბაძი.
imitatrix (imitatricis) ჟ. მიმბაძველი (ქალი, დედალი).
imitor (imitatus sum, imitari) ვბაძვ.
immaculatus, a, um უმანკო; ჩირკმოუცხებელი; **immaculata conceptio** უმანკო ჩასახება (ეკლ.).
immaculatus (immaculatus, immaculatus) ცხველდები, ენამიანდები.
immane ზმნს. უაღრესად; საშინლად.
immanis, e 1. უზარმაზარი, 2. საშინელი, საზარელი; 3. არაჩვეულებრივი. [in, manus = bonus]
immaniter = immane.
immanitas (immanitatis) 1. საზარლობა; 2. განუზომელობა; 3. უადამიანობა, უსულგულობა, სიმხეცე.
immanusatus, a, um 1. აულაგმავი, ველური; 2. ტლანკი.
immatüre ზმნს. ნაადრევად.
immatüritas (immatüritatis) ჟ. 1. უმწიფარობა; 2. ნაჩქარეობა, ნაჩქარევი მოქმედება.
immatürus, a, um უმწიფარი; ნაადრევი.
immediatus, a, um უშუალო.
immedicabilis, e უკურნებელი; **immedicabile vñnus** მოურჩენელი ჭრილობა (Met. 1,190).
immemor (immemoris) ზედსართ. და მვიწყებელი; გულმავიწყი.
immemorabilis, e 1. დავიწყების ღირსი; 2. გამოუთქმელი, განუზომელი.
immemoratus, a, um მოუხსენებელი; (ის რაც წინათ არ იყო მოხსენებული), ახალი.
immensitas (immensitatis) ჟ. განუზომელობა; არაჩვეულებრივი სიდიდე.
immensus, a, um 1. განუზომელი, უზომოდ დიდი; 2. არაჩვეულებრივი.
immerens (immerentis) დაუმსახურებელი; უდანაშაულო; **triste lignum**

caducum in domini caput immerentis უბედურების მომტანი ხე, რომელიც დაეცემა უდანაშაულო ბატონს თავზე (Hor. c. 2,13,12).
immergo (immersi, immersum, immergere) ჩაუშვებ (წყალში), ჩავიძირავ, ჩავეურსავ.
immerito ზმნს. დაუმსახურებლად; უსამართლოდ.
immeritus, a, um 1. დაუმსახურებელი; 2. უდანაშაულო.
immersibilis, e 1. ჩაუძირავი; 2. დაუძლეველი.
immetatus, a, um განუზომელი. [in, meto]
immigro (immigravi, immigratum, immigrare) ვსახლდები (ჩასახლება); შევიდევარ.
immineo (imminere): imminet 1. გამოშვერილია, აღმართულია; 2. ემუქრება.
imminuo (imminui, imminutum, imminuere) 1. ვამცირებ, ვამოკლებ; 2. გადატ. ვასუსტებ; ვახიანებ.
imminutio (imminutionis) ჟ. შემცირება; დაკლება.
immisceo (immiscui, immixtum, immiscere) შევეურვ.
immiserabilis, e 1. არაშესაბრალოისი; 2. უწყალო; **si non periret immiserabilis captiva pübes** თუ არ დაღუპულან, შებრალქების გარეშე, დატყვევებული ქაბუკები (Hor. c. 3,5,17).
immisericors (immisericordis) უწყალო.
immitis, e 1. უმწიფარი, მწარე, მკავე; 2. გადატ. უწყალო, სასტიკი.
immitto (immiſi, immiſsum, immittere) ვაგზავნი, ვუშვებ; ვისვრი.
immixtum იხ. immisceo.
1. immixtus, a, um შეურევნელი [in, mixtus]
2. immixtus, a, um შერეული [← immiscere]
immo ზმნს. კიდევ, კიდევაც; პირიქით.

immobilis, *e* უძრავი; გადატ. წყნარი.
immobilitas (*immobilitátis*) *ჟ.* უმოძრაობა.

immobiliter ზმნს. 1. უძრავად; 2. უცვლელად.

immoderáte ზმნს. 1. უსახომოდ; 2. გადატ. თავაშვებულად.

immoderátio (*immoderatiónis*) *ჟ.* ზომიერების უქონლობა.

immoderátus, *a, um* 1. უზომო; უსახლვრო; 2. გადატ. თავაშვებული.

immodéste ზმნს. არაზომიერად; უზრდელად.

immodéstia (*immodéstiae*) *ჟ.* 1. არაზომიერება; 2. უზრდელობა, უხამსობა.

immodéstus, *a, um* 1. არაზომიერი; 2. უზრდელი, უხამსი.

immódice ზმნს. არაზომიერად; მეტისმეტად.

immódicus, *a, um* 1. არაზომიერი; 2. უზომო; 3. გადატ. თავაშვებული.

immodulátus, *a, um* არაკეთილზმოვანი; *immoduláta poëmata* არაკეთილზმოვანი ლექსები (*Hor. poët* 263).

immoenis=**immúnis**.

immolátio (*immolatiónis*) *ჟ.* მსხვერპლად შეწირვა; მსხვერპლის შეწირვა.

immolátor (*immolátoris*) *ჟ.* მსხვერპლის შემწირველი.

immolitus, *a, um* აგებული (შენობა).

immolo (*immolávi, immolátum, immoláre*) მსხვერპლს ვწირავ.

immórior (*immórtuus sum, immóritúrus, immori*) ვკვდები (რამეზე, რამესთან, ვინმესთან); დავაკვდები.

immórsus, *a, um* 1. ნაკბენი; 2. გადატ. გაღიზიანებული.

immortális, *e* უკვდავი.

immortálitás (*immortalitátis*) *ჟ.* უკვდავება.

immortáliter ზმნს. 1. უკვდავად; 2. გადატ. დაუსრულებლად.

immótus, *a, um* 1. უძრავი; 2. გადატ. მტკიცე, ურყევი.

immúgio (*immúgii, immugíre*) დავილრიალეზ, ავლრიალდეზი.

immúlgeo (*immulgére*) ჩავწველი; *teneris immúlgens úbera lábris* ნახი ტუჩებით წველის ჯიქნებს (*Aen.* 11,572).

immúndus, *a, um* უსუფთაო, ჭუჭყიანი.
immúnio (*immúnivi, immúnire*) ვამაგრებ.

immúnis [*ძვ. ფორმა: immoenis*], *e* თავისუფალი (გადასახადისაგან, სამხედრო სამსახურისაგან და სხვ.), შეუვალი.

immúnitas (*immunitátis*) *ჟ.* შეუვალობა.

immúnitus, *a, um* გაუმაგრებელი.

immúrmuro (*[-murmurávi], -murmurátum, -murmuráre*) ვბუზუნებ; *íncrepor a cúnctis, totúmque immúrmurat* მგენ ვველა მე მლანძღავს, მოელი ჯარი ბუზუნებს (*Met.* 3,645).

1. **immutábilis**, *e* უცვლელი. [*immutábilis*]

2. **immutábilis**, *e* შეცვლილი. [*immutáto*]

immutátio (*immutatiónis*) *ჟ.* შეცვლა.

1. **immutátus**, *a, um* უცვლელი. [*immutátus*]

2. **immutátus**, *a, um* შეცვლილი. [*immutáto*]

immutó (*immutávi, immutátum, immutáre*) ვცვლი (შეცვლა, გადაცვლა).

ímó იგივეა რაც **ímmo**.

impacátus, *a, um* უფოთარი.

impáctum *ob. impíngo*

ímpar (*ímparis*) ზედსართ. 1. არათანაბარი; 2. არაშესაფერი.

ímparátus, *a, um* მოუზნადებული.

ímpáriter ზმნს. არათანაბრად; *vérsibus ímpáriter iúctis* არათანაბრად გამართული ტაქტებით (*ე. ი. ჭეგზამეტრით და პენტამეტრით*) (*Hor. poët.* 75).

ímpástus, *a, um* უჭმელი, მშიერი.

ímpatíbilis *ob.* 1. **impetíbilis**.

impátiens (impatióntis) ხედსართ. მოუთმენელი.

impatiónter ხმნს. მოუთმენლად, აუტანელად; **inpatiónter** indóluit აუტანელი მწუხარება განიცადა (Tac. ann. 4,17).

impatióntia (impatióntiae) რ. მოუთმენლობა.

impávide ხმნს. უშიშრად.

impávidus, a, um უშიშარი.

impediméntum (impediménti) ს. 1. დაბრკოლება; 2. (მრ. რ.) ბარგი (ჯარისა).

impédio (-pedívi, -pedítum, -pedíre) ეხლართავ; ხელს ვუშლი, ვაბრკოლებ.

impeditio (impeditiónis) რ. დაბრკოლება.

impeditus, a, um 1. დაბრკოლებული; გაძნელებული; 2. გაუვალი (ადგილი).

impéllo (impulí, impúlsum, impéllere) 1. ვკრავ (გაკვრა, დაკვრა), ხელს ვკრა; 2. ვაქეზებ.

impéndo (impéndere) 1. ვკიდევარ; 2. გადატ. ვემუქრები.

impéndio ხმნს. ვაცილებით მეტად, უარესად; ძალიან.

impéndium (impéndii) ს. ხარჯი; გადატ. დანაკარგი.

impéndo (impéndi, impénsum, impénderé) ვხარჯავ.

impenetrábilis, e 1. შეუღწეველი; 2. დაუძღვეველი, მიუწვდომელი; **pudicitia Agrippinae impenetrábili** აგრიპინას პატიოსნება დაუძღვეველი იყო (Tac. ann. 4,12).

impénsa (impénsae) რ. 1. ხარჯი; 2. ხარჯვა; 3. გამოყენება.

impénse ხმნს. 1. ძვირად; 2. დაძინებით.

impénsus, a, um 1. ძვირი; 2. დაძინებითი, ძლიერი.

imperatívus, a, um ბრძანებითი.

imperátor (imperatóris) მ. მბრძანებელი, მთავარსარდალი; 2. იმპერატორი.

imperatórius, a, um 1. მბრძანებლისა, მთავარსარდალისა; 2. საიმპერატორო.

imperátrix (Imperatricis) რ. მბრძანებელი (ქალი).

imperátus (imperátus) მ. ბრძანება.

impercéptus, a, um 1. გაუგონარი; 2. გამოურკვეველი; უცნობი.

imporcússus, a, um უხმაური.

impérditus, a, um დაუეკარავი; დაზოგვილი.

imperfécite ხმნს. უსრულად.

imperfécio (imperfeciónis) რ. უსრულობა.

imperfécus, a, um შეუსრულებელი; უსრული.

imperfóssus, a, um გაუხვრეტელი; გაუგირავი; **mánet imperfóssus Caeneus** გაუგირავი რჩება კენეოსი (Met. 12,496). [in, perfódio]

imperiális, e მბრძანებლისა.

imperiósus, a, um 1. ძალაუფლების მქონე, ძლიერი; 2. მბრძანებლური, მტარვალური.

imperiítia (imperiítiae) რ. 1. გამოუცდებლობა; 2. უეციობა.

imperiíto (imperiítávi, imperitátum, imperitáre) ვმბრძანებლობ.

imperiítus, a, um გამოუცდელი; უეციი.

imperiíum (imperiíi) ს. 1. ბრძანება; 2. ძალაუფლება; 3. სახელმწიფო (იმპერია).

impermíssus, a, um ნებადაურთველი.

impero (imperávi, imperátum, imperáre) ვმბრძანებ, ვმბრძანებლობ.

imperpétuus, a, um არამუდმივი.

impersonáliter ხმნს. პირნაკლად (გრამ.).

impértio (-pértivi ან -pértii, -pértitum, -pértire) 1. ვუნაწილებ, მივაკუთვნებ; 2. ვუძღვნი, ვაჩუქებ.

impérvius, a, um გაუვალი.

ímpes (ímpetis) მ. თავდასხმა, იერიში.

1. **ímpetibílis (ან ímpatibílis)**, e აუტანელი (ტკივილი, მწუხარება). [ím-patior]

2. **ímpetibílis, e** შემტევი. [ímpeto]

impeto (*impétere*) შევეუტევ, თავს ვესხმი.

impetrábilis, *e* ადვილად მისაღწევი.

impetrátio (*impetratiónis*) *რ.* მიღწევა (მიზნისა).

impetro (*impetrávi*, *impetrátum*, *impetráre*) ვაღწევ.

impetuóse ზმნს. გაშმაგებით.

impetus (*impetus*) *მ.* თავდასხმა, იერიში.

impéxus, *a*, *um* *1.* დაუვარცხნელი; *2.* გადატ. შეუმკობელი; ტლანქი.

impie ზმნს. უღვთოდ, უსინდისოდ.

impietas (*impietátis*) *რ.* უწმინდეს მოვალეობათა შეუსრულებლობა; უღმერთობა.

impiger, **impigra**, **impigrum** მარდი, დაულაღვი. [*in*, *piger*]

impigre ზმნს. მარდად.

impigritas (*impigritátis*) *რ.* სიმარადე.

impingo (*impégi*, *impáctum*, *impín gere*) *1.* მივარტყამ; *2.* მივრეკავ; *3.* გადატ. დავაკისრებ; დავაძალებ. [*in*, *pángo*]

impius, *a*, *um* უღვთო; უსინდისო.

implacábilis, *e* შეუარიგებელი.

implacabilis (შედარ. ხარ.) ზმნს. უფრო შეუარიგებლად; *cú* *implacabilis* *irascébatur* (ტიბერიუსი) უფრო შეუარიგებლად იყო მის მიმართ განრისხებული (*Tac. ann.* 1,13; აგრეთვე *h.* 3,53; გვხვდება მხოლოდ ტაციტუსთან).

implacátus, *a*, *um* *1.* დაუწყნარებელი; *2.* შეუბრალებელი, სასტიკი.

implácidus, *a*, *um* უწყალო, მკაცრი.

implécto (*-pléxi*, *-pléxum*, *-pléctere*)

1. ჩაწვანავ, დავწვანავ, დახლართავ; *2.* გადატ. მთლიანად მივსდევ; *vidua* *impléxa* *luctu* *contínuo* ქვრივად დარჩა და მთლიანად მიეცა განუწყვეტელ გლოვას (*Tac. ann.* 16,10).

impleo (*implévi*, *impléctum*, *implére*) ვავსებ (გავსება), ვასრულებ; *assénsibus* *implent* კვერს უკრავენ (*Met.* 1,245).

impléxus (*impléxus*) *მ.* ჩაწვანა; დახლართვა.

implicátio (*implicatiónis*) *რ.* გადახლართვა.

implicátus, *a*, *um* დახლართული.

implicite ზმნს. დახლართულად.

implicitus, *a*, *um* დახლართული.

implico (*implicui*, *implicítum*, *implicáre*, აგრეთვე *implicávi*, *implicátum*, *implicáre*) *1.* ვწვანავ, ვხლართავ; *2.* გადატ. არვე-დარვევა შემაქვს.

implorátio (*imploratiónis*) *რ.* თხოვნა, მუდარა.

implóro (*implorávi*, *implorátum*, *imploráre*) ვემუდარები.

implúm, *is*, *e* უფრო.

impluo (*implui*, *impluero*): *impluit* წვიმა ჩამოდის.

implúvium (*implúvii*) *ს.* წყალსაცავი (სადაც ჩადიოდა სახურავებიდან მომდინარე წვიმის წყალი). *შდრ.* *complúvium*.

impoenítus, *a*, *um* დაუსჯელი.

impolítus, *a*, *um* *1.* გაუპრიალებელი; *2.* გადატ. მოუკეთებელი, დაუმთავრებელი.

impóno (*-pósuí*, *-pósitum*, *-pónere*) *1.* ვდებ (ჩადება, დადება), ვათავსებ; *2.* ვანიჭებ, ვაკუთვნებ; მოვავყენებ.

impórtó (*-portávi*, *-portátum*, *-portáre*) *1.* შემომაქვს, შემოვხიდავ; *2.* მივავყენებ.

importúne ზმნს. *1.* შეუფერებლად; *2.* უტიფრად, ურცხვად.

importúnitas (*importunitátis*) *რ.* *1.* მოუხერხებლობა; *2.* უტიფრობა, ურცხვობა.

importúnus, *a*, *um* *1.* მიუწვდომელი; მოუხერხებელი; *2.* უტიფარი, ურცხვი.

importuósus, *a*, *um* უნავესადგურო; *máre* *importuósum* უნავესადგურო ზღვა (*Tac.*)

impos (*impotis*) ზედსართ. არ-მქონე.

impositum *ობ.* *impóno*.

impossíbilis, *e* *1.* შეუძლებელი; *2.* ვერ-შემძლე.

impotens (impoténtis) ზედსართ. 1. უძლური, სუსტი; 2. გადატ. თავშეუკავებელი; მრისხანე; *áquilo impotens* მრისხანე ქარი ჩრდილოეთისა (*Hor. c. 3,30,3*).

impoténter ზმნს. 1. სუსტად; 2. გადატ. თავშეუკავებლად.

impoténtia (impoténtiae) რ. 1. უძლურება; 2. გადატ. თავშეუკავებლობა; მტარვალობა.

impraceditus, a, um დაუბრკოლებელი.

impránsus, a, um უკმელი, უხმო; მშვიერი.

imprecátio (imprecatiónis) რ. 1. სურვილი; 2. დაწყევლა.

imprecor (-precátus sum, -precári) უსურვებ.

impressio (impressiónis) რ. 1. დაწოლა; 2. შეკრა; 3. შთაბეჭდილება; 4. ანატ. ჩანაქდები.

impressum იმ. **imprimo.**

impressus (impressus) მ. 1. შთაბეჭდილება; 2. ჩანაქდები.

imprimis ზმნს. უპირატესად, განსაკუთრებით.

imprimo (-préssi, -préssum, -prime-re) 1. ვაქერ, ვაწევი; 2. ვტვიფრავე.

improbátio (improbatiónis) რ. უკუგდება.

improbe ზმნს. უღირსად, უპატიოსნოდ.

impróbitas (improbítatis) რ. 1. უღირსობა; უპატიოსნობა; 2. გადატ. ურცხობა.

improbo (-probávi, -probátum, -probáre) არ ვცნობ, უკუვაგდებ.

improbus, a, um 1. უღირსი, უპატიოსნო; 2. ურცხვი.

improcérus, a, um წარმოსადაგი.

impróruptus, a, um არამარდი, ზონა.

improperátus, a, um აუჩქარებელი, არასწრაფი.

imprósper, impróspera, imprósperum უბედური, არახელსაყრელი; *dómi impróspera fúit ob inpuđítiam fi-*

liae ac néptis (ავგუსტუსის ხვედრო) უბედური იყო მისი ქალიშვილის და შვილიშვილის გარყვნილების გამო (*Tac ann. 3,24*).

imprósper ზმნს. უბედურად.

impróvide ზმნს. წინდაუხედავად.

improvidéntia (improvidéntiae) რ. წინდაუხედავობა.

impróvidus, a, um 1. არამომლოდინე; 2. წინდაუხედაგი.

improvis ზმნს. მოულოდნელად.

improvisus, a, um მოულოდნელი.

imprúdens (imprudéntis) ზედსართ. არამომლოდინე, არმოდნე.

imprudénter ზმნს. 1. უცოდნელად, არცოდნის გამო; 2. გაუფრთხილებლად.

imprudéntia (imprudéntiae) რ. წინდაუხედაობა; დაუდევრობა.

impúbes (impúberis) და **impúbis, e** არასრულწლოვანი.

impudens (impudéntis) ზედსართ. უსირცხვილო.

impudénter ზმნს. უსირცხვილოდ.

impudéntia (impudéntiae) რ. უსირცხვილობა.

impudíce ზმნს. გარყვნილად.

impudicítia (impudicítiae) რ. გარყვნილება.

impudícus, a, um გარყვნილი; *non huc Argoo conténdit rémige pínus néque inpuđica Cólchis intulit pédem* არც არგოს ზომალდი წამოუყვანია აქეთ (ე. ი. ნეტართა კუნძულისაკენ) მენიხბეს, არც გარყვნილ კოლხიდელს (მედვას) დაუდგამს იქ ფეხი (*Hor. ep. 16,58*).

impúugno (-pugnávi, -pugnátum, -pugnáre) იერიში მიმაქვს, თავს ვესხმი(თ); ვებრძვი.

impúlsio (impulsiónis) რ. 1. ბიძგი; 2. წაქეზება.

impúlsor (impulsóris) მ. წამქეზებელი.

impúlsus იმ. **impéllo.**

impúlsus (impúlsus) მ. 1. ბიძგი; 2. წაქეზება.

impúne ხმნს. დაუსჯელად; გადატ. უგებლად.

impúnis, **e** დაუსჯელი.

impúnitas (**impunitátis**) **ა.** დაუსჯელობა.

impúnite ხმნს. დაუსჯელად.

impúnitus, **a**, **um** დაუსჯელი.

impúre ხმნს. 1. უსუფთაოდ; 2. გადატ. სახიზრად, სულმდაბლად.

impúrus, **a**, **um** 1. უსუფთაო; 2. მანკიერი; უხნეო.

1. **imputátus**, **a**, **um** შემოუტყრელი, გაუსხლავი. [**in**, 2. **puto**]

2. **imputátus** მიმღ. ხმნისა **imputo**.

imputo (**-putávi**, **-putátum**, **-putáre**)

1. სათვალავში ვაგდებ; 2. გადატ. ვუძღვნი; მივაწერ; მივათვლი.

ímulus, **a**, **m** (კნინ. ← **ímus**) უმდაბლესი.

ímus, **a**, **um** (აღმატ. ხარ. სიტყვისა **íferus**) ყველაზე დაბლა მდებარე; უმდაბლესი; უკანასკნელი.

1. **in** (წინდებული, კითხვაზე „საითკენ“ იხმარება ბრალდებით ბრუნვასთან, კითხვაზე „სად“ მოქმედებითთან) -ში, -ზე; მიმართ, წინააღმდეგ.

2. **in-** (თავსართი მისი სახინაცვალი ფორმებია **il-**, **-im**, **-ir**); 1. (უარყოფითი ნაწილაკი, იხმარება ზედსართავ სახელთან; **incértus** გაურკვეველი, **improbus** უღირსი, **illéctus** წაუკითხავი, **irrationalís** უგნური; 2. (ხმნისწინი, მნიშვნელობით უღრის ქართულს: ჩა-, შე-) **impúrto** შემომავს, **indúco** შევაგულიანებ, **iníceo** ჩაეურთავ.

inaccéssus, **a**, **um** მიუწდომელი.

inacéscó (**-ácuí**, **-acéscere**) 1. **inácuit** ამეგედა; აიჭრა (რძე); გადატ. **inacéscit** საწყენია.

ináctum **ob**. **ínigo**.

inadsuétus (**án** **inassuétus**), **a**, **um** მიუჩვეველი.

inadústus, **a**, **um** გაურთუჯავი.

inaedífico (**-aedificávi**, **-aedificátum**, **-aedificáre**) ავაგებ ზედ; დავაშენებ, მივაშენებ.

inaequábilis, **e** არათანაზომიერი.

inaequális, **e** 1. არასწორი, არათანაბარი; 2. ცვალებადი.

inaequaliter ხმნს. არათანაბრად.

inaequo (**inaequáre**) ვათანაბრებ.

inaestimábilis, **e** 1. დაუფასებელი; შეუდარებელი; 2. არაფრად ღირებულნი.

inamábilis, **e** უსიამოვნო.

inamaréscó (**inamaréscere**) გაემწარდები; **námpe inamaréscunt érpulae sine fine petítæ** სწორედ რომ გამწარდება ხოლმე ნადიმი, რომელსაც ბოლო არ უჩანს (**Hor. s. 2,7,107**).

inambitíus, **a**, **um** თავმდაბალი.

inambulátio (**inambulátionis**) **ა.** 1. აქეთ-იქით სიარული, ხეტიალი, სეირნობა; 2. პოეტ. მერყეობა.

inámbuló (**-ambulávi**, **-ambulátum**, **-ambuláre**) აქეთ-იქით დავდივარ, ვსეირნობ.

inamoénus, **a**, **um** არაწარმტაცი, ულახათო, უსიამოვნო.

inánia (**inaniárum**) **ა.** სიციარილე.

inanimális, **e** უსულო.

inánimis, **e** 1. უნიავო; უსუნთქო; 2. უსიცოცხლო, უსულო.

inánimus, **a**, **um** უსულო, უსიცოცხლო.

inánio (**-ánívi**, **-ánitum**, **-áníre**) დავაციარილებ.

inánis, **e** 1. ცარიელი; **inánia Tártara** ტარტაროზის სამეფო, ჯოჯოხეთი (**Met. 11,670**); 2. ხელციარიელი; 3. ხელმოკლე; ღარიბი; 2. უსაფუძვლო; 5. უსარგებლო, ამაო.

inánitas (**inanitátis**) **ა.** 1. სიციარილე; 2. გადატ. არარაობა.

inániter ხმნს. ფუჭად, ამაოდ.

inarátus, **a**, **um** მოუხნავი, უხნავი; ნასენი (მიწა); **nec nulla intérea est inarátae grátia térræ** ნასენი მიწის წყალობა მაინც დიდია (**Verg. G. 1,83**).

inardéscó (**-ársi**, **-ardéscere**) ავენთები;

აინთები; *cupidine vindictae inardescere* (არტაბანე) შურისძიების ცეცხლით აინთო (*Tac. ann.* 6,32).

inarésco (-*arui*, -*arésce*) 1. ვხვები; 2. ამოვშრები (წყალზე ითქმის).

inaro (*inarávi*, *inarátum*, *inaráre*) მოვხნავ; დავამუშავებ (მიწას).

inassuetus, *a*, *um* მიუჩვეველი.

inaudax (*inaudácis*) ზედსართ. გაუბედავი, მხდალი.

inaudio (-*audívi* ან -*audíi*, -*auditum*, -*audíre*) ვისმენ (საიდუმლოდ); ყურებში მეწვეთება.

1. *inauditus*, *a*, *um* გაუგონარი. [*in, auditus*]

2. *inauditus*, *a*, *um* მოსმენილი, ყურებში ჩაწვეთებული. [*inaudio*]

inauguráto აუსპიციების შემდეგ, (ფრინველთა მიხედვით) მისნობის შემდეგ.

inauguro (-*augurávi*, -*augurátum*, -*auguráre*) 1. ვმისნობ (ფრინველთა მიხედვით); 2. ვაკურთხებ.

inaurátus, *a*, *um* ოქროსურებული.

inaures (*inaurium*) *ა*. საყურები.

inauro (-*aurávi*, -*aurátum*, -*auráre*) ვაოქროებ, ოქროში ვფერავ.

inauspícató ზმნს. არახელშემწყობად; უაუსპიციებოდ.

inauspícatús, *a*, *um* 1. უმკითხავოდ დადგენილი; 2. არახელშემწყობი, ცუდის მომასწავებელი.

inásusus, *a*, *um* რასაც ვერ შეებდავთ; შეუბედავი, ხელშეუხებელი.

imb... *ობ. imb...*

incaedus, *a*, *um* გაუჩეხავი.

incalésco (-*calúvi*, -*calésce*) 1. ვხურდები; 2. გადატ. ვენთები.

incalfácio (*incalfácere*) ვახურებ; *ictaque coniectos incalfacit hostia cultros* დაკლული ზვარაკის სისხლი ახურებს გაცრილ დანებს (*Met.* 15,735).

incállide ზმნს. მოუხერხებლად.

incállidus, *a*, *um* 1. მოუხერხებელი; გამოუცდელი; 2. უეშმაკო; *incállidus alióqui et fácilis iuvénta*

სხვა მხრივ უეშმაკო და ხათრიანი კაბუჯი (სიკაბუჯის გამო; *Tac. ann.* 3,8).

incandésco (*incándui*, *incandésce*) ვთეთრდები (*Catull.* 64,13); 2. *incandésce* ვარვარდება; *vólat et incandésceit eúndi* ფრენის დროს ვარვარდება (*Met.* 2,728).

incanéscó (-*cánui*, -*canésce*) 1. მოთეთრო ვხდები; 2. გადატ. ვებლარავდები.

incantaméntum (*incantaménti*) *ს*. შელოცვა.

incantátio (*incantatiónis*) *ა*. მოჯადოება.

incantátor (*incantatóris*) 2. ჯადოქარი.

incánto (*incantávi*, *incantátum*, *incantáre*) ვაჯადოებ.

incarnátio (*incarnatiónis*) *ა*. (ეკლ.) განკაცება.

incássum *ობ. cássum*.

incastigátus, *a*, *um* დაუსჯელი.

incáute ზმნს. წინდაუხედავად, გაუფრთხილებლად.

incátus, *á*, *um* წინდაუხედავი, გაუფრთხილებელი.

incédo (-*céssi*, -*céssum*, -*cédere*) 1. გამოვდივარ, დავდივარ; *incédit* მოდის; დგება; ახლოვდება; 2. გადატ. შევედგები (საქმეს); 3. გადატ. დავეცემი.

incelebrátus, *a*, *um* 1. გამოუკვეყნებელი; 2. უყურადღებოდ დატოვებული; *quámquam ab áliis incelebráta* თუმცა სხვების მიერ უყურადღებოდ იქმნა დატოვებული (*Tac. ann.* 6,7).

1. *incendiáris*, *a*, *um* ცეცხლის წამკიდებელი.

2. *incendiárius* (*incendiáril*) 2. ცეცხლის წამკიდებელი, მკვლეელი (*Tac. ann.* 15,67).

incéndium (*incédii*) *ს*. ხანძარი, ცეცხლი.

incendo (-cendi, -censum, -cendere) ვანათებ, ცეცხლს ვუკიდებ, ვწვავ (გადაწვა).

incensio (incensiónis) რ. გადაწვა, გადაბუგვა.

1. **incensus**, a, um აუწერელი, აღწერის სიებში შეუტანელი. [in, censeo]

2. **incensus**, a, um გადამწვარი. [incendo]

incentio (incentiónis) რ. ჩაბერვა. [incino]

inceptio (inceptiónis) რ. დაწყება.

1. **inceptum** (incepti) ს. დაწყება, წამოწყება.

2. **inceptum** ob. **incepio**.

inceptus (inceptus) მ. დაწყება; წამოწყება.]

incerno (-creri, -cratum, -cernere) გაცერო.

incerto, a, um განუსაზღვრელი, გაურკვეველი; ბუნდოვანი.

incesso (-cessivi და -cessi, -cessere)

1. თავს ვეცემი, იეროში მიმაქვს; 2. მივდევ, დავედევნები.

incessum ob. **incedo**.

incessus (incessus) მ. 1. სიარული; 2. შეტრა; შესევა.

inceste ზნს. უსუფთაოდ; ბილწად.

incesto (incestávi, incestáre) ვბილწავ.

incestum (incesti) ს. გარყვნილება, სისხლის აღრევა.

1. **incestus**, a, um 1. ბილწი; შებილწული; 2. გარყვნილი.

2. **incestus** (incestus) მ. = **incestum**.

inchoo ან **inchoo** (-choávi, -choátum, -choáre) ვიწყებ; საფუძველს ვდებ.

1. **incido** (incidi, incidere) ვგარდები (შემთხვევით), მოვხვდები (სადმე შემთხვევით), შევხვდები, შემემთხვევა; **incidit** მოხდა. [in, cado]

2. **incido** (incidi, incisum, incidere) ვჭრი (ამოჭრა, შეჭრა). [in, caedo]

incingo (-cínxi, -cínctum, -cín gere)

1. კამარს შემოვარტყამ; 2. გარემო-

incino (incinere) ჩავუბერავ (სასულე საკრავს).

incipio (-cépi, -céptum; -cípere) ვიწყებ.

inccircum (წინდებ. ბრალდ.) გარშემო.

incisio (incisiónis) რ. 1. კრილობა; ნაკლევი; 2. მონაკვეთი (რიტორ.).

incisúra (incisúrae) რ. ანატ. ნაკლევი.

incitamentum (incitamenti) ს. წასაქეხებელი საშუალება.

incitáre ზნს. სწრაფად; მძაფრად.

incitátio (incitátionis) რ. 1. წაქეხება;

2. აღელვება; 3. მოსწრაფება.

incitátus, a, um 1. სწრაფი, მოსწრაფებული; მძაფრი; 3. აღელვებული.

incito (incitávi, incitátum, incitáre)

1. სწრაფ მოძრაობაში მომყავს; 2. ვაქეხებ, ვაგულიანებ.

1. **incitus**, a, um სწრაფ მოძრაობაში მოყვანილი; სწრაფი.

2. **incitus**, a, um უძრავი; გაკვირებაში ჩავარდნილი.

inclámo (-clamávi, -clamátum, -clamáre) 1. ვეძახი; 2. ვუყვირო.

inclaréscó (-clarúvi, -claréscere) 1. ნათელი ვხდები; 2. გადატ. ცნობილი ვხდები.

inclémens (incleméntis) ზედსართ. უწყალო, დაუბოგავი.

incleménter ზნს. უწყალოდ.

inclementia (inclementiae) რ. შეუბრალებლობა, დაუბოგველობა; სიმკაცრე.

inclinátio (inclinaciónis) რ. 1. დახრილობა; 2. კარგად მოპყრობა.

inclino (-clinávi, -clinátum, -clináre) ვხრი; ვატრიალებ.

inclitus ob. **inclutus**.

inclúdo (-clúsi, -clúsum, -clúdera) 1. ჩაკეტავ, ჩავამწყვდევ; 2. ჩავურთავ.

inclusio (inclusiónis) რ. დამწყვდევა.

inclutus (ან **inclitus**), a, um ცნობილი.

1. **inclutus**, a, um უხარშავი. [in, cduquo]

2. **inclutus**, a, um ჩახარშული. [incoquo]

incognitus, a, um 1. უცნობი; 2. გამოუცვლეველი.

inchoo იხ. *inchoo*.

incola (*incolae*) მ. დ. მცხოვრები.

incolo (*incolui*, *incultum*, *incolere*) ვცხოვრობ, ვბინადრობ.

incolumis, e უვნებელი, მთელი.

incolumitas (*incolumitatis*) დ. უვნებლობა; სიმთელე.

incomitatus, a, um ვისაც გამყოლი არ ახლავს.

incomitio (*incomitiare*) საჯაროდ ვლანძღავ.

incommendatus, a, um ბედის ანაბარა მიტოვებული; *incommendata tēlus* მიტოვებული მიწა (*Met.* 11,434).

incommode ზმნს. 1. უხერხულად, მოუხერხებლად; 2. უდროოდ დროს, ულაგოდ ალაგას.

incommoditas (*incommoditatis*) დ. 1. უხერხულობა; 2. ხარალი, მარცხი.

incommodo (*incommodavi*, *incommodatum*, *incommodare*) 1. ვაწუხებ ვინმეს; 2. ხარალს ვაყენებ; 3. ვაბრკოლებ.

incommodum (*incommodi*) ს. 1. უხერხულობა; მოუხერხებლობა; 2. ხარალი; მარცხი.

incommodus, a, um უხერხული, მოუხერხებელი, მოუმარჯვებელი.

incommunis, e გაურკვეველი; ორაზროვანი.

incomparabilis, e შეუდარებელი.

incomparatus, a, um შეუდარებელი.

incompertus, a, um შეუცნობელი, გამოურკვეველი.

incompōsite ზმნს. მოუწესრიგებლად; 2. მარტივად, სადად.

incompōsitus, a, um 1. მოუწესრიგებელი, უწესრიგო; 2. მარტივი, სადა.

incompte ზმნს. მარტივად, სადად.

incomptus, a, um 1. მოუვლელი; 2. გადატ. დაუვარცხნელი (თმა); შეუფარდებელი; მარტივი, სადა (ლაპარაკი, სიტყვა).

inconcēssus, a, um ნებადართოვლი.

inconcōnne ზმნს. დაულაგებლად, უთავბოლოდ.

inconcōnniter ზმნს. უთავბოლოდ.

inconcōnnus, a, um დაულაგებელი, უთავბოლო.

inconcūssus, a, um ურყევი; შეურყეველი, შეუწუხებელი; *frātres egrēgie concōrdes et proximōrum certāminibus incōncūssi* ძმებს შესანიშნავი თანხმობა ჰქონდათ და ღვიძლი ნათესაების კინკლაობა მათ არ აწუხებდა (*Tac. ann.* 2,43).

incōndāns ზმნს. 1. უწესრიგოდ; 2. ტლანქად.

incōnditus, a, um 1. გაუმართავი, მარტივი; 2. უწესრიგო, ტლანქი.

incōnsequens (*inconsequēntis*) არათანამიმდევრული.

inconsiderāte ზმნს. დაუფიქრებლად.

inconsiderātus, a, um მოუფიქრებელი; წინდაუხედავი.

incōnstans (*inconstāntis*) ზედსართ. არამუდმივი, ცვალებადი.

incōnstānter ზმნს. ცვალებადად; მერყევად.

inconstāntia (*inconstāntiae*) დ. ცვალებადობა; მერყეობა.

inconsuētus, a, um 1. მიუჩვეველი; 2. არაჩვეულებრივი.

inconsūlte ზმნს. მოუფიქრებლად.

inconsūltus, a, um 1. შეუკითხავი (ვისაც არ შეეკითხვნენ); 2. ვისაც რჩევა არ მიუღია; 3. მოუფიქრებელი, წინდაუხედავი.

inconsumptus, a, um დაუნარჯველი, დაუკლებელი; დაზოგვილი.

incontaminātus, a, um უმწიკვლო.

incōntinens (*incontinēntis*) თავშეუკავებელი; თავბელი; *incōntinēntis Tityi iēcur* თავშეუკავებელი ტიტოლისის ღვიძლი (რომელსაც კორტინიან არწივები) (*Hor. c.* 3,4,77).

incoquo (*incōxi*, *incōctum*, *incōquere*) 1. ვხარშავ, ჩავხარშავ; 2. გადატ. ვვურსავ; ვვლებავ.

incóram ზმს. 1. პირადად, დასწრებით; 2. საჯაროდ.

incorporális, **o** უხსეულო.

incorporátio (**incorporatiónis**) **რ.** 1. (ეკლ.) განკაცება; 2. შეერთება; ანექსია.

incorrúpte ზმს. გულწრფელად; უანგაროდ.

incorrúptus, **a**, **um** 1. გაუფუჭებელი, დაუზიანებელი; 2. გაურყენელი; გადრ. უმანკო; მოუსყიდავი; უანგარო.

incrob[r]ésco (**-crób[r]ui** **-creb[r]és-cere**) 1. გაეზზირდები; 2. გადრ. გავვრცელდები; გავძლიერდები.

incredibilis, **o** დაუჯერებელი, გაუგონარი.

incrediblíter ზმს. დაუჯერებლად.

incrementum (**incrementi**) **ს.** 1. ზრდა, მომატება; 2. ნახარდი. [**incrésco**]

incrépito (**-crepítávi**, **-crepítátum**, **-crepítáre**) 1. ეზმურობ ხოლმე, ყვირი ხოლმე; 2. ვლანძღავ; ვაბრალებ.

increpo (**-crepávi**, **-crepátum**, **-crepáre**) ეზმურობ; ყვირი.

incrésco (**incrési**, **incrésce**) 1. მივზრდები, შევზრდები; 2. ვიზრდები, ვემატება; ვძლიერდები.

1. **incrétus**, **a**, **um** გაუცრელი. [**in, cerno**]

2. **incrétus**, **a**, **um** მიმღ.—**incérno**.

incruentátus, **a**, **um** გაუსისხლიანებელი; **manet imperfóssus ab ómni in-que-cruentátus** Caeneus **Ela-téus** fetu რჩება გაუგმირავი კენოს ვლატეს-ძე და გაუსისხლიანებელი ისრის ტყორცნისაგან (**Met.** 12,497).

incruéntus, **a**, **um** სისხლდაუღვრელი; უსისხლო.

incrústatio (**incrústatiónis**) **რ.** მარმარილოთი მოპირკეთება.

incrústo (**-crústávi**, **-crústátum**, **-crústáre**) 1. გაეთითხნი; ქერქს შემოვავლებ; **síncerum fúrimus vas** **incrústáre** სუფთა კურკელს ხალი-

სით ვითხნით (**Hor.** s. 1,3,56). 2. მარმარილოთი მოვაპირკეთებ.

incubátio (**incubatiónis**) **რ.** გამოჩეკა.

1. **incubo** (**-cúbui**, **-cúbitum**, **-cubáre**; აგრეთვე **-cubávi**, **-cubátum**, **-cubáre**) ვწევარ; **incubáre** (ფრინველებზე) კვერცხებზე ჯდომა, გამოჩეკა.

2. **incubo** (**incubónis**) **მ.** (მითოლ.) განძის მცველი.

incúbui **იბ.** 1. **incubo** და **incúmbō**.

incúdis **ნათ.** ბრ. სიტყვისა **incus**.

incúleo (**-culcávi**, **-culcátum**, **-culcáre**) დავტკპანი. [**in, cáleo**]

inculpátus, **a**, **um** უმწკიელო; დაუძრახველი.

incúlte ზმს. დაუმუშავებლად; მოუხეშავად.

1. **incúltus**, **a**, **um** 1. დაუმუშავებელი (მიწა); 2. გაუთლელი (კაცი); 3. მოუხეშავი (ლექსი).

2. **incúltus** (**incúltus**) **მ.** დაუდევრობა; უზრუნველობა.

incúmbō (**-cúbui** **-cúbitum**, **-cúmbere**) 1. ვწევი, ხედ ვაწევი; 2. ვყრდნობი.

incunábula (**incunabulórum**) **ს.** მრ. ბ. 1. არტახები და ჩერები; აკვანი; 2. გადრ. დასაწყისი.

incurátus, **a**, **um** მოუვლელი.

incúria (**incúriae**) **რ.** უზრუნველობა.

incurióse ზმს. უზრუნველად.

incur iósis (**incuriositátis**) **რ.** დაუდევრობა.

incuriósus, **a**, **um** უზრუნველი, დაუდევარი.

incúrro (**-cúrri** ან **-cucúrri**, **-cúrsum**, **-cúrrere**) 1. გავრბივარ; მივრბივარ; 2. თავდასხმას ვაწყობ, თავს ვესხმით).

incursátio (**incursatiónis**) **რ.** თავდასხმა.

incúrsim ზმს. სასწრაფოდ.

incúrsio (**incursiónis**) **რ.** 1. მიწოლა; 2. თავდასხმა.

incúrso (-*cursávi*, -*cursátum*, -*cursáre*) 1. თავდასხმას ვაწყობ; 2. ვეჭვობ, ვაწყვდები; შევეჩხირები.

incúrsus (*incúrsus*) 2. თავდასხმა.

incurvátio (*incurvatiónis*) *რ.* მოღუნვა; ნალუნი, კლაკნილი.

incúrvo (-*curvávi*, -*curvátum*, -*curváre*) ვლუნავ, ვამრუდებ.

incúrvus, *a, um* მოღუნული, გამრუდებული.

incús (*incúdis*) *რ.* გრდემლი; *útinam nóva incúde diffingas retúsum ferrum* ნეტავი ახალ გრდემლზე ხელახლა დაგეგედა დაბლაგეებული მახვილი (*Hor. c. 1,35,39*).

incusátio (*incusatiónis*) *რ.* ბრალდება, დაბრალება.

incúso (-*cusávi*, -*cusátum*, -*cusáre*) ბრალს ვდებ, ვუჭივი.

1. **incússus**, *a, um* მიმღ. **incútio**-სი.

2. **incustódus** (*incússus*) 2. რტყმა, ცემა. **incustódus**, *a, um* 1. დაუცველი; დაუფარავი; 2. გადატ. მიგდებული, მივიწყებული.

incútio (-*cússi*, -*cússum*, -*cútere*) 1. დავარტყამ, მოვარტყამ; 2. ვისვრი, ვტყორცნი; 3. გადატ. გამოვიწყევ (რამეს), ჩავუნერგავ.

indagátio (*indagatiónis*) *რ.* კვალის მიღვენება; ძიება; კვლევა.

indagátor (*indagatóris*) 2. 1. კვალის მაძიებელი; მკვლეველი; 2. გადატ. მკვლევარი.

1. **indágo** (*indagávi*, *indagátum*, *indagáre*) კვალს ვეძებ; ვიკვლევ.

2. **indágo** (*indáginis*) *რ.* 1. გარემოცვა; 2. მიკვლევა, გამოკვლევა.

ind-audio (*არქ.*)=**in-áudio**.

inde ზმს. იქიდან; შემდეგ.

indébitus, *a, um* შეუფერებელი, არაკუთვნილი.

indecens (*indecéntis*) შეუფერებელი, არასაკადრისი.

indeclinábilis, *e* (*გრამ.*) არაბრუნებადი.

indeclinátus, *a, um* უცვლელი, მყარი. **indecóre** ზმს. 1. უღამაზოდ; 2. უზამსად.

indécoris, *e* შეუფერებელი, სამარცხენო.

indécoro (*indecoráre*) ვამაზინჯებ; ვარცხვენ.

indecórus, *a, um* შეუფერებელი, უღამაზო.

indefatigátus, *a, um* დაუღალავი.

indefénse ზმს. დაუცველად.

indefénsus, *a, um* დაუცველი.

indefesse ზმს. დაუღალავად.

indeféssim ზმს. დაუღალავად.

indeféssus, *a, um* დაუღალავი.

indefinite ზმს. განუსაზღვრელად.

indefinitus, *a, um* განუსაზღვრელი.

indefléxus, *a, um* 1. გადაუბრელი; 2. შეუცვლელი; 3. გადატ. დაუსუსტებული.

indeflétus, *a, um* დაუტირებელი; *indefletaeque vagántur natorúmque patrúmque ánimae* დაუტირებელი დაეხეტებიან შვილთა და მამათა სულელები (*Met. 7,611*).

indefléctus, *a, um* დაუნარცხებელი, დაუმზობელი.

indeflébilis, *e* წარუზოცელი, წარუვალი.

indelibátus, *a, um* დაუზიანებელი.

indemnátus, *a, um* მიუსჯელი, მსჯავრდაუღებელი.

indepplorátus, *a, um* დაუტირებელი; *nec me indeplorátum sub inánia Tártara mitte* და დაუტირებელს ნუ გამისტუმრებ ტარტაროზის სამეფოში (*Met. 11,670*).

indeprehénsus (*ან indeprénsus*), *a, um* შეუმჩნეველი.

indéptus *იხ.* **indipíscor**.

indesértus, *a, um* მიუტოვებელი; წარუვალი, მუღმივი.

indestrićtus, *a, um* უვნებელი, მთელი; *removébitur híus tégminis officium támen indestrićtus abíbo* უკუვადებ ამ საფარველის გამოყვ-

ნებას, მაგრამ მაინც უვნებელი ვიქ-
ნები (Met. 12,92).

indētónsus, a, um გაუკრეპელი.

indevitátus, a, um აუცილებელი, გარ-
დუვალი.

index (indicis) მ. 1. მაჩვენებელი,
აღმოჩენა; 2. ამბის მომტანი; 3. გა-
დატ. საძიებელი (წიგნისა); **dígitus**
index სალოკი თითი; **síquid fórte**
latéret, índice monstráret dígito
თუ რამე შემთხვევით შემჩნეველი
დარჩებოდა, ის (ნომენტანუსი), სა-
ლოკი თითით უჩვენებდა (Hor. s.
2,8,26).

indicatívus, a, um 1. ჩვენებითი; 2.
თხრობითი; **módus in.** თხრობითი
კილო.

indicium (indicil) ს. 1. ნიშანი, ჩვენე-
ბა; 2. ამბის მიტანა.

1. **indico (-dicávi, -dicátum, -dicáre)**
1. გუჩვენებ; 2. ამბავი მიმაქვს.

2. **indico (-dixi, -dícitum, -dícere)** 1.
ვაცხადებ, ვაქვეყნებ; 2. ვნიშნავ.

indictio (indictiónis) რ. 1. გამოცხადე-
ბა; 2. დაკისრება; 3. გადატ. (დადე-
ბული) გადასახადი; 4. ინდიქტიონი
(15-წლიანი რკალი).

indictívus, a, um გამოცხადებულ (და-
საფლავება; მაცნის საშუალებით
ცხადდება, რომ ხალხი დაესწროს
დასაფლავებას).

1. **indictus, a, um** უთქმელი. [in, dic-
tus]

2. **indictus, a, um** გამოცხადებულ;
დანიშნული. [2. indico]

indidem ზნს. იქიდანვე.

indifferens (indifferéntis) 1. არა გან-
სხვავებული; განუსხვავებელი; 2.
გულგრილი.

indifferénter ზნს. 1. განუსხვავებლად;
2. გულგრილად.

indígena (indígenae) მ. რ. ადგილობ-
რივი მცხოვრები, მკვიდრი მცხოვ-
რები. [indu (=in), gigno]

ind-igeo (-igui, -igére) შესაკიროება,

მკირდება; მიკირს. [indu (=in),
égeo]

1. **indiges (indigetis) მ.** ადგილობრივი
ლეთება, ადგილობრივი გმირი. [in-
dígena]

2. **indiges (indigis)** ზედსართ. გაკირე-
ბული, ხელმოკლე. [indigeo]

indigestus, a, um მოუწყვსივებელი.

**indigetaménta ან indigitaménta (in-
digetamentórum, მრ. რ.) ს.** ვედ-
რებანი (უძველეს რომში არსებული
კრებული ღმერთებისადმი მიმართ-
ვებისა).

indignabúndus, a, um აღშფოთებული.

indignans (indignántis) ზედსართ. უკ-
მაყოფილო; აღშფოთებული.

indignátio (indignatiónis) რ. უკმაყო-
ფილება; აღშფოთება, გულსწყრომა.

indigne ზნს. 1. უკმაყოფილოდ, აღშ-
ფოთებულად; 2. უღირსად; აღმაშ-
ფოთებლად.

indígnitas (indignitátis) რ. 1. უღირ-
სობა, არასაკადრისობა; 2. აღმა-
შფოთებელი საქციელი, უკადრისი
საქციელი; 3. აღშფოთება.

indignor (indignátus sum, indignári)
გულსწყრომას ვაცხადებ, ვჯავრობ.

indígnus, a, um 1. უღირსი, შეუფერე-
ბელი; 2. საზიზღარი.

indíguus, a, um გაკირებული.

indíguus, a, um გაკირებული.

indiligens (indiligéntis) ზედსართ. და-
უღევარი.

indiligénter ზნს. დაუღევრად; **indili-
géntius** ზნს. (შედარ. ხარისხისა-
გან) უფრო დაუღევრად, საქმაოდ
დაუღევრად.

indiligéntia (indiligéntiae) რ. დაუ-
ღევრობა.

indipíscor (Indéptus sum, indipisci)
1. მივალწვევ; ხელთ ვიგდებ; 2. დავი-
წყებ (ბრძოლას).

indiréptus, a, um დაურბეველი.

indiscrétus, a, um 1. განუყოფელი; 2.
გადატ. განუსხვავებელი.

indisértus, a, um ღარიბად მეტყველი, არა-ენამკვეერი.

indisópsitus, a, um მოუწესრიგებელი (*Tac. h. 2,68*).

indistinctus, a, um 1. განუსხეველებელი; 2. გადატ. მოუწესრიგებელი.

individue ზმნს. განუყოფლად.

individuus, a, um განუყოფელი.

indivise ზმნს. განუყოფლად.

indivisus, a, um განუყოფელი.

in-do (indidi, inditum, indere) ვლებ (ჩადება, დადება).

indócilis, e 1. ძნელად დამსწავლელი;

2. ძნელად დასასწავლი; 3. გადატ. უნიკო, უვიცი.

indócte ზმნს. უსწავლელად; გამოუცდელად.

indóctus, a, um 1. უსწავლელი; 2. მიუჩვეული; 3. გადატ. ტლანჭი.

indoléntia (indoléntia) რ. უმტკივნელობა: ტკივილის უგრძობობა.

ind-oles (indolis) რ. თანდაყოლილი თვისება, ნიჭი. [*indu(=in), aléscó*]

indolésco (-dólui, -doléscere) მტკივა, ვწუხვარ.

indómitus, a, um 1. აულაგმავი; თავაშვებულები; 2. გადატ. აღვირახსნილი; თავშეუკავებელი.

indórmio (-dormívi, -dormítum, -dormíre) ჩამეძინება; ჩავიძინებ.

indotátus, a, um 1. უმზითვო; 2. გადატ. ღარიბი.

indu (éq. ლათინ.)=in. შდრ. *indáudio, indígena, indígeo.*

indúbie ზმნს. ჭეპველად.

indubitátus, a, um უჭეველი.

indúbito (indubitáre) მეჭევება (*Aen. 8,404*).

indúbius, a, um უჭეველი.

indúciae (induciárum) რ. მრ. რ. დროებითი ზავი.

indúco (-dúxi, -dúctum, -dúcere) 1. მომყავს, მოვასხამ; 2. შემყავს, შემომამქვს; 3. ვაქვებ; შევაგულიანებ.

indúctio (inductiónis) რ. 1. შეყვანა; გაყვანა; 2. მიზიდვა.

1. *indúctus, a, um* წაქეზებული.

2. *indúctus (indúctus)* შ. წაქეზება.

indúlgens (indulgéntis) მიმღ. ზედსართ. მოწყალე, მწყალობელი.

indulgénter ზმნს. მოწყალედ.

indulgéntia (indulgéntia) რ. მოწყალება, შეწყალება.

indúlgeo (-dúlsi, -dúltum, -dulgré) ვწყალობ.

induo, (indui, indútum, indúere) ვიცვამ; ვიმოსები.

indupédio=impedio იხ. *Lucr. 1,240*.

induréscó (-dúruí, -duréscere) ემაგრდება.

indúro (-durávi, -durátum, -duráre) ვამაგრებ.

indústria (indústria) რ. დაუცხრომლობა, გულმოდგინება.

indústrie ზმნს. ბეჯითად, დაუცხრომლად, გულმოდგინედ.

indústrius, a, um ბეჯითი, დაუცხრომელი, გულმოდგინე.

indútia (indutiárum) ან *indúciae (induciárum)* რ. მრ. რ. დროებითი ზავი.

indútus (indútus) შ. ჩაცმა, შემოსვა.

indúviae (induviárum) რ. ტანისამოსი.

inédia (inédia) რ. უჭმელობა.

inéditus, a, um გამოუცემელი; უცნობი.

inelegans (inelegántis) ზედსართ. უღაბათო, უგემოვნო.

inelegánter ზმნს. უღაბათოდ, უგემოვნოდ.

inemórior (inemóri) ვკვდები; *quo pósset púer lóngo díe mutátae dápis inémori spectáculo* რომ ნაირნაირი საჭმელების შემტკეპრი ბავშვი ნელა კვდებოდეს (*Hor. ep. 5,34*).

inémptus, a, um უყიდველი.

inenarrábilis, e აუწერელი, ენით უთქმელი; *inenarrábilis lábor descendéntibus* ენით უთქმელი ჯაფა დაადგათ (რომაელებს მთებიდან) ჩამოსვლის დროს (*Liv. 44,5,1*).

inenarrátus, a, um აუხსნელი; გადაუწყვეტელი.

ineo (*inii* ან *inívi*, *ínitum*, *inire*) 1. შევდივარ; 2. შევუდგები; 3. წამოვიწყებ, ვიწყებ.

inépte ზნს. შეეფერებლად; უდროოდ როს.

inéptia (*inéptiae*) **ჟ.** უახრობა; შეუსაბამობა.

inéptio (*ineptire*) სისულელეებს ვროზავ; *miser Catúlle, désinas ineptire* საბრალო კატულევ, თავი დაანებე სისულელეების როშვას (*Catull. 8,1*).

inéptus, a, um შეუფერებელი, უვარგისი.

inermis, e შეუიარაღებელი. [*in, arma*]

inermus, a, um = inermis.

iners (*inértis*) ზედსართ. უმოქმედო, უქნარი. [*in, ars*]

inértia (*inértiae*) **ჟ.** უმოქმედობა, უქნარობა.

ineruditus, a, um 1. უსწავლელი; დაუხელოვნებელი; 2. უხეში, ტლანქი.

inésse იხ. *inum*.

inevitábilis, e აუცილებელი.

inexcusábilis, e 1. არასაპატიო; 2. გარდუვალი; გადაუდებელი.

inexercitátus, a, um გაუწოთენელი; გამოუცდელი.

inexháustus, a, um 1. ულეველი; დაუზრეტელი; *ínsula inexháustis Chálybum generósa metállis* კუნძული (იღვა) განთქმულია ხალიბთა ულეველი ლითონებით (*Aen. 10,174*); 2. დაუზრებველი (ქალაქები); 3. დაუსუსტებელი.

inexorábilis, e უღმობელი, შეუბრალებელი.

inexpectátus, a, um მოულოდნელი.

inexpeditus, a, um არადაუბრკოლებელი; ძნელი, რთული.

inexperréctus, a, um უღვიძარი (*Met. 12,317*).

inexpértus, a, um 1. ვისაც არ გამოუცდია, გამოუცდელი; არმოცოდნე, მიუჩვეველი; 2. რაც არ არს გამოცდილი ან გამოკვლეული; უცნობი.

inexpiábilis, e 1. შეუჩივებელი; 2. მიუტევებელი, წარუხოცელი.

inexplébilis, e გაუმადლარი.

inexplétus, a, um გაუმადლარი.

inexplicábilis, e 1. ძნელი გასარკვევი, გამოუცნობი; 2. გადატ. გარდაუღახავი, ძნელი შესასრულებელი.

inexploráte ზნს. გამოუკვლეველად.

inexploráto ზნს. წინასწარ გამოუძიებლად.

inexplorátus, a, um გამოუკვლეველი; უცნობი.

inexpugnábilis, e რისი დაპყრობაც შეუძლებელია, აუღებელი; დაუძლეველი; გარდაუღახავი.

inexpectátus = inexpectátus.

inextinctus, a, um ჩაუქრობელი; დაუვსებელი (ცეცხლი); 2. გადატ. მოუკვლელი (სიმშობილი; სურვილი); წარუხოცელი (სახელი).

inexsuperábilis, e 1. გაუვალი; 2. დაუძლეველი; 3. შეუდარებელი.

infabre ზნს. არაოსტატურად; უხეიროდ.

infabricátus, a, um დაუმუშავებელი.

infacétiae (*infacetiárum*) **ჟ.** უშვერობა.

infacétus, a, um უშვერი.

infacúndus, a, um არაენამკვეერი.

infámia (*infámiae*) **ჟ.** ცუდი სახელი, სირცხვილი.

infámis, e სახელგატყნობილი; აუგიანი, სამარცხვინო. (პარალ. ფორმა: *infámus*).

infámo (-*famávi*, -*famátum*, -*famáro*) 1. სახელს ვუტებ, ვარცხვენ; 2. გადატ. ბრალს ვდებ; ცილს ვწამებ.

infámus იხ. *infámis*.

infándus, a, um ენით უთქმელი.

infans (*infántis*) ზედსართ. 1. უტყვი; 2. პაწაწა; 3. (არსებ. სახ.) ბავშვი.

infantáriu, a, um ბავშვთა მოყვარული.

infántia (*infántiae*) **ჟ.** ენაუტყვობა.

infárcio ან *infércio* (-*fársi* ან -*férsi*,

-farsum ან -fersum [-fartum, -fertum], -farcire) ჩვეტენი, დავ, ტენი.

infáustus, a, um უბედური.

inféctio (infectiónis) რ. 1. შეკეთება; გაღვინა (საღვინით); 2. გადატ გაუპატოურება. [inficio]

inféctum იხ. inficio.

1. inféctus, a, um გაუკეთებელი, დაუმუშავებელი. [in, fácio]

2. inféctus, a, um შეკეთებული, გაღვინითი. [inficio]

3. inféctus (infectus) ზ. შეღებვა.

infecúnde ზმნს. უნაყოფოდ.

infecúnditas (infecunditátis) რ. უნაყოფობა; infecunditáti terrárum... óbviam iit ის ებრძოდა მიწის უნაყოფობას (Tac. ann. 4,6).

infecúndus, a, um უნაყოფო.

infelícitas (infelicitátis) რ. უნაყოფობა; 2. უბედურება.

infelíciter ზმნს. უბედურად.

infélíx (infelícis) ზედსართ. 1. უნაყოფო; 2. უბედური.

infénse ზმნს. მტრულად.

infénsio (infensiónis) რ. ღვარძლი, მტრობა.

infénso (-fensáre) ვმტრობ.

infensus, a, um ღვარძლიანი, მტრული.

infer = inferus.

infércio იხ. infarcio.

inferi (inferorum) ზ. გადატ. მიცვალებულნი. იხ. inferus.

inférior ზ. რ. inférius ს. დაბლა მყოფო; გვიანი; უმცროსი. შდრ. inferus.

1. inférius, a, um მიძღვნილი, შეწირული. [infero]

2. inférius იხ. inférior.

inférne ზმნს. ქვემოთ.

inférnus, a, um ქვედა, ქვევით მყოფი.

infero (intuli, illátum, inférre) შემაქვს, მომაქვს; inférre béllum ომის წარმოება, იერითი წასვლა.

inférsus, infértum იხ. infarcio.

inferus, a, um (შედარებითი ხარ. inférior, inférius; აღმატებითი ხარ. infimus, a, um და imus, a, um) ქვედა, ქვეშ მყოფი.

infervésco (-fərbui, -fervéscere) ვდულდები.

infóste ზმნს. მტრულად.

infésto (infestávi, infestátum, infestáre) ვდევნი, ვაწუხებ.

inféstus, a, um 1. მტრული; 2. დევნილი, შეწუხებული.

inficio (-féci, -féctum, -ficere) 1. შევუკეთებ; გავეღვინო (საღვინით); 2. შევურევ (საწამლავს), ვწამლავ.

infidélis, e არასაიმედო, გაუტანელი.

infidélitas (infidelitátis) რ. დაუნდობლობა, გაუტანლობა; ვერაგობა.

infidéliter ზმნს. არასაიმედოდ.

infíduš, a, um არასაიმედო, არასანდო.

infígo (-fíxi, -ffixum, -figere) 1. მივაკრა, ჩავარკობ; 2. გადატ. ჩავუწვავ.

infímuš, a, um იხ. inferus.

infíndo (infidi, -fissum, -fíndere) შევიკრები.

infínitas (infinitátis) რ. განუსახღვრელობა.

infíníte ზმნს. უსახღვროდ.

infínítio (infinitiónis) რ. უსასრულობა.

infínítus, a, um უსასრულო.

infínítivus, a, um განუსახღვრელი.

infío იხ. infit.

infirmátio (infirmitatiónis) რ. 1. დაუძლურება; 2. გაუქმება.

infírme ზმნს. 1. სუსტად, უღონოდ; 2. სულმოკლედ, ლაჩრულად.

infírmitas (infirmitátis) რ. 1. უღონობა, სისუსტე; 2. სულმოკლეობა; ლაჩრობა; 3. გადატ. გაუტანლობა, უპირობა.

infírmo (-firmávi, -firmátum, -firmáre) ვასუსტებ, ღონეს ვაძლიერებ.

infírmuš, a, um 1. უღონო, სუსტი; 2. სულმოკლე, ლაჩარი; 3. გაუტანელი, უპირო.

infít (ნაკლულევანი ხმნი) 1. იწყებს; 2. ლაპარაკს იწყებს, ლაპარაკობს.

infítias (ბრალდ. ბრ. მრ. რ. სიტყვისა **infítiae**): **infítias íre** გადოქმა, უარზე დადგომა.

infítiatío (**infítiatíonis**) რ. უარზე დგომა.

infítiatór (**infítiatóris**) მ. უარზე მდგომი.

infítior (**-fítiatús sum, -fítiarí**) უარზე ვარ, უარსა ვყოფ. [**in, fáteor**]

infixum იხ. **infigo**.

inflammátio (**inflammatíonis**) რ. 1. ცეცხლის მოკიდება, ანთება; 2. გადატ. აღგზნება.

inflámmo (**-flammávi, -flammátum, -flammáre**) ვანთებ, ცეცხლს ვუკიდებ.

inflátio (**inflatíonis**) რ. გაბერვა.

1. **inflátus, a, um** 1. გაბერილი; 2. ქედმაღალი, ამაყი; 3. მალაღმარდოვანი (სიტყვა).

2. **inflátus (inflátus)** მ. ჩაბერვა.

inflécto (**-fléxi, -fléxum, -fléctere**) ვლუნავ.

inflétus, a, um დაუტირებელი; **inhumáta infléctaque túrba** დაუმარხავი და დაუტირებელი ბრბო (**Aen. 11,372**).

inflexío (**inflexiúnis**) რ. 1. ნაღუნი; 2. გრამ. უღელღებვა; კანკლედობა.

influxo (**-fluxi, -fluxum, -fluxere**) 1. მივარტყამ; 2. გადატ. მივაყენებ (პრილობას, ვნებას).

ínflo (**-flávi, -flátum, -fláre**) ვუბერავ.

ínfluo (**-flúxi, -flúxum, -flúere**) მივისწრაფვი, შევიტრებვი; **ínfluit** (მდინარეზე) ერთვის, შეედინება.

infódio (**-fódi, -fóssum, -fódere**) ჩავფლავ.

informátio (**informatíonis**) რ. 1. წარმოება, შექმნა; 2. ჩვენება, სწავლება; 3. წარმოდგენა (რისამე შესახებ).

inforímis, e 1. უსახო; 2. უსახური; 3. გადატ. საძაგელი, მახინჯი.

inforímter ხმნი. უსახურად; საძაგლად. **inforímto** (**-formávi, -formátum, -formáre**) მ. სახეს ვაძლევ, ვაწარმოებ; ვქმნი; 2. ვუჩვენებ; 3. გადატ. წარმოვსახებ; მოვაწყობ.

infortunátus, a, um უბედური.

infortúnitas (**infortunitátis**) რ. უბედურება.

infortúnium (**infortúnii**) ს. 1. უბედურება; 2. ცემა, ცემატყემა.

infóssum იხ. **infódio**.

infra I. ხმნი. ქვემოთ, ქვეშ; II. (წინდებული, იხმარება ბრალდ.): 1. ქვემოთ, ქვეშ; 2. დაბლა; 3. უფრო გვიან; 4. უფრო მცირე.

infráctio (**infractiúnis**) რ. 1. მოტეხა; 2. გადატ. დაძაბუნება. [**infringo**]

1. **infráctus, a, um** 1. გაუტეხელი; 2.

გადატ. უტეხი; მტკიცე. [**in, frángo**]

2. **infráctus, a, um** მოტეხილი; დაძაბუნებული. [**infringo**]

infrágnilis, e შეურყეველი, მტკიცე.

***infrágnátus, a, um** ანატ. ქვლქვევითა.

infrégi იხ. **infringo**.

1. **infrénátus, a, um** უაღვირო. [**in, fréno**]

2. **infrénátus, a, um** ლაგამამოდებუბული, აღვირამოდებუბული. [**infréno**]

infréndo (**infréndere**) ვაღრქენ (კბილებს).

infrénis, e 1. უაღვირო, ულაგამო; 2. გადატ. აღვირანსნილი.

infréno (**-frénávi, -frénátum, -frénáre**) 1. ლაგამს ამოვდევ, აღვირს ამოვდევ; 2. გადატ. შევაკავებ.

infrénus, a, um = **infrénis**.

infréquens (**infréquentis**) ხედსართ. 1.

1. იშვიათი; 2. მცირერიცხოვანი.

infréquentia (**infréquentiae**) რ. მცირერიცხვი, მცირერიცხოვნობა.

infringo (**-frégi, -fráctum, -fringere**)

1. მოვტევ; 2. გადატ. დავასუსტებ; დავამსხვრევ; 3. გადატ. დავკრავ. შემოვკრავ. [**in, frángo**]

infrio (-friávi, -friátum, -friáre) 1. ჩველს; 2. ჩვეყრი (მაგ., ფქვილს წყალში).

infrons (infróndis) ხედსართ. უფოთლებო; უბალახო; უხეო.

infructuósus, a, um 1. უნაყოფო; 2. გადატ. ამო, უშედგეო.

infúdi ob. **infúndo**.

infula (infulae) რ. თავსაკრავი (ქურუმთა ერთგვარი სამკაული).

infúlcio (-fúlsi, -fúlsum, -fulcire) 1. 2. გადატ. ჩაფურთავ.

infumátus, a, um შებოლვილი.

infumus = **infimus**.

infundíbulum (infundíbuli) ს. ძაბარი.

infúndo (-fúdi, -fúsum, -fúndere) ვასხამ (ჩახხმა, დახხმა).

infúscio (-fúscávi, -fúscátum, -fúscáre) 1. ვაბნელებ, ვამუქებ; 2. გადატ. ავამღვრევ (ღვინოს); გააფუქებ.

ingémino (-geminávi, -geminátum, -gemináre) 1. ვაორმაგებ; ვიმეორებ; 2. ვმრავლდები; ვძლიერდები.

ingemísco (-gémui, -gémiscere) ვხვნეში, ვკვნესი.

ingemo (ingémere) 1. ვხვნეში; 2. გადავილლები (მუშაობით); **ligónibus dúris húmum exhauriébat ingemens labóribus** მძიმე წერაქვით მიწას თხრიდა ისე, რომ მუშაობით წელში წყდებოდა (Hor. ep. 5.31).

ingenerátus, a, um თანდაყოლილი.

ingénero (-generávi, -generátum, -generáre) დაუნერგავ; ჩაუუნერგავ.

ingenióse ხმს. ნიჭიერად.

ingeniósus, a, um 1. ბუნებით დაჯილდოებული; 2. ნიჭიერი.

ingénitum ob. **ingígnio**.

1. **ingénitus**, a, um თანდაყოლილი. [ingígnio]

2. **ingénitus**, a, um წარმოუქმნელი, დაუბადებელი. [in, gígnio]

ingénium (ingénii) ს. 1. ბუნებრივი თვისება; 2. ნიჭი, უნარი; 3. **ingénia** (მრ. რ.) ნიჭიერი ადამიანები;

temporibusque Augústi dicéndis non defuére decóra ingénia ავგუსტეს ხანის ამბავთა მოსათხოვად არ გვაკლია ბრწყინვალე ნიჭის ადამიანები (Tac. ann. 1.1).

ingens (ingéntis) ხედსართ. უხარმახარი, ძალიან დიდი, უამრავი.

ingénue ხმს. 1. კეთილშობილად; 2. გადატ. გულახდილად.

ingenúitas (ingenuitátis) რ. 1. კეთილშობილება; 2. გულახდილობა.

ingénuus, a, um 1. კეთილშობილი წარმოშობისა, კეთილშობილი; 2. გულახდილი.

ingero (-géssi, -géstum, -gérere) 1. ვატარებ; 2. შევდებ, ჩავდებ; შევაგდებ; 3. ჩავასხამ; 4. მივავყენებ (ვინმეს რამეს); მივავუთვნებ.

ingígnio (-génui, -génitum, -gígnere) ჩაუუნერგავ.

inglórius, a, um უსახელო; სახელმოუხვეკელი.

inglúvies (ingluviéi) რ. 1. ჩინჩახვი; 2. გადატ. ღორმუცლობა.

ingráte ხმს. 1. არასასიამოვნოდ; 2. უმადურად; 3. გადატ. ამოღ, ფუქად.

ingrátia (ingrátiae) რ. უმადურობა, უხალისობა; **ingrátis alicúius** ვისიმე ნების წინააღმდეგ.

ingrátus, a, um 1. არასასიამოვნო; 2. უმადური.

ingravésco (ingravéscere) 1. დაემძიმდები; 2. გადატ. დავორსულდები.

ingravo (-gravávi, -gravátum, -graváre) 1. დავამძიმებ; 2. გადატ. შევავიწროვებ; გავაუარესებ.

ingrédior (ingréssus sum, ingredi) 1. შევდივარ, დავდივარ; 2. შევუდგები; ვიწყებ.

ingréssio (ingréssiónis) რ. შესვლა, შესავალი.

ingréssus (ingréssus) ზ. 1. შესვლა, შესავალი; 2. დასაწყისი.

ingruo (ingruí, ingrúere) 1. შევიკრებ-

ბი, შევეარდები; 2. მივეკრები; თავს ვესხმი(თ).

inguen (*inguinis*) ს. 1. (მედიც.) საზარდული; 2. (მრ. რ. *inguina*) სარცხინელი ასო (*Hor.* ს. 1,2,116).

ingustabilis, *e* საკმელად უფარვისი.

ingustatus, *a, um* დაუკმაშნიკებელი; *ingustata mihi porréxerat flia rhombi* გამომიწოდა კამბოლის აკამდე გაუსინჯავი ფაშვი (*Hor.* ს. 2,8,30).

inhabilis. *e* უმარჯვო, არახელსაყრელი.

1. **inhabitabilis**, *e* საცხოვრებლად უფარვისი. [*in, habitabilis*]

2. **inhabitabilis**, *e* საცხოვრებლად გამოსადეგი. საცხოვრებელი. [*inhábito*]

inhábito (*-habitávi, -habitátum, -habitáre*) ვცხოვრობ (რომელსამე ადგილას), ვინადრობ.

inhaereo (*-haesi, -haesum, -haerére*) ჩამოვეკიდები (ჩამეს), ვკიდივარ.

inhaerresco (*-haesi, -haesum, haeréscere*) მივეკვრები, ჩამოვეკიდები; გადატ. აღვიბეჭდები.

inhalatio (*inhalationis*) რ. ჩასუნთქვა.

inhálo (*-halávi, -halátum, -haláre*) ჩავისუნთქავ.

inhibeo (*-híluí, -híbitum, -híbére*) 1. შევკავებ. შევაჩერებ; 2. გამოვიყენებ (ვისიმე წინააღმდეგ).

inhio (*-hiávi, -hiátum, -hiáre*) თვალებს ვაჭყეტ (გაკვირვებით); ხარბად ვათვალავებ; ხარბად ველი.

inhoneste ზმს. უპატიოსნოდ; უზნეოდ.

inhonestus, *a, um* უპატიოსნო; უზნეო.

inhonoratus, *a, um* 1. პატივს მოკლებული; საპატიო თანამდებობას მოკლებული; 2. დაუჯილდოვებელი.

inhonorus, *a, um* 1. პატივისცემას მოკლებული; 2. გადატ. უღამაზო (სახით).

inhórreo (*inhorrére*) ვალზებ ვდგები, ვშეშდები.

inhorrésco (*-hórruí, -horréscere*) 1. ვიბურჭნები; ხორკლიანი ვხდები; 2. კანკალე (შიშისაგან), ველავ.

inhórtor (*-hortátus sum, -hortári*) მივუსევ; მივუსისიანებ.

inhospítalis, *e* არასტუმართმოყვარე.

inhospítalitas (*inhospitalitátis*) რ. არასტუმართმოყვარეობა; უცხვირაობა.

inhóspitus, *a, um* არასტუმართმოყვარე.

inhumánitas (*inhumanitátis*) რ. 1. უადამიანობა; 2. გაუნათლებლობა; სიტლანქე; 3. ბარბაროსობა.

inhumánus, *a, um* 1. უადამიანო; 2. გაუნათლებელი; ტლანქი; 3. ბარბაროსული; 4. არაადამიანური.

inhumátus, *a, um* დაუსაფლავებელი, დაუმარხავი. [*in, húmo*]

inhumo (*inhumáre*) მიწას მივაცრი.

inibi ზმს. 1. იქვე; 2. გადატ. იმ წამს.

início (*-iéci, -iéctum, -ícere*) 1. შევავდებ, შევყრი; 2. გადატ. ჩამოვავდებ (შუთოს); ჩავურთავ (სიტყვას).

iniéctio (*iniéctiónis*) რ. 1. შევავდებ, ჩავდებ; 2. (მედიც.) შეშხაპუნება; 2. ხელში ჩავდებ.

inii იხ. *íneo*.

inimice ზმს. მტრულად.

inimicitia (*inimicitiae*) რ. მტრობა, მტრული განწყობილება. (ჩვეულებრივ იხმარება მრ. რ. *inimicitiae*).

inimico (*inimicávi, inimicátum, inimicáre*) გადავამტერებ, გადავკიდებ ერთიმეორეს.

1. **inimicus**, *a, um* მტრული, არამეგობრული (*in, amicus*).

2. **inimicus** (*inimici*) მ. მტერი.

iníque ზმს. 1. არათანაბრად; 2. უსამართლოდ.

iniquitas (*iniquitátis*) რ. 1. უსწორობა, უსწორმასწორობა (ადგილისა); 2. სიძნელე; 3. უთანაბრობა; 4. უსამართლობა; სისასტიკე.

iníquus, *a, um* 1. უსწორო (ადგილი); 2. არახელსაყრელი, ძნელი; 3. არათანაბარი; 4. უსამართლო. [*in, aequus*]

inítiális. *e* თავდაპირველი.

iniciatio (*iniciatiónis*) *რ.* მღვდელ-
მსახურების შედგომა.

iniciator (*iniciatoris*) *მ.* დამწყები.

iníto (*iniciávi, iniciátum, iniciáre*)
ვიწყებ.

inítium (*inítii*) *ს.* დასაწყისი.

inítum *ობ. ineo.*

inítus (*inítus*) *მ.* 1. მოახლოება, დად-
გომა; 2. დასაწყისი; 3. ნერბვა, დაგ-
რილება.

iniucúnde *ზმნს.* არასასიამოვნოდ.

iniucúnditas (*iniucunditátis*) *რ.* უსი-
ამოვნება.

iniucúndus, a, um არასასიამოვნო.

iníungo (*-iúnxi, -iúctum, -iúngere*)

1. ჩავდებ; 2. მივადებ, მივეერთებ;
3. გადატ. დავაკისრებ (სამუშაოს);
მივაყენებ (შეურაცხყოფას).

iniurátus, a, um ვინც დაფიცებული
არაა, ვისაც ფიცი არა აქვს დადებ-
ული.

iniúria (*iniúriæ*) *რ.* 1. უკანონობა, უსა-
მართლობა; 2. შეურაცხყოფა.

iniuriósus, a, um 1. უსამართლო; უკა-
ნონო; 2. შეუპოვარი.

iniússu ბრძანების მიუღებლად.

iniússus, a, um ვისაც (ან რასაც) ბრძა-
ნება არ მიუღია.

iniúste *ზმნს.* უსამართლოდ.

iniustítia (*iniustítiae*) *რ.* უსამართ-
ლობა.

iniústus, a, um უსამართლო.

inl... *ობ. ill...*

inm... *ობ. imm...*

innábilis, e გაუტურავი; **innábilis ún-
da** წყალში ცურავა არ შეიძლებოდა
(*Met. 1,16*).

innarrábilis, e ენით უთქმელი.

innáscor (*-nátus sum, -násci*) ვიზრ-
დები (რამეზე), ვიბადები, ვჩნდები;
innátus, a, um თანდაყოლილი, ბუ-
ნებრივად გაჩენილი.

innato (*-natávi, -natátum, -natáre*)
შევცურდები; **innatat** შეეძინება, ვრ-
თვის.

1. **innátus, a, um** დაუბადებელი. [*in
náscor*]

2. **innátus, a, um** მიმღ. *ზნისა inná-
scor.*

innavigábilis, e არასასონო.

innécto (*-néxui, -néxum, -néctere*) 1-
გადავწნავ, დავწნავ; შევეკრავ; 2. დავ-
ხლართავ.

innitor (*-nixus sum, -niti*) ვეყრდ-
ნობი.

inno (*-návi, -nátum, -náre*) მივეცუ-
რავ.

innocens (*innocéntis*) ხედსართ. უენე-
ბელი; უდანაშაულო.

innocenter *ზმნს.* უდანაშაულოდ; უენებ-
ლად.

innocéntia (*innocéntiae*) *რ.* უდანა-
შაულობა, უმწყილობა.

innócus *ზმნს.* უენებლად.

innócuus, a, um 1. უენებელი; გადატ-
უდანაშაულო; 2. დაუხიანებელი.

innódo (*-nodávi, -nodátum, -nodáre*)

1. შევეკრავ, შევსსკვავ; 2. მოვეუკერ.

innotéscó (*-notui, -notéscere*) ცნობი-
ლი გავხდები.

innovo (*-novávi, -novátum, -nováre*)
ვაახლებ (განახლება).

innóxia *ზმნს.* 1. უენებლად; 2. გადატ-
უდანაშაულოდ.

innóxius, a, um უენებელი. გადატ-
უდანაშაულო.

innuba *ობ. innubus.*

innubo (*-núpsi, -núptum, -núbere*)
ვეკორწინდები; **ne thálamis Auram
patiáre innúbere nóstris** ჩვენს სა-
ქორწინო ოთახში ნუ აქორწინებინებ
ავრას (*Met. 7,855*).

innubus, a, um 1. გაუთხოვარი; 2.
ქალწული, უმანკო; **innuba láurus**
უმანკო დაფნა (*Met. 10,92*).

innumerábilis, e ურიცხვი; უთვალავი.

innumerábilitas (*innumerabilitátis*) *რ.*
ურიცხვი რაოდენობა.

innumerábiliter *ზმნს.* უთვალავად.

innumerábilis, e უთვალავი.

innúmerus, a, um ურიცხვი, უთვალავი.

innuo (innui, innúere) თავს ვუჭნევ.
innúptus, a, um გაუთხოვარი; **innúpta (innúptae)** ქ. გასათხოვარი ქალი.

innútrio (-nutrivi, -nutritum, -nutrire) გამოვზრდი.

inoblítus, a, um ვისაც არ დავიწყებია, ვისაც ახსოვს.

inóbrutus, a, um (მიწა-)წაუყრელი, დაუმარხავი; **Deucalióneas éffugit inóbrutus úndas** დაუმარხავად (ე. ი. ბედნიერად) გადაურჩა დევკალიონის წარღვნას (*Met.* 7,356).

inobservátus, a, um შეუმჩნეველი.

inodórus, a, um უსუნო.

inoffénsus, a, um 1. ხელშეუხებელი; 2. დაუბრკოლებელი; შეუწყვეტელი.

inofficiósus, a, um 1. ვინც თავის მოვალეობას არ ასრულებს; 2. გადატ. არათავაზიანი.

inolens (inoléntis) ზედსართ. უსუნო.

inolésco (-olévi, -ólitum, -oléscere) 1. შევეზრდები; 2. ჩავუნერგავ.

inominátus, a, um ბედუკუდმართი.

inópia (inópiae) რ. 1. უსახსრობა; სიღარიბე; 2. ნაკლებობა.

inopinans (inopinántis) ზედსართ. ვინც არ ელის; **áliquem inopinántem éggredi** ვინმეზე მოულოდნელად დავდასხნა.

inopinánter ზნს. მოულოდნელად.

inopináte ზნს. მოულოდნელად.

inopináto ზნს. მოულოდნელად.

inopinátus, a, um 1. მოულოდნელი; 2. ვინც არ ელის.

inopinus, a, um მოულოდნელი.

inopportúne ზნს. უდროოდ დროს.

inopportúnus, a, um შეუფერებელი.

inops (inopis) ზედსართ. უსახსრო; ხელმოკლე, ღარიბი.

inordinátus, a, um მოუწყესრიგებელი.

inornátus, a, um 1. შეუმკობელი; გადატ. მარტივი, სადა.

inp... იხ. **imp...**

in primis (án imprimis) უპირატესად, განსაკუთრებით.

inquam (inquis, inquit) ვამბობ (ამბობ, ამბობს).

1. **inquies (inquiétis)** რ. მოუსვენრობა.

2. **inquies (inquiétis)** ზედსართ. მოუსვენარი, შფოთიანი.

inquiéto (inquiétávi, inquietátum, inquietáre) ვაწუხებ; ვაძინებ (ვეძინებ).

inquiéto, a, um მოუსვენარი, შფოთიანი.

inquinus (inquiníni) 1. მცხოვრები; 2. მდგმური.

inquinátus, a, um უსუფთაო, ბინძური.

inquino (-quinávi, -quinátum, -quináre) 1. ვსვრი, ვაბინძურებ; 2. გადატ. ჩირქს ვცებ.

inquiro (-quisívi, -quisítum, -quíre) ვეძებ; ვიძიებ, ვიკვლევ [*in, quae*] **inquisitio (inquisitiónis)** რ. ძებნა; ძიება, გამოძიება.

inquisitor (inquisitóris) 1. გამომძიებელი.

inquit ამბობს. იხ. **inquam**.

irr... იხ. **irr...**

insalutátus, a, um ვისაც არ გამოვეთხოვე; **in-que-salutátam inquo** და დავტოვე ისე, რომ არ გამოვეთხოვე (*Aen.* 9,288).

insanábilis, e უკურნებელი; 2. გამოუსწორებელი.

insánia (insániae) რ. 1. უგუნურება, უგუნური საქციელი; 2. გაშმაგება, გააფთრება.

insánio (-sanívi, -sanítum, -saníre) უგუნურად ვიქცევი.

insánitas (insanitatís) რ. შეუძლოდ ყოფნა.

insánus, a, um 1. უგუნური; 2. შმაგი, გააფთრებული.

insápiens (insapiéntis)=insípiens.

insatiábilis, e 1. გაუმადლარი; 2. ამოუწურავი; 3. სანუკვარი.

insatiabiliter ზნს. გაუმადლად.

insciens (insciéntis) ზედსართ. არ-
მცოდნე.

insciénter ზმნს. უცოდნელად; უეცოდ.

insciéntia (insciéntiae) რ. 1. არცოდ-
ნა, უცოდნელობა; 2. გამოუცდელობა.

inscite ზმნს. უხეიროდ.

inscítia (inscítiae) რ. 1. უცოდინარობა;
უეციობა; 2. გამოუცდელობა; უგერ-
გილობა.

inscítus, a, um 1. უცოდინარი, უეცი-
ცი; 2. ბრიყვი.

inscius, a, um არმცოდნე, უცოდინარი.

**inscribo (-scripsi, -scriptum, -scribe-
re)** 1. ჩაეწერ; 2. ზედ წავაწერ.

inscriptio (inscriptiónis) რ. 1. წაწე-
რა; 2. წარწერა.

inseco (-séculi, -séctum, -secáre) ჩავა-
ტლევ; ჩავტკრი, შეეტკრი.

insectátio (insectatiónis) რ. 1. დევ-
ნა, დადევნება; 2. გადატ. კიცხვა,
ძრახვა.

insectátor (insectatórís) ? 1. მდევნე-
ლი; 2. მკიცხველი.

insector (insectátus sum, insectári)
1. დევნი, მოსვენებას არ ვაძლევ; 2.
კვიცხავ, ვძრახავ.

insenésco (-senúi, -senéscere) ვებრ-
დები; შევებერდები.

insepúltus, a, um დაუკრძალავი, დაუ-
მარხავი.

insequor (-secútus sum, insequi) 1.
მივდევ, მიყვები; 2. ვდევნი, თავს
ვესხმი(თ).

1. **insero (insévi, insitum, insérere)**
1. ვწერავ, ვუნერავ; 2. ვმყნი.

2. **insero (-sérui, -sértum, -sérere)**
1. ჩავდებ, შევდებ; ვაწყობ; 2. ვურ-
თავ.

**inservio (-servívi, -servítum, -serví-
re)** 1. ვემსახურები; 2. (რაიმეს) ვეს-
წრაფი.

insérvo (inserváre) 1. დავიცავ; 2. ყუ-
რადლებას მივაქცევ.

insíbilo (-sibílare) ვუსტვენ.

insideo (insidére) 1. ვაზივარ, ვზივარ;
2. მიტირავს; ხელთ მაქვს.

insídiae (insidiárum) რ. (მრ. რ.) ჩა-
საფრება; საფარი.

insidiátor (insidiatórís) ? ჩასაფრე-
ბული.

insidiór (insidiátus sum, insidiári)
ჩასაფრებული ვარ.

insidióse ზმნს. ვერავლად.

insidiósus, a, um 1. ვერავი; 2. სახი-
ფათო.

insído (-sédi, -séssum, -sídere) 1.
ვჯდები; 2. ვსახლდები.

insígne (insígnis) ს. 1. ნიშანი; 2. სამ-
კაული.

**insígnio (-signívi, -signítum, -signí-
re)** აღვნიშნავ.

insígnis, e 1. შენიშნული, შესამჩნევი;
2. შესანიშნავი, გამოჩენილი.

insígnite ზმნს. შესანიშნავად; საუცხო-
ოდ.

insígniter ზმნს. შესანიშნავად; საუც-
ხოოდ.

1. **insígnitus, a, um** 1. შესანიშნავი;
საუცხოო; 2. აღსანიშნავი; გაუგონა-
რი; **Cápito insignitior infámia
fuit, quod...** კაპიტონის სისაძაღლე
მით უფრო აღსანიშნავი იყო, რომ...
(Tac. ann. 3,70); **insígnitius flagí-
tium** გაუგონარი სამარცხვინო საქ-
ციელი (Tac. ann. 4,51).

2. **insígnitus, a, um** დროშაიანი. [in,
sígnum]

insílio (-sílui, -súltum, -sílire) 1. და-
ვახტები, შევახტები; 2. გადავეშვები.
[in, sális]

insíle (insílis) ს. მასრა.

**insímulo (-simulávi, -simulátum, -si-
muláre)** 1. ვაბრალებ, ბრალდებებს
ვუყენებ; 2. ეჭვი მაქვს ვინმეზე.

**insínuo (-sinuávi, -sinuátum, -sinuá-
re)** 1. ჩავაწვდენ, განვმსტკვალავ; 2.
განვიმსტკვალავი.

insípiens (insipiéntis) ზედსართ. უგუ-
ნური.

insipiénter ზმნს. უგუნურად.

insipiéntia (insipiéntiae) რ. უგუნურე-
რება; უქკულობა.

insisto (*institi, insistere*) 1. დავადგები; ვდგები რამეზე, ვდგავარ რამეზე; 2. გადატ. დაეინებით მოვითხოვ.

insitio (*insitiónis*) რ. დამყნობა.

insitívus, a, um 1. დამყნილი; 2. უცხოეთიდან შემოტანილი.

insitor (*insitóris*) ? დამყნეული.

1. **insitus** (*insitus*) ? მყნობა.

2. **insitus, a, um** დანერგილი, დამყნილი; თანდაყოლილი.

insociabilis, e შეუგუებელი; **insociabilem núnui** რძალთან შეუგუებელი (*Tac. ann. 4,12*).

insolabiliter ხმს. უნუგეშოდ; **rápto de fratre doléntis insolabiliter** მოტაცებულ ძმას უნუგეშოდ დასტირის (*Hor. epist. 2,14,8*).

insolens (*insoléntis*) ზედსართ. 1. უჩვეულო, არაჩვეულებრივი; 2. მედიდური, ამაყი.

insolénter ხმს. 1. უჩვეულოდ, არაჩვეულებრივად; 2. მედიდურად, ამაყად.

insoléntia (*insoléntiae*) რ. 1. მიუჩვეულობა; უჩვეულო რამ; 2. გადაჭარბებული რამ; 3. მედიდურობა.

insolésco (*insoléscere*) 1. არაჩვეულებრივი ვხდები; 2. გავამაყდები, თავს გაავალ.

insólidus, a, um არამტკიცე, მერყევი; სუსტი; **hérba insólida est** (გახაფხულზე) ბალახი თხელია (*Met. 15,203*).

insólitus, a, um 1. მიუჩვეველი; 2. უჩვეულო; უცხო.

insómnia (*insómniae*) რ. უძილობა.

insómnis, e უძილო; **pómaque ab insómnii concustodíta dracóne** ვაშლები, რომელთაც დარაჯობს ფხიზელი დრაკონი (*Met. 9,190*).

1. **insómnium** (*insómnii*) ს. სიხმარი.

2. **insómnium** (*insómnii*) ს. უძილობა. [*in, sómnus*]

insono (*-sonui, -sonitum, -sonáre*) ვბგერ, ხმას ვიღებ.

insons (*insóntis*) ზედსართ. 1. უდანაშაულო; 2. უვნებელი.

insopítus, a, um 1. ფხიზელი; **insopítumque dracónem** ფხიზელი დრაკონი (*Met. 7,36*); 2. დაუცხრომელი.

insopor (*insopóris*) ზედსართ. უძილო. **inspárgo** (*-spársi, -spársium, -spárgere*) = **inspérgeo**.

inspéctio (*inspectiónis*) რ. მოხილვა. **inspécto** (*-spectávi, -spectátum, -spectáre*) ვუპკრეტ, ვაკვირდები (ჩაკვირვება).

insperáns (*insperántis*) ვინტ არ ვლის. **insperátus, a, um** მოულოდნელი.

inspérgeo (*-spérsi, -spérsium, -spérgerere*) 1. მოვასხურებ; 2. მოვაცირი (მაგ., მარილს).

inspérsus (*inspérsus*) ? მოყრა [*inspérgeo*]

inspício (*-spéxi, -spéctum, -spícere*) 1. ვუპკრეტ, ვაკვირდები (ჩაკვირვება); 2. ვიხილავ (განხილვა).

inspíco (*inspícare*) ვმარხავ.

inspirátio (*inspiratiónis*) რ. ჩაგონება.

inspiro (*-spirávi, -spirátum, -spiráre*) 1. ვუბერავ; 2. გადატ. ჩავაგონებ.

inspoliátus, a, um გაუძარცვავი; **et árma inspoliáta féram túmulo** და მის იარაღს ხელუხლებლად მივიტან ბორცვთან (*Aen. 11,594*).

instábilis, e მერყევი.

instans (*instántis*) ზედსართ. 1. წინამდებარე, მოსალოდნელი; აწინდელი; 2. დაეინებითი.

instar სშ. (არ იბრუნება) 1. საზე, მსგავსება; **instar alicúius** ვისიმე მსგავსი; 2. იმდენივე, ისეთივე.

instáuro (*-staurávi, -staurátum, -stauráre*) 1. მოვაწყობ; ავაგებ; 2. განვაახლებ; აღვადგენ.

instérno (*-strávi, -strátum, -stérnere*) 1. გადავხურავ; მეკაზმავ (ცხენს); 2. დავაგებ, დავაფენ; **módicis instrávit púlpita tignis** (ესქილემ) ზომიერი ძელები დაავო სცენაზე (*Hor. poet. 279*).

- instigátor (instigátoris) ზ.** წამკებელი.
- instigátrix (instrigátrix) ლ.** წამკებელი ქალი (Tac. h. 1,51).
- instigo (instigávi, instigátum, instigáre) ვაქებებ.**
- instillo (-stillávi, -stillátum, -stilláre)**
1. ჩაეწვეთებ; 2. ვეწვეთები.
- instimulátor (instimulátoris) ზ.** წამკებელი.
- instimulo (-stimuláre) ვაქებებ.**
- instinctor (instinctóris) ზ.** შემგულიანებული.
- instinctus (instinctus) ზ.** ამოკმედება, წაქებება. [instinguo]
- instinguo (-stinxi, -stinctum, -stinguere) ვაქებებ, ვამოკმედებ.**
- instita (institae) ლ.** 1. ქობა; 2. გადატკლბატონი, მატრონა.
- institor (institoris) ზ.** მეწვრიმალე, მელქენე.
- instituo (-stitui, -stitútum, -stitúere) ვაწესებ, ვადგენ; დავმოდგრავე.**
- institútio (institutiónis) ლ.** 1. დაწესება; 2. დარიგება; მომდგრება.
- institútum (institúti) ს.** 1. წამოწყება; მოწყობა; 2. წესი, ადათი.
- insto (institi, instáturus, instáre) 1.** ვდგავარ რამეზე; ვდგავარ რისამე ახლოს; 2. გადატ. ვაწყები; ვდევნი; 3. გადატ. დაჟინებით ვითხოვ.
- instrúctio (instrucliónis) ლ.** მოწყობა; აგება.
- instrúctus, a, um 1.** მოწყობილი, აღკურვილი; 2. განსწავლული, გაცნობილი.
- instrumentum (instrumenti) ს.** 1. იარაღი, ხელსაწყო; 2. (მრ.) სამკაული.
- instruo (-strúxi, -strúctum, -strúere)**
1. ვაწყობ, ვაგებ; 2. ვწერთნი.
- insúavis, e** არასასიამოვნო.
- insúdo (insudáre) ვოფლიანდები.**
- insuefactus, a, um** მიჩვეული, შეჩვეული.
- insuesco (-suévi, -suétum, -suescere)**
1. ვეჩვევი; 2. ვაჩვევ.
14. ლათინურ-ქართული ლექსიკონი
1. **insuétus, a, um** მიჩვეული, შეჩვეული. [insuesco]
2. **insuétus, a, um** მიუჩვეველი უჩვეულო. [in, suétus]
- ínsula (insulae) ლ.** კუნძული.
- insúsus, a, um 1.** უმარილო; 2. უგემური; უგემოვნო.
- insúlto (-sultávi, -sultátum, -sultáre)**
1. ვაბტები; ჩავბტები; 2. გადატ. დავცინი.
- insum (inful, inesse) შიგ ვარ, ვიმყოფები.**
- insúmo (-súmpsi, -súmpsum, -súmere)**
1. დავხარჯავ; მოვხმარ; 2. ვიკისრებ.
- insuo (insui, insútum, insúere) 1.** ჩავაკერებ; 2. ამოვქარავ.
- insuper** ზმნს. 1. ზემოთ, ზემოდან; 2. ამას გარდა.
- insuperábilis, e 1.** გადაულახავი; გაუვალი; 2. გადატ. დაუშლვეელი.
- insúrgero (-surréxi, -surréctum, -surrégere) 1.** წამოვდგები, აღვიმართებ; 2. გადატ. ვძლიერდები.
- insusúrro (-susurrávi, -susurrátum, -susurráre) ჩავჩურჩულებ.**
- intáctus, a, um** ხელუხლებელი, შეუხლებელი.
- intéctus (= non tectus) დაუხურავი, ჩაუცმელი (Tac. ann. 2,59).**
- integer, integra, integrum 1.** ხელუხლებელი; 2. მთლიანი; უვნებელი, დაუზიანებელი; 3. გადატ. უმწიკვლო; 4. გადატ. მხნე.
- intego (téli, -téctum, -tégere) გადავაფარებ. გადავხურავ.**
- intégritas (integritátis) ლ.** 1. ხელუხლებლობა; 2. მთლიანობა; დაუზიანებლობა; 3. გადატ. უმწიკველობა.
- intelléctum** იხ. intélligo.
- intelléctus (intelléctus) ზ.** 1. წარმოდგენა; გაგება, შესმენა; 2. აზრი, მნიშვნელობა.
- intélligo** იხ. intélligo.
- intélligens (intelligentis) ზედსართ.** შესმენილი, მცოდნე.
- intelligentér** ზმნს. გონიერულად.

intelligentia (intelligentiae) ლ. 1. შესენა, გაგება; 2. ცოდნა.

intelligo (intelléxi, intelléctum, intelligere) 1. შევისმენ; 2. შესმის, ვიცი.

intemerátus, a, um 1. უნებელი, დაუზიანებელი; 2. უმწკვილო; **quid énim per hos dies inásum intemerátumve vóbis?** ამ დღეებში რა იყო თქვენთვის შეუბედავი ან უუნებელი (ე. ი. რასაც ხელს ვერ ახლებდით ან ვერ დააზიანებდით)? (Tac. ann. 1,42).

intémperans (intemperántis) ხედსართ. თავშეუკავებელი, არაზომიერი.

intemperántia (intemperántiae) ლ. ზომიერების უქონლობა, თავშეუკავებლობა; 2. მედიდურობა.

intemperátus, a, um არაზომიერი; თავშეუკავებელი.

intempéries (intemperiói) ლ. 1. არაზომიერება; 2. თავგასულობა; ქედმალლობა.

intempestívus, a, um უდროო; უადგილო; შეუფერებელი.

intépestus, a, um 1. უდროო, უამინდო; 2. არახელსაყრელი, არაჯანსაღი.

inténdo (-téndi, -téntum, -téndore) 1. ეკიმავ (დაკიმავ, გაკიმავ); ვაბამ (სიმს); მოვზიდავ (მშვილდს); 2. მივმართავ; მივაქცევ ყურადღებას; 3. ვიშვერ (ხელს); 4. მივისწრაფვი საღმე.

inténtio (intentionis) ლ. 1. დაკიმავ; დაძაბვა; 2. ყურადღება; 3. თავდასხმა; ბრალის დადება.

Inténto (-tentávi, -tentátum, -tentáre) 1. მივმართავ (რამეს ვინმეს წინააღმდეგ); 2. ვიშვერ (ხელს); 3. ბრალს ვდებ ვინმეს.

inténtus, a, um 1. დაკიმული, დაძაბული, 2. ყურადღებით მყოფი; მომლოდინე; 3. გულმოდგინე; მოწადინებული; **celerándae victóriæ in-**

téntior მით უფრო მოწადინებული იყო დაეჩქარებინა გამარჯვება (Tac. ann. 2,5). [inténdo]

inter (წინდებული, იხმარება ბრალდბრ.) შორის, შუა.

intercalárius, a, um ჩართული; დამატებული; **Kaléndae intercaláriæ** ნაკიანი თვის პირველი დღე.

intercédo (-céssi, -céssum, -cédere) 1. შუაში მივდივარ; შუაში ვდგები; შუაში ვარ; 2. გავივლი; **témpus intercéssit** დრომ გაიარა; 3. ვშუამავლობ, ვეკომავები; 4. ვეწინააღმდეგები.

intercéptor (interceptóris) 2. მიმტაცებელი (Tac. h. 3,10).

intercéssio (intercessiónis) ლ. 1. წინააღმდეგობის გაწევა; 2. შუამავლობა; თავდებობა.

intercído (-cídi, -císum, -cídere) გადავეკრი, გადავეკვთ [inter, caedo]

intercípío (-cépi, -céptum, -cípere) 1. ვიჭერ, ხელთ ვიკადებ; 2. ვართმევ.

interclúdo (-clúsi, -clúsum, -clúdere) გადავლობავ, მოვუჭერი (ვინმეს რამეს: მაგ., გზას).

interclúsió (interclusiónis) ლ. გადალობვა, დაბრკოლება.

intercúrró (-cucúrrí ან -cúrrí, -cúrrum, -cúrrere) 1. მივბრძვიარ შუაში; 2. გადატ. ჩავერევი; 3. ვიჩქარი.

intercúrsus (intercúrsus) 2. 1. სწრაფი შეკრა; 2. ჩარევა.

interdíco (-díxi, -díctum, -dícere) ვკრძალავ, ვუკრძალავ.

interdíctio (interdictiónis) ლ. აკრძალვა.

interdíctum (interdicti) 2. აკრძალვა. **intérdium** 2. ხანს. დღისით. [inter, dies]

intérdium 2. ხანს. ხანდახან.

interémptor (interemptóris) 2. მკვლელო. იხ. **intérimo**.

intéreo (intérii, intéritum, interíre) 1. ვჭრები; 2. ვიღუპები.

interest იხ. **intérsusum**. **interféctio (interfectiónis)** ლ. მოკვლა.

interfector (*interfectoris*) ზ. მკვლე-
ლი.

interfectus, a, um გარდაცვალებული;
interfecto António ანტონიუსის
გარდაცვალების შემდეგ. (*Tac. ann.*
1,2; უჩვეულოა **interficio**-ს ხმარება
„გარდაცვალების“ მნიშვნელობით.

interficio (-fēci, -fēctum, -ficere)
ვლუბავ, ვსპობ; ვკლავ. შდრ. **inter-**
fēctus.

interfluo (-flūxi, -flūxum, -flūere)
შუაში მიემდინარეობ.

interfor (-fātus sum, -fāri) სიტყვას
ვაწვევტინებ, შუასიტყვაში ვერევი.

interiaceo (*interiacere*) შუაში ვიმყო-
ფები.

interiacio იხ. **intericio**.

intericio ან **interiicio** (-iēci, -iēctum,
-icere) შუაში ვისვრი, შუაში ვათავ-
სებ.

interiectu: *int. tēporis* ამ ხნის გან-
მავლობაში (*Tac. ann.* 3,51).

interim ხმნს, ამასობაში.

interimo (-ēmi, -ēmptum, -imere)
ვსპობ, ვკლავ.

interior ზ. რ., **interius** ს. (შედარები-
თი ხარ.; აღმატ. ხარ. **intimus**, a,
um) 1. შიგნითა; 2. მკიდრო; 3.
იდუმალი.

interitio (*interitiōnis*) რ. დაღუპვა,
მოსპობა.

interitus (*interitus*) ზ. დაღუპვა.

interiungo (-iūnxi, -iūnctum, -iūnge-
re) ერთიმეორეს ვუერთებ, ვაერთი-
ანებ, ვაერთებ.

interius იხ. **interior**.

interlino (-lēvi, **interlitum**, -linere)
1. შემოვკლავ; 2. ამოვშლი, გავაყალ-
ბებ.

interlunium (-lūnii) ს. ახალმთვარე.

1. **interminat**, a, um განუსაზღვრე-
ლი, უსაზღვრო. [*in, término*]

2. **interminat**, a, um აკრძალული.
[**interminor**]

interminor (-minat sum, -mināri)
ვემუქრები. [**inter; minor**]

intermissio (*intermissiōnis*) რ. შეჩე-
რება, შეწყვეტა.

intermitto (-misi, -missum, -mittere)
1. გაუშვებ; 2. დავტოვებ; შევაჩე-
რებ; 3. შევწყვეტ.

intermōrior (-mōrtuus sum, **intermo-**
ri) 1. ნელ-ნელა ხელიდან მივიდვარ,
კვდები; 2. გადატ. თანდათან ვსუსტ-
დები.

internātus, a, um შუაში ამოსული
(*Tac. h.* 4,60).

internecio (*interneciōnis*) რ. ამოვლე-
ტა, გავლეტა.

internosco (*nōvi, -nōtum, -nōscere*)
გამოვიცნობ; გავარჩევ.

internūntius (*internūntii*) ზ. მაუწყებე-
ლი; შუამავალი.

internus, a, um შიგნითა; შინაგანი.

interosses, a, um მედიც. ძვალთაშუა.

interpellatio (*interpellatiōnis*) რ. 1.
სიტყვის შეწყვეტინება; 2. ხელის შე-
შლა.

interpello (-pellāvi, -pellātum, -pel-
lāre) 1. სიტყვას ვაწვევტინებ; შე-
კითხვას ვაძლევ; შეკითხვებით ვაწუ-
ხებ; 2. ხელს ვუშლი.

interpolo (-polāvi, -polātum, -polā-
re) 1. ვაახლებ; 2. ვამახინჯებ.

interpōno (-pōsui, -pōsitum, -pōnere)
შუაში ვდებ, ვათავსებ; ჩაევრთავ.

interpres (*interpreatis*) ზ. რ. 1. შუამა-
ვალი; 2. განმმარტებელი; მთარგმ-
ნელი.

interpretatio (*interpretatiōnis*) რ. 1.
განმარტება; 2. მთარგმანი.

interpreator (-preatātus sum, -preatāri)
განმმარტავ, მესმის.

interrēgnum (*interrēgni*) ს. უმეფო-
ბის ხანა, უმეფობა; უკონსულობა.

interrex (*interregis*) ზ. სახელმწიფოს
მმართველი უმეფობის (ან უკონსუ-
ლობის) ხანაში.

interritus, a, um შეუშინებელი; უში-
შარი.

interrogatio (*interrogatiōnis*) რ. შე-
კითხვა.

interrogo (-rogávi, -rogátum, -rogáre) ვეკითხები, შეკითხვას ვაძლევ.

interrumpo (-rúpi, -rúptum, -rúmpe-re) 1. გაფწყვეტ; ჩავამტვრევ; 2. გადატ. შეფწყვეტ; შევაწყვეტინებ; ხელს ვუშლი.

intersaepio (-saepsi, -saeptum, -saepire) 1. შემოვლობავ, ამოვეორავ; ჩაკვეტავ; 2. გადატ. დავაბრკოლებ; მოვეუტრი (გზას).

interseindo (intérscidi, -scissum, -scindere) 1. დაფლეთ, დაწყვეტ; 2. დავარღვევ, დავშლი; გადატ. დავანგრავ; გავაქარწყლებ.

1. **intérsero** (-sévi, intérsitum, -sérere) ვთესავ შუაში (ჩათესავ, დათესვა); ვრგავ.

2. **intérsero** (-sérere) ჩავურთავ.

interstinctus, a, um მოფენილი, აკრელებული (Tac. ann. 4,57).

intérsum (intérfui, intéresse) შუაში ვარ; ვესწრები; interest: 1. განსხვავდება, გამოირჩევა; 2. საგულისხმოა.

intertéxo (-téxui, -téxtum, -téxere) ჩავქსავ; ჩავაწნავ.

intervállum (intervállii) ს. 1. შუალედი, მანძილი; 2. შესვენება; 3. განსხვავება.

intervénio (-véni, -véntum, -venire) 1. მოვდივარ (ამასობაში); 2. ჩავერევი; intervénit მოხდა.

intervéntus (intervéntus) 1. მოსვლა (მოულოდნელი); 2. დადგომა, დაწყება; intervéntus nóctis დაღამება (ამასობაში დაღამდა).

intervérto ან **intervórto** (-vérti, -vértsum, -vérttere) 1. გადავაკეთებ; 2. დავარბევ; დავიტაცებ; 3. გავაჩანაგებ, გავფლანგავ; intervérsis patróni rébus პატრონის ქონება გააჩანაგა (Tac. ann. 16,10).

intervórto (-vórti, -vórtum, -vórttere) იგივეა რაც intervérto.

instabílis, e უპატიოსნო (Tac. ann. 6,40).

intestínum (intestíni) ს. ნაწლავი.

intestínius, a, um შინაგანი; შინაური.

intéxo (-téxui, -téxtum, -téxere) 1. ჩავაწნავ; გადავწნავ; შემოვახვევ, შემოვაქრავ.

intíme ზმნს. უშინაგანესად; უახლოესად.

intímus, a, um უშინაგანესი; იდუმალი; უახლოესი. იხ. **intérior**.

intíngo ან **intínguo** (-tínxi, -tinctum, -tíngere) ამოვავლებ (წყალში, სისხლში, საერთოდ სითხეში).

intolerábilis, e აუტანელი, გადაულახავი.

intolerabiliter ზმნს. აუტანელად.

intolerándus, a, um აუტანელი.

intólerans (intolerántis) ზედსართ. 1. მოუთმენელი; 2. აუტანელი.

intoleránter ზმნს. 1. მოუთმენლად; 2. გადაკარბებით, ზომაზე მეტად.

intolerántia (intolerántiae) რ. მოუთმენლობა, აუტანლობა.

íntonó (-tónui, -tónátum, -tónáre) ვზმაურებ; ვჭეკ.

intónsus, a, um 1. გაუკრეკელი; 2. გაუკაფავი (ტყე). [in, tóndeo]

intórqueo (-tórsi, -tórtum, -torquére) ვატრიალებ (შიგნით შეტრიალებ), ვაბრუნებ.

intórte ზმნს. შებრუნებით.

intra 1. (ზმნს.) შიგნით; 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრ.) შიგნით; განმავლობაში.

intrábilis, e მისაწვდომი, მისადგომი.

intractábilis, e 1. მოუსვენარი, ჯიუტი; 2. უძლეველი; 3. სუსხიანი.

intractátus, a, um 1. გამოუტყდელი; 2. უხედნი (ცხენი).

intransítivus, a, um გრამ. გარდაუვალი.

intremisco (intrémui, intremiscere) ვკანკალებ.

intremo (intrémere) ვკანკალებ.

intrépide ზმნს. უშიშრად.

intrépidus, a, um უშიშარი.

intrínsecus ზმნს. შიგნით.

1. *intritus, a, um* 1. გაუფხეკელი; 2. გადატ. დაუსუსტებელი. [in, tēro]

2. *intritus, a, um* (მიმლ. ხმნისა *intero*) ჩახელილი.

1. *intro* ხმნს. შიგნით.

2. *intro* (*intrávi, intrátum, intráre*) შეედივარ.

introduco (*-dúxi, -dúctum, -dúcere*) შემყავს; შემაქვს.

introductio (*introductionis*) რ. შეყვანა, შეტანა.

introductor (*introductoris*) შ. შემყვანი, შემტანი.

intró-eo (*introívi ან introíi, introítum, intoire*) შეედივარ.

intróitus (*intróitus*) შ. 1. შესვლა; შესავალი; 2. დასაწყისი.

intromitto (*-mísi, -míssum, mittere*) 1. შევუშვებ, შევგზავნი; 2. გადატ. შევიყვან, შევიტან.

introrsum და *intrórsus* ხმნს. შიგნით.
intrórumpo (*-rúpi, -rúptum, -rúmpe-re*) შევიკრები.

introspectio (*-spéxi, -spéctum, -spéce-re*) 1. შიგ ვიხედები; ვუყურებ; 2. გადატ. ვუკვირდები.

intúeor (*-túitus sum, -tuéri*) 1. შიგ ვიკვირებ; 2. ვკვირებ.

intuli იხ. *infero*.

**intumescéntia* (*intumescéntiae*) რ. მედიც. შემსხვილება.

intumésco (*-túmui, -tumésce-re*) 1. ვსივდები; ვიბერები; 2. გადატ. ვიზრდები; ვდიდდები (ადიდება).

intumulátus, a, um დაუმარხავი, დაუკრძალავი. [in, túmulo]

intúrbidus, a, um უშფოთველი, წყნარი.

intus ხმნს. შიგნით, შიგ.

intúsus, a, um დაუტკველი.

ínula (*ínulae*) რ. მცენ. მზიურა.

inúltus, a, um 1. უზღვეველი; 2. დაუსჯელი.

inúmbro (*-umbrávi, -umbrátum, -umbráre*) დაჯრდილავ.

inundátio (*inundatiónis*) რ. წალეკვა.

inúndo (*inundávi, inundátum, inundáre*) წალეკავ.

inurbáne ხმნს. ტლანქად; უშვერად.

inurbánuus, a, um ტლანქი, უშვერი.

inúro (*-ússi, -úsatum, -úrere*) 1. ამოვწევი; ავლანძვი; 2. დაედაღვი; 3. გადატ. დაღს დავაჩენ, მივაყენებ (ვენებას, კრილობას).

inúsítáte ხმნს. იშვიათად; არაჩვეულებრივად.

inúsítátus, a, um 1. რაც არ იხმარება, უხმარებელი; 2. გადატ. არაჩვეულებრივი.

inúsqve -მდე.

inútilis, e უსარგებლო; უვარგისი; *non inútilis* სასარგებლო, ხელსაყრელი, ხელისშემწყობი.

inutilitas (*inutilitátis*) რ. უსარგებლობა, უვარგისობა.

inutíliter ხმნს. უსარგებლოდ.

invádo (*-vási, -vásum, -vádere*) 1. შეედივარ; 2. თავდასხმას ვაწეობ, თავს ვესხმი(თ).

invalésco (*-válui, -valésce-re*) ვლონიერდები; ვძლიერდები.

inválidus, a, um ულონო; სუსტი.

invásio (*invasiónis*) რ. 1. თავდასხმა; 2. გაუპატიურება.

invéctio (*invectiónis*) რ. 1. შეხიდევა, 2. შესვლა; 2. გადატ. გალანძღვა.

invectívus, a, um განმაკიქებელი.

inveho (*-véxi, -véctum, -véhere*) 1. შემაქვს, შევზიდავ (არაქვეითად); 2. შეედივარ, მოვდივარ (არაქვეითად).

invenio (*-véni, -vénitum, -veníre*) 1. ვპოულობ; 2. აღმოვაჩენ; 3. ვალწევი; გამოვიგონებ.

invéntio (*inventiónis*) რ. 1. პოვნა; 2. გამოგონება; მიღწევა.

inventor (*inventoris*) შ. აღმომჩენი; გამოგონებელი.

invenítrix (*invenítrícis*) რ. აღმომჩენი (ქალი).

invéntum (*invénti*) ს. პოვნა; ნაპოვნი.
invenústus, a, um ულამაზო; არაწარმტატი.

inverecúndia (inverecúndiae) რ. ურცხობა.

invérgo (invérgere) 1. ვბრი; ვიბრებ; 2. ვასხამ (მსხვერპლის შეწირვის დროს).

invérsio (inversiónis) რ. 1. შებრუნება (სიტყვებისა); 2. დაციწვა.

invértlo (-vérti, -vérsum, -vértete) 1. გადავბრუნებ, გადავატრიალებ; 2. გადატ. ვამახინჯებ.

invesperáscit (invesperáscere) საღამოვდება.

investigátio (investigaciónis) რ. გამოკვლევა.

investigátor (investigátoris) მკვლევარი.

investigo (-vestigávi, -vestigátum, -vestigáre) კვლავად ვეძებ, ვიკვლევ, ვარკვევ.

inveteráscio (inveterávi, inveterás-cere) 1. ვებრდები; 2. ვმკვიდრდები, ვსევებს ვიდავამ.

invétéro (-veterávi, -veterátum, -veteráre) 1. ვაბერებ; 2. (ვნებ.) ვებრადანერგვამ.

invicem ხმნს. 1. შენაცვლებით; 2. ურთიერთ, ერთმანეთში.

invíctus, a, um 1. უძლვეელი; დაუძლვეელი; ურყვეი.

invídeo (-vídí, -vísium, -vidére) მშურს.

invidia (invidiae) რ. 1. შური; 2. სიძულვილი.

invidióse ხმნს. შურით.

invidiósus, a, um 1. შურიანი; შურით სავებ; 2. საძულველი, საზიზღარი.

invidus, a, um შურიანი.

invígilo (-vigilávi, -vigilátum, -vigiláre) ფხიზლად ვარ; ვფხიზლობ.

inviolábilis, e ურღვევი; უვნებადი.

inviolátus, a, um ხელშეუხებელი.

invisíbilis, e უხილავი.

invisítatus, a, um 1. უნახავი, არნახული, ახალი; 2. უჩინარი.

invísio (-vísí, -vísium, -vísere) 1. ვუ-

ყურებ, ვუცქერი; თვალი მიჰიკრავს; 2. ვნახულობ.

1. **invisus, a, um** 1. უნახავი, არნახული; 2. უჩინარი. [in, vídeo]

2. **invisus, a, um** საძულველი, საზიზღარი. [invídeo]

invitamentum (invitamenti) ს. 1. მიზიდვა, მიბირება; 2. მიმზიდველობა; წახალისება.

invitátio (invitaciónis) რ. 1. მიპატივება; 2. წაქეზება.

1. **invito (invitávi, invitátum, invitáre)** 1. ვიწვევ; მოვითხოვ; 2. ვადატ. ვპატივებ; ვაქეზებ; ვახალისებ.

2. **invito** ხმნს. უნებურად; სურვილის წინააღმდეგ.

invítus, a, um უხალისო; სურვილის საწინააღმდეგო; უნებური.

invius, a, um უგზო, გაუვალი. [in, vía]

invocátio (invocaciónis) რ. მოწოდება.

1. **invocátus, a, um** მოწვეველი. [in, vóco]

2. **invocátus, a, um** მოწვეული. [in, vóco]

invoco (-vocávi, -vocátum, -vocáre) 1. ვეძახი (მოწმედ, საშველად), ვმუდარები; 2. ვუწოდებ.

invólito (involitáre) დაფორინავ.

involo (-volávi, -volátum, -voláre) შევფორინდები, გადავფორინდები; 2. ვადატ. ვეძგერები; შევიტრები.

involúcrum (involúcri) ს. საფარი.

involútus, a, um ბურუსში გახვეული.

invólvo (vólvi, -volútum, -vólvere) 1. შევაგორებ; 2. შევახვევ.

invólgo (-vulgávi, -vulgátum, -vulgáre) საქვეყნოდ ვაცხადებ.

invulnerátus, a, um დაუწყლულბებელი; მოუწყლველი.

ío შორისდ. 1. ვაშა! 2. ვიამე!

íocáliter ხმნს. ხუმრობით.

íocátio (iocaciónis) რ. ხუმრობა.

íocóndus=iucúndus.

íocor (íocátus sum, íocári) ვხუმრობ.

íocóse ხმნს. ხუმრობით.

íocósus, a, um 1. სახუმარო; 2. ხუმარა.

ioculáris, e სახუმარო, სასაცილო.
ioculáriter ხმნს. ხუმრობით.
ioculátor (ioculátoris) მ. ხუმარა.
ioculor (ioculári) ვხუმრობ.
iocus (ioci) მ. ხუმრობა.
iocus (ioci) მ. 1. ხუმრობა; 2. გასართობი.

*iodátus, a, um მედიც. იოდოვანი.
*iódum (iódí; ბერძნ.) ს. მედიც. იოდი.
Ióvis ნათ. ბრ. (სახელ. ბრ. Iúppiter ან Iúpiter). ობ. Iúppiter.

ipse, ipsa, ipsum (ჩვენებითი ნაცვალსახელი; ნათ. ipsius, მიც. ipsi) იგი, თვით იგი.

ir... სიტყვის თავში ხმარებული თავსართად იცევა, რაც in, ინმარება მაშინ, როდესაც სიტყვის შემდგომი ნაწილი იწყება r-ით, მაგ., irrideo = inrideo; irritus = inritus.

ira (irae) რ. რისხვა; წყრომა, გულისწყრომა.

iracúnde ხმნს. მრისხანედ; ფიცხად.
iracúndia (iracúndiae) რ. მრისხანება; სიფიცხე.

iracúndus, a, um მრისხანე; ფიცხი.
iráscor (irásci) ვწყროები, ვჯავრობ.
iráte ხმნს. მწყროალად.

irátus, a, um განრისხებული, გამწყროალი.

iris (íris ან íridis; ბერძნ.) რ. ხაზბახი.
irónia (iróniae; ბერძნ.) რ. დაცინვა.
irrationális, e უგუნური, შეუგნებელი.
irrecuperábilis, e უცვალებელი.
irreligátus, a, um გაშლილი (თმა); შეუფერებელი.

irreligióse ხმნს. ურწმუნოდ, უღვთოდ (Tac. ann. 2,50).

irreligiósus, a, um ურწმუნო, უღვთო.
irremeábilis, e 1. უკან დაუბრუნებლად; 2. გამოუვალი.

irreparábilis, e აუნახლადურებელი.
irrepértus, a, um აღმოუჩენელი.
irrépo (-répsi, -réptum, -répere) შევძვრები, მივძვრები.
irreprehénsus, a, um წუნდაუდებელი.

irrequiétus, a, um მოუსვენარი, დაუცბრომელი.

irreséctus, a, um მოუპრელი; preséctum pollicem მოუპრელ ცერს (ე. ი. ცერის ფხილს) (Hor. epod. 5,47).

irresolútus, a, um შეუხხნელი.
irretórtus, a, um უკან მოუხედავი.
irréverens (irreveréntis) ხედსართ.

უპატივემლო; გულგრილი.
irreverénter ხმნს. უპატივემლოდ.
irreveréntia (irreveréntiae) რ. უპატივემლობა.

irrevocábilis, e უკან დაუბრუნებელი.
irrevocátus, a, um დაუპატივებელი.
irrideo (-risi, -risum, -ridere) 1. დაცინი; 2. ვიცინი.

irridícule ხმნს. არასასაცილოდ, არაგონებამახვილად.

irrigátio (irrigátionis) რ. მორწყვა.
irriigo (irrigávi, irrigátum, irrigáre) ვრწყევ.

irriguus, a, um სარწყავი, მოსარწყავი, მორწყული.

irrisio (irrisiónis) რ. სასაცილოდ აცდება, დაცინვა.

irrisor (irrisóris) მ. დამცინავი.
irrisus (irrisus) მ. დაცინვა.

irritábilis, e ადვილად აღგხნებადი.
irritámen (irritáminis) ს. ≡ irritaméntum.

irritaméntum (irritaménti) ს. ამაღლებელი საშუალება, გამალიაზიანებელი საშუალება.

irrito (-ritávi, -ritátum, -ritáre) ვაღიზიანებ, ვაღვლეებ, ვაქეხებ.

irritus, a, um 1. ძალადაკარგული; 2. ფუჭი, ამაო; quae in irritum cadebant ამან ფუჭად ჩაიარა (Tac. ann. 15,39). [in, rátus]

irrogo (-rogávi, -rogátum, -rogáre) წინადადება შემაკვს (კრებახე).

irróro (-rorávi, -rorátum, -roráre) ვნაზავ, ვასველებ. [in, róro]

irrímpo (-rúpi, -rúptum, -rúmpere) შევიკრები.

irruo (**irruo**, -**ruiturus**, -**ruere**) ზევიკრები.
irruptio (**irruptionis**) რ. შეჭრა.
irruptus, **a**, **um** 1. მიმღ. ზმნისა **irruptio**; 2. განწყურელი.
is, **ea**, **id** (ჩვენებითი ნაცვალსახელი; ნათ. **isus**, მიც. **is**) იგი, ის.
iste, **ista**, **istud** (ჩვენებითი ნაცვალსახელი; ნათ. **istius**, მიც. **isti**) ეს, მაგ. (მეორე პირის მახლობლად).
isti ზმნს. იქ (**Aen.** 2,661).
istic ზმნს. აქ, იქ; მანდ.
istim ზმნს. იქიდან, მანდიდან.
istine ზმნს. აქედან; იქიდან, მანდიდან (იქიდან, სადაც შენ ხარ).
isto ზმნს. იქით, იქითკენ, მანდიტკენ (იქითკენ, სადაც შენ ხარ).
istuc ზმნს. იქით, იქითკენ.
ita ზმნს. ასე, ანაირად, ამრიგად.
itaque ზმნს. 1. ამრიგად, მაშასადამე; 2. ამიტომ.
item ზმნს. ასევე, ამგვარადვე.
iter (**itineris**) ს. გზა; მგზავრობა.
iteratim ზმნს. განმეორებით.
iteratio (**iterationis**) რ. განმეორება.
itero (**iteravi**, **iteratum**, **iterare**) 1. ვიმეორებ; ხელმეორედ ვაკეთებ; 2. ვახლებ.
iterum ზმნს. ხელმეორედ; **semel atque iterum** რამდენჯერმე, არაერთხელ.
itidem ზმნს. იმნაირადვე, იმგვარადვე.
itinerarius, **a**, **um** საგზაო, სამგზავრო; **itinerarium**, (**itinerarii**) ს. მგზავრობა.
ito (**itare**) მივდივარ.
itus (**itus**) ? სვლა, სიარული.
iuba (**iubae**) რ. ფაფარი.
iubar (**iubaris**) ს. 1. ბრწყინვა, ცილი; 2. ცისკარი, აისი.
iubatus, **a**, **um** ფაფარიანი.
iubeo (**iussi**, **iussum**, **iubere**) ვბრძანებ, ვუბრძანებ.
iucunde ზმნს. სასიამოვნოდ.
iucunditas (**iucunditatis**) რ. სიამოვნება.
iucundus, **a**, **um** სასიამოვნო.

iudex (**iudicis**) მსაჯული.
iudicatio (**iudicationis**) რ. სასამართლო გამოძიება; 2. მსჯავრობა.
iudicatum (**iudicati**) ს. მსჯავრობა.
iudicialis, **e** სამოსამართლო.
iudicium (**iudicii**) ს. 1. სასამართლოს ძიება; სასამართლო; 2. განაჩენი; 3. აზრი, შეხედულება.
iudico (**iudicavi**, **iudicatum**, **iudicare**) 1. ვასამართლებ; მსჯავრობს ვდებ; 2. ვმსჯელობ; 3. ვთვლი; მიმანჩნია.
iugalis, **e**, 1. უღლისა; 2. საქორწინო; **donisque iugalibus arsit** და (სემელე) დაიწვა საქორწინო ძღვენისაგან (**Met.** 3,309).
iugerum (**iugeri**) ს. იუგერი (მიწის საზომი, უღრის $\frac{1}{4}$ ჰექტარს).
iungis, **e** 1. შეკრული, შეერთებული; 2. გადატ. მუღმივი, განუწყვეტელი.
iungiter ზმნს. მუღმივად.
iugo (**iugavi**, **iugatum**, **iugare**) შეეკრავ, შეეერთებ.
iugrus, **a**, **um** მთავორიანი.
iugulo (**iugulavi**, **iugulatum**, **iugulare**) ყელს ვჭრი; ვკლავ.
iugulum (**iuguli**) ს. ლავიწი; ყელი.
iugum (**iugi**) ს. 1. უღელი; 2. გადატ. უღელი; **iugum servile** მონობის უღელი; 3. გადატ. უღელტეხილი; 4. ანატ. შემალბება.
1. **iugus**, **a**, **um** შეერთებული.
2. **iugus** (**iugi**) ?.—**iugum**.
iumentum (**iumentum**) ს. 1. ბარგის მზიდავი საქონელი; 2. ბარგის ცხენი (ჯორი, ვირი).
iunceus, **a**, **um** კილისა, ლერწმისა.
iuncosus, **a**, **um** კილიანი; ლერწმიანი; **iuncosaque litora Boeoes** ბების ლერწმიანი ნაპირები (**Met.** 7,231).
iunctura (**iuncturae**) რ. 1. შეერთება, კავშირი; 2. საკეტი, ურდული; 3. ანატ. საბმელი.
iunctum იხ. **iungo**.
iunctus, **a**, **um** შეერთებული.
iuncti (**iuncti**) ? კილი: ლერწამი.

iúnngo (iúnxi, iúnctum, iúngero) ვაერ-
თეზ; ვკრავ.

iúnior ? რ. **iúnius** ს. (შედარებითი
ხარ. სიტყვისა **iúvenis**) უფრო ახალ-
გაზრდა, ნორჩი.

iuniperus (iuniperi) რ. ბოტ. ლეი.

Iúppiter ან **Iúpiter** (ნათ. **Ióvis**, მიც.
Ióvi, ბრალდ. **Ióvem**, მოკმ. **Ióve**)
? იუპიტერი.

iuramentum (iuramenti) ს. ფიცი.

iurándum (iurandi) ს. ფიცი.

iurátio (iuratiónis) რ. დაფიცება.

iurátor (iurátoris) ? 1. ფიცის დამდგ-
ბი; 2. შემფასებელი, ცენზორი.

iurátus, a, um დაფიცებულნი; ნაფიცი.

iúrgium (iúrgii) ს. დავა; ლანძღვა,
კინკლაობა.

iúrgo (iurgávi, iurgátum, iurgáre)
ვლანძღვ, ვკინკლაობ(თ).

iuridiciális, é. სამართლებრივი.

iuridicina (iuridiciñae) რ. — iurisdíctio.

1. iuridicus, a, um სამოსამართლო.

2. iuridicus (iuridici) ? მოსამართლე.

iuriconsúltus (iuriconsúlti) ? სა-
მართლის მცოდნე (შდრ. ძვ. ქ. ამეც-
ნიერნი საბჭოთა საქმეთანი).

iurisdíctio (iurisdíctiόνis) რ. სამართ-
ლის წარმოება.

iúris prudéntia (prudéntiæ) რ. სა-
მართლის მცოდნეობა.

iúro (iurávi, iurátum, iuráre) ვფიცავ,
ფიცს ვდებ.

iúror (iurátus sum, irurári) = iúro.

1. ius (iúris) ს. ხარშო.

2. ius (iúris) ს. 1. სამართალი; 2.
უფლება; 3. კანონი; **subvérterent**
pótius iúra quam custódes eórum
amovérent სჯობს კანონები მოის-
პოს, ვიდრე მათი ზედამხედველები გა-
დააყენო (Tac. ann. 4,30).

ius-iurándum (ius-iurándi) ს. ფიცი,
ფიცის დადება.

iússio (iussiόνis) რ. ბრძანება.

iússi იხ. 2. iússus.

iússum (iússi) ს. ბრძანება.

1. iússus, a, um ნაბრძანები.

2. iússus (მოკმ. iússu) ? გრძანება;
iússu ბრძანებით.

iústa = iúxta.

iúste ზმნს. სამართლიანად.

iustitia (iustitiæ) რ. 1. სამართლიანო-
ბა; 2. მართლმსაჯულება.

iustitium (iustitii) ს. 1. სასამართლო
საქმეების შეწყვეტა; 2. გადატ. შე-
ჩერება, შეფერხება. [ius, sisto]

iústus, a, um სამართლიანი.

iútum იხ. iúvo.

iuvenális, é ახალგაზრდული, ყმაწვი-
ლური; საყმაწვილო.

iuvenáliter ზმნს. ყმაწვილურად.

iuvénca (iuvéncae) რ. 1. ახალგაზრდა
ქალი; 2. დეკეული.

1. iuvénus, a, um ახალგაზრდა.

2. iuvénus (iuvénci) ? 1. ახალგაზრ-
და კაცი; 2. მოხვერი.

iuvenesco (iuvenúui, iuvenéscere) 1.
ვიზრდები; **vitulus lárgis hérbis**
iuvenéscit უხვ ბალახში იზრდება
ხბო; 2. ვახალგაზრდავდები.

iuvenilis, é ახალგაზრდული, ჭაბუკური.

iuvenilitas (iuvenilitátis) რ. სიჭაბუკე.

iuveniliter ზმნს. ჭაბუკურად.

1. iúvenis, é ახალგაზრდა.

2. iúvenis (iúvenis) ? რ. ახალგაზრდა
ადამიანი; 1. ყრმა, ჭაბუკი; 2. ახალ-
გაზრდა ქალი, ცირა.

iúvenix (iuvenicis) რ. დეკეული.

iúvenor (iuvenári) ვცელქობ.

iuvénta (iuvéntae) რ. 1. ყრმობა, ახალ-
გაზრდობა; 2. ახალგაზრდები.

iuvéntas (iuventátis) რ. 1. ყრმობა,
ახალგაზრდობა; 2. გადატ. ღინღლი;
tum mihi prima étnas vestibat
flóre iuvéntas მაშინ ჩემი ღოყები
ის იყო დაეფარა პირველ ღინღლს
(Aen. 8,160).

iuvéntus (iuventútis) რ. 1. ყრმობა,
ახალგაზრდობა; 2. ახალგაზრდები.

iúvo (iúvi, iútum, iuváre) 1. ვეზმარე-
ბი, ვშველი; 2. ვასიამოვნებ; **cóna**
brevís iúvat (ახლა კი) ღარიბი უღარიბო

დილიც მესიამოვნება (Hor. epist. 1,14,35).

iuxta 1. (ზმნს.) ახლოს, მახლობლად; ისევე, იმნაირადვე; 2. (წინდებულები, იხმარება ბრალდ. ბრ.) ახლოს, მახ-

ლობლად. მიხედვით. — ხალხური. iuxta.

iuxtim 1. (ზმნს.) ახლოს, მახლობლად; 2. (წინდ. ბრალდ. ბრ.) ახლოს. iuxi ნამყო სრული ზმნისა იც.

K

Kaeso (Kaesónis) კეზონი (კაციის სახელი).

Kaléndae (Kalendárum) კ. მრ. რ. თვის პირველ რიცხვი.

L

L. შემოკლება კაციის სახელისა Lúcius. L = რიცხვითი სახელს quinquaginta რომოცდაათი.

labarum (labari) საიმპერატორო აღამი. labasco (labáscere) ვირყევი; შეეყოყმანდები.

labefácio (labeféci, labefáctum, labefácere) ვარხვე, ვარყევი.

labefácto (-factávi, -factátum, -factáre) 1. ვარხვე ხოლმე; 2. ვანადგურებ.

1. labéllum (labélli) ს. კინი. (-1. labrum) ტუჩი.

2. labéllum (labélli) ს. კინი. (-2. labrum) აბაზანა.

labérsus, a, um დრუნჩიანი.

labes (labis) კ. 1. ჩამოქცევა, ჩამონგრევა; 2. დამსხვრევა. [1. labor]

labium (labii) ს. ტუჩი.

labo (labávi, labátum, labáre) 1. ვირყევი, ვირხვევი; 2. გადატ. ვიღუპები.

1. labór (labóris) ს. შრომა, ჯაფა.

2. labór (labóris) ? შრომა, ჯაფა.

labórifér, laborifera, laboriferum, შრომის ამტანი; გამრჯე.

laboriósé ზმნს. წვალებით.

laboriósus, a, um 1. შრომის მოყვარე; 2. ჯაფაში მყოფი; 3. გაძნელებული, გაკვირებული.

labóro (laborávi, laborátum, laborá-

re) 1. ვშრომობ, ვმუშაობ, ვცდილობ; 2. ვწვალობ, გაკვირებაში ვარ.

1. labrum (labri) ს. 1. ტუჩი; 2. ნაპირი, კიდე.

2. labrum (labri) ს. აბაზანა. შდრ. lavábrum.

labyrinthus (labyrinthi; ბერძნ. λαβύρινθος). ? ლაბირინთი.

lac (láctis) ს. რძე.

lacer. lácera, lácerum დაგლეჯილი, დახეული.

laceratio (lacerationis) კ. დაგლეჯა, დახევა.

lacrerna (lacrernae) კ. წამოსასხამი.

lacrernatus, a, um წამოსასხამიანი.

lácero (lacravi, laceratum, lacerare) ვხვე, ვგლეჯ; გადატ. ვანადგურებ, ვანიალებ; ვაგინებ, ვლანძლავ.

lacrerta (lacrertae) კ. ხელიკი.

lacrortus, a, um მაგარკუნთებიანი; lacertosi colóni მაგარკუნთებიანი ახალმოშენენი (Met. 11,33).

lacrertus (lacrerti) ? 1. ხელი; მკლავი; 2. ანატ. ნაკეთი, ბელტი.

lacrésso (lacrésivi, lacressitum, lacressere) ვალიხიანებ; აღვავხნებ.

lacrinia (lacrinae) კ. 1. კალთა (ტანისამოსისა); სამოსი; 3. გადატ. ძონწი.

lacrima (lacrimae) კ. ცრემლი.

lacrímabilis, e სატირალი, სავალალო.

lacrímo (lacrínavi, lacrimatum, lac-

rimáre) ცრემლებსა ვღვრი, ვტირი.
lacrimósus, a, um . ცრემლმორეული,
აცრემლებული; სატირალი, სავალა-
ლო.

lacrimula (lacrimulae) რ. კნინ. ცრემ-
ლი.

lacruma (lacrumae) რ. ცრემლი.

lacrumósus = lacrimósus.

lactans (lactántis) ზედსართ. რძით
სავსე; úbera lactántia სავსე ჯიქ-
ნები. [1. lacto]

lacteo (lactére) 1. ვწოვ; 2. რძე უზვად
მაქვს.

lactesco (lactescere) = lacteo.

lacteus, a, um რძისა, რძიანი.

lactito (lactitäre) დედის რძით ვკვებავ.

1. lacto (lactávi, lactátum, lactäre)
1. რძით ვკვებავ; 2. ძუძუს ვწოვ.

2. lacto (lactávi, lactátum, lactäre)
მივიტყუებ (მიტყუებ), ვზიზილავ, ვა-
ტყუებ.

lactúca (lactúcae) რ. სალათა.

lacúna (lacúnae) რ. ორმო, ფოსო; 2.
გადატ. ნაკლი, ხარვეზი; 3. მედიც.
შუალედი.

lacúnar (lacunáris) ს. უჯრედოვანი
ჭერი.

lacúno (lacunávi, lacunátum, lacuná-
re) 1. ფოსოებს ამოვიღებ; 2. უჯრე-
დოვან იატაკს დავაგებ (ან ჭერს გა-
ვაკეთებ).

lacunósus, a, um ორმოიანი, ფოსო-
იანი; გადატ. ხარვეზიანი.

lácus (lácus; მც. მქ. მრ. lácubus) მ. 1.
ტბა; აუზი; 2. წყლის გობი, როფი;
álij stridentia tinguunt aera lácus
სხვები (მქედლები) როფში ასველე-
ბენ შიშინა სპილენძს (Aen. 8,451);
3. 1. viridis მდელო, მინდორი; hinc
Tibarénus dant vírides post térga
lácus (არგონავტებმა) უკან მოიტო-
ვეს ტიბარენთა მინდორები (Val. Fl.
5,149).

laedo (laesi, laesum, laedere) ვურტ-
ყამ; ვახიანებ, ვაფუჭებ; ვარღვევ

(სიტყვას, ხელშეკრულებას), შეეუ-
რაცხვევოფ.

laena (laenae) რ. ბუსუსიანი ქსოვილი.
laesio (laesiónis) რ. დაზიანება; დარ-
ღვევა; თავდასხმა.

laesum ob. laedo.

laetábilis, e სასიხარულო, საამბური.

laetátio (laetatiónis) რ. სიხარული.

laete ზმნს. სიხარულით, მზიარულად.

laetifico (-ficávi, -ficátum, -ficäre)

1. სიხარულით ვაკეთებ; 2. გადატ.
ვანოყიერებ.

laetitia (laetitia) რ. სიხარული, სიმ-
ხიარულე; სიმშვენიერე.

laetor (laetátus sum, laetári) ვხარობ,
მიხარია.

laetus, a, um მზიარული; სასიხარულო.
სანუგეშო.

laeve ზმნს. მარცხნივ; გადატ. უკულ-
მართად.

laevórsum და laevórsus ზმნს. მარცხ-
ნივ.

laevus, a, um მარცხენა; გადატ. მოუ-
ხერხებელი, უხერხული; უკულმართი.

láganum (lágani; ბერძნ. λάγανον) ს.
ღვეხელი.

lagoena (lagoenae) რ. ბოთლი.

lagóis (lagridis; ბერძნ.) რ. კაკაბი(?)

lállo (lalläre) ვლიღინებ, ვმღერი (დამ-
ღერება).

láma (láma) რ. ხრამი, ნაპრალი.

lámba (lámbi, lámbitum, lámbere)
ვლოკავ.

1. láménta (laméntae) რ. გოდება.

2. láménta (lamentórum, მხოლოდ მრ.
რ.) ს. ტირილი, ქვითინი, გოდება.

lamentábilis, e სატირალი; საცოდავი,
შესაბრალისი.

lamentátio (lamentatiónis) რ. ტირი-
ლი, ქვითინი, გოდება.

laménto (lamentávi, lamentátum, la-
mentäre) 1. (გარდაუვ.) ვგოდებ;
ვტირი; 2. (გარდამ.) დავიტირებ.

laméntor (lamentátus sum, lamentá-
ri) = laménto.

lamentum (lamenti) ს. გოდება.

lámia (lámiae) რ. ჯადოსანი, კუდიანი (ქალი).

lámia ან lámna (láminae) რ. ფირფიტა; 2. პირი (იარალისა).—პარალ. lammina ან lammna.

lámpas (lámpadis) რ. ჩირალდანი, სანთელი.

lána (lánae) რ. მატყლი.

lanáris, e ბეწვიანი.

lanátus, a, um მატყლისა; მატყლიანი.

láncea (lánceae) რ. შუბი, ლახვარი.

lanceárus (lanceárii) შ. შუბოსანი.

lanceátus, a, um შუბით შეიარაღებული.

láneus, a, um მატყლისა.

lánga (lángae) რ. ხელიკი (ერთ-ერთი სახე).

lángueo (lángui, languére) 1. სუსტად ვარ; 2. ვკენები.

lánguide ზნს. სუსტად, დუნედ.

lánguidus, a, um სუსტი, დუნე.

lánguor (languóris) შ. დასუსტება, სისუსტე, მოდუნებულობა.

laniátus (laniátus) შ. 1. გაგლეჯა; დაფლუთა; 2. წამება; laniátus et ictus წამებანი და ცემანი (Tac. ann. 16,6).

lanícium (lanícii) ს. მატყლი.

laniéna (laniénae) რ. საყასბო, ხორცის დუჭხი. შდრ. lánius.

laníficus, a, um მატყლის დამმუშავებელი.

laníger, lanígera, lanígerum საწმილიანი.

laníger (lanígeri) შ. ვერძი, ყოჩი.

lánio (laniávi, laniátum, laniáre) ვგლეჯ. ვფლუთ.

lanítium იგივეა რაც lanícium.

lánius (lánii) შ. ყასაბი, მებორცე.

lanúgo (lanúginis) რ. 1. ბეწვი; 2. ლინლი.

lanx (láncis) რ. ჯაჭი.

*laparotómia (laparotómiae) რ. მედიც. მუცლის გაკვეთა, [λαπαροτομία]

lapicída (lapicidae) შ. ქვის მტეხელი, ქვის მკლადვი.

lapicidínae (lapicidinárum) რ. ქვის სამტეხლო.

lapidátio (lapidatiónis) რ. ჩაქოლვა.

lapídeus, a, um ქვისა.

lápdo (lapidávi, lapidátum, lapidáre) ჩაქოლავ, ქვებს ვესვრა.

lapidósus, a, um ქვიანი.

lápis (lápidis) შ. ქვა.

láppa (láppae) რ. მცენ. ბირკავა.

lápsa (lapsáre) ვბარბაცებ; ვვარდები.

lápsus (lápsus) შ. დავარდნა, დაცემა; გადატ. შეცდომა.

laquear (laqueáris) ს. უჯრედოვანი კერი.

laqueo, laqueans, laqueátus უჯრედოვან კერს (laquear) ვაკეთებ.

laqueus (laquei) შ. 1. მარყუჟიანი თოკი (ჩამოსახრჩობად); 2. გადატ. მახე; მზაკვრობა.

lar (láris) შ. ლარი (სახლის „ანგელოზი“).

lárdum იბ. lárídum.

lárex იბ. láríx.

lárga ზნს. უხვად, საკმაოდ.

largíficus, a, um უხვი.

largifluus, a, um წყალსავსე.

largiloquus, a, um ყბედი.

largior (largítus sum, largíri) უხვად ვაძლევ, ვსახუქრებ; ვუთმობ.

largítas (largitátis) რ. სიუხვე, სიმდიდრე.

largiter ზნს. უხვად, საკმაოდ.

largitio (largitiónis) რ. 1. უხვად გაცემა, ბოძება; 2. მოსყიდვა; largitio civitátis მოქალაქის უფლებების მინიჭება.

largitor (largitóris) შ. 1. უხვად გამცემი; 2. მომსყიდველი, ქრთამის მიმცემი.

lárgus, a, um უხვი; მდიდარი.

láridum (láridi) ან lárdum (lárdi) ს. ლორის ხორცი, ლორის ქონი.

lárix (láricis) რ. მცენ. ლარიქსი.

lársa (lársae) რ. 1. ნიღაბი; 2. მოჩეე-

- ნება; ახრდილი; circumstridentes
lárvae გარსშემომხავანი ახრდილები
(Amm. 14,11,17).
- *lárynx (larýngis; ბერძნ. λάρυγξ) ♀. ზორბი.
- lásanum (lásani) ს. კურკელი.
- lascíve ზმნს. ხალისით.
- lascívía (lascíviae) ჯ. 1. სიმზიარულე, სიხალისე, სილაღე; 2. უტიფრობა; განებივრება.
- lascívio (lascívii, lascívítum, lascívire) ვცელქობ.
- lascívus, a, um 1. მზიარული, ცელქი; 2. უტიფარი.
- lassítúdo (lassítúdinis) ჯ. დაღლილობა, დაქანცულობა.
- lássó (lassávi, lassátum, lassáre) დაეღლი, დაექანცავ.
- lássulus, a, um კინი. (←lassus) დაქანცული.
- lássus, a, um დაღლილი, დაქანცული.
- láte ზმნს. ფართოდ, გაშლილად; ვრცლად.
- látebra (látebrae, უფრო ზშირად იხმარება მრ. რიცხვში) ჯ. 1. ფარული ადგილი, საფარი; 2. გადატ. ხრიკი, ფანდი.
- latebrósus, a, um 1. ფარული ადგილებით სავსე; 2. გაიძვერა, გაქნილი.
- látens (laténtis) ზედსართ. ფარული, უჩინარი.
- laténter ზმნს. ფარულად, მალულად.
- láteo (látui, latére) ვიმალები, უჩინარი ვარ.
- látér (látéris) ♀. აგური; látéres coctiles გამომწვარი აგურები.
- laterámen (lateráminis) ს. კედელი, კვერდი; laterámina vásis კურკლის კედლები (Lucr. 6,233).
- latérculus (latérculi) ♀. კინი. აგურაკი.
- laterícus, a, um აგურისა.
- latérna (latérnae) ჯ. ნათურა.
- latifúndium (latifúndii) ს. მამული.
- latine ზმნს. ლათინურად.
- latinitas (latinítáti) ჯ. ლათინური ენა.
1. latinus, a, um ლათინური.
2. latini (ნათ. latinórum) ♀. ლათინები (ლაიკუმის მცხოვრებნი).
- látito (latitávi, latitáre) ვიმალები. [látéo]
- latitúdo (latitúdinis) ჯ. სიგანე, სიფართოვე.
- latrína (latrínae) ჯ. ფეხისადგილი.
1. látro (latrávi, latrátum, latráre) ვყუფ; გადატ. ვყვირი, ვილანძლები.
2. látro (latrónis) ♀. ყაჩალი.
- latrocinium (latrocinii) ს. ყაჩალობა, ძარცვა-გლეჯვა.
- látum ob. féro.
1. látus, a, um ფართო, განიერი; ვრცელი.
2. látus (látéris) ს. ვეერდი, ფერდი, მზარი.
- laudábilis, e საქები.
- laudátio (laudatiónis) ჯ. 1. ქება; 2. შესხმა.
- laudátor (laudatóris) ♀. მაქებარი; მებოტბე.
- láudo (laudávi, laudátum, laudáre) 1. ვაქებ, ვადიდებ; 2. ვუწოდებ, ვძაბი.
- laureátus, a, um დადაფნული, დაფნის გვირგვინით შემკული (ე. ი. დაჯილდოებული).
- láureus, a, um დაფნისა.
- láurus (láuri) ჯ. 1. დაფნა, დაფნის ხე; 2. დაფნის გვირგვინი.
- laus (láudis) ჯ. ქება, დიდება.
- látus, a, um დაბანილი. [lávo]
- lavácrum (lavácri) ს. აბანო, აბაზანანი ოთახი.
- lavátio (lavatiónis) ჯ. დაბანა.
- lávo (lávi, láutum ან lavátum, laváre) 1. ვებან, ვიბან; 2. ვრწყავ.
- láxo (laxávi, laxátum, laxáre) 1. ვაფართოვებ, გავკვიმავ; 2. გამოვხსნი, ვათავისუფლებ.
- láxus, a, um 1. ფართო, გაწლილი; 2. მოხალკვათებული.
- leaena (leaenae) ჯ. ლომი (ძუ).
- lébes (lebétis; ბერძნ.) ♀. ქვაბი, ტაშტი.

lectica (lecticae) *ლ.* საკაცე.
 lectio (lectiōnis) *ლ.* 1. არჩევა; 2. კითხვა.
 lectito (lectitavi, lectitatum, lectitare) ვკითხულობ, გულდასმით ვკითხულობ.
 lector (lectoris) *ლ.* მკითხველი.
 lectulus (lectuli) *ლ.* [+lectus] ტახტი.
 lectum *იხ.* légo.
 lectus (lecti) *ლ.* საწოლი; ტახტი.
 iegatio (legatiōnis) *ლ.* 1. ელჩობა; 2. ელჩები.
 legator (legatoris) *ლ.* მონადირე, ანდერძის დამტოვებელი.
 legatus (legati) *ლ.* ელჩი.
 légio (legiōnis) *ლ.* ლეგიონი; ჯარი.
 legionarius, a, um ლეგიონისა; milites legionarii ლეგიონელები.
 legitimus, a, um კანონიერი, სათანადო.
 1. légo (légi, lectum, légere) 1. კრებ; 2. ვირჩევ; 3. ვკითხულობ.
 2. légo (legavi, legatum, legare) 1. ვგზავნი (ელჩად); 2. ვუანდერძებ.
 legumen (leguminis) *ლ.* ცერცვი.
 léne *ზმნ.* რბილად, წყნარად, ნელა.
 lenio (lenivi, lenitum, lenire) ვაწყნარებ, ვამშვიდებ, ვარბილებ.
 lenis, e რბილი, წყნარი, ნელი.
 lenitas (lenitatis) *ლ.* სირბილე, სიწყნარე, ზომიერება.
 leniter *ზმნ.* რბილად, წყნარად, ნელა.
 leno (lenonis) *ლ.* მაკანკალი.
 lenocinium (lenocinii) *ლ.* მაკანკლობა.
 lens (lentis) *ლ.* ოსპი.
 lente *ზმნ.* წყნარად; გულგრილად; ნელა.
 lentitudo (lentitudinis) *ლ.* ზოზინი, დონდლობა; გულგრილობა.
 lentus, a, um წყნარი; ნელი; გულგრილი.
 léo (leōnis) *ლ.* ლომი.
 lépide *ზმნ.* საამოდ; გონებაშეშლილად.
 lépιδus, a, um საამოდ; გონებაშეშლილი.
 lépор (lepōris) ან lépos (lepōris) *ლ.* სიამე, სიმშვენიერი.
 leporinus, a, um კურდღლისა.

lépus (lepōris) *ლ.* კურდღელი.
 lepúsculus (lepúsculi) *ლ.* კნინ. (+lépus) კურდღელი.
 letális, e სასიკვდილო, მომავდინებელი.
 lethargia (lethargiae; ბერძნ.) *ლ.* ლეთარგია, საღათას ძილი.
 létum (léti) *ლ.* 1. სიკვდილი; 2. დაღუპვა.
 levámen (leváminis) *ლ.* შემსუბუქება, გაადვილება; გამაადვილებელი საშუალება.
 levaméntum (lovaménti) *ლ.* იგივე რაც levámen.
 levátio (levatiōnis) *ლ.* გაადვილება, შემსუბუქება.
 1. lévis, e 1. გლუვი, უხორკლო; 2. უთმო; მგლოტი; 3. გადატ. ნახი, ნორჩი, კოპწია; orátio lévis მწყობრი ლაპარაკი.
 2. lévis, e 1. მსუბუქი, მჩატე; 2. სწრაფი, მოხერხებული; 3. გადატ. კარაფშუტა; არასაიმედო.
 1. lévitas (levitatis) *ლ.* სიგლუვე.
 2. lévitas (levitatis) *ლ.* 1. სიმჩატე; სისწრაფე; 2. გადატ. კარაფშუტობა.
 léviter 1. (ზმნისართი სიტყვისაგან 2. lévis) მსუბუქად, ადვილად, ოდნავ.
 1. lévo (levavi, levatum, levare) ვაგლუვებ; ვაპრიალებ.
 2. lévo (levavi, levatum, levare) 1. ვამსუბუქებ, ვარბილებ; 2. ვანუგეშებ, ვახარებ; 3. მაღლა ვწევ, ალემართავ.
 lex (légis) *ლ.* კანონი; წესი, პირობა.
 léxis (léxis; ბერძნ.) სიტყვა.
 libaméntum (libaménti) *ლ.* მსხვერპლი, მსხვერპლშეწირვა.
 libátio (libatiōnis) *ლ.* მსხვერპლის შეწირვა.
 libéllus (libélli) *ლ.* კნინ. [+liber] წიგნაკი, წიგნი; ბარათი.
 libens (libentis) ან libens (lubentis) ზედსართ. მზად მყოფი, ხალისიანი.
 libénter *ზმნ.* ხალისით, სიამოვნებით.
 1. liber (libri) *ლ.* წიგნი.

2. liber, libera, liberum თავისუფალი.
liberalis, e 1. თავისუფლების შესახები;
2. კეთილშობილი, გულუხვი.

liberalitas (liberalitatis) ლ. 1. თავისუფალი მონაროვნეობა; 2. გულთბილობა; გულუხეობა.

liberaliter ზმნს. კეთილშობილურად, კარგად; გულუხვად.

libere ზმნს. თავისუფლად.

liberi (liberorum, მხოლოდ მრ. რ.) ჴ. ბავშვები.

libero (liberavi, liberatum, liberare) ვათავისუფლებ.

liberta (libertae) ლ. გაახატებული (ქალი).

libertas (libertatis) ლ. თავისუფლება.

libertinus (libertini) ჴ. ახატი, განთავისუფლებული მონა.

libertus (liberti) ჴ. გაახატებული (კაცი).

libet (libuit, libere) (პირნაკლი ზმნა):
mihi libet ნებავს, მინდა.

libido (libidinis) ლ. 1. სურვილი, ნდომა; ვნებიანი სურვილი; 2. თვითნებობა.

libo (libavi, libatum, libare) 1. გემოს ვინჯავ (საკმლისას, სასმელისას); ვსესხულობ; 3. მსხვერპლს ვწირავ.

libra (librae) ლ. 1. გირვანქა; 2. სასწრაო.

librarium (librarii) ს. წიგნების ყუთი, წიგნების კარადა.

1. librarius, a, um წიგნისა.

2. librarius, a, um ერთგირვანქიანი.

3. librarius (librarii) ჴ. 1. გადამწერი; 2. მონაგარიშე; 3. წიგნების გამყიდველი.

librilis, e გირვანქა, გირვანქიანი. [libra]

libro (libravi, libratum, librare) 1. ვაქნევ, ვარწევ, ვარხევ; 2. ვტყვორცნი.

libum (libi) ს. ღვებელი; სედისკვერი.

licenter ზმნს. თავისუფლად; უბოდიშოდ, შეუპოვრად.

licentia (licentiae) ლ. თავისუფლება; უბოდიშობა.

liceor (licitus sum, liceri) ფასს შევადკევ.

licet (licuit, licere) (პირნაკლი ზმნა):
1. ნებადართულია; 2. დე, იყოს.

licitus, a, um ნებადართული.

licium (licii) ს. ძაფი, ფთილა.

lictor (lictoris) ლიქტორი.

lien (lienis) ელენთა.

ligamen (ligaminis) ს. კავშირი.

ligamentum (ligamenti) ს. კავშირი. იოგი.

ligna (lignorum) ს. შეშა.

1. lignarius, a, um ხე-ტყის შესახები.

2. lignarius (lignarii) ჴ. ხე-ტყის ვაკარი; 2. დურგალი, ხერო.

lignatio (lignationis) ლ. ხე-ტყის მოქრა.

lignator (lignatoris) ჴ. ტყის მკრელი.

ligneus, a, um ხისა.

lignor (lignatus sum, lignari) ხე-ტყევ ვკრი.

lignum (ligni) ს. მრ. რ. ligna შეშა.

1. ligo (ligavi, ligatum, ligare) ვკრავ, ვიხვევ (შებვევა); fracta ligare ხელშეკრულების დადება.

2. ligo (lignis) წერაკვი.

lignrio (lignrivi, lignritum, lignrife)
1. ვლოკავ; 2. გადატ. პირს ვიტკბარუნებ, ვისმუნებ.

lilium (lilii) ს. შროშანი; 2. სამხ. ლილიუმი (სანგრების მწკრივი).

lima (limae) ლ. ხერხი.

limbus (limbi) ჴ. ქობა; არშია; კიდე.

limen (liminis) ს. 1. ზღუბელი; შესავალი, შესასვლელი; 2. დასაწყისი; საზღვარი.

limes (limitis) ჴ. 1. ზღვარი, საზღვარი; 2. ბილიკი, გზა.

limo (limavi, limatum, limare) 1. ვხერხავ; 2. ზედმიწევნით ვიკვლევ.

limosus, a, um შლამიანი, ტალახიანი; **contigerant rapidas limosi Phasidis undas** მიადწევს შლამიანი ფაზისის სწრაფმდინარე წყლებს (Met. 7,2). [2. limus]

1. limus, a, um ელამი.

2. *limus (limi)* ზ. შლამი, ტალახი.
linea (lineae) რ. ძაფი; 2. ხაზი; სახლ-
 ვარი.

lineus, a, um სელისა, ტილოსი. [*lin-
 num*]

lingo (linxi, linctum, lingere) ვლო-
 კავ.

lingua (linguae) რ. 1. ენა; 2. კონცხი,
 ისარა.—პარალ. *dingua*.

lingualis, e ენისა.

lingula (lingulae) რ. კნინ. 1. ენა; 2.
 გეოგრ. ისარა.

lino (livi ან livi, litum, linere) წა-
 ვაცებ, წვეუსვამ.

linquo (linqui, linquere) 1. ვტოვებ,
 ვუტოვებ; 2. (ენებ.) მიტოვებული
 ვარ; დაუძღურებული ვარ; *linquitur*
 (არტ. ფორმა,—*linquitur*) დაუძღუ-
 რებულია (*Met.* 3,490).

linter (lintris) რ. 1. ნავი; 2. ვარცლი.

lintheum (linthei) ს. 1. ტილო; 2. აფრა.

linteus, a, um სელისა, ტილოსი.

linum (lini) ს. 1. სელი, ტილო; 2. აფ-
 რა; თოკი.

lippus, a, um თვალჩირკიანი.

liqueo (liqui, liquere) 1. თხელი ვარ,
 ანკარა ვარ; 2. *liquet* ცხადია; აწ-
 კარაა; *non liquet* (იურიდ. ფორ-
 მულა *N. L.*) საკითხი ნათელი არაა.

liquet (პირნაკლი ფორმა ზმნისა *liqu-
 eo*) ცხადია, აწკარაა.

liquide ზმნს. ცხადად, გადაჭრით; სუფ-
 თად, ანკარად.

liquido ზმნს. ცხადად, გადაჭრით.

liquidus, a, um 1. თხელი, თხევადი.
 დენადი; 2. ცხადი, ნათელი, ანკარა;
 3. გრამ. წარწარი.

liquo იხ. *linquo*.

liquor (liquoris) ზ. სითხე.

lira (lirae) რ. კვალი (წახწავისა).

lis (litis) რ. დავა.

littera (litterae) ან littera (litterae) რ.
 1. ასო; 2. მრ. რ. *litterae (littera-
 rum)* წერილი; მწერლობა; მეცნიე-
 რებანი.

litterator (litteratoris) ზ. ენებისა და
 მწერლობის მცოდნე, გრამატიკოსი.

litteratura (litteraturae) რ. დამწერლო-
 ბა; მწერლობა; გრამატიკა.

litteratus, a, um ნასწავლი, წიგნიერი.

litigator (litigatoris) ზ. მოდავე, მომ-
 ჩივანი.

litigium (litigii) ს. დავა.

lito (litavi, litatum, litare) 1. მსხვერპლს
 ვწირავ ხელსაყრელ პირობებში; 2.
 თავს შევადრალებ; 3. ვახლვეყნებ.

litoralis, e სანაპირო, ნაპირისა.

*littera, litterator, litteratura, littera-
 tus* იხ. *littera* და სხვ.

litus (litoris) ს. ზღვის ნაპირი; ნაპირი;

*lituraque intravit Pagasaea Cól-
 cha carina* პაგასური ხომალდით
 მიადგა კოლხეთის ნაპირებს (*Met.*
 13,24).

lituus (litui) ზ. კვერთხი.

lix შღრ. *elixus*.

lixa (lixae) ზ. მოვაკრე, მარკიტანტი.

lobulus (lobuli) ზ. მედიც. ყურის ბი-
 ბილო.

locatio (locatiónis) რ. 1. მოთავსება;
 2. იჯარით გაცემა.

loco (locavi, locatum, locare) 1. ვა-
 თავსებ; 2. იჯარით ვაძლევ, ვაქი-
 რავებ.

locuples (locupletis) ზედსართ. დოვ-
 ლათიანი, მდიდარი.

locus (loci) ზ. 1. ადგილი (მრ. რ. *loci*
 ზ. ადგილი წიგნში და *loci* ს. ად-
 გილი სივრცეში); 2. ადგილი, თანამ-
 დებობა; წოდება (სოციალური); *in-
 feriore loco natus* მდაბიო წარმო-
 შობის კაცი.

locusta (locustae) რ. კალია.

locutio (locutiónis) რ. მეტყველება;
 გამოთქმა.

locutus იხ. *loquor*.

logos ან logos (logi; ბერძნ. λογος) ზ.
 სიტყვა.

longaevus, a, um ღრმად მოხუცებული.
longe ზმნის. 1. შორის; 2. გაცილებით,
 ძალიან; *longe nobilissimus* ყველა-

- ხე უფრო გამოჩენილი; *longe melius* გაცილებით უკეთ.
- longinquus*, *a*, *um* შორი, შორეული; ხანგრძლივი.
- longitudo* (*longitudinis*) *რ.* სიგრძე.
- longulus*, *a*, *um* მოგრძო.
- longurius* (*longurii*) *ჰ.* 1. გრძელი კოკი; 2. ლატანი.
- longus*, *a*, *um* გრძელი, ხანგრძლივი.
- loquax* (*loquacis*) ზედსართ. ყბედი.
- loquētia* (*loquētiac*) *რ.* ყბედობა.
- loquor* (*locutus sum*, *loqui*) ვლაპარაკობ.
- loquutio* (*loquutionis*) *რ.* მეტყველება; გამოთქმა.
- lora* (*lorae*) *რ.* ჭკპის გამონაწერი ღვიწო. შდრ. *deutoriis*.
- loramentum* (*loramenti*) *ს.* ღვედი.
- lorica* (*loricae*) *რ.* 1. აბჯარი, ჯავშანი (ტყავისა); 2. სანგარი, სიმაგრე.
- lorico* (*loricavi*, *loricatum*, *loricare*) ვჯავშნავ.
- loricula* (*loriculae*) *რ.* კნინ. სიმაგრე; სანგარი; მიწყარილი.
- lorum* (*lori*) *ს.* 1. ღვედი; 2. აღვირი; შოლტი.
- libens* *ობ.* *libens*.
- libet* = *libet*.
- lubricus*, *a*, *um* 1. მოლიბული; სწრაფ-მავალი; 2. სახიფათო; მაცთუნებელი.
- lucellum* (*lucelli*) *ს.* კნინ. [*lucrum*] ხიერი, მოგება.
- luceo* (*luxi*, *lucre*) 1. ნათელი ვარ, ვანათებ; 2. ვჩანვარ, ცხადი ვარ.
- lucerna* (*lucerna*) *რ.* სანთელი, ნათურა.
- luco* ან *luci* დღისით. *ობ.* *lux*.
- lucidus*, *a*, *um* ნათელი; ცხადი.
- lucifer*, *lucifera*, *luciferum* 1. ნათელ-მოსილი; *donaque luciferos Luna movēbat equos* მთვარე მეთუჯურ მიერეკებოდა ნათელმოსილ ცხენებს (*Op. H.* 11,46); 2. მანათობელი; 3. *Lucifer* (*Luciferi*) *ჰ.* მთიები ვენერა (დილის მნათობი); დღე.
- lucifer* (*luciferi*) *ჰ.* 1. განთიადი; 2. პოეტ. დღე.
- lucror* (*lucratus sum*, *lucrari*) მოგებას ვნახულობ, ხიერი მაქვს; ვიძენ.
- lucrosus*, *a*, *um* მოსავები, სახიერო.
- lucrum* (*lucri*) *ს.* მოგება, ხიერი.
- luctatio* (*luctationis*) *რ.* 1. კიდაობა; 2. ღონე, ძალღონის დაკიშვა.
- luctator* (*luctatoris*) *ჰ.* მოკიდავე.
- luctor* (*luctatus sum*, *luctari*) ვკიდაობ.
- luctuosus*, *a*, *um* სამწუხარო, სევალალო.
- luctus* (*luctus*) *ჰ.* მწუხარება, გლოვა.
- lucubro* (*lucubravi*, *lucubratus*, *lucubraro*) ვმუშაობ სანთლის შუქზე, ღამ-ღამობით ვმუშაობ.
- luculentus*, *a*, *um* 1. ნათელი, ცხადი; 2. უეკველი, უტყუარი; 3. მშვენიერი, ღამაზი; კარგი.
- luculus* (*luculi*) *ჰ.* კნინ. ჭლა.
- lucus* (*luci*) *ჰ.* ჭლა.
- ludibrium* (*ludibrii*) *ს.* 1. გასართობი, სათამაშო; 2. დაციწვა.
- ludificatio* (*ludificationis*) *რ.* დაციწვა, სასაცილოდ აგდება.
- ludifico* (*ludificavi*, *ludificatum*, *ludificare*) 1. დაციწინი, ვასულელებ; 2. დაბრკოლებას ვუღობავ.
- ludio* (*ludionis*) *ჰ.* მსახიობი.
- ludius* (*ludii*) *ჰ.* მსახიობი.
- ludo* (*lusi*, *lusum*, *ludere*) 1. თამაშობ, ვერთობი; 2. დაციწინი, ვასულელებ.
- ludus* (*ludi*) *ჰ.* 1. თამაში, გართობა, ხუმრობა, ოინი; 2. სანახაობა; 3. სკოლა.
- lues* (*luis*) *რ.* 1. გადამდები სენი; 2. დაღუპვა.
- lugeo* (*luxi*, *lugero*) დაეტირბ, ვგლოვობ.
- lugubris*, *e* სევალალო, საუბედურო, სამგლოვიარო.
- lumbus* (*lumbi*) *ჰ.* 1. წელი; 2. გადატ. სასკესო ორგანოები.

lumen (luminis) ს. სინათლე, შუკი.
luminária (luminarium, მხოლოდ მრ. რ.) ს. დარაბა.

luminósus, a, um სინათლიანი, ნათელი.
lúna (lúnae) რ. მთვარე.

lunáris, e მთვარისა, სამთვარეო.
lunátus, a, um ნამგლისებრი.

1. **lún** (lúni, luitúnus, lúnere; ბერძნ. λύνω) გამოვასწორებ, გამოვიყიდი, გადავიხდი.

2. **lún** (lúnere; ბერძნ. λύνω) 1. ვბან (გაბანა), გარს ვუვლი; Graecia lúntur lónio profúndo საბერძნეთს იონის ზღვა აკრავს; 2. ვასუფთავებ, ვწმენდ.

lúpa (lúpae) რ. 1. მგელი (ძუ); 2. მუცხვი.

lupánar (lupandris) ს. საროსკიპო სახლი.

1. **lupínus (lupini) მ.** მცენ. ხანკეოლა.
2. **lupínus, a, um** მგლისა.

lúpus (lúpi) მ. მგელი.

lúrco (lurcónis) მ. ღორმუცელია.

lúridus, a, um მკრთალი, ფერმკრთალი.

luscínia (luscíniae) რ. ბულბული.

luscínus (luscínii) მ. ბულბული.

lúsio (lusiónis) რ. თამაში, თამაშობა.

lúsor (lúsóris) მ. 1. მოთამაშე; 2. ხუშარა, მასხარა.

lúsórius, a, um საგასართობო, სათამაშო.

lustrális, e განაწმენდელია.

lustrátio (lustratiónis) რ. გაწმენდა (მსხვერპლის საშუალებით).

lústro (lustrávi, lustrátum, lustráre)

1. განეწმენდ (მსხვერპლის შეწირვის საშუალებით); 2. ვათვალრეებ.

lústra (lustrórum, მხოლოდ მრ. რ.) ს. ორმო, სორო, ბუნაკი.

lústrum (lústri) ს. განწმენდა (მსხვერპლის შეწირვის საშუალებით).

lúsus (lúsus) მ. თამაში, გართობა.

1. **lúteus, a, um** თიხია, ტალახისა; 2. ტალახიანი. [1. lútum]

2. **lúteus, a, um** ყვითელი, ზაფრანის ფერი. [2. lútum]

1. **lútum (lúti) ს.** თიხა, ტალახი.

2. **lútum (lúti) ს.** ყვითელი ბალახი.

lux (lúcis) რ. 1. შუკი, სინათლე; 2. დღის სინათლე, დღე; ante lucem გათენებადღე.

luxúria (luxúriae) რ. ფუფუნება, განცხრომა; მფლანგველობა.

luxúries (luxurióis) რ. = luxúria.

luxúrio (luxuriávi, luxuriátum, luxuriáre ფუფუნებაში ვარ, ვნებიერობ; უხვად მაქვს.

luxurióse ზმნს. ფუფუნებით, განცხრომით.

luxuriósus, a, um 1. მდიდრული, უხვი; 2. გადაჭარბებული.

lúxus (lúxus) მ. ფუფუნება, მფლანგველობა.

Lycéum (Lycéi; ბერძნ. Λύκειον) ს. ლიკეონი (სავარჯიშო სკოლა ათენში, აგრეთვე რომში—ტუსკულუმის მახლობლად).

lymphátus, a, um 1. უჯუნური; 2. შიშით შეპყრობილი; lymphátis caecopavore ánimis ბრმა შიშისაგან გონება ჰქონდათ წართმეული (Tac. II, 1, 82).

lynx (lýncis; ბერძნ. λυγξ) მ. ფოცხვერი.

lýra (lýrae; ბერძნ.) რ. ლირა.

lýricus, a, um ლირიკული.

lýrici (lyricórum) ლირიკოსი პოეტები.

M

M. შემოკლება კაცის სახელისა **Márcus.** M = რიცხვით სახელს mille ათასი.

macéllum (macélli) ს. საყასბო, ბაზარი.

mácer, mácra, mácrum გამბდარი, მკლე.

macéria (macériae) რ. ღობე; ზღუდა. **mácero (macerávi, macerátum, mace-**

ráre) 1. ვამპლევებ; ვალბობ; 2. ვადუნებ, ვაუძლურებ, ვასუსტებ.
máchina (mácliinae) **ჟ.** მანქანა, იარაღი; 2. მანქანება, ხერხი.
machinátio (machinatiónis) **ჟ.** 1. მოწყობილობა, მანქანა, იარაღი; 2. მანქანება, ხერხი.
máchinor (machinátus sum, machinári) **ოსტატურად** ვამზადებ, ვახერხებ; განვიზრახავ.
mácies (maciái) **ჟ.** სიგამზდრე, სიმკლევე.
mactátor (mactatóris) **მ.** მკვლელი.
mácto (mactávi, mactátum, mactáre) 1. პატრვს ვცემ; 2. მსხვერპლად ვწირავ; 3. გადატ. ვკლავ; ვსპობ.
mácula (máculae) **ჟ.** 1. ლაქა, წინწყლი; ხალი; 2. გადატ. სირცხვილი.
máculo (maculávi, maculátum, maculáre) 1. ვალაქავებ; 2. გადატ. ჩირქსა ვცებდ.
maculósus, **a**, **um** 1. ლაქებიანი; წინწყლებიანი, კრელი; 2. გადატ. ლაქამოცხებული, ჩირქმომოცხებული.
mádidus, **a**, **um** სველი, ნამიანი.
maereo (maerui, maerére) ვწუხვარ, ვდარდობ.
maeror (maeróris) **მ.** მწუხარება, დარდი.
maeste **ზმს.** ნალღლიანად, სევდიანად.
maestus, **a**, **um** მწუხარე, ნალღლიანი, სევდიანი.
mágicus, **a**, **um** ჯადოსნური, ჯადოქრული.
mágis **ზმს.** უფრო; **quam mágis** რაც შეიძლება უფრო, რაც შეიძლება მეტად.
magister (magístri) **მ.** უფროსი, გამგე; ხელმძღვანელი.
magistra (magístrae) **ჟ.** უფროსი, გამგე (ქალი).
magistrátus (magistrátus) **მ.** უფროსი, გამგე; თანამდებობის პირი.
magónimus, **a**, **um** კეთილშობილი, დიდსულვანი; ვაჟაკური.
mágnas (magnéti; ბერძნ.) **მ.** მაგნიტი.

mágni (ნათ. ბრ. სიტყვისა **mágnus**) ძვირად (ყიდვა, გაყიდვა).
magnífice **ზმს.** 1. საუცხოოდ, ჩინებულად; 2. მაღალფარდოვნად.
magnificentia (magnificentiae) **ჟ.** 1. საუცხოობა; 2. აღმატებულება; 3. მაღალფარდოვნება.
magníficus, **a**, **um** (შედარ. ხარ. magnificentior, აღმატ. ხარ. magnificentissimus) 1. საუცხოო, ჩინებული; 2. მნიშვნელოვანი, სასახელო; 3. მაღალფარდოვანი (სიტყვები).
magnitúdo (magnitúdinis) **ჟ.** სიდიდე; დიადობა.
magnópere **ზმს.** 1. მეტად, ძალიან; 2. დაბეჯითებით.
mágnus, **a**, **um** (შედარ. ხარ. máior, აღმატ. ხარ. máximus) დიდი; máior უფრო დიდი, უფროსი; máiores მრ. რ. წინაპრები.
mágnus (mágnii) **მ.** 1. მოგვი, ქურუმი; 2. ჯადოქარი.
maiestas (maiestátis) **ჟ.** სიდიდე, ღირსება.
máior **მ.** **ჟ.**, máius **მ.** (შედარ. ხარ. სიტყვისა **mágnus**) უფრო დიდი, უფროსი; máiores მრ. რ. (ნათ. máiorum) **მ.** წინაპრები.
1. máius (máii) **მ.** მაისი.
2. máius **ზმს.** უფრო დიდად, მეტად, უფრო.
maiusculus, **a**, **um** კნინ. [+máior] 1. უფრო დიდი, საკმაოდ დიდი; 2. მთავრული (ასო).
mála (málai) **ჟ.** ლოჯა.
malácia (maláciae) **ჟ.** უქარობა; მყუდროება (ზღვაზე).
mále **ზმს.** ცუდად, ბოროტად; ავად; უხეიროდ.
malédice **ზმს.** ავი ენით, ბოროტ ენით, ბოროტად.
maledíco (maledíxi, maledíctum, maledicere) ვლანძღავ, ავად ვიხსენიებ.
maledictio (maledictiόnis) **ჟ.** ავად ხსენება.

maledictum (maledicti) ს. გინება, ლანძღვა.

malódicus, a, um (შედარ. ხარ. maledicentior, აღმატ. ხარ. maledicentissimus) ავ-ენა.

malefácio (malefáci, malefactum, malefaceré) ცუდს ვშვრები, ბოროტად ვქცევი.

malefactum (malefacti) ს. ცუდი საქციელი, ავი საქმე.

maleficium (maleficii) ს. ბოროტმოქმედება; ძალადობა.

maléficus, a, um (შედარ. ხარ. maledicentior აღმატ. ხარ. maledicentissimus) ბოროტმოქმედი; უპატიოსანო: ცუდი.

malesuáduš, a, um ცუდი რჩევის მიმცემი.

malévols (malevoléntis) ხედსართ. მტრულად განწყობილი.

malevoléntia (malevoléntiae) დ. მტრული განწყობილება.

malévols, a, um არაკეთილისმსურველი, მტრულად განწყობილი.

malífer, malífera, maliferum ვაშლის მომცემი (Aen. 7,740). [málum, féró]

maligno ზნს. 1. ბოროტად, შურთანად; 2. ძუნწად, ცოტა.

malignitas (malignitátis) დ. 1. აკაცობა; შურთანობა; 2. ძუნწობა.

malignus, a, um 1. ავზიანი; არაკეთილისმსურველი გაიძვერა, ცუდი; 2. ცუდი; 3. ცუნწად; 4. მიკიტანი (Hor. s. 1.5,4); 2. ძუნწი.

malínus, a, um 1. ვაშლისა; 2. ვაშლის ფერი; 3. ვაშლზე დამყნობილი.

malitia (malítiae) დ. 1. სიბოროტე; 2. სივერაგე.

malitióse ზნს. ვერაგულად.

malitióšus, a, um ვერაგული.

mallóls (mallóli) მ. კინნ. ჩაქუჩი; ანატ. გოჯი.

malíleus (malílei) მ. ჩაქუჩი.

maló (malú, málle) მეტი მსურს, უკეთესი მინდა.

malta ან maltha (maltae) დ. 1. მალთა (ერთგვარი ზეთი ან ფისი); 2. გადატ. ნებიერი.

1. **málum (máli)** ს. ბოროტება, უბედურება; ნაკულუევანება.

2. **málum (máli)** ს. ვაშლი.

1. **málus (máli)** დ. ვაშლის ხე. შდრ. 2. **málum**.

2. **málus (máli)** მ. 1. ანძა; 2. ძელი.

3. **málus, a, um** (შედარ. ხარ. pór, აღმატ. ხარ. péssimus) 1. ცუდი, ბოროტი; უზნეო; 2. ცუდბედია, უბედურა.

málva (málvac) დ. მცენ. ბალბა.

mamilla (mamillae) დ. კინნ. ძუძუ.

mamilláre (mamilláris) ს. ახლუდი (ძუძუების ასაკრავი).

mámma (mámmac) დ. ძუძუ.

mammóna (mammónac) დ. ეკლ. სიმდიდრე

mammóšus, a, um 1. დიდძუძუებიანი; 2. გადატ. უზვი.

máncip (máncipis) მ. იჯარადარი, მოიჯარე.

máncipium (máncipii) ს. 1. ნასყიდობის ქალაქი, სყიდვა; 2. საკუთრება, საკუთრების უფლება.

máncipo (máncipávi, máncipátum, máncipáre) ვყიდი, საკუთრებად ვაძლევ

máncipíum (máncipii) ს. máncipium.

máncus, a, um დასახირბული; მანკიერი; სუსტი.

mandátor (mandátoris) მ. დავალების მიმცემი.

mandátum (mandáti) ს. დავალება, მინდობილობა.

mandátu დავალებით.

mandátus (მოქმ. mandátu) იხ. mandátu.

mandíbula (mandíbulae) დ. ანატ ქვედაცხვილის ძვალი.—პარალ. mandíbula.

1. **mándo (mandávi, mandátum, mandáre)** ვანდობ, ვავალებ; მანდობა

- mandāre** დამახსოვრება, დასწავლა; **literis mandāre** ჩაწერა; **se mandāre** მივეცემი; **se mandāre fūgao** გაქცევა, ღტოლვა (მივეცემი ღტოლვას).
2. **māndo** (māndi, mānsūm, māndero) ვლუკ; ეკამ.
3. **mando** (mandōnis) მ. მკამელი; ღორბუცელა.
- māndra** (māndrae) რ. სახედრების ქარავანი.
- māne** 1. (არ იბრუნება) დილა; **a primo māne** დილიდანვე; 2. ზმნს. დილით ადრე; **cras māne** ხვალ დილით; განთიადზე; განთიად (საბა; მარკ. 13,35).
- māngo** (mānsi, mānsūm, mānere) 1. ვრჩები; 2. ველო. ები.
- mānes** (mānium, მხოლოდ მრ. რ.) მ. მიცვალბულთა სულები; პოეტი. მიცვალბულის გვამი; საიქიო; მიცვალბულის აჩრდილი; **pātris Anchisae mānes** (ენეასის) მამის ანქიზის აჩრდილი (Aen 10,534).
- māngo** (māngōnis) მ. 1. მატყუარა; 2. მონებით მოვაჭრე.
- mānicāe** (manicārum) რ. მრ. რ. 1. სახელოები; 2. ხელობრიკილი.
- manīcula** (manīculae) რ. კნინ. [+mānus] ხელი.
- manifēste** ზმნს. ცხადად, აშკარად.
1. **manifēsto** (manifestāvi, manifestātum, manifestāre) ვააშკარავებ, ცხადვყოფ.
2. **manifēsto** ზმნს. ცხადად. აშკარად.
- manifestus**, a, um ცხადი, აშკარა.
- manipulāris**, e რიგითი (ჯარისკაცი). [manipulus]
- manipulātīm** ზმნს. 1. ბლუჯა-ბლუჯა, გროვა-გროვა; 2. მანიპულების მიხედვით.
- manipulus** (manipuli) მ. 1. ბლუჯა, გროვა, კონა (ჩალისა, თივისა); 2. მანიპული, ჯარისკაცთა რაზმი (ლეგიონის 1/30).
1. **mānna** (mannae; ბერძნ.) რ. მარცვალი.
2. **mānna** ს. (არ იბრუნება) მანანა, **mānnus** (mānni) ს. ცხენი, იორლა, თოხარიკი.
- māno** (manāvi, manātum, manāre) 1. ვიღვრები, ვვრცელდები; 2. ვღვრი.
- mānsio** (mansiónis) რ. 1. დარჩენა, დასადგურება; 2. ბინა, სადგური, თავშესაფარი.
- mānsito** (mansitāvi, mansitātum, mansitāre) ვრჩები; ვბინავდები.
- mansuefacio** (mansuefēcī, mansuefāctum, mansuefācere) ვიმორჩილებ, ვიშინაურებ.
- mansuēscō** (-suōvi, -suōtum, -suōscere) ვთვინიერდები.
- mansuēte** ზმნს. წყნარად, თვინიერად.
- mansuetūdo** (mansuetūdinis) რ. სიწყნარე, სიმშვიდე.
- mansuetus**, a, um მოშინაურებული, მოთვინიერებული; თვინიერი.
- māntica** (mānticae) რ. ჩანთა.
- manuālis**, e ხელისა; **manuālia sāxa** ხელით სატყორცნი ქვები (Tac. ann. 4,51).
- manūbiae** (manubiārum) რ. მრ. რ. ნადავლი.
- manūbrium** (manūbrii) ს. ტარი.
- manufēstus**, a, um = manifestus.
- manumīssio** (manumissionis) რ. განთავისუფლება (მონისა), გაახატება.
- manumītto** (manumīsi, manumīssum, manumīttere) ვათავისუფლებ (მონას).
1. **mānus** (mānus) რ. 1. ხელი; ძალა, ძალაუფლება; 2. რაზმი; ბროლი, ხრო.
2. **mānus**, a, um (არქაული სიტყვა) კარგი. კეთილი. შდრ. inimānis.
- mapālia** (mapālium) ს. კარავი.
- māppa** (māppae) რ. ხელსახოცი.
- mārathrum** (mārathri; ბერძნ.) ს. კამა.
- mārceo** (marcere) 1. დამკვნარი ვარ; 2. გადატ. დაუსტებელი ვარ.
- marcēscō** (marceui, marcēscere) 1. ვკვნები; 2. გადატ. ვუსტდები.

márcidus, a um დამკენარი; ღუნე; და-
ძაბუნებული.

márcor (márcoris) ♀. სიღუნე. სიძაბუნე.

máre (máris) ს. ზღვა; máre inté-
num ხმელთაშუა ზღვა; máre súpe-
rum ადრიატიკის ზღვა; mária mon-
tésque polliceri coepit ოქროს
მთებს ჰპირდებოდა (Sull. Cat. 23,3).

margarita (margaritae) ♀ მარგალი-
ტი.—პარალ. margarítum.

márgino (marginávi, marginátum,
margináre) შემოვკობავ.

márgo (márginis) ♀. კიდე, არშია.

marínus, a, um საზღვაო.

marita (maritae) ♀. ცალი.

marítinus (ან marítumus), a, um სა-
ზღვაო, ზღვისპირა; marítima (ma-
ritimórum) ს. მრ. რ. ზღვისპირა
ქვეყნები.

maríto (marítávi, marítátum, marítá-
re) ვაჟულეობ, დავაქორწინებ.

marítumus ob. marítinus.

1. maritus, a, um 1. ცოლქმრული;
დაქორწინებული; marítus (i) კმარი;
marita (ae) ცალი; 2. გადატ. გამა-
ნაყოფიერებელი.

2. marítus (maríti) ♀. კმარი.

mármor (mármoris) ს. მარმარილო.

marmóreus, a, um მარმარილოსი.

márra (márrae) ♀. პატარა თოხი (ამო-
საძირკვავი); კაუჭი.

Mars Mártis ♀. 1. მარსი; 2. გადატ.
ომი.

Márvius, a, um 1. მარსისა; 2. ménsis
Mártis მარტი (თვე).

mártyr (mártyris; ბერძნ.) ♀. რ. 1. მოწ-
მე; 2. მოწამე.

mas (máris) ♀ მამაკაცი; მამალი; მამ-
რი: nárum ambíguo ínter márem
ac féminam séxu infántum დაიბა-
და ბავშვი სავკრო სქე-ისა, მამრსა
და მდედრს შორის (Liv. 27,11,5).
ob. andrógyrus.

mas·ulínus, a, um მამრობითი სქესისა.

mas·ulus, a, um 1. მამრობითი; 2. მა-
მატი.

mássa (mássa) ♀. მასა, გუნდა.

mastrúca (mastrúcae) ან mastrúga
(mastrúgae) ♀. ცხვრის ქურჭი.

mastúrbor (masturbátus sum, mas-
turbári) ჩუკნობა. [mánus, stúpro]

mátara (mátarae) ♀. ოროლი.

mátaxa ob. mótaxa.

matélla (matéllae) ♀. კნინ. [mátula]
დერგი, ქოთანი.

máter (mátris) ♀. დედა.

matércula (matérculae) ♀. კნინ. დედი.

matéria (matériae) ♀. 1. ნივთიერება;

2. საგანი; 3. მასალა, ხე-ტყის მა-
სალა.

materiális, e ნივთიერებისა.

matéries (materiíoi) ♀.=matéria.

matérior (materióri) ხე-ტყეს ვკრი,
ხე-ტყეს ვამზადებ.

matérnus, a, um დედისა, დედობრივი.

matértera (matérterae) ♀. დედა.

mathemática (mathemáticæ; ბერძნ.
μαθηματική) ♀. მათემატიკა.

1. mathemáticus, a, um მათემატი-
კური.

2. mathemáticus (mathen·átici) ♀.
ასტროლოგი; ვარსკვლავთმრიცხვე-
ლი; de mathemáticis Itália pellén-
dis იტალიიდან ასტროლოგთა გაძა-
ვების შესახებ (Tac. ann. 2,32).

matricida (matricidae) ♀. დედისმკლე-
ლი.

matricídium (matricídi) ს. დედის-
მკვლელობა.

matricula (matriculae) ♀. კნინ. [+má-
trix] სია, ნუსხა.

matrimónium (matrimónii) ს. 1. ქორ-
წინება; in matrimónium dáre გა-
თხოვება (ვათხოვებ; in matrimóni-
um dúco ვთხოვლობ; 2. matrimó-
nia (=uxóres) ცოლები; matrimó-
nia ac pecúnias hóstium praedae
destináre მტრის ცოლებსა და ფუ-
ლებს ნადავლად ვიტოვებთ (Tac.
ann. 2,18).

mátrimus, a, um ვისაც დედა ცოცხა-
ლი ჰყავს.

mátrix (*matricis*) **ა.** 1. დედალი, დედა; 2. ღერო (მცენარისა).

matróna (*matronae*) **ა.** მანდილოსანი, გათხოვანი ქალი.

matronális, **ე** მანდილოსნისა.

mátta (*máttae*) **ა.** კილობი.

mátula (*mátulae*) **ა.** დერაგი, ქოთანნი.

maturáre **ზმნს.** სწრაფად, სასწრაფოდ.

maturé **ზმნს.** დროით; ადრე.

maturéscó (*maturui*, *maturéscere*) **ვმწიფდები.**

maturitas (*maturitátis*) **ა** სიმწიფე.

maturó (*maturávi*, *maturátum*, *maturáre*) 1. ვაწიფებ; 2. ვაჩქარებ; 3. ვიჩქარი, ვისწრაფვი.

maturus, **ა,** **um** 1. მწიფე, განვითარებული; 2. ნაადრევი, მოსწრაფებული.

mátus, **ა,** **um** ნასევამი.

matutinus, **ა,** **um** ადრეული; დილისა.

mausoléum (*mausoléi*) **სქ.** მავზოლეუმი. **ზღრ.** Mausólus.

Mausólus (*Mausóli*) **მ.** მავზოლე (კარიის მეფე, რომელსაც მისმა მეულემ აუგო მდიდრული აკლდამა)

mávolo = **málo**.

maxíla (*maxíllae*) **ა.** ყბა.

maxilláris, **ე** ყბისა.

máxime **ზმნს.** უდიდესად; უარესად; **quam máxime** რაც შეიძლება მეტად.

máximus, **ა,** **um** (აღმატ. ხარ. სიტყვისა **mágnus**) უდიდესი.

mazónomus (*mazónomi*; ბერძნ.) **მ.** ჯამი (Hor. s. 2, რ. 86).

me (ბრალდ. და მოქმ. ბრ. ნაცუელსახელის წვთი) **მე.**

meábilis, **ე** ადგილად გასასვლელი; ადვილად შემღწევი.

meátus (*meátus*) **მ.** სიარული, მისვლა-მოსვლა; სვლა, გზა; ანატ. სავალი.

médix - **médix** (*médicis*) **მ.** უხე-ავეი მოხელე (Liv. 24, 19, 2).

medéla (*modélus*) **ა.** სამკურნალო საშუალება.

médeor (*medéri*) 1. ვუეკიმებ, ვწამლობ; 2. ვებზარები.

mediánus, **ა,** **um** საშუალო; **nervus m.** საშუალო ნერვი.

mediastínus (*mediastíni*) **მ.** შავი მუშა, მოსამსახურე; **mediastínus** ანატ. შუასაყარი.

1. **médica** (*módicuo*) **ა.** ეკიმი ქალი.

2. **módica** (*modicae*) **ა.** ბოტ. იონჯა.

medicábilis, **ე** 1. ადვილად მოსარჩენი; 2. სამკურნალო.

***medicágo** (*medicáginis*) **ა.** იონჯა.

medicámen (*medicáminis*) **სქ.** 1. საშუალება, სამკურნალო საშუალება, წამალი; 2. საწამლავე; ჯადოსნური საშუალება; 3. ფერუმბარილი, სამკაული.

medicaméntum (*medicaménti*) **სქ.** = **medicámen**.

1. **medicátus**, **ა,** **um** სამკურნალო.

2. **medicátus** (*medicátus*) **მ.** ჯადოსნური საშუალება.

medicína (*medicínae*) **ა.** 1. სამკურნალო მეცნიერება, მედიცინა; 2. სამკურნალო საშუალება. წამალი.

medicínális, **ე** მედიცინისა; სამკურნალო; **ars m.** სამკურნალო მეცნიერება; **dígitus m.** არათითი.

medicínus, **ა,** **um** საექიმო.

médico (*medicávi*, *medicátum*, *medicáre*) 1. ვემაზავ, ვამზადებ; 2. ვუმკურნალებ.

médicor (*medicátus sum*, *medicári*) 1. ვუმკურნალებ; ვარჩენ; 2. ვშველი.

1. **médicus** (*médici*) **მ.** ეკიმი.

2. **médicus**, **ა,** **um** საექიმო, სამკურნალო; **médica** (*médicae*) **ა.** ეკიმი ქალი; **módicus** (*módici*) **მ.** ეკიმი (კაცი)

medíe **ზმნს.** საშუალოდ.

medíetas (*medietátis*) **ა.** 1. შუაში მდებარეობა; 2. ნახევარი; 3. გაღატ. საშუალება; **ex medietáto** სანახევროდ.

mediócris, **ე** 1. საშუალო, ჩვეულებრივი; 2. ზომიერი; 3. მცირედენი.

mediócritas (*mediócritátis*) **ა.** 1. ზომიერება; 2. მცირე მნიშვნელობა.

mediocriter ზმნს. საშუალოდ, ზომიერად.

meditamentum (meditamenti) სქ. განზრახვა; სამზადისი.

meditate ზმნს. მოფიქრებულად, მოფიქრებით.

meditatio (meditationis) რ. მოფიქრება; მზადება.

mediterraneus, a, um ხმელთაშუა; შინაგანი; regiones mediterraneae შიდა მხარეები, შიდა ქვეყნები.

meditor (meditatus sum, meditari) 1. მოვიფიქრებ, მოვისაზრებ; 2. განვიზრახავ; ვემზადები.

modium (modii) სქ. შუაგული, შუა; in modio შუაში.

medius, a, um შუა; საშუალო.

medix იხ. meddix.

medulla (medullae) რ. ტვინი.

medullaris, e ტვინისა.

megistans (megistanum; ბერძნ.) მ. (მბოლოდ მრ. რ.) დიდებულნი, წარჩინებულნი.

melicule! ვფიცავ ჰერკულესს!

mei (ნათ. ბრ. ნაცუკლასახელისა ბჭი) ჩემი). იხ. აგრეთვე meus.

meio (meiora) მოვშ.რდავ.

mel (mellis) სქ. თაფლი.

melancholicus, a, um შევანდვლიანი, მელანქოლიური.

melis ან saeles (melis) რ. კვერნა.

melica (melicae) რ. ლირიკული სიმღერა.

1. melicus, a, um (ბერძნ. μελικός) მელიკური, მელოდიური; ლირიკული.

melior მ. რ. melius სქ. (შედარ. ხარ. სიტყვისა bonus) უფრო კარგი, უკეთესი.

melius ზმნს. უფრო კარგად, უკეთესად. იხ. bonus, melior.

meliusculus, a, um კინი. [melior] უფრო კარგი.

mollifer, mellifera, melliferum. თაფლის მომცემი.

mellifex (mellificis) მ. მეფუტკრე.

melligo (melliginis) რ. 1. ფუტკრის ფისი; ფიტა(?); 2. ისვრიმის წყენი.

mellillus, a, um თაფლივით ტკბილი.

mellitus, a, um თაფლისა; თაფლივით ტკბილი.

mellos (მრ. რ. მძის; ბერძნ. μέλις) სქ. ლეკაი, ქება.

membrana (membranae) რ. 1. გარსი, აპკი; 2. ეტრათი, პერგამენტი.

membranaceus, a, um 1. ეტრატისა; 2. ტყავისებური.

membranus, a, um ეტრატისა.

membratim ზმნს. ასო-ასო; ნაწილ-ნაწილ.

membrum (memברי) სქ. ასო; ნაწილი.

memini, meminisse (ნაკლოვ. ზმნა) მახსოვს.

memor (memoris) ზედწართ. 1. მეხსიერი; 2. მაღლიერი ან გულღრძო.

memorabilis, e ხსოვნის ღირსი, ღირსშესანიშნავი; memorabilia (memorabilium) სქ. მრ. რ. მოგონებანი.

memorandus, a, um მოგონების ღირსი, ღირსსახსოვარი.

memorator (memoratoris) მ. მომთხრობი.

1. memoratus (memoratus) მ. მოგონება, მოთხრობა.

2. memoratus, a, um ღირსშესანიშნავი.

memoria (memoriae) რ. მეხსიერება, ხსოვნა; memoria teneo ვინახსოვრებ, მახსოვს; memoriae tradere გადაცემა, მოთხრობა.

memorialis, e სამახსოვრო.

memoriola (memoriolae) რ. კინი. ხსოვნა.

memoriter ზმნს. ზეპირად.

memoro (memoravi, memoratum, memorare) მოვაგონებ, მოვიგონებ, მოვიხსენიებ.

memoror (memoratus sum, memorari) მოვიგონებ.

memnda (memndae) რ. ან memndum (memndi) სქ. ნაკლი; შეცდომა.

mendācium (**mendācīi**) **ს.** ტყუილი, სიცრუე.

mendāx (**mendācis**) **ხედსართ.** ცრუ; მადუნებელი; ყალბი.

mendāce **ზმნს.** ღატაკურად.

mendicitas (**mendicitātis**) **რ.** სიღატაკე.

mendico (**mendīcāvi**, **mendīcātum**, **mendīcāre**) **მოწკალებას** ვთხოვლობ.

1. **mendīcus**, **a**, **um** ღატაკი.

2. **mendīcus** (**mendīci**) **მ.** მათხოვარი.

mendōse **ზმნს.** მცდარად.

mendō-us, **a**, **um** მცდარი, შემცდარი.

mēndum (**mēndi**) **ს.** = **mōnda**.

menīnga (**menīngae**; ბერძნ.) **რ.** ტვინის გარსი.

***mēnīnx** (**menīngis**; **μηνίγχι**) = **menīngis**.

mens (**mōntis**) **რ.** 1. გონება; 2. აზრი, ზრახვა.

mēnsa (**mēnsae**) **რ.** მაგიდა.

1. **mensārius**, **a**, **um** მაგიდისა.

2. **mensārius** (**mensārii**) **მ.** ზარაფი.

mēnsio (**mēnsiōnis**) **რ.** გაზომვა; განზომილება. [**mētiōr**]

mēnsīs (**mēnsis**, **gen. pl.** **mensum** და **mensium**) **მ.** თვე; **incūnte mēnse** თვის თავში; **exēnte mēnse** თვის ბოლოს.

mēnsor ან **mēsor** ან **mēsor** (**mensōris**) **მ.** გამზომი; მზომელი.

mēnstrua (**menstruūm**) **ს.** თვიური.

mēnstruum (**mēnstrui**) **ს.** თვის სარჩო (**Liv. 44,2,4**).

mēnstruus, **a**, **um** თვისა, თვიური; ყოველთვიური; ერთთვიანი.

mēnsūm (**mensi**) **ს.** ზომა; გაზომვა.

mēnsūra (**mensūrae**) **რ.** ზომა; საზომი.

mēnsūro (**mensurāvi**), **mensurātum**, **mensurāre**) **ვზომავ.**

mēnta (**mentis**) **რ.** პიტნა.

mēntio (**mentiōnis**) **რ.** გახსენება, -მოგონება.

mēntior (**mentitus sum**, **mentiri**) **ვცრუვარ;** ცილსა ეწამებ; ვთხზავ, ვიცრუვებ.

mōntīfus, **a**, **um** ყალბი.

mōntum (**mōnti**) **ს.** ნიკაპი.

mōo (**mōavi**, **mōatum**, **mōāro**) **დავდივარ.**

mōo-pto = **moo** (მოქმ. ბრ. **meus**-ისა).

mōphītis (**mōphītis**) **რ.** ტუდი სენი; სუნინანი აორთქლება (**Aen. 7,84**).

mōrācus, **a**, **um** შეურეკელი, სუფთა.

mōrāhilis, **o** საყრდელი.

mōrātor (**mōrātoris**) **მ.** ვაჭარი.

mōrātūra (**mōrātūrae**) **რ.** ვაჭრობა.

mōrātus (**mōrātus**) **მ.** 1. ვაჭრობა; 2. ბაზარი; 3. შეკრებილობა.

mōrēnārius, **a**, **um** დაქირავებული.

1. **mōrēce** (**mōrēdis**) **რ.** გასაწირველი, ქირა; ჯილდო.

2. **mōrēce** = **merx**.

mōrēimōnium (**mōrēimōnii**) **ს.** საქონელი.

mōrēor (**mōrēatus sum**, **mōrēari**) **ვყიდვლობ.**

mōrda (**mōrdae**) **რ.** განავალი.

mōrēo (**mōrui**, **mōritum**, **mōrere**) 1. დავიმსახურებ, ღირსი ვარ; 2. ვშოვლობ (მუშაობით), ვძენ; **mōrēo stipōndium** ჯამაგირს ვღებვლობ, ვმსახურებ.

mōrēor (**mōrēitus sum**, **mōrēri**) **იგივევარაც** **mōrēo**.

mōrētīcius, **a**, **um** შეძვისა; შეძვეური.

mōrētīcula (**mōrētīculae**) **რ.** კნინ. შეძვი.

mōrētrix (**mōrētrīcis**) **რ.** შეძვი.

mōrēges (**mōrēgitis**) **რ.** ძნა.

mōrēgo (**mōrsi**, **mōrsūm**, **mōrēgere**) ჩავუშვებ (წყალში) ჩავძირავ.

mōrēgus (**mōrēgi**) **მ.** ზოლ. 1. ყურყუმელა; 2. იხვი.

mōrīdianus, **a**, **um** შეადლისა; სამხრისა, სამხრეთისა.

mōrīdiātio (**mōrīdiātiōnis**) **რ.** შეადლის დაჯენება.

mōrīdius (**mōrīdiōi**) **რ.** და **მ.** 1. შეადლე; 2. სამარეთი.

mōrīdio (**mōrīdiavi**), **mōrīdiātum**, **mōrīdiāre**) **ვისენებ** შეადლებ.

1. *mérito* ხმს. დამსახურების მიხედვით, დამსახურებულად; სამართლიანად.

2. *mérito* (*meritavi, meritare*) ღირსი ვარ. (და)ვიმსახურებ; ვლებულვობ.

meritum (*meriti*) ს. 1. დამსახურება; ღვაწლი; 2. ბრალი; 3. გასამრჯელო, ხელფასი.

meritus, a, um დამსახურებული, ღირსი. *merops* (*meropis*; ბერძნ.) შ. ზოლ. მესკია (თაფლის მკამელი).

merso (*mersavi, mersatum, mersare*) ჩაძირავ, ჩავეურსავ; ჩაუშვებ; *balneo infertur, calida aqua mersatur* მიჰყავთ აბანოში, ჩაუშვებენ ცხელ წყალში (*Tac ann. 15,69*); *mersor fortunae fluctibus* ვიძირები უბედურების ზვირთებში (*Catull. 67,13*).

merula (*merulae*) ჯ. შაშვი.

merum (*meri*) ს. წყალგაურეველი ღვინო, შუმი ღვინო.

merus, a, um შეურეველი, წმინდა:

merx (*mercis*) ჯ. საქონელი.—პარალ.

2. *merces*.

**mesencephalon* (ბერძნ. *μέσος* და *ἐγκεφαλος*) ს. მედიც. ტვინის შუა ბუტი.

mesor=*mensor*.

messio (*messionis*) ჯ. მკა.

messis (*messis*) ჯ. მკა, სამკალი.

1. *messor* (*messoris*) შ. მომკელი.

2. *messor*=*mensor*.

messorius, a, um მომკელისა; მკისა; *messoria* (*messoriae*) ჯ. ნამგალი; ცელი.

met (ნაწილაკი, ერთვის ხოლმე ნაცვალსახელებს) თვით; *metem* მე თვით; *nobismet* ჩვენ თვითონ.

meta (*metae*) ჯ. ნიშანი, მიზანი.

metallicus, a, um ლითონისა.

metallum (*metalli*; ბერძნ.) ს. 1. ლითონი; 2. საბადო, მალარო.

metamorphosis (*metamorphosis*; ბერძ. გარდაქმნა, სახისცვალბა.

metaphora (*metaphorac*; ბერძნ.) ჯ. გადატანა; გადატანითი მნიშვნელობა. *metaphrasis* (მოკმ. *metaphrasi*; ბერძნ.)

ჯ. 1. აღწერა; განმარტება; 2. გადმოლება (=გადმითარგმნა).

metator (*metatoris*) შ. გამზომი.

metaxa ან *mataxa* (*metaxae*) ჯ. ნუღლი აბრეშუმში.

metior (*mensus sum, metiri*) ვზომავ.

meto (*messui, messum, metere*) ვთიბავ, ვმკი.

metor (*metatus sum, metari*) მოვზომავ, მოზომილს დავნიშნავ.

mericus, a, um 1. საზომის მქონე; 2. მეტრული.

metron (*μέτρον*) = *metrum*.

metrum (*metri*) ს. ზომა, საზომი.

metuendus, a, um საშინელი.

metuens (*metuentis*) შიმღ. ზედსართ. მოშიში, ფრთხილი; *Nero tum mentior in posterum* ნერონი ამერიდან უფრო ფრთხილად იყო (*Tac. ann. 13,25*).

metuo (*metui, metuere*) 1. მეშინია, ვშიშობ; 2. პოეტ. გაუვრბი.

metus (*metus*) შ. შიში; *metu* შიშით; შიშისაგან.

meus, mea, meum ჩემი.

1. *mi* (წოდებითი ბრ. სიტყვისა *meus*) ჩემო; *mi amice!* ჩემო მეგობარო!

2. *mi*=*mili* ჩემ; *mi omnia exposuit* მე ყველაფერი მიამბო (*Petr.*).

mia (ბერძნ. *μια*): ერთი (*Lucr. s. 4,1162: chariton mia* ერთი ქარიტთავანი).

mico (*micui, micare*) 1. ვბრწყინავ, ვბრკვევიალებ; 2. ვირხევი, ვკანკალავ.

migratio (*migratiōnis*) ჯ. გადასახლება, ბინადრობის გამოცვლა.

migro (*migravi, migratum, migrare*)

1. გადავდივარ, ბინადრობას ვიცვლი;

2. გადამაქვს, გადავლაზავ.

mihi (მიც. ბრ. სიტყვისა *ego*) მე, ჩემთან.

miles (*militis*) შ. ჯარისკაცი, შემომარი.

milia მრ. რ. სიტყვისა *mille* ათასი.

milies ან *millies* ზმს. ათასჯერ.

militáris, e სამხედრო.

militáriter ზმს. მხედრულად.

militia (militiae) რ. 1. სამხედრო სამსახური; სამსახური; 2. ლაშქარი; 3. ლაშქრობა, ომი.

millito (militávi, militátum, militáre) ვმსახურებ ჯარისკაცად; ვმსახურებ.

millium (mílii) ს. ფეტვი.

millē (მრ. რ. millia ან milia, ნათ. მრ. millium) ათასი.

millēni, millēnae, millōna ათას-ათასი.

millésimus, a, um მეათასე.

milliárius, a, um ათასიანი.

millies ან *milies* ზმს. ათასჯერ.

milvus (mílvi) ♀ ძეგა.

míma (mímae) დ. მსახიობი, მოცეკვავე (ქალი). შდრ. *mímus* 1..

mímicus, a, um მიმიკური; მასხრული.

mímus (mími) ♀ 1. მსახიობი; 2. მიმიკური წარმოდგენა.

mína (mínae) დ. მნა (ბერძნული ფულის ერთეული, უდრიდა 100 დრაქმას, დაახლ. 25 მანეთს).

mináriter ზმს. მუქარით, მრისხანედ.

minao (minárum, მხოლოდ მრ. რ.) დ. 1. ქონჯური (კედლისა, კოშკისა); 2. გადატ. მუქარა.

minánter ზმს. მუქარით, მრისხანედ.

minátio (minatiónis) დ. მუქარა, და-მუქრება.

minax (minácis) ხედსართ. მრისხანე.

mineo (minére) გამომწვერილი ვარ.

minime ზმს. 1. ნაკლებად, ნაკლებ; ძალიან მცირედ; 2. არა, სრულიადაც არა; *minime saepe* ძალიან იშვიათად.

minimus, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყვისათვის *párvus*) უმცირესი, მეტად პატარა.

1. *minister, ministra, ministrum* დამხმარე, ხელისშემწყობი.

2. *minister (ministri)* ♀ თანაშემწე მსახური; *minister Mártis* მარსის ქურუმი.

ministérium (ministérii) ს. 1. მომსახურობა; სამსახური; 2. მრ. რ. *ministéria* მსახურნი.

ministro (ministrávi, ministrátum, ministráre) ვმსახურები.

minium (mínii) ს. სინგური.

1. *minor (minútus sum, minári)* 1. ვემუქრები; 2. აშუერილი ვარ, აღმართული ვარ.

2. *minor* მ. რ., *minus* ს. (შედარ. ხარ. სიტყვისათვის *párvus*) უფრო პატარა, უფრო მცირე.

minime და *minimus*. იხ. *minime* და *minimus*.

minuo (minuí, minútum, minúere) 1. ვაქუცმაცებ; 2. ვასუსტებ.

1. *minus* ზმს. ნაკლებად, ნაკლებ; *nihil minus* სრულიად არა.

2. *minus* (შედ. ხარ. სიტყვისათვის *párvus*) ს. უფრო პატარა, უფრო მცირე. იხ. *minor*.

minúseulus, a, um კნინ. (*minor*) 1. უფრო პატარა; 2. ნუსხური (ასო).

minútáti ზმს. წვრილად, წვრილ-წვრილად, ცოტ-ცოტა, ნაწილ-ნაწილად.

minúte ზმს. წვრილად.

minútia (minútiae) დ. სიმცირე, მცირე ოდენობა.

minútum ზმ. წვრილად.

minútio (minutiónis) დ. დაქუცმაცება; შემეცირება.

minútus, a, um 1. დაქუცმაცებული; დასუსტებული; 2. ძალიან მცირე, უმნიშვნელო.

mirábilis, e საკვირველი.

mirábiliter ზმს. საკვირველად.

mirábilundus, a, um გაკვირვებული.

miráculum (miráculi) ს. საკვირველება. სასწაული.

mirándus, a, um საკვირველი.

mirátio (miratiónis) რ. გაკვირვება.

mirátor (miratóris) მ. გაკვირვებული.

mirátrix (mirátrícis) დ. გაკვირვებული (ქალი).

míre ზნს. საკვირველად; ფრიად.
míror (*mirátus sum, mirári*) მიკვირს.
mírur, a, um საკვირველი; არაჩვეულებრივი.
miscellánea (*miscellaneórum*, მხოლოდ მრ. რ.) ს. ნარევი.
miscóllus, a, um ნარევი.
miscéo (*miscui, míxtum, miscére*) 1. ეურეე (შერევა); 2. ვაფორიაქებ; ვაღელვებ; 3. მოვაწყობ; *miscére. coetus* კრების მოწყობა (*Tac. ann 1.16*).
miséllus, a, um კნინ. [+*miser*] საბრალო, საწყალი.
míser, mísera, míserum 1. საბრალო, საწყალი, საცოდავი; 2. უმნიშვნელო, კნინი.
miserábilis, e 1. საცოდავი, ბეზავი; 2. საზარელი; *hístum miserábile* საზარელი საფლავი (*Met. 6,665*).
miserabiliter ზედსართ. საცოდავად, შესაბრალისად.
miserátio (*miseratiónis*) რ. მწუხარების გამოთქმა, მისამძიმრება; გლოვა.
mísera ზნს. საცოდავად, უბედურად; შესაბრალისად.
mísóreor (*miserítus sum, miseréri*) ვწუხვარ; მებრალემა.
míseret (*miserére*) (პირნაკლი ზნა) მეცოდება.
misericórdia (*misericórdiae*) რ. გულშემატკივრობა; შებრალემა, სიბრალულთი.
miserícors (*misericórdis*) ზედსართ. გულშემატკივარი.
míseror (*miserátus sum, miserári*) მწუხარებას გამოვთქვამ, ვგლოვობ.
míssio (*míssiónis*) რ. 1. გაშვება; სროლა, ტყორცნა; 2. გაგზავნა; 3. განთავისუფლება; დათხოვნა; 4. თავის დანებება, შეწყვეტა.
míssito (*missitávi, missitátum, missitáre*) ვგზავნი ხოლმე.
míssum იხ. *mítto*.
missus (*missus*) მ. 1. გაშვება; გაგზავნა; 2. სროლა, ტყორცნა.

míte ზნს. მშვიდად, წყნარად.
mitéscó (*mitéscere*) 1 ვრბილდება; 2. ვმწიფდება; 3. ვწყნარდება.
mitigátio (*mitigatiónis*) რ. დარბილება; შემუბუბუქება.
mítigo (*mitigávi, mitigátum, mitigáre*) 1. ვარბილებ; ვამსუბუბუქებ; 2. ვაწყნარებ. ვათვინიერებ.
mítis, e 1. რბილი; 2. მშვიდი, წყნარი.
míttra (*míttrae*; ბერძნ.) რ. თავსახვევი, დოლბანდა.
mítto (*mísi, míssum, mittere*) 1. ვუშვებ, ვისვრი, ვტყორცნი; 2. ვგზავნი; 3. ვათვისუფლებ, ვითხოვ; 4. თავს ვანანებ; *sub iúgum mittere* უღელქვეშ გატარება.
míxtum იხ. *míscéo*.
mixtúra (*mixtúrae*) რ. შერევა; ნარევი.
móbilis, e 1. მოძრავი; 2. ცვალებადი.
móbilitas (*móbitátis*) რ. 1. მოძრაობა; სიმაღლე; 2. ცვალებადობა.
móbiliter ზნს. მარად, ცქვიტად.
móbito (*móbitávi, móbitátum, móbitáre*) მოძრაობაში მომყავს.
móderánilis, e ზომიერი.
móderámen (*móderáminis*) ს. 1. საკე; სადავე; 2. მართვა.
móderáte ზნს. ზომიერად, ზომიერებით.
móderátio (*móderatiónis*) რ. 1. ზომიერება; 2. ალაგმვა, დაცხრობა; 3. მართვა.
móderátor (*móderatóri*) მ. მმართველი; *móderátor exercitus* სარდალი.
móderátus, a, um ზომიერი; გონიერი.
móderor (*móderátus sum, moderári*) 1. ზომიერებას ვიცავ, საზღვარს ვუდებ, ავლაგმავ; 2. ვმართავ.
modéstie ზნს. ზომიერად; მორიდებულად.
modéstia (*modéstiae*) რ. 1. ზომიერება; 2. მორიდება.
modéstus, a, um ზომიერი; მორიდებული, თავმდაბალი.
módicus, a, um 1. ზომიერი, საშუალო; უმნიშვნელო; 2. ზომერი, გონიერი.

modificatio (modificatiōnis) ჯ. გამოზომა.

modifico (-ficavi, -ficatum, -ficare)
1. გამოზომავ; 2. მოზომავ.

modiolus (modioli) მ. 1. კურკელი; 2. ლერი.

modius (modii) მ. მოდი (საწყაო).

modus, ხნა. 1. მხოლოდ; 2. ახლახან; non modo არა მხოლოდ.

modulatio (modulatiōnis) ჯ. სიმწყობრე, მწყობრობა.

modulatus, a, um მწყობრი, წყობილი.

modulus (modulatus sum, modulari)
1. მწყობრად ელაგებ; 2. პოეტ. მწყობრად ემღერი, ვუკრავ.

modulus (moduli) მ. კინი. [—modus] ზომა.

modus (modi) მ. ზომა; 2. რაოდენობა; 3. სახე, გვარი; hoc modo ანაირად; modo როგორც; in modum სახით, როგორც.

moenia (moenium, მხოლოდ მრ. რ.)
მ. ზღუდე, კედლები (ქალაქისა).

moereo (moerui, moerere) ვწუხვარ ვდარდობ.

moestus (ან maestus), a, um 1. მწუხარე, ნალელიანი, სევდიანი; 2. პირქუში; incidunt maestos locos დადიან პირქუშ ადგილებში (Tac. ann. 1,61).

moia (moiae) ჯ. წისკვილის ქვა; წისკვილი.

moles (molis) ჯ. 1. ზრევა, ზეინი; 2. ვეება შენობა; სამყარო; 3. ჯებირი; ყრილ; 4. გადაუ. უხარმაზარი რამ; ტვირთი; უბედურება.

moestia (moestiae) ჯ. სიმძიმე, სიძნელე. იძულება.

moestus, a, um მძიმე, სამძიმო; იძულებითი.

molimentum (molimonti) მ. 1. ჯაფა; 2. სიძნელე.

molior (molitus sum, moliri) 1. ძალღონეს ვხმარობ. ეცდილობ; 2. მოძრაობაში მომყავს; წაპოვიწყებ.

molitio (molitiōnis) ჯ. 1. მოძრაობაში მოყვანა; 2. მოწყობა.

1. molitus, a, um მოძრაობაში მოყვანილი; მოწყობილი. [molior]

2. molitus, a, um დაფუკილი. [molio] mollio (mollivi, mollitum, mollire) ვარბილებ, ვამსუბუქებ; ვაწინარებ; mollio terram მიწას ვაფხვიერებ.

molilis, e 1. რბილი, მოქნილი; 2. მშვიდი, წყნარი, თვინიერი.

mollier ხნს. 1. რბილად, მოქნილად; 2. მშვიდად, წყნარად.

mollitia (mollitiae) ჯ. 1. სირბილე, მოქნილობა; 2. მგონობიერობა.

molis (molui, molitum, molere) ვუქვავ.

momentum (momenti) მ. 1. მოძრაობა, ცვლილება; 2. მიზეზი, გარემოება; 3. მოკლე ხანი; parvo momento მოკლე ხანში; momento ერთ წამში.

monardi იხ. mordeo.

monero (monui, monitum, monere) 1. მოვავონებ, შევავონებ; ვარწმუნებ; 2. პოეტ. ვასწავლი.

Moneta (Monetae) ჯ. მონეტა (ქალღმერთ იუნონას მეტსახელი).

moneta (monetae) ჯ. 1. ზარაფხანა (იუნონას ტაძართან მითავსებული); 2. მონეტა, ფული.

monetarius (monetarii) მ. ფულის მკურელი.

monile (monilis) მ. ყელსაბამი.

monimentum (monimonti) მ. ძეგლი.

monitio (monitiōnis) ჯ. შეგონება, დაჯერება; გაფრთხილება.

monitor (monitoris) მ. შემგონებელი, შთამგონებელი, მრჩეველი.

monitum (moniti) მ. შეგონება; გაფრთხილება.

monitus (monitus) მ. შეგონება; გაფრთხილება.

monosyllabus, a, um ერთმარცვლიანი.

mons (montis) მ. მთა.

monstratio (monstratiōnis) ჩვენება.

monstrator (monstratoris) მ. მხენებელი.

monstrátus, a, um 1. ნაჩვენები; 2. საჩვენებელი; შესანიშნავი.

monstro (monstrávi, monstrátum, monstráre) 1. ვუჩვენებ, მიუთითებ; 2. განესახლვრავ.

monstrum (monstri) ს. ნიშანი; სასწაული.

monstruosus, a, um სასწაულებრივი, არაჩვეულებრივი, საოცარი.

montána (montanórum, მრ. რ.) ს. მთაგორიანი ადგილები.

montáni (montanórum, მრ. რ.) მთის მცხოვრებნი.

montánus, a, um მთისა; მთიანი, მალღობი, მთაგორიანი.

monticola (monticolae) მ. რ. მთის მცხოვრები.

monticulus (monticuli) მ. კნინ. [**←mons**] გორაკი.

monstrosus, a, um მთაგორიანი.

monumentum (monumentí) ს. ძეგლი.

móra (mórae) რ. 1. დაყოვნება, დაბანება; შეჩერება; 2. გაჩერება; 3. ხანი.

morális, e ხნეობრივი. [**mos**]

morátor (moratóris) მ. ზოხინა, ჯანჯალი.

1. **morátus, a, um** დამყოვნებელი. [**moror**]

2. **morátus, a, um** ხნიანი; **hómo bésne morátus** ხნეკეთილი კაცი, პატიოსანი კაცი. [**mos**]

morbus (morbi) მ. ავადმყოფობა.

mórdax (mordácis) ხედსართ. 1. მკბენელი; 2. გადატ. გესლიანი.

mórdeo (mómórdi, mórsum, mordére) ვკბენ, ვხრავ, ვჩხვლეტ.

moribúndus, a, um სულთმოძრავი; მომავკდავი.

morigerus, a, um გამგონი, მორჩილი.

móris (mórisnis) მ. ტუტუცი, ბრიყვი.

mórior (mórtuus sum, moritúrus, móri) ვკვდები.

moritúrus, a, um 1. მოკვდავი; 2. ვინც მზად არის მოკვდეს; (**h**)**áve imperátor, moritúri te salútant** იტოტლე იმპერატორო! სასიკვდი-

ლოდ მიმავალნი სალამს გიძღვნიან (Suet. Cl. 21).

móror (morátus sum, morári) 1. ვაყოვნებ, ვახანებ, ვრჩები; 2. ვაგვიანებ.

morose ხმს. თვითნებურად.

morósitas (morositátis) რ. თვითნებობა; თავნება ხასიათი.

morósus, a, um თვითნება.

mors (mórtis) რ. სიკვდილი.

mórsum (mórsi) ს. ნაკერი, ნატეხი. [**mórdeo**]

mórsus (mórsus) მ. კბენა; ნაკებნი.

mortális, e მოკვდავი; ხრწნადი; **mortáles (mortálium)** მ. მრ. რ. ადამიანები.

mortalitas (mortalitátis) რ. მოკვდავობა.

mórtifer, mortifera, mortiferum სასიკვდილო; მომავკდინებელი; **mórtifero vulnere Cómmitium credébant adfécum** დარწმუნებული იყვნენ, რომ კომიუსი სასიკვდილოდ იყო დატყრილი (BG 8,23).

mortificátus, a, um სასიკვდილო; (ძეკართ.) სიკვდილადი (2 კორ. 6,9).

mortuália (mortuálium) ს. სამგლოვიარო გოდება.

mórtuus იხ. **mórior**.

mórum (móri) ს. 1. ბეოლა, თუთა; 2. მაყვალი.

1. **mórus (móri)** რ. თუთის ხე.

2. **mórus, a, um** სულელური.

mos (móris) მ. 1. ხნე, ჩვეულება; **ad mórem მსგავსად; id quódque mórum Tibérii fuit** ეს ჩვეულება ჰქონდა ტიბერიუსს (Tac. ann. 1,80); 2. **móres** მრ. რ. ხასიათი; 3. კანონი, წესი; **in móre კანონიერად, წესიერად; sine móre უწესოდ, უწესრიგოდ.**

mostellária (mostellárie) რ. მოჩვენება.

mótio (motiónis) რ. მოძრაობა.

móto (motávi, motáre; ←moteo) გა-

დავდგამ-გადმოვდგამ, მოძრაობაში მომყავს.

mótor (motóris) მ. ამამოძრაებელი.

mótum იხ. mórveo.

mótus (mótus) მ. 1. მოძრაობა; 2. სწრაფვა, ღელვა.

mórveo (móvi, mórtum, movére) ვძრავ, მოძრაობაში მომყავს; აღვძრავ, ვაღელვებ; castra movére ბანაკის აყრა; in fúgam mórveo ვაოტებ, გავაქეევ.

mox ზნს. სწრაფად, მალე.

mu შორისდ. კრინტი!

múcidus, a, um დაობებული.

múcor (mucóris) მ. ობი.

múcro (mucrónis) მ. ბოლო, წვეტი; მახელი.

múgil ან múgilis (múgilis) მ. ზოლ. კეფალი.

múgio (mugívi, mugítum, mugíre) 1. ვლავი; 2. ვეკე, ვგრავინავ.

mugitus (mugitus) მ. 1. ბლავილი; 2. გუგუნი.

múla (múlae) რ. ჯორი.

múlceo (múlsi, múlsum, mulcére) 1. ხელს ვესვამ; ვეხები; 2. გადატ. ვუმსუბუქებ, ვაწყნარებ; ვეფერები.

múlco (mulcávi, mulcátum, mulcáre) 1. ვეცემ, დავეფეავ; prostrátos verbéribus mulcant გააწვინეს და შოლტებით სცემეს (Tac. a. n. 1,32); 2. გადავიტან (წამებას).

múltra (múltrae) რ. საწველელი, სარძევე.

muletrárium (muletrárij) ს. = múltra.

múlgeo (múlsi, múlsum ან múletum, mulgére) ვწველი.

muliebris, e ქალისა, ქალური; დიატური.

muliebriter ზნს. ქალურად, დიატურად.

muliebrósus = mulierósus.

múlier (mulferis) რ. ქალი, დედაკაცი.

1. mulierárij, a, um ქალისა.

2. mulierárij (mulierárij) მ. ქალთ-მოყვარული.

muliercula (mulierculae) რ. კინი. 1. სუსტი ქალი; 2. კახა ქალი.

mulierósus, a, um ქალთმოყვარული.

múlio (muliónis) მ. ჯორების მდევარი.

1. múlsum (múlsi) ს. თაფლი.

2. múlsum იხ. múlceo.

3. múlsum იხ. múlgeo.

múlsus, a, um თაფლნარევი.

1. múlta იხ. múltus.

2. múlta (múltae) ან múleta (múlc-tae) რ. ჯარიმა.

multángulus, a, um მრავალკუთხა.

multatícius, a, um საჯარიმო (Liv. 27,6,19).

multátio (multatiónis) რ. დაჯარიმება, დასჯა.

multésimus, a, um ერთი მრავალთაგანი, ერთი ნაწილი.

multicavus, a, um ორმოებიანი, ფოსოებიანი.

multicolor (multicolóris) ზედსართ. კრელი.

multifárij ზნს. მრავალმხრივ.

multífidius, a, um 1. მრავალ ნაწილად გაყოფილი; 2. გადატ. მრავალგვეარი.

multíforis, e მრავალკარიანი.

multíformis, e მრავალნაირი.

multíforus, a, um მრავალნასვრეტიანი.

multímodis ზნს. მრავალნაირად, ნაირ-ნაირად.

múltiplex (múltiplicis) ზედსართ. მრავალმხრივი, მრავალნაირი, რთული, მრავალსახიანი.

múltiplicátio (múltiplicatiónis) რ. გამრავლება.

múltipliciter ზნს. მრავალნაირად.

múltiplico (-plicávi, -plicátum, -plicáre) გამრავლებ.

multisonus, a, um ხმამალალი.

multitúdo (multitúdinis) რ. 1. სიმრავლე; 2. ბრბო.

1. múlto (multávi, multátum, multáre) 1. ვსჯი, ვჯარიმებ; 2. ჩამოვართმევ, წავართმევ.

2. múlto ზნს. უფრო, გაცილებით (იხ. მარება შედარ. ხარისხთან).

múltum ზმნს. 1. ძალიან, ბევრად; 2. ხშირად.

múltus, a, um (უფრო ხშირად მრ. რ. **múlti, múltae, múlta**) 1. ბევრი; 2. დიდი; უმეტესი წილი; 3. ხშირი.

múltus (múlti) ? ჯგორი.

1. **mundánus, a, um** საერო; ამქვეყნიური.

2. **mundánus (mundáni)** ? ერისკაცი. **munditia (munditiae)** ? სისუფთავე. 1. **múndus**

1. **múndus, a, um** სუფთა.

2. **múndus (múndi)** ? 1. ქვეყანა, მსოფლიო; 2. სამკაული.

múnero (munerávi, munerátum, munerári) ვააჩუქრებ.

múnia (იხმარება მხოლოდ საბ. და ბრალდ.) ს. მრ. რ. მოვალეობანი.

múniceps (municipis) ? ? მოქალაქე (თავისუფალი მოკავშირე ქალაქისა). **municipális, o** ქალაქისა; საქალაქო.

municipium (municipii) ს. ქალაქი (საუთარი მმართველობისა და კანონების მქონე). [múniceps]

municipicéntia (municipicéntiae) ? ქველმოქმედება, სიუხვე.

municipicus, a, um 'შეღარ. ხარ, **municipicéntior, აღმატ. ხარ municipicéntissimus**) ქველმოქმედი, უხვი; საქველმოქმედი.

municipen (municipinis) ს. სიმაგრე.

municipéntum (municipénti) ს. სიმაგრე.

múnio (munívi, munitum, múnire) ვამაგრებ, ვიცავ.

munitio (munitiónis) ? 1. გამაგრება. გამტკიცება; 2. სიმაგრე.

munitio (munitávi, munitátum, munitáre) ვამაგრებ.

munitor (munitóris) გამაგრებელი.

munitus, a, um გამაგრებული.

múnus (múnus) ს. 1. მოვალეობა, ვალდებულება; სამსახური; 2. საჩუქარი, საბოძვარი; 3. სანახაობა.

múrális, o კედლისა. [múrur]

múrálisicus, a, um მედიც. ორქლორ-მეკვა.

múrínus, a, um თავისა. [mus] **múrur (múrurális)** ს. 1. ბუტბუტი; დუდუნე; 2. ჩუხჩუხი.

múrururo (murmurávi, murmurátum, murmuráre) ვბუტბუტებ, ვბუხბუხებ.

múrurus იხ. **múrurus**.

múrur (múrur) ? კვედელი.

múra (múrur) ? თავი.

múrsae (múrur) ? მუხა.

múrsaeus, a, um მუხაკალური; პოეტური.

múrsca (múrur) ? ბუხი.

múrsipula (múrsipulae) ? თავის მახე. **múrsósus, a, um** ხავსიანი, ხავსმოკიდებული.

múrsculus (múrsculi) ? 1. კუნთი; 2. სამხ. მოძრაი საფარი, მოძრაი ჩარდახი.

múrscus (múrsci) ? ხავსი.

múrsica (múrsicae) ? მუსიკა; პოეზია, მკვერმეტყველება.

múrsicus, a, um მუსიკალური; პოეტური.

múrsó (múrsávi, múrsátum, múrsáre) ბუტბუტით ვლაპარაკობ, ჩურჩულით ვლაპარაკობ.

múrsáccum (múrsácci) ს. ღვეხელი (დაფნის ფოთლებზე გამოცხობილი).

múrsáccus (múrsácci) ? ღვეხელი (დაფნის ფოთლებზე გამოცხობილი).

múrsáteus, a, um მაჭრისა, მაჭარით ტკბილი.

múrsárum (múrsári) ს. მაჭარი.

múrsárus, a, um ნორჩი, ქორფა.

múrsábilis, o ცვლებადი.

múrsábilitas (múrsábilítatis) ? ცვლებადობა.

múrsáctio (múrsáctiónis) ? 1. ცვლა, გაცვლა; 2. ცვლილება.

múrsáctio (múrsáctávi, múrsáctátum, múrsáctáre) შეპოვკრი, გადავკრი, ვასახიჩრებ.

1. **múrsáctilis, a, um** შემოჭრილი; დასახიჩრებული

2. **múrsáctilis (múrsáctili)** ? ნიყარა.

múrsáctus (múrsáctávi, múrsáctátum, múrsáctáre) ვცვლი (შეცვლა, გამოცვლა).

mutuatio (mutuatiōnis) რ. სესხება, სესხი.

mūtuo ზმნს. 1. სესხად; 2. სამაგიეროდ, ისევე, იმნაირადვე.

mūtuor (mutuātus sum, mutuāri) ვაესხულობ.

mūtus, a, um 1. მუნჯი; 2. გრამ. ყრუ (ბეგრა).

mūtus, a, um 1. სესხისა, სასესხო; 2. ურთიერთი, საურთიერთო.

mŷrrha (mŷrrhæ) რ. 1. მცენ. მური; 2. მურის წვენი.

mŷrrheus, a, um კვირსურნელოვანი. **mŷrteus, a, um** ტვიისა, მურტისა.

mŷrtum (mŷrti) სქ. ტვიის ნაყოფი, მურტი.

mŷrtus ან murtus (mŷrti; ბერძნ. μύρτος) რ. ტვიის ხე, მურტის ხე.

mŷsta (mŷstæ; ბერძნ. μύστος) შ. ქურუმი.

mystérium (mystērii; ბერძნ. μυστήριον) სქ. 1. საიდუმლო მოძღვრება; მისტერია; 2. საიდუმლოება.

mŷsticus, a, um საიდუმლო.

N

Nāctus რ. **nanciscor.**

nac ზმნს. დიად.

naevus (naevi) შ. ხალი.

nān კავშ. ვინაიდან; ხოშ.

nānquō კავშ. ვინაიდან.

nanciscor (nāctus sum ან nāctus sum, nancisci) ვმოულობ, ვლებულობ: ვპოულობ.

nānus (nāni) შ. ქონდრისკაცი.

narcissus (narcissi) შ. ნარგიზი.

nārdus (nārdi; ბერძნ. ῥάδιος) რ. 1. მცენ. ნარდი; 2. ნარდის ზეთი.

nāris (nāris) რ. ცხვირის ნესტო.

narratio (narratiōnis) რ. მოთხრობა.

narrator (narratoris) შ. მომთხრობელი.

narratus (narratus) შ. თხრობა.

nārrō :narrāvi, narrātum, narrāre) მოუთხრობ, ვუამბობ, ვეკვები.

nāscor (nātus sum, nāsci) ვიბადები.

nāsus (nāsi) შ. ცხვირი.

nāta (nātae; +nācor) რ. ასული.

natāles :natālium, მრ. რ.) შ. გვარი, გვარეულობა.

natālis, o დაბადებისა; **dies natālis** დაბადების დღე.

natātio (natatiōnis) რ. ცურვა. [nāto]

natātor (natatoris) შ. მცურავი.

nātio (natiōnis) რ. 1. ერი; 2. მოღვმა, ჯიში. [nāscor]

nātis (nātis) რ. დუნღული.

nativus, a, um 1. დაბადებული; 2. თანდაყოლილი.

nāto (natāvi, natātum, natāre) 1. ვეკრავ; 2. ვირხვევი, ვირყვევი.

nātu დაბადებით; **nātor** nātu უფროსი; **nīnor** nātu უმცროსი.

natūra (natūrae) რ. 1. ბუნება; 2. თვითება, ხასიათი; 3. ნივთიერება.

naturālis o ბუნებრივი; ბუნებითი.

naturāliter ზნა. ბუნებრივად.

1. **nātus, a, um** შობილი, წარმოშობილი. [nāscor]

2. **nātus (nāti)** შ. ვაჟიშვილი. შღრ. **nāscor** და **nāta**.

3. **nātus (nātus)** შ. დაბადება; (იხპარება მოქმ. ბრ.) **nātu** დაბადებით.

naufrāgium (naufrāgiū) სქ. 1. ნავის დაღუპვა, ხომალდის დაღუპვა; 2. გადატ. უბედურება; დამარცხება.

nāufragus, a, um დამსხვერუელი, განდგურებული.

nāusea (nāuseae) რ. ზღვის ავადმყოფობა; გულის რევა.

nauta (nautas) შ. მეზღვაური.

nāuticus, a, um ხომალდისა, ზღვისა; საზღვაო.

navālis, o ხომალდისა; საზღვაო; **bēllum navāle** საზღვაო ომი; **navālia (navālium, მრ. რ.)** სქ. ნავსაშენი.

navárchus (navárc̄hi) მ. ხომალდის უფროსი.

navícula (naviculae) ჯ. კნინ. პატარა ნავი.

1. **naviculáriu**, a, um ნავის შენახები; ნაოსნობის შესახები.

2. **naviculárius** (naviculárii) მ. მებომალდე; ხომალდის პატრონი; in mercatóres et naviculáriu

audibant თავს ეხზოდნენ ვაჭრება და ნებომალდეებს (Tac. ann. 12,55).

navifragus, a, um იგივეა რაც naufragus.

navigábilis, e სანაოსნო.

navigátio (navigatiónis) ჯ. ნაოსნობა, ხლვაოსნობა.

navigátor (navigatóris) მ. მებომალდე, მებლვაური.

navígium (navígi) ს. ნავი, ხომალდი.

návigo (navigávi, navigátum, navigáre) ვეურავ (ხომალდით), ვხლვაოსნობ.

návis (návis) ჯ. ნავი, ხომალდი.

návita (návitae) მებლვაური.

náviter ხზნს. ბეჯითად.

návus (navávi (navátum, naváre) ბეჯითად ვასრულებ, გულდადებით ვმუშაობ.

návus, a, um ან **gnávus**, a, um ბეჯითი, გულდადებული.

1. **ne** (კითხვითი ნაწილაკი) თუ არა? განა არა?

2. **ne** (უარყოფითი ნაწილაკი) ნუ, არა; **ne scribe** ნუ სწერ; **ne—quidem** არც კი, -ც, კი არ, **no pátre** **quidam** **amabat** მამაც კი არ უყვარდა.

3. **ne** კავშ. რათა არა.

nébula (nóbulae) ჯ. ნისლი.

nébulo (nóbulonís) მ. უსაქმური, ცულულური.

nehulusus, a, um ნისლიანი.

nee კავშ. არც; **nee—nee** არც—არც.

nécclum ხზნს. ჯერ კიდევ არა.

necessárie ხზნს. ძალაუნებურად, უნებურად.

necessário ხზნს. ძალაუნებურად, უნებურად.

necessáriu, a, um 1. აუცილებელი, საჭირო; 2. მახლობელი, ნათესავი.

necessse ხედსართ ს. (სახ. და ბრალდ. ბრ.) აუცილებელი; **necessso** est აუცილებელია.

necessitas (necessitátis) ჯ. 1. აუცილებლობა; 2. მრ. რ. მოთხოვნილება, საჭიროება.

necessitúdo (necessitúdinis) ჯ. 1. გაკირებული მდგომარეობა, გასაჭირი; 2. აუცილებლობა; 3. მკიდრო კავშირი, მეგობრობა, ნათესაობა.

necessum est აუცილებელია.

nécno ხზნს. თუ არა.

nécno (necávi, necátum, necáre) ცკლავ. **necopinátus**, a, um მოულოდნელი, უცაბედი. [nec, opinátus]

nécstar (nécstaris) ს. ნექტარი.

néccto (nécxui ან nécxi, nécxum, nécctero) ვწნავ; ვკრავ.

nécubi კავშ. რომ როგორმე არ...

nécum კავშ. არა მხოლოდ, არა თუ; მით უმეტეს.

nefándus, a, um ენით უთქმელი, საშინელი.

nefárie ხზნს. უღვთოდ; უღმობელად.

nefáriu, a, um უღვთო, უწმინდური; უღმობელი.

néfas ს. (იხმარება მხოლოდ სახ. და ბრალდ. ბრ. მხ. რ.) უკანონობა, უსამართლობა; უღმერთობა.

nefástus, a, um 1. უჭვი (დღე); 2. თვალბედითი, უბედური, 3. უღმობელი, საშინელი.

negátio (negatiónis) ჯ. უარყოფა.

negléctio (neglectiúnis) ჯ. უგულვებელყოფა; დაუღვევრობა.

negléctus, a, um უგულვებელყოფილი.

neglexo (neglexi, negléctum, neglexero) უგულვებელყოფ, არ ვზრუნავ.

negligens (negligéntis) ხედსართ. დაუღვევარი.

negligénter ხზნს. დაუღვევრად.

negligéntia (negligéntiaco) ჯ. დაუღვევრობა; უგულვებელყოფა.

nógligo = néglego.

négo (negávi, negátum, negáro) უარ-
ვეოფ, ვამბობ რომ არა.

negoti.lis, e საქმისა.

negotiátio (negotiatiónis) რ. ალებ-
მიცეობა, სავაჭრო ურთიერთობა.

negotiátor (negotiátoris) შ. 1. ვაჭარი;
2. ბანკირი.

negótior (negotiátus sum, negotiári)
ვსაქმიანობ, ალებ-მიცეობას ვეწევი.

negotíósus, a, um საქმეებით დატვირ-
თული; dies negotiátus სამუშაო
დღე.

negótium (negótii) ს. 1. საქმიანობა,
საქმე; 2. გარჯა, შრომა.

nómo (ნათ. nóminis და nullus, მიც.
nómini, ბრ. néminem, მკ. nullo)
არავინ, არც ერთი; nómo únus არც
ერთი კაცი (Tac. ann. 14,45).

nemorális, e ქალისა. იხ. nómus.

nemorivagus, a, um ქალებში მოხე-
ტიალე, ტყეებში მოხეტიალე.

nemorósus, a, um ქალიანი, ტყიანი;
ხშირი.

nómpე კავშ. რასაკვირველია, სწორედ.

nómus (nómoris) ქალა, ტყე.

nénia (néniae) რ. 1. ნალვლიანი სიმღე-
რა; სამგლოვიარო გლობა; პოეტ.
შელოცვა; 2. სიმღერა.

nóo (névi, nótum, néro) ვრთავ; ვწნავ

neoméniá (neoméniáe; ბერძნ.) რ. ახა-
ლი მთვარე.

*neonátus a, um ახალშობილი.

népa (népae) რ. მორიელი.

nephritis (nephritidis; ბერძნ.) რ. ნეფ-
რიტი, თირკვლის ანთება.

1. nópos (nepótis) შ. შვილიშვილი.

2. nópos (nepótis) შ. მფლანგველი, ბე-
დოვლათი.

nepotális, e ბედოვლათური.

néptis (néptis) რ. შვილიშვილი (ქალი),
მოკმ. nópti (Tac. ann. 3,24).

néquam (არ იბრუნება) ზედსართ.
(შედარ. ხარ. néquior, აღმატ. ხარ.

nequíssimus) უღირსი, უქნარი;
ფუქსავატი.

nequáquam ზნს. სრულიად არა,
არას გზით, არამც და არამც.

néque კავშ. არც; néque—néque არც—
არც.

néquedum კავშ. ჯერ არა.

néqueo (nequíví ან néquii, néquitum,
nequiro) არ ძალმიძს, არ შეუძლია;
imp. nequibat; fut. nequibunt.

nequíquam იხ. nequíquam.

nequídquam იხ. nequíquam.

néquior იხ. néquam.

nequíquam (და არა nequiequam, ne-
quidquam) ზნს. ამაღ, უნაყოფოდ,
ფუქად.

nequíssimus, a, um იხ. néquam.

néquiter ზნს. უქნარად; ფუქსავატად.
შდრ. néquius, აღმ. nequissime.

nequítia (nequítiae) რ. 1. უვარგისო-
ბა; 2. ფუქსავატობა.

nequíties (nequítiei) რ. = nequítia.

néquius ზნს. შედარ. ხარ. უფრო ფუქ-
სავატად; უფრო უღირსად. იხ. né-
quiter.

nórium, ii (ბერძნ. νήριον) ს. ოლეან-
დრე.

nérvia (nérviae) რ. სიმი; ლარი.

nervós ზნს. ძლიერად; დამაჯერებ-
ლად.

nervósus, a, um ძარღვიანი; მაგარკუნ-
თებიანი; გადატ. ძლიერი.

nérvulus (nérvuli) შ. ძალღონე.

nórvus (nérvi) შ. 1. ძარღვი, ნერვი; 2.
სიმი; ლარი; 3. ძალა; 4. გადატ. მა-
მაკაცის ასო (Hor.).

nesápius (nesápii) შ. უმეცარი. [ne,
sápio]

néscio (nescívi, nescítum, nescíro) არ
ციცო; néscio vínium ღვინოსა არ
ვსვამ, ღვინისაგან თავს ვიკავებ;

néscio quo módo ასე ვთქვათ, ძა-
ლაუნებურად; velle nescire litte-
ras ნეტავი წერა არ ვიცოდე! nescit
litteras მას არა აქვს მეცნიერული

განათლება.

néscius, a, um 1. არმეოდნე; 2. უც-
ნობი; nescius litterárum წერა-

კითხვის უტოდინარი; non sum incius კარგად ვიცი; inciae manus შრომას მიუჩვეული ხელები (Tac. ann. 16,5).

néte (nétes; ბერძნ. *νητη*) 1. ნიტი (ყველაზე დაბალი ანუ ბოხი ხმის გამომცემი სიმი⁴; იხ. პეტრიწი: იპატოროთ ვიდრე ნიტამდის); 2. ნეკი.

nétum (néti) ს. სართავი.

nétus (nétus) ?. როვა.

neu და რომ არა, და არა.

***neurálgia** (neurálgiae; ბერძნ.) ჯ. ნევრალგია, ნერვის ტკივილი.

***neurasthénia** (neurasthéniae; ბერძნ.) ჯ. ნევრასტენია, ნერვული სისუსტე.

néuter, néutra, néutrum (ნათ. neutrius, მიტ. neutri) არც ერთი არც მეორე; გრამ. საშუალო; **nómina néutra** საშუალო სქესის სახელები. [ne, úter]

néutiquam ზნს. არასგზით, სრულიადაც არა. [ne, útiquam]

neutrális, e საშუალო.

néutro ზნს. არც იქით არც აქეთ.

néve (ან **nón**) 1. და რომ არა, და არა; 2. და რათა არა.

névis, nóvult (ან **nevolt**)=non vis (არ გინდა), non vult (არ უნდა).

nex (nécis) ჯ. 1. მკვლელობა, მოკვლა; **vítas necisque potestátem** სიცოცხლისა და სიკვდილის უფლება.

néxi იხ. **nécto**.

néxilis, e შესაკრავი, შეკრული.

néxo (nexávi, nexátum, nexáre) ვკრავ, ვწნავ.

néxum (néxi) ს. 1. ვალის ვალდებულება; 2. გასხვისება (ვალში).

néxus (néxus) ?. 1. შეკვრა, შეერთება; ხვევა; 2. იგივეა რაც **nóxum**.

ni კავშ. (=nisi) თუ არა.

nícto (nictávi, nictátum, nictáre) თვალს ვახამხამებ, თვალს ჩავეყრავ.

níctor (nictátus sum, nictári) თვალს ვახამხამებ, თვალს ჩავეყრავ.

nictus (nictus) ?. თვალის დახამხამება, თვალის ჩაკერა.

nidífico (-ficiávi, -ficiátum, -ficáre) ბუდეს ვაკეთებ.

nidor (nidóris) ?. ოროქლი, ჭკავალი.

nidus (nidi) ?. ბუდე.

nigéllus, a, um კნინ. [niger] შავი (პრიალა შავი; შღრ. áter).

niger, nígra, nígrum 1. შავი; 2. გადატ. მწუხარე, უბედური.

nigrésco (nigrúvi, nigróscere) ვშავდები, ვბნელდები.

nigritia (nigritiae) ჯ. სიშავე, შავი ფერი.

nigritúdo (nigritúdinis) ჯ. სიშავე.

nigro (nigrávi, nigrátum, nigráre) შავი ვარ; ვშავდები.

nihil (არ იბრუნება) 1. არაფერი; non nihil რაღაც, რამე; nihil non ყველაფერი; nihil est არაფერად ღირს;

2. (ზნს.) არაფერად, სრულიადაც არა.

nihildum ჯერ კიდევ არაფერი.

nihilo არაფერით, სრულიადაც არა.

nihilóminus მაინც, მიუხედავად ამისა.

1. **nihilum** (გვხვდება ნათ. ბრ. nihil, ბრალდ. nihilum) არაფერი; **hómo nihilí** არაფერად გამოსადეგი კაცი.

2. **nihilum** ზნს. არავითარ შემთხვევაში, სრულიადაც არა.

nil (=nihil) არაფერი.

nilum=nihilum.

nimbósus, a, um ღრუბლიანი; წვიმიანი; ქარიშილიანი.

nímbus (nímbi) ?. 1. ღრუბელი, ნისლი; 2. ქარიშხლიანი ამიდი, წვიმიანი ამიდი, წვიმა; 3. ქარიშხალი. 4. (გვიან ლათინ.) შარავანდი.

nimíetas (nimietátis) ჯ. სიჭარბე, გადაჭარბებულობა.

nímio ზნს. მეტისმეტად, ფრიად; უფრო.

nímium ზნს. მეტისმეტად.

nímírum [← ne-mírum] ზნს. რასაკვირველია.

nímis ზნს. მეტისმეტად.

nimius, a, um მეტისმეტი, მეტისმეტად დიდი; უზომო.

ninoxit (ninoxit, ningere) (პირნაკლი ხმნა) თოვს.

nisi კავშ. თუ არა.

1. **nisus, a, um** დაყრდნობილი. იხ. 2. **nitor**.

2. **nisus (nisus)** ? 1. დაყრდნობა, დაბჯენა; 2. (პოეტ.) ფრენა; 3. (პოეტ.) მშობიარობის ტკივილები; კინთვა.

3. **nisus (nisi)** ? ქორო.

nitédula (nitédulae) რ. მინდვრის თაგვი.

nitelinus (ან nitellinus), a, um მინდვრის თაგვის მსგავსი; მინდვრის თაგვის-ფერი.

1. **nitens (nitentis, მიმლეობა ხმნისა nitor)** დაყრდნობილი, დაბჯენილი.

2. **nitens (nitentis, მიმლეობა ხმნისა nitens)** 1. მბრწყინავი; ბრწყინვალე; 2. გამოჩენილი; 3. მშვენიერი, ლამაზი.

niteo (nitui, nitere) 1. ვბრწყინავ; 2. გადატ. გამოვირჩევი, ლამაზი ვარ; 3. გადატ. უხვად ვარ; ვყვავი; 4. გადატ. მსუქნად ვარ.

nitescio (nitui, nitescere) 1. ბრწყინვას ვიწყებ; 2. გადატ. მსუქანი ვხდები; გადატ. გამოვირჩევი.

nitide ხმნს. ბრწყინვალედ; მოხდენილად.

nitidus, a, um 1. მბრწყინავი, აშკარა, ნათელი; 2. გადატ. მორთული; მოხდენილი; 3. გადატ. ნასუქი, ნაპატივები.

1. **nitor (nitoris)** ? 1. ბრწყინვა. შნო; 2. ლაზათი, სინატიფე; 3. გადატ. გვარიშვილობა.

2. **nitor (nixus ან nixus sum, niti)** 1. ვყრდნობი. ვემყარები, ვებჯინები; 2. მივისწრაფვი.

nitratus, a, um ტუტე-მარილიანი.

nitrum (nitri) ს. ტუტიანი მარილი.

nivalis, o 1. თოვლისა, თოვლიანი; 2. სუსხიანი; 3. თოვლივით თეთრი; 4. თოვლით დაფარული;

nive კავშ. თუ არა.

niveus, a, um თოვლისა; პოეტ. თოვლივით თეთრი.

nivsus, a, um 1. თოვლიანი; 2. და-თოვლილი.

nix (nivis) რ. 1. თოვლი; 2. მრ. რ. **nives** ცივი ჰავა; 3. გადატ. სითეთრე; 4. გადატ. კალარა: **capitis nives** კალარა თმა.

nixor (nixari) ვყრდნობი, ვემყარები.

1. **nixus** იხ. 2. **nitor**.

2. **nixus (nixus)** ? დაყრდნობა, დაბჯენა.

no (nāvi, nātum, nāre) ვცურავ.

noobilis, o ცნობილი, გამოჩენილი; წარჩინებული.

nobilitas (nobilitatis) რ. 1. წარჩინებულობა; 2. წარჩინებულნი, დიდებულნი, დიდკაცობა; 3. **nobilitates** (მრ. რ.) = **nobiles** წარჩინებულნი (Tac. ann. 12,20).

nobiliter ხმნს. ჩინებულად.

noceus (nocentis) ზედსართ. მავნე, მავნებელი.

nocenter ხმნს. მავნედ.

noceo (noceui, nocitum, nocere) ვე-ნებ, ვნებას ვყენებ.

noctivus, a, um მავნე, საზიანო.

nocte ხმნს. ღამით. იხ. **nox**.

noctu 1. ხმნს. ღამით; **noctu diuque** (ან **diu noctuque**) დღისით და ღამით; **noctu lucuque** (= **lucéque**) ღამით და დღისით; 2. არქ. მოქმ.: **hac noctu** ამ ღამეზე; **in sereno(!)** **noctu** მოწმენდილ ღამეში.

noctua (noctuae) რ. ბუ.

noctivus, a, um ბუისა, ბუსი.

nocturnus, a, um ღამისა; **labores diurni nocturnique** დღისა და ღამის საწუშაოები; **diurna nocturnaque munia** დღისა და ღამის მოვალეობანი (Tac.); **nocturno tempore** ღამით.

noctuus, a, um მავნე.

***nodalis, o** საკვანძო, კვანძისა.

nódo (nodávi, nodátum, nodáre) გა-
მოკვანძავ, გამოვნასკვავ.

nodósitas (nodositátis) რ. გამონასკვა.

nodósus, a, um 1. კვანძებიანი, ნასკვე-
ბიანი; 2. როკიანი.

nódulus (nóduli) შ. კნინ. 1. კვანძი,
ნასკვი; 2. კულული: *adiuro per
dulcem istum capilli tui nodulum*
გვეფიციები შენი თმის მაგ ტკბილ კუ-
ლულეებს (A pul.).

nódus (nódi) შ. 1. კვანძი, ნასკვი; 2.
კავშირი; *amabilissimus nodus*
amicitiae უგულთადესი მეგობრო-
ბის კავშირი (Cic); 3. სიძნელე; *in-
difficilem nodum incidere* მიძიმე
გაკვირებაში ჩავარდნა; 4. როკი.

nólo (nólui, nólle) არ მსურს, არ მინ-
და; *Caesar noluit cum locum...*
vacare კვისარს არ უნდოდა, რომ
ის ადგილი ცარიელი ყოფილიყო;
nóli me tangere ხელი არ მახლო;
non nóle თანხმობა; *cum se non
nóle dixisset* როდესაც მან თავისი
თანხმობა განაცხადა (Cic.).

nómas (nómadis; ბერძნ. *νομάς*) შ. რ.
1. მომთაბარე; 2. *Nómas* (*Nómadis*)
a) ნუმიდიელი; b) ნუმიდია.

nómen (nóminis) სპ. 1. სახელი; სახელ-
წოდება; *nómine* სახელით, გულის-
თვის, მიხეზით.

nomenclatio (nomenclatiónis) რ. სა-
ხელწოდება, სახელის წოდება.

nominátim ზნს. სახელდობრ; სახელ-
დებით. დასახელებით; 2. სწორედ;
*nominátim in caedem eius ardón-
tes* სწორედ მისი სიკვდილი რომ
სწვეუროდათ (Tac. h. 1, 43).

nominátio (nominatiónis) რ. 1. დასა-
ხელება; 2. დანიშვნა.

nominátus, a, um 1. დასახელებული;
2. ცნობილი.

nómino (nominávi, nominátum, no-
mináre) ვასახელებ, ვიხსენიებ; ვაც-
ხადებ.

nomisma (nomismatis) სპ. ფული, მონ-
ეტა.

non (უარყოფითი ნაწილაკი) არა, არ.
nóna (nónao) რ. მეცხრე საათი (ესე იგი
სადილობის დრო).

Nónao (*Nonárum*, მხოლოდ მრ. რ.) რ.
ნონები (თვის 7 რიცხვი მარტში,
მაისში, ივნისში და ოქტომბერში,
ხოლო დანარჩენ თვეებში 5 რიცხვი).

nonagēni, **nonagēnae**, **nonagēna** ოთხ-
მოცდათ-ათი.

nonagésimus, a, um ოთხმოცდამეათე.
nonágies ზნს. ოთხმოცდათჯერ.

nonagēnta ოთხმოცდაათი.

nóndum ზნს. ჯერ არა.

nongentésimus, a, um მეცხრასე.

nongēnti, **nongēntae**, **nongēnta** ცხრა-
ასი.

nongéntics ზნს. ცხრაასჯერ.

nónue (კითხვითი ნაწილაკი) განა არა?
ხომ არა?

nónnihil რალაც, რამე; რამდენიმე.

nonnullus, a, um ზოგიერთი.

nonnúnquam ზნს. ხანდახან.

nonnúsquam ზნს. აქა-იქ, ზოგჯერ.

nónus, a, um მეცხრე.

nórma (nórmae) რ. 1. წესი, კანონი; 2.
ნიმუში.

normális, o წესიერი.

noscito (noscitávi, noscitátum. nos-
citáre) ვიცი; ვცნობ; გაცნობილი
ვარ.

nosco (nóvi, nótum, noscere) 1. ვეც-
ნობი, ვიკვლევ, ვცნობ; 2. *nóvi* გა-
ვიგე, ვიცი.

nósmet თვით ჩვენ, ჩვენც; შდრ. *met.*

nóster, **nóstra**, **nóstrum** ჩვენი.

nóta (nótae) რ. 1. ნიშანი; შენიშვნა; 2.
ხალი; 3. დალი; გადატ. სირცხვილი,
სამარცხვინო დალი; სასჯელი; *re-
missa ignominia a-Jlevátao nótae*
მოსპობილი იქმნა პატივის აყრა,
შემსუბუქებულ იქმნა სასჯელები
(Tac. h. 1, 52).

notábilis, e შესამჩნევი; შესანიშნავი.

notárius (notárii) შ. მალეგმწერალი.

notátio (notatiónis) რ. 1. აღნიშვნა,
დანიშვნა; 2. განსაზღვრა, განხილვა.

notéscō (nótui, notéscero) ცნობილი ვხდები; **quae úbi Tibúrio notúscō** როდესაც ეს ცნობილი გახდა ტიბერისათვის (Tac. ann. 1,73).

nóthus, a, um (ბერძნ. *νόθος*) უკანონო; ბუში.

nótio (notiōnis) რ. 1. გაგება, შეტყობა; 2. წარმოდგენა, ცნება; 3. მნიშვნელობა.

notítia (notítiao) რ. გაგება, შეტყობა; ცნობა.

nóto (notávi, notátum, notáre) აღვნიშნავ, შევნიშნავ.

1. **nótus, a, um** ნაცნობი, ცნობილი.

2. **nótus (nóti)** ან **nótos (nóti)** ? სამხრეთის ქარი.

novális, e ახალი.

nóve ზნს. ახალნაირად.

novéllus, a, um ახალ-ახალი; ნორჩი.

nóvem ცხრა.

Novémber (Novémbris) ზედსართ. ნოემბრისა.

novéni, novónae, novéna ცხრა-ცხრა.

novérca (novércae) რ. დედინაცვალი.

novercális, e დედინაცვლისა.

nóvi (ზნისაგან **nóscō**) გავიგე, ვიცი.

nóvies ზმნს. ცხრაჯერ.

novíssime ზმნს. ახლახან; უკანასკნელად.

nóvitas (novitátis) რ. სიახლე.

nóvo (novávi, novátum, nováre) ვახლებ; განვაახლებ, გადავაახლისებ; 2. სიახლე შემომმაქვს, ცვლილება შემომმაქვს.

nóvus, a, um 1. ახალი; 2. **novíssimus** უკანასკნელი; **novíssimum** ამოცუ არიერგარდი; **quin pótius ut novissimí in culpam, ita primí ad pacniténtiam súmus?** მართალია, უკანასკნელებმა ჩავიდინეთ დანაშაული, მაგრამ არ სჯობია პირველებმა მოვინანიოთ? (Tac. ann. 1,28; 3. გადატ. **novíssimus** მკაცრი; **novíssima exémpia** მკაცრი სასჯელი (Tac. ann. 12,20).

nox (nóctis) რ. ღამე; **nócte** ღამით; **nóctia nócte** შუალამეს.

nóxa (nóxae) რ. 1. ცნება, ზიანი 2. ბრალი, დანაშაული; 3. სასჯელი.

nóxia (nóxiae) რ. იგივეა რაც **nóxa**.

noxíus, a, um 1. მავნე, საზიანო; 2. სასჯელის ღირსი.

noxius, a, um 1. მავნე, საზიანო; 2. დამნაშავე; 3. სასჯელის ღირსი.

núbes (núbis) რ. ღრუბელი; გადატ. წყვილი.

núbifer, núbifera, núbiferum ღრუბლიანი.

núbilis, e დასაქორწინებელი; **virgo núbilis** გასათხოვარი ქალი.

núbilus, a, um ღრუბლიანი; მორღუბლული.

núbo (núpsi, núptum, núbere) ვთხოვდები.

núcleus (núclei) ? ბირთვი; კერვა.

núdius [+nunc díes] დღევანდელი დღე; **núdius tórtius** მესამე დღეა, ამ სამი დღის წინათ.

núdo (nudávi, nudatum, nudáre) ვატიტვლებ, ვაშიშვლებ; გადატ. ვართმევ.

núdu, a, um ტიტველი, შიშველი.

núgao (nugárum, მხოლოდ მრ. რ.) რ. სისულელე, ჩინაბი.

nugátor (nugátoris) ? ყბედი, ლაქლაქა.

núgax (nugácis) ზედსართ. სულელური; უშვერი, უხამსი.

núgor (nugátus sum, nugári) ყვბედობ, ვლაქლაქებ.

núllus, a, um არავითარი; გადატ. უმნიშვნელო.

num ზმნს. განა?

numátus, a, um ფულიანი, მდიდარი.

numínus (nūminis) ს. 1. ნიშნება (თავით, თითით), ბრძანება; 2. ნება, ღვთაებრივი ნება; 3. ღვთაება.

numerábilis, e აღსარიცხავი, ადვილად დასათვლელი; მცირერიცხოვანი.

número (numérávi, numerátum, numeráre) ვთვლი, აღვრიცხავ.

numerosus, a, um მრავალრიცხოვანი; გადატ. კეთილზმოვანი, მწყობრი.

númerus (númeri) მ. 1. რიცხვი, რაოდენობა; 2. სიმრავლე; რაზმი; 3. სიმწყობრე, კეთილზმოვანება (მუსიკაში, ცეკვაში, მეტყველებაში); **in númerum** მწყობრად, შეწყობილად; **bracchiisque in númerum iactare** ხელების ქნევა შეწყობილად (Lucr. 4,769); **extra númerum** შეუწყობლად. არამწყობრად.

numisma (numismatis) ს. ფული, მონეტა.

nummus (nummi) მ. მონეტა; მრ. რ. **nummi (nummorum)** ფული.

numme განა არა?

numquam ზნს. არასოდეს; **non numquam** ხანდახან.

numus (numi) მ. მონეტა; მრ. რ. **numi (numorum)** ფული.

nunc ზნს. ახლა, ამჟამად; **nunc—nunc** ხან—ხან.

nunciatio (nunciationis) რ. შეტყობინება; უწყება.

nuncio ან nuntio (nunciavi, nunciatum, nunciare) ვაუწყებ, ვატყობინებ.

1. **nuncius, a, um** მათუწყებელი.

2. **nuncius (nuncii) მ.** 1. მათუწყებელი, მაცნე; 2. ცნობა, უწყება.

nuncupatio (nuncupationis) რ. დასახელება; თქმა, წარმოთქმა.

nuncupo (nuncupavi, nuncupatum, nuncupare) ვასახელებ, ვეძახი; წარმოვთქვამ.

nundinae (nundinarum, მხოლოდ მრ. რ.) რ. ბაზრობა. შდრ. **nundinus.**

nundinator (nundinatus sum, nundinavi)

ri 1. ვეპრობ, ვიძენ; 2. ვიკრიბები(თ).

nundinus, a, um {←**novem dies**} ცხრა დღისა, მეცხრე დღისა; **nundinae** ბაზრობა (ყოველ ცხრა დღეში ერთხელ იმართებოდა).

nunquam ზნს. არასოდეს; **non nunquam** ხანდახან.

nuntio იხ. **nuncio.**

nuntius იხ. **nuncius.**

nupter ზნს. 1. ახლახან, ამასწინათ; 2. წინათ.

nupta (nuptae) რ. მეუღლე, ცოლი; საცოლე.

nuptiae (nuptiarum, მხოლოდ მრ. რ.) რ. ქორწილი.

nuptialis, e საქორწინო.

nuptus (nuptus) მ. ქორწილი.

nurus (nurus) რ. რძალი.

nusquam ზნს. არსად.

nutō (nutavi, nutatum, nutare) ვირბევი, ვირყევი.

nutricius, a, um მკვებავი, ნოყიერი.

nutricor (nutricatus sum, nutricari) ვკვებავ, ვაკვებ.

nutrioula (nutrioulae) რ. ძიძა.

nutrimen (nutriminis) ს. საკვები.

nutrimētum (nutrimenti) ს. საკვები.

nutrio (nutrivi, nutritum, nutrire) ვკვებავ, ვაკვებ.

nutrix (nutricis) რ. ძიძა; მარჩენალი.

nutus (nutus) მ. 1. დახრა; დახრილობა; 2. ნიშანი, ნიშნება, ბრძანება; **nutu** ბრძანებით.

nux (nucis) რ. ნოეობი; კაკალი.

nymphea (nymphae; ბერძნ.) რ. ქალწული, ასული, ნიმფა.

O

O შორისდ. ოპ!

1. **ოს** წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) 1. მიზეზით, გამო; **os gram rem** ამის გამო; 2. წინ.

2. **ოს-** ზმნისწინი, ზოგჯერ უდრის ქარ-

თულ ზმნისწინს მო-, შემო-, ზოგჯერ აღნიშნავს წინ, წინააღმდეგ; მაგ.: **arare** ხვნა, **obarare** მოხვნა; **idcirco** ვისერი, **obiciro** წინ ვისერი; **sto**

ვდგაეარ, óbsto წინ ვდგაეარ, წინა-
აღმდგი ვარ.

1. obacrátus, a, um (ob. acs) დავა-
ლიანებული.

2. obaerátus (obaeráti) ♀. მოვალე.
obármo (-armávi, -armátum, -armáre)
ვაიარალებ (შეიარალება).

óbaro (-arávi, -aráre) მოვზნავ, გადა-
ვზნავ.

obaurátus, a, um მოოქრვილი.

óbbiho (obhbbero) შევსვამ (უკანასკნელ
წვეთამდის).

obc... ob. oca...

óbdó (óbdidi, óbditum, óbdere) 1. ვდებ
წინ, გამოვდებ; 2. ვკეტავ; ვუცობ;
fóres óbdere კარების დაკეტვა; 3.
ჩავდებ; ut astáret óbditis a térgo
fóribus vélo discróta რათა (აგრი-
პინა) დამდგარიყო უკან ჩადგმულ
და ჩამოფარებულ კარებთან (Tac.
ann. 13,5).

obdúco (obdúxi, obdúctum, obdúce-
re) ეატარებ წინ, გამოვატარებ; 2.
მოვიცავ, მოვფენ.

obdúctio (obductionis) ♀. მოფენა, შე-
მოფარება, დაფარვა.

obndiens (obndiéntis) ზედსართ. მორ-
ჩილი, გამგონი. შღრ. obndio.

obediéntia (obediéntiae) ♀. მორჩი-
ლობა, გამგონეობა.

obédio (obedívi, obedítum, obedíre)
უგონებ, ვემორჩილები. [ob, áudio]

óbeo (obívi ან óbii, óbitum, óbíre)
1. შემოვეული; შემოვაელებ (თვა-
ლებს); 2. ვკისრულობ; 3. გადატ.
ვქრები. ვიღუპები.

obérro (-errávi, -errátum, -erráre) 1.
დავებტილობ; 2. ვცდები (შეცდომა).

obésus, a, um მსუქანი, მსუყე.

óbex (óbicis) ♀. ♀. ურდული; გადატ.
დაბრკოლება.

obf... ob. uff.

obficio ob. obficio.

óbiter ზმნს. გავლით.

óbitus (óbitus) ♀. 1. შევლა, შესვლა;

ჩასვლა; óbitus sólis მზის ჩასვლა;
2. გადატ. დაღუპვა, სიკვდილი.

obiécto (-iectávi, -iectátum, -iectáre)

1. წინ ვესერი; 2. შევამბხვევ; 3.
ვუსაყვედურებ.

obiéctum (obiécti) ს. საგანი.

obiéctus (obiéctus) ♀. დაპირისპირება;
2. მოვლენა, საგანი.

obícto (-ícti, -íctum, -íctere) 1. წინ
ვესერი; 2. შევამბხვევ; 3. ვუსაყვე-
დურებ.

oblátum ob. óffero.

oblectaméntum (oblectaménti) ს.
გართობა, გასართობი.

oblécto (-lectávi, -lectátum, -lectáre)
ვამზიარულებ, ვართობ, ვასიამოვნებ.

oblénio (obleníre) ვანშვიდებ, ვაწ-
ყნარებ.

oblído (-lísi, -lísum, -lídere) მოვეუქერ,
შევეუშვავ; oblísis fáucibus მოშ-
ობის შემდეგ, მოზრჩობის შემდეგ
(Tac. ann. 5,9). [ob, laedo]

obligátio (obligatiónis) ♀. ვალდებუ-
ლება.

óbligó (-ligávi, -ligátum, -ligáre) 1.
ვკრავ (შეკრა, მოკერა); ვავალდებუ-
ლებ; ვზღუდავ.

oblímo (-limávi, -limátum, -limáre)
1. შლამით ვფარავ; 2. გადატ. ვფლან-
გავ.

óblino (oblívi, óblitum, oblínero) 1.
ვაცხებ (წაცხება); 2. ვსერი, ვბილწავ.

oblíque ზმნს. ირიბად, აღმაცერად;
არაპირდაპირ.

oblíquo (-liquávi, -liquátum, -liquá-
re) ირიბად მივმართავ, ცერად მი-
ვაპყრობ (მაგ., თვლებს).

oblíquus, a, um ირიბი, აღმაცერი,
არაპირდაპირი.

oblísus, a, um ob. oblído.

oblíterro (-litterávi, -litterátum, -lit-
teráre) 1. წაეშლი; 2. გადატ. დავი-
ვიწყებ (Tac. ann. 1,51).

1. óblitus, a, um წაცხებული; გასერი-
ლი. [óblino]

2. oblitus, a, um დავიწყებული. [obliviscor]

oblivio (obliviónis) ლ. დავიწყება.

obliviosus, a, um გულმაღვიწყვი.

obliviscor (oblitus sum, oblivisci) ვივიწყებ, მავიწყდება.

oblivium (oblivii) სს. დავიწყება.

obliviscus, a, um მოგარძო.

obloquor (-locutus sum, obloqui) ვლაპარაკობ წინააღმდეგ, ვეწინააღმდეგები; ვლანძობა.

oblolior (-molitus sum, -moliri) წინ აღმმართავ (თავდაცვის მიზნით).

obnatus, a, um მიზრდილი.

obnoxius, a, um მტკიცე. ურყევი.

obnoxius, a, um 1. მორჩილი, გამგონე; 2. ბრალდანი, დამნაშავე.

obocedio იხ. obedio.

obp .. იხ. opp..

obruo (obruui, obrutum, obruere) ჩავფლავ, დავმარხავ; მოვაყრი.

obsceno (ან obsceno) ზმნს. საზიზღარად, საძაგლად, ბილწად.

obscenus (ან obscenus), a, um საზიზღარი, საძაგელი, ბილწი.

obscuratio (obscuratiónis) ლ. დაბნელება.

obscurare ზმნს. ბუნდოვანად, ბნელად.

obscuritas (obscuritátis) ლ. სიბნელე.

obscurio (obscuravi, obscuratum, obscurare) 1. ვაბნელებ; 2. ვფარავ; ვმაღავ.

obscurus, a, um 1. ბნელი; 2. უცნობი, დაფარული.

obsecro (obsecravi, obsecratum, obsecrare) ვთხოვ, ვემუდარები.

obsequens (obsequentis) ზედსართ. დამთმობი, დამყოლი.

obsequenter ზმნს. გულის მოგებით, დათმობით.

obsequentia (obsequentiae) ლ. დათმობა; დამთმობობა.

obsequium (obsequii) სს. დათმობა, დაყოლა; მორჩილება, ერთგულება.

obsequor (obsecutus sum, obsequi)

ვუთმობ, დავყვები (მის ნებას), ვემორჩილები.

1. obsero (-seravi, -seratum, -serare) ურდულით ვკეტავ.

2. obsero (observi, obsitum, obsero) ვთესავ (დათესვა, მოთესვა).

observantia (observantiae) ლ. მოყრძალება, პატივისცემა.

observatio (observatiónis) ლ. დამკვირვებლობა; მეთვალყურეობა, ნზრუნველობა.

observator (observatoris) მ. დამკვირვებელი.

observo (-servavi, -servatum, -servare) 1. თვალყურს ვადევნებ, ვუკვირდები; 2. ვიცავ.

obses (obsidis) მ. ლ. მძვეალი; თავდები. obsessio (obsessiónis) ლ. ალყის შემორტყმა, გარემოცვა.

obsideo (-sedi, -sessum, -sidere) ალყას შემოვარტყამ, გარემოვიცავ.

obsidio (obsidiónis) ლ. ალყა, გარემოცვა.

obsidionalis, o საალყო.

1. obsidium (obsidii) სს. ალყა, გარემოცვა [obsidio]

2. obsidium (obsidii) სს. მძველობა. [obses]

obsido (-sedi, -sessum, -sidere) ლ. დავიკავებ; დავეუფლები; 2. ალყას შემოვარტყამ.

obsigno (-signavi, -signatum, -signare) დავბეჭდავ; ბეჭედს დავაკრავ.

obsisto (obstiti, obstitum, obsistere) ვდგები პირისპირ, ვინმეს ველობები; ვეწინააღმდეგები.

obstitus, a, um მოთესილი, მოფენილი. [2. obsero]

obsolseo (-solavi, -solatum, -solacere) ვბერდები, ვძველდები.

obsolatus, a, um დამველებული, ძველი; ჩვეულებრივი.

obsonium ან opsodium (obsonii; ბერძნ. ὀψωνιον) სს. სურსათ-სანოვავე.

obsorbeo (-sorbuui, -sorbere) ვხვრება, ვცლაპავ.

obstinátio (obstinatiónis) ᄅ. შეუდრეკ-
ლობა, შეუპოვრობა.

obstinátus, a, um შეუდრეკელი, შეუ-
პოვარი.

obstino (-stinávi, -stinátum, -stináre)
მტკიცედ გადავწყვეტ; მტკიცედ ვი-
ცავ.

obstípus, a, um დახრილი.

obsto (óbstiti, obstatum, obstáre)
წინ ვდგავარ; წინააღმდეგი ვარ.

**obstrepo (-strépui, -strópitum, -stré-
pere)** ვაყრუებ, ვახშობ (ხმით, ხმაუ-
რობით).

**obstringo (-strinxi, -strictum, -srin-
gero)** მოვლპერ, შევკრავ, შევბორკავ.

obstrúctio (obstrucliónis) ᄅ. 1. ჩამო-
ფარება, დახშვა; 2. დაბრკოლება.

obstruo (-strúxi, -strúctum, -strúoro)
მოვაშენებ წინ; ჩაებერგავ; დავაბრ-
კოლებ.

óbsum (óbsum, óbssse) წინააღმდეგი
ვარ, ხელს ვუშლი.

óbsum (óbsum, óbsum, óbsum) მი-
ვაკერებ, მოვაკერებ.

óbtego (-tóxi, -técum, -tégere) მოვა-
ფარებ; დავიფარავ, დავიცავ.

**obtemporo (-temperávi, -temperátum,
-temperáre)** 1. თავს ვიკაევებ; 2.
ვუგონებ, ვემორჩილები; სხვის ნებას
დავეყვები.

obténdo (-tónđi, -tóntum, -téndero)
წინ დაუფენ, წინ გავუშლი.

**obténto (-tentávi, -tentátum, -tentá-
re)** დავიპერ, შევამაგრებ; ამოვუდ-
გები.

1. **obténtus, a, um** წინდაუფენილი, გა-
შლილი. [obténdo]

2. **obténtus, a, um** დაპერილი, დაკა-
ვებული, დაუფლებული. [obténeo]

3. **obténtus (obténtus)** 2. 1. მოფარება,
დაფარვა; 2. გადატ. საბაბი.

obtestor (-testátus sum, -testári) 1.
მოწმედ ვასახელებ; 2. გადატ. ვემუ-
დარებ.

obténeo (-tínui, -téntum, tinére) მი-
პირავს, ვფლობ; ვიცავ.

**obtrécto (-trectávi, -trectátum, -tree-
táre)** შურით ვეწინააღმდეგები;
მსურს ვაწეო.

óbtruli ob. offero.

**obtrúdo (óbtrudi, -tínsum en -túnsum
-túndere)** 1. ვემაკვარტყამ; 2. ვაჩ-
ლუნგებ, ვბლაგავ; ვაშოშინებ.

**obtrúbo (-trubávi, -trubátum, trubá-
re)** 1. არევ-დარევა შემაქვს (მტრის
ჯარში); 2. შევუტევ; წავაქცევ;
éguas... quósdam occurróntium.
obtrubábat ცხენმა რამდენიმე გამ-
ვლელი წააქცია.

obtrúsus, a, um დაჩლუნგებული.

**obtrúbro (-trubávi, -trubátum, -trub-
bráre)** დავბრკობ.

obtrúno (-tréni, -tréntum, -trénio)
შესახვედრად მივდივარ; მივუსწრებ;
შევემთხვევი.

obtréto (-tréti, -trésum, -trétere) 1.
მივმართავ რისამე წინააღმდეგ; 2.
მივმართავ; მივუბრუნდები; obtrésum
ad mátrém ait (ტიბერი) მიუბრუნ-
და დედამისს და უთხრა (Tac. ann.
4,54).

óbviám ხმს. შესახვედრად; óbviám íre
შესახვედრად წაცლა, წინააღმდეგო-
ბის გაწევა; ამხედრება; iuvéntus
nóbilis... non módo non íre óbvi-
am iniúriáo, sed.. ახალგაზრდა
წარჩინებულები არა თუ არ აუხმედ-
რდნენ მიმძლავრებას, არამედ (Liv.
9,37; nisi Afránius Búrrus et
Annaeus Séneca óbviám éssent
ა. ბურუსსა და ა. სენეკას რომ წი-
ნააღმდეგობა არ გაეწიათ (Tac. ann.
13,2).

óbvius, a, um 1. შემხვედრი; óbviám
esso შეხვედრა; 2. ახლოს მყოფი,
ადვილად მისაწვდომი; 3. პირისპირ
მდებარე, პირისპირ მყოფი.

**occáeco (-caecávi, -cnectátum, -caecá-
re)** ვაბრმავებ,

óccano (-cánui, -cánere) ბუკს ვუკრავ;
occánere córnua tubásque iússit.

- ნაღარისა და ბუკის ცემა ბრძანა (Tac. ann. 2,81); *iüssu Metélli cornicines occanúro* მეტელუსის ბრძანებით მენალარეებმა ბუკსა სცეს (Sall.) [ob, cāno]. შდრ. *óccino*.
- occásio* (*occasiónis*) რ. შემთხვევა, ხელსაყრელი დრო.
- occásus* (*occásus*) შ. 1. ჩასვლა; დასავლეთი; 2. დაცემა, დაღუპვა.
- óccideus* (*occidéntis*) შ. დასავლეთი.
- occidentális*, *o* დასავლეთისა, დასავლური.
- occidio* (*occidiónis*) რ. მოსრვა, განადგურება.
1. *occido* (*-cidi*, *-cīsum*, *-cidere*) განვგირავე; მოესობ, მოველავე. [ob, caedo]
2. *óccido* (*-óccidi*, *-cásum*, *-cidere*) 1. ვვარდები, ვეცემი; 2. ვიკარგები, ვიღუპები; 2. ჩავდივარ; *sol óccidit* მზე ჩადის. [ob, cādo]
- occídius*, *a*, *um* 1. ჩამავალი (მაგ. მზე); 2. დასავლური.
- óccino* (*occécini* და *occinui*, *occén-tum*, *occinere*) ემლერი (რისამე წინაღმდეგ); *cúrvus óccinit* ყორანი დამხზავის; *si occécinerit avis* თუ ფრინველი გვიმარჩიელებს ე. ი. თუ მკითხავობის დროს) ფრინველი დაიჩხავლებს, ე. ი. კარგ ნიშანს მოგვცემს (Liv. 6,41).
- occípío* (*-cépi*, *-cēptum*, *-cipere*) ვიწვებ, შევედგები.
- occisio* (*occisiónis*) რ. მოკვლა; მოსრვა.
- occísus*, *a*, *um* მოსპობილი; საცოდავი. [1. *occído*]
- ócco* (*occávi*, *occátum*, *occáre*) ვფარცხავ.
- óccub* (*-cúbui*, *-cúbitum*, *-cubáre*) ვწევარ.
- occultátio* (*occultatiónis*) რ. დამალვა; დამალვის შესაძლებლობა.
- occulte* ზნს. მამულად, ფარულად.
- occúlto* (*-cultávi*, *-cultátum*, *-cultá-re*) ვმალავ, ვფარავ.
- occúltus*, *a*, *um* 1. მალული, ფარული, საიდუმლო; 2. გულჩათხრობილი.
- occúmbo* (*-cúbui*, *-cúbitum*, *-cumbere*) ვეცემი, ძირს ვეშვები.
- occupátio* (*occupatiónis*) რ. 1. დაკავება, დაჭერა; დაპყრობა; 2. შეცადინება, საქმე.
- óccupo* (*-cupávi*, *-cupátum*, *-cupáre*) 1. ვიკავებ, ვიჭერ; 2. მივითვისებ, ხელში ვიგდებ, ვიპყრობ; 3. ვსაქმიანობ, ვაკეთებ საქმეს; *occupátus* საქმეში გართული.
- occúrrens* (*occurréntis*) გამგლევი; *óquus.. quósdam occurréntium obtrubávit* ცხენმა რამდენიმე გამგლევი წააქცია (Tac. ann. 1,66)
- occúrró* (*cúrrí* ან *-cucúrri*, *cúrsus*, *-cúrrere*) 1. მივრბივარ შესახვედრად, რბენით ან რბენის დროს შევხვდები; 2. მივდივარ შესახვედრად (არა კვეითად); 3. შევხვდები, წავაწყდები; 4. იერიში მიმაქვს.
- occúrsó* (*-cursávi*, *-cursátum*, *-cursá-re*) 1. მივრბივარ შესახვედრად; მივდივარ შესახვედრად; ვხვდები; 2. უტევ, იერიში მიმაქვს.
- occúrsus* (*occúrsus*) შ. 1. შეხვედრა; 2. შეტაკება.
- océanus* (*océáni*; ბერძნ. *Ωκεανός*) შ. ოკეანე.
- océllus* (*océlli*) შ. კნინ. [óculus] თვალნი.
- óccimum* (*óccimi*) სპ. რეჰანი; შაშველავი (შაშველამი).
- óccior* შ. რ., *óccius* სპ. ხეფსართ. შედარხარ. (აღმატ. ხარ. *ocissimus*, *a*, *um*) უფრო სწრაფი.
- ocíssimo* ზნს. ძალიან სწრაფად. შდრ. *ócciter*.
- ócciter* ზნს. ჩქარა, სწრაფად.
- óccius* ზნს. უფრო ჩქარა, უფრო სწრაფად. შდრ. *ócciter*.
- óccrea* (*óccreae*) რ. სამუხლე, საბარკული.
- ocotásum* ზნს. მერვეჯერი.
- ocotávus*, *a*, *um* მერვე.
- óccies* ზნს. რვაჯერ.

octingentésimus, a, um მერვაასე.
octingénti, ae, a რვაასი. [octo, centum].

óctipes (octípedis) ხელსართ. რვაფეხა.
ócto რვა.

Octóber, Octóbris, Octób're ოქტომბრისა; ménsis Octóber ოქტომბერი; Octóber (Octóbris) ♀. ოქტომბერი.

octódecim (ამის ნაცვლად ჩვეულებრივ იხმარება duodeviginti) თვრამეტი.
octogésimus, a, um მეოთხმოცე.

octógies ხმნს. ოთხმოცე.

octogínta ოთხმოცი.

octonárius, a, um ოვინანი.

octóni, ac, a რვა-რვა.

octuplicátus, a, um რვაჯერ გამრავლებული.

octuplus, a, um რვაჯერადი; რვამაგი.

óculus (óculi) ♀. თვალი.

ódo (ნათ. ódes, ბრალდ. óden; ბერძნ. ὄδο) რ. სიმღერა, ოდა.

ódi (odisse; osúrus) მძულს.

ódium (ódii) ♀. სიძულელი.

ódor (odóris) ♀. სურნელება; სუნი.

odorátio (odoratiónis) რ. ყნოსვა.

1. odorátus, a, um სურნელოვანი.

2. odorátus (odorátus) ♀. 1. სურნელება; 2. ყნოსვა.

3. odorátus, a, um მიძლეობა odóror-ისა

odóror (odorátus sum, odorári) 1. ყნოსავ; 2. გადატ. ვტყობილობ; ვცდილობ მოვიპოვო; 3. გადატ. ხერხელედ ვეცნობი.

odórus, a, um 1. სურნელოვანი; 2. პოეტ. ალლოიანი, ფხიზელი.

ódos (odóris) ♀. = ódor.

oénphorum (oénphori; ბერძნ.) ♀. საღვინე.

óffa (óffae) რ. ნამცეცი; მურკლი, გორიხი.

offéndo (offéndi; offénsus, offéndere) 1. ეურტყამ, ვართყამ; 2. გადატ. შეურაცხყოფი; ხიანი მომაჭეს;

3. ვწაწყდები; ვეტაკები; გადატ. ვმარტხდები.

offénsa (offénsae) რ. 1. კვრა, მიტყყმა; 2. გადატ. შეურაცხყოფა; შეწყყრომა.

offénsio (offénsiōnis) რ. 1. მიტყყმა, შეტაკება; 2 გადატ. შეურაცხყოფა, წყყენა.

offénsus, a, um 1. განწყყალი, შეწყყყალი; 2. უკმყოფილების გამომწყყევი; უსიამოვნო; სახიზლარი.

óffer (óbtuli, oblátum, ófferre) 1. წარვეუდვენ. 2. მივართყვე, ვებოძებ; se ófferre pro pátria ad mórtem თავის განწყირვა სამშობლოსათვის; ófferre beneficium წყალბობის გატემა.

officína (officínae) რ. სახელოსნო [opificína, ópifex]

officío (officéi, officéctum, officere) 1. ხელს ვეშლი, ვაბრკობებ; ვუღობებ (გხას); ხიანს ვაყენებ. [is, fáccio].

officíósus, a, um 1. სანახურის განწყევი; დაუხარებელი; თავახიანი.

officium (officéi) ♀. 1. მოვალეობა, ვალი, ვალდებულება; 2. სამსახური, დაუხარებლობა; 3. პატვისტემა. [ópus, fáccio].

offirmo (offirmávi, offirmátum, offirmáre) 1. ვამაგრებ, მტყიცედ ვქმნი; 2. გადატ. ვამხვეებ.

offúndo (offúsum, offúndere) 1. დავღერი; დავყყრი; 2. გადატ. მოყყენ, მოვამხვე; გავავრტელებ.

ólea (óleae) რ. ხეთისხილის ხე.

oleárius, a, um ხეთისხილისა.

ólens (ólentis) ხელსართ. 1. სურნელოვანი; 2. სუნიანი.

óleo (ólui, ólére): ólet სუნი უდის.

óleum (ólei) ♀. ხეთი.

olfácio (olfécéi, olfactum, olfacere) ვყნოსავ.

olfáctus (olfáctus) ♀. ყნოსვა.

ólim ხმნს. 1. ოდესტავ; წინათ, ტველად; 2. უკვე დიდი ხანია; 3. ოდესმე.

oliva (olīva) *რ.* ზეთისხილის ხე, ზეთისხილის შტო.

olivētum (olivēti) *ს.* ზეთისხილის ბაღი.

olivifer, olivifera, oliviferum ზეთისხილიანი.

olivum (olivi) *ს.* ზეთი.

olla (ollae) *რ.* ქოთანის, ქილა, დერგი.

ollus (ან olla) ზ., **olla რ.** (არქაული ლათინური ფორმა = ille, illa) იგი; ის; mors... coetum dissipat ollis სიკვდილი მათ (ე. ი. ნათება) კავშირს არღვევს (Lucr. 2, 1603).

olor (oloris) ზ. ველი.

olorius, a, um გველისა.

omni (omnis) *ს.* 1. ნაშანი, (ცუდის ან კარგის) მომასწავებელი ნიშანი; 2. სახეიშო წესჩვეულება.

omnium (omnium) *ს.* მდინე. ბადეკონი.

ominor (ominatus sum, ominari) 1. ევწინასწარმეტყველებ; 2. წინასწარ ვერძობ; წინასწარმეტყველურად ვლაპარაკობ.

omissum იხ. omitto.

omitto (omisi, omisum, omittere) 1. გამოვტოვებ, გამოვუშვებ; 2. ხელიდან ვუშვებ; ხელიდან ვაგდებ; 3. გადატ. უყურადღებოდ ვტოვებ; თავს ვანებებ; ხელს ვიღებ.

omnino ზმს. 1. მთლიანად, მთლად; 2. სრულიად; 3. საერთოდ.

omniparens (omniparantis) ზედსართყოვლის შემქმნელი.

omnipotens (omnipotentis) ზედსართყოვლის შემძლე; 2. ყოვლის მპყრობელი.

omnis, e ყოველი; ყველა.

oncos (ბერძნ. ὄγκος = uncus) ზ. 1. კაუჭი, კავი, ჩანგალი; 2. მოცულობა; სიმძიმე; 3) გაბერება, გაბლენა; გადატ. სიმივნე; აქედან **oncolingia** (← ὄγκος, ἰσχύς) მოძღვრება სიმსივნეებზე. შდრ. პეტრიწი (შრომები II, 187, 27): ἄνεκος ῥομιελ არს ზუავეი.

onerarius, a, um საბარგო.

onero (oneravi, oneratum, onerare) ვტვირთავ (დატვირთვა).

oneratus, a, um მძიმე.

onus (oneris) ს. 1. ტვირთი, ბარგი; 2. სიმძიმე; 3. გადატ. მძიმე ტვირთი; სამძიმო მოვალეობა, ხარჯები.

onus, a, um დატვირთული.

operatus, a, um ჩრდილიანი, ბნელი.

opera (operae) რ. შრომა; საქმე; ღვაწლი; **operam do** ვაკეთებ (ჩავეს; ვცდილობ; **opera ducis** სარდლის შემწეობით.

operarius (operarii) ზ. მუშა, დღიური მუშა.

operculum (operculi) ს. სახურავი; სარკველი, ხუფი.

operio (operui, operitum, operire) 1. დახურავ, გადახურავ; დავაფარებ; 2. დახუჭავ (თვალეზე); მივხურავ (კარებს); 3. გადატ. ვმაღავ.

operor (operatus sum, operari) ვმუშაობ, ვმოღვაწეობ.

operose ზმს. დიდის ვაივავლობით, ძლიერ.

operosus, a, um 1. საქმეში გართული, მოკმედი; შრომის მოყვარე; 2. გადატ. ძნელი, სამძიმო; 3. პოეტ. ძლიერ მოკმედი.

opes (opus, მრ. რ. სიტყვისა ops) რ. 1. სახარები, სიმდიდრე; 2. ძალა, ჯარი; 3. ძლიერება, იხ. ops.

opifex (opificis) ზ. რ. 1. ხელოვანი; 2. ხელოვანი; 3. შემქმნელი, შემოკმედი. [opus, facio]

opificina (opificinae) რ. სახელოსნო.

opimus, a, um 1. ნოყიერი; 2. გადატ. მოგებიანი, სახეირო; მდიდარი; 3. გადატ. გასუქებული, ნასუქი. [ops]

opinabilis, e საფიქრებელი, სავარაუდო.

opinatio (opinatus) რ. ვარაუდი, დაშვება.

opinio (opinioris.) რ. 1. აზრი; წარმოდგენა; 2. იმედი; იმედის დამყარება; 3. სახელგანთქმულობა.

opiparus, a, um საუცხოო, მდიდრული.

opium (opii; ბერძნ. ὀπιον) ს. ამფიონი.

opórtet (opórtuit, opórtet) (პირნაკ-
ლი ზნა) საკიროა, შეფერის.

oppédo (oppédere) გადატ. დავცინი,
მასხარად ვიგდებ.

oppérior (oppórtus sum ან oppéritus
sum, opperiri) ველოდები, ველი.

óppetó (oppetivi ან oppétii, oppetif-
tum, oppétere) 1. პირისპირ ვხვდე-
ბი; შევეხოხვევა; 2. განვიცდი (სას-
ჯელს): óppetit mórtém სასიკვდი-
ლოდ მიდის.

oppidánus, a, um ქალაქელი; ქალაქუ-
რი.

óppido ზნს. ძალიან, მეტად; სრულიად.
óppidum (óppidi) სმ. 1. ქალაქი; 2.
(ბრიტანიაში) გამაგრებული ტყე
(მიწაყრილით და თხრილით გარემო-
ვლებული).

óppleo (oppilévi, opplétum, opplére)
ავავსებ.

óppóno (-pósnui, -pósitum, -pónere)
1. წინ ვდგამ, პირდაპირ ვდგამ! 2.
ვუპირისპირებ; წინააღმდეგ გამოვ-
დივარ.

óppórtúne ზნს. მარჯვედ, მოხერხებუ-
ლად; დროზე.

óppórtúnitas (óppórtunitátis) რ. მო-
ხერხებული მდგომარეობა, ხელსაყ-
რელი მდგომარეობა; óppórtúnitas
lóci მარჯვე ადგილი.

óppórtúnus, a, um მარჯვე, მოხერხე-
ბული, ხელსაყრელი.

óppósitio (óppósitiónis) რ. დაპირის-
პირება.

1. óppósitus, a, um 1. დაპირისპირე-
ბული; 2. პირდაპირ მდებარე.

2. óppósitus (óppósitus) 2. დაპირის-
პირება.

ópprimo (-préssi, -próssum, -primere)
1. მივაწევი, მივეკვლე, გავეკვლე;
დავეკვლე; 2. გადატ. შევევიწოვებ;
დავანადრებ; გავანადგურებ.

óppróbrium (óppróbrii) სმ. საყვედუ-
რი, კიცხვა; ლანძღვა.

óppugnátio (óppugnatiónis) რ. თავ-
დასხმა, იერიში.

óppugnátor (óppugnatóris) 2. თავ-
დამსხნელი.

óppugno (-pugnávi, -pugnátum;
-pugnáre) იერიში მიმაქვს.

óps (ópis; იხმარება ნათ., ბრალდ. და
მოქმ.) რ. ძალა, საშუალება, დახმა-
რება; მრ. რ. ópes (ópum) 1. სახს-
რები, სიმდიდრე; 2. ძალა, ჯარი;
3. ძლიერება.

ópsónium ან óbsónium (ópsóui,
ბერძნ.) სმ. სურსათ-სანოვაგე.

óptábilis, e სასურველი, სანატრელი;
სასიამოვნო.

óptátivus, a, um ნატვრიითი.

óptátus, a, um სასურველი, სანატრე-
ლი; სასიამოვნო.

óptimátes, (óblimátum, მხ. რ. ópti-
mas) 2. წარჩინებულნი, დიდებულნი.

óptime ზნს. საუკეთესოდ. იხ. სიცო.

óptimus, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყვი-
სათვის bónus) საუკეთესო.

1. óptio (óptiónis) რ. თვისუფალი
ნება, თავისუფალი არჩევანი; თავი-
სუფლება.

2. óptio (óptiónis) მ- სამხ. ცენტური-
ონის თანაშემწე.

ópto (óptávi, óptátum, óptáre) 1.
გამოვარჩევ, შევარჩევ; 2. მსურს.

óptumus, a, um = óptimus.

ópulens (ópuléntis) ზედსართავი 1.
მდიდარი; 2. ძლიერი.

ópulénte ზნა. მდიდრულად; საუცხო-
ოდ, ბრწყინვალედ.

ópulénter = ópulénte.

ópuléntus, a, um 1. მდიდარი, შეძლე-
ბული; 2. გადატ. წარჩინებული, დი-
დებული; ბრწყინვალე.

ópus (óperis) სმ. 1. საქმე, შრომა,
სამუშაო; 2. ნაებობა; 3. სიმაგრე;
4. სამუშაო მასალა; 5. ნაწარმოები;
ნაშრომი.

2. ópus სმ. (არ იბრუნება) საკიროება;
ópus est საკიროა, აუცილებელია.

ópúsculum (ópúsculi) სმ. კნინ. [opus]
მცირედენი საქმე; პატარა ნაწარ-
მოები.

óra (órae) ლ. კიდურ, ნაპირი; პირი.
oráculum (oráculi) ს. 1. სამისნო; 2. მისნობა.

orátio (oratiónis) ლ. 1. სიტყვა (წარმოთქმული); 2. მეტყველება; 3. გადატ. ბოდიში.

orátor (oratóris) შ. 1. ორატორი; 2. დეკლამირ; მოციქული; *cóntum oratóres íro iúbet* ას კაცს აგზავნის მოციქულად (Act. 7,163).

oratória (oratóriac) ლ. ორატორული ხელოვნება.

oratórius, a, um ორატორისა, ორატორული.

orbátor (orbatóris) შ. დამაბლბებელი.
orbículus (orbículi) შ. კნინ. [-*orbis*] წოე; რგოლი.

orbis (orbis) შ. 1. წრე; 2. სამხ. წრიული მწყობრი; 3. ღმრთველი; *orbis ménsae* მრგვალი მაგიდა; *orbis gónium* მუხლის თავი; *orbis térrae* დედამიწის ზურგი.

órbitas (orbitátis) ლ. 1. დაბლბება, ობლობა; 2. დაკარგვა. [*órbus*]

órbo (orbávi, orbátum, orbáre) 1. ვართმევ; 2. ვაბლბებ.

órbus, a, um 1. რასზე მოკლებული; 2. დაბლბებული.

óra (órae) ლ. კასრი.

ordinárius, g, um 1. მწყრივად დაწყობილი, დალაგებული; 2. წესიერი; 3. ჩვეულებრივი.

ordinátum ხანა. რიგრიგად, წესიერად.
ordinátus, a, um დაწყობილი, დალაგებული.

órdino (ordinávi, ordinátum, ordináre) 1. მწყრივად ვაწყობ, ვალაგებ; 2. გადატ. ვაწყობიკებ.

órdior (órsus sum, ordíri) ვიწყებ; შევედგები (რამეს).

órdo (órdinis) შ. 1. წყება, მწყრივი, რიგი; 2. სამხ. რაზმეული, ცენტურია; 3. სამხ. ცენტურირონის თანამდებობა.

órdeas (oréadis; ბერძნ.) ლ. მთის ფერია.

órgia (orgíorum; ბერძნ. *ὄργια*) ს. მრ. რ. საიდუმლო ზეიმი (ბახუსის პატივსაცემად).

óriens (orióntis) შ. 1. აღმოსავლეთი; 2. მზე. [*órior*]

orientális, e აღმოსავლეთისა, აღმოსავლური.

origo (originis) ლ. 1. დასაბამი; 2. წარმოშობა; 3. გადატ. მოდგმა; წინაპარი. [*órior*]

orientális, e აღმოსავლეთისა, აღმოსავლური.

origo (originis) ლ. 1. დასაბამი; 2. წარმოშობა; 3. გადატ. მოდგმა; წინაპარი. [*órior*]

órior (órtus sum, óriri) 1. ამოვდივარ; ვნდებ; 2. ვიწყებ; 3. წარმოვიშვებ; *Hibéri Albanique saltuosos locos incolentes... feruntque se Thessalis ortos (esse) იბერები და ალბანელები ცხოვრობენ მთავორიან ადგილებში... ამბობენ, რომ ისინი თესალიელთაგან არიან წარმოშობილი* (Tac. ann. 6,40).

oriúndus, a, um გამომავალი; წარმოშობილი.

ornaméntum (ornaménti) ს. 1. საკურველი, ალკურვილობა; 2. სამკაული.

ornátus ხანა. მორთულად; მოხდენილად.
 1. **ornátus**, a, um 1. ალკურვილი; 2. შემკული.

2. **ornátus** (ornátus) შ. 1. ალკურვი; 2. შემოსვა; სამოსელი; 3. შეტობა; სამკაული.

órno (ornávi, ornátum, ornáre) 1. ალკურვა; 2. ვამკობ.

óro (orávi; orátum, oráre) 1. ვლაპარაკობ, ვმეტყველებ; 2. ვთბობ; 3. ვლოცულობ.

órtus (órtus) შ. 1. ამოსვლა; 2. აღმოსავლეთი; 3. დასაბამი; წარმოშობა, დაბადება.

1. **os** (óris) ს. 1. სახე, პირსახე; 2. პირი; ხახა; დინგი. 3. თავი (ადაშიანისა), თავისქალა; *simul trúnkis árborum antefixa óra აქვე ჩანდა ხეებზე მიკრული თავისქალები* (Tac. ann. 1,61).

1. **os** (óris) ს. 1. სახე, პირსახე; 2. პირი; ხახა; დინგი. 3. თავი (ადაშიანისა), თავისქალა; *simul trúnkis árborum antefixa óra აქვე ჩანდა ხეებზე მიკრული თავისქალები* (Tac. ann. 1,61).

2. os (óssis, მრ. óssa, მრ. ნათ. óssi-
um) ს. ძვალი.
 óscular (osculátus sum, osculári)
 ვკოცნი.
 ósculum (ósculi) ს. კნინ. 1. პატარა
 პირი; 2. კოცნა.
 ósseus, a, um ძვლისა.
 ossiculum (ossículi) ს. კნინ. ძვალი.
 [2. os]
 osténdo (osténdi, osténtum, osténde-
 re) 1. ვუჩვენებ, მივუთითებ; 2.
 გადატ. ვუცხადებ, ვუბნებ.
 ostentátio (ostentatiónis) ჯ. 1. ჩვენე-
 ბა, მითითება; 2. მოჩვენება, პირმო-
 თნება; ტრაბახი.
 ostentátor (ostentatóris) შ. ტრაბახა.
 osténto (ostentávi, ostentátum, osten-
 táre) 1. ვუჩვენებ; 2. გადატ. თავ-
 მომწონედ ვუჩვენებ; ვეტრაბახები;
 კვენით მიუვითითებ.
 osténtum (osténti) ს. მოჩვენება; სას-
 წაული.

óstium (óstii) ს. 1. შესავალი, კარი;
 2. შესართავი.
 osúrur ob. ódi.
 ótior (otiatús sum, otíari) ვისვენებ.
 otíose ზმს. 1. უსაქმოდ, უქმად, თავი-
 სუფლად; 2. ნელა-ნელა.
 otíusur, a, um უსაქმური, საქმისა-
 გან თავისუფალი, მოცლილი; 2.
 უზრუნველი; 3. აუჩქარებელი, წყნა-
 რი.
 ótium (ótii) ს. 1. მოცლილობა; თავი-
 სუფალი დრო (საქმისაგან, სამსახური-
 საგან); 2. უსაქმურობა; 3. დასვენება.
 ovária (ováriac) ჯ. ანატ. საკვერცხე.
 ovílis, o ცხვრისა; ovíle (ovílis) ს.
 ფარეხი.
 óvis (óvis) ჯ. ცხვარი.
 óvo (ovávi, ovátum, ováre) ვხეივობ,
 ვლესასწაულობ.
 óvum (óvi) ს. კვერცი.

P

P. შემოკლება კაცის სახელისა Públius.
 pabulátio (pabulatiónis) ჯ. ალაფის
 (საქონლის საკვების) მომარაგება.
 pabulátor (pabulatóris) შ. მეალაფე.
 ob. pabulário.
 pábulor (pabulátus sum, pabulári)
 საქონლის საკვებს ვამარაგებ.
 pábulum (pábuli) ს. ალაფი; საკვები
 (საქონლისათვის).
 pacális, e სახავეო; სამშვიდობო [pax]
 pacátum (pacáti) ს. მშვიდობიანი ქვე-
 ყანა; მეგობრულად განწყობილი ქვე-
 ყანა.
 pacátus, a, um მშვიდობიანი; წყნარი.
 pácifer, pacifera, paciferum მშვიდო-
 ბიანობის მომტანი.
 pacificátor (pacificatóris) შ. მშვიდო-
 ბის მყოფელი; შემარაგებელი.
 pacífico (pacificávi, pacificáre) 1.
 მშვიდობიანობას ვამყარებ; 2. ვახა-
 17. ლათინურ-ქართულ ლექსიკონი.

ვებ, ვარიგებ, ვამშვიდებ. [pax,
 fácio]
 pacificor (pacificátus sum, pacifi-
 cári) მშვიდობიანობას ვამყარებ;
 ხავს ვკრავ.
 pacíficus, a, um მშვიდობიანობის
 დამამყარებელი, მშვიდობიანი.
 pacíscor (páctus sum, pacisci) შევ-
 თანხმდები(თ), პირობას ვდებ(თ);
 páctus, a, um შეთანხმებული; პი-
 რობით გათვალისწინებული, დაპი-
 რებული; pácta დანიშნული (ქალი).
 páco (pacávi, pacátum, pacáre) 1.
 ვამშვიდებ; ვაწყნარებ; 2. ვიმორჩი-
 ლებ; pacátus, a, um მშვიდობიანი,
 წყნარი.
 pácta (მომღობა ზმნისა pacíscor)
 დანიშნული (ქალი).
 páctio (pactiúnis) ჯ. შეთანხმება; ხელ-
 შეკრულება.

páctum (pácti) ს. პირობა; ხელშეკრულება.

páctus, a, um 1. შეთანხმებული; პირობითი გათვალისწინებული; 2. დანიშნული.

paedor ან pódor (paedóris) ზ. 1. უსუფთაობა, სიმყარაღე; 2. გადატ. წვირიანი ძონძი; **néque exúerat paedórem** არც წვირიანი ძონძები გაიხდა (Tac. ann. 6,44).

paalex (paelicis) რ. ხასა.

paene ან péno ხმს. თითქმის.

paeninsula (paeninsulae) რ. ნახევარკუნძული.

paeniténtia (paeniténtiae) რ. სინანული.

paeníteo (paenítui, paenitére) 1. უსიამოვნებას ვგვრი; სინანულს ვიწვევ; 2. მენანება; 3. (პირნაკლი ხმნა) **paenitet; me paenitet** არ მესიამოვნება, მენანება.

pagánus, a, um 1. სოფელი; გაუნათლებელი; 2. წარმართული; **pagáni (paganórum)** ზ. მრ. რ. გლეხები; **pagánus (pagáni)** ზ. წარმართი. [pagus]

página (páginae) რ. ფურცელი ქაღალდი; გვერდი. [pángio]

págo (págoe) = pángo.

págu (pági) ზ. სოფელი.

palaestra (palaestrae; ბერძნ.) რ. 1. პალესტრა, ასპარეზი (მოვარჯიშეთათვის); 2. ასპარეზობა.

palam ხმს. ახდილად, ცხადად; საჯაროდ.

palátium (palátii) ს. სასახლე, სრა.

palátium (paláti) ს. და **palátus (paláti)** ზ. 1. სასა; 2. გადატ. კამარა (ციხისა).

palimpsestos (palimpsesti; ბერძნ. παλινψηστος) ზ. პალიმფესტი.

pálla (pallae) რ. წამოსასხამი (ქალისა).

Pállas (Pálladis ან Pállados) რ. 1. პალადა (ათენას ეპითეტის); 2. გადატ. ზეთისხილის ხე; **bacifera Pállas**

ზეთისხილიანი პალადა (ე. ი. ზეთისხილის ხე; Ov. am. 2,16,8); 3. ზეთი.

pállens (pállentis) ზედსართ. 1. ფერმკრთალი; 2. ყვითელი; 3. გადატ. გამაფითრებელი.

pálléo (pállui, pallére) 1. გაფითრებული ვარ; 2. ავად ვარ.

pállésco (pállul, palléscere) ფითრდები.

palliátus, a, um 1. პალიუმ-წამოსხმული; 2. გადატ. ბერძნული. იხ. **pállium.**

pállidus, a, um 1. ფერმკრთალი, გაფითრებული; 2. პოეტ. გამაფითრებელი.

pállium (pállii) ს. 1. პალიუმი (ბერძნული წამოსასხამი); 2. ანატ. ღარითი.

pállor (pállóris) ზ. მკრთალი ფერი; სიყვითლე; 2. გადატ. შიში.

pállma (pállmae) რ. ხელის გული; ხელი; 2. პალმა; პალმის შტო; 3. გადატ. გამარჯვების ჯილდო; გამარჯვებ; 4. შტო, რქა.

palmátus, a, um პალმის შტოების გამოსახულებით შემკული.

pállmes (pállmitis) ზ. 1. ვახის რქა; 2. შტო, რქა.

palmótum (palméti) ს. პალმების ქალა.

pállmifer, palmifera palmíferum პალმებიანი, პალმებით მდიდარი.

pállmósus, a, um პალმებიანი, პალმებით მდიდარი.

pállor (pállátus sum, pállári) ცალცალკე დაკვებულები(თ), გაბნეული ვარ(თ).

pállpebrae (pállpebrarum, მხ. რ. pállpebra) რ. მრ. რ. 1. ქუთუთოები; 2. გადატ. წამწამები.

pállpito (pállpitávi, pállpitátum, pállpitáre) ვუართხალე, კვანკალე; **pállpitat cor** გული ძგერს.

pállpo (pállpávi, pállpátum, pállpáre) ხელს ვუსვამ; ვუალერსებ.

pállpor (pállpátus sum, pállári) ხელს ვუსვამ; ვუალერსებ.

paludamentum (paludamenti) ს. სამხედრო წამოსასხამი.

paludatus, a, um სამხედრო წამოსასხამში გამოწყობილი.

paludosus, a, um კაობიანი. [2. **pálus**] **palumbos (palumbis)** ზ. რ. ქედანი.

1. **pálus (páli)** ზ. სარი, პალა. [pángo]

2. **pálus (palúdis)** რ კაობი.

palúster, palústris, palústre კაობისა, კაობიანი.

pampíneus, a, um ვახის ფოთლისა.

pámpinus (pámpini) ზ. 1. ვახის რქა;

2. ვახის ფოთლები.

pándo (pándi, pánsun და **pássun**,

pándere) 1. გავული (ხელებს, თმას, ფრთებს); ავაფრიალებ (იალქნებს);

2. გავფენ; გავალებ; **pándere iánuam**

კარის გაღება; 3. ვაუწყებ; **reginae**

rem pándit დედოფალს აუწყა საქმის ვითარება (რუფინუსი).

pángo (pánxi ან **pégi** და **pépigil**,

páctum, pángero) 1. ჩაეარკობ;

შეეკრავე; გადატ. ეთხზე; 2. პირობას ვდებ(თ), ხელშეკრულებას ვდებ,

განვსაზღვრავ.

pánicum (pánici) ს. ქერიმა.

pánis (pánis) ზ. პური.

pánni იხ. **pánnus**.

pánnus, a, um ძონძებში შემოსილი;

ჩამოფლეთილი.

pánnus (pánni) ზ. ნაგლეჯი. ნაფლეთი;

მრ. რ. **pánni (pánnorum)** ძონძები, კონკები.

papávor (papáveris) ს. ყაყაჩა.

papavéreus, a, um ყაყაჩოსი.

papilio (papiliónis) ზ. პებლა.

papilla (papillae) რ. 1. ძუძუს თავი;

დვრილი; 2. პოეტ. **papillae** ძუძუები.

papýrus (papýri) რ. და **papýrum (papýri)** ს. პაპირუსი.

par (páris) 1. ხედსართ. თანაბარი, სწორი;

შესატყვისი; 2. არსებ. ტოლი; წყვილი; მეუღლე.

parasitus (parasiti; ბერძნ. παράσιτος

„სხვისთან მკამელი“) ზ. 1. თანამესუ-

ფრე; სტუმარი; 2. სხვის კარზე მკამელი; მლიქნელი.

1. **parátus, a, um** 1. მომზადებული, მზა; 2. მომზადებული, განწყობილი, გამართული.

2. **parátus (parátus)** ზ. მომზადება, გამზადება.

párcē ხმს. 1. მოშპირნედე; ძუნწად; 2. იშვიათად.

párcē (pépórci ან **pársi, pársun, párcēre)** 1. ვზოგავ; ვმონჭირნეობ;

2. გადატ. დაზოგვით ვეყრობი, ვიბრალებ;

3. გადატ. თავს ვიკავებ.

párcus, a, um 1. შომჭირნედე; ძუნწი; 2. პოეტ. მცირეოდენი.

párdus (párdi) ზ. ავაზა.

1. **párens (paréntis)** ხედსართ. მორჩილი;

paréntes (paréntium) ზ. ქვეშევრდომები.

2. **párens (paréntis)** ზ. რ. მშობელი;

დედა; მამა; **paréntes** ზ. მშობლები;

პოეტ. წინაპრები.

parentális, e მშობლიური, მშობლების-

parentis; dies parentis მიცვალებული

მშობლების მოსაგონარი დღე.

parénto (parentávi, parentátum, parentáre) 1. ვწირავ მსხვერპლს (მიცვალებული მშობლების მოსახსენებლად);

2. გადატ. სამაგიეროს ვუზღავ, შურს ვიძიებ მიცვალებულისათვის.

párcē (páruí, páritum, párcēre) 1. ვჩნდები; ვეჩვენები;

2. გადატ. ვემორჩილები.

paricída (paricidae) ზ. რ. 1. მკვლელი (ნათესავისა);

2. ბოროტმოქმედი.

páries (parietis) ზ. კედელი.

parietinae (parietinárum) რ. მრ. რ.

ძველი კედელი; კედლის ნანგრევები.

párilis, e თანაბარი, თანასწორი, ერთნაირი.

pário (páperi; pártum, párcēre) 1. ვბადებ, წარმოვშობ;

2. ვქმნი; 3. ვიძენ; მოვიძოვებ.

páriter ხმს. 1. თანაბრად; 2. ერთსა და იმავე დროს;

3. აგრეთვე.

páрма (pármāe) რ. მრგვალი ფარი.

parmátus, a, um მრგვალი ფართო აღ-
კურვილი.

pármula (pármulae) რ. კნინ. [párma]
მრგვალი ფარი.

1. **páro (parávi, parátum, paráre)** ვამ-
ხადებ.

2. **páro (parátum, paráre)** ვათანაბრებ.
paricída ან paricída (parricídae) შ.

რ. 1. მკვლელი (ნათესავისა); 2.
ბოროტმოქმედი.

parricídiu ან paricídiu (parricídi)

შ. 1. მკვლელობა (ნათესავისა); 2.
ბოროტმოქმედება.

pars (pártis) რ. 1. ნაწილი; წილი; 2.
მონაწილეობა; 3. მხარე; ქვეყანა.

parsimónia (parsimóniae) რ. მომკირ-
ნეობა.

párticeps (participis) ზედსართ. მონა-
წილე, მონაწილეობის მიმღები.
[pars, cápio].

**partícipo (participávi, participátum,
participárc) 1.** მონაწილეობას ვალე-
ბინებ; 2. ვმონაწილეობ.

pártim ზმნს. ნაწილობრივ.

**pártio (partívi ან pártii, partítum,
partíre) ვყოფ, ვიყოფ(თ), ვინაწი-
ლებ(თ).**

**pártior (partítus sum, partíri) იგივეა
რაც pártio.**

partítio (partitiónis) რ. გაყოფა, დანა-
წილება.

partítus, a, um გაყოფილი, განაწილე-
ბული.

pártum იხ. pário.

partúrio (parturívi, parturíre) 1.
მშობიარე ვარ; ტყვილებით ვბადებ;
2. პოეტ. დამძიმებული ვარ.

pártus (pártus) შ. 1. შობა, წარმოშობა,
დაბადება; წარმოქმნა; úxor in pár-
tu perierat ცოლი მეუღლს გადაყვა.
2. ნყოფი, ბავშვი; cóniunx sex
pártus enixa მეუღლე ექვსი შვი-
ლის დედა (Tac); pártum abigere
(ან p. elíferé) მუცლის მოშლა.

**párum [სიტყვისაგან; párvus] (ზმნასარ-
თი) ძალიან ცოტა, მეტად მცირედ.
იხ. minus და mínimo.**

parúmpet მოკლე ხნით.

párvulus, a, um კნინ. [+párvus] მცირე-
რეოდენი; პატარა, პაწაწა; párvulus
(párvuli) შ. ბავშვი; a párvulis
ბავშვობიდან.

párvus, a, um (შედ. ხარ. minor, აღმ.
ხარ. mínimus) პატარა, მცირე.

pásco (pávi, pástum, pávere) 1. ვაძო-
ვებ; 2. ვკვებავ.

páscor (pástus sum, pásci) 1. ვკამ,
ვიკვებები; pascúntur ძოვენ; 2. გა-
დატ. ვსიამოვნობ, ვილხენ.

páscuus, a, um საძოვარი; páscuum
(páscui) შ. საძოვარი.

pásser (pásseris) შ. ბელურა; სირი;
quínquo pásseres ხუთი სირი (Luc.
12,6).

pássim ზმნს. გაფანტულად; აქა-იქ
ყველგან.

passívus, a, um 1. მგრძნობიარე, ვნე-
ბიანი; 2. გრამ. ვნებითი. [pátior]

1. **pássus, a, um** მიმღეობა ზმნისა
pándo.

2. **pássus, a, um** მიმღეობა ზმნისა páti-
or.

3. **pássus (pássus) შ.** ნაბიჯი.

pástor (pastóris) შ. მწყემსი.

pastorális, e მწყემსისა, სამწყემსო.

pastórius, a, um მწყემსისა, მწყემსურთ.

pástum იხ. páseo.

patefácio (-fóci, -fáctum, -fácero) 1.
ვალებ; გამყავს (გზა); 3. გადატ. ვამ-
ხელე, ვამელავნებ.

patefáctio (patefaciónis) რ. ვალება,
გახსნა.

patélla (patéllae) რ. 1. ჯამი; 2. ანატ.
კვირისტავი.

pátens (paténtis) ზედსართ. ღია, გაშ-
ლილი.

**páteo (pátui, patére) ღია ვარ, გაშლი-
ლი ვარ; pátet გაშლილია, გადაჭი-
ვულია.**

páter (pátris) შ. მამა; páter familias
ოჯახის უფროსი, მამასახლისი; pá-
tres ან pátres conscripti სენატორე-
ბი; páter cónae მასპინძელი.

pátera (páterae) რ. ჯამ-ფიალა.
patérnus, a, um 1. მამისა, მამისეული;
2. მშობლიური.
patésco (pátui, patéscere): patéscit
1. იღება; 2. გადატ. აშკარავდება;
მტლავდება; ვრცელდება; **Románi**
impérii, quod nunc rúbrum ad
máre patéscit რომის იმპერიისა,
რომელიც ამჟამად მეწამულ ზღვამდე
ვრცელდება (*Tac. ann. 2,61*).
páthicus, a, um (ბერძნ. *παθικός*)
გარყვნილი, უწმინაწური.
patibulum (patibuli) ს. სახრჩობელა.
pátions (patiéntis) ზედსართ. მომ-
თმენი, ამტანი; გამძლე.
patiénter ზმნს. მოთმინებით.
patiéntia (patiéntiae) რ. 1. მოთმენა,
ატანა; 2. სულგროძელობა; 3. დაუცხ-
რომლობა.
pátior (pássus sum, páti) ვითმენ, ვი-
ტან.
patrátor (patrátoris) შ. ჩამდენი; **nécis**
p. მკვლელობის ჩამდენი.
pátria (pátriae) რ. საწმობლო. იხ. **pá-**
trius.
patricída (patricídae) შ. მამისმკვლე-
ლი. [**páter, caedo**]
1. **patricius, a, um** პატრიციული, წარ-
ჩინებულთა შთამომავალი.
2. **patricius (patricii)** შ. პატრიციუსი.
patrimónium (patrimónii) ს. მამული
(მამისაგან მემკვიდრეობით მიღებუ-
ლი).
patrimus, a, um ვისაც მამა ცოცხალი
მყავს.
pátrius, a, um 1. მამისა, მამისეული,
მამისაგან დატოვებული; 2. მშობლი-
ური; **pátria (pátriae)** რ. სამშობლო.
pátro (patrúvi, patrítum, patráre) 1-
სისრულეში მომყავს, ვასრულებ; **pá-**
tro se béllum patrári შეიძლება და-
ომით დამთავრებულიყო (*Tac. ann.*
2,26); 2. ჩავიდენ (საქციელს); **cae-**
dem patráret მკვლელობა ჩავიდინა
(*Tac. ann. 14,44*).

patrocinium (patrocinii) ს. დაცვა-
მფარველობა, პატრონობა.
patrócinor (patrocinátus sum, patro-
cinári) ემფარველობ, ვპატრონობ.
patróna (patrónae) რ. პატრონი, მფარ-
ველი (ქალი).
patrónus (patróni) შ. პატრონი, მფარ-
ველი, დამცველი, ქომაგი.
patruélis, e 1. მამის ძმისაგან წარმო-
შობილი; **fráter patruélis** ბიძაშვი-
ლი; 2. ბიძაშვილისა. [**pátruus**]
pátruus (pátrui) შ. ბიძა (მამის ძმა).
pátulus, a, um 1. ღია, გაღებულის,
დაღებული; 2. ფართო, ვრცელი.
páuci, páucae, páuca (მხ. რ. **páucus,**
a, um იშვიათად იხმარება) ცოტანი,
მცირეოდენნი, რამდენიმე.
páucitas (paucitátis) რ. ცოტა, მცირე
რაოდენობა.
páucus იხ. **páuci.**
paulátim (ან **paullátim**) ზმნს. ცოტ-
ცოტა, თანდათან.
paulisper (ან **paullisper**) ზმნს. მცირე
ხანს, ცოტა ხანს; ცოტა ხნით.
páulo (ან **páullo**) ზმნს. ცოტათი, რამ-
დენადმე; **páulo ánte ცოტა ადრე.**
páululum (ან **paullulum**) ზმნს. 1.
ცოტათი; 2. ცოტა ხნით.
páululus (ან **paullulus**), **a, um**, კნინ.
[**páulus**] ცოტა, მცირეოდენი.
páulum იხ. **páulus.**
páulus (ან **paullus**), **a, um** ცოტა, რამ-
დენიმე; **páulum** ზმნს. ცოტათი,
რამდენადმე; **páulum (páuli)** ს.
ცოტა რამ, მცირე რაოდენობა.
páuper (páuperis) ზედსართ. ღარიბი,
ხელმოკლე.
paupérculus, a, um კნინ. [**-páuper**]
ძალიან ღარიბი, ღატაკი.
paupérics (pauperíci) რ. სიღარიბე.
paupértas (paupertátis) რ. სიღარიბე.
páveo (pávi, pavóre) ვკანკალებ,
ვთრთი (შისისაგან).
pávi იხ. **páscio** და **páveo.**
pávidus, a, um მშისარა. [**páveo**]

pávo (pavónis) ♀. ფარშავანგი.
pávov (pavónis) ♀. კანკალი, შიში.
pax (pácis) ჯ. 1. ზავი, მშვიდობიანობა;
pácem fácere ზავის დადება; páce
მშვიდობიანობის დროს; 2. გადატ.
სიმშვიდე, სიმწუხარე; წყალობა.
peccátum (peccáti) ♀. შეცოდება,
ცოდვა; შეცდომა.
pecco (peccávi, peccátum, peccávo) 1.
ვცოდავ, ვცდები; შეცდომას ვუშვებ;
2. ვაშვებ, დანაშაულს ჩავდივარ.
pécten (péctinis) ♀. 1. სავარცხელი; 2.
საჩეხელი; 3. ფოცხი; 4. დაკბილული
ქამანი (საკრავისათვის).
pécto (péxi, péxum, péctere) 1. ვვარ-
ცხნი; 2. ვჩეხ.
pectoralis, o გულმკერდისა.
péctus (péctoris), ♀. 1. გულმკერდი;
2. გადატ. გული, სული.
peculátus (peculátus) ♀. გაფლანგვა,
სახელმწიფო თანხების გაფლანგვა.
pecúlium (pecúlii) ♀. ქონება, საკუთ-
რება. [pécus]
pecunia (pecúniae) ჯ. 1. ქონება; 2.
ფული. [pécus]
pecuniárius, a, um ფულადი.
pecuniósus, a, um ფულიანი, მდიდარი.
1. pécus (pécoris) ♀. 1. საქონელი;
2. ცხვრის ფარა.
2. pécus (pécudis) ჯ. 1. პირტყვე;
2. ცხვარი, თხა.
pedális, o ერთი ნაბიჯის სიდიდისა.
pedásius, a, um 1. ქვეითა; 2. მდარე
მნიშვნელობისა; senátvres pedáril
დაბალი რიგის სენატორები.
pedátim ზნს. ფეხ-და-ფეხ.
pédes (póditis) ♀. ქვეითი; ქვეითად მო-
სიარულე; 2. ქვეითი ჯარისკაცი; 3.
გადატ. დაბალი წოდება, პლებეები.
pedéster, pedéstris, pedéstre 1. ქვეი-
თა; pedéstres (podóstrium) ♀. ქვეი-
თი ჯარი; 2. გადატ. პროზაული.
pédica (pódicae) ჯ. 1. მახე, აკანათი
2. გადატ. ბორკილები.
peditátus (peditátus) ♀. ქვეითი ჯარი.
pédor ob. paedor.

pedúnculus (pedúnculi) ♀. კნინ. ანატ.
ფეხი.
pégi ob. pángo.
péiero (peierávi, peierátum, peiera-
re) ცრუ ფიცს ვაძლევ; ფიცს ვტებ.
péior ♀. ჯ., péius ♀. (შედარ. ხარ.
სიტყვისათვის málus) უფრო ცუდი,
უფრო ბოროტი. ob. málus.
peúiro = péiero.
1. péius ob. péior.
2. péius ზნს. უფრო ცუდად, უფრო
ბოროტად.
pólagus (pólagi; ბერძნ.) ♀. ზღვა.
pólex ან paolex (pélicis) ჯ. ხასა.
péllax (pellácis) ზედსართ. მაცდუნებე-
ლი; ცბიერი.
péllex = pélex
pellícula (pellículae ჯ. კნინ. [péllis]
თხელი კანი, გარსი.
péllis (péllis) ჯ. კანი, ტყავი; ბეწვი;
aurátam optántes Cólchis avértete
péllém სურდათ კოლხებისათვის
მოეტაცათ ოქროს ბეწვი (Catull.
64,5).
pélló (pépuli. púlsum, péllere) 1.
ხელს ან ფეხს ვკრავ, ვურტყამ; 2.
ვუკაკუნებ; 3. ვდევნი, ვერეკები; ვა-
ძეკებ; 4. ვამარცხებ.
pellúcidus = perlúcidus.
pelóris (pelóridis) ჯ. ნიჟარა.
pélta (péltae; ბერძნ. πέλτη) ჯ. პელტა
(პატარა ნამგალა ფარი).
pélvis (pélvis) ჯ. ნენჯი.
ponátas (ponátium, მრ. რ.) ♀. 1. პენა-
ტები (ოჯახის მწყალობელი ღვთაე-
ბანი); 2. სახელი, სახლკარი.
péndeo (pépéndi, pendére) 1. ვკიდი-
ვარ; 2. ჩამოკიდებული ვარ; 2.
გადატ. დაშოკიდებული ვარ; 3.
გადატ. ვირყევი, ვერ გადამიწყვეტია.
péndo (pépéndi, pénsium, péndere) 1.
ვწონი; 2. გადატ. ავწონ-დავწონი,
მოვიფიქრებ; 3. გადატ. ვიხდი
(ფულს, სსჯელს).
péndulus, a, um 1. ჩამოკიდებული; 2.
გადატ. გაუბედავი.

péne = paene.

pénes (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრ.) - თან.

penetrábilis, e 1. შეღწევადი; რომელშიც რაიმე შეაღწევს, რომელშიც რაიმე შეატანს; cōrpus nūllo penet-rábilis tēlo სხეული, რომელშიც ისარი ვერ შეატანს; 2. რომელიც შეაღწევს, რომელიც შევა შიგ.

penetrábilis, e შინ-განი, შიგნითა; pe-netrábilis (penetrábilium) ს. მრ. რ. სახლის შიგნითა ნაწილი.

pénetro (penetrávi, penetrátum, pe-netráre) შევალწვი.

penicillium (penicilli) ს. და penicil-lus (penicilli) შ. ყალამი, ფუნჯი.

península (penínsulae) რ. ნახევარკუნ-ძული.

pénis (pénis) შ. სასქესო ასო.

pénitus ხმნს. 1. შიგნით, ღრმად შიგ-ნით; 2. სრულიად: ზედმიწევნით.

pénna (pénnae) რ. ფრთა.

pennátus, a, um ფრთოსანი.

pénsilis, e ჩამოკიდებული. [péndeo]

pénsio (pénsiónis) რ. 1. აწონა, წონა; 2. გადახდა (ფულისა). [péndo]

pénsito (pensitávi, pensitátum, pen-sitáre) 1. აწვინი; 2. გადატ. აწვინ-დაწვინი; მოვიფიქრებ; quae pensitánda esse რაც მოფიქრებას მოი-თხოვს (Liv. 4.41); 3. ვიხდი (ვალს. გადასახადს); fi qui vectigália nobis pensitant ისინიც, ვინც ჩვენ ხარკს გვიხდიან (Cic.)

pénsio (pensívi, pensátum, pensáre)

1. ეწვინი; 2. გადატ. აწვინ-დაწვინი; 3. გადატ. გადაეუხდი, მიეუხდავ.

pónsum (pénsi) ს. 1. მიწონილი მატყ-ლი; დასართავად მიცემული მონები-სათვის); 2. განსაზღვრული სამუშაო. [péndo]

penúria (penúriae) რ. ნაკლოვანება. ნაკლებობა.

pénus (pénus) ან pénus (péni) შ. რ. სანოვაგე.

pénus (pénoris) ს. ან pónum (péni)

ს. სანოვაგე.

perpéndi იხ. póndeo და péndo.

perpérci იხ. párco.

pérceri იხ. párco.

pércipi იხ. páncio.

péplum (pépli; ბერძ. πέπλος) ს. კალის წამოსასხამი.

péplus (pépli) შ. = péplum.

péputi იხ. póllo.

1. per (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრ.) 1. -ზე გავლით; per Scqua-nos სეკვანების ქვეყანაზე; per manus ხელიდან ხელში; 2. განმავლობაში; 3. შემწყობით; წყალობით; გამო, მი-უხვით; per se თავისთავად; per vim ძალით, ძალმომრეობით.

2. per- (თავსართი, ზედსართავი სახე-ლისა და ზმნისართის წინ დართული, უდრის ქართულს) მეტად, ძალიან; ácer მწვავე, perácer მეტად მწვავე; antiquus ძველი, perantiquus ძა-ლიან ძველი; bñno კარგად, pérbene ძალიან კარგად.

3. per- (თავსართი, ხშირად უდრის ქართულ ზმნისწინს) გადა-, ჩა- (და უმატებს ძირეულ ზმნას მნიშვნელო-ბას) მთლიანად, ზედმიწევნით; pér-a-ro გადაეხნავ, pércoquo ჩავხარშავ, perdisco ზედმიწევნით შევისწავლი. pér-a (pérae-ჰერა) რ. ჩანთა; გუდა (Mt. 10, 10).

perabsúrdus, a, um მეტად სულელუ-რი.

perácer, peráceris, perácre მეტად მწვავე; ძალიან მძაფრი.

peractus, a, um 1 ძალიან მწვავე; 2. მეტად გონებაბახვილი.

pérago (-ágeri, -áctum, -ágerere) 1. გავა-ტარებ; 2. ვასრულებ, ვამთავრებ; ბოლომდე მიმყავს; 3. ვამუშავე (მიწას); 4. განვეითარებ, გავატარებ (ახრს, დებულებას).

péragro (-agrávi, -agrátum, -agráre) გავივლი, შემოვივლი; fúma perag-rávit ხმა გავრცელდა.

perámbulo (-ambulávi, -ambulátum, -ambuláre) 1. დახეტიალებ, დასვ-
ირნობ; 2. შემოვივლი.

peramoenus, a, um (პრ. ლყ.) ძალიან
სასიამოვნო; aestas... peramoena
ხაფხული მეტად სასიამოვნოა (Tac.
ann. 4,67).

perangústus, a, um ძალიან ვიწრო.

perantiquus, a, um ძალიან ძველი.

peraro (-arávi, -arátum, -aráre) 1.
გადახნავ; 2. გადატ. დასვერავ, და-
ვლარავ; 3. გადატ. ვწერ.

perbene ხნს. ძალიან კარგად.

perbibere (perbibere, perbibere) მთლიან-
ნად შეესვამ, მთლიანად შევწოვ.

perbonus, a, um ძალიან კარგი.

perbrevis, e ძალიან მოკლე.

percárus, a, um მეტად ძვირფასი; ძა-
ლიან ძვირი.

percántus, a, um ძალიან ფრთხილი.

percéllio (percélli, -célsum, -céltere)
1. შევარყევ. შევანძრევ; 2. დავცემ,
გავაცამტვერებ, 3. გადატ. თავხარს
დავცემ.

percénseo (-cénsui, -censére) 1. ვთ-
ვლიერებ, ვინჯავ, ვიხილავ; 2. გა-
დავითვლი.

percíeio (-percíeire) ან **percío** (percívi,
percítum, percíre) 1. აღვძრავ,
აღვავხნებ; 2. ავალეღვებ.

percípío (-cépi, -céptum, -cípere) 1.
ვლებულობ. ვიძენ; 2. გადატ. ვითვი-
სებ; ვსწავლობ; ვტყობილობ.

percíutus, a, um 1. აღელვებული; 2. ფი-
ცნი; ადვილად ასაღელვებელი.

percontátio (percontatiónis) რ. გამო-
კითხვა, გამოძიება; შეკითხვა.

percóntor (-contátus, sum, -contári)
ვეკითხებ; გამოვკითხავ; გამოვიძიებ.

percoquo (-córxi, -córctum, -córquere)
1. ჩავხარშავ; 2. გადატ. დავამწიფებ.

percúli, percúsum იხ. **percéllio**.

percúntor = **percóntor**.

percúro (-curávi, -curátum, -curáre)
სრულიად განეკურნავ.

percúrro (-cucúrri ან -cúrri, -cúraum,
-cúrre) 1. გავიბრუნ; 2. გავივლი
(რამეზე), შევივლი, ვინახულებ; 3.
გადატ. (თვალს) გადავავლებ, ჩავი-
კითხავ; მოვიხსენიებ, მოვიყვან (ლა-
პარაკის დროს).

percússi იხ. **percútio**.

percússio (percússiónis) რ. 1. დარტ-
ყმა, ჩარტყმა; 2. მუსიკ. ტაქტი.

percússor (percússoris) მ. 1. ვინე
პროლობას აყენებს, განმგმირავი; 2.
მკვლელი.

percússus (percússus) მ. დარტყმა.

percútio (-cússi, -cússum, cútere) 1.
განვგმირავ; გავხერტვ; 2. მოვკვეთ;
3. დავარტყამ, დავკრავ; 4. მოვკლავ;
5. გადატ. მოვახვედრებ; 6. გადატ.
შთაბეჭდილებას მოვახდენ.

pórdidi იხ. **pórdo**.

pórdisco (-didici, -discere) ზედმიწე-
ნით დავისწავლი, ზედმიწევნით შე-
ვისწავლი.

pórditus, a, um 1. დაკარგული, დაღუ-
პული; 2. უიმედო, უბედური; 3. გარ-
ყვნილი, ბილწი.

pórdix (pórdicis) მ. რ. კაკაბი.

pórdo (pórdidi, pórditum, pórdere)
1. ვლუპავ, ვსობ; 2. ვინიავებ;
ვფლანგავ; 3. ვკარგავ.

perdóceo (-dócuí, -dóctum, -docére)
საფუძვლიანად ვასწავლი.

pérdomo (-dómui, -dómitum, -domá-
re) საბოლოოდ ავლაგმავ; სრულიად
დავიმორჩილებ.

perdúco (-dúxi, -dúctum, -dúcere) 1.
მივიყვან; მივგვრი; 2. გავიყვან (გზას);
3. გადატ. გადავიბირებ; 4. გადატ.
გავაკიანურებ.

perduéllio (perduelliónis) რ. 1. მტრუ-
ლი მოქმედება; 2. სამშობლოს და-
ლატლი.

perduéllis (perduéllis) მ. მტერი.

perdúro (-durávi, -durátum, -duráre)
1. გავუძლებ, ავიტან; 2. perdúrat
გრძელდება, რჩება (დიდი ხნით).

péredo (-édi, -ésam, -édere) მთლად
ამოვებამ, მთლად შევებამ.

péregre ზნს. 1. ქალაქგარეთ. საზღვარ-გარეთ; 2. უცხოეთში; უცხოეთიდან.

peregrinatio (peregrinatioⁿis) ჟ. უცხოეთში ყოფნა, უცხოეთში მოგზაურობა.

peregrinor (peregrinatus sum, peregrinari) 1. უცხოეთში ვცხოვრობ, უცხოეთში ვმოგზაურობ; 2. უცხოელი ვარ; 3. გადატ. შორს ვარ; დაშორებული ვარ.

peregrinus, a, um 1. უცხოელი; უცხოური; 2. გადატ. გამოუცდელი.

peréndie ზნს. ზეგ.

peréndinus, a, um ზეგინდელი, ზეგისა; peréndino die ზეგ.

perénnis, e 1. რაც მთელი წლის განმავლობაში გრძელდება; 2. გადატ. შეუწყვეტელი, მუდმივი. [per, ánnus].

póreo (pérris, periturus, perire) 1. ვიკარგები, ვისპობი; 2. ვიღუპები; ვკვდები.

peréquito (-equitavi, -equitatum, -equitare) ცხენით შემოვლილი, ცხენით მოვივლი.

perérro (-erravi, -erratum, -errare) 1. დავივლი; 2. გადატ. დავათვალიერებ.

peroxiguus, a, um ძალიან პატარა, მეტად მცირე, მცირეოდენი.

perfácile ზნს. ძალიან ადვილად.

perfácilis, e ძალიან ადვილი.

perféctio (perfectionis) ჟ. 1. შესრულება, დამთავრება; 2. სრულყოფა.

perféctum (perfécti) ს. გრამ. ნამყო სრული.

perfectus, a, um შესრულებული, სრული; 2. სრულყოფილი; საუცხოო.

pórfero (pértuli, -latum, -ferre) 1. მივიტან ბოლომდე; 2. ამბავს მივიტან, გადავიცემ, ვუწყებ; 3. გავატარებ, სსრულეში მოვიყვან; 4. გავუძლებ, ავიტან.

perficio (-féci, -féctum, -ficere) 1. შევასრულებ, დავამთავრებ; 2. სსრულეში მოვიყვან, განვახორციელებ; მივალწევ.

perfidólis, e სრულიად სანდო.

perfidia (perfidiae) ჟ. ვერაგობა, მუხთლობა.

perfidiosus, a, um ვერაგი; მუხთალი.

pórfidus, a, um ვერაგი, მუხთალი.

pérflo (-flávi, -flátum, -fláro) ხანგრძლივად ვუბერავ.

perfódio (-fódi, -fóssum, -fódere) 1. გაეხობი; 2. გადატ. გაეხვრეტ; გაეუჭრი, გაეუტკობ.

pérforo (-forávi, -forátum, -foráro) 1. გაეხურადე; 2. გაეხვრეტ; 3. გაეკაფავ.

perfrigidus, a, um ძალიან ცივი.

perfringo (-frégi, -fráctum, -fringere) 1. შევამტვრევ; გავანგრევ; გავარღვევ; 2. დავარღვევ.

pérfruor (-frúctus sum, pérfrui) სრულიად ვსარგებლობ, სრულიად ვსიამოვნობ.

pérfuga (pórfugae) მ. მტრის ბანაკში გადასული; მოლაღატე

perfúgio (-fúgi, -fúgitum, -fúgere) 1. გადავირბენ; გავიქცევი (თავის შესაფარებლად); 2. გადავდივარ (მტრის მხარეზე).

perfúgium (perfúgii) ს. თავშესაფარი.

perfúndo (-fúdi, -fúsum, -fúndere) გადავასხამ, მოვასხამ (წყალს, სითხეს).

perfungor (-fúctus sum, -fúngi) 1. შევასრულებ (სამუშაოს, თანამდებობას); 2. ვუძლებ.

perfúsum ob. perfúndo.

pérgo (-róxi, -réctum, pérgero) 1. მივემართები (სადმე, ვინმესთან); 2. მივადგები; 3. შევეუდგები; განვატარებ. [per, régo]

pergrátus, a, um ძალიან სასიამოვნო.

pergrávis, e 1. ძალიან მძიმე; 2. მეტად მნიშვნელოვანი.

perhibeo (-hibui, -hibitum, hibero) 1. ვუბოძებ, მივცვრი; 2. ვუჩვენებ; ვუთითებ; ვუბნები.

perhórreo (perhorrere) მახანზარებს (რისამე წინაშე).

perhorréscō (-hórrui, -horréscere) ძალიან მაკანკალებს, ძალიან მაერ-
ვოლებს; ძალიან მეშინია.

periclitor (periclitátus sum, pericli-
tári) 1. ვსინჯავ, ვედი; 2. განსაც-
დელში ვარ. [perículum]

periculósus, a, um სასიფათო, საშიში.

perículum (periculi) ს. 1. ცდა; 2.
საფრთხე; განსაცდელი.

peridónēus, a, um ძალიან ხელსაყრე-
ლი, მეტად გამოსადეგი.

périmo (-émi, -émpum, -imere) 1. ჩა-
მოვაცილებ, სრულიად წავართმევ; 2.
გავანადგურებ, მოვჰაბობ; მოვკლავ.

perínde ხანს ასევე, იმგვარადვე.

períodus (períodi; ბერძნ.) რ. გრამ.
პერიოდი.

perítia (perítia) რ. გამოცდელუბა;
ცოდნა.

peritonaeum (peritonaci; ბერძნ.) ს.
მუცლის აპკი.

perítus, a, um გამოცდილი; მცოდნე;
დახელოვნებული.

períúrium (períúrii) ს. ცრუ ფიცი;
ფიცის გატეხა.

períuro==péiero.

períurus, a, um ფიცის გამტეხი.

perlábor (-lápsus sum, -lábi) 1. გავ-
ძვრები, 2. მივიბრუნ.

perlaetus, a, um ძალიან მხიარული.

pérlego (-légí, -lécum, -légere) 1.
ვკითხულობ; 2. ვათვალისწინებ.

pérlito (-litávi, -litátum, -litáre)
მსხვერპლს ვწირავ წარმატებით.

perlúcidus, a, um 1. გამჭვირვალე; 2.
სრულიად ნათელი.

pérluo (pérlui, -lútum, -lúere) 1. გავ-
ბან; 2. გავრეცხავ, მოვრეცხავ.

perlústro (-lustrávi, -lustrátum,
-lustráre) 1. გადავხედავ, დავათვა-
ლიერებ; 2. დავივლი.

permánēus, a, um ძალიან დიდი.

permánēo (-mánsi, -mánsium, -mané-
re) ვრჩები; in libertáte permané-
re თავისუფლების დაცვა; in labóre
permanére შრომის ატანა.

permánō (-manávi, (manátum, -maná-
re) 1. ჩამოვმდინარეობ; 2. გადატ.
შევიტრები, შევალწევ, მივატან.

permaturéscō (-matúrui, -maturés-
cere) საბოლოოდ ვმწიფდები.

pérmeo (-mcávi, -mcátum, -meáre)
1. გავივლი; 2. მივალწევ.

permisceo (-míscui, -místum ან -míx-
tum, -miscére) ერთიმეორეში ავუ-
რევ, შევურევ.

permissio (permissiónis) რ. 1. მიშვება
(ვისიმე ნებაზე); 2. გადაცემა; 3. ნე-
ბართვის მიცემა.

permissus (permissus) ზ. ნებართვის
მიცემა, ნების მიცემა.

permitto (-mísi, -míssum, -míttre) 1.
ვიშუშვებ; 2. მივანდობ; 3. ნებას
ვამძლევ.

permotio (permotiónis) რ. 1. მოძრაო-
ბა; 2. აღვზნება, აღვლევა.

permóveo (-móvi, -mótum, -movére)
1. ძლიერ მოძრაობაში მოწყავს; 2.
გადატ. აღვავზნებ, ვაქეხებ; 3. გადატ.
ვალელებ, ვაფორიაქებ.

permúlceo (-múlsi, -múlsium და -múl-
ctum, -mulcére) 1. ხელს ვესვამ;
2. გადატ. ვეფერები, ვსაიამოვნებ;
ვანუგეშებ, ვაწყნარებ.

pernúltus, a, um ძალიან ბევრი.

pernúnio (-munívi, munítum, -muní-
re) კარგად ვამაგრებ, სათანადოდ
ვამაგრებ.

permutátio (permutatiónis) რ. 1. ცვა-
ლება, შეცვლა; 2. გადაცვლა.

permúto (-mutávi, -mutátum, -mutá-
re) 1. შევცვლი; 2. გადავცვლი.

pérna (pérnae) რ. ბარკალი.

pernecessárius, a, um ძალიან საჭირო,
მეტად აუცილებელი.

perniciúbilis, e დამლუპველი.

perniciális, e დამლუპველი, მომაკვდი-
ნებელი.

pernicius (perniciói) რ. დალუპვა, განა-
დგურება.

perniciósus, a, um დამლუპველი.

pernicitas (pernicitátis) რ. სიზარდ.
[pérnix]

perníciter ზნის. მარდად, მკვირცხლად.
pérnix (pornícis) ზედსართ. 1. ამტანი;
2. მარდი, მკვირცხლი. [pérna]. ~
pernóbilis, e სახელგანთქმული.
pernócto (-noctávi, -noctátum, -noc-
táre) ლამეს ვატარებ, ლამეს ვათევ.
pérnox (pernóctis) ზედსართ. მთელი
ღამის განმავლობაში.
pernúmero (-numerávi, -numerátum,
-numoráre) 1. გადავითვლი; 2. გადა-
ვუხდი (ფულს).
perobscúrus, a, um მეტად ბნელი;
ძალიან ბუნდოვანი.
peroportúnus. a, um მეტად ხელსაყ-
რელი, მეტად დროული.
peróro (-orávi, -orátum, -oráre) 1.
გადმოვცემ დაწვრილებით, ვვკები
დაწვრილებით; 2. სიტყვას წარმოვ-
თქვამ; 3. სიტყვას ვამთავრებ.
perósus, a, um მოძულე.
perpáco (-pacávi, -pacátum, -pacáre)
სრულიად ვაწყნარებ; მშვიდობიანო-
ბას ვამყარებ.
perpárvus, a, um ძალიან პატარა.
perpáuci perpáucae, perpáuca 1.
(ზედაართ.) ძალიან ცოტანი; 2.
(არსებ.) მცირეოდენნი; ცოტა რამ.
perpéllo (pérvuli, -púlsum, -péllere)
1. ბიძგს ვკრავ; 2. გადატ. ვაქვებ, ვაიძულებ.
perpendículum (perpendículi) ს. შვე-
ული; ad perpendículum შვეულად.
perpéndo (-péndi, -pénum, -péndere)
1. ზედმიწევნით ვარკვევ.
pérperam ზნის. უმართებულად.
perpéssio (perpéssiónis) რ. ატანა,
გაძლება. [perpétior]
perpétior (-péssus sum, pérveti)
უდრეკად ვიტან; კარგად ვუძლებ;
მოთმინებით ვიტან. [per, párior]
pérvetro (-petrávi, -petrátum, -petrá-
re) შევასრულებ, სისრულეში მოვი-
ყვან.
perpetúitas (perpetuitátis) რ. 1. განუ-
წყვეტლობა; 2. მუდმივობა.
perpétuo ზნის. განუწყვეტლივ, მუდმივ-

perpétuus, a, um 1. განუწყვეტელი; 2.
გაბმული. მთლიანი; 2. მუდმივი; in
perpétuum სამუდამოდ.
perpléxus, a, um გადახლართული,
დახლართული.
perpópulo (-populátus sum, -popu-
lári) სრულიად ვარბევ.
perpóto (-potávi, -potátum, -potáre)
ვლოთბ.
pérprimo (perprimere) განუწყვეტლივ
ვაწვები, ღონივრად ვაწვები.
perpropínquus, a, um ძალიან მახლო-
ბელი.
pérvuli e. perpóllo.
pérquam ზნის. მეტისმეტად.
perquíro (-quisívi, -quisítum, -quíre)
1. ზედმიწევნით ვეძებ; 2. ზედმიწევნით
ვიკვლევ. [per. quaero]
perráro ზნის. ძალიან იშვიათად.
perrúrus, a, um ძალიან იშვიათი.
pérrogo (-rogávi, -rogátum, rogáre)
რიგრიგად ვევლას ვეკითხები.
perrúmpto (-rúpi, -rúptum, -rúmpere)
1. გავარღვევ. გავანგრევე; 2. ძალით
ვიკაფავ გზას.
persaepé ზნის. ძალიან ხშირად.
perséndo (pérséidi, -séssum, -scín-
dere) გავწყვეტ, გავვლეჩ; დავვლეჩ.
perscribo (-scripsi, -scríptum, -scri-
bere) 1. დაწვრილებით აღწევ; 2.
წერილობით ვაცნობებ დაწვრილე-
ბით.
perscríptio (perscríptiónis) რ. ჩაწერა;
აღწესება.
persecutío (persecutiónis) რ. დევნა.
persédo (-sédi, -séssum, sedére)
დიდხანა ვხივარ.
perségnis, e მეტად დუნე.
perséntio (-sénsi, -sénsum, -sentíre)
1. ღრმად ვგრძნობ; 2. აშკარად ვატ-
ყობ.
pérsequor (-secútus sum, persequi)
1. დატინებით მივდევ; 2. გამუდმებით
ვდევნი; 3 გადატ. გულდაგულ ვეწე-
ვი (რამე საკმეიანობას).

persevérans (*perseverántis*) ხედსართ. მედგარი; დაქინებული.

perseverántia (*perseverántiae*) რ. მედგრობა; დაქინება.

persevéro (*-severávi*, *-severátum*; *-severáro*) მედგრად ვიცავ (რამეს); დაქინებით განვაგრძობ (რისამე კეთებას).

persevérus, *a*, *um* (*ἀπ. λει.*) ძალიან სასტიკი; *súmmum impérium non restrictum nec perseverum vólunt* არ სურთ ჰყავდეთ უხუნაეი ხელი სუფლება არც დაძაბული და არც ძალიან სასტიკი (*Tac. ann. 15,48*).

persigno (*-signávi*, *-signátum*, *-signáre*) ხედბიწეებით ავლნიშნავ.

persimilis, *e* ძალიან მსგავსი.

persólvo (*-sólvi*, *-solútum*, *-sólvero*)

1. გამოვხანი, გამოვარკვევ; 2. გადაუხუზი (სარგოს, ვალს); მოვიხდი (სასჯელს); 3. მიეუხლა.

persóna (*persónae*) რ. 1. ნილაბი (მსახიობისა) (*Lucr. 4,297*); 2. გადატ. მსახიობის მიერ განსახიერებული პიროვნება, პირი.

personátus, *a*, *um* შენიღბული.

persóno (*-sónui*, *-sónitum*, *-sonáre*)

1. ხმაურობით ვაყრუებ (არემარეს); 2. ვყვირი; 3. პოეტ. ვუკრავ; ვმღერო.

perspérgo (*-spérsum*, *-spérgere*) მოვასხურებ, მოვაპყრებ, *áqua témplum et simúlacrum déae perspérsum est* ქალღმერთის ტაძარი და ქანდაკება (ხღვის) წყლით იყო მოსხურებული (*Tac. ann. 15,44*).

perspicio (*-spéxi*, *-spéctum*, *-spicóre*)

1. შევიკვირებ; განკვირებ; 2. გადატ. დავინახავ; შევიტყობ; გავიგებ.

perspícuus ხმს. ცხადად, აშკარად.

perspícuus, *a*, *um* ცხადი, აშკარა.

perstimulo (*-stimulávi*, *-stimulátum*, *-stimuláre*) გამუდმებით ვაღიზიანებ (*ἀπ. λει. Tac. ann. 4,12*).

pérsto (*pérstítui*, *perstatúrus*, *perstáre*)

1. მტკიცედ ვდგავარ; *qui pérstas*

indeclinátus amíco რომელიც მტკიცედ ერთგულობ მეგობარს (*Or. ex P. 4, 10,83* 2. გადატ. მტკიცედ ვადგვიარ (რამე ახრს); დაქინებით ვიცავ; *si perstarétur in béllo* ოუ (რომაელები) დაქინებით მოითხოვენ ომს (*Tac. ann. 13,37*).

perstringo (*-striáxi*, *-strictum*, *-strín-gere*) 1. ვეხები; მოვიცავ; 2. გადატ. ვსერავ; ვეხები (სიტყვიერად, გვიცხვ).

perstudíus, *a*, *um* ძალიან ბეჯითი.

persuádeo (*-suási*, *-suásum*, *-suadáre*)

ვარწმუნებ, ვაჯერებ; დავიყოლებ.

persuásio (*persuasiónis*) რ. დარწმუნება; დაყოლება.

persúlto (*-sultávi*, *-sultátum*, *-sultáre*)

1. ვბტი, ვტუნავ; 2. შემოვივლი.

perténdo (*-téndi*, *-ténsum* ან *-téntum*, *-téndere*) ვისწრაფვი; მივიჩქარი.

perténto (*-tentávi*, *-tentátum*, *-tentáre*)

1. ვცდი, ვხინჯავ; 2. გადატ. ავწონ-დავწონი, მოვიფიქრებ; 3. გაფმეკვალავ. გავუჯღღები.

perténuis, *e* 1. ძალიან წვრილი; 2.

გადატ. მეტად სუსტი.

pertérreo (*-térroi*, *-térritum*, *-térre-re*) შიშის ზარს ვცემ.

pertimésco (*-timuí*, *-timéscere*) ძალიან მეშინია, ვშიშობ.

pertinácia (*pertináciae*) რ. ჯიუტობა, მედგრობა.

pertináciter ხმს. მაგრად; ჯიუტად.

pértinax (*pértinácis*) ძალიან მტკიცე;

მედგარი; ჯიუტი. [*per, ténax*]

pertíneo (*-tínui*, *-téntum*, *-tínére*);

pértinet 1. გადავიმულოა, აღწევს;

2. ეხება. 3. *p. ad* ეკუთვნის (ვის, რას); *nihil ad véterem et patríciam Sulpiciórum familiam Quíri-nius pertínuit* კვირინუსის სრულებით არ ეკუთვნოდა სულპიცების ძველ პატრიციულ გვარს (*Tac. ann. 3, 48*). [*per, téneo*].

pertractátio (*pertractatiónis*) რ. საქმიანობა, ხელობა.

pertrácto (-tractávi, -tractátum, tractáre) 1. შეეხები, მოეხინჯავ; 2. დავამუშავებ, განვიხილავ.

pértraho (-tráxi, -tráctum, -tráho) მოვიხილავ, მოვათრევ.

pertrécto უფრო სწორია **pertrácto** (იხ.)

perúndo (pértudi, -túsum [-tússum] ან -túnsum, -túndere) გავხერტ, გავბურღავ

perturbátio (perturbatiónis) რ. 1. აღრევა; არევ-დარევა; 2. გადატ. მოშლა, აშლა; დარღვევა; 3. გადატ. არეულობა.

pertúrbo (-turbávi, -turbátum, -turbáre) 1. ვრევ; არევ-დარევა შემაქვს; 2. გადატ. ვშლი. ვარღვევ; 3. გადატ. ვაღელვებ, ვაფორიაქებ.

***perússis** (perússis) რ. ყივანახველა.

perúngo (-úngxi, -úngtum, -úngere) წავაცხებ (მაღამოს), წავისვამ; დავიხილავ.

perúro (-ússi, -ústum, -úro) 1. დავწავ, გადავბუჯავ; 2. გადატ. ვაწვავლებ; ვამწარებ; 3. გადატ. ვუსუსავ (სიცივეზე) ადავებხავ.

persúado (-vási, -vásum, -vádere) გავივლი; მივალწევ.

persvagátus, a, um 1. გავრცელებული, გადაკიმული; 2. ძალიან ცნობილი.

persvago (persvagátus sum. persvagi) 1. დავხეტივლებ; 2. დავივლი, მოვივლი; 3. გადატ. ფართოდ ვვრცელდები.

persvagus, a, um მოხეტიალე.

persvásto (-vasiávi, -vastátum, -vastáre) დავარბევ, მოვარბევ.

persónio (-sóni, -séntum, -venire) მოვდივარ, მივდივარ; ვალწევ.

pervérsē ზნს. 1. შებრუნებით; 2. უკუღმართად.

pervórsus, a, um 1. შებრუნებული, უკუღმა; 2. გადატ. უმართებულო; უკუღმართი; ბოროტი.

pervórtō (-vérti, -vórsūm, -vértēre) 1. შევებრუნებ, გადმოვებრუნებ; 2.

გადმოვამზობ; 3. გადატ. დავამზობ; გავანადგურებ, მოვსპობ.

pérvetus (pervéteris) ხედსართ. ძალიან ძველი.

porvicácia (pervicácia) რ. სიმტკიცე, სიმედგარე.

pérvicax (pervicácis) ხედსართ. შეუდრეკელი, მტკიცე, მედგარი, ჯიუტი. [pervíneo]

pervídeo (-vídi, -vísūm, -vídere) 1. მოვიხილავ, მოვათვალიერებ; 2. გადატ. ზედმიწევნით გავსინჯავ; გამოვიკვლევ.

pervígeo (-vígvi, -vígere) მუდამ აყვებული ვარ, უხვად მაქვს; utroque ripibus áquo honoribus pervigáre ორივეს უხვად ჰქონდა სიმდიდრე და პატივი (Luc. ann. 4,34; áτ λεγ.).

pórvigil (pervigilis) ხედსართ. მუდამ ფიხელი.

pervigilium (pervigilii) ს. 1. უძილობა; 2. ღამისთევა.

pervígilo (-vigilávi, -vigilátum, -vigiláre) ვფიხლობ; ღამეს ვათევ.

pervínco (-víci, -victum, -vincere) საბოლოოდ ვიმარჯვებ, საბოლოოდ ვამარცხებ.

pórvius, a, um 1. გასასვლელი; 2. ადვილად გადასასვლელი; 3. გადატ. ხელმისაწვდომი.

1. **pórvulo** (-volávi, -volátum, -voláre) გადავფრინდები.

2. **pórvulo** (-vólui, -vólle) ძალიან მზინდა.

persulgátus, a, um სრულიად ჩვეულებრივი.

persúlgo (-vulgávi, -vulgátum, -vulgáre) 1. საყოველთაოდ ვარიებ; ყველასათვის ხელისმისაწვდომად ვხდი; 2. ვაქვეყნებ.

pes (pédis) 3. ფეხი; 2. ნაბიჯი (სიგრძის საზომი); 3. მუხლი (ლექსში).

póssime ზნს. ძალიან ცუდად, ძალიან ბოროტად. იხ. mále.

póssimus, a, um (აღმატ. ხარ სიტყვისათვის málus) ძალიან ცუდი; ძალიან ბოროტი.

péssum ხმნს. 1. ძირს; მიწახე; უფსკრულისაკენ; péssum ire დავარდნა, დაცემა; péssum do (ან pesúmdo, pessúndo) უფსკრულისაკენ მივაქანებ, ვაუბედურებ, ვსპობ.

pessúndo იხ. péssum.

péstifer, pestifera, pestiferum დამლუპველი.

péstilens (pestiléntis) ზედსართ. 1. გადამდები, მომწამელელი; 2. არაჯანსაღი; ჯანისათვის მავნებელი.

péstiléntia (pestiléntiae) რ. 1. კირი, გადამდები სენი; 2. არაჯანსაღი ჰაერი.

péstis (péstis) რ. 1. კირი. გადამდები სენი; 2. გადატ. დაღუპვა, განადგურება.

pétaso ან petásio (petasónis) რ. ბექი; შაშხი.

petitio (potitiónis) რ. ძიება, მაძიებლობა, სწრაფვა (რისამე მისალწევად); 2. მოთხოვნა; თხოვნა; 3. საჩივარი.

petitor (petitóris) შ. 1. მაძიებელი; 2. მოთხოვნელი; 3. მომჩივანი.

péto (petívi ან pétii, petítum, pétere) 1. ვწვდები, ხელს ვკიდებ. ხელვყოფ; 2. ვუმიზნებ, ვეძგერები, ვეკვეთებ; 3. მივისწრაფვი, მივემართებ; 4. გადატ. თხოვნით მივემართავ; მოვითხოვ; 5. გადატ. ვეძგერები, იერიში მიმაქვს: ნ გადატ. ვუჩივი, ვჩივი.

pétulans (petulántis) ზედსართ. 1. ანცი, ცელქი; 2. უტიფარი.

petulántia (petulántiae) რ. 1. ანცობა, ცელქობა; 2. უტიფრობა.

péxi, péxum იხ. péctō.

phálanx (phalángis; ბერძნ.) რ. ფალანგი, ჯარის მწკრივი.

pháretra (pháretrae; ბერძნ.) რ. კაპარკი.

pharmacéuticus, a, um ფარმაცევტული.

*phármacon (phármaci; ბერძნ.) ს. მედ. წამალი.

*phárynx (pharýngis; ბერძნ.) რ. მედიც. ხახა.

Phásis (Phásidis ან Phásidos; ბერძნ. *φάσις*) 1. შ. ფაზისი, რიონი (მდინარე) 2. რ. ფაზისი, ფოთი (ქალაქი).

philólogus (philólogi; ბერძნ. *φιλόλογος*) შ. მეცნიერების მოყვარული, მეცნიერი, მწიგნობარი.

philosóphia (philosóphiae; ბერძნ. *φιλοσοφία*) რ. ფილოსოფია.

philósophus (philósophi; ბერძნ. *φιλόσοφος*) შ. ფილოსოფოსი.

phóca (phócae; ბერძნ.) რ. სელაპი, ძალღ-თევზა.

phýsica (phýsicae; ბერძნ. *φυσική*) რ. ბუნებისმეტყველება.

phýsis (phýsis; ბერძნ. *φύσις*) რ. ბუნება.

piáculum (piáculi) ს. 1. შერიგების საშუალება; შესაწყალბებელი მსხვერპლი; 2. ბოროტი საქციელი, ბოროტმოქმედება.

píca (pícae) რ. კაჭკაჭი.

píceae (píceae) რ. ფიჭვი.

píceus, a, um კუპრივით შავი. [pix] píctor (pictóris) შ. მხატვარი.

pictúra (pictúrae) რ. 1. მხატვრობა; 2. სურათი.

píctum იხ. píngo.

píctus, a, um დახატული; tábula pícta სურათი.

píci (píci) შ. კოდალა.

píe ხმნს. მოწიწებით, მოკრძალებით.

píetas (píetátis) რ. 1. ღვთისმოშიშობა; 2. მოწიწება, მოკრძალება.

píger, pígrus, pígrum ზანტი, ზარმაცი. píget (píguit, pígrére); me píget მწყინს, მენანება.

pígmentum (pígmenti) ს. საღებავი. [píngo]

pígnero (pígnéravi, pígnérátum, pígnéráre) დავაწინდებ, დავაგირავებ; საწინდრად ვაძლევ.

pígnoror (pígnorátus sum, pígnorári) დავიწინდებ, დავიგირავებ; საწინდრად ვღებულობ.

pígnus (**pígnoris** და **pígnoris**) ს. 1. საწინდარი, გირო: **pígnori oppone** რე დაგირავენბ; 2. მძევალი; 3. სანაძღერ; **p. pónere** სანაძღერს დადებ, დანაძღერებ; 4. გადატ. **pígnora** ნათესავეები, მახლობლები (მშობლები, შვილები, ცოლი როგორც სიყვარულის საწინდარი); **ne in cóniugem, in familiam, in cetera pígnora eius saeviret** რათა იგი არ გაურისხდეს ცოლს, ქალიშვილს და სხვა მახლობლებს (Tac. ann. 16,26).

pígre ზმნს. ზანტად, ზარმაცად.

pígritia (**pígritia**) რ. სიზანტე, სიზარმაცე.

1. **píla** (**pílae**) რ. ავენგი, როდინი.

2. **píla** (**pílae**) რ. სვეტი, ბოძი.

3. **píla** (**pílae**) რ. ბურთი.

pílentum (**pílonti**) ს. ტახტრეენდი.

píleum ან **pílleum** (**pílei**) ს. = **píleus**.

píleus ან **pílleus** (**pílei**) ზ. ქუდი; **píleum redímere** თავისუფლების მოპოვებ; **ad píleum vocáre** აჯანყებისაკენ მოწოდება (თავისუფლების მოსაპოვებლად).

píflula (**píflulae**) რ. კნინ. [3. **píla**] აბი.

pílum (**píli**) ს. ოროლი.

1. **pílus** (**píli**) ზ. თმა, ბალანი.

2. **pílus** (**píli**) ზ. პილუსი (კაპორტის მოწინავე ასეული).

píneus, **a**, **um** ფიჭვისა.

píngo (**pínxi**, **píctum**, **píngere**) 1. ვხატავ (საღებავებით); 2. ვკარგავ; 3. გადატ. ვამკობ.

pínguis, **e** 1. მსუქანი; 2. სქელი.

1. **pínna** (**pínnae**) რ. ფრთა.

2. **pínna** (**pínnae**) რ. ქონგური (კედლისა, ზღუდისა).

pínnátus, **a**, **um** ფრთაშემოსილი.

pínniger, **pínnigora**, **pínnigerum** ფროსანი.

pínus (**pínus**) რ. და **pínus** (**píni**) რ. 1. ფიჭვი; 2. (ფიჭვის) ხომალდი; **Políaco prognátae vértice pínus** პელიონის თხემზე დაბადებული ფიჭვები (ე. ი. ხომალდები; Catull. 64,1.)

pío (**piávi**, **piátum**, **piáro**) შეწყალებას გამოვითხოვ (მსხვერპლის შეწირვით), თავს შევაწყალებ.

pípor (**píporis**) ს. პილპილი.

píráta (**pírátac**; ბერძნ. *πειρατής*) ზ. მეკობრე.

pírum (**píri**) ს. მსხალი (ნაყოფი).

pírus (**píri**) რ. მსხალი (ხე).

1. **piscárius**, **a**, **um** თევზისა.

2. **piscárius** (**piscárii**) ზ. თევზის ვაჭარი.

piscátor (**piscátoris**) ზ. მეთევზე, მებადური.

piscátorius, **a**, **um** მეთევზისა, მებადურისა.

piscína (**piscínae**) რ. 1. თევზის მოსაშენებელი ტბორი; 2. საბანაო აუზი (ბანაოში); 3. წყალსაცავი (სასმელი წყლისა საქონლისათვის)

píscis (**píscis**) ზ. თევზი.

píscor (**piscátus sum**, **piscári**) ვთევზაობ.

piscósus, **a**, **um** თევზით სავსე.

pístor (**pístoris**) ზ. მწყველი, მჭკველი; მეწისქვილე; 2. მეპურე.

píus, **a**, **um** 1. ღვთისმოშიში; 2. სათნოიანი; კეთილსინდისიერი; სინდისიანი; 3. კეთილი, ნაზი; რბილი; **óptimae uxóri et piíssimae filiae** უმშვენიერეს მეუღლეს და უნახეს ქალიშვილს (Tac. Agr. 43). 4. პოეტ. უწმინდესი (ადგილი).

pix (**pícis**) რ. ფისი.

placábilis, **e** ადვილად შესარიგებელი.

placámen (**placáminis**) ს. შემარიგებელი სუშუალება.

placaméntum (**placaménti**) ს. შემარიგებელი საშუალება.

placásus, **a**, **um** დაწყნარებული; წყნარო.

pláceo (**plácu**, **plácitum**, **placére**) მომწონს; **mihi placet** ნებაგეს; **sonátui placet** სენატმა გადაწყვიტა.

plácide ზმნს. დაწყნარებით, წყნარად, მშვიდად.

plácídu, a, um 1. წყნარი, მშვიდი; 2. მწყობლობელი (Aon. 4,578)

plácítu, a, um მოსაწონი, საამური.

pláco (placávi, placátum, placáre) ვაწყნარებ, ვამშვიდებ.

1. plága (plágao) რ. დარტყმა, დაკვერა, კრილობა.

2. plága (plágae) რ. მახე (ნადიროთ საკერი).

plagiátor (plagiátoris) მ. ადამიანების მომტაცებელი, ქურდი.

pláno ზმნა. 1. სწორად; 2. გადატ. ნათლად, გასაგებად (ლაპარაკი); 3. გადატ. სრულიად.

planétao (planetárum, ბერძნ. πλανήται) მ. მრ. რ. ცთომილნი.

plángo (plánxi, plánetum, plángere) 1. ვარტყამ, ვკრავ (მიკვრა); 2. გულში ვირტყამ (მწუხარებისაგან); 3. გადატ. მოუთქვამ.

plángor (plangóris) მ. 1. რტყმა, მიკვერა; 2. მოთქმა, გულში ცემა.

planicies ob. planities.

planitas (planitátis) რ. სიცხადე; სინათლე; sententiárum p. ნათელი აზრები (Tuc. dial. 23.)

planitia (planítiae) რ. ბარი, ვაკე.

planities ან **planicies** (planitíni) რ. ბარი, ვაკე.

plánta (plántao) რ. ნერგი; მცენარე; 2. ტერფი, ფეხის გული.

plánium (pláni) ს. ვაკე.

1. plánu, a, um 1. სწორი: ვაკე 2. გადატ. ნათელი, გასაგები.

2. plánu (pláni) მ. მატყუარა.

plátanus (plátani; ბერძნ.) რ. ქაღრის ხე.

plátá (platéac; ბერძნ.) რ. ქუჩა.

pláudo (pláusi, pláusum, pláudere)

1. ვაჯახუნებ; ვაფორთხავებ (ფრთხვებს); ვუტყაპუნებ (ხელება); 2. ტაშა ვცემ; 3. გადატ. ვაქებ.

pláustrum ან **plóstrum** (pláustri) ს. ურემი; ეტლი 2. დიდი დათვის თანავარსკვლავედი, დიდი ხარგუთან;

pláusus (pláusus) მ. 1. ჯახუნი; ფრთხალი; ტყაპუნი; 2. ტაშის ცემა; 3. გადატ. ქება. [pláudo]

plebéius, a, um 1. პლებური; 2. უბრალო, მარტივი, ჩვეულებრივი.

plebiscítum (plebiscítu) ს. ხალხის გადაწყვეტილება.

plebs (plébis) რ. და plébes (plebés) რ. პლემბი; მდაბიო ხალხი.

1. plécto (pléxi ან pléxui, pléxum, pléctere) ვწნავ.

2. plécto (pléctere) ვსჯი (დასჯა).

pléctrum (pléctri) ს. ქამანი (კითარის სიმების ასაქლერი); 2. პოეტ. კითარა; ჩონგური.

pléne ზმნ. სრულიად, სრულად.

plénitas (plonitátis) რ. სისავსე.

plenitúdo (plenitúdinis) რ. სისრულე, სისავსე.

plónus, a, um სრული, სავსე.

plerique, pleracque, plóraque (მრ. რ. plerúsque) მეტიწილი, ბევრი.

plerúmque 1. არსებ. უცეტესობა, მეტი წილი; 2. ზმნ. მეტწილად.

plerúsque ob. pleríque.

pléxus (pléxus) მ. ანატ. წნული.

plíca (plícao) რ. ნაოჭი.

plíco შდრ. cōmplex.

plódo (plósi, plósum, plódere) = pláudo.

plorátus (plorátus) მ. ბლავილი; ქვითინი.

plóro (plorávi, plorátum, ploráre) 1. ვვირო; 2. ვქვითინებ.

plóstéllum (plóstélli; კნ. ob. plóst-
rum) ს. პატარა ეტლი; ურიკა;

plóstéllō adiungere múnis (=mún-
res) ეტლში აბამს თავგებს (Hor. a. 2, 3, 247).

plóstrum = pláustrum.

plósum = pláusum.

plúit (plúit და plúvit, plúeret) (პირნაკი ზმნა) წვიმს; plúam ვაწვიმობ (გამოხლავთა 9,18; plúam súper térram მოვხადო წყლით-რღუნა ქვეყანასა ზედა (შესაქმ. 7,4).

plúma (plúmae) რ. ნაკრტენი, ბუმბუ-
ლი.
plúmbum (plúmbi) ს. ტყვია; plúm-
bum álbum კალა.
plúmeus, a, um ბუმბულაიანი.
plúo იხ. plúit.
plurális, e მრავლობითი.
plúres ? რ., plúra ს. (შედარ. ხარ.
სიტყვისთვის múltus) მრ. რ. უფრო
მეტი, უფრო მეტი (მხ. რ. plus).
plúrimo ზმნს. ძალიან მრავლად; მეტის-
მეტად.
plúrimi, ae, a (აღმატ. ხარ. სიტყვისა-
თვის múltus) ძალიან ბევრი, უმრავ-
ლესი (მხ. რ. plúrimus).
plúrimum ზმნს. ყველაზე მეტი; quam
plúrimum რაც შეიძლება მეტი.
1. plus (plúris) ზედსართ. (შედარ.
ხარ. სიტყვისათვის múltus) უფრო
მეტი. იხ. plúres.
2. plus ზმნს. უფრო მეტად; múlto
plus გაიკლებით უფრო მეტად.
plúteus (plútei) ? მიწაყრილი.
plúvia (plúviae) რ. წვიმა.
pluviális, e წვიმისა, წვიმიანი; áqua p.
წვიმის წყალი (Met. 8,335).
plúvius, a, um წვიმისა.
pneumáticus, a, um (ბერძნ.) პაერო-
ვანი.
póculum (póculi) ს. თასი, ფილა.
pódagra (pódagrae; ბერძნ.) რ. ნიკრი-
ოსის ქარი.
poëma (poëmatis; ბერძნ. ποιήμα) ს.
პოემა, თხზულება.
poena (poenae) რ. 1. საზღო; 2. სასჯე-
ლი; adultérii p. სასჯელი მრუშო-
ბისათვის (Tac. ann. 2,50).
poenio = púnio.
poeniteo = paeniteo.
poësis (poësis; ბერძნ. ποιησις) რ. პოე-
ზია.
poëta (poëtae; ბერძ. ποιητής) ? შემო-
ქმედი; პოეტი.
poëticus, a, um (ბერძნ.) პოეტური.
poëtria (poëtriae; ბერძნ. ποιητρια) რ.
პოეტი (ქალი).

pólio (polívi, polítum, políre) ვაკ-
რიალებ, ვაპრიალებ.
políticus, a, um (ბერძნ. πολιτικός)
სახელმწიფოს შესახები, სახელმწი-
ფობრივი; პოლიტიკური.
pólitus, a, um 1. გაკრიალებული, გა-
პრიალებული; 2. მოხდენილად გა-
მართული, გემოვნებით გაწყობილი
ან მოწყობილი; 3. გადატ. დახვეწი-
ლი; ფაქიზი; 4. გადატ. განათლებუ-
ლი.
póllens (polléntis) ზედსართ. ძლიერი,
გავლენიანი. [pólleo]
pólleo (pollére) შემძლია, ძალა მაქვს;
გავლენა მაქვს.
póllex (póllicis) ? ტერი.
pólliceor (póllícitus sum, póllicéri)
ვიპრდები. [por=pró, liceor].
póllicitátio (póllicitatiónis) რ. დაპი-
რება.
pólluo (póllui, póllútum, póllúere) 1.
ვბინძურებ; 2. გადატ. ვბილწავ.
pólus (póli; ბერძნ. πόλος) ? პოლუსი.
poly- (ბერძნ. πολυ) მრავალ-, მეტ- (შე-
დგენილი სიტყვების პირველი ნაწი-
ლი, მაგალითად: polychrónius მრავ-
ალქამიერი; polygámia მრავალტო-
ლიანობა).
*polyarthritís (polyarthritidis) რ.
მრავალი სახსრის ანთება.
porygámia (polygámiae; πολυγáμος)
რ. მრავალქორწილიანობა.
*polygínia (polygíniae; π. და γυνή)
რ. მრავალტოლიანობა.
*polyglóttá (polyglóttae; π. და γλωτ-
τα) ? მრავალ ენაზე მოლაპარაკე.
polygónum (polygóni) ს. მრავალკუთ-
ხედი.
pólypus (pólypi, ბერძნ. πολύπους) ?
1. სიპინი; 2. მედიც. ხორცმეტი
(ცხვირში).
pomérium (pomérii) ს. 1. ქალაქის
კედელთან დატოვებული ცარიელი
ადგილი; 2. საზღვარი [post, murus].
შდრ. circamoerium.

pomósus, a, um 1. ნყოფმრავალი; 2. ხილიანი, ხილისა.

pómpa (pómpae; ბერძნ. πομπή) რ. 1. საზეიმო პროცესია; ზარ-ზეიმი.

pómum (pómi) ს. ხილი.

pómus (pómi) რ. ხეხილი.

póndero (ponderávi, ponderátum, ponderáre) 1. ავწონი; 2. გადატ. ავწონ-დავწონი; განვსჯი.

póndo 1. წონით; 2. გირვანქა.

póndus (pónderis) ს. 1. წონა; 2. გადატ. სიმძიმე.

póne 1. ზნს. უკან; 2. (წინდებული, იხ-მარება ბრალდ. ბრ.) უკან.

póno (pósuí, pósito, pónere) 1. ვდებ; 2. ვდგამ; 3. აღმართავ; ვაგებ; 4. გადატ. დავაწესებ (კანონს); **pósuít edictum** გამოსცა ედიქტი (Tac. ann. 1,7); 5. გადატ. ვამბობ; ვთვლი. — **Cástra pónere** ბანაკის გაშლა, დაბანაკება; **arma pónere** იარაღის დაყრა; **eustódes pónere** ყარაულის მიენა.

pons (póntis) მ. 1. ხიდი; 2. ფიცარნა-გი.

póntifex (pontificis) მ. პონტიფექსი, მთავარი ქურუმი; **póntifex máxi-mus** ქურუმთუხუცესი.

pontificális, e მთავარ ქურუმისა.

póntificátus (pontificátus) მ. მთავარი ქურუმის თანამდებობა, პონტიფიკობა; **Augústus soróris filium pontificátu... éxtulit** ავგუსტემ თავის დისწულს პონტიფიკობა მიანიჭა (Tac. ann. 1,3)

póntus (pónti; ბერძნ. πόντος) მ. ზღვა; **Póntus (Pónti)** მ. შავი ზღვა.

popéllus (popéli) მ. კნინ. [+1. **pópulus**] ხალხი; ბრბო.

póples (póplicitis) მ. მუხლის სარკველი; მუხლი.

popósci იხ. **póscó**.

populábilis, e დასარბვეი.

populabúndus, a, um დამრბვეი.

1. **populáris, e** 1. ხალხური; სახალხო; 2. ხალხში გავრცელებული; 3. ადგი-

ლობრივი, ეროვნული; **áura popu-láris** („ხალხური ქროლა“) ზერელე პოპულარობა (Liv. 3,33,7)

2. **populáris (populáris)** მ. თვისტომი; ამხანაგი.

populátio (populatiónis) რ. დარბევა, მოხარება.

populátor (populatóris) მ. დამრბვეი

popúleus, a, um ალვის ხისა. [+2. **pópulus**]

pópulo (populávi, populátum, popu-láre) ვარბევ.

pópulus (populátus sum, populári) ვარბევ.

1. **pópulus (pópuli)** მ. ხალხი.

2. **pópulus (pópuli)** რ. ალვის ხე.

por- ზნისწინი, იგივეა რაც **pro-** (მაგ., **pórrigo, porténdo**).

pórcá (pórcae) რ. ღორი (ნეზეი).

pórcus (pórci) მ. ღორი (ტახი).

pórgo (pórxí, pórgere)=pórrigo.

pórrigo (-réxi, -réctum, -rígere) ვიშვერ (ხელს); გავიწვდი; **pórrigit** (ადგლი) გადავიშვლია, გაშლილია. [**por (=pro), régo**]

pórró (ბერძნ.) ზნს. იქით, შორს; შემდევ.

pórtá (pórtae) რ. 1. კარები, კიშკარი; 2. შესავალი, გადასასვლელი; **pórtáe Cáspiáe** კასპიის კარები (დარიალის ზეკარი).

porténdo (-téndi, -téntum, -téndere) ვიხვეწებ; ვაუწყებ; წინასწარ ვაუწყებ, ვწინასწარმეტყველებ.

portentósus, a, um საკვირველი, არაჩვეულებრივი.

porténtum (porténti) ს. საკვირველება, სასწაული.

pórticus (pórticus) რ. პორტიკი, სტოა.

pórtio (portiónis) რ. ნაწილი, წილი.

pórtó (portávi, portátum, portáre) 1. ვატარებ; 2. მოვიტან, მივიტან; მოვიზიდავ, მივიზიდავ.

portórium (portórii) ს. ბაჟი.

pórtus (pórtus) მ. ნავსადგური.

póscó (popósci, póscere) მოვითხოვ.

positio (**positiōnis**) რ. 1. დადება; დადება; 2. მდებარეობა; მდგომარეობა.

positivus, **a**, **um** 1. დადებული; 2. დადებითი.

positor (**positōris**) მ. ფუძემდებელი; აშენებელი.

positus (**pōsitus**) მ. მდებარეობა.

posse იხ. **pōssum**.

1. **possessio** (**possessiōnis**) რ. 1. ფლობა; 2. სამფლობელო; საკუთრება. [**possideo**]

2. **possessio** (**possessiōnis**) რ. დაუფლება, დაპყრობა, მითვისება. [**possido**].

possessivus, **a**, **um** კუთვნილებითი.

possessor (**possessoris**) მ. მფლობელი.

possideo (**possēdi**, **possēssum**, **possidēre**) ველობ. [**pōtis**, **sēdeo**]

posido (**possēdi**, **possēssum**, **possidēre**) ვუფლები, ვიპყრობ. [**pōtis**, **sido**]

pōssum (**pōtui**, **pōsso**) შემიძლია; ძალა მაქვს; გავლენა მაქვს.

post 1. ზმნს. უკან, შემდეგ; 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრ.) შემდეგ; უკან, იქით.

postea ზმნს. შემდეგ, იმის შემდეგ, მის შემდეგ.

posteaquam კავშ. მის შემდეგ რაც.

posteri (**posterōrum**, მრ. რ.) მ. შთამომავლნი; მომავალი თაობა. [**pōsterus**]

posteritas (**posteritātis**) რ. 1. მომავალი; 2. შთამომავლობა.

posterior 2. რ., **postērius** სმ. (შედარ. ხარ. სიტყვისა **pōsterus**) 1. მომდევნო, შემდეგი; 2. უკანა, უკანასკნელი; 3. მდარე, უბრალო.

posterus, **a**, **um** (შედარ. ხარ. **posterior**, **postērius**; აღმატ. ხარ. **postrēmus** და **pōstumus**) მომდევნო, შემდგომი.

posthac ზმნს. ამიერიდან.

posticus, **a**, **um** უკანა.

pōstis (**pōstis**) მ. წირთხლი (კარისა).

postpono (**-pōsui**, **-pōsitum**, **-pōnere**) დაბლა ვაყენებ, ნაკლებ მნიშვნელობას ვაკუთვნებ.

pōstquam კავშ. მის შემდეგ რაც.

postrēmo ზმნს. ბოლოს, დასასრულ.

postrēmus, **a**, **um** ან **pōstumus**, **a**, **um** (აღმატ. ხარ. სიტყვისა **pōsterus**)

1. უკანასკნელი; 2. ძალიან მდარე; 3. უკიდურესი; **postrēmo** ბოლოს, დასასრულ; **ad postrēmum** ბოლოს, უკანასკნელად.

postridie ზმნს. მეორე დღეს.

postscribo (**postscripsi**, **postscribere**) ვწერ შემდეგ, დამატებით მივაწერ; **Tiberii nōmen sūo postscripserat** ტიბერიუსის სახელი დასწერა (იულიამ) თავისი სახელის შემდეგ (**Tac. ann.** 3,64).

postulatio (**postulatiōnis**) რ. მოთხოვნა, თხოვნა.

postulatum (**postulāti**) სმ. მოთხოვნა.

pōstulo (**postulāvī**, **postulatum**, **postulāre**) მოვითხოვ; ვთხოვ.

pōstumus, **a**, **um** 1. უკანასკნელი; 2. სიკვდილის შემდგომი; 3. მამის სიკვდილის შემდეგ დაბადებული.

pōsui ნამყო სრული ზმნისა **pōtio**.

pōtens (**potētis**) ზედსართავი 1. შემძლე; 2. ძლიერი, მძლავრი; 3. გავლენიანი.

potētātus (**potentātus**) მ. ძალაუფლება; ბატონობა.

potēter ზმნს. ძლიერად, მძლავრად.

potēntia (**potēntiae**) რ. 1. ძალა; 2. ძალაუფლება; 2. გავლენა.

pōteram, **pōteras**, **pōterat** (**imperf.** ზმნისა **pōssum**) შემძლო, შეგეძლო, შეეძლო.

pōtest (**praes. III პირი ზმნისა pōssum**) შეუძლია.

potēstas (**potestātis**) რ. 1. ძალაუფლება; 2. შესაძლებლობა, საშუალება.

1. **pōtior** (**potitus sum**, **potiri**) 1. დავეუფლები, ხელთ ვიგდებ; 2. ველობ, მიპყრია; **pōtior victōria** ვიმარჯვებ, გამარჯვებას მოვიპოვებ.

2. **pōtior** მ. რ., **pōtius** სმ. (შედარ. ხარ. სიტყვისა **pōtis**) უკეთესი, უპირატესი; ღირსეული.

pótlis, e (შედარ. ხარ. **pótlor, pótlus**; აღმატ. ხარ. **potíssimus**) შემძლე, ძლიერი; **pótlis sum** შემიძლია; **pótlis est** შეუძლია, შეიძლება.

potíssimus, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყვისა **pótlis**) უპირატესი, უმთავრესი, საუკეთესო; **potíssimum** (ზმნს.) უმთავრესად.

pótlus ზმნს. უკეთ, უფრო.

póto (**potávi, potátum** და **pótum, potáre**) ვსვამ.

pótor (**potóris**) ? მსმელი; ლოთი.

pótu იხ. **póssum**.

pótus (**pótus**) ? 1. სმა; 2. სასმელი;

p. r.==**pópulus románu**s..

1. **prae** I. (წინდებული, იხმარება მოკმ. ბრ.) წინ; შედარებით (რამესთან); მიხებით; 2 (ზმნს.) წინ.

2. **prae**- ხმარებული თავსართად აღნიშნავს ზოგჯერ: 1. (ხედსართავებსა და ზმნისართებში) ძალიან, მეტად; **praecálidus** ძალიან ცხელი, **praecálarus** ძალიან ნათელი; 2. (ხმნებში) სათავეში, წინ, წინდაწინ; **praecúr-rere** წინ რბენა, **praedicere** წინდაწინ თქმა, **praecásse** სათავეში ყოფნა.

praecácuo (-**acáui, -acútum, -acútere**) ვაწვეტიანებ, ბოლოს ვუწვეტიანებ.

praecácutus, a, um ბოლოწვეტიანი.

praecáltus, a, um ძალიან მაღალი, ძალიან ღრმა.

praebéo (-**bui, -bitum, -bére**) 1. წინ მიჰიარავს; 2. წარვუდგენ; მივართმევ; 3. გადატ. ვუბოძებ; მივცემ; 4. გადატ. ვუჩვენებ. [**prae, hábeo**]

praecálidus, a, um ძალიან თბილი, ძალიან ცხელი; **praecárida pótlío** ძალიან ცხელი სასმელი (**Tac. ann. 13,16**).

praecáveo (-**cávi, -cátum, -cavére**) ფრთხილად ვარ.

praecádo (-**céssi, -céssum, -cédere**) 1. წინ მივდივარ; 2. წინ ვუსწრებ; 3. გადატ. ვჯობნი.

praecélló (**praecéllere**) გამოვიჩრჩევ; ვჯობნი; **qui per eloquentiam prae-**

cellébat რომელიც გამოიჩრჩეოდა თავისი მკვერემეტყველებით (**Tac. ann. 3,24**).

praiceps (**praecipítis**) ხედსართ. 1. თავდაყირა; 2. გადატ. აჩქარებელი, სწრაფი; 3. გადატ. დაქანებული (ადგილი), ციცაბო. [**prae, cáput**].

praecéptio (**praecéptiónis**) რ. 1. მიწერილობა, განკარგულება; 2. დარიგება; 3. მოძღვრება.

praecéptor (**praecéptóris**) ? დამრიგებელი; მოძღვარი.

praecéptio (**praecépti**) ს. დარიგება, განკარგულება, ბრძანება.

praecído (**cídi, -císium, -cídere**) 1. წავები, მოვები; 2. გადატ. შევკვეც; შევწყვეტ, მოკლედ მოვები (სიტყვას). [**prae, caedo**]

praecíno (-**céctini** ან **-cínui, -cínere**) ვმღერი, ვუკრავ (რისამე წინ). [**prae, cáno**]

praecípío (-**cépi, -céptum, -cípere**) 1. წინდაწინ ვიღებ, წინდაწინ ვლებულივ; 2. გადატ. წინდაწინ ვგრძნობ; 3. გადატ. მივუწერ, ვუბრძანებ.

praecípíto (-**cipítávi, -cipítátum, -cipítáre**) 1. დავამზობ; ჩამოვადგებ; 2. გადატ. უბედურებაში ჩავადგებ; დავუმსხვრევ (იმედს); 3. გადატ. დავაჩქარებ; 4. ვემზობი, შევეარდები; 5. ვისწრაფი, ვიჩქარი.

praecípue ზმნს. განსაკუთრებით.

praecípúus, a, um განსაკუთრებული.

praecíse ზმნს. 1. გადატკით; 2. მოკლედ (თქმა).

praecísus, a, um 1. დაქანებული, ციცაბო; 2. წყვეტილი, მოკლე.

praecálarus, a, um 1. ძალიან ნათელი; 2. გადატ. ბრწყინვალე, გამოჩენილი.

praecúlúdo (-**clúsi, -clúsum, clúdere**) ჩაკვეტავ; გხას გადავულობავ.

praeco (**praecónis**) ? მაცნე, გზირი.

praecognóscó (-**cognóvi, -cognítum, -cognóscere**) წინდაწინ ვტყობილობ.

praecolo (**praecólui**, **praecúltum**, **praecólere**) თავყანს ვცემ, ვამჯობინებ, უპირატესობას ვანიჭებ.

praecónium (**praecónii**) ს. 1. გზორის თანამდებობა; 2. გამოცხადება.

praecórdia (**praecordiórum**, მრ. რ.) ს. ანატ. შუასაძგიდი.

praecorrúmpo (**-rúpi**, **-rúptum**, **-rúmpere**) წინასწარ მოვისყიდო.

praecox (**praecocis**) ზედსართ. ნაადრევი.

praecúrro (**-cucúrri** ან **-cúrri**, **-cúrsum**, **-cúrrere**) 1. წინ მივრბივარ, წინ გავრბივარ; 2. გადატ. ვასწრებ (გასწრება).

praecúrsor (**praecursóris**) მ. მოწინავე, დაწინაურებული.

praeda (**praedae**) რ. ნამდვილი.

praedabúndus, a, um დამრბივი.

praedámo (**-damnávi**, **-damnátum**, **-damnáre**) 1. წინდაწინ ვდებ მსჯავრს; 2. გადატ. წინდაწინ ზელს ვიღებ.

praedátio (**praedatiónis**) რ. ძარცვა.

praedátor (**praedatóris**) მ. მძარცველი.

praedatórius, a, um მძარცველური, ყაჩაღური.

praedémno = **praodámno**.

praedéstino (**-destinávi**, **-destinátum**, **-destináre**) წინასწარ ვესახვებ.

praedició (**praediciónis**) რ. გამოცხადება, გამოქვეყნება.

1. **praedíco** (**-dicávi**, **-dicátum**, **-dicáre**) 1. საჯაროდ ვაცხადებ; 2. გადატ. მივეუთითებ, ვუჩვენებ; 3. გადატ. ვაქებ.¹

2. **praedíco** (**-dixi**, **-dictum**, **-dicere**) 1. წინდაწინ ვამბობ; 2. წინდაწინ ვნიშნავ; **praedíctus**, a, um ზემოსხენებული.

praedictio (**praedictiúnis**) რ. წინასწარმეტყველება.

praedíctum (**praedícti**) ს. 1. წინასწართქმა; წინასწარმეტყველება; 2. წინასწარი შეთანხმება, დათქმა; 3. განკარგულება.

praeditus, a, um აღტურვილი.

praedium (**praedii**) ს. ადგილ-მამული.

praedíves (**praedívitis**) ზედსართ. ძალიან მდიდარი.

praedo (**praedónis**) მ. მძარცველი, ყაჩაღი.

praedor (**praedátus sum**, **praedári**) 1. ვძარცვავ, ვიტაცებ; დასარბევად გადავდივარ; 2. გადატ. ვხეირობ; ვმდიდრდები.

praedúco (**-dúxi**, **-dúctum**, **-dúcere**) წინ გამყავს.

praedúlcis, e ძალიან ტკბილი.

praedúrus, a, um ძალიან მაგარი; **praedúrum córium** ძალიან მაგარი ტყავი (Tac. h. 1,79).

praemíneo (**praemínere**) იგივეა რაც **praemíneo**.

praeeo (**praevi** ან **praevi**, **praeditum**, **praevire**) 1. წინ მივდივარ, ვასწრებ (გასწრება); 2. გადატ. ვუკარნახებ; განკარგულებას ვაძლევ.

praefátio (**praefatiónis**) რ. წინასიტყვაობა.

praefectúra (**praefectúrae**) რ. 1. უფროსის თანამდებობა, უფროსი; ცხენოსანთა ჯარის უფროსი; 2. საგამგეო.

praeféctus (**praefécti**) მ. უფროსი, ჯარის უფროსი.

praefero (**praetuli**, **-látum**, **-férre**) 1. წინ მიმაქვს, წინ ვიტარებ; 2. უპირატესობას ვანიჭებ; ვამჯობინებ.

praeferox (**praeferócis**) ძალიან ფიცხი; ქედმაღალი; **gnárus praeferócem** იცოდა რომ ის ძალიან ფიცხი კაცი იყო (Tac. ann. 4,60).

praeférvidus, a, um 1. ძალიან ცხელი; **praeférvidi bánei vapóre enecátur** იგი მოკლეს ძალიან ცხელი აბაზანის ორთქლით (Tac. ann. 14,64), 2. გადატ. მძინვარე; **praeférvida íra** მძინვარე რისხვა (Liv. 9,18,5).

praeficio (**praeféci**, **praefectum**, **praeficere**) უფროსად ვნიშნავ, უფროსობას ვაძლევ.

praefestīno (**praefestināre**) ძალიან მეჩქარება; ჩავივლი სწრაფად.

praefigo (**-fixi, -fixum, -figere**) წინ ვაკრავ, წინ ვამაგრებ.

praefinio (**-finivi, -finitum, -finire**) წინდაწინ ვსაზღვრავ.

praefluo (**praefluere**) ჩამოემდინარეობ; **is castra praefluēbat** ის (მდინარე არსანია) ბანაკს ჩამოუდიოდა (*Tac. ann. 12,33*).

praefor (**-fatus sum, -fari**) 1. წინდაწინ ვამბობ; 2. წარუშობღვარებ (შესავალს, წინასიტყვაობას):

praefrigidus, a, um ძალიან ცივი.

praefringo (**-frēgi, -fractum, -fringere**) წინ მოვტებ, ვადვებ.

praefui *ob. praesum.*

praefulgeo (**praefulsi, praefulgere**) ვბრწყინავ.

praegnans (**praegnantis**) ხედსართ. მაკე; ორსული.

praegracilis, e (*ძრ. ლგ.*) ძალიან გამხდარი (*Tac. ann. 4,57*).

praegravis, e მეტად მძიმე.

praegravo (**-gravavi, -gravatum, -gravare**) ძალიან ვამძიმებ, ძალიან ვტვირთავ.

praegrēdiōr (**-grēssus sum, praegrēdi**) 1. წინ მივდივარ; ვასწრებ (გასწრება); 2. გვერდს ვუვლი.

praeiāceo (**praeiacere**) წინ ვმდებარეობ; **campus, qui castra praeiacet** მოედანი, რომელიც ბანაკის წინაა (*Tac. ann. 12,36*).

praeiudicio (**praeiudicii**) *ს.* 1. წინასწარი გადაწყვეტილება; 2. წინასწარი ნიშნები; მოსალოდნელი ვითარება.

praeiū dico (**-iudicavi, -iudicatum, -iudicare**) წინასწარ ვწყვეტ, წინასწარ მსჯავრს ვდებ.

praeiuvo (**praeiūvi, praeiuvare**) დროზე ვშველი (*ძრ. ლგ. Tac. h. 3,65. credebatur adfectam eius fidem praeiuisse* მის შერყეულ ნდობას დროზე უშველა).

praelabor (**-lapsus sum, -labi**) გავუსხლტები, თავს დავაკებენ; დავასწრებ (მისვლას); **Germāni nāndo praelabebantur** გერმანელებმა ცურვით მიასწრეს (*Tac. h. 2,35*).

praelatum *ob. praefero.*

praelego (**praelēgi, praelēctum, praelēgere**) 1. ვუკითხავ (წიგნს); 2. ჩავივლი (მაგ., ხომალდით).

praelium = **proelium.**

praelōngus, a, um ძალიან გრძელი.

praelūceo (**-lūxi, -lucere**) ვუნათებ ვინმეს.

praematūrus, a, um ნაადრევი, ძალიან უძრო.

praemēditor (**praemeditatus s. praemeditari**) წინასწარ მოვიფიქრებ.

praemētuō (**-mētui, -metūere**) წინდაწინ ვშოშობ.

praemīneo (**praeminere**) უფრო მაღლა ვდგავარ, უფრო წინ ვარ; გამოვირჩევი; **Cāssius cēteros praeminēbat peritia lēgum** კასუსი სხვებში გამოირჩეოდა კანონთა ცოდნით (*Tac. ann. 12,12*).

praemitto (**praemisi, praemissum, praemittere**) წინ ვგზავნი, წინასწარ ვგზავნი.

praemium (**praemii**) *ს.* 1. ჯილდო; საჩუქარი; 2. უპირატესობა; წარმატება.

praemōneo (**-mōnui, -mōnitum, -mōnere**) 1. წინდაწინ მოვავაზნებ; 2. გავაფრთხილებ.

praemōrior (**-mōrtuus sum, praemori**) უძროოდ ვკვდები.

praemūnio (**-munivi, -munium, -munire**) წინდაწინ ვამაგრებ.

praenōmen (**praenominis**) *ს.* სახელი. **praenōsco** (**-nōvi, -nōtum, -nōscere**) წინდაწინ ვტყობილობ.

praenūntio ან **praenūncio** (**-nuntiavi, -nuntiatum, -nuntiare**) წინდაწინ ვატყობინებ.

praenūntius (ან **praenūncius**), **a, um** წინასწარ მაუწყებელი; მომასწავებელი.

praecoecupo (-occupávi, -occupátum, -occupáre) 1. წინდაწინ ვიპყრობ; წინდაწინ ვიკავებ; 2. დავასწრებ.

praeepto (-optávi, -optátum, -optáre) უფრო მინდა; მირჩევნია.

praeparo (-parávi, -parátum, -paráre) დავამზადებ.

praepedio (praepedívi, praepeditum, praepedire) შევბორკავ, წავაბორძიკებ; *vérba sua praepédiens* ენა ებმება (Tac. ann. 15,66); *valetúdi-ne praepediebátur* ჯანმრთელობამ უმტყუნა (Tac. ann. 3,3).

praepes (praepetis) ♀. ფრინველი; *p-Jóvis* (ანუ *áquila*) არწივი.

praepolleo (-póllui, -pollére) უპირატესობა მაქვს, ვჯობნი; *quibus ád-ditis praepollébat* ისინი რომ მიემატებოდნენ, (არმინიუსს) უპირატესობა ექნება (Tac. ann. 2,45).

praepono (-pósui, -pósitum, -pónere) 1. წინ ვდგამ; 2. სათავეში ვაყენებ; 3. უმჯობესად მიმჩნია, მირჩევნია.

praepositio (praepositiónis) ♀. 1. უპირატესობა, უპირატესობის მიკუთვნება; 2. გრამ. წინდებული.

praepositus (praeposíti) ♀. უფროსი, მეთაური.

praepossum (praepótui, praepósse) გაბატონებული ვარ (Tac. h. 3,8; ძა. სეყ.).

praepotens (praepoténtis) ზედსართავ-ძალიან ძლიერი.

praeproperus, a, um ძალიან საჩქარო; ძალიან აჩქარებული.

praerigésco (praerigui, praerigés-cere) ვიყინები (ძა. სეყ.; Tac. ann. 13,35; *praeriguísse mánu-s* თითები მოეყინა).

praeripio (-rípui, -réptum, -ríperere) ხელში გამოვგლეჯ, წავართმევ.

praerogátivus, a, um 1. ვისაც ყველაზე ადრე შეეკითხნენ; 2. ვინც ყველაზე ადრე აძლევს მხას.

praerumpo (-rúpi, -rúptum, -rúmpere) წინ მოვგლეჯ, წინ მოვწყვეტ; დავწყვეტ.

praeruptus, a, um დაქანებული, ციცაბო.

praes (praedis) ♀. 1. თავმდები; 2. თავდებობა.

praesaepio (-saepsi, -saeptum, -saepire) გადავლობავ.

praesagium (praeságii) ♀. 1. წინასწარგაძნობა; წინასწარმეტყველება.

praesagus, a, um წინათმგაძნობი; წინასწარმეტყველური; *praesága respónsa* წინასწარმეტყველური პასუხები (ე. ი. მისანთა წინასწარმეტყველება) (Tac. h. 3,1).

praescius, a, um წინასწარ მცოდნე.

praescribo (-scripsi, -scriptum, -scribere) 1. წინ ვწერ; 2. მივუწერ; განვესაზღვრავ; ვუბრძანებ.

praescriptio (praescriptiónis) ♀. 1. წარწერა; შესავალი (წერილობითი ძეგლისა); 2. მიწერილობა, ბრძანება; 3. გადატ. საბაბი, მიზეზი.

praescriptum (praescripti) ♀. მიწერილობა, ბრძანება.

praesens (praeséntis) ზედსართ. 1. დამსწრე, იქ მყოფი; 2. ახლანდელი; 3. დაუყოვნებლივი; 4. გრამ. აწმყო.

praesentia (praeséntiae) ♀. დასწრება, იქ ყოფნა; *praesentia ánimi* მხნეობა.

praesentio (-sénsi, -sénsum, -sentire) წინასწარ ვგაძნობ; წინდაწინ ვხედვბი.

praesepio=*praesaepio*.

praesertim ზმნს. განსაკუთრებით; მით უფრო.

praeses (praesidis) ♀. 1. თავჯდომარე; 2. მეთვალყურე, მცველი; 3. ბატონ-პატრონი.

praesideo (-sédi, -séssum, -sidere) 1. წინ ვზივარ, თავში ვზივარ; 2. რისამე უფროსი ვარ; 3. ვიკავ.

praesidium (praesídii) ♀. 1. წინ ჯდობა, თავში ჯდობა; 2. დაცვა, დანმარება; ცვა-ფარვა; 3. მცველი რაზმი; 4. საყარაულო სიმაგრე.

praestans (praestántis) ზედსართ. საუტხო.

praestántia (praestántiae) რ. 1. საუცხოობა; 2. უპირატესობა.

praestat (პირნაკლი ფორმა) უკეთესია, უმჯობესია. იხ. 2. **praesto**.

1. **praesto**, ზმნ. მზად, იქვე, თვალწინ; **praesto esse**: 1. თვალის დახამბამებაზე იქვე გაჩენა, წარდგომა; 2. გადატ. მომსახურების გაწევა, დახმარება.

2. **praesto (praestiti, praestáturus, praestáre)** 1. წინ ვდგავარ; 2. გადატ. ვინმეზე მალე ვდგავარ; უკეთესი ვარ; 3. თავმდებად ვუდგები, პასუხს ვაგებ (ვინმეს მაგიერ); 4. გადატ. ვასრულებ (მოვალეობას), ვიციე (სიტყვას, დაპირებას); საქმით ვამტკიცებ; **praestat** უკეთესია, უმჯობესია.

praestringo (-strinxi, -strictum, -stringere) 1. გადაუჟეკრ. მოუჟეკრ. (Tac. ann. 12,47); 2. დავაბლაგვებ (დანას), დავეუსუსტებ (მხედველობას).

praesum (praefui, praeesse) 1. წინ ვარ; 2. სათავეში ვდგავარ; 3. მიპირავს (თანამდებობა); უფროსობ, უფროსად ვარ.

praesúmo (-súmpsi, -súptum, -súmere) 1. წინასწარ ვლებულვ; 2. წინასწარ წარმოვიდგენ.

praeténdo (-téndi, -téntum, -téndere) 1. წინ გავიშვებ, წინ გავიწვდი; 2. წამოვაყენებ (საბჭოს, მიზეზს); 3. **praeténditur** გადაჭიმულია.

praeténto (praetentávi, praetentátum, praetentáre) წინასწარ გავსინჯავ, წინასწარ გამოვიკვლევ.

praeter I. (ზმნ.) გამოკლებით, უფრო; **II** (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრ.): 1. ახლოს, გვერდზე; გარდა; 2. გადატ. წინააღმდეგ, მიუხედავად; 3. (ვინმეზე) უფრო, უპირატესად; **Argonáutas praeter ómnis cándidum Medéa miráta est dúcem** ყველა არგონავტზე უფრო მეტად ბრწყინვალე სარდალმა (იაზონმა) მოხიბლა მედეა (Hor. ep. 3,9).

praetérea ზმნ. ამას გარდა.

praetereo (praetérifi, praetérítum, praeterire) 1. ჩავუვლი, გვერდით გავივლი; **praetéríta (praeterítorum)** ს. წარსული; 2. გადატ. უყურადღებოდ ვტოვებ.

praetermitto (-mísi, -míssum, -mittere) 1. გავუშვებ, გამოვტოვებ; 2. უყურადღებოდ ვტოვებ.

praetérquam ზმნ. გამოკლებით, გარდა იმისა.

praetéxo (-téxui, -téxtum, -téxere) 1. წინიდან მივაქსოვ; 2. გადატ. წინ დავურთავ.

praetéxta (praetéxtae) რ. 1. მოქარგული ტოგა (წარჩინებული პირებისა); 2. გადატ. ტრაგედია (რომლის მოქმედი პირები მოქარგული ტოგით გამოდიოდნენ).

praetor (praetóris) მ. 1. წინამძღოლი; 2. პრეტორი. [praeco]

praetoriánus, a, um; praetoriáni (praetorianórum) პ. პრეტორიანები, მცველები.

praetórium (praetórii) ს. 1. პრეტორიუმი (პროვინციის მმართველის რეზიდენცია; მთავარსარდლის ბინა); 6. სამხედრო საბჭო; 3. იმპერატორის გვარდია.

praetórius, a, um პრეტორისა.

praetuli იხ. **praefero**.

praéumbro (praecumbáre) ვრდილავ, ვაბნელებ (გვხვდება მხოლოდ Tac. 14,47).

praéuro (-ússi, -ústum, -úrere) წინ მოვწვავ.

praéústus, a, um წინ მომწვარი, მომურული.

praeváleo (praeváluí, praevalére) 1. ძალიან ღონიერი ვარ; 2. გადატ. მეტი ძალა მაქვს, ვჯობნი, აღვებატებ.

praeválidus, a, um ძალიან ღონიერი, მეტად ძლიერი.

praevého (-véxi, -véctum, -véhere), ვნებ. praevéhor (praevéctus sum,

- praevchi** 1. წინ მივდივარ (არაკვეითად); 2. (მდინარე) მიდის; *qua Germaniam praevchitur* სადაც (რანინი) გერმანიას ჩაუდის საზღვრად (Tac. 2,6).
- praevónio**, (-vóni, -véntum, -venire) წინ ვუსწრებ.
- praevérto** (-vérti, -vérsum, -vértere) 1. წინასწარ (ან უმალ) შევეუდგები, წინდაწინვე (ან უფრო ადრე) მივმართავ; 2. გადატ. წინდაწინვე შევაფერხებ, უმალვე გავებათილებ, დავასწრებ.
- praevideo** (-vídi, -vísium, -vidére) წინდაწინვე ვითვალისწინებ.
- praevius, a, um** წინ მიმავალი, წინამავალი, წინამორბედი. [*prae, vís*]
- praevórto** (-vórti, -vórsum, -vórttere) = **praevérto**.
- prándeo** (prándi, pránsium, prándere) ვსაუბრობ.
- prándium** (prándii) ს. საუბრე.
- prásinus, a, um** (ბერძნ. *πρασινος*) მწვანე; *prásinus* (prásini) მწვანეთა პარტიის ფალავანი.
- praténsis, e** მდელის.
- prátum** (práti) ს. მდელი.
- práve** ხმს. 1. მრუდედ; 2. გადატ. უმართებულად, ცუდად.
- právitás** (pravitátis) რ. 1. სიმრუდე; 2. გადატ. უკუღმართობა; სივე.
- právus, a, um** 1. მრუდე; 2. გადატ. უმართებულად, ავი; საზიზლარი.
- precáριο** ხმს. თხოვნით.
- precáriuš, a, um** გამოთხოვილი; ნაწყალობები.
- precátio** (precatiónis) რ. თხოვნა, მუდარა; ლოცვა.
- précs** (précum, მრ. რ.; მხ. რ. *prex*) რ. 1. თხოვნა, მუდარა; ლოცვა; 2. შელოცვა; დაწყველა.
- précium** (précii) = **prétium**.
- précor** (precátus sum, precári) 1. ვთხოვ, ვემუდარები; 2. ვუსურვებ (კარგს, ცუდს).
- prehéndo** (prehéndi, prehénsium, prehéndere) 1. ვკიდებ (ხელს), ვტაცებ; 2. მივალწვე.
- prehénso** (prehensávi, prehensátum, prehensáre) 1. ვკიდებ (ხელს); 2. გადატ. ვთხოვ მომაწყოს (სამსახურში).
- prémo** (préssi, préssium, prémere) 1. ვაწვები; ვკვლეტ; ვსრეს; 2. ვავიწროვებ.
- préndo** (préndi, prónsum, préndere) = **prehéndo**.
- prénso** (prensávi, prensátum, prensáre) იგივეა რაც **prehénso**; *prensáre commanipulárium pectora* გულში იკრავენ ამხანაგებს (Tac. h. 4,46).
- préssé** ხმს. მოკლედ.
- préssó** (inf. *pressáre*) ვაწვები; ვკვლეტ. ვსრეს.
- préssus, a, um** 1. ზომიერი. ნელი; 2. გადატ. ზედმიწევნითი.
- pretióšus, a, um** ძვირფასი.
- prétium** (prétii) ს. ფასი, ღირებულება.
- prex** (précis) რ. იხ. *préces*.
- prídem** ხმს. ამასწინათ; კარგა ხანია.
- prídie** ხმს. წინადღეს.
- primáriuš, a, um** 1. უპირველესი; 2. დიდებული.
- primipiláris** (primipiláris) მ. პრიმიპილარი (პირველი ასეულის მებრძოლი).
- primipílus** (primipíli) = 2. **pílus**.
- primitiáe** (primitiárum, მრ. რ.) რ. ახალი ხილი.
- primitívus, a, um** უპირველესი; უმარტივესი.
- prímó** ხმს. თავში, დასაწყისში, თავდაპირველად.
- primórdium** (primórdii) ს. დასაბამი, საწყისი; *primórdia rérum* საგანთა საწყისი (Lucr. 5,422).
- primóris, e** პირველი; მოწინავე.
- prímum** (ხმნისართი) 1. პირველად; ჯერ ერთი; 2. თავში, დასაწყისში; *prímum... póstea* ჯერ... მერე; *prímum... íterum... tértio* პირველად...

მეორედ... მესამედ; *primum omnium* უწინარეს ყოვლისა.

primus, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყვისა *prior*) 1. პირველი; *prima luce* განთიადზე; - *primo mense* თვის თავში; 2. მოწინავე; 3. გადატ. წარჩინებული; *primi civitatis* წარჩინებული მოქალაქენი.

princeps (principis) (ხედსართავი და არსებითი) 1. პირველი; 2. გადატ. დამწყები, მოთავე; მიზეზი. [*primus, capio*]

principális, e 1. პირველი, ძირითადი; *significatio p.* ძირითადი მნიშვნელობა; 2. პირველი, წარჩინებული; *vir p.* პირველი კაცი, წარჩინებული კაცი; 3. პრინციფისა (იმპერატორისა); *Poppaeam Sabnam, principale scortum* პოპეა საბინა, იმპერატორის ხასა (*Tac. h. 1,13*).

principatus (principatus) 1. პირველობა; მოთავეობა; 2. უხეანესი ძალაუფლება.

principium (principii) ს. 1. დასაბამი, საწყისი; 2. წარმოშობა.

prior ზ. ჯ.; **prius** ს. (შედარ. ხარ.; აღმატ. ხარ. *primus*) პირველი (ორში); 2. წინანდელი; 3. წინა; **priores (priorum)** ზ. მრ. რ. წინა რიგები.

priscus, a, um ძველი, ძველებური; *neque in annibus priscis... inveniuntur* (მათი სახელები) არც ძველ მატთანში მოიპოვება... (*Liv. 4,7,10*).

pristinus, a, um წინანდელი; *dies pristinus* გუშინდელი დღე; *nox pristina* წუხანდელი ღამე.

1. **prius** ობ. **prior**.

2. **prius** ზმს. 1. წინათ; 2. უფრო; *priusquam* სანამ.

priusquam ზმს. სანამ.

privatum ზმს. კერძოდ; პირადად.

1. **privatus, a, um** 1. კერძო; განკერძოებული; 2. პირადი, საკუთარი.

2. **privatus (privati)** ზ. კერძო პირი.

privignus (privigni) ზ. გერი. [*privus, gigno*]

privilegium (privilegii) ს. 1. კერძო დადგენილება; საგანგებო დადგენილება; 2. გადატ. უპირატესობა.

privo (privavi, privatum, privare) 1. ვართმევ; ვაკლებ; 2. ვათავისუფლებ.

privus, a, um ცალკე, განკერძოებული; საგანგებო.

1. **pro** წინდებული, იზმარება მოქმ. ბრ. 1. წინ; 2. -თვის, მაგიერ; სახით; 3. მიხედვით; მიმართ; **pro cunctis** განათლების კვლობაზე; **pro tempore** დროის შესაფერისად.

2. **pro-** (ან **prod-**) (ხმნისწინი, ზოჯერ უდროს ქართულს) წინ, გა-, გამო-, წამო-, წარმო-, წარმატებით; **produco** წინ მიმეყავს, **pródeo** წინ მივიდვიარ, **prófero** გამომაქვს, წამოვაყენებ.

proavus (proavi) ზ. პაპის მამა, დიდულის მამა.

probabilis, e 1. მოსაწონი; მისაღები; 2. შესაძლებელი, მოსალოდნელი.

probabiliter ზმს. 1. სათანადოდ, კარგად; 2. ალბათ.

probatio (probationis) ჯ. 1. გასინჯვა, შემოწმება; 2. მოწონება.

probator (probatoris) ზ. მოწონებელი.

probo (probavi, probatum, probare) 1. ვისინჯავ, ვარკვევ, ვამოწმებ; 2. ვიწონებ, ვაქებ; ღირსად ვცნობ; 3. ვადასტურებ ვამართლებ.

probrum (proברי) ს. 1. სამარცხვინო საქმე; 2. ლანძლვა, თათბვა.

probus, a, um ღირსეული პატიოსანი.

procacitas (procacitatis) ჯ. თავხედობა, აბეხარობა; **procacitatis et petulantiae certamen erat** ერთმანეთს ეჯობებოდნენ თავხედობაში და უტიფრობაში. (*Tac. h. 3,11*).

procax (procacis) ხედსართ. აბეხარი; თავხედი.

procédo (-cessi, -cessum, -cedere) 1. წინ მივიდვიარ, წინ მივიწვევ; 2.

გამოვდივარ, წინ წარვდგები; გამო-
 ვხნდები.
procella (procellae) ო. 1. ქარიშხალი;
 2. გადატ. იერიში.
procerus, a, um 1. გამართული, გაკი-
 მული; 2. მაღალი, გრძელი.
processio (processionis) ო. წინ სვლა,
 წინ წაწევა.
processus (processus) მ. 1. წინ სვლა;
 2. გაგრძელება; 3. ანატ. მორჩი.
**proclamo (-clamavi, -clamatum, -clama-
 rare)** ხმაშემალი ვიძახი, ვყვირი.
**proclino (-clinavi, -clinatum, -clina-
 re)** წინ ვხრი; *res proclinata* ცუ-
 დად წასული საქმე.
proclivis, e 1. დამრეცი, დაღმართი; 2.
 მიდრეკილი, მიდრეკილების მიმართ.
proclivus, a, um = **proclivis**.
proconsul (proconsulis) მ. პროკონ-
 სული.
proconsularis, e პროკონსულისა.
proconsulatus (proconsulatus) მ. პრო-
 კონსულობა.
procreo (-creavi, -creatum, -creare)
 წარმოვშობ; *Cólchis fertur Aeétam
 et Circam procreavisse* გადმოცე-
 მით კოლხეთმა წარმოშვა აეტი და
 კირკე ((*Cic. nat.* 3,54).
procreo (-cudi, -cúsum, -cudere)
 ვკვებ; გამოვკვებ.
procul ხმს. შორს; შორიდან.
**proculco (proculcavi, proculcatum,
 proculcare)** გავთლავ, გავჭელებ.
**procumbo (-cubi, -cúbitum, -cumber-
 e)** 1. წინ ვიხრები; 2. ვეცემი მიწა-
 ზე; ვაწვები.
procuratio (procurationis) ო. 1. ზრუნ-
 ვა; 2. მეცადინეობა, გულმოდგინება;
 გამოსყიდვა (დანაშაულისა), მონა-
 ნება (*Tac. ann.* 12,8).
procurator (procuratoris) მ. 1. გამგე,
 მმართველი; *Sulpicius Rufus ludi
 procurator* სულპიციუს რუფუსი
 (გლადიატორთა) სკოლის გამგე (*Tac.
 ann.* 11,35); 2. პროკურატორი (იმპე-
 რატორის შემოსავალთა მმართველი;

მამულების მთავარი მმართველი).
procuro (-curavi, -curatum, -curare)
 ვზრუნავ; განვაგებ, ვმართავ.
**procuro (-cucurri ან -curre, -cursum,
 -currere)** 1. წინ მივრბივარ, გამოვრ-
 ბივარ; 2. მივემართები.
procuratio (procurationis) ო. თავ-
 დასხმა; შეტაკება.
procursus (procursus) მ. წინ რბენა,
 გამოვრბენა; გამოსვლა.
prodeus (proci) ო. საქმრო, სასიძო.
prodeo (prodii, proditum, prodire) 1.
 წინ მივდივარ; 2. გამოვდივარ; წარ-
 დგები.
prodesse იხ. **prosum**.
prodest სასარგებლოა; **proderat** სა-
 სარგებლო იყო. იხ. **prosum**.
prodico (dixi, dictum, dicere) და-
 ვნიშნავ შემდეგისათვის; ვადაწვავ
 (ვდას).
prodigenta (prodigentiae) ო. ფლან-
 ვა, მფლანგველობა, უზომო ხარჯვა,
 უთავბოლოდ ხარჯვა (გვხდებოდა მზო-
 ლოდ ტაციტუსთან: *p. opum* ქო-
 ნების ფლანგვა *ann.* 6,14; აგრეთ-
 ვე *ann.* 13,1; 15,37).
prodigium (prodigii) მ. საკვირველ-
 ბა, სასწაული.
prodigo (prodigi, prodigere) ვფლან-
 გავ. [*prod, ago*].
prodigus, a, um მფლანგველი.
proditio (proditiōnis) ო. გაცემა; და-
 ლატი.
proditor (proditoris) ო. გამცემი, მო-
 ლალატი.
pródo (prodidi, proditum, prodere)
 1. ვაცემ; ვადავცემ; 2. გამოვუცხა-
 დებ; გამოვაჭყვევებ; 3. ვაცემ; ვლა-
 ლატობ.
prodromus (prodromi; ბერძნ.) 1.
 წინამორბედი; 2. ჩრდილო-დასავლეთ-
 თის ქარი.
produco (-dixi, -ductum, -ducere) 1.
 წინ მივყავს, გამოვყავს; 2. ვკვირავ;
 ვაჭიანურებ, ვაგრძელებ; ვადავლებ
 (ვდას); 3. მივიზიდავ, შევიტყუებ.

productio (*productiónis*) *ჟ.* გაკიშვა, გაგრძელება; გაკიანურება.

proeliator (*proeliatoris*) *ჟ.* მებრძოლი, მებრძოლი.

proelior (*proeliatus sum, proeliari*) ვიბრძვი.

proelium (*proelii*) *ს.* ბრძოლა.

profano (*-fanavi, -fanatum, -fanare*) ვაუწმინდურებ; ვბილწავ.

profanus, a, um 1. უწმინდური, არაწმინდა; 2. გადატ. უცოდინარი, გაუნათლებელი. [*pro, fanum*]

profectio (*profectiónis*) *ჟ.* გამგზავრება, წასვლა.

profecto *ზმნ.* ნამდვილად, რასაკვირველია.

1. **profectus** *ob. proficiscor.*

2. **profectus** (*profectus*) *ჟ.* წარმატება.

profero (*protuli, prolatum, proferre*) 1. გამომაქვს (გამოვიტან, გამოვიღებ); 2. წარვადგენ; წინ წამოვწევი; წამოვყენებ; 3. ვაფართოვებ (სახლებს).

professio (*professionis*) *ჟ.* 1. აღიარება. გამოცხადება; 2. ვინაობის გამოცხადება; 3. ვინაობა, ხელობა. [*pro-fiteor*]

professor (*professoris*) *ჟ.* მასწავლებელი.

professorius, a, um (იხმარება მხოლოდ ტაციტუსთან) მასწავლებლისა, მასწავლებლური *professoria lingua* მასწავლებლური ენით (*ann. 13, 14*).

professus *ob. profiteor.*

proficio (*-feci, -fectum, -ficere*) 1. წინ მივიწევი; 2. გადატ. წარმატებით ესაქმიანობ; ვხეირობ; 3. გადატ. სარგებლობა მომაქვს. [*pro, facio*]

proficiscor (*profectus sum, proficisci*) ვავემგზავრები. [+ *proficio*]

profiteor (*-fessus sum, -fiteri*) 1. ვაღიარებ, ვაცხადებ; 2. ვკვირდები; ვაიმედებ. [*pro, fateor*]

profligator (*profligatoris*) *ჟ.* მფლანგველი, ბედოვლათი; *ganeo* *ჟ.* *p.*

მოქეფე და ბედოვლათი (*Tac. ann. 16, 18*).

profligo (*-fligavi, -fligatum, -fligare*) ვანარცხებ, ვამსხვრევი; ბოლოს ვუღებ.

prorfluo (*-fluxi -fluxum, -fluere*); **prorfluit** გამოდის, გამომდინარეობს, ჩამოდის (წყალი, მდინარე, ოფლი).

profugio (*-fugi, -fugitum, -fugere*) გავრბივარ; გავურბი.

profugas, a, um 1. გაქცეული; 2. გაძევებული.

profundo (*-fudi, -fusum, -fundere*) 1. ვღვრი (ცრემლებს, სისხლს); 2. გადატ. უხვად გავცემ, შევწირავ; 3. გადატ. გადმოვღვრი, გადმოვანთებ.

profundus, a, um ღრმა.

progener (*progeneri*) *ჟ.* შვილიშვილის ქმარი, სიძე.

progenies (*progeniei*) *ჟ.* მოდგმა; შთამომავლობა.

progenitor (*progenitoris*) *ჟ.* მამამთავარი.

progigno (*-genui, -ginitum, -gignere*) წარმოვშობ.

prognatus, a, um წარმოშობილი.

progređior (*progressus sum, progrēdi*) წინ მივდივარ; ვამოვდივარ; 2. გადატ. ვწინაურდები.

progrēssus (*progrēssus*) *ჟ.* 1. წინსვლა; გამოსვლა; 2. გადატ. წარმატება; დაწინაურება.

prohibeo (*-hibui, -hibitum, -hibere*) 1. ვაკაევი; ვაფერხებ, ვაბრკოლებ; 2. ხელს ვუშლი, გხას ვუღობავ; 3. ვიცავ (ვინმეს ან რამეს რისაგან).

[*pro, habeo*]

proficio = **proificio**.

proiectus, a, um 1. გადაგდებული, გადაყრილი; 2. წინ გაშვერილი, წამოხრილი; 3. გადატ. მერიხრული, უბოზი; 4. გადატ. დაბალი ღირსებისა; ათვალწუნებული; 5. გადატ. დაღვრემილი.

proicio (*-iēci, -iectum -icere*) 1. წინ ვისვრი; გადავაგდებ, გადაყვრი; 2.

გამოვიშვებ; 3. გავაძეგებ; 4. მოვიხსნი, დავყრო; 5. მივატოვებ, თავს დავანებებ.

proinde (ან **próin**) ზმნს. ამიტომ; მაშასადამე.

prolátum იხ. **prófero**.

próles (**prólis**) რ. 1. შთამოება, შთამომავლობა; 2. ბავშვები.

proletárius (**proletárii**) მ. პროლეტარი (სერვიუს ტულიუსის დროიდან აღნიშნავს „დაბალი კლასის მოქალაქეს“). [**próles**].

promereo (-**mériui**, -**méritum**, -**merére**) 1. დავიმსახურებ; 2. სამსახურს ვუწევ.

prominentia (**prominentiac**) რ. ანატ. შემალღება.

promineo (-**minui**, -**minére**) წინ გაშვებული ვარ.

promiscue ზმნს. შერეულად; შერწყმით; განურჩევლად.

promiscuus, **a**, **um** 1. შერეული, შერწყმული; განურჩეველი; 2. გადატ. საყოველთაოდ ხელმისაწვდომი, საყოველთაო.

promissio (**promissionis**) რ. დაპირება. **promissum** (**promissi**) ს. 1. დანაპირები; 2. დაპირება.

promitto (-**mísi**, -**missum**, -**mittere**) 1. წინ ვუშვებ; გავუშვებ (თმას); 2. ვპირდები.

prómo (**prómpsi**, **prómpsum**, **prómere**) 1. ამოვიღებ, გამოვიღებ, 2. გამოვთქვამ; გამოვამტლავებ, გამოვამტყეწებ.

promontórium (**promontórii**) ს. კონციბი.

promoveo (-**móvi**, -**mótum**, -**movére**) 1. წინ წავდგამ; 2. წინ დავიძვრი; წინ წავიწევ.

prómpsus, **a**, **um** 1. ამოღებული; დამხადებული; 2. მხადმყოფი; 3. ნათელი, აშკარა.

promulgátio (**promulgationis**) რ. საჯაროდ გამოცხადება.

promúlgo (-**mulgávi**, -**mulgátum**, -**mulgáre**) საჯაროდ ვაცხადებ, ვაქვეყნებ.

promuntúrium (**promuntúrii**)=**promontórium**.

próne ზმნს. დახრილად; დამრეკად.

prónepos (**pronepótis**) მ. ბაღიშიშვილი.

pronómen (**pronóminis**) ს. ნაცვალსახელი.

prónuba (**prónubae**) რ. მდაღე.

pronunciátio (**pronunciationis**) რ. საჯარო გამოცხადება, გამოქვეყნება; 2. გამოთქმა.

pronúncio (-**nunciávi**, -**nunciátum**, -**nunciáre**) 1. საჯაროდ ვაცხადებ, ვაქვეყნებ; 2. ვატყობინებ; გამოვთქვამ.

prónus, **a**, **um** 1. დახრილი; დანრეკი; 2. გადატ. მიდრეკილი. მიდრეკილების მქონე; კეთილგანწყობილი.

proeemium (**proeemii**; ბერძნ.) ს. შესავალი, წინასიტყვაობა.

propagátio (**propagationis**) რ. 1. გავრცელება, გაფართოება; 2. გაგრძელება; 3. გაშენება, მოყვანა.

1. **propágo** (**propáginis**) რ. 1. ყლორტი; რქა (ვაზისა); 2. გადატ. მოდგმა, შტო.

2. **propágo** (-**pagávi**, -**pagátum**, -**pagáre**) 1. ვავრცელებ, ვაფართოებ; 2. ვაგრძელებ; 3. მოვაშენებ, მომყავს.

própalam ზმნს. აშკარად, ცხადად.

propátulus, **a**, **um** ღია, თავისუფალი;

propátulum (**propátuli**) ს. ღია ადგილი; **in propátulo** ღია ადგილას, სააშკარაოზე, მზა-მზარეული.

própe 1. (ზმნს.) ახლოს, მახლობლად;

• 2. (წინდებული, იმზარება ბრალდბრ.) ახლოს, მახლობლად.

propéllo (**própulí**, **propúlsum**, **propél-lere**) 1. წინ ვერეკები, წინ ვრეკავ; 2. ვავრეკავ, ვაოტებ; 3. ვაქეზებ.

properánter ზმნს. სასწრაფოდ, აჩქარებით.

properántia (properántiae) ლ. აჩქარება, სიჩქარე; **ex properántia** სიჩქარის გამო (Tac. ann. 12,20).

properáto ზმნს. აჩქარებით.

próperere ზმნს. სასწრაფოდ, საჩქაროდ.

próperero (properávi, properátum, properáre) 1. ვიჩქარი, მეჩქარება; 2. ვაჩქარებ. [próperus]

próperus. a, um აჩქარებული.

propéxus. a, um გადმოვარცხნილი;

propóxum rutilátumque crinóm წინ გადმოვარცხნილი და წითლად შეღებილი თმა (Tac. h. 4,61).

propínquitas (propínquítatis) ლ. 1. სიახლოვე; 2. ნათესავი.

propínquo (propínquávi, propínquátum, propínquáre) 1. ვუახლოვებ; 2. ვაახლოვებ.

propínquus, a, um 1. ახლოს მდებარე; მახლობელი; 2. მახლობელი, ნათესავი; **propínqua (propínquae)** ლ. ნათესავი (ქალი). [própe]

propínquus (propínqui) 2. ნათესავი (კაცი).

própior 2. ლ., **própius** სმ. (შედარ. ხარ.; აღმატ. ხარ. **próximus**) უფრო ახლოს მდებარე; უფრო მახლობელი.

propitio (propitiávi, propitiátum propitiáre) თავს ვაბრალებ; ვევედრები შემოწყალოს.

proítius, a, um კეთილად განწყობილი, მოწყალე.

própius ზმნს. უფრო ახლოს; **quo própius regrederétur** რათა ახლოს ყოფილიყო და მალე შესძლებოდა დაბრუნება (Tac. ann. 2,70).

propóno (-pósuí, -pósitum, -pónere) 1. წინ ვდგამ, წინ ვდებ; გამოვდებ; 2. გადატ. მივაწოდებ, ვუბოძებ; 3. გადატ. გადავუშლი, ვუამბობ, გამოვუცხადებ; 4. გადატ. გადავწყვეტ.

propraetor (propraetóris) 2. პროპრეტორი.

proprietas (propriétatis) ლ. თავისებურება; 2. საკუთრება.

próprius, a, um 1. თავისებური; 2. დამახასიათებელი; 3. საკუთარი.

própter 1. ზმნს. ახლოს; 2. (წინდებულის, იხმარება ბრალდ. ბრ.) ახლოს; გამო, მიზეზით.

proptérea ზმნს. ამის გამო, ამიტომ; **proptérea quod** იმიტომ რომ, რადგან.

propugnátor (propugnátóris) 2. მებრძოლი; დამცველი.

propúgno (-pugnávi, -pugnátum, -pugnáre) 1. ბრძოლას ვაწარმოებ სიიდანმე; 2. ვიბრძვი რისამე გულისათვის, ვიცავ.

propúlso (-pulsávi, -pulsátum, -pulsáre) 1. ვერეკები, ვდევნი; 3. ვიშორებ, ვაგდებ.

propúlsum იხ. **propéllo**.

propylaea (propylaeórum; ბერძნ. პროპილაია) სმ. მრ. რ. წინაკარი, პროპილეი.

próra (prórae) ლ. 1. ხომალდის ცხვირი; 2. გადატ. ხომალდი.

prorípío (-rípuí, -rérptum, -ríperere) 1. ამოვადრობ, ამოვაცდებ; 3. **se prorípere** გამოსხლტომა და გაქცევა.

prórsus ზმნს. 1. პირდაპირ; 2. გადატ. სრულიად; **núllo módo prórsus** სრულიადაც არა.

prorúmpto (-rúpi, -rúptum, -rúmpere) 1. ამოვხეტქ; ამოვანთხვე; 2. გამოვცდრები, გავცდრები; გავივრები; 3. გადატ. გავჩნდები; 4. გამოვაცდრენ.

próruo (próruí, prórutum, prorúere) 1. დავანარცხებ, დავამზობ; 2. დავემზობი, დავინგრევი.

prórsa (prórsae) ლ. პრორზა.

proscíndo (proscídi, -scíssum, -scíndere) 1. გავკვეთ; 2. ყამირს გავტებ; ვხნავ; 4. გადატ. ვლანძღავ.

proscribo (-scrípsi, -scríptum, -scríbere) 1. წერილობით ვაცხადებ; 2. ვაყიდვის შესახებ საჯაროდ ვაცხადებ; 3. ვისიმე ქონებას ჩამორთმეულად ვაცხადებ.

proscriptio (proscriptiōnis) რ. 1. განცხადება ქონების გაყიდვის შესახებ; 2. ვისიმე ქონების ჩამორთმევისა და გაძევების შესახებ გამოცხადება.

prosequor (-secutus sum, prosequi) 1. ვინმეს მივდეგ, მივყვები; 2. გადატ. გამოთხოვებისას ვისტუმრებ (საჩუქრით, ტკბილი სიტყვით და სხვ.); 3. დავედგენები.

prospecto (-spectavi, -spectatum, -spectare) 1. შორს ვუცქერ; შორიდან ვუცქერ; 2. აქეთ-იქით ვიციკირები; 2. გადატ. ველოდები, ველი.

prospectum იხ. **prospicio**.

prospectus (prospectus) მ. ხელი.

prosper, prospera, prosperum მარჯვე, ხელშემწყობი.

prosperare ზმს. მარჯვედ; ბედნიერად.

prosperitas (prosperitatis) რ. ხელშემწყობი პირობები, მარჯვე მდგომარეობა.

prospero (prosperavi, prosperatum, prosperare) წარმატებით მიმყავს საქმე; მარჯვე პირობებს ვუქმნი.

prosperus, a, um = prosper.

prospicio (-spexi, -spicatum -spicere) 1. წინ ვიხედები; შორს ვუცქერ; 2. გადატ. ვზრუნავ; ყურს ვუვდებ, თვალყურს ვადევნებ.

prosterno (-stravi, -stratum, -sternere) 1. მიწაზე დავანარცხებ; 2. გადატ. საბოლოოდ გავანადგურებ.

prosum (profui, prodesse) სასარგებლო ვარ, სარგებლობა მომაქვს; **prōdest** სასარგებლოა; **quid proderat ditasse Paelignas aūus** რა სარგებლობა მომიტანა მე, რომ გავამდიდრე (ე. ი. ამდენი ფული გადავუხადე) პელიგნელი ჯადოქრები? (Hor. ep. 17,60).

protectio (protectiōnis) რ. 1. დაფარვა; 2. მფარველობა.

protēgo (-tēxi, -tēctum, -tēgere) 1. წინდაწინ დავფარავ, მივაფარებ; 2. დავიფარავ; დავიცავ.

protenus (ან prótinus) ზმს. 1. პირდაპირ, იქით; 2. სულ წინდაწინ, შეუჩერებლივ; 3. უმაღლ, მაშინვე.

prótero (-trivi, -tritum, -térore) გავტელავ, გავთულავ, გავსრავ.

protérreo (-tórui, -térritum, -terrere) დავაშინებ, დავაფრთხობ.

prótinus = prótenus.

protuli იხ. **prófero**.

protúrbo (-turbavi, -turbatum, -turbare) გავაგდებ, გავრეკ.

prút კავშ. როგორც, იმისდა მიხედვით როგორც.

próveho (-véxi, -véctum, -véhere) 1. წინ მიმაქვს (არაქვეითად), იქით მიმაქვს, შორს მიმაქვს; 2. ვნებ. მივემგზავრები; წინ მივდივარ, მივემარათები.

provénio (-véni, -véntum, -venire) 1. გამოვდივარ, გამოვჩნდები; 2. გადატ. აღმოვეცენდები, ვჩნდები.

provéntus (provéntus) მ. 1. გამოსავალი, ბოლო, დასასრული; წარმატება.

proverbium (proverbii) ს. ანდაზა. **providentia (providentiae)** რ. 1. წინასწარხედვა. 2. განგება.

provideo (-vidi, -visum, -videre) 1. წინასწარ ვხედავ. წინასწარ ვკვრევ; 2. გადატ. ვითვალისწინებ, წინასწარ ვღებულობ საჭირო ზომებს.

próvidus, a, um, 1. წინასწარ მხედველი; 2. მზრუნველი; ფრთხილი.

provincia (provinciae) რ. 1. თანამდებობა; დავალბა; გამგებლობა; 2. საგამგებლო, პროვინცია.

provincialis, e პროვინციისა.

provisio (provisiōnis) რ. 1. წინასწარ კვრეტა; 2. წინასწარი ზრუნვა.

provisor (provisoris) მ. 1. განმკერეტი, წინასწარ მხედველი; 2. მზრუნველი; **utilium tardus p.** სასარგებლო საქმეს ზღაზვნით აკეთებს (Hoi a. p. 164).

provisum იხ. **provideo**.

provisus (provisus) ზ. განკრეტა; წინდახედულობა (გვხვდება მხოლოდ ტაციტუსთან: ann. 1,27. 12,6; 12,12; 15,8; h. 2,5; 3,22; *provisu periculi* გაითვალისწინა მოსალოდნელი საფრთხე ann. 1,7).

provivo (provixisse) კიდევ ვცოცხლობ; *interfecto Sciano spe sustentatam provixisse* სიანეს მოკვლის შემდეგ მას კიდევ იმედი აცოცხლებდა (Tac. ann. 6,25; ძმ. 157.)

provocatio (provocatio) ზ. გამოძახება; გამოწვევა; 2. მოწოდება; მიმართვა ვინმესადმი (სიტყვით, საჩივრით).

provoco (-vocavi, -vocatum, -vocare)
1. გამოვიძახებ; გამოვიწვევ (ბრძოლაში, შეჯიბრებაში); 2. მიემართავ ვინმეს (სიტყვით, საჩივრით).

provolo (-volavi, -volatum, -volare)
1. გაფრინდები; 2. სასწრაფოდ გავრბივარ, წინ გავუქანებ.

provolvere (-volvi, -volutum, -volvere)
წინ გავაგორებ, წინ დავაგორებ.

provulgo (-vulgavi, -vulgatum, -vulgare) ვაქვეყნებ.

proxime ზმს. ძალიან ახლოს.

proximitas (proximitatis) ზ. 1. სიახლოვე; 2. გადატ. ახლო ნათესაობა; 3. გადატ. მსგავსება.

proximo ზმს. ახლანა.

proximus, a, um (აღმატ. ხარ.) 1. ძალიან ახლო, უმახლობელესი; 2. ახლო ნათესავი; 3. ძალიან მსგავსი; 4. უკანასკნელი. შდრ. **propior**.

prudens (prudens) ზ. ზედსართ. 1. წინასწარ მხედველი; 2. მცოდნე, გამოცდილი; 3. გონიერი.

prudencia (prudentia) ზ. ცოდნა; გონიერება.

prunum (pruni) ს. ქლიავი; ღოღნოშო.
prunus (pruni) ზ. ქლიავის ხე, ღოღნოშო.

psittacus (psittaci) ზ. თუთიყუში.

pubens (pubentis) ზ. ზედსართ. დავუკაცბული, ჯანიანი.

pubertas (pubertatis) ზ. დავუკაცბა; მოწიფება.

1. **pubes (puberis)** ზედსართ. დავუკაცბული, მოწიფული.

2. **pubes (pubis) ზ.** 1. დავუკაცბა; 2. ვუკაცბი.

pubesco (pubescere) სრულწლოვანი ვხვდები; ვუკაცბები.

publicatio (publicatio) ზ. ქონების ჩამოართმევა.

publice ზმს. საჯაროდ; საყოველთაოდ.
publico (publicavi, publicatum, publicare) სახელმწიფო საკუთრებად ვუკაცბ.

publicum (publici) ს. საზოგადო ადგილი, საჯარო ადგილი.

publicus, a, um საზოგადოებრივი, სახელმწიფოებრივი; სახალხო, საჯარო. [pópulus]

pubendus, a, um სამარცხინო.

pubens (pubentis) ზედსართ. მორცხვი.

pudeo (pudui, pudium, pudere) 1. მრცხვნია; 2. ვარცხვენ; 3. (პირნაკლი ზმნა:) **pudet me** მრცხვნია.

pudet იხ. **pudeo**.

puclitia (puclitia) ზ. 1. მორცხვობა; 2. უმანკობა.

puclus, a, um 1. მორცხვი, კდემამოსილი; 2. უმანკო.

pudor (pudoris) ზ. სირცხვილი.

puella (puella) ზ. გოგო, გოგონა; ახალგაზრდა ქალი.

puellaris, e ქალიშვილისა; ბავშვური;
puellaribus ánuis ქალიშვილობის წლებში (Tac. ann. 14,2).

puer (pueri) ბიჭი; pueri (puerorum) ზ. მრ. რ. ბავშვები.

puerilis, e საბავშვო, საყმაწვილო.

puerilitas (puerilitatis) ზ. ბავშვობა; ყრმობა.

pueritia (pueritiae) ზ. ბავშვობა, ყრმობა.

puerpera, (puerperae) ზ. მშობიარე. [puerpario]

puerperium. (puerperii) ს. მშობიარობა.

púgil (púgilis, მკ. púgili) 2. მოკრივე.
 púgio (pugióuis) 2. ხანჯალი. [púngo]
 púgna (púgnae) რ. ბრძოლა.
 púgnax (pugnácis) ხედსართ. 1. კარგი
 მებრძოლი; 2. ბრძოლის მოტრფია-
 ლე; დაჯინებული.
 púgno (pugnávi, pugnátum, pugnáre)
 ვიბრძვი.
 púgnus (púgni) 2. მუშტი.
 púlcher, púlchra, púlchrum ლამაზი,
 მშვენიერი.
 pulchritúdo (pulchritúdinis) რ. სილა-
 მახე
 púllex (púlicis) 2. რწყილი.
 púllus (púlli) 2. ჩვილი ცხოველი; púl-
 lus equínus კვიცი.
 pulmo (pulmónis) 2. ფილტვი.
 púlpa (púlpae) რ. რბილი (ხორცი).
 pulsátio (pulsatiónis) რ. 1. კვრა
 (ხელის, ფეხის); 2. ცემა.
 pulso (pulsávi, pulsátum, pulsáre) 1.
 ხელს ვკრავ, ფეხს ვკრავ; 2. ვარტყამ,
 ვცემ; 3. აღვაგზნებ; 4. შევაშფოთებ,
 ავაკანკალებ.
 pulsum ob. púlo.
 pulsus (púlsus) 2. კვრა, რტყმა; ცემა;
 pulsus remórum ნიჩბების მოსმა;
 pulsus lýrae ლირის დაკვრა; púl-
 sus venárum მაჯის ცემა.
 pulvínar (pulvináris) ს. ბალიში, ნა-
 ტი.
 pulvínus (pulvini) 2. ბალიში.
 púlvis (púlveris) 2. 1. მტვერი; ფხენი-
 ლი; púlvis hibérnus მშრალი ზამ-
 თარი; 2. ნეშტი, ფერფლი; მიწა;
 quia púlvis es et in púlverem
 revertéris რამეთუ მიწა ხარ და
 მიწადაცა მიიქცე (შესაქმ. 3,19); 3.

კვიშა (ასპარეხისა); გადატ. ასპარე-
 ხი. მოუდანი.
 púctum (púcti) ს. 1. წერტილი; 2.
 წუთი.
 púngo (púpugi, púctum, púngere)
 1. ვწერტავ, ვხვლეტ; 2. გადატ.
 ვაწუხებ, ვამწუხრებ.
 púnio (punívi, punítum, puníro) ესჯი
 (დასჯა).
 púnior (puníus sum, puníri) = púnio.
 pupilla (pupillae) რ. 1. ობოლი გოგო;
 2. ანატ. გუგა.
 pupillus (pupilli) 2. ობოლი ბიჭი.
 púppis (púppis) რ. კიზი (ხომალდისა).
 púpugi ob. púngo.
 púrgo (purgávi, purgátum, purgáre)
 1. ვწმენდ, ვასუფთავებ; 2. გადატ.
 ნამუსს ვწმენდ, ვაშროთლებ.
 púrpura (púrpurae) რ. 1. მეწამული
 (ფერი); 2. ძოწვეული.
 purpúreus, a. um ძოწვეული, მეწამული.
 púrus, a. um სუფთა, წმინდა.
 pus (púris) ს. ჩირქი.
 púter, pútris, pútre დამპალი.
 putesco ან putisco (putui, putéscere)
 ვლაბები.
 púteus (putei) 2. 1. ორმო; 2. ჭა.
 putídus, a, um, 1. დამპალი, გაფუჭე-
 ბული, აყროლებული; 2. გადატ.
 დაძაბუნებულ; 3. გადატ. მოსაწყე-
 ნი, მოსაბეზრებელი.
 púto (putávi, putátum, putáre) ვფიქ-
 რობ, ვთვლი, მიმაჩნია.
 pýlae (pýlarum; ბერძნ.) რ. მრ. რ.
 ვიწრო გასასვლელი, ვიწრობი.
 pýramis (pýramidis; ბერძნ.) რ. პირა-
 მიდი.

Q

Q, შემოკლება კაცის სახელისა Quintus
 qua ხმს. 1. სადაც, საიდანაც; რა გზი-
 თაც, რა მხრითაც; 2. რამდენადაც.
 quacúmque (ან quacúnque) ხმს. სა-
 დაც კი; რანაირადაც კი.

quadragéni, ae, a ორმოც-ორმოცი.
 quadragésimus, a, um მეორმოცე.
 quadragies ხმს. ორმოცჯერ.
 quadraginta ორმოცი.

quadríennium (quadríennii) ს. ოთხ-
წლელი [quáttuor, ánnus]

quadrígae (quadrígárum, მრ. რ.) ჯ.
ოთხცხენიანი ეტლი.

quadríngeni, ae, a ოთხას-ოთხასი.

quadríngentésimus, a, um მეოთხასე.

quadríngenti, ae, a ოთხასი. [quáttuor,
céntum]

quadríngénties ზნს. ოთხასჯერ.

quádripes=quádrupes.

quadrívium (quadrívii) ს. 1. გზაჯვარე-

ღინი; 2. ოთხი საგანი. შდრ. trívium.

quádrum (quádrí) ს. ოთხკუთხედი.

quádrupes (quadrúpedis) ზედსართ.
ოთხფეხა. [quáttuor, pes]

quaero (quaesívi, quaesítum, quaere-
re) 1. ვეძებ; 2. ვეკითხები (რისამე
შესახებ); 3. ვიძიებ, ვიკვლევ.

quaesítio (quaesítionis) ჯ. იჯივია რაც

quaestio (Tac. ann. 4,45).

quaesitor (quaesítoris) ზ. 1. მძებნელი;
მაძიებელი; 2. გამომძიებელი.

quaesítum ობ. quaero.

quaesítus, a, um (შედარ. quaesítior,
აღმ. quaesítissimus) 1. რჩეული,
დახვეწილი; 2. განსაკუთრებული, სა-
განგებო; excepere Graeci quaesi-
tissimis hóribus ბერძენებმა მიი-
ღეს ის განსაკუთრებული პატივით
(Tac. ann. 2. 53).

quaesívi ობ. quaero.

quaeso (quaesívi, quaesere; ძველი
გამოთქმა სიტყვისა quaero) 1. ვე-
ძებ; ვიძიებ; 2. ვთხოვ.

quaestio (quaestiónis) ჯ. 1. ძიება,
ძებნა; 2. გამოკითხვა; დაკითხვა, გა-
მომძიება.

quaestor (quaestóris) ზ. კვესტორი.

quaestúsus, a, um მოგებიანი, მოსა-
გები; ზელსაყრელი.

quaestúra (quaestúrac) ჯ. კვესტორის
თანამდებობა.

quaestus (quaestus) ზ. 1. შეძენა; 2.
მოგება; 3. შემოსავალი; si unius
ánni quaestuni in rem súam con-
vérteret თუ პირველი წლის შემო-

სავალს თავისთვის მოიხმარს (Cic. I
Verr. 40)

quális, e როგორი, რომელი.

quálitás (qualitátis) ჯ. თვისება. რომე-
ლობა.

quam ზნისართი 1. როგორ, რამდენად;
როგორც. რამდენადაც; 2. (შედარ.
ხარისხთან) ვიდრე; 3. რაც; post
quam მის შემდეგ რაც.

quámádiu 1. (კითხვითი) რამდენ ხანს?
რამდენი ხანია? 2. იმდენ ხანს სანამ.

quam-ob-rem (ან quam ob rem) 1.
(კითხვითი) რატომ? 2. ამიტომ.

quámquam კავშ. თუმცა.

quámvis (ზნს. და კავშ.) რაც გინდა,
თუ გინდ. [quam. vólo]

quándiu=quámádiu.

quándo 1. ზნს. როდის; ოდესმე; 2.
კავშ. როდესაც, რადგან.

1. quándóque ზნს. 1. როდესაც; კი;
2. ოდესმე.

2. quándóque კავშ. რადგან, რადგა-
ნაც.

quántitas (quantitátis) ჯ. რაოდენობა.

quántopere ზნს. რამდენად, რამდენა-
დაც; როგორის გულმოდგინეობით.

quántulus, a, um რამხელა, რა პატა-
რა; quántulum istud est რა პატა-
რაა ეგ (ბოროტება) (Tac. ann. 3,54).

quántumvis კავშ. რამდენიც გინდა.

quántus, a, um რამდენი, რამხელა;
quántum რამდენიც; tántum...

quántum იმდენი... რამდენი.

quántúsvís, quántávis. quántumvis
რამდენიც გინდა, რამხელაც გინდა.

quáre ზნს. 1. რით, რატომ; 2. ამიტომ.

quártus, a, um მეოთხე.

quási 1. ზნს. ვითომც, როგორც; 2.
კავშ. თითქოს.

quáссо ან cáссо (quassávi, quassátum.
quassáre) 1. ვარხევ, ვაქნევ (თავს);
2. ვანჯღრევე.

quássum ობ. quátio:

quátenus ზნს. 1. სადამდის; 2. იმისდა
მიხედვით როგორც.

quáter ზნს. ოთხჯერ.

quatérni, ae, a ოთხ-ოთხი.

quátinus=quátenus.

quátio (quássi, quássum, quátère) 1. ვარხვე, ვაქნევ (თავს); 2. ვამტვრევ; 3. გადატ. თავხარს დავცემ, შევაძრწუნებ.

quátuor (ან quátuor) ოთხი.

quattuórdecim თოთხმეტი.

-que კავშ. (ბოლოში ერთვის დასაკავშირებელ სიტყვას) და; múrús fossaque ზღუდე და თხრილი; ferro ignique ცეცხლითა და მახვილითა.

quemádmódu(m) (ან quem ad módu(m) ზმნს. როგორ, რანაირად.

quéo (quíví ან quíi, quítum, quíre) შემიძლია, საშუალება მაქვს; áccide qua ratióne quéas ditéscere გაიგეთუ როგორ შეგიძლია გამდიდრდე (Hor. s. 2. 5. 10).

quérceus, a, um ან quérnus, a, um მუხისა.

quérceus (quérceus) რ. მუხა.

queréla (querélae) ან querélla (queréllae) რ. ჩივილი; საჩივარი.

querimónia (querimóniae) რ. ჩივილი, წუბილი; საჩივარი.

quéritor (queritári) ვჩივი ხოლმე; igitur fléntes queritantesque qui áderant ოქ მყოფთ იწყეს ტირილი და ჩივილი (Tac. ann. 16.34).

quéror (quéstus sum, quéri) ვჩივი.

quérnus (quérneus), a, um ან quérceus, a, um მუხისა; vimine quérno მუხის წნელით (Met. 12, 436).

quérulus, a, um საცოდავი.

quéstus (quástus) ზ. ჩივილი. [quérór]

1. qui, quae, quod ნაცვალსახელი: 1. (მიმართებითი) რომელიც; 2. (კითხვითი) რომელი? რა? 3. (ჩვენებითი) ის, იგი; 4. (ჯანუხაზღვრელი) qui, quae (ან qua), quod რომელიმე, ვინმე.

2. qui (არქაული მოკმ. ბრ. ნაცვალსახელისა qui, quae, quod) 1. რით; 2. რისგან; რატომ.

3. qui = ut ii.

quia კავშ. იმიტომ რომ.

quícquam ობ. quísq(uam).

quícquid ობ. quísq(uis).

quícúmque, quaecúmque, quodcúmque 1. რომელიც კი. ვინც კი. რაც კი, რამდენიც კი; 2. ყოველი.

quídám, quaedám, quóddám და quíddám ერთგვარი: ზოგიერთი.

quídem კავშ. კი, -ც; ne quídem არც კი.

quies (quíetis) რ. 1. დასვენება. მოსვენება; 2. სიმშვიდე, სიწყნარე; 3. წოლა; ძილი.

quiesco (quiesvi, quíctum, quiescere) 1. ვისვენებ; 2. წყნარად ვარ.

quístus, a, um წყნარი, მშვიდი. მშვიდობიანი.

quín კავშ. 1. რათა არა. რომ არ, ისე რომ არ; non póssum quin scribam არ შემიძლია [რომ] არ ვწერო; 2. (დაეკვების ზმნების შემდეგ) რომ; non ábest suspício, quin Orátórix ípse síbi mórtém consciverit ეგვი არ არის. რომ ორგეტორიგმა თითონ მოიკლა თავი.

quínám, quáenam, quódnám რომელი-ლა? ვინ-ლა?

quínctilis = quíntilis.

quínacunx (quínacnis) ზ. 1. ხუთი მეთორმეტედი ანსისა. გირვანქისა და სხვ.; 2. ჯვარდინი განლაგება ნერგებისა. [quínque, única]

quíndecies ზმნს. თხუთმეტჯერ.

quíndecim თხუთმეტი.

quínq(ue)nti, ae ა ხუთას-ხუთასი.

quínq(ue)ntésimus, a, um მეხუთასე.

quínq(ue)nti, ae, a ხუთასი. [quínq(ue)ntum]

quínq(ue)nties ზმნს. ხუთასჯერ.

quínq(ue)nti, ae, a ოთხმოცდაათი.

quínq(ue)ntésimus, a, um ორმოცდაათე.

quínq(ue)nties ზმნს. ორმოცდაათჯერ.

quínq(ue)nta ორმოცდაათი.

quínq(ue) ხუთი.

quínq(ue)nti, ae, a ხუთწლიანი, ხუთი წლისა.

quingénnium (quingénnii) ხ. ხუთ-
წლელი. [quínque, ánnus]

quínquies ზნს. ხუთჯერ.

quínquuplico (quínquuplicáre) გავა-
ხუთმაგებ (Tuc. ann. 2,36; áπ λεγ.).

quintilis (quintilis) ♀. მეხუთე თვე
(შემდეგ „ივლისად“ გადარქმეული).

quíntum ზნს. მეხუთეჯერ.

quíntus, a, um მეხუთე.

quíntus-décimus მეთხუთმეტე.

quípper კავშ. რასაკვირველია, დიად.

quíppiam ობ. quíspiam.

quíre ობ. quéo.

quirito (quirítavi, quirítatum, quirí-
táre) საშველად ვეძახი, ვყვირი.

1. quis, quid (კითხვითი ნაცვ.) ვინ, რა?

2. quis, quae (ან qua), quid (განუსახ-
ლვერელი ნაცვ.) ვინმე, რამე.

quísnam, quídnam ვინლა? რალა?

quíspiam, quaeppiam, quódpiam და
quídpiam (ან quíppiam) ვინმე,
რამე; რომელიმე.

quísqvam, quídquam (ან quídque)
ყოველი, თითოეული.

quísqvis, quídquid (ან quísequid) ვინც
კი, რაც კი; quísqvis ille est ვინც
(არ) უნდა იყოს ის; quódquo módo
se res hábeat რანაირადაც (არ)
უნდა იყოს საქმე.

quívis, quaevis, quídvis (და quódvis)
რომელიც გინდა, ყოველი.

1. quo ზნს. 1. სად? რად? 2. სადმე;
3. რით, რის გამო.

2. quo კავშ. (= ut éo) რათა მით; რომ
მით.

quóad 1. ზნს. (რამდენადაც, სადამდი-
საც; quóad éius fácere póssum

რამდენადაც შემიძლია . ამის გაკეთე-
ბა; 2. კავშ. სანამ, სანამ არა.

1. quod ობ. 1. cui.

2. quod კავშ. 1. რომ, იმიტომ რომ,
რადგან, ვინაიდან; 2. რაც შეეხება
იმას რომ.

3. quod ზნს. 1. რამდენადაც; 2. ამი-
ტომ; 3. კი, -ლა.

quólibet ზნს. სადაც გინდა; ყველგან.

quóminus კავშ. რომ (არ), რათა (არ).

quómodo ზნს. რანაირად, როგორ.

quóndam ზნს. ოდესღაც; ერთხელ.

quóniam კავშ. რადგან; ვინაიდან.

quóquam ზნს. სადმე.

1. quóque კავშ. აგრეთვე.

2. quóque = quo (მოქმ ბრ. ნაცვალ-
სახელისა qui და quod) + que (კავ-
შირი).

2. quóque მოქმ. ბრ. ნაცვალსახელისა
quóque.

quóque-vérsus (და quóquevérsus)
ზნს. ყველგან.

quóquo-vérsus = quóque-vérsus.

quórsus (და quórsus) ზნს. სად?
რად?

quot (არ იბრუნება) რამდენი.

quotánnis ზნს. ყოველწლიურად.

quótcúmque (ან quótcúmque) რამდენ-
იც კი.

quótidiánuს (ან cotidiánuს), a, um
ყოველდღიური.

quótdie (ან cotidie) ზნს. ყოველდღე

quótiens (და quótiens) ზნს. რამდენ-
ჯერ.

quótiescúmque ზნს. რამდენჯერაც კი
(არა).

quótus, a, um მერამდენე; რომელი.

quo-úsque ზნს. როდემდის?

quum = cum.

R

R. შემოკლება სიტყვისა Románuს.

rábíduს, a, um ცოფიანი, ბრაზიანი;
გაშმაგებული.

rábíes (rabiéi) ჯ. ბრაზი, ცოფი; გააფ-
თობა.

racémus (racémi) ♀. ვახის რქა; 2. ყურ-
ძნის მარცვალი; პოეტ. ყურძენი.

radiátio (radiátionis) ჯ. ანატ. გასხივება.

radiátuს, a, um გასხივებული; გასხი-
ვოსნებული.

rádio (*radiávi, radiátum, radiáre*) გამოვასხივებ, ვბრწყინავ.

rádus (*rádii*) მ. 1. სხივი; 2. რადიუსი.
rádix (*radicis*) რ. ფესვი; **rádix móntis** მთის ძირი.

rádo (*rási, rásum, rádere*) 1. ვფხვავ; 2. ვკრეკ; ვპარსავ; 3. ამოვშლი (მხოლოდ ტატიტუსთან); **nómen Písnis radéndum fástis cénsuit** მან თქვა, რომ პიზონის სახელი უნდა ამოიშალოს (კონსულთა) სიდიანო (*Tac. ann. 3, 17*).

raedu (*raedae*) რ. ოთხთვლიანი ეტლი.

ramále (*ramális*) ს. 1. შტო; 2. ფიჩხი.
ramósus, a, um ტოტებიანი.

rámus (*rámi*) მ. შტო, ტოტი; როკი.

rána (*ránae*) რ. ბაყაყი.

rapácitas (*rapacitátis*) რ. მტაცებლობა; ხარბობა.

rápax (*rapácis*) ზედსართ. 1. მტაცებელი; ხარბი; 2. გადატ. მძაფრი (ქარი), სწრაფად მომდინარე (წყალი).

rapíditas (*rapiditátis*) რ. სისწრაფე.

rápíduš, a, um 1. სწრაფი, მალი; 2. გადატ. სწრაფად მოქმედი; აჩქარებელი; 3. პოეტ. მტაცებელი.

rapína (*rapínae*) რ. მტაცებლობა; ძარცვა.

rápío (*rápui, ráptum, rápere*) 1. ხელს ვტაცებ; 2. მოვიტაცებ. გავიტაცებ.
rápítim ზმნს. სასწრაფოდ, საჩქაროდ.

rápto (*raptávi, ráptátum, ráptáre*) 1. სასწრაფოდ მივათრევ; ვიტაცებ; 2. ვარბევ.

rápтор (*raptóris*) მ. მტაცებელი, მძარცველი.

rápítim ზმნს. სასწრაფოდ, საჩქაროდ.
rápto (*raptávi, ráptátum, ráptáre*) 1. სასწრაფოდ მივათრევ; ვიტაცებ; 2. ვარბევ.

rápтор (*raptóris*) მ. მტაცებელი, მძარცველი.

ráptum იხ. **rápío**.

ráprus (*ráptus*) მ. მოტაცება; ძარცვა.
ráritas (*raritytis*) რ. 1. არამკვრივობა;

სიხვეწიერე (ნიადაკისა); 2. გადატ. იშვიათობა; მცირერიცხოვნობა.

rárus, a, um 1. არამკვრივი; თხელი; 2. გადატ. იშვიათი; არახშირი; **rárum cribrum** იშვიათ ნახერტებიანი საცერი. ც. ი. ცხავი; *Met. 12, 437*). 3. გადატ. გაფანტული, განცალკევებული; 4. გადატ. მცირერიცხოვანი; 5. გადატ. ფხვიერი; **rárus áger** ფხვიერი მიწა (*Ov. am. 2, 16.8*).

rástrum, i თოხი, ფოცხი.

rátío (*ratiónis*) რ. 1. ანგარიში; აღრიცხვა, გაანგარიშება; 2. გადატ. ახროვნება; გონება; 3. გადატ. გეგმა, წყობა; წესრიგი; **hac ratióne** ამნაირად, ამ ყაიდაზე, ამ წესით; **rátío púgnae** ბრძოლის მიმდინარეობა.

ratiónalis, e 1. ანგარიშისა, საანგარიშო; 2. გაანგარიშებული, გაახრებული; 3. გონებრივი; გონიერი.

rátis (*rátis*) რ. ტივი; ბოჩანი.

rátus, a, um 1. გამოანგარიშებული, განსაზღვრული, 2 გადატ. უცვლელი, მუდმივი; 3. გადატ. მტკიცე; დამტკიცებული, სიმტკიცის მქონე; კანონიერი. [*reor*]

ráucus, a, um 1. ხრინწიანი, ჩახრინწული; 2. წივანა; წმუტუნა; ყოყინა.
rávus, a, um ნაცრისფერი, რუხი.

re- (ან **red-**) თავსართად ხმარებული აღნიშნავს: „კვლავ“, „უკან“, „ხელახლა“, „სამაგიეროდ“, „წინააღმდეგ“. **restítuo** კვლავ ვდგამ, კვლავ ვადგენ, აღვადგენ; **revénio** უკან მოვდივარ, ვბრუნდები; **red-do** უკან ვაძლევ, ვუბრუნებ; **reclámo** ხმამალა ვეწინააღმდეგები.

réa (*réae*) რ. ბრალდებული. იხ. **réus**.
rebellátío (*rebellatiónis*) რ. იგივეა რაც **rebellio**. (*Tac. ann. 14, 31.*)

rebellio (*rebelliúnis*) რ. 1. ომის განახლება (დამარცხებულის მხრივ); 2. აჯანყება, ამბოხება.

rebellis, e 1. ომის განმაახლებელი (დამარჯვებულის წინააღმდეგ); 2. მუამბოხე.

rebello (-bellavi, -bellatum, -bellare) 1. ომს ვაახლებ (გამარჯვებულის წინააღმდეგ); 2. ვუჯანყდები, წინააღმდეგი ვარ.

recandescō (-cāndui, -candescere) 1. თეთრად ვქაფდები; 2. გადატ. თეთრად ვვარვარებ.

recēdo (-cēssi, -cēssum, -cēdere) 1. უკან ვიხევ; 2. გავშორდები, გავეცლები; 3. გადატ. ხელს ვიღებ, უარს ვამბობ.

recens (recēntis) ზედსართ. ახალი, უკანასკნელი; ახლანან მომხდარი; **recens proelium** უკანასკნელი ბრძოლა; **recens equitatus** ახალი (დასვენებული) ცხენოსანთა რაზმი.

recēnsco (-cēnsui, -cēnsitum, -cēnsere) 1 ხელახლა დაკითვლი; გადაკითვლი; 2. ვათვალისწინებ.

recensio (recensiónis) ♀ გასინჯვა; დათვალისწინება.

receptāculum (receptāculi) მ. 1. სათავსი, საცავი, საწყობი; 2. თავშესაფარი. [recepto]

recepto (-ceptavi, -ceptatum, -ceptare) 1. უკან მიმაქვს; 2. ვღებულობ; მივიღებ; 3. თავშესაფარს ვაძლევ.

receptor (receptoris) მ. მიმღები; 2. ხელის დამცლელი.

receptum ობ. recipio.

receptus (receptus) მ. 1. უკან აღება; 2. უკან დახევა; 3. გაჟღატ. თავშესაფარი.

recēssus (recēssus) მ. 1. უკან დახევა; დაშორება; 2. ჩაღრმავება, ღრმული; 3. ანატ. ჯიბე.

recidivus, a, um რაც მეორდება; რაც ახლდება.

1. **recido** (recidi, recidere) 1. უკან ვვარდები, ვეცევი; 2. recidit ეწვია (უბედურება), თავს დაატყდა. [re-, cado]

2. **recido** (-cidi, -cisum, -cidere) მოვკრი, მოვკვეთ. [re-, caedo]

recingo (-cinxī, -cinctum, -cingere) შევიხსნი (სარტყელს), გავიხსნი.

recino (recinere) 1. ხმას ავაყოლებ, დავამღერებ; 2. ვუმღერ.

recipero = recūpero.

recipio (-cépi, -céptum, -cípere) 1. უკან ვიღებ; 2. ვიღებ, ვიპყრობ; 3. უკან მიმყავს; ვახევენებ; ვიხევ; 4. se recipere გონს მოსვლა, წელში გამართვა; მისვლა; 5. თავშესაფარს ვაძლევ; 6. ვკისრულობ.

reciprocus, a, um 1. შექცეული, შეუქცევითი; 2. ვინც (ან რაც) იმავე გზით უკან ბრუნდება.

recitatio (recitatioŋis) f. ჩაკითხვა, ხმამაღლა კითხვა.

recito (-citavi, -citatum, -citare) ხმამაღლა ვკითხულობ.

reclamo (-clamavi, -clamatum, -clamare) 1. საწინააღმდეგოდ ვყვირი; 2. ვეწინააღმდეგები; 3. აღშფოთებას გამოვთქვამ; 4. ვყვირი, გავიძახი.

reclinis, e უკან დახრილი; დაყრდნობილი.

reclino (-clinavi, -clinatum, -clinare) 1. უკან ვხრი; 2. მივაყრდნობ.

recludo (-clusi, -clisum, -cludere) 1. ვაღებ; გადატ. გავამელანებ; 2. ვკეტავ, ვამწყვდევ.

recognosco (-cognovi, -cognitum, -cognoscere) 1. ხელახლა ვეცნობი; 2. გადავსინჯავ, გადავათვალისწინებ.

reconcilio (-conciliavi, -conciliatum, -conciliare) 1. კვლავ ვაერთებ, კვლავ ვაერთიანებ; 2. აღვადგენ; 3. ვარიგებ (მორიგება).

recōndo (-cōndidi, -cōnditum, -cōndere) 1. უკან ჩავდებ, დავმაღავ; 3. გადატ. გადავყლაპავ.

recōrdor (-cordatus sum, -cordari) გავიხსენებ.

creo (-creavi, -creatum, -creare) 1. ხელახლა ვქმნი; 2. აღვადგენ. განვაახლებ.

recresco (-crevi, -cretum, -crescere) კვლავ ვიზრდები.

recta (g. o. *recta via*) ხმს. პირდაპირ.

recte ხმს. 1. სწორად; გამართულად; 2. გადატ. სწორად, მართებულად. სამართლიანად; წესიერად; 3. გადატ. კარგად; ბედნიერად; წარმატებით; ყოჩაღად; 4. გადატ. სანდოდ.

rector (*rectōris*) მ. მმართველი. [რეგო] 1. **rectum** (*recti*) ს. სამართლიანობა. 2. **rectum** (*recti*) ხ. ანატ. სწორი ნაწილაკი.

rectus, a, um 1. სწორი, გამართული; სამართლიანი; წესიერი; 3. გადატ. მართივი, ბუნებრივი; 4. გადატ. პირდაპირი, გულლია, გულახდილი.

recubo (-*cubāvī*, -*cubāre*) გულალმა ვწევარ.

recumbo (-*cūbui*, -*cūmbere*) 1. ეწეები; გაეწეები; 2. ჩამოეწეები.

recipero ან **recipero** (-*cuperāvī*, -*cuperātum*, -*cuperāre*) უკან ვღებულობ: ვიბრუნებ; კვლავ ვიძენ.

recūro (-*cūrri*, -*cūrsum*, -*cūrriere*) უკან მივბრუნებ, უკან მივიჩქარებ; ვბრუნდები.

recūro (*recursāre*) 1. უკან გამოვბრუნებ, ვბრუნდები; 2. გადატ. მაგონდება; *recursābant ānimo vētera ōmina* აგონდებოდა ძველი სასწაულებრივი ნიშნები (Tac. h. 2,78).

recūrsus (*recūrsus*) მ. უკან გამორბენა; დაბრუნება.

recūro (-*curvāvī*, -*curvātum*, -*curvāre*) 1. უკან ვლუნავ, გადავლუნავ; 2. პოეტ. ვიკლანკები.

recūrvus, a, um გადალუნული; დაკლანილი.

recusātio (*recusātiōnis*) რ. უარყოფა.

recūso (-*cusāvī*, -*cusātum*, -*cusāre*) 1. საწინააღმდეგოს ვამტკიცებ; 2. უარყოფ, არ ვეთანხმები.

red- იხ. **re**.

reda=**raeda**.

redāctum იხ. **redigo**.

redārguo (-*arguī*, -*argūtum*, -*argūere*) 1. რისამე საწინააღმდეგოს ვააშკარავებ, ვამხელ; 2. სიტყუეს ვამხელ; ვძრახავ;

reddo (*reddidi*, *redditum*, *reddere*) 1. უკან ვებრუნებ; 2. სამაგიეროს მივუბლავ; 3. ვაძლევ, ვავცემ; ვანიჭებ; *ius reddere* სამართლის წარმოება.

redempto (*redemptāre*) გამოვისყიდო; (*captivi*) *a propinquis adfinibusque occulte redemptabāntur* მახლობლებმა და ნათესავებმა დაიწყეს (ტყვეების) ფარულად გამოსყიდვა (Tac. h. 3,34; *ἀπ. λειψ.*).

redemptum იხ. **redimo**.

redeo (*redii*, *reditum*, *redire*) 1. უკან მივდივარ, ვბრუნდები; 2. მივდივარ, ვაღწევ; 3. **redit** (შემოსავალზე, ფულზე) შემოდის.

redigo (-*ēgi*, -*āctum* -*igere*) 1. უკან ვერეკები; გაეგდებ; 2. ვაბრუნებ; უკან მიმყავს; 2. გადატ. (რამე მდგომარეობაში) ვაგდებ, ვაყენებ; 4. გადატ. ჩამოვაკეცივებ, დავამცირობ; შევამცირობ. [**red-**, **āgo**]

redimo (-*ēmi*, -*ēptum*, -*imere*) 1. გამოვისყიდო; 2. ვიყიდო; მოვიპოვებ; 3. იჯარით ვღებულობ [**red-**, **ēmo**]

redintegrō (-*integrāvī*, -*integrātum*, -*integrāre*) კვლავ შევაკვებ, აღვადგენ; განვაახლებ.

reditio (*reditiōnis*) რ. დაბრუნება.

reditus (*reditus*) მ. 1. დაბრუნება; შემოსავალი.

redōno (-*donāvī*, -*donātum*, -*donāre*) ვასაჩუქრებ (ვინმეს რითიმე).

redūco (-*dūxi*, -*dūctum*, -*dūcere*) 1. უკან მიმყავს, უკან მომყავს; ვაბრუნებ; 2. (ჯარს) უკან ვახევინებ; 3. უკან მოვათრევ, უკან ვხევ.

reductio (*reductiōnis*) რ. უკან წაყვანა, დაბრუნება.

redūndo (-*undāvī*, -*undātum*, -*undāre*) 1. **redūdat** ნაპირებიდან გამოდის, დიდდება (ზღვა, ტბა); 2. ვიღვრები; გადატ. კარბად ვარ.

refero (*réttuli*, *relātum*, *reférre*) 1. უკან მიმაქვს, უკან მომაქვს; 2. მომაქვს (ნადაული); 3. მომაქვს ცნობა

- ვატყობინებ; 4. გადაეუხდი (მადლო-
ბას); მიეუხლა.
- refert** (*rétulit, reféret*) პირნაკლი
ზნა) საგულისხმოა, სასარგებლოა
[*res, fert*]
- reficio** (*-fécí, -fécitum, -ficere*) 1. ხე-
ლახლა ვაკეთებ; 2. ვაახლებ, აღვა-
დგენ; *se reficere* დასვენება.
- reflecto** (*-fléxi, -fléxum, -fléctere*)
გადავგრებ, გადავებრი.
- refluo** (*-flúxi, -flúxum, -flúero*) უკან
მივმდინარეობ, აღმა მივმდინარეობ.
- refúls, a, um** აღმა მიმდინარე.
- refórmo** (*-formávi, -formátum, -for-
máre*) გარდაექმნი.
- refóveo** (*-fóvi, -fótum, -fovére*) 1.
კვლავ გავათბობ; 2. გამოვაცოცხლებ,
განვავახლებ; *refovéndis viribus* ჯან-
მრთელობის აღსადგენად (*Tac. ann.*
12.66).
- refrigo** (*-frigerávi, -frigerátum, -
frigerára*) გავაციებ.
- refringo** (*-fréxi, -fráctum, -fringe-
re*) 1. შევამტყვევ; 2. გადატ. შევ-
მუსრავე; დავამსხვრევე.
- refúgio** (*-fúgi, -fúgitum, -fúgere*)
უკან გამოვბრბივარ; თავს ვშველი
გატყვევით.
- refúgium** (*refúgii*) ს. თავშესაფარი.
- refúgus, a, um** უკან გამოტყეული.
- refúndo** (*-fúdi, -fúsum, -fúndere*) 1.
უკან ვღვრი, გადმოვღვრი, გადაე-
ღვრი 2. (ვნებ.) რეფუსუს ადიღებული
(მდინარე)
- regális, e** მეფისა, სამეფო, მეფური.
- regéro** (*-géssi, -géstum, -gérere*) 1.
უკან მიმაქვს, უკან მომაქვს; 2.
გადატ. დავუბირისპირებ; საშაგიე-
როს წავუყენებ.
- regia** (*regiae*) რ. 1. მეფის სასახლე;
მეფის კარავი; 2. სასახლე; 3. სამე-
ფო კარი; *Callístus prioris regiae*
peritus კალისტე რომელმაც წინან-
დელ სამეფო კარზე გამოცდილება
მიიღო (*Tac. ann.* 11,29); 4. სამეფო
ტახტი; *Jáso... inánem mox régiam*
- Aeétae vacuúsqúe Cólchos repe-
tívit** იახონი დაუბრუნდა აეტის
(სიკვიდილის შემდეგ) დაცარიელებულ
სამეფო ტახტს და დაობლებულ
კოლხებს (*Tac. ann.* 6.34).
- regio** ზნს. 1. მეფურად; 2. ბატონუ-
რად.
- regímon** (*regíminis*) ს. 1. მართვა;
მმართველობა; 2. საქე; 3. გადატ.
მმართველი.
- regina** (*reginae*) რ. დედოფალი. [*rex*]
- regio** (*regiónis*) რ. 1. მიმართულება.
ხაზი; 2. გადატ. მოსახლერე ხაზი, სა-
ზღვარი; 3. გადატ. საზღვრები, მხა-
რე, ქვეყანა.
- regíus, a, um** 1. მეფისა, სამეფო; მე-
ფური; 2. გადატ. საუცხოო.
- regnátor** (*regnátoris*) ზ. მეფე; ბატო-
ნი.
- regnátrix** (*regnátrícis*) რ. (იზმარება
ხედსართავის სახით) სამეფო (იზმა-
რება მხოლოდ ტატიტუსთან: *in*
dómo regnatrice სამეფო საბლში
ann. 1,4).
- regno** (*regnávi, regnátum, regnare*)
1. ვმეფობ; 2. ვმართავ, განვაგებ; 3.
გადატ. ვბატონობ.
- regnum** (*régni*) ს. 1. სამეფო ძალა-
უფლება; 2. უხენაესი ძალაუფლება;
3. სამეფო.
- régo** (*réxi, réctum, régere*) 1. ვმარ-
თავ, განვაგებ; 2. გადატ. მივმართავ,
დავაყენებ (სწორ გზაზე); დავამყა-
რებ (წესრიგს).
- regrédior** (*regréssus sum, régredi*)
1. უკან მივდივარ, უკან მოვდივარ;
ვბრუნდები; 2. უკან ვიხევ.
- regréssus** (*regréssus*) ზ. 1. დაბრუნება;
2. უკან დახევა.
- régula** (*regulae*) რ. 1. სახახვი; 2.
გადატ. გეზი; წესი.
- reguláris, e** წესითი.
- reicio** = **reicio**.
- reiectio** (*reiecciónis*) რ. უკუგდება;
გადაგდება.

reicio (-iécí. -iécum. -iícere) 1. უკან ვისვრი, უკან ვყრი; 2. უკუვადგებ; 3. გადავადგებ

relábor (-lápsus sum. -lábi) 1. უკან ვვარდები, უკან ვეცემი; 2. უკან მივცურავ; უკან მივმდინარეობ.

relanguésco (-lánguui, -languéscere) ვსუსტდები.

relátio (relatiónis) რ. 1. უკან მიტანა, უკან წაღება; 2. მოხსენება; შეტყობინება.

relátum ob. réfero.

relátus (relátus) მ. მოხსენება; 2. მოთხრობა.

reláxo (-laxávi, -laxátum, -laxáre) 1. მოვუშვებ, გავაგანიერებ; 2. გავაფართოებ; 3. გადატ. შევანელებ.

1. **relégo** (-legávi, -legátum, -logáre) 1. შორს ვგზავნი, ვიშორებ; 2. უკან ვგზავნი.

2. **rélego** (-légi, -léctum, -légere) 1. ხელახლა ვკრებ; 2. უკან მიმაქვს (უკან წაღება); 3. ხელახლა ვკითხულობ; 4. გადატ. კვლავ დავივილი (ადგილებს).

rélevo (-levávi, -levátum, -leváre) 1. მალა ვწვი; 2. შევამსუბუქებ; შევანელებ.

relictio (relictiónis) რ. დატოვება, მიტოვება. [relinquo]
relictum ob. relinquo.

religio (religiónis) რ. 1. გულდასმით მოპყრობა; კეთილსინდისიერი მოპყრობა; 2. კეთილსინდისიერება, სინდისი; 3. მოწიწებით მოპყრობა; რწმენა; 4. მორწმუნეობა; 5. ცრუმორწმუნეობა; 6. სარწმუნოებრივი წეს-ჩვეულება. [2. rēligio]

religiósus, a, um 1. კეთილსინდისიერი; 2. ღვთის მოშიში; მორწმუნე; 3. ცრუმორწმუნე.

1. **religo** (-ligávi, -ligátum, -ligáre) უკან შევკრავ; მივაკრავ.

2. **religo** (religere) გულდასმით ვეპყრობი.

relinquo (-líqui, -líctum. -línuere) ვტოვებ; relinquitur რჩება; 2. ვუტოვებ. მივაკუთვნებ.

reliquiae (reliquiárum, მხოლოდ მრ. რ.) რ. 1. ნაშთი; 2. ნეშტი.

reliquus, a, um 1. დანარჩენი, დარჩენილი; mihi nihil est relíqui სხვა აღარაფერი დამრჩენია; 2. სხვა; შემდგომი.

remáneo (-mánsi, -mánsum. -manére) ვრჩები.

remédium (remédii) ს. სამკურნალო საშუალება.

rémo (-méávi, -méátum, -méáre) უკან ნოვდივარ. ვბრუნდები.

remétior (-ménsus sum. -metiri) 1. ხელახლა ვზომავ; 2. პოეტ. კვლავ გავივილი (გზას).

remex (remígis) მ. ნენიბე. მებოფე.
remígium (remígii) ს. 1. ნიჩბები; 2. პოეტ. ფოთები; 3. ნიჩბვა.

remigo (-mígávi, -mígátum, -mígáre) ნიჩბებს ვუსვამ.

romigro (-migrávi, -migrátum, -migráre) კვლავ გადავსახლდები (ძველადგილას).

reminíscor (reminísci) მოვიგონებ, გავიხსენებ.

remisceo (-míscui, -místum ან -míxtum, -míscére) კვლავ ვურევ. შევურევ.

remissus, a, um 1. მოშვებული, შესუსტებული; მოდუნებული; 2. სუსტი.

remitto (-mísi, -míssum. -mittere) 1. უკან ვგზავნი; ვაბრუნებ; 2. სამაგიეროს ვგზავნი; 3. მოვუშვებ, 4. გადატ. მოვაკლებ (ზრუნვას); ვათავისუფლებ.

remollésco (remolléscere) 1. რბილი ვხდები; 2. გადატ. მოვლები; 3. გადატ. ვნებივრდები.

remoror (-morátus sum. -morári) ვაკოვებ.

remótum ob. remóveo.

remótus, a, um 1. მოშორებული, შორი; 2. გადატ. შორეული, უცხო.

remóveo (-móvi, -mótum, -movére) 1. უკან ვდგამ; გავწევი; 2. მოვაშორებ, მოვიშორებ.
remúgio (remugíre) შეებლავლებ.
remúlcum (remúlci) ს. გემსათრევი ბაგირი.
remúncror (-munerátus sum, -munerári) სამაგიერო საჩუქარს ვაძლევ, ვასაჩუქრებ.
rémus (rémí) შ. ნიჩაბი, ხოფი.
ren ob. rénes.
renárrro (-narrávi, -narrátum, -narráre) ხელმეორედ ვუყვები, ხელახლა მოვეუბნობ.
renáscor (-nátus sum, -násci) 1. ხელმეორედ ვიბადები; 2. გადატ. ავლორძინდები.
rénés (rénum, მრ. რ.; მხ. რ. ren) შ. თირკმლები.
renídeo (renidére) 1. ებრწყინავ; 2. გადატ. ვილიმები (Tac. h. 4,43).
1. réno (renáre) უკან მივცურავ.
2. réno (renónis) ან rhéno (rhenónis) შ. ტყავი (ბეწვებიანი)
renovátio (renovatiónis) რ. განახლება.
renovo (-novávi, -novátum, -nováre) განვაახლებ.
renúntio ან **renúncio** (-nuntiávi, -nuntiátum, -nuntiáre) 1. შევატყობინებ, მოვახსენებ; 2. საჯაროდ ვაცხადებ; 3. საწინააღმდეგოს ვუცხადებ; უკუვაგდებ.
rénuo (rénuí, renúere) არ ვეთანხმები; უარს ვეუბნები.
réor (rátus sum, réri) ვფიქრობ, მგონია.
réparo (-parávi, -parátum, -paráre) 1. კვლავ ვიძენ; 2. აღვადგენ; ისევ ძველ მდგომარეობაში დავაბრუნებ.
repéllo (répuli ან réppuli, repúlsum, repéllere) 1. უკან ვერეკები; 2. გადატ. უკუვაგდებ, უკან ვახევენებ; 3. გადატ. უკუვაგდებ, უარვყოფ.
repéndo (-péndi, -pénum, -péndere) 1. მიეწუწონი; სამაგიეროს გადავუხდდი; 2. გადატ. გამოვისყიდი, მიეუზღავე.

répens (repéntis) ზედსართ. მოულოდნელი; ანახდელი.
repénte ზმნს. მოულოდნელად, უცაბე.
repentínus a, um მოულოდნელი, უცაბედი.
repério (réperi ან répperi, repértum, reperire) 1. ვპოულობ. ენახულობ; 2. გადატ. ცტყობილობ; შევიცნობ; გამოვიგონებ; 3. გადატ. ვიხვევ (სახელს, ქებას).
repértor (repertóris) შ. გამომგონებელი; მოძიებელი (Tac. ann. 4,71).
repetítio (repetitiónis) რ. განმეორება.
repetítus (repetítus) შ. უკან გამოწვევა (იხმარება მხოლოდ Tac. ann. 14,61).
répeto (-petívi ან -pétii, -petítum, -pétere) 1. კვლავ მივემართებ; კვლავ ვეძებ; კვლავ იგონებ; 2. გადატ. კვლავ ვითხოვ; გამოვიითხოვ; 3. გადატ. ვიმეორებ.
répleo (-plévi, -plétum, -plére) 1. კვლავ ვავსებ; შევავსებ; 2. ავავსებ. გავაძლავებ; ვამარაგებ.
répo (répsi, réptum, réperc) ვცოცავ, ვხიხვავ; ვძვრები.
repóno (-pósvi, -pósvitum, -pónere) 1. უკან ვდებ; უკან ვდგამ; ხელმეორედ ვდგამ; 2. გადავდგამ; განხე გადავდებ; 3. სამაგიეროს ვდებ ან ვდგამ.
repórtro (-portávi, -portátum, -portáre) 1. უკან მიმაქვს; უკან მიმეყავს; 2. მიმაქვს ცნობა, მოვახსენებ.
repóscro (repóscere) 1. უკან მოვიითხოვ; 2. სამაგიეროს მოვიითხოვ.
repósvitus (ან repósvtus) a, um მოზრებული, შორეული. [repóno]
repósvi ob. repóno.
répperi ob. repério.
réppuli ob. repéllro.
repraesénto (-praeséntávi, -praeséntátum, -praeséntáre) 1. წარმოვიდგენ; 2. გადატ. დაუყოვნებლივ ვახორციელებ, მაშინვე ვიყენებ.
reprehéndo (-prehéndi, -prehénsum, -prehéndere) 1. ხელს წავავლებ და

შევაკაეებ; შევაჩერებ; 2. გადატ. ვძრახავ, ვკიცხავ.

reprehendo = **reprehendo**.

reprimō (-**prēssi**, -**prēssum**, -**primere**) 1. ხელის კვრით გადავადებ, მივკვლავ; 2. შევაკაეებ, შევაჩერებ; შევანელებ.

repūdiō (-**pudiāvi**, -**pudiātum**, -**pudiāre**) უკუვადებ, არ შევიწყნარებ, უარვყოფ.

repūdiūm (**repūdiū**) სწ. გაგდება (კოლისა), გაყრა, გაშორება.

repūgnō (-**pugnāvi**, -**pugnātum**, -**pugnāre**) 1. ვებრძვი, ვეწინააღმდეგები, ვუძალიანდები; 2. არ ვეთანხმები.

1. **repugnāntia** (**repugnāntiae**) რ. 1. წინააღმდეგობის გაწევა; 2. წინააღმდეგობა, უთანხმოება.

2. **repugnāntia** (**repugnāntium**, მრ. რ.) სწ. წინააღმდეგობანი.

repūli იხ. **repello**.

repūlsa (**repūlsae**) რ. უარი, უარის-თქმა.

repūlsus (**repūlsus**) ზ. 1. უკუგდება; უკუტევა; 2. არეკლვა (სხივისა, ბგერისა).

repūrgō (-**purgāvi**, -**purgātum**, -**purgāre**) გამოვწმენდ.

reputātio (**reputatiōnis**) მოთქიერება, თქიერ; **sed me veterum novorumque morum reputatio longius tulit** მაგრამ ამ თქიერებმა ძველსა და ახალ ხნეჩვეულებებზე შორს წამიყვანა (**Tac. h. 2,38**).

reputō (-**putāvi**, -**putātum**, -**putāre**) 1. გამოვიითვლი; გამოვიანგარიშებ; 2. ავწონ-დავწონი, მოვისახრებ.

requies (**requiētis**; ბრალდ. **requiētem**, და **requiem**, მოკმ. **requiēte** და **requie**) რ. დასვენება.

requiescō (-**quiēvi**, -**quiētum**, -**quiēscere**) ვისვენებ.

requirō (-**quisivi**, **quisitum**, -**quirere**) 1. კვლავ ვეძებ; 2. გადატ. ვერ ვპოულობ, თვალში მაკლია (რამე); 3.

გადატ. მკირდება და მოვიითაოვ; 4. ვიძიებ, ვიკვლევ [**re-**, **quaero**]

res (**rēi**) რ. ნივთი, საგანი, საქნე; 2. გარემოება, მდგომარეობა, ვითარება; საფუძველი. მიხეზი; 3. აბჯავი, მოვლენა; 4. ქონება, მამული: ააველმწიფო; 5. რამე.—**Res publica** (ან **respública**) სახელმწიფო საქმე. სახელმწიფო: **ea re** ამით, ამიტომ; **ob eam rem** ამის ვაშო, ამიტომ; **omnibus rebus** ყოველი მხრით, ყველაფრით; **res novae** გადატრიალება.

resarciō (-**sarsi**, -**sartum**, -**sarcire**) 1. შევაკეებ (სახლს). დავაკერებ (ტანისამოსს); 2. გადატ. შევაკებ (ხარალს), ავანახლავრებ.

rescīdō (**rescīdi**, **rescīssum**, **rescīdere**) დავარღვევ, დავშლი, დავანგრევ.

rescīscō (**rescīvi** ან **resēii**, **rescītum**, **rescīscere**) ვტყობილობ.

rescribo (-**scripsi**, -**scriptum**, -**scribere**) 1. ვწერ 'საპასუხოდ; ბელაბლა ვწერ; საწინააღმდეგოდ ვწერ, წერილობით ვეწინააღმდეგები. 2. გადავწერ; 3. გადავრიცხავ.

rescriptum (**rescripti**) სწ. ბრძანება (მთავრისა, მეფისა).

reserō (-**serāvi**, -**serātum**, -**āre**) 1. ვალებ; 2. ვხსნი, ნათელვყოფ; 3. ვიწყებ.

reservo (-**servāvi**, -**servātum**, -**servāre**) შევინახავ, დავზოგავ; დავი-ტოვებ.

resideo (-**sēdi**, -**sēssum**, -**sidere**) ისევ ვზივარ, ვრჩები.

resido (-**sēdi**, -**sēssum**, -**sidere**) 1. კვლავ ვჯდები; 2. მკვიდრად ვჯდები; დავმკვიდრდები; 3. გადატ. დავწყნარდები.

residuus, **a**, **um** დარჩენილი, დანარჩენი.

resigno (-**signāvi**, -**signātum**, -**signāre**) 1. ბეჭედს ვხსნი; 2. ვხსნი, ვალებ; 3. (ბეჭედის მოხსნით) გაუქმებულად ვაცხადებ, ვაუქმებ.

resilio (-**silui**, -**sultum**, -**silire**) უკან ვბტი; ვაგბტიები.

resisto (*résititi, resistere*) 1. ვდგები (დადგომა); 2. უჩერდები; *resiste* გაჩერდი! 3. წინააღმდეგობას ვუწევ, წინააღმდეგობები.

resolútio (*resolútionis*) რ. დაშლა, მოშლა; გახსნა.

resólvo (*-sólvi, -solútum, -sólvere*) 1. შევხსნი, შევიხსნი (ტანისამოსს), გავშლი, გავიშლი (თმებს); 2. გამოვხსნი, გამოვუშვებ (შებმულ ცხენს, ძარებს); 3. დავშლი; გავაფხვიერებ; 4. მოვსპობ.

résou (*-sónui* და *-sonávi, -sonáre*) 1. მზას გამოვიღებ, მზას გამოვცემ; 2. ხმას მოვუწენ, გავაყრუებ.

respécto (*-spectávi, -spectátum, -spectáre*) 1. უკან ვიხედები; 2. ნხედველობაში ვღებულვარ.

respéctus (*respéctus*) მ. 1. უკან მიხედვა, უკან მოხედვა; 2. ყურადღება; 3. გადატ. თავის შეფარება; თავშესაფარი.

respicio (*-spéxi, -spéctum, -spícere*) 1. უკან ვიხედები; 2. ყურადღებას ვაქცევ; ვაკვირდები

respirátio (*respirátionis*) რ. 1. სუნთქვა; სულის მოთქმა; 2. აორთქლება.

respóndeo (*-spóndi, -spónsum, -spóndére*) ვუპასუებ.

respónsio (*respónsionis*) რ. პასუხის გაცემა, პასუხის მიცემა.

respónso (*-spónsávi, -spónsátum, -spónsáre*) 1. ვუპასუებ; 2. სიტყვას შევუბრუნებ; 3. შევეფერებ; 4. წინააღმდეგობას ვუწევ.

respónsum (*respónsi*) მ. პასუხი.

respública (*reipúblicae*) რ. სახელმწიფო საკმე; სახელმწიფო.

respúo (*róspui, respúere*) 1. გამოვაფუროსებ; 2. გადატ. უკუვადებ, უაოჯგოფ.

restágnio (*restagnáre*) ნაპირებიდან გადმოვდივარ.

restáuro (*restaurávi, restaurátum, restauráre*) აღვადგენ.

restinguo (*-ínxi, -ínctum, -ínguere*) 1. ვაქრობ (ცეცხლს); 2. ვაწყნარებ.

restitúo (*-stítui, -stítútum, -stítúere*) 1. კვლავ ვდგამ; 2. უბრუნებ; 3. აღვადგენ.

résto (*résititi, restáre*) 1. ვრჩები; 2. ჩამოვრჩები; 3. წინააღმდეგობას ვუწევ.

restrictus, a, um 1. მოკერილი (ტანსაცმელი); 2. სასტიკი, მკაცრი (მსჯავრი); 3. ძუნწი.

restringo (*-strínxi, -strictum, -stringere*) 1. მოვიკერ (ტანსაცმელს), ვაკვიკერ; *restringitur vinclis* მას ბორკილები გაუყარეს (*Tac. ann. 14.64*); 2. გადატ. ვაკიწროვებ, ვხლუდავ.

resúlto (*-sultávi, -sultátum, -sultáre*) 1. ვავბტები განზე; 2. ხმას გამოვიღებ; ძახილით გავაყრუებ.

resúmo (*-súmpsi, -súmptum, -súmere*) კვლავ ვღებვლობ, ვკიდებ ხელს.

resupinus, a, um 1. გადაღუნული, გადაწოლილი; 2. გულაღმა დაწოლილი; 3. ცხვირაწეული. ამაყი.

resúrgo (*-surréxi, -surréctum, -surgere*) 1. წამოვდგები; ავდგები; აღვდგები; 2. კვლავ თავს ვიჩენ; *reluctis per quos resurgeret bellum* კიდევ რჩებოდნენ ისეთები, რომელთა მეშვეობით შეიძლებოდა ომი კვლავ გაჩაღებულიყო (*Tac. ann. 3.74*).

retárdio (*-tardávi, -tardátum, -tardáre*) შევანელებ; შევჩერებ.

réte (*rétis*) მ. 1. ბადე (მებაღურისა, მონადირისა); 2. ანატ. ქსელი.

rétego (*-téxi, -téctum, -tégere*) 1. ვალებ; 2. ვატიტვლებ; 3. გადატ. ვაჩენ, ვანათებ; ვააშკარაებ; *nonsem retexit* იშიშვლა მახვილი: *homo retéctus* უფარო კაცი.

reténdo (*-téndi, -ténsium და -téntum, téndere*) ნოვუშვებ (მშვილდს).

reténto (*-tentávi, -tentátum, -táre*) კვლავ ვცდი, კვლავ მივყოფ ხელს.

reténtum ob. *refineo* და *reténdo*.

retéxo (*-téxui, -tóxtum, -téxere*) 1. ვარღვევ (მოქსოვილს); 2. გადატ. ვაუქმებ; 3. ხელახლა ვქსოვ.

- retíceo** (-tícíui, -tícíere) 1. ედუზ, გაჩუ-
მებული ვარ; nec retícíere loquénti
მას არ შეეძლო გაჩუმებული ყოფი-
ლიყო, როცა ვინმე ლაპარაკობდა
(Met. 3,357) 2. ვმაღავ. საიდუმლოდ
ვინახავ. [re-, tíceo]
- retículum** (retícíuli) ს. კნინ. [-réte]
პატარა ბადე
- retíceo** (-tícíui, -tícíentum, -tícíere) 1.
ვაკაეებ, ვაჩერებ; 2. ვინარჩუნებ;
[re-, tíceo]
- retórqueo** (-tórsi, -tórntum, -torquére)
მოვატრიალებ.
- retrácto** (-tractávi, -tractátum, -trac-
táre) 1. კვლავ ხელს ვტაცებ; ხელს
ვკიდებ; 2. გადატ. გადავამუშავებ.
ხელახლა გავარკვევ; 3. გადატ.
ავწონ-დავწონი; მოვიფიქრებ.
- rétraho** (-tráxi, -tractuim, -tráhere)
უკან წავათრევ.
- rétro** ხმს. 1. უკან; 2. პირიქით.
- retrórsium** (ან retrórsus) ხმს. 1.
უკან; 2. პირიქით.
- réttuli** ob. réfero.
- retúndo** (réttudi, retúsum ან retún-
sum, retúndere) 1. ებლაგავ; 2.
გადატ. ავლაგავ.
- réus** (réi) მ., réa (réae) რ. ბრალდებუ-
ლი.
- revalésco** (-válui, -valésceero) 1. მო-
ვრჩები, ჯანზე მოვალ; 2. გადატ. მოვ-
ლონიერდები, გავძლიერდები; ძველ
მნიშვნელობას აღვიდგენ; ut dipló-
mata Othónis, quae neglegebántur,
revalésceerent რათა ოთონის მიერ
გაცემულ საბუთებს, რომელთაც
უკვე ყურადღებას არ აქცევენ, მეტი
ძალა მისცემოდა (Tac. h. 2,54).
- révelo** (-véxi, -véctum, -véhere) 1.
უკან ვხივარ; 2. (ენებ) უკან მივმ-
გზავრები, ვბრუნდები.
- revélló** (-vélli, -vúlsium, -vóllere) 1.
ამოვგლეჯ, გამოვგლეჯ; ამოვადრობ;
2. მოვიტაცებ; Phúsius Acetíne
áurea Phrixéae térga revóllit óvis
ფახისელმა გოგომ, აეტის ასულმა,
- მოიტაცა ფრიქსეს ვერძის ოქროს
ტყავი (Ov. her. 6.104).
- revélo** (-velávi, -velátum, -veláre) 1.
ვატიტვლებ, ვაშიშვლებ; 2. ვამკლავ-
ნებ.
- revénio** (-véni, -vóntum, -vónire)
უკან მოვდივარ, ვბრუნდები.
- revéra** ხმს. ნამდვილად. [res. vérus]
- réverens** (reveréntis) 1. მიმღეობა
ხმსისა revéreo; 2. ზედსართ. პატივ-
ცემული; პატივსაცემი; მოკრძალებ-
ული.
- reverénter** ხმს. მოკრძალებით. პა-
ტივისცემით; reveréntius et aequá-
lius dúci parébant უფრო მეტის
მოკრძალებით და სიღინჯით ემორ-
ჩილებოდნენ სარდალს (Tac. h. 2,27).
- roveréntia** (reveréntiae) რ. პატივის-
ცემა, მოკრძალება.
- revérto** (-vérti, -vérsium, -vérttere)
ვბრუნდები.
- revértor** (vérsus sum, -vérti) ვბრუნ-
დები.
- revíncio** (-vínxi, -vinctum, -víncre)
უკან შევეკრავ; მივკრავ, მივბამ.
- revínco** (-vici, -victum, -víncre)
ძღვევ. ვამარცხებ.
- revirésco** (-vívui, -virésceere) 1. კვლავ
ემწვანდები; donec in nóvos fétus
revirésceeret (arbor) სანამ ხეს ახა-
ლი ყლორტები აუმწვანდებოდეს; 2.
გადატ. ვახალგაზრდავდები; ártis
súum páriili revirésceere pósse
paréntem ამწიარად შეუძლია მის
მამას გაახალგაზრდავდეს (Ov. Met.
7,305).
- róvoco** (-vocávi, -vocátum, -vocáre)
1. უკან გამოვიძახებ; უკან გავიწვევ;
2. გადატ. შევაკავებ; მოვაცდენ.
- révoló** (-volávi, -volátum, -voláre)
უკან მოვფრინავ.
- revólvo** (-vólvi, -volútum, -vólvere)
1. უკან ვავორებ, დავავორებ; (დახვე-
ულს) ვარღვევ, ამოვახვევ; 2. ხელახ-
ლა გავშლი (წიგნს); გადატ. ხელმე-

ორედ გადავიკითხავ: 3. გადატ. ისევ ვბრუნდები. ისევ ვუბრუნდები.

revórto = revérto.
 revórtor = revértor.
 rex (régis) ♀. მეფე.
 rhéda = raeda.
 rhéno = ♀. réno.
 rhétor (rhétoris: ბერძნ. ῥήτωρ) ♀. რიტორი. მკვერამეტყველების მასწავლებელი.

riotus (rietus) ♀. პირი, ხახა. [ringor]
 rídeo (rísi. rísum, rídere) 1. ვიცინი; 2. ვეცინი, დავცინი.

rigeo (rigére) 1. გაშეშებული ვარ, ცალკე ვდგავარ.

rigésco (rigui, rigéscere) ვშეშდები, ვქვევდები.

rigídus. a, um 1. გაშეშებული. გაქვევებული; 2. აყუდებული; აყალყული; 3. ურყევი. [rigeo]

riго (rigávi, rigátum, rigáre) 1. წყალი გამყავს; 2. ვრწყავ.

rigor (rigóris) ♀. 1. გაშეშება, გაქვევება; გათოშვა; 2. გადატ. სიმტკიცე; ánimo rigor სულიერი სიმტკიცე (Tac. ann. 6.50).

rima (rimae) ჯ. ნაპრალი.

rimor (rimátus sum, rimári) 1. ვეთქ; 2. ვთბრი. ვბარავ; 3. გადატ. ვიკვლევ, ვხხრეკ. ვქეკავ; ómnium secretá rimántem რომელიც ყველას საიდუმლო საქმეებს ქეკავდა (Tac. ann. 6.3).

ringor (ringi) პირს ვაღებ.

ripa (ripae) ჯ. მდინარის ნაპირი.

risor (risóris) ♀. დამცინავი.

risum ob. rídeo.

risus (risus) ♀. სიცილი.

rite ზმნს. 1. სარწმუნოებრივი წესების მიხედვით; 2. წესისამებრ.

ritus (ritus) ♀. სარწმუნოებრივი წესჩვეულება.

rivalis (rivalis) ♀. მეტოქე.

rivalitas (rivalitátis) ჯ. მეტოქეობა.

rivus (rivi) ♀. ნაკადი, ნაკადული, რუ.

rixa (rixae) ჯ. დავა, ჩხუბი.

rixor (rixátus sum, rixári) ვდავობ, ვჩხუბობ.

robigo (robiginis) ჯ. ენგი. [-ruber]. შედ. aerúgo და ferrúgo.

rúbor იგეგვა რაც róbur.

róboro (roborávi, roborátum, roboráre) ვალონიერებ, ვამაგრებ.

róbur (róboris) სპ. 1. მაგარი ხე; მუხა; bis dénas Italo texámus róbores návis ორჯერ ათ ზომადს ავაგებთ იტალიური მუხისაგან (Aen. 11.326); 2. მუხისაგან გაკეთებული ნივთი; 3. გადატ. ღონე, ძალა; 4. გადატ. ძლიერი ნაწილი.

robústus, a, um 1. მუხისა; 2. გაღმჯ. ღონიერი, ძლიერი, მტკიცე.

ródo (rósi, rósum, ródere) ვბრავ, ვღრღნი.

rógo (rogávi, rogátum, rogáre) 1. ვეკითხები; 2. ვთხოვ.

rógus (rógi) ♀. კოლონი.

Róma (Rómae) ჯ. რომი.

rorárii (rorariórum, მრ. რ) ♀. მსუბუქად შეიარაღებული ჯარისკაცები.

róro (rorávi, rorátum, roráre): rórat 1. ცვარავს. ნამავს; 2. წვეთს; 3. სველია.

ros (róris) ♀. ცვარი.

rósa (rósaе) ჯ. ვარდი.

rosárium (rosárii) სპ. ვარდის ბაღი.

rosárius, a, um ვარდისა [rósa].

róscidus, a, um ნამიანი. [ros]

rosétum (roséti) სპ. ვარდის ბუჩქი.

róseus, a, um ვარდისა.

rósi, rósum ob. ródo.

rostrátus, a, um ნისკარტიანი, ცვირიანი.

róstrum (róstri) სპ. 1. ნისკარტი; ცვირი; 2. ზომადის ცვირი; 3. róstra (rostrórum) სპ. ორატორთა ტრიბუნა ფორუმზე; pro róstris ტრიბუნდან; laudatíone pro róstris fúnus cohonestáre დასაფლავებისას პატივი ეცათ ტრიბუნდან წარმოთქმული სიტყვით (Tac. ann. 3.76).

róta (rótae) ჯ. ბორბალი, თვალი.

rotúndo (*rotundávi, rotundátum, rotundáre*) ვამრგვალებ.

rotúndus, a, um 1. მრგვალი; 2. გადატ. მომრგვალებული, მწყობრი (სიტყვა, ლაპარაკი).

rubefácio (*-fécí, -fáctum. -fáccere*) ვაწითლებ; წითლად ვღებავ.

rúbeo (*rúbui, rubére*) წითელი ვარ.

rúber, rúbra, rúbrum წითელი.

rubésco (*rúbui, rubésecre*) ვწითლდები.

rubétum (*rubéti*) ხ. მაყვლის ბუჩქი.

rubicúndus, a, um წითელი; სისხლივით წითელი

rúbidus, a, um მუქი წითელი.

rubígo=**robígo**.

rúbor (*rubóris*) ზ. 1. სიწითლე, წითელი ფერი; 2. გადატ. სირცხვილი. [*rúbeo*]

rúbrus, a, um (= *rúber*) წითელი.

rúbus (*rúbí*) ზ. 1. მაყვლის ბუჩქი; 2. მაყვალი.

rúcto (*ructávi, ructátum, ructáre*) 1. მაბოყინებს; 2. ამოვებთყინებს; ამოვებთქავე.

rúctor (*ructátus sum, ructári*) = **rúcto**. **rúctus** (*rúctus*) ზ. ბოყინი.

rúdens (*rudéntis*) ზ. ბაგირი, თოკი.

rúdera (*rúderum, მრ. რ.*) ხ. ნანგრევები შდ. **rúdus**.

rudiméntum (*rudiménti*) ხ. დასაწყისი; 2. პირველი სწავლა; მოსამზადებელი სკოლა. [*1. rúdis*]

1. **rúdis, e** 1. დაუმუშავებელი, გამოუყვანელი; ნედლი; 2. გადატ. გაუნათლებელი, გამოუტყდელი.

2. **rúdis** (*rúdis*) ჯ. წერილი ჯოხი.

rúdo (*rudívi, rúdere*) ვღმუი, ვღავეი.

rúdus (*rúderis*) ხ. ქვის ნამტვრევები, ღორღი; მრ. რ. **rúdera** (*rúderum*) ნანგრევები.

rúfus, a, um წითელი, ღია წითელი.

rúga (*rúgae*) ჯ. ნაოკი.

rugósus, a, um ნაოკებიანი, დანაოკებული.

ruína (*ruínae*) ჯ. 1. ვარდნა; 2. დანგრევა; 3. დაღუპვა; დამარცხება; მრ.

რ. **ruinae** (*ruinárum*) ნანგრევები. [*rúo*]

rúmíno (*rumináre*) 1. გადავლეკავ; 2. გადავცოხნი.

rúminor **rumínari** = **rúmíno**.

rúmor (*rumóris*) ზ. 1. ხმაურობა. გუგუნი; 2. ხმები (მოწონების ნიშნად), მითქმა-მოთქმა.

rúmpo (*rúpi, rúptum. rúmpere*) 1. ვტეპ, ვამტვრევ; ვწყვეტ, დავწყვეტ; ვარღვევ; 2. ვხუთქ; ვკეფთ; 3. ვაკვრი (გზას), ვაკაფავ; 4. ამოვახეთქინებ (წყაროს).

rúo (*rúí, rútum. ruitúrus. rúere*) 1. ვინგრევი; 2. მივიჩქარი, ვესწრაფი; 3. გადატ. ვიღუპები; 4. გადატ. აჩქარებულად ვიკცევი, მოუფიქრებლად ვაკეთებ.

rúpes (*rúpis*) ჯ. კლდე. [*rúmpo*]

rúptor (*rúptóris*) ზ. დამანგრეველი; დამარღვევი.

ruícola (*ruicolae*) ზ. ჯ. მიწისმოქმედი; სოფელი. [*rus, sólo*]

rurígena (*rurigenae*) ზ. ჯ. სოფელში დაბადებული; მრ. რ. **rurigenae** (*rurigenárum*) სოფელები.

rúrsus (ან **rúrsum**) ზმს. უკან; კვლავ. ისევ.

rus (*rúris*) ხ. 1. ყანა. მამული; 2. სოფელი; მოქმ. **rúre** სოფლიდან, სოფელში; (ლოკატივი) **rúri** სოფელში, სოფლიდან.

rústicus, a, um 1. სოფლური; 2. (გადატ.) გაუთლელი. ტლანქი; **rústicus** (*rústici*) ზ. გლეხი; **rústica** (*rústicae*) ჯ. გლეხის ქალი.

rútilans (*rutilántis*) ზედსართ. ელვარე; **rutilántia úrma** ელვარე იარაღი (*Tac. h. 5, 13*).

rútilo (*rutilávi, rutilátum, rutiláre*) 1. წითლად ვბრწყინავ; **rútilans** ელვარე; 2. წითლად ვღებავ. წითლად ვიღებავ; **rutilátus crinis** წითლად შეღებილი თმა (*Tac. h. 4, 61*).

rútilus, a, um მოწითალო.

rútrum (*rútri*) ხ. ბარი.

S

S. შემოკლება კაცის სახელისა *Séxtus*. *sáccaron* ან *sáccarum* (*sáccari*; ბერძ. *σάκχαριον*) ს. შაქარი.

sácculus (*sácculi*) მ. კნინ. ტომარა, პარკი, ტომსიკა.

sáccus (*sácci*; ბერძნ.) მ. ტომარა. პარკი. *sacéllum* (*sacélli*) ს. კნინ. [←*sácerum*] სამლოცველო, ტაძარი.

sácer, *sácrá*, *sácrum* 1. წმინდა, საღმრთო; *sácer mons* წმინდა მთა; *sá-cra vía* უწმინდესი ქუჩა; 2. პატივსაცემი; 3. საიქიოს ღმერთებისათვის შეწირული; გადატ განწირული; დაწყველილი. წყეული.— *Os sácrum* ანატ. გავის ძვალი. ია. აგოთევე *sácrum*.

sacérdos (*sacerdótis*) მ. დ. ქურუმი.

sacerdótium (*sacerdótii*) ს. ქურუმობა; ქურუმის თანამდებობა.

sacraméntum (*sacraménti*) ს. 1. უწმინდესი ვალდებულება; ფიცი; 2. საწინდარი; 3. სარჩელი.

sacrárium (*sacráril*) ს. საკურთხეველი, ტაძარი.

sacrificális, *e* (ან *sacrificiális*, *e*) მსხვერპლისა, სამსხვერპლო; *sacrificálem apparátum* სამსხვერპლო სამზადისი (Tac. ann. 2,69).

sacrificium (*sacrificii*) ს. 1. მსხვერპლის შეწირვა; 2. მსხვერპლი.

sacrificio (*-ficávi*, *-ficátum*, *-ficáre*) ვწირავ მსხვერპლს.

sacrificus, *a*, *um* 1. მსხვერპლის შემწირველი; 2. სამსხვერპლო.

sacrilégium (*sacrilégii*) ს. მკრებლობა; სარწმუნოების შეზღვევა.

sacrilegus, *a*, *um* მკრებელი; სარწმუნოების შემზღვეველი.

sácro (*sacrávi*, *sacrátum*, *sacráre*) 1. შევწირავ, მივუძღვნი; 2. ვაკურთხებ; 3. ვალმერთებ; უკვდავეყოფ.

sacrosánctus, *a*, *um* უწმინდესი.

sácrum (*sácri*) ს. 1. სიწმინდე, წმიდათა-წმინდა; 2. მსხვერპლი; მსხვერპ-

ლის შეწირვა; 3. მღვდელმსახურება; წესჩვეულება.

sacellum (*sacelli*) ს. —*saeculum*.

saeculáris, *e* 1. საუკუნისა; 2. საფლური, საერო; წარმართული

saeculum (*saeculi*) ან *séculum* (*séculi*) ს. 1. მოდგმა; თაობა; 2. გადატ. საუკუნე.

saepe ხმს. ხშირად.

saepenumero ხმს. ხშირად.

saepes (*saepis*) ან *sépes* (*sépis*) დ. ღობე, სტე.

saepio ან *sópio* (*saepsi*, *saepium*, *saepire*) 1. ვლობავ; 2. გადატ. ვიყავ.

saepium (*saepiti*) ს. იგივეა რაც *septum*.

saeve ხმს. მოისხანედ, მძვინვარედ.

saevio (*saevii*, *saevitum*, *saevire*) ვმრისხანებ.

saevitia (*saevitiae*) დ. მრისხანება, მძვინვარება.

saevus, *a*, *um* მრისხანე, მძვინვარე.

sága (*ságae*) დ. მისანი (ქალი).

sagáctas (*sagacitátis*) დ. აღლო; სოფიზლე; გამჭრიახობა.

ságx (*sagácis*) ხედსართ. აღლოიანი; ფიზიელი; გამჭრიახი.

sagitta (*sagittae*) დ. ისარი.

sagittárium (*sagittáril*) მ. ისრის მტყორცნელი; მშვილდოსანი.

ságulum (*ságuli*) ს. კნინ. [←*sagum*] მოკლე წამოსასხამი (ჯარისკაცისა).

ságun (*sági*) ს. მოკლე წამოსასხამი (ჯარისკაცისა).

ságun, *a*, *um* მკითხავი, მისანი; *sága* (*ságae*) დ. მისანი (ქალი).

sal (*sális*) მ. 1. მარილი; 2. გადატ. მარილი, მახვილი-გონიერი სიტყვა, სომახვილი; 3. გადატ. ლახათი, გემო;

4. (პოეტ.) ზღვის წყალი. ზღვა.

salárium (*saláril*) ს. მარილის ულუფა, ჯამაგირი.

saláriu, *a*, *um* მარილისა.

sálix (*salácis*) ხედსართ. ავს-კი.

salíatus (salíátus) ♀. ქერუმ-სალიების თანამდებობა.

salíctum (salícti) ♀. ტირიფნარი. [sálíx] salígnus (ან salígneus), a, um ტირიფისა.

Sálíi (Salíórum, მრ. რ.) ♀. სალიები (მარსის ქერუმთა კოლეგია).

salíno (salínárum, მრ. რ.) რ. მარის მალარობები.

salínnum (salíni) ♀. სამარილე.

sálío (sálui ან sálíi, sáltum, salíre) ვბტი, ვბტები.

salíva (salívae) რ. ნერწყვი.

sálíx (sálícis) რ. ტირიფი.

sálsus, a, um მარილიანი; obíctae sálssa spúmans aspárgine cáutes წინ წამოშვერილი კლდეები მოსხურებულთა მარილიანი წვეთებით (ე. ი. ზღვის აქაფებული წყლით; Aen. 3, 534).

saltátio (saltatiónis) რ. ცეკვა.

saltator (saltatóris) ♀. მოცეკვავე.

sáltem (ან sáltim) ზმნს. მაინც.

sáto (saltávi, saltátum, saltáre) ვცეკვავ. [sálío]

saltórusus, a, um ტყიანი და მთაგორიანი. [2. sáltus]

1. sáltus (sáltus) ♀. ნახტომი.

2. sáltus (sáltus) ♀. ტყიანი მთაგორიანი ადგილი.

salúber, salúbris, salúbre=salúbris, e. salúbris, e სალი, ჯანსალი; სასარგებლო.

salúbritas (salubritátis) რ. სისალე, ჯანსალობა.

sálm (sáli) ♀. 1. ზღვა; 2. ზღვის ღელვა.

sálm (salútis) რ. 1. კარგად ყოფნა; კოთილდღობა; 2. ხსნა, გადარჩენა; 3. სალამი.

salutáris, e 1. კეთილდღობისა; 2. ხსნისა.

salutátio (salutatiónis) რ. მისალმება.

salúto (salutávi, salutátum, salutáre) 1. მივესალმები; 2. თავყანს ვცემ.

1. sálvo (ბრძანებითი კილო ზმნისა sálveo) კარგად იყავ! გაგიმარჯოს!

2. sálve ზმნს. კარგად; ჯანმრთელად. [sálvus]

sálvus, a, um მთლიანი, უვნებელი. sánctio (sánxi, sancítum ან sánctum, sancíre) 1. ვაჟურთებე; ხელშეუხებლად ვაცხადებ; 2. ვაკანონებ, განესახლებრავე; 3. გადატ. ავკრძალავ (და ურჩთათვის სიკვდილით დასჯას ვაწესებ).

sánctio (sanctiónis) რ. დაკანონება, დაწესება.

sánctitas (sanctitátis) რ. 1. სიწმინდე; ხელშეუხებლობა; 2. სიწმინდე, სიფაქიზე, უმანკობა.

sánctor (sanctóris) ♀. დამდგენი, მომწესრიგებელი; sánctor légum კანონმდებელი (Tac. ann 3, 26; ძრ. სავ.).

sánctus, a, um 1. წმინდა, ხელშეუხებელი; ut pecúniam de sanctióre aerário auferrent რომ ფული გაეტაცათ ხელუხლებელი სალაროდან (Cic. Att. 7, 21, 2). 2. უწმინდესი; პატისესაცემი; 3. პატოსანი, ერთგული.

sáne ზმნს. 1. რასაკვირველია, მართლაც; 2. ფრიად; 3. რაღა!

sánguinans (sanguinántis; მიძლეობა) სისხლის მსმელი; sanguinántis eloquentíae úsus récens ახლახან შემოვიდა ხმარებაში სისხლის მსმელი მკვერპეტყველება (Tac. Dial 12)

sanguíneus, a, um 1. სისხლისა, სისხლიანი; 2. სისხლისმღვრელი.

sánguis (sánguinis) ♀. სისხლი.

sánitas (sanitátis) რ. 1. სისალე, ჯანმრთელობა; 2. გადატ. სალი გონება; გონიერება.

sáno (sanávi, sanátum, sanáre) ვასალე, ვარჩენ; განვეურნავ.

sánus, a, um 1. სალი; 2. გადატ. გონიერი.

sápiens (sapiéntis) ზედსართ. 1. ჭკვიანი, გონიერი; 2. ბრძენი. [sápio]

sapíonter ხნს. გონივრულად; ბრძნულად.

sapíentia (sapíentiae) რ. გონიერება, სობრძნე.

sápío (sápui ან sapívi ან sápuí, sáprore) 1. გემოს ვერძნობ; 2. გადატ. ვერძნობ, მეხმის, გამეგება; ვიცი.

sápor (saporis) შ. გემო. [sápío]

sarcína (sarcínae) რ. ბარჯი.

sarcínarius, a, um საბარჯო.

sarcío (sársi, sártni, sarcíre) 1. შევაკეთებ, გამოვასწორობ; 2. ავანახლავურებ.

sarmentum (sarmónti) სს. ყლორტი; რქა (ვახის რქა); sarménta (sarméntorum, მრ. რ.) ფიჩხი.

sat = sátis.

satélles (satéllitis) შ. რ. თანამგზავრი; თანამონაწილე.

sátias (satiátis) რ. იგივეა რაც satisfetas; ἡ ἡσὶν Τιβήριον... témpus, próces, sátis intigésant ტიბერიუსი ვერც ხვეწნა-მუდარამ და ვერც მოყირკებამ ვერ დააცხრო (Tac. ann. 6,38).

satisfetas (satiétátis) რ. 1. საკმაოობა, სიკარბე; 2. გადატ. მოყირკება.

1. sátis (satisávi, satisátum, satisáre) 1. გაძღებ; 2. გადატ. თავს ვაბებრებ.

2. sátis (satisónis) რ. თესვა; რგვა.

sátira ან sátura (sátírae) რ. სატირა.

sátis საკმაოვ. საკმარისად; კარგად.

satisfácio (-fáci, -fáctum, -fácere) 1. ვაკმაყოფილებ; 2 თავს ვიმართლებ, ბოდიშს ვიხდი.

satisfácio (satisfációnis) რ. 1. დაკმაყოფილება; 2. ბოდიში.

sátius ხნს. უფრო უკეთ.

sátius est უმჯობევეთა.

sátur, sátura, sátorum 1. მაძღარი; 2. გადატ. უხვი; მდიდარი.

sátura (sáturae) რ. 1. ნარვევი; 2. სატირა.

1. sátus ob. 2. séro.

2. sátus (sátus) შ. 1. თესვა; რგვა; 2. გადატ. მოდგმა. [2. séro]

sáucio (sauciávi, sauciátum, sauciáre) 1. ვჭრი (დაჭრა); ვკოდავ; 2. გადატ. მოეხნავ.

sáucius, a, um 1. დაჭრილი; 2. გადატ. თანხული.

sáxus, a, um კლდისა, კლდიანი; ქვისა; dissaepta sáxea ქვის კეულები (Lucr. 6951).

saxósus, a, um კლდიანი.

sáxum (sáxi) სს. კლდე; ლოდი.

scáber, scábra, scábrum მქისე, ხორკლებიანი.

scábies (scabiéi) რ. 1. სიმქისე; 2. გადატ. ძლიერი სწრაფვა.

scævus, a, um 1. მარცხენა; 2. გადატ. მარცხიანი.

scálae (scálarum, მრ. რ.; მხ. რ. scála) რ. კიბე.

scálo (scálsi, scálpum, scálpere) 1. ვკაწრავე; ვუბევე; 2. გადატ. ამოჭრი, ამოვეკვეთ.

scámmum (scámmi) სს. სკამი.

scándo (scándi, scánsuum, scándere) ავდივარ.

scándula (scándulae) რ. ნაფოტი; ყავარი.

scáphia (scáphae; ბერძნ.) რ. ნავი.

scáphium (scáphi; ბერძნ.) სს. სასმისი.

scáputa (scáputae) რ. ბუკი.

scelerátus, a, um 1. დანაშაულებრივი; ბოროტმოქმედი, ავახაყური; 2. ბოროტებით აღსავსე.

scélero (scelerávi, scelerátum, sceleráre) ვბილწავ ავახაყური ან ბოროტი მოქმედებით.

scélus (scéloris) სს. ბოროტმოქმედება.

scéna (scénae; ბერძნ. σκηνή) რ. სცენა.

scéptrum (scéptri; ბერძნ. σκήπτρον) კვერთხი.

schéda (schédao; ბერძნ.) რ. ან scéda (scédae) რ. ნაქერი; ქალაღლის ნაღლევი.

schóla (schólae; ბერძნ.) რ. 1. სკოლა; 2. გამოკვლევა, მეცნიერული ბანა.

1. scholásticus, a, um (ბერძნ.) 1. სკოლისა, სასკოლო; 2. მკვერმეტყველებისა.

2. *scholásticus* (*scholástici*; ბერძნ.) ?
 როტორიკული სკოლის მოსწავლე;
 2. მკვერემეტყველების მასწავლებელი.
scída იხ. *schólus*.
sciens (*sciéntis*) ზედსართ. მეოდნე,
 გამოცდილი; გამობრძმედილი.
sciénter ზმნს. ოსტატურად, ცოდნით.
sciéntia (*sciéntiæ*) რ. 1. ცოდნა; 2.
 უნარი.
scilicet ზმნს. რასაკვირველია.
sciúdo (*sciði, scißsum, sciúdero*) 1.
 ვგლეჯ; ვხევ; 2. გადატ. ვყოფ. ერთ-
 მანეთს ვაცილებ; ვარღვევ; ვანგრევ.
sciúndula (*sciúndula*) რ. იგივეა რაც
sciúndula.
sciío (*sciúi ან scií, sciítum, sciíre*) ვიცი;
sciit litteras მას აქვს მეცნიერული
 ცოდნა.
scípío (*scípíonis*) ? ჯობი, კვერთხი.
sciípus (*sciípi*) ? ლერწამი.
sciisco (*sciúi, sciítum, sciiscere*) ვიწო-
 ნებ, ვდასტურებ (ზმის მიცემით).
scißsum იხ. *sciúdo*.
sciío ზმნს. ოსტატურად, ცოდნით.
sciítor (*sciítatus sum, sciítári*) ვტყობი-
 ლობ.
 1. *sciítum* (*sciíti*) ს. დადგენილება, გა-
 დაწყვეტილება.
 2. *sciítum* იხ. *sciío* და *sciisco*.
sciítu დადგენილებით.
sciípa (*sciíparum, მრ. რ.; მხ. რ. sciípa*)
 რ. ცოცხი.
sciípulus (*sciípuli*) ? 1. ფრიალო
 კლდე; 2. გადატ. ხიჯათი, საფრთხე.
sciípio (*sciípiónis; ბერძნ.*) ? 1. მო-
 რიელი, ღრიანკალი; 2. გადატ. სა-
 ტყორცნი იარაღი.
scriba (*scribæ*) ? გადამწერელი; მწე-
 რალი.
scribo (*scripsi, scriptum, scribere*) 1.
 ვწერ; 2. შევკრებ (ჯარს); *tertius*
exercitus a L. Quínotio scribátur
 მესამე ჯარი შეკრიბოს ლ. კვინტი-
 უსმა (*Liv. 6,6,14*).
scriñium (*scriñii*) ს. ყუთი (საბუთე-
 ბის შესანახი).

scriptio (*scriptíonis*) რ. 1. წერა; 2.
 წერილობით დამუშავება.
scriptito (*scriptitávi, scriptitátum,*
scriptitáre) 1. ვწერ ხოლმე; 2. გამუდ-
 მებით ვწერ; *ad Primum et Várum*
média scriptitábat პრიმუსსა და
 ვარუსს გამუდმებით სწერდა ორკო-
 ფელ წერილებს (*Tac. h. 3,52*).
scriptor (*scriptóris*) ? მწერალი.
scriptum (*scripti*) ს. ნაწიო.
scriptúra (*scriptúrac*) რ. 1. დანწერ-
 ლობა, დაწერილობა; 2. მოამბე
 (ქურნალი); *diúrna actórum scrip-*
túra ყოველდღიური მოამბე (*Tac.*
ann. 3,3).
scriptum იხ. *scribo*.
seróbis (*seróbis*) ? რ. ორბო.
scrupulósus, a, um 1. ციკაბო; 2. ზედ-
 მიწვენიო.
scrúpulum ან *scripulum* (*scrúpuli*)
 ს. (უკნინესი ნაწილი ყოველგვარი
 საზომისა). 1. სკრუპული (ასისი
 1/288 ნაწილი, უნციის 1/24 ნაწილი;
 უდრის 1,137 გრამს); 2. გადატ. მი-
 ნეტი (ასტრონომიაში).
scrúpulus (*scrúpuli*) ? კინი. 1. წვე-
 ტიანი ქვა; 2. გადატ. შეშფოთება,
 დაეჭება.
scrútor (*scrutátus sum, scrutári*) გა-
 დავექვავ, დაეხრეყ.
scúlpo (*scúlpsi, scúlptum, scúlpero*)
 გამოვჭრი, გამოვკვეთ; გამოვაკანდა-
 კებ.
scúlptor (*sculptóris*) ? მოქანდაკე.
scúrra (*scúrrae*) ? მახხარა.
scutárius (*scutárii*) ? ფარის გამკეთე-
 ბელი.
scutátus, a, um ფარით შეიარაღებუ-
 ბული.
scúti (*scúti*) ს. ფარი.
 1. *sc* ბრალდ. და ექ. ბრ. III პირის ნა-
 ცკლასხელისა იგი, იხ. იბ. *súí*.
 2. *sc* (წინდებული) = *sine*.
 3. *sc* (მხარებელი თავართად აღნიშ-
 ნავს) 1. განხე, გვერდზე; *cédo მიე-*
დივარ, scédo განხე ვღებები, ვშორ-

დები; *póno* ვეჯამ, *sepóno* გვერდზე ვეჯამ; 2. უ- (რისაზე უქონლობა); *secórdia* უქულობა (*se, cors*), *secúrus* უზრუნველი (*se, cúra*).

sébum (*sébi*) ს. 1. ქონი; 2. თებო.

secále (*secális*) ს. ქვაი. შდრ. *ásia*.

secérdi (-*cérsi*, -*céssum*, -*cédere*) განხე ვდგები, ვშორდები.

secérno (-*crévi*, -*crétum*, -*cérnere*) 1. გამოვეყოფ; 2. გამოვითიშავ.

secéssio (*secessiónis*) რ. წასვლა, განშორება.

secéssus (*secéssus*) ?. გაცლა, განმართობა.

secúius (ზმნს.) უფრო სხეანაირად; უარესად; ნაკლებ. შდ. *secus*.

secúndo (-*clúsi*, -*clúsum*, -*clúdere*) 1. ცალკე ვკეტავ; 2. ვაცალკევებ.

seculum = *seculum*.

secó (*secui*, *secutum*, *secare*) 1. მოვკრი, გადავჭრი; მოვთლი; 2. გავკვეთ.

secréto (ზმნს.) განცალკევებით. განმართობით.

1. *secrétum* იხ. *secérno*.
2. *secrétum* (*secréti*) ს. საიდუმლოება.

1. *secrétus*, *a*, *um* (მიმღეობა) განმართობული, რომელიც განმართოვდა; *dómi secrétus* შინ რომ განმართოვდა (*Tac. ann. 15,59*).
2. *secrétus*, *a*, *um* 1. განცალკევებული. განმართობული; მყუდრო; *casta et secréta dómo* სუფთა და ნყუდრო ჰქონდა სახლი (*Tac. ann. 14,22*).

secéta (*secétae*) რ. გეზი (მოჭმელებისა, ახროვნებისა); 2. მიმართულება (პოლიტიკური, ფილოსოფიური); 3. მოძღვრება; სკოლა.

sectio (*sectiónis*) რ. 1. გაჭრა; გაკვეთა. 2. გაყოფა. განაწილება; 3. განაყოფი; ნადავლი; 4. გადატ. ჩამორთმეული ქონების გაყიდვა.

sector (*sectátus sum*, *sectári*) 1. თან ვდევ ხოლმე; 2. გადატ. ვეტანები რამეს, ვესწრაფვი.

sectúra (*sectúrao*) რ. 1. კრა, კვეთა; 2. გადატ. მალარო.

secubo (-*cúsi*, -*cubáre*) ცალკე ვწევა.

secularis (ან *saecularis*), *e* 1. საუკუნისა; 2. სოფლიური, საერო; წარმართული.

seculum (*seculi*) ან *saeculum* (*saeculi*) ს. 1. მოდგმა; თაობა; 2. გადატ. საუკუნე.

secundáni (*secundánorum*, მრ. რ.) ?. მეორე ლეგიონის ჯარისკაცები.

secundarius, *a*, *um* 1. მეორადი; 2. მეორეხარისხოვანი.

1. *secúndo* (*secundávi*, *secundátum*, *secundáro*) ხელს ვეწყობ; *secundans* (*secundántis*; მიმღეობა) ხელისშემწყობი; *relabénte aestu et secundánte vénto* როდესაც განახლდა ტალღების მოქცევა და ზურგქარი იყო (*Tac.*).
2. *secúndo* ზმნს. 1. მეორედ; 2. მეორეჯერ 3. ორჯერ.

1. *secúndum* 1. (ზმნს.) შემდეგ, უკან; მეორედ; 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრ.) შემდეგ, კვალდაკვალ; გასწვრივ; გადატ. შეფარდებით, მიხედვით; (ვისიმე) სასარგებლოდ; *ita secúndum Messénios dátum* ამრიგად საკითხი გადაწყდა მესენლოთა სასარგებლოდ (*Tac. ann. 4,43*).
2. *secúndum* (*secúndi*) ს. წარმატება. *secúndus*, *a*, *um* 1. მომდევნო, მეორე; *príma et secúnda ácies* პირველი და მეორე რაზმეული; (*púrtes*) *secúndae* მეორე როლი მსახიობისა (*Hor. s. 1,9,46*; იხ. ზემოთ *adiutor*); 2. ხელისშემწყობი, ხელსაყრელი; კეთილგანწყობილი.

secúris (*secúris*) რ. 1. ცული, ნაჯახი; 2. გადატ. ძალაუფლება, ბატონობა.

secúritas (*secúritatis*) რ. 1. უზრუნველყოფა, უდარდელობა; 2. უშიშროება. [*secúrus*]

secúrus, *a*, *um* 1. უზრუნველი, უდარდელი; 2. უშიშარი.

1. *sécus* სე. (არ იბრუნება) სქესი; *virile ac muliebre sécus* კაცები და ქალები (Tac. ann. 4,62).

2. *sécus* I (ზმნს) 1. სხვანაირად; 2. ცუდად; უმართებულოდ; *róctis an sécus* მართებულად თუ უმართებულოდ; 2. ნაკლებად; *uécque máltó sécus in ius vírium* მათში (ე. ი. კოპორტებში) არც თუ ბევრად ნაკლები რაოდენობა იყო (ვიდრე ლეგიონებში) (Tac. ann. 4,5); II (წინდებული) -თან, მახლობლად; *sécus máre* ზღვასთან, ზღვის კიდეზე.

sed კავშ. მაგრამ, არამედ.

sedecim თექვსმეტი.

sedéo (*sedí*, *séssum*, *sedére*) ვზივარ.

sedes (*sedis*) რ. დასაჯდომი ადგილი; 2. (გადატ.) ადგილსამყოფელი, სამოსახლო ადგილი; ბინა.

seditio (*seditiónis*) რ. გ ნხეთქილება; აჯანყება; შფოთი; *seditiónes a tríumviris...ágro dividéndo creatis excitátas* აჯანყებანი, რომლებიც აღძრული იყო მიწების გასანაწილებლად არჩეული ტრიუვირების მიერ (Liv. 59 P.)

seditiosus, *a*, *um* 1. აღმაშფოთებელი; შფოთის ჩამომკვდები.

sedó (*sedávi*, *sedátum*, *sedáre*) 1. ვაიძულებ დაჯდეს, დავსვამ; 4. (გადატ.) ვამშვიდებ, ვაწვანარებ.

sedúco (*-dúxi*, *-dúctum*, *-dúcere*) 1. განზე გამყავს; 2. პოეტ. ვაცალკეებ.

sedúlo ზმნს. გულმოდგინეუ.

sedulus, *a*, *um* გულმოდგინე.

séges (*ségotis*) რ. ნათესი; ყანა.

ségnis, *o* ზანტი, ნელი.

ségrego (*-gregávi*, *-gregátum*, *-gregáre*) 1. ჯოგიდან ან ფარიდან გამოვყოფ; გამოვცალკეებ; გამოვითიშავ.

seíungo (*-iúnxí*, *-iúntum*, *-iúngero*) გავყრი, ერთმანეთს დევაშორებ.

selectio (*selectiúnis*) რ. ამორჩევა, შერჩევა. [*séligo*]

seibra (*seíbrae*) რ. ნახევარი გირვანქა. [*semi-, íbra*]

séligo (*-légi*, *-léctum*, *-lígere*) ამოვარჩევ, შევარჩევ.

sélla (*séllae*) 1. სავარძელი; 2. კეზი.

sellárus, *a*, *um* სავარძლისა, კეზისა; *sellárus* (*sellárii*) შ. „მესავარძლე“, გარყვნილი კაცი (Tac. ann. 6.1)

sémel ზმნს. 1. ერთხელ; 2. ერთბაშად; 3. ერთხელ და სამუდამოდ; *sémel átque íterum* რამდენჯერმე, არაერთხელ.

séminis (*sóminis*) სე. 1. თესლი; 2. გადატ. მოდგმა, თაობა.

seméntis (*semóntis*) რ. ნათესი; *semóntem fácere* დათესვა.

semérmis, *e* (იგივეა რაც *somíermis*) ნახევრად შეიარაღებული.

seméstris, *e* ექვსთვიანი. [*sex*, *mónsis*]
semésus, *a* *um* ნახევრად შექმული. [*semi-*, 1. *sdó*]

semi- ნახევრად, ნახევარი.

semiánimis, *o* ან *semiánimus*, *a*, *um* ცოცხალ-შკვლარი.

semicanális (*semicanális*) შ. ანატლარი.

semideus, *a*, *um* ნახევრად ღვთაებრივი.

semiórmis, *e* ან *semiórmus*, *a*, *um* ნახევრად შეიარაღებული.

semifáctus, *a*, *um* ნახევრად გაკეთებული.

semífer, *semífera*, *semíferum* ნახევარცხოველი; ნახევრად ველური.

semihomo (*semihóminis*) შ. 1. ნახევრად ადამიანი, ნახევრად ცხოველი; 2. გადატ. ნახევრად ველური.

semihóra (*semihórae*) რ. ნახევარი საათი.

semímaris (*semímaris*) შ. ნახევრად კაცი, ჰერმამფროდიტი.

seminárus, *a*, *um* თესლისა, სათესლე; *seminárium* (*seminárii*) სე. სანერგე.

seminex (*seminocis*) ზედსართ. ცოცხალ-შკვლარი.

seminio (*seminávi, seminátum, semináro*) 1. ვთეს; 2. გადატ. წარმოვშობ.

semiplénuš, a. um ნახევრად სახე; ნახევრად დატვირთული.

semírutus, a. um ნახევრად დანგრეული; *ca-stellum semírutum* ნახევრად დანგრეული ციხე.

semis (*semíssis*) შ. 1. ნახევარ-ასსი; 2. ნახევარი. [semi-, as]

semisómuš, a. um ნახევრად მძინარე. **semisónauš** (*semiónántis*) ზედსართ. ნახეუარხმძვანნი.

semita (*semitaš*) რ. ბილიკი.

semitstus, a. um ნახევრად დამწვარი.

semivir (*semiviri*) შ. 1. ნახევარკაცი; კენტავრი; 2. ჰერმეფროდიტი; 3. გადატ. საჭურისი.

semivírus, a. um ცოცხალ-მკდარი.

semivocáliš, e 1. ნახევრად ხმის გამოღები; 2. ნახევარხმძვანი.

semótus, a. um 1. მოშორებით მყოფი, განცალკევებული; განთავისუფლებული; *cúra semótus metúncu* ზრუნვისა და შიშისაგან განთავისუფლებული (*Lucr.*); 2. გადატ. შინაგანი, შინაური; *arcána semótae dictiónis* შინაური მკერემეტყველების საიდუმლოებანი (*Tac Dial. 2*).

semóvco (*-movi, -mótum, -movóre*) 1. განზე გადავდგამ; ვაშორებ; 2. გადატ. გამოვყოფ, ვთიშავ.

semper ზნწა. მუდამ, ყოველთვის.

sempitérnuš, a. um მუდმივი.

senáriuš, a. um ექვსისაგან შემდგარი; *véršus senáriuš* ექვსმუხლიანი ტაფი.

senátor (*scuatóris*) შ. სენატორი.

senatóriuš, a. um სენატორისა, სენატორთა.

senátus (*senátus*) შ. სენატი; *in senátum veúre* სენატორად გახდომა; *in senátum légere* სენატორად არჩევა; *senátu movére* სენატიდან გაძევება; *senátus consúltum* სენატის დადგენილება.

1. **senéctus, a.** um ბებერი, მოხუცებული, ხანდაზმული; *senécta* (*senéctae*) რ. სიბერე

2. **senéctus** (*senéctúctis*) რ. სიბერე; მოხუცებულობა.

senéscó (*senáui, senéscere*) ვებრდები.

senéx (*senáis*) ზედსართ. ბებერი; *senóx* (*senóis*) შ. მოხჯი.

seni. ad, a ექვ-ექვსი.

senflis, e მოხუცისა, ბებრისა; ბებრული. [senex]

senior შ. რ., **seníuš** სწ. (შედარ. ხარ. სიტყვისა *senex*) უფროსი; უფრო სრულყოფილი.

seníum (*senii*) სწ. 1. სიბერე; 2. დაძაბუნება; დაუძლურება.

seníuš იხ. **senior.**

senšim ზნწს. თანდათან, ცოტ-ცოტა.

senšus (*senšus*) შ. 1. გრძობა; 2. აზრი.

senténtia (*senténtiae*) რ. 1. აზრი, შეხედულება; 2. გადაწყვეტილება; 3. განაჩენი.

sentio (*senšis, senšum sentiro*) 1. ვგრძობ; 2. ვატყობ; მეძმის; 3. ვფიქრობ, მგონია.

sentis (*sentis*) შ. ჯაგნარი.

sentus, a. um ეკლიანი; ჯაგიანი.

seórsus (ან *seórsuš*) ზნწს. ცალკე.

separátim ზნწა. განცალკევებით; ცალკე, ცალკ-ცალკე.

separátio (*separatiónis*) რ. განცალკევება. გამოყოფა.

separátuš, a. um ცალკე; ცალკეული; სხვადასხვა.

separu (*separávi, separátum, separáre*) ვაცალკევებ; გამოვყოფ.

sepélio (*sepelívi* ან *sepéliu, sepúltum, sepelfre*) 1. ვმარხავ (მიცვალებულს) 2. სრულიად ვსაობ.

sepes (*sepis*) რ. ღობე, სტე.

sepio ან *suopio* (*sepsi, séptum, sepire*) 1. ვღობავ; 2. გადატ. ვიცავ.

sepóno (*-pósu, -pósitum, -póneré*) 1. გვერდზე ვდგამ; გადავდებ; 2. მოვაშორებ, გავაძევებ.

septem შვიდი.

Septémber, Septémbris, Septémbró სექტემბრისა; mónsis Septémber სექტემბერი.

septéndecim ჩვიდმეტი.

septóni, ac, a შვიდ-შვიდი.

septéntrio ob. septentríones.

septentrionális, e ჩრდილო, ჩრდილოეთისა.

septentríones (septentríonum, მრ რ.; მხ. რ. septéntrio) შ. 1. შვიდვარსკვლავედა; 2. გადატ. ჩრდილოეთი.

septics ზნს. შეიდეჯერ.

septimus, a, um მეშვიდე; septimum მეშვიდეჯერ.

septimus-décimus მეჩვიდმეტე.

septingentésimus, a, um მეშვიდასე.

septingénti, ac, a შვიდასი.

septingénties ზნს. შვიდასჯერ.

septuagésimus, a, um სამოცდამეათე.

septuagínta სამოცდაათი.

septum (septi) ხ. 1. გადალობილი; ღობე; 2. ანატ. ძვიდე.

septus (ან saeptus) a, um შემოლობილი, გადალობილი; septa pudicitia აქაუნ ისინი ცხოვრობენ უბიწოების ღობით შემოვლებული (Tac. G. 19);

sepulcrális, e საფლავისა.

sepúlcrum ან sepúlchrum (sepúlcri) ხ. 1. საფლავი; 2. გადატ. საფლავის ძკლე; 3. გადატ. მიცვალებული. [sepélio]

sepultúra (sepultúrae) ჯ. დასაფლავება; დასვენება.

sequax (sequacis) ზეფსართ. ადვილად მიმყოლი, ხალისით მიმყოლი [sequor]

sequéster (sequéstri) შ. შუამავალი.

sequor (secútus sum, séqui) 1. მიეყვები, მივლევ; 2. დავედევნები; 3. კვალს მივლევ. ვიკვლევ. ვეძებ.

Ser, Sérís (ბერძ. Σίρι) შ. სერი, (მრ.) სერები (ალმ. აზიაში მცხოვრები ხალხი, ცნობილი თავისი ხელოსობით, აბრეშუმის ქსოვილების დამზადებით). ob. séricus.

séra (sérac) ჯ. ურდული; მოკლონი; clausuris et séria კლიტეებითა და მოკლონებითა (Baruch 6,17).

serénitas (serenitátis) 1. სიმზიარულე; 2. ნზიანი ამინდი; serénitas caeli მოწმენდილი ცა.

seréno (serenávi, serenátum, serenáre) ნათელ ვყოფ; სიხარულით გამოვხატავ.

serénus, a, um 1. ნათელი, მოწმენდილი; caelo fulgébát Lúna seréno მოწმენდილ ცაზე მთვარე კაშკაშებდა (Hor. ep. 15.1); 2. გადატ. მზიარული.

séria (sériae) ჯ. კოკა.

serícus, a um 1. სერული; fórrum séricum სერული რკინა; dóctus sagítas. téndere séricas მიჩვეული სერული ისრების ტყორცნას (Hor. carm. 1.29,9) 2. აბრეშუმის; inter séricos pulvillos აბრეშუმის ბალიშებში (Hor. ep. 8,1h); véstis sérica აბრეშუმის ტანისამოსი (Tac. ann. 233).

séries (seriái) ჯ. 1. რიგი, მწყრივი; 2. მოღგმა, თაობა. [1. séro]

serío ზნა. დინჯად, დარბაისლად.

1. sérius, a, um, წნიშენლოვანი: séria (seríorum, ბრ. რ.) ხ. წნიშენლოვანი საქმეები.

2. sérius შედარ ხარ. სიტყვისა sérus. sérmó (sermónis) შ. 1. საუბარი, ბაასი; 2. სიტყვა.

1. séro (serui, sórtum, sérere) 1. გადავწნავ ერთი-მეორეს, შევკრავ; 2. გადატ. ვაბამ, ვაერთებ; ვთხზავ; sérere collóquia ლაპარაკის გაბმა; sérere certámina შებმა (საბრძოლველად).

2. séro (sévi, sárum, sérere) 1. ვთეს; ვრგავ; 2. წარმოვშობ, წარმოვქნი.

3. séro ზნს. გვიან.

sérpens (serpéntis) შ. ჯ. გველი. [sérho] sérho (serpsí, éserptum, éserpero, ვტოცავ, მიტოცავ; sérpens (serpéntis) 1. ქვემძრომი; 2. გველი:

sérra (sérrae) რ. ბერძნი; **sérra secáre** გაბეზება.

sértum იხ. 1. **séro.**

1. sérum (séri) ს. შრატო.

2. sérum (séri) ს. გვიანი დრო.

sórus, a, um გვიანი; დაგვიანებული; ნაგვიანვეი.

sérva (sérvae) რ. მონა-ქალი, მზევალი.
servátor (servátoris) ჰ. დამცველი მხსნელი. [sérvo]

servílis, o მონისა, მონებისა; მონური; **tumíltus servílis** მონათა აჯანყება. [sérvus]

servíliter ზმნს. მონურად.

sérvio (servívi, servítum, servíre) 1. მონა ვარ; ვემონები; **2.** გადატ. ვემორჩილები, ქვეშევრდომი ვარ; **3.** გადატ. ვემსახურები. [sérvus]

servítium (servítii) ს. 1. მონობა; **2.** მონები.

servítudo (servítudinis) რ. მონობა.

sérvitus (servítutis) რ. 1. მონობა, მონური სამსახური; **2.** მონები; **3.** მორჩილობა.

sérvo (servávi, servátum, serváre) 1. გადავარჩენ, ვიხსნი; **2.** ვიცავ, ვიფარავ; **3.** თვალყურს ვადევნებ.

1. sérvus (sérvi) ჰ. მონა.

2. sérvus, a, um მონისა; მონური; დამონებული.

sescéni, ae, a ექვსას-ექვსასი.

sesa = se.

sésqui ზმნს. ნახევარჯერ.

sesquíalter, sesquíaltera, sesquíalterum ერთნახევარი.

sesquipedális, o ფურტანახევარი.

sesquiplága (sesquiplágae) რ. ერთნახევარი დარტყმა (გვხვდება მხოლოდ ტაციტუსთან; ann. 15,67).

sessio (sessiónis) რ. 1. ჯდომა; **2.** სტდომა.

sestértius (sestértii) ჰ. ორნახევარი ასსი; სესტერცი; **sestértium (sestértii) ს.** = **sestértium mille** ათასი სესტერცი.

seta (setae) რ. ჯაგარი.

seu (an sívo) კავშ. 1. ან თუ, ან როდესაც; **2.** ანუ.

severitas (severitátis) რ. სიმკაცრე, სისასტიკე.

severus, a, um მკაცრი, სასტიკი.

sevoco (-vocávi, -vocátum, -vocáre) გავიზნობ, გამოვიზნობ.

sevuum (sévi) ან sébum (sébi) ს. 1. ქონი; **2.** თებო.

sex ექვსი

sexagési, ae, a სამოც-სამოცი.

sexagésimus, a, um მესამოცე.

sexaginta სამოცი.

sexágies ზმნს. სამოცჯერ.

sexcéni, ae, a ექვსას-ექვსასი.

sexcentésimus, a, um მეექვსასე.

sexcénti, ae, a ექვსასი.

sexcéntics ზმნს. ექვსასჯერ.

sexónium (sexónii) ს. ექვსწლედი.

sexíes ზმნს. ექვსჯერ.

sextílis, o მეექვსისა; **ménsis Sextílis** სექსტილი (მეექვსე თვე, შემდეგ აგვისტოდ გადაარქმეული).

séxtus, a, um მეექვსე.

séxtus-décimus მეთექვსმეტე.

séxus (séxus) ჰ. სქესი.

si კავშ. 1. თუ, უკეთუ; **2.** თუ არა.

síbilo (sibílaré) ვ შიზინებ, ვსისინებ.

síbilus, a, um შიზინა, სისინა.

sic ზმნს. ასე, ამრიგად; ამდენად.

síca (sícae) რ. 1. ხანჯალი; **2.** გადატ. მკვლელობა.

sicárius (sicárii) ჰ. მკვლელი; ყაჩაღი.

síce ზმნს. მშრალად.

síceine აგრე?

síceitas (síceitátis) რ. 1. სიმშრალე; **2.** დაშრობა.

síceo (síceávi, síccátum, síccáre) ვაშრობ; **síceáre óvem** ცხვრის მოწყვლა.

síceus, a, um 1, მშრალი; გამზმარი; **2.** გადატ. მშრალი, გულცივი, გულგრილი; **síceum (sícci) ს.** მშრალი ადგილი, ხველეთი.

síceubi ზმნს. თუ კი სადმე.

síceunde ზმნს. თუ კი საიდანმე.

sicut (და sicuti) კავშ. თითქოს; რადგან.

sidereus, a, um 1. ვარსკვლავებიანი; 2. გადატ. მბრწყინავი.

sido (sidi ან sédi, séssum, sídere) ვჯდები.

síduš (sideris) სჲ. 1. მნათობი; ვარსკვლავი; 2. პოეტ. sídera მრ. რ; ცა; 3. გადატ. დრო; ამინდი; ჰავა; 4. გადატ. მშვენება; სამკაული; ad sídera ზევით; ცამდე.

sigillum (sigilli) სჲ. კნი. [+signum] 1. პატარა გამოსახულება, პატარა ქანდაკება; 2. ბეჭედი.

signatio (signationis) რ. იგივეა რაც significatio.

signator (signatoris) შ. 1. ბეჭდის დამსმელი; 2. გადატ. მოწმე.

signifer (signiferi) შ. მედროშე, ალამდარი.

significatio (significationis) რ. აღნიშვნა; მითითება.

significo (-ficavi, -ficatum, -ficare) ვანიშნებ, მიუთითებ; ვაჩენ (ვიჩენ).

signo (signavi, signatum, signare) 1. აღნიშნავ; დაენიშნავ; 2. აღვბეჭდავ. 3. დავბეჭდავ; ბეჭედს დავსვამ.

signum (signi) სჲ. 1. ნიშანი; 2. გამოსახულება; 3. დროშა, ალამი.

siléntium (siléntii) სჲ. 1. დუმილი; 2. სიწყნარე, სიჩუმე.

sileo (silui, silere) ვდუმ, გაჩუმებული ვარ.

silésco (siléscere) 1. ვდუმდები, ვჩუმდები; 2. ვწყნარდები.

silex (silicis) შ. რ. 1. რიყის ქვა; 2. პოეტ. კლდე.

siligo (siliginis) რ. ხორბალი.

siliqua (siliquae) რ. 1. პარკი; 2. პარკოსანი მცენარე.

silva (silvae) რ. ტყე.

silvester, silvestris, silvestre ტყისა ტყიანი.

simia (simiae) რ მაიმუნი.

similis, e (შეჯარ. ხარ. similor, აღმარ. ხარ. simillimus) მსგავსი.

similiter ზნს. მსგავსად.

similitudo (similitudinis) რ. მსგავსება.

simplex (simplicis) ზუსარო. 1. ერთმაგი; მარტივი; 2. გადატ. ბუნებრივი; პირდაპირი, გულლია; გულუბრყვილო.

simplicitas (simplicitatis) რ. 1. სიმარტივე; 2. გადატ. ბუნებრივობა; პირდაპირობა; გულუბრყვილობა.

simpliciter ზნს. 1. მარტივად; 2. პირდაპირ; გულლიად; გულუბრყვილოდ.

simul ზნს. 1. ერთად; 2. იმავე დროს; simul—simul ისე—როგორც; იმდენად—რამდენად, ნაწილობრივ—ნაწილობრივ; simulatque როგორც კი. simulac როგორც კი.

simulacrum (simulacri) სჲ. 1. გამოსახულება, გამოხატულება; 2. აჩრდილი; მიმსგავსებელი სურათი.

simulatio (simulationis) რ. 1. მიმსგავსება; 2. მიბაძვა; 3. თავის მოჩვენება.

simulator (simulatoris) შ. 1. მიბაძველი; 2. ვინც თავს მოაჩვენებს, თითლიბაზა; 3. მლიქვნელი.

simulátque როგორც კი.

simulo (simulavi, simulatum, simulare) 1. მივამსგავსებ; ვბაძვ; 2. თავს მოვჩვენებ; ვთითლიბაზობ.

simultas (simultatis) 1. მეტოქეობა; 2. ჯიბრი, მტრობა.

sin კავშ. თუ კი.

sincere ზნს. გულთ, გულახდილად; პატიოვნად.

sincerus, a, um 1. სუფთა, წმინდა, შეურეველი; ნამდვილი; 2. გადატ. ალალმართალი; გულწრფელი.

sine (წინდებული, იხმარება მოქმ. ბრ.) უ-ოდ; sine patre უმამოდ.

singillatim (ან singulatim) ზნს. თითო-თითოდ, ცალკე-ცალკე.

singularis, e 1. ცალკე, ცალკეული; მარტო; 2. თავისებური, განაკეთრებული; 3. გრამ. მხოლოდობითი.

singulátim ზნს. თითო-თითოდ; ცალკე-ცალკე.

singuli, ae, a თითო-თითო.

singultus (singultus) ზ. 1. სლუკენი; 2. ხრიალი (სულთ-მობრძახისა).

sinister, sinistra, sinistrum 1. მარცხენა; 2. გადატ მარცხიანი, არახელისშემწეობი; 3. გადატ. მკითხაობის დროს) ბედნიერების მომასწავებელი (რომში); უბედურების მომასწავებელი (საბერძნეთში).

sinistre ზნს. 1. მარცხნივ, მარცხნით; 2. (გადატ.) ცუდად, არახელსაყრელად; *mirique caedes sinistro accēpta* ორივე მკვლელობას ცუდად შეხედნენ (Tac. h. 1,7).

sinistrorsus (ან sinistrorsum) ზნს. მარცხნივ, მარცხნისაკენ.

sino (sini, sinum, sinere) 1. დაეღებ, დაეფუძნებ (ამ მნიშვნელობით იხმარება მხოლოდ მიმღეობა **situs** [იხ. **situs**] და შედგენილ ზნაში **prino**=***posino**); 2. ვუშვებ, ვტოვებ, ნებას ვრთავ.

sino (sinavi, sinatum, sinare) 1. მოვლუნავ, მოვკაკავებ; *vēla sinare* იალკნების დაბერვა; *arcum sinare* მშველდის მოხიდავა; *miri introrsus sinati* კედლები შიგნით შეღუნული (Tac. h. 5,11); 2. ამოვპრეთ, ამოვღარავ.

sinus (sinus) ზ. 1. ღრმული, ფოსო; 2. კლაკნალი, ნაოკა; 3. ყურე; 4. უბე; 5. გადატ. შუაგული.

siquidem თუ კი.

sisto (stiri ან stōti, statum, sistere) 1. ვაყენებ; ვჯამ, ვათავსებ; 2. ავაგებ; 3. ვაჩერებ, შევაყენებ; 4. ბოლოს ვუღებ; 5. მხარს ვუჭერ; 6. გაეძღებ.

sitio (sitivi ან sitii, sitium, sitire) ნწყურია.

sitis (sitis) რ. წყურვილი.

situm იხ. **sino**.

1. **situs, a, um** 1. აგებული აშენებულის; *vetere aram Druso sitam disicerant* დაამხსერიეს ძველი საკურთხეველი, რომელიც დრუხეს სახელზე იყო აგებული (Tac. ann. 2,7);

Philippopolim a Macédone Philip-po sitam circumsidunt ალყა შემოარტყეს ფილიპე მაკედონელის მიერ დაფუძნებულ ფილიპოპოლისს (Tac. ann. 3,48); 2. მდებარე. [sino]

2. **situs (situs) ზ.** მდებარეობა.

sive (ან seu) კავშ 1. ან თუ. ან როდესაც; 2. ანუ; *sive—sive* ან—ან.

soboles (sobolis) ან suboles (subolis) რ. 1. მორჩი; 2. გადატ. შთამომავლობა.

sobrie ზნს. 1. ფხიზლად; 2. თავშეკავებით.

sobrietas (sobrietatis) რ. 1. სიფხიზლე; 2. თავის შეკავება; ზომიერება.

sobrina (sobriuae) რ. და **subrinus (sobrini) ზ.** დეიდაშვილი.

sobrius, a, um 1. ფხიზელი; 2. თავშეკავებული, ზომიერი.

soccus (succi) ზ. ფეხსაცმელი.

socer (soceri) ზ. სიმამრი; მამამთილი.

sociālis, e 1. საერთო; საამხანაგო; 2. პოეტ. ოლ-ქმრული; 3. საკავშირო, კავშირისა.

societas (societatis) რ. 1. ამხანაგობა, ერთიანობა; 2. კავშირი; 3. ამხანაგები; საზოგადოება.

socio (sociavi, sociatum, sociare) 1. ვაზოგადებ; საერთოდ ვხდი; 2. ვერთიანებ; 3. ამხანაგებთან ერთად ვაკუებ.

socius (socii) ზ. 1. ამხანაგი; 2. მოკავშირე.

socordia (sordiac) ან sordia (sordia) რ. 1. გონების სიღრუნვე, უტკუობა; *sordiana Claudiū an vinolentia* კლავდიუსის უტკუობით თუ მისი სიმთვრალით (Tac. ann. 12,67); 2. დაუდევრობა, უზრუნველობა; *postquam hic socordia senuerit* მის შემდეგ რაც იგი დაჩაჩანჯა და დაუდევრობის გამო (Tac. ann. 19). [se. cors]

socors (sordis ზედსართ. 1. ტყუანაკლები, გონებაჩლუნგი; 2. უზრუნველი; დაუდევარი.

sócerus (súcerus) ჟ. ს-დედრი; დედამთი-
ლი.

1. sodális, e ამხანაგური; მეგობრული.
2. sodális (sodális) შ. ამხანაგი, მეგო-
ბარი.

sodálitus (sodalitátis) ჟ. 1. ამხანაგო-
ბა; 2. ახანაგები, მეგობრები.

sol (sólis) შ. მზე

solácius (soláicii) შ. ნუგეში.

soláris, e მზისა.

solárium (solárii) შ. მზის საათი.

solátium=solácius.

soldúrii (solduriórum) შ. მრ. რ. სოლ-
დურიები (ერთგული მსახურნი).

sóldus=sólidus.

sólea (sóleae) ჟ. ხამლი (პურის კამის
წინ sóleao-ებს იხდიდნენ).

solémnis, e სადღესასწაულო, სახეიმო.
solémnis=solémnis.

sóleo (sólitus sum, solére) ჩვეულება
მაქვს.

sólis იხ. 2. sólum და sólus.

sólido (solidávi, solidátum, solidáro)
ვამკერივებ; მაგრად ვხდი; solidáti
múri გამაგრებული კედლები (Tac.
h. 2, 19).

sólidus, a, um 1. მკერივი. მთლიანი;
2. მთავარი, მყარი; 3. სრული, ნან-
დვილი.

solitúdo (solitúdinis) ჟ. 1. მარტოდ
ყოფნა, განმარტობა; 2. უდაბნო.

sólitus, a, um ჩვეულებრივი.

sólus (sólis) შ. 1. სავარძელი; 2. ტაბ-
ტი (მეფისა); 3. აბაჯანა.

solús იხ. sólus.

sollémnis, e ან sollémnis, e სადღესას-
წაულო, სახეიმო.

sóllers (sollértis) ზედსართ. მოხერხე-
ბული, კვიანი.

sollértia (sollértiae) ჟ. მოხერხება;
მოხერხებულობა.

sollícitatio (sollícitatiónis) ჟ. 1. ღელვა,
წუხ-ლი; 2. აღელვება; წაქვებვა.

sollícito (sollícitávi, sollícitátum,
sollícitáre) 1. მოძრაობაში მომყავს;
ვალელებ; 2. ვაწუხებ; 2. ვაქვებ,
ვავულიანებ.

sollicitúdo (sollicitúdinis) ჟ. ღელვა,
წუხილი.

sollícitus, a, um აღელვებული, შეწუ-
ხებული.

sólus (solátus sum, solári) ვანუგეშებ-
solstítium (solstítii) შ. ნაბუნობა.
[sol, sistu]

1. sólus ხნა. მხოლოდ, მარტო: non
sólus sed étiam არა მხოლოდ არა-
მედ აგრეთვე [sólus].

2. sólum (sólis) შ. ფსკერი; ნიადაგი,
მიწა.

sólus, a, um (ნათ. solvus, მიც sólis)
ერთი, მხოლოდ ერთი; მარტო, მარ-
ტო დარჩენილი.

sólutio (solutiónis) ჟ. 1. გახსნა; გა-
შლა; 2. დაშლა, გახრწნა; 3. მედ.
ხანარი.

sólutus, a, um 1. გახსნილი; შეუკვრე-
ლი, მოშვებული; თავისუფალი.

sólvo (sólvi, sólutum, sólvere) 1.
ეხსნი (ჯახანა, გამოხსნა, მოხსნა);
გავშლი; 2. მოეშვებ; 3. დავშლი;
შეწუხებ, გავწუხებ; მოესაობ; 4.
ვიხდი (ფულს, სასჯელს).

sómuus (somuávi, somniátum, somni-
áre) სიზმარში ეხედავ, მესიზმრება.
sómnius (sómni) შ. სიზმარი.

sómnus (sómni) შ. ძილი.

sónitus (sónitus) შ. ხმა, ხმაურობა.

sónio (sónui. sónitum, sonáre) 1. ხმას
გამოვიღებ. ხმას გამოვიცემ; 3. პოეტ.
ეუმღერ, ვადიდებ.

sónior (sonóris) შ. ხმა, ბგერა; ხმაურო-
ბა: laeto cántu aut truci sonóre
მიხარული სიმღერით ან მკისხანე
ყვიროლით (Tac. ann. 1, 65).

sonórus, a, um 1. მელერი; 2. ხმიანი,
ხმაური.

sons (sántis) ზედსართ. დამნაშავე.

sónus (sóni) შ. ხმა, ბგერა.

sópio (sopívi, sopítum, sopíre) 1.
ვაძინებ; 2. გადატ. გავაბრუებ; გო-
ნებას დავუკარგავ.

sópior (sopóris) შ. 1. მაგარი ძილი; 2.
გადატ. გაბრუება; გონების და-
კარგვა.

sórbeo (sórbus, sorbére) ცვლაპე.
sórdeo (sórdui, sordére) 1. უსუფთაო
ვარ, ბინძური ვარ; 2. გადატ. უმნი-
შენლოდ ვარ მიჩნეული.
sórdidus, a, um 1. უსუფთაო, ბინძუ-
რი; 2. გადატ. უმნიშვნელო; ღარი-
ბული; მდარე.
sórór (soróris) რ. და.
sorórius, a, um, დისა.
sors (sórtris) რ. 1. წილი; 2. ხედარი,
ბედი; 3. შეთხაობა.
sórrior (sortitus sum, sortiri) 1. წილს
ცვრი; 2. ვინაწილებ, ვიზიარებ; 3.
წილის ყრით მივდებ (შემავდა).
sortitio (sortitiónis) რ. წილის ყრა,
კენჭის ყრა.
sortitus ხმს. კენჭის ყრით.
1. sortitus იხ. sórrior.
2. sortitus (sortitus) რ. წილის ყრა,
კენჭის ყრა.
sósipes (sósipitis) ზედსართ. 1. კარგად
მყოფი, უგნებელი; 2. პოეტ. ბედნი-
ერი; ხელშეწყობი, მარჯვე.
sósipita (sósipitae) რ. მხსნელი (ქალი).
spádo (spadónis; ბერძნ.) შ. საკუთისი.
spárgo (spársi, spársu, spárgere) 1.
ვაბნევ, მოვაბნევ; მოვაყრი, მოვფენ;
2. გადატ. გავფანტავ; ვავრცელებ; 3.
ვასხურებ, ვაკურებ; გადატ. ავაკრე-
ლებ.
spársim ხმს. გაბნეულად, გაფანტუ-
ლად.
spársus, a, um 1. გაბნეული; გაფანტუ-
ლი; 2. აკრელებული, მოწინაწკლული.
spártum (spárti; ბერძნ.) ხ. 1. მცენ.
შავთავა; 2. გადატ. თოკი.
spáthia (spáthiae; ბერძნ.) რ. ორპირი
მახვილი.
spátior (spatiátus sum, spatiári) 1.
დავსვირწობ, დავნავარდობ, დავდი-
ვარ; 2. ვვრცელებდი.
spatiósus, a, um 1. ვრცელი, ფართო;
2. ხანგრძლივი.
spátium (spatii) ხ. 1. სივრცე, მანძი-
ლი; 2. დრო.
speciális, e საგანგებო.

spécios (speciúi) რ. 1. შეხედვა, გამო-
ხედვა; 2. გარეგნობა; 3. საიე; გადატ.
გამოხატულება, გამოსახულება. [spe-
cies]
specimen (specimínis) ხ. ნიმუში, გა-
გალითი.
specio (spéxi, spéctum, spéccere) გე-
ყურებ, ვხედავ.
speciósus, a, um შესამჩნევი, წარმო-
სადგეი; ლამაზი.
spectábilis, e 1. დასანახავი, შესახედა-
ვი; 2. გადატ. ნახვის ღირსი, ღირს-
შესანიშნავი.
spectáculum (spectáculi) ხ. 1. სანა-
ხაობა; 2. მრ. რ. spectácula მყე-
რებელთა ადგილები.
spectátor (spectatóris) შ. 1. მაყურე-
ბელი; 2. მკვრეტელი, დამკვირვებე-
ლი.
spectátio (spectatiónis) რ. 1. კურტა,
დაკვირვება; 2. გასინჯვა.
spectátrix (spectatrici) რ. მაყურებე-
ლი (ქალი); დამკვირვებელი.
spéctus, a, um 1. ნახული; გამოცი-
ლი; 2. გამოჩენილი, წარჩინებული.
spécto (spectávi, spectátum, spectá-
re) 1. ვუყურებ; 2. გადატ. ვათვა-
ლიერებ. ყურადღებას ვაქცევ.
spécula (spéculae) რ. სახვერაკი კოშკი;
esse in spéculis ზევრვა.
speculatio (speculatiónis) რ. 1. ხერ-
ვა; 2. კურტა.
speculátor (speculatóris) შ. 1. მხვერა-
ვი; 2. მკვლეველი.
speculatórius, a, um მხვერაკი, სახვე-
რაკი.
spéculor (spéculátus sum, spéculári)
1. ვუთვალთვალავ; 2. ვხვერავ.
spéculum (spéculi) ხ. სარკე.
spécus (spécus) შ. რ. ხ. 1. მღვიმე,
გამოქვაბული; 2. გამოთხრილი, არხი;
წყალსადენი.
spelúnca (spelúncae) რ. მღვიმე, გამო-
ქვაბული.
spérno (sprévi, sprétum, spérnore)
მეზიზღება.

spéro (sperávi, sperátum, speráre) იმედი მაქვს; ველოდები.

spes (spéi) რ. იმედი.

sphaera (sphaerae; ბერძნ. σφαίρα) რ. 1. ბირთვი; სფერო; 2. ბურთი.

spíca (spíceae) რ. ან spícum (spíci) ხს. ან spícus (spíci) შ. 1. თავთავი; 2. პოეტ. წვეტი, ბოლო.

spíceus, a, um თავთავისა.

spículum (spículi) ხს. კნიწ. [←spícum] 1. წვეტი, ბოლო; 2. ნესტარი.

spícum იხ. spíca.

spíceus იხ. spíca.

spína (spínae) რ. 1. ნარი, ეკალი; 2. წვეტი; 3. გადატ. ქედის ძვალი; ქედი; 4. გადატ. გონების სიმახვილე, მახვილება.

spinósus, a, um 1. ნარიანი; წვეტიანი; 2. გადატ. მახვილებული, ეზმაკური.

spíntria ან spíntriae) რ. გარყვნილი კაცი (სოდომური ცოდვის ჩამდენი) (Tac. ann. 6.1).

spíra (spírae; ბერძნ.) რ. კლაკნილი (გველისა).

spiraméntum (spiraménti) ხს. სულის მოთქმა, შესვენება.

spíritus (spíritus) შ. 1. კროლა; 2. სუნთქვა; 3. გადატ. სული; გუნება, გუნებაჯანწყობა; 4. გადატ. აღმაფრენა; გულადობა; 5. გადატ. გაბერვა, ყოყორობა. ამაყობა.

spíro (spirávi, spirátum, spiráre) 1. ვუბერავ; 2. ვსუნთქავ.

spisso (spissávi, spissátum, spissáre) ვასქელებ.

spissus, a, um 1. სქელი; 2. ხშირი; 3. შესქელებული, შედედებული; s. sán-guis შედედებული სისხლი; 4. ნელი; დაგიანებული.

spléndeo (spléndui, spléndere) გბრწყინავ.

spléndidus, a, um მბრწყინავი, ბრწყინვალე.

spléndor (spléndoris) შ. 1. ბრწყინვა; 2. გადატ. სიდიადე; მშვენიერება; მშვენება.

spléniúm (splénií; ბერძნ.) ხს. ანატ. ბორცვი.

spólio (spoliávi, spoliátum, spoliáre). 1. ტანთ ვხდი, ტანსაცმელს ვაძრობ; 2. ვპარცევ, ვართმევ.

spólium (spólii) ხს. 1. ცხოველის ტყავი (რომელიც გააძრეა) 2. მრ. რ. spólia მტრისათვის წართმეული საკურველი; ნადავლი.

spónda (spóndaē) რ. საწოლი, ლოგინი.

spóndeo (spopóndi, spírnsus, spóndere) 1. აღუთქვამ; 2. ვუთავდებებ; 3. დავნიშნავ (ქალიშვილს).

spondóus (spondú; ბერძნ.) შ. სპონდეი (სალეჭო მუხლი:—).

spóndylus (-i; ბერძნ.) შ. მალი.

spóngia (-iae; ბერძნ.) რ. ღრუბელი.

spóngiosus, a, um ღრუბლისებური.

spons (იხმარება მხოლოდ ნათ. spóntis, მოქმ. spónte) რ. თავისუფალი ნება; spónte თავისთავად, საკუთარი ნებით; mca spónte ჩემი ნებით.

spónsa (spónsae) რ. დანიშნული, საცოლუ. [spóndeo]

spónsio (spónsiónis) რ. 1. აღთქმა; დაპირება; 2. თავდებობა. [spóndeo]

spónsus (spónsi) შ. დანიშნული, საქმრო. [spóndeo]

spónte იხ. spons.

spopóndi იხ. spóndeo.

spótor (spretóris) შ. მოძლე.

sprévi, spretum იხ. spéro.

spúma (spúmae) რ. 1. ქაფი; 2. დუფი.

spúmeus, a, um ქაფიანი. აქაფებული. **spúmo** (spumávi, spumátum, spumáre) 1. ვქაფდები; 2. დუფებს ვცრი.

spumósus, a, um ქაფიანი.

spúo (spúi, spútum, spúere) 1. გიფურთხები; 2. ამოვანთხევ.

spúrcus, a, um ბინძური, ქუჭყიანი.

spúrrius, a, um უკანონოდ შობილი, ნაბუშარი.

squáleo (squálui, squaléro) 1. მჭისე ვარ, დახორკლილი ვარ; 2. ზედ მაყრია, მოფენილი ვარ; 3. ქუჭყიანი. ვარ; მოუვლელი ვარ.

sqúama (sqúamae) რ. ქიცვი; ნატეხი.
squmósus, a, um ქიცვიანი.
stabilio (stabilívi, stabilitum, stabili-
lire) განკავტკიცებ.
stábilis, e 1. მყარი; ურყევი; 2. მეღგა-
რი; 3. გადატ. მუქიცე, მუდმივი
[sto]
stabilitas (stabilitátis) რ. 1. მყარობა;
ურყეობა; 2. მგდგრობა; 3. გადატ.
სიმტკიცე.
stábulum (stábuli) ხ. 1. სადგომი; 2.
ბოაელი, თავლა. [sto]
stáguo (stagnávi, stagnátum, stagná-
re); **stágnat** 1. გადბოდის ნაპირე-
ბიდან (წყალი); 2. წყლით არის და-
ფარული, წყლით იფარება; 3. (გარ-
დამავალი მნიშვნელობით მხოლოდ
Tac. ann. 1,76; **contiuus ímbribus**
**ínctus Tíberis plána úrbis stagná-
verat** გაბუდმებული წვიმების გაპო
ადიფებულმა ტიგრმა კლავის დაბ-
ლობი ადვილები წყლით დაფარა).
stáguum (stágu) ხ. ტბორი; ქალბი.
stámen (stáminis) ხ. 1. ქსელი; ძაფი;
2. პოეტ. სიმი. [sto]
stápia (stápie) რ. უხანგი.
státim ხნნა. მაშინვე, დაუყოვნებლივ.
státio (statiónis) რ. 1. სადგომი; სად-
გური; 2. სადარაჯო; 3. ყოაული;
4. (მხოლოდ ტაციტუსთან) წელიწა-
დი; **ádice sextam íam felieis prin-
cipis stationem** ამას მიუმატე
(ვეპასიანეა) ბუდნიერი მმართველ-
ობის უვე მეექვსე წელი (Tac. Dial.
17).
státivus, a, um მტკიცედ მდგომი; **sta-
tíva** (stativórum, მრ. რ.) ხ. ბანა-
კი.
státua (státuae) რ. ქანდაკება.
statuáriu, a, um ქანდაკება.—**Sta-
tuáriu** (statuáriu) მ. მოქანდაკე;
Plúdius clarissimus statuáriu
Atheniénsis ფილიასი ათენელთა
უბრწინალესი მოქანდაკე.
státum ob **sto** და **sisto**.
statúmen (statúminis) ხ. დასაყრდენი.

státuo (státui, statútum, statúere) 1.
ვდგამ; ვაგებ; 2. გადატ. ვუჭირობ,
მგონი; 3. გადატ. დავადგენ, ვადე-
წყვეტ.
statúra (statúrae) რ. ტანი, აგებულება;
ტანის სიმაღლე.
1. **státus, a, um** დადგენილი, განსაზ-
ვრულე.
2. **státus** (státus) მ. 1. დგომა; 2.
მდგომარეობა.
stélla (stéllae) რ. ვარსკვლავი.
stellátus, a, um ვარსკვლავებით მოქ-
დილი.
stécreo (stecorávi, stecorátum,
stecoráre) სასუქს ვაყრი, ვაპატი-
ვებ.
stércus (stércoris) ხ. სასუქი, პატივი.
stérilis, e 1. უნაყოფო; 2. გადატ. ფე-
ქი, უსარგებლო.
sterilitas (sterilitátis) რ. უნაყოფობა.
stérnax (sternáeis) ხედაართ. მიწა-
ზე დანარცხებელი. [stérno]
stérno (strávi, strátum, stérnere) 1.
დაეფენ. დავაგებ; 2. მიწაზე დავა-
ნარცხებ; 3. მოვასწორებ; 4. გადატ.
გამოვასწორებ, ავლაგამვ; 5. გადატ.
შევაკაზმავ (ცხენს); 6. დავაგებ, ავა-
ლაგებ (ლოჯინს).
stérnuo (stérnuí, sternúere) ცხიხის
მაცემინებს.
stéti ob. **sto** და **sisto**.
stillo (stillávi, stillátum, stilláre)
stillat წვეთს; აწვეთებს.
stilus (stili) მ. 1. წვეტიანი ჯობი; წვე-
ტიანი სარი; 2. საწერტელი (საწერი
იარალი); 3. გადატ. თხზულება; და-
წერილის ენა, სტილი.
stimulátio (stimulatiónis) რ. წაქეზება,
წახალისება.
stímulo (stimulávi, stimulátum, sti-
muláre) 1. ვხვლეტ; 2. გადატ. ვა-
წვალებ; 3. (გადატ.) ვაქეზებ.
stímulus (stímuli) მ. წვეტიანი ჯობი;
წვეტიანი სარი; 2. გადატ. წვალება;
3. გადატ. წაქეზება, წახალისება.
stipendiáriu, a, um მოხარკე.

stipéndium (stipéndii) ს. 1. ხარკი; 2. ჯამაგირი 3. გადატ. სამხედრო სამახურო; ლაშქრობა.

stipēs (stípitis) შ. 1. სარი; მორი; 2. ხის ტანი; 3. გადატ. კეტი.

stípo (stipávi, stipátum, stipáre) 1. მკიდროდ გავტენი; მკიდროდ შეეკრავე; 2. გადატ. პირამდე ავეყებ; 3. გადატ. გარა შემოვეხვევი.

stíps (stípīs) რ. 1. შესატანი (ფული); თანა; 2. მოწყალება; 3. გადატ. შემსახვალი, მოგება.

stípula (stípulae) რ. ღერი, ჩალის ღერი.

stipulátio (stipulatiónis) რ. პირობის დათქმა, ხელშეკრულება.

stípulor (stipulátus sum, stipulári) პირობას დავადებინებ.

stírps (stírpis) რ. 1. ხის ფესვები; ხის ტანი; 2. ფესვი; 3. გადატ. მოდგმა, ტომი.

sto (stéti, stútum, stáre) ვდგავარ.

stóicus, a, um სტოიკური.

stóla (stólae; ბერძნ. *στολή*) რ. კაბა.

stólidus, a, um სულელი, ბრიყვი.

stómachor (stomachátus sum, stomachári) ვჯავრობ; მწყინს.

stómachus (stómachi; ბერძნ. *στούμαχος*) შ. 1. სტომაქი, კუჭი; 2. გულისჯავრი, უკმაყოფილება; რისხვა.

strábo (strabónis; ბერძნ. *στράβω*) შ. ელამი.

strágos (strágis) რ. 1. წაქტევა, დამბობა; 2. დეარდნა; 3. უღელტა.

strámen (stráminis) ს. = straméntum.

straméntum (straménti) ს. 1. საფენი, ქვეშაგები; 2. ჩალა, ბხე. [stérno] strávi ob. stérno.

1. strátum ob. stérno.

2. strátum (stráti) ს. 1. საფენი, ქვეშაგები; 2. ანატ. შრე.

strénuus, a, um 1. ბეჯითი; 2. გაბედული. გაბბედავი.

stróvitus (strépitus) შ. ხმაურობა; ბრაზენი, რაზენი.

strépo (strépuí, strépitum, strépere) ეხმაურობ; ვაბრაზუნებ.

stría (stríae) რ. ხონარი.

strictus, a, um 1. დაკაშული; მკიდრო; 2. გადატ. შეკეშიშული, მოკლე, [stríngō]

strídeo (strídi, strídere): strídet შივის, შიშინება; ხეილი გააქუა.

strído (strídi, strídere) = strídeo.

strídor (strídoris) შ. შივილი, შიშინი; ხეილი; სვილი.

stríngo (strínxi, stríctum, stríngere) 1. დაკვიმავე, მოვეჭერ; 2. გადატ. შევეკვამავე, მოკლედ ვიტყვი; 3. გადატ. მოვეკვთ, მოვეჭრი; 4. გადატ. ვიშიშვლებ (იმაღს); stríngere bñlum ომის დაწყება; 5. გადატ. შევეხები.

stróphium (stróphií; ბერძნ. *στροφίον*)

ს. 1. ასაკრავი მკერდისა; non térenti stróphio lactántes víneta papíllas მის მომხიბვლელ ძუძუებს აღარ უჭერს მოწული ასაკრავი (Catull. 64,65); 2. გვირგვინი; 3. ბაგირი; str. ancorálo ღუხის ბაგირი.

structúra (structúrae) რ. აგებულება.

strúes (strúis) რ. წვება; გროვა.

strúma (strúmae) რ. სიმსივნე; ჩიყვი.

strúo (strúxi, strúctum, strúere) 1. ვაწყობ; 2. ვაგებ.

stúdio (stúdií, stúdere) 1. ვედილობ, ეზრუნება; 2. ვმეცადინებ.

studíus, a, um 1. მეცადინი; 2. ერთგული; საქმისათვის თავდადებული.

stúdiúm (stúdií) ს. 1. მეცადინეობა; გულმოდგინეობა; ცდა; 2. მისწრაფება.

stultítia (stultítiae) რ. უპეკუობა, სისულელე სიბრიყვე.

stúltus, a, um უპეკო, სულელი, ბრიყვი.

stúpcu (stúpuí, stupére) 1. გაშეშებული ვარ, გაქვაებული ვარ; 2. ვკვირობ, მიკვირს.

stúpidus, a, um 1. გაშეშებული, გაქვაებული; 2. ვაკვირვებული.

stúprum (stúprí) ს. 1. სირცხილი; 2. უნამუსობა.

stúrnus (stúrni) ზ. შოშია.

suádeo (suási, suásum, suadóro) ვურ-
ჩევ, ვარწმუნებ.

suáve (ან suáviter) ზნს. სიამოვნებით.

suávis, e სასიამოვნო, საამო.

suávitas (suavítatis) ლ. სიამოვნება.
სიამე.

suáviter იხ. **suáve**.

1. **sub** (წინდებული იხმარება ბრალდ. და მოკმ. ბრ.) ქვეშ; -თან, მახლობლად; განმავლობაში.

2. **sub** ხმარებული თავსართად აღნიშნავს 1. ქვეშ, თან; ქვევიდან ზევით; 2. ხელთ; 2. იდუმალ; 4. ცოტათი, ერთხანს, მო-: *sub* ფრთა, *subaláris* ფრთებქვეშ მყოფი; *sub* აუდი ვისმენ, *subáudio* ერთხანს- ვისმენ; *sub* ბუს თეთრი, *subálbus* მოთეთრო (ხოგჯერ მისი სახინაცვალა *sub-*, *suf-*, *sug-*, *sum-*, *sup-*, *sur-*, *su-*).

subagréstis, e ცოტათი ტლანქი.

subaláris, e ფრთებქვეშ მყოფი, ილღის ქვეშ მყოფი.

subálbus, a, um მოთეთრო.

subamárus, a, um მომწარო.

subáudio (-audívi, -auditum, -audíre) ერთხანს ვისმენ; ცოტათი მესმის.

subdo (subdidi, subditum, subdere) 1. ქვეშ ვდებ, ამოვდებ; 2. გადატ. ამოვდებ, შევარჩებ; 3. გადატ. დავიმორჩილებ.

subdolos, a, um მოეშმაკო, მოვერაგო; ცბიერი.

subduco (-dúxi, -dúctum, -dúcere) 1. ფარულად მიმყავს, გამყავს; 2. ამყავს. გამომყავს (მაგ., ნავი ნაპირზე).

subductio (susductiónis) ლ. გაყვანა; გამოთორევა (ნავისა).

subbedo (-bedi, -ésun, -édere) გამოვკამ.

subbeo (subfvi ან subii, subbitum, subíre) 1. რისამე ქვეშ მივდივარ; ვისიმე შესაცვლელად მივდივარ; შევენაცვლები; 2. გადატ. რისამე ქვეშ

მოვეყები; 3. შეუმჩნევლად ვეხლოვდები, ვეპარები.

subber (անberis) ს. კორპის ხე; კორპი. **subf...**, იხ. **suff...**

subflávus (ან sufflávus) a, um მოყვითანო.

subg... იხ. **sug...**

subicio იხ. **subiicio**.

subiectum (subiöcti) ს. ქვემდებარე-
subiectus, a, um 1. ქვეშ მდებარე-
ქვემდებარე; 2. მომიჯნავე.

subigo (subégi, subáctum, subígere) რისამე ქვეშ მივაჯდებ, ვერაკებ; 2. გადატ. ვაიძულებ; ვავიწროვებ; 3. გადატ. ვიმორჩილებ.

subiicio (subiöci, subiöctum, subícere) 1. შევისერი, შევაჯდებ; 2. რისამე ახლოს ვდებ, ქვეშ ვდებ; 3. გადატ. ვიმორჩილებ.

subinde ზნს. უშუალოდ, მაშინვე, უმალვე.

subitarius, a, um სასწრაფოდ გაკეთებული, მომხდარი, აგებული; **subitária aedificia exstrúxit** სახელდახელოდ ააგო შენობები.

subito ზნს. მოულოდნელად, უცბად, სასწრაფოდ.

subitus, a, um მოულოდნელი, უცბად მომხდარი.

subiungo (-iúñxi, -iúñctum -iúñgere) 1. შევბამ; 2. ქვეშ შევუდგამ; 3. გადატ. ვიმორჩილებ.

sublátum იხ. **tóllo**.

sublevo (-légi, -léctum, -légere) ავკრებ ძირიდან; 2. მოვიტაცებ. მოვტაცებ; **liberos paréntibus subléctos habébis** შეილებს მოსტაცებ მშობლებს (Pl.); 3. ავირჩევ (ვინმეს ადგილას), ჩავრიცხავ (Tac. ann. 11.25).

sublevo (-levávi, -levátum, -leváre) 1. ავწევ ზევით; 2. გადატ. შევამსებუქვებ.

sublíca (sublícae) ლ. ხომინჯი, ძელი.

sublícius, a, um ძელური.

sublíme ზნს. მაღლა.

sublimis, **ს** მაღალი, მაღლა აშუერილი, აღმართული.

sublucō (-lūxi, -lucōre) აღმოვბრუნვინდები; **sublucet** გამოსკვივის.

subluo (sublui, -lūtum, -lūere) განოვრეცხავ, განოვსრამავ; გარშე:ო მივმდინა-ვობ.

subministro (-ministravi, -ministratum, -ministrare) მივართმევ; მივუტან.

submissus, **ა**, **um** 1. ძირს დაშვებული, დაბოლი; 2. დაბალი, წუნ; 3. დაბალი, დაცემული, სახლვარი; 4. სულოთ დაცემული, სასოპიხიდილი; მორჩილი.

submitto (-misi, -missum, -mittere) 1. მივეუშვებ; ჩავეუშვებ. დავეუშვებ; 2. დავარი; 3. ვიკლებ (დაკლება, მდინარის დონეზე ითქმის); 4. ვუქვემდებარებ; 5. მოვაშენებ. მოვანარავლებ; გამოვხრდი: non. monstrum submisere Colchii nixum ad colubem წარმოთუშვიათ უფრო დიდი ურჩხული (Hor. c. 4,4,63).

submoveo (submōvi, submōtum, submovēre) განხე გადავდგამ, მოვიშორებ; გავრეყ.

subnascor (-natus sum, -nasci) წამოვიზრდები.

subnecto (-nexui, -nectum, -nectere) ამოვკარავ. ქვევიდან მივამარებ; გადატ. დაურთავ.

subnixus (subnixus). **ა**, **um** დაყრდნობილი; **in civitate tot illustribus viris subnixus** იმ სახელმწიფოში, რომელიც ამდენ გამოჩენილ მოღვაწეა ყერდნობა (Tac. ann. I,11).

subnubilus, **ა**, **um** მოღრუბლული.

suboles (subolis) ან **suboles** (subolis) რ. 1. მორჩი; 2. გადატ. შთამომავლობა.

suborno (ornavi, -ornatum, -ornare) 1. ალექურავ, მოვამარავებ, მივაწოდებ; 2. გადატ. დავავალებ, შევავუღიანებ. მივაგზავნი.

subp .**ობ**. **supp**...

subrēpo (-rēpsi, -rēptum, -rēpere) მივეუტოდებ; ჩეად ვჯახლოვდები.

subrileo (-rili, -rilum, -ridere) ვილიმები.

subrigo (-rēxi, -rēctum, -rīgere) აღვმართავ, მაღლა ვწევ. **ობ**. **surgō**, **surrigo**.

subruo (subruui, subrutum, subrūere) განოვხრბი, ძირს გამოვუთხრბი.

subscribo (-scripsi, -scriptum, -scribere) 1. ქვეშ ვწერ; მოვაწერ; 2. ხელს ვაწერ; 3. ჩავეწერ.

subscriptio (subscriptiōnis) რ. ქვეშ მოწერა, ხელმოწერა.

subseco (-secai, -sectum, -secare) შემოვჭერი, შემოვკვეთ.

subsidiūm (subsidiū) **ის**. დაბალი სკამი.

subsequor (-secutus sum, subsequi) უკან მივდექ, უშუალოდ მივდექ, უშუალოდ მივეყვები.

subsidiōr (-sidiatus sum, -sidiari) მარქაფად ვარ.

subsidiūm (subsidiū) **ის**. 1 სათადარიგო რაზმი; 2. დამარება; 3. თავშესაფარი; საცავი; **auxilium subsidiūm** ბელელი (სურათის საცავი; Liv. 27,5,6).

subsido (-sedi, -sedum, -sidere) მივუჯდები, ჩავეჯდები.

subsignatus, **ა**, **um** სათადარიგო; **id solum ut in tumulo monuit subsignato milite media firmare** არევედარევაში ნხოლოდ **ის** შეძლო, რომ ბრძანა სათადარიგო ჯარით დაეკავებინათ შუავული ავგილი (Tac h. 433).

subsisto (sustiti, subsistere) 1. ეჩერდები; 2. ეჩერდები, ვემკლავდები, ვეძლებ; 3. შევაჩერებ, შევაყენებ.

substantia (substantia) რ. 1. არსება, არსი; 2. ნივთიერება.

substerno (-stravi, -stratum, -sternere) ქვეშ დავუთენ, მოვთენ; დავუჯებ; ამოვუღებ.

- substituto** (*substitui, substitutum, substituire*) 1. ქვეშ შეკედღამ; 2. შეუვლდამ (რისამე მაგიერ).
- subsum** (*subsum, subsumere*) 1. ქვეშ ვარ, ქვეშ ვიმყოფები; 2. მახლობლად ვიმყოფები; 3. **subest** (დროის შესახებ) ახლოვდება, დგება.
- subter** 1. ხმს. ქვევით, ქვემოთ: 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. და მოქმ. ბრუნვებთან) ქვეშ.
- subtoto** (*-tótui, -tótum, -tóttere*) 1. ქვევითიდან ნივთი: 2. გადატ. ქვევითიდან მოვამუშავებ; ამოვფარებ; 2. გადატ. მივთხზავ. დავურთავ.
- subtilis, o** 1. წვრილი; 2. გადატ. ფაქიზი, დახვეწილი.
- subtrahō** (*-tráxi, -tráctum, -tráhere*) 1. წავათრევ, მალულად წავიღებ, გავაპარებ; 2. მოვიტაცებ წავართმევ.
- subtus** ხმს. ქვემოთ.
- suburbānis, a, um** ქალაქის მახლობლად მდებარე; ქალაქგარეთა.
- subvectio** (*subvectiōnis*) **ა.** მიზიდვა, მოზიდვა; მოტანა, მოტანა (არაქვეითადა).
- subveho** (*subveháre; subveho*-ს ხოლმეობითი ასპექტი) მივებიდები ხოლმე (არაქვეითად). იხ. **subveho**.
- subvectus** (*subvectus*) **ა.** მიზიდვა (არაქვეითად).
- subveho** (*-vóxi, -vóctum, -vóhere*) მივებიდები ზუვით (მდინარის აყოლებით); მიმაქვს, მომაქვს (არაქვეითად); ვაზიდვინებ.
- subvenio** (*-véni, -vénitum, -venire*) 1. მოვდივარ საშველად; 2. ვშველი **non subveniebatur** დახმარება არ აღმოუჩინეს (*Tac. ann. 4,72*).
- subversor** (*subversóris*) **ა.** დამრღვევი; **suárum légum áuctor ídem ac subversor** კანონების დამრღვევი (*Tac. ann. 3,28; á. 147*).
- subverto** (*-vórti, -vórsurum, -vórttere*) 1. გადავაბრუნებ, გადავატრიალებ;
2. (გადატ.) გავაღქმებ; **subverterent potius iura quam custodes eorum amoverent** სჯობს კანონები მოაო, ვიდრე მათი ზედამხედველები გადააყენო (*Tac. ann. 4,30*)
- subvolō** (*subvolávi, subvolátum, subvoláre*) ავფრინდები.
- succedo** (*succéssi, succéssum, succedere*) 1. ვუახლოვდები ქვევიდან; 2. ვისიმე მაგიერ (ან ვისიმე შეაცვლელად) მივდივარ; 3. გადატ. წინ მივიწვევ. წარმატებით მივდივარ.
- succendo** (*-céndi, -cénsum, -céndere*) 1. ქვევიდან მოვუკიდებ ტეცხლს; 2. გადავწვავ.
- succéssio** (*succéssiōnis*) **ა.** ვისიმე მაგიერ (ან ვისიმე შესაცვლელად) მიავლა.
- succéssus** (*succéssus*) **ა.** 1. მიახლოვება; 2. შეტევა.
- succido** (*-cidi, -císium, -cidere*) 1. ქვევიდან წაჭერი; 2. გადატ. ვსრავ, ვანადგურებ.
- succiduus, a, um** რაც იღუნება.
- succingo** (*-cíaxi, -cínetum, -cíngere*) 1. ქვევიდან შემოვირტყამ; 2. ამოვიკეცავ; 3. შემოვსართყვავ; გადატ. ვღებურავ; **succinctus, a, um** აღკურთხილი. შეიარაღებული.
- succumbo** (*-cúbi, -cúbitum, -cumbere*) 1. რისამე ქვეშ ვეცემი; 2. ვეცემი, ქვეშ ვუვარდები; 3. ვფორჩილები, ვთომობ; 4. გადატ. ღონე-მიხდილი ვეცემი, ძალა მეცლება.
- succurro** (*-cúrri, -cúrsum, -currere*) 1. მივირბენ, მოვირბენ; 2. ვიჭარბი, მივრბივარ საშველად; ვშველი.
- súccus** (*súci*) **ა.** 1. წვენი; 2. გადატ. ძალა, სიმკრე.
- súcus** = **súccus**.
- sudárium** (*sudárii*) **ს.** 1. ოფლის საწაქენდი; 2. ცხვირსაბოცი; **ა.** სუდარა.
- súdis** (*súdis*) **ა.** სარი.
- súdo** (*sudávi, sudátum, sudare*) 1. ვოფლიანდები; 2. გადატ. ვწვალბ ვჯახირობ.

súdor (sudóris) მ. 1. ოფლი; 2. გადატ. ჯაფა.

súscéo (súsvi, súctum, súscere) 1. ვეჩვევი (მიჩვევა, შეჩვევა); ut súsceret militiæ რათა ის (დრუხუსი) შეჩვეულიყო სამხედრო საქსახურს (Tac. ann. 2,44); 2. ვაჩვევ.

sústus, a, um 1. მიჩვეული; 2. ჩვეულებრივი.

súffero (sufférre) ავიტან.

suffício (fóci, -fóctum, -ficere) 1. ქვეშ ვუებ, ქვეშ ვდგამ; ვაკეთებ ერთ რამეს სხვა რამის მაგიერ; 2. მიუჩენ, მიცემ; 3. საკმაო ვარ; ძალმიძს.

suffigo (-fíxi, -fixum, -figore) 1. ქვევიდან მივაკრავ. ამოვაკრავ; 2. მივაკრავ, გავაკრავ.

súffio (-fívi ან súffii, -fitum, -fíre) შემოვექმევე; შემოვბოლავე.

suffixum იხ. suffígio.

suffódio (-fódi, -fóssum, -fódere) 1. კედოვობრი; subfodiéndis múnris გედოვობის გამოსახობრულად (Tac. h. 2,21); 2. ქვევიდან შეეურტობ; გავგზირავ; suffóssis équis ცხენები განგმირეს ქვევიდან (Caes. IV,12)

suffrágium (suffrágii) სს. ხმის მიცემა, კენკის ყრა. [frágor]

suffrágor (-fragátus sum, -fragári) 1. ხმას ვაძლევ; 2. გადატ. ხელს ვეწყობ.

suffúgium (suffúgii) სს. თავშესაფარი.

suffúndo (-fúdi, -fúsum, -fúndere) ქვევიდან ვასხამ; შევასხამ; შეეურტევი (სითხეს).

súggero (-géssi, -géstum, -gérere) 1. ქვევიდან მივიტან, ქვეშ მივიტან; შევედგამ; 2. დავურთავ.

suggréstum (suggrésti) სს. შემალლებელი ადვილი; ტრიბუნა.

suggréstus (suggréstus) მ. შემალლებელი ადვილი; ტრიბუნა.

suggrédior (-gréssus sum, súggrédi) ვუახლოვდები, თავს ვესხმი; quos dux Románus ácie suggréssus haud aegre pépult რომაელი სარ-

დალი თავს დაეჭა მათ და ადვილად გარეჯა ისინი (Tac. ann. 4,47).

súi ნათ. ბრ. III პირის ნაცვალსახელი. სს (მიც. sibi, ბრალდ. se, მოქმ. se) მისი.

súfle (sufflis) სს. სალორე. [sus]

1. súis მიც. მოქმ. მრ. რ. ნაცვალსახელისა súus.

2. súis ნათ. ბრ. სიტყვისა sus.

súleo (sulcávi, sulcátum, sulcáre) ვხნავ.

súlcus (sulci) მ. 1. კვალი (ნახნავისა); 2. ღარი; 3. ორმო.

súlfur = súlphur.

súlphur (súlphuris) სს. გოგირდი.

sulphúreus, a, um გოგირდისა, გოგირდოვანი.

sum (fú, ése) ვარ.

súmma (súmmae) რ. 1. ჯამი; 2. მთლიანობა; 3. მთავარი რამ, უმთავრესი რამ; súmma impérii მთავარსარდლობა; 4. დამთავრება; súmma victóriæ საბოლოო გამარჯვება; qui níhil cunctátus póscit súmmam scóleris მან (ანიკეტემ) აღარ დააყოვნა და მოითხოვა თავისათვის ბოროტმოქმედების დამთავრება (Tac. ann. 14,7).

sumministro = subministro.

summitto = submitto.

sumóvco = submóvco.

súmma, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყვისა súperus) 1. უმაღლესი; უდიდესი; უმთავრესი; 2. უკიდურესი.

súmo (súmpsi, súmptum, súmere) 1. ვლებულობ. ვიღებ (ჩემთვის); 2. ვკისრულობ; 3. გადატ. ვკისრულობ (ვინმეს დასჯას).

súmptum იხ. súmo.

sumptúsus, a, um 1. რაც ძვირი ჯდება; ძვირფასი; 2. მფლანგველი.

súmprus (súmpsus) მ. ხარჯი, გასავალი.

súo (súi, sútum, súere) 1. ვკერავ; 2. გადატ. ვკრავ, ვერთებ.

supéllex (supelléctilis) რ. 1. ავეჯეუ-

- ლობა, კურკლეულობა; 2. გადატ. მოწყობილობა; მარაგა; განძი.
- super** 1. ხმნს. ხვეით; ხვეიდან; გარდა ამისა; შემდეგ; 2. (წინდებული ბრალდ. ბრუნვასთან) ხემოთ, -ხე იქით, გადამბა; გარდა; მეტად; 3. (წინდებული მოკმ. ბრუნვასთან) ხემოთ, -ხე; შესახებ.
- superabilis**, e ადვილად გადასალახავი; ადვილად დასაძლევია.
- superbe** ხმნს. ამაყად, შედიდურად.
- superbia** (superbiae) ჯ. სიამაყე, მედიდურობა.
- superbus**, a, um ამაყი, მედიდური.
- supercilium** (supercilii) სპ. 1. წარბი; 2. გადატ. წარბის შეყვრა, მოღუშვა; სიმკაცრე; 3. გადატ. გაპოშვერილი ნაწილი, შემალღება.
- superesse** იხ. **supersum**.
- supergrédior** (-gréssus sum, supergredi) 1. გადავივარ; 2. გადავლახავ; 3. იმენ გადავლახავ საზღვარს; 3. ვჯობნი, ვმარტებ; aetatis suae féminas pulchritudine supergressa თავისი დროის ქალებს სიღმახით ყველას სჯობნიდა (Tac. ann. 13,45).
- superi** (superorum მრ. რ.) 2. ღმერთები. შდრ. **superus**.
- superior**, ius (შედარ. ხარ. სიტყვისა **superus**) უფრო ხვეით მყოფი, ზედა ხემო; უფრო მაღალი; წინანდელი მჯობნი, ძლიერი; უფროთა; **Ibéria superior** ზემო ქართლი (**Ibéria inferior** ქვემო ქართლი).
- superlativus**, a, um გრამ. აღმატებითი.
- superius** ხმნს. მაღლიდან, ზემოდან.
- superius**, a, um ზემოური, ზეოთა.
- supero** (superavi, superatum, superare) 1. მაღლა ვდგავარ; 2. ვჯობნი; ვძლევ, ვიმარჯვებ; 3. ზედმეტად ვრჩები; 4. აღვებატები.
- superpono** (-ponui, -positum, -ponere) ზემოთ ვდებ; ზემოთ ვდგამ.
- supersédo** (-sédi, -sössum, -sedere) 1. ვხივარ რამეზე; 2. გადატ. თავზე ვჯდები; ანგარიშს არ ვუწევ; 3. გადატ. გავუბი (რამეს).
- superstagnō** (-stagnavi, -stagnare) ნაპირებიდან გადმოსვლა; si annis Nar... superstagnavisset თუ მდინარე ნარი... მინდვრებს წალეკავდა (Tac. ann. 1,79; *აქ. ლყ.*).
- superstes** (superstitis) 2. 1. დამსწრე, მოწმე; tot bellorum superstitem muliebri fraude cecidisse ხე, რომელმაც ამდენი ომი გადავიტანე, ახლა ვკვდები ქალის სივრავის წყალობით (Tac. ann. 2,71); 2. ვინც სხვისი სიკვდილის შემდეგ კიდევ ცოცხალია.
- superstitio** (superstitiōnis) ჯ. 1. ცრუმორწმუნეობა; 2. ცრუმორწმუნეობის შიში, მოწიწება.
- superstitiosus**, a, um ცრუმორწმუნე.
- superstruo** (struxi, -struētum, -struere) ზედ დავაშენებ; néque firmis nexibus ligneam compagem superstruxit ვერც მაგარ შენაერთებზე დააშენა ხის ნივნივები (Tac. ann. 4,62).
- supersum** (superfui, superesse): **superest** 1. რჩება, ზედმეტი რჩება; 2. კარბად არის; 3. ზედმეტი; **virī, rīma, équi ad rīsum et ad désum supererant** კარბად ჰყავდა მას მებრძოლნი, იარაღი და ცხენები როგორც საომარი საქმისთვის, ისე ალღუმისთვის (Tac. h. 1,51).
- superurgeo** (superurgere) ზევიდან ვაწვები; **fluctu superurgente** როდესაც ტალღები ზევიდან აწვებოდა (Tac. ann. 2,23; *აქ. ლყ.*).
- superus**, a, um (შედარ. ხარ. **superior**, **superius**; აღმატ. ხარ. **supremus**, a, um და **summus**, a, um) 1. ზემო, ზედა; **superi** (superorum) 2. ღმერთები; 2. **superior** უფრო ხვეით მყოფი, ზედა, უფრო მაღალი; წინანდელი, მჯობნი; ძლიერი; უფროსი; 3. **supremus**, a, um უმაღლესი; უკანასკნელი; 4. **summus**, a, um ყველაზე ზემოთ მყოფი, უმაღლესი,

უდიდესი, უმთავრესი; უციღურესი.
supervenio (-venī, -ventum, -venire) 1. ზედ მოვალ, ზედ დავეუარები; 2. ზედ მივაწყდები, მოვხლავდები; 3. წავაწყდები.

supervintus (**supervintus**) ზ. მოულოდნელი მოვლა.

supinus, a, um უკან გადაღუნული; გულაღმა მწოლარე; ზევით აღმართული.

suppedito (-peditavi, -peditatum, -peditare) უხვად მაქვს, კარბად მაქვს; მყოფნის; **donoce vita suppeditet** სახამ ცოცხალი იქნებიან (Tac. anu. 15,11); **dōmus suppeditat mihi hortorum amoenitatem** სახლის წყალობით ვტკბები ბაღების სილამაზით (Cic.)

suppeto (-petivi ან -pētii, -petitum, -pētere): **suppetit** ყოფნის, საკმარისია.

supplementum (**supplementi**) სკ. 1. შეკვება; 2. დამატება.

suppleo (-plēvi, -plētum, -plēre) ხელაწლავს ვავსებ; შევავსებ.

supplex (**supplicis**) 1. ხედასართ. მუხლმოდრეკილი; მკეფდრებელი; 2. (არსებითი სახ.) პატიების მოზოვნელი.

supplicatio (**supplicationis**) ჯ. 1. საჯარო ვედრება, ლოცვა; 2. სამადლობლო ლოცვა.

suppliciter ხმნს. მორჩილებით; უმორჩილესად.

supplicium (**supplicii**) სკ. 1. მუხლგების მოდრეკა (ნიშნად მორჩილებისა); 2. ლოცვა, ვედრება; 3. შეაწყალებული მსხვერპლი.

supplico (-plicavi, -plicatum, -plicare) ვევედრები; ვემუდარები.

suppono (-ponui, -positum, -ponere) 1. შევუდგამ, ქვეშ შევუდებ; 2. გადატ. ვასაფლავებ (ვინმეს), ვმარხავ.

supporto (-portavi, -portatum, -portare) მივიტან.

supprimo (-pressi, -pressum, -primere) 1. დავაწეებ; 2. ჩავძირავ; 3.

გადატ. შევაჩერებ, შევაკავებ; 4. გადატ. გადავმაღავ.

supra 1. ზნნა. ზევით, ზეიდან; წინათ; 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრუნვისთან) ზემოთ, -ზე; წინ, -მდე (დროის შესახებ).

suprōmus, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყვისა **superus**) უმაღლესი, უკანასკნელი. შდრ. **superus**.

surdus, a, um ყრუ.

surgo (-rēxi, -rēctum, -surgere) 1. მალა ვწევ; 2. წამოვდები; ავღავბი. [**subrigo**, **sub** და **rego**]

surrigo (-rēxi, -rēctum, -rigere) = **surgo**.

sursum ხედსართ. ზევით. [**sub**, **versum**]

1. **sus** ზნნს. იხ. **sursum**.

2. **sus** (**sūs**) ზ. ჯ. ღორი.

suscēptio (**suscēptionis**) ჯ. თავისთავზე აღება, ხელის მოკიდება.

suscipio (-cēpi, -cēptum, -cēpere) 1-ავწევ, ავიყვან; 2. ვკისრულობ; 3. ხელს ვკიდებ, წამოვიწეებ; 4. ჩავიდუნ.

suspēcto (-spectavi, -spectatum, -spectare) ეკვით მივაწერ, ეკვი მაქვს; **gravēscere valetudo Augusti; et quidam scelus uxoris suspectabant** ავჯუტეს ჯანმრთელობამ გაუარესება იწყო; და ზოგიერთები ამას მიაწერდნენ მისი ცოლის ბოროტმოქმედებას (Tac. anu. 15).

1. **suspēctus**, a, um საეკვო; არასამდლო. [**suspicio**]

2. **suspēctus** (**suspēctus**) ზ. 1. ზევით ცქერა; 2. გადატ. მოწიწებით ცქერა, მოწიწება.

suspēndium (**suspēndii**) სკ. 1. ჩამოკიდება; 2. ჩამოხრჩობა.

suspēndo (-pēndi, -pēnsum, -pēndere) 1. ჩამოვკიდებ, დავკიდებ; 2. დაკიდებული მივკრავ; 3. გადატ. ჭაბუში ვკიდებ, გადაუწყვეტლად ვტოვებ.

suspēnsus, a, um 1. დამოკიდებული, 2. გადაუწყვეტელი; მერყევი.

1. **suspicio** (-spóxi, -spéctum, -spíce-re) 1. ზევით ვიციკრობი; 2. გადატ. გაკვირვებით ვუკერი, მოწიწებით ვეპყრობი; 3. ეპკით ვუტკერი.
2. **suspicio** (suspiciónis) რ. ეპკი.
súspicor (-spiciátus sum, -spicári) 1. ეპკი მაქვს; 2. მგონია.
suspítio = 2. **suspicio**.
sustentáculum (sustentáculi) ს. საბჯენი, საყრდენი.
susténto (-tentávi, -tentátum, -tentáre) 1. დაეპკერ; მხარში ამოუდგები; 2. გადატ. დაეხმარები; 3. გადატ. ავითან; გაეუძლებ.
sustíneo (-tínui, -téntum, -tinére) 1. მიპირავს; 2. გადატ. ვიცავ, ვინახავ;

ვეხმარები; 3. ვაკავებ, ვაჩერებ; 4. გადატ. ავითან, გაეუძლებ. [sus, tino]

- sústuli** ob. tóllo.
susurró (susurrávi, susurrátum, susurráre) ვეჩურჩხლები; ჩურჩხლით ვლაპარაკობ.
sútor (sutoris) შ. ხარაზი, მეწაღე [súo].
sutúra (sutúrae) რ. ნაკერი.
súus, a, um იმისი, თავისი.
sýllaba (sýllabae; ბერძნ. *συλλαβή*) რ. მარცვალი (სიტყვისა).
sympósium (sympósi; ბერძნ. *συμπόσιον*) ს. ნადიმი.

T

- T. შემოკლება კაცის სახელისა **Títus**.
tabélla (tabéllae) რ. კინი. [tábulá] 1. ფიცარი, დაფა; 2. გადატ. წერილი, ბარათი; ოქმი.
tabellárius (tabellárii) წერილების დამტარებელი.
tábeo (tabére) 1. ვდნები; 2. გადატ. ვიშლები. გიბრწნები.
tabérna (tabérnae) რ. 1. ფიცრული ქობი; 2. დუქანი; სახელოსნო.
tabernáculum (tabernáculi) ს. კარავი.
tábes (tábis) რ. ხრწნა, ლობა.
tabésco (tábui, tabéscere) ვდნები, ეპრები.
tábidus, a, um 1. ხწრდნადი; 2. მხრწნელი.
tábulá (tábulae) რ. ფიცარი, დაფა; 2. სია, ნუსხა.
tabulátum (tabuláti) ს. სართული.
tabulátus, a, um ფიცრული, ფიცრებიანად შეკრული.
tábum (tábu) ს. გადამდები სენი; კირი; *corpóra adfécata* tábu სხეულს კირი შეპყროდა (Liv. 4.30,9); *nóxia tábu húmus* მიწა კირის გამო მავნე იყო (მიწა მოწამლული იყო; Tac. h.

- შ,35).
táceo (tácuí, táctum, tacére) 1. ვდუმ; 2. ჩუმად ვარ.
tacitúrnitas (taciturnitátis) რ. დუმილი.
tacitúrnus, a, um 1. ჩუმი, მდუმარე; 2. წუნარი.
tácutus, a, um მდუმარე. ჩუმი.
táctum ob. táncი.
tácius (táctus) შ. 1. ხელის შეხება; 2. შეხება; 3. გადატ. გავლენა.
taeda (taedae) რ. 1. ფიკვი; 2. კვარი; ჩირალდანი.
taedet (taednit, taesum est, taedóret; პირნაკლი ზნა): *me taedet* მეზიზღება, მომბეზრდა.
taedium (taedii) ს. ზიზღი.
taenia (taeniae) რ. ყაითანი. ზონარი.
taesum ob. taedet.
taeter (ან tóter), taetra, taetrum სა-ზიზღარა.
taetre ზნა. საზიზღარად.
tálea (táleae) რ. 1. წნელი, ჩხირი; 2. პალა; 3. *táleae férreae* რკინის ჩხირები (ბრიტანიაში იხმარებოდა ფულის მაგიერ).
taléntum (talénti; ბერძნ. *τάλαντον*) ს.

1. ტალენტი (წონის ერთეული, დაახლოვებით ნახევარი ცენტერი); 2. ტალენტი (ფულის ერთეული საბერძნეთში, უდრიდა 60 მნას, დაახლ. 1500 მანეთს).

tális, e ასეთი.

tálus (táli) ? ანატ. კოკი.

tam ზნს. ასე, ამდენად.

támdiú ზნს. ამდენ ხანს.

támion კავშ. 1. მაინც; 2. ამასთანავე.

taméisi კავშ. თუმცა.

támquam (ან tátiquam) კავშ. ისე როგორც, თითქოს.

tánd-მ ზნს. ბოლოსდაბოლოს; -ლა.

tángo (tétigi, táctum, tángere) 1. ვეხებო; 2. ხელს ვახებ; 3. ვესახლდებო.

tánquam = támqvam.

tantídem იმ ფასშივე, ისევე ძვირად. შტრ. tantisper.

tántisper ზნს. 1. ამდენ ხანს; 2. ამასობაში.

tánto (შედარებითი ხარისხის წინ) მით.

tántopere (=tánto ópere) ზნს. ამდენად, ამ ხომაზე.

tántulus. a, um ამდენად მცირე.

tántum ზნს. 1. ამდენად, ასე დიდად; 2. მხოლოდ, მარტო; non tántum... sed étiam არა მარტო... არამედ აგრეთვე.

tántummodo ზნს. მხოლოდ.

tántus, a, um ასე დიდი. ამდენად ბევრი; ასეთი; tántum ამდენი, ასე ბევრი; tánti ამ ფასად. ასე მალლა; tánto (შედარ. ხარისხის წინ) მით.

tántusdem, tántadem, tántumdem (ან tántundem) ასევე დიდი; ამდენივე;

tántidem იმ ფასშივე, ისევე ძვირად.

tápés (tapétis) ? = tapéte.

tapéto (tapétis; ბერძნ.) ს. ხალიჩა, ნოხი.

tapótum (tapéti) ს. = tapéte.

tárho ზნს. 1. ნელა; 2. გვიან.

tárditas (tarditátis) რ. სინელე; ზოხინი, ზლაზენა.

tárho (tardávi, tardátum, tardáro)

ეყოფნებ, ვაჩერებ; ვაბრკოლებ.

tárdus, a, um ნელო, დუნე.

társus (társi; ბერძნ.) ? ანატ. უკანა ტერფი

tauriformis, o ხარის მსგავსი.

taurinus. a, um ხარისა.

táurus (táuri; ბერძნ.) ? ხარი.

táxus (táxi) რ. ურობმელი.

te (ბრალდ და მოკშ. ბრ. ნაცვალსახელისა tu) შენ, შენით.

téce ზნს. ფარულად.

1. téctum (tétci) ს. 1. სახურავი; 2. გადატ. თავშესაფარი, ბინა.

2. téctum იბ. ტჭი.

téctus, a, um 1. დახურული, დაფარული; 2. ფარული, საიდუმლო.

téginen (tegininis) ს. ან tégmen (tégininis) ს. 1. დასაფარებელი, გადასაფარებელი; 2. სარკველი.

teginóntum (teginónti) ან tegmóntum (tegmónti) ს. დასაფარებელი; სახურავი, საფარი.

tégmen იბ. tégimen.

tégo ·táxi, téctum, tégero) 1. ვაფარებ; 2. გადატ. ვფარავ, ვშალავ; 3. გადატ ვიფარავ, ვიცავ.

téguia (téguiae) რ. კრამიტი.

téla (télao) რ. 1. ქსოვილი; 2. ქსელი, ძაფი; 3. საქსოვი დაზგა.

téllus (tollúris) რ. 1. მიწა; ნადაგი; 2. გადატ. მამული.

télum (téli) ს. 1. სატყორცნი იარაღი; ისარი; შუბი; 2. ლახვარი, მახვილი.

temerárius, a, um მოუფიქრებელი; უგუნური, თავპირიანი.

temere ზნს. მოუფიქრებლად, თავპირიანად.

temeritas (temeritátis) რ. მოუფიქრებლობა, თავპირიანობა.

temero (temerávi, temerátum, temeráre) ებღალავ, ცბილწავ; sepulcra maiórum temeráta წინაპართა საფლავები, შებილწული (Liv. 26 1: 13).

temno (témpei, témnero) 1. უმნიშვნელოდ ვთვლი; არად ვავდებ; 2.

მეზიზღება, მძულს.
témio (temónis) 2. ხელნა
temperamentum (temperamenti) ს.
1. თანაზომიერი ნარევი; 2. ზომიერი საშუალება.
temperántia (temperántiae) რ. ზომიერება, თავშეკავებულობა.
temperatúra (temperatúrae) რ. 1. თანაზომიერი შერევა; 2. ზომიერად მოწყობა.
témpero (temperávi, temperátum, temperáre) ზომიერებას ვიკავ; თავს ვიკავებ; ზომიერი ვარ.
tempéstas (tempestátis) რ. 1. დრო; bellum éa tempestáte nullum ამ დროს არავ. თარი ომი არ ყოფილა (Tac. ann. 1,3). 2. ამინდი; 3. აედარი; ქარიშხალი, prohibuit foeda tempéstas ხელი შეუშალა საშინელმა ქარიშხალმა (Liv. 2,621).
tempéstivus, a, um 1. დროის შესაფერისი; 2. დროული, ადრინანი; 3. მწიფე.
templum (templi) ს. ტაძარი.
1. temporáli, e დროისა [1. tempus]
2. temporális, e საფეთქლისა. [2. tempus]
temptámen (temptáminis) ს. 1. ცდა, სინჯვა; 2. შეცდენა.
temptaméntum (temptaménti) ს. 1. ცდა, სინჯვა; temptaménta fide ერთგულების გამოცდა (Met. 7,728); temptaménta civílium bellorum ცდები სამოქალაქო ომისა (Tac h. 2,38).
témpto (temptávi, temptátum, temptáre) 1. ხელს ვკიდებ, ვეხები; 2. გადატ. ვსინჯავ, ვცდი; 3. ვცდილობ ხელთ ვიგდო; იერიში მიმაქვს; (cum) íter temptáscant ცდილობდნენ გაეკოლოთ.
1. témpus (témporis) ს. დრო.
2. témpus (témporis) ს. საფეთქელი.
ténax (tenácis) ზედსართ. 1. ვისაც ან რასაც უჭირავს; 2. მჭიდვ; 3. გადატ. მტკიცე, მყარი. [ténéo]

téndo (teténdi, ténsam ან ténsum, téndero) 1. დაეკიპავ; 2. გავიწვდი, გავიშვერ; 3. მივისწრაფვი, მივეშვრები.
ténobrae (tenobrarium, მხოლოდ. მრ. ო.) რ. წყვედიანი, სიბნელი.
ténobrsus, a, um წყვედიანთ მოცელი, ბნელი.
téneco (tónui, tónsum, ténere) 1. მიკარავს; 2. ვფლობ, ვყავრებ; 3. ვაკავებ, ვაჩერებ; memoria tenere დამახსოვრება; téneco lacrimas ცრემლებს ვიკავებ.
ténec, ténera, ténereum 1. ნახი; რბილი; ténera cóniux ნახი მეუღლე (Hor. c. 11,6); 2. გადატ. ნორჩი; 3. გადატ. მგრძნობიარე.
ténor (tenóris) 2. განუწყვეტელი მოძრაობა; მსვლელობა.
tentámen (tentáminis) ს. = temptámen.
tentaméntum (tentaménti) ს. = temptámen.
ténto (tentávi, tentátum, tentáre) -- témpto.
tentórium (tentórii) ს. კარავი.
téntum ობ. ténido და téneco
ténuis, e 1. წვრილი, თხელი; 2. გადატ. უმნიშვნელი; სუსტი; 3. გადატ. ცოტა; ténuí cónsu ხელმოკლე ადამიანი (ცოტა ქონების პატრონი; Hor. epist. 1,7,56).
ténúitas (tenuitátis) რ. 1. სიწვრილე, სითხე; 2. გადატ. სიმცირე, ნაკლებობა, სიღარიბე.
ténúiter ზმნს. 1. წვრილად, თხლად; 2. გადატ. სუსტად; მცირედ; მარტივად.
ténúo (tenuávi, tenuátum, tenuáre) 1. ვაწვრილებ, ვათხელებ; 2. გადატ. ვამცირებ, ვაუძღლურებ; senile corpus et páreos victa tenuásum ბებერი და ცუდი კვებით დაუძღლრებული სეუული (Tac. ann. 15,63).
ténus (წინდებული იხმარება მოკვ. ბრ. ზოგჯერ ნათ. ბრ.) -მდე, მხოლოდ

(რისამე) მიხედვით.
tépeo (tépeō) თბილი ვარ, ნელთბილი ვარ; **tépens** (tápnois) თბილი.
topéscō (tópui, topéscere) თბილი ვხდები, ნელთბილი ვხვდები.
tépidus, a, um 1. ნელთბილი; 2. გადატ. გულგრილი.
tépor (téporis) ? 1. ზომიერი სითბო; 2. გადატ. მოუღუნებულობა; გულცივიობა.
ter ზნს. სამჯერ.
terebinthinus, a, um ტერევენთოსი; **óleum terebinthinae** მგდღ. სკიპიდარი.
terebínthus (terebínthi; ბერძნ. *τερεβινθός*) რ. ტერევენთო.
térebro (terebrávi, terebrátum, terebráre) ვებურღავ.
tóres (téretis) ზედსართ. მოგროძმრავალი, მრგვალი.
tergeminus, a, um ან **trigéminus**, a, um სამმაგი, სამ-ტყუბი.
térges (tórsi, tórsum, torgóre) 1. შევიწმენდ; 2. გავეწმენდ.
térgo (térsi, tórsum, tórgere) = **tórgeo**.
tórgum (tórxi) სკ. 1 ზურგი; **post térga** ზურგში, უკან; **in tórgum** უკან; **tórga vérttere** ზურგის ჩვენება (ე. ი. გაქცევა, უკუქცევა); 2. ტყავი; **áurea Phrixósa térga revéllit óvis** მოიტყავ ფრიქსეს ვერძას ოქროს ტყავი (Uv. her. 6, 03).
terminátio (terminatiónis) რ. 1. საზღვრების დაწესება; 2. განსაზღვრა; 3. დასკვნა, ბლო.
término (terminávi, terminatum, termináre) 1. საზღვრებს ვაწესებ; ვსაზღვრავ; 2. ვასკენი, ვაბოლოვებ.
términus (términi) ? საზღვარი.
térni, ae, a საქ-სამი.
téro (trívi, trítum, tórore) 1. ვსრეს, ვისრეს; 2. გადატ. ხშირად ვხმარობ; 3. გადატ. ვლლი, ექანცავ.
térra (tórrac) რ. 1. მიწა; 2. ქვეყანა.
terrónus, a, um 1 მიწისა; 2. მიწიერი.
térreo (tórri, tórritum, terrére) ვაში-

ნებ.
terréster, **terréstris**, **terréstre** 1. მიწიერი; 2. სახველეო.
térreus, a, um მიწისა, მიწისაგან შედგენილი.
terribilis, e სახარელი.
torriculum (torriculi) სკ. საურთხობელა.
torrito (torritávi, torritátum, torritáre) თავზარს ვცეპ.
territórium (territórii) სკ. მიწა-წყალი (ქალაქის ან მხარის კუთვნილი).
térror (terroris) ? შიში, ზარი.
tórsum იბ. **térgo**.
tertíanus, a, um 1. მესამისა; 2. მესამედლისა.
tértio ზნს. 1. მესამეჯერ; 2. მესამედ.
tértium ზნს. მესამეჯერ.
tértius, a, um 1. მესამე; 2 პოეტ. საიქიოსი (მესამე სამყაროსი).
tértius-decimus მეცამეტე.
téssera (tésserae) რ. 1. კამათელი; 2. ბრძანების შემცველი პატარა დაფა; 3. პაროლი.
tésserárius (tésserárii) ? ტესერარი (სარდლის ბრძანებათა გადამცემი ჯარში).
tésta (téstae) რ. 1. თიხის კურკელი; 2. თიხის ნატეხი.
testaméntum (testamónti) სკ. ანდერძი.
testátor (testatórís) ? მონადერიძე.
testátus, a, um 1. დამტკიცებული; 2. ცხადი, ნათელი.
testimónium (testimónii) სკ. მოწმობა, დამამტკიცებელი საბუთი.
1. téstis (téstis) ? რ. მოწმე.
2. téstis (téstis) ? ანატ. სათესლე.
téstor (testátus sum, testari) ვამოწმებ.
testúdo (testúdinis) რ. 1. კუ; 2. საპხ. ფარებისაგან გაკეთებული ჩარდახი.
teténdi იბ. **téndo**.
tóter (téttra, tétrum) საზიხლარი.
tétigi იბ. **tángo**.
tétrre ზნს. საზიხლად.

téxo (téxui, téxtum, téxere) 1. ვქსოვ;
2. გადატ. ვიხზავ; ვაჯებ; dis dónas
texámus návis ოც ხომალდს ავაგებთ
(Aen. II, 326).

téxtilis, e საქსოვი. ნაქსოვი; téxtile
(téxtilis) ს. ქსოვილი.

téxtor (textóris) შ. ფეიქარი.

textórius, a, um ფეიქრისა; საფეიქრო.

téxtus (téxtus) შ. 1. ქსოვილი; vími-
num t. ლასტი (Tac ann. 2, 14).

thálamus (tháлами; ბერძნ.) შ. 1. ოთა-
ხი, სადგომი; 2. გადატ. ცოლქმრობა.

thoátrum (théátri; ბერძნ. θέατρον) ს.
თეატრი.

théma (thématis; ბერძნ. θέμα) ს.
დებულება; თემა.

thérmae (thermárum; ბერძნ. θερμαίαι)
ჟ. მრ. რ თბილი აბანო.

thesáurus (thesáuri; ბერძნ.) შ. 1. გან-
ძი; 2. საგანძური.

thésis (théais; ბერძნ. θέσις) ჟ. დგებუ-
ლება, თეზისი.

thórax (thoráxis; ბერძნ.) შ. 1. ჯავშან-
ი; 2. ანატ. გულმკერდი, გულის
ყფახი.

thus (thúris; ბერძნ.) ს. საკმეველი.

tiára (tiárae; ბერძნ.) ჟ. დოღბანდი,
ტიარა.

tíbi (მიც. ბრ. ნაცვალსახელისა tu) შენ.

tibia (tibiae) ჟ. 1. დიდი წვივი; 2.
ფლეიტა.

tibícan (tibícinis) ს. ფლეიტის დამკ-
ვრელი [tibia, cáno].

tibícina (tibícinae) ჟ. ფლეიტის დამ-
კვრელი (ქალი)

tibícínium (tibicínii) ს. ფლეიტის და-
კვრა.

tigillum (tigilli) ს. კინი. [tignum]
მორი, ძელაკი.

tignum (tigni) ს. მორი, ძელი.

tigris (ნათ. tigris და tigridis) შ. ჟ.
ვეფხვი.

tília (tíliae) ჟ. ცაცხვი.

tímeo (tímui, tíméro) მეშინია; ვშიშობ.

tímide ზმნს. მხალაღ.

timíditas (timiditátis) ჟ. მშიშარობა,

სიმხდალე.

tímídis, a, um მშიშარა, მხდალი.

tímor (timóris) შ. შიში.

tinctúra (tinctúrae) ჟ. მეღ. ნაყენი.

tínea (tíneae) ჟ. ჩრჩილი.

tíngo ან tinguo (tínxi, tinctum, tín-
gere ან tinguere) 1. ვასუფლებ; 2.
ვღებავ

tínio (tinnívi, tinnítum, tinníre) ვა-
ულარუნებ, ვარაჩხუნებ.

tinnítus (tinnitus) შ. ჟღარუნი, ჩხარუ-
ნი, რეკვა.

tintinnábulum (tintinnábuli) ს. ხარი.

tíro (tíronis) შ. 1. ახალწვეული (ჯა-
რისკაცი); 2. ახალგაზრდა (გამოუც-
დელი).

tirocínium (tirocínii) ს. 1. პირველი
სამსახური (ჯარში); 2. გამოუცუ-
ლობა; 3. დასაწყისი, პირველი ცუა.

tírunculus (tírunculi) შ. კინი. ← tiro.

tis არქ. ნათ. სიტყვისა tu.

titillo (titillávi, titillátum, titilláre)
1. ველიტინებ; 2. გადატ. ველაქუ-
ცები.

títio (titíónis) შ. მუგუხალი.

titubántia (titubántiae) ჟ. 1. ბარბა-
ცი; 2. მერყეობა.

títubo (titubávi, titubátum, titubáre)

1 ვბარბაცებ; 2. გადატ. ვმერყეობ.

títulus (tituli) შ. 1. წარწერა; 2. გან-
ცხადება (სახლის გაქირავების ან სახ-
ლის გაყიდვის შესახებ); 3. საპატრო
სახელი, პატივი.

tígna (tígnae) ჟ. 1. ტოგა (რომაელი
მოქალაქის ზედა ტანსაცმელი მშვი-
დობიანობის დროს); 2. გადატ. მშვი-
დობიანობა.

togátus, a, um ტოგიანი; fábula te-
gráta რომაული კომედია.

tolerábilis, e ადვილად ასატანი, ადვი-
ლად მოსათმენი.

toleránter ხნნს. მოთმინებით, მოთმე-
ნით.

tolerántia (tolerántiae) ჟ. ატანა, მო-
თმენა; მომთმენობა.

tólero (tolerávi, tolerátum, toleráre)

1. ვიომენ, ვიტან; 2. ვინახე, ვარჩენ.
tóllo (sústuli, sublátum, tóllere) 1. ავწე; 2. განვადიდებ; 3. ავიღებ, წავიღებ; მოვსაობ.

tomátum (toménti) ს. 1. დაჩითვა; 2. სატენი; mandéndo o cubili toménto ლეიბის სატენიდან (იღებდა თივას ან ჩალას და) ღებავდა (Tac. ann 6,23).

tóndeo (totóndi, tónsum, tondére) 1. ვერეკ, ვპარსავ; 2. გადატ. ვხსლავ; 3. გადატ ვცელავ

tónitrus (tónitrus) ? კუბილი, კეკა.
tonitruum (tonitruí) ს. კუბილი, კეკა.

tóno (tónui, tonáre) 1. ვეკე; 2. გადატ. ვვირო; 3. გადატ. ხმამაღლა ვეძახი.
tonsillae (tonsillárum, მრ. რ.; მხ. რ. tonsilla) რ. ჯირკვლები.

tónsor (tónsóri) ? დალაქი.

tonsúra (tonsúrae) რ. კრეკა; პარსვა.
toméntum (toménti) ს. 1. თოკი; 2. საწამებლად სახმარი თოკი; წამება; 3. სატყორცნი იარაღი.

torpédo (torpédinis) რ. გაშეშება. გაქვავება; უგრძნობობა.

tórpeo (torpére) გაშეშებული ვარ, გაქვავებული ვარ.

torpésco (tórpuí, torpéscre) ვშეშდები, ვქვავდები.

tórpídis, a, um გაშეშებული, გაქვავებული.

tórpur (torpóri) ? 1. გაშეშება, გაქვავება. 2. მძინარობა, უქნარობა (Tac. h. 2,77; 2,99).

tórqueo (tórsi, tórtum, torquére) ვატრიალებ, ვაბრუნებ

1. tórrens (torréntis) ზედსართ. 1. ცხელი, გაცხელებული; 2. სწრაფ-მიმდინარე.

2. tórrens (torréntis) ? ნაკადი.

tórrco (tórruí, tóstum, torrére) ვაბმობ, ვხრაკავ; ვწევა.

tórrídis, a, um 1. გაბმობილი, გამხმარი; 2. ცხელი, მზურვალე.

tórris (tórris) ? მუგუხალი.

tórtum იხ. tórqueo.

tórus (tóri) ? 1. გამოშვერილი რამ; 2. კუნთი; 3. მორგვი; მარყუევი; 4. საწოლი; (გადატ.) კორწინება.

tórvus, a, um მოღუშული, მრისხანე.
tóstum იხ. tórreo.

tóstus, a, um 1. გამხმარი; 2. მოხრაკული ხორცი (Met. 12,155).

toti ზედსართ. (არ იბრუნება) ამდენი.

tótidem ზედსართავი (არ იბრუნება) ამდენივე.

tóties ან tótiens ზმს. ამდენჯერ
tótus, a, um (ნათ. totíus, მიც. tóti) მთელი; ex tóto მთლიანად.

tóxicum (tóxici) ს. შანძი (ისრის წვერზე წასაცხები); საწამლავი.

tra-. trans- (ზნისწინი, უდრის ქართულ ზნისწინს) გადა-; dúco მიმყავს. tradúco გადამყავს.

trabs (trábis) რ. მორი.

trácto (tractávi, tractátum, tractáre) 1. მივართვე; 2. ვეხები, ხელს ვახებ; 3. ხელთ მაქვს, ვაშუშავებ; 4. განვმარტავ.

tráctum იხ. tráho.

tráctus (tráctus) ? 1. თრევა; 2. მიმდინარეობა, წელი მოძრაობა; 3. მდებარეობა, განწყენილობა.

traditio (traditiónis) რ. 1. გადაცემა, გადმოცემა; 2. მოყოლა. მოთხრობა.

tráditur (tráditóris) ? ნოლალატე (Tac. h. 4,24).

trádo (trádidí, tráditum, trádero) 1. გადაცემ; 2. გადატ. ვუყვები, მოვუთხრობ. [trans, do]

tradúco (-dúxi, -dúctum, -dúcere) 1. გადამყავს; 2. გადატ. გადავიბირებ ჩემ მხარეზე; 3. ვატარებ (დროს).

tradúctio (traductiónis) რ. 1. გადაყვანა; 2. მსვლელობა (დროისა); 3. განმეორება (სიტყვისა).

tradúctor (traductóris) ? გადამყვანი.

trádux (tráducis) ? ვახის რქა (გადასამყენლად გამოყენებული) (Tac. 2,25).

trádicus, a, um ტრაგიკული.

tragoedia (tragoediae; ბერძნ.) რ. ტრაგედია.

tragoedi (tragoedi) ზ. ტრაგიკოსი. მსახიობი.

trigula (trigulae) რ. ლედიანი ორთლი (გალიაში და ესპანეთში).

tráho (tráxi, tráctum, tráhere) მივატრეჲ, ვწეგ.

traicio ob. traicio.

traiectio (traiectionis) რ. 1. გაღმა გადატანა; 2. გადატ. გადასხმა (სიტყვებისა).

traictus (traictus) ზ. 1. გაღმა გადაყვანა, გადატანა; 2. გადასასვლელი.

traicio traicōi, traiectum, traicere) 1. გადაეისერი, გადაყერი; გადებ (ბიღს); 2. გაღამყავს, გაღამაქვს; 3. გადავდივარ.

tráneo ob tráno-meo.

tránes (trámitis) ზ. 1. გვერდითი გზა; 2. გადატ ბილიკი.

tráno (tránavi, tranátum, tranáro) გადავკოროვ. [trans, no;]

tranquillus, ა. um წყნარი, მშვიდი.

1. trans (წინდეთული იხმარება ბრალდ. ბრუნვასთან) გაღალმა, იქით.

2. trans- (ხმნისწინა, უდრის ქართულ ხმნისწინს) გადა-; eo ნივდივარ, tránsco გადავდივარ.

3. trans- (თავსართად ხმარებული ზედსართავებში ნიშნავს) იქითელი, იქითა; transalpinus აღმებსიქითა.

transcēndo (-cēndi, -scēnsum, -scēnderē) გადავტვრები; გადავდივარ.

transcribo (-scripsi, -scriptum, -scribere) 1. გადაწერ; 2. ვინმეს სახელზე ჩაწერ. [trans, scribo]

transeúro (-eueúrri ან -eúrri, -eúrsum, -eúrrere) გადავირბენ.

tránsdo ob. trádo.

tránsduco ob. tráduco.

tránseo (tránsii, tránsitum, tránsire) 1. გადავდივარ; 2. dies tránsseunt დღეები გადის.

tránsfero (tránstuli, translátum, trans-

férre) 1. გაღამაქვს; გაღამყავს; 2. გაღატ. ვთარგმნი.

transfigo (-fixi, -fixum, -figere) გავხურეტ, გავჩხვლეტ.

transfúdio (-fúdi, -fóssum, -fúdere) გავხურეტ, გავჩხვლეტ; გავგმირავ.

transfórmo (-formávi, -formátum, -formáre) გარდაქმნი.

transfúgio (-fúgi, -fúgitum, -fúgere) გადავირბენ (მტრის მხარეზე).

transfúgium (transfúgii) ს. მტრის მხარეზე გადასვლა.

transfúndo (-fúdi, -fúsum, -fúndere) გადავღვრი.

transfúsió (transfúsiónis) რ. გაღალმა.

transgrédior (-gréssus sum, -transgredi) გადავუბიჯებ; გადავლახებ; გადავდივარ რამეზე.

transgréssio (transgréssiónis) რ. გადასვლა.

transgréssus (transgréssus) ზ. 1. გადასვლა; 2. გადასასვლელი (Tac. ann. 6,37).

tránsigo (-égi, -áctum, -ígero) 1. ჩაეცემ (შუბს); 2. ბოლომდე მივიყვან; 3. გავატარებ დროს (Tac. ann. 14,37).

transilio (transilui ან transilivi, transilire) გადავტვრები.

tránsitus (tránsitus) ზ. 1. გადასვლა; 2. გზად გავლა; Pompeius... Hibéros Albanósque, qui tránsitum non dábant, proelio vícit პომპეუსმა ბრძოლა გაუმართა და დაამარცხა იბერები და ალბანები, რომლებმაც ის არ გაატარეს თავიანთ ქვეყანაზე (Liv. P. 101).

tráslátio (tráslatiónis) რ. 1. გადატანა; 2. გადაგზავნა; 3. გაღათარგმნა.

tráslátum ob. tránsfero.

transmarínus, ა. um ზღვისიქითა.

tránsuico (-meávi, -meátum, -meáre) გადავდივარ (Tac. ann. 12,62).

transmissio (transmissiónis) რ. გაღმა გასვლა, გადასვლა.

transmissus (*transmissus*) ზ. გადაღმა გასვლა, გადასვლა.

transmittō (-misi, -missum, -mittere) 1. გადავეზენი; 2. გავატარებ, გავუშვებ; 3. გადავიტან.

transmontānus, a, um ბირიქითელი.
transmōveo (*transmovi, transmōtum, transmōvō*) გადავწევ, გადავაადგილებ (Tac. ann. 13,35).

transmutō (-mutavi, -mutatum, -mutare) გადავცვლი.

transponō (-posui, -positum, -ponere) 1. გადავდგამ; 2. გადავსახლებ.

transporto (-portavi, -portatum, -portare) გადამაქვს, გადამყავს (არაქვეითად).

transstrum (*transstri*) ხვ. განივი ძელი.
transveho (-vexi, -vectum, -vohere) გადამაქვს, გადამყავს.

transverbero (-verberavi, -verberatum, -verberare) 1. გავზერებ; 2. შევანგრებ; 3. განვმგირავ (Tac. ann. 13 44; h. 1,42).

transversus, a, um გარდიგარდმო, განივი.

transvolō (-volavi, -volatum, -volare) გადავფრინდები; ჩავფრენ.

trecēni, ae, a სამას-სამასი.
trecentēsimus, a, um მესამასე.

trecēnti, ae, a სამასი.
trecēnties ზმს. სამასჯერ.

tredécies ან **terdecies** ზმს. ცამეტჯერ.

trédécim ცამეტი.

tremesco (*tremescere*) აკანკალდები, აცახცახდები.

tremō (*tremui, tremere*) ვკანკალებ, ვცახცახებ.

tremor (*tremoris*) ზ. კანკალი, ცახცახი.
tremulus, a, um 1. აკანკალებული, აცახცახებული; 2. გადატ. დანჯღრეული; **tremuli, lecti argutatio** დანჯღრეული ტახტის კრაკენი (Catul. 6,10).

trepidatio (*trepidationis*) რ. 1. ცმუტვა, ტოკვა; 2. ხოჩქოლი; 4. ძრწო-

ლა, შ. ში.
trepidō (*trepidavi, trepidatum, trepidare*) 1. ცმუტვავ, ვტოკავ; 2. ვძრწვი; ვშოთავ; 3. გადატ. ვცახცახებ (შიშით).

trepidus, a, um 1. მცმუტვაი. მტოკავი; 2. აძრწოლებული. შეშფოთებული; 3. გადატ. აცახცახებული, აღელვებული.

tres 3. რ., **tria** ხვ. სამი.

triángulus (*triánguli*) ხვ. სამკუთხედი.
triángulus. a, um სამკუთხა.

tribulus (*tribuli*) ზ. ხაფანგი.
tribunal (*tribunális*) ხვ. ნახევარწრიული შემალღებული ადგილი, ტრიბუნალი.

1. **tribunicius**, a, um ტრიბუნისა.
2. **tribunicius** (*tribunici*) ზ. ტრიბუნის თანამდებობის მქონე.

tribūnus (*tribūni*) ზ. 1. ტრიბის უფროსი; 2. ტრიბუნი; **tribūni plēbis** სახალხო ტრიბუნები; **tribūni militum** სამხედრო ტრიბუნები.

tribuo (*tribui, tributum, tribuere*) 1. ვანიჭებ, ვაკეთებ; 2. ვუთმობ.

tribus (*tribus*) რ. ტრიბი.

tributarius, a, um მოხარკე.
tributum ზმს. ტრიბების მ.ხედვით.

tributio (*tributionis*) რ. დაყოფა.
tributum (*tributi*) ხვ. გადასახადი.

tribui, ae, a ოცდაათ ათი.
triceps (*tricipitis*) ზედსართ. სამთავა.

tricēsimus, a, um ან **trigésimus**, a, um ოცდამეათე.

tricies ან **triciens** ზმს. ოცდაათჯერ.
triclīnium (*triclīni*) ხვ. 1. ტახტი სასადილო ოთახში (სამი კაცისათვის); 2. სასადილო ოთახი.

tridens (*tridentis*) ზედსართ. სამკაპიკიანი, სამკბილა.

triduum (*tridui*) ხვ. სამი დღე; **triduo** სამი დღის შემდეგ. [tres, dies]

triennium (*triennii*) ხვ. სამი წელი; სამწლედი.

trīstris, e სამნიხბიანი.
trifariam ზმს. სამმაგად; სამი მხრით.

- trifaux (trifaucis)** ზედსართ. სამხახიანი.
- triformis**, **e** სამხახიანი, სამი სახის მქონე.
- trigeminus**, **a, um** ან **tergeminus**, **a, um** სამმაგი, სამ-ტყუბი.
- trigésimus**, **a, um** ან **tricésimus**, **a, um** ოცდამეათე.
- triginta** ოცდაათი.
- trimestris**, **e** სამთვიანი.
- trinus**, **a, um** სამი წლისა.
- trini**, **ae**, **a** 1. სამ-სამი; 2. სამმაგი, სამნაირი.
- trinóctium (trinóctif)** ს. სამი ღამე.
- trinus**, **a, um** სამ-სამი.
- tripartito** ან **tripertito** ზნს. სამ ნაწილად; სამი მხრით.
- tripartitus**, **a, um** ან **tripertitus**, **a, um** სამად გაყოფილი; სამად გასაყოფი.
- tripes (tripedis)** ზედსართ. სამფეხა.
- triplex (triplicis)** ზედსართ. სამმაგი.
- tripúdium (tripúdi)** ს. სამნაბიჯა ტყევა.
- trípus (trípodis)** მ. 1. სამფეხი (დეღლფოს სამისნოში); 2. გადატ. დეღლფოს მისანი.
- triquetrus**, **a, um** სამკუთხა, სამგვერდა.
- trirémis**, **e** სამნიჩბიანი.
- triste** ზნს. მწუხარედ.
- tristis**, **e** მწუხარე
- tristitia (tristitiae)** რ. მწუხარება.
- trisúlcus**, **a, um** 1. სამკვალისანი; 2. სამწვერა, სამკბილა.
- triticum (tritici)** ს. ხორბალი.
- tritum** **ob. tóro.**
- tritúra (tritúrae)** რ. ლეწვა. [téro]
- trítus (trítus)** მ. სრესა.
- triumphális**, **e** ტრიუმფისა; საზეიმო.
- tríumpho** **tríumphávi, tríumphátum, tríumpháre** ვხუზარე.
- tríumphus (tríumph)**: არქაული **tríumpus** მ. 1. სამნაბიჯა ტყევა; 2. ზეიმი, ტრიუმფი.
- tríumvir (tríumvir)** მ. ტრიუმფირი; მრ. რ. **tríumviri** ტრიუმფირები (სამი კაცისაგან შემდგარი კოლეგია). [tres, vir]
- triumvirális**, **e** ტრიუმფირისა, ტრიუმვირული.
- triumvirátus (tríumvirátus)** მ. ტრიუმვირის თანამდებობა.
- trivialis**, **e** 1. ვინც ან რაც ყოველ გზავარდინზე გვხვდება; 2. გაღატ. ჩვეულებრივი. [trivium]
- trívium (trívii)** ს. 1. გზაჯვარედინი; 2. ქუჩა; მოედანი; 3. სამი საგანი (trivium უმაღლეს სკოლაში მიღებული შეიდ-სამეცნიერო-დისციპლინისანი გეგმა **trivium - quadrivium**, ე. ი. სამი + ოთხი საგანი, მაგ: გრამატიკა, რიტორიკა, დიალექტიკა + არითმეტიკა, მუსიკა, გეომეტრია, ასტრონომია). [tres, via].
- trívium**, **a, um** ვინც ან რაც გზაჯვარედინზე გვხვდება.
- trochaeus (trochaei; ბერძნ. τροχαιος)** ს. ტროქეი (სალექსი მუხლი—ს).
- tropaeum (tropaei; ბერძნ. τροπαιον)** ს. 1. გამარჯვების ნიშანი; ტროფეი; 2. გადატ. გამარჯვება.
- trópus (trópi; ბერძნ. τροπος)** მ. ტროპი (სიტყვის ხმარება გადატანით მნიშვნელობით).
- trucidatio (trucidatiónis)** რ. მკვლელობა; ჭლებტა.
- trucido (trucidávi, trucidátum, trucidáre)** ვკლავ. [caedo]
- truculéntia (truculéntiae)** რ სისასტიკე; მრისხანება, (Tac. ann. 2,23).
- truculéntus**, **a, um** მოღრუბლული მოღუშული; მრისხანე.
- trúdis (trúdis)** რ. პალო, კოკი (Aen. 6,208; Tac. ann. 3,46).
- trúdo (trús, trúsum, trúdero)** 1. ვკრავ ხელს; ვერაკები; შევრეკავ; 2. გადატ. ვაჭეხებ (Tac. ann. 1,63; 2,11; h. 5,35).
- trúlla (trúllae)** რ. 1. ჩამხა; 2. ტაფა.
- trúnco (truncávi, truncátum, truncáre)** 1. ვასახიჩრებ; 2. მოკვეთ, წაკვრ.

trúnicus (trúnci) ზ. ტანი; ხის ტანი.
trúsi, trúsum *ob. trúdo.*
trux (trúci-) ზედსართ. მრისხანე.
tu (ნათ *túí*, მიც. *tíbi*, ბრალდ. და მოქმ. *te*) შენ.
túba (túbac) ჯ. 1. ბუცი; 2. ლულა, მილი.
túber (túberis) ს. 1. ხორცმეტი, კორდი; 2. ბორცვი.
tubérculum (tubérculi) ს. კნინ. [*túber*] 1. ხორცმეტი, კორდი; 2. ბორცვი.
túbicen (tubicinis) ზ. მებუყე, მესაყვირე. [*túba, cáno*]
túbulus (túbuli) ზ. კნინ. [*-túba*] მილაკი.
túcor (túitus sum ან tútus sum, tú-ri) 1. ვეკრეტ; 2. ვეკვრეტ, ვყუარებ; 3. ვიცავ.
túí (ნათ. ბრ. ნაცვალსახელისა *tu*) შენ, შენი.
túli *ob. féro.*
túlo (túli ან tétuli, túlere) ვატარებ, დამაქვს; მომაქვს.
tum ზნა. 1. მაშინ; 2. შემდეგ.
túmeo (tumére) 1. შესივებული ვარ; გაბერილი ვარ; 2. გადატ. აღელვებული ვარ; 3 გადატ. ვიბერები.
tumésco (túmui, tuméscere) 1. ვსივდები; ვიბერები. 2. გადატ. ვღელდები; 3. გადატ. ვიბერები.
túmíduS, a, um შესივებული (*Tac. ann. 2,23*).
túmor (tumóris) ზ. 1. სიმსივნე; 2. გადატ. გაბერვა; ამპარტანობა.
tumulto (tumulávi, tumulátum, tumuláre) ვასაფლავებ.
tumulútor (tumultuátus sum, tumul-ruári) აურზაურსა ვტეხ. ვხმაურობ.
tumultuóse ზნს. აურზაურით, ღრიანეკლით.
tumultuósus, a, um 1. მშფოთარე, მძვინვარე; 2. ალიაქოთის ამტეხი.
tumultus (tumultus) ზ. ხმაურობა, აურზაური, ალიაქოთი; 2. განჯავი; 3. შფოთი, აჯანყება.

túmulus (túmuli) ზ. 1. ბორცვი; მიწა-ყრილი; 2. საფლავი.
tunc ზნს. მაშინ
túndo (tútudi, túsum ან túnsum, tündere) 1. ვურაკუნებ; ვცეკვ. ვარტყამ (*ვირტყამ, ვურტყამ*); 2. ვკვდ.
túnica (túnicae) ჯ. 1. ტუნიკა (ტოგის ქვეშ ჩასაცმელი); კვართი; (*diás túnicae* ორი კუართი (*Mt. 10,10*); 2. ანატ. გარსი.
túrba (túrbae) ჯ. 1. შფოთი, ალიაქოთი, არეუ დარევა; 2. ბრბო.
turbaméntum (turbaménti) ს. არეულობა (*Tac. h. 1,23*).
turbátor (turbátoris) ზ. 1. შფოთისთავი; 2. ცეცხლის წამკიდებელი (*Tac. ann. 1,55*).
túrbíduS, a, um 1. შფოთიანი; მღელვარე; 2. ამღვრეული.
1. **túrbo (turbávi, turbátum, turbáre)** 1. არეუ დარევა შემაქვს. ვრევი; 2. ვაღვლევი; 3. გადატ. ვაფორიკებ.
2. **túrbo (túrbinis) ზ.** 1. გრიგალი; ქარიშხალი; 2. ტრიალი; 3. მორევი; 4. ჯადოქრული ბორბალი.
turbuléntus, a, um 1. შფოთიანი; მძვინვარე; 2. გადატ. მოუსვენარი.
túrdus (túrdi) ზ. შაშვი.
túrgei (turgére) შესივებული ვარ; გაბერილი ვარ.
turgéscu (turgéscere) ვსივდები, ვიბერები.
túrgíduS, a, um შესივებული, გაბერილი.
túrma (túrmac) ჯ. ტურმა (ცხენოსანთა რაზმი. 30 კაციისაგან შემდგარი)
turmátim ზნს. ტურმებად.
túrpo ზნს = **túrpiler.**
túrpis, e 1. გონჯი, უგვანი; 2. გადატ. საზიზღარი, საძაგელი; 3. გადატ. სამარცხვინო.
túrpiler ზნს. 1. უგვანად, უმსგავსად; 2. გადატ. საზიზღრად; სამარცხვინოდ.
turpitúdo (turpitúdinis) ჯ. სიგონჯე, უგვანობა; 2. გადატ. საზიზღრობა;

სირცხვილი.

turrícula (turrículae) რ. კნინ. [túrris] პატარა კოშკი.

túrris (túrris) რ. კოშკი.

tus (túris) = thus.

tússio (tussíre) მახველებს, ვახველებს.

tússis (tússis) რ. ხველა; tússis clancrosa* ყვიანახველა.

túte ზნს. უშიშრად, უსაფრთხოდ.

tutéla (tutélae) რ. 1. ზრუნვა; მფარველობა; 2. მზრუნველი, კმაზგი.

túto ზნს. უშიშრად, უსაფრთხოდ.

1. tútor (tutóris) ზ. მზრუნველი, მფარველი, კმაზგი.

2. tútor (tutátus sum, tutári) თვალყურს ვადევნებ; ვიცავ, ვიფარავ.

túndi იხ. túdo.

tútus, a, um უსაშიშრო, უსაფრთხო; საფრთხისაგან თავისუფალი.

túus, a, um შენი.

túmpaum (túmpani; ბერძნ.) ს. დაირა, დაფა.

túphus (túphi) ზ. მედიც. ტიფი.

túpus (túpi; ბერძნ. τήπιος) ზ. გამოსახულება, სახე.

tyránnis (tyránnidis; ბერძნ.) რ. 1. ტირანობა, ტირანია; 2. ბატონობა; ალაფულება.

tyránnus (tyránni; ბერძნ. τήραννος) ზ. 1. მტარვალი, ტირანი; 2. მმართველი, მპყრობელი.

U

1. Uber (úberis) ს. 1. ჯიქანი; 2. გადატ. ძუძუები; 3. გადატ. ნოყიერება.

2. úber (úberis) ზედსართ. 1. ნოყიერი; 2. უხვი.

ubérius ზნს. 1. უფრო უხვად; 2. გადატ. უფრო დაწვრილებით.

ubértas (ubertátis) რ. ნოყიერება, ნაყოფიერება.

ubértim ზნს. უხვად.

úbi 1. ზნს. სადაც; 2. კავშ. როდესაც; úbi primum როგორ კი.

ubicúmque ან ubicúmque ზნს. სადაც კი.

úbimam ზნს. სად? სადღა?

ubique ზნს. ყველგან.

úbivis ზნს. სადაც გინდა. [úbi, vólo]

úduus, a, um სველი.

ulcerósus, a, um დაჩირკებული.

ulcéscor (últus sum, ulcésci) შურს ვიძიებ; ვსჯი.

úlcer (úlceris) ს. დაჩირკებული, სიმსივე.

ulígō (uliginis) რ. სინორტივე, ტენიაობა; სისველე (Tac. ann. 1,17).

Ulixēs (Ulixis) ზ. ოდისესი.

úllus, a, um (ნათ. ullius, მიც. ulli) რომელიმე.

úlmus (úlmi) რ. თელა.

úlma (úlmae) რ. 1. იდაყვი; პოეტ. ხელი; 2. წყრთა (Verg. G. 3,35).

últēr, última, últrum (შედარ. ხარ. ultērior, ultērius; აღმატ. ხარ. últimus, a, um) იქითელი, იქით მყოფი, გადაღმა მყოფი.

ultērior ზ. რ., ultērius ს. (შედარ. ხარ. სიტყვისათვის últēr) გაღმა მყოფი, შორეული.

últimum ზნს. უკანასკნელად.

últimus, a, um (აღმატ. ხარ. სიტყვისათვის últēr) 1. ყველაზე უფრო დაშორებული, ძალიან შორეული; უკანასკნელი; último ზნს უკანასკნელად; 2. უმაღლესი, უდიდესი; últimoa inquam მთის მწვერვალი.

últio (últiónis) რ. შურისძიება; დაჯა (Tac. ann. 2,85).

últor (últoris) ზ. შურისმაძიებელი დამსჯელი.

últra 1. ზნს. იქით, შორს ამიერიდან; 2. (წინდებული, იხმარება ბრალდ. ბრ.) იქით, გადაღმა.

últro ზნს. 1. იქით; გაღმა; 2. ამის გარდა, კიდევ; 3. თავის თავად, თა-

ვისი ნებით; *últro citroque* იქით-
აქეთ, წინ და უკან.

últus იხ. *ulciscor*.

úlula (*úlulae*) რ. ბუ.

ululátus (*ululátus*) შ. ღრიალი, ღმუი-
ლი.

umbilicus (*umbilici*) შ. კიბი.

úmbrá (*úmbræ*) რ. ჩრდილი.

umbráculum (*umbráculi*) ს. 1. ჩრდი-
ლიანი ადგილი; 2. (მრ. რ.) სახლი;
3. ქოლგა (*Tac. h. 3, 26*).

umbrósus, *a*, *um* ჩრდილიანი.

úmerus ან *húmerus* (*úmeri*) შ. მკლა-
ვი, მხარი.

úmídu (ან *húmídu*), *a*, *um* ტენიანი,
ნესტიანი.

únquam ან *ínquam* ზმნს. ოდესმე.

1. *úna* ზმნს. ერთად, იმავე დროს.

2. *úna* (მედრობითი სქესი სიტყვისა
únus) ერთი.

unanímítas (*unanímítátis*) რ. ერთსუ-
ლოვნობა.

unanímíter ზმნს. ერთსულოვნად.

unánímus, *a*, *um* ერთსულოვანი.

úncia (*únciae*) რ. 1. უნცია ($1/12$ ასის);
2. ერთი მეთორმეტედი.

úncú, *a*, *um* 1. მალამოწაცხებული;
წაცხებული; გაქონილი; 2. გადატ.
მსუქანი; მდიდრული. [*úngo*]

únctus (*únci*) შ. კავი.

únda (*úndæ*) რ. 1. ტალღა; 2. გადატ.
მღელვარება, ხმაურობა, 3. გადატ.
ბრბო.

únde ზმნს. საიდანაც.

undécies ზმნს. თერთმეტჯერ.

undécim თერთმეტი.

undécimus, *a*, *um* მეთერთმეტე.

undéni, *ae*, *a* თერთმეტ-თერთმეტი.

undevicésimus, *a*, *um* მეცხრამეტე.

úndiq ზმნს. ყოველი მხრიდან, ყო-
ველგნით.

úndo (*undávi*, *undátum*, *undáre*) 1.
ტალღებს ვისვრი; ველავ; 2. გა-
დატ. საესე ვარ, უხვად მაქვს.

uncticésimus, *a*, *um* ოცდამეერთე.

úngo ან *úngo* (*únxi*, *úncetum*, *únge-*

ro ან *únguere*) 1. ვაცხებ. მალამოს
ვაცხებ; 2. გადატ. ვსვრი, ვთხერი
(*Liv. 5, 22, 8; 22, 43, 9; Tac. ann. 5, 3*).

únguēn (*únguēnis*) ს. მალამო.

unguentum (*unguenti*) ს. მალამო.

únguīs (*únguīs*) შ. ფრჩხილი; 2. კლან-
კი: *ab únguibus ún-que ad vórti-*
cem თავიდან ფეხამდე.

úngula (*úngulae*) რ. ფლოკვი.

úngo იხ. *ún* · *o*.

unicolor (*unicolóris*) ზედსართ. ერთი
ფერისა.

únicus, *a*, *um* 1. ერთადერთი; 2. გა-
დატ. არაჩვეულებრივი, თავისებური.

unifórmis, *e* ერთი სახისა.

unímanus, *a*, *um* ცალხელა.

únitas (*unitátis*) რ. ერთიანობა.

univérſalis, *e* საერთო.

univérſe ზმნს. საერთოდ.

univérsitas (*universitátis*) რ. მთლია-
ნობა, ერთობლიობა.

univérsus, *a*, *um* მთელი, მთლიანი;
საყოველთაო.

únquam ან *ínquam* ზმნს. ოდესმე.

únus, *a*, *um* (ნათ *uníus*, მიც. *úni*)
ერთი.

úpupa (*úpupæ*) რ. ოფოფი.

urbánus, *a*, *um* 1. ქალაქია: ქალაქე-
რი, ქალაქელი; 2. გადატ. ზრდილი,
თავახიანი; განათლებული.

urbs (*urbis*) რ. 1 ქალაქი; 2. ქალაქი
რომი.

úrceus (*úrcei*) შ. დოქი.

úrgeo ან *úrgueo* (*úrſi*, *úrgeré* ან
urgúere) ვაწვები; ვავიწროვებ.

urína (*urínae*) რ. შარდი.

úrna (*urnæ*) რ. 1. დოქი; 2. ქილა; 3.
ლარნაკი, ურნა; ტაკუკი; *u. áurea*
hábens máinna ტაკუკი იგი ოქროს-
სა ხეზე მანანათა (*Hebr. 9, 4*).

úro (*ússi*, *ústum*, *úrere*) ვწვავ.

úrſa (*úrſæ*) რ. ძუ დათვი; *cátuli úr-*
sæ დათვის ბელები (*Met 13, 835*).

úrſus (*úrſi*) შ. დათვი.

urtíca (*urticæ*) რ. კინკარი.

úrſus (*úrſi*) შ. გარეული ხარი, ზუბრი.

msitátus, a, um სახმარებელი, ჩვეულებრივი.

inspíam ზნს. სადმე.

inspíam ზნს. სადმე.

inspíe ზნს. მუდამ, განუწყვეტლივ; **inspíe ad** -მდე.

instam იხ. **úro**.

insúra (insúrae) რ. 1. სარგებლობა, გამოყენება; 2. სესხად გაცემული ფული; 3. სარგებელი.

insurpátio (insurpátionis) რ. გამოყენება.

insurpí (insurpávi, insurpátum, insurpáre) 1. ვიყენებ, ვსარგებლობ; 2. მივითვისებ.

1. **insus** იხ. **útor**.

2. **insus (insus)** ზ. 1. სარგებლობა, გამოყენება; 2. ვარჯიშობა; ცდა; გამოცდილება; 3. ჩვეულება; 4. სარგებელი.

insusfrúctus (insusfrúctus) ზ. შემოსავლით სარგებლობა.

1. **ut (ან úti)** ზნს. 1. როგორ? **ut vales?** როგორ ხარ? 2. როგორც.

2. **ut (ან úti)** კავშ. 1. (თბრობით კილოსთან) როდესაც, როგორც კი, მის შემდეგ რაც; 2. (კავშირებითთან) რათა, რომ, ასე რომ; თუნდაც.

uténique (ან uténique) ზნს. როგორადაც არ უნდა; თუ კი; როგორც კი.

utensília (utensílium) ს. ხორაგი. (*Tac ann. 2,60*).

úter, útra, útrum (ნათ. **utrius, მიც. útri**) ორში რომელი, რომელი.

utérque, útraque, utrúmque ორივე. **úterus (úteri)** ზ. მუცელი; საშო, წიაღი. **utérvis, útravis, utrúmvis** ორში რომელიც გინდა.

1. **úti** იხ. **útor**.

2. **úti** იხ. **ut**.

útilis, e სასარგებლო, გამოსადეგი, ვარგისი.

utílitas (utílitátis) რ. სარგებლიანობა სარგებლობა.

utílitér სასარგებლოდ, ვარგისად.

útinam კავშ. ნეტავი.

útiqúe ზნს. როგორც არ უნდა იყოს; უშუალოდ, ყოველგვარ შემთხვევაში.

útor (úsus sum, úti) 1. ვსარგებლობ, ვიყენებ; 2. ურთიერთობა მაქვს.

útpote ზნს. სახელდობრ.

utrúmque (ან utrúmque) ზნს. ორივე მხრით.

utróque ზნს. ორივე მხრით.

útrum განა?, (კითხვითი ნაწილაკი, იხ. მარბე ორნაწილიან კითხვით წინადადებაში, მეორე ნაწილში მას ეთანაბრება **an**); **útrum hoc vérum, an fálsum est?** მართალია ეს თუ ტყუილია? **útrum ea véstra an nóstra cúlpa est?** თქვენი ბრალია ეს თუ ჩვენი?

úva (úvae) რ. 1. ყურძნის მტევანი; 2. მედიც. პატარა ენა.

úvidus, a, um სველი.

úxor (uxóris) რ, ცოლი, მეუღლე.

uxórius, a, um ცოლისა (*Tac. ann. 1,7; 3,34*).

V

Vacátio (vacatiónis) რ. განთავისუფლება (მოვალეობისაგან, სამსახურიდან), თავისუფლება (*Tac. h. 1,46; ann. 1,17*).

vácca (váccae) რ. ძროხა.

vaccínus, a, um ძროხისა; **lac vaccínium** ძროხის რძე; **caro vaccína** ძროხის ხორცი; **cáuseus vaccínus** ძროხის ყველი.

váco (vacávi, vacátum, vacáre) თავისუფალი ვარ; **locus vacat** ადგილი დაუსახლებელია.

vacuefácio (vacuefóci, vacuefáctum, vacuefáceró) ვაცალიერებ, ვცლი.

vacúitas (vacuitátis) რ. სიცალიერება. **vácuus, a, um** თავისუფალი; ცალიერი; მოკლებული (რამეს).

vadimónium (vadimónii) ს. 1. სასა-

მართლოში თავის დროზე გაშობა-
დება: 2. ვადა.

vádo (vádero) მივდივარ; quo vadis?
სად მიდიხარ? (ქველი ქართულით:
«ვიდრე ხვალ»). — ნამყო **vasit**
გვხვდება გვიან ლათინურში (მაგ.,
ტერტულიანესთან).

vadósus, a, um ფონიანი. [vádum]

vádum (vádi) ს. ფონი.

1. **vae** შორისდებ. ვაი!

2. **vae- ob. ve-**

váfer, **váfra**, **váfrum** ცბიერი, ეშმაკი.

vagina (vaginae) რ. 1. ქარქაში; 2.
ანატ. ბუდე; საშო.

vágio (vágívi ან **vágii**, **vagítum**, **va-
gíre**) ვწივი; ვტირი; ვკნესი.

vagitus (vagítus) შ. წივილი; ტირილი;
კვნესა.

vágor (vagátus sum, **vagári**) დაეხე-
ტიალემ.

vágus, a, um 1. მოხეტიალე; 2. გა-
დატ. ცვალებადი, მერყევი; გაურ-
კვეველი.

válde ზმნს. ძალიან, ფრიად.

válens (valéntis) ზედსართ. 1. ჯანმ-
რთელი, ღონიერი; მტკიცე; 2. გა-
დატ. ძლიერი, გავლენიანი.

váleo (váluí, **valitúrus**, **valére**) 1.
ჯანმრთელად ვარ, ღონიერი ვარ; 2.
გადატ. ძლიერი ვარ, ძალა მაქვს;
vale! კარგად იყავ!

valésco (váluí, **valéscere**) ეღონიერ-
დება, ეძლიერდება.

valetudinárium (valetudinárii) ს.
საავადმყოფო (Tac. Dial. 21).

valetúdo (valetúdinis) რ. ჯანმრთე-
ლობა (ჯანსალობა, ავადმყოფობა);
propter valetúdinem ავადმყოფო-
ბის გამო.

válidus, a, um 1. ჯანსალი; ღონიერი;
2. ძლიერი, ძალის მქონე.

valitúdo=**valetúdo**.

vállcula (vállculae) ან **vállcula**
(vállculae) რ. კნინ. [←vállis] პა-
ტარა ხეობა; ანატ. ღლეუ.

vállles (vállis)=**vállis**.

vállis (vállis) რ. ველი, ხეობა.

válló (vállávi, **vállátum**, **válláre**) 1.
მიწაყრილით ვამაგრებ, გარშემო
მიწას ვაყრი გასამაგრებლად; 2.
გადატ. ვიცავ.

vállum (vállí) ს. მიწაყრილი, პატნე-
ხი; **vállum dúcere** პატნეხის მოდ-
გმა (IG 8,33,9).

vállus (vállí) შ. სარი, მესერი.

vanéscó (inf. **vanéscere**): **vanóscit**
ქრება, ისპობა; ორთქლდება (Tac.
ann. 2,40; 4,37; 5,9).

vaniloquéntia (vaniloquéntiae) რ. ფუ-
კი ლაპარაკი, ლაყბობა (Tac. ann.
3,49; 6,31).

vánitas (vanitátis) რ. 1. სიცალიერე; 2.
გადატ. ამაოება.

vánus, a, um 1. ცალიერი; 2. გადატ.
ფუკი, ამაო; 3. გადატ. ცალიერი,
უშინაარსო; ტრაბახა.

vápor (vapóris) შ. 1. ორთქლი. 2. სით-
ბო; გადატ. ცეცხლი, ალი.

variátio (variatiónis) რ. ნაირობა;
ცვლილება.

***varicélla** (varicéllae) რ. მედიც. ჩუტ-
ყვავილა.

várie ზმნს. 1. ნაირნაირად; 2. ცვალე-
ბადად.

varietas (varietátis) რ. 1. ნაირნაირო-
ბა; 2. განსხვავება; 3. ცვალებადობა.

vário (variávi, **variátum**, **variáre**) 1.
ვასხვავებ, სახეს ვუცვლი; 2. შევ-
ცვლი; 3. სხვადასხვანაირი ვარ(თ).
4. ერთმანეთს შევცვლი(თ).

***varifola** (varifolae) რ. მედიც. ყვავილი.

várius, a, um 1. ნაირნაირი, სხვადა-
სხვანაირი; 2. ცვალებადი.

várus, a, um 1. ამოღუნული; გაშლი-
ლი (გაღუნვის შემდეგ); 2. ფეხმოკ-
ცეული.

varus, i შ. მუწუკი.

1. **vas** (vadis) შ. თავმდები.

2. **vas** (vásis) ს. მრ. რ. **vása**, **vasú-
rum** ჭურჭელი.

vastátio (vastatiónis) რ. დარბევა; მო-
ხრება.

vastátor (vastatóris) ? დამრბევი.

vástitas (vastitátis) რ. გაუდაბურება, გაპარტახება.

vásto (vastávi, vastátum, vastáre) ვარბევ; გაუდაბურებ. **vastáre fórum** ხალხის გარეკა ფორუმთან.

vástus, a, um 1. უდაბური, პარტახი; დარბეული; 2. გადატ. უხარმხარო.

vátés (vátis) ? რ. 1. წინასწარმეტყველი, მისანი; 2. პოეტი.

vaticinatio (vaticinatio nis) რ. წინასწარმეტყველება, მისნობა.

vaticinor (vaticinátus sum, vaticinári) 1. ვწინასწარმეტყველებ, ვმისნობ; 2. (პოეტზე) ვმღერო.

vatillum (vatilli) ს. 1. თიხის თასი; 2. სასაქმევლე (Hor s. 1,5,36).

1. -ve კავშ. ან, თუ.

2. **ve-** (ან **-vae-**) (ხმარებული თავსართ ნაწილაკად, აძლევს ძირეულ სიტყვას უარყოფით მნიშვნელობას). **vegrándis** უხარმხარო, **vegrándis** მეტად მცირე.

vecórdia (vecórdiae) რ. შეშლილობა, უგუნურება (Tac. ann. 1,32; 14,62; Sall. Cat. 15).

vecors (vecórdis) ხედსართ. კუაშემლოლი, უგუნური (Liv. 4,49; Tac. ann. 1,39. [vo-, cors])

vectigal (vectigális) ს. 1. გადასახადი; ბეგარა; 2. შემოსავალი.

vectigális, e მობეგრე, მოხარკე.

véctis (véctis) ? 1. ამწევი ბერკეტი; 2. ურდული. [vého]

vécto (vectávi, vectátum, vectáre) მიმაქვს, მივეხიდები. [vého]

véctor (vectóris) ? მატარებელი; 2. მხედარი, მგზავრი.

vectóris, a, um საზიდი, საბარგო.

vectúra (vectúrae) რ. ზიდა, გადაზიდვა.

végetus, a, um ცოცხალი, ცხოველი.

vegrándis, e მეტად მცირე.

véhemens (vehementis) ხედსართ. 1. ფიცხი; მზურვალე; 2. ძლიერი.

veheménter ხმს. 1. ფიცხად, მზურვა-

ლედ; 2. ძალიან.

vehículum (vehiculi) ს. მზიდი (ურემი, ეტლი, ნავი).

vého (véxi, vóctum, véhere) ვზიდავ; მიმაქვს, მიმავს.

vel კავშ. 1. ან; **vel—vel** ან—ან; 2. -ც. **velámen (veláminis) ს.** გადასაფარი, საბურველი; სამოსი.

velamentum (velamenti) ს. 1. გადასაფარი; 2. ფარდა (Tac. h. 1,66; ann. 13,47).

veláti (velatórum, მრ. რ.) ? მარჯაფა ჯარისკაცები (დაღუპულთა შესაცვლელად).

velites (velitum, მრ. რ.; მხ. რ. véles) ? მსუბუქად შეიარაღებული ჯარისკაცები.

velivolus, a, um ვინც იალკნებით მიფრინავს.

vélle იხ. **vólo**.

vólo (vélli ან vélsi, vólsum, vóllere) ვგლეჯ; ვბღენი, ვწიწენი.

vélus (véllere) ს. ბეწვი, მატყლი.

vélo (velávi, velátum, veláre) 1. ვებურღავ; ვაფარებ; 2. გადატ. ვმაღავ; 3. გადატ. შემოვახვევ.

velócitás (velocitátis) რ. სისწრაფე; სიზარდე.

velócitér ხმს. სწრაფად; მარღად.

vélox (velócis) ხედსართ. სწრაფი; მარღი.

vélum (véli) ს. 1. იალკანი; 2. ფარღა.

vélut (ან **vóluti**) კავშ. თითქოს.

véna (vénae) რ. 1. სისხლღარღვი; ვენა; 2. გადატ. ძარღვი (ქანებში, ლითონებში).

venális, e 1. გასაციდი; 2. გადატ. მოსასაციდი; **venáles (venálium, მრ. რ.) ?** მონები, ყმები. [vénum]

venátio (venatio nis) რ. ნადირობა. [vénor]

venátor (venatóris) ? მონადირე.

venátus (venátus) ? ნადირობა.

venditátor (venditatóris) ? ტრაბახა (Tac. h. 1,49).

venditio (venditio nis) რ. გაყიდა (სა-

ჯარო ვაჭრობით).

véndito (venditávi, venditátum, venditáre) 1. გასაყიდად გამომაქვს, ვყიდი; 2. გასაყიდ საქონელს ვაწონებ; ვაქებ.

vénditor (venditúris) მ. გამყიდველი.

véndo (véndidi, vénditum, vándere) ვყიდი. [vénium, do].

venenátus, a, um 1. მოშხამული; 2. შხამიანი; 2. პოეტ. ჯადოქრული.

venéno (venenávi, venenátum, venenáre) ვშამავ, ვწამლავ.

venónum (venéni) ს. 1. შხამი, საწამლავე; 2. შხამიანი სახელი; **venéna Medéae** მედიკოს შხამები (Hor. ep. 5,12); **tribúni plébecm agitáre súb venéno, agrária lóge** ტრიბუნები პლებეებს აღულებდნენ თავიანთი შხამის, აგრარული კანონის, მეშვეობით (Liv. 2.25,2).

vénéo (vónii, veníre) ვიყიდები, მყიდიან; **quinque pásseres véneunt** ხუთი სირი განიყიდების (Luc. 12,6). [vénium, éi]

venerábilis, e პატივისცემა.

venerándus, a, um პატივსაცემი.

venerátio (veneratiónis) რ. პატივისცემა; თაყვანისცემა.

venerátor (veneratúris) მ. პატივისცემელი

vénéror (venerátus sum, venerári) 1. პატივს ვცემ, თაყვანს ვცემ; 2. ვევედრები.

vénctus, a, um მოღურჯო.

venia (véniae) რ. 1. წყალობა; 2. ნებაართვა; 3. პატიება.

venio (véni, vénitum, veníre) 1. მოვდივარ., მივდივარ; 2. გადატ. ვახლოვდები; ვეარდები; **in amicitiam veníre** დამეგობრება; **in deditiónem veníre** დანებება.

vénter (véntris) მ. მუცელი.

véntito (ventitávi, ventitátum, ventitáre) მოვდივარ ხოლმე (Tac. ann. 12,3).

ventósus, a, um 1. ქარიანი; 2. გა-

დატ. მერყევი; არასაიმედო.

ventrículus (vóntrículi) მ. კნინ. [←vónter] კუჭი, სტომაქი.

véntus (vénti) მ. ქარი; **véntus secundans** ხურგ-ქარი (სიტყვა-სიტყვით: ხელის შემწყობი ქარი).

vénium იბ. 1. vónus.

venúndo ან venúndo (venúndedi, venúndátum, venúndáre) ვყიდი.

1. **vónus (vónus)** მ. და **vónus (vóni)** მ. გაყიდვა (იზმარება მხოლოდ მიც. და ბრალდ. ბრ.); **vénium díre** გაყიდვა; **vóno exerceo** რამეს ვვაჭრობ; **vóni hábeo** გასაყიდი მაქვს.

2. **vónus (vóneris)** რ. სიმშენიერე; სიყვარული.

venústas (venustátis) რ. 1. სიმშენიერე, სილამაზე; 2. სიფაქიზე. [vónus]

venústus, a, um 1. მშენიერი, ლამაზი; 2. ფაქიზი.

vépres (vépris) მ. კვინჩი.

ver (véris) ს. გაზაფხული.

vérber (vérberis) ს. 1. დარტყმა, დაკვრა; 2. შოლტი.

verberátio (verberatiónis) რ. შოლტვა.

vérbero (verberávi, verberátum, verberáre) 1. ვურტყამ; ვშოლტავ; 2. გადატ. ვძობავ; ვსჯი.

verbósus, a, um სიტყვაწარავალი.

vérbum (vérbi) ს. 1. სიტყვა; 2. გრამ. ხმს.

vére ხმს. 1. კეშმარიტად; 2. სამართლიანად; 3. ნამდვილად.

verecúndia (verecúndiae) რ. მორცხვობა, კდემამოსილება.

verecúndus, a, um მორცხვი, მორიდებული. [véreor]

véreor (véritus sum, veréri) 1. მეშინია, ვშიშობ; 2. ქედს ვიხრი, თაყვანს ვცემ, პატივს ვცემ; 3. მორიდებით ვეპყობი.

vérgo (vérgere) 1. ვიხრები, მიმართული ვარ; 2. გადატ. დასასრულს ვუახლოვდები. (Tac. ann. 2,43; 4,8).

vergóbretus (vergóbreti; კელტური

სიტყვა) ზ. მოსამართლე, მართლ-
მსაჯული.

verídicus, a, um სიმართლის მოქმელი.

verisímilis, e რაც სიმართლეს ჰგავს;

დასაჯერებელი. [vérus, símilis]

véritas (veritátis) f. კეშმარიტება.

vérmis (vérmis) ზ. კია, მატლი.

vérna (vérnae) ზ. მონა (შინ გაზრდი-

ლი).

1. **vernáculus, a, um** 1. მონისა, მონათა;

2. გადატ. შინაური, მშობლიური.

2. **vernáculus (vernáculi) ზ.** მახსარა,

ჯამბახი.

vernílis, e (როგორც *servílis*) მონური

(Tac. h. 3,32).

vérno (vernávi, vernátum, vernáre)

გაზაფხულს ვაყენებს; ვახალგაზრდაე-

დები, კვლავ ვყვავი.

vérnus, a, um გაზაფხულისა.

véro 1. ზმს. კაშმარიტად, ნამდვილად;

2. კავშ. მაგრამ, -ლა, კიდევ.

vérro (vérrsum, vérrere) 1. ვგვი; ვხვეტ;

2. გადატ. ვალაგებს; მივათრევ.

verrúnco (verruncáre) წარვიმართები;

béne verruncáre წარმატება, კარ-

გი შედეგის მიღება (Liv. 29,27,3).

versicolor (versicolóris) ზედსართ.

ნაირნაირი ფერისა; კრული.

versificátio (versificatiónis) f. მო-

ლექსეობა.

vérsó (versávi, versátum, versáre)

ვაბრუნებს, ვატრიალებ; **vérsor**

ვტრიალებ, ვიწყოფები.

vérsum ob. **vérro** და **vérto**.

1. **vérsus (vérsus) ზ.** 1. მოტრიალება

(გუთნისა), კვალი. 2. წყება, რიგი;

3. სტრიქონი; ტაეპი, ლექსი.

2. **vérsus** (და **vérsum**) 1. ზმს. (რი-

სამე) მიმართულებით; 2. (წინდებუ-

ლი იხმარება ბრალდ. ბრ.) -კენ.

vértebra (vértabrae) f. ანატ. მალი.

vértex (vérticis) ან vértex (vérticis)

ზ. 1. მორვეი; 2. წვერი.

vertígo (vertíginis) f. ბრუნვა, ტრი-

ალი.

vérto (vérti, vérssum, vértete) 1. ვა-

ბრუნებს, ვატრიალებ; 3. ვტრიალებ,

ვოცკლები; **mónsis vértens** მიმდინ-

არე თვე; **ánnio vérténte** წლის

განმავლობაში.

véru (vérus) სქ. 1. შამფური; 2. შუბი.

1. **vérum (véri) სქ.** სიმართლე, კეშ-

მარიტება.

2. **vórum** ზმს. ნამდვილად; მართლაც,

მაგრამ, ხოლო.

verúntamen კავშ. მაგრამ, მაინც.

vérus, a, um 1. ნამდვილი, კეშმარიტი;

2. მართალი; 3. შესაფერისი, სამარ-

თლიანი.

verútum (verúti) სქ. ოროლი.

vérvex (vervécis) ზ. ვერძი, ცხვარი.

vesánia (vesániae) f. უგუნურობა, სი-

გიყე.

vesánus, a, um უგუნური, გიყი.

véscor (inf. vésci) ვიყვებები; ვჭამ.

véscus, a, um 1. მჭამელი; 2. შეჭმული;

გამხდარი; ცოტა (Tac. ann. 1,49).

vesica (vesicae) f. ბუშუტი.

véspa (véspae) f. კრაზანა, ბზიკი.

véspér (véspéris) ზ. ან **véspér (vé-**

pori) ზ. საღამო.

véspéra (véspérae) f. 1. საღამო,

საღამო-ყამი; 2. დასავლეთი.

véster, véstra, véstrum თქვენი.

vestíbulum (vestíbuli) სქ. 1. ეზო (საბ-

ლის წინ; 2. შესასვლელი; კარიბჭე.

vestigium (vestigii) სქ. 1. ტერფი; 2.

გადატ. ნატერფალი, კვალი; 3. გა-

დატ. ადგილი; 4. გადატ. მეყი; e

vestigio (ან **in vestigio**) დაუყოფ-

ნებლივ, მყისვე.

vestigio (vestigávi, vestigátum, ves-

tigáre) კვალდაკვალ მივდევ; ვეჭებ.

vestiméntum (vestiménti) სქ. ტანი-

სამოსი.

véstio (vestívi ან véstii, vestítum,

vestíre) ვიცვამ; 2. გადატ. შევმო-

სავ. მოვფენ.

véstis (véstis) f. ტანისამოსი.

vestítus (vestítus) ზ. ტანისამოსი, სა-

მოსი.

veteránus, a, um ძველი დამსახურებული (ჯარისკაცი).

vetérior იხ. **vétus**.

vétitum (vétiti) ს. აკრძალული რამ. [veto]

vétó (vétui, vétitum, vetáre) აკრძალავ.

vétulus, a, um მოძველო; მოძველებული; **vétulus (vétuli)** შ. მოხეცი.

vétus (vétēris; შედარ. ხარ. veterior, აღმატ. ხარ. veterrimus) ზედსართ ძველი; ოდინდელი.

vetústas (vetustátis) რ. 1. სიძველე; 2. ხანდაზმულობა.

vetústus, a, um ძველი, ძველებური; **Hibéros Pharasmanés, vetústa possessióne... obtinébat** იბერებს მბრძანებლობდა ფარასმანე, მფლობელობის ძველი წესის მიხედვით (*Tac. ann. 12,44*).

vexatio (vexationis) რ. 1. სიძნელე, სიმძიმე; 2. ტუდი მოპყრობა.

vexillarius (vexillarii) შ. მედროშე (*Tac. ann. 1,17; h. 2,100; 3,17; Liv. 8,8*).

vexillum (vexilli) ს. დროშა (*Liv. 39,20; 8,39*).

véxo (vexávi, vexátum, vexáre) 1. ძლიერ მოძრაობაში მომყავს, ვარყევ; 2. ვაწუხებ; ტუდად ვეპყრობი.

vía (viae) რ. 1. გზა; ქუჩა; 2. გადატ. გზა, საშუალება; ხერხი.

viáticum (viatici) ს. საგზაო თანხა, თანხა. (*Tac. ann. 1,37; Hor. epist. 2,2,26*).

viátor (viatoris) შ. მგზავრი.

víbro (vibrávi, vibrátum, vibráre) 1. ვანჯღრე; ვარხე; 2. ვტყვორცნი; 3. ვინჯღრევი, ვკანკალებ; 4. ვბრწყინავ.

vicárius, a, um სხვის შემცვლელი. მოადგილე. [vicis]

vicátim ზმს. ქუჩა-ქუჩა; სოფელ-სოფელ [vicus]

víco (ან vicem ან in vicem) ადგილას, მაგიერ. იხ. **vicis**.

vicéni, ae, a ოც-ოცი.

vicésimus, a, um მეოცე.

vicí იხ. **vincó**.

vicies (← vicieus) ზმს. ოცჯერ.

vicína (vicinae) მეზობელი (ქალი).

vicínia (vicíniae) რ. მეზობლობა.

vicínitas (vicinitátis) რ. 1. მეზობლობა; 2. მეზობლები.

vicínus, a, um მეზობელი; **vicínus (vicíni)** შ. მეზობელი.

vicis ნათ. ბრ. (ბრალდ. **vicem**, მოქმ.

vice; მო. რ. სახ. ბრალდ. **vicēs**,

მრც. მოქმ. **vicibus**) რ. 1. თანმიმ-

დევრობა, რიგრიგობა; 2. რიგი; 3.

ხედარი; 4. სამაგიერო სამსახური. 5.

ადგილი, თანამდებობა; **in vicem**

(ან **in vices**) რიგრიგობით.

vicíssim ზმს. თანმიმდევრობით; პირიქით.

víctima (victimae) რ. მსხვერპლი.

víctor (victoris) შ. მძლეველი, გამარჯვებული. [vincó]

victória (victoriae) რ. გამარჯვება.

víctrix (victricis) რ. გამარჯვებული (ქალი).

1. **víctus, a, um** გამარჯვებული [vincó]

2. **víctus (victus)** შ. 1. ცხოვრება; 2. საკმელი, საკვები. [vincó]

vicus (vici) შ. 1. ქალაქის უბანი; 2. სოფელი.

vidélicet ზმს. რასაკვირველია.

videó (vidi, visum, vidére) 1. ვხედავ;

2. ვამჩნევ, მესმის; **videor** ვჩანვარ;

vidétur ჩანს, ცხადია, ნათელია.

viduátus, a, um დაქვრივებული. (*Tac. ann. 16 30*).

viduítas (viduitátis) რ. ქვრივობა.

viduus, a, um 1. მოკლებული (რასმე);

2. დაქვრივებული; 3. მარტოხელა;

vidua (viduae) რ. ქვრივი; **viduus (vidui)** ქვრივი (კაცი).

vígēo (vígui, vígēre) 1. სიცოცხლით

სავსე ვარ; ჯანზე ვარ; 2. გადატ-

ძალა მაქვს.

vigésimus, a, um ან vicésimus, a, um მეოცე.

vigil (vigilis) 1. (ზედსართ.) ღამის გამოთვი, ფხიზელი; 2. (არსებითი) 2. დარაჯი; **vigil áles** ფრთოსანი დარაჯი იე. ი მაბალი (*Met.* 11,597).

vigilans (vigilántis) ზედსართ. 1. ღამის გამოთვი, ფხიზელი; 2. გადატ. მზრუნველი.

vigilánter ზმნს. ფხიზლად.

vigilántia (vigilántiae) რ. სიფხიზლე.

vigilia (vigiliæ) რ. 1. ღამის თევა; ფხიზლობა; 2. ღამის ყარაულის მორიგეობა; 3. (მრ. რ.) **vigiliæ** მოგუშაგე კოპორტები (*Tac. h.* 1,20; *ann.* 15,30; *Liv.* 44,33).

vigilo (vigilávi, vigilátum, vigiláre) 1. ღამეს ვათევ, ვფხიზლობ; 2. გადატ. ვზრუნავ.

viginti ოცი.

vigor (vigoris) 2. ცხოველმყოფელი ძალა; ცხოველმყოფელობა.

vilis, e 1. იათე; 2. გადატ. უმნიშვნელო. **vilitas (vilitátis)** რ. 1. სიიაფე; 2. გადატ. შიტიე მნიშვნელობა.

villa (villæ) რ. აგარაკი.

villus (villi) 2. ხალ.

vimen (viminis) ხ. წნელი; **vimine quérno** მუხის წნელით (*Met.* 12,436).

vimíneus, a, um წნელისა

vinárius, a, um ღვინისა; **célla vinária** ღვინის სარდაფი.

vincio (vinci, victum, vincere) 1. ვკრავ (შეკვრა); ვბორკავ; 2. გადატ. ვავალდებულებ; 3 ვაწყობ, ვალაგებ (სიტყვებს, აზრებს) (*Tac. ann.* 6,45).

vincium = vinculum.

vincio (vinci, victum, vincere) ვძლევ; ვიმარჯვებ.

vinculum (vinculi) ხ. 1. კავშირი; საბმელი; 2. ბორკილი; 3. გადატ. **vincula (vinculorum, მრ. რ.)** სატუსაღო.

víndex (víndicis) 2. რ. 1. მტველი,

მხსნელი, თავმდები; 2. შურის მაძიებელი.

vindiciae (vindiciárum, მრ. რ.) რ. 1. მოთხოვნის წარდგენა; 2. თავისუფლების მინიჭება.

vindico (vindicávi, vindicátum, vindicáre) 1. მოთხოვნას ვუყენებ; 2. თავისუფლებას ვანიჭებ; 3. ვიციე. [*vim, dico*].

vindicta (vindictæ) რ. განთავისუფლება, ხსნა; დაცვა.

vínea (víneæ) რ. 1. ვენახი; 2. სამხ. მოძრავი ფარდული.

vinétum (vinéti) ხ. ვენახი.

vinitor (vinitóris) 2. მევენახე.

vínosus, a, um 1. ღვინით სავსე; 2. ღვინის მოყვარული, ლოთი.

vínium (vínii) ხ. ღვინო.

víola (víolæ) რ. ია.

violéntus, a, um 1. ძალმომრე; ძლიერი; 2. აულაგმავი.

víolo (violávi, violátum, violáre) 1. ძალმემრეობას ვხმარობ; 2. ვარღვევ; 3. შეურაცხვეყოფ.

vípera (víperæ) რ. გველი.

vir (víri) 2. მამაკაცი, ვაჟაკი.

virágo (viráginis) რ. ვაჟაკი ქალი, გმირი ქალი.

víreo (virére; víret ამწვანებულია. გადატ. აყვავებულა.

virésco (vírui, viréscere); viréscit მწვანდება.

vírga (vírgæ) რ. 1. მწვანე შტო, შტო; 2. წნელი; 3. ჯობი (არგანი); **néque vírgam** ნუეა არგანი (*Mt.* 10,10).

virínális, e ქალწულისა.

virgíneus, a, um ქალწულისა, ქალწულთა.

virgínitas (virgínitátis) რ. ქალწულობა (*Tac. ann.* 14 35).

vírgo (virgínis) რ. ქალწული, ქალიშვილი.

virgúltum (virgúlti) ხ. ბუჩქნარი; 2. გუდურა.

virídís, e მწვანე.

virídítas (virídítátis) რ. 1. სიმწვანე; 2.

- მწვანე ფერი.
- virilis**, *e* 1 მამაკაცისა. მამაკაცური; 2. გადატ. ვაჟკაცური; მამრობითი; **virilis sóxus stirpem édidit** მამრობითი სქესის ბავშვი დაბადა (Tac. ann. 1,58).
- virilitas (virilitátis)** *რ.* 1. დავეჯაკეობა; 2. გადატ. ვაჟკაცობა, 3. გადატ. სარცხვინელი ასო კაცისა (Tac. ann. 6,5).
- virtim** *ხმს.* 1. უკლებლივ ყველა; 2. ყველა; ცალკ-ცალკე, სათითოოდ; 3. სულადობის კვალობაზე.
- virtus (virtútis)** *რ.* 1. ვაჟკაცობა; 2. გადატ. სათნოება; სიკარგე, სიკეთე; სიმტკიცე; **virtus ánimi** უღრველობა.
- virus (víri)** *სქ.* 1. ლორწო; 2. შხამი; საწამლაი.
1. **vis** (აწმყოს II. პ. მხ. რ. ხმნისა **vólo**) გინდა
2. **vis** (ბრალდ. **vim**, მოქმ. **vi**, მრ. რ. **vires**) *რ.* 1. ძალა; **per vim, vi** ძალით; 2. ძალმომრეობა; 3. მიწოლა; იერიში; 4. გადატ. დიდძალი, ბევრი; 5. გადატ. გავლენა.
- viscera (viscerum, მრ. რ. მხ. რ. viscus)** *სქ.* 1. შიგნეულობა; სხეული; სისხლი და ხორცი; 2. საშო: გადატ. ბავშვი; 3. გადატ. შუაგული.
- viscus (visceris)** *სქ.* *იხ.* **viscera**.
- visio (visiónis)** *რ.* 1. კერება, ცქერა; 2. მოჩვენება; 3. გადატ. დეჟაზორი.
- visito (visitávi, visitátum, visitáre)** *სანახავად დავდივარ, ენახულობ.*
- visó (visi, visere)** 1. ვუცქერო; ვათვალიერებ; 2. ენახულობ.
- visor (visóris)** 2. მნახველი, თვითმხილველი; **nec missis visóribus per quos nósceret** არ გააგზავნა კაცები, რომელთაც უნდა ენახათ და ეცნობებინათ (Tac. ann. 16,2: *არ. ლე.* ზოგიერთ გამოცემაში **visóribus** ამოშლილია).
1. **visum** *იხ.* **video**.
2. **visum (visi)** *სქ.* 1. მოჩვენება; 2. სიზმარი.
- visus (vísus)** 2. 1. ცქერა; ხედა; 2. სახე, შესახედაობა.
- vita (vitae)** *რ.* 1. ცხოვრება, სიცოცხლე; 2. ცხოვრება, ბიოგრაფია.
- vitális, e** 1. ცხოვრებისა; 2. ცხოველყოფელი.
- vitio (vitíávi, vitíátum, vitíáre)** 1. ვაფუქებ; 2. ვამახინჯებ.
- vitiosus, a, um** ნაკლიანი; მანკიერი, ბიწიერი.
- vitis (vítis)** *რ.* 1. ვახი; 2. სამხ. ცენტურიონის კვერთხი.
- vitium (vítii)** *სქ.* ნაკლი; მანკი.
- vito (vitávi, vitátum, -áre)** გავუტრბი.
- vitreus, a, um** მინისა, შუშისა.
- vitricus (vítrici)** 2 მამნაცვალი.
- vitrum (vítri)** *სქ.* მინა, შუშა.
- vitta (víttae)** *რ.* შემოსაკრავი, თავსაკრავი; **vitta crinális** თავშალი (Met. 4,6; 5,617).
- vitulus (vítuli)** 2. ბზო.
- vituperatio (vituperatiónis)** *რ.* ძრახვა, კიცხვა.
- vituperátor (vituperatóris)** 2. მძრახველი, მკიცხველი.
- vitupero (vituperávi, vituperátum, vituperáre)** ძრახავ, ვკიცხავ.
- vivacitas (vivacitátis)** *რ.* ცხოველყოფელობა.
- vivax (vivácis)** ზედსართ. 1. ცხოველყოფელი; ცოცხალი; სულიერი; 2. გადატ. მტკიცე, გამძლე.
- vividus, a, um** სიცოცხლით სავსე; ცხოველყოფელი (Tac. ann. 6,27).
- vivo (vixi, víctum, vívero)** ვცოცხლობ, ვცხოვრობ.
- vivus, a, um** ცოცხალი.
- vix** *ხმს.* ძლივს.
- vixdum** *ხმს.* ძლივსდა.
- vobis** *იხ.* **vos**.
- vocabulum (vocabuli)** *სქ.* სახელწოდება, სახელი.
- vocalis, e** 1. ხმაინი; მეტყველი, მყვირალი; 2. **vocalis (vocalis)** *რ.* გრამ. ხმოვანი.
- vocito (vocitávi, vocitátum, vocitáre)**

ვეძახი ხოლმე; მოფუხნობ, ვვევირი (Tac. h. 1,13; 5,2).

vóco (vocávi, vocátum, vocáre) ვეძახი.

volútus (volátus, 2. ფრენა.

vólus (vólgi) ს. (იშვიათად 2.) ხალხი; ბრბო.

vólito (volítávi, volitátum, volitáre) აქეთ-იქით დაფრინავ (Cic. Cat. 2,3; Tac. h. 2,88).

1. **vólo** (volávi, volátum, voláre) ვფრინავ.

2. **vólo** (vólui, vólle) 1. მიწა, მსურს; 2. ვფიქრობ, მგონია.

vólpes (vólpis) ან **vúlpes** (vúlpis) ჯ. მელა, მელია.

vólur (vólturis) 2. ძვრა.

vólus = **vúlus**.

vólucer, vólucris, vólucro 1. მფრინავი, ფრთოსანი; 2. გადატ. სწრაფი; წარმატალი.

volúmen (volúminis) ს. 1. გრაგნილი; წიგნი; 2. თხზულება; 3. გადატ. ბეჟული, კლაკნილი.

voluntárius, ა, um მოხალისე.

volúntas (voluntátis) ჯ. 1. ნება, სურვილი; 2. განზრახვა; 3. განწყობილება; გუნება-განწყობა; კეთილგანწყობილება.

volúptas (voluptátis) ჯ. სიამოვნება, განცხრომა.

volúto (volutávi, volutátum, volutáre) ვაგორებ; (ვნებითი) ვგორაობ. (Tac. ann. 1,36; 4,12).

vólvo (vólvi, volútum, vólvo) 1. ვაგორებ; ვაბრუნებ, ვატრიალებ.

vómér (vómeris) 2; სახნისი.

vómica (vómicæ) ჯ. ძირმაგარა.

vómis (vómeris) ს. სახნისი.

vómítio (vomítionis) ჯ. გულისრევა, რწყევა.

vómo (vómai, vómitum, vómere) გული მერევა, ვარწყევ.

vorágo (voráginis) ჯ. უფსკრული.

vórax (vorácis) ზედსართ. გაუმადლარი, მსუნაგი.

vóro (vorávi, vorátum, voráre) ვყლაპავ, გაუმადლრად ვეპამ.

vos (vestrum, vobis) თქვენ.

vóster = **véster**.

vótum (vóti) ს. 1. აღთქმა; 2. დაპირება; 3. სურვილი.

vóveo (vóvi, vótum, vovére) 1. აღ, ვუთქვამ; 2. ვუსურვებ; quid voveat dúlci nutrícula máius alúmeno მეტს რას უსურვებდა ძიძა ძვირფას გაზრდილს (Hor. epist. 1,4,8).

vox (vócis) ჯ. 1. ხმა; 2. ბგერა; 3. სიტყვა.

vulgáris, e 1. ხალხური, 2. ჩვეულებრივი.

1. **vúlgo** ზმნს. 1. საყოველთაოდ, საერთოდ; 2. ყველგან.

2. **vúlgo** (vulgávi, vulgátum, vulgáre) 1. საყოველთაოდ ვხდი, ყველასათვის ხელმისაწვდომად ვხდი; 2. ვავრცელებ.

vúlgu, (vúlgi) ს. (იშვიათად 2.) ხალხი; ბრბო.

vulnerátio (vulneratiónis) ჯ. კრილობის მიყენება, დაჭრა.

vúlnero (vulnerávi, vulnerátum, vulneráre) 1. კრილობას ვაყენებ; 2. გადატ. შურააცხვეფი.

vúlus (vúlneris) ს. კრილობა.

vulpécula (vulpéculae) ჯ. კნინ. [←vúlpes] მელა, მელია.

vulpínus, ა, um მელისა.

vúltur (vúlturis) 2. ძვრა.

vúltus (vúltus) 2. სახე; გამომეტყველება.

vúlva (vúlva) ჯ. საშვილოსნო.

Z

Zéphyrus (zéphyri; ბერძნ. ζέφυρος) 2. ზეფირი, დასავლეთის ქარი.

zíncum (zínci) ს. თუთია.

zóna (zónae; ζώνη) ჯ. სარტყელი.

zónula (zónulae) ჯ. კნინ. [←zóna] სარტყელი.

ქართულ-ლათინური შესატყვისობანი.

- ქბა! age, 2. cedo, eia.
 აბაზანა balineum, balneolum, label-
 lum, labrum, solium.
 აბანო balinonum, balneolum, lavac-
 rum; -ს ფული balneare; -ს კურ-
 კელი balnearia.
 აბანოზი ebenum.
 აბგა bursa.
 აბედი fomes.
 აბეზარქი procax; -ობა procacitas.
 აბზინდა absinthium.
 აბი pilula.
 აბმა capistro.
 აბობოქრებული fremidus.
 აბოლეილი fumidus.
 აბრეშუმი bombyx; -ისა bombycinus,
 sericus; წელი ა. metaxa.
 აბურძგნილი horrificus.
 აბუსალათინი cici.
 აბუჩად contemptim; ა. აგდებული
 abiectus; ა. ამგდები contemptor.
 აბჯარი lorica; აბჯარიანი ferratus;
 აბჯროსანი მეომრები crupellarii.
 აგარაკი villa.
 აგდებული abiectus; -ად contemptim.
 აგება 1. aedificatio, constructio,
 fabricatio, instructio; 2. architec-
 tor, couguro, construo, emolior-
 erigo, exaedifico, exstruo, inae-
 difico, instauro, instruo, pono,
 sisto, statuo, struo, texo.
 აგებულება conformatio, constitutio,
 statura, structura.
 აგებული immolitus, 1. situs.
 აგრე? siccine?
 აგრეთვე etiam, aequè, pariter, quoque.
 აგურქი later; -აკი laterculus; -ისა
 latericius.
 ადათი institutum.
 ადამიანი homo, animas.
 ადამიანობა, ადამიანურობა humanitas.
 ადამიანური humanus; ა. თვისებები
 humana; -ად humano, humaniter.
 ადგილი locus, abitus, forus, vesti-
 gium, vicis (= თანამდებობა); საჯა-
 რო ა. publicum; ადგილას (= მა-
 გიერ) vice, ამ ა. hac; იმ ადგილას 2.
 illi; სხვა ადგილას alias, alibi; სხვა-
 ადგილიდან alicunde, aliunde.
 ადგილ-მამული praedium.
 ადგილობრივი popularis; ა. მეხოვრები
 indigena; ა. გმირი 1. indiges.
 ადგილსამყოფელი domicilium, sedes.
 ადგომა 1. consurrectio; 2. assurgo,
 consurgo, desurgo, resurgo, sur-
 go.
 ადვილი expeditus, facilis; ძალიან ა.
 perfacilis; -ად expedite, facile,
 habiliter, leviter, amice; ძალიან ა.
 perfacile; ადვილად ასამოძრაეებე-
 ლი 1. actuator; ა. დასაძლევნი
 superabilis; ა. მიმყოფი sequax; ა.
 მისაღწევი impetrabilis; ა. საღრობი-
 fusilis; ა. საღრეელი futilis, ა. სა-
 ქონელი habilis; ა. შემთვისებელი
 docilis; ა. შესახები contrectabilis;
 ადღევა 1. illuvies; 2. abundo, eva-
 gor, exundo, intumescere, redundo.
 ადიღებული (მდინარე) refusus.
 ადრე ante, demane, mane, maturo.
 ადრეული (დილისა) matutinus.
 ადრიათი tempestivus.
 ადუღება ebullio, effervo, effervesco,
 infervesco.
 1. ავად male; ა. მოხსენება maledic-
 tio, maledico.
 2. ავად: ა. გახდომა aegresco; ა. ყოფ-
 ნა aegrotatio, aegreo, aegrotio,
 palleo.
 ავადმყოფი aeger, aegrotus, causari-
 us; -ის წომეღელი clinicus.
 ავადმყოფობა aegritudo, aegrotatio:

- morbus; valetudo.
 ავაზა pardus.
 ავაზაკური sceleratus.
 ავანგი 1. pila.
 ავარვარება fervesco.
 ავგური augur; -ობა auguratus.
 ავდარი tempestas.
 ავ-ენა maledicus.
 ავეჯეულობა supellex.
 ავზნიანი malignus.
 ავთვისებიანი სიმსივნე 2. cancer.
 ავი pravus; ა. ენით maledice; ა. ხნე
 caducia; ა. საქმე malefactum.
 ავკაცობა malignitas.
 ავსება compleo, cumulo, distendo,
 epleo, repleo, suppleo.
 ავტორი auctor; -ტეტი auctoritas.
 ავშარა capistrum.
 ავზორცი adulter. salax, cinaedus.
 ახატი libertinus.
 ახვირთება fluctuo.
 ახრი animus. arbitrium, censio. dog-
 ma, existimatio, imago, indicium,
 intellectus, mens, opinio, sensus,
 sententia; ახრთა გაცეკლა-გამოცეკლა
 collatus
 ახრიანი circumspetus.
 ახროვნება 1. cogitatio, ratio; 2. cogito.
 ახლუდი mamillare.
 ათასი mille; ათას-ათასი milleni; -ის
 თავი chiliarchus;
 ათასიანი milliarius.
 ათასჯერ milies, millies.
 ათეისტი atheus.
 ათეული decuria; -ის მეთაური decurio.
 ათვალწუნებული proiectus.
 ათვისება captus.
 ათი decem; ათ-ათი deni; ა. წელი de-
 cennium.
 ათლეჯი athleta.
 ათმაგი decemplex.
 ათმეთაური decanus.
 ათნიხიანი decemremis.
 ათობითი decimanus.
 ათწლიანი decennis, decennalis.
 ათჯერ decies, deciens
- აი -ცე, ცე, ecce, an.
 აისი aurora, iubar.
 აკანათი pedica, ames.
 აკანკალება pulso, tremesco; -ული
 coruscus, tremulus.
 აკვანი cunabula, cunae, incunabula.
 აკვრა capistro.
 აკლებდა detondeo, diripio.
 აკლია desum.
 აკრეფა sublego.
 აკრძალვა 1. interdictio, interdictum.
 1. interdic, sancio, veto.
 აკრძალული interminatus, vetitus.
 ალაგება averro, sterno (ლოკინისა).
 ალაგი: ულაგო ალაგას incommode.
 ალაგმვა 1. coërcitio, moderatio; 2.
 coërceo, compesco, constringo,
 frango, freno, moderor, perdomo,
 retundo, sterno.
 ალაღბედზე თქმა effutio.
 ალალ-მართალი sincerus.
 ალამდარი signifer.
 ალამი labarum, signum.
 ალანძვა inuro.
 ალაპარაკება hisco.
 ალაფი pabulum; -ის მომარაგება pa-
 bulatio.
 ალბათ certo, probabiliter.
 ალერსი 1. blandimentum; 2. palpo,
 palpor.
 ალერსიანი amans, blandus, comis;
 -ად amanter, blande; ა. მოყრო-
 ბა communitas
 ალვის ხე 2. populus; ა. ხისა populeus.
 ალი flamma, flammula, vapor.
 ალიაქოთი turba, tumultus.
 ალიონი aurora.
 ალისფერი flavus; იხ. აგრეთვე flaveo,
 flavesco.
 ალმაცერი obliquus; -ად oblique.
 ალმური (ტრფობისა) flagrantia.
 ალმბს-აქეთა ciscalpinus; ა. იქითა
 transalpinus.
 ალუბალი cerasum, cerasus.
 ალღო sagacitas.
 ალღოიანი odor, odoratus.

აღყის შემორტყმა 1. *circumsessio*, *obsessio*, *obsessio*, *obsidio*, *obsidium*; 2. *cingo*, *circumscedo*, *circumvallo*, *claudio*, *obsideo*, *obsido*.

ამალა *conitatus*.

ამამძრავებელი *agitator*; *motor*.

ამო *cassus*; *inanis*, *infructuosus*, *irritus*, *vanus*; -დ *casse*, *cassum*, *frustra*, *inuniter*, *ingrate*, *nequiquam*; იხ. აგრეთვე *cassa*.

ამოება *vanitas*.

ამართული *arduus*.

ამას გარდა *adhuc*, *ultra*.

ამასთანავე *tamen*.

ამასობაში *interim*, *tantisper*.

ამასწინათ *dudum*, *nuper*, *pridem*.

ამაღლებული *augustus*, *editus*; -ად *excelsus*.

ამაღლება *exalto*.

ამაღლეებელი საშუალება *irritamentum*.

ამაყი *arduus*, *celsus*, *fastidiosus*, 1. *inflatus*, *insolens*, *resupinus*, *soporbus*; -ად *arroganter*, *celsus*, *insolenter*, *superbe*.

ამაყობა *arrogatio*, *glorior*.

ამბავი *argumentum*, *res*; *gesta*; ამბის მოტანა 1. *indicium*; 2. *indico*, *perfero*; ამბის მომტანი *delator*, *index*.

ამბობს *ait*, *inquit*.

ამბობება *rebellio*.

ამგვარი *eiusmodi*; -ად *item*.

ამდენი *tantus*, *tot*; -ად *adeo*, *sic*, *tam*, *tantopero*, *tantum*.

ამდენივე *tantusdem*, *totidem*.

ამდენჯერ *toties*.

ამდენ ხანს *tamdiu*, *tantisper*.

ამება (ვაამება) *arrepo*.

ამიერიდან *dehinc*, *posthac*.

ამინდი *clima*, *sidus*, *tempestas*; მზიანი ა. *serenitas*,

ამისკან *ab hoc*; -წინ *antehac*.

ამიტომ *itaque*, *proinde*, *propterea*, *quam-ob-rem*, *quare*, *quod*; *res*.

ამნაირი *huiusmodi*; -ად *ita*.

ამობოყინება *ructo*, *ructor*.

ამობურცვა *ebullio*.

ამობურცული გამოსახლება *caelamen*-
ამოგდება 1. *elisio*; 2. *elido*, *extundo*,
proripio.

ამოგლეჯა *eruo*, *evello*, *revello*.

ამოგდგომა (ამოფუდგები) *obtento*.

ამოღება *subdo*, *substerno*.

ამოფლება *intingo*.

ამოფსება *effarcio*, *consuo*, *farcio*.

ამონეჭილი *convexus*.

ამოთხრა *effodio*, *eruo*.

ამოთხრილი *fossilis*.

ამოკეცვა *succingo*.

ამოკვეთა *exseco*, *scalpo*.

ამოკვრა *subnecto*, *suffigo*.

ამონახეჭი *bullus*.

ამონათხარი *fossilis*.

ამონაკრები *epitome*.

ამონანთხევი, ამონასროლი, ამონატყორცნი *eiectamentum*.

ამონთხევა 1. *eiectio*; 2. *eiecto*, *eructo*.

erumpo, *evomo*, *prorumpo*, *spuo*.

ამორთმევა სულისა 1. *exanimatio*; 2. *exanimo*.

ამოფლეთა *internecio*.

ამორჩევა 1. *selectio*; 2. *seligo*, 2. *deligo*, 2. *allego*.

ამორწყევა *evomo*.

1. ამოსვლა *ascensus*, *ascensus*.

2. ამოსვლა (მნათობთა); *exorior*, *exortus*; *orior*, *ortus*.

ამოსროლა 1. *eiectio*, *eiectus*; 2. *eiecto*, *erumpo*.

ამოსუნთქევა *offlo*, *exspiro*.

ამოტანა *excipio*.

ამოტეიფრვა *caelo*.

ამოტივტივება 1. *emersus*; 2. *emergo*.

ამოტივტივება *eiectus*.

ამოფურავი *insatiabilis*.

ამოფარება *subtoto*.

ამოფრქვევა *evergo*.

ამოფხევა *erado*.

ამოქარგვა *insuo*.

ამოქმედება 1. *actus*, *instinctus*; 2. *excito*, *instinguo*.

ამოღარვა 1. excavatio; 2. concavo, sinuo.

ამოღება 1. haustus; 2. depromo, elicio, excepto, excipio, exhaurio, haurio, promo; წყლისა. aquatio, aquor.

ამოღვრა depleo.

ამოღუნული varus.

ამოყვანა excepto.

ამოყორვა intersaepio.

ამოშლა derado, detero, excludo, extinguo, interlino, rado.

ამოშრობა exaresco, inaresco.

ამოძრავება 1. commotio, emotio; 2. admoveo, elicio, emoveo.

ამოძრავებული concitatus.

ამოძრობა eripio, extorqueo, prori-
pio, revello.

ამოწერა exscribo.

ამოწვა inuro.

ამოწურვა exhaurio.

ამოწვდობა fatisco.

ამოწვევტა exscindo.

ამოკმა peredo.

ამოკრა exseco, 2. incido, scalpo, sinuo.

ამოკრეთა sinuo.

ამოხაპვა 1. haustus; 2. dehaurio, depleo, exhaurio, haurio.

ამოხეთკა effervo, erumpo, prorumpo, ructo, rumpo.

ამოხვევა revolvio.

ამოხსნა evolvo.

ამპარტავნობა arrogantia, tumor.

ამეყვება inacesco.

ამრიგად igitur, ita, itaque, sic.

ამტანი patiens, pernix.

ამტანობა firmitas; იხ. duro;

ამტეხი conciliator.

ამფაონი convictor.

ამქვეყნიური 1. mundanus.

ამღვრევა infusco; -ული decolor, turbidus.

ამშენებელი aedificator, positor.

ამშფოთებელი concitator, concitor.

ამწვანება frondeo, reviresco, vireo.

ამწვეი elevator, vectis.

ამხანაგი amicus, collega, comman-
pularis, commilito, compar, con-
tubernalis, convictor, 2. popula-
ris, socius, 2. sodalis; აგრეთვე so-
cietas, sodalitas, socio.

ამხანაგობა 1. collegium, commilitium,
consortium, hetaeria, societas, so-
dalitas.

ამხანაგური collegiarius, 1. sodalis.

ამჯობინებს antepono, praecolo, praefero.

ან an, aut, 1. ve, vel; ან თუ, ან როდესაც seu, sive.

ანახდელი repens.

ანახლადურება 1. compensatio; 2. compenso, resarcio, sarcio.

ანგარიში 1. calculus, satio; -ის მასწავლებელი calculator; 2. calculo.

ანგარიშიანობა computatio.

ანდაზა adagio, proverbium.

ანდამატი adamas; -ის adamantinus.

ანდერძი codicillus, testamentum; -ის დატოვება 2. lego, legator; -ული დავალება fideicommissum.

ანექსია incorporatio.

ანთება 1. inflammatio; angina; 2. accendo; ignesco, inardesco, incallescio, inflammo.

ანთებული accensibilis, flagrans.

ანკარა liquidus; იხ. liqueo.

ანკესი ames, hamus; arundo.

ანტიკური antiquus.

ანუ seu, sive.

ანცი petulans; -ობა petulantia.

ანძა 2. malus.

ანწლი ebulum; იხ. accinum.

აორთქლებქა 1. halitus, respiratio; -ული fumifer. 2. vanesco.

აოხრება 1. direptio; 2. diripio.

აკეი membrana.

არ non.

არა hau, haud, haut, minima, ne, non; და არა neu, neve.

არაადამიანური inhumanus.

არაგონებამახვილად irridicule.

არად ჩაგდება 1. contemptio, contemp-

tus; 2. contemno, temno.
არაენამკვეერი indisertus.
არაერთსულოვანი discors.
არაერთხელ identidem, iterum.
არავითარი nullus; არავითარ შემთხვევაში 2. nihilum.
არავინ nemo.
არაზომიერი immodestus, immodicus, intemperans, intemperatus; -ად immodice; -ება immodestia, intemperies.
არათავაზიანი inofficiosus.
არათანაბქარი dispar, disparilis, impar, inaequalis, iniquus; -რად impariter, inaequaliter, inique.
არათანაზომიერი inaequalibilis.
არათანამიმდევრული inconsequens.
არა თუ nedum.
არაკეთილისმსურველი malevolus, malignus.
არაკეთილზმოვანი absonus, absurdus, immodulatus.
არაკეთილშობილი illiberalis.
არაკი fabella, fabula.
არამეგობრული inimicus.
არამედ sed.
არამზადა fraudulentus, furcifer, gabalus.
არამოზიარე expers.
არამომლოდინე improvidus, imprudens.
არამონაწილე, არამქონე expers.
არამსგავსი absimilis, dispar, disparilis, dissimilis; -ად dissimiliter.
არამტკიცე insolidus.
არამუდმივი imperpetuus, inconstans.
არამც და არამც nequaquam.
არამცირედი aliquantus.
არანამდვილი apocryphus, fucatus.
არაოსტატურად infabre.
არაპირდაპირ oblique -ი obliquus.
არარაობა inanitas.
არასაიმედო inutilis, infidelis, infidus, 2. levis, 1. suspectus, ventosus; -დ infideliter.
არასაკადრისი indecens; -ობა indignitas.

არასანაოსნო innavigabilis.
არასანდო infidus.
არასაკატიო inexcusabilis.
არასასაცილოდ irridicule.
არასასიამოვნო illaetabilis, ingratus, iniucundus, insuavis; -დ ingrato, iniucunde.
არასასიხარულო illaetabilis.
არასასურველი displicitus.
არასაქებარი illaudatus.
არასგზით haud-quaquam, nequaquam, neutiquam.
არასოდეს numquam, nunquam.
არასრულწლოვანი impubes.
არასწორი inaequalis.
არასწრაფი improporatus.
არასტუმართმოყვარე inhospitalis, inhospitatus; -ობა inhospitalitas.
არაფერი nihil, 1. nihilum, nil.
არაფრად nihil; ა. ღირებულები inaccessibilis; ა. ჩაგდება (nihil) facio.
არაშესაფერისი immiserabilis.
არაშესაფერი impar.
არაჩვეულებრივი egregius, extraordinary, immanis, immensus, inconusuetus, insolens, inusitatus, mirus, monstruosus, portentosus, unicus; -ად insolenter, inusitate.
არაწარმტაცი inamoenus, invenustus.
არაწესიერი enormis.
არაწმინდა profanus.
არაზელსაყრელი improsper, iniquus, intempestas; -ად sinister.
არაზელმწყობი inauspicatus, sinister; -ად inauspicato.
არაზშირი rarus.
არაჯანსალი intempestus, pestilens; ob. pestilentia.
არგანი virga.
არდადეგები feriae.
არდამსწრე absens.
არევა, არეე-დარევა 1. confusio, perturbatio, turba; 2. confundo, implicio, obturbo, permisceo, perturbo. 1. turbo
არეკლვა repulsus.
არეულ-დარეული confusus, dissolu-

tus; -ობა colluvies.
 არეულობა commotus, perturbatio, turbamentum.
 არიდება 1. devitatio; 2. averrunco, deflecto, defugio.
 არის est; არ ა. desum.
 არქონე impos.
 არმყოფი absens.
 არმცოდნე ignotus, imprudens, inexpertus, insciens, inscitus; nescius.
 არნახელი invisitatus, 1. invisus.
 არსად nusquam.
 არსება animal, ens.
 არსებობა ago, cohaereo, exsto.
 არსი essentia, substantia.
 არტახები incunabula.
 არქივი archium, chartarium.
 არყის ხე betula.
 არყოფნა abscessus, absentia.
 არშია margo; limbus.
 არჩევა 1. creatio, delectus, 2. electus lectio; cooptatio (დამატებით ა.)
 2. creo, eligo, 2. allego; coopto
 არჩევანი delectus, 1. optio.
 არც nec, neque; ა. ერთი nemo; ა იკით ა. აქეთ neutro.
 არცოდნა 1. ignorantia, inscientia; 2. ignoro.
 არწივი aquila; -ისებური aquilinus.
 არხი canalis, specus.
 ასაკი aetas, aevum.
 ასაკრავი capistrum, strophium.
 ასამოძრავებელი 1. actuarius.
 ას-ასი centeni.
 ასატანი: ადვილად ა. tolerabilis.
 ასალეღვებელი percitus.
 ასახვა 1. deformatio, illustratio, imitamentum, 2. consigno.
 ასე ita, sic, tam; ა. რომ ut.
 ასევე item, perinde.
 ასეთი talis, tantus.
 ასეული centuria; -ის მეთაური centurio; -ები centenus.
 ასვლა 1. ascensio, ascensus, conscensio, escensio, escensus, excensus; 2. ascendo, conscendo, egredior,

escendo, scando.
 1. ასი (წონის საზომი) as.
 2. ასი centum; -იანი centenarius; -მაგი centuplus.
 1. ასლი (მარცვლეული) far.
 2. ასლი imitamentum.
 ასო gramma, litera, membrum; ასო-ასო membratim.
 ასპარეზი area, arena, campus (campensis), circus, curriculum, harena, hippodromus, palaestra.
 ასპარეზობა palaostra.
 ასპიტი aspis.
 ასროლა attorqueo.
 ასრულება perago.
 ასტროლოგი 2. mathematicus.
 ასული nata, nympa.
 ასქევა centipes; -ხელა centimanus.
 ასფურცელა centifolius.
 ასჯერ centies; -ადი centenus, centiplex.
 ატანა 1. patientia, perpessio, tolerantia; 2. eduro, patior, perduro, perfero, perpetior, suffero, sustento, sustineo.
 ატკივება indolesco.
 ატრიუმი (დარბაზი) atrium, atriolium.
 აუგიანი infamis.
 აუზი alveus, cisterna, lacus.
 აულაგმავი defrenatus, effrenatus, effrenus, immansuetus, indomitus, violentus.
 აუნახლავრებელი irreparabilis.
 აურხაური tumultus, tumultuor.
 აუტანელი 1. impetibilis, intolerabilis, intolerandus, intolerans; ად impatienter, intolerabiliter.
 აუტანლობა intolerantia.
 აულებელი inexpugnabilis.
 აუტკარებელი impropertus, otiosus.
 აუცილებელი inevitatus, inevitabilis, necessarius, necesse, pernecessarius; -ა necessum est
 აუცილებლობა necessitas, necessitudo.
 აუწერელი 1. incensus, inenarrabilis.

აუხსნელი inenarratus.
 აფეთქება displodo.
 აფთარი hyaena.
 აფორაქება conturbo, misceo, per-
 moveo, perturbo, turbo.
 აფოფხება conitor.
 აფრენა subvolo.
 აფრა linteum, linum.
 აფრიალებს pando; -ული fluxus.
 აფხეკა corrado.
 აქ hac, 2. hic, istic; alibi.
 აქა-იქ disperse, dispersim, nonnus-
 quam, passim.
 აქამდე adhuc, hactenus.
 აქანდაზი batillum.
 აქაფებ ა recandesco, spumo (იხ. des-
 pumo); -ული spumeus.
 აქედან abhinc, dehinc, hinc, istinc.
 აქეთ cis, citro, hoc.
 აქეთა მხარეს cis, citra, citro.
 აქეთ-იქით | სიარული 1. commcatus,
 inambulatio; 2. inambulo; -ცქერა
 prospecto.
 აქეთკენ hoc, huc.
 აქლემი camelus.
 აღბეჭდვა adhibo, inhaeresco, signo.
 აღგვა erado, exstinguo.
 აღგზნებული accensibilis.
 აღგზნება 1. consternatio, permotio;
 2. acuo, cito, lacesso, percieo,
 permoveo, pulso; -ადი irritabilis.
 აღდგენა instauro, reconcilio, recreo,
 reintegro, reficio, reparo, re-
 stauro, restituo.
 აღდგომა exurgo, resurgo.
 აღება 1. depositio (შენობისა), recep-
 tus; 2. accipio, antecipio. antici-
 po, attollo, baiulo, capio, desuino,
 recipio; tollo; ხელის აღება amitto
 აღებ-მიცემობა 1. negotiatio; 2. nego-
 tior.
 აღელვებს 1. commotio, commotus,
 concitatio, incitatio, permotio,
 sollicitatio; 2. caleo, calefacio-
 cieo, commoveo, concieo. exaes-
 tuo, exagito, exaspero, excito. irri-

to, misceo, moveo, percieo, per-
 moveo, perturbo, sollicito, tumeo,
 tumesco, 1. turbo; -ული incitatus,
 percitus, sollicitus, trepidus.
 აღმატება (აღვემატები) supero.
 აღვირამოდებული 2. infrenatus.
 აღვირაახსნილი defrenatus, effrenatus.
 ferox, indomitus, infrenis; -ად
 effrenate; -ობა ferocia.
 აღვირი camus, frenum, lorum; აღვი-
 რის ამოდება infreno.
 აღხვეებული augustus.
 აღზრდა 1. educatio; 2. educo.
 აღთქმა 1. devotio, sponsio, sponsum,
 votum; 2. devoveo, 1. dico. spon-
 deo, roveo; -ული devotus, dicatus.
 აღიარებს 1. agnitio, confessio, pro-
 fessio; 2. agnosco, 2. assero, com-
 pungo, confiteor, conscio, fateor,
 profiteor (არ ა. diffiteor).
 აღმა მიმდინარე reflux; -ობა reflux.
 აღმართვა 1. allevatio; 2. allevo, arri-
 go, attollo, circumsurgo, congero,
 educo, erigo, insurgo, levo, obmo-
 lior, pono, subrigo; -ული arrectus,
 celsus, erectus, sublimis, supi-
 nus; -ულია immineo, 1. minor.
 აღმართი acclivitas. —
 აღმატება antecedo, exsupero, prae-
 valeo, supero; -ითი superlativus;
 -ულება magnificentia.
 აღმადურენა spiritus.
 აღმადურობელი seditiosus; ა. საქციე-
 ლი indignitas; -ად indigne.
 აღმზრდელი altor, altrix, educator.
 აღმობრწყინება effulgeo, sublucéo.
 აღმომჩენი commentor, inventor.
 აღმოსავლეთი oriens, ortus; -ური ori-
 entalis.
 აღმოდურება exstinguo.
 აღმოჩენა 1. deprehensio, index; 2. de-
 tego, invenio, subvenio (ა. დახმა-
 რებისა).
 აღმოცენება enascor, provenio.
 აღმობეჭქა eiaculor. იხ. აგრეთვე ამო-
 ხეჭქა.

აღმსარებელი (ქრისტიანობისა) confessor.

აღმწერი descriptor.

აღნაგობა affectio.

აღნიშვნა 1. denotatio, denotatus, designatio, notatio, perscriptio, significatio; 2. denoto, 2. dico, enoto, insignio, noto, signo.

აღორძინება renascor.

აღრევა perturbatio; სისხლის ა. incensum.

აღრიღებება immugio.

აღრიცხვა 1. censio, census, dinumeratio, enumeratio, ratio; 2. dinumero, enumero, numero.

აღსანიშნავი 1. insignitus.

აღსარიცხავი numerabilis.

აღსასრული exitium, finis.

აღსაწერი enarrabilis.

აღტაცება furor.

აღფრთოვნება 1. elatio 2. animo, attollo, calesco, erigo; -ული animatus, attonitus, elatus, fanaticus.

აღქმა 1. conceptio, conceptus; იხ. aberratio; 2. concipio.

აღშფოთება 1. concitatio, indignatio, indignitas; 2. concutio, conturbo, reclamo; -ული fremebundus, indignabundus, indignans; -ულად indigne.

აღძვრა 1. agitatio; 2. arrigo, cito, concito, elicio, excieo, moveo, percieo.

აღწევა ascendo; იხ. pertineo.

აღწერა 1. descriptio, expositio, metaphrasis; 2. condo, conscribo, depingo, describo, expono, exsequor, perscribo; -ილი descriptus; -ილობა commentarius.

აღჭურვა 1. ornatus; 2. orno, suborno, succingo; -ილი 1. armatus, instructus, ornatus, praeditus.

აყვავილი rigidus.

აყვავება effloresco, floreo, floresco, niteo; იხ. pervigeo, verno, vireo; -ული florens.

აყვავილება effloresco.

აყვანა assumo, attollo, subduco, suscipio; შეილად ა. adoptio.

აყოლება ხმისა accano, recino.

აყრა commotio, detractio.

აყროლებული putidus.

აყუდებული rigidus.

აშენებ ა 1. aedificatio; 2. aedifico, 1. architector, exaedifico, exstruo, fabricor; -ული 1. situs.

აშვერა 1. minor: -ილი sublimis

აშკარა apertus, evidens, manifestus, nitidus, perspicuus, promptus; დ. aperte, evidenter, manifeste, manifesto, perspicue, propalam; ა. liquet.

აშლა 1. perturbatio; 2. detendo.

აშული bardus.

აჩრდილი larva, simulacrum.

აჩქარება 1. festinatio, properantia; 2. festino, propero, ruo, succorro; -ით festinanter, festinato, properanter. properato; -ული citatus, festinus, praeceps, praeproperus, properus, rapidus.

აცხვავება tremesco; -ული tremulus, trepidus.

აცდენა averrunco, detestor, detorqueo.

აცილება 1. depulsio; 2. detestor.

აცლა exau.

აცოცება erepo.

აცრემლებული lacrimosus.

აძვრობა erepo.

აწევა 1. allevatio, elevatio; 2. allevo, elevo, extollo, levo, relevo, sublovo, subrigo, surgo, suscipio, tollo.

აწინდელი instans.

აწყვო praesens,

აწონა 1. pensio; 2. appendo, compeaso, examino, expendo, pendo, pensito, penso, pondero.

აწონ-დაწონა 1. circumspectio, deliberatio, dispensatio; 2. circumspicio, converso, deputo, dalibero, dispenso, exigo, expendo, pendo,

peusito, penso. pertento, pondero.
reputo, retracto.

აქრა (რძისა) inacesco.

აქრელებსა spargo; -ული interstinctus,
sparsus.

ახალ-ახალი novellus.

ახალგაზრდა adolescent, adolescentu-
lus(-a), anillula (ა. მხვეალი), iuni-
or, iuvenca. iuvenus, iuvenis,
iuventa, iuventus, pulla; -ული iu-
venalis, iuvenilis; -ობა adolescentia,
iuventa, iuventas, iuventus.

ახალი novalis, novus, recens.

ახალი მთვარე interlunium, neomenia.

ახალმოსუნე colonia, colonus.

ახალწაირად nove.

ახალშენი colonia.

ახალშობილი agnatus, neonatus.

ახალწვეული (ჯარის კაცი) tiro.

ახდილად palam.

ახლა, ახლაც etiam-num, nunc.

ახლანდელი hodiernus, praesens.

ახლახან commodum, modo, novissi-
me, nuper, proximo; ა. მომხდარი
recens.

ახლოვდება incedo, subsum.

ახლო ნათესავი consanguinitas, proximi-
mus.

ახლოს apud, circa, comminus, iuxta,
iusta, iuxtim, praeter, propo, prop-
ter, proxime; ა. მდებარე propi-
or, propinquus; ა. მყოფი obvius.
ახსნა 1. coniectio, enodatio (ა. გან-
მარტება); 2. conicio, evolvo, ex-
plicio.

აჯანყება 1. rebellio, seditio, tumul-
tus; 2. rebello.

აჰ, აჰ attat, ecce, en.

ქასი sermo.

ბაგირი rudens, strophium remulcum.

ბადე cassis, cataracta. conopium,
rete, reticulum.

ბადექონი omentum.

ბადიშიშვილი pronepos.

ბადლად ceu.

ბავშვი bimulus (ორი წლის ბ.), infans,
liberi, 1. partus, proles, puer; -თა
მოყვარული infantarius; -ური puel-
laris; -ობა puerilitas, pueritia.

ბაზარი macellum, mercatus.

ბაზრობა nundinae.

ბაკი caulae.

ბალავერი crepido.

ბალანი caesaries, 1. pilus.

ბალახი gramon, horba; -ისა gramine-
us, herbarius; -ის ძოვა dopacor.

ბალახოვანი herbifer, herbosus.

ბალბა malva.

ბალდახინი aulaeum.

ბალთა fibula.

ბალიში arculus. culcita, pulvinar,
pulvinus.

ბანაკი castra, castrum, hiberna.

ბანაობა balineum.

ბანდი fomentum.

ბანის თქმა accano.

ბანკირი negotiator.

ბანჯგვლიანი capillatus, comans, hir-
sutus, hispidus, horridus.

ბაგი portorium.

ბარათი libellus, tabella.

ბარაქიანი abundans; -ად abundanter.

ბარბაროსიი barbarus; -ობა barbaria,
inhumanitas, -ური barbarus, bar-
baricus, bracatus, inhumanus;
-ულად barbare.

ბარბაცი claudico, lapso, titubo.

ბარგი onus, sarcina. შტრ. iumentum.

ბარდი dumetum.

ბარვა rimor.

1. ბარი rutrum.

2. ბარი (ვაკე) planitia, planities.

ბარკალი colephium (ლორისა), perna-
ბარძაყი coxa, femur.

ბატი anser, ganta-ისა anserinus.

ბატკანი agninus; -ის სორტი agnina.

ბატონი dominator, dominus, dynas-
tes, erus, herus, regnator; -ისგან
გამოქცეული erifuga; -ური domini-
cus, erilis; -ურად regie.

ბატონობა 1. ditio, dominatio, domi-

natus, potoutatus, securis; tyran-
nis; 2. dominor, regno.

ბატონ-პატრონი praeses.

ბალი floralia; hortus, hortulus (ბალ-
ჩა); -ისა hortensis.

ბალღინჯო cimex.

ბაყაყი rana.

ბგერა 1. sonor, sonus; vox; 2. insono.

ბღღენა vello.

ბებერი senex, 1. senectus; -რული
senilis.

ბეგარა vectigal.

ბედი fatum, fortuna, genesis, sors;
ზღრ, humana, consors.

ბედისწერა fatum; -ით fataliter.

ბედკრული ადამიანი 2. curio.

ბიდნიერება felicitas.

ბედნიერი beatus, dexter, felix, for-
tunatus, sospes; -ად beate, fauste,
felicitate, fortunate, prospere.

ბედოვლათი discinctus, nepos, pro-
fligator.

ბედუკულმართი inominatus.

ბედშავი ადამიანი 2. curio.

ბევრი multus, permultus, plerique,
plurimi, tantus; vs; -ად multum.

ბევრჯერ identidem.

ბეკეკა dammula.

ბელტი caespes, gleba, lacertus.

ბერკეტი vectis.

ბერძნული graecus; ბ. ენა graecitas.

ბელული apotheca, cella, horreum.

ბელურა passer.

ბეჩავი miserabilis.

ბეცი იხ. 2. caligo.

ბეწვი capillus, floccus, flocculus,
lanugo, pellis; vellus.

ბეწვიანი lanaris; ბ. ქუდი galerus.

1. ბეჭედი anellus; anulus.

2. ბეჭელი sigillum; -ის დაკვრა obsi-
guo, signo; -ის მოხანა resigno; -ის
დამსმელი signator.

ბეჭი armus, petaso, scapula.

ბეჯითი assiduus, diligens, industrius,
navus, perstudiosus, strenuus; -ად
diligenter, 1. contente, industrie,

naviter. ზღრ. navo.

ბხა buxum; -ისა buxus. იხ. buxifer.

ბხე stramentum.

ბხიჯი vespa.

ბხუილი bombus.

ბიბილო cristo; -იანი cristatus.

ბილიკი limes, semita, tramea.

ბილწვა foedo, funesto, incesto,
polluo, profano, temero.

ბილწი foedus, incestus, obscenus,
perditus; -ად foede, inceste,
obscene.

ბინა domicilium, habitatio, hiberna-
culum, mansio, sedes, tectum.

ბინდარქები aborigines; -ობა incolo,
inhabito; -ობის გამოცვლა migratio,
migro.

ბინდი crepusculum.

ბინძური inquinatus, sordidus, spur-
cus; -ად ყოფნა sordeo.

ბიოგრაფია vita.

1. ბირთვი globus, sphaera.

2. ბირთვი nucleus.

ბიბა avunculus, patruus.

ბიბაშვილი consobrin-a (-us); (frater)
patruelis.

ბიბჯი impulsio, impulsus; -ის კრა
perpello.

ბიწიერი vitiosus.

ბიჯება 1. gressus; 2. gradior.

ბლაგვა obtundo.

ბლაგვი hebes.

ბლუ balbus.

ბნედა caducia.

ბნელი caecus, caliginosus, creper,
furvus, illuminus, obscurus,
opacus, perobscurus, tenebrosus.
იხ. arca, caligo; -ად obscure.

ბობოქრობა desaevio.

ბოდვა alucinatio.

ბოდიში oratio, satisfactio; -ის მობდა
satisfacio.

ბოთლი laggoena.

ბოლქვა fumo; -ი fumus.

ბოლო acumen (წვეტიანი ბ.), clausu-
la, determinatio, eventum, exitus,

extremitas, finis, (finalis), mucro, proventus, spica, spiculum, terminatio; -ს მოღება decido, profligo, sisto; -ს მოძღვები finitor; -მღე მიყვანა emolior, perfero, transigo.

ბოლოს denique, postremo; tandem.

ბორანი ratis.

ბორბალი canthus, haustum, rota, 2. turbo.

ბორბალი catena, columbar, compes, pedica, vinculum; -ის დადება com-pedio.

ბორბოტემა malum; -ით აღსავსე sceleratus.

ბორბოტი malus, perversus; ბ. საკცი-ელი piaculum; ბ. სული daemon, daemonium; -ად male, maledica, maligne; -ად გამოყენება abutor; -ად მოქცევა malefacio.

ბორბოტმოქმედება facinus, maleficium, parricidium, piaculum, scelus.

ბორბოტმოქმედი consceleratus, maleficus, parricida, sceleratus.

ბორცვებიანი clivosus.

ბორცვი arx, clivus, colliculus, collis, splenium, tuber, tumulus; -ისა collinus.

ბორძიკი (ლაპარაკის დროს) 1. haesitatio; 2. haesito.

ბოსელი bubile, caulae, hara, stabulum.

ბოქვენი alvus.

ბოყინი 1. ructus; 2. ructo.

ბოძება 1. largitio; 2. dono, effero, perhibeo, praebeo, propono.

ბოძი adminiculum, 2. pila.

ბოძიანტი capreolus.

ბოჭკო capillamentum, capillus, fibra, fimbria.

ბჟოლა morum.

ბრაზი rabies; -იანი rabidus.

ბრაზობა frendo.

ბრალდება 1. accusatio, conquestio crimen, incusatio; 2. accuso, insimulo. იხ. ბრალის დადება. -ული, reus; -ითა accusativus; criminosus.

ბრალი delictum, meritum, noxa.

ბრალის დადება 1. criminatio, categoria, intentio; 2. anquiro, coarguo, corripio, criminator, culpo, incuso, infamo, intento.

ბრალმდებელი accusator, criminator, edicus; -ისებური accusatorius.

ბრბო agmen, caterva, grex, manus, multitudo, popellus, turba; unda, vulgus, vulgus.

ბრაზუნი strepo.

ბრიყვი inscitus, morio, stolidus, stultus.

ბრმა caecus.

ბროლი crystallus.

ბრონქები bronchia; -იტი bronchitis.

ბრუნება 1. declinatio; 2. contorqueo, declino, flecto, torqueo, verso, vertigo, vorto, volvo.

ბრუნვა circumversio; casus (გრამ.).

ბრძანება 1. dictata, dictum, edictum, imperatus, imperium, iussio, iussum, iussus, numen, nutus, praecptum, praescriptio, praescriptum; rescriptum; -ით iussu; -ითი imperativus; -ის მიუღებლად iniussu; 2. dicto, edico, impero, iubeo, praecipio, praescribo.

ბრძანებულება codicillus, edictio.

ბრძოლა 1. acies, athlon, dimicatio, concertatio, concursus, conflictio, proelium, pugna; -ის მოტრფილევ pugna; 2. certo, concerto, conflictio, confligo, decerno, decerto, depugno, digladior, dimico, impugno, proelior, propugno, pugno, repugno.

ბრძენი sapiens; ბრძენულად sapienter.

ბრწყინავი illustris. იხ. მბრწყინავი.

ბრწყინვა 1. fulgor, fulgur, iubar, nitor, splendor; 2. candeo, candesco, clareo, colluceo, eniteo, nitescio, fulgeo, fulguro, niteo, nitescio, praefulgeo, splendeo, radio, renideo, rutilo, vibro.

ბრწყინვალე *amplus, ardens, basilicus, clarus, illustris, nitens, opulentus, praeclarus, splendidus*; -დ *ample, basilice, opulente, nitide*.

ბრკვეიალი *mico*.

ბუ *noctua, ulula*.

ბუასილი *haemorroia*.

ბუდე *cunae, nidus; acetabulum; vagina*; -ის გაკეთება *nidifico*.

ბუხი *musca*.

ბუზღუნი 1. *fremitus, fremor*; იხ. *fremebundus*; 2. *confremo, fremo, immurmuro, murmuro*.

ბუკი *buccina, corniculum; tuba*; -ის დაკვრა *bucino, accano*.

ბულბული *luscinia, luscinius*.

ბუმბული *pluma*; -იანი *plumeus*.

ბუნაგი *lustra*.

ბუნდოვანი *incertus, obscurus; perobscurus*; -ად *obscure*.

ბუნება *natura, physis*; -ით დაჯილდოვებული *ingeniosus*.

ბუნებრივი *naturalis, simplex*; -ად *naturaliter*, ბ. გაჩენილი *innatus*; -ობა *simplicitas*.

ბუნებისმეტყველება *physica*.

ბუნობა *acquinoctium*.

ბურაბი *corvisia*.

ბურთი *harpastum, pila, sphaera*.

ბურუსი *nebula*; -ში გაბვეული *involutus*.

ბურღვა *terebro, velo*.

ბურძგნა (ვიბურძგნები) *inhorresco*.

ბურჯი *castellum*.

ბუსუსიანი ქსოვილი *laena*.

ბუტბუტი 1. *murmur*; 2. *murmuro, musso*.

ბუში *nothus*.

ბუშტი *ampulla, vesica*; -ულა *bullae*; -ებს ვისვრი *bullio*.

ბუჩქი *frutex*; -ნარი *fruticetum; virgultum*.

ბუხარი *caminus*; იხ. *camino*.

ბლავილი 1. *balatus, mugitus, ploratus*; 2. *ballo, mugio*; -ით გაყრუებუ-

ლი *demugitus*.

ბლალვა *temero*.

ბლუჯა *manipulus*; იხ. *manipulatum*.

ბკობა *consilium*.

გადვილება 1. *allevatio, levamentum, levatio*; 2. *allevo*.

გაახატება *manumissio*; -ული *libertus*.

გაახრებული *rationalis*.

გაამაყება *insolesco*.

განგარიშება 1. *calculatio, computatio, ratio*; -ული *rationalis*; 2. *computo*.

გაუფრება 1. *insania, rabies*; -ული *insanus*; 2. *crudescio*.

გაახალგახრდავება *reviresco, verno*.

გაბათილება *confuto, praevertio*.

გაბანა *ablavo, elavo, luo, perlavo*.

გაბანჯგვლული *comatus*.

გაბადრული *confragus*.

გაბატონება *praepossum*; -ული *dominans*.

გაბედვა 1. *ausum, ausus, conatum*; -ული *audax, confidens, ferrox, fidens, strenuus*; -ულად *audaciter, audenter, confidenter, ferociter, fidenter*; -ულება *confidentia*; 2. *audeo*.

გაბედნიერება *beatifico, beo, fortunio*.

გაბერვა 1. *inflatio, inflatus, oncos, tumor*; 2. *ampullor, intumesco, tumeo*.

turgeo, turgesco.

გაბინძურება *inquino, polluo*.

გაბმვა *intendo*; -ული 1. *contextus, perpetuus*; -ით *continue*.

გაბნევა 1. *dispersio, dispersus*; -ული *dispersus, offusus, sparsus*; -ულად *effuse, sparsim*; 2. *dispergo, parlor, spargo*.

გაბრაზება *effero*.

გაბრუნება 1. *sopor*; 2. *reduco, sopio*.

გაბრწყინება *elucesco*.

გაბურღვა *perforo, pertundo*; -ული *confossus*.

გაბღუნა *oncos*.

გაგანიერება *relaxo*.

გადება 1. expulsio; repudium; 2. abigo, disturbo, eicio, elido, elimino, expello, explodo, propulso, proturbo, redigo.

გაგება 1. comprehensio, intellectus, intelligentia, notio, notitia; 2. accipio, complector, comprehendo, interpretor, nosco, novi, perspicio, sapio.

გაგზავნა 1. dimissus, omissus, missio, missus; 2. ablego, 1. allego, antemitto, delego, dimitto, emitto, inmitto, 2. lego, missio, mitto, praemitto, 1. relego, remitto; -ილი emissarius.

გაგიმარჯოს! salve!

გაგიყვება alieno; -ით cupide.

გაგლეჯა 1. laniatus; 2. Janio, perscindo.

გაგმირვა confodio, suffodio, transfodio.

გაგონება 1. auditus; 2. obedio, obtemporo.

გაგორება provolvo.

გაგრძელება 1. continuatio, processio, productio, propagatio; 2. produco, propago, 1. continuo.

გადა- (ზმნისწინი) per-, tra-, trans-.

გადაადგილება transmoveo.

გადაბარვა confodio.

გადაბირება abduco, perduco, traduco.

გადაბიჯება transgredior.

გადაბნა configo, 1. sero.

გადაბრუნება 1. eversio, fossio (ნიადგის გ.); 2. evertio, invertio, subvertio.

გადაბუჯვა 1. incensio; 2. peruro.

გადაგდება 1. relectio, derivatio (წყლის გ.); 2. coniecto, derivo (წყალს), proiicio, reicio; -ული proiectus

გადაგვარება degenero; -ული degener.

გადაგზავნა 1. translatio; 2. transmittio.

გადაგრება reflecto.

გადადგმა 1. amotio; 2. amoveo, demoveo, depono, repono, semoveo

submoveo, transpono; გ. გადაზიდვა moto.

გადადგმა descisco, desisto.

1. გადადება 1. dilatio; 2. amplio, depono, produco repono, sepono.

2. გადადება (სენისა, ჩვევისა...) 1. contactus, contagia, contagium; 2. imbui.

გადადნობა conflo.

გადავიწყება dedisco, dedoceo.

გადავლება (თვლისა) percurro.

გადაზიდვა vectura.

გადაზომვა dimeto

გადათარგმნა translatio.

გადათვალთვლება recognosco.

გადათვლა percensco, pernumero, recensco.

გადათქმა infitias ire.

გადათქმევენება 1. dehortatio, dissuasio; 2. abduco, avoco, dehortor, dissuadeo.

გადათხრა confodio, defodio.

გადაკეთება interverto.

გადაკვეთა intercido.

გადაკვრა (=დალევა) adbibio.

გადაკვრით ლაპარაკი ambages.

გადაკიდება inimico.

გადაკითხვა 2. relego, revolveo.

გადალახვა exsupero, migro, supergredior, transgredior.

გადამალვა supprimo.

გადამდები pestilens; გ. სენი lues; pestilentia, pestis, tabum.

გადამტერება inimico.

გადამუშავება retracto.

გადამყვანი traductor.

გადამწერი librarius, scriba.

გადამწეარი 2. incensus.

გადამწყვეტი criticus; dstrictus-

გადამბტომი desultor.

გადმონთხევა profungo.

გადმონბტომა desilio.

გადარბენა perfugio, transcurro, transfugio.

გადარეული delirus, fanaticus.

გადარეცხვა diluo, oviscerio; -ილი 1. attritus, dilutus.

გადარიცხვა *rescribo*.

გადარჩევა *deligo*.

გადარჩენა 1. *salus*; 2. *servo*.

გადასალახავი: ადილად გ. *superabilis*.

გადასასვლელი *pervius*, *porta*, *traiectus*, *transgressus*.

გადასატანი *circumforaneus*, *ductilis*.

გადასაფარებელი *tegimen*.

გადასაფარი *velamen*, *velamenta*.

გადასახადი *canon*, *indictio*; *tributum*, *vectigal*; -ის აპკრეთი *coactor*, *capitularii*.

გადასახვევი (გზა) *deverticulum*.

გადასახლება 1. *emigratio*, *migratio*;
2. *abdo*, *demigro*, *emigro*, *remigro*, *transpono*.

გადასვლა 1. *traiectio*, *transfugium*, *transgressio*, *transgressus*, *transitus*, *transmissio*, *transmissus*; 2. *cedo*, *demigro*, *evagor*, *migro*, *perfugio*, *supergridior*, *traicio*, *transcendo*, *transeo*, *transgridior*, *transmeo*.

გადასინჯვა *recognosco*.

გადასწრება *antecedo*.

გადასხმა *perfuno*.

გადატანა 1. *metaphora*; *traiectus*, *translatio*; 2. *accipio* (=განცდა); *migro*, *mulco* (წამების გ.); *traicio*, *transfero*, *transmitto*, *transporto*, *transvocho*.

გადატანითი მნიშვნელობა *metaphora*.

გადატეხა 1. *confractio*; 2. *confringo*, *defringo*, *praefringo*.

გადატვირთვა *abundantia*.

გადატიხვრა 1. *dissaeptio*; 2. *dissaeptio*.

გადატრიალება 1. *conversio*; *eversio*;
2. *evertio*, *invertio*, *subvertio*.

გადაუდებელი *inexcusabilis*.

გადაუღებავი *insuperabilis*, *intolerabilis*.

გადაუწყვეტელი *inenarratus*; *suspensus*.

გადაფარება *cooperio*; *intego*.

გადაფრენა *involo*, 1. *pervolo*, *transvolo*.

გადაფხევა *abrado*.

გადაქეჟვა *scrutor*.

გადაქევევა ცოცხალ არსებად *animo*.

გადაღება *ascisco*.

გაღეჟვა *rumino*.

გადაღვრა 1. *effusio*, *transfusio*; 2. *effundo*, *refundo*, *transfundo*.

გადაღლა *ingemo*.

გადაღმა *super*, 1. *trans*.

გადაღობვა 1. *dissaeptio*, *interclusio*;
2. *dissaeptio*, *intereludo*, *obsisto* (ველობები), *officio* (გზის გ.), *praeccludo*, *praesaepio*, *prohibeo*; -ილი *septum*, *septus*.

გადაღუნევა *circumflecto*, *recurvo*;
-ული *curvus*, *recurvus*, *resupinus*, *supinus*.

გადაყენება (თანამდებობიდან) *aboleo*.

გადაყვანა 1. *traductio*, *traiectus*; 2. *abdo*, *traduco*, *traicio*, *transfero*, *transporto*, *transveho*.

გადაყლაპვა *devoro*, *obsorbeo*, *recondo*.

გადაყრა 1. *iactura*; 2. *proicio*, *traicio*;
-ილი *proiectus*.

გადაშლა 1. *evolutio*; 2. *propono*.

გადაჩევევა 1. *desuetudo*; 2. *dedisco*, *dedoceo*, *desuesco*; -ული *desuetus*.

გადაცემა *communicatio*, *editio*, *permissio*; *traditio*; 1. *allego*, *assigno*, *dedo*, *depono*, *deputo*, *perfero*, *prodo*, *tradito*, *trado*.

გადაცვლა 1. *permutatio*; 2. *commuto*, *transmutio*.

გადაცთენა *aberratio*.

გადაცობნა *rumino*.

გადაცურვა *trano*.

გადაძრვა *compasco*.

გადაძრობა (გადავაძრობ) *detrudo*.

გადაძრომა (გადაეძრომა) *transcendo*.

გადაწევა *transmoveo*.

გადაწერა *describo*, *rescribo*, *transcribo*.

გადაწვა 1. *incensio*; 2. *comburo*.

concremo, deuro, incendo, succendo.

გადაწვანა 1. conexio; 2. innecto, intero, 2. consero.

გადაწოლილი resupinus.

გადაწვეტა 1. destinatio, discrimen; 2. cerno, conscisco, constituo, decerno, destino, obstino, praeiudico, propono, statuo. შდრ. pendeo.

გადაწვეტილება consultum, decretum, decisio, praeiudicium, scitum, sententia; -ის გამოტანა conscisco, decerto.

გადაპარბება 1. effusio, nimietas; -ით intoleranter; -ული effusus, luxuriosus; 2. supersum.

გადაკვლობა 2. consero.

გადაკერა praestringo.

გადაკეიმიული diffusus, fusus, pervagatus; გადაკეიმიულია pertineo.

გადაკმა ambedo.

გადაკრქა amputo, intercido, mutilo. seco; -ით liquide, liquido, praecise.

გადახალისება novo.

გადახდა 1. pensio (ფულის გ.); 2. dependo, expendo, exsolvo (ვალის გ.); hostio (სამაგიეროს გ.), luo, pendo, ponsito, penso, pernumero, persolvo, refero (მადლობის გ.), solvo.

გადახდვეინება exactio.

გადახედვა perlustro.

გადახეხვა peruro.

გადახევევა 1. declinatio, declinatus, deflexus, defulsio, egressio; 2. amplector, declino, deflecto, deliro, devertio.

გადახენა obaro, peraro.

გადახლართვა implicatio; -ული perplexus.

გადახრა 1. aberratio, declinatio, declinatus, deflexus, detrectatio, devorticulum; 2. declino, deflecto, reflecto.

გადახტობა assilio, salio, transilio.

გადახურვა contego, 1. imbrico (კრამიტით გ.), insterno, intego, operio.

გადაჯაჭვეული catenatus.

გადეხვა traicio.

გადიდება 1. amplificatio; 2. adaugeo; augeo, auresco, exaugeo.

გადმობერტყვა decutio.

გადმობრუნება distorqueo, perverto; -ული distortus.

გადმოგდება deicio, detrudo.

გადმოვარცხნილი propexus.

გადმოკარკლევა (თვლებისა) distorqueo.

გადმომხობა perverto.

გადმოსახლებული colonus.

გადმოსვლა 1. escensio; 2. stagno (წყლის გ.)

1. გადმოსხმა (=გადმოღვრა) defundo.

2. გადმოსხმა (გადმოსმა) egressus.

გადმოტვირთვა (ნავისა) escensio.

გადმოღვრა 1. effusio, emanatio; 2. profundo, refundo; -ილი effusus.

გადმოყრა eiaculor.

გადმოცემა 1. traditio; 2. peroro.

გაეღეხვა emico.

გაერთიანება 1. conciliatio, concilium, congrogatio, consociatio; hetacria, 2. concilio, consocio, contexo, contraho, foodero, interiungo, reconcilio, socio.

გაევარვარება fervefacio; -ული fervens, flagrans, ignitus; ob. candeo.

გაევარჯიშებული exercitatus, exercitus.

გავასხება fenaratio.

გაველურება 2 efferro; -ული efferatus.

გავლა 1. transitus; emetior, intorcedo, peragro, percurro, permeo, pervado, praetereo, rometior; -ით obiter.

გაველნისა 1. effectio, effectus, potentia, tactus, 2. vis. 2. afficio, polleo, possum; -იანი pollens, potens, valens.

გავრცელება 1. propagatio; 2. amplifico, amplio, cano, circumduco,

circumfero, differo, dilato, dimano, dispergo, disseminio, disserpo, dissipio, iacto, increbroresco, mano, offundo, patesco, pervagor, propago, spargo, spatior, vulgo; -ული diffusus, diffusilis pervagatus, popularis.

გავსება impleo; -ული differtus.

გაზავება pacifico, dirimo.

გაზაფხული vor; იხ. annus, vernio; -ისა vernus.

გაზიარება communico, comunicor, sortior.

გაზიიდავა degero.

გაზომვა 1. dimensio, mensio, mensum; 2. dimetior, omentior, mensuro, metior, rementior.

1. გაზრდა (=აღზრდა) alesco, alo, educio, erudio, juvenesco; -ილი alumnus.

2. გაზრდა (=გადიდება) 1. auctus; 2. adaugeo, augeo, augesco, intumescio, recresco.

გათავდა! illicit!

გათათხვა defrico.

გათამაშება illudo.

გათანაბრება adaequo, aequo, coaequo, exaequo, inaequo, 2. paro.

გათანასწორება adaequor, assequor.

გათობობა calefacio, calesco, foveo, refoveo.

გათეთრება albico, albesco, dealbo, incandescio.

გათულვა conculco, proculco, protero.

გათენება illucesco.

გათვალისწინება 1. contemplatio; 2. praevideo, provideo.

გათითხნა incrusto.

გათიშვა 1. dissociatio, dividia; 2. dissocio, semoveo.

გათლა 1. dolo.

გათოშვა 1. rigor; 2. algeo.

გათრევა: გაეთრიე! apage!

გათხელდება tenuo.

გათხოვება 1. collocatio, 2. colloco, deuubo, matrimonium (in m. dare),

nubo; -ილი ქალი matrona.

გათხრა perfodio.

გაიძვერა latebrosus, malignus.

გაკავება calcitro.

გაკაფვა excido, perforo, perrumpo, rumpo.

გაკეთებია fabrico, facio, fio, efficio, occupo; -ული factus.

გაკეთებინება dissigno.

გაკვამლული fumous, fumosus

გაკვეთა 1. caesura, laparotomia, sectio; 2. dimoveo, disseco, discrimino, diverbero, proscindo, rumpo, seco.

გაკვირვება 1. admiratio, miratio; 2. admiror, demiror, emiror, miror, stupeo; -ული mirabundus, mirator, miratrix, stupidus.

გაკვრა impello, praefigo, suffigo.

გაკიცხვა 1. castigatio; 2. castigo, condemno, perstringo, reprehendo.

გაკოტრებული decoctor.

გაკრექია 1. detonsio; 2. detondeo; 2. tondeo; -ილი detonsus.

გაკრიალებია polio; -ული politus.

გალავანი circumoerium.

გალანძლვა 1. investio; 2. maledico, 1. latro.

გალესვა acuo, aspero. exacuo, frico. გალია capsus.

გალობა 1. cantus; 2. canto.

გალოკვა delingo.

გამაგრება 1. communitio, confirmatio, fortificatio, munitio; 2. communio, concreresco, confirmo. corroboreo, defendo, destino, duro, emunio, firmo, fortifico, immunio, induresco, induro, munio, munito, offirmo, permunio, robo-ro, praemunio.

გამაგრებელი alsus.

გამათრახება 1. flagellatio; 2. flagello. გამალებული currulis.

გამართევა arrigo, concinno, dirigo, do (წვეულების გ.), erigo; -ული arrectus, concinnus, 1. paratus,

procerns, rectus; -ულად recte.
გამართლება 1. absolutio, excusatio; 2.
absolvo, comprobo, excuso, probo.
გამარტივებული attenuatus.

გამარჯვება 1. victoria; palma, tropaeum;
2. debello, devinco, evinco, expugno, pervinco, supero, vinco;
-ული victor, victrix, victus; debellator.

გამარჯობა! ave!

გამალიბინელი საწულები irritamentum.

გამაყრუებელი circumsonus.

გამახვი ასპერო, inspicio; cacumino.

გამბედავი audens, strenuus.

გამბედაობა audacia, audentia.

გამგე administrator, dispensator, magister, magistra, magistratus, procurator.

გამგებლობა 1. administratio; provincia; 2. administro.

გამგახვრება 1. abitus, profectio; 2. avehor, convehor, enavigo (ხომალდით გ.), eveho, proficiscor, proveho, reveho.

გამგირავი (ხმა) argutus.

გამგონე obnoxius, morigerus, obediens; -ობა obedientia.

გამდიდრება ditescio, ditifico, dito, praedor.

გამფორება crebresco, ingemino.

გამზადება 2. paratus; adorno.

გამზითვება dotus; -ული dotatus.

გამზომი mensor, metator.

გამთბობი calorificus.

გამიჯვნა 1. corregio; 2. distermio.

გამეყობებული fabricator.

გამკვიანი (ხმა) acer (vox).

გამკიცხველი accusator, carptor.

გამკლავება subsisto.

გამლანძღველი correptor.

გამმაგრებული munitor.

გამნათებელი illustrator.

გამო ob, per, propter; ამის გ. propterea.

გამონაგარიშება reputo; -ული ratus.

გამონაშკარავება 1. argumentum; 2. aperio, arguo, coarguo, manifesto, patesco, redarguo, retego.

გამობანა eluo.

გამობერვა exspiro.

გამობერტყვა executio.

გამობრძმედილი sciens.

გამოგდება 1. elisio; 2. detrudo, deturbo, elido, exturbo.

გამოგვა averro.

გამოგლჯვა deripio, excerpo, extorqueo, praecipio, revello.

გამოგლოვება elugeo.

გამოგონება 1. commentum, docilitas, excogitatio, fictio, inventio; 2. excogito, excoquo, invenio, reperio; -ლი fictilis.

გამოდგმა emoveo, exsero.

გამოდება expono, obdo, propono.

გამოდევნა deturbo, exagito.

გამოდევნება consequor, prosequor.

გამოდევნა (სითხის) 1. defluvium; 2. profluo.

გამოვარდნა elabor, excido.

გამოვლება colluo.

გამოზიდვა eveho, exporto.

გამოზომვა 1. modificatio; 2. dimetior, modifico.

გამოზრდა 1. educatio; 2. educo, innutrio, submitto.

გამოთამაშება eludo.

გამოთვლა 1. disputatio; 2. calculo, reputo.

გამოთიშვა 1. avocatio; 2. secerno, segrego.

გამოთრევა extrahio, subduco.

გამოთქმა 1. dictio, enuntiatio, elocutio, elogium, eloquium, locutio, loquutio, pronuntiatio; 2. enuntio, circumflecto, complector (აზრის გ.), effero (აზრის გ.), eloquor, expromo, promo, pronuntio.

გამოთხოვა corrogo, erogo, exposco, repeto; -ილი precarius.

1. გამოთხოვება (ქალის) 1. enuptio; 2.

• **otubo.**
2. გამოთხოვება *ob. insalutatus.*
გამოთხრა 1. *egestus*; 2. *suffodio.*
subruo (ძირის გ.); -ილი *specus.*
გამოკეთება (გამოკვეთდები) *exsurgo.*
გამოკვანძვა *nodo.*
გამოკვება 1. *alimonia, alimonium*; 2. *enutrio, exsatio.*
გამოკვეთა *caelo, sculpo.*
გამოკვლევა 1. *disputatio, disquisitio, exploratio, historia, investigatio, schola*; 2. *disputo, disquiro, disse-ro, disserto, exploro, exquiro, 2. indago, investigo, quaero, pervideo, praetento.*
გამოკიდება (გამოვეკიდები) *consector.*
გამოკითხვა 1. *percontatio, quaestio*; 2. *percontor, perrogo, quaero.*
გამოკლება 1. *deductio*; 2. *eximo.*
გამოკლებით *absque, praeter, praeterquam.*
გამოკრეფა 1. *electio*; 2. *excerpo*; -ით *excerptim.*
გამოკრთობა *emico.*
გამოკურავა *enucleo.*
გამოლაგება 1. *expositio*; 2. *expono, expromo.*
გამომგონებელი *commentor, ficator, inventor, repertor.*
გამომდინარება 1. *emanatio*; 2. *consequor, effluo, emanor, profluo.*
გამომეტყველება *vultus.*
გამომელაგება *expromo, promo.*
გამომტრეფვა *extundo.*
გამომუშავება *conformo, demereo, demereor, elaboro, exturbo.*
გამომშრალი *decoctior.*
გამომცემელი *editor.*
გამომძიებელი *inquisitor, quaesitor.*
გამომწვარი *coctilis, encausticus, encaustus.*
გამონათება *eluceo, eniteo.*
გამონაკლისი *exceptio.*
გამონასკვა 1. *nodositas*; 2. *nodo.*
გამონაწვლილი *extractum.*
გამოყონვა *evergo.*

გამორბენა 1. *excursio, excursus, pro-cursus, recursus*; 2. *excurro, pro-curro.*
გამორეხვა *colluo, elavo, subluo.*
გამორთმევა *aufero, exhaurio.*
გამორიცხვა 1. *abstractio, deductio*; 2. *deduco, excipio, excludo.*
გამორკვევა *defervesco, exagito, pendo, persolvo.*
გამორჩევა 1. *discriminatio, electio, electus*; 2. *antecello, antesto, antistito, deligo, desumo, effulgeo, eniteo, enitesco, excello, inter-sum, niteo, nitesco, opto, prae-cello, praemineo*; -ული *egregius, electus, favorabilis.*
გამოსადეგი *accommodus, aptus, com-modus, habilis, idoneus, 2. inhabitabilis* (საცხოვრებლად გ.), *peridoneus, utilis.*
გამოსავალი *effugium, exitus, proven-tus*
გამოსასვლელი *abitus, egressus.*
გამოსალება *sano.*
გამოსახვა *caelo, defingo, depingo, effingo, figuro.*
გამოსახულება *effigies, imago, sigil-lum, signum, simulacrum, species, typus.*
გამოსასწორებელი *emendabilis.*
გამოსვლა 1. *excessus, eruptio, egres-sio, egressus, progressus*; 2. *exce-do, exeo, evado, evenio, exsisto exsto, incedo, oppono* (წინააღმ-დეგ გ.), *procursus, prodeo, pro-gredior, provenio.*
გამოსცილვა 1. *expiatio* (დანაშაულის გ.); 2. *expio, luo, redempto, redimo, rependo.*
გამოსწორება *expio, luo, sarcio, ster-no.*
გამოსხივება *radio.*
გადმოსხლტობა *effluo, elabor.*
გამოტანა *egestio, egestus, elatio*; 2. *efferro, egero, elimino, excipio, exhibeo, exporto, profero.*

გამოტარება *obduco*.

გამოტაცება *adimo*.

გამოტანა *farcio*.

გამოტირება *elugeo*.

გამოტოვება *amitto, omitto, praetermitto*.

გამოტყუება *elicio*.

გამოუვალი *irremeabilis*.

გამოუთქმელი *immemorabilis*.

გამოუვკლეველი *incognitus, inexpertus, inexploratus*.

გამოურკვეველი *imperceptus, incompertus*.

გამოუსწორებელი *insanabilis*.

გამოუცდელი *imperitus, incallidus, inexercitatus, inexpertus, intracatus, peregrinus, rudis*; -ობა *ignorantia, imperitia, inscientia, inscitia, tirocinium*.

გამოუცემელი *ineditus*.

გამოუცნობი *inexplicabilis*.

გამოფენა 1. *expositio*; 2. *expono*.

გამოფრენა *evolo*.

გამოფურობება *despuo, respuo*.

გამოფურქვა 1. *excavatio*; 2. *cavo, excavo*; -ული *cavea, cavus*.

გამოფიხობება *despumo, edormio*.

გამოქანდაკება *sculpo*.

გამოქვაბული *antrum, cavamen, specus, spelunca*; იხ. *cavaticus, cavernosus*.

გამოქვეყნება 1. *praedicatio, pronunciatio*; 2. *declaro, divulgo, evulgo*, 2. *indico, pervulgo, prodo, promo, promulgo, pronuncio, provulgo*.

გამოქცევა 1. *excursio*; 2. *excurreo, refugio*; -ული *fuga, fugitivus, refugus*.

გამოღება *excipio, exhibeo, extraho, exuo, insono* (ზმის გ.), *promo*.

გამოღვიძება *evigilo*.

გამოყენება 1. *impensa, usura, usurpatio, usus*; 2. *addo* (დამატებითი გ.), *advoco, consumo, abutor* და *deutor* (ბოროტად გ.), *fruor, inhibeo,*

repraesento, usurpo, utor.

გამოყენა 1. *deductio*; 2. *deduco, derivo* (წყლის გ.), *educio, produco, subduco*.

გამოყოფა 1. *discretio, discriminatio, disiunctio; assignatio; separatio*; 2. *discrimino, disternino excerpto, extrudo, secerno, semoveo, separo*.

გამოყრა *executio*.

გამოშვება 1. *emissio, emissus*; 2. *abjungo* და *dejungo* (ხარების გ.), *depleo* (სისხლის გ.), *omitto, resolvo*.

გამოშვერა 1. *eminentia*; 2. *emineo, excello, immineo, mino*; -ილი *eminens, excellens*. იხ. *torus*.

გამოშიგნვა *eviscero*.

გამოშუქება *eluceo*.

გამოშხფება *eludo*.

გამოხეკა 1. *incubatio*; 2. *fetifico, fetor*, 1. *incubo*.

გამოხენა 1. *emersus, eruptio*; 2. *adorior, compareo, emergo, exorior, exsero, exsto, procedo, provenio, retego, significo*.

გამოხენილი *eminens, excellens, illustris, insignis, nitens, nobilis, praecclarus, spectatus*.

გამოცალიერება *egestio, egestus*.

გამოცალკეება 1. *absolutio*; 2. *abjungo, excerno, extrudo, segrego*.

გამოცდა 1. *examineo, experior, retento*.

გამოცდილი *callens, exeritatusc*, 2. *exercitus; expertus*, 1. *consultus, peritus, prudens, sciens, spectatus*; -ება *experimentum, peritia, usus*.

გამოცემა 1. *editio*; 2. *edo*; -ული *editus*.

გამოცეკა 1. *demutatio*; 2. *demuto, flecto*.

გამოცინეკლა *abrado*.

გამოცლა ღონისა *evanesco*.

გამოცნობა *cerno, internosco*.

გამოცობლება erepo, refoveo.

გამოკურვა enato. ono.

გამოცხადება 1. assertio, denuntiatio, indictio, praeconium, praedicatio, professio, proscriptio; 2. declaro, dedico, 1. appello, 2. assero; 2. indico. invulgo, ostendo. edico, prodo. propono, proscribo, renuntio.

გამოძახება 1. provocatio; 2. cito, cognosco, devoco: evoco, excieo, provoco, revoco.

გამოძახილი echo.

გამოძევება detrudo. იხ. გაძევება.

გამოძერწვა figuro.

გამოძვრენა, გამოძრომა prorumpo, eludo.

გამოძიება 1. cognitio, disquisitio, indicatio (სასამართლო გ.), inquisitio, percontatio, quaestio; 2. anquiro. disquiro, dissero, disserto, exquiro, percontor.

გამოწვა 1. coctio; 2. amburo, exuro.

გამოწვევა emoveo, exsero.

გამოწვევა 1. avocatio, evocatio, provocatio; 2. arcesso, avoco, conclamo, evoco, incutio (გ. რისამე), provoco (გ. ბრძოლაში).

გამოწველა omulgeo.

გამოწვრთნა conformo.

გამოწვენდა defrico, expurgo, repurgo.

გამოწვრთობა duro.

გამოწვრვა 1. expressio; 2. exprimo.

გამოკვედვა procido.

გამოკმა subedo.

გამოკრა sculpo.

გამოხარშვა decoquo, excoquo.

გამოხატვა 1. expressio; 2. exprimo.

გამოხატულება simulacrum, species.

გამოხლდა (წყლისა) destillatio; -ილი destillatus.

გამოხერხვა elimo.

გამოხმობა avoco, excieo, sevoco.

გამოხრა rodo.

გამოხსნა abiungo, absolvo, deiungo,

disiungo, expedio, exsolvo, laxo, persolvo, resolvo, solvo.

გამელავენება 1. declaratio, donudatio; 2. adaperio; confiteor. declaro, detego, denudo. exhibeo, evulgo, 2. gestio, patefacio, patesco, recludo, revelo.

გამრავლება 1. complicatio, 2. auctus, fetura (მოდგმის გ.); multiplicatio, 2. adaugeo, augeo, aucto, cumulo, duplico, exaugeo, frequento, glomero, ingemino, multiplico.

გამრუდება curvo, incurvo; -ული incurvus.

გამრჯელი activus, actuosus, expერიens, laborifer.

გამსესხებელი creditor.

გამსინჯველი gustator.

გამსუფთავებელი castificus.

გამსწორებელი corrector; emendator.

გამსხელელი frondator.

გამტყუნება convinco.

გამფუჭებელი corruptor.

გამქრალი evanidus.

გამქცევი fugax.

გამყიდველი venditor.

გამყოლი assectator, ductor.

გამყოფი divisor.

გამშვენიერება excolo.

გამცემი proditor.

გამძევებელი exactor.

გამძვინვარებული fervens.

გამძლე patiens, vivax; -ობა firmitas.

გამწარება exacerbo, inamaresco.

გამწყრალი iratus, offensus.

გამკვალვა portento.

გამკვირვალე perlucidus.

გამკვრიახი acutus, sagax; -ობა argutiae, sagacitas.

გამხდარი depugis, exilis, gracilis, macer, praegracilis, vescu.

გამხევა coargo, convinco, patefacio, redarguo.

გამხიარულება hilaresco, hilaro, oblecto.

გამხმარი arens, siccus, torridus, tos-

tus.

გამხსნევება 1. *adhortatio, cohortatio, confirmatio, consolatio*; 2. *adhortor, arrigo, confirmo, cohortor, consolor, offirmo*.

გან- ც, ex. ნ. ა.

განა *num, utrum*; გ. არა *ne, nonne, numne*.

განადგურება 1. *excidium, depopulatio; devastatio, occidio, perniciis, pestis*; 2. *abiicio, aboleo, abolesco, comburo, comminuo, concido, conculco, deleo, deperdo, depopular, detondeo, devasto, disicio, disperdo, elavo, evasto, excido, excindo, exuro, labefacto, lacero, opprimo, perimo, perverto, prosterno, succido*.

განადგურებული *disiectus; naufragus*.
განაყალი *merda*.

განათება 1. *illuminatio*; 2. *accendo, affulgeo, circumfulgeo, claro, col-luceo, illucesco, illumino, illustro, incendo, retego, praeluceo*.

განათლება 1. *cultus, eruditio*; 2. *erudio*.

განათლებული *cultus, eruditus, humanus, illuminatus, politus; urbanus*; -ობა *humanitas*.

განაყოფი *sectio*.

განაყოფიერება *fecundo*.

გან-ჩენი *iudicium, sententia*.

განაწილება 1. *dispensatio, partitio, sectio*; 2. *describo, dido, digero, diribeo, discrigo* (ფულის გ.), *dispenso, dispertio, distribuo, imperitio, partio, sortior*.

განახვერვებული *dimidiatus*.

განახლება 1. *renovatio*; 2. *innovo, instauro, interpolo* (=შეკეთება), *itero, novo, rebello* (ომის გ.), *recreo, redintegro, reficio, refoveo*; -ის დღეობა *encainia*.

განგაში *tumultus*.

განგებ *consulte, consulto*.

1. განგებ|ა *fas, providentia*; -ით *fata-*

liter.

2. განგება (განვაგებ) *procuro, regno, rego*.

განგებირვა *configo, haurio, occido, percutio, transverbero*; იბ. *forabillis*; განგებირავი *percussor*.

განგრევა *perfringio, perumpo*.

განგრძობა *pergo*. იბ. *გაგრძელება*.

განდგომილი, *apostata, defector*.

განდეგილი *eremita*; -ად *castigato*.

განდევენა 1. *eiectio*; 2. *dispello*.

განდიდება *astruo, celebros, concelebro, decoro, exaggero, extollo, sono, tollo*.

განდობა (საიდუმლოსი) *committo*; იბ. *commissum*.

განებიერება 1. *lascivia*; 2. *effemino, emollio*; -ული *bracatus, effemina-tus*.

განვითარება 1. *cultura, cultus*; 2. *explico, perago*; -ული *adultus, effectus, evolutus, maturus*.

განზე *se-*; გ. *გასვლა discessio*; გ. *გაყვანა abduco, seduco*; გ. *დგომა absisto*.

განზოგადება *socio*.

განზომილება *dimensio, mensio*.

განზრახ *consulto, consulto*.

განზრახვა 1. *animus, cogitatio, meditantum, voluntas*; 2. *ugito, cogito, imbibio, machuor, meditor*.

განთავისუფლება 1. *absolutio, manumissio* (გ. *მონისა*), *missio, vindicta, vacatio* (განთავის. თანამდებობიდან) 2. *absolvo, adimo, amitto, assero, dedamno, emancipo, eximo, expedio, exsolvo, extrahio, laxo, libero, manumitto, mitto, privo, remitto*.

განთიად, განთიადზე *mano*.

განთიადი *aurora, lucifer*; -ისა *autelucanus*.

განიავება *attenuo, epoto, lacero, perdo*.

განიაჩალება *dearmo, exarmo*.

განიერი *latus; fluidus* (ტანსაცემელი).

განივი transversus.

განკარგულება acta, delegatio, praecceptio, praecceptum, praedictum. იხ. praece.

განკაცება incarnatio, incorporatio.

განკერძობული privatus, privus.

განკურნება: განეკურნა auxilior, percuro, sano; განეკურნები convalesco.

განლაგება 1. collocatio, dispositio, dispositus; 2. dispono.

განმავლობაში cis, intericctu, intra, per.

განმათავისუფლებელი assertor.

განმანადგურებელი confector, consumptur, delitor.

განმანათლებელი illustrator.

განმანაწილებელი divisor.

განმარტება 1. coniectio, coniectura, onarratio, explicatio, interpretatio, metaphrasis; 2. acclaro, conlicio, enarro, explico, interpretor, tracto.

განმარტობა abscessus, secessus, solitudo; -ული abditus, avius, secretus; -ით secreto.

განმაქიქებელი illusor, invectivus.

განმეორება 1. adiectio, iteratio, repetitio, traductio; 2. dicto, itero, repeto; -ით iteratim.

განმკარგულებელი იხ. dissignator.

განმკითხველი discretor.

განმმარტებელი enarrator, interpres.

გამსვეალვა insinuo. იხ. გამვეალვა.

განმტკიცება 1. communitio, confirmatio, munitio; 2. communio, firmo, stabilio.

განოეიერება laetifico.

განრიდება alieno.

განრისხება effervesco; -ული fremebundus, iratus.

განსაზღვრა 1. constitutum, 1. decretum, designatio, definitio, destinatio, notatio, terminatio; 2. censeo, decerno, definio, designo, destino, determino, finio, monstro, pango,

praefinio, praescribo, sancio; -ული constructus, contractus, definitivus, definitus, finitus, ratus, status.

განსაკუთრებით imprimis, praecipue, praesertim.

განსაკუთრებული eximius, praecipuus, quaesitus, singularis.

განსასვენებელი cimiterium.

განსატყვებელი emissarius.

განსაქიქებელი illusorius.

განსაცდელი periculum; -ში ყოფნა periclitor.

განსაწმედელი februa, februum, februus, lustralis.

განსახიერება 1. expressio; 2. exprimo, formo.

განსწავლული eruditus, instructus.

განსხვაება 1. differentia, discrepantia, discrimen, dissimilitudo, distinctio, diversitas, intervallum, varietas; 2. differo, discrimino, disto, intersum, vario; -ული differens, dispar, disparilis, discors; -ულად dissimiliter.

განსჯა pondero.

განტვირთვა deonero, exonero.

განუზომელი immemorabilis, immensus, immetatus; -ობა immanitas, immensitas.

განუზრახველად absque sententia.

განუზრხველი promiscuus.

განუსაზღვრელი incertus, indefinitus, infinitivus, interminatus; -ობა infinitas.

განუსხვავებელი indifferens, indiscretus, indistinctus; -ად indifferenter. განუყოფელი atomus, indiscretus, individuus, indivisus; -ად individue, indivise.

განუწყვეტელი assiduus, continens, continuus, iugis, perpetuus; -ობა assiduitas, continuitas, perpetuitas.

განუწყვეტლივ continenter, continuo, perpetuo, usque.

განყენება 1. abstractio, detractio; 2. abstraho, detraho; -ული abstractus.

განყოფილება decurio, divisio.

განშორება 1. abscessus, decessio, decessus, digressus, disiunctio, secessio; 2. abdo, abscedo, decedo, digredior, facesso, recedo.

განტალკევები 1. diremptus, disclusio, discretio, disiunctio, distinctio, dissociatio, secretus, separatio; 2. diduco, dirimo, discerno, discludo, disiungo, distineo, distinguo, secludo, seduco; -ით discrete, discretim, distincte, secreto, separatim; -ული disiunctus, distinctus, rarus, semotus.

განტა accipio, oppeto.

განცხადება 1. cretio, declaratio defatio. edictio, edictum, editio, pronuntiatio, proscriptio, titulus; 2. annuntio, denuntio, nomino, praedico, profiteor, promulgo, pronuntio, proscribo, renuntio.

განცხრომა deliciae, luxuria, voluptas; -ით luxuriose.

განძი gaza, supellex, thesaurus.

განწესრიგება 1. dispositio, dispositus, dissignatio; 2. digoro, dispono, dissigno.

განწირული sacer.

განწმენდა 1. lustrum; 2. lustro.

განწყობილება affectio, 1. affectus, voluntas. მტრული გ. inimicitia, malevolentia; -ი 2. affectus; 1. paratus; ცუდად გ. aversus, malevolens, malevolus.

განკვრეტა 1. contemplatio, contumio, provisus; 2. contemplor, contueor, perspicio, provideo.

განხეთქილება discidium, discrepantia, seditio.

განხილვა 1. contemplatio. 2. consultus, dissertatio, notatio; 2. collustro, contemplor, contueor, con-

viso, dissero, diserto, inspicio, percenseo, pertracto.

განხორციელება 1. effectio, effectus, perficio, repraesento.

განჯინა armarium.

გაორკეცება 1. geminatio; 2. conduplico, duplico, gemino; ingemino.

გაორმაგება duplicatio.

გაოფლიანება desudo, insudo, sudo; -ული elixus.

გაოცება horresco.

გაპარება subtraho.

გაპარტახება vastitas.

გაპატივება (სასუქით) stercolo.

გაპობი diffindo, disseco, findo; -ილი bifidus, fissilis.

გაპრიალება cero, levo, pollo.

გაჟღერა internecto.

გაჟღერა 1. infectio; 2. imbuo, inficio.

გარანდვა dolo.

გარბენა confugio, diffugio (გაქცევა); occurro, occurso, percurro, praecurro, profugio, recurro, recurso.

გარდა extra, praeter, super; გ. ამისა adhuc, insuper, praeteroa, praeterquam.

გარდაუღალავი inexplicabilis, inexpugnabilis.

გარდაუვალი indevitatus, inexcusabilis, intransitivus.

გარდაქმნა 1. conversio, metamorphosis; 2. diffingo, reformo, transformo.

გარდაცვალება 1. finis; interfectus; 2. abeo; -ული interfectus.

გარდიგარდმო transversus.

გარეგანი, გარეგნული formalis.

გარეგნობა facies, figura, forma, frons, habitudo, habitus, species.

გარედან foris.

გარეთ extra, foras, foris; გ. გასვლა caco.

გარეთა exter.

გარეკვა abigo, agito, compello, pel-

- lo, propello, propulso; proturbo, redigo, repello, subigo; submo-
veo.
- გარემოება circumstantia; momentum, res.
- გარემოცვა 1. circumsessio, obsessio, obsidio, obsidium; 2. contineo, incingo, 2. indago, obsideo.
- გარეული: გ. მტენარე erraticus; გ. თხა caprea, capreolus, damma.
- გარეშე absque; exter, externus; forensis.
- გარეცხვა perluo; -ილი attritus.
- გარეწარი defector.
- გართობა 1. avocatio, delectamentum, diffusio, ludus, luxus, oblectamentum; 2. avoco, hilaro, ludo, oblecto.
- გარკვევა enodo, enucleo, proba, retracto; -ული disertus, distinctus, enodatus, enodis; -ით diserto, distincte, enodato, illuminate.
- გარმიანელი convena.
- გარს უვლის alluo, luo.
- გარსი cuticula, cutis, membrana, pellicula, tunica.
- გარტყმა colaphus. იხ. დარტყმა, მირტყმა.
- გარუჯვა amburo.
- გარღვევა 1. diruptio, 2. perfringo, perrumpo, sciindo.
- გარყენილი corruptor, damnatus, impudicus, incestus, pathicus, perditus; spintria; -ება impudicitia, incestum.
- გარშემო circa, circiter, circumsecus, incircum.
- გარშემო... (როგორც ზნისწინი) circum...
- გარშემო დალაგება circumdo.
- გარშემო დგომა 1. circumstantia; 2. circumsto.
- გარშეო ხედავ 1. circumspectio; 2. circumspecto.
- გარშემოვლება 1. complexus; 2. complexor; complexor, comprehendo.
- გარშემომდინარე circumfluus; -ება circumfluo.
- გარშემოტარება 1. circumlatio; 2. circumago, circumduco.
- გარშემო სიარული 1. ambitio, circuitio; 2. ambio.
- გარჩევა cerno, cognosco, internosco.
- გარკობა perfodio.
- გარჯა negotium.
- გასაგები planus; -ად plane.
- გასაგზავნი emissarius.
- გასაგიეველი furiosus.
1. გასავალი (ხარჯები) depensio, sumptus.
2. გასავალი (გასასვლელი) cuniculus, exitus.
- გასათხოვარი inuptus.
- გასამართლება iudico.
- გასამრჯელო honorarium, 1. merces, meritum.
- გასანთლული coratus, candela (გ. ბაწარი).
- გასართობი iocus, ludibrium, oblectamentum.
- გასასვლელი abitus, meabilis (ადგილად გ.), pervius.
- გასაქტევეად fugacius; -ი საშუალება effugium.
- გასაღები clavis, clavicula; იხ. claviger.
- გასაყიდი venalis; იხ. vendito.
- გასაყოფი dividuus.
- გასაყოფებელი საშუალება delenimentum.
- გასაჩერებელი ადგილი commoratio.
- გასაჩეხი caodus.
- გასაკირი necessitudo.
- გასახლედი capsaria.
- გასახლება emigro.
- გასესება 1. feneratio; 2. fenero, feneror.
- გასვლა 1. abitus, egressus, emigratio; 2. avehor, egredior, exeo.
- გასერსი caco; contamino, contemero, inquino, obliuo; -ილი oblitus.
- გასივება tumesco, turgesco.

გასინჯვა 1. *consideratio, degustatio* (გემოს გ.), *examen, probatio, recensio*; 2. *attento, conor, delibo, degusto, disputo, examino, exsuperior, imbuo percenseo, periclitator, pertonto. pervideo, praetento, probo, tempto.*

გასკდობა *displodo, dissilio.*

გასრესა 1. *detritus*; 2. *conculco, condudo, distero, protero.*

გასროლა *deicio, eicio, emitto, mitto.*

გასტუმრება *prosequor.*

გასულელება 1. *ludificatio*; 2. *ludifico.*

გასუფთავება *eluo, expurgo, luo.*

გასუქებული *opimus.*

გასქელება *congelo, crasso, denseo.*

გასწვრივ *secundum.*

გასწი! *apagal ilicet!*

გასწორებია 1. *correctio, emendatio*; 2. *corrigo, emendo,*

გასწრება *antevertio, praecedo, praecurro, praeco, praegredior, praevenio.*

გასხვისება 1. *nexum*; 2. *abalieno, alieno.*

გასხივება *radiatio.*

გასხივოსნებულად *radiatus.*

გასხლკვა *compesco, delibro, tondeo*; -ული *constrictus.*

გასხლტობა *aufugo, praelabor.*

გატანა *defero.* იხ. გამოტანა.

გატანჯვა *exerucio.*

გატარება *perago, perfero, traduco* (დროს გ.), *transigo, transmitto.*

გატაცება *abigo, abstrahio, asporto, aufero, furor, praedor, rapio.*

გატაცებული *fanaticus.*

გატენია *farcio, stipo*; -ილი *differtus.*

გატეხა 1. *fractio*; 2. *detergeo, dirumpo, effringo, frango, rumpo.*

გატიტელება 1. *denudatio*; 2. *denudo, nudo, retego, revelo.*

გაუარესება *aggravo, exaspero, ingravo.*

გაუბედავი *anxius, inaudax, pendulus.*
გაუგონარი *impercceptus, 1. inauditus, incredibilis, insignitus.*

გაუდაბურება 1. *vastitas*; 2. *vasto.*

გაუვალი *impeditus, impervius, inexpressabilis, insuperabilis, invius.*
გაუთლელი *hispidus, 1. incultus, rusticus.*

გაუთხოვარი *illocabilis, innubus, innuptus.*

გაუყვებელი 1. *infectus.*

გაუკრეკელი *indetonsus, intonsus.*

გაუმაგრებელი *immunitus.*

გაუმართავი *inconditus.*

გაუმაძღარი *inexplebilis, insatiabilis, vorax*; -ობა *fames.* იხ. *barathrum, voro.*

გაუმჯობესება *consummo, emendo.*

გაუნათლებელი 1. *agrestis, barbarus, illiteratus, inhumanus, paganus, profanus, rudis*; -ლობა *barbaria, inhumanitas.*

გაუპატიურება 1. *devirginatio, infectio; invasio*; -ული *defututus*; 2. *devirgino.*

გაურბის *abominor, aufugo, effugo, metuo, supersedeo, vito.*

გაურკვეველი *incertus, incommunis, vagus*; -ობა *caligo.*

გაურყენელი *incorruptus.*

გაურანელი *infidelis*; -ობა *infidelitas, infirmitas.*

გაუფრთხილებლად *imprudenter, incauto.*

გაუქმება 1. *abolitio, infirmatio*; 2. *abrogo* (კანონის გ.), *amoveo, casso, demolior, resigno, retexo, subverto.*

გაუშნობა *dedecoro.*

გაუზება *incaedus.*

გაუზინარება *abeo, fallo.*

გაუცრელი 1. *incretus.*

გაუწვრთნელი *inexorcitatus.*

გაუწმინდურება 1. *exauguratio*; 2. *conspuo, exauguro, profano*; -ული *funestus,*

გაფანტვა 1. *avocatio, diffugium, dispersio, dispersus*; 2. *dispello, dispergo, distineo, distringo*; -ული *dispersus, distractus, districtus, effusus, rarus, sparsus*; -ულად *disperse, dispersim, effuse, passim, sparsim*.

გაფართოება 1. *amplificatio, diductio, propagatio*; 2. *amplifico, amplio, collaxo, dilato, laxo, profero, propago, relaxo*.

გაფენა *dispando, disterno*.

გაფერადება *coloro*.

გაფითრება *palleo, pallesco*; -ული *pallidus*.

გაფლანგვა 1. *peculatus*; 2. *attenuo, disicio, epoto, interverto, oblimo, perdo*.

გაფორმება 1. *deformatio*; 2. *deformo*.

გაფრენა *avolo, evolo, provolo*.

გაფრთხილება 1. *admonitio, monitio, monitum, monitus*; 2. *admoneo, praemoneo*.

გაფუება *fermento*.

გაფუჭება 1. *corruptio, depravatio*; 2. *commendo, corrumpo, dissuo, infusco, laedo, vitio*; -ული *corruptus, putidus*.

გაფხვიერება *fermento, resolvo*.

გაქანება 1. *elatio*; 2. *provolo*.

გაქარწყლება *frustro, interscindo*.

გაქელვა *calco, contero, elido, proculco, protero*.

გაქვევება 1. *rigor, torpedo, torpor*; 2. *rigesco, stupeo, torpeo, torpesco*; -ული *rigidus, stupidus, torpidus*.

გაქირავება *auctoro, eloco, loco*.

გაქნილი *latebrosus*.

გაქონილი *unctus*.

გაქრობა (ვაქრობ, ვკრები) *abolesco, abscedo, decedo, decresco, deliquesco, dilabor, dispereo, evanesco, extinguo, intereo, oboeo, tapesco, vanesco*.

გაქცევა 1. *fuga*; 2. (გაფაქცევ, გაფიქცე-

ვი) *aufugo, converto, defugio, evolo, incurro, perfugio, succorro*; -ული *desertor, fugitivus, profugus*.

გაღება 1. *patefactio*; 2. *adaperio, aperio, diffindo, dissuo, exaperio, hio, hisco, pando, patefacio, patesco, recludo, resero, resigno, relego*; -ული *adapertus, patulus*.

გაღვივება *confluo, fermento*.

გაღიზიანება *exacerbo, exulcero, irrito, lacesso, perstimulo*; -ული *immorsus*.

გაღიმება *subrideo*. იხ. ღიმილი.

გაღმა *ultra*; გ. გასვლა *transmissio, transmissus*; გ. გადატანა *traiectio*; გ. მეფთი *ulterior*.

გაღმერთება *deifico*. იხ. *consecratio, consecro, sacro*.

გაღონიერება *corrobo, roboro, valesco*.

გაღრმავება *exalto*.

გაღწევა *eluctor, enitor*.

გაყალბება *interlino*.

გაყვანა 1. *deductio, inductio, subductio*; 2. *deduco, educo, praeduco, subduco*; განზე გ. *abduco, seduco*; გზის გ. *communitio; patefacio, perduco*.

გაყვლეფა *defenero*.

გაყიდვა 1. *venditio, venus*; 2. *mancipio, vendito, vendo, veneo, venundo*.

გაყინვა *algeo, congelo, frigeo, gelo, glaciesco, glacio, praerigesco*.

გაყოლა *comitor*.

გაყოფა 1. *disclusio, discriptio, divisio, divisus, partitio, sectio*; 2. *diffindo, digero, discerno, discludo, distineo, divido, partio, scindo*; გამყოფი *divisor*; -ილი *dividuus, divisus*.

გაყრა 1. *absolutio, digressus, discidium, discessus, disiunctio, repudium*; 2. *aspello, disparo, perfodio, seiungo*.

გაყრუება *obstrepo, persono, resono, resulto.*

გაყუჩება *delenio.*

გაშავება *fusco, nigresco, nigro.*

გაშალაშინება *edolo.*

გაშენება *coaedifico; propagatio* (მოყვანა).

გაშეშება 1. *rigor, torpedo, torpor; 2. alieno* (მედიც.), *derigesco, haereo, inhorreo, rigeo, rigesco, stupeo, torpeo*; -ული *rigidus, torpidus, stupidus.*

გაშვება 1. *dimissio, emissio, emissus, missio, missus; 2. amitto, committo, dimitto, edo, emitto, immitto, intermitto, praetermitto, promitto* (თმის გ.), *transmitto,*

გაშვერა *intendo* და *intento* (ხელის გ.), *praetendo, proicio, tendo.*

გაშიშვლება *adaperio, destringo* (იშაშვლა ხმალი), *detego, exsero, nudo, revelo.*

გაშლა 1. *evolutio, explicatio, solutio; 2. dehisco, diduco, dimoveo, dismoveo, dispando, evolvo, explico, obtendo, pando* (ხელების გ.), *resolvo* (თმის გ.), *revolvo* (წიგნის გ.), *solvo*. იხ. *pateo.*

გაშლილი *dispansus, evolutus, irregularis* (გ. თმა), *laxus, obtentus, patens, varus.*

გაშმაგება *insania*; -ით *cupide, impetuose*; -ული *fervens, rabidus.*

გაშოლტვა *flagello.*

გაშროება 1. *discessus, repudium; 2. discedo, disparo*. იხ. განშორება.

გაშრობა *assiccio.*

გაშუქება *collustro, conviso, illustro.*

გაჩანაგება *absumo, adedo, interverto.*

გაჩარხვა *detorno.*

გაჩაღება *accendo.*

გაჩენა *innascor, orior, pareo, prorumpo, provenio, dilucesco* (გაჩნდა).

გაჩერება 1. *mora; 2. deversor, devertito, resisto, sisto, subsisto, susti-*

neo, tardo, teneo.

გაჩერვა *carmino, caro.*

გაჩრუება *conticesco, reticeo, sileo, silesco, taceo.*

გაჩხვლელტა *transfigo, transfodio.*

გაცალკეება 1. *diductio; 2. abiungo, divido, separo.*

გაცამტვერება *percello.*

1. *გაცემა 1. erogatio; 2. erogo, profundo, reddo.*

2. *გაცემა (ღალატი.) prodo.*

გაცეცხლება *ignesco.*

გაცვეთა 2. *atritus*; -ილი *contritus, 1. atritus.*

გაცვლა 1. *mutatio; 2. commuto*. იხ. გამოცვლა.

გაცივება *frigesco, refrigero.*

გაცივებული *gravidinosus.*

გაცილუება *comitor, deficio, discedo, exsequor*; -ით *aliquantus, impendio, longe, 2. multo.*

გაცინება *arrideo, rideo.*

გაცლა 1. *abscessus, decessio, decessus, excessus, secessus; 2. decedo, deflecto, descisco, digredior, excedo, facesso, recedo.*

გაცნობა 1. *cognitio, cognitus; 2. edisco, noscito, nosco, odoror, recognosco*; -ილი *experiens, instructus.*

გაცოფება *furio, furo*; -ით *furiose*; -ული *furiatus, furibundus.*

გაცოცება *disserpo.*

გაცრა *cerno, colo, incerno.*

გაცრეცა. გაცრეცილი *atritus* 1. და 2. გაცრუება | ა მოლოდინისა *frustratio*; -ული *caducus.*

გაცურება *ducto.*

გაცურვა *enato, onavigo, relabor.*

გაცხარება *caleo*; -ით *calide*; -ული *calidus.*

გაცხვლუება *calesco, concalesco, fervefacio*; -ული 1. *torrens.*

გაცხოველება *animo.*

გაძლიანება *repugno.*

გაძარცვა 1. *despoliatio, direptio; 2*

depraedor, expilo, exspolio, glub-
bo, harpago.
გაძახება devoco.
გაძევება 1. defectio, deportatio, dis-
cessus, eiectio, exactio, exilium,
expulsio, exsilium, fuga; 2. abdo,
aspello, demoveo, eiicio, excludo,
exigo, explodo, extrudo, fugo,
pello, proicio, sepono; -ული ex-
sul, profugus.
გაძვრება იხ. გაძრომა.
გაძლება 1. porposio; 2. consisto, edu-
ro, perduro, perfero, perfungor,
perpetior, sisto, subsisto, susten-
to, sustineo.
გაძლიერება 1. augmentum; 2. cresco,
glisso, gravesco, increbresco, in-
cresco, ingemino, insurgo, inva-
lesco, revalesco, valesco.
გაძნელება inquieto; -ული impeditus,
laboriosus.
გაძრომა erumpo, perlabor, prorumpo.
გაძლოლა (საქმისა) prospero.
გაძლომა exsatio, repleo, 1. satio.
გაწბილება ignominia.
გაწვევა 1. diductio; 2. committo, di-
duco, dimoveo, dismoveo, remo-
veo. იხ. supersedco.
გაწვეწილი (თმა) fluxus, horrens, hor-
rificus.
გაწვალება eviscoro, excrucio.
გაწვედენა porrigo, praetendo, tendo.
გაწვევა revoco.
გაწვეტიანება cacumino, fastigo, prae-
acuo.
გაწვრონა instruo.
გაწვითლება erubescio, ignesco, rube-
facio, rubescio.
გაწვრონა 1. iactura; 2. demergo.
გაწვედნა 1. lustratio; 2. detergeo,
luo, tergeo.
გაწვოლა procumbo, recumbo.
გაწვევტა interrumpo, perscindo, rum-
po, solvo.
გაწვობსა concinno; -ილი politus.
გაქალარავება canesco, incanescio.

გაქენებული იხ. admitto.
გაქერა restringo.
გაქვარტლული fumosus.
გაქიანურება 1. productio; 2. circum-
duco, perduco, produco.
გაქიშვა attendo, distendo, distringo,
divarico, extendo, intendo, laxo;
-ული arduus, procerus.
გაქირება 1. egestas, necessitudo; 2.
egeo, laboro; -ული egenus, 2. in-
citus, 2. indiges, indigus, indigu-
us, laboriosus.
გაქრა 1. connectio, sectio; 2. discido,
diverbero, prorumpo, rumpo, se-
co.
გაქვლტა elido, opprimo, presso.
გახარება gaudeo, laetor, 2. levo.
გახდა exuo, recingo.
გახდომა elanguesco, gracilescio.
გახეთქა diffindo, diminuo, displodo,
hiulco, rimor, rumpo.
გახევე advelo; illaqueo.
გახევეტა percutio, perfodio, per-
foro, pertundo, transfigo, trans-
fodio, transverbero; -ილი confos-
sus.
გახლართვა (ქსელში) illaqueo.
გახმაურება circumfero, diffamo.
გახმობსა arcresco, assiccio, exaresco,
torreo; -ილი torridus.
გახრწნა 1. devirginatio (ქალწულის გ.),
solutio; 2. taheo.
გახსენება 1. commemoratio, mentio;
2. comminiscor, commonefacio,
recordor, reminiscor.
გახსნსა 1. patefacio, resolutio, solu-
tio; 2. detego, diduco, dissolvo,
evolvo, resero, solvo.
გახტომა resilio, resulto.
გახუმრება eludo, illudo.
გახურება fervefacio, incalesco, incal-
facio; -ული caloratus, fervens.
გახშირება increbresco.
1. გაჯავრება (= დაცინვა) cavillor.
2. გაჯავრება irascor.
გაჯდომა portento.

გაჯიბრება *aemulor*; *curriculum*.

გაჯიქება *asseveratio*.

გდება: ხელთ გდება *potior*.

გეგმა *ratio*.

გედღი *cycnus*, *olor*; -ისა *cycneus*,
olorinus.

გეზი *canon*, *cursus*, *regula*.

გეთყუა! *amo*.

გემბანი *forus*.

გემო *gustatus*, *sapor*; *sal*; -ს გასინ-
ჯუ *gusto*, *libo*, *sapio*.

გემოვნება *elegantia*; *auris*; -ით *ele-
ganter*.

გემსართავი *arma*, *armamenta*.

გესლი *bilis*; -ანი *aculeatus*, *dicacu-
lus*, *dicax*, *mordax*.

გერი *privignus*.

გვაში *cadaver*. იხ. *bustum*.

გვარდია *praetorium*.

1. გვარი *familia*, *genus*; *gentilitas*,

2. გვარი *modus*; ანგვარად *hoc modo*.

გვარიშვილობა *nitor*.

გველემშაპი *hydra*, *hydrus*.

გველი *anguen*, *anguis*, *coluber*, *co-
lubra*, *echidna*, *excetra*, *serpens*,
vipera.

გვერდი *latus*, *lateramen*; (წიგნში)
pagina; -ით ყოფნა *accubo*; -ის ავ-
ლა *praegredior*; -ითი *alarius*;
გ. გზა *tramea*.

გვიან *tarde*, *sero*; -ი *serus*.

გვიმრა *felix*, *filix*.

გვირგვინი *corona*, *corolla*, *corollarium*;
strophium; -ისა *coronarius*;
-ის დადგმა *corono*; -ოვანი *corono-
ideus*.

გზა *iter*, *limes*, *meatus*, *via*; *curricu-
lum*; გზის დაკარგვა *deerro*, *erratio*,
erratus, *erro*, *error*; იმ გზით *ea*;
რა გზით *qua*; გზის მოშორებით
avius, *devius*.

გზაბნეული *delirus*; *devius*; *errabun-
dus*.

გზაჯვარედინი *bivium*, *compitum*, *di-
vortium*, *trivium*, *quadrivium*.

გზირი *caduceator*, *praeco*; -ის თანა-

მდებობა *praeconium*

გზნება *ardor*.

გინდა *vis*; თუ გ. *quamvis*, რამდენიც გ.
quantusvis, სადაც გ. *quolibet*, რა-
მელიც გ. *quivis*.

გინება 1. *dehonestas*, *maledictum*; 2.
lacero.

გიეი *cerebrosus*, *cerritus*; *fanaticus*;
vesanus.

გიროლი *pignus*.

გიროვნა *libra*, *librilis*; *pondo*; იხ. *bi-
libra*, *deunx*.

გირონი *conus*; იხ. *conifer*.

გლადიატორი *gladiator*.

გლუზი *colona*, 2. *agrestis*, *colonatus*.

გლუჯა *vello*.

გლუვა 1. *luctus*, *miseratio*; 2. *lugeo*.
miseror.

გლუვი *levis*. იხ. *aequor*.

გმირი *heros*, *herois*, 1. *indigos*, *vira-
go*.

გმობა *blasphemia*, *blasphemo*.

გობი *alveus*, *alveolus*, *lucus*.

გოგირდი *sulphur*; -ისა *sulphureus*.

გოგო *puella*, *pupilla*.

გოგრა *cucurbita*

გოდება 1. *comploratio*, *lamentatio*, *la-
mentatio*, *lamentum*; 2. *comploro*,
lamento, *lamentor*.

გომბეზო *bufo*.

გომჭური *hubile*.

გონება *animus*, *mens*, *ratio*; -ის და-
კარგვა *sopor*, *sopio*; -ის დასუსტე-
ბა *dementia*; -ის სიმახვილე *spina*;
-ის სიჩლუნჯე *callum*, *socordia*.

გონებამახვილი *argutus* (*argutau*), *fes-
tivus*, *lepidus*, *peracutus*.

გონებაჩლუნჯი *bardus*, *hebes*, *socors*.

გონიერი *cordatus*, *moderatus*, *modi-
cus*, *prudens*, *rationalis*, *sanus*,
sapiens; -ად *callide*, *intelligenter*,
sapienter; -ება *sanitas*, *sapientia*,
prudentia.

გონჯი *turpis*.

გორაკი *monticulus*.

გორგალი *glomus*. იხ. *glomero*.

გორება *circumvolvo, revolve, volute, volvo.*

გორიხი *gleba, offa.*

გოჯი *malleolus.*

გრანული *volumen.*

გრამატიკა *grammatica*; -ისი *literator.*

გრეგინა *magio.*

გრემლი *incus.*

გრიგალი 2. *turbo.*

გრილი *egolidus.*

გროვა *acervus (coacervatim), agmen, caterva, congeries, cumulus, examen, manipulus (manipulatim), strues.* იხ. *attumulo.*

გრუხა *crispus.*

გრძელი *longus, praelongus; procerus;* -დება *edurat.*

გრძელთმიანი *capillatus, crinitus.*

გრძელყურა *auritus.*

გრძნობა 1. *sensus*; 2. *persentio, praecipio, praesentio, sapio, sentio.*

გუგა *pupilla.*

გუგული *coceyx, cuculus.*

გუგუნი *ugitus, rumor.*

გუდა *culeus, pera.*

გუდურა *virgultum.*

გუთანი *aratum.*

გულადი *animosus, erectus, fidens;* -ობა *spiritus.*

გულაღმა დაწოლილი *resupinus*; -მწოლარე *supinus*; -წოლა *recubo.*

გულახდილი *ingenuus, rectus, sincerus;* -ად *candide, ingenue, sincere;* -ობა *ingenuitas.*

გულამგმირავე *acer.*

გულგრილი *indifferens, irreverens, lentus, siccus, tepidus;* -ობა *apathia, frigus (frigesco), lentitudo.*

გულდადებით მუშაობა *navo.*

გულდადებული *navus.*

გულდასმით *curate*; გ. მოპყრობა *religio, religo.*

გულთბილი *benignus;* -ობა *benignitas, liberalitas;* -ად *benigne.*

1. გული *cor, corcillum, corculum;* *pectus, animus;* -ში ცემა *plango,*

plangor; -ში ჩაყრა *complexor.*

2. გული (ბილულისა) *caro.*

გულით *sincero.*

გულითადი *amabilis, benignus;* -ობა *benignitas.* -ად *benigne.*

გულის ამრევი *foetidus (foeteo).*

გულისთვის *nomine (nomen).*

გულის მოგება 1. *gratificatio*; 2. *gratificor;* -ით *obsequenter.*

გულის რევა 1. *nausea*; 2. *vomo.*

გულისტკივილი *cordolium,* იხ. *cordolesco.*

გულის ყაფახი *thorax.*

გულისწყრომა 1. *indignatio. ira*; 2. *iudignor.*

გულმავიწყი *immemor, obliviosus.*

გულმეკრძი *pectus, thorax;* -ისა *pectoralis.*

გულმოდგინე *accuratus, curatus, curiosus, l. enixus, industrius, intentus, sedulus;* -დ *accurate, curate, curiose, enixe, industrie, sedulo;* გ. მუშაობა *elucubro;* გ. დაცვა *defenso.*

გულმოდგინება *industria, procuratio, studium.*

გულუბრევილი *credulus, simplex;* -დ *simpliciter;* -ბა *simplicitas.*

გულუხვი *liberalis;* -ობა *liberalitas.*

გულლია *apertus, rectus, simplex.*

გულღრძობა *memor.*

გულშემატკივარი *misericos;* -რობა *miser cordia.*

გულჩათხრობილი *abstrusus, occultus.*

გულცივი *siccus, tepidus;* -ობა *tepor.*

გულწრფელი *sincerus;* -ად *germano, incorrupte, sincere.*

გუმბათი *cupula.*

გუნდა *gleba, glomeramen, massa.*

გუნდი *chorus, examen;* გრეხ.

გუნება 1. *affectus, spiritus;* ცუდ გუნებაზე ვარ *displico.*

გუნება-განწყობა *spiritus, voluntas.*

გუშინ *heri, hesterne;* -დელი *hesternus.*

გუჯარი *diploma.*

ღა (კავშ) ac, atque, et, -que.
და soror; consors ob. sororius.
დაარსება 1. fundatio; 2. condo.
დაახლოება coö, concilio, propinquo;
-ით ad, circa.
დაბადება 1. agnatio, 2. enixus, 1.
fetus, genesis, natus, ortus, par-
tus; 2. enitor, genero, geno, gigno,
innascor, nascor, pario; -ით
natu; -ის დღე dies genitalis; -ისა
natalis; -ული genitus, natus.
დაბალი humilis; brevis, depressus,
submissus; დ. წამოშობისა humili-
lis, ignobilis.
დაბანა 1. lavatio; 2. lavo; -ილი lau-
tus.
დაბანაკება assideo; cubito
დაბერება canesco, consenesco, inse-
nesco, inveterasco, invetero, ob-
solesco, senesco.
დაბერვა aspiro.
დაბეჭდვა consigno. obsigno, signo.
ob. cerarium.
დაბეჯითებით magnopere; დ. თქმა
autumo.
დაბლა demisse, infra; დ. მყოფი imus,
inferior.
დაბლაგვა, დაბლაგვება hēbeto, prae-
stringo, retundo.
დაბლობი depressus, humilis.
დაბმა (ენისა) adhaerescō.
დაბნევა 1. error; 2. disicio, dissipō;
erro.
დაბნელება 1. obscuratio; 2. fusco,
infusco, nigresco, obscuro, prae-
umbro.
დაბნეული disiectus, dissipatus.
დაბოლოება concludo, conficio. ter-
mino.
დაბრალება 1. ineusatio; 2. accuso,
increpito, insimulo, parco.
დაბრკოლება 1. impedimentum, im-
peditio, obex, obstructio; 2. ar-
ceo, impedio, incommodo, ob-
struo, officio, prohibeo, tardo; -ის
ჯადალობვა ludifico.

დაბრმავება 1. caecitas; 2. caeco. ex-
caeco, occaeco; -ული caecus.
1. დაბრუნება 1. recursus, reditio, re-
ditus, reductio, regressus; 2. re-
cupero, recurro, recurso, reddo,
redco, redigo. regredior, remeo,
remitto, restituo, reveho, revenio,
revertō. revertor, revolve.
2. დაბრუნება (-მორტოალება, დახვევა)
converto. convolve. flecto.
დაბუნდოვანება complico.
დაბუება alieno.
დაბურვა advelo.
დაბჯენისა nisus. nixus; -ილი nitens.
დაგდება conicio; -ინება exuo.
დაგება consterno, insterno, sterno,
substerno; დ. ძელებისა contigno.
დაგვა vorro.
დაგვიანება moror; -ული serus, spis-
sus.
დაგვირგვინება 1. coronamen; 2. corono.
დაგზავნა 1. dimissio; 2. dimitto.
დაგირაება pignero, pigneror.
დაგლეჯა 1. laceratio; 2. conscindo,
dilanio, discerpo, discindo, lace-
ro, perscindo, scindo; -ილი lacer-
დაგორება provolve, revolve.
დაგრილება initus.
დაგროვება 1. collectus, frequentatio;
2. accumulo, acervo. adaggero,
conglombo, congreco, exstruo.
დადასტურება 1. approbatio; 2. affir-
mo, approbo, assevero, certifico,
comprobo, consigno, firmo, probō,
scisco.
დადაფნული laureatus.
დადგენისა cerno, conscisco, constituo,
decerno, instituo, statuo; -ილი
status. ob. inauspicatus.
დადგენილება acta, auctoritas, cons-
titutio, constitutum, decretum,
privilegium. scitum; -ით scitu.
დადგმა 1. positio; 2. pono, antepono,
destituo, oppono, praepono. pro-
pono, repono, restituo, sepono,
sisto, statuo, superpono.

1. დადგომა (დგება, იწყება,) 1. *coorior, incedo*; 2. *initus, interventus*.

2. დადგომა *asto* (თავზე დავადგები), *obsisto, resisto, succedo*.

დადები 1. *positio, adactio*; 2. *impono, indo, obdo, pono, propono, repono, sino, subdo, subicio, superpono*; ბრალის დ. *anquiro*; -ითი *positivus*; -ული *positivus*.

დადევნება 1. *insectatio*; 2. *assequor, consector, incesso, prosequor, sequor*.

დადნობა *deliquesco, dissolvo*.

დადუღება *defervesco*.

დაეპყება 1. *scrupulus*; 2. *indubito*.

დაეხეტება, დავეხეტები *ambulo*.

დავა 1. *actio, altercatio, certatio, concertatio, conflictio, controversia, disceptatio, iurgium, lis, litigium, rixa*; 2. *altercor, ambigo, certo, concerto, delitigo, digladior, rixor*; -ის გარეხვა *discepto*.

დავალდებულება *obigo, vincio*.

დავალბება 1. *mandatum*; 2. *mando, suborno*; -ით *mandatu*; -ის მიმცემი *mandator*; იხ. *delego*.

დავალთანებული *obneratus*.

დავაქაცებია 1. *pubertas, pubes, virilitas*; 2. *pubesco*; -ული *pubens*.

დავარდნა 1. *casus, lapsus, strages*; 2. *accido, cado, concido, decido*,

დავარცხნა *pecto*.

დავთარი (ვალებისა) *calendarium*.

დავიწროება *augusto, delibo, restringo*.

დავიწყება 1. *oblivio, oblivium*; 2. *oblittero, obliviscor*; -ის ღირსი *immemorabilis*. იხ. *inoblitus*.

დავალ *circumeo, circumvector, circumvehor, pererro, perlustro, pervagor*, 2. *relego*.

დავლები; ხელის დ. *corripio*.

დაზამთრება *hiemo*.

დაზარალება *damnifico*.

დახევა *tela*.

დახელა *confrico, perungo*.

დახვინვა 1. *aggero, attumulo, exaggero*.

დახიანება 1. *clades, corruptela, corruptio, laesio*; 2. *afflicto, amburo, defringo, exaspero, imminuo, laedo*; -ული *corruptus*; -ულად *corrupte*.

დაზოგვია *abstineo, parco, reservo*; -ილი *imperditus, inconsumptus*.

დათანხმება 1. *assensio, assensus, assentatio*; 2. *consentio; descendo*; არ დ. *recuso, renuo, ropugno*.

დათვლიერება 1. *recensio*; 2. *dispicio, disputo, lustro, percensio, pererro, perlustro, recenseo*.

დათესვა *consero, dissemino, dissero; intersero, obsero*.

დათვი *ursa, ursus*; დიდი დათვის თანავარსკვლავედი *ploustrum*.

დათვლა 1. *dinumeratio*; 2. *dinúmero, número*.

დათმობა 1. *cessio, concessio, gratificatio, obsequentia, obsequium*; 2. *cedo, concedo, condono, largior, obsequor, succumbo, tribuo*; -ითი *concessivus*.

დათოვლილი *nivosus*.

დათარგუნვა *edomo*.

დათრობა 1. *ebrietas*; 2. *ebrio*.

დათქმა *conditio, praedictum*.

დათხოვნა *demissio, missio*.

დაიმედება *profiteor*.

დაირა *tympanum*.

დაკავება 1. *decisio, occupatio*; 2. *arceo, attineo, obsido, occupo, praecoocupo, sustineo, teneo*; -ული *distentus, obtontus*.

დაკავშირება *como, consocio, copulo; co-co* (სქესობრივად); -ით *contexte, contextim*; -ული *affixus, coniunctus, consocius*, 1. *contextus*.

დაკანონება 1. *sanctio*; 2. *sancio*.

დაკარგვა 1. *alienatio, amissus, clades, iactura, orbitas*; 2. *absumo, amitto, contero, decresco, deper-*

do, excido, occido, perdo, pereo.

დაკაწვრა scalpo.

დაკბილული dentatus, იხ. pecten.

დაკერება resarcio.

დაკეტვა adoperio, claudio, obdo, recludo, secludo.

დაკვდომა immorior.

დაკვირება observo, respicio.

1. დაკვრა (= დარტყმა) 1. ictus, 1. plaga, verber; 2. impello, infringo, percutio; კვერის დ. annuo; ტაშის დ. applodo, applaudo, conplodo.

2. დაკვრა (საკრავზე დ., მღერა) 1. cantus; 2. cano, canto, modulator, persono, praecino.

დაკიდება dependeo, figo, haereo, impendeo, suspendo; -ული depondulus, haerens.

დაკითხვა 1. quaesitio; 2. quaero.

დაკისრება 1. indictio; 2. capesso, excipio, impingo, iniungo, insumo, oboeo, sumo.

დაკლაკნა recurvo; -ილი recurvus.

დაკლება 1. decessus, imminutio; 2. decresco, demo. submitto.

დაკმაყოფილება 1. exsatio, satisfactio; იხ. clarigatio; 2. satisfacio.

დაკნინება deminuo,

დაკოდვა 1. castratura; 2. saucio.

დაკოჭრება calleo; -ული callosus.

დაკრძალვა 1. funus; 1. funero.

დალაგება denseo, dispono, ordino, vincio; -ული dispositus, ordinarius, ordinatus.

1. დალალი coetio, cocio.

2. დალალი (= კულულები) cirrus.

დალაქევა maculo.

დალაქი tonsor.

დაღობა macero.

დაღევა adbibo. იხ. სმა.

დაღურსმული clavatus.

დაღუქვა consigno.

დამაარსებელი conditor, fundator.

დამაგრება praefigo; -ული fixus.

დამალვა 1. dissimulatio, occultatio;

2. abdo, abstrudo, colo, compingo, condo, delitescio, dissimulo, fallo, lateo, latito, obscuro, occulto, operio, recondo, reticeo, velo.

დამამზობელი eversor.

დამამშვიდებელი საშუალება fomentum.

დამამზადებელი fabricator.

დამამკვიდრებელი firmator.

დამამცირებელი deminutivus.

დამანგრეველი destructor, ruptor.

დამაობლებელი orbator.

დამარცველი granatus.

1. დამარცხება (= უბედურება) aerumna, clades, naufragium, ruina.

1. დამარცხება (ვმარცხებ, ე. ი. ვიმარჯვებ) detriumpho, evinco. exsupero, opprimo, pello, pervinco. rovinco, supergredior; ვმარცხდები offendo.

დამარხვა (= დასაფლავება) humo, sepelio, suppono; იხ. obruo.

დამახსი coccumelum.

დამატება 1. additio, complementum, supplementum; 2. accedo, accresco, addo, adhibeo, 2. aggero, aggrego; -ული intercalarius.

დამაფუძნებელი firmator.

დამაქვს tulo.

დამაყოვნებელი cunctabundus.

დამახასიათებელი proprius.

დამახინჯება 1. calumnia, deformatio, depravatio; 2. curto, decurto, deformato, depravo, detorqueo, detruncio, deturpo, indecoro, interpolo, inverto, vitio; -ული decolor, deformis.

დამახსოვრება maudo, meminio.

დამაჯერებლად credibiliter, nervose.

დამზადებელი (ცისა და ქვეყნისა) demiurgus.

დამვიწყებელი immemor.

დამგროვებელი accumulator.

დამედურება conqueior.

დამეგობრება consocio.

დამზადება 1. confectio, conditio.

- fabricatio; 2. apparo, comparo. curo, efficio, fabrico, fabricor, medico, 1₄ paro, pracparo; -ული prompus.
- დამთავრება 1. complementum, perfectio, summa; 2. absolvo, consummo, definio, emolior, finio, perago, perficio.
- დამთბობი facilis, obsequens.
- დამთხვევა congruo.
- დამიზნება collineo, peto.
- დამკვიდრება inveterasco, residio.
- დამკვირვებელი contemplator, observator, spectator, spectatrix; -ობა observatio.
- დამკერელი cantator, cantor.
- დამმარცხებელი debellator.
- დამმონებელი assertor.
- დამმუშავებელი cultor. cultrix.
- დამმენელი insitor.
- დამნარცხებელი sternax.
- დამნაშავე conditor, noxius, obnoxius, sons; დამნაშავედ ვალიარებ damno.
- დამოკიდებულება dependeo, pondeo; ცუდი დ. antipathia; -ი suspensus.
- დამოკლება curto, decurto; -ული curtus.
- დამონებელი servus.
- დამორჩილება addico, cedo, domino, mansuefacio, obsequor, paco, perdomo, subdo, subigo, subiicio; subiungo, succumbo.
- დამოუკიდებელი absolutus.
- დამოდღერა instituo. იხ. 2. დარიგება.
- დამოწმება 1. contestatio; 2. antesto, certifico. consigno, contestor.
- დამბალი cariosus, puter, putidus.
- დამბრევი depopulator, populabundus, populator, praedabundus, vastator.
- დამრგვალება circino, circulo, conglomerato, rotundo.
- დამრეცი declivus, devexus, fastigatus, proclivus, pronus; -ად prone.
- დამრიგებელი praeceptor.
- დამრღვევი raptor, subversor.
- დამსახურება 1. dignitas, meritum; 2. commereo, demereo, emereo, mereo, merito, promereo; -ული meritus, veteranus; -ულად 1. merito.
- დამსგავსება assimulo.
- დამსმენი accusator, delator.
- დამსწრე praesens, superstes; არა დამსწრე absens.
- დამსხვრევა 1. labes; 2. confringo, dirumpo, discutio, infrindo, refringo; იმედების დ. praecipito; -ული naufragus.
- დამსჯელი damnatorius, ultor.
- დამტრევა 1. diruptio, fractio; 2. dirumpo, discutio.
- დამტკიცება 1. affirmatio, confirmatio, destinatio; 2. affirmo. approbo, attestor, confirmo, praesto; -ული ratus, testatus.
- დამუქება infusco.
- დამუქრება 1. minatio; 2. comminor, immineo, impendeo, interminor. minor.
- დამუშავება 1. cultio, cultura, cultus, fabrica; 2. colo, edomo, elaboro, excolo, pertracto, tracto; მიწის დ. inaro, perago; -ული apparatus, cultus, elaboratus.
- დამფუძნებელი fundator.
- დამღერება 1. cantilena; 2. accano, cantilo, lallo, recino.
- დანაღუბელი feralis, exitiabilis, exitiosus, perniciosus, pernicialis, perniciosus, pestifer.
1. დამყარება (ვემყარები) annitor, nitor, nixor.
 2. დამყარება წესრიგისა rego.
- დამენობა 1. adoptior, insitio, insitus; 2. admitto, adopto; -ილი insitivus, 2. insitus; ვაშლზე დ. malinus.
- დამშვიდება lenio, oblenio, pacifico, paco, placo, sedo.
- დამშუულ¹ famelicus; -ად esurienter. იხ მშვიერი.

დამცველი *advocatus, auxiliator, defensor, disputator, patronus, propugnator, servator.*

დამცინავი *dicaculus, dicax, irrisor, risor.*

დამცირება 1. *detrectatio*; 2. *abduco, abiicio, deminuo, detero, detrecto, redigo.*

დამძიმება *aggravo, degravo, gravesco, gravo, ingravesco, ingravo, praegravo*; იხ. *parturio*; -ული *gravidus.*

დამწერლობა *scriptura.*

დამწვარი *ustus*; ნახევრად დ. *semius-tus.*

დამწიფება *ematuresco, maturesco, maturo, mitesco; percoquo.*

დამწრუხრებელი *coutristo, pungo*; -ული *aeger.*

დამწვეები *conciliator, initiator, princeps.*

დამწყვედევა 1. *inclusio*; 2. *concludo, includo, recludo.*

დამკლევება *macero.*

დამკნარი *marcidus, vietus.* იხ. *marcoo.*

დამკრელი *carptor.*

დამზობა 1. *deiectus, eversio, strages*; 2. *demolior, deruo, everso, perverto, praecipito, proruo.*

დამზარე *adiutor, auxiliaris, auxiliarius, auxiliator, auxiliatrix, minister*; დ. საშუალება *adumentum, auxilium*; დ. ჯარი *auxilia.*

დამჯერი: ადვილად დ. *credulus.*

დანა *culter.*

დანახოვი *compendium.*

დანაკარგი *impendingium.*

დანაკუჭება 1. *discerptio*; 2. *discerpo.*

დანამატი *appendix.*

დანამევა 2. *contingo, irroto.*

დანაოქებელი *rugosus, vietus.*

დანართი *additamentum, appendix.*

დანარჩენი *ceterus, reliquus, residuus.*

დანარცხება *abiicio, debello, profli-gio, proruo, prosterno, sterno.*

დანაღლიანებული *demissus.*

დანაყვა *distero.*

დანაშაული *admissum, capital, commissum, crimen, culpa, noxa*; -ის ჩადენა *pecco*; -ებრივი *sceleratus.*

დანაწილება 1. *distributio*; 2. *distribuo.*

დანახვა *cerno, conspicio, perspicio.*

დანგრევა 1. *depositio, destructio, destructura, disturbatio, excidium, exitium, ruina*; 2. *corruo, disturbo, intersecindo, rescindo, secindo.*

დანდობილი *coniunctus, fideas.*

დანებები *deditio*; თავის დ. *missio, assisto*; -ული *dediticus.*

დანერგვა *invetero*; -ილი 2. *insitus.*

დანთება *calefacio.*

1. დანიშნა 1. *designatio, nominatio, notatio*; 2. *assigno, constituo, denoto, designo, destino, edico, praedico, prodico, signo.*

2. დანიშნა (ქალისა) *spondeo*; -ული *pacta, sponsa.*

დანჯღრევა *coagito*; -ული *tremulus.*

დაობებული *mucidus.*

დაობლება 1. *orbitas*; 2. *orbo*; -ული *orbis.*

დაორსულება *ingravesco.*

დაპატიმრება *carcero.*

დაპატიეება *arcesso.*

1. დაპირება (ვაპირებ) *apparo.*

2. დაპირება (ვპირდები) 1. *compromissum, fides, pollicitatio, promissio, promissum, sponsio, votum.* 2. *compromitto, despondeo, profiteor, promitto.*

დაპირისპირება 1. *obiectus, oppositio, oppositus*; 2. *oppono, regero.*

დაძობა 1. *caedes*; 2. *caedo, concido, discido, diverbero*; -ილი *fissilis.*

დაპყობა 1. *captivitas, expugnatio, occupatio, possessio*; 2. *expugno, occupo, possido, praeeoccupo, recipio.*

დაქევა *mulceo.*

დაქინება, დაქინებით მოთხოვნა 1. flagitatio, perseverantia; 2. exposco, insisto, insto, persevero.

დაქინებით compresse, impense; -ითი imponsus, instans; -ული persoverans, pugnax.

დარაბა luminaria.

დარაჯი carcerarius, custos, excubitor, vigil; -ობა custodia; concus-todio, custodio, excubo.

დარბაზი auditorium.

დარბაისელი decoctior; -ლად serio.

დარბევა 1. depopulatio, devastatio, expilatio, populatio, vastatio; 2. dopopulor, depraedor, devasto, expilo, interverto, perpopulor, pervasto, populo, populor, raptio, vasto; -ული vastus.

დარბილება 1. mitigatio; 2. emollio, lenio, mitesco, mitigo, mollio.

დარგვა consero, dissero, intersero.

დარდი 1. maeror; 2. deplango, gemo, maereo.

1. დართვა (=დამატება) 1. additio; 2. addo, adhibeo, adiungo, admitto (ნებას ვრთავ); 2. aggero, aggre-go, appono, coniungo, suggero.

2. დართვა (მოქსოვა) attexo, praetexo, subtexo.

დართული ძევი 1. colus.

1. დარიგება (= დანაწილება) 1. distributio; 2. dimitto, diribeo, dispenso, dispertio, distribuo, pervulgo.

2. დარიგება (=დამოძღვრა) institutio, praeceptio, praeceptum.

დარიჩინის ხე casia, cinnamum.

დარტყმა 1. percussio, porcussus, 1. plaga, verber; 2. conflicto, everbero, incutio, offendo, pello, percutio, plango, pulso, tundo. verbero.

დარღვევა 1. abruptio, destructio, dis-cidium, dissolutio, laesio, perturbatio; 2. abrumpo, discindo, dissolvo, dissuo, distraho, inter-scindo, laedo, perfringo, pertur-

bo, rescindo, retexo (მოქსოვილის დ.), revolveo, violo.

დარჩენა. 1. mansio; 2. convalesco, maneo, mansito, moror, perimanco, remanco, resideo, resto; -ილი reliquus, residuus, supersum (ხედ-მეტად ვრჩები).

დარწმუნება 1. admonitio; alloquium, confidentia; 2. admoneo, hortor. monco, persuadeo, suadeo.

დასაბამი origo, ortus, primordium, principium.

დასაბუთება 1. argumentatio; 2. argu-mentor.

დასადგურება mansio.

დასავლეთი occasus, occidens; vespe-ra; -ური occidentalis, occiduus; დ. ქარი zephyrus.

დასათვლელი: ადვილად დ. numerabilis.

დასათრუნავი domabilis.

დასამარხავი funebris, funereus.

დასანახავი conspectus, conspiciendus, conspicuus, spectabilis.

დასარბევი populabilis; იხ. praedor.

დასასრულ დenique, postremo; -ი pro-ventus.

დასასწავლი: ძნელად დ. indocilis.

დასასჯელი culpabilis, damnabilis, damnatus.

დასაფარებელი tegimen, tegimentum.

დასაფლავება 1. elatio, funus, humatio, sepultura; 2. contumulo, humo, suppono, tumulo, იხ. curo.

დასაქმება exerceo.

დასაქორწინებელი nubilis.

დასაღწევი evitabilis.

დასაყრდენი statumen.

დასაჩუქრება largior, munero, redoro, remuneror; -ის ღირსი donabilis.

დასაცინი deridiculus.

დასაძლვეი domabilis, superabilis.

დასაძრავი culpabilis.

დასაწყისი exordium, ingressus, initium, initus, introitus, limen, ru-

dimentum, tirocinium; იხ. incunabula; -ში primo, primum.
დასკურისება 1. castratio, castratura, detestatio; 2. abscido, castro; -ული enervatus, enervis.
დასახლება 1. citatio, denominatio, nominatio, nuncupatio; 2. cito, denomino, nomino, nuncupo.
დასახვა deformat, praedestino.
დასახირება foedo, mutilo, trunco; -ული claudus, mancus, 1. mutilus.
დასახლება condo, insido.
დასაჯდომი ადგილი sedes.
დასაჯერებელი credibilis, verisimilis.
დასველება tingo, 2. contingo, imadesco, irroro; -ული elixus.
დასვენება 1. otium, quies, requies, sepultura; -ის დღეები feriae; იხ. diludium; 2. acquiesco, conquiesco, cubo, meridio (შუადღის დ.), otior, quiesco, requiesco.
დასერვა peraro, perstringo.
დასერვა confoedo, nugo.
დასი caterva; დას-დასად cateratim.
დასკენა 1. clausula, complexio, conclusio, conexio, conexum, depositio, epilogus, terminatio; 2. adopinor, concludo, definio, termino.
დასმა sedo.
დასმენა accusatio.
დასრესა contero, tero.
დასრულება absolvo, defungor; -ული absolutus, cumulatus.
დასტაქარი chirurgus.
დასტვენა explodo.
დასტურქი assensus; -ის მიმეცი assensor. იხ. assentio, scisco.
დასუსტება accido, castro, comminuo, debilito, decresco, deficio, delumbo, deminuo, despumo, detero, elanguesco, elevo, enervo, hebesco, imminuo, infirmo, infringo, intermorior, languor, macero, marceo, marcesco, minuo, praestringo, relanguesco.
დასუსტებულნი attenuatus, debilis,

defectus, diffututus. effotus, enervatus, minutus.
დასუფთავება purgo, იხ. curo.
დასწავლა condisco, edoceo, mando, perdisco.
1. დასწრება (ვესწრები) 1. praesentia; 2. assum, concelebro, intersum; -ით coram, incoram.
2. დასწრება (დავესწრებ) antevenio, anteverto, praelabor, praecocco, praeverto.
1. დასხმა (= დაღვრა) affundo, diffundo, fundo, infundo, invergo, suffundo.
2. დასხმა: თავს დასხმა suggredior.
დასჯქა 1. animadversio, multatio, ultio; 2. animadverto, castigo damno, 2. plecto, 1. multo, punio, ulciscor, verbero; იხ. declino; -ის ღირსი damnabilis.
დატაკება offendo.
დატარება 1. circumvectio; 2. differo, დატაცება arripio, interverto.
დატენა effarcio, infarcio.
დატვირთვა onero, praegravo; -ული onustus, semiplenus (ნახევრად დ.).
დატირება 1. deploratio; 2. applo, comploro, collacrimo, commiseror, defleco, deplango, deploro, fleo, illacrimo(r), lamento, lugeo.
დატკობა dulcesco.
დატკებნა exculco, inculco.
დატოვება 1. relictio; 2. amolior, intermitto, linquo, relinquo, reservo, sino.
დატრიალება converso, convertio, convolvo, verso.
დატყვევება 1. captivitas; 2. capio.
დაუბადებელი 2. ingenitus, innatus.
დაუბანელი illothus.
დაუბრკოლებელი expeditus, inoffensus.
დაუბინავებელი illocabilis.
დაუბრუნებელი irremovabilis, irrevocabilis.
დაუდევარი incuriosus, indiligens;

socors.

დაუდექარი *abiectus, discinctus, dissolutus, incuriosus, indiligens, negligens, socors*; -ობა *imprudencia, 2. incultus, incuriositas, indiligentia, neglectio, negligentia, socordia*.

დაუვარცხნელი *impexus, incomptus*.

დაუეიწყარი *desiderabilis*.

დაუვსებელი (ცეხლი) *inextinctus*.

დაუზარებელი *officiosus*; -ლობა *officium*.

დაუზიანებელი *ilibatus, incorruptus, indelibatus, innocuus, integer, intemeratus*; -ლობა *integritas*.

დაუზოგაეი *inclemens*; -ობა *inclementia*.

დაუკრძალავი *insepultus, intumulatus*.

დაულაგებელი *inconcinus*; -ად *inconcinne*.

დაუმარბავი *inhumatus, inobrutus, insepultus, intumulatus*.

დაუმსახურებელი *immerens, immeritus*; -ლად *immerito*.

დაუმუშავებელი 1. *incultus, infabricatus, 1. infectus, rudis*.

დაუმზობელი *indeiectus*.

დაუნდობლობა *infidelitas*.

დაუპარტიებელი *irrevocatus*.

დაურბეველი *indirectus, inexhaustus*.

დაუსრულებლად *immortaliter* (გადატ.)

დაუსჯელი *imponitus, impunis, impunitus, incastigatus, inultus*; -ად *impune, impunitate*; -ობა *impunitas*.

დაუტირებელი *illacrimabilis, illacrimosus, indefletus, indeploratus, infletus*.

დაუფასებელი *inaestimabilis*.

დაუფიქრებლად *inconsiderato*.

დაუფარავი *incustoditus*.

დაუფლები 1. *possessio*; 2. *antecapio, obsido, obtineo, possido, potior*; -ული *obtentus*.

დაულალავი *impiger, indofatigatus, indefessus*; -ად *indefesse, indefessim*; დ. შრომა *desudo*.

დაუყოვნებელი *actutum, confestim, 2. continuo; extemplo, ilicet, statim*; -ი *praesens*.

დაუშრეტელი *inexhaustus*.

დაუჩველობა *desuetudo*.

დაუცველი *incustoditus, indefensus, intutus*.

დაუცხრომელი *industrius, irrequietus*; -ლობა *industria, patientia*.

დაუძლეველი *impenetrabilis, immersabilis, inexpugnabilis, inexsuperabilis, insuperabilis, invictus*.

დაუძლურება 1. *consumptio, infirmatio, senium*; 2. *defloresco, frango, linquo, macero, tenuo*; -ული *defectus, delumbis, enervatus*.

დაუბელოვნებელი *ineruditus*.

დაუჯერებელი *incredibilis*; -ად *incredibiliter*.

დაუხერავი *intectus*.

დაფა *abacus, codicillus* (საწერი დ.), *tabella, tabula, tessera, tympanum*.

დაფანტვა 1. *diffugium*; 2. *diffugio, disicio, dissipatio*; -ული *disiectus, dissipatus*.

დაფარება *adoperio, operio, supervenio*.

დაფარვა (დაცვა, ცვა-ფარვა) 1. *dissimulatio, obductio, protectio*; 2. *abominor, condo, dissimulo, obscuro, occulto, servo*; -ული *abstrusus, obscurus*.

დაფარვა, დაფარება 1. *obtentus*; 2. *contego, cooperio, obtego, protego, tego, 2. tutor, velo*.

დაფასება *digno, diligo, facio*.

დაფენა *consterno, extruo, insterno, obtendo, sterno, substerno*; დ. ფიცრებისა *contabulo*.

დაფერდება *fastigium*; -ული *devexus*.

დაფიქრებული *deliberabundus*.

დაფიცება 1. *iuratio*; 2. *adiuro*; -ული *iuratus*. იხ. ფიცი.

დაფლეთი 1. *laniatus*; 2. *dilacero, di-*

lanio, intersecindo, lanio; -ილი collaceratus.
დაფნა daphne, laurus; -ის ბალი daphnion; -ის გვირგვინი laurus; -ით დაჯილდოებული laureatus.
დაფორიანება 1. conturbatio; 2. conturbo; -ული concussus.
დაფრთობა absterreo, aspello, proterreo.
დაფუძნება 1. fundatio; 2. condo, fundo, sino.
დაფქვა molo; -ული molitus.
დაფშენა, დაფხენა contero, frico, frio.
დაფხრეწა 1. discerptio; 1. discerpo.
დაქანება deiectus, fastigium; -ული abruptus, elivus, declivus, praecisus, praeruptus.
დაქანცვა defatigo, delasso, lasso, tero; -ული defessus, fessus, lassulus, lassus; -ულობა lassitudo.
დაქვეითება (დამცირება) abduco.
დაქვემდებარება cedo, submitto.
დაქვრივებული viduus, viduatus.
დაქირავება conduco; -ული conductus, mercennarius.
დაქორწინება 1. conscriptio (გადატ.); 2. confarreo, inubo.
დაქსატსვა diffundo; -ულად diffuse.
დაქუტმატება 1. concisio, contusio, minutio; 2. carpo, comminuo, contuendo, defrusto, dissilio, dissulto, minuo; -ული concisus, minutus; -ულად carptim.
დაქუტება detono.
დაღამება interventus noctis.
დაღარვა peraro.
დაღებია hiulco; -ული patulus.
დაღებვა mando.
დაღვრა 1. diffusio; იხ. diffusilis; 2. abundo, defundo, diffluo, diffundo, dimano, fundo, illacrimo (ცრემლების დ.), mano, offundo, redundo. შდრ. do.
დაღვრემილი proiectus.
დაღი nota; -ის დაჩნევა inuro.
დაღლი 1. defatigatio, defetigatio,

fatigatio, lassitudo; 2. carpo, defatigo, defetiscor, delasso, fatigo, lasso, tero; -ილი defessus, fessus.
დაღმართი devexum, proclivis.
დაღრიალება immugio.
დაღრღნა corrodo.
დაღუქვა 1. clades, doflagratio (დ. ცეცხლის გამო), exitium, fumus; * interitio, interitus, letum, lues, obitus, occasus, pernicies, pestis, ruina; 2. cado, decido, doflagro, deperdo, depereo, dilabor, dilacero, dispereo, emorior, intereo, interficio, labo, oheo, occido, perdo, pereo, ruo; -ულად cadicus, perditus.
დაღწევა evito.
დაყენება constituo, postpono, redigo, rego, sisto.
დაყვირება elatro, exclamo.
დაყიდვა divendo.
დაყოვნება 1. cessatio, commoratio, cunctatio, mora; 2. cesso, commoror, cunctator, demoror, moror, remoror, tardo; -ით cunctanter.
დაყოლა, დაყოლიება hortor, obtempero, obsequor, persuadeo.
დაყოფა 1. tributio; 2. discerpo, tribuo.
დაყრა 1. coniectus; 2. abiicio (იარაღის დ.), adruo, coniecto, offundo; დაყრევინება exuo.
დაყრდნობა 1. nisus, nixus; 2. contor, incumbio, innitor, nitor, nixor; -ილი effulus, nisus, nitens reclinis, subnixus.
დაყრუება consopio.
დაშაგება 1. contusio, corruptela; 2. dolinquo, pecco.
დაშაშული ძეხვი hillae.
დაშვება 1. opinatio; 2. admitto, ea pio, sino, submitto.
დაშენება astruo, inacidifico.
დაშინება conterreo, deterreo, proterreo, terreo.

დაშლა 1. dissolutio, resolutio, solutio; 2. dilabor, dissolvo, disturbo, fatisco, interscindo, perturbo, rescindo, resolvo, solvo, tabeo.

დაშორება 1. divortium, recessus; 2. abdo, absun, digredior, elongo, peregrinor, secedo, sciungo, semoveo; -ული ultimus.

დაშორიშორება dismoveo.

დაშოშინება desavoio. obtundo.

დაშრობა 1. siccitas; 2. sicco.

დაჩაგვრო ა adversor; -ული depressus.

დაჩაჩანაკება 1. debilitas; 2. conenseo; -ული cariosus, fessus.

დაჩეგება 2. assero.

დაჩევევა consuesco. suesco; -ული consuetus.

დაჩება diverbero.

დაჩითვა tomentum.

დაჩირქება exulcero; -ული ulcus, ulcerosus.

დაჩლუნგება habesco, hebeto, obtundo; -ული hebus, obtusus.

დაჩრდილვა adumbro, inumbro, obumbro, pracumbro.

დაჩქარება accelero, admaturo, appropero, capesso, celero, maturo, praecipito.

დაჩხოვევა scrutor.

დაცალიერება 1. evacuatio; 2. evacuo, inanio, vacuefacio.

1. დაცევა 1. casus, contractio, lapsus, demissio, exitium, occasus; 2. cado, concido, illabor, incedo, labor, occido, occumbo, procumbo, recido, relabor, succumbo; -ული demissus; სულით დ. submissus.

2. დაცევა (= თავდასხმა) adorior, percello.

1. დაცვა (= შენახვა) 1. conservatio; 2. condo, conservo, inservo, obsevo, obtego, protego, servo, tegero.

2. დაცვა (თავდაცვა) 1. custodia, defen-
sio, patrocinium, praesidium, vindicta; 2. assero, concustodio,

defendo, defensio, munio, obstino, obtineo, praesideo, praesto, propugno; saepio, sepio, tueor, 2. tutor, sustineo, vallo, vindico.

დაცევენა (თბისა) defluvium.

დაცილებვა abdo, scindo; -ული hialcus.

დაცინება 1. cavilla, derisus, d'cacitas, detrectatio, elevatio, ironia, irrisio, irrisus, ludificatio, ludiorium; acotum; 2. cavillor, deludo, derideo, illudo, insulto, irrideo, ludifico, ludo, oppedo, rideo; -ის ღირსი deridiculus.

დაცლა 1. deditio, evacuatio; 2. dedo, degenero, evacuo, haurio, vacuefacio.

დაცლილი სისხლისაგან exsanguis.

დაცობა obdo.

დაცევეტილი (ყური) 1. attentus.

დაცებობა 1. moderatio; 2. abstineo, confuto. hebescio.

დაცაძება inentio; -ული intentus.

დაცაძუნება 1. debilitas, infractio, senium; 2. debilito, infringo; -ული 2. infractus, putidus, marcidus.

დაცაძება impingo.

დაცაძება invoco, nuncupo.

დაცეგება incurso, involo, peto, repeto.

დაცებნა 1. conquisitio; 2. conquiro.

დაცეულება obsolesco; -ული obsoletus.

დაცევა commoveo, demoveo, moveo, promoveo.

დაცერენა თავისა evado.

დაცინება consopio, sopio.

დაცლევა devinco, eluctor, evinco, supero; -ული devinctus.

დაცმობა, დაცმობილება germanitas.

დაცრახვა 1. castigatio, existimatio; 2. culpo, denoto, redarguo, verbero.

დაწევა apiscor, adipiscor, apiscor, assequor.

დაწერილი: -ის ენა stilus.

დაწერილობა scriptura.

დაწესება 1. institutio; sanctio; 2. dictio, instituo, pono.

დაწვა 1. crematio; 2. ardeo, concremo, cremo, deuro, exuro, peruro, uro.

დაწნა 1. conexus; 2. conecto, detexo, implecto, innecto, necto, neo, nexo, 1. plecto.

დაწკრილება tenuo.

დაწვრილებით abundanter, diffuse, enodate; uberius; დ. განმარტება edissertatio, edissero; დ. მოხსენება edissero.

დაწინაურება 1. progressus; 2. progredior; -ული praecursor.

დაწინდვა pignero, pignero.

1. დაწოლა 1. impressio; 2. constipio, deprimio, imprimo, insto, perprimo, premo, superurgeo, superimo, urgeo.

2. დაწოლა (ვწევი) concumbo, discumbo, incumbo.

დაწყება 1. coeptum, inceptio, 1. inceptum, inceptus, interventus; 2. coepi; coepto, consurgo, exordior, exorior, inco, incipio, inchoo, indipiscor (ბრძოლის დ.), infit, ingredior, initio, occipio, ordior, orior, resero.

დაწყევლა 1. imprecatio, preces, 1. detestatio; 2. detestor. ზღრ. sacer.

დაწყევრა praerumpo, rumpo.

დაწყულულება exulcero; -ული vulnerratus.

დაწყნარება conquiesco, defervesco, domito, amoderor, frigesco, lenio, mitesco, mitigo, mollio, mulceo, obleno, paco, permulceo, porpaco, placo, residio, restinguo, sedo, silesco; -ით placide.

დაწყობა struo; -ილი ordinatus, ordinarius.

დაქობებული ადგილი aestuarium.

დაქედვა cudo; diffingo.

1. დაქერა (დაკაება) 1. captio, occupatio; 2. antecapio, attineo, capio,

capto, contineo, deprehendo, interceptio, obtento, obtineo, occupo, teneo, sustento, sustineo; თავის დ. abstineo.

2. დაქერა (დაწოლა: დეაქერ) apprimo, deprimio, imprimo; მხარის დ. fulcio.

დაქიდება contendo.

დაქიშვა 1. attentus, contentio, contractio, intentio; 2. astringo, contendo, intendo, produco, stringo, tendo; -ული attentus, contentus, intentus, strictus.

დაქცნობა 1. defloratio; 2. defloresco, exaresco, marcesco.

დაქცრა 1. vulneratio; 2. conseqco, saucio, vulnero; -ილი saucius.

დაქვერა თვალებისა inhiio.

დაქვლერა opprimo, promo.

დახამამება თვალისა 1. nictus; 2. nictio, nictor.

დახანება 1. mora, 2. demoror, moror.

დახარჯვა absumo, oontero, insumo.

დახატვა pingo; -ული pictus.

დახე! hem!

1. დახევა (უკან დახევა) 1. discessus; 2. abdo, abscedo, recedo, recipio, reduco; repellio; უკან დახევით cessim.

2. დახევა (დაგლეჯა) 1. laceratio; 2. concerpo; conscindo, discindo, lacero, scindo; -ული lacer.

დახეთქა confindo.

დახელოვნებული callens (იხ. calleo), callidus, daedalus, faber, peritus.

დახევეა agglomerio, crispo.

დახევილი 2. apparatus, cultus, elaboratus, exquisitus, facetus, politus, quaesitus. subtilis; -ად apparatus, culte, eleganter.

დახლართვა 1. complicatio, implexus; 2. impedio, implecto, implico, innecto; -ული contortus, implicatus, implitus, perplexus; -ულად implita.

დახლერა confindo.

დახმარება 1. *adiumentum, adminiculum, administratio, auxilium, collegium, ops, praesidium, subsidium*; 2. *adiuvo, assisto, assum, auxilior, invo, medeor, praesto esse, sustento, sustineo.*

დახორკლილი *ob. squaleo.*

დაბოცვა *demorior.*

დახრია 1. *inclinatio, nutus*; 2. *inclino, invero, procumbo, reclino, vergo, submitto*; -ილი *acclinis, obstipus, pronus, submissus.*

დახსოვება *commemini.*

დახტომა *insilio.*

დახუროვა *circumtego, contego, operio* (დახურვა, დაკეტვა), *subnecto* -ული *tectus.*

დახუჭვა *coniveo, operio.*

დახუჭუჭება *crispo.*

დახშვა *obstructio.*

დაჯაეშენა *lorico.*

დაჯარიმება 1. *multatio*; 2. 1. *multo.*

დაჯახება 1. *flictus*; 2. *contrudo.*

დაჯდომა *desido, insido, resido, sedo, sideo, supersedeo.*

დაჯერება 1. *cohortatio, monitio*; 2. *cohortor, credo, persuadeo.*

დაჯილდოებული *dotatus*; *ob. 2. affectus, ingeniosus.*

დგომა 1. *status*; 2. *absisto* და *absto*, (განხე დ.), *antesto, antisto, assisto, consisto, disto* (ცალკე დ.), *insisto, insto, intercedo, obsto, praemineo*, 2. *praesto, sto, supero* (მალა დ.); სათავეში დ. *praesum*; უარზე დ. *infitiatio, infitias ire.*

დე *liret.*

დებულება *dogma, thema, thesis.*

დედა *mater*; *creatrix*, 2. *fetus, generatrix*, 2. *parens.*

დედახარი *visio.*

დედაბერი 1. *anus*; -ბრული *anilis.*

დედაკაცი *mulier.*

1. დედალი *femina, matrix.*

2. დედალი (ქათამი) *gallina.*

დედამთილი *hecyrā, socrus.*

დედანი *archetypum; genuinus.*

დედი *matercula.*

დედინაცული *noverca*; -ის *novercalis.*

დედისმკვლელობა *matricidium.*

დედობრივი *maternus.*

დედოფალი *regina.*

დექა 1. *insectatio, persecutio*; 2.

agito, ago, assequor, attrecto, consequor, fugo, infesto, insector, insequor, insto, pello, persequor, propulso, sector; -ილი *infestus.*

დეხი *aculeus, calcar.*

დეიდა *matertera.*

დეიდაშვილი *consobrin-a (-us), sobrina.*

დეკა *ilex*; *ob. iligneus.*

დეკემბერი *december.*

დეკეული *bucula, iuvenca, iuvenix.*

დეკლამაცია *declamatio.*

დეღფოს მისანი *ob. tripus.*

დექა 1. *fluctio, fluentum, fluxio, fluxus*; -ით *fluenter*; 2. *fluo, fluor, interfluo.*

დენადი *liquidus.*

დერგი *fictile; matella, matula, olla.*

დესპანი *legatus; orator.*

დეცემვირი *decemvir*; *ob. decemviralis.*

დერილი *papilla.*

დიადემსი *diadema*; -იანი *diadematus.*

დიადი *excelsus*; -ად *excelsē, granditer*; -ობა *magnitudo.*

დიალექტიკა *dialectice*; -ური *dialecticus.*

დიად *certe, nae, quipper.*

დიაცული *effeminatus, femineus, fractus, muliebris*; -ად *effeminate, muliebriter.*

დიდება 1. *celebritas, gloria, laus*; 2. *cano, celebros, laudo.*

1. დიდებული *amplus, basilicus, celebrer, celebratus, dius, gloriosus.*

2. დიდებული (სოც.), *megistanes, nobilitas, optimates, opulentus, primarius.*

დიდედა 1. avia; -ის მამა abavus, proavus.

დიდი amplius, auctus, enormis, grandis, immensus, magnus (maius, maiusculus); multus, nimius, permagnus; ასე დ. tantus (tantum), ასევე დ. tantusdem.

დიდკაცობა nobilitas.

დიდსულოვანი magnanimus.

დიდძალი vis.

დიდხანს diu.

დიდძუძუებიანი mammosus.

დილა mane; იხ. manutinus.

დინარი denarius.

დინგი os.

დინჯად composite, serio.

დისკო discus; -ს მტყორცნელი disco-bolos.

დიეტატორის dietator; -ობა dietatura.

დნობ/ა 1. fusio, fusus; 2. tabeo, tapescio. იხ. 2. fundo; -ადი fusilis.

დოვლათი bonum, copia; -იანი copiosus, locuplex; -ის შექმნა abundo.

დოლბანდი mitra, tiara.

დომხალი colluvies.

დონდლო flaccidus, flaccus; -ობა lentitudo.

დოქი amphora, cadus, diota, guttus, hirnea, hydria, urceus, urna.

დოლის ცხენი celes.

დოლაბია haro, flaccus.

დრო tempus; aetas, dies, hora. sidus, spatium, tempestas; ამ დროიდან hinc, abhinc; ამ დრომდე hactenus; დროზე opportunus; დროით mature; სხვა დროს alias; ძველი დრო antiquitas; -ისა temporalis.

დროებითი ზავი induciae.

დროის შესაფერისი tempestivus.

დროს ტარება 1. delectamentum; 2. dego.

დროული tempestivus, peropportunus.

დროშა signum, vexillum; aquila; -იანი 2. insignitus.

დრუნჩიანი labeosus.

დუდენი 1. murmur; 2. murmuro.

დუმბილი 1. silentium; taciturnitas; 2. roticeo, sileo, silesco, taceo.

დუნდული natis.

დუნე flaccidus, flaccus, frigidus, ignavus, languidus, marcidus, persegnis, tardus.

დუქი spuma; -ის ყრა spumo.

დურგალი faber, lignarius.

დუქანი taberna; ხორცის დ. laniena.

დუღაბი ferrumion.

დულილი bullio, fervo, fervereo.

დღე dies; lux, lucifer; ორი დღე bi-duum; დღეს hodie; დღისით diu, interdiu, luce.

დღევანდელი hodiernus; nudius.

დღენაკლი abortivus.

დღეობა celebratio, februa, festum.

დღესასწაული 1. festum; 2. concelebro, ovo.

დღის diurnus; დ. სინათლე aura, lux.

1. დღიური diurnus; დ. მუშა operarius; დ. სარჩო, ულუფა diarium.

2. დღიური (ჩანაწერები) commentarius, ephemeris.

3. დღიური (მიწის ფართობი) actus.

ქახლება appa-reo.

ებრაული hebraeus.

ეგრე! age, agetum, agite.

ეზო aula, vestibulum.

ეთაკილება abominor.

ეთერი aether; aetherius.

ეკალი aculeus, spina. იხ. ეკლიანი.

ეკლესია dominicum; -ის მსახური diaconus.

ეკლიანი aculeatus, dumosus, sentus; ე. ბუჩქი dumus.

ელავს fulguro, fulmino.

ელაში limus, strabo.

ელვა fulgor, fulgur, fulmen; ელვა-სავით სწრაფი ignipes.

ელვარე fulgidus, rutilans.

ელვარება fulgor, fulgur.

ელენთა lien.

ელის: არ ელის inopinans, inopinatus, insperans.

ელჩი legatus; -ობა legatio.
ემბახი baptisterium.
ვმონება servio.
ვმსახურება appareo.
1. ენა lingua, lingula.
2. ენა (სტილი) elocutio.
ენაბლუბა balbutio.
ენათესავეება annecto.
ენათმეცნიერება grammatica.
ენამოხლეკილი blaesus.
ენამეცნიერი facundus; არა ე. indiser-
tus, infacundus; -ობა facundia.
ენანება piget.
ენაუტყვობა infantia.
ენაჩლუნჯი balbus; -ად balbe.
ენით უთქმელი inenarrabilis, infandus,
innarrabilis, nefandus.
ენის ბიძა (ენა მებმის) haesito.
ერბო butyrum.
ერეკება trudo.
ერთად communiter, coniuncte, cunc-
tim, simul, una; ე. სამსახური com-
militum.
ერთადერთი unicus.
ერთბაშად caesim, cunctim, semol.
ერთგვარი quidam; -ად aliqua, aliqua-
tenus.
ერთგულება fidelitas, obsequium.
ერთგული addictus, certus, concilia-
tus, coniugalis, coniunctus, dedi-
tus, devinctus, devotus, dicatus,
fidelis, fidus, sanctus, studiosus;
-ად fide, fideliter; -ად მუშაობა
deservio.
ერთვის innato.
ერთთვიანი menstruus.
ერთი unus; solus; mia-
ერთიანობა societas, unitas.
ერთი მრავალთაგანი multesimus.
ერთი სახისა uniformis.
ერთი ფერისა unicolor.
ერთი ხნისა aequaevus.
ერთმაგი simplex.
ერთმანეთში invicem.
ერთანხევარჯერ sesqui.
ერთობა communio, communitas, con-

gressio, foederatio; ob. congrega-
bilis.
ერთობლივ communiter, coniuncte;
-ობა universitas
ერთიანი aequabilis, parilis; -ობა
aequalitas.
ერთნახევარი sesquialter.
ერთსა და იმავე დროს pariter.
ერთსულოვანი unanimus; -ნად concor-
diter, unanimiter; -ნება consensio,
conspiratio, unanimitas.
ერთ ხანს aliquamdiu.
ერთხელ aliquando, quondam, semel;
ე. და სამუდამოდ semel.
ერი natio.
ერისკაცი 2. mundanus.
ეროვნული genticus, gentilicus, po-
pularis.
ეს 1. hic, hicc, iste.
ესაზღვრება adhaereo, adiaceo, annecto,
atingo, tango.
ესმის sentio, subaudio.
ეტანება sector.
ეტლი carpentum, carrus, currus,
plaustrum, plostellum; საომარი ე.
covinnus, curriculum, essedum;
ეტლით მოსარი essedarius; ეტლე-
ბის მკეთებელი carrarius.
ეტრათი membrana (membranaceus,
membranus).
ექვსას-ექვსასი sexcenti; sexcenti.
ექვსასი sexcenti; -ჯერ sexcenties.
ექვს-ექვსი seni.
ექვსთვიანი semestris.
ექვსი sex; -ჯერ sexies.
ექვსწლელი sexennium.
ექიმი medicus, medica.
ემშაკი astutus, catus, diabolus, va-
fer; -ური spinosus; -ურად astute,
callenter, cate; -ობა calliditas.
ემზრება festino
ექვი 1. diffidentia, dubietas, dubita-
tio; 2. ambigo, dubito indubito,
suspecto, suspicio, suspicor; -ის-
თვლით dubitanter; -ის მიტანა
insimulo.

ეკვიანად dubitanter.

ჰადა dies, vadimonium; -ის გადაწვევა prodico.

2. ვადა (ტარი) capulus.

ვაზი vitis.

ვაზის რქა flagellum, palmes, pampinus, recemus, tradux.

ვაი! eheu, ei, heu, vae.

ვაივაგლახით aegre, operose.

ვაიმე! io!

ვაკე planitia, planities, planum, 1. planus.

ვალდებულება 1. auctoramentum, munus, obligatio, officium; 2. debeo.

ვალდებული addictus.

ვალი aes alienum, debitum, nexum, officium.

ვაეიშვილი filius, filiulus, natus.

ვაეკაცი pubes, vir, virago; -ური magnanimus, virilis; -ობა virilitas, virtus.

ვარ sum; fuo; შორს ვ. absum.

ვარაუდი coniectus, opinatio.

ვარგისი utilis; -ად utiliter; -ობა habitas.

ვარდი rosa; -ის ბალი rosarium; -ის ბუჩქი rosetum.

ვარდნა 1. casus, decursus (წყლის ვ), lapsus; ruina; 2. cado, delabor, occido, recido, relabor.

ვარდნა caducus.

ვარვარება, ვარვარი candesco, incandesco, recandesco.

ვარსკვლავი astrum, sidus, stella; კუდიანი ვ cometes; -ებით მოქედნული stellatus.

ვარსკვლავთმრიცხველი astrologus, 2. mathematicus.

ვარტლი linter.

ვარცხნა coms.

ვარჯიშობა 1. exercitatio, usus; 2. exerceo; ვ. მკვერმეტყველებაში declamatio.

ვაშა! io!

ვაშლი malum; ის ხე malus; -ხე დამ-

ყნობილი malinus; -ის ფერი malinus.

ვატო caper.

ვაჭარი mercator, negotiator; ქალაქის ვ. chartarius; ხე-ტყის ვ. lignarius.

ვაჭრობა 1. commercium, mercatura, mercatus; 2. nundinor; საჯარო ვ. auctio.

ვახში fenus.

ვედრება 1. indigitamenta, supplicatio, supplicium; 2. devoto, supplico, veneror, იხ. deprecabundus.

ვეება შენობა moles.

ველი campus, vallis; -ისა campensis, campester.

ველური efferus, feralis, ferinus, ferus, immansuetus, hispidus.

ვენა vena.

ვენახი vinca, vinetum.

ვერაგი dolosus, fraudulentus, insidiosus, perfidiosus; -ულად doloso, insidioso, malitioso; -ობა dolus, fraus; infidelitas, perfidia

ვერშემძლე impossibilis.

ვერცხლი argentum; -ის საბადო argentaria; -ის საბადოებში მომუშავე argentarius; -ის ფერი argenteus; -ის წყალი hydrargyrum.

ვერძი aries, arvig, laniger, vervex. ვეფხე tigris.

ვექილი advocatus, causidicus, cognitor.

ვეშაბი cetus, draco.

ვიდრე antequam, dum, quam.

ვითარება res; მოსალოდნელი ვ. praecidium.

ვითომ quasi.

ვინ? quis.

ვინაიდან enim, nam, namque, quod, quoniam.

ვინაობა professio.

ვინმე aliquis, quis, quispiam.

ვინ-ლა quinam, quisnam.

ვინც კი quicumque, quisquam.

ვიტი asinus; cillus; iumentum; -ული

asinialis; -ისა asinarius.

ვიცო cognosc.

ვიწრო angustus; adductus, 1. artus, brevis, contactus, perangustus; -დ anguste, arte.

ვიწრობი angustiae, pylae; fauces.

1. ვნება 1. calamitas, detrimentum, noxa; 2 conficio, damnifico, nocco, obtrecto; -ითი passivus.

2 ვნება (ტრფობა) cupido, flagrantia.

ვნება ანუ passivus; -ობა flagrantia.

ვრცელი diffusus, fusus, latus, patulus, spatiosus.

ვაქი pax; დროებითი ხ. induciae; -ის შეკერა pacificor.

ვამბახი iris.

ვამთარქი hiems; annus, bruma, frigus; -ში hiberno; ვამთრისა hiemalis, brumalis; -ის ბუნობა bruma.

ვამთრის გატარება 1. hiematio; 2. hiemo, 2. hiberno.

ვანდუკი arca.

ვანხარი perhorreo.

ვანტი piger, segnis.

ვარალქი calamitas, damnum, 'dissidium, iactura, incommoditas, incommodum; -ის ამტანი calamitosus; -ის მიყენება incommodo.

ვარაფი 2. argentarius, 2. mensarius.

ვარაფხანა moneta.

ვარდამცემი attonitus, formidolosus.

ვარდაცემული attonitus.

ვარ-ზეიმი pompa.

1. ხარი (დასარქვი) tintinnabulum.

2. ხარი (შიში) terror.

ვარმაქი piger; desidiosus, ignavus; ხ. ვარ habeo; -ად pigre.

ვაფრანქა crocum; -ის ფერი croceus, luteus.

ვაფხული aestas, aestus. ob. aestivus.

-ზე in, indu, super, supra; -ზე გავლით 1. per.

ზეგ perendie; -ისა perendinus.

ზეგავლენა contactus, contagio, contagium.

ზეგარდმო divine.

ზეგინდელი perendinus.

ზედა superus.

ზედადგარი cortina.

ზედამზედველი (ტაძრისა) antistes.

ზედაპირი aequor, facies.

ზედაგმოჭრილად apte.

ზედმეტი სახელი cognomen.

ზედმეტია supersum, supero.

ზედმიწვევით exquisito, penitus, 3.

per; -ი exactus, pressus, scrupulosus; ხ. აღმშენა persigno.

ზედსართავი სახელი epitheton.

ზევიდან desuper, super, supra.

ზევით super; supra, sursum; ხ. მეფი

superus.

ზეთი oleum, olivum; ob. Pallas.

ზეთისხილი bacca; -ის ხე olea, oliva;

-ის ბალი olivotum; -იანი bacifer,

olivifer.

ზეიმი 1. triumphus; orgia; 2. detri-

umpho, ovo, triumpho.

ზემო superus.

ზემოდან insuper, superno.

ზემით insuper, super, supra.

ზემოური superus.

ზემოქმედება afficio.

ზეპირად memoriter; ხ. სწავლა edisco.

ზეცა caelum; გადატ. cenaculum, arx,

summa.

ზეციერი caeles.

ზეციური caeles, caelestis

ზევობა 2. fastus.

ზევრვა 1. exploratio, speculatio; 2.

exploro, speculo.

ზეინი acervus, agger, moles.

ზეინი 1: damnum, detrimentum, dis-

pendium, noxa; 2. (ზიანის მოტანა)

damnifico, offendo, officio.

ზედვა 1. vectura; 2. subveho, veho.

ზეზღქი 1. aspernatio, contemptio.

contemptus, despectus, taedium;

2. abhorreo, contemno, despecto,

despuo, fastidio, sperno, temno;

-ით contemptim, fastidiose.

ზელახენა tarditas.

ზღაზნია *cessator, cunctabundus*.

ზმნა *verbum*.

ზმნისართი *adverbium*.

ზნე *mos*; კარგი ზნის *disciplinatus*;
-იანი 2. *moratus*.

ზნეეთილი *bene moratus*.

ზნობრივი *moralis*.

ზოგვან *nonnullus*.

ზოგიერთი *aliquot, nonnullus, quidam*.

ზოზინა *cessator, impromptus, mora-*
tor.

ზოზინი *cessatio, lentitudo, tarditas*.

ზომა *augmen, mensum, mensura,*
metrum, modus; ამ -ზე *tantoperere*;
იმ -მდე *adeo*; -ზე მეტად *intoleran-*
ter.

ზოშიერება *modiocritas, moderatio,*
modestia, temperantia, continen-
tia, frugalitas, lenitas, sobrietas;
-ის დაეკა *moderor, tempero*; -ის
უქონლობა *immoderatio, intem-*
perantia.

ზოშიერი *mediocris, moderabilis,*
moderatus, modestus, modicus,
pressus, sobrius; -ად *frugaliter,*
mediocriter, moderato, modeste;
-ად მოწყობა *temperatura*.

ზონარი *stria, taenia*.

ზოზხვა *cogitamen, mens*.

ზრდა 1. *crescientia, incrementum*; 2.
adolesco, alesco, cresco, grandesco,
inresco, innascor. იბ. *aucti-*
ficus.

ზრდილობა *civilitas, comitas, decor*.

ზრდილობიანი *urbanus*; -ად *civiliter*.

ზრუნევა 1. *cura, curatio, curatura,*
diligentia, procuratio, provisio,
2. *curito, curo*, 2. *consulto, pro-*
curo, prospicio, studeo, vigilo;
არ ვზრუნევ *neglego*; -ით *curiose*.

ზურბი *urus*

ზურილი 1. *stridor*; 2. *strideo*.

ზურგი *dorsum; tergum*.

ზუსტი *accuratus, exactus*.

ზღარბი *echinus, erieus*.

ზღვი *mare, pelagus, pontus, ae-*

quor, altum, fretum, fretus, sal,
salum; -ისა *nauticus*; -ის იქითა
transmarinus.

ზღვოსნობა 1. *navigatio*; 2. *navigo*.

ზღვარი *limes, discrimen, dirortium*.

ზღვევა *hostio*.

ზღვევინება 1. *oxsecutio*; 2. *exsequor,*
lito.

ზღვის ავადმყოფობა *nausea*.

ზღვის ნაპირი *litus*.

ზღვისპირა *maritimus*.

ზღვის ლელვა *salum*.

ზღვის ღორი *dolphinus*.

ზღვის წყალი *sal*.

ზღუდე *claustrum, cropido, maceria,*
moenia.

ზღურბლი *liuen*.

ქაბაშირი *gypsum*.

თაკვი *mus*; -ისა *murinus*; -ის მახე
muscipula.

თადარიგიანად *distribute*.

თავაზიანი *conis, humanus, officio-*
sus, urbanus; -ად *civiliter, comiter,*
concianno, humano, humanitor;
-ობა *civilitas, comitas, humani-*
tas.

თავაშეებული *immoderatus, immodi-*
cus, indomitus.

თავაწყვეტილი *comissabundus*.

თავგასულობა *intemperies*.

თავგამოდებელი *aeinulus*; -ით *enixe*.

თავდაპირველი *initialis*; თ. ბინადრე-
ბი *aborigines*; -ად *primo*.

თავდასხმა 1. *aggressura, concursus,*
decursio, decursus, eruptio,
excursio, excursus, impes, im-
petus, incesso, incursatio, in-
cursio, incursus, intentio, inva-
sio, laesio, oppugnatio, procursa-
tio; 2. *accedo, 2. adeo, aggredior,*
corripo, excuro, circumvado
impeto, impugno, incurro, incurso,
ingruo, insequor, invado; თავდას-
ხმელი *eruptor, oppugnator*.

თავდაღმართი *descensus*.

თავდაყირა *praeceps*; თ. ვაყენებ *cer-nulo*.

თავდაცვა *defensio*; -ისა *defensorius*.
თავდაპერილი *abstinens*; -ობა *absti-nentia*.

თავდები *obses*, *praes*, *vas*, *vindex*;
-ობა 1. *cautela*, *cautio*, *interces-sio*, *sponsio*; 2. *praesto*, *spondeo*.

თავიდა *capito*.

თავზარდამცემი *horribilis*, *horrifer*,
horrificus:

თავზარი *diritas*.

თავზარის დაცემა *attono*, *eonsterno*
exanimo, *exterreo*, *horrifico*,
percillo, *quatio*, *territo*.

თავთავი *arista*, *spica* (*spiceus*).

თავი *caput*, *capitulum*; *os*.

თავიდან აცილება 1. *devitatio*; 2. *de-trecto*, *devito*, *effugo*, *evito*.

თავიდან მოშორება *abnuo*.

თავისქარიდება *devito*, *discedo*; -ამრი-
დებელი *fugax*.

თავის გამოჩენა *resurgo*.

თავის გატანა *enitor*.

თავის დანებება 1. *destitutio*, 2. *absis-
to*, *derelinquo*, *destituo*, *mitto*,
proiicio.

თავის დაქნევა *innuo*.

თავის დაღწევა *evito*; იხ. *evitabilis*.

თავის დატერა *abstineo*.

თავის დაძვრენა *evado*, *praelabor*.

თავისებური *proprius*, *singularis*,
unicus; -ება *proprietas*:

თავისთავად *ultra*.

თავისთავზე ალება *suspectio*.

თავისი *suus*.

თავის მართლება *satisfacio*.

თავის მიწებება *derelinquo*, *desolo*.

თავის მოქონვა *blandimentum*.

თავის მოყრა 1. *collatio*, *concursum*,
conductio, *contractio*, 2. *cogito*,
concipio, *conduco*, *confero*, *con-
gero*, *contraho*.

თავის მოჩვენება 1. *dissimulantia*; 2.
dissimulo.

თავის მოჭრა *deformitas*.

თავის ტკივილი *gravedo*.

თავისუფალი *liber*, *liberalis*; *ferlatus*
და *otiosus* (საკმისაგან თ.) , *propa-
tulus*, *solutus*, *vacuus*; თ. დრო *oti-
um*; თ. მოაზროვნობა *liberalitas*;
თ. ნება *spons*.

თავისუფლად *libere*, *licenter*; თ. ყოფ-
ნა *vaco*.

თავისუფლებსა *libertas*, *licentia*; -ის
მინიჭება *vindiciae*, *vindico*; -აზე
უარის თქმა *abiudico*.

თავის ქალა *calva*, *calvaria*, *cranium*.

თავის შებრალება *propitio*.

თავის შეკავება 1. *sobrietas*; 2. *absti-
neo*, *demusso*, *obtempero*, *tempe-
ro*, *parco*. იხ. თავშეკავება.

თავის შეფარება 1. *respectus*; 2. *deli-
tesco*

თავლა *stabulum*.

თავმდაბალი, თავდაბალი *inambitio-
sus*, *demissus*, *modestus*; -ლად
demisse.

თავმდები იხ. თავდები.

თავმომწონედ ჩვენება *ostento*.

თავმოყრა *coniectus*.

თავმჯდომარე *praeses*.

თავნება ხასიათი *morositas*.

თავსაბურავი *cucullus*.

თავსაკრავი *infula*, *vitta*.

თავსახვევი *mitra*.

თავს გასვლა *insolesco*.

თავს შველის *refugio*.

თავქარიანი *temerarius*; -ად *temere*;
-ობა *temeritas*.

თავქვე *descensus*.

თავვევითელა 2. *avia*.

თავშეკავება *continentia*, *temperantia*;
-ით *sobrie*; -ული *sobrius*.

თავშესაფარი *asylum*, *castellum*, *con-
fugium*, *deversoriolum*, *deversori-
um*, *deverticulum*, *mansio*, *perfu-
gium*, *receptaculum*, *receptus*, *re-
fugium*, *respectus*, *tectum*, *sub-
sidium*, *suffugium*; -ის მიცემა
recepto, *recipio*; -ის ძებნა *abdo*,
confugio.

თავშუკავებელი impotens, incontinenens, indomitus, intemperans, intemperatus; -ლობა impotentia, intemperantia.

თავში primo, primum; თ. ჯდობა praesideo, praesidium.

თავხედი arrogans, confidens, effrenatus, incontinens, procax; -ად arroganter, confidenter, effrenate; -ობა audacia, confidentia, ferocia, ferocitas, procacitas.

თათბირი 1. coetus, consultatio, consultus; 2. consilior, consulto, delibero.

თათმანი caestus.

თათხვა probrum.

თამაში 1. ludus, illusio, lusus; 2. alludo, colludo, illudo, ludo; -ში მოგება eludo.

-თან ad, apud, coram, cum, penes, sub; თ. ვარ assum.

თანაბარი aequabilis, aequalis, aequus, par, parilis; -რად aequaliter, aequa, pariter.

თანაგრძნობა commiseror, condoleo.

თანაზომიერება commoditas, congruentia.

თანაზომიერი შერევა temperatura.

თანამგზავრი comes; satellites; amicus.

თანამდებობა locus; provincia, vicis; -ის მოსურნე candidatus; -ის პირი magistratus; -ის ძებნა ambitus.

თანამედროვე consors, contemporalis.

თანამემკვიდრე coheres.

თანამემღერე collusor.

თანამესუფრე parasitus.

თანამზრახველი collusor, conscius, gregalis.

თანამიმდევრობა consecutio, consequentia, vicis; -ით vicissim.

თანამიმდევრული იხ. თანამიმდევრული.

თანამიმდევრულად consequenter.

თანამეინახე conviva.

თანამოასაკე coaequalis.

თანამოთამაშე collusor.

თანამონაწილე communicator, con-

sors, satelles; -ობა consortio, consortium.

თანამეღერი consonus.

თანამშრომლობა 1. cooperatio; 2. collaboro.

თანანადები debitum.

თანასწორი compar, parilis; -ობა aequitas.

თანატოლი coequalis.

თანაშემწე adiutor, administer, assessor, 2 minister.

თანაზმა congruens, consonus, conveniens; თ. ვარ consentio; არ ვარ თ. discrepito, discrepo; -დ convenienter.

თანდათან gradatim, sensim.

თანდაყოლილი genuinus, ingeneratus, 1. ingenitus, innatus 2. insitus, nativus; თ. თვისება indoles.

თან ვარ assum.

თანმიმდევრული consecrarius, consentaneus.

თანმზღები assectator.

თანხა fenus, stips; attributum, vaticum; -ის გაცემა attributio.

თანხლება 1. comitatus; 2. assector.

თანხმობა 1. assentatio, concentus, concessio, concessus, concordia, conspiratus, congruentia, consensio, conspiratio; convenientia; 2. annuo, concordo, congruo, consisto.

თანხმოვანი consonans.

თაობა saeculum (seculum), semen. series.

თარგმნა transfero. იხ. თარგმანი.

თასი acetabulum, bascauda, calix, camella, cantharus, capedo, capeduncula, capis, capula, culilla, cymbium, hirnea, poculum.

თარგმანი interpretatio. იხ. თარგმნა.

თაროები (წიგნებისა) foruli.

თაფლი mel. 1. mulsun; -ის მომცემი mellifer; -ის ფერი cerinus; -ის ფიკა favus; -ივით ტკბილი mellilus, mellitus.

თალი *absis, apsis, arcus, fornix*;
-იანი *fornicatus*.
თაღლითი *circulator, circumscriptor*.
თაყვანისცემა 1. *adoratio, caerimonia, cultio, cultus, veneratio*; 2. *collo, deveneror, excolo, praecolo, saluto, veneror, vereor*.
თაყვანისმცემელი *celebrator, cultor, cultrix*,
თახვი *castor*.
თბილი *calidus, praecalidus, tepens*;
თ აბანო *thermae*; თ. ვარ *caleo, tepeo*; თ. ვხდები *tepesco*.
თეატრი *theatrum*; ალური *histrionalis*.
თევზი *piscis*; -ის ვაჭარი *piscarius*;
-ის წვენი *gamon*; აობა *piscor*; -ით სავსე *piscosus*. იხ. *piscina*.
თეთრა *cerussa*.
თეთრი *albus, candidus, (album, candidum)*; თ. ვარ *candeo*; თ. თიხა *argilla*; თ. ყურძენი *argitis*; ად *candide*; ად ვაშუქებ *candeo, candesco, candico*; ებში ჩაცმული 1. *candidatus*.
თელა *ulmus*.
თემა *thema*.
თემი *demos*.
თენდება *albescio*.
თერთმეტი *undecim*; -თერთმეტი *undecim*; -ჯერ *undecies*.
თესვა 1. *satio, satus*; 2. *assero, seminno, 2. sero*.
თესლი *semen* იხ. *seminarius*.
თეფში *catillus, catinus*.
თექვსმეტი *sedecim*; -ჯერ *sedecies*.
თვალბედითი *nefastus*.
თვალგაპყრობა *acute*.
თვალთვალი *circumspecto, speculor*.
თვალთმაქცი *assimulatur; callidus*;
-ურად *callide, fecte*.
1. თვალი *oculus, ocellus*; ძვირფასი თ. *gemma*; თ. მიკირავს *inviso*.
2. თვალი (ბორბალი) *rota; canthus*.
თვალღერება *aspicio, inhio, perlego, reconseo, spectro, viso*.

თვალის გახელა *displcio*.
თვალის (თვალბების) დაკვეთა *inhio*.
თვალის დახანძრება 1. *nictus*; 2. *nicto, nictor*; -ზე იქვე გაჩენა *praesto esse*.
თვალის მოშორება: თვალს არ ვაშორებ *asservo*.
თვალის ჩაკვრა *nictus; nicto. nictor*.
თვალსაჩინო *manifestus, perspicuus*; თ. ასახვა *illustratio*.
თვალყურის დევნება 1. *animadversio, custodia*; 2. *observo, prospicio, servo, 2. tator*.
თვალში კლება *requiro*.
თვალში შეჩაბრვა *emineo*.
თვალჩირქიანი *lippus*.
თვალწინ 1. *praesto*.
თქე *mensis*; -ის პირველი რიცხვი *calendae*; -ის სარჩო *menstruum*.
თვით -*met*; მე თვით *memet* იხ. *ipse*.
თვითმზილველი *visor*.
თვითნებია *morosus*; -ურად *morose*.
თვითნებობა *libido, morositas*.
თვინიერი *mansuetus, mollis*.
-თვის *ad, pro*.
თვისება *capacitas, natura, qualitas*.
თვისტომი 2. *popularis*.
თვიური *menstrua, menstruus*.
თვლა (ჩაოვლა) *pono*.
თვრაპეტ(ი) *duodeviginti; octodecim* -თვრაპეტ(ი) *duodevicensi*; -ჯერ *duodevicensimum*.
თიბვა *meto*.
თივა *fenum (fenarius)*.
თითი *digitus; digitulus*; -ის სისხო *digitalis*.
თითისტარი 3. *fuscus*.
თითოეული *quisquam*.
თითო-თითო *singuli*; -დ *singulatim*.
თითქმის *fero, ferme, paene*.
თითქოს *ceu, quasi, sicut, tamquam, velut*.
თითლიბახი *simulator*; -ობა *simulo*.
თითხნა *confocito*.
თიკანი *haedilia, haedulus, haedus, hirenlus*.

თირკმელი *renes*; -ის ანთება *nephritis*.

თიხა *lutum*; *argilla*, -ისა *luteus*; *creteus*; -ის ნატეხი *testa*; -ის თახი *vatillum*.

თიხის კურკელი *fictile, testa*.

თქა *capillus, coma, crinis*; *capillamentum, caesaries*, 1. *pilus*; -ისა *capillaris, crinalis*.

თმაკლარა *canosus*.

თმინი *comans, comatus, crinitus*.

თმის სახვევი მაშა *calamister*.

თოვლი *nix*; -იანი *nivalis, nivorus*; -ივით თეთრი *nivalis, niveus*; -ით დაფარული *nivalis*.

თოვს *ningit*.

თოთხმეტი *quattuordecim*.

თოკი *funis* (იხ. *funalis, funaris*), *funiculus, linum, rudens, spartum, tormentum; copula*.

თოლია *gavia*.

თორმეტი *duodecim*; -თორმეტი *duodeni*; -მაგი *duodenus*; -ჯერ *duodecies*; -გოჯა ნაწლავი *duodenum*.

თოხარიკი *mannus*.

თოხი *bidens, dolabra, marra, rasturum*.

თრევა 1. *tractus*; 2. *distraho, rapto, traho, verro*.

თრთოლა *contremesco, paveo*.

1. თუ *an*, -*ve*; თუ არა *ne, necne, nive*.

2. თუ *si*; თუ არა *nisi, ni*; თუ კი *sic, siquidem, utcumque; sicubi, sicundo; dummodo*.

თუთა *morum*; 1. *morus*.

თუთია *zincum*.

თუთიყუში *psittacus*.

თელუხი *aquarius*.

1. თუმცა *cum, etiamsi, etsi, quamquam, tametsi*; თ. კი *attamen*; თუმცალა *atqui*.

2. თუმცა *ceterum*.

თუნდაც *ut*.

თქვენ *vos*; -ი *vester*,

თქმა 1. *dictio, nuncupatio*; გადაკრული თ. *ambages*; 2. *dico, dictito*,

dicto; ostendo, perhibeo, pono; -ბანის თ. *accano*; მტკიცედ თ. *autumo*.

თქმულება *fabula; antiquitas*.

თხა *capella, caper, hircus*; გარეული თ. *caprea, capreolus, damma*. იხ.

2. *pecus*; იხ. *caprilis, caprinus*.

თხევადი *liquidus*.

თხელი *liquidus (liqueo), tennis, brevis; insolidus*; თლად *tonuiter*.

თხემი *cacumen, calvaria, fastigium*.

თხვრა *ungo*.

თხვვა *compono condo, pango, texo, texo*.

თხზულება. *poëma, stilus, volumen*.

თხილი *corylus*; -ნარი *coryletum*.

თხის-რქა *capella, capra*.

თხლე *faex*.

თხმელა *alnus*.

თხოვა (ცოლის თ.) *in matrimonium duco*.

თხოვნა 1. *contestatio, imploratio, petitio, postulatio, precatio, precos*; 2. *deposco, deprecor, efflagito, imploro, obsecro, oro, postulo, precor, quaeso, rogo*.

თხოვნით *precario*; თ. მიმართვა *peto*.

თხზა 1. *fossio*; 2. *fodio, fossio, rimor*.

თხრილი *fossa, fossatum; elix*; -ის

შეწოვლება *convallio*.

თხრობა 1. *enarratio, expositio, narratus; argumentum*; 2. *enarro, narro, renarro*.

თხრობითი *indicativus*.

თხუთმეტი *quindecim*; -ჯერ *quindicies*.

იქ *viola*.

იალქანი *velum, dolo, habena*; იხ. *velivolus*.

იანვარი *Januarius*.

იარაღი *arma, armamenta (armamentarium), armatura, instrumentum; machina*; -ის მტარებელი *armifer*; იხ. *armisonus*; -ის შემორტყმა *cin-*
go.

იაფი vilis.
 იგი ille, ipse, is (ea), qui, se; ollus.
 იგივე idem; -ობა identitas.
 იდაყვი cubitum. ulna.
 იდეა idea.
 იდები Idus.
 იღუმალი interior, intimus; sub.
 იერი color.
 იერიში aggressio, collatus, impes, impetus, oppugnation, procella, vis, icinus.
 იერიშით აღება expugnatio, expugno.
 იერიშის მიტანა 1. escensus; 2. appugno, attento, impugno, incesso, infero, occurro, occurso, oppugno, peto, repoto, tempto.
 ილაჯის გაწყვეტა fatisco.
 იმავე დროს simul, una.
 იმგვარადვე itidem, perinde.
 იმდენად adeo, eo.
 იმდენიმე instar.
 იმედის spes; fiducia, opinio; -დაკარგული desperabilis, desperatus; -დაკარგულად desperanter; -ის დაკარგვა despondeo; -იანად fidenter; -იანად ყოფნა fiducia; -ის მკონე fetus.
 იმედოვნება spero; confido, despondeo.
 იმისდა მიხედვით quatenus.
 იმისი suus.
 იმიტომ idcirca, ideo; ი. რომ quia.
 იმნაირადვე mutuo, itidem, iuxta.
 ინვალიდი ჯარისკაცები caesaris.
 იოგი ligamentum.
 იონჯა medicago, 2. medica, იორლა mannus.
 ირემი cervus, cerva; ირმისა cervarius, cervinus.
 ირიბი obliquus. იხ. obliquo.
 ირიბკუთხიანი denormis (denormo):
 ირგვლივ circa, circiter, circum, circumsecus.
 ირიცხება accenseo.
 ისარი sagitta, telum; cutis, lingua, lingula; სასწორის ი. examen. იხ.

ისრის მტყორცნელი.
 ისევე mutuo. იხ. ომნაირადვე.
 ის ille, is, se; qui.
 ისევე, ისევე rursus; iuxta.
 ისეთივე iustar.
 ისე როგორც tamquam.
 ისერიშის წვენი melligo.
 ისინი ei.
 ისლი carex.
 ისრისმტყორცნელი sagittarius, ferentarius; -ტყორცნის მანძილზე eminus.
 ისტორია historia; gestus (ros gestae); -ული historicus.
 ისტორიკოსი historicus.
 იფანი fraxinus; bumelia.
 იქ ea, eo, ibi, illa, illac, illic, istic.
 იქედნე aspis, coluber, echidna.
 იქვე eodem, ibidem, illico, inibi; praesto.
 იქიდან dein, deinde, hinc, illum, illic, inde, istim, istinc; -ვე indidem.
 1. იქით illa, illac, illo, illoc, illuc, isto, istuc, porro, protenus, ultra, ultro.
 2. იქით (თანდებულა) post, super, trans.
 იქითა, იქითელი 3. trans, ulter.
 იქითიკენ eo, illo, illac, illoc, isto, istuc; -ვე eodem.
 იქნებ forsitan, fortasse.
 ილლისა sinus; -ის ქვეშ ყყოფი subalaris.
 იღუნება: რაც ი. succiduus.
 იძულება 1. coactus, molestia; 2. adigere, admoneo, coacto, cogo, exprimo, extorqueo, perperello, subigo.
 იძულებით contorte; -ი molestus.
 იშვიათი infrequens, perrarus, rarus; -ად inusitate, parce, perraro; -ობა raritas.
 იშიშვლებს (ზმალს) stringo.
 იჯარა conductio; -ით გაცემა locatio; loco; -ით მიღება redimo; -ით მიცემა eloco.

იჯარადარი conductor, manceps.
იხვი anas (anatinus), mergus.

ქაბა stola; cyclas; საქორწინო კ.
flammeolum.

კავი hamulus; oncos.
კავშირებითი coniunctivus.

კავშირი annexus, coctus. cohaeren-
tia, coitio, communitas, compa-
ges, conciliatus, consociatio, 2.
contextus, copulatio, foederatio,
foedus, iunctura, ligamon, liga-
mentum, societas, vinculum; ნა-
თესაური კ. affinis; (გრამატ.) con-
iunctio და copula; კ. მაქვს cohae-
reo.

კადნიერება audeo.

კაკაბი perdix.

კაკალი nux.

კაკევი hamus; -იანი hamatus; -იანი
ქოკი l. harpago.

კაკუნნი pello.

კალა cassiterum.

კალათა, კალათი calathiscus, canist-
rum; cartallus, corbis, corpula,
fiscella, fiscina.

კალამი calamus.

კალაპოტი 1) calopodia; 2) მდინარის
კ. alveus.

კალენდარი fasti.

კალთა lacinia.

კალია locusta.

კალა area.

კამა anethum, feniculum, marathrum.

კამათელი alea, cubus, tessera.

კამათი 1. concertatio; 2. concerto,
disputo, disserto; -ის ხელოვნება
dialectice.

კამარა camera, palatum.

კამარისებური convexus; -ად ავება
camero.

კანაფი cannabis.

კანი corium, crusta, cuticula, cutis,
pellis, pellicula.

კანკალი 1 horror, pavor, tremor;
2. centremesco, corusco, horreo,

horresco, inhorresco, intremesco,
intremo, mico, palpito, paveo,
perhorresco, tremo, vibro.

კანკლდობა 1. declinatio; inflexio; 2.
declino.

კანონი ius, lex; mos, norma; -იერი
legitimus; ratus.

კანკი crus.

კაპარკი corytus, pharetra.

კარადა armarium; წიგნების კ. libra-
rium.

კარაფი mapalia, tabernaculum, tento-
rium.

კარაქი butyrum.

კარგა ხანია iamdudum, pridem.

1. კარგი bonus, luculentus, 2. ma-
nus, meliusculus, perbonus; -ად
bene, melius, perbene; amice,
commode, liberaliter, probabiliter,
recte, salve, satis; -ად ყოფნა 1.
aveo, salus; -ად მყოფი sospes;
-ად იყავ! salve! vale! იხ. elegans;
benefacio.

2. კარგი! eu!

კარგი ხარისხი bonitas.

1. კარი, კარები foris, ianua, ostium,
porta.

2. კარი, სამეფო კარი regia.

კარიბუკი aula; vestibulum.

კარისკაცი ianitor.

კარნახი praeo.

კასრი cupa, dolium, orea.

კატა catta, cattus, feles.

კატარღა cercurus.

კატუქი hamus, oncos; -იანი hamatus.

კაფუა consectio. იხ. ვაკაფუა.

კაშკაში ardens.

კაშკაში candor.

კაცი homo; საქმის კ. frugalis; კაცო!
heus! იხ. კაცუნა.

კაცისმკვლელი homicida.

კაცუნა homullus, homunculus.

კაწახი acerbus.

კაკუკი pica.

კახბა კალი muliercula.

კბენა 1. morsus; 2. mordeo.

კბილი *dens*; ძირის კ. 2 *genuinus*
-ისმიერი *dentalis*; -ებიანი *dentatus*.
კდემამოსილი *puadicus*; -ება *verecun-*
dia.

კედარი *cedrus*.

კედელი *moenia, murus, paries, parietinae; dissaeptum, lateramen.* იხ. *muralis, circulus; pomerium*.

კეთება *ago, facio, factito, facesso.*
იხ. *alterno, sufficio*.

კეთილგანწყობილება^ა *voluntas.* იხ. *propitius*.

კეთილდღეობა *salus (salutaris)*.

კეთილგანწყობილი *amicus, pronus, secundus, propitius; -ად favorabiliter*.

1. კეთილი *benignus, bonus, 2. manus, pius; კ. საკმე beneficium, benignitas; კ. სურვილი benevolentia*.

2. კეთილი! (შორისდებ.) *age, agedum, agite, eu*.

კეთილის მსურველი *benevolens, commendator*.

კეთილმოსურნე *benevolus; -ობა benevolentia*.

კეთილსინდისიერი *diligens, pius, religiosus; -ად diligenter; -ება religio*.

კეთილსურნელოვანი *myrrheus*.

კეთილშობილი *dius, generosus, ingenuus, liberalis, magnanimus; -ურად generose, ingenue, liberaliter; -ება ingenuitas*.

კეთილხმოვანი *canorus, numerosus; არა კ. absonus, absurdus; -ება numerus*.

-კენ *ad, versus*.

კენკრა *baca; -იანი bacifer*.

კენტავრი *centaurus; semivir*.

კენჭი *calculus*.

კენჭის ყრა 1 *discessio, sortitio, sortitus, suffragium; 2. sortior; -ით sortito*.

კერა *caminus, focolus, focus*.

კერვა, შეკერვა *suo*.

კერძო *privatus; -დ privatim*.

კეტი *clava, fustis, stipes*.

კეფა *cervicula, cervix*.

კეფალი *mugil*.

კეცი სარკველიანი *clibanus*.

კეხი *clitellae, sella (sellarius)*.

კვალი *vestigium, versus; lira და*

sulcus (ნახნავის კ.) -დაკვალ *secundum; -დაკვალ გამოდევნება*

investigo, vestigo; -ის გაკლება oxaro;

-ის მაძიებელი *indagator; -ის მიგნება aucupium, -ის მიდევნება*

indagatio, indago, sequor.

კვამლი *fumus, nidor; -იანი fumeus, fumidus, fumifer*.

კვანძი *nodulus, nodus; folliculus;*

-ებიანი *nodosus. (nodalis); -ის*

გამოხსნა *enodatio, enodo*.

კვარი *taeda*.

კვარცხლბეკი *basis*.

კვახი *cucurbita*.

კვდომა *intermorior, morior, praemorior*.

კვება *cibo, educo, nutricor, nutrio, pasco, pascor, vescor*.

კვეთა *sectura.* იხ. *გაკვეთა*.

კვერთხი *caduceus, lituus, sceptrum, scipio, vitis; -ოსანი caducifer*.

კვერის დაკვრა 1. *assentatio; 2. annuo, assentor, astrepro, impleo. შდრ-*

explodo.

კვერის დამკვერელი *assentator*.

კვერნა *melos*.

კვერცხი *ovum; -ებზე ჯდომა 1. incubo*.

კვეხნა 1. *iactantia, iactatio; 2. glorior, iacto; -ით gloriose, iactanter; -ით მითითება ostento, იხ. ტრაბახი*.

კვიპაროსი *cupressus, cyparissus*.

კვირისტავი *patella*.

კვირტი *calyx, flocculus, gemma, germen; -ების გაკვეთება demmo*.

კვიცი *eculeus*.

კვლა 1. *caedes; 2. caedo, cohibeo, neco, trucido.* იხ. *შოკლა*.

კვლავ rursus.

კვლევა 1. indagatio, rimor; 2. aspicio, cognosco, indago, inquiror, limo, nosco, perquiro, requiro' sequor.

კვნესა 1. vagitus; 2. ingemisco, vagio.

1. კერა (შეკერა) suo. იხ. შეკერა.

2. კერა (ხელის კ.) pulsatio, pulsus; offensa.

კი autem, ceterum, quandoque, quidem, quod.

კიბე climax, scalae.

კიბო cancer, carcinoma.

კიდე extremitas, 1. labrum, limbus, margo, ora.

კიდევ vero; მაინც კ. etiam-num; ჯერ კ. adhuc.

კიდევაც immo.

კიდევ immo, ultro; კ. რომ etiam-si.

კივილი clamor; cano.

კითარა cithara; plectrum.

კითხვა 1. lectio, evolutio; 2. lego, lectito; perlego; praelego (ვუკითხავ), 2. relego; ხმამალა კ. recitatio, recito; -ის ოსტატი anagnostes.

კიკინი 1. balatus; 2. balo.

კიკო dialectos.

კიკლაობა 1. iurgium; 2. iurgo.

კირი calx (calcaris).

კირჩხიბი cancer.

კისერი cervicula, cervix, collum.

კისრულობს recipio, suscipio.

კიტრი cucumis.

კიტხვა 1. insectatio, opprobrium, vituperatio, 2. carpo, castigo, delitigo, insector, vitupero.

კიხო (ხომალდისა) puppis.

კლაკნილი amfractus, anfractus, flexio, incurvatio; sinus; spira (კველისა); volumen.

კლანკები hamus, unguis.

კლდე rupes, saxum, scopulus, silex; -იანი saxeus, saxosus.

კლიტე claustrum, clausula.

კლება careo.

კმაყოფილი 2. contentus; -ება acquiesco.

კმსაკოფი abunde ratus.

კნინი miser.

კოდალა picus.

კოკა hydria, seria.

კოკისპირული წვიმა imber.

კოლიტი colitis, colon.

კოლოფი capsula, cartallus, cistella, cistula.

კოლინჯი colon, colitis; -იანი colicus.

კომბალი baculum, catela, clava; -იანი claviger.

კომიკოსი-მსახიობი comicus.

კომედიკა comoedia; -ების მწერალი comicus.

კონია crates, fasciculus, fascis, manipulus; -ებთ fasciatim.

კონეკები (ძონძები) panni.

კონსული consul; -ობა consulatus; -ივით consulariter.

კონკი camera.

კონცხი promontorius; lingua.

კოპების შეკერა corrugo.

კოპიტი fraxinus.

კოპწია levis.

კოყიფი, კოყრი callum, clava; -იანი callus.

კორდი caespes, caespes.

კორომი: წაბლის კ. castanetum.

კორპი, კორპის ხე suber.

კორქი carina, caruncula, tuber; -იანი ficosus.

კოლო culex.

კოშკი arx, castellum, turris, turricula.

კოცნა 1. basiatio, basiolum, basium, osculum; 2. basio, osculor.

კოტონი focus, rokus; ara, congeries.

კოკი talus.

კოკლი claudus; -ობა claudeo, claudico.

კოპორტი cohors.

კრაზანა vespa.

კრამიტკი imbrex, tegula; -ით გადახურვა 1. Imbrico.

კრებია *coetus, concio (contio), concilium, congressio, contiuncula, conventiculum, conventus; circulus*: მრავალრიცხოვანი კ. *celebratio*; -ია მოწვევა *comitio, contionor*; -ის მონაწილე *contionarius*.

კრებითი *collectivus*.

კრებული *coetus, collectaneus; globus*.

კრეფა *collectio*; 1. *colligo*.

კრეჭა *tonsura*. იხ. გაკრეჭა.

კრინტი! *mu!*

კრუნჩხვა *convulsio, crampus*; -ითი *convulsus*.

კუ *testudo; chelys*.

კუბი *cubus*; -ური *cubicus*.

კუბო *arca, capulus, feretrum*.

კუდი *cauda*; -იანი *caudatus; lamia*.

კუხი *gibbus*.

კუთვნილებითი *possessivus*.

კუთხე *angulus*; -ოვანი *angulatus*.

კუთხე-კუთხე *angulatum*.

კულელი *caesaries, cirrus, nodulus*.

კუმშვა *comprimo*.

კუნთი *musculus; torus*.

კუნძი *caudex*.

კუნძული *insula*.

კუპოი *pix*; -ივით შავი *picus*.

კურკა *nucleus*.

კურთხევა 1. *consecratio, dedicatio*;

2. *consecro, desacro, inauguro, sacro, sancio*.

კურდღელი *lepus, lepusculus (leporinus)*; შინური კ. *cuniculus*.

კურო *concupinus, concubitor*.

კუროპალატი *curopalates*.

კეტკალია *cicada*.

კუქი *alvus, stomachus, ventriculus*; -ით ავადმყოფი *cardiacus*.

ლაბირინთო *labyrinthus*.

ლაგიწი *clavicula, iugulum*.

ლაგამი *capistrum, frenulum, frenum*; -ის ამოდება *capistro, freno, infreno*; -ამოღებული 2. *infrenatus*.

ლახათი *decentia, decor, elegantia, nitor, sal*; -იანი *decens, decor*; -იანად *decere*.

ლათაიები *cantilena*.

ლათინები *latini*; -ური *latina*; -ური ენა *latinitas*; -ურად *latine*.

ლალი *carbunculus*.

ლამახი *pulcher, bonus, formosus; festivus, luculentus, nitens, speciosus, venustus*; -ად *belle, culte, eleganter*.

ლამბაკი *catillus*.

ლანგარი *fericulum*.

ლანძღვა 1. *convicium, iurgium, maledictum, probrum, opprobrium*, 2. *convicio, corripio, incomitio, increpito, iurgo, lacero, obloquor, proscindo*.

ლაპარაკი 1. *dictio, eloquium, fabula, fatus*; 2. *alloquor, dico, dictito, for, infit, loquor, oro*; ბუტბუტით ლ. *musso*; გადაკვრით ლ. *ambages*; გატყარებით ლ. *declamatio, declamatio*; მალაღმარდოვნად ლაპარაკი *ampullor*; შეცდომით ლ. *barbarismus*; ჩურჩულით ლ. *susurro*; ლ. წინააღმდეგ *obloquor*.

ლაპლაპა *flagrans*.

ლავეარდი, ლავეარდოვანი *caeruleus*.

1. ლარი *funiculus; nervia, nervus*.

2. ლარი (სახლის „ანგელოზი“) *lar*.

ლარნაკი *urna*.

ლასტი *crates*.

ლათანი *longurius*.

ლაქმა (ცხენი) *cantherius*.

ლაქმა *macula*; -ებიანი *maculosus*.

ლაქლაქა *nugator*.

ლაქლაქი 1. *garrulitas*; 2. *arguto, argutor, garrigo, nugor*.

ლაქუცი *adulo, titillo*.

ლაჩიარი *imbellis, infirmus*; -რულად *infirme*; -რობა *infirmitas*.

ლაშქარი *copia, militia*.

ლაშქრობა *militia, stipendium*.

ლაყობა 1. *vaniloquentia*; 2. *effutio*.
ლახვარი *lances, telum*.

ლეგიონი legio (legionaris).
ლეიბი culcita.
ლეკვი catella, catellus, catula.
ლერწიანი arundo, avena, calamus,
canna, donax, iuncus (iunceus),
gramen (gramineus), scirpus; -მი-
ანი iuncosus.
ლესვა acuo.
ლექსი carmen, melos. versus.
ლექსიკონი glossarium.
ლელვი ficus; cottana.
ლემი cadaver.
ლევვა 1. tritura; 2. tero.
ლითონი metallum (metallicus). იბ.
brattea.
ლირა lyra.
ლირიკული melicus.
ლიმონი citrum.
ლმობიერი humanus; -ება humanitas.
ლობო conchis.
ლოგინი sponda.
ლოდი saxum.
ლოდინი 1. exspectatio; 2. exspecto,
maneo, opperior, prospecto, spe-
ro; არ ელის inopinans, inopina-
tus, insperans.
ლოთი 2. bibo, bibulus, 2. curculio,
ebriosus, 1. gurgulio, potor, vino-
sus.
ლოთობა perpoto.
ლოკვა lamba, ligurio; lingo.
ლოკოკინა cochlea, conchylium.
ლომი leo, leaena.
ლოცვა 1. comprecatio, precatio,
preces, supplicatio, supplicium; 2.
adoro, apprecor, comprecor, oro.
შდრ. deveneror.
ლოყა bucca, buccula, gena (genui-
nus), mala.
ლორი colephium.
ლორწო cremor, virus.
ლპობა 1. tabes; 2. putesco.
ლტოლქვა effugium, fuga; -ილი fu-
gitivus.
ლულა tuba.
ლურსმანი clavus, clavulus.

ლურჯა albus equus.
ლურჯი caeruleus, cyaneus.
ლზინი convivium.
ქებზლარა delator.
მაგ iste.
მაგალითი exemplum, documentum,
specimen; -ის გადადება (ე. ი მიზა-
დვა) contagio, contagium.
მაგარი durus, edurus, firmus, fixus,
fortis, praedurus; concretus; მ. ხე
robur. იბ. მაგრად.
მაგარკუნთებიანი lacertosus, nervosus.
მაგარსაფუძელიანი fundatus.
მაგიდა mensa (l. mensarius).
მაგიერ pro, vice; ეისიმე მაგიერ სელა
succedo.
მაგონდება commemoro.
მაგნიტი magnes.
მაგრად arte, pertinaciter; მ. ვბდი
solido.
მაგრამ sed; ast, at, atqui, autem, ve-
ro, verum, verumtamen.
მადლოერი, მადლობელი gratus, me-
mor.
მადლობა grates, gratia; -ის გადაბდა
1. gratulatio; 2. grator, gratulor;
-ით grate.
მაჟდრებელი supplex.
მაჟნე nocens, nocivus, noxious. noxi-
osus, noxius; -დ nocenter.
მათემატიკა mathematica.
მათრახი flagellum, flagrum.
მათხოვარი mendiculus.
მაიმუნი simia; კუდიანი მ. cercops.
მაინე nihilominus, saltem, tamen,
verumtamen. მ. კიდევ etiam-ნუს,
etiam-tum; სულ ცოტა მ. admo-
dum.
მაისი maius.
მაკე 2. fetus, forda, praegnans.
მაკლია ego.
მაღამო balsamum, collyrium (თვალის-
სათვის), unguen, unguentum; -ს
წაცება ungo.
მაღე mox.

მალენურალი 2. *actuarius, notarius*.
მალეგა *tego*. იხ. დაძალვა.

1. მალი *agilis, currulis, rapidus*.

2. მალი *spondylus, vertebra*.

მალული *furtivus, occultus*; -ად *furtim, furtive, latenter, occulte*.

მამი *pater; attā, genitor, 2. parens*;
-ით ნათესავი *agnatus*; -ის ძმა *pateruus* (იხ. *patruelis*); -ის სიკვდილის შემდეგ დაბადებული *postumus*.

მამა-პაპურად *casce*.

მამათმავალი *draucus*.

მამაკაცი *vir; mas, masculus*; -ური *virilis*.

1. მამალი (მამრი) *mas*.

2. მამალი (ქათამი) *gallus*.

მამამთავარი *generator, progenitor*.

მამაცი *fortis; armipotens, ferox*;
მ. მებრძოლი *bellicosus*; -ად *ferociter, fortiter*; -ობა *ferocia*.

მამამთილი *socer*.

მამიდა *amita*.

მამილო *atta*.

მამინაცვალი *vitricus*.

მამისეული *paternus, patrius*.

მამისმკვლელი *patricida*.

მამრი *mas*; -ობითი *masculus, masculinus, virilis*.

მამული *patrimonium; latifundium, res, rus, tellus*; საგვარეულო მ. *heredium*.

მანათობელი *lucifer*.

მანანა *manna*.

მანდ *istic*; -იდან *istinc, istim*; -ითკენ *isto*.

მანდილოსანი *matrona (matronalis)*.

მანკიერი *mancus, vitiosus; impurus*.

მანძილი *distantia, intervallum, spatium*; საკმაო მ. *aliquantum*.

მანქანა *machina*; -ება *machina, machinatio*.

მარაგი *copia, supellex*.

მარადისობა *aeternitas, aevum*.

მარაო *flabellum*.

მარბიელი *depopulator*.

მარგალიტი *baca (bacatus)*.

მარდი *agilis, impiger, pernix, velox*; -ად *impigre, mobiliter, perniciter, velociter*;

მართალი *verus*.

მართებს *debeo*.

მართებულისი *decens; rectus*; -ად *recte*.

1. მართვა 1. *administratio, gubernatio* (ხომალდის მ.) *moderamen, moderatio, regimen*; 2. *administro, cohibeo, moderor, procuro, regno, rego*.

2. მართვა *corrigo*. იხ. გამართვა.

მართლაც *effecte, equidem, etenim, sane, verum*.

მართლება *purgo*. იხ. გამართლება.

მართლიად *genuine*.

მართლმსაჯულება *iustitia*.

მარილი *sal*; -იანი *salsus (salarium)*; -ის მღარაობები *salinae*; -ის ულუფა *salarium*.

მარმარილო *marmor (marmoreus)*; -თი მოპირკეთება *incrustatio; incrusto*.

მარტი (თვე) *Martis*.

მარტივი *simplex; enucleatus, incomplexus, incomptus, inconditus, inornatus, plebeius, rectus*; -ად *graciliter, horride, incomposite, incompte, simpliciter, tenuiter*.

მარტო *solum, tantum; singularis, solus*; მ. დარჩენილი *solus*; მ. ყოფნა *solitudo*.

მარტოხელა *viduus*.

მარტაქა ჯარისკაცები *velati*.

მარტაქად ყოფნა *subsidiar*.

მარყუქი *alveus, capistrum, torus*; -იანი თოკი *laqueus*.

მარჩენალი *nutrix*.

მარჩიელი *aruspex; coniectar*.

მარცვალი 1) *granum, manna*; -მარცვალ *granatim*; 2) *syllaba*.

მარცხენა *scaevus, sinister*.

მარცხისი *incommoditas, incommodum*; -იანი *scaevus, sinister*.

მარცხნივ *laeve, laevorsum, sinistra, sinistrosus*.

მარცხნისაკენ *sinistrorsus*.
მარწყვი *arbutum* (*arbutus*), *fragum*.
მარწუხი *forceps*, *furceps*.
მარხვა *castimonium*, *ieiunium*.
მარხულობა 1. *castimonia*; 2. *ieiuno*.
მარჯანი *corallum*; -ვით წითელი *corallinus*.
მარჯვე *auspicatus*, *erectus*, *faber*,
opportunus; *prosper*, *sospes*; *prosperitas*; -დ *opposite*, *dextre*, *opportune*, *prosperare*, მ. დროს *commodo*, *commodum*; მ. მდგომარეობა *commodum*.
მარჯვენა *dexter*; მ. ხელი *dextella*;
მარჯვნივ *dextrorsum*.
მასა *massa*.
მასახრობებელი *almus*.
მასალა *materia*.
მასრა *insile*.
მასპინძელი *convivator*, 1. *hospes*.
მასწავლებელი *magister*; *doctor*, *doctratrix*, *effector*, *professor*.
მასხარა *balatro*, *lusor*, *scurra*.
მასხარად აგდება *oppedo*.
მასხრული *mimicus*; -არად აგდება *oppedo*.
მატარებელი *fertilis*, *vector*.
მატება 1. *accensio*, *augmentum*, *crescentia*; 2. *adaugescio*.
მატიანე *annales*, *fasti*.
მატილი *vermis*.
მატრონი (ქალბატონი) *instita*, *matrona*.
მატყლი *capillus*, *lana* (*laneus*), *lanicium*, *vellus*; -იანი *lanatus*; -ის დამმუშავებელი *lanificus*.
მატყუარა *fallax*, *fraudator*, *fumator* (გადატ.), *circumscriptor*, 2. *planus*.
მაუწყებელი *nuntius*, *internuntius*, *praenuntius*; *admonitor*, *auctor*.
მაქებარი *laudator*, *collaudator*, *commendator*.
მაქვს *habeo*.
მაღალი *altus*, *exaltus*, *praealtus*, *augustus*, *editus*, *elatus*, *celsus*,

excelsus, *procerus*, *sublimis*, *superus*.
მაღალფარდოვანი *contortus*, *cothurnatus*, *elatus*, *grandiloquus*, 1. *inflatus*, *magnificus*; -ება *elatio*, *granditas*, *magnificentia*; -ად *contortite*, *elate*, *magnifice*; -ად ლაპარაკი *ampullor*.
მაღარო *aeraria*, *ferrarius* (რკინის მ.), *fodina*, *metallum*, *sectura* (გადატ.).
მაღლი *alte*, *care*, *celse*, *sublime*; -იდან *superne*.
მაღლობი *acclivitas*, *arx* (მ. ადგილი), *clivus*, *montanus*.
მაყვალი *morum*, *rubus*, *rubelum*.
მაყრია: ზედ მაყრია *equaleo*.
მაყურებელი *spectator*, *spectatrix*.
მაშა *forceps*, *furceps*.
მაშასადამე *ergo*, *igitur*, *itaque*, *proinde*.
მაშინ *tum*, *tunc*.
მაშინვე *actutum*, *confestim*, 2. *contimuo*, *illico*, *protensus*, *statim*, *subinde*.
მაჩვენებელი *demonstrator*, *index*.
მატდუნებელი *captator*, *captiosus*, *erraticus*, *lubricus*, *mendax*, *pellax*.
მატდური *fallax*.
მატეე *admonitor*, *angelus*, *caduceator*, *curio*, *nuncius*, *praeco*.
მაძებარი (ჯაშუში) *conquisitor*.
მაძიებელი *appetens*, *captator*, *consultatio* და *consultor* (რჩევის მ.), *cupitor*, *petitor*, *quaesitor*.
მაძიებლობა *petitio*.
მაძლარი *satur*.
მაწანწალა 2. *erro*, *grassator*.
მაწარმოებელი *efficiens*.
მაწონი *coagulum*.
მაკანკალი *conciliator*, *leno*.
მაკანკლობა *lenocinium*.
მაკარი *mustum* (*musteus*).
მაკიკი *coagulum*.
მახე *cassia*, *laqueus*, 2. *plaga*, *pedica*.
მახვა *acuo*.

1. მახვილი *ensis, ferrum, gladium, mucro, telum.*

2. მახვილი (გრამატ.) *accensus;* -ის ნიშანი *cacumen.*

მახვილგონიერება *acumen. ob. sal.*

მახინჯი *informis;* -ად *deformiter.*

მახლობელი *citerior, necessarius, propinquus. perpropinquus, propior.*

მახლობლად *ad, circiter, circum, iuxta, iusta, iustum, prope;* მ. ყოფნა *subsum.*

მაჯა *carpus.*

მბობა 1. *enuntiatio;* 2. *denarro, enarro, enuntio, narro.*

მბოლავი *fumidus.*

მბრწყინავი *ardens, candidus, flagrans, fulgidus, nitens, nitidus, sidereus, splendidus.*

მბრძანებელი *dictator, dynastes, erus, imperator, imperatrix.*

მბრძანებლური *imperiosus;* -ობა *imperito, impero.*

მგელი *lupa, lupus (lupinus).*

მგზავრი *vector, viator;* -ობა *iter.*

მგზნებარე *actuusus, fervidus, flammens;* -დ *ferventer.*

მგონია *duco, reor, sentio, statuo, suspicor, volo.*

მგოსანი *fidicen.*

მგრძნობიარე *passivus, tener.*

მგრძნობიერობა *mollitia.*

მდაბიო *abiectus. humilis, ignotus, ignobilis;* -ობა *humilitas, ignobilitas.*

მდაბალი *ob. დაბალი.*

მდაბლად *humiliter.*

მდადე *pronus.*

მდარე *abiectus, pedarius, posterior, postremus, sordidus.*

მდგომარეობა 1. *affectio, condicio, constitutio, positio, res, status;* 2. *consisto.*

მდგმური *diversor, inquilinus.*

-მდე *ad, ante, inusque, supra, tenus.*

მდებარე *situs.*

მდებარეობა 1. *positio, positus. situs, tractus;* 2. *iaceo, praeiaceo.*

მდედრობითი *femininus.*

მდეუარი *agitator.*

მდეუნელი *insectator.*

მდელო *pratium (pratensis), lacus viridis.*

მდიდარი *copiosus, dives, dotatus, largus, locuples, luxuriosus, numatus, opimus, opiparus, opulens opulentus, pecuniosus, praedives, satur, unctus.*

მდივანი *grammaticus.*

მდინარე *amnis, flumen, fluvius, fluctio, fluentum;* -ისა *flumineus, fluvialis.*

მდინარეობა *fluctio, fluctus.*

მდუმარე *taciturnus, tacitus.*

მდულარე *fervidus.*

მე *ego, me* 2. *mi, mihi.*

მეაბანოე *balneator, balneatrix.*

მეაბჯრე *armiger.*

მეათასე *millesimus.*

მეათე *decimus.*

მეათედი (ლალა) *decimanus, decumanus;* -ის აღება *decimo.*

მეალაფე *pabulator.*

მეამბოხე *rebellis.*

მეასე *centesimus.*

მეაბდური *piscator (piscatorius).*

მებაღე *frondator, hortulanus.*

მებრძოლი *bellator, bellatrix, bellicosus, proelior, propugnator, pugnax.*

მებუკე *bucinus, cornicen, tubicen.*

მეგობარი *amicus, amica, amicus, amicula, sodalis;* -რები *amicitia, sodalitas.*

მეგობრობა *amicitia, familiaritas; necessitudo.*

მეგობრული *amicus, fraternus, sodalis;* -ად *amicum;* -ად განწყობილი ქვეყანა *pacatum.*

მეგზური *itinerarius.*

მელავითონე *cantor.*

მედგარი *perseverans, pertinax, per-
vicax, stabilis.*

მედგრად დაცვა *persevero.*

მედგრობა *perseverantia, pertinacia,
stabilitas.*

მედიდური *fastosus, insolens, super-
bus; -ობა 2. fastus, insolentia,
intemperantia, superbia.*

მედიცინა *medicina (medicinalis).*

მედროშე *aquilifer, signifer, vexilla-
rius.*

მედუქნე *caupo, institor.*

მეეტლე *auriga.*

მეექვსასე *sexcentesimalis.*

მეექვსე *sextus.*

მევაზშეობა 1. *fenestratio; 2. fenestra,
fenestra.*

მევენახე *vinitor.*

მეზიზღება *abhorreo.*

მეზიზღელი *accola, attiguus, confinis,
contubernalis, finitimus, vicinus,
vicina. იხ. accolo.*

მეზობლად მდებარე *attiguus; მ.
მცხოვრები accola; მ. ცხოვრება
accolo; მ. მჯდომი consessor; მ.
ყოფნა adiaceo, 1. contingo.*

მეზობლობა *vicinia, vicinitas.*

მეზღეაური *nauta, navita, navigator.*
მეთაური *caput, coryphaeus, praeposi-
tus.*

მეთაკილება *abominor.*

მეთევზე *piscator (piscatorius).*

მეთერთმეტე *undecimus.*

მეთექვსმეტე *sextu-decimus.*

მეთვალყურე *exactor, praeses; -ობა
observatio.*

მეთორამეტე *duodevicesimus.*

მეთორმეტე *duodecimus.*

მეთხუთმეტე *quintus-decimus.*

მეკარე *ianitor.*

მეკობრე *pirata; archipirata.*

მეკუქნავე *cellarius.*

მელა *vulpes, vulpes, vulpecula; -ისა
vulpinus.*

მელანი *atramentum.*

მელოგინე 2. *fetus.*

მელოტი *calvus, levis; -ობა calvitium.*
მემკვიდრე *heres; -ობა hereditas;*
-ობის წართმევა *abdication, exhere-
do.*

მენავე *barcarius.*

მენალარე *cornicen.*

მენახირე *bubulcus.*

მენახშირე *carbonarius.*

მენიხვე *remex.*

მენჯი *pelvis.*

მეოთხანე *quadringentesimus.*

მეოთხე *quartus.*

მეოთხმოცე *octogesimus.*

მეომარი *miles, proiliator; bellator,
bellatrix, bellatorius; ცუდი მ. im-
bellis.*

მეორადი *secundarius.*

მეორასე *ducentesimalis.*

მეორადება: რაც მეორადება *recidivus.*

მეორე *alis, alius, alter, secundus; მ.
დღეს postidic; -დ secundo, se-
cundum; -ჯერ secundo.*

მეორეხარისხოვანი *secundarius.*

მეორმოცე *quadragesimalis.*

მეოცე *vicesimus, vigesimalis.*

მეოცნებე *imaginosis.*

მეპურე *pistor.*

მერამდენე *quotus.*

მერე *exin, exinde. იხ. მერმე.*

მერეკასე *octingentesimus.*

მერვე *octavus; -ჯერ octavum.*

მერმე *dein, deinde. იხ. მერე.*

მერქანი *cellulosa.*

მერყევი *ambiguus, claudus, corus-
cus, inconstans, insolidus, insta-
bilis, suspensus, vagus, ventosus;*
მ. კაცი *cunctator; -ად inconstanter.*

მერყეობა 1. *dubitatio, haesitatio,
inambulatio, inconstantia; 2. cunc-
tor, haesito, titubo.*

მერცხალი *hirundo (hirundininus).*

მესამასე *trecentesimalis.*

მესამე *tertius; მ. დღისა tertianus;*
-დ *tertio; -ჯერ tertio, tertium.*

მესამოცე *sexagesimus.*

მესაფლავე *disaignator.*

მესაყვირე tubicen.
 მესაქე gubernator; -ობა 1. gubernatio; 2. gubernatio.
 მესაკიროება indigeo.
 მესერი cippus, vallus.
 მესკია (თაფლის მკამელი) merops.
 მესმას sapio, იხ. სმენა.
 მეტად magnopere, maius, oppido, 2. per, plus, prae, super; მ. მეტივე vegrandis.
 მეტანსაცმელე capsaria.
 მეტეხი fragilis.
 მეტი plus, plurimum; უფრო მ. 1. auctus.
 მეტისმეტად immodice, nimio, nimis, nimium, nimius, perquam, plurime
 მეტიქარა ardalio, -რული proiectus.
 მეტიწილი plerumque, plerique.
 მეტოქე concertator, rivalis.
 მეტოქეობა 1. aemulatus, rivalitas, simultas; 2. aemulor.
 მეტსახელი cognomen, cognomentum.
 მეტყველება 1. locutio, loquutio, oratio; 2. ora; -ის უნარმოკლებული elinguis.
 მეტყველი vocalis; ღარიბად მ. indisertus.
 მეტწილად plerumque.
 მეუდაბნოე eremita.
 მეურვე curator.
 მეურნე frugalis.
 მეუღლე compar, coniu(n)x, coniugium, nupta, par, uxor.
 მეფე rex, regnator; -ისა regalis, regius; -ის კარისა aulicus; -ის კარავი regia.
 მეფლეთე choraules.
 მეფობა regno.
 მეფური basilicus, divalis, regalis, regius.
 მეფუტკრე apiarius, mellifex.
 მექათმე gallinarius,
 მექნარე fidicen, fidicina.
 მექრთამე corruptor.
 მეშაქარლამე, მეყანდე dulciarius.
 მეშველი auxiliarius, auxiliarius.

მეშვიდასე septingentesimus.
 მეშვიდე septimus.
 მეშინია extimesco, timeo.
 მეშურდულე fundator, funditor.
 მეჩვიდმეტე septimus-decimus.
 მეჩქარება propero.
 მეცადინეობა 1. occupatio, procuratio, studium; 2. studeo.
 მეცადინი studiosus.
 მეცამეტე tertius-decimus.
 მეციხონენი იხ. castellanus.
 მეცნიერება disciplina, literae; ars; -ის მოყვარული philologus.
 მეცნიერი philologus.
 მეცნიერულად erudite.
 მეცხრაასე nongentesimus.
 მეცხრამეტე undevicesimus.
 მეცხრე nonus; მ. საათი nona; მ. დღისა nundinus.
 მეძავი fornicaria, lupa, meretricula, meretrix. იხ. cunnus.
 მეძებე fartor.
 მეძინება dormito.
 მეწამული coccineus, purpureus.
 მეწალე sutor.
 მეწვრიმალე institor.
 მეწინავენი antesignani.
 მეწისქვილე pistator, mollitor.
 მეხის დაცემა attono.
 მეხომალდე navigator, navicularis.
 მეხორცე lanias.
 მეხობტე laudator. იხ. cantor.
 მეხობტე remex.
 მეხბე balnicus.
 მეხსიერება memoria; -ი memor.
 მეხუთასე quingentesimus.
 მეხუთე quintus; -ჯერ quintum.
 მეხუთმეტე, მეოთხთმეტე quintus-decimus.
 მეჯინბე agaso, 2. calo.
 მზა 1. paratus; -დ praesto; -დ მეოფი libens, lubens, promptus.
 მზადება 1. apparatus, comparatio, meditatio; 2. apparare, meditari.
 მზაკვეარი captiosus; -რულად callide.
 მზაკვრობა calumnia; laqueus.

მზარდი იხ. *adoleseo*.

მზარეული *coquus, culinarius*.

მზე *sol (solaris), oriens*; -ზე ყოფნა *apricatio; apricor*.

მზერა *prospicio*.

მზევრაკი *explorator, speculator, speculatorius*.

მზიანი *apricus*; მ. ამინდი *serenitas*.

მზითევი *dos*; მ-ის მიცემა *doto*.

მზომელი *mentor*.

მზრუნავი, მზრუნველი *consultrix, curator, curiosus, providus, provisor, tutela, 1. tutor, vigilans*.

მზრუნველობა *observatio*; -ით *accurate*.

მთქა *mons*; -ის ბილიკი *callis*; -ას აქეთა *cismontanus*.

მთაგორიანი *iugosus, montanus, montuosus*.

მთაყარი *cardinalis, solidus; summa*; მ. გარემოება *cardo*.

მთაყარი ქურუმი *antistes, antistita, archiereus, pontifex*.

მთაყარსარდალი *imperator*.

მთაყარსარდლობა *administro*.

მთაყრული (ასო) *maiusculus*.

მთამადნეული *fossilis*.

მთარგმნელი *interpres*.

1. მთელი (მრთელი, უვნებელი) *incolumis, indistrictus*.

2. მთელი *omnis, totus; universus*; შდრ. *perennis*.

მთვაზე *luna (lunaris)*; ახალი მ. *neomenia*.

მთვრალი *ebrius*; -ობა *ebriositas*.

მთიანი *montanus*.

მთიები 2. *erro*.

მთლად *omnino*.

მთლიანი *integer, perpetuus, salvus, solidus, universus*; -ად *omnino*, იხ. *totus*.

მთლიანობა *coetus, integritas, summa, universitas*.

მთხოვნელი *deprecator, petitor*.

მთხრებლი *cavea*.

მთქმელი *dictor*.

მთქნარება *hieto*.

შიამიტი ადამიანი *bucco*.

შიახლოება 1. *agressio, successus*; 2. *accedo, adequito* (მ. ცხენით), *agredior, appropinquo, attingo, propinquo, subeo, venio, vergo*.

შიბაძვა 1. *imitamen, imitamentum, imitatio, simulatio*; 2. *imitor, simulo*.

შიბაძვითი *imitativus*.

შიბეგვა 2. *compilo*.

შიბირება *invitamentum*.

შიბმა 1. *adiunctio*; 2. *adiungo, alligo, annecto, deligo, illigo, revincio*.

შიბრუნება 1. *aversio*; 2. *averto, obverto*; -ული *aversus*.

შიგდება *adiicio, illido, subigo*; -ული *incustoditus*.

შიგვრა *perduco, perhibeo*.

შიგზანა *suborno*.

შიდამოები *adiacentia*. იხ. *adiaceo*.

შიდგომა *pergo*.

შიდგმა, მდგმა 1. *appositio*; 2. *appono, apto*.

შიდგმა *adhibeo, iniungo*.

შიდევენება 1. *consecratio*; 2. *insequor, sequor, subsequor*.

შიდევეს, მისდევეს იხ. *subsequor*.

შიდევა *appulsus*.

შიდრეკილება *clinamen, conciliatio*.

შიდრეკილი *proclivis, pronus*.

შიეთ-მოეთობა *deliratio*.

შიემართება *baeto, dirigo, pergo, peto, procurro, repeto*.

შიერ 5. *a*.

შიერთება *adiicio, adiungo, iniungo*.

შიეშურება *tendo*.

შიეიწყებულები *deceptus; incustoditus*.

1. შიხანი *finis*; ამ შიხნით *huc*.

2. შიხანი (= შიხანი) *meta*.

შიხანშეწონილი *commodus*.

1. შიხეზი *causa, causula, factor, momentum, praescriptio, res*.

2. შიხეზი *conciliator. 1. conditor, effectrix, genitor, princeps*.

მიხეზით *causa. nomine (nomen); ob, per, prae, propter.*

მიხეზიანი *causarius.*

მიხეზობითი *causalis, causativus.*

მიზიდვა 1. *illicebra, inductio, invitamentum, subvectio, subvectus;* 2. *adduco, allecto, allicio, delenio, demereor, doveho, illicio, porto, produco, subvecto, subveho, vecto.*

მიზომვა *admetior.*

მიზრდა *incresco;* -ილი *obnatus.*

მიზღვა *penso, persolvo, refero, rependo.*

მიო უმეტეს *nedum.*

მიოვისება 1. *possessio;* 2. *arrogatio, 2. assero. assumo, occupo.*

მიოულა 1. *ascriptio;* 2. *accenseo, annunero, ascisco, connumero' imputo.*

მიოთიება 1. *commoratio, demonstratio, ostentatio, significatio;* 2. *delego, monstro, ostendo, perhibeo. praedico, significo.*

მიოტრევა *abstraho, adduco, tracto.*

მიოტქმა-მოოტქმა *fama, rumor, fabula.*

მიოთხზვა *subtexo,*

მიოიჭარის *pertendo, recurro.*

მიოიწევის *proficio.*

მიოკეთება *affingo, attexo.*

მიოკერება *assuo, ohsuo.*

მიოკერძებით *cupide.*

მიოკლსევა 2. *indago;* -ული *evestigatus.*

1. მიოკრა (= მიოტყმა) *affligo, applodo, applaudo, plango, plangor.*

2. მიოკრა (მიოვკრავე): *affigo, agglutinatio, alligo, figo, infigo, 1. religo, revincio, suffigo;* (მიოვეკრები): *adhaereo, adhaeresco, adhaeseo, annecto, attero, inhaeresco.*

მიოკიტანი *caupo, ganeo;* მ. კალი *caupona.*

მიოკრული *affixus. antefixus.*

მიოკრუნება 1. *ascriptio;* 2. *addico, adiudico, adopto, ascribo, attri-*

buo, contribuo. impertio, impono. ingero, relinquo, tribuo.

მიოკრევა *arrepo.*

მიოლი *canalis, ductulus, fistula, tuba, tubulus.*

მიოლცევა 1. *gratulatio;* 2. *grator, gratulor.*

მიომაგრება *affigo, figo, subnecto;* -ული *affixus, fixus.*

მიომავალი: წინ მ. *praeivus.*

მიომართ *ergo, pro.*

მიომართვა 1. *appellatio, provocatio;*

2. *adverto, aggredior, 1. appello, attento (ურაღდების მ.), collineo, evoco, intento, obverto (რისამე წინააღმდეგ მ.), praeverto, provoco, rego; vergo (მიმართული ვარ).*

მიომართულები *cursus, directio, domus, regio, secta;* -ის მიცემა *dirigere;* -ით *versus.*

მიომატება 1. *adiectio, appositio;* 2. *adiicio, affingo, astruo, attexo, coniungo.*

მიომაჩნია *iudico.*

მიომაძველი *imitator, simulator.*

მიომდევარი *adeptus, assecutor: assecus; სოკრატე მ. Socraticus; პლატონის მ. Platonius.*

მიომდინარე *fluens, fluidus.*

მიომდინარეობა 1. *fluxus, tractus;* 2. *fluito, fluo, fluto;* იხ. *refluo, re-labor, subluo.*

მიომიზიდველობა *invitamentum.*

მიომიზნევა 1. *iactatio, iactatus;* 2. *dissemino, iacto;* -ული *conspersus.*

მიომიზრებნა *concurso.*

მიომიზულა *conmeatus.*

მიომიოქცევა *circuitus, circulatio.*

მიომიზხედვა *circumspectus.*

მიომიზილვა *conspetus; collectio.*

მიომიზავსება 1. *assimilatio, attractio, simulatio;* 2. *configuro, simulo;* -ული *assimilis.*

მიომიოცებელი *ereptor, interceptor.*

მიომილბი *receptor.*

მიმღწევი *adeptus*.

მიმყავს *duco*.

მიმყოლი *sequax*.

მიმცემი *dator*.

მიმზღობი (მიმზღდარი) *docilis*; -ობა *docilitas*.

მიმზრობა *acclino, adhaereo, adiungo, demereor*.

მინა *vitrum (vitreus)*.

მინდვრის იხ. მინდორი.

მინდობა *accredo, addico, concredo, mando, permitto*; -ილი *fretus*.

მინდობილობა *mandatum*.

მინდორი *campus, lacus viridis*; მინდვრისა *campester, l. agrestis*.

მინებება: თავის მ. *desino*.

მინიჭება *adiudico, attribuo, impono, reddo, tribuo*.

მიპარება (მიეუბარები) *allabor, arrepo, subeo*.

მიპატიება 1. *invitatio*; 2. *invito*.

მიპყრობა (თვალებისა) *admitto*.

მირბენა 1. *decursio*; 2. *concurro, con volo, decurro, perlabor, succurro*.

მირვეა *admisceo*.

მირეკვა *ago, impingo*.

მირთმევა 1. *donatio*; 2. *offero, praebeo, subministro*.

მირტყმა 1. *flictus, offensa, offensio*; 2. *afflicto, affligo, applaudo, applodo, illido, impindo infligo*.

მირჩვენია *antehabeo, praeopto, praepono*.

მირწყვა *admetior*.

მისაბაძი *imitabilis, imitatorius*.

მისადგომი *intrabilis; accensus*.

მისავალი (მისასვლელი) *aditus*.

მისაზიდი საშუალება *delenimentum*.

მისალმება 1. *consalutatio, salutatio*; 2. *consaluto, saluto*.

მისამძიმრება *miseratio*.

მისანი *vates; aruspex, haruspex, harispex, augur, augurator, camena, sagus, saga*.

მისასვლელი *aditus*; -ად 2. *adeo*.

მისატყვებლად *excusate*.

მისალბი *acceptus* (სასურველი), *probabilis*.

მისალწვევი: ადვილად მ. *impetrabilis*.

მისაწვდომი *intrabilis*; ადვილად მ. *obvius*.

მისდევს: უკან მ. *subsequor*.

მისევა *inhortor*.

მისვენება (მივესვენები) *cuo*.

მისვლა *pervenio*; ვისიმე მაგაერ მ. *successio*.

მისვლა-მოსვლა 1. *meatus*; 2. *commeo*. მისი *eius*.

მისისიანება *inhortor*.

მისნობა 1. *auguratio, auguratus, carmen, fatum, haruspicium, oraculum, vaticinatio*; 2. *auguro, auguror, auspico, inauguro, vaticinor*.

მის შემდეგ რაც *posteaquam, postquam, ut*.

მისწრაფება *appetentia, appetitio, appetitus, conatus, consecatio, incitatio, studium, amor, avimus*; 2. *appeto, contendo, expeto, influo, inservio, nitor, peto, obverno*.

მისჯა 1. *condemnatio, damnatio*; 2. *adiudico*.

მიტანა *comporto, confero, defero, egero, fero, incesso, permano* (მივატან), *porto, recepto, subministro, subvectio, subveno, suggero, supporto, vecto, veho*; გულთან ახლოს მ. *adhibeo*; იერიშის მ. *appugno*.

მიტაცება *averto*.

მიტოვება 1. *relictio*; 2. *derelinquo, desero, desolo*; *praetereo* (უყურადღებოდ მ.); -ული *desertus, desolatus*; იხ. *incommendatus*.

მიტყუება *allecto, allicio, illicio, lacto*. მიუდგომელი *aequabilis*; -ლად *aeque*. მიუნდობელი *diffidens*.

მიუსჯელი *indemnatus*.

მიუტყვებელი *inexpiabilis*.

მიუტოვებელი *indesertus*.

მიუხეველი *inadsuetus, inassuetus, inconsuetus, indoctus, inexpertus, insolitus, insuetus.*

მიუხეველობა *insolentia.*

მიუწვდომელი *impenetrabilis, impertunus, inaccessus.*

მიუხედავად *praeter*; მ. ამისა *nihilominus.*

მიფარება *protego.*

მიფრენა *convolo.*

მიფუჭრება *conticeo.*

მიქსოვა (შიაქსოვს) *attexo, praetexo, subtexo.*

მიღება 1. *acceptio, assumptio*; 2. *accepto, accipio, 1. ascio, ascisco assumo, concipio, 2. merito, nanciscor. percipio, praesumo, recepto, recipio, recupero, resumo, sumo.*

მიღწევა 1. *impetratio, inventio*; 2. *adipiscor, apiscor, ascendo, assurgō, complector, consequor, devenio. expeto, impetro, indipiscor. invenio. perficio, permeo, pervado, pervenio, prehendo, redeo.*

მიყენება *adapto, appono, impono, importo, infligo* (კრილობის მ.), *ingero, iniungo, inuro* (ვნების მ.)

მიყვანა *adduco, adigo, conduco, devehō, perduco.*

მიყვარს *amo; amplexor* (გადატ.)

მიყიდ-მოყიდვა *distraho.*

მიყოლა (მიყვები) *assector, comitor, consector, insequor, prosequor, sequor, subsequor.*

მიყოლებით *deinceps.*

მიყრა *abiicio* (სიტყვების მ.), *vallo* (მიწის მ.), *coopero.*

მიყრდნობს *aclino, annitor, reclino*; -ლი *acclinis, effultus.*

მიშენება *astruo, inaedifico.*

მიშვება 1. *permissio* (ვისმე ნებაზე მ.)
2. *admitto, 1. ascio, committo, permitto, submitto.*

მიჩენა 1. *assignatio*; 2. *assigno.*

მიჩვევა 1. *assuetudo*; 2. *assuefacio,*

condisco, consuefacio, insuesco, suesco; -ული *assuetus, suetus.*

მიჩნევა *arbitror, puto.*

მიჩუმათება *conticeo.*

მიცემა 1. *datio*; 2. *do, praebeo, reddo, sufficio.*

მიცემითი *dativus.*

მიცვალება *dormitio.*

მიცვალებული *mortuus*; იხ. *inferi, sepulcrum*; -ის ახრდილი *manes*; -თა დღე *feralis.*

მიცოცება *allabor, arrepo, subrepo.*

მიცურვა *inno.*

მიძვრომა *irrepo.*

მიძინება 1. *dormitio*; 2. *dormito.*

მიძღვნა 1. *dedicatio*; 2. *dedico, desacro, 1. dico, do, impertio, imputo; sacro.*

მიწა *humus, solum, tellus, terra; agellus, agor, fundamen, pulvis*; მინაყარი მ. *alluvio*; -ზე *humipessum*; -ის *terreus, terrenus, agrarius*; -ის მიყრა *vallo, inhumo* მიწათმოქმედება *agricultura.*

მიწათმოქმედი *agricola, colonus, cultor, ruricola.*

მიწაყრილი *agger, loricula, pluteus, tumulus, vallum.* იხ. *vallo.*

მიწა-წყალი *territorium; finis.*

მიწებება *agglutino.*

1. მიწრა 1. *ascriptio; ascribo, assigno, praecipio, praescribo, postscribo.*

2. მიწრა (მივაწერ, მივათვლი) *affingo, imputo.*

მიწერილობა *praepceptio, praescriptio, praescriptum.*

მიწვდომა *peto.*

მიწვევა *adhibeo; invito.*

მიწვევა *adduco, admoveo.*

მიწიერი *terrenus; terrester.*

მიწისმზომელი *finitor.*

მიწისმუშა *agricola.*

მიწოდება *propono, suborno.*

1. მიწოლა 1. *incursio, vis*; 2. *opprimo, presso.*

2. მიწოლა (მიეუწეები) *discubo*.
მიწონა *dependo, rependo*.
მიწყდომა *incurso, supervenio*.
მიკედებია *affigo*; -ული *antefixus*.
მიკირს *eggeo, indigeo*.
მიკრა (მივეკრები) *ingruo*.
მიკყლეტა *opprimo, reprimo*.
მიხატვა *appingo*.
მიხედვით *ad, iuxta, pro, prout, secundum*.
მიხედომა (მიეხვდები) *arripio, coniecto, praesentio*.
მიხრწნილი (= მოხუცებული) *decrepatus*; -ობა *senectus*.
მიხტომა 1. *decursio, decursus*; 2. *as-silio, decurro*.
მიხურვა (კარებისა) *operio*.
მიჯდომა *subsido*.
მიჯნა *collimitum, confinium*.
მკა 1. *messio*; 2. *meto*.
მკაფიო *acutus*: -დ *acute*.
მკაცრ'ი *acerbus, asper, austerus, crudelis, durus, gravis, implacidus, severus; restrictus*; -ად *aspere, atrociter, austere, crudeliter, cruenta, cruenter, dure, duri-ter, graviter, horride*.
მკვახე *crudus*.
მკბენელი *mordax*.
მკვდარი *exsanguis, mortuus*.
მკვებავი *altor, altrix, nutricius*.
მკვებარა *gloriosus, iactans, iactator*.
მკვიდრი მცხოვრები *indigena*.
მკვირცხლი *agens, alacer, pernix*; -ად *alacriter, perniciousiter*.
მკვლევარი *disputator, explorator, indagator; investigator*.
მკვლელი *homicida; incendiarius, inter-emptor, interfector, mactator, parricida, percussor, sicarius, speculator*.
მკვლელობა *homicidium, nex, parricidium, sica, trucidatio*. იხ. *cruor*.
მკვნესარე *gemebundus*.
მკვირივი *compactus, densus, solidus*; -ად *dense*.

მკითხავი იხ. *მისანი*.
მკითხველი *anagnostes, lector*.
მკიცხველი *castigator, insectator, vi-tuperator*.
მკლავი *armus, humerus, lacertus*.
მკლადვი; კვის მ. *lapicida*.
მკოცნელი *basiator*.
მკრებელი *sacrilegus*; -ობა *sacrilegium*.
მკროთლი *exsanguis, luridus*; მ. ჟერი *pallor*.
მკურნალობა *medico, medicor*.
მლიქვნელი *assentator, blandus, parasitus, simulator*; -ური *adulatorius*.
მლიქვნელობა 1. *adulatio, blandimentum*; 2. *adulo*.
მმართველი *archon, dispensator, moderator, procurator, rector, tyrannus*; -ობა *regimen*.
მმარბველი *ieiunator*.
მნათობი *fax, sidus*.
მნახველი *visor*.
მნაყველი *pistor*.
მნდომელი *appetens*.
მნე (გამგე) *dispensator, procurator*; 2. *actuarius* (ჯარის ნაწილებში).
მნებავს *libet*.
მნიშვნელობა *notio; intellectus, me-diocritas*.
მნიშვნელოვანი *capitalis, magnificus, pergravis, serius*.
მოადგილე *vicarius*.
მოაზრება *commentatio*.
მოაზროვნე *cogitabundus, disputator*.
მოამბე *acta, scriptura*.
მონაგარიშე 2. *actuarius, calculator, librarius*.
მონადგრძე *testator*.
მოაჩვენებს; ვინც მ. *simulator*.
მოახლოვება 1. *accessus, initus*; 2. *ac-cedo, advento*.
მოაჯირი *cancer, cancelli*.
მობანა *ablusio*.
მობათქაშება 2. *ascio*.
მობეგრე *vectigalia*.

წილობრივად: თავის მ. *satio*.
• მობმული *adiunctus*.
• მობნევა *conspergo, offundo, spargo*;
ული *fnus*.
წობრუნება *detorqueo*.
წობრუნე *circumstridens, fremebundus*.
მოგება *lucrum, lucellum, quaestus, stips*; -ს ვნახულობ *lucror*.
მოგებიანი *opimus, quaestuosus*.
მოგერიება 1. *depulsio*; 2. *defendo, defensio*.
მოგვარება *constituo*.
მოგვი *magus*.
მოგლეჯა 1. *abstractio*; 2. *abrumpo, avello, convello, destringo, devello, praerumpo*.
1. მოგონება 1. *commentarius, commemoratio, 1. memoratus, mentio*; 2. *admoneo, commemoro, commonefacio, commoneo, comminiscor, excogito, memoro, memoror. moneo, praemoneo, recursor, reminiscor*; -ის ღირსი *memorandus*.
2. მოგონება (ვიგონებ ვიხზავ, ვტყუი) *confringo, ementior, mentior*.
მოგონილი *fictus; adumbratus*.
მოგორება *advolvo*.
მოგორება *adaggero, exaggero, compello, comporto, cumulo, glomero*.
მოგორილება *advolvo*.
მოგრო *longulus, oblongus*.
მოდავე *letigator*.
1. მოდგმა იხ. მიდგმა.
2. მოდგმა *domus, generatio, gens, natio, origo, progenies, propago, saeculum, seculum, satus, semen, series, stirps*.
წოდება (აწილის გახმაურება) *circumfero*.
წოდება (საქონლისა) 1. *appulsus*; 2. *adigo, 2. appello*.
წოდება *detendo, maeero*.
წოდება *remissus*; -ობა *languor, torpor*.
წოდება *coctus*.

მოედანი *area, forum (forensis), harena, pulvis, trivium*; -ზე მყოფი *circumforaneus*.
მოვალე *debitor, 2. obaeratus*.
მოვალეობა *debitum, fas, munus, officium, onus (მძიმე მ.) munia*.
მოვალე *lixa*.
მოვერცხილი *argentatus, argenteus*.
1. მოვლა (მონახულება) 2. *adeo, pervagor*.
2. მოვლა 1. *cultus, curatio, curatura*; 2. *colo, curo, excolo, foveo*; -ილი *curatus*.
მოვლენა *obiectus, res*.
მოზარდი *adolescens*.
მოზვერი *buculus, iuvenus*.
მოზიარე *communicator*.
მოზიდა 1. *advectus, agrestus, subvectio*; 2. *adveho, intendo (მშვილდის მ.), pertraho, porto*.
მოზილარი *fastidiosus*.
მოზომევა *demetior, dimeto, metor, modifico*.
მოზრდილი *adultus*.
მოზღვავება 1. *affluentia*; 2. *affluo, supervenio*; -ული *affluens*.
მოთავე *caput, princeps*.
მოთავეობა *principatus*.
მოთავსება 1. *collocatio, locatio*; 2. *colloco, loco; dispono, impono, interpono; consido, consisto; sisto; interiicio*.
მოთათბირება *consulo*.
მოთამაშე *luser*.
მოთაყვანე *amator*.
მოთეთრო *albidus, subalbus*; იხ. *incanesco*.
მოთენთვა *angor*.
მოთესილი *obsitus*.
მოთვალეობა *pervideo*.
მოთვინიერება *castigo, domito, domo, mansuesco, mitigo*.
მოთვინიერებული *mansuetus, იხ. domabilis*.
მოთიბვა *demeto, emeto*.
მოთლა *seco*.

მოთმენა 1. *patientia, tolerantia*; 2. *capio, demusso, patior, tolero*;
-ით *patienter, toleranter*.

მოთმინებით იხ. მოთმენით.

მოთრევა *attraho, pertraho, reduco*.
მოთქმა *plango, plangor*.

მოთხოვნა 1. *denuntiatio, efflagitatio, flagitatio, petitio, postulatio, postulatum, vindiciae*; 2. *deposco, efflagito, flagito, invito, peto, posco, postulo, repeto, reposco, requiro, vindico*.

მოთხოვნილება *necessitas*.

მოთხრობა 1. *fabella, fabula, historia, 1. memoratus, narratio, relatus*; 2. *fero, trado, tradito*.

მოიმედე *confidens*.

მოსიარი *arcipotens, essedarius*.

მოიტა! *cedo*.

მოიცავს *perstringo*.

მოიჯარე *colonus, colona*.

მოკავშირე *foederatus, socius*.

მოკახმვა *medico*.

მოკაქვვა *sinuo*; -ული *camur*.

მოკერება *obsuo*.

მოკვდავი *moriturus, mortalis*; -ობა *mortalitas*.

მოკვდობა *emiorior, extinguo, immorior, inemiorior, morior*.

მოკვეთა 1. *amputatio, decisio, desectio*; 2. *amputo, decido, deseco, percutio, recido, stringo, trunco*.

მოკვეთილი *ancisus*.

მოკვეცილი *eoaudis*.

მოკვლა 1. *interfectio, nex, occisio; funus* (პოეტ.); 2. *eneco, ferio, haurio, interficio, interimo, iugulo, macto, neco, occido, percutio, perimo; funero* (პოეტ.).

1. მოკიდება (ხელისა) *apprehendo, prehendo, prehensio, resumo*.

2. მოკიდება (ცეცხლისა) *flammo, succendo*.

მოკლე *brevis, perbrevis; angustus, compendarius, compressus, contractus, exillis, praecisus, strictus*;

-მოკლე *concisus*. იხ. მოკლედ.

მოკლე ამონაკრები *epitome*; მ. დღე ზამთრისა *bruma*; მ. მიმოხილვა *breviarium*; მ. წამოსასხამი *sagum, sagulum*; მ. წვერი *barbula*; მ. წვერიანი *barbatulus*; მ. ხნით *parumper*.

მოკლება 1. *decrementum, decrescencia*; 2. *curto, privo, remitto*.

მოკლებული (რასმე) *cuelebs, coelebs, expers, exsul, orbus, vacuus, viduus*. იხ. *carco*.

მოკლედ *brevitor, compresse, concise, concludo, 2. contente, correpte, exigue, praecise, presse*; მ. გამოთქმა *constringo, stringo*; მ. მოკრა *praecido*.

მოკლული *caesus*. იხ. მოკვლა.

მოკრება (აზრებისა) *amplector, coniecto*.

მოკრევა 1. *derasio, detonsio*; 2. *abrado, attondeo, derado*.

მოკრივე *pugil*.

მოკობალებსი *observantia, pietas, reverentia*; -ული *castus, reverens*; -ით *auguste, caste, pie, reverenter*.

მოკურცხლვა *se abripere*.

მოლაპარაკება 1. *collocutio, colloquium*; 2. *ago, colloquor, depreciscor*.

მოლარე *arcarius, dispensator*.

მოლაშქრე *ambactus*. იხ. გეომარი.

მოლბობა *remollesco*.

მოლექსეობა *versificatio*.

მოლიბული *lubricus*.

მოლოდინის გაცრუება *frustratio*.

მოლოკვა *delinguo*.

მოლურჯო *venetus*.

მოლხენა *pasco*. შდრ. *delecto*.

მომავრება *evalesco*.

მომავალი *futurum, futurus; posteritas*; მ. თაობა *posteri*.

მომაკვდავი *moribundus*.

მომაკვდინებელი *fatifer, letalis, mortifer, pernicialis*.

მომარაგება 1. *frumentatio* (სურსა-

თის მ.); 2. *armo, exorno, repleo, suborno.*

მომასწავლებელი *praenuntius*; მ. ნიშანი *augurium*; მ. ცუდისა *inauspiciatus*.

მომატება 1. *auctus, incrementum*; 2. *augeo, augesco, glisco, incresco.*

მომატყუებელი *captiosus*.

მომგებიანი *fructuosus*. იხ. მოგებიანი.

მომგერიებელი *defensor*.

მომდევნო *posterior, posterus, secundus, consequens*; -ობა *consequentia*.

მომვლელი (ქალი) *cultrix*.

მომზადება 1. *paratus* (2); 2. *adorno, appario, apparo, paro*; -ული 2. *apparus, paratus*.

მომთაბარე *nomas*.

მომთმენი *patiens*; -ობა *tolerantia*.

მომთხოვნი *flagitor*.

მომთხრობელი *enarrator, memorator, narrator*.

მომიზებება 1. *causatio*; 2. *causificor*.
მომიჯნავე *corfinis, conterminus, contiguus, continens*; *attiguus, adiunctus, subiectus*.

მომკა *demeto, emeto*.

მომკელი 1. *messor (messorius)*.

მომლოცველი *gratulabundus, gratulator*.

მომრავლება *submitto*.

მომრგვალებული *rotundus*.

მომრიგებელი მოსამართლე *arbitrator*.

მომსახურება, მომსახურება 1. *ministerium*; 2. *deservio, ministro, servio; praesto esse*.

მომსვლელი *advena*.

მომსობი *delitor*.

მომსყიდველი *divisor, emptor, largitor; corruptor* (მეჭრთამე).

მომტანი: წყლის მ. *aquator*.

მომტაცებელი *erector*.

მომღეგალი *cantator, cantor; cantatrix, cantrix*.

მომშენებლობა *cultura*.

მომჩივანი *litigator; petitor, reus*.

მომწამვლელი *pestilens*.

მომწარო *subamarus*.

მომწესრიგებელი *compositor, sanctior*.

მომწვანო *galbinus*.

მომწვარი *prae-ustus*.

მომწიფება 1. *pubertas*; 2. *permaturo-sco*.

მომწონებელი *approbator, ascriptor, assensor, comprobator, probator*.

მომწონს *placeo*; არ მ. *displaceo*.

მომწყვედეა *conclusio*.

მომწყვობი (რაიმე საქმისა) *auspex; editor*.

მომპირნე *parcus*; -დ *parce, frugaliter*.

მომპირნეობა 1. *frugalitas, parsimonia (parcimonia)*; 2. *parco*.

მომბვევი *accumulator*.

მომჯობინება *assurgo*.

მონა *conservus, conserva, famulus, servus, serva, verna*; განთავისუფლებული მ. *libertinus*; -ური *servilis, servus, vernaculus*; -ურად *serviliter*; -ები *servitium, servitus*; -ად ყოფნა *servio*; -ებად წაყვანა *abduco*; -ებით მოვაკრე *mango*.

მონაგონი *commentum*.

მონადირე *venator*.

მონათესავე *consanguineus*.

მონათოვა *baptismus*.

მონანიება 1. *expiatio*; 2. *expio*.

მონასტერი *coenobium*.

მონაცემი *datum*.

მონაწილე *particeps; communicator*.

მონაწილეობა 1. *contagio, contagium, pars*; 2. *assisto, communico, partitipo*.

მონახულება 2. *adeo*.

მონგრევა *convello*.

მონვლება (საკმლისა) *coctio, concoc-tio*.

მონეტა *moneta; nomisma, numisma, nummus, numus*; იხ. *cistophorus*.

მონობა *servitium, servitudo, servitus*.

მონური იხ. მონა.

მოოქრევა *inauro*; -ილი *auratus*, 1. *auratus*, *obauratus*.

მოოხრება 1. *populatio*, *vastatio*; 2. *populo(r)*, *vasto*.

მოპარსვა 1. *derasio*; 2. *derado*.

მოპირდაპირე *adversus*, *contrarius*, *diversus*.

მოპირკეთება (მარმარილოთი) 1. *incrustatio*; 2. *incrusto*.

მოპოვება *apparior*, *dopromo*, *pario*, *redimo*.

მოპკურება 1. *aspersio*; 2. *aspergo*, *perspergo*.

მოპყრობა *alloquium*; კარგად მოპყრობა *inclinatio*; *communitas*; ცუდად მოპყრობა *vexatio*; *vexo*.

მორბევა *pervasto*.

მორბენა 1. *accursus*; 2. *accurro*, *assulto*, *concurro*, *succurro*.

მორბენალი *cursor*.

მორგება *adapto*, *adigo* (გასაღების მ.), *apto*; -ული *aptus*, *exaptus*.

მორგვი *torus*.

მორგევი *gurges*, 2. *turbo*, *vertex*.

მორეკვა 1. *appulsus*; 2. *adigo*, 2. *appello*, *compello*.

მორეცხვა *perluo*.

მოროთევა *adorno*, *exorno*.

მოროთული *nitidus*; -ად *ornate*.

მოროი *stipes*, *tigillum*, *tignum*, *trabs*.

მოროიება *pacifico*, *reconcilio*; ვერ ვროიგდებით *discordo*.

მოროიგება *alterno*.

მოროიდება 1. *modestia*; 2. *caveo*, *demoveo*; -ული *inodestus*, *verecundus*; -ით 2. *contente*; -ით მოპყრობა *vereor*.

მოროიელი *nepa*, *scorpio*.

მოროტყმა *incutio*.

მოროჩა! *ilicet*.

მოროჩენა *auxilior*, *medicor*, *rovalesco*, *sano*.

მოროჩი *processus*; *soboles*.

მოროჩილებსა 1. *docilitas*, *obsequium*; 2. (მოროჩილებსა) *obedio*, *obtempero*, *pareo*, *servio*; -ით *suppliciter*.

ობ. მოროჩილობა.

მოროჩილი *addictus*, *dicatus*, *morigerus*, *obediens*, *obnoxius*, 1. *parens*. მოროჩილობა *obedientia*, *servitus*.

მოროცხევი *prudens*, *prudicus*, *verecundus*; -ობა *prudicitia*, *verecundia*; -ად *demisse*.

მოროწმუნე *religiosus*; -ობა *religio*.

მოროწყვა 1. *irrigatio*; 2. *irrigo*, *rigo*; -ული *irriguus*.

მოსაბეზრებელი *putidus*.

მოსაგები *lucrosus*, *quaeustus*.

მოსავალი: წლიური მ. *annona*.

მოსათმენი: ადვილად მ. *tolerabilis*.

მოსაზრებასა 1. *coniectura*, *consideratio*; 2. *coniicio*, *considero*, *excoquito*, *meditor*, *reputo*; -ული *consideratus*.

მოსაზღვრე *affinis*, *finitimus*.

მოსათხრობი *enarrabilis*.

მოსალოდნელი *expectatus*, *instans*, *probabilis*.

მოსამართლე *arbiter*, *iudex*, *inridicus*, *vergobretus*.

მოსამსახურე *ancilla*, *mediastinus*; *apparitio*.

მოსარწყვევი *irriguus*.

მოსარჩენი *curabilis*.

მოსასმენი ადგილი *auditorium*.

მოსასყიდი *venalis*.

მოსაჩვენებელი *adumbratus*; -ლად *ficte*.

მოსაწვაი *causticus*.

მოსაწონი *commendabilis*, *comptus*, *placitus*, *probabilis*.

მოსაჭრელი *caeduus*.

მოსეირნე *ambulatorius*.

მოსევენება 1. *quies*; 2. *acquiesco*.

მოსეღა 1. *accessio*, *aditus*, *adventus*, *interventus*; 2. *accedo*, 2. *adeo*, *advenio*, *advento*, *devenio*, *egredior*, *intervenio*, *pervenio*, *supervenio*, *venio*, *ventito*.

მოსიარულე *ambulatorius*.

მოსინჯვა *pertracto*.

მოსმენა 1. *audientia, auditio*; 2. *audio, ausculto, exaudio, inaudio*.

მოსპობა 1. *abolitio, deletus, dispersio, interitio*; 2. *aboleo, absumo, adimo, amoveo, concido, deleo demolior, destruo, discutio, disperdo, edo, excido, extinguo, interficio, interimo: macto, occido, perdo, pereo, perimo, perverto, resolvo, sepelio, solvo, tollo, vanaesco*.

მოსრვა *occidio, occisio*.

მოსული (გარედან) *adventicus, convena*.

მოსურნე *cupidus, expetens*.

მოსყიდვა 1. *largitio*; 2. *emercor, omo, praecorrumpo*.

მოსწორება *aequo, complano, sterno*.

მოსწრაფებული *incitatus, maturus*.

მოსხმა (სითხისა) *perfuno*.

მოსხურება 1. *aspersio*; 2. *aspergo, inspergo, perspergo*.

მოტანა 1. *advectus, aggestus, collatio, subvectio*; 2. *adveho* (არაკვეითად მ.), *affero*, 2. *aggero, infero, porto, refero* (ნადავლის მ.), *regero, subveho, tulo*; წყლის მ. *aquor*.

მოტაცება 1. *abstractio, ratus*; 2. *abripio, adimo, eripio, expilo, furor, 2. harpago, rapio, raptio, revello, sublego, subtrahio*.

მოტეხა 1. *abruptio, confractio, infractio*; 2. *abrumpo, confringo, divello, infringo, praefringo*.

მოტრიალება 1. *flexus, versus*; 2. *flecto, retorqueo*.

მოტრფილად *cupidus*.

მოტყუება 1. *fraudatio, fraus, frustramen; captio, deceptio, destitutio, fallacia*; 2. *fraudo, defraudo, frustratio, deludo, destituo, ducto, fallo, ementior, lacto*; -ით *fallaciter*.

მოუკლელი *incomptus, incuratus*.

მოუთავსებელი *illocabilis*.

მოუთმენელი *impatiens, intolerans*;

-ლად *impatienter, intoleranter*;

-ლობა *impatientia, intolerantia*.

მოულოდნელი *improvisus, inexpectatus, inopinatus, insperatus, necopinatus, ropens, repentinus, subitus*; მ. მოსვლა *superventus*;

-ად *abrupte, improviso, inopinate, inopinato, repente, subito*.

მოუმზადებელი *extemporalis, imparatus*.

მოუნელებელი *crudus*.

მოურჩენელი *immodicabilis*.

მოუსვენარი *inquietus, intracabilis, irrequietus, turbulentus*.

მოუფიქრებელი *abruptus, inconsideratus, inconsultus, temerarius*;

-ლად *abrupte, inconsulte, temere*;

-ლად ლაპარაკი *effutio*;

-ლად გაკეთება *ruo*;

-ლობა *temeritas*.

მოუწესრიგებელი *incompositus, indigestus, indispositus, indistinctus, inordinatus*.

მოუხერხებელი *alienus, importunus, incallidus, incommodus, laevus*;

-ლობა *importunitas*.

მოუნავეი *inaratus*.

მოუხეშავი 1. *incultus*;

-ად *inculte*.

მოუხსენებელი *immemoratus*.

მოფანტული *fuscus*;

-ად *fuse*.

მოფარება 1. *obtentus*; 2. *abeo* (თვალს მოეფარა), *obtego*.

მოფენა 1. *obductio*; 2. *conspuo, 2. consterno, obduco, offundo, spargo, squaleo, substerno, vestio*;

შუქის მ. *affulgeo*, ძელებით მ.

contigno;

-ილი *interstinctus, obsitus*.

მოფერება 1. *blandimentum*; 2. *assentor, mulceo, permulceo*.

მოფიქრება 1. *commentatio, consideratio, deliberatio, meditatio, reputatio*; 2. *circumspicio, considero, delibero, expendo, meditor, pendo, pensito, retracto, pertento, praemeditor*;

-ით *considerate, weditate*.

მოფრენა *advolo, revolo.*

მოფხვება *abrado, adrado, corrado, delino, derado, despumo.*

მოქალაქე *civis, municeps; cosmicus, civitas*: -ის უფლების მიღება *dica-*
tio.

მოქალაქეობა *civitas, civilitas.*

მოქალაქობრივი *civilis.*

მოქანდაკე *sculptor; fictor.*

მოქარგული ტოგა *praetexta*; მ. სიტყ-
ვა *calamister.*

მოკეიფე *combibo, comissabundus, comissator, conviva, 3. curculio, 1. gurgulio, epulo.*

მოკლონი *sera.*

მოკმედება 1. *actio, actus*; 2. *ago*; ნა-
ჩარევი მ. *immaturitas.*

მოკმედებითი ბრუნვა *ablativus.*

მოკმედი *actor, effectivus, operosus*;
მ. ძალა *effectio.*

მოკნევა 1. *iactatus*; 2. *attorqueo.*

მოკნილი *flexibilis, flexillis, mollis*;
-ად *molliter*; -ობა *mollitia*; მ.
ტყავისა *carpatinus.*

მოქსოვა *contexo.*

მოქუჩება 1. *aggero, exaggero, glo-*
mero, subtexo.

1. მოქცევა (მოზღვაება) *affluentia*;
aestus.

2. მოქცევა (მორჯულება) *conversio.*

3. მოქცევა (საქციელი): უგუნურად მ.
insanio.

მოღალატე *defector, perfuga, proditor, traditor.*

მოღვაწეობა 1. *acta*; 2. *operor.*

მოღონიერება *evalesco, invalesco, re-*
valesco.

მოდრუბლული *nubilus, subnubilus*;
caliginosus, truculentus.

მოდუნვა 1. *flexus, incurvatio*; 2. *circum-*
flecto, curvo, flecto, incurvo, inflecto, recurvo, sinuo; -ული
camur, curvus, incurvus.

მოდუშვა *supercilium* (გადატ.); *ca-*
pero; -ული *adductus, torvus, tru-*
culentus.

მოყვანა 1. *propagatio*; 2. *induco, pro-*
pago, reduco; საბუთად მოყვანა
1. *allego; percurro.*

მოყვანილი (მოზდენილი) *gracilis*;
-ობა *formositas.*

მოყვარე *affinis*; -ობა *affinitas.*

მოყვარული *amans, amator.*

მოყვასი *coaequalis.*

მოყვითალო *flavidus, galbus, subfla-*
vus.

მოყინვა *aduro*; -ული *adustus.*

მოყირკება *satietas.*

მოყოლსა (უწყებები) *commemoro, denar-*
ro, enarro, expedio, narro, per-
oro, propono, renarro, tradito,
trado; -ის ღირსი *enarrabilis.*

1. მოყრა (თავის მოყრა) *convolo.*

2. მოყრა (მოფანტვა) 1. *aspergo. in-*
spergo (inspersus), spargo; obruo.

მოშავო *fuscus.*

მოშარდვა *commingo, meio.*

მოშენება *obstruo, propago. submit-*
to.

მოშვება *detendo, discingo, germino*
(თმის მ.), *relaxo* (გაგანირება), *re-*
mitto. retendo; solvo; -ული *flui-*
dus, remissus, solutus.

მოშველიება *devoco.*

მოშინაურება *cicuro, 1. domino, do-*
mo, edomo, mansuefacio; -ული
cicur, domitus, mansuetus.

მოშიშრობა *anxietas.*

მოშიში *metuens.*

მოშორება *abalieno, abscindo, abster-*
go, alieno, amolior, demoveo, di-
vello, propulso, 1. rolego, remo-
veo, sepono, submoveo; თავიდან
მ. *abnuo, abstrudo*; -ული *abditus,*
dovius, disiunctus, remotus, re-
positus.

მოშორებითი დგომა *absto*; მ. ყოფნა;
dissideo; მ. მყოფი *semotus.*

მოშლა *perturbatio; resolutio*; მუც-
ლის მ. *abortio, abortus.*

მოშლენიება *abduco.*

მოშხამსვა *veneno*; -ული *venenatus.*

მოხეწება *imaginatio, imago, larva, mostellaria, ostentatio, ostentum, visio, visum; figura (fingo);* თავის მ. *simulatio, assumulo, simulo;* -ითი *imaginarius: coloratus.*

მოხვეული *insuffectus, insuetus.*

მოცდენა *revoco.*

მოცვა (მოიცავს) *cohibeo: obduco.*

მოცეკვავე *saltator; თოჯნე მ. funarius.*

მოცივო *egelidus.*

მოცილოე *concertator.*

მოცილება 1. *amotio; 2. abstraho, alieno, amoveo, detraho, eluo;* თავიდან მ. *averto.*

მოციქული *emissarius, orator.*

მოცილოქო *otiosus; -ობა otium.*

მოცულობა *capacitas; oncos.*

მოცხება ჩირქისა 1. *contaminatio; 2. contaminatio, contemero, imbuo.*

მოძებნილი *evestigatus.*

მოძველებული, მოძველო *vetulus.*

მოძოვება *depassco.*

მოძრავი *mobilis; actuosus, agilis, ambulatarius, ductilis, circumforanens.*

მოძრაობა 1. *mobilitas, motio, motus; momentum, permotio, tractus; concitatio, molitio, tenor; 2. (მოძრაობაში მოყვანა) moveo. commoveo, moto, permoveo, mobilito, agito, cieo, cito, concieo, concito, crispo, excito, molior, sollicito, vexo.*

მოძულე *fastidiosus, perosus, spreter.*

მოძღვარი *praeceptor.*

მოძღვრება *disciplina, doctrina, haeresis, institutio, praeceptio, secta.*

მოწადინება *concupisco.*

მოწამე *martyr.*

მოწამელა *veneno; inficio.*

მოწაფე *discipulus (-a), alumnus.*

მოწვევა (მოზიდვა) *adduco; destringo, divexo.*

მოწერა 1. *subscriptio; 2 subscribo.*

მოწესრიგება 1. *compositio; 2. corrigo, exorno, ordino; -ული compositus, descriptus, distributus.*

მოწვა *aduro, praeuro.*

მოწვევა 1. *advocatio, convocatio; 2. advoco, convoco; 1. calo; -ული invocatus.*

მოწველა *emulgeo, mulgeo.*

მოწვნა *contexo, detexo.*

მოწითალო *rutilus.*

მოწინააღმდეგე *adversus, adversarius, dissuasor, diversus.*

მოწინავე *antecursor, praecursor, primus; primus*

მოწინწკლული *sparsus.*

მოწიფული *pubes.*

მოწიწება *caerimonia, pietas, superstio, suspectus; -ით auguste. humiliter, pie; -ით მოპყრობა religio, suspicio.*

მოწმე *arbiter, martyr, signator. superstes, 1. testis; მოწმედ მოწვევა antestor, contestor, obtestor.*

მოწმენდა *abstergeo, detergeo; -ილი serenus.*

მოწმობა *testimonium.*

მოწოდება 1. *advocatio, aggestus, invocatio, provocatio; 2. advoco, 1. appello, invoco, arcesso, cieo.*

მოწოვა *fello, lacteo, lactesco, lacto.*

მოწონება 1. *approbatio, assensus. assumptio, comprobatio, 2. ascisco (კანონის მ.), beneplacito, comprobatio, placeo, scisco; -ული commendatus.*

მოწყალე *benevolens, benivolus. deprecabilis, gratus, indulgens.*

მოწყალეება *indulgentia, stips; -ის თხოვა mendico.*

მოწყვეტა 1. *abruptio; 2. abrumpo, abscindo, avello, carpo, decerpo, devello, praerumpo; მეტლის მ. abigo.*

მოწყობა 1. *institutio, institutum, instructio, molitio; 2. colloco, constituo, informo, instauro, instruo, misceo, prehenso (სამსახურში მ.) vincio.*

მოწყობილობა *supellex.*

მონყელვადი *forabilis*.

მონყელობა *affluo*.

მოკედლილი *aeratus*.

მოკერა 1. *compressio, compressus, contractus*; 2. *adduco, ango, compresso, constringo, innodo, oblindo, obstringo, praestringo, restringo, stringo*.

მოკიდავე *athleta, luctator*.

მოკიკიკე *garrulus*,

მოკიმივა 1. *attractio*; 2. *astringo, attraho*; -ული *adductus, astrictus*.

1. მოკრა (მოვიკრები, მოვიკრებენ) *accuro; accursus*.

2. მოკრა 1. *amputatio, cusio* (ფულის მ.), *desecatio, desectio*; 2. *abscido, amputo, attondeo, cudo* (ფულის მ.), *decido, deseco, detondeo, intercludo* და *intersaepio* (გზის მ.), *praecido, recido, seco, stringo*.

მოხაზვა *adumbro*.

მოხაზულობა *ductus*.

მოხალვათებული *laxus*.

მოხალისე *voluntarius*.

მოხარვე *stipendiarius, tributarius, vectigalis*.

მოხარშვა 1. *decoctus*; 2. *decoquo*; -ული *coctus, elixus*.

მოხატვა *compingo*.

1. მოხდა (სასჯელისა) *do, persolvo*.

2. მოხდა (მოხდება) *accidit; cecidit* (იხ. *cado*), *evenit, incidit*.

მოხდენა (ზეგავლენისა) *contagio, contagium*.

მოხდენილი *concinnis, concinnus, decens, facetus, nitidus*; -ად *ornate*; -ობა *concinntitas*.

მოხედობა 1. *incido*; მოხდა *incidit*.

მოხელე *meddix*.

მოხერხება 1. *astutia, sollertia, spina*; 2. *machinor*; -ული *astutus, callidus, catus, cautus, conveniens, cruditulus, levis, opportunus, sollers, spinosus*; -ად *apposite, astu, astute, callenter, callido, cate,*

commodo, habiliter, opportune; -ობა *commoditas, opportunitas, sollertia*.

მოხეტიალე *circumforaneus, orraticus, errator, erro, grassator, pervagus, vagus*.

მოხვედრება *percutio*.

მოხვევა 1. *complexus*; 2. *amplector, amplexor, complector, complexor*.

მოხვეტა *verro*.

მოხვეული: მიხვეულ- მ. *flexuosus*.

მოხვევა *reperio*.

მოხვნა *circumaro, exaro, inaro, obaro, saucio*.

მოზიბვლა *adamo, allecto, capio, ex-canto, lacto*.

მოზილვა 1. *inspectio*; 2. *inspicio, pervideo*.

მოზმარება 1. *consumptio*; 2. *asservio, consumo, insumo*.

მოზმობა 1. *convocatio*; 2. *advoco, comprecor, convoco*.

მოზნული *saucius*. იხ. მოხვნა.

მოზოცვა ცხვირისა 1. *emunctio*; 2. *emungo*.

მოზოაკვა *frigo*; -ული ხორცი *tostus*.

მოზორობა *exanimatio*.

მოზსენება, მოზსენიება 1. *relatio, relatus, renuntio; dictio*; 2. *communi, eloquor, nomino, percurro, reporto*.

მოზსნა *exno, resigno, solvo*.

მოზუცებულჯი *senectus*; ღრმად მ. *decrepitus, grandaevus, longaevus*; -ობა *senectus*.

მოზუცი *senex (senilis)*.

მოზმირება *frequentio*.

მოჯადოება 1. *fascinatio, incantatio*; 2. *excanto, fascino, incanto*.

მპყრობელი *tyrannus*.

მევა *acidum*.

მევე *acidus, iummitis*.

მეღერი *clarisonus, sonorus*.

მრავალ- *poly-*

მრავალ ენაზე მოლაპარაკე *polyglotta*.

მრავალგვარი *multifidus*.

მრავალი *multi*. იხ. *multesimus*.

მრავალკარიანი *multiforis*.

მრავალკუთხა *multangulus*.

მრავალმხრივ *multifariam*; -ი *multi-plex*.

მრავალნაირი *multiformis, multiplex*;
-ად *multipliciter, multimodis*.

მრავალრიცხოვანი *numerosus; celebra-
tus*; მ. კრება *celebratio, frequen-
tia*.

მრავალცოლიანობა *polyginia, poly-
gamia*.

მრავალფეროვნება *2. distinctus*.

მრავალწლიანი *annosus*.

მრავლად *plurimo*; -ობითი *pluralis*.

მრგვალი *rotundus, teres*.

მრისხანე *iracundus, minax, saevus,
torvus, truculentus, trux; impo-
tens*; -დ *minaciter, minanter, sae-
ve*.

მრისხანება *iracundia, saevitia, tru-
culentia*.

მრუდვ *curvus, pravus*.

მრუში *adulter, fornicarius*.

მრუშობა *adulterium*.

მრჩეველი *admonitor, consiliarius,
consultor, consultrix, monitor*.

მრჩობლი *dualis*.

მრცხვენია *pudeo*.

მსახიობი *histrion (histrionalis), ludio,
ludius, mimus, tragoedus; adiu-
tor*.

მსახური *administer (-tra), diaconus,
famulus (-a), 2. minister*.

მსაჯული *ensor, consessor, consilia-
rius, disceptator, iudex; criticus*
(ხელოვნების ნაწარმოებთა მ.)

მსგავსება *assimilatio, instar, proxi-
mitas, similitudo*.

მსგავსი *assimilis, consimilis, similis,
persimilis; proximus*; არა მ. *absi-
milis*; -ად *similiter; ad morem*
(იხ. *mos*); *cen*

მსვლელობა *tenor; traductio*.

მსველი *bibax, bibulus, potor*.

მსმენელი *audiens, auditor, auditrix,
auscultator*.

მსოფლიო *mundus*.

მსოფლიური *cosmicus*.

მსრბოლი *fugax*.

მსროლელი *iactans, iaculator*:

მსტოვარი *explorator*.

მსუბუქი *levis*; 1. *actuarius*.

მსუბუქად შეიარაღებული *caetratus,
ferentarius, rorarii, velites*.

მსუნავი *edax, vorax*.

მსურველი *concupiscens*.

მსუქანი *obesus, pinguis, unctus*. იხ.
niteo, nitesco.

მსუყე *obesus*.

მსხალი *pirum, pirus* (ხე).

მსხვერპლი *hostia, iactura, libamen-
tum, piaculum, sacrificium, sac-
rum, supplicium, victima*.

მსხვერპლის შეწირვა 1. *immolatio,
libamentum, libatio; sacrificium,
sacrum*; 2. *immolo, libo, lito, mac-
to, parento, perlito, sacrifico*.

მსხვერპლის შემწირველი *immolator,
sacrificus*.

მსხვილი *grossus*.

მსხვრევა 1. *contusio*; 2. *comminuo,
contundo, profligo*.

მსხმოიარე *fructifer, fructuosus*.

მსხმოიარობა *feracitas*.

მსჯავრდაუდებელი *indemnatus*.

მსჯავრი *indicatio, indicatum*.

მსჯავრის დადება 1. *damnatio* 2. *con-
demno, damno, diiudico, iudico,
praedamno, praeiudico*.

მსჯელობა 1. *commentatio, discepta-
tio, dissertatio, existimatio*; 2.
*consulto, disputo, dissero, disser-
to, existimo, iudico*.

მტარვალის *tyrannus*; -ური *imperio-
sus*.

მტაცებელი *rapax, rapidus, raptor*.

მტაცებლობა *rapacitas, rapina*.

მტერი *hostis*, 2. *inimicus; adversa-
rius, duellis, perduellis*; მტრის
მიწაწყალი *hostilia*. იხ. მტრობა.

მტვერი pulvis.

მტვერვა 1. fragmen; 2. frango, quatio, rumpo.

მტვერვადი fragilis; -ობა fragilitas.

მტკიცე confirmatus, constans, durabilis, durus, firmus, ferreus, fortis, immotus, 1. infractus, infragilis, obnixus, pertinax, peticax, ratus, robustus, stabilis, tenax, valens, vivax; concretus, dstrictus; -დ constanter, firme, firmiter, fortiter; -დ შექმნა duro, offirmo; -დ მდგომი stativus (consto).

მტკიცება 1. affirmatio, argumentatio, asseveratio; 2. approbo, autumo destino.

მტოკავი trepidus.

მტრელი columba, columbus; -ისა columbarius, columbinus.

მტრობა 1. infensio, inimicitia; simulas; 2. infenso.

მტრული adversarius, contrarius, hosticus, hostilis, infensus, infestus, inimicus; -ად hostiliter, infense, infeste, inimice; -ად განწყობილი malevolens, malevolus.

მტრული მოქმედება hostilia, perduellio.

მტყორცნელი iaculator.

მუგუზალი titio, torris.

მუდამ assidue, semper, usque.

მუდარა, მუდარება 1. comprocatio, deprecatio, imploratio, precatio, preces; 2. adiuro, apprecor, comprecor, deprecor, exoro, imploro, invoco, obsecro obtestor, precor, supplico; იხ. deprecabundus.

მუდმივ, -ად perpetuo, constanter, iugiter. იხ. მუდამ.

მუდმივი constans, continuus, indersertus, iugis, perennis, perpetuus, ratus, sempiternus, stabilis; -ობა constantia, perpetuitas.

მუზა camena, musa.

მუზარადი cassida, cassis, galea.

მუნჯი mutus.

1. მური fucus, fulgix.

2. მური (მცენ.) myrrha.

მურკლი glomeramen, offa.

მურყანი alnus.

მუსიკა musica.

მუსიკალური musaens, musicus.

მუსიკოსი cantator, cantor.

მუსუსი: ქალების მ. amator.

მუქარა 1. minatio; 2. minor; -იო minaciter, minanter.

მუქი, მუქი ფერი ater, caeruleus, fuscus; austeritas.

მუქი-ყვითელი fulvus.

მუქი-წითელი rubidus.

მუქი/ი gratuitus; -ად gratiis, gratis, gratuito.

მუყაითი aemulus, diligens; -ად diligenter; -ობა diligentia.

მუშა operarius.

მუშაობა laboro, operor.

მუშტი pugnus, colaphus.

მუცელი abdomen, uterus, venter.

მუცლის აპი peritoneum.

მუცლის მოშლა abortio, abortus.

მუცლის ღრუ ile.

მუწუკი fistula, gemursa, varus.

მუხა quercus; cerrus. robur; -ისა quernus, querceus, iligneus, robustus.

მუხნარი ilicetum.

მუხთალი perfidiosus; -ლობა perfidia.

1. მუხლი genu, poples.

2. მუხლი (ლექსში) pes.

მუხლმოდრეკილი supplex.

მფარველი commendator, fautor. fautrix, genius, patronus (-ა), tutor.

მფარველობა 1. patrocinium, protectio, tutela; 2. (მფარველობ, ვიცავ) faveo, patrocino, tueor, tutor.

მფლანგველი consumptor, decoctor, haurio, heluo, nepos, prodigus, profligator, sumptuosus.

მულანგველობა *luxuria, luxus, prodigantia*.

მფლობელი *compos, dominator, dominatrix, possessor*.

მფლობელობა *potior; colo*.

მფრინავი *volucer*.

მფქველი *pistor*.

მქისე *asper, scaber*. იხ. *exaspero, squaleo*.

მქშინავი *anhelus*.

მღელვარე *fervidus, fluctuosus, turbidus*.

მღელვარება *anxietas; unda*.

მღერა 1. *cantatio, cantus, concentus*;
2. *cano, cantilo, cantito, canto, concino, persono, praecino, recino, sono, vaticinor; condo*, იხ. *occino*.

მღვდელმსახურება *caerimonia, sacrum; initiatio*.

მღვიმე *antrum (antralis), caverna, specus, spelunca*.

მეავს *habeo*.

მყარი *assiduus, durabilis, fixus, indeclinatus, solidus, stabilis, tenax*.

მყარობა *stabilitas*.

მყვირალა *clamator, clamorosus; vocalis*.

მყიდველი *emptor*.

მყის *ilicet*.

მყოფადი *futurum*.

მყოფი *praesens*; არ მ. *absens*.

მყოფნის *suppedito*.

მყნობა 1. *insitus*; 2. *inero*.

მყრალი *foetidus*; მ. სუნი *foetor*.

მყუდრო *secretus*. იხ. *malacia*.

მშენებელი *aedificator*.

მშველელი *adiutor*.

მშვენება *splendor; sidus*.

მშვენიერება *splendor*.

მშვენიერი *amoenus, bellus, luculentus, nitens, pulcher, venustus*.

მშვიდი *mitis, mollis, placidus, quietus, tranquillus*.

მშვიდობა *feriae* (გადატ.).

მშვიდობიანი *imbellis, pacatus, pacificus, quietus*; მ. ქვეყანა *pacatum*

მშვიდობიანობა *pax, toga* (გადატ.);
-ის დამყარება *pacifer, pacifico, pacificor, perpaco*.

მშვილდი *arcus, arculus; cornu*.

მშვილდოსანი *arcifer, arcitenens, sagittarius*.

მშიერი *esurio, esuritor, famelicus; ieiunus, impastus, impransus*.

მშიშარა *anxious, pavidus, timidus*,
-ობა *timiditas*.

მშობელი *generator, genitor (-trix)*,
2. *parens, parentes*.

მშობიარე *puerpera*.

მშობიარობა 1. *puerperium*; 2. *parturio*; -ის ტყიელები *nisus*.

მშობლიური *gentilis, parentalis, paternus, patrius, vernaculus*.

მშრალი *aridus, assus, aridulus, siccus*; მ. ქვეყანა *arida*; -ად *ieiune' sicce*, იხ. *areo*.

მშფოთარე *tumultuosus*.

მზატე *levis*.

მჩუქებელი *donator*.

მცდარი *mendosus*; -ობა *orratio*.

მცდელობა 1. *conatio*; 2. *conor, studio*.

მცენარე *herba, planta; gramen*; -თა კოლექცია *herbarium*.

მცველი *conservator*, 2. *incubo; aedituus; praeses, vindex; praetorianus*; მ. რაზმი *praesidium*.

მცირე *brevis, exiguus, perexiguus, exilis, parvus, (minus, minutus), tantulus*; იხ. 1. *artus, infra*; მ. მნიშვნელობა *vilitas*; -დ *parum, minime, tenuiter*.

მცირედი *constrictus*.

მცირეოდენი *mediocris, parvulus, perexiguus, perpauca*; მ. საქმე *opusculum*.

მცირერიცხოვანი *infrequens, numerabilis, rarus*; -ნობა *infrequentia, raritas*.

მცოდნე *callens, 1. consultus, experiens, expertus, gnarus, intelligens, peritus, prudens, sciens*.

- ნეტურავი *natator*.
შტკმურავი *trepidus*.
მცხოვრები *incola, inquilinus*; ადგილობრივი მ. *indigena*; მთის მ. *monticola, montani*; ზეცის მ. *caelicola*.
მცხუნვარე *ignous. ob. canicularis*.
მცხუნვარება *flagrantia*.
მძარცველი *compilator, direptor, praedator. praedo, raptor*; -ური *praedatorius*.
მძაფრი *acer, incitatus, peracer, rapax* (მ. ქარი).
მძაღე *acerbus*.
მძებნელი *quaesitor*.
მძევალი *obses, pignus*.
მძინვარე *efferatus, efferus, furiatus, furiosus, praefervidus, saevus, tumultuosus, turbulentus*; -დ *furialiter, furiose, saeve*.
მძინვარება 1. *furia, saevitia*; 1. *bullio, desaevio, furo*.
ძვიმე *gravis; pergravis, praegravis, molestus, onerosus, confragosus*; მ. შრომა *acrumna*; -დ *graviter*; -დ სუნთქვა *anhelo*.
ძმინარქე *dormitor*; ნახევრად მ. *semi-somnus*.
ძძღავერქი *potens*; -ად *potenter*.
ძძღვეელი *victor*.
ძმორი *cadaverina*.
ძმრახველი *castigator, vituperator*.
ძმულს *odi*.
ძმუამს *credo*.
ძმარე *acer, acerbus, acidus, amarus, immitis*.
ძმურალი *scriba, scriptor, grammaticus*.
ძმურლობქა *litera, literatura*; -ის მცოდნე *literator*.
ძმუავე *acer, acutus, asper, peracer, peracutus, causticus*.
ძმუალებლქობა *haeresis*; -ური *haereticus*.
ძმუანდება *viresco*.
ძმუანე *prasinus, viridis*; მუქი მ. *caeruleus*; მ. ფერი *viriditas*; მ. შტო *virga*.
ძმუელი *causticus; amarus*.
ძმუერვალი *apex. cacumen, columen, culmen*.
ძმინგობარი *philologus*.
ძმინფე *maturus, tempestivus*.
ძმუკლარტე *austerius*.
ძმუკრივი *ordo (ordino), series*.
ძმნილად ჩადება 1. *conditio*; 2. *conditio*.
ძმუხარე *dolorosus, moestus, tristis*; -დ *triste*.
ძმუხარება 1. *dolium, dolor, luctus, tristitia*; 2. *maeror*; -აში ჩადება *exulcero*; -ის გამოთქმა *miseratio. miseror*; -ის ბოლოს მოღება *dedoleo*; -ით *dolenter*.
ძმუალბელი *benevolens, indulgens, placidus*.
ძმუემსი *pastor; caprarius* (თბის მ.); -ური *pastoralis, pastorius, bucolicus*; -ური სიმღერა *idyllum*.
ძმუემსვა *pasco, compasco*.
ძმუერი *coturnix*.
1. ძმუობრქი *gracilis, concinnis, modulatus, numerosus, rotundus* (მ. სიტყვა); -ად *concinne, conclusum*; -ად დალაგება *claudio, modulator*; -ად სიმღერა *modulor*.
2. ძმუობრი (= რაზმი) *acies*.
ძმურალად *irate*.
ძმუმელი *vescus*; მუქთა -მ. *parasitus*.
ძმედელი *faber, falcarius, ferrarius*.
ძმევერი *acutus*.
ძმევერმეტყველი *facundus, loquens*; -ურად *eloquenter, disertus*.
ძმევერმეტყველებქა *eloquentia; musica*; -ის მასწავლებელი *rhetor, scholasticus*; -აში ვარჯიშობა *declamatio; declamo*.
ძმევერტელი *contemplator, spectator*.
ძმეიდე *tenax*.
ძმეიდრო 1. *artus, astrictus, compactus, contractus, interior, strictus*; მ. კავშირი *conexus, necessitudo*;

- დ *arte, consertim, conserte*; -დ დაკავშირებული *affixus, complex*;
-დ მოთავსება *compingo*.
- მკირდება *egeo, indigeo*.
- მკლე *maocer*.
- მკრელი *accr*.
- მხარე *dioecesis, regio; pars*.
- მხარე *ala; brachium, humerus. latus, umerus*; -ის დაკება *fulcio, sisto, sustento*. იხ. მხრით.
- მხატვარი *pictor*; -რობა *pictura*.
- მხდალი *anxius, inaudax, timidus*;
-ად *anxie, fugacius, timide*.
- მხედარი *eques; vector*.
- მხედრული *equester*; -ად *militariter*.
მხევალი *ancilla, ancillula, concubina, conserva, famula, serva*.
- მხეცი *belua, bestia, bestiola, fera, ferus*; -ური *ferinus*.
- მხენელი *arator*
- მხიარულება *hilaritas, hilaritudo*.
- მხიარული *alacer, festivus, gaudebundus, hilarus, hilaris, laetus, lascivus, perlaetus, serenus*; -ად *alacriter, comiter, festive, festiviter, hilare, hilariter, laete*.
- მხილება *arguo*.
- მხნე *alacer, animosus, integer*.
- მხოლოდ *denum, dumtaxat, modo, solus, tantum, tantummodo*; მ. ერთი *solus*; არა მ. *nedum*.
- მხოლოდითი *singularis*.
- მხრით: ამ მ. *hinc*; იმ მ. *illim, illinc*; რა მ. *qua*.
- მხრწნელი *tabidus*.
- მხსნელი *servator, sospita, vindex*.
- მხურვალე *ardens, flagrans, torridus, vehemens*; -დ *ardenter, concitate, ferventer, flagranter, vehementer*.
- მჯდომარე *assiduus*.
- მჯობნი *superus, superior*.
- წაადრევი *immaturus, maturus, praecox, praematurus*.
- წაბრახნები *iussus*.
- ნაბიჯი *gradus, 3. passus, pes*; ერთი *5. pedalis*.
- ნაბუნობა *solstitium*.
- ნაბუნშარი *spurius*.
- ნაგებობა *opus*.
- ნაგვიანვეი *serus*.
- ნაგლეჯი *pannus*; ქალღმის *5. scheda*.
- ნადავლი *captura, manubiae, praeda, sectio*.
- ნადიმი *convivium, epulae, epulum, symposium*; -ის მომწყობი *convivator*; -ობა *epulor*.
- ნადირი *bestia, ferus*.
- ნადრობა *1. venatio, venatus; 2. venor*.
- ნადღეები *emulsio*.
- ნავარდი *spatiar*.
- ნავი *navis, navigium; alveolus, alveus, alnus, baris, corbita* (საბარგო ნ.), *linter, scapha*; -ის დაღუპვა *naufragium*.
- ნავსადგური *portus*.
- ნაზარდი *augmen, augmentum, accessio, incrementum*.
- ნაზი *levis, pius, tener*.
- ნათება *collustro, luceo*.
- ნათელი *candidus, clarus, conspectus, disertus, enodatus, enodis, enucleatus, lucidus, luculentus, luminosus, nitidus, perlucidus, 1. planus, praeclarus, promptus, serenus, testatus*; -ლად *clare, diserte, enodate, illuminate, plane*.
- ნათელი ვხდები (ვარ) *appareo, claresco, inclaresco, diluceo, dilucesco, luceo*.
- ნათელმოსილი *lucifer*.
- ნათელყოფა *1. argumentum; 2. approbo, arguo, coarguo, resero, sereno*.
- ნათესი *sages, sementis*.
- ნათესავი *affinis, agnatio* და *agnatus* (მამით ნ.), *cognatio, consors, necessarius, propinquus* (*propinquitas*), *pignora*; -ური *cognatus*

ნათესაობა *affinitas, cognatio, 2. communio, coniunctio, gentilitas, necessitudo, proximitas; ობ. annecto; -ითი genetivus.*
 ნათლისმცემელი *baptista.*
 ნათლობა *baptismus.*
 ნათურა *laterna, lucerna.*
 ნათქვამი *dictum, effatum.*
 ნაიარევი *cicatrix, cicatricosus.*
 ნაირნაირი *varius; ნ. ფერისა discolor, versicolor; -ად multimodis, varie; -ობა varietas.*
 ნაირობა *variatio.*
 ნაკადი *amnis, fluentum, fluor, rivus, 2. torrens; -ით fluenter.*
 ნაკადული *amnis, rivus.*
 ნაკაფი *concaedes.*
 ნაკბენი *immorsus, morsus.*
 ნაკელი *fimum.*
 ნაკერი *cicatrix, sutura.*
 ნაკეცი *flexus.*
 ნაკვეთი *caesura*
 ნაკვთი *ductus, lacertus.*
 ნაკიანი *intercalarius, ობ. bisextus.*
 ნაკლებ, ნაკლებად *minime, 1. minus, secius, secus.*
 ნაკლებობა *inopia, penuria, tenuitas.*
 ნაკლი *defectio, lacuna, menda; -იანი vitiosus.*
 ნაკლულევანი *defectivus; -ება malum, penuria.*
 ნაკრები *collectaneus.*
 ნაკრტენი *pluma.*
 ნაკუწი *cento, centunculus, frustum.*
 ნალექი *fax.*
 ნამატი *accessio, augmentum.*
 ნამდვილი *authenticus, genuinus, sincerus, solidus, verus; -ად equidem, vere, vero, verum, profecto, revere.*
 ნამგალა *bicornis, cornualis.*
 ნამგალი *falx, messoria, harpe.*
 ნამგლისებრი *falcatus, lunatus.*
 ნამგლის მკეთებელი *falcarius.*
 ნამვა *roro.*
 ნამიანი *radidus, roscidus.*

ნამსებრევი *fragmen, fragmentum.*
 ნამტირალევი *diffletus.*
 ნამუსის ახლა *corruptela.*
 ჩამცეცი *offa.*
 ნამყო სრული *perfectum.*
 ნანგრევები *rudera, ruina.*
 ნაოსნობა *navigatio.*
 ნაოქი *plica, sinus, ruga; -იანი rugosus.*
 ნაპერწკალი *igniculus.*
 ნაპარავი *furtivus.*
 ნაპირი *labrum, litus (litoralis), ora, ripa (მდინარის ნ.); ნაპირებიდან გადმოსვლა evagor, exundo, redundo, restagno, superstagno.*
 ნაპოვნი *inventum.*
 ნაპრალი *barathrum, fissura, hiatus, lama, rima.*
 ნაყევი *contusio.*
 ნარგიზი *narcissus.*
 ნარევი *miscellanea, miscellus, mixtura, satura.*
 ნარქი *spina; -იანი spinosus.*
 ნარნარი (ბეგრა) *liquidus.*
 ნარჩევი *conquisitus.*
 ნარჩენები *excrementum.*
 ნარცხი, ნარცხის ჩასადენი *colluvies.*
 ნასვაში *matus.*
 ნასკევი *nodus, nodulus; -ებიანი nodosus.*
 ნასუქი *nitidus, opimus.*
 ნასკდომი *fissura.*
 ნასყიდობის ქალაღი *emptio, mancipium.*
 ნასწავლი *doctus, eruditus, literatus, disciplinosus.*
 ნატეხი *assula, fragmen, fragmentum, frustum, morsum, squama.*
 ნატერფალი *vestigium.*
 ნატერქა *exopto; -ითი optativus.*
 ნატი *pulvinar; aluta.*
 ნატიფად *culte.*
 ნაფიცი *iuratus.*
 ნაფოტი *assula, scandula.*
 ნაფულეთი *paunus.*
 ნაფუძარი *fundus.*

ნაქსოვი *textilis*.

ნაქურდალი *furtivus*; *furtum*.

ნალარა *buccina*, *corniculum*.

ნალელი *bilis*, *fel*.

ნალელიანი *moestus*; ნ. სიმღერა *nenia*

ნალენი *incurvatio*; *inflexio*.

ნაყარი *agger*; ფუტკრის ნ. *apis*, *examen*.

ნაყენი *tinctura*.

ნაყიდი *emptio*. ნ. მხევალი იხ. *omo*.

ნაყოფი *fructus*, *flux*, 1. *fetus*, *partus*;

-იანი *fructuosus*, *fructuarius*.

ნაყოფიერება *fecunditas*, *feracitas*,
fertilitas, *ubertas*.

ნაყოფიერი *fecundus*, *felix*, *ferax*,
feracius, *fertilis*, *fetifer*, *fetus*,
fructifer, *fructiger*, *genialis*, *genitalis*.

ნაყოფმრავალი *pomonus*.

ნაშთი *fragmentum*, *reliquiae*.

ნაშთიერი *catulus*.

ნაშობი *germanus*, *germen*.

ნაშრობი *commentatio*, *opus*.

ნაჩერეტი *apertura*, *foramen*.

ნაჩქარევი *celer*; ნ. მოქმედება *immaturitas*

ნაცარი *cinis*.

ნაცვალსახელი *pronomen*.

ნაცნობი *cognitus*, *gnarus*, *notus*.

ნაცნობობა *familiaritas*, *consuetudo*.

ნაცრისფერი *canens*, *canus*, *ravus*; ნ.
ვარ *canes*.

ნაძვი *abies*; -ის ხისა *abiegnus*.

ნაძირალა *fuex* (გადატ.).

ნაწარმოები *opus*, *opusculus*.

ნაწერი *scriptum*.

ნაწილი *pars*, *portio*; *factio*, *frons*
(წინა ნ.), *membrum*; -ობრივ *partim*.

ნაწილ-ნაწილ *carptim*, *membratim*.

ნაწლავი *intestinum*; *botulus*; სწორი
ნ. *augmentum*, *rectum*; -ები *hila-*
lae, *hirae*.

ნაწყალობები *gratiosus*, *precarius*.

ნაწყვეტი *fragmentum*; -ნაწყვეტი
concius, *disiunctus*.

ნაკლევი *incisio*, *incisura*.

ნაკერი *centunculus*, *frustum*, *mor-*
sum, *scheda*.

ნაკუჭი *calyx*, *folliculus*.

ნახარში *decoctio*, *decoctum*.

ნახევარი *dimidia*, *dimidium*, *semi-*
semis, *dimidius*, *medieta*; 5 გირ-
ვანკა *selibra*; ნ. საათი *semihora*.

ნახევარკაცი *semivir*.

ნახევარკუნძული *pacninsula*, *peninsu-*
la.

ნახევარმთავრისებური *cornualis*.

ნახევარცხოველი *semifer*.

ნახევარხმოვანი *homisonans*, *semivo-*
calis.

ნახევარჯერ *sesqui*.

ნახევარად *semi-*, *sesqui*; ნ. ადამიანი
semihomo; ნ. გაკეთებული *semi-*
factus; ნ. ველური *semifer*, *semi-*
homo; ნ. კაცი *semimas*; ნ. შექმული
semesus; ნ. ცხოველი *semihomo*.

ნახელავი *factus*.

1. ნახეჟა *inviso*, *percurro*, *visito*, *viso*,
ზშირად ნ. *celebro*, *frequentio*; -ის
ღირსი *spectabilis*; -ული *specta-*
tus.

2. ნახე (პოვნა) *reperio*.

ნახირი *grex*; -ისა *gregalis*, *gregari-*
us.

ნახნავი *arva*, *arvum* (*arvalis*).

ნახტობი *saltus*.

ნახშირი *carbo*, *carbunculus*; -ივით
შავი *furvus*.

ნაჯახი *ascia*, *securis*.

ნგრევა *destruo*, *diruo*, *dilabor*, *pro-*
ruo, *ruo*.

ნდობა 1. *confidentia*, *fides*; 2 *com-*
medo, *concredo*, *confido*, *credo*,
delego, *demandando*, *fido*; არ 5. *dif-*
fidens; -ით *fidenter*; -ით აღკუთრ-
ვილი *fiduciarius*.

ნდობა 1. *affectatio*, *appetentia*, *ar-*
dor; 2. *ardeo*, 2. *aveo*, *concupio*,
cupio, *discupio*, *libet*, *libido*, *ma-*
lo, 2. *pervolo*, *praecopto*.

ნება *fas, voluntas*; თავისუფალი *n. optio*; ღვთაებრივი *n. numen; fatum*; -ის წინააღმდეგ *ingratiā*.
ნებადართული *fas, illicitus, licitus (licet)*.
ნებადაურთველი *impermissus, inconcessus*.
ნებაართვა 1. *concessus, permissus, venia*; 2. (ნების დართვა) *admitto, permitto, sino*.
ნებასურვილი *arbitratus, auctoritas*.
ნებივრობა *luxurio, remollesco*.
ნედლი *rudis*.
ნეხვი თხა *capra*.
ნეკო *nefe*.
ნეკნი *costa*.
ნელა *cunctanter, lone, lenitor, lente, tarde*.
ნელთი *cunctans, cunctatus, lonis, lentus, pressus, segnis, spissus, tardus*.
ნელთბილი *tepidus. ob. tepeo, tepesco*.
ნელსაცხებელი *amaracinum*.
ნემსი 2 *acus*.
ნერბვა *initus*.
ნერგვა 1. *insero*.
ნერგი *plauta*.
ნერვი *nervus*.
ნერწყვი *excrementum oris, saliva*.
ნესტარი *aculeus, 2. dolo, spiculum*.
ნესტი *humor*; -იანი *fumifer, humens, humidus (humeo), umidus*.
ნესტო *naris*.
ნეტავეი *utinam*.
ნეტარქი *beatus*; -ად *beato*; -ება *beatifico*.
ნექტარი *nectar*.
ნეშტი *pulvis, reliquiae*.
ნეხვი *fimium*.
ნიადაგი *humus, solum, tellus*.
ნიავეი *aura*.
ნიანგი *crocodilus*.
ნიახური *apium*.
ნიგობი *nux*.
ნივთი *res*.
ნივთიერება *matercula, materia, natu-*

ra, substantia.
ნიწივები *cantharius, contignatio*.
ნიკაბი *mentum*.
ნიკრისის კარი *podagra*.
ნიმუში *exemplum, norma, specimen, documentum*.
ნიმფა *nympha*.
ნიორი *allium*.
ნიქარა *calyx, concha, 2. mutitas, peloris*.
ნიკარტი *beccus, rostrum*; -იანი *rustatus*.
ნილქი *nobula, nimbus*; -იანი *nebulosus*.
ნიშანი *indiciū, insigne, meta, monstrum, nota, nutus, omen, praeindiciū, signum*.
ნიშნება 1. *numen, nutus*; 2. *significo*.
ნიჩაბი *remus; remigium*.
ნიჩბვა 1. *remigium*; 2. *romigo*.
ნიქი *indoles, ingenium*; -იერი *disciplinosus, docilis, ingeniosus*; -იერი ადამიანები *ingenium*; -იერად *ingenioso*.
ნილაბი *larva, persona*.
ნოემბერი *ob. November*.
ნონები *Nonae*.
ნორჩი *iunior, levis, mustus, novellus, tener*.
ნოკიერი *almus, fecundus, ferax, nutricius, opimus, 2. uber*; -ება *fecunditas, ubertas*.
ნობი *tapete, tapetum*.
ნუ *ne*; ნუ თუ *ecquando*.
ნუგეში 1. *aliquium, consolatio, solacium*; 2. (ვანუგეშებ) *levo, permulceo, solor, consolor*.
ნუგეშისცემა *ob. ნუგეში*.
ნუკვა (ვენუკვი) *desidero*.
ნუკრი *hinnuleus*.
ნუხა *catalogus, codox, matricula, tabula*.
ნუსხური (ასუები) *minuscula*.
ნუში *amygdala, amygdalum*.
ნუჯღრევა *quasso, vibro*.

ქობი mucor.

ობობა aranea.

ობოლი pupillus: ო. გოგო pupilla;
-ლობა orbitas.

1. ოდა (ლექსი) ode.

2. ოდა (სახლი) aedicular.

ოდენობა minutia.

ოდესმე aliquando, ecquando, olim
quando, quandoque, usquam.

ოდესღაც aliquando, olim, quondam.

ოდნავ leviter.

ოთახი cella, cubiculum (cubicularis),
conclave, thalamus.

ოთხასი quadringenti; -ოთახი qua-
dringeni; -ჯერ quadringenties.

ოთხი quattuor; -ოთხი quaterni;
-ჯერ quater.

ოთხთვლიანი ეტლი raeda.

ოთხკუთხედი quadrum.

ოცხმოცდაათი nonaginta; -ათი nona-
genti; -ჯერ nonagies.

ოცხმოცდამეთე nonagesimus.

ოთხმოცდარვა duodenaginta.

ოთხმოცი octoginta; -ჯერ octogies.

ოთხფეხა quadrupes.

ოთხცხენიანი ეტლი quadrigae.

ოთხწლედი quadriennium.

ოთხჯერ quater.

ოინბაზი cernuus, circulator.

ოინი ludus.

ოკეანე oceanus.

ოლქი dioecesis.

ოძი 1. bellum, duellum: arma, Mars,
militia; 2. (ვომობ) belligero, bel-
lo, infero; -ის გათავება debello;
-ის განახლება rebello; -ის განმაა-
ხლებელი rebellis.

ორად bipartito.

ორად გაღებული bipatens.

ორად გაყოფი findo; -ილი bifidus,
bipartitus, bisuleus, dimidiatus.

ორაზროვანი ambiguus, incommunis;
იხ. flexiloquus.

ორასი ducenti, ducentum; -ორასი
ducenti; -ჯერ ducenties.

ორატორი orator; -ული oratorius;

-ული ხელოვნება oratoria.

ორჯიანი bivius.

ორგორვანქიანი bilibris.

ორდღიანი bimater.

ორენოვანი bilinguis.

ორთავიანი anceps, biceps.

ორთვალა carpentum.

ორთავიანი bimestris.

ორთითი furca.

ორთქლი habitus, nidor, vapor.

ორი duo; -ად bipartito; -ორი bini.

ორივე ambo, uterque; ო. მბრით utrim-
quo, utroque.

ორი სახელის მქონე binominis.

ორი წლისა bimus.

ორკაპი bifurcatio; bifurcus.

ორკარედი biforus.

ორკბილა bidens.

ორკეცი diplois, geminus.

ორღესული bipennis.

ორმაგი anceps, bifarius, bigeminus,

bipartitus, duplex, duplus, gemi-

nus; ო. წარმოშობის hibrida, hyb-

rida; -ად bipartito, dupliciter.

ორმო fovea, lacuna. lustra, putous,

serobis; sulcus; -იანი lacunosus,

multicavus.

ორმოცდაათი quinquaginta; -ათი

quinquageni. -ჯერ quinquagies.

ორმოცდამეთე quinquagesimus.

ორმოცდარვა duodequinginta.

ორმოცი quadraginta; -ორმოცი qua-
drageni; -ჯერ quadragies.

ორნახიანი biremis.

ორობითი dualis.

ოროლი, ჰოროლი falarica, matara,
pilum, verutum.

ორ-ორი bini.

ორპირიანი bifrons; ო. მახვილი spa-
tha

ორრქიანი bicornis.

ორსული gravidus, praegnans.

ორსულობა graviditas, gravitas.

ორფერი bicolor.

ორფეხა bipes.

ორფუტიანი *bipedalis*.
ორფრთიანი *bipennis*.
ორში რომელი *uter, utervis*.
ორშუბლიანი *bifrons*.
ორჩხომელი *barca*.
ორცხენა *bigae*; იხ. *bigatus*.
ორწვერიანი *biceps*.
ორწლიანი *biennis*.
ორკოფი *ambigua*.
ორხოფიანი *biremis*.
ორჯერ *bis, secundo*; ო. მეტი *duplus*;
ო. ნაყოფის მომტანი *bifer*.
ოსპი *lens*.
ოსტატი *artifex, faber, fabricator*.
ოსტატობა *artificium, commoditas, fabricatio*.
ოსტატურად *affabre, callide, dextre, docte, scienter, scite*; ო. დამზადება *machinor*.
ოტება *converto, propello*.
ოფლი *sudor*; -ის დენა *exsudo*; -ის მოწმენდა *abstergeo*; -ის შესაწმენდი *sudarium*; -ად ღვრა *desudo*.
ოფოფი *epops, upupe*.
ოქმი *tabella*.
ოქრო *aurum*; -ში ფერვა *inauro*.
ოქროსი ბალთა *brathea auri*; ო. დინა-როსი *2. aureus*; ო. საწმისი *aurum*;
ო. საბადო *auraria*.
ოქროვანი *aurifer*.
ოქრომკედელი *aurifex*.
ოქროსი *aurarius, auratus, aureolus, 1. aureus, aurifer*.
ოქროსფერი *1. aureus, flavus*; ო. ვარ *flaveo, flavescio*.
ოქროცურვებული *inauratus*.
ოქტომბერი *October*.
ოღრო-ჩოღრო *asper, confragosus*.
ოცდაათი *triginta*; -ათი *triceni*; -ჯერ *tricies*.
ოცდათვრამეტი *duodequadragesima*.
ოცდამეათე *tricesimus, trigesimus*.
ოცდამეერთე *unetvicesimus*.
ოცდამეთვრამეტე *duodequagesimus*.
ოცდამეორე *duo-et-vicesimus*.

ოცდამეორე *duodetricesimus*.
ოცდარვა *duodetriginta*.
ოცი *viginti*; -ოცი *viceni*; -ჯერ *vicies*.
ოხვრა *1. gemitus; 2. gemo*.
ოხუნჯი *festivus*; -ობა *festivitas*.
ოჯახი *familia, domus*.
ომ! *o*.

კეკტობა *1. altercatio, disputatio; 2 altercor*.
პალმა *palma*; -ებიანი *palmifer; palmosus*.
პალო *asser, 1. palus, talca, trudis*.
პაქა *avus*; -ის მამა *abavus, proavus*;
-ის პაპა *atavus*.
პაპანება *ardor, fervor, igneus*.
პარვა *clepo, furor*.
პარკი *capsula, sacculus, saccus, siliqua, 1. acus (ჩენო)*. იხ. ტყავის პარკი.
პარკოსანი მცენარე *siliqua*.
პარსვა *1. tonsura; 2. rado, tondeo*.
პარტახი *desolatus, vastus*.
პარტია (პოლიტიკური) *factio*.
პასუბი *1. responsio, responsum; 2. respondeo, responso*.
პატარა *parvus, parvulus, perparvus, perexiguus; angustus, 2. minor, minimus, minusculus*.
პატარა თავი *capitellum*; პ. ნავი *navicula*; პ. ოთახი *cellula*; პ. სახლი *aedicula*.
პატივბი *1. excusatio, venia; 2. absolvo, dono, excuso, ignosco*; -ის მიზოვნელი *supplex*.
1. პატივი beneficium, dignatio, honestas, honestum, honos, honor, gloria, titulus; -ის მცემელი *venerator*.
2. პატივი (სასუქი) stercus.
პატივის აყრა *1. dehonestantum, ignominia; 2. dedecoro*.
პატივისცემა *1. caritas, honestas, honestum, honor, honos, observantia, officium, reverentia, veneratio; 2. cohonesto, honesto, honoro,*

macto, veneror, vereor; -ით honorate, honorifice, reverenter.
პატივ-მოკლებული **inhonoratus, inhonorus.**
პატივმოყვარე **ambitiosus; -ობა ambitio.**
პატივსაცემი **honestus, honorabilis, honoratus, reverens, sacer, sanctus, venerandus.**
პატივცემული **honoratus, reverens.**
პატივრები **ergastula.**
პატიოსანი **honestus, probus, sanctus; -ნად genuine, honeste, sincere.**
პატიოსნება **honestas, honestum.**
პატენჯი **vallum. ob. circumvallo.**
პატრიციუსი **2. patricius.**
პატრონი **patronus, patrona, erus.**
პატრონობა **1. clientela, patrocinium; 2. patrociner.**
პაწაწა **infans, parvulus.**
პეპელა **papilio.**
პერანგი **camisia.**
პერგამენტი **membrana.**
პერიოდი **circuitus, circumscriptio, comprehensio; continuatio, periodus.**
პილიპილი **piper.**
პირადი **privatus; -ად privatim, coram, incoram.**
პირაქეუელი **citerior.**
პირდაპირ **directe, directim, prorsus, protenus, recta; simpliciter; პ. მდებარე oppositus.**
პირდაპირი **directus, directus, rectus, simplex; -ობა simplicitas.**
პირველი **primus, primoris, princeps, principalis, prior (ორში პ.); anterior; -ად primum; -ობა principatus.**
1. პირი **ora, os, osculum; rictus (ხაზა).**
2. პირი (პირივლება) **persona.**
3. პირი (იარაღისა) **acies, lamina.**
პირისპირ **comminus, coram; პ. მდებარე obvius; პ. შეხვედრა oppeto.**
პირისფარეში **cubiularius.**
პირიქით **adversum, adversus, contra,**

contrarie, immo, retro, retrorsum, vicissim.
პირიქითელი **transmontanus.**
პირმოთენ **blandus; -დ blande; -ობა adlatio, ostentatio, ob. eblandior.**
პირნაკლად **impersonaliter.**
პირობის **conditio, constitutum, lex, pactum; -ითი conditionalis.**
პირობის დადება **1. stipulatio; 2. paciscor, panggo, stipulor.**
პიროვნება **persona.**
პირსახე **os.**
პირუტყვი **bestia, bestiola, 2. pecus.**
პირქუში **adductus, moestus.**
პიტნა **menta.**
პკურება **spargo.**
პლებები **plebs; pedes.**
პოეზია **musica, poesis.**
პოემა **poëma.**
პოეტი **poëta; poëtria, vates; -ური musaeus, musicus, poëticus.**
პოუნა **deprehensio, inventio, inventum; 2. invenio, nanciscor, reperio; ვერ პ. requiro.**
პოლიტიკური **politicus.**
პროზაული **pedester.**
პროლეტარული **proletarius.**
პური **frumentum (frumentarius), panis; -ის შონა frumentatio; frumentor; -ის მიმწოდებელი frumentarius, frumentator.**
პურის კამა **1. daps; 2. cubo, discumbo.**
პურის კაა **1. curculio, 2. gurgulio.**
პყრობა **habeo, potior, teneo.**
ქანგარო **aerugo.**
ჯანგი **ferrugo, robigo.**
ჯანგისფერი **ferrugineus.**
ჟინიანი **elegans.**
ჟლეტა **1. strages, trucidatio; 2. concido.**
ჟრეოლა **perhorresco.**
ჟლარუნა **crepitaillum.**
ჟლარუნი **1. tinnitus; 2. concrepo, tinnio.**
ჟღერა **1. clangor, concentus; 2. consono, conspiro.**

რა 1. qui, 1. quis; quid; რა პატარა
quantulus.
რად 1. quo, quorsus.
რადგან cum, quando, 2. quandoque,
2. quod, quoniam.
რადიუსი radius.
რახა cardo (cardinalis).
რახში აcies, ala, caterva, manipu-
lus, 1. manus, numerus, ordo;
-ებად catervatim.
რათა 2. ut, quo; რათა არა ne, neve,
quin, quominus.
რაკრაკი cantilena.
რაკუნნი tundo.
რამე aliqui, aliquis, nonnihil, 2. quis,
quispiam, res.
რამდენად, რამდენადაც 3. qua, quam,
quantopere; quoad, quod.
რამდენი quantus, quot; რ. ხანია,
რამდენ ხანს quamdiu.
რამდენიმე aliquot, nonnihil.
რამდენიც კი quicumque, quocumque.
რამდენჯერ quoties; -მე aliquoties.
რამდენჯერაც კი quotiescumque.
რამენაირად aliqua.
რამხელა quantulus, quantus.
რანაირად quemadmodum, quomo-
do.
რანაირადაც კი cumque, quacumque.
რანაირი cuiusmodi.
რაოდენობა quantitas; modus, nume-
rus; -ითი cardinalis.
რასაკვირველია certe, nempe, nimi-
rum, profecto, quippe, sane, sci-
licet, videlicet.
რატომ cur, quare, quam-ob-rem, 2.
qui (არქ.).
რალა? quisnam; რალა! sane.
რალაცა aliqui, nonnihil.
რაჩხუნნი 1. tinnitus; 2. tinnio.
რაც კი quicumque, quisquis.
რაცხვა aestimo; annumero.
რბევა diruo, raptō. იხ. დარბევა.
რბენია 1. cursio, cursura, cursus, pro-
cursus; 2. circumcurso, concursio,

curro, fugio, incurro, intercurro,
procurro; რ. აქეთ-იქით discursio,
discursus; discurreo, discuro: -ით
cursim.
ბბილი lenis, mitis, mollis, pins, te-
ner; რ. ტყავი aluta; რ. ხორცი
pulpa; -ად clementer, lenē, leni-
ter, molliter; -ად გახდომა remol-
lesco
რგვა 1. satus; 2. satio; 1. assero, 2. aseo.
რგვოლი anellus, anulus, circulus, or-
bicularis.
რევევა clangor, tinnitus.
რეჩიტატიური თბრობა canticum.
რეპანი ocimum.
რვასი octingenti.
რვა octo; რ. -რვა octoni; -ჯერ octi-
os.
რვამაგი octuplicatus.
რვამევა octipes.
რვაჯერადი octuplus.
რვიანი octonarius.
რთვა (დართვა) 1. netus; 2. neo.
რთული compositus, inexpeditus,
multiplex.
რიგი ordo, series, 1. versus, vicis,
რიგინად apte.
რიგრიგად ordinatim.
რიგრიგობა vicis; -ით ლაპარაკი cir-
cuitus.
რიით quare, 1. quo.
რიკული (გალიისა) clatri.
რის გამო 1. quo.
რისხვა ira.
რიტორი rhetor.
რიცხვი numerus.
რიცხის ქვა silix.
რკალი arcus, circus, flexus.
რკალისებური arcuatus.
რკვევა investigo.
რკინა ferrum; adamas; -ის ferrari-
us, ferreus; -ასავით მაგარი ada-
mantinus; -ისებური ferrugineus;
-ით მოკვდილი ferratus; -ის იარა-
ღი ferramentum.
რკო balanus, glans; -იანი glandifer.

1. როგორ *quam, quemadmodum, quomodo.*

2. როგორ? 1. *ut*; როგორ! *hui, როგორადაც არ უნდა utcumque. როგორი qualis.*

როგორც *prout, quam, quasi. როგორც არ უნდა იყოს utique.*

როგორც კი 2. *cum, cumque, 2. ut, utcumque; simulac, simulatque.*

როდემდის *quo-usque.*

როდესაც 2. *cum, quando, 1. quandoque, ubi, 2. ut.*

როდინი 1. *pila.*

როდის *quando.*

როკი *condylus, nodus, ramus.*

როკიანი *nodusus.*

რომ 2. *quod, 2. ut*; რ. მით *quo*; რ. არ *quin, quominus*; იმიტომ რომ 2. *quod.*

რომელი *qualis, qui, quotus, uter* (ორში რომელი), *ullus.*

რომელიმე *aliqui, equi, quispiam, ullus.*

რომელიც კი *quicumque.*

რომელიღა? *quinam.*

რომელობა *qualitas.*

როფი *lacus.*

როცა კი *cumque.*

როშვა 1. *ineptio*; 2. *deliro.*

რტყმა 1. *ictus, 2. incus-sus, plangor, pulsus*; 2. *icio, incutio, laedo, obtundo.*

რუ *rivus.*

რუმბი *culeus.*

რუბი *canus, ravus*; რ. ფერი *canitudo.*

1. რქა *cornu, cornus*; -ისა 1. *corneus, cornualis,*

2. რქა (ვაზისა) *flagellum, palmes, 1. propago, sarmentum.*

რქენა *corusco.*

რქიანი *corniger.*

რქოვანა *cornea.*

რქოსანი *corniger.*

რღვევა *rumpo.*

რყევა *vexo. 1. fluctuatio, haesitatio;*

2. *concutio, corusco, fluctuo, labofacio, labesco, labo, nato, nuto, pendeo.*

რყენა 1. *deformo, depravo.*

რჩევა 1. *admonitio, alloquium, commendatio, consilium*; 2. *commendo, commoneo, concilio, consuadeo, dehortor, hortor, suadeo*; -ის კითხვა *consultatio*; -ის მიძიებელი *consultor.*

რჩენა *tolero.*

რჩეული 1. *electus, selectus (seligo), conquisitus, quaesitus.*

რჩოლა *corusco.*

რცხვენია *puDET*; აღარ რ. *depuDET.*

რძალი *nurus, fratria.*

რძე *lac*; რძიანი *lacteus*; -ით კვება *lactito, 1. lacto.*

რწევა *libro.*

რწმენა 1. *fides (1), fiducia, religio*; 2. *credo*; არ მწამს *discredo.*

რწმუნება *affirmatio.*

რწმუნებული *actor, fiduciarius.*

რწვევა 1. *vomitio*; 2. *vomo.*

რწვევა (მორწვევა) *lavo.*

რწყელი *pulex.*

რხევა *labefacio, libro, mico, nato, nuto, quasso, quatio, vibro.*

საავადმყოფო *valetudinarium.*

საათი 1. *hora*; 2. *horologium*; მზის ს. *solarium.*

საალყო *obsidionalis.*

საამეყო *glorioso.*

საამო *lepidus; suavis*; -დ *lepido.*

საამური *dulcis, gratus, lactabilis, placitus*; -ად *dulce, dulciter.*

საამური-მანგიანი *canorus.*

საამქრო *fabrilis.*

საამზნაგო *socialis.*

საანგარიზო *rationalis*; ს. დაფა *abacus.*

საარაკო *fabulosus.*

საბაბი *causa, 3. obtentus, praescriptio; ansa* (გადატ.).

საბადლო *metallum.*

საბავშვო *puerilis.*

საბანაო აუზი *piscina; baptisterium*.
საბარგო *onerarius, sarcinarius, vectorius*; ს. ნავი *corbita*.
საბედისწერო *fatalis*.
საბედნიერო *faustus*.
საბელი *ancorale*.
საბერველი (სამკედლოში) *foliis*.
საბმელი *iunctura, vinculum*.
საბოლველი *fumarium*.
საბოძვარი *munus*.
საბრალდებო *damnatorius*.
საბრალო *miser, misellus*.
საბრუნებელი *declinabilis*.
საბრჯენი *firmamen, firmamentum, fulcimen, sustentaculum*.
საბრძოლო სიმღერა *barritus*.
საბუთი *argumentum, codex, diploma, documentum, testimonium*;
-ების მცველი *chartophylax*; -ების მოყვანა *argumentor*.
საბურველი *velamen*.
საბუცო *concilium; consilium*.
საბჯენი იხ. საბრჯენი.
საგამგებლო *praefectura, provincia*.
საგანგებო *privus, specialis*.
საგანი *argumentum, ens, materia, obiectum, obiectus, res*.
საგანძერი *gaza, thesaurus*.
საგარეო 2 *forensis*.
საგასართობო *lusorius*.
საგვარეულო *gentilicius, gentilis*; ს. მამული *heredium*.
საგვაროვნო *generalis*.
საგზაო *itinerarius*; ს. თანხა *viaticum*.
საგმირო *epicus; heroicus, herous*.
საგონებელში ყოფნა *haereo*.
საგულისხმო *capitalis*; -ა *interest (intersum), refert*.
სად *ubi (cubi), l. quo, quorsum, ubinam*. იხ. სადაც.
სადა *incompositus, incomptus, inornatus*.
სადავე *habena, habenula, moderamen*.
სადავო *controversus*.
სადამდის *quatenus, quoad*.

სადარაჯო *statio*.
სადაც *ubi (cubi), qua; ს. გინდა ubivis; ს. კი quacumque, ubicumque*.
სადგომი *stabulum, statio*.
სადგური *maosio, statio*.
სადილი *caena (coena, cena), cenula, domicenium, opulae, epulum*.
სადილობა *cenito, ceno (coeno), epulor*.
სადინარი *ductus*.
სადმე *aliquo, cubi, l. quo, quoquam, uspiam, usquam*.
სადა *ubinam*.
სადღესასწაულო *feriatus, festus, solemnis*.
საერთო *communis, generalis, socialis, universalis*; ს. კარავი *contubernium*; ს. საქმე, საკუთრება *commune*; -დ *generaliter, omnino, universe, l. vulgo*.
საერო 1. *mundanus, secularis*.
საექიმო *medicinus, medicus*.
საეჭვო *dubius, suspectus; -დ dubie, dubitatum*.
სავალალო *lacrimabilis, lacrimosus, luctosus, lugubris*.
სავალი *meatus*.
სავარაუდო *coniecturalis, opinabilis*.
სავარცხელი *pecten*.
სავარძელი *cathedra, sella, solium; -ლისა sellarius*.
სავარჯიშო *gymnasium*.
სავაჭრო ადგილი *emporium*; ს. ურთიერთობა *commercium, negotiatio*.
სავაზო *fenebris*.
საველე *campensis*.
სავესე *plenus, expletus; differtus, gravidus (გადატ.); რძით ს. lactans; ნახევრად ს. semiplenus. იხ. undo*.
სავესებით *absolute*.
საზავო *pacalis*.
საზამთრო *hibernus, hiemalis, brumalis*; ს. ბანაკი *hiberna, hibernaculum*.
საზარალო *damnosus, detrimentosus*.
საზარალო *argentaria*.

სახეზღო *aestivus*.
სახარდულო *inguen*.
სახარელი *atrox, desperatus, dirus, immanis, formidabilis, horridus, horrificus, miserabilis, terribilis*.
სახარლობა *atrocitas, immanitas*.
სახეიზო *celeber; festus, genialis, grandiloquus, solemnus, triumphalis*; ს. პროცეია *pompa*.
სახეერავი *speculatorius*; ს. კოშკი *specula*.
სახიანო *damnosus, detrimentosus, nocivus, noxiosus, noxius*.
სახიდი *vectorius*.
სახიზლარი *abiectus, detestabilis, 2. foedus, indignus, invidiosus, 2. in- visus, obscenus, offensus, pravus, submissus, taeter (teter), turpis; acidus, fastidiosus (გადატ.)*.
სახიზღრობა *foeditas, turpitude*.
სახიზი *mensura, metrum (metricus)*- სახიზადლო *communis*; ს. ადგილი *publicum*; ს. ქონება *commune*.
სახიზადლეობა *societas*; 1. *collegium, hetaeria*.
სახიზადლეობრივი *publicus*; 1. *forensis*.
სახიზდლო *alimentum, cibus*.
სახიზდლობა *alo*.
სახიზიანი 1. *catus, disciplinosus*.
სახიზუნავი *curabilis*.
სახიზლეო *marinus, maritimus, nauticus, navalis; classicus*.
სახიზლეარგარეთ *peregre*.
სახიზლეარი *finis, limen, limes; linea, confinium, determinatio, circumoerium, pomerium, terminus; cardo, circumscriptio, extremitas, regio*.
სახიზლეა: *annecto (ესახიზლეება), 1. con- tingo, moderor, termino*.
სახიზლო *poena*.
სახიზლარიგო *subsignanus*; ს. რაზმი *subsidium*.
სახიზე *effluvium; caput; os*.
სახიზეში *prae*; ს. ვაყენებ *praepono*.
სახიზესი *receptaculum*.

სახიზებირი *buleuterion*.
სახიზეშო *ludibrium, lusorius*.
სახიზენდლო *legitimus*; ს. დროს 2. *com- modo, 2. commodum*; -დ *sommo- de, probabiliter*.
სახიზეური *calorificus*.
სახიზესლე *seminarius, 2. testis*; -ის პარკი *coleus*.
სახიზეთოდ *viritim*.
სახიზენო *clemens, pius*; -დ *clomenter*; ს. ყოფა *beneplacoe*.
სახიზენება *virtus*.
სახიზენაც *qua, unde*.
1. საიზეუმლო *arcanus, clandestinus, mysticus, occultus, tectus*; ს. ად- გილი *crypta*, ს. მოძღვრება *mys- terium*; ს. შეთანხმება *collusio, colludo*; -დ *arcano, celate, celatim, clam, clanculo, dissimulan- ter*; -დ შენახვა *roticeo*.
2. საიზეუმლო (არსებ.) *arcanum, com- missum*.
სახიზეუმლოება *arcanum, mysterium, 2. secretum*.
სახიზედლო *fidelis; certus*.
სახიზეტორიო *historicus*.
სახიზექო *barathrum, manes*.
სახიზედრიისი *decens, decorus*; -ად *de- center*.
სახიზევირო *socialis*.
სახიზეათო *disputabilis*.
სახიზენი *arca, carcer*.
სახიზელე *lectica; ferculum, feretrum, gestamen*.
სახიზეტი *claustrum, clausura, clavis, iunctura*.
სახიზენდო *nodalis*.
სახიზეები *cibaria, cibarius; esca (esca- rius), nutrimum, nutrimentum, pa- bulum (იხ. pabulor), 2. victus*.
სახიზერცხე *ovaria*.
სახიზეირაო *ſირივა dominicum*.
სახიზეირველი *admirabilis, mirabilis, mirandus, mirus, portentosus*.
სახიზეირველება *admirabilitas, miracu- lum, portentum, prodigium*.

საკინძე *fibula*.
 საკირე *calcaria*.
 საკმაზი *condimentum (conditarius)*.
 საკმალი *aliquantus*; ს. მანძილი *aliquantum*.
 საკმალი *large, satis*; ს. შორს *aliquatenus*. იხ. საკმარისად.
 საკმალობა 1. *satietas*; 2. *sufficio*.
 საკმარისად *affatim, satis*.
 საკმარისია *suppeto*.
 საკმეველი *thus*.
 საკუთარი 1. *privatus, proprius*.
 საკუთრება *possessio, proprietas; mancipium, peculium*; -დ მიცემა *mancipio. emancipo*.
 საკურთხეველი *altaria, ara, donarium, focolus, focus, sacrarium*.
 საკუქნაო *cella, clausa*.
 სალათა *lactuca*.
 სალაში *salus*.
 სალამურქი *avena, calamus, cicuta, fistula*; -ის დამკერული *fistulator*.
 სალარო *fiscus*.
 სალესი ქვა *cos*.
 სალოკი თითი *gustator, index*.
 სალოცავი *delubrum, fanum*.
 სამაგალითო საქციელი *exemplum*.
 სამაგიეროდ *mutuo*; ს. დასაჩუქრება *remuneror*.
 სამაგიეროსქ გაგზავნა *remitto*; ს. გადახდა *hostio, rependo*; ს. დადება *repono*; ს. ზღვევა *parento, reddo*; ს. მოთხოვნა *reposco*.
 სამად გაყოფილი *tripartitus*.
 სამადლობელი ლოცვა *supplicatio*.
 სამარადისო *aeternus*; ს. ხსოვნა *aeternitas*.
 სამართალი *ius*; -ლებრივი *iuridicalis*.
 სამართლიანი *iustus, rectus, verus; aequabilis, aequus*; -ად 1. *merito recte, vere*.
 სამართლიანობა *aequitas, iustitia, i. rectum*.
 სამართლისქ მცოდნე *iurisconsultus*; ს. მცოდნეობა *iurisprudentia*; ს. წარმოება *iurisdiclio*.

სამარილე *salinum*.
 სამარტხე ნო *dedecorns, deformis, dishonestus, 2. denotatus, flagitiosus, indecoris, infamis, pudendus, turpis*; ს. საქმე *dedecus, probrum*; ს. საქციელი *flagitium*.
 სამარტხეზინოა *depudet*.
 სამარბი *bustum*.
 სამასქი *trecenti*; -სამასი *trecenti*; -ჯერ *trecentos*.
 სამაჯურქი *armilla, dextrale*; -ით შემკული *armillatus*.
 სამაზხოვრო *memoralis*.
 სამკვერდა, სამკუთხა *triquetrus*.
 სამგზავრო *itinerarius*.
 სამგლოვიარო *feralis, funobris, funereus, lugubris*; ს. გალობა *nonia*; ს. გოდება *mortualia*; ს. სიტყვა *epitaphius*.
 სამემკვიდრეო *hereditarius*.
 სამეფო 1) *regnum*; 2) *basilicus, regalis, regius*; ს. ტახტი *regia*.
 სამზადისი 1. *apparatus, meditamentum*.
 სამზარეულო *coquina (coquinus), culina (culinarius)*.
 სამზითვო *dotalis*.
 სამთავა *triceps*.
 სამთვარეო *lunaris*.
 სამთვიანი *trimestris*.
 სამი *tres*; ს. დღე *triduum*; ს. მზრიო *trifariam*; ს. საგანი *trivium*; ს. დამე *trinocium*; ს. წლისა *trimus*; -სამი *trini, trinus, terni*; -ჯერ *ter-*.
 სამიჯტრო *caupona, ganea*.
 სამისნო *oraculum*; ს. ადგილი *augurale*; ს. ფრინველი *avis*.
 სამიწათმოქმედო *georgicus*.
 სამიჯნო სვეტი *cippus*.
 სამკალი *messis*.
 სამკაქი. *fuscina*; -იანი *tridens*.
 სამკაული *decus, insigne, ornamentum: emblema, honestamentum, instrumentum, medicamentum, 2. mundus, sidus*.
 სამკბილა *tridens, trisulcus*.

სამკდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა *debel-
lo, decerto.*

სამკუთხა *triangulus, triquetrus.*

სამკუთხედი *triangulum.*

სამკურნალო *medicus, medicinalis,
medicatus; ს. საშუალება medela,
medicamen, remedium, medicina;
ს. მეცნიერება medicina.*

სამლოცველო *sacellum.*

სამმაგი *tergeminus, trigeminus, trini,
triplex; -ად trifariam.*

სამნაირი *trini.*

სამნ ჩიხანი *triremis; tricris.*

სამ ნაწილად *tripartito.*

სამოსამართლო *iudicialis, 1. iuridicus.*

სამოსახლო ადგილი *sedes.*

სამოსი, სამოსელი *lacinia, 2 ornatus,
velamen, vestitus; circumtextum.*

სამოქალაქო *civicus, civilis.*

სამოცდაათი *septuaginta.*

სამოცდამეათე *septuagesimus.*

სამოცი *sexaginta; -სამოცი sexageni;
-ჯერ sexages.*

სამსახური 1. *administratio, appariti-
o, militia, ministerium, munus,
officium; 2. (ვმსახურებ) adminis-
tro, appareo, inservio, milito; -ის
გაწევა 1. commodo, promereo.*

სამსხვერპლო *donarium; sacrificus,
sacrificalis; ს. ნადიმი daps; ს. ცხო-
ველი hostia.*

სამტრედე *collumbarium; cellula.*

სამტრო *hostilis.*

სამ-ტყუბი *tergeminus, trigeminus.*

სამუდამო *aeternus.*

სამუშაო 1. *opus, pensum; იხ. negotio-
sus.*

სამუხლე *genualo, ocrea.*

სამფეხა *tripes.*

სამფეხი *tripus; cortina.*

სამფლობელო 1. *possessio.*

სამღვდელო *clericali-; -ება clerus.*

სამყარო *moles, mundus.*

სამშეიდობო *pacalis.*

სამშობლო *patria; domus.*

სამძიმო *molestus, operosus.*

სამწვერა *trisulcus.*

სამწლედი *triennium.*

სამწუხარო *dolorosus, flebilis, illae-
tabilis, luctuosus.*

სამწყემსო *bucolicus, pastoralis; ს. სიმ-
ღერა ecloga.*

სამხედრო *bellatorius, bellicus, clas-
sicus, militaris; ს. საბჭო praeto-
rium; ს. სამსახური militia, stipen-
dium.*

სამხრეთი *meridies, 1. auster; cancer
(პოეტ.); -ის meridians, australis;
-ის ქარი altanus. 1. auster, 2. notus.*

სამჯერ *tor.*

სანამ *antequam, donec, dum, quoad.
priusquam.*

სანაოსნო *navigabilis.*

სანაპირო *litoralis. იხ. ნაპირი.*

სანატრელი *optabilis, optatus.*

სანაქებო *celebratus, gloriosus.*

სანაძლეო *pignus.*

სანახავად სიარული *visito.*

სანახაობა *spectaculum, agon, ludus.
munus.*

სანახევრო *dimidius; -დ sesqui.*

სანგარი *lorica, loracula; სანგრის შე-
მოვლება circumvalio.*

სანდო *authenticus, fidelis, perfide-
lis, fidus; -დ recte.*

სანდომიანი *argutus, conciliatus, fes-
tivus; -ად festiviter.*

სანელებელი *condimentum, condita-
rius.*

სანთელი *caera, cera, candela, lampas.
lucerna; სანთლის შექმნე მუშაობა
lucubro; იხ. encaustus.*

სანთური (საყრაგი) *cithara.*

სანოვაგე *daps, penus, penum.*

სანუგეშო *lactus.*

სანუკვარი *desiderans, desideratus.
insatiabilis.*

საომარი *bellicus; ს. ამბები gesta.
იხ. acta; ს. ხელსაწყო armamenta.*

საოცარი *monstruosus,*

საოჯახო *familiaris, domesticus; ს.
საქმე domus.*

საპატიმრო *carcer*.
საპატიო *honestus, honorarius, honorificus, honorus*,
საპობი *fissilis*.
სარგებელი *captura, fenus (faenus), usura*.
სარგებლობა 1. *usura*. 2. *usus, utilitas, ususfructus; causa, commodum*;
2. (ვსარგებლობ) *fruo, perfruo, utor, abutor*; -ის მოტანა *proficio, prosum; facio*.
სარჯალი *dux*; -ლობა *duco; administro*.
სარდაფი *cella*.
სარეელი *grabatus*.
სართავი *netum*.
სართი *additamentum*.
სართული *tabulatum*; ხემო სართული *cenaculum*.
სარი *asser, l. palus, stipes, audis, vallus*.
სარკე *speculum*.
სარკმელი *fenestra*.
საროსკიბო *lupanar*.
სარტყელი *balteus, l. cestus, cinctum, cingula, cingulum, cingulus, zona, zonula*; -ის შემორტყმა *cingo*; -ის შეხსნა *discingo*.
სარტყელი *operculum, tegimen*.
სარჩელი *actio, petitio. ob. sacramentum*.
სარჩო: დღიური *s. diarium*.
სარცხინელი ასო *cunus, fascinum, feminal, inguen, virilitas*.
სარძვევე *muletra*.
სარწმუნო *compertus, credibilis*.
სარწმუნოება *religio, ritus*; -ის შებღოწვა *sacrilegium*.
სარწმუნოებრივი წეს-ჩვეულება *ritus*.
სარწყავი *irriguus*.
სასა *palatum*.
სასადილო ოთახი *cenaculum, triclinium*.
სასაკმევე *acerra*.
სასამართლო *iudicium*; *s.* გამოძიება *iudicatio, iudicium*; *s.* ძიება *actio,*

causa, dica, executio.
სასარგებლო *utilis, non inutilis, grandifer, salubris*; -ა *prodest, refert; -დ utiliter; l. secundum*.
სასაფლაო *emeterium*.
სასაცილოდ აგდება 1. *ludificatio, l. illusio, irrisio*; 2. *defrico, irrideo*.
სასახელო *magnificus*.
სასახლქე *aula, domicilium, palatium, regia*; -ის მოურავი *curopalates*.
სასესხო *mutuus*.
სასიამოვნო *acceptus, amoenus, peramoenus, bellus, commendatus, conciliatus, delectabilis, gratus, pergratus, iucundus, optabilis, optatus, suavis*.
სასიკვდილო *mortifer, mortificatus; capitalis, letalis*.
სასიკადულო *honorificus*.
სასიყვარულო *amabilis, amatorius*.
სასიძო *procus*.
სასიხარულო *laetabilis, laetus; gentiali*.
სასკოლო *scholasticus*.
სასმელი *potus*.
სასმისი *carchesium, gaulus, scaphium*.
სასო (იმედო) *spes*; -ს წარკვეთა *abiicio*.
სასომხდილი *submissus*.
სასოწარკვეთ ლება 1. *desponsio, desperatio*; 2. *despero*.
სასოფლო *georgicus, rusticus*.
სასროლი *iaculabilis*; *s.* შუბი *curis*.
სასტიკი *acer, dirus, immitis, implacatus, restrictus, severus, perseverus*.
სასტუმრო 1) *deversorius, l. hospitalis*; 2) *deversorium, hospitium*.
სასულიერო| წოდება *clerus*; *s.* პირი *clericus*.
სასურველი *acceptus, desiderabilis, desiderans, desideratus, exoptatus, expectatus, optabilis, optatus*; -ა *collibet*.
სასუფრო *convivalis*.
სასუქი *stercus*; -ის დაყრა *stercoro*.

სასქესო ასო penis; ს. ორგანოები lumbus.

სასწაული miraculum; monstrum, ostentum, portentum, prodigium; -ებრივი monstruosus.

სასწორი libra.

სასწრაფოდ 1. cito, festinate, festinatum, festinanter, festinato, incursum, maturate, properanter, propore, raptim, subito; -დ გაკეთებულნი subitarius.

სასჯელი castigatio; condemnatio, noxa, poena; animadversio, exemplum; -ის მისჯა censio damnatio; -ის ღირსი noxiosus, noxius.

სატანჯველი cruciabilis.

სატარებელი fertilis.

სატირა satira, satura.

სატირალი flebilis, lacrimabilis, lacrimosus, lamentabilis.

სატრფილო amatorius.

სატუსალო ergastulum.

სატყორენი iaculus; ს. იარაღი scorpio, telum, tormentum; ს. მანქანა catapulta; ს. შუბი curis.

სატყუარა cibus (გადატ.),

სატუბარი 1. alloquium, colloquutio, colloquium, dialogus, diverbium, fabula, sermo; 2. colloquor, colloquor, loquor.

საუბედურო lugubris.

საუბზე prandium; -ობა prandeo.

საუკეთესო optimus, potissimus.

საუკუნე saeculum, seculum, aeternitas, aevum; -ისა secularis.

საუკუნო aeternus.

საურავი damnum.

საურთიერთო commercialis, mutuus.

საუცხო egregius, excellens, exquisitus, insignitus, magnificus, opiparus, perfectus, praestans, regius; cardinalis, commendatus, fastosus; -დ belle, divine, egregie, excellenter, insignite, insigniter; magnifice, opulente,

საუცხოობა magnificentia, praestantia.

საფარი insidiae, involucrum, latebra, tegimentum.

საფეთქელი 2. tempus; -ლისა 2. temporalis.

საფეიქრო textorius.

საფენი stramentum, 2. stratum; ცხელი ს. fomentum.

საფეხური gradus; -ებრივი gradatus. საფუკრებელი cogitabilis. opinabilis.

საფულაქი bustum, sepulcrum, tumulus; -ისა sepulcralis; -ის ძეგლი cippus, sepulcrum.

საფრთხე periculum; alea, scopulus.

საფრთხობელა terriculum.

საფუარი fermentum.

საფუძველი basis, crepido, fundamon, fundamentum, res.

საფუძლიანი decoctior, exquisitus; -ად exquisite; -ად სწავლება perdoceo.

საქალაქო asticus, municipalis.

საქალგებო gynaecium.

საქებარი honorus, laudabilis.

საქველმოქმედო beneficiarius, beneficus, munificus; ს. საზოგადოება eranus.

საქვეყნოდ გამოცხადება invulgo.

საქმე acta, factum, facinus; opera. 1. opus, negotium, res; -ით დატვირთული negotiosus; -ისა negotialis.

საქმიანი activus, frugalis.

საქმიანობა 1. factio, negotium, pertractatio; 2. ago, aetito. illaboro, negotior, occupo, persequor.

საქმილღე 1. fastus.

საქმის დამთავრება defungor.

საქმის ვითარება causa.

საქმისათვის თავდადებული studiosus.

საქმრო procius, sponsus.

1. საქონელი mercimonium, merx.

2. საქონელი (ჯოჯი) armentum, (არმენტალის), iumentum (ბარგის მზიდავი ს.), 1. pecus.

3. საქონელი: ადვილად ს. habilis.

საქორწინო *genialis, iugalıs, nuptialis*; ს. კაბა *flammeolum*; ს. სიმღერა *epithalamium, hymenaeos*.

საქსოვი *textilis*.

საქციელი *commissum, facinus, factum*; აღმაშფოთებელი ს. *indignitas*; სამაგალითო ს. *exemplum*; სამარცხვინო ს. *flagitium*; უგუნური ს. *amentia, insania*; უკადრისი ს. *indignitas*.

სასაცილო *ocularis*.

სალათას ძილი *lethargia*.

სალამო *vesper, vespera*.

სალამოვდება *invesperascit*.

საღებავი *fucus, pigmentum*; შავი ს. *fuligo*; -ის მოსხურება *aspersio*.

საღვინე *oenophorum*.

სალი *sanus, salubria*.

საღმართო *sacer*.

საღორე *hara, suile*.

საყარაულო *praesidium*.

საყასბო *carnaria, laniena, macellum*.

საყელო (ძაღლისა) *collare*.

1. საყვარელი *dilectus, favorabilis*.

2. საყვარელი *amator, amatrix*.

3. საყვარელი (კურო, ხასა,) *concupiscit, concubitor, concubina*.

საყვედური 1. *castigatio, opprobrium*;

2. (ვუსაყვედურებ) *convicior*.

საყვირი *corniculum, cornu*; -ის ხმა *classicum*.

საყიდელი *mercabilis*.

საყმაწვილო *iuvenalis, puerilis*.

საყოველთაო *congruens, promiscuus, universus*; -დ *publice, vulgo*.

საყრდენი *adminiculum, firmamen, firmamentum, fulcimen, fulcrum, futura, suspentaculum*.

საყურები *inaures*.

საშენი ქვა *caementum*.

საშველად მოხმობა *advoco*.

საშვილოსნო *vulva*.

საშინელება *atrocitas, diritas, formido*.

საშინელი *atrox, dirus, desperatus, foedus, formidabilis, horrendus,*

horridus, immanis, metuendus, nefandus, nefastus; -ლად *furialiter, immane, immaniter*.

საშიში *periculosus*.

საშო *uterus, viscera, vagina*.

საშრობი ადგილი *fumarium*.

საშუალება *facultas, ops, potestas, via; medicamentum, medietas, remedium*; დამხმარე ს. *adiumentum*; წასაქებებელი ს. *incitamentum*; ს. შაქვს *quae*.

საშუალო *medianus, mediocris, modicus, modicus, neuter* (გრაჰატ.), *neutralis*; -დ *medic, mediocriter*.

საჩეხელი *pecten*.

საჩვენებელი *demonstrativus, monstratus*.

საჩივარი *conquestus, crimen, dolatio, petitio, querela, querimonia*.

საჩუქარი *datum, donativum, munus, praemium; corollarium* (გადატ.), -რის მიცემა *conlono*.

საჩქარო *festinus, praeproperus, properus*; -დ *propere, raptim*.

საცავი *receptaculum, subsidium*.

საცერი *colum, cribrum*.

საცეხელი *fustis*.

საცოდავი *miser, miserabilis; occisus; lamentabilis, querulus*; -ად *miserabiliter, misere*.

საცოლე *nupta, sponsa*.

საცხი *ceroma, collyrium*.

საცხოვრებელი 2. *inhabitabilis*.

საცხოვრებლად გამოსადეგი *habitabilis*; ს. უვარგისი 1. *inhabitabilis*.

სამაგელი *detestabilis, informis, obscenus, turpis*; -ლად *informiter, obscene*.

სამიხეველი (წიგნისა) *index*.

სამირკველი *fundamen, fundamentum*.

სამოვარი *pascuus*.

სამძლეველი *despicuus, invidiosus, invisus*.

საწამებელი *cruciabilis*; ს. ადგილი *carnificina*; ს. ძელი *eculeus*.

საწამლავე *medicamen, toxicum, venenum, virus.*

საწერი დაფა *caudex.*

საწერტელი *stilus.*

საწვივე *genuale.*

საწველელი *mulctra.*

საწიშარი *compluvium.*

საწინააღმდეგო *contrarius, diversus.*

საწინდარი *auctoramentum, pignus, sacramentum*; -ის მიღება *pignorum*; -ის მიცემა *pignero.*

საწოლი *cubile cunabula, grabatus, lectus, sponda, torus*; ს. ოთახი *cubiculum, dormitorium.*

საწიბისი (მატყლი) *lana*: -იანი *laniger.*

საწყალი *miser, misellus.*

საწყენი იხ *inacesco,*

საწყისი *primordium, principium.*

საწყობი *apotheca, receptaculum.*

საქე *gubernaculum, gubernum, moderamen, regimen, clavus.*

საქიდაო ადგილი *ceroma.*

საჭარო *necessarius, pernecessarius*; -ა *oportet, opus est.*

საჭიროება *necessitas, 2. opus.*

საქმელი *cibarius, cibus, daps, epulae, esca (escarius), victus; edulis*; მეავე ს. *acida*, საქმელად ვარგისი *esculentus*, ს-ად უვარგისი *ingustabilis*; საქმლის კეთების ხელობა *coquinus.*

საჭურველი *arma, armatura, ornamentum, exuviae*; -თ მტვირთველი *armiger.*

საჭურისი *eunuchus, semivir, spado.*

სახაზავი *regula*; ს. დაფა *abacus.*

სახალხო *publicus.*

სახალხო კრება *comitia (comitialis), concilium, contio (contionalis, contionarius).*

სახარაზო *calcearia.*

სახარება *euangelium.*

1. სახე (პირსახე) *facies, forma, os, vultus*; -იანი *formosus.*

2. სახე *aspectus, conformatio, figura, formula, imago, instar, modus,*

species, typus, visus; გარეგნული ს. *habitudo, habitus*; სახეს ვაძლევ *informo.*

სახეირო *fructuarius, lucrosus, opimus.*

სახელგანთქმული *famosus, pernobilis*: -ობა *opinio.*

სახელგატეხილი *famosus, illaudatus, infamis.*

სახელდებით *nominatim.*

სახელდობრ *etenim, nominatim, utpote.*

1. სახელი *nomen, cognomen, cognomentum, praenomen; vocabulum.*

2. სახელი *celebritas* (დიდება), *fama*: საპატიო ს. *titulus*; ცუდი ს. *infamia.*

სახელის გატეხა *conscelero, dehonesto, diffamo, infamo.*

სახელის წოდება *denominatio, nomenclatio.*

სახელოები *manicae.*

სახელოსნო *fabrica, officina, opificina, taberna.*

სახელმწიფო *civitas, imperium, res, respublica.*

სახელმწიფოებრივი *politicus, publicus.*

სახელწოდება *cognomentum, nomen, nomenclatio, vocabulum.*

სახვევი *fascia, fasciola, fasciolum: fomentum.*

სახით *pro.*

სახის ცვალება *deformatio; metamorphosis.*

სახიფათო *insidiosus, periculosus, dubius; lubricus.*

სახლი *aedes, aedicula, domus, penetes* (გადატ.), *umbraculum*; -დან *domo.*

სახლკარი *penates.*

სახლობა 1. *habitatio*; 2. (ესახლობ) *colo, habito.*

სახმარებელი *usitatus.*

სახშილი *clibanus.*

სახმეღეთო *terrester.*

სახნავი *arvus.*

სახნისი *dentalia* (იხ. *dentalis*), *vomer*, *vomis*.

სახრჩობელა *gabalus*, *patibulum*.

1. სახსარი *articulus*; *articulatio*. 2. *artus*; სახსრების ტკივილი *arthritus*, *gravedo*. იხ. *polyarthritis*.

2. სახსარი, (ქონება) *ops*, *opes*.

სახუმარო *iocosus*, *iocularis*.

სახურავი *operculum*, *tectum*, *togimentum*.

საჯარიმო *multatitius*.

საჯარო *publicus*; -დ *incoram*, *palam*, *publice*.

საჯარო გამოცხადება *promulgatio*, *pronunciatio*.

საჯარო ვაჭრობის გამართვა *auctionor*.

საჯარო სანახაობა *agon*.

საჯაროდ ლანძღვა *incomitio*.

საჯდომი *culus*.

სედიანი *moestus*.

სეირნობა 1. *inambulatio*; 2. *ambulo*, *inambulo*, *perambulo*, *spatior*.

სელაპი (სელაქი) *phoca*.

სელი *linum*; -ისა *lineus*.

სენატი *senatus*.

სენატორი *senator* (*senatorius*).

სენი *morbis*; -ის გადადება *contactus*, *coniugio*.

სესება *credo*, *delibo*, *depromo*, *libo*, *mutuor*.

სესხი *creditum*, *mutuatio* (*mutuus*); -ის გაცემი *creditor*; -ად *mutuo*.

სეტყვა *grando*.

სეფისკვერი *libum*.

სექტემბერი *September*.

სეხნია *oognominis*.

სეული *madidus*, *udus*, *uidus*; -ა *rorat* (იხ. *roro*).

სეტქი *columen*, *columna*; 2. *pila*: საფლავის ს. *cippus*; -ებანი *columnarius*.

სეტქის თავი *capitellum*, *capitulum*. სელა 1. *itus*, *meatus*, *antecessio* (წინ ს.), *congressio* (ერთად ს.); 2. *cedo*, *eo*, *incedo*, *ito*; წინ ს. *antecedo*, *anteo*, *antegredior*, *praeveho*;

შუაში ს. *intercedo*; ქვეშ ს. *subeo*; სათხოვნელად სელა (სიარული) *ambitio*. იხ. სიარული.

სია *catalogus*, *matricula*, *tabula*; -ში შეტანა *ascriptio*.

სიადვილე *facilitas*.

სიავე *pravitas*.

სიამავე *superbia*.

სიამე *lepore*, *suavitas*.

სიამოვნება 1. *delectamentum*, *delectatio*, *dulcitus*, *festivitas*, *gaudium*, *gratia*, *gratificatio*, *iucunditas*, *suavitas*, *voluptas*; 2. *commodo*, *delecto*, *gaudeo*, *gratificor*, *iuvo*, *oblecto*, *pascor* (გადატ.), *perfruo*, *permulceo*; -ის მომგვრელი *furiosus*: -ით *libenter*, *suave*.

სიარული 1. *gressus*, *incessus*, *itus*, *meatus*; 2. *hacto*, *eo*, *gradior*, *grassor*, *incedo*, *ingredior*, *ito*, *meo*, *spatior*; აქეთ-იქით ს. *ambitio*, *ambitus*, *discursus*, *inambulatio*; *ambio*, *commeo*, *inambulo*.

სიადფორე *furor*.

სიახლქე *novitas*; -ის შემოტანა *novos*.

სიახლოვე *propinquitas*, *proximitas*.

სიბერე *senectus*, *senium*.

სიბეჯითე *assiduitas*.

სიბნელე 1. *caligo*, *obscuritas*, *tenebrae*. იხ. 2. *caligo*.

სიბოროტე *malitia*.

სიბრალული *misericordia*.

სიბრიყვე *stultitia*.

სიბრმავე *caecitas*.

სიბრძნე *sapientia*.

სიგამბდრე *ieiunitas*, *ieiunium*, *macies*.

სიგანე *latitudo*.

სიგიყე *vesania*.

სიგლუვე *levitas*.

სიგრძე *longitudo*.

სიდაამლე *caries*.

სიდედრი *socrus*.

სიდიადე *granditas*, *splendor*.

სიდიდე *granditas*, *magnitudo*, *maiestas*; *amplitudo*, *augmea*; არაჩვეულებრივი ს. *immensitas*.

სიღუნე *marcor*.
 სიფრაგე *malitia*.
 სიფლი *stridor*.
 სიფწროვე *angustia*.
 სიფრევე *spatium*.
 სიზანტე, სიზარმაცე *pigritia*.
 სიზმარაი 1. *insomnium, somnium, visum*: -ში ნახვა *somnio*; -ის აზნსნ-ლი *coniector*.
 სითამამე *ausum*.
 სითბო *tepor, vapor*.
 სითეთრე *candor*.
 სითხე *liquor*.
 სითხელე *tennitas*.
 სითაფე *vilitas*.
 სიკარგე *bonitas, virtus*.
 სიკეთე *beneficium, bonitas, bonum, fortuna, virtus*.
 სიკვდილი 1. *defunctus, excessus, fatum, letum, mors, obitus*; 2. *com-morior, emorior, exstinguo, inemorior, morior, pereo*: -ით დასჯა იხ. *capital*; -ის მომტანი *fatifer*.
 სიკვდილის შემდგომი *postumus*.
 სილამაზე *formositas, pulchritudo, venustas; amoenitas, candor, lascivia*.
 1. სიმაგრე *duramen, duramentum, duritia, durities, succus*.
 2. სიმაგრე (მაგარი ნაგებობა, ციხე) *castrum, lorica, lorica, munitio, munimen, munimentum, opus*.
 სიმაშავე *fortitudo*.
 სიმაშრი *socer*.
 სიმარდე *celeritas, impigratas, pernicitas, velocitas*.
 სიმართლე *verum*.
 სიმართლის მთქმელი *veridicus*; ს. მსგავსი *verisimilis*.
 სიმარტიე *simplicitas*.
 სიმარჯვე *dexteritas*.
 სიმაღლე *altitudo; celsitudo, granditas, mobilitas*.
 სიმაზინჯე *deformitas*.
 სიმდიდრე *divitiae; ditiae, fortuna, opes, ops; abundantia, largitas, mammona* (ეკლ.).

სიმეზიანი საკრავი *fides, fidicula*.
 სიმედგრე *pervicacia*.
 სიმეთლე (სიმრთელე) *incolumitas*.
 სიმეთრალე *ebrietas, ebriositas; erapula*.
 სიმი *chorda, fides, filum, nervia, nervus, stamen*.
 სიმეკატრე *acerbitas, atrocitas, austeritas, crudelitas, duritas, gravitas, inclementia, severitas, supercillium*.
 სიმეკირცხლე *alacritas*.
 სიმეკრივე *densitas*.
 სიმეკლე *brevitas, exiguitas*.
 სიმრავლე *copia, multitudo; frequentia, globus, numerus*.
 სიმრგვალე *circumferentia, orbis*.
 სიმრუდე *curvamen, curvatura, curvor, pravitas*.
 სიმსივნე *cancer, carcinoma, fistula, oncos, struma, tumor, ulcus. იხ. clavulus*.
 სიმტკიცე *asseveratio, constantia, duritia, durities, ferocitas, firmitas, firmitudo, fortitudo, gravitas, pervicacia, rigor, stabilitas, virtus*.
 სიმქისე *asperitas, asperitudo, scabies*.
 სიმღერა *canor, cantatio, canticum, carmen, epos, nenia, ode*; მონაწყენი ს. *cantilena*; მწყემსური ს. *idyllium*; სასოფლო ს. *georgica*; საქორწინო ს. *epithalamium, hymenaeos*; -ის თქმა *decanto*.
 სიმყარე *duramentum*.
 სიმყრალე *foetor, paedor*.
 სიმშუენიერე *amoenitas, dulcedo, laetitia, lepor, venus, venustas*.
 სიმშვიდე *mansuetudo, pax, quies*.
 სიმშლი *fames, inedia, ieiunium*.
 სიმშრალე *ariditas, ieiunitas, siccitas*.
 სიმზატე *levitas*.
 სიმცირე *exiguitas, minutia, tenuitas*.
 სიმძიმე *gravitas, molestia, oncos, onus, pondus, vexatio*.
 სიმწარე *acerbitas, amaritudo*.

სიმწვავე *asperitas*.
სიმწვანე *viriditas*.
სიმწიფე *maturitas*.
სიმწყობრე *concinuitas, harmonia, modulatio, numerus*.
სიმკლევე *macies*.
სიმბდალე *timiditas*.
სიმბეცე *feritas, immanitas*.
სიმზიარულე *deliciae, festivitas, laetitia, lascivia, serenitas*.
სიმზნე *alacritas*.
სიმზურვალე *calor*.
სინათლესე *claritas, funale, lumen, lux, planitas*; -იანი *luminosus*.
სინანული *paenitentia; paeniteo*.
სინატიფე *uitor*.
სინდისქი *conscientia, religio*; -იანი *pius*.
სინელე *tarditas*.
სინი *fericulus*.
სინოტივე *uligo*.
სინჯვა 1. *temptamen, temptamentum*;
2. *tempto*; გემოს ს. *degusto*.
სირბილესე *lenitas, mollitia*.
სირბილქი 1. *cursus*; 2. *curro*. იბ. რბენა;
-ით *cursim*.
სირი *passer*.
სირცხვილი 1. *dedecus, deformitas, infamia, macula, nota, pudor, rubor, stuprum, turpitude*; 2. (გრცხვი-
ნია) *erubescio, pudeo*.
სისასტიკე *acerbitas, diritas, duritia, iniquitas, severitas, truculontia*.
სისალე *salubritas, sanitas*.
სისაძაგლესე *foeditas, foetor*.
სისეველესე *humor, uligo*.
სისინი *sibilo*; -ა *sibilus*.
სისრულესე *plenitudo*.
სისრულესე მოყვანა 1. *executio*; 2. *defungor, patro, perfero, perficio, perpetro*.
სისულელესე *stultitia; deliratio, fatuitas, nugae*.
სისუსტესე *debilitas, humilitas, infirmitas, languor*.
სისუფთავესე *munditia*.

სოსქელესე *crassitudo, densitas*.
სოსწორესე *aequalitas*.
სოსწრაფესე *celeritas, celeritudo, levitas, rapiditas, velocitas*.
სისხლი *sanguis (sanguineus); caedes, cruor*; ს. და ხორცი *viscera*; -ვით წითელი *rubicundus*.
სისხლიანი *cruentus, sanguineus*.
სისხლით ნათესავე *consanguineus*.
სისხლით ნათესაობა *consanguinitas*.
სისხლისაგან დაცლილი *exsanguis*.
სისხლის აღრევა *incestum*.
სისხლის გამოშვება *depletio*.
სისხლის დენა *haemorrhugia*.
სისხლის მიმოქცევისა *circulatorius*.
სისხლის მამელი *sanguinans*.
სისხლისმღვრელი *cruentus, sanguineus*.
სისხლის სამართლისა *capitalis*.
სისხლის ღვრა *cruenta*.
სისხლისძარღვი *vena*.
სიტკბოება *dulcedo, dulcitus*.
სიტკლანქე *asperitas, asperitudo, austeritas, inhumanitas*.
სიტუტუტე *fatuitas*.
სიტყვის *dictum, eloquium, fabula, lexis, logos, oratio, sermo, verbum; vox*.
სიტყვამრავალი *verbosus*.
სიტყვების სახეველა *declinatus*.
სიტყვიერების მცოდნე *grammaticus*.
სიტყვით მიმართვა *alloquium, I. compello*.
სიტყვის დამთავრება *peroro*.
სიტყვის შებრუნება 1. *contradictio*,
2. *contradico, responsa*.
სიტყვის წარმოთქმა *peroro; contionor*; ს. წარმოთქმელი *contionabundus*.
სიუბესე *abundantia, affluentia, crebritas, felicitas, largitas, munificentia*.
სიფართოვე *latitudo*.
სიფაჭიხე *castitas, sanctitas, venustas*.
სიფიცხე *iracundia*.

სიფრთხილჳ *cautela, cautio, circum-spectio.*

სიფხვიერჳ (ნიადაგისა) *raritas.*

სიფხიზლჳ *sagacitas, sobrietas, vigilantia.*

სიქაზლჳ *calvities, calvitium.*

სილარიბჳ *egestas, inopia, pauperies, pauperitas, tenuitas.*

სილატაკჳ *mendicitas.*

სილარბჳ *altitudo, altum.*

სიყალბჳ *corruptio, falsum, fucus.*

სიყვარული 1. *amor, dilectus, venus;*
2. (მიყვარს) *amo, amplexor, ardeo, deamo, diligo;* -ით *amabiliter, amanter.*

სიყვარულის წამალი *amatorium.*

სიყვითლჳ *pallor.*

სიყრჩალჳ *audacia.*

სიყრბჳ *adolescentia.* იხ. ყრმობა.

სიშავჳ *nigritia, nigritudo.*

სიშავჳ *furor.*

სიჩუმჳ *silentium.*

სიჩქარჳ *festinatio, properantia.*

სიტაოიელჳ *inaniae, inanitas, ieiunitas, vacuitas, vanitas.*

სიტეჳ *alg. r, frigus.*

სიტელი 1. *risus;* 2. *irrideo, rideo.*

სიტოფჳ *furia, furor.*

სიტოცხლჳ 1. *vita; caput (capitalis);*
2. (ვეცოცხლობ) *vivo; ago,* იხ. *vigeo.*

სიტოცხლით სავსე *viduus,*

სიტოცხლის მოსპობა *evito.*

სიტრუჳ 1. *commentum, mendacium;*
2. (ვეტრუობ) *mentior.*

სიტხადჳ *claritas, evidentia, planitas.*

სიტხჳ *aestus, ardor, calor, fervor.*

სიძაბუნჳ *marcor.*

სიძე *gener, progener.*

სიძველჳ *antiquitas, vetustas.*

სიძველეთმოყვარული *antiquarius.*

სიძვირჳ *caritas.*

სიძლიერჳ *firmitas.*

სიძნელჳ *difficultas; asperitas, dumentum, iniquitas, molestia, molimentum, nodus, vexatio.*

სიძულელი 1. *invidia, odium; fel-*

(გადატ.); 2. *despecto, despicio, fastidio, odi, temno.*

სიწვრილჳ *tenuitas.*

სიწითლჳ *rubor.*

სიწმინდჳ *sacrum, sanctitas.*

სიწყნარჳ *lenitas, mansuetudo, quies, silentium; feriae.*

სიკბაბჳ *iuvenilitas;* იხ. ყრმობა.

სიკარბჳ *nimietas, satietas.*

სიხალისე *lascivia.*

სიხარბჳ *avaritas, avaritia, avarities, aviditas; hiatus.*

სიხარული 1. *deliciae, gaudium, gratulatio, laetatio, laetitia,* 2. (მიხარობ) *gaudeo, grator, gratulor, laetor;* -ით *gaudenter, genialiter, laete;* -ით ვაკეთებ *laetifico.*

სიხშირჳ *crebritas, densitas.*

სიჯიღტჳ, სიჯიჳ *contumacia.*

სქა *alvearium, alveus;* -ის უჯრედი *cella.*

სკამი *scamnum, subsellium.*

სკდომა *dissulto.*

სკოლა *schola, secta; domus, ludus;*
-ისა *scholasticus.*

სლუკუნი *singultus.*

სმა 1. *potus;* 2. *bibo, combibo, poto.*

სმენა 1. *auditus; auris;* 2. *audio, subaudio; sapio.*

სმუნა *ligurio.*

სოკო *fungus.*

სოლი *cuneus;* -ისებური *cuneatus;*
-ისებურად *cuneatim.*

სორო *lustra.*

სოფელი *pagus, rus, vicus; ager, domos;* -სოფელ *vicatim;* -ში დაბადებული *rurigena.*

სოფის კენჭი *emblema.*

სოფელი 1. *agrestis; paganus, ruricola.*

სოფლიერი *secularis, saecularis.*

სოფლური 1. *agrestis, rusticus.*

სპილენძი *aes;* -ისა *aëneus, aerarius, aeratus, aereus, chalceus;* -ით მკედილი *aeratus.*

სპილღო *barrus, elephas, elephantus.*

აილოს ძვალი ebur (eburnus, eburneus, eboreus).

სრა palatium; -სასახლე domicinium, სრბოლა 1. cursio, cursura, fuga; 2. cursito, curso. იხ. რბენა.

სრესა 1. tritus, detritus; 2. tero; defricio, effindo, premo, presso.

სროლა 1. coniectio, iactatio, iactatus, iactus; omissio, expletus, incutio, missio, missus; 2. abiicio, adiicio, iacio, iacto, iaculo; immitto, intericio (შუაში ს.); obiecto, obiicio, proficio; უკან ს. reiicio.

სრული completeus, plenus, perfectus, cumulatus, illibatus. solidus; -ად plene.

სრულიად absolute, fundatus, omnino, oppido, penitus, plane. plene, prorsus.

სრულიადაც არა haud, hau, minime, nequaquam, neutiquam, nihil, nihilo, nihilum.

სრულიად საცხე distentus.

სრულიად საკმარისი cumulatus.

სრულიად მოულოდნელად desubito.

სრულკმნილი absolutus, acta.

სრულყოფა perfectio; -ილი perfectus.

სრულწლოვანი aetas; იხ. pubesco.

სრუტე fretum, fretus.

სტაფილო carota.

სტეენა insibilo.

სტე saepes, sepes.

სტიქიონი elementum.

სტიქა porticus; -იკური stoicus.

სტომაკი stomachus; barathrum, ventriculus.

სტრიქონი versus.

სტუმართმოყვარე euxinus; 2. hospes, 1. hospitalis, hospitus; -ობა hospitalitas, hospitium.

სტუმარი 1. hospes, 2. hospitalis; convivae; parasitus.

სტუმრობა hospitium.

სუდარა sudarium.

სულადი გადასახადი capitatio, capitularis.

სულადობის კვალობაზე viritima.

სულგრძელობა patientia.

სულდგმული animalis, animatus.

სულელი stolidus, stultus.

სულელური absurdus, perabsurdus, 2. morus, nugax.

სულთმობრძავი moribundus.

1. სული anima; animus, spiritus, pectus.

2. სული (და) ბოროტი სული daemon. სულიერი animal, animans; vivax.

სულით დაცემა abiicio; იხ. submissus.

სულის ამორთმევა 1. exanimatio; 2. exanimo.

სულის მოთქმა respiratio, spiramentum.

სულის ჩამდგმელი entheus.

სულმუხბალი humilis; -ლად humiliter, impure; -ლობა humilitas.

სულმოკლე infirmus; -ობა infirmitas.

სუნთქვა 1. afflatus, anima, halitus, respiratio, spiritus; 2. anhelus, halo, spiro.

სუნი odor, halitus; მერალი ს. foetor; ს. უღის halo, oleo; -იანი olens.

სურათი pictura; effigies, simulacrum სურდო eoryza, gravedo; -იანი gravellosus.

სურვილი 1. affectatio, appetitus, desiderium, libido, voluntas, votum; amor, animus, imprecatio; 2. (მსურს) comprecor, concupisco, cupio, imprecor, opto, precor (კუსურებზე), volo, voveo; nolo (არ მსურს), malo (მე უი მსურს).

სურნელება odor, odoratus. იხ. adulesco.

სურნელოვანი odoratus, odorosus, olens; fragrans.

სურო hederia; -იანი hederosus; corymbifer.

სურსათი annona, cibaria, copia, frumentatio; -ის შექმნა frumentatio. frumentor.

სურსათ-სანოვავე obsonium, opsonium.

სუსტი debilis, impotens, infirmus, invalidus, languidus, mancus, tenuis, pertenuis; elumbis, fessus, flaccidus, fractus, fragilis, humilis, imbecillus, imbellis, insolidus, remissus; -ად imbecilliter, impotentior, infirme, languide; -ად ვარ languo.

სუფთა purus: castificus, comptus, illimis, meracus, 1. mundus, sincerus.

სუფრ(ა) caena, cena; -ული convivialis. ლუსხიანი acer, horrifera, intractabilis, nivalis.

სფერო sphaera.

სქლად crasse, dense.

სქელი crassus, densus, condensus, pinguis, spissus; ს. კანი callum.

სქელკანიანი callosus.

სქესი sexus, 1. secus.

სქესობრივი კავშირი 1. concubitus, concubium, congressio; 2. concumbo, futuo.

სყიდვა mancipium. იხ. ყიდვა.

სცენა scena.

სწავლა disco, condisco, percipio.

სწავლება 1. admonitio, informatio; 2. admonere, doceo, edoceo, perdoceo, erudio, imbue, monco.

სწავლული doctus; -ობა eruditio.

სწორად emendate, plane, recte.

სწორედ nempe, nominatim; demum, directim, directo.

სწორი par, 1. planus, rectus.

სწრაფვა 1. effectatio, ambitus, appetitio, contentio, motus, petitio, scabies; 2. affecto, ambio, expeto, grassor, maturo, praecipito, ruo, sector, tendo, intendo, pertendo.

სწრაფი 1. actuarius, celer, citatus, citus, concitatus, expeditus, incitatus, 1. incitus, levis, praiceps, rapidus, velox, volucer; -ად celeriter, citatim, cito, concitate, cursim, expedito, incitate, maturate, mox, ociter, velociter; -ად მომდი-

ნარე rapax.

სწრაფმავალი 1. actuarius, agilis, celox, lubricus.

სწრაფმიმდინარე 2. torrens.

სხდომა consessus, sessio.

სხდომის ადგილი con-istorium.

სხეული corpus, corpusculum; viscera.

სხეულბრივი corporeus, corporalis.

სხეულის მოძრაობა 2. gestus.

სხვა alienus, alius, alius; ს. ადგილას alias, alibi, alio; ს. ადგილიდან aliunde; ს. დროს alius.

სხვაგან alio, aliorsum.

სხვადასხვა diversus, separatus, varius; ს. ადგილას diverse.

სხვადასხვანაირი diversus, varius; -ად diverse; -ად ცოფნა vario.

სხვადასხვაობა: აზრთა ს. dissensus.

სხვანაირად aliter, 2. secus, secius.

სხვაობა differentia.

სხივი radius.

1. სხმა (ვასხამ) affundo.

2. სხმა (თავსხმა, წვიმა) imber.

სხურება spargo.

ჭაეპი versus.

ტაიკი celes.

ტაკუკი urna.

ტალახი caenum, coenum, illuvies, limus, lutum; -იანი coenosus, limosus, luteus.

ტალღა fluctus, unda; aestus; -ების სროლა unda.

ტანადი gracilis; -ად graciliter; -ობა celsitudo.

ტანის statura, stipes, truncus; corpus; ხის ტ. caudex, codex, truncus; -თ გახდა spolio.

ტანისამოსი, ტანსაცმელი exuviae, induviae, vestimentum, vectis, vestitus; ტანსაცმელის გაძრობა spolio.

ტანჯვა 1. athlon, cruciamentum, crux; 2. (ვტანჯავ) afflicto, erucio; (ვიტანჯები) concrucior, condoleo.

ტარანი (სანგრევი იარაღი) *aries*.
 ტარება *fero, gero, gestio, ingero, porto, tulo*; წინ ტ. *antefero, obduco, praefero, proveho*.
 ტარი *an-a, capulus, manubrium*; შუბის ტ. *hastile*.
 ტაფა *foculus, trulla*.
 ტაშის კვრა 1. *plausus*; 2. *applodo, applaudo, complodo, plaudo*.
 ტაშტი *lebes*.
 ტაცება: ხელის ტ. 1. *correptio*; 2. *apprehendo, corripio, prehendo*.
 ტაძარი *templum; aedes, caerimonia, delubrum, sacellum, sacrarium*.
 ტაძრის მცველი *aditus*.
 ტაბტი *lectus, lectulus*: ორსაწოლიანი ტ. *biclinium*; ტ. სასაფილო ოთახში *triclinium*; ტ. მეფისა *solium*.
 ტახტრევაზი *basterna, ferculum, pilentum*.
 ტბა *lacus; aestuarium*.
 ტბორე, ტბორი *aestuarium, stagnum*.
 ტევაღი *capax*; -ობა *capacitas*.
 ტევრი *dumetum*.
 ტენიანი *humens, humidus, umidus*; -ობა *ulingo*.
 ტერფი *calx, planta, tarsus; vestigium*.
 ტება *frugmen, frangio*.
 ტენის *cerebrum, medulla (medullaris)*; -ის გარსი *meningaris*.
 ტვირთი *gestamen, moles, onus*.
 ტვიფრვა *imprimo*.
 ტივი *ratis*.
 ტილო *linum, linteum*; წმინდა ტ. *carbasus*; -სი *lineus, linteus; carbasus, carbasinus*.
 ტირანი *tyrannus*; -ობა *tyrannis*.
 ტირილი 1. *fletus, lamenta, lamentatio, comploratio, conquestus, vagitus*; 2. *defluo, deploro, fleo, lacrimo, lamento, vagio*; -ით *flubiliter*.
 ტირიფი *salix*; -ნარი *salictum*; -ისა *salignus*.
 ტიტველი *nudus*. იხ. შიშველი
 ტიფი *typhus*.

ტიხარი *dissaeptum*.
 ტკაცანი 1. *fragor, gemitus*; 2. *gemo*.
 ტკაცენი 1. *crepitus*; 2. *concrepito*.
 ტკბილი *dulcis, praedulcis*; -ად *dulce, dulciter*.
 ტკბილგული *dulciarium*; -ისა *dulciarius*.
 ტკივილი 1. *dolor, dolium, dolus; gemitus*; 2. (მტკივა) *doleo, indolesco*; -ის უგრობლობა *indolentia*; -ებით დაბადება *parturio*; -ით *doleator*.
 ტკრცალი *argutatio*.
 ტლანქი *asper, crassus, ferns*; 1. *agrestis, rusticus; hirsutus, immanis, impexus, inconditus, indoctus, ineruditus, inhumanus, inurbanus, subagrestis*; -ად *aspero, crasse, dure, duriter, incondite inurbano*.
 ტოკა *toga*; -იანი *togatus*.
 ტოკვა 1. *trepidatio*; 2. *trepido*.
 ტოლი *par, aequalis, aquaeuus*; -ად *aequaliter*; -ობა *aequalitas, aequalitas*.
 ტობარა *saccus, sacculus*; ტყავის ტ. *culleus*.
 ტომი *gens, stirps*; -ობრივ *generatim*.
 ტოროლა *alauda, ob galeritus*.
 ტოტი *ramus*; -ებიანი *ramosus*.
 ტრახბა *babulus, grandiloquus, vanus; ostentator, vendicator*.
 ტრახბა 1. *ostentatio*; 2. *ostento; exsulto, iacto*.
 ტრავგია *tragedia; praetexta; cothurnus*.
 ტრავიკოსი *tragoedus*.
 ტრავიკული *tragicus; cothurnatus*.
 ტრიალი 1. *circulatio, circumversio, vertigo*; 2. *circumcurso, contorqueo, turbo, volvo*.
 ტრიბუნა *suggestus*.
 ტრიბუნი *tribanus (tribunicus)*.
 ტრიუმვირი *triumvir (triumvialis)*; -ის თანამდებობა *triumviratus*.

ტრიუმფი triumphus (triumphalis).

ტროპეი tropaeum.

ტროქეი (სალექსო მუხლი) trochaeus.

ტრფობა 1. cupidus; 2. adamus, desidero.

ტუმბო antlia.

ტუტე-მარილიანი nitratus.

ტუტეანი მარილი nitrum.

ტუტუცი morio.

ტუბი labellum, labrum.

ტუჯი bursa, corium, pellis, reno (ბეწიანი ტ.), tergum; ცხოველის ტ. exuviae, spoliis; რბილი ტ. aluta; -ის გაძრობა docutio; -ის პარკი folliculus, follis.

ტუჯიებური membranaceus.

ტუჯუნი (ხელებისა) 1. plausus; 2. plaudo.

ტუჯ სავა; nemus; -ში მოხეტიალე nemorivagus. იხ. ტუჯანი.

ტუჯე captivus.

ტუჯეა plumbum.

ტუჯანი silvester, nemorosus; ტ. ადგილი saltuosus, saltus.

ტუჯორცა 1. coniectio, emissio, missio, missus; 2. contorqueo, incutio, libro, mitto, vibro.

ტუჯებები gemellus, geminus; ტუჯებიდან ერთი bigeminus.

ტუჯილი fallacia, falsum, mendacium.

ტუჯილ-უბრალოდ frustra.

უადმიანო inhumanus; -ობა immanitas, inhumanitas.

უადგილო abhorrens; intempestivus. უახრობა ineptia.

უაღაგო ალაგას incommode.

უამინდო intempestus.

უამრავი ingens.

უანგარო abstinens; incorruptus; -დ incorrupte; -ობა abstinentia.

უარესი deterior; -ად deterius, secius; -ად გახდრმა aegresco.

უარი, უარისწემა 1. abdicatio, repulsa; 2. abdicco, abdicco, abiudico, abnego, abnuo, decedo, detrecto, eiuro,

recedo, renuo; უარზე დგომა abiuro, infitias, infitatio, infitior (infitiator).

უარყოფა 1. abolitio, dedignatio, denegatio, negatio, recusatio; 2. abnego, abnuo, causor, decello, denego, despuo, nego, recuso, repello, repudio, respuo.

უადვირო 1. infrenatus, infrenis.

უაღრესად immane, immaniter, impendio, maxime.

უახლოესი intimus.

უბე sinus.

უბედურება calamitas, fatum, infelicitas, infortunitas, infortunium, malum, moles; acerbitas, aerumna, naufragium; -ის მომასწავებელი sinister; -ის მომტანი calamitosus.

უბედური improprosper, infaustus, infelix, infortunatus, malus, miser, nefastus, niger, perditus, უ. შემთხვევა casus; -ად improspere, infeliciter, misere.

უბიწო immaculatus; -ბა castimonia.

უბნობა (ვეუბნები) alloquor.

უბოდიშობა licentia; -დ licenter.

უბრალო crassus, divulgatus, plebeius; posterior; cibarius (გადატ.); უ. რამ cassum; -დ graciliter.

უგემოვნო inclegans, insulsus.

უგეგური elutus, insulsus.

უგერგოლობა insectia.

უგვანო turpis; -ად turpiter; -ობა turpitude.

უგბო invius.

უგრძნობობა torpido.

უგულებელოფა 1. aspernatio; contemptio, dedignatio, neglegentia; 2. aspernor, neglecto, neglego; -ილი neglectus.

უგულო duricors, feras; -ბა durtities; apathia.

უგუნებოდ aegre.

უგუნურება amentia, dementia, desipientia, insania, insipientia, vecordia, vesania.

უბუნური *amens, demens, excors, insanus, insipiens, irrationalis, lymphatus, temerarius, vecors, vossanus*; -ად *dementer, insipienter*; -ად ვიქვევი *desipio, insanio*.

უდაბნო *eremus, solitudo*.

უდაბური *desertus, vastus*.

უდანაშაულო *immerens, immeritus, innocens, innocuus, innoxius, insons*; -დ *innocenter, innoxie*; -დ აღიარება *dedamno*.

უდანაშაულობა *innocentia*.

უდარდელი *securus*; -ობა *securitas*.

უდიდესი *maximus, summus, superus*; -ად *maxime*.

უდრეკობა *adamas, aaseveratio, assiduitas*.

უდროო *intempestivus, intempestus, praematurus*.

უდროო დროს *incommode, inepte, inopportune*.

უდღეური *abortivus*.

უენო *clinguis*.

უეშმაკო *incallidus*.

უეკველად *indubio; utique*.

უეკველი *certus, confosus, indubitatus, indubius, luculentus*.

უვარგისი *ineptus, inutilis*; საცხოვრებლად უ. 1. *inhabitabilis*; საკმელად უ. *ingustabilis*.

უვარგისობა *nequitia*.

უვიციო *imperitia, inscitus; indocilis*; -ად *inscienter*.

უვიცობა *imperitia, inscitia*.

უენებადი *inviolabilis*.

უენებაელი *illaesus, indestrictus, incolumis, innocens, innocuus, innoxius, insons, integer, intemortus, salvus, sospes*; -ლად *innocenter, innocue, innoxie*; -ლობა *incolumitas*.

უხადო *emendatus*.

უხანგი *stapia*.

უხარმახარი *colosseus, grandis, immanis, ingens, vastus*; უ. რამ მოლს.

უხენაესი *augustus*; უ. ძალაუფლება *regnum*.

უხმა, უხმო *ieiunus, impransus*.

უხნეო *impurus, inhonestus, malus*.

უხომო *immoderatus, immodicus, nimius, proiectus*; უ. ხარჯვა *prodigentia*.

უხომოდ დიდი *immensus*.

უხრდელი *immodestus*; -ობა *immodestia*.

უხრუნველი *discinctus, incuriosus, otiosus, securus, socors*.

უხრუნველობა *incuria, 2. incultus, socordia*.

უხრუნველყოფა *securitas*.

უთაებოლო *dissolutus, inconcinuus; dissipatus* (უ. ლაპარაკი), *hiulcus*; -დ *inconcinne, inconciniter, dissolute* (ლაპარაკი); -დ. ხარჯვა *prodigentia*.

უთანაბრობა *iniquitas*.

უთანხმოება 1. *discordia, discrepatio, dissensio, dissonus, dissidium, repugnantia*; 2. (უ. მკვეს) *dissentio, dissido*.

უთვალაქი *innumerabilis, innumeralis, innumerus*; -ად *innumerabiliter*.

უთმო *depilis, glabor, 1. levis*.

უთოოდ *absolute, corte, certo, directo*.

უოკმელი 1. *indictus*.

უიმედო *desperabilis, desperatus, exspes, perditus*; -დ *desperanter*; -ბა *desperatio*.

უკადრისი საკციელი *indignitas*.

უკან *pono, post, retro, retrorsum, rursus, secundum*; მას უ. *abhinc*.

უკანა *posterior, posticus*.

უკანასკნელი *imus, posterior, postremus, postumus, proximus, recens, supremus, ultimus*; -ად *novissime, ultimum*.

უკან აღება 1. *receptus*; 2. *recipio*.

უკან დადგმა *removeo*.

უკან დახვევა 1. *discensus, receptus*,

recessus, regressus; 2. descisco, regredior.

უკან მოსვლა regredior, remeo.

უკან მოტანა refero.

უკან მოუხედავი irretortus.

უკან მოხედვა 1. respectus; 2. respecto, respicio.

უკანონო iniuriosus, nothus; -დ შობილი spurius.

უკანონობა iniuria, nefas.

უკან წასვლა redeo, regredior.

უკან წაღება. წაყვანა recipio, reporto.

უკეთესი potius, satius.

უკეთესი melior, potior; უ. ვარ praesto, praestat; -ად melius.

უკეთესი si.

უკეთესური consceleratus.

უკენძო enodis.

უკვდავება immortalitas.

უკვდავი immortalis; -ად immortaliter.

უკვდავ-ყოფა aeterno, sacro.

უკვე iam.

უკიდირესი extremus, postremus, summus, superus.

უკლებლივ ყველა viritim.

უკმარი 1. artus, brevis, exiguus; -ობა exiguitas.

უკმაყოფილება indignatio; -ის გამოწვევა offendo.

უკმაყოფილო indignans, dyscolus; -დ indigne, gravanter.

უკმეხი audax; -ად audaciter; -ობა au-dacia.

უკუგდება 1. aspernatio, dedignatio, improbatio, reiectio, repulsus; 2. aspernor, decello. improbo, reicio, renuntio, repello, repudio, respuo; უ. ახლისა antiquo.

უკუღო ecaudis.

უკუნეთი chaos.

უკურნებელი immedicabilis, insanabilis.

უკუცემა repulsus.

უკუქცევიითი reciprocus.

უკუღმა perversus.

უკუღმართი laevis, perversus; -ად laevo, perverse; -ობა pravitas.

ულაგამო infrenis.

ულაბათო illepidus. inamoenus, inelegans; -დ ineleganter.

ულამაზო indecorus, inhonorus, inenustus; -დ indecore.

ულეველი inexhaustus.

ულმობელი inexorabilis, nefarius, nefastus; -ად nefario.

ულღუა cibaria; დღიური უ. diarium.

უმადური ingratus; -ობა ingratis.

უმალ, უმალვე iam, protenus, subinde.

უმანკო castificus, castus, immaculatus, incorruptus, innubus. pudicus.

უმანკება castitas; pudicitia, sanctitas.

უმართებულა perversus, pravus; -დ porperam, prave, secus.

უმარტივესი primitivus.

უმარტილი cerussa; -წასმული cerussatus.

უმარილო insulsus.

უმარჯვე inhabilis.

უმადღესი summus, superus, supremus.

უმაზობელესი proximus.

უმდაზღესი imulus, imus. იბ. (მ)დაბალი.

უმდიდრესი ditissimus. იბ. მდიდარი.

უმბითოვო indotatus.

უმემკვიდრო caducus.

უმეტესად amplo, amplius.

უმეტესობა plerumque.

უმეფობა interregnum; interrex.

უმეცარი idiota, nesapius.

უმთავრესი potissimus, summus, superus; უ რამ summa.

უმთვარო illunis.

უმი crudus.

უმნიშვნელო 2. contemptus, exiguus, frivolus, minutus, miser, modicus, nullus, sordidus, tenuis, vilis.

უმნიშვნელოდ ჩათვლა contemno, sordeo, temno.

უმორჩილესად *suppliciter*.
უმოკმედო *iners*.
უმოკმედობა 1. *frigus, inertia*; 2. *fri-*
gus.
უმძრაობა *immobilitas*.
უმრავლესი *plurimi*.
უმსგავსოდ *turpiter*.
უმტკივნეულობა *indolentia*.
უმცირესი *minimus*.
უმცროსი *inferior; iunior*.
უმწიკვლო *castus, incontaminatus, in-*
culpatus, integer, intemeratus;
-დ *casto*.
უმწიკვლობა *innocentia, integritas*.
უმწიფარჩი *crudus, immaturus, immi-*
tis; -ობა *immaturitas*.
უმჯობესია *praestat, satius est*; -ად
მიმაჩნია *praepono*.
უნავსადგურო *importuosus*.
უნამუსობა *stuprum*.
უნარი *capacitas, ingenium, scientia,*
calliditas.
უნარიანი *capax, compos*.
უნასკვო *enodis*.
უნაყოფო *cassus, infecundus, infelix,*
infructuosus, sterilis; -დ *infocun-*
de, nequiquam.
უნაყოფო *infecunditas, infelicitas,*
sterilitas.
უნახავი *invisitatus, invisus*.
უნდობლად *diffidenter*; -ობა *diffi-*
dentia.
უნებურჩი *Invitus*; -ად *invito, neces-*
sarie, necessario, absque.
უნიავო *inanimis*.
უნიპო *indocilis* (გადატ.).
უნუგეშოდ *insolabilitor*.
უ—ოდ *extra, sine*.
უპატიეცემლო *irreverens*; -დ *irrevo-*
renter; -ბა *irreverentia*.
უპატიობა *dedecus, dehonestas*.
უპატიოსნო *illiberalis, improbus, in-*
honestus, instabilis, maleficus; უ.
საკციელო *flagitium*; -დ *illibera-*
liter, improbe, inhoneste; -ბა *im-*
probitas.

უპატრონო *caducus*.
უპირატესი *potior, potissimus*; -ად
Imprimis, in primis, praeter.
უპირატესობა *praonium, praepositio,*
praestantia, privilegium; უ. მაქვს
antesto, antisto, praepolleo; -ის
მიკუთვნება (მინიკება) *praepositio;*
antelabeo, antepono, anteverto,
praecolo, praefero.
უპირველესი *primarius, primitivus*.
უპირობა *infirmitas*.
ურდული *iunctura, obex, sera, vectis;*
-ით დაკვეტვა *observo*.
ურეზი *carrus, plaustrum, vehiculum;*
ურზის მკეთებელი *cartarius*.
ურჩია *plustellum*.
-ურთ *cum*.
ურთიერთ *invisum*.
ურთიერთი *mutuus*; -ობა *annexus,*
conversatio, convictio, convictus;
-ობა მაქვს *co-utor, utor*.
ურთბმელი *taxus*.
ურიცხვი *innumerabilis, innumerus;*
უ. რაოდენობა *innumerabilitas*.
ურნა *urna*.
ურო 1. *festuca*.
ურღვევი *inviolabilis*.
ურყვევი *firmus, imotus, inconcus-*
sus, invictus, obnixus, rigidus,
stabilis; -ად დგობა *consto*.
ურყეობა *firmitas, stabilitas*.
ურჩი *contumax*; -ობა *contumacia*.
ურცხევი *cinactus, importunus, im-*
probus; -ად *importune*. იბ. უსირ-
ცხვილო.
ურცხვობა *importunitas, improbitas,*
inverecundia.
ურწმუნო *irreligiousus*; -დ *irreligiose*.
უსაზომოდ *immoderate*.
უსაზღვრო *immoderatus, infinitus*
(უსასრულო), *interminatus*; -დ *cu-*
pide, infinite.
უსამართლო *iniquus, iniuriosus, in-*
iustus; -დ *immerito, inique, in-*
iuste.
უსამართლობა *iniquitas, iniuria, in-*

injustitia, nefas.

უსარგებლო *cassus, inanis, inutilis, sterilis; futilis; -დ inutiliter.*

უსარგებლობა *inutilitas.*

უსასოლო *desperabilis; -ობა contractio; ლ. despero.*

უსასრულო *infinitus; -ობა infinitio.*

უსასყიდლო *gratuitus; -დ gratis, gratis, gratuito.*

უსაფრთხო *tutus; -დ tute, tuto.*

უსაფუძვლო *falsus, inanis.*

უსაქმო *deses; -დ otiose.*

უსაქმური *desidiosus, nebulo; -ად desidiöse; -ად ჯდობა desideo; იხ. უსაქმო.*

უსაქმურობა *desidia, otium.*

უსაშიშრო *tutus.*

უსახელო *inglorius.*

უსახო *informis.*

უსახსრო *inops; -ბა inopia.*

უსახური *informis; -ად informiter; -ობა deformitas.*

უსიამო, უსიამოვნო *displicitus, illaetabilis, inamabilis, inamoenus, inlucundus; acidus, dyscolus, offensus.*

უსიამოვნება *inlucunditas; -ის მოგვრა paeniteo.*

უსინათლო *caecus; illuminus.*

უსინდისო *impius; -დ impio.*

უსირცხვილო *impudens; attritus, cin-aedus; -დ deformiter, impudenter.*

უსირცხვილობა *impudentia; duritia.*

უსიტოცხლო *inanimis, inanimus; frigidus.*

უსისხლო *exsanguis, incruentus.*

უსრული *imperfectus; -ობა imperfectio.*

უსულგულობა *immanitas,*

უსულო *exanimis, exanimus, inanimalis, inanimis, inanimus.*

უსუნო *inodorus, inolens.*

უსუფთაო *impurus, sordidus; immundus; -დ impure, inceste; -დ ყოფნა sordeo.*

უსუფთობა *paedor.*

უსწავლელი *illiteratus; indoctus, in-eruditus; -ად indocte.*

უსწორმასწორო *crispus.*

უსწორმასწორობა *asperitas, iniquitas.*

უსწორო *iniquus; -ობა iniquitas.*

უსხეულო *incorporalis.*

ურტები *l. infractus.*

ურტიფარი *ferox, importunus, lascivus, petulans; -რად arroganter, ferociter, importune.*

ურტიფრობა *ferocitas, importunitas, lascivia, petulantia.*

ურტყვი *infans.*

ურტყუარი *luculentus.*

უფალი *dominus; -ლისა dominicus,*

უფლება *ius, fas.*

უფოთლებო *infrons.*

უფორმო *deformis.*

უფრთო *implumis.*

უფრო *ample, amplius, magis, maius, 2. multo, nimio, potius, praesertim (მით უფრო), praeter; გაცილებით უ. aliquantus.*

უფროსი *magister, magistra, magistratus, maior, praefectus, senior, superus (superior), praepositus; -ის თანამდებობა praefectura; -ად დანიშვნა praeficio; -ად ყოფნა praesideo, praesum.*

უფსკრული *barathrum, gurges (ხღვის უ.). vorago; -ისაკენ pessum.*

უქარობა *malacia.*

უქმი *deses, feriatus, nefastus (უღლე); -ად cassum; -ად ჯდობა desideo.*

უქნარი *ignavus, iners, nequam; -ად nequiter.*

უქნარობა *cessatio, ignavia, inertia, torpor.*

უღვო *impius, irreligiosus, nefarius. უღვლეება 1. coniugatio, inflexio; 2. flecto (უღვლება).*

უღვლი *iugum, iugus (iugalis).*

უღვლტებილი *iugum.*

უღირსი *dehonestus, improbus, indignus, nequam; -ად indigne, ne-*

quius.

უღირსობა *improbitas, indignitas*.
ულმერთო *atheus*; -ბა *impictas, nefas*.
ულონო *infirmus, invalidus; flaccidus, fractus, imbecillus*.

ულნობა *imbecillitas, infirmitas*.
უყურადღებოდ დატოვება *ignosco, omitto, praetermitto*; -ული *incelebratus*.

უშედეგო *infructuosus*.
უშეცდომო *emendatus*.
უშვერი *illepidus, infacetus, inurbanus, nugax*; -ობა *infacetia*.

უშინაარსო *vanus*.
უშიშარი *ferox, impavidus, interritus, intrepidus, securus*; -რად *ferociter, impavide, intrepide, tute, tuto*.

უშიშროება *ferocia, ferocitas, securitas*.
უშნოდ *deformiter*.
უშუალო *immediatus*; -დ *subinde*.
უშფოთველი *inturbidus*.
უჩვეულო *insolens, insolitus, insuetus*.
უჩინარი *invisitatus, invisus, latens*; უ. ვარ *lateo*.

უცაბედი *necopinatus, repentinus*.
უცაბდ *repente, subito; abrupte, desubito*; უ. მომხდარი *subitus*; უ. გა-
მოჩენა *adorior*.

უცვალებელი *irrecuperabilis*.
უცვლელი *constans*; 1. *immutabilis, immutatus, indeclinatus, ratus*; -ად *constanter, immobiliter*; -ობა *constantia*.

უცილობელი *absolutus*; -ლად *absolute*.
უცნობი *ignarus, ignobilis, ignorabilis, imperceptus, inco nitus, ineditus, inexpertus, inexploratus, nescius, obscurus*.

უცნობობა *ignobilitas*.
უცოდინარი *ignarus, inscitus, inscius, profanus*; -ობა *inscitia*.
უცოდნელად *ignoranter, imprudenter, inscientor*; -ობა *inscientia*.

უცოლო *caelebs*; -ობა *caelibatus*.
უცხვირპირობა *inhospitalitas*.
უცხო *alienus, barbarus, extraneus; adventicus, dissors, insolitus, remotus*.

უცხოეთი *barbaria*; -ში *peregre*; -ში მოგზაურობა *peregrinatio; peregrinor*; -იდან *peregre*; -იდან შემო-
ტანილი *insitivus*.

უცხოელი *advna, barbarus, externus, extraneus, hospes, hospitus, hostis, peregrinus*.

უცხოური *barbaricus, bracatus, exter, externus, hospes, hospitus, hosticus, peregrinus*.

უძილო *desomnis, exsomnis, insomnis, insopor*.

უძილობა *insomnia, insomnium, pervigilium*.

უძლველი *invictus; anictus*.
უძლურება *imbecillitas, impotentia*.
უძლური *impotens; enervis, humilis*.
უძრავი *immobilis, immotus*.

უწყსო *abnormis*.
უწყსრიგო *incompositus, inconditus*.
უწყვერული *imberbis*.
უწინ *antehac*. იხ. წინათ.

უწყაწერი *illotus, pathicus*.
უწყმინდუი *pius, sacrosanctus, sanctus*; უ. ვალდებულება *sacramentum*.

უწყმინდური *consceleratus, nefarius, profanus*.

უწყვალო *atrox, crudelis, duricors, immiserabilis, immisericors, immitis, implacidus, inclemens*; -დ *atrociter, crudeliter, inclementer*.

უწყვალობა *atrocitas*.
უწყება 1. *delatio, denuntiatio, editio, oditio, nuntiatio*; 2. *fero, defero, nuntio, perfero; cano, dedico, pando, portendo*.

უწყვეტლივ 2. *continuo*.
უჭირავს; ვისაც უ. *tenax*.
უჭკუო *demens, excors, stultus*.
უჭკუობა *insipientia, socordia, stultitia*.

უკმელი *impastus, impransus*.
უკმელობა *inedia*.
უხალისობა *ingratia*.
უხალისოდ *gravanter, gravate, igna-
vo*.
უხამსი *absurdus, illepidus, immodestus, nugax*; -ად *indecoro*.
უხამსობა *absurditas, immodestia*.
უხარზავი 1. *incoctus*.
უხედნი *intractatus*.
უხეიროდ *infabro, inscito, male*.
უხეო *infrons*.
უხერხული *incommodus, laevus*; -ად *incummode*.
უხერხულობა *incommoditas, incommodum*.
უხეში *barbarus, ineruditus*.
უხეშობა *barbaria, barbarismus*.
უხვად *abundanter, abunde, copiose, cumulate, fertiliter, frequenter, largiter, ubertim (uberius)*;
უხვად გაცემა 1. *largitio, 2. dilargior, largior (largitor)*.
უხვად მაქვს *abundo, circumfluo, luxurio, porvigeo, suppedito, undo (exundo)*. იმ. *niteo*.
უხვი *abundans, affluens, creber, largificus, largus, luxuriosus, satur, 2. uber; felix, frequens, frequentatus, mammosus, munificus*.
უხილავი *invisibilis*.
უხმარებელი *inuitatus*.
უხმაურო *impercussus*.
უხნავი *inaratus*.
უჯრედის *cella, cellula*; -ული *cellulosus*.
უჯრედოვანი იატაკის დაგება *lacuno*.
უჯრედოვანი ჭერის გაკეთება *laqueo*.
უჯისი *Phasis*.
უანდი *latebra* (გადატ.).
უანტვა *contorqueo, distraho, fundo*.
უანჯარა *fenestra, fenestrula*.
უარგალი *circinus*.
უარდა *velamentum, velum; aulaeum*.
უარდული *vinea* (გადატ.).

უარები *ovile*.
უართო *latus, laxus, patulus, spatiosus*; -დ *late*.
უართოდ გაერელება *divulgo*; -ული *divulgatus*.
უართხალი *palpito*.
უარი *acutum; acgis, acilo, clipeus*; მსუბუქი ფ. *caetra*; მრგვალი ფ. *parma, parmula*.
უართი შეიარაღებული *scutatus; parmatus*.
უარის გამკეთებელი *scutarius*.
უარმაკეტული *pharmaceuticus*.
უარულად *arcano, celatim, celate, clam, clarculo, dissimulanter, latenter, occulte, tecte*.
უარული *abditus, arcanus, apocryphus, clandestinus, latens, occultus, tectus*; ფ. ადგილი *latebra*; ფ. გზა *crypta*.
უარშვანგი *pavo*.
უარცხვა *occo*.
უასი *pretium*; სურსათის ფ. *annona*; იმ ფასშივე *tantidem*.
უასკუნჯი *gryps*.
უაფარსი *iuba*; -იანი *iubatus*.
უაჭიბი *facetns, politus, subtilis, venustus*.
უალართი *diarrhoea*.
უაქქარი *textor*; -რის *textorius*.
უენა (კლასი) *classis*.
უერადნი *coloratus*; -ოვნება *calamister*.
უერდობი *clivus, declive, dovexum, fastigium*; -იანი *acclivis, acclivus*.
უერდი *latus*.
უერი *color*; ორი ფერისა *bicolor*; ერთნაირი ფერისა *concolor*.
უერია: მთის ფერია *oreas*.
უერმკრთალი *exsanguis, luridus, pallens, pallidus*.
უერსო *canthus* (ბორბლის ფ.), *axiculus* (უარის ფ.).
უერუმარილი *medicamen; fucus*.
უერუმარილ-წასმული *fucosus*.
უერფლვა *cremo*.

ფერული cinis (cinerarius), favilla, pulvis.

ფერწერა encaustica.

ფერხული chorus.

ფესვი firmamen, radix, stirps; -ების გადგმა inveterasco.

ფეტვი milium.

ფეხ-და-ფეხ pedatim, pedibus.

ფეხებდაგრებილი flexipes.

ფეხზე დგომა consurrectio.

ფეხთ გახდა excalceo.

ფეხი pes, pedunculus; -ებში ჩავარდნა advolvo.

ფეხით, ფეხ და-ფეხ pedibus, pedatim.

ფეხისა ძგილი latrina.

ფეხის ბანა abluo.

ფეხის გული planta.

ფეხას დადგმა calco; ფ. შედგმა co.

ფეხის კერა pulso.

ფეხმალა alipes.

ფეხმარდი alipes, aequipediis, celeripes.

ფეხმოქცეული flexipes, varus.

ფეხშიმე gravidus; -ობა graviditas.

ფეხსაცმელი calceamon, calceamentum, calceolus, calceus, soccus; -ების გახდა excalceo; -ების სავაკრო calcearia.

ფთილა (ძაფი) licium.

ფიალა poculum.

ფილოსოფია philosophia; -ისი philosophus.

ფილტი pulmo.

ფირფიტა lamina, lamna; -ების დარიგება (ხმის მისაცემად) diribitio.

ფისი bitumen, pix.

ფიქრი 1. cogitatio, reputatio; 2. agitatio, arbitror, autumo, censeo, cogito, existimo, puto, reor, sentio, statuo. 2. volo

ფიქრში წახული deliborandus.

ფიჩი ramale.

ფიცარი axiculus, 2. axis, tabella, tabula; -რების დაფენა contabulo; -რული tabulatus.

ფიცარნავი contabulatio, pons.

ფიცი 1. iuramentum, iurandum, ius-iurandum, sacramentum. 2. (ვეიცაე) adiuro, abiuro (ვეფიცები), de-iuro.

ფიცის გატება periurium; peiero; ფ. გამტები periurus.

ფიცის დადება adiuro, de-iuro, con-iuro, iuro; იხ. adactio; ფ. დამტები iurator.

ფიცხი ardens, caloratus, celer, fraudundus, percitus, praeferox, vehementer.

ფიკა favus; forus (პოეტ.).

ფიკი pinus (pinous); picea, taeda.

ფლამინი flamen; -ობა flaminium.

ფლანგვა 1. prodigientia, 2. ahtor, helluor, comedo, consumo, prodigo. ფლეიტა tibia; -ის დაკება tibicinum; -ის დამკვრელი tibicina.

ფლობა 1. possideo; 2. habeo, obtineo, possideo, teneo.

ფლოსტი crepida, crepis.

ფლოტი classis (classarius).

ფლოკი ungula.

ფოთოლი folium; -ლები 1. frons; -ლოვანი frondifer.

ფოლადი adamas, chalybs.

ფონი vadum; -იანი vadusos.

ფორიკი concutio. იხ. დაფორიკება.

ფოსა fossa, fossula, gelasinus, lacuna, sinus; -ებიანი lacunosus; multicavus.

ფოცი pecten, rastrum.

ფონი fimbria.

ფრენა 1. volatus; 2. nisus (პოეტ.); 2. involito, volito, volo; გარშემო ფ. circumvolito, circumvolo.

ფრთა penna (მხოლოდ ფრინველისა), ala, 1. pinna; cornu (ფ. ჯარისა); auris (გუნის ფ.). იხ. remigium.

ფრთაშემოსილი pinnatus.

ფრთაშეხმული ales, იხ. alipos.

ფრთებქვეშ მყოფი subalaris.

ფრთოსანი alatus, ales, pennatus, pin-niger, volucer.

ფრთხილი *cautus, percautus, consideratus, cunctans, cunctatus, metuens, providus*; ფ. კაცი *cunctator*; -ად *caute, considerate*; -ად ვარ *caveo, circumspicio, praecaveo*.

ფრიად *valde; admodum, mire, nimio, sane*.

ფრინველი *avis (aviarius); praepes*.

ფრტიალი 1. *plausus*; 2. *plaudo*.

ფრჩხილი *unguis*.

ფსკერი *carina, fundus; solum*.

ფსონი *collecta*.

ფულადი *pecuniarius*.

ფული *aes, pecunia; moneta, nomisma, numisma*; -ისა *aerarius, argentarius*.

ფულიანი *numatus, pecuniosus*.

ფულის მტკრა *cudo*; ფ. მტრელი *monetarius*.

ფულის ჩანთა *fiscus*; ფ. ქისა *crumina*.

ფულის წართმევა *ab. adimo*.

ფუნდუკი *deversorium*.

ფუნჯი *penicillum*.

ფურთხვა *spuo*.

ფურიია *furia*; -ისა *furialis*.

ფურნე *fornus, furnus (furnarius)*.

ფურცელი ქალაღდი *pagina*.

ფურტკარი *apis*; -რისა *apianus*.

ფურტრის ფისი *melligo*.

ფუფუნებია *deliciae, luxuria, luxus*; -აში ყოფნა *luxurio*; -ით *luxuriose*.

ფუქსავატი *futilis, nequam*; -ად *nequiter*; -ობა *nequitia*.

ფუჭმდებელი *positor*.

ფუჭი *cassus, deses, irritus, sterilis, vanus; credulus*; ფ. ლაპარაკი *vaniloquentia*; -ად *inaniter, ingrato, nequiquam*; -ად ქცევა *frustro*.

ფქვილი *farina*.

ფშინვა *aspiratio*.

ფტკენა *delibro*.

ფხა *arista*.

ფხეკა *rado, scalpo*.

ფხვიერი *rarus*.

ფხვნილი *pulvis*.

ფხიხელი *exsomnia, insopitus, odorus, sagax, sobrius, vigil, pervigil, vigilans*; -ლად *acute, sobrie, vigilanter*; -ლად ვარ *circumspicio*.

ფხიზლობა 1. *vigilia*; 2. *exvigilo, invigilo, pervigilo, vigilo*.

ქათამი *gallina*; წყლის ქ. *fulica*.

ქალა: თავის ქალა *cranium*.

ქალამანი *baxoa*.

ქალასარკველი *calvaria*.

ქალაქარეთ *peregre*; -ა *suburbanus*.

ქალაქელი *oppidanus, urbanus*.

ქალაქი *oppidum, urbs; municipium*; -ისა *urbanus, municipalis*; -ის უბანი *vicus*

ქალაქური *oppidanus, urbanus*.

ქალბატონი *domina, dominatrix, era, hera (herilis), instita*.

ქალბიჭა *androgynus*.

ქალთმოყვარული *mulierosus, mulierarius*.

ქალი *femina, mulier, muliercula*; -ისა *femineus, muliebris, mulierarius*.

ქალიშვილი *filia, filiola, virgo; femella, puella*; -ისა *puellaris*.

ქალური *femineus, muliebris; tractus*; -ად *muliebriter*.

ქალღმერთი *dea*.

ქალწული *innubus, nympa, virgo*; -ისა *virginalis, virgineus*; -ობა *virginitas*.

ქამანი (საკრავისათვის) *pecten, plectrum*.

ქამარი *cingulum*; -რის შემორტემა *incingo*.

ქანდაკება *effigies, statua*; დიდი ქ. *colossus*; პატარა ქ. *sigillum*; -ისა *statuarius*.

ქანდაკებული *ductilis*.

ქანდარა *antenna*.

ქანცის მიღევა *fatisco*.

ქაოსი *chaos*. *ab. acervus*.

ქარაფშეტა *levis*; -ობა *levitas*.

ქარგვა pingo.

ქარვა electrum, glaesum, glesum.

ქარსი flamen, flatus, ventus; დასავლეთის ქ. favonius; სამხრეთ-აღმოსავლეთის ქ. eurus; სამხრეთ-დასავლეთის ქ. argestes; ჩრდილოეთის ქ. aquilo, boreas; ჩრდილო-დასავლეთის ქ. corus; ცხელი ქარები etesiae; -იანი ventosus.

ქარიზხალი fluctus, nimbus, procella, tempestas, 2. turbo.

ქარქაში vagina.

ქატო furfur.

ქაფი spuma; -იანი spumeus, spumosus; -ის მოხდა despumo.

ქაფური camphora.

ქაფია ascia.

ქალაღი charta; -ისა chartaceus.

ქაჩალი calvus.

ქება 1. laudatio, laus, collaudatio, canticum, cantus, iunctatio, melos, plausus (გადატ.); elevatio (ირონ.); 2. laudo, collaudo; cano, effero, praedico, probo, plaudo; vendito (გადატ.).

ქეოანი palumbes.

ქედი dorsum, cervix (ცხენის ქ.), crista, spina.

ქედის მოზრა vereor.

ქედმაღალი arrogans, fastidiosus, 1. inflatus, praeferox.

ქედმაღლობა arrogantia, intemperies.

ქედმაღლურად arroganter, elate, fastidiose; ქ. ქეუვა 2. gestio.

ქეიფი 1. comissatio, comissor, ganea; 2. combibo, convivor, belluor.

ქერქი hordeum; -ისა hordearius; -ის ფქვილი cibarium; -ის ლეუხელი fertum.

ქერქი cortex; balteus, crusta, folliculus.

ქერქის გაცლა 1. delibratio; 2. delibro, glubo.

ქექვა rimor.

ქეკა lapis; cos; -ისა lapideus, saxeus; -იანი lapidosus; -ის მკლავი lapi-

cida; -ის სამტეხლო lapicidinae:

ქეაბი cortina, lebes.

ქეაბური convallis.

ქეედა infernus, inferus.

ქეეიდან ხევით sub.

ქეევით deorsum, subter. იხ. ქეემოთ.

ქეეითა pedarius, pedester.

ქეეითად მოსიარულე pedes.

ქეეითი ჯარი pedester, peditatus; -ის კაცი pedes.

ქეელმოქმედება munificentia.

ქეელმოქმედი beneficus, munificus.

ქეემდებარე subiectum, subiecus.

ქეემოთ inferno, infra, subter, subtus.

ქეემძრომი serpens. იხ. serpo.

ქეეყანა 2. mundus, terra; finis, pars, regio.

ქეეშ infra, sub, subter.

ქეეშ დადგმა, დადება sufficio.

ქეეშაგები, ქეეშაგები stramentum, stratum.

ქეეშ დატემა succumbo.

ქეეშევრდომი 1. parens; -ობა servio.

ქეეშ მდებარე subiectus.

ქეეშ მოყოლა subeo.

ქეეშ ყოფნა subsum.

ქეითისი 1. eiulatio, eiulatus, lamenta, lamentatio, ploratus; -ით flebiliter; 2. eiulo, ploro.

ქეიზა hapha, harena; pulvis.

ქეიზანარევი arenatus.

ქერივი viduus, vidua; -ობა viduitas.

ქერიმა panicum.

ქილა olla, ura. იხ. ქოთანი.

ქინაქინი chininum.

ქინძისთავი 2. acus.

ქირა 1. merces.

ქირურგია chirurgia.

ქისა; ფულის ქ. crumina.

ქიშიში astaphis.

ქიცვი squama; -იანი squamosus.

ქლამინდი chlamys.

ქლესაობა assentor.

ქლიავი coccumelum, prunum; prunus (ხე).

ქმარი coniunx, coniux, maritus. იხ.

curruca.

ქმედითი efficiens; -ად efficienter.

ქმედობა facinus.

ქმნა facio.

ქმნილება creatura; creatio, fabrica.

ქნარი fides; chelys.

ქნევა contorqueo, crispo, libro, quasso, quatio.

ქობა instita, limbus.

ქოთანა aulula, matella, matula, olla, urna.

ქოლგა umbraculum.

ქომავი assertor, commendator, deprecator, patronus, tutela, 1. tutor; -ობა intercedo.

ქონა, ქონება habeo.

ქონგური unnae, 2. pinna.

ქონდრისკაცი nanus.

1. ქონება bonum, census, peculium, pecunia, res.

2. ქონება (ქონა) habeo.

ქონი sebum, sebum; ღორის ქ. lardum, lardum.

ქორი accipiter, nisus.

ქორო chorus.

ქორფა mustus.

ქორწილი nuptiae, nuptus.

ქორწინება coniunctio, coniugium, co-emptio, con(n)ubium, matrimonium, nuptiae; კანონიერი ქ. iustae nuptiae, iustum, matrimonium.

ქოზორა galeritus.

ქოზორი crista.

ქობი casa; taberna (ფიცრული ქ.).

ქოთამის მიმცემი largitor.

ქრისტიანული christianus.

ქროლა 1. afflatus, aspiratio, aura, emissus, flabrum, flamen, flatus, spiritus; 2. afflo, circumvolito, flo.

ქსელი cassis, rete, stamen, tela.

ქსოვა texo, retexo.

ქსოვილი textile, textus; filum, laena, tela; ნახი ქ. compositura.

ქუდი pileus, pilleus; წვეტიანი ქ. apex; ბეწვიანი ქ. galerus.

ქუთუთოები palpebrae.

ქურდაცა 1. furunculus.

ქურდი clepta, fur, furax, plagiator.

ქურდობა 1. compilatio, furtum, furtus, furcitas; 2. furor.

ქურდული furax; -ად furaciter, furtim, furtive.

ქურუმი flamen, magus, mysta, sacerdos; druides; მთავარი ქ. antistes, antistita, pontifex.

ქურუმობა, ქურუმის თანამდებობა sacerdotium.

ქურციკი dorcax.

ქუსლი calx; -ის ძვალი calcaneus.

ქუჩა platea, via; trivium.

ქუჩა-ქუჩა vicatim.

ქუხილი 1. tonitrus, tonitruum; 2. circumtono.

ქუხნევა auhelo.

ლა quod, tandem, vero.

ლალატი 1. proditio, perduellio; 2. prodo.

ლამქ nox; ორი ლ. binocitium; -ისა nocturnus; მთელი -ის განმავლობაში pernox.

ლამის გამთევი vigil, vigilans; ლ. გასათევი diversoriolum. ლ. გატარება pernocto.

ლამის თევა 1. pervigilium, vigilia; 2. pernocto, pervigilo, vigilo.

ლამის ყაზაული vigilia.

ლამ-ლამობით მუშაობა lucubro.

ლართი (ანატ.) pallium.

ლარი sulcus, semicanalis.

ლარიბი pauper, pauperculus; egenus, inanis, indotatus (გადატ.), inops. ლარიბული brevis, exilis, sordidus.

ლატაკი 1. mendicus, pauperculus.

ლებვა tingo.

ლეღვე valles; vallecula (ანატ.).

ლეღვა 1. fervor, motus, sollicitatio, sollicitudo; 2. effervo, exulto, ferveo, fluctuo, inhorresco, undo.

ღერი, ღერო codex (ხის ლ.), 2 festuca (ძალახის ლ.), culmus და stipula (ჩალის ლ.), matrix.

ღერძი 1. axis, axon, modiolus.

ღვარძლი bili, infensio, fel (გადატ.);
-იანი infensus.

ღვაწლი acta, dignitas, meritum;
opera.

ღვედი amentum, habena, loramen-
tum, lorum.

ღვეხელი fertum, laganum, libum.
mustaceum, mustaceus.

ღვთაება numen; caelus, daemonium,
1. indiges.

ღვთაებრივი dius, divalis, divinus, di-
vus; ambrosius; ნახევრად ლ. se-
mius.

ღვთაებრიობა divinitas.

ღვთისმშობელი deipara.

ღვთისმღოშიში pius, religiosus; -ობა
pietas.

ღვია (ბოტ.) iuniperus.

ღვინო vinum; -ით სავსე vinosus;
-ისა viniarius; -ის მოყვარული vi-
nosus.

1. ღვიძლი hepar, icur; -ისა hepa-
ticus.

2. ღვიძლი consanguineus, germanus;
ღ. და germana; ლ. ძმა germanus.

ღვლევი fidicula.

ღვრა (ერემლევისა) profundo.

ღია apertus, hiuleus, patens, patu-
lus; ლ. ადგილი propatum; ლ.
ვარ pateo; -ად aperte.

ღიმილი arrideo, remideo, subrideo.

ღინღლი barbula, lanugo; iuventas
(გადატ.); -იანი barbatulus.

ღირებულება pretium; celebratio,
auctoritas.

ღირებულები: არაფრად ლ. Inaestimabi-
lis.

ღირსება amplitudo, auctoritas, di-
gnatio, dignitas, maiestas; დაბა-
ლი -ისა proiectus.

ღირსეული dignus, probus, condig-
nus; idoneus, potior.

ღირსი dignus, meritus; ლ. ვარ me-
reo, 2. merito; -ად ვცნობ digno,
dignor, probo; -ად არ ვცნობ de-

dignor.

ღირსახსოვარი, commemorabilis, me-
morandus.

ღირსშესანიშნავი memorabilis, 2.
memoratus, spectabilis, conspicu-
endus.

ღიტინი titillo.

ღილინი accano, lallo.

ღმერთი deus; caelos, caelicola; -ები
superi; -ების ნებით divinitus;
-ების ნებისაებრ divine.

ღმეილი 1. ululatus; 2. rudo, ululo.

ღობე cancelli, maceria, saepes, so-
pes, septum.

ღობე saepio.

ღონე luctatio, robur.

ღონემიდილი evanidus. რბ. succumbo.

ღონიერად ყოფნა praevalco, valeo.

ღონიერი robustus, validus, praeva-
lidus, valens.

ღონის გამოცლა evanesco, infirmo.

ღორი sus, procus, proca; გარეული
ღ. apor; -ის ხორცი laridum.

ღორმუცლა comedo, edax, edo, gu-
losus, lurco.

ღორმუცლობა edacitas, ingluvies.

ღორი rudus.

ღონღოშო prunum, prunus (ტყ).

ღრეობა bacchor.

ღრიალი barritus, fremor, ululatus.

ღრიალკალი scorpio.

ღრიალცელი convicium; -ით tumultu-
ose.

ღრმა altus, praealtus, profundus;
ღ. სიბერე senectus; -ად მოზუცე-
ბული grandaevus.

ღრუ cavum, caverna; მუცლის ლ.
ile.

1. ღრუბელი nubes, nimbus.

2. ღრუბელი spongia.

ღრუბლიანი caliginosus, nimbosus,
nubifer, nubilus.

ღრუბლისებური spongiosus; ლ. ნიჟ-
თიერება diploë.

ღრუტუნე gesso.

ღრღრნა rodo.

ღრძილი *gingiva*.

ღრქენა *frendo, infrendo*.

ღუნჯა *ancora*; -ისა *ancoralis*.

ღუმელი *caminus, cibanus, fornax, fornacula, fornus*.

ღუნვა 1. *flexio*; 2. *flecto*.

ღუნვადი *flexibilis, flexilis*.

ღუნღუნი *gomo*.

ღწოლა (იღწვის) *affecto, allaboro*.

ჟავარი *scandala*.

ჟავისფერი *ferrugineus*.

ჯაითანი *taenia*.

ჯალამი *penicillum*.

ჯალბი *falsus, mendax, mentitus; coloratus*; ყ. თბა *capillamentum*.

ჯალბზე დგომა *derigesco, horresco, inhorreo, rigeo*.

ჯანა *agellus; ager; rus, seges*; -ისა *agrarius*.

ჯანა *ardea*.

ჯანყრატო *fauces, faux; gula*.

ჯარაუღი *excubiae, excubitor; statio*; -ობა *excubo*.

ჯარს *foeteo*.

ჯარყატი *ciconia*.

ჯასაბი *lanius*.

ჯაყარო *papaver*; -სი *papavereus*.

ჯახაღი 2. *latro, praedo, ereptor, sicarius*; -ობა *latrocinium*; -ური *praedatorius*.

ჯბა *gena; maxilla*; იხ. *mandibula*; -ისა 2. *genuinus, maxillaris*.

ჯბედი *bucco, garrulus, largiloquus, loquax, nugator*.

ჯბედობა 1. *garrulitas, loquentia*; 2. *argutor, effutio, garrio, nugor*.

ჯვლი 2. *curculio, fauces, faux, iugulum, i. gurgulio, guttur*.

ჯვლის გამოჭრა *iugulo*.

ჯვლსაბამი *focale, monile*.

ჯეფა *latro, allatro*.

ჯეფეჩი *baro*; -ობა *callum*.

ჯეჯვი *cornix*.

1. ჟვავილი *flos, flosculus*; -ებანი *flореus*; -ების ბაღი *floralia*.

2. ჟვავილი (მედიც.) *variola*.

ჟვავილების კრეფა 1. *defloratio*; 2. *defloro*.

ჟვავილთმკრეფავი *florilegus*.

ჟვავილოვანი *floridus, florifer*.

ჟვედრება *obflecto, obflectio*.

ჟველა *cunctus, omnis; viritim*.

ჟველგან *passim, quolibet, quoquo-versus, ubique, vulgo*.

ჟველი *caseus*; -იანი *caseatus*.

ჟვერული *capo*.

ჟვითელი *flavus; luteus, pallens*; მუქი ყ. *fulvus*; ბაცი ყ. *galbus*; -მწვანე *galbinus*.

ჟვირილი 1. *clamor, convicium*; 2. *clamito, clamo, conclamo, exclamo, inclamo, increpito, increpo*, 1. *latro, persono, ploro, proclamo, quirito, reclamo, tono*.

ჟიდექა 1. *emptio*; -ის მოყვარული *emax*; 2. *emo, emercor, mercor, redimo*.

ჟივილი 1. *cantus*; 2. *cano*.

ჟივანახველა *pertussis*.

ჟითა 2. *anus*.

ჟინვა *gelu*; -სავით *gelide*; -სავით ცივი *gelidus*.

ჟინული *glacies*; -ოვანი *glacialis*.

ჟირამალა იხ. *cernulus, i. cernuus*.

ჟიყინა *raucus; ყიყინი cano*.

ჟიყლიყო *coco-coco*.

ჟლაპვა *sorbeo, voro; combibo* (გადატ.);

ჟლორტი *propago, sarmentum*.

ჟმაწვილი, ყრმა *iuvenis*; -ური *iuvenalis*; -ურად *iuvenaliter*.

ჟმული *fremor*.

ჟნოსვა 1. *odoratio, odoratus*; 2. *odoror, olfacio*.

ჟოველთვის *somper*.

ჟოველი *omnis, quicumque, quisquam, quivis*; ყ. მხრიდან *undique*.

ჟოველგვარი *cuiusque-modi*.

ჟოველგვარ შემთხვევაში *utique*.

ჟოველგნით *undique*.

ჟოველდღე *cotidiano, cotidie, quotidie*.

ყოველდღიური cotidiana, quotidiana; -ად cotidie, cotidiano.
ყოველთვიური menstruus.
ყოველ შემთხვევაში dumtaxat.
ყოველწლიური anniversarius, annuus, etesius; -ად quotannis.
ყოვლის მპყრობელი, ყ. შემძლე omnipotens.
ყოლა habeo.
ყორანი corax, corvus (corvinus).
ყორე crepido.
ყოფნა 1. praesentia; 2. insum, sum, vorso; არ ყ. abcessus, absentia.
ყოფნის იხ. suppeto.
ყოყოიი gloriosus; -ობა spiritus.
ყოყმანი ambigo, labasco.
ყოჩაღ! eu.
ყოჩაღი audax, audens; experiens;
-ად audaciter, audenter, rocto.
ყოიი laniger.
ყრა 1. iactus; 2. iacio, reicio.
ყრილი agger, moles.
ყრილობა congressus, conventus.
ყრმა iuvenis.
ყრმობა iuventa, iuventas, iuventus, puerilitas, pueritia.
ყრონტი gula.
ყრუ surdus; mutus (ბერა).
ყუა bulla.
ყუთი arca, arcula, capsula, cista, cistella, cistula, scrinium (საბუთების შესანახი); -ების მკეთებელი capsarius.
ყულდი capistrum.
ყურადღება animadversio, attentio, diligentia, intentio, respectus; -იანი erectus, intentus.
ყურადღების მიქცევა adverto, animadverto, animadverto, insorvo, intendo, respicio, specto.
ყურე sinus; aestuarium.
ყურება aspecto, aspicio, conspicio, despicio, introspectio, invisio, specio, specto, tueor.
ყურთბალიში cervical.
ყური auris; კურკლის ყ. ansa; -ებში

მეწვეთება inaudit; -ებში ჩაწვეთებული 2. inauditus.
ყურიანი თახი capedo, capoduncula.
ყურის ბიბილო auricula, lobulus.
ყურის გდება prospicio.
ყურის მომპრელად absurde.
ყურის ნიჭარა auricula.
ყურძენი acinum, racemus; -ნის მტევანი botryon, uva.
ყურსვა incoquo.
ჟაბი alumen.
ჟავთავა (ბოტ) spartum.
ჟაქი niger, nigellus; ater; ჟ. მუჟა mediastinus; ჟ. საღებავი atramentum, fuligo; ჟ. ფერი nigritia; ჟ. ვარ nigro; ნახშირით ჟ. furvus; -ებში ჩაცმული atratus.
ჟავევიოთელი fuscus.
ჟაკი cephalae.
ჟალის წამოსახამი endromia.
ჟამფური veru.
ჟანდალი candelabrum.
ჟარავანი nimbus, corona.
ჟარდი urina.
ჟარქელი bracia; -ლიანი bracatus.
ჟარიანი accusatorius.
ჟარანდელი annotinus.
ჟაკარი saccharon, saccharum.
ჟაკარლამა crustum.
ჟაჟი merula, turdus.
ჟაჟელავი ocimum.
ჟაჟი petaso.
ჟეტანს, ჟელწვეს იხ. penetrabilis.
ჟებერება (ჟევაბერდება) insensesco.
ჟებერავა deflo, flo, perflo.
ჟებილწივა obliquo; -ული funestus, incestus.
ჟებმა 1. commissio, complexus, concursatio, concursio, concursus, contentio; 2. adiungo, batuo, conflictio, confligo, coniungo, subiungo.
ჟებოლელი infumatus.
ჟებორკვა compesco, devincio, obstringo, praepedio; vincio; -ილი

catenatus, constrictus.
შებრალება 1. misericordia; 2. misereor.
შებრუნება intorqueo, perverto; სიტყვის შ. inversio; -ით intorto, perverse; -ული perversus.
შებრძობება 1. commissio; curriculum (გადატ); 2. batuo.
შებლალვა 1. contaminatio, contumelia; 2. contamino, degenero, remugio; -ული contaminatus, functus.
შეგდება 1. iniectio; 2. ingero, subiicio.
შეგვიანება cunctor.
შეგზავნა intronatio.
შეგნება 1. conscientia; 2. conscio.
შეგონება 1. admonitio, cohortatio, monitio, monitum, monitus; 2. admonero, cohortor, moneo.
შეგორება involvo.
შეგრაგნა complico, conglomerero.
შეგროვება 1. collectio; 2. coacervo, coggo, colligo, conferecio, concervo, exacervo.
შეგუება 1. accommodatio; 2. accommodo, adapto, consuesco.
შეგულთანება excicio, incito, induco, sollicito; suborno.
შედარება 1. comparatio, collatio; 2. comparo; -ით prae; -ითი comparativus.
შედგება 1. compositio, conceptio, conscriptio, constructio; 2. compono, concipio, confingo, conscribo, construo, contexo, dicto, fabricor; შ. ჯანისა consummo; -ილი compositus.
შედება colloco, subiungo, substituo, suggero, suppono (შეუდგამ).
შედგობა (შეუდგები) auspicor, conor, 1. eo, iueo, ingredior, occipio, ordior, pergo; praevertor.
შედება colloco, ingero, 2. inserto.
შედგები consecutio, consequentia, emolumentum, eventum, exitus.
შედედებული spissus.

შედიდება (შედიდება) influo, innato; illabor.
შედნობა conflo.
შეერთება 1. adiunctio, coetus, coitio, coitus, commissura, complexio, complexus, compositio, compositura, conciliatus, conglutinatio, confectus, coniugatio incorporatio, iunctura, nexus; 2. agglomeratio, annecto, assumo, co-co, como, conflo, confundo, conglutino, coniungo, consero. contraho, contrahuo, copulo, iugo, iungo, reconcilio, 1. serbo, suo.
შეერთებულად adiunctus, iugis, iugus, iunctus; -ად circulatim.
შეეფერება იხ. deceo; არ შ. abhorreo.
შეეზარდა ingruo, praecipito, succumbo.
შევიწროვება 1. coartatio; 2. angusto, coarto, constipo, ingravo, opprimo, premo. subigo, urgeo; -ული depressus.
შეველა 1. obitus; 2. deversor, divertito, divertor, percussor.
შევესება compleo, expleo, redintegro, repleo, resarcio, suppleo.
შეხავება compono; -ული compositus.
შეხელა confrico.
შეხადვა 1. invecio; 2. inveho.
შეხნექა concavo; -ილი concavus.
შეხრდა coalesco, cohaeresco, increasco, inolesco; -ილი concretus, confragus.
შეხლუდვა 1. derogatio (კანონის შ.); 2. angusto, astringo, circumcido, derogo, obligo, restringo; -ული circumcisis, circumscriptus. ●
შეთავსება capio.
შეთანხმება 1. contractus, conventio, conventum, decisio, depectio, collusionio, conspiratus, pactio, praedictum; 2. acquiesco, assentio, assentior, condico, consentio, conspiro, convenio, depeciscor, paciscor.

შეთანხმებული *congruens, pactus*; -ად *congruenter*.

შეთეთრებული *cerussatus, cretatus*.

შეთვისება *ascisco, arripio, imbibo, imbua, percipio*. იხ. *docilitas*.

შეთქმულებსა *coitio, coniurato, conspiratio*; -ის მოწყობა *coniuro, conspiro*

შეთხზვა 1. *conscriptio, fictio*; 2. *concivio, confingo, conscribo, contexto, dicto, mentior*.

შეიარაღება 1. *armatus* 2); 2. *armo*.

შეიარაღებული 1. *armatus, arnifer*; ნახეურად შ. *semiormis*.

შეიძლება *forsitan, fortasse*.

შეკავება 1. *castimonia* (თავის შ.), *castitio*; 2. *absterreo, abstinco* და *capio* (თავის შ.), *coerceo, cohibeo, comprimio, confuto, constringo, detineo, distingo, excludo, infreno, innibeo, prohibeo, reprimo, retineo, revoco, supprimo*.

შეკავშირება 1. *conglutinatio, copulatio*; 2. *conglutino, contexto, foedero*; -ული *consocius, copulatus*.

შეკახზვა (ცხენისა) *insterno, sterno*

შეკეთება 1. *infectio*; 2. *inficio, resarcio, sarcio*.

შეკერვა *consuo*.

შეკვდომი ერთმანეთს შეაკვდნენ *commorior*.

შეკვეცა *praecido*; -ილი *circumcisus*.

1. შეკვა 1. *conexio, contractio, contractus, nexus*; 2. *astringo, colligo, compingo, connecto, configo, constringo, contrahio, deligo, devincio, evincio, innecto, innodo, iugo, iungo, ligo, necto, nexo, obligo, obstringo, pango, religo, revincio, saro, stipo, vincio*; შებლის შ. *adduceo; supercilium*.

2. შეკვრა (კონა) *fasciculus, fascis*; -ებით *fasciatim*.

შეკითხვა 1. *interrogatio, percontatio*; 2. *consulo, interpellatio, interrogo, percontor, quaero, rogo*.

შეკმახვა 1. *conditto*; 2. *condidio, contingio*; -ული *conditus*.

შეკრება 1. *atractio, conquisitio* (ჯარის შ.), *delectus*. 2. *coerco* (ჯარის შ.), *cogo, compello, consero, congero, congrador, convonio, convento, lego, nundinor, relegero, seribo* (ჯარის შ.).

შეკრეპილი *curtus*.

შეკრომა *confusio; cohorresco*.

შეკრული *constrictus, contractus, iugis, nexilis*; კკუში შ. *compressus*.

შეკუმშვა 1. *compressio, compressus*; 2. *angor, angor, coarto, conglomero, obliro, strigo*; -ული *circumscribitus, collectus, compressus, strictus*.

შელამახება *fucio*; -ული *fucatus, fucosus*.

შელოცვა 1. *cantamen, cantatio, cantus, carmen, incantamentum, nenia, preces*; 2. *devoto, fuscino*.

შემაგრება *obtento*.

შემადგენელი ნაწილი *componentum*

შემადგებელი ნივთიერება *coagulum*.

შემავაკმრებელი *conunctivus*.

შემარეგებელი *pacificator*; შ საშუალება *placamen, placamentum*.

შემარეგუნელი *contumeliosus, decedcorus*.

შემატება 1. *accessio, accessus*; 2. *acquiro*.

შემადლება *eminentia, lugum, prominentia, supercilium*.

შემადლებელი *acclivus, acclivus*; შ ადგილი *suggestum, suggestus*.

შემადრწუნებელი *horribilis*.

შემბოლკელი *fumator*.

შემგონებელი *admonitor, monitor*.

შემგულიანებელი *instinator*.

შემდგენელი *compositor, confector*.

შემდგომი *posterus*. იხ. *შემდეგი*.

შემდეგ *dein, deinceps; deinde, exin, exinde, inde, porro, post, postea, secundum, super, tum*; მის შემდეგ

რაც postquam, postquam.
შემდეგი posterior. იხ. შემდგომი.
შემეცნება agnitio, anticipatio.
შემთვისებლობა docilitas.
1. შემთხვევა alea, casus, eventum, fors, fortuita, occasio; -ით forte, fortuite, fortuito; -ითი adventicius, fortuitus.
2. შემთხვევა (შემემთხვევა, შევამთხვევ) 1. incido, obiceto, obicelo, obvenio, oppeto.
შემთხვეული compositor, confector.
შემიძლია possum; არ უ. nequeo.
შემკობა 1. ornatus; 2. decoro, distinguo, illumino, orno, pingo.
შემკრები collector, conquisitor.
შემკრთალი confusus.
შემკული comptus, ornatus.
შემნახველი conservans, conservator.
შემოარაშიებული circumtextus.
შემობერვა deflo.
შემობოლვა suffio.
შემობრუნება circumago, circumvolvo.
შემოგლეხა interino.
შემოდგომე auctumnus, autumnus; -ისა au(c)umnalis; -ის მოყვანა autumnio.
შემოვლა 1. circuitio, circuitus; 2. circumceo, circumflecto, circumfluo, circumseribo, circumvector (არაქვეითად შ.), circumvenio, obo, peragro, perambulo, persulto.
შემოვლებე circumeludo, circumdo; თვალებს შემოვავლებ obo; -ული circumsutus (შემოკერილი).
შემოზიდვა impurto.
შემოკაფვა castratio.
შემოკერილი circumsutus.
შემოკერა intexo (შემოვკერავ), infringo (შემოვკრავ).
შემოკლებე 1. abbreviatio, compendium, contractio, correptio, imminutio; 2. attenuo, corripio, imminuo; -ული attenuatus, circumscriptus, collectus, curtus, contractus.

შემოკმევა suffio.
შემოკრება circular.
შემოლაგება circumpono.
შემორაგული ადგილი cavea.
შემორბენა circumeuro.
შემორტყმა (ქაბრისა) accingo, inclingo; 2. circumeludo, succingo.
შემოსავალი acceptum, quaestus, reditus, stipis, vectigal.
შემოსავლიანი fructuarius; grandifer.
შემოსახლერა 1. circumscriptio; 2. circumseribo.
შემოსაკრავი fascia, vitta.
შემოსარტყლვა 1. cinctus; 2. circumcingo, succingo.
შემოსავლელი გზა flexus.
შემოსახვევი fascia.
შენოსვა 1. indutus, ornatus; 2. circumtego, induo, vestio.
შეოსირბული circumtextus.
შემოსწრებული advena.
შემოსხვლა castratio.
შემოსხმა (შემოლერა) circumfundo.
შემოტანა importo, induco.
შემოტარება circumfero.
შემოტრიალება circumago.
შემოტყრელი 1. imputatus.
შემოფარება obductio.
შემოფარვა circumvolvo.
შემოქარავლი, შემოსირბული circumtextus.
შემოქმედი creator, fictor, effector, effectrix, opifex, poeta.
შემოქობვა margino.
შემოლობევა consaepio, intersaepio; -ილი septus; -ილი ადგილი cavea.
შემოლრღნე ამბედა, ადედა; -ილი derosus.
შემოყრა (მიწისა) adaggero.
შემოწმება 1. probatio; 2. atjester, consigno, proba, testor.
შემოწვობა circumpono.
შემოკმა ამბედა, ადედა.
შემოკრე circumcido, compesco, mutilo, subseco; -ილი constrictus, 1. mutilus.

- შემოხაზვა 1. *circumscripio*; 2. *circumseribo*.
- შემოხვევა *circumdo*, *circumflecto*, *circumvado*, *circumvelo*, *evincio*, *intexo*, *stipo*, *velo*; -ული *deplexus*.
- შემოხვნა *circumaro*.
- შემოხვრა *ambedo*, *attondeo*; -ული *derosus*.
- შემსრულებელი *actor*, *confector*, *exactor*.
- შემსუბუქება 1. *condimentum*, *levamen*, *levamentum*, *levatio*, *mitigatio*; 2. *allevo*, *condio*, *delenio*, *elavo*, *levo*, *mitigo*, *mollio*, *mulceo*, *relovo*, *sublevo*.
- შემსწორებელი *emendator*.
- შემტანი *introducor*.
- შემტევი 2. *impetibilis*.
- შემტრევა *effringo*, *exturbo*, *perfringo*, *refringo*.
- შემტუსერა *refringo*, *succido*.
- შემფასებელი *ensor*, *ensorius*, *iurator*.
- შემქმნელი *creator*, *creatix*, *demiurgus*, *factor*, *fictor*, *genitor*, *opifex*.
- შემყვანი *introducor*.
- შემშრალება *abstorgo*.
- შემჩნევა *annoto*, *cognosco*, *video*; ვერ შ. *decipio*.
- შემცდარი *falsus*, *mendosus*.
- შემცდენელი *captator*.
- შემცველი *conservans*.
- შემცვლელი *vicarius*.
- შემცივნება *frigeo*.
- შემცირება 1. *decrementum*, *deminutio*, *minutio*; 2. *attenuo*, *circumcido*, *decreasco*, *delibo*, *elavo*, *imminuo*, *redigo*, *tenuo*.
- შემცნობი *consciuis*.
- შემძლე *potens*, *potis*; ვერ შ. *impossibilis*.
- შემპიდროება 1. *coartatio*, *compressio*, *compressus*, *coagmento*; -ული *confertus*; -ული რაზნებით *cuneatim*; -ულად *compreste*, *confertim*.
- შემწეობით 1. *per*.
- შემწვარი 1. *assarius*.
- შემწოვი *bibulus*.
- შემწუნარებლობა *facilitas*.
- შემწურალი *offensus*.
- შენ *tu*, *tui*, *tibi*, *te*.
- შენათება *affulgeo*.
- შენარჩუნება *retinco*.
- შენასკვა *innodo*.
- შენაცვლება *subco*; -ით *alterne*, *invicem*; -ით *alternus*; -ით კვება *alterno*.
- შენაყრება *fultura*.
- შენაწვერება *articulatio*.
1. შენახვა 1. *conservatio*, 2. *asservo*, *condo*, *conservo*, *reservo*, *sustineo*.
2. შენახვა (ვინახავ, ვარჩენ, ვაყვება) *alo*; *tolero*.
- შენერება *transverbero*.
- შენება *construo*.
- შენელება 1. *condimentum*; 2. *relaxo*, *relovo*, *reprimo*, *retardo*.
- შენი *tuus*.
1. შენიშვნა 1. *annotatio*, *nota*; -ები *commentarii*; -ული *insignis*; 2. *annoto*, *noto*.
2. შენიშვნა *conspicor*.
- შენიღბვა *dissimulatio*; -ული *personatus*.
- შენობა *aedificatio*, *aedificium*, *aedificula*.
- შენძრევა 1. *collisio*; 2. *collabefio*, *percello*.
- შეასუხება *contradictio*.
- შეპირება *conventum*.
- შეპირობებული *causativus*.
- შეპყრობა *captio*, *comprehensio*.
- შერბილება *levo*.
- შერევა 1. *confusio*, *mixtura*; 2. *admisceo*, *commisceo*, *confundo*, *immisceo*, *inficio* (საწამლაჲის შ.), *miscuo*, *permisceo*, *remisceo*, *suffundo* (სითხის შ.), იხ. შერეული.
- შერეკვა *trudo*.
- შერეული *confusus*, 2. *immixtus*;

promiscuus; -ად confuse, promiscue.
შერთვა (ერთვის) assumo, confluo, influo.
შერიგება placo; -ის საშუალება piaculum. იხ. placamen, placamentum.
შერქმევა cognomino; -ული სახელი cognomen.
შერყევა 1. concussio, concussus, discussio, emotio; 2. collabefio, conquasso, convello, emoveo, percello.
შერყვნა contaminatio.
შერჩევა 1. selectio; 2. eligo, lego. opto, seligo; -ით electe.
შერცხვენა 1. dehonestamentum. ignominia; 2. commaculo, dedecoro, dehonesto, denoto, indecoro, infamo, pudeo; -ილი ignominiosus.
შერწყმა 1. confusio, contaminatio; -ით promiscue; -ულად confuse.
შერტობა suffodio.
შერბევა conquasso.
შესაბრალოისი lamentabilis, miserabilis; -ად miserabiliter, misere.
შესადარებელი comparabilis.
1. შესავალი (შესასვლელი კარი) apertura, ianua, ingressio, ingressus, introitus, limen, ostium, porta.
2. შესავალი (დასაწყისი, წინასიტყვაობა) exordium, praescriptio, proemium; იხ. ingressus.
შესაკრავი nexilis.
შესამჩნევი conspicuus, insignis, notabilis, speciosus.
შესანახი ადგილი depositoryum.
შესანიშნავი fastosus, fastuosus, insignis, insignitus, mon-tratus, notabilis; -ად insignite, insigniter,
შესართავი caput, egressus, ostium; შ. ადგილი commissura.
შესარიგებელი: ადვილად შ. placabilis.
შესასვლელი limen, vestibulum. იხ. 1. შესავალი.
შესატანი (ფული) stips.
შესატყვისი par.

შესაფერი, შესაფერისი accommodatus, accommodus, adiunctus, aptus, commodus, congruus, congruens, consentaneus, consequens, conveniens, decens, decorus, idoneus, verus; -ად accommodate, apte, commode, congruenter, consequenter, convenienter, decenter, decore, idonee.
შესაწირავი collecta, donarius, donarium.
შესაძლებელი fas, probabilis.
შესაძლებლობა facultas, potestas.
შესახებ de, super.
შესახედავი spectabilis; შ. ვარ appareo.
შესახედაობა visus.
შესახვედრად obviam; შ. წასვლა obvencio, occurro.
შესევა incessus.
შესევენება intervallum, spiramentum, supplementum.
შესვლა 1. ingressio, ingressus, introitus. investio, obitus; 2. inco, ingredior, intro, intro-eo, invado, inveho; ასაკში შ. adoleasco.
შესივება intumescere; -ული tumidus, turgidus; -ული ვარ tumeo, turgescio.
შესკვნა copulo.
შესმა (შეყვება) ebibo, epoto, imbibio, obbibio, perbibio.
შესმენა 1. intellectus, intelligentia; 2. intelligo; -ილი intelligeus.
შესროლა subiicio.
შესრულება 1. confectio, effectio, effectus. functio, gestio, perfectio; 2. compleo, conficio, efficio, expleo, facesso, fungor, gero, impleo, patro, perficio, perfungor, perpetro, 2. praesto; თეატრში როლის შ. actito.
შესრუტვა bibo, combilo, epoto,
შესუბატება enervo; -ული remissus.
შესქვლება 1. concretus; 2. concreseccondenso, spisso; -ული concretus,

condensus, spissus.

შესყიდვა 1. coemptio; 2. averro, co-
-sumo, emptio; -ითი coemptionalis.

შესწავლა perdisco. იხ. სწავლა.

შესწორება 1. correctio, emendatio;
2. corrigo, emendo.

1. შესება (ქება) laudatio.

2. შესება (ღვრა) suffundo.

შეტაკება 1. collatio, collatus, collisio. concursatio, concursio, concursus, conflictio, conflictus congressio, occursus, offensio, procuratio; 2. concurso.

შეტანა 1. introductio; 2. infero, introduceo, intromitto, inveho; სი-
-აში შ. ascribo.

1. შეტევა 1. aggressio, appetitus, successus, aegredior. appeto, impeto, obturbo, occurso.

2. შეტევა (მედიც.) accessio, accessus: შეტეხა effringo.

შეტრიალება intorqueo.

შეტყობა 1. notio, notitia; 2. accipio, cognosco. comperio, experior, exploro, odoror, percipio, persentio, perspicio. praecognosco, praenoscio, reperio, rescisco, scitor, sentio.

შეტყობინება 1. nunciatio, relatio; 2. annuntio. denuntio, nuntio, praenuntio, refero. renuntio.

შეტყუება produco.

შეუბედავი inausus.

შეუბრალებელი edurus, implacatus; inexorabilis; -ლობა inclementia.

შეუგუებელი insociabilis, irrationalis.

შეუდარებელი inaestimabilis, incomparabilis, incomparatus, inexpressabilis.

შეუდრეკელი obstinatus, perversus; -ობა obstinatio.

შეუვალის immunis; -ობა immunitas.

შეუთანხმებელი dissonus.

შეუთარალებელი inermis.

შეუკვრელი solutus.

შეუმკობელი impexus, inornatus.

შეუმოკლებელი illibatus.

შეუმჩნეველი angustus, indeprehensus, inobservatus; იხ. deceptus.

შეუპოვარი iniuriosus, obstinatus -რად licenter; -რობა asseveratio, obstinatio.

შეურაცხმყოფელი contumeliosus.

შეურაცხყოფა 1. contumelia, iniuria, offensa, offensio; 2. laedo, offendere, violo, vulnero.

შეურეველი 1. immixtus, merus, sincerus.

შეურიგებელი implacabilis, inexpiabilis.

შეურყველი inconcussus, infragilis.

შეუსაბამო frivolus; -ბა ineptia.

შეუსრულებელი imperfectus.

შეუფარდებელი incomptus.

შეუფერებელი abhorrens, absonus, absurdus, alienus, indebitus, indecens, indecoris, indecorus, indignus, ineptus, inopportunos, intempestivus, irreligatus; -ლად absurde, importune, inopite; -ლობა absurditas.

შეულება 1. coitus, coniugatio, coniugium; 2. marito.

შეულწვეველი impenetrabilis.

შეუზრებელი protenus.

შეუცდომლად emendate.

შეუცვლელი inflexus.

შეუცნობელი incomptus.

შეუძლებელი impossibilis.

შეუძლიად ყოფნა gravitudo, insanitas.

შეუწყვეტელი inoffensus, perennis. შეუწყვეტლად გაგრძელება continuatio; 1. continuo.

შეუწყობელი (ხმები) dissonus.

შეუხებელი intactus.

შეუხანელი irresolutus.

შეუთარდება congruentia; -ით secundum.

შეუთახება 1. aestimatio, censura, census; 2. aestimo, censeo, deputo.

შეფერადებული coloratus.

შეფერის oportet; იხ. responso; ახ

შეფერება dedecet, disconvenio,

შეფერება praeverto. prohibeo.

შეფიქრიანებული anxius.

შეფოთლილი frondeus. იხ. frondeo.

შეფრენა involo.

შეფუთენა adoperio, circumvelo.

შეფურთხება conspuo.

შეჭება 1. collaudatio; 2. deoscolor, extollo.

შექმნა 1. conformatio, creatio, fictio, formamentum, formatura, informatio; 2. confingo, conformo, creo, efficio, figuro, fingo, informo, pario, recreo.

შექუჩება accumulo, acervo, coacervo, confercio, conglobo, exacerbatio; -ული confertus; -ულად coacervatim.

შექცეული reciprocus.

შელავათი blandimentum: -იანი beneficarius.

შელეხვა 1. aspersio, color, 3. infectus; 2. fuco, incoquo: წითლად შ. rutilo; -ილი coloratus, fucatus.

შელობვა sepiq.

შელწევა penetro, permano.

შელწევადი penetrabilis.

შეიანება sisto, subsisto.

შეყვანა 1. inductio, introductio; 2. induco, introduco, intromitto; შეცდომაში შ. 2 illusio.

შეყვარებული amans.

შეყვირება exclamo.

1. შეყრა (თავის მოყრა) 1. concursus; 2. confercio.

2. შეყრა (შეჯდება) inicio.

შეშა lignum, ligna.

შეშარტვა constringo.

შეშეება admitto, intromitto.

შეშინება cohorresco, 1. consterno, conterreo, exterreo.

შეშლა: ხელის შ. impedio, prohibeo.

შეშლილი amens, cerebrosus, certus, demens; -ად dementer; -ობა

dementia, vecordia.

შეშოთება 1. conturbatio; scrupulus (გადატ.); 2. pulso; -ული concussus, trepidus.

შეშხაუნება iniectio.

შეშეება conspergo.

შეხერება 1. commoratio, intermissio, mora; სასამართლო საქმეების შ. iustitium; 2. demoror, coŕceco, comprehendo, confuto, detineo, excludo, inhibeo, intermitto, reprehendo, reprimo, retardo, retineo, subsisto, supprimo.

შეხეება subdo.

შეხვევა 1. assuetudo; 2. assuesco, consuesco; -ული assuetus, insuetus, insuetus.

შეხხირვა (შევეხხირები) adhaeresco, incurso.

შეცბუნება (შიში) consternatio. იხ. 1. consterno.

შეცურება, შეცურვა, inuato.

შეცდენა 1. circumscriptio, temptamen; 2. illicio.

შეცდომა 1. culpa, delictum, erratum, error, lapsus, menda, peccatum; 2. erro, (1.), labor, oberro, pecco. შეცდომაში შეყვანა frustratio, 2. illusio.

შეცდომითი აღქმა aberratio.

შეცვა (შეიცავს) contineo.

შეცვლა 1. demutatio, immutatio, permutatio; 2. commuto, demuto, muto, vario, verto; -ილი 2. immutabilis, 2 immutatus.

შეცნობა 1. agnitio, anticipatio, comprehensio, cognitio; 2. cognosco, reperio.

შეცოდება 1. delictum, peccatum; 2. (მეცოდება) miseret.

შეცურვა, შეცურება innato.

შეძახილი 1. acclamatio; 2. acclamo.

შეძენა 1. conciliatio, quaestus; 2. acquiro, assumo, concilio, curo, emercor, nundinor, lucror, pario, percipio, recuperor, reparo.

შეძრომა *irrepo, correpo.*

1. შეძლება (შეძიძლია) *polleo, possum, potest, queo.*

2. შეძლება იხ. სიმდიდრე, ქონება.

შედლებული *abundans. opulentus. ib. abundo.*

შეძრწუნება *quatio.*

შეწებება 1. *conglutinatio, glutinatio;*
2. *conglutino, glutino.*

შეწერა *discribo.*

შეწვა *asso, frigo.*

შეწირვა 1. *consecratio, devotio, immolatio;* 2. *consecro, devoto, devoveo, 1. dico, do, immolo, profundo, sacro;* -ული *devotus, dicatus, 1. inferius, sacer.*

შეწმენდა *tergeo.*

შეწოვა 1. *absorptio;* 2. *absorbeo, imbibito, perbibito.*

შეწუხება 1. *contractio; angor* (გადატ-); 2. *compungo, degravo, fatigo, incommodo, infesto, inquieto, pungo, sollicito, vexo; angus* (გადატ-); -ული *infestus, sollicitus.*

შეწყალება 1. *commiseratio, indulgentia;* 2. (შეწყალების გამოთხოვა) *pio. propitio.*

შეწყვეტა 1. *abruptio, intermissio, missio; iustitium* (სასამართლოს საქმის შ.); 2. *abrumpto, abscindo, cesso, desino, desisto, diudico. intermitto, interumpo. praecido, solvo;* სიმღერის შ. *decanto*

შეწყვეტინება სიტყვისა 1. *interpellatio;* 2. *interfor, interpello.*

შეწყნარება: არ შ. *repudio.*

შეწყობა *copulatio;* ხელის შ. *adiuvo.*

შეწყობილი *concinnus, copulatus, harmonicus;* -ად მღერა *concino.*

შეკვრება *perspicio.*

შეკმა 1. *depastio;* 2. *depascor. pereo;* -ული *vescus.*

შეკმუხენა *corrugo.*

1. შეკრა 1. *impressio, incessus, intercursus, irruptio;* 2. *imprimo, 2.*

incido, infindo, influo, ingruo, introrumpo, involo, irrumpo, irruo, permanso.

2. შეკრა (კრა, ჩაკრა) *inseco.*

შეკურთხილი 1. *armatus.*

შეხამება *copulatio.*

შეხება 1. *tactus; attactus, contactus, contages, contagium, contagio; contrectatio, 2. tango; attingo, 1. contingo; attero, attineo, contrecto, destringo, illido, muleo, porstringo* (შ. სიტყვიერად), *pertineo, pertracto, stringo. tempto, tracto* (ხელის შ.); -ით *contrectabiliter.*

შეხედვა 1. *aspectus, conspectus; species;* 2. *aspicio, conspicio.*

შეხედულება *arbitrium, aspectus, census, conspectus, indicium, sententia.*

შეხვედრა 1. *concilium, concursatio, concursio, congressio, congressus, occurus;* 2. *competo, concurso* 1. *incido, occurro, occurso, oppo-*

to.

შეხვევა 2. *colligo, complico, devertito, involvo, ligo.*

შეხვრება *obsorbeo.*

შეხმატკბილება *concentus. ib. concordo.*

შეხმაურება *assono.*

შეხორცება 1. *glutinatio;* 2. *cohaerescio, glutino.*

შეხსნა *exsolvo, recingo* (სარტყლის შ.), *resolvo.*

შეხტომა *insilio.*

შეჯამება *consummo.*

შეჯახება *collisio.*

შეჯერება *collatio.*

შეჯიბრება 1. *aemulatio, agon, certatio, contentio, commissio;* 2. *aemulor.*

შეჯერის იხ. *deceo;* იხ. შეფერის.

შეველა 1. *advocatio;* 2. *iuvo, adiuvo, auxilior; administro, fulcio, medicor, praeiuvo, subvenio, succurro.*

შვეული *perpendicularum*.

შვიდასი *septingenti*; -ჯერ *septingentia*.

შვიდეული *hobdomas*.

შვიდი *septem*; -შვიდი *septeni*; -ჯერ *septies*.

შვილად აყვანა 1. *adoptio*; 2. *adopto*.

შვილები *filii*; ვაჟიშვილი *filius*, ქალიშვილი *filia*; -ისა *filialis*.

შვილიშვილი *nepos* (ვაჟი), *neptis* (ქალი); -ის ქმარი *progener*.

შვრიანი *avena* (*avenaceus*, *avenarius*).

შთაბეჭდილობა *impressio*, *impressus*; -ის მოხდენა *percutio*.

შთამაგონებელი *monitor*.

შთამომავალნი *posterii*; *editus*, *germen*.

შთამოთავლობა *posteritas*, *progenies*, *proles*, *soboles*, *suboles*; ბრწყინვალე შ. *claritas*.

შთანთქმა 1. *absorptio*; 2. *absorbeo*, *devero*.

-ში *apud*, *in*, *indu*.

შიგ *intus*.

შიგნეულობა *hirae*, *viscera*.

შიგნით *intra*, *intrinsecus*, *intro*, *introrsum*, *intus*, *penitus*.

შიგნითა *interior*, *internus*, *penetrabilis*.

შიმშილი 1. *fames*, *esurigo*; 2. *esurio*.

შინ *domi*; -იდან *domo*; -ისკენ *domum*.

შინაარსი *argumentum*.

შინაგანი *internus*, *intestinalis*, *intimus*, *mediterraneus*, *penetrabilis*, *semotus*.

შინაური *domesticus*, *cicur* (შ. ცხოველი): *vernaculus*.

შინდი *cornus*, *cornum*; *cornetum*; -ისა *corneus*.

შიშველი *nudus*.

შიში 1. *formido*, *horror*, *metus*, *pavor*, *terror*, *timor*, *trepidatio*; *anxietas*, *consternatio*, *exanimatio*, *frigus* (შ. სიკვდილის წინაშე), *pallor*; შიშისაგან *metu*; 2. (ვშიშობ,

მეშინია) *contremesco* *extimesco*, *formido*, *horreo*, *metuo*, *perhorresco*, *pertimesco*, *praemetuo*, *timeo*, *vereor*.

შიშის მოგვრა *horrifico*, *porterreo*.

შიშინა *sibilus*.

შიშინი 1. *stridor*; 2. *sibilo*, *strideo*.

შლამი *limus*; -იანი *limosus*; -ით დაფარვა *oblimo*.

შმაგა *belladonna*.

შმაგი *insanus*; -ობა *bacchor*.

შნო *elegantia*, *nitor*; -ს დაკარგვა *defloro*.

შნოიანი *delicatus*, *elegans*, *exquisitus*, *facetus*.

შობა *partus*, 2. *enixus*.

შობილი *natus*; ორჯერ შ. *gemellus*.

შოვა *nereo*, *nereo*, *nanciscor*.

შოლტვა 1. *verberatio*; 2. *verbero*.

შოლტი *flagellum*, *flagrum*, *lorum*, *verber*.

შორეული *longinquus*, *remotus*, *repositus*, *ulterior*, *ultimus*.

შორი *avius*, *longinquus*, *remotus*.

შორიდან *de longe*, *eminus*, *procul*; შ. ცქერა *prospecto*.

შორის *inter*.

შორს *aliquatenus*, *longe*, *porro*, *procul*.

შორს დაქვერა თავისა *abstineo*.

შორსმკვერტი *acutus*; -ელობა *acumen*.

შორს ყოფნა *absum*, *dissideo*, *peregriator*.

შორს ცქერა *prospicio*.

შორს წალება *proveho*.

შოშია *sturnus*.

შრავი *serum*.

შრე *stratum*.

შრომა 1. *labor*, *opera*, *opus*, *negotium*; მძიმე შ. *acrumna*; 2. *laboro*.

allaboro, *elaboro*, *illaboro*; დაულალავად შ. *desudo*.

შრომის ამტანი *laborifer*.

შრომის მოყვარე *laboriosus*, *operosus*.

შროშანი *crinum*, *lilium*.

ჩაკითხვა 1. recitatio; 2. percurro.
ჩაკერა: თვალის ჩ. 1. nictus; 2. nicto(r).
ჩაკონება 1. amplexus; 2. amplector.
ჩაკონა deoscular.
ჩალა stramenta; -ის ღერი culmus, stipula.
ჩამავალი occiduus.
ჩამარხვა defodio.
ჩამდენი: რისანე ჩ. auctor, patratior.
ჩამობერტყვა decutio.
ჩამოგდება 1. deiectio, deiectus; 2. decutio, deicio, depello, detrudo, praecipito; თანამდებობიდან ჩ. col-labefio; შფოთის ჩ. inicio.
ჩამოგორება devolvo.
ჩამოდის (წყალი) profluo, praefluo; ჩამოდის იხ. circumvagus.
ჩამოვარდნა იხ. ჩავარდნა.
ჩამოვლა (ჩამოუვლის) allino, praefluo.
ჩამოთვლა 1. catalogus, denumeratio, enumeratio; 2. denumero, enu-mero
ჩამოთრევა detraho.
ჩამოკიდება 1. suspendium; 2. (ჩამო-კიდებ): appendo, suspendo; (კვი-დივარ): haereo, inhaereo, inhae-resco. pendeo.
ჩამოკიდებული haerens, pendulus, pensilis.
ჩამომდინარე affundo, defluo, perma-no, praefluo.
ჩამონგრევა 1. labes; 2. collabor, 1. decutio.
ჩამორთმევა 1. ademptio, confiscatio, demptio; ქონების ჩ. publicatio; 2. abalieno, abiudico, abrogo (თანა-მდებობის ჩ.), 1. multo; -ული ქონე-ბის გაყიდვა sectio.
ჩამორევა depello.
ჩამორეცხვა deluo.
ჩამორიგება circumfero.
ჩამორჩენა absisto, resto.
ჩამოსვლა 1. descensio; 2. descendo, devenio.
ჩამოსხმა defundo; -ული ductilis.
ჩამოტანა defero.

ჩამოუდის: რომელიც ჩამოუდის circum-vagus.
ჩამოფარება obstructio.
ჩამოფლეთილი pannosus.
ჩამოფრენა devolo.
ჩამოფხეკა abrado.
ჩამოქვეითება 1. degradatio; 2. redigo.
ჩამოქცევა 1. labes; 2. collabor, cor-ruo. იხ. ჩამონგრევა.
ჩამოყალიბება 1. conformatio, for-mamentum, formatura; 2. conforma; -ულად concludere.
ჩამოყვანა deduco.
ჩამოყრა devolvo. იხ. ჩამოგდება.
ჩამოშვება demitto.
ჩამოშორება 1. defectio; 2. deficio, depello.
ჩამოცვენილი deciduus.
ჩამოცილება 1. defectio; 2. discedo, perimo.
ჩამოწოლა recumbo.
ჩამოწყვეტა decerpo.
ჩამოხსნა develo.
ჩამოხტომა desilio.
ჩამოხრჩობა suspendium.
ჩამტევი capax.
ჩამტვრევა interrumpo.
ჩამჩა trulla.
ჩამწყვედევა includo.
ჩანართი emblema, embolium.
ჩანასახი germen.
ჩანაწერები dictata.
ჩანაკდევი impressio, impressus.
ჩანგალი furca, furcilla, oncos; ames-ჩანერგვა admoveo, incutio, inligo, ingigno, inolesco.
ჩანთა fiscus, mantica, pera.
ჩანიშვნა annoto, enoto, 2. indico.
ჩანს იხ. luceo.
ჩარბენა 1. decursio, decursus; 2. de-curro.
ჩარდახი იხ. aulaeum, testudo.
ჩარევა 1. compensatio. intercursus; 2. admisceo, intercurro, intervenio.
ჩარეცხვა diluo; -ილი dilutus,
ჩართვა includo, infulcio, inicio,

2. nsero, interpono; -ული intercalarius.
. ჩარიცხვა ascisco; -ულნი ascripti.
ჩარტყმა percussio.
ჩარტობა defigo, depango, infigo, pangō.
ჩასაფრებქა 1. insidiae; 2. insidior; -ული insidiator.
ჩასახება, ჩასახვა 1. conceptio; conceptus; 2. concipio.
ჩასახლება 1. adiectio; 2. immigro.
ჩასვენება (მნათობისა) aborior.
ჩასვლა 1. descensio, descensus, obitus, occasus; 2. aborior (მნათობის ჩ.), cado, descendo, occido.
ჩასობა defigo, depango.
ჩასუნთქვა 1. inbalatio; 2. inhalo.
ჩასხმა diffundo, infunde; ingero.
ჩატანა defero; conveho.
ჩატარებქა fero; -ული gestus.
ჩატენა contrudo, infarcio, infulcio.
ჩატკბარუნება ligurio.
ჩატკეპნა cogito.
ჩაუქრობელი inexstinctus.
ჩაფიქრებული cogitabundus.
ჩაფოფა defodio, infodio, obruo.
ჩაფრენა transvolō.
ჩაქოლვა 1. lapidatio; 2. lapido.
ჩაქრობა deflammo, restinguo.
ჩაქსოვქა, ჩაქსოვება intertexto; -ილად contexte.
ჩაქრჩი malleolus, malleus.
ჩალრმავება recessus.
ჩაყვანა deduco, deveho.
ჩაყვინთვა demergo.
ჩაყრა devolvo, infrio.
ჩაყურსვა immergo, merso.
ჩაშვება 1. demissio; 2. demergo, demitto, immergo (წყალში ჩ.), merso, submitto.
ჩაჩრა consuo.
ჩაჩურჩულება insusurro.
ჩაცემა (მახვილისა) demergo, exigo, transigo (შუბის ჩ.).
ჩაცვინული concavus.
ჩაცმა 1. indutus; 2. convestio, induo,

vestio.
ჩაძინება indormio.
ჩაძირვა immergo, mergo, merso, supprimo.
ჩაწერა 1. perscriptio; 2. ascribo, conscribo, inscribo, subscribo, transcribo; mando.
ჩაწედენა insinuo.
ჩაწედომა (ჩაწვდები) comprehendo.
ჩაწვეება instillo; იხ. 2. inauditus.
ჩაწველა immulgeo.
ჩაწვნა 1. implexus; 2. implecto, implectio, intertoxo, intexo.
ჩაწვობა 2. insero.
ჩაქედვა inseco.
ჩაქერტა intueor.
ჩაქიდება amplector.
ჩაქრა inseco.
ჩახარშვა incoquo, percoquo; -ულთ 2. incoctus.
ჩახედვა introspicio.
ჩახერგვა obstruo.
ჩახრინწული raucus.
ჩახტომა insulto.
ჩახუტება amplexus.
ჩახშობა obstrepro.
ჩაჯდომა consido, subsido; ნავში ჩ. conscensio.
ჩემი meus; იხ. 1. mi, mihi.
ჩენო 1. acus, folliculus.
ჩეკმა caliga (caligarius), caligula.
ჩეჩვა pecto.
ჩეხქა consectio; -ით caesim.
ჩევენება 1. demonstratio, indicium, informatio, monstratio, ostentatio; 2. acclaro, commonstro, demonstro. expono, 1. indico, informo, monstro, ostendo, ostento, pareo, perhibeo, portendo, praebeo, praedico.
ჩვენებითი demonstrativus, indicativus.
ჩვენი noster.
ჩვეულება consuetudo, mos, usus; ჩ. მაქვს soleo, assoleo.
ჩვეულებრივი assuetus, consuetus, di-

- vulgatus, factitatus, mediocris, obsoletus, ordinarius, pervulgatus, plebeius, solitus, suetus, trivialis, usitatus, vulgaris.
- ჩვიდმეტი septendecim.
- ჩვილი ცხოველი pullus.
- ჩვრები incunabula.
- ჩვილი 1. conquestio, conquestus, querela, querimonia, questus; 2. accuso, apploro, conqueror, criminor, incuso, peto, queritor, queror.
- ჩინებულნი illuminatus, magnificus; -ად apparatus, egregie, magnifico, nobiliter.
- ჩინახვი ingluvies.
- ჩირალდანი fox, funale, lampas, taeda.
- ჩირგვნარი arbustum.
- ჩიტვი avicula; avis; -ების დამპყერი auceps.
- ჩირკი pus.
- ჩირკის მოცობა 1. contaminatio; 2. calumniator, commaculo, commendo, conscelero, contamino, contemero, criminor, dehonesto, imbuo, inquino, maculo.
- ჩირქმოცებულნი contaminatus, immaculatus, maculosus,
- ჩიყვი struma.
- ჩლუნგი hebes; ჩ. ვარ hebeo, ჩმახი nugae.
- ჩონკური plectrum.
- ჩოჩორი asellus.
- ჩოჩქოლი trepidatio.
- ჩრდილი umbra; -იანი opacus, umbrosus; -იანი ადგილი umbraculum.
- ჩრდილო, ჩრდილოეთისა septentrionalis; boreus.
- ჩრდილო-დასავლეთის ქარი caurus, prodromus.
- ჩრდილოეთი aquilo, boreas, septentriones.
- ჩრდილოეთის ქარი aquilo, boreas.
- ჩრჩილი tinea.
- ჩუკნობა masturbor.
- ჩული ephippium.
- ჩუმი taciturnus, tacitus; -ად ყოფნა taceo; conticesco.
- ჩურჩული susurro; -ით ლაპარაკი musso.
- ჩურყვავილა *varicella.
- ჩუქება 1. dona, donatio; 2. impertio.
- ჩუხჩუხი murmur.
- ჩქარა citatim, cito, cursim, ociter, ocius; ჩ. სიარული accelero.
- ჩქარი agilis, celer, citus.
- ჩქარობს curro, intercurro, maturo.
- ჩხავილი crocio; cano.
- ჩხარუნა crepitacillum.
- ჩხარუნი tinnitus.
- ჩხვლეტა compungo, fodico, mordeo, pungo, stimulo.
- ჩხირი bacillum, talea.
- ჩხრეკა rimor.
- ჩხუბი 1. rixa; 2. digladior, rixor.
- ჟ ac, atque, quidem.
- ცა coelum, caelum caelus, celum; 1. axis; -ს ვწოდებთ სიხარულით exsulto.
- ცალიერი inanis, vacuus, vanus.
1. ცალკე (ზმს.) discretim, seorsus, separatim; ც. დაბანაკება dissido.
2. ცალკე privus, separatus, singularis.
- ცალკეული separatus, singularis.
- ცალკე-ცალკე disiuncte, separatim, singillatim, singulatim, viritim.
- ცალმზრივი curtus (გადატ.).
- ცალხელა unimanus.
- ცამეტი tredecim; -ჯერ tredecies.
- ცარცი creta; -წასმული cretatus; -ით მდიდარი cretosus; -ისა creteus.
- ცარიელი იხ. ცალიერი.
- ცაცხვი tilia.
- ცაცხაი 1. tremor; 2. tremo, trepido.
- ციბერი captiosus, catus, dolosus, eruditulus, pellax, subdolosus, vaffer; -ად dolose.
- ცდა 1. conatio, conatum, conatus, experimentum, periculum, studium, temptamen, temptamentum,

tirocinium, usus; 2. attento, conor, deprecor, molior, periclitator, pertento, tempio.

ცდილობს იხ. annitor, elaboro, facio. ცეზურა caesura.

ცეკვა 1. saltatio; 2. salto.

ცელვა tondeo.

ცელიო falx, messoria; -იანი falcatus; -ით შეჭურვილი falcifer; -ის მკეთებელი falcarius.

ცელქი lascivus, petulans.

ცემა 1. ictus, 2. incussus, infortunium, pulsatio, pulsus; 2. affligo, cudo, ferio, icio, mulco, obtundo, pulso, tundo.

ცემა-ტყემა infortunium.

ცენზორი censor; -ის თანამდებობა censura,

ცენტრი centrum; -ული centralis.

ცენტრიდანული centrifugalis.

ცენტრისკენული centripetalis.

ცენტურია centurio, ordo.

ცერად მიპყრობა (თვალებისა) obliquo.

ცერი pollex.

ცერცვი cicer, faba, legumen.

1. ცეცხლი flamma, ignis, igniculus, vapor.

2. ცეცხლი (ხანძარი), incendium.

ცეცხლივით წითელი flammeum.

ცეცხლი მედება ardesco, exardesco.

ცეცხლის მოკიდება 1. inflammatio; 2. flamma, inflammo.

ცეცხლის წაკიდება incendio; ც. წამკიდებელი incendarius, turbator.

ცეცხლოვანი flammeus, flammifer, igneus, ignifer, ignitus.

ცეცხლში ნაშობი ignigena.

ცვალება permutatio.

ცვალებადი alternus, commutabilis, inconstans, mobilis, mutabilis, vagus, varius; -ად inconstanter, varie.

ცვალებადობა commutatio, inconstantia, mobilitas, mutabilitas, varietas.

ცვარი ros; იხ. roro.

ცვა-ფარვა praesidium.

ცვილი caera, cora; -იანი cerosus; -ისა cereus.

ცვლა 1. commutatio, mutatio; 2. vario.

ცვლილება commutatio, mutatio, momentum, variatio; -ის შემოტანა novo.

ცთობილნი planetae.

ციალი iubar.

ციებია febris, febricula; -იანი febricosus, febriculosus; -ით დაავადებული hemitritaeus.

ციფი algidus, alsus, frigidus, perfrigidus, praefrigidus; ც. ჰავა nives; ც. ვარ frigeo; frigesco; -ად frigidus.

ცილა album, candidum.

ცილისწამებია 1. calumnia; 2. calumnior, infamo, mentior; -ითი criminosis; ცილისწამებელი calumniator, criminator.

ცისკარი aurora, iubar.

ცისფერთვალება caesius.

ცისფერი caeruleus, caesius, glaucus. ციფრი aetherius, caelestis; ც. ცხოვრება caelihatius.

ციცაბო abruptus, acclivus, arduus, arrectus, circumcivus, deruptus, praeceps, praccisus, praeruptus, scrupulusus; ც. კლდე cautes, cotes.

ციხე-სიმაგრე arx, burgus, castellum, castrum; -ისა castellanus; -ის მცველები castellani.

ცმუტვა 1. trepidatio; 2. trepido.

ცნება comprehensio, conformatio, notio.

ცნობა 1. agnitio, notitia, 2. nuncius; 2. (ვენობ) agnosco, disco, experior, fateor, noscito, nosco; არ ვენობ improbo.

ცნობების შიტანა (შოტანა) defero, refero, reporto.

ცნობილი certus; 1. cognitus, comper-

- tus. contritus, famosus, inclutus, nobilis, nominatus, notus, pervagatus; ც. ვხედები enotesco, inclaresco, innotesco, notesco; -ა constat.
- ცნობისმოყვარე curiosulus, curiosus; -ობა curiositas; -ობით curiose, ცოდვა 1. culpa, peccatum; 2 (ვეოდავ) delinquo, pecco.
- ცოდნა 1. cognitus, conscientia, intelligentia, peritia, prudentia, scientia; 2. (ვიცი) comperio, conscio, intelligo, noscito, nosco, novi; sapio, scio; არ ვიცი nescio; -ით erudite, scienter, scite.
- ცოლი coniux, coniunx, marita, nupta, uxor; -ისა uxerius.
- ცოლქმრული coniugalis. maritus; socialis.
- ცოტა maligne, parum, tenuis, vaeus; perpauci.
- ცოტათი sub.
- ცოტა-ცოტა minutatim, sensim.
- ცოფი rabies; -იანი rabidus, furiosus.
- ცოცვა repo.
- ცოცხალი vivus; actuosus, agens, animalis, animans, animatus; vegetus, vivax. იხ. superstes.
- ცოცხალ-შეკვდარი exanimis, exanimus, semianimis, semianimus, seminex, semivivus.
- ცოცხლობს provivo. იხ. superstes.
- ცოცხი scopae.
- ცრემლები დაღვრა Illacrimo, lacrimo.
- ცრემლი lacrima, lacrimola, lacruma; humor (გადატ.).
- ცრემლმორეული lacrimosus.
- ცრუ mendax; ც. ფიცი periurium; ც. ფიცის მიცემა peiero; -ობა mentior, amentior.
- ცრუმორწმუნე religiosus, superstitiosus; -ობა religio, superstitio.
- ცრუქორწინება coemptio.
- ცუდად male, 2. peius, pessime, prave, 2. secus, sinistro; ც. მოაგრობა divexo, de-utor.
- ცუდბედიანი malus.
- ცუდი malus, maleficus; malignus; peior, pessimus; ც. დამოკიდებულება antipathia; ც. რჩევის მომცემი malessuadus; ც. საქციელი malefacio; malefactum; ც. სახელი infamia; ც. სუნი mephitis. იხ. ცუდად.
- ცუდის შრმასწავებელი inauspicatus. იხ. dirae.
- ცული securis.
- ცურვა 1. natatio; 2. emergo, no, nato, navigo (ხომალდით ც.), reno.
- ცულლუტი nebulo.
- ცქერა 1. suspectus, visio, visus; 2. aspecto, aspicio, conspicio, invisio, viso; ეკვიო ც. suspicio; ზევიდან ქვევიო ც. despecto; იქით-აქეთ ც. circumspicio; შორს ც. prospecto.
- ცქვიტად mobiliter.
- ცხადად clare, definite, dilucide, evidenter, liquide, liquido, manifeste, palam, perspicue, propalam.
- ცხადი clarus, conspectus, definitus, dilucidus, onucleatus, evidens, liquidus; lucidus, luculentus, manifestus, perspicuus, testatus; ც. ვარ luceo; -ია apparet, liquet.
- ცხადყოფა clare, manifesto.
- ცხავი colum.
- ცხარე fervidus, flagrans.
- ცხარობა effervesco.
- ცხელი aestuosus, ardens, calidus, flagrans, praecalidus, praefervidus, 1. torrens, torridus; ც. ვარ caleo; ც. საფენი fomentum; ც. ქარები estesiae.
- ცხენოსარბიელი hippodromus.
- ცხენი equa, equus; caballus, mannus, iumentum; ტროადის ც. equus abiegnus; -ისა equinus, caballinus; -ის მომვლელი 2. calo.
- ცხენით სიარული equito, abequito, perequito.
- ცხენ-ირევი alces.

ცხენოსანი eques; ც. ჯარი equitatus, ala.

ცხვარი ovis; 2. pecus, verrex; -რისა ovilis; -რის ფარა 1. pecus; -რის ჭურჭი mastruca.

ცხვირი nasus; rostrum; ხომალდის ც. prora; -იანი rostratus; -ის ნესტო naris.

ცხვირის დაცემინება sternuo.

ცხვირის მოხოცვა 1. emunctio; 2. emungo.

ცხვირსახოცი sudarium.

ცხოველი animal; vegetus; სამსხვერ-
პლო ც. hostia.

ცხოველმყოფელი vitalis, vivax, vividus; -ობა vigor, vivacitas.

1. ცხოვრება 1) vita; -ისა vitalis; 2) victus; 3) habitatio; contubernium, convictio, convictus, cubitus.

2. ცხოვრება (ვეცხოვრობ) vivo; colo; dego, habito incolo, inhabito; ვინმესთან ერთად ც. convivo, cubito.

ცხრა novem; -ჯერ novies; ც. -ცხრა noveni.

ცხრაასი nongenti; -ჯერ nongenties.

ცხრა დღისა nundinus.

ცხრილი cribrum.

ქაბრი infundibulum.

ძაგება (ვაძაგებ) culpo.

ძალა potentia, robur, vis; amplitudo, arbitratus, igniculus, manus, nervus, opes, ops, succus; ძ. მაქვს polleo, possum, praevaleo, valeo, vigeo.

ძალადობა maleficium.

ძალაუნებურად necessarie, necessario.

ძალაუფლება imperium, manus, potentia, potestas, regnum, securis, tyrannis; auspiciu, ditio; უზენაესი ძ. principatus.

ძალიან magnopere, valde, vehementer; admodum, care, graviter. impendo, longe, multum, oppido, 2 per-, prae; ძ. დიდი ingens;

ძ. დიდხანს diutissima; ძ. ვედილობა annitor.

ძალმომრგობა 1. vis; 2. violo.

ძალლონე nervulus; -ის ხმარება molior.

ძარცვა 1. latrocinium, praedatio, rapina; raptus, compiliatio; 2. praedor; compilo, depecolor, despolio, diripio, spolio.

ძარღვი fibra, nervus, vena.

ძაფი acia, filum, fimbria, licium, lina, stamen.

ძაღლი canis, canicula, catellus.

ძახილი conclamo; inclamo. reclamo, voco; cieo, clamito, concieo, quiritio.

ძვილე septum.

ძებნა 1. inquisitio, quaestio; 2. anquiro, conquiro, inquirio, investigo, perquiro, quaero, requiro, vestigio.

ძეგლი monumentum; monimentum.

ძელი tignum, 2. malus. sublica, transtrum.

ძერა vultur, vultur; milvus.

ძეწვევი catella.

ძეხვი botellus, botulus, hilla.

ძვალი os (osseus), ossiculum.

ძველად antiquus. olim.

ძველებური antiquus, priscus, vetustus.

ძველთაძველი avitus, cascus, perantiquus.

ძველი vetus, veteranus, vetustus; annosus, antiquus, capillatus (გადატ.), obsoletus, perantiquus, pervetus, priscus; ძ. დრო antiquitas.

ძვირი carus, impensus, percarus, sumptuosus; -ად care, imponse, magni (ძ. [გა]ციდე).

ძვირფასი carus, dives, dilectus, percarus, pretiosus, sumptuosus; -ად მიჩნევა caritas.

ძიება 1. inquisitio, petitio, quaestio, exsecutio (სასამართლო ძ.); 2. an-

quiro, exsequor, inquiero, quaero, quaeo, requiro. sequor; d. კვალი-
ბა indagatio, indago
ძილი 1. dormitio, somnus, sopor; 2.
dormio, dormito.
ძილისგუდა dormitor.
ძირი fuudus; -იანად funditus.
ძირითადი principalis.
ძირმაგარა carbunculus, 2 furuncu-
lus, vomica.
ძირს pessum; d. ჩაგდება delectio,
ძიდა nutrix, nutrimentum.
1. ძლევა (ვადლევ) dano.
2 ძლევა (ვძლევ) vinco, revinco.
ძლიერება opes, ops.
ძლიერი armipotens, concitatus, im-
pensus, imperiosus, nervosus, ope-
rosus, opulens, polens, potens,
praeptens, praevalidus, robustus,
superus, superior, valens,
validus, vehemens; -ად acriter,
potenter; -ად ყოფნა valco.
ძლივ, ძლივს exigens, aegre, diffi-
cilliter, difficuller, gravate, grava-
tum, operose, vix, vixdum (ძლივს-
ლა).
ძმა frater, fraterculus, consors;
-ური fraternus; -ობა fraternitas,
germanitas; -ის მკელელი fratrici-
da.
ძმარი acetum.
ძნა merges.
ძნელი arduus, confragosus, dubius,
inexpeditus, iniquus, operosus;
d შეაარულელებელი inexplicabilis;
-ად დასასწავლი indocilis.
ძოვა, ძოვება 1. depastio; 2. depasco,
pascu.
ძონებში panni; lacinia; -ში შემოსილი
pannosus.
ძოწეული clavus, purpura, purpureus;
-შემოვლებული clavatus.
ძრახვა 1. insectatio, vituperatio; 2.
castigo, vitupero; condemno, in-
sector, reprehendo.
ძრომა repo.

ძროხა vacca; bos; მაკე d. forda; -ისა-
vaccinus, bubulus.
ძრწოლა 1. trepidatio; 2. horreo, tre-
pido.
ძუ femina.
ძუნწი malignus, parcus; illiberalis,
restrictus; -ობა malignitas.
ძუძუ maunilla, mamma; 1. uber.
ძუძუთავი papilla.
ძუძუსმტე collactaneus.
წაბლი castanea; -ის ტყე castanotum-
წაბლისფერი fulvus.
წაბორძიკება praepedio.
წადილი aviditas, cupido.
წათრევა retraho, subtraho.
წაიდება ცეცხლისა lucendo.
წალეკვა 1. inundatio; 2. inundo.
წამალი medicamen, medicina, phar-
macon.
წამახალისებელი hortativus.
წამახუა acu-, exacu; -ული acutus,
წამგლეჯი captator.
წამება 1. martyrism; cruciamentum,
crux, carnicina, lanlatus, tor-
mentum; 2. crucio, discrucio.
წამი: იმ წამს inibi.
წამკითხელი anagnostes, collector.
წამლობა medeor.
წამოდგომა assurgo, exsurgo, insur-
go, resurgo, surgo.
წამოზრდა exignia subnascor.
წამომწეები auctor, conductor.
წამოსახხამი amiculum, diplois, en-
dromis, lacerna, palla, paludamen-
tum, peplum.
წამოყენება exhibeo, praetendo, pro-
fero.
წამოყვრება elatro.
წამოწევა adinsurgo; profero.
წამოწოლა accubo, accumbo, discum-
bo; -ილი effultus.
წამოწევა 1. au-um, 2. ausus. c-ep-
tum, commissum, 1. inceptum, in-
ceptus, institutum; 2. adior.
conor, inco, molior, suscipio.

წამკეზებელი concitator, concitatrix, concitor, evocator, exstimulator, hortator, impulsor, instigator, instigatrix

წამწამები palpebrae

წამწალისებელი hortator.

წაობი supercilium.

წარდგენა offero, praebeo, protero.

წარდგომა desurgō, 1. praesto esse, prodeo.

წარვლენილი demissus

წართევა 1. ademptio, deminutio, dampntio, detractio; 2. adimo, interceptio, deminuo, demo, derogō, detraho, dirigo, eripio, exspolio, extorqueo, exuo, 1. multo, nudo, orbo, perimo, praerigescō, privo, spolio; subtrahō.

წარმავალი cauteus, fugax, volucer.

წარმართები ethnici; -ული ethnicus, paganus, secularis.

წარმატება 1. emolumentum, felicitas, praemium, profectus, progressus, proventus; 2. secundum -ით effiecte, efficaciter, recte; 2. (-ით ვმოქმედებ) proficior, succedo

წარმოდგენა 1. imago, informatio, intellectus, notio, opinio; 2. concipio, imaginor, repraesento

წარმოება 1. actus, derivatio (გრამატ.), informatio; 2. administro, committo, derivo (გრამატ.), gero, informo.

წარმოთქმა 1. declamatio, dietio, nuncupatio; 2. effor, nuncupo.

წარმოთქმელი სიტყვა 1. concio, contumela.

წარმოსადგეცი speciosus; -ობა coltudo.

წარმოსადგენი cogitabilis.

წარმოსახვა 1. fictio, imaginatio; 2. defingo, fingo, informo.

წარმოქმნა 1. partus; 2. exsisto, 2. sero.

წარმოშობა 1. coortus, derivatio, fetura, 1. fetus, generatio, genesis,

genitus, origo, ortus, partus, principium; 2. conior, erco, delabor, edo, effloresco. exigno genere, gēno, gerno, gigno, orior pario, procreo, progigno, semino, 2. sero; მდაბიო წ. humilitas ignobilitas; მდაბიო -ისა humilis, ignihis.

წარმოშობილი editus, natus, oriundus, prognatus.

წარმოტაცი delicateus; -ად delicate.

წარუბოტეცი indelebilis, inexpiabilis, inextinctus.

წარღენა diluvio, diluvium, cluvis.

წარჩნებუცი excelsus, illustris, nobilis, primus; -ნი megistanes, nobilitas, optimates.

წარწერა 1. inscriptio; opigramma, praescriptio, titulus 2. inscribo.

წასვლა 1. abitus, decesio, discessus, digressus, emigratio, excessus, profectio, secessio; 2. abeo, discedo, excedo, vado.

წასმა lino, perungo.

წაუციობხვი 1 illoctus.

წაქეზება 1. adhortatio, calcar (გადატ.), hortamen, hortatio, hortatus, impulsio, impulsus, incitatio, 2. inductus, instinctus, invitatio, sollicitatio, stimulatō, stimulus; 2. acuo, adduco, adhortor, cieo, commovo, concio, concito, evoco, exacio, exico, excito, exstimulo, hortor, impello, iucito, induco, instigo, instimulo instiguo, invito, irrito, permovo, perpendo, propello, sollicito, stimulo, trudo.

წაქეცეა 1. strages; 2. obturbo.

წალა caliga, calceus.

წალება 1. deportatio, relatio; 2. absumo, ago, asorto, aufero, aveho, degero, deporto, follo, praefero, proveho, refero, regero, 2. relego; მალულად წ. subtrahō.

წაყვანა 1. ductus, gestio (აქმის წ.), reductio; 2. abduco, abstrahō,

asporto, aveho, ducto, produco. veho; ფარულად *ŷ. subduco.*

წაშლა *delino, detero, oblittero.*

წაცხება *collino, delibuo, delino, illino, lino, oblino, ungo, perungo.*

წაწყდობა *occurro, ofendo, supervenio.*

წაჭრა 1. *detruncatio*; 2. *abscido, accido, castro, detruncio, praecido, succido.*

წახალისება 1. *adhortatio, hortatio, hortatio, invitamentum, stimulatio, stimulus*; 2. *adhortor.*

წებო *ferrumen, gluten, glutinum*; -იანი *glutinosus.*

წევა *traho.*

1. წელი *lumbus*; -გაშეშებული *delumbis*; -მოტეხილი *elumbis*; -ის გაშეშება *delumbo*; -ში ეწყდები *ingemo.*

2. წელი (ნაწლავი) *botulus.*

3. წელი (წელიწადი) *annus*; ორი წ. *biennium*; სამი წ. *triennium.*

წელიწადი *annus.*

წერა 1. *scriptio*; 2. *scribo, postscribo, praescribo, peraro* (გადატ.), გამუდმებით წ. *scriptito*; საწინააღმდეგოდ წ. *rescribo*; ქვეშ (მო)წერა *subscribo.*

წერაქვი *bidens, 2 ligo.*

წერილი *epistola, literae, codicillus, tabella*; -ების დამტარებელი *tabularius.*

წერილობითი *epistolaris*; წ. დაეაღებები *dictata.*

წერო *grus.*

წერტილი *punctum.*

წესი *canon, disciplina, institutum, lex, mos, norma, regula.*

წესიერება *decentia, honestas.*

წესიერი *canonicus, disciplinatus, normalis, ordinarius, rectus, regularis*; -ად *discripte, distribute, ordinatim, recte.*

წესისამებრ *rite.*

წესრიგი *ratio.*

წვა 1. *deflagratio*; 2. *concalesco, conflagro, deflagro, flammo.*

წვალეხა 1. *athlon, cruciamentum, stimulus*; 2. (ვაწვალეხ. ეწვალეხ) *afflicto, crucio, defetiscor, degravio, discrucio, divexo, eneco, exsudio fodico, laboro, peruro, stimulo, sudo*; -ით *laborioso.*

წვეთა, წვეთება *roro, stillo, destillo.*

წვეთი *gutta.*

წვეთ-წვეთად *guttatim*; წ. -წ. დენა *destillatio.*

წვენი *succus.*

წვერ-გამო *imberbis.*

1. წვერი *barba*; -იანი *barbatus.*

2. წვერი (მწვერვალი, წვეტი) *apex, cacumen, fastigium, vertex.*

წვეტი *acies, acumen, cuspis, mucro, spica, spiculum, spina*; -იანი *spinosis, acutus.*

წვევი *fibula, tibia, crus.*

წვიმა 1. *imber; nimbus, pluvia*; 2. (წვიმს, წ. ჩამოდის) *pluit, depluo, 2. imbrico, impluo.*

წვიმიანი *aquosus, imbricus, imbrifer, nimbus, pluvialis*; წ. ამიდი *nimbus.*

წვირიანი *donde paedor.*

წვირილად *minutatim, minute, minutim, tenuiter.*

წვირილი *tenuis, pertenuis, subtilis.*

წიალი *complexus, gremium, uter.*

წიბო *angulus.*

წიგნაკი *libellus.*

წიგნსაცავი *bibliotheca.*

წიგნი *liber, libellus; caudex, codex, volumen*; -ების გამყიდველი *librarius, bibliopola*; -ების ყუთი *librarium.*

წიგნიერი *literatus.*

წიგნა *raucus.*

წივილი 1. *vagitus*; 2. *vagio.*

წითელი *ruber, rubrus; rubicundus; coccineus, coccinus*; ღია წ. *rufus*; წ. ვარ *rubeo*; წ. ფერი *rubor*;

წ. საღებავი *fucus*; წ. ტანსაცმელი *coccina*; წითლად შეღებვა *rubificatio*.

წილი *pars, portio, sors*.

წილის ყრა 1. *sortitus*; 2. *sortior, sortito*.

წინ *ante, prae, pro, supra*; *ob*; ამის წ. *antehac*. — წინ გამოსვლა *procedo*; წ. გარეკვა *propello*; წ. დადგმა *antepono*; წ. დახრა *proclino*; წ. დგომა *antesto, antisto*; წ. რბენა *praecurro*; წ. ტარება *antefero*; წ. უფნა *praesum, praemineo*; წ. წადგმა *promoveo*; წ. წარდგომა *procedo*; წ. წილება *antefero*. — წინსვლა 1. *antecessio, processio, progressus*; 2. *antecedo, anteeo, antegredior; praecedo, praeeo, praegredior, procedo, prodeo, progredior, proveho, succedo*.

წინა *anterior, anticus, prior*.

წინააღმდეგ *adversus, adversum, contra, in, praeter; contrarie* (ზმნ.). წინააღმდეგი *contrarius*; წ. ვარ *absto, obsum, oppono*.

წინააღმდეგობა 1. *contradictio, discrepatio, diversitas, intercessio, repugnantia; antinomia* (წ. კანონებში); 2. *contradico, obloquor, obsisto, obrecto* (შურით წ.), *rebello, reclamo, repugno*.

წინააღმდეგობის გაწევა 1. *repugnantia, responsio*; 2. *adversor, contraeo, resisto, resto*.

წინაწაღებ(ა) *censio*; -ის შეტანა *irrogo*. წინადღეს *pridie*.

წინათ *ante, antea, antidea, dudum, nuper, olim, supra*.

წინათგარძნობი *praesagus*.

წინაკარი *propylaea*.

წინამდებარე *instans*.

წინამოადგილე *antecessor, decessor*.

წინამორბედი *praeivus, prodromus*.

წინამძღვარი (ლოგიკაში) *assumptio*.

წინამძღოლობა 1. *ductus*; 2. *duco, ducto*.

წინამძღოლი *dux, ductor; coryphaeus, praetor*.

წინანდელი *anterior, prior, pristinus, superior, superus*.

წინაპარი *atavus; avus, origo, 2. patrens*.

წინასიტყვაობა *praefatio, prooemium*.

წინასწარი აღება *antecapio, anticipo*;

წ. გამოძიება *divinatio*; წ. გრძნობა *praesagium, ominor*; წ. დაუფლება *antecapio*; წ. თქმა *praedictum*; წ. მცოდნე *praescius*; წ. მხედველი *provisor, prudens*; წ. ხედვა *divinatio, providentia; provideo*.

წინასწარმეტყველება 1. *augurium, carmen, coniectura, praedictio, praedictum, praesagium, vaticinatio*; 2. *augur, ominor, portendo, 2. praedico, vaticinor*.

წინასწარმეტყველი *vates*; *ob*. მისანი; -ური *fatidicus, fatiloquus*.

წინაშე *coram*.

წინდაუხედავი *abruptus; improvidus, incautus, inconsideratus, inconsultus*.

წინდაუხედაობა *improvidentia, imprudentia, temeritas*.

წინდაწინ *prae, protenus*; წ. თქმა *praefor*; წ. გაგზავნა *antemitto*.

წინდახეული *cautus, consideratus*; -ება *cautela, cautio, circumspectio, provisus*.

წინდებელი *praepositio*.

წინწილი *cymbalum*.

წინწკალი *macula*; -ლებიანი *maculosus*.

წირთბლი (კარისა) *postis*.

წისქვილი *molae*; -ის ბორბალი *haustum*; -ის კვა *mola*.

წიფელი *fagus*; -ისა *fagineus*.

წიწვიანი *conifer*. *ob*. *conus*.

წიხლის კვრა *calcitro*.

წიკვრავი *gannitus*.

წკმუტუნა *raucus*.

წკრიალა *clarisonus*.

წლიური annuus, annalis; წ. მოსავალი annona.

წმინდა purgo; colo.

წმიდათა-წმიდა sacrum.

1. წმ.ნდა sacer, sanctus.

2. წმინდა („სუფთა“) purus, sincerus, merus; წ. ტილო byssus.

წნელი talea, vimen, virga.

წნება angor.

წნული crates, plexus.

1. წოდება appellito, 1. appello, 2. dico; laudo.

2. წოდება (სოციალ.) ordo; fastigium, locus; დაბალი წ. pedes.

წოლა 1. cubitus, quies; 2. cubito, cubo, iaceo, 1. incubo, occubo, recubo, recumbo; ცალკე წ. secubo,

წონა pensio, pondus; -ით pondus.

წონასწორობა aequilibrium, aequitas.

წრე circuitus, circulus, circumscriptionis; gyrus; orbis, orbiculus; -ისა cyclicus.

წრევაბდელი hornotinus, hornus.

წრეწირი circumferentia.

წრიაინი crepitus.

წრიული circularis, cyelicus, encyclo-
lios; -ად circulatim.

წუთი punctum.

წუნდაუდებელი irreprensus.

წუნი submissus; -ია elegans.

წურბელა hirudo.

წუხილი 1. angor, querimonia, sollicitatio, sollicitudo; 2. aegresco, deplango, doleo, indolesco, maereo (moereo), misereor.

წვალბადი hydrogenium.

წვალდილობა diluvies, diluvium, eluvies, illuvies.

წყალი 1) aqua; 2) flumen, fluvius; -ლისა aquarius, aquaticus, aquatilis; -ლის მომტანი aquator; -ლის გამოვლება deluo; -ლის ამოვლება aquatio, aquor; -ლის გაყვანა rigio.

წყალმანკი hydrops.

წყალნარევი (ღვინო) dilutus.

წყალობა 1. beneficium, benevolen-

tia, benignitas, dementia, favor, gratia, pax, venia; 2. (გწვალობ) indulgeo; -ით per.

წყალსაგდები არხი emissarium.

წყალსადენი aqueductus, specus.

წყალსადინარი მილი cloaca.

წყალსაცავი impluvium, piscina.

წყალ-წყალა elurus.

წყარო fons (fontanus), fonticulus.

წყება ordo, strues, vorsus.

წყევლა 1. detestatio; 2. detestor.

წყენა 1. offensio; 2. piget, stomachor.

წყეული sacer.

წყვდიადი crebusculum, nubes, tenebrae (tenebrosus).

წყვილი geminus, par; bigae (წ. ცხენი)-

წყლიანი aquosus, aquaticus.

წყლიერი aquatilis.

წყლის ქათამი fulica.

წყნარი inturbidus, lenis, lentus, mitis, mollis, otiosus, pacatus, placatus, placidus, quietus, taciturnus, tranquillus; -ად clementer, leno, leniter, mansueto, mite.

წყობა ratio; formula; სამხედრო წ. agmen.

წყრთა cubitum (cubitalis), ulna.

წყრომა 1. ira; 2. irascor.

წყურვილი 1. sitis; 2. sitio.

ჭა puteus.

ჭაბუკი iuvenis; ephebus; -ური iuvenilis.

ჭადრის ხე platanus.

ჭავლი helix.

ჭალა lucus, luculus, nemus, arbutum; -იანი nemorosus; -ებში მონეტრალე nemorivagus; პალმების ქ. palmetum.

ჭამა (ძო, comedo, cibor, epulor, 2 mandio, pascor, vescor.

ჭაოქ 2. palus, stagnum; -იანი paludisus, paluster.

ჭარბად effuse; ქ. არის redundo, sa-
persum, suppedito.

კარხალი *heta*.

კალარა 1) *canens, canus*; კ. ვარ *cano*; 2) *cani, canities, nix* (გადატ.).

კაშნიკი *degustatio*.

კაჭა (ყურძინისა) *brisa ob. lora*.

კედვა *fabricor, tundo*.

კერა 1. *aucupium, captura*; 2. (მიბი-რავეს) *cohibeo, insideo, praeheo*.

კერი უჯრედოვანი *lacunar, laquear*.

კეშმარტივება *veritas, verum*.

კეშმარტივი *verus*; -ად *vere, vero*.

კეჭა 1. *fragor, tonitrus, tonitruum*; 2. *intono, mugio, tono*.

კეჭა-ქუზილი *fulmen (fulmineus)*.

კევი *secale; asia*.

კვარტლი *fuligo*.

კვრეტა 1. *provisio, speculatio, visio; certumio*; 2. *inspecto, inspicio, intueor, tueor*.

კია *vermis*; აბრეშუმის კ. *bombyx*.

კიანაჭაბი *cariosus*.

კიანკველა *formica (formicosus)*.

კიანფერი (სალეზავი) *coccum*.

კიდაობა 1. *athlon, ceroma, luctatio*; 2. *luctor*.

კიდილი *athlon*; -ით *certatim*.

კილი *iuncus*; -იანი *iuncosus*.

კილობი *matta*.

კინთვა *nisus*.

კინჭარი *urtica*.

კიბი *umbilicus*.

კირი *pestis, pestilentia; tabum*.

კირნახული *frux*.

კიხეინი 1. *hinnitus*; 2. *gemo, hinnio*; -ით *hinnibunde*.

კიშკარი *porra*.

კკვიანი *astutus, sapiens, sollers*.

კკნობა *langueo*.

კკუა *mens; animus; cor*; -ის სწავლე-ბა *admonitio, admoneo*; -აზე შეშ-ლა *alienatio, dementio*.

კკუნაკლები *socors*.

კკუაშეშლილი *vecors*.

კმევა *cibo, nutrio, nutricor*.

კოკი 1. *harpago, hasta, longurinus, trudis*.

კოლოკი *contus*.

კოტი *buhu*.

კრა 1. *caedes, sectura*; 2. *caedo*.

კრაკუნეი *argutatio, crepatura*.

1. კრელი *discolor, multicolor, maculosus, versicolor*.

2. კრელი (სიმღერაში) *flexio*.

კრიალი *crepitus*.

კრილობა *vulnus; incisio, 1. plaga*.

კრილობისი მიყენება 1. *vulneratio*; 2.

vulnero; percussor; კ. მობანა *abluo*.

კრიკინა *cicada, gryllus*.

კრიკინი *argutor*.

კურკელი *lasanum, modiolus, vas*; სასადილოს კ. *gustatorium*.

კურკლეულობა *supellex*.

კუქკი *caenum, coenum*; -იანი *caenosus, immundus, spurcus*. *ob. squaleo*.

კყორი, ეკლიანი კყორი *ilex*.

ჩავსი *muscus*; -იანი *muscosus*.

ხაზი *linea; regio*.

ხაზინა *aerarium, fiscus (fiscalis)*.

ხაზინადარი *arcarius*.

ხათრიანი *facilis*.

ხალისით *benigne, lascive, libenter*; -იანი *libens, lubens*.

ხალი *macula, naevus; nota*.

ხალიჩა *tapete*.

ხალხი *populus, popellus, demos, gens, vulgus, vulgus*; მდაბიო ხ. *plebs*; -ის გადაწყვეტილება *plebiscitum*.

ხალხნრავეალი *celebratus*.

ხალხური *genticus, gentilicus, popularis, vulgaris*.

ხამლი *solea*.

ხანგრძლივი *diutinus, diuturnus, durabilis, longinquus, longus, spatiosus*; -ობა *diuturnitas*.

ხანდახმული *sonectus*; -ობა *vetustas*. ხანდახან *aliquando, interdum, nonnumquam*.

ხანი *actas, momentum, mora*; ხან—ხან

- nunc—nunc: კარგა ხანია iamdu-
dum; ერთი ხნისა aequaevus; ერთ
ხანს aliquamdiu.
ხანძარი incendium.
ხან—ხან nunc—nunc.
ხანჯალი pugio, sica.
ხაპვა 1. haustus; 2. haurio.
ხარაზი calceator, caligarius, sutor.
ხარბი avarus, avidus, cupidus; ap-
petens, avens, concupiscens, edax,
rapax; -ად avare, avariter, aven-
ter, cupide; cupienter; appeten-
ter, esurienter; -ად თვალღებდა
hio, inhio; -ობა rapacitas.
ხარება euangelizo.
ხარეხი lacuna; -იანი lacunosus.
ხარისხი fastigium.
ხარკი stipendium. იხ. vectigal.
ხარსი bos, taurus; -ისა boarius, bu-
bulus, taurinus.
ხარისა cancelli, cancer, carcer, cata-
racta, clatri.
ხარშვა 1. coctio, decoctio; 2. coquo,
concoquo coquito.
ხარშო 1. ius.
ხარხარი 1. cachinnatio, cachinnus; 2.
cachinno.
ხარჯები onus; -ის გაწევა choragium.
ხარჯვა 1. erogatio, impensa, prodi-
gentia; 2. consumo, erogo, im-
pendo.
ხარჯი pensio, dispendium, eroga-
tio, impendium, impensa, sump-
tus.
ხას concubina, paelex, pelex.
ხასიათი natura.
ხატვა pingo, depingo.
ხატოვანი თქმა figura.
ხაფანგი tribulus.
ხაზა fauces, faux, os, pharynx, ric-
tus.
ხაზვი bulbus, caepa, cepa; -ის გამყი-
დველი caeparius.
ხაზუნი attero, frico.
ხბო bucula, vitulus.
ხდება იხ. accido, incido.
ხე arbor (arbores); ხის ტანი stirps.
ხედვა 1. visus 2. comperio, specio,
ხედი prospectus.
ხეივანი arbustum.
ხეირო 1, captura, commodum, com-
pendium, frux, lucellum, lucrum;
2. (გზეირობ) fruor, lucror, praed-
dor, proficio.
ხელახლა denuo; ხ. დათვლა recenseo;
ხ. კეთება reficio; ხ. წერა rescribo.
ხელბორკილი manicae.
ხელთ sub.
ხელთ გდება indipiscor, intercipio,
potior.
ხელთ პერობა insideo.
ხელთ ქონება tracto.
ხელის manus, manica; brachium,
brachiolum: lacertus, palma, ulna
(პოეტ.); -ისა brachialis, manualis.
ხელის აღება 1. abdicatio; 2. abdicor,
amitto, aspernor, cesso, eiuro,
omitto, praedamno, recedo.
ხელის გული palma.
ხელის დამცველი receptor.
ხელის კერა impello, pulso, trudo.
ხელის მიკარება 1. contrectatio; 2.
contrecto.
ხელის მიყოფა coepto, retento.
ხელის მოკიდება 1. correptio, suspec-
tio; 2. apprehendo; capio, com-
prehendo, corripio, peto, retrac-
to. suscipio, tempto.
ხელის მომწერი ascriptor.
ხელის მოსმა mulceo, palpo, palpior,
permulceo.
ხელის მოწერა subscribo, იხ. ascrip-
tor.
ხელის ტაცება 1. captus, deprehensio;
2. apprehendo, arripio, attento.
capto, deprehendo, corripio, ra-
pio, retracto.
ხელის შემოკერა complodo.
ხელის შემწეობი dexter, efficiens,
fautor, fautrix, inutilis, 1. minis-
ter, secundus. იხ. ხელშემწეობი.
ხელის შეშლა 1. interpellatio; 2. ar-

ceo, impedio, interpono, inter-rumpo, obsum, officio.

ხელის შეწყობა adiuro, a-piro, faveo, foveo, secundo, suffragor.

ხელის შეხება 1. tactus; 2. tangor.

ხელის ხლება attingo, atrocio, dos-tringo.

ხელმეორედ iterum; ხ. ვაკეთებ itero; ხ. დადგმა repono.

ხელმისაწვდომი promiscuus, apertus, pervius.

ხელმოკლე egenus, inanis, 2. indiges, inops, pauper.

ხელმოწერა subcriptio.

ხელმძღვანელი auspex, magister; -ობა arbitratus, administro.

ხელნა (გუთნისა) bura, temo.

ხელნაწერი codex (ნუსხა); autographus, chirographum.

ხელობა artificium, fabrica, pertractatio, professio.

ხელოვანი artifex, faber, opifex.

ხელოვნება ars, fabrica, artificium.

ხელოვნური fucatus.

ხელოსანი cerdo, faber, opifex.

ხელსაყრელი commodus, faustus, inutilis, opportunus, peridoneus, peropportunus, quaestuosus, secundus; ხ. დრო occasio; ხ. მდგომარეობა opportunitas; ხ. პირობები commodum.

ხელსაწყო instrumentum, ferramentum.

ხელსახოცი mappa.

ხელუხლებელი illacessitus, illibatus, intactus, integer; -ობა integritas.

ხელფასი meritum.

ხელქვეითი cliens.

ხელყოფა peto.

ხელშეკრულება foedus, contractus, conventio, pactum; auctoramentum, compactum, conscriptio, conventum, depectio, pactio, stipulatio.

ხელშეკრულების დადება 1. ligo, pangor.

ხელშენწყობი auspicatus, prosper, sos-

pos; ხ. პირობები prosperitas; ხ. პირობებში auspicato. იხ. ხელის შემწყობი.

ხელშეუხებელი inausus, inoffensus, inviolatus, sanctus; -ლობა sanctitas.

ხელში ჩაგდება 1. iniectio; 2. adipiscor, apiscor, occupo.

ხელშუბა aclyx, iaculum.

ხელშუბის სროლა iaculor.

ხელჩართულ ბრძოლაში comminus.

ხელცალიერი inanis.

ხეობა vallis, convallis, vallocula.

ხერგი concaedes.

ხერხე limo, serra secare.

1. ხერხი lima, serra.

2. ხერხი (ოსტატობა) ars, artificium.

ხერხიანობა calliditas.

ხეტიალი 1. erratio, erratus, grassor, inambulatio; 2. ambulo, deerro, oberro, pulor, perambulo, pervagor, vagor.

ხე-ტყის მოჭრა 1. lignatio; 2. lignor, materior.

ხეხილი arbustum (arbustus).

ხევი cumulus; -იანი abundus.

ხეალ cras, crastino.

ხეალინდელი crastinus.

ხედრი sors; genesis; vicis.

ხევეა nexus.

ხევა favus (თაფლის ფიჭა).

ხევა 1. tussis; 2. tusio.

ხეველი amfractus, aofractus, flexio, gyrus, volumen; -ა helix (მცენ.).

ხევენა 1. contestatio, deprecatio; 2. exoro.

ხელიკი caccilia, lacerta, langa.

ხენა 1. arura; 2. aro, proscindo, sulcio.

ხენეშა 1. genitus; 2. ingomisco, ingemo.

ხერა mordeo.

ხერელი caverna, cuniculus, foramen, hiatus.

ხიდი pons.

ხილვა cognosco. იხ. ხედვა.

ხილი pomum (იხ. frux, fructus); ახალი ხ. primitiae; -იანი pomosus, fugatis.

ხიმინჯი sublica.

ხისა lignous, duratus.

ხიფათი periculum, scopulus,

ხლება (ვეახლება) appareo.

ხმა vox; sonitus, sonus. იხ. ხმები, ხმის..

ხმალი harpe.

ხმამალალი multisonus.

ხმამალალი გამოთქმა elatro; ხ. კითხვა recitatio, recito; ხ. ძახილი proclamo.

ხმარება strepo.

ხმაური 1) fragor; 2) (ხმაურიანი) clamor, sonorus.

ხმაურობა 1. clangor, fremitus, gemitus, rumor, sonitus, sonor, strepitus, tumultus, unda (გადატ.); 2. circumsono, circumstrepo, concrepo, confremo, constrepo, fremo, gemo, increpito, intono, sono, strepo, tumultuor.

ხმები auditio, auditus, fabula, rumor.

ხმელეთი arida, aridum.

ხმელთაშუა mediterraneus.

ხმელი arens, aridus, aridulus, assus; ხ. ვარ areo; ხ. ქვეყანა arida.

ხმელ-ხმელი depugis.

ხმიანი sonorus, vocalis.

ხმის ამაღლება arsis (ლექსში), elevatio.

ხმის აცოლება accano, recino.

ხმის გამოღება insono, resono, resulto, sono.

ხმის გამოცემა clango, resono, sono.

ხმის შიცემა 1. suffragium; 2. suffragor.

ხნობა (ხმება) inaresco.

ხრდაბენი arva, arvum.

ხრლმეობითი frequentativus.

ხოლო ast, at, autem, verum.

ხომ -oe, enim, etenim, nam; ხომ არა? nonne.

ხომალდი navis, navigium; abies, ca-

mera, carina, pinus, prora; -ისა nauticus, navalis.

ხომალდის დაღუბვა naufragium.

ხომალდის ჰატრონი navicularius.

ხომალდის უფროსი navarchus.

ხომალდის ცხვირი rostrum.

ხომალდის ხერხეშალი carina.

ხონა ferculum, ferculus.

ხორაგი utensilia

ხორბალი frumentum; silex, triticum.

ხორკლიანი asper, confragosus, hirsutus, horridus; scaber.

ხორცი caro; ღორის ხ. laridum; -იანი carnosus; -ის დუქანი laniena.

ხორციანური carnosus.

ხორცმეტი ficus, tuber; polypus.

ხორხი guttur, larynx.

ხორტბა hymnus; -ის შესება collaudo,

ხოცვა caedes.

ხოფი remus.

ხოხვა ripo.

ხრამი lama.

ხრიალი (სულთმობრძაძვისა) singultus.

ხრიკი, ხრიკები, astutia, captio, fallacia; latrobra (გადატ).

ხრინწიანი raucus.

ხრმალი harpe.

ხროვა grex, moles; examen.

ხრო manus.

ხრტილი cartilago.

ხრწნა tabes.

ხრწნადუი fragilis, mortalis, tabidus; -ობა fragilitas

ხსენება: ხშირად ხ. celebros.

ხსენი colostrum.

ხსნა 1. salus, vindicta; 2. servo; -ისა salutaris.

ხსნარი solutio.

ხსოვნა memoria, memoriola; სამარადისო aeternitas; ხსოვნის ღირსი memorabilis

ხტობა circumsilio, exsulto, persulto, resilio, salio.

ხტუნვა persulto. იხ. assaulto, assilio.

ხუთასი quingenti; -ხუთასი quingenti; -ჯერ quingenties.

ბუთი *quinque*; -ჯერ *quinques*; ხ.
წლისა *quinquennis*.

ბუთწლოდი *quinquennium*.

ბუთწლიანი *quinquennis*.

ბუმარა *ioculator, lusor*.

ბუმრობა 1. *iocatio, ioculus, iocus, ludus*; 2. *alludo, cavillor, illudo, iocor, iocular*; -ით *iocaliter, iocose, ioculariter*.

ბუნდი *compes*.

ბურო *faber, lignarius*.

ბუროთმოდესარი 2. *architectus*; -რება *architectura*.

ბუთი *operculum*.

ბუქუქი (თმა) *cincinnatus, cincinnus, cirratus, crispus*.

ბუირად *saepe, saepenumero, persaepe, frequenter, frequentato; crebro, multum*; ხ. ნახე *frequentor, celebritas*; ხ. სახმარი *frequentatus*.

ბუირი *frequens*; 1. *artus, creber, densus, multus, spissus*; ხ. ხმარება *frequentatio, tero*.

ჯამაგირი *seta*.

ჯაგნარი *sentia*.

ჯადო *fascinum*; -სიტყვა *cantamen*.

ჯადოსანი *lamia*; -ნური *magicus*.

ჯადოქარი *incantator, magus*.

ჯადოქრული *magicus; venenatus*.

ჯავრობა *indignor, irascor, stomachor*.

ჯავშანი *thorax; lorica*.

ჯალაბი *familia*.

ჯალათი *carnifex*; -ობა *carnificina*.

ჯამაგირი *salarium, stipendium*.

1. ჯამი (თასი) *acetabulum, bascauda, calix, catinus, gubata, lanx, mazonomus, patella*.

2. ჯამი *summa*; -ის შედგენა *consummo*.

ჯამ-ფილა *patera*; იხ. *echinus*.

ჯანეი იხ. ღონე; -ზე მსვლა *convalesco, revalesco*.

ჯანიანი *pubens*.

ჯანმრთელი *valens*; -ად *salve*; -ად

ყოფნა *valeo*; -ობა *sanitas, valetudo*.

ჯანსაღი *salubris, validus*; -ობა *salubritas, valetudo*.

ჯანღონით სავსე *fortis*.

ჯანჯალი *cunctans, cunctator, morator*; -ლობა *cunctatio*.

ჯარა *colus*.

ჯარის *exercitus, legio; agmen, classis*; -ის უფროსი *praefectus*.

ჯარიმა 2. *multa*. იხ. *causio*.

ჯარისკაცი *miles*. იხ. *causarii*.

ჯაფა *labor; aerumna, molimentum; sudor*.

ჯაშუში *conquisitor*.

ჯაჭვი *catena*.

ჯახრობა *exsudio, sudo*.

ჯახუნე 1. *plausus*; 2. *plaudo*,

ჯახუნე-ჯახუნედ *circulatim*. იხ. *circulor*.

ჯდომა 1. *sessio; consessus*; 2. *assideo. assido, insideo, praesideo, resideo, residuo. sedeo, sideo, supersedeo*; გარშემო ჯ. *circumsedeo. circumsideo*; დიდ ხანს ჯ. *persedeo*; სუფრასთან ჯ. *cubo*; უკან ჯ. *reveho*, შორი-შორ ჯ. *disideo*; წინ ჯ. *praesidium*.

ჯებირი *agger, moles*.

ჯერ არა *nondum, nequidem, necdum, haud-dum*.

ჯერ ერთი *primum*.

ჯერ კიდევ *adhuc, etiam-tum*.

ჯეროვნად *fideliter*.

ჯერადინი *docuatio, chiasmus*.

ჯვარი *cruce, gabalus*.

ჯიბე, უბე *sinus; recessus*.

ჯიბრი *aemulatio, simultas*.

ჯილდო 1. *merces, praemium*.

ჯირკვლები *glandulae, tonsillae*; -იანი *glandulosus*.

ჯიუტი *contumax, intractabilis, pertinax, perversicax*; -ობა *pertinacia*.

ჯიქანი 1. *ubor*.

ჯილა *diadema*.

ჯობნა *antecedo, antecello, exsupero*,

- praecedo, praecello, praepollo, praevaleo, supergredior, supero.
ჯოჯი armentum, grex; -ჯოჯად gregatim; -ისა gregalis, gregarius; -იდან გამოყოფა segrego; -ში გარე-
კა congrego.
ჯორქი mulus, mula; hinnus, iumentum; -ეზის მღვეარი mulio.
ჯოჯოხეთი gehenna.
ჯოხი baculum, hastile; scipio, virga; პატარა ჯ. bacterium; წვრილი ჯ. rudis.
ჰა! hui;
აერი aër, aether; afflatus, aura, caelum; -ისა aërius; -ში დაკიდება
suspendo; -ში მყოფი aërius.
პეროვანი pneumaticus.
პევა clima; sidus.
პი-პი! euhar.
პანგი canor.
პარმონია harmonia; -ული harmonicus.
ჰეგზამეტრი hexameter.
ჰეი! I. au, heus.
ჰერმადროდიტი androgynus, semimas, semivir.
ჰიატუსი hiatus.
ჰიპოდრომი hippodromus.
ჰო! ago, agendum, agite.
ჰოროლი acinaces. იხ. ოროლი.
ჰუმანურობა humanitas.

დასასრული

ქიჩინთაღი წჳაროები

ხელთ გვექონდა შემდეგი ლექსიკონები:

Латинско-русский словарь. Составил Г. Шульц. Издание 13-ое, Петроград 1915.

Латинско-русский словарь. Составил О. Петрученко. Издание 12-ое, Москва 1918.

Объяснительный словарь к „С. Julii Caesaris Commentarii de bello gallico,“ [составил] М. Блюс. Москва 1914.

Русско-латинский словарь. Составил В. Муссольяус. С. Петербург 1891.

Ausführliches lateinisch-deutsches Handwörterbuch... ausgearbeitet von K. E. Georges. Achte Auflage von H. Georges. Bd. I-II. Hannover und Leipzig 1919.

Lateinisch-deutsches Schulwörterbuch... bearbeitet von K. E. Georges. Leipzig 1903.

K. E. Georges, Deutsch-lateinisches Handwörterbuch. 2 Bde. 7. Auflage, Leipzig 1871.

W. Büttcher, Lexicon Taciteum. Berlin 1830 (დართული აქვს შესავალი ტაციტუსის ცხოვრების, შრომების დასტილის შესახებ).

A. Gerber und A. Greef, Lexicon Taciteum. Leipzig 1903.

სამედიცინო ტერმინოლოგია I: რუსულ-ქართულ-ლათინური. შედგენილი პროფ. ხ. მაისურაძის მიერ პროფ. ვუკ. ბერიძის რედაქციით. თბილისი 1947.

რ. ერისთავი. მოკლე ქართულ-რუსულ-ლათინური ლექსიკონი მცენარეთა, ცხოველთა და ლითონთა სამეფოებიდან. თბილისი 1884.

ა. მაყაშვილი, ბოტანიკური ლექსიკონი. მცენარეთა სახელწოდებანი. ი. ლომოურის რედაქციით. თბილისი 1948.

რუსულ-ქართული ლექსიკონი. I-III. თბილისი. 1956—1958. საქ. მეცნ. აკადემიის გამოცემა.

შემოკლებათა სია

ანატ. — ანატომიური ტერმინი.
 ძა. სყ. — *ძიან ლყრამეოს* („მხოლოდ ერთხელ გვხვდება“).
 ბერძნ. — ბერძნულად.
 ბოტ. — ბოტანიკური ტერმინი.
 ბრ. — ბრუნვა.
 ბრალდ. — ბრალდებითი ბრუნვა.
 გადატ. — გადატანითი მნიშვნელობა.
 დ. — მდებარებითი სქესი.
 ზმნს. — ზმნისართი.
 იხ. — იხილე.
 კნინ. — კნინობითი სახელი.
 მ. — მამრობითი სქესი.

მედიც. — მედიკური ტერმინი.
 მიც. — მიცემითი ბრუნვა.
 მოკმ. — მოკმედებითი ბრუნვა.
 მრ. — მრავლობითი რიცხვი.
 მცენ. — მცენარე.
 მხ. — მხოლოდობითი რიცხვი.
 ნათ. — ნათესაობითი ბრუნვა.
 პოეტ. — პოეტური მნიშვნელობა.
 რ. — რიცხვი.
 სამხ. — სამხედრო ტერმინი.
 სახ. — სახელობითი ბრუნვა.
 სინონ. — სინონიმი.
 სშ. — საშუალო სქესი.
 შდრ. — შეადარე.

ავტორები და თხზულებები

Act. — Acta apostolorum.
 Aen — Aeneis (ვერგილიუსისა).
 Amin. — Ammianus Marcellinus.
 Apul — Apuleius (მისი „მეტამოროფოზები“).
 Baruch — ბარუქი (ბიბლიის წიგნი).
 BC — De bello civili (იულიუს კეისრისა).
 BG — De bello gallico (იულიუს კეისრისა).
 Caes. — Julius Caesar.
 Catull. — Catullus.
 Colum. — Columella (მისი De re rustica).
 Cic. — Cicero.
 Cic. Att. — ციკერონის წერილები Ad Atticum.
 Cic. Caecin. — Pro A. Caecina oratio.
 Cic. Cat. — In Catilinam orationes.
 Cic. Fam. — Ad familiares (წერილები).
 Cic. leg. — De legibus.
 Cic. nat. — De deorum natura.
 Cic. Tusc. — Tusculanarum disputa-

tionum libri.
 Cic. Verr. — In C. Verrem.
 Deut. — Liber Deuteronomii (ბიბლიის წიგნი „მორე სჯულისაჲ“).
 Eccl. — Ecclesiastes (ბიბლიის წიგნი).
 Ex. — Liber exodi (ბიბლიის წიგნი „გამოსლვათაჲ“).
 Hebr. — Ad Hebraeos („ებრაელთა მიმართ“).
 Hor. — Horatius.
 Hor. c. — Hor. carmina („ოდები“).
 Hor. ep. — Hor. epodon libri („ეპოდები“).
 Hor. epist. — Hor. epistulae.
 Hor. art. p. ან პოეტ. — Hor. De arte poetica.
 Hor. s. — Hor. sermones („სატირები“).
 Juv. — Juvenalis (მისი „სატირები“).
 Liv. — Titus Livius (მისი Ab urbe condita).
 Liv. P. — Liv. Periochae (ლივიუსის „ისტორიის“ დაკარგული თავების მოკლე შინაარსი).

- Luc. — ლუკას სახარება.
Lucr. — Lucretius (მისი De rerum natura).
Marc. — მარკონის სახარება.
Mart. — Martialis (მისი „სატირები“).
Met. — ოვიდიუსის „მეტამორფოზები“.
Mt. — მათეს სახარება.
Nep. — Cornelius Nepos.
Nep. Alc. — Alcibiades.
Nep. Ar. — Aristides.
Nep. Milt. — Miltiades.
Nep. Thr. — Thrasybulus.
Num. — Liber Numerorum (ბიბლიის წიგნი „რიცხვთაჲ“).
Ov. — Ovidius Naso.
Ov. am. — Ov. Amores.
Ov. amat. — Ov. Ars amatoria.
Ov. F. — Ov. Fasti.
Ov. H. 5 h. — Ov. Heroides.
Ov. med f. — Ov. Medicamina faciei.
Ov. Met. — Ov. Metamorphoses.
Ov. P. — Ov. Epistulae ex Ponto.
Ov. Tr. 5 tr. — Ov. Tristia.
Petr. — Epistula Petri (ახალი აღთქმის წიგნი).
Plaut. — Plautus.
Plaut. R. — Plaut. Rudens.
Plin. — Plinius (მისი Naturalis historia).
Prop. — Propertius.
Ps. — Liber Psalmorum („დავითნი“).
Reg. — Liber Regum (ბიბლიის წიგნი „მეფეთა“).
Tac. — Tacitus.
Tac. Agr. — Tac. Agricola (De vita et moribus Julii Agricolae).
Tac. ann. — Tac. Annales.
Tac. dial. — Tac. Dialogus de oratoribus.
Tac. G. — Tac. Germania (De origine situ moribus ac populis Germaniae).
Tac. h. — Tac. Historiae.
Ter. — Terentius.
Ter. And. — Ter. Andria.
Tib. — Tibullus.
Valer. Fl. — Valerius Flaccus (მისი „არგონავტიკა“).
Varr. l. l. — Varronis De lingua latina.
Varr. r. r. — Varronis De re rustica.
Verg. — Vergilius (მისი „ენიდა“).
Verg. G. — Verg. Georgica.
Vitr. — Vitruvius (De architectura).
-

შემჩნეული კორექტურული შეცდომები

გვ.რ.	სვეტი და სტრიქონი	დაბეჭდილია	უნდა იყოს
4	II, 6—7	დახარჯა	დახარჯვა
6	I, 17	acommodatio	accommodatio
7	II, 16	დავა	სარჩელი, დავა.
11	II, 17	primun	primum
13	I, 2	მოწვევა	მოწვევა
15	II, 11	affiatus	afflatus
17	II, 8	1. მიწისა	მიწისა
18	I, 31	თეთრი, რამ;	თეთრი რამ;
20	II, 12	შენაცვლებითი	შენაცვლებით
24	II, 22	ლუზის	ლუზის
28	I, 3	Her.	Hor.
28	I, 39	(anticipavi)	(anticipavi)
29	I, 26	aperta	aperte
31	I, 28—29	approra	appropera
33	II, 16	ardali	ardalio
45	II, 23—24	მსმელი	მსმენელი
70	I, 46	მეცნ.	მცენ.
75	II, 38	სიყვარულის	საყვირის
101	I, 33—34	ვიგონებ	ვაგორებ
124	II, 39—40	სიმკლავე	სამკლავე
137	II, 33	ორმოცდაათი	ორმოცდარვა
153	I, 3	expedite	expedite
156	II, 32—33	ცულიანი	ცელიანი
158	I, 2	ვაწვევტინებ	ვაწვევტიანებ
162	II, 1	გვიმბრა	გვიმრა
165	II, 17	ან fctidus	ან fctidus
166	II, 32	შემთხვევითი	შემთხვევით
169	II, 21	fructus	fructus
171	II, 24	გაგიეებით, გატაცება	გაგიეებით გატაცება
172	I, 3	fure	furse
173	II, 40	gniter	gnitor
181	II, 13	ზარდაცემული	ზარდამემი
184	I, 34	გავცოცხლდები	გავცეცხლდები
193	I, 27	inauspicato	inauspicato
194	I, 44	incingo	incingo
202	II, 43	მოვტევ	მოვტებ
203	I, 11	1.	1. ჩავტენი
208	II, 21	ვმარხავ	ვმარხავ
213	II, 5	rustum	rustum

გვერ.	სვეტი და სტრიქონი	დაბეჭდილია	უნდა იყოს
222	I, 11	iegátlo	legatio
224	II, 45	შორის	შორს
234	II, 14	méricus	métricus
238	I, 37	სულთმოძრავი	სულთმოზრძავი
262	I, 6	სიმწუხარე	სიწყენარე
262	II, 36	სახელი	სახლი
266	II, 17	ვიმუშავებ	მიეუშეებ
271	II, 39	placásus	placátus
277	I, 18	ნამდვილი	ნდაველი
286	I, 31	profitius	propficius
301	II, 37	róvoco	révoco
312	I, 33	ნახევარჯერ	ერთნახევარჯერ; სანახევროდ
321	I, 13	სახლვარი	საზიხლარი
333	II, 6	მცემუტავი	მცემუტავი
398	II, 33	-ის ქვეშ	-ის ქვეშ

გამორჩენილია

108	II, 38—39	cústos (custódia) 2. დარაჯი, მცველი.
157	I, 19—20	familiáris, e საოჯახო.
269	II, 42	pédibus ფეხდაფეხ.
341	I, 41—42	vénor (venátus sum, venári) ვნადირობ.
360	I, 26—27	გადასხვაფერება detorqueo.